UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC

Emili Llamas Puig

ADVERTIMENT. L'accés als continguts d'aquesta tesi doctoral i la seva utilització ha de respectar els drets de la persona autora. Pot ser utilitzada per a consulta o estudi personal, així com en activitats o materials d'investigació i docència en els termes establerts a l'art. 32 del Text Refós de la Llei de Propietat Intel·lectual (RDL 1/1996). Per altres utilitzacions es requereix l'autorització prèvia i expressa de la persona autora. En qualsevol cas, en la utilització dels seus continguts caldrà indicar de forma clara el nom i cognoms de la persona autora i el títol de la tesi doctoral. No s'autoritza la seva reproducció o altres formes d'explotació efectuades amb finalitats de lucre ni la seva comunicació pública des d'un lloc aliè al servei TDX. Tampoc s'autoritza la presentació del seu contingut en una finestra o marc aliè a TDX (framing). Aquesta reserva de drets afecta tant als continguts de la tesi com als seus resums i índexs.

ADVERTENCIA. El acceso a los contenidos de esta tesis doctoral y su utilización debe respetar los derechos de la persona autora. Puede ser utilizada para consulta o estudio personal, así como en actividades o materiales de investigación y docencia en los términos establecidos en el art. 32 del Texto Refundido de la Ley de Propiedad Intelectual (RDL 1/1996). Para otros usos se requiere la autorización previa y expresa de la persona autora. En cualquier caso, en la utilización de sus contenidos se deberá indicar de forma clara el nombre y apellidos de la persona autora y el título de la tesis doctoral. No se autoriza su reproducción u otras formas de explotación efectuadas con fines lucrativos ni su comunicación pública desde un sitio ajeno al servicio TDR. Tampoco se autoriza la presentación de su contenido en una ventana o marco ajeno a TDR (framing). Esta reserva de derechos afecta tanto al contenido de la tesis como a sus resúmenes e índices.

WARNING. Access to the contents of this doctoral thesis and its use must respect the rights of the author. It can be used for reference or private study, as well as research and learning activities or materials in the terms established by the 32nd article of the Spanish Consolidated Copyright Act (RDL 1/1996). Express and previous authorization of the author is required for any other uses. In any case, when using its content, full name of the author and title of the thesis must be clearly indicated. Reproduction or other forms of for profit use or public communication from outside TDX service is not allowed. Presentation of its content in a window or frame external to TDX (framing) is not authorized either. These rights affect both the content of the thesis and its abstracts and indexes.

ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC

Emili Llamas Puig

TESI DOCTORAL

Universitat Rovira i Virgili
Departament de Filologia Catalana

UNIVERSITAT ROVIRA i VIRGILI

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Emili Llamas Puig

ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC

TESI DOCTORAL
dirigida pel Dr. Pere Navarro Gómez
i per la Dra. Olga Cubells Bartolomé

Departament de Filologia Catalana

UNIVERSITAT ROVIRA i VIRGILI

Tarragona
2018

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

UNIVERSITAT ROVIRA i VIRGILI

FEM CONSTAR que aquest treball, titulat "Els parlars del Priorat. Estudi geolingüístic", que presenta Emili Llamas Puig per a l'obtenció del títol de Doctor, ha estat realitzat sota la nostra direcció al Departament de Filologia Catalana d'aquesta universitat.

Tarragona, 25 de juny de 2018

Els directors de la tesi doctoral

Dr. Pere Navarro Gómez

Dra. Olga Cubells Bartolomé

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

A tots els prioratins i prioratines

Imatge de la coberta: vinyes i olivers, al fons la serra de Montsant, des del camí que va d'Escaladei a la Cartoixa (fotografia de l'autor d'aquesta tesi)

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

AGRAÏMENTS

Si avui aquest estudi és una realitat no és només gràcies a qui escriu aquestes línies. Aquesta tesi doctoral no hauria estat possible sense els consells, suggeriments, revisions i correccions dels meus directors, el doctor Pere Navarro i la doctora Olga Cubells. Voldria deixar constància de la paciència infinita que han tingut i que voldria mirar de compensar amb unes paraules d'agraïment. Al Pere vull agrair-li la quantitat ingent d'hores que ha dedicat als meus dubtes i incerteses. Sempre que l'he necessitat l'he tingut al meu costat i això és molt més del que es pot demanar d'un director de tesi. Amb ell he après a transformar la investigació dialectològica en una passió, però no només m'ha ensenyat a ser un bon investigador sinó que, al seu costat, també he après a ser millor persona. A l'Olga li agraeixo les revisions a fons dels diferents capítols i totes les correccions, suggeriments i consells que han fet que la tesi millori el seu contingut. Però també li he d'agrair que d'alguna manera m'hagi ajudat a confiar en mi mateix per a poder exigir-me més i no decaure davant de les adversitats que han anat sorgint en la realització d'aquest estudi. Gràcies Pere i Olga.

No puc oblidar-me d'agrair a tot el professorat del Departament de Filologia Catalana de la Universitat Rovira i Virgili el seu mestratge. Durant els cinc anys de la llicenciatura em van transmetre tot el seu coneixement i em van ensenyar a estimar la meva llengua, la meva literatura i la meva cultura. Gràcies.

Aquesta tesi tampoc hauria estat possible sense la col·laboració desinteressada de tots els informants. A tots ells, el meu sincer agraïment no només per la valuosa informació lingüística que m'han ofert i per totes les hores que han dedicat a contestar pacientment l'inacabable llistat de paraules, sinó també per la immensa cordialitat i amabilitat amb què m'han rebut a tot arreu, fent-me sentir sempre com a casa. Dels informants he après les característiques lingüístiques dels seus parlars, però també m'han donat una gran lliçó d'humanitat que es fa difícil d'explicar amb paraules. Gràcies de tot cor a tots.

En l'apartat de Metodologia s'explica que el contacte amb els informants es feia sempre a través d'un intermediari que ja els coneixia prèviament o n'era amic o parent. Aquest fet facilitava reduir la distància inicial entre informant i enquestador. Voldria deixar constància del meu agraïment a totes aquestes persones que em van ajudar en la delicada tasca de trobar informants a cada poble del Priorat: Maria del Carme Simó per als informants de Bellmunt; Alba Martí i Olga Cubells per als de la Bisbal de Falset; Neus Cubells per als de Cabacés; Montserrat Perpinyà per als de Capçanes, els Guiamets, Marçà i el Molar; Diana Domènech per als de Marçà; Marina Navàs i Glòria Espasa per als de Cornudella; Josep Maria Pons, Carlos Brull i Pris Serres per als de Falset; Júlia Viejobueno per als de la Figuera; Òscar Ripoll per als de Gratallops; Jaume Sabaté i Gemma Sentís per als del Lloar; Montserrat Amill, Gemma Amill i Olga Cubells per als de Margalef; Joaquim Perí i Oriol Vernet per als del Masroig; Núria Crivillé i Lluís Porqueras per als de la Morera; Mario Ratés, Maria Dolors Cubells i Gardènia Ratés per als de Poboleda; Jonàs Macip per als de Porrera; Sara Salines per als de Pradell de la Teixeta; Ester Borges per als de la Torre de Fontaubella; Maria Vall i Ramon Miró per als de Torroja; Gilbert Estivill per als d'Ulldemolins; Marta Porqueras per als de la Vilella Alta, i Jaume Sabaté i família per als informants de la Vilella Baixa.

La confecció dels mapes dialectals no hauria estat possible sense l'ajuda de la Pris Serres. Amb el seu coneixement de programes d'edició de gràfics va crear la plantilla sobre la qual s'han fet tots els mapes d'aquesta tesi. A més a més del temps que va dedicar a l'acurada creació d'aquesta plantilla, ha aguantat estoicament l'allau de

preguntes i dubtes que m'han sorgit a mesura que anava confeccionant els mapes. Gràcies, Pris.

Per últim, però no menys important, voldria donar les gràcies a la meva família, especialment als meus pares, que sempre m'han fet costat i m'han animat a seguir endavant amb la investigació en els moments baixos. A la iaia Gardènia per ensenyar-me a estimar el seu poble, Poboleda, i la seva terra, el Priorat. Als meus amics de sempre (Gerard, Aniol, Marc, Manel, Pepe) i als amics de Pokers (Joel, Comí i Héctor), perquè aquesta tesi els ha robat hores de la meva companyia però ells mai s'han queixat i sempre m'han donat suport en tot. Als amics de la Facultat (Núria, Albert, Vane, Mireia i Mercè) perquè, malgrat que ens veiem massa poc, quan els he necessitat els he trobat.

I finalment, vull donar les gràcies de manera especial a la Jenny, que és la persona que m'ha acompanyat en tot moment. Ella és la que ha patit més directament els efectes secundaris d'escriure una tesi doctoral: nervis, estrés, bloqueig, desànim... Sort n'he tingut de tindre-la al meu costat. Gràcies per tant.

I em deixava la Lluna! Per tots els dies que ens hem fet companyia mútuament. Ja he perdut el compte de les nits que s'ha adormit a la meva falda mentre jo redactava aquesta tesi que avui ja és una realitat.

ÍNDEX

I. INTRODUCCIÓ 17
1. Justificació 17
2. Descripció històrica i geogràfica 20
3. Estudis lingüístics anteriors 30
4. Metodologia 34
4.1 Zona estudiada 34
4.2 Informants 35
4.3 Qüestionari 46
5. Transcripció 49
II. DESCRIPCIÓ LINGÜÍSTICA 53
1. FONÈTICA 53
1.1 Vocalisme tònic 53
1.1.1 Tractament de A tònica llatina 53
1.1.2 Tractament de Ī tònica llatina 54
1.1.3 Tractament de Ĭ i Ē tòniques llatines 54
1.1.4 Tractament de Ĕ tònica llatina 57
1.1.5 Tractament de Ŏ tònica llatina 59
1.1.6 Tractament de Ō i Ŭ tòniques llatines 59
1.1.7 Tractament de Ū tònica llatina 60
1.1.8 Diftongs tònics 61
1.2 Vocalisme àton 61
1.2.1 Tractament de la /a/ i la /e/ en posició pretònica 61
1.2.2 Obertura de /e/ en els segments inicials *es-*, *en-* 62
1.2.3 La /a/ àtona final en síl·laba lliure 64
1.2.4 Tractament de la /a/ i la /e/ pretòniques en contacte amb una alveolar bategant /ɾ/ 64
1.2.5 Tractament de la /e/ en posició posttònica 65
1.2.6 Tractament de la /o/ en posició pretònica i posttònica 67
1.2.7 Tancament de /o/ en [u] seguida de /i/, /u/ tòniques 67
1.2.8 Tancament de /o/ en [u] en contacte amb un so labial o velar 68
1.2.9 Tancament de /o/ en [u] en altres contextos 69

1.2.10 Tractament de /o/ àtona final en els mots *ferro, filferro* i *enterro* 70
1.2.11 Tractament de la /o/ en posició inicial 70
1.2.12 Tractament dels diftongs àtons 71
1.3 Consonantisme 72
1.3.1 Consonants labials 72
1.3.2 Consonants laterals i ròtiques 73
1.3.3 Consonants palatals 77
1.3.4 Consonants alveolars 79
1.3.5 Consonants nasals 80
1.3.6 Consonants velars 81
1.3.7 Grups consonàntics 82
1.4. Altres fenòmens fonètics 83
1.4.1 Pròtesi vocàlica o sil·làbica 83
1.4.2 Epèntesi consonàntica 84
1.4.3 Epítesi consonàntica 85
1.4.4 Afèresi 85
1.4.5 Metàtesi 86
1.4.6 Dissimilacions 87
1.4.7 Assimilacions 89
1.4.8 Interferències fonètiques 90
2. MORFOLOGIA 93
2.1 Morfologia nominal 93
2.1.1 Gènere i nombre 93
2.1.2. L'article 96
2.1.3 Els pronoms personals 99
2.1.4 Demostratius 103
2.1.5 Possessius 104
2.1.6 Numerals 106
2.1.7 Relatius i interrogatius 107
2.1.8 Indefinits 108
2.1.9 Preposicions 108
2.1.10 Conjuncions 109
2.1.11 Adverbis 110

2.1.12 Interjeccions 113
2.2 Morfologia verbal 114
2.2.1 Infinitiu 114
2.2.2 Gerundi 115
2.2.3 Participi 116
2.2.4 Present d'indicatiu 117
2.2.5 Imperfet d'indicatiu 120
2.2.6 Futur 123
2.2.7 Condicional 123
2.2.8 Present de subjuntiu 124
2.2.9 Imperfet de subjuntiu 126
2.2.10 Imperatiu 128
2.2.11 Verbs incoatius 129
2.2.12 Alguns verbs irregulars 129
2.3 Verbs del I grup 133
2.3.1 Anar 133
2.3.2 Donar 138
2.3.3 Estar 143
2.4 Verbs del II grup 147
2.4.1 Batre 147
2.4.2 Caure 151
2.4.3 Córrer 155
2.4.4 Créixer 159
2.4.5 Creure 163
2.4.6 Dir 167
2.4.7 Fer 171
2.4.8 Haver 175
2.4.9 Néixer 179
2.4.10 Poder 184
2.4.11 Riure 188
2.4.12 Saber 192
2.4.13 Ser 196
2.4.14 Treure 201

2.4.15 Veure 205
2.4.16 Voler 210
2.5 Verbs del III grup 214
2.5.1 Bullir 214
2.5.2 Collir 218
2.5.3 Complir 222
2.5.4 Cosir 226
2.5.5 Dormir 230
2.5.6 Fregir 234
2.5.7 Llegir 238
2.5.8 Morir 242
2.5.9 Obrir 246
2.5.10 Omplir 250
2.5.11 Patir 254
2.5.12 Sentir 258
2.5.13 Sortir 262
2.5.14 Tindre 266
2.5.15 Vindre 270
3. SINTAXI 275
3.1 *Jo* com a complement oblicu 275
3.2 Concordança del complement N amb verbs esdevenimentals i equiparables 275
3.3 La concordança del participi 277
3.4 La concordança dels noms col·lectius amb el verb 277
3.5 La perífrasi verbal d'obligació 277
3.6 El futur amb valor d'imperatiu 278
3.7 El verb *recordar* com a verb intransitiu que regeix datiu 278
4. LÈXIC 281
4.1 Inventari de les variants lèxiques 281
4.1.1 El camp i els cultius 281
4.1.2 Indústries relacionades amb l'agricultura 291
4.1.3 Els vegetals 304
4.1.4 Els animals domèstics 319
4.1.5 La vida pastoral 322

4.1.6 Els animals vertebrats i invertebrats 326
4.1.7 El temps. Les estacions de l'any 341
4.1.8 Noms topogràfics 347
4.1.9 Els oficis 351
4.1.10 El cos humà 354
4.1.11 La casa 365
4.1.12 El vestit 383
4.1.13 La família: cicle de la vida 388
4.1.14 Les festes religioses 395
4.1.15 El mar 401
4.1.16 Els jocs 402
4.2 Llista de mots i ubicació 409
III. CONCLUSIONS 441
IV. ANTOLOGIA DE TEXTOS 465
V. BIBLIOGRAFIA 517
1. Sigles de publicacions 517
2. Autors i obres 517
ANNEX 545
1. Annex 1. Mapes de conclusions 545
2. Annex 2. Índex de les entrades cartografiades a l'ALPri 553
3. Annex 3. Instruccions per al maneig del CD 565

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

I. INTRODUCCIÓ

1. JUSTIFICACIÓ

El meu primer contacte amb la dialectologia, encara que fos de manera inconscient, va ser quan la relació amb les meves dues àvies em va fer adonar que parlaven diferent. L'àvia Paquita era de Reus (Baix Camp) i la iaia Gardènia, de Poboleda (Priorat). Malgrat que en aquell moment encara em faltaven uns quants anys per saber què és una neutralització, ja notava que l'àvia i la iaia tenien un "deix" diferent quan parlaven. Uns anys més tard, a l'escola, recordo que va arribar a mig curs un xiquet que es deia Guillem. A banda de la novetat que desperta en una classe de primària l'arribada d'un nou company, una de les coses que més em van cridar l'atenció era la seva manera de parlar. No parlava de la mateixa manera que els meus companys i jo, que, lingüísticament, formàvem part del bloc oriental. Els pares del Guillem eren de Riba-roja d'Ebre (Ribera d'Ebre) i ell hi havia nascut i viscut fins als 7 anys, per tant, la seva varietat dialectal era diferent de la meva. Molts anys després, ja a la Universitat Rovira i Virgili, quan estudiava la llicenciatura de Filologia Catalana vaig conèixer el doctor Pere Navarro. En les seves classes de dialectologia catalana, el Pere, com a bon mestre que és, em va saber transmetre la passió per les diferents varietats geogràfiques de la nostra llengua. El treball de curs de l'assignatura em va permetre realitzar una primera i breu aproximació al món de la investigació dialectològica i em va aportar la motivació necessària per a decidir-me a estudiar els parlars de la comarca d'una de les meves àvies, els parlars del Priorat.

Durant el curs 2010-2011, el Màster en Estudis Superiors de Llengua, Literatura i Cultura Catalanes de la URV va iniciar-me en l'apassionant món de la investigació. El meu treball de fi de màster va ser un estudi sobre el parlar del poble de Siurana (Priorat), el poc pes demogràfic del qual exigia una intervenció del tot inajornable per recollir el patrimoni lingüístic abans que desaparegués per sempre més. Aquest treball, que pretenia ser una descripció lingüística el màxim d'acurada possible d'aquest petit poble del Priorat, va ser la porta d'accés a l'estudi més ampli dels parlars de tota la comarca, que acabaria sent la tesi doctoral que esteu llegint.[1]

El fet que l'objecte d'estudi d'aquesta tesi siguin els parlars de la comarca del Priorat respon als motius següents: d'una banda, als vincles familiars i sentimentals que m'hi lliguen. La meva relació amb el Priorat és ben curiosa. La iaia Gardènia és nascuda a Poboleda (Priorat) i el meu pare, encara que no hi va néixer, hi va viure fins als vuit anys, quan tota la família es va traslladar a viure a Reus. Poboleda per a mi no era altra cosa que el poble de la iaia, i el meu contacte amb el Priorat, fins fa ben poc, no anava més enllà de pujar algun diumenge a dinar a la casa que hi té o a visitar els tiets que encara hi viuen. Els meus estudis de Filologia Catalana m'han permès retrobar-me amb el Priorat d'una manera diferent, amb la il·lusió del qui redescobreix la terra dels seus avantpassats i amb la idea d'aportar el seu petit granet d'arena al patrimoni immaterial d'aquesta comarca. Aquest, doncs, és el treball d'un reusenc amb uns vincles familiars i sentimentals amb el Priorat que vol deixar testimoni escrit de la manera de parlar de la gent dels seus pobles. El que indicava la doctora Olga Cubells en la seva tesi doctoral, a

[1] Aquest estudi s'ha pogut dur a terme gràcies a l'obtenció d'una Beca de Recerca Predoctoral del Programa de Personal Investigador en Formació, concedida per la Universitat Rovira i Virgili el novembre del 2010. La tesi s'emmarca en una de les línies de recerca de l'ERLEU (Equip de Recerca en Llengua, Estructura i Ús) de la Universitat Rovira i Virgili.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

propòsit dels parlars de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 16) és perfectament aplicable a la meva pròpia experiència: "Si [abans] aquests pobles se'm presentaven com a distants i desconeguts, avui puc confessar que me'ls sento meus, que els sento com la part més propera de la terra a què pertanyo. Realitzar aquest estudi m'ha servit per conèixer més el meu entorn i, de retruc, per estimar-me'l i valorar-lo. Ara que hi conec la gent, estimo més la terra."

D'altra banda, hi ha els motius estrictament científics, un del quals és una simple qüestió de continuïtat amb la idea que el doctor Pere Navarro fa anys que persegueix de concloure un macroestudi sobre els parlars de les Terres de l'Ebre.[2] El doctor Navarro va iniciar aquest projecte amb la publicació de la seva tesi doctoral *Els parlars de la Terra Alta* (1996), que va continuar la doctora Olga Cubells ocupant-se de la comarca de la Ribera d'Ebre, a la qual va dedicar la seva tesi doctoral, *Els parlars de la Ribera d'Ebre*, publicada l'any 2009. Així doncs, aquest estudi pretén ser un pas més cap a la idea de veure realitzat aquest projecte.

Un altre dels motius per estudiar els parlars del Priorat és el fet que la comarca està situada en una cruïlla de trets lingüístics que els dóna una fesomia heterogènia i amb personalitat pròpia i diferenciada dels de les comarques veïnes (Ribera d'Ebre, Baix Camp i Garrigues). En aquest context lingüístic, es va plantejar la pregunta de si és possible situar el Priorat en un dels dos grans blocs de la llengua catalana o cal considerar la comarca una zona de transició entre els dos blocs –occidental i oriental. La hipòtesi inicial, sobre la qual es basaria la tesi doctoral, era que els parlars del Priorat s'han d'ubicar en una zona de transició entre l'occidental i l'oriental. Aquesta particularitat fa que l'estudi d'aquests parlars sigui encara més atractiu.

A tot això hem d'afegir un altre motiu per analitzar els parlars d'aquesta comarca, que és la poca atenció que ha rebut per part de l'Administració. Això ha propiciat un sentiment d'inferioritat en diversos àmbits, un dels quals és la llengua. Els mitjans de comunicació i l'ensenyament estan propiciant uns canvis lingüístics que estan transformant la fesomia dels parlars de la zona. Cubells (2009, I: 16) també remarca aquest procés d'anivellament lingüístic a la comarca veïna de la Ribera d'Ebre: "el model de llengua estàndard que es vehicula a través de l'ensenyament i dels mitjans de comunicació, sobretot, ha provocat que es generi en els parlants d'aquestes comarques un conjunt de prejudicis lingüístics envers trets propis i particulars, els quals ja no són vistos com una riquesa, com l'afermament d'una personalitat pròpia, sinó com una vulgaritat, com una traça de parlars pagesívols i, per tant, aniquilables." Si a això se li suma el procés d'una baixa natalitat i d'una alta emigració dels prioratins cap a les grans ciutats (Reus i Tarragona), es planteja la necessitat urgent de recollir i analitzar el patrimoni lingüístic del Priorat abans que es perdi de manera definitiva. Navarro (2012: 23-24) sempre ha reivindicat aquesta necessitat i en el seu estudi sobre el parlar de Cambrils (Baix Camp) ho fa palès:

> En un món cada cop més globalitzat, on la nova cultura de l'ecologisme ha posat en marxa una presa de consciència de tot allò que és particular, no per mirar-nos el melic, sinó per compartir amb els altres tot allò que és particular com un signe d'identitat irrenunciable, potser convé que ens replantegem cap on volem anar, no només en l'àmbit econòmic, urbanístic, turístic, esportiu, sinó també en l'àmbit cultural, on la llengua és el signe més visible de la identitat d'una comunitat. Tothom s'escarrassa per

[2] Encara que la comarca del Priorat forma part de l'àmbit funcional territorial del Camp de Tarragona, el doctor Pere Navarro, en conversa privada, observa que, com que els seus rius desemboquen a l'Ebre, podem incloure-la en aquest macroestudi dels parlars de les Terres de l'Ebre.

> aconseguir denominacions d'origen protegides per als vins, els olis, les avellanes o els formatges; quin goig quan un producte rep la indicació geogràfica protegida, com ara la llonganissa, el torró, els calçots o l'arròs. Ens podem plànyer de la pesca indiscriminada de les balenes geperudes i fins i tot militarem la desaparició de tal o tal altra llengua de l'Àfrica, de l'Amazònia o d'Austràlia, i ¿no serem capaços de deixar com a herència a les nostres filles i als nostres fills els noms d'aquelles realitats que avui encara existeixen en el parlar de Cambrils?

Aquesta és una tesi de dialectologia i de geolingüística que pren com a base el registre col·loquial de la varietat geogràfica del català del Priorat. El resultat final d'aquest estudi, però, és doble. D'una banda, es du a terme l'elaboració d'una monografia lingüística on es descriuen els parlars de la comarca. D'altra banda, la cartografia de gran part dels trets lingüístics descrits aquí han permès la confecció d'un atles lingüístic del Priorat (ALPri). L'objectiu principal d'aquest estudi ha estat recollir el material lingüístic referit a les parles històriques dels pobles del Priorat de boca de les generacions més grans, per donar testimoni d'un tall cronològic que els parlars d'aquesta comarca presenten a principis del segle XXI. Aquesta tesi, doncs, vol servir per deixar constància de la manera de parlar dels pobles del Priorat, com diu Navarro (2012: 24), "en un temps no gaire llunyà, que, a manera de museu imprès, restarà com a testimoni per a les generacions futures."

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2. DESCRIPCIÓ HISTÒRICA I GEOGRÀFICA[3]

La comarca del Priorat té 496,20 km^2 i és vertebrada pel massís de Montsant, de la Serralada Prelitoral, a cavall entre el Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre.[4] La comarca s'estén al llarg del riu Siurana i del seu afluent, el riu Montsant, que desemboquen a l'Ebre, ja dins la Ribera d'Ebre. Les muntanyes de Prades i la serra de Llaberia limiten la comarca pel sud i per l'est i la separen del Baix Camp, mentre que pel nord la serra de la Llena constitueix el límit natural amb les Garrigues. El Priorat s'obre a la Ribera d'Ebre pel sud-oest. El seu cap de comarca és Falset.

Al Priorat s'han descobert algunes restes del paleolític superior i del mesolític i coves amb restes prehistòriques. També es coneixen tallers de sílex que explotaven la primera matèria de Montsant i de la serra de la Llena, els quals formen una de les concentracions prehistòriques més importants de Catalunya. Tots aquests descobriments denoten l'existència d'una activitat i una concentració humanes d'una certa importància durant les èpoques prehistòriques.

En canvi, les notícies sobre la població ibèrica i romana del Priorat són escasses, així com també les d'època musulmana, en què la comarca formava part del valiat de Siurana –últim baluard sarraí de Catalunya. A la segona meitat del segle XII, Ramon Berenguer IV consolida la repoblació cristiana i distribueix el territori entre els cavallers que havien pres part en la seva conquesta als sarraïns.

Són poques i escasses les informacions sobre la procedència dels repobladors medievals de la comarca del Priorat. Pagès (2003: 301) ens en dóna alguna pista: "Preferentment, aquesta gran majoria d'immigrants espontanis i poc formats procedeix d'espais pirinencs i prepirinencs de la Catalunya Occidental, la Ribagorça i, en menor mesura, d'Aragó." El senyor Jaume Teixidó, director de l'Arxiu Comarcal del Priorat, em comentava referint-se a la repoblació cristiana medieval que no es disposava de cap carta de població i apuntava una manera de tindre una idea clara sobre el tema: aconseguir una relació de pobladors medievals. Els repobladors, moltes vegades agafaven els noms de les poblacions d'on procedien: Arbeca, Almenar, Cervera, Juncosa, Pallarès, Urgell... També em va comentar que és important tindre en compte l'origen dels senyors feudals, ja que en ocasions, els nous pobladors procedien dels seus dominis. Ramon Amigó (1995: 79 i 80), en el seu estudi onomàstic sobre la localitat de Siurana ja constatava aquest fet:

> Dels habitants que surten anotats en aquell segle XIII, n'hi ha una colla que duen darrere del nom de fonts la preposició *de* seguida d'un nom de població o comarca en funció de cognom; o d'un nom que actualment no correspon a cap població però que podia haver correspost a alguna caseria o algun castell o terme rural que en aquella època s'anomenés d'aquella manera. Quasi no hi ha dubte que aquells noms de poblacions o comarca [...] indiquen la procedència d'aquells repobladors.

Seguint les indicacions del Jaume Teixidó, s'ha consultat el material recollit en els diferents treballs onomàstics del Priorat publicats fins a dia d'avui. El que es recull a tots

[3] Per la redacció d'aquest apartat s'han consultat, entre d'altres, les obres següents: la *Gran geografia comarcal de Catalunya. Volum 5* (Gran Enciclopèdia Catalana, 1984), que recull la comarca del Priorat. El llibre *El Priorat. Anàlisi d'una crisi productiva* (Margalef i Tassias 1985). I el Pla Estratègic Comarcal de Desenvolupament Socioeconòmic Rural 2014-2020 (PECDR), que es pot consultar al web del Consell Comarcal del Priorat (http://www.priorat.cat).

[4] L'any 1995, el *Pla territorial general de Catalunya* (PTGC) inclou la comarca del Priorat dins de l'àmbit funcional territorial del Camp de Tarragona

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

aquests estudis és la idea que no es disposa de suficient documentació per poder determinar l'origen dels repobladors. El següent fragment extret de l'*Onomàstica del poble i terme de la Vilella Alta* de Jaume Sabaté (2002: 15) il·lustra aquesta idea:

> Si tirem enrere per tal d'esbrinar l'inici dels pobles prioratins, ens quedem sempre tallats ran de la Reconquesta, amb documents verídics que en donen fe del principi de poblament, lligat a la cartoixa d'Escaladei.

Segons el que s'ha recollit en aquests treballs onomàstics sembla que la procedència geogràfica dels pobladors medievals del Priorat és diversa. Caldria un estudi amb profunditat, abordat des del terreny de la història, per mirar de donar llum a la qüestió de l'origen dels repobladors medievals de la comarca del Priorat.

Poc després de la repoblació cristiana duta a terme per Ramon Berenguer IV, la comarca passava a mans de quatre senyories: la baronia d'Entença –que més tard es modificaria i es convertiria en el comtat de Prades–, la baronia de Cabacés –sota la jurisdicció del bisbe de Tortosa–, la baronia d'Escornalbou –sota la jurisdicció del bisbe de Tarragona– i el priorat de la cartoixa d'Escaladei. No ha de sorprendre, doncs, que aquesta comarca estigui, en l'actualitat, dividida en dues demarcacions eclesiàstiques, les zones occidental i sud pertanyen al bisbat de Tortosa –la Bisbal, Cabacés, Capçanes, la Figuera, els Guiamets, el Lloar, Marçà, Margalef, el Masroig, el Molar i la Vilella Baixa–; els dotze municipis restants s'inclouen en el de Tarragona –Bellmunt, Cornudella, Falset, Gratallops, la Morera, Poboleda, Porrera, Pradell de la Teixeta, la Torre de Fontaubella, Torroja, Ulldemolins i la Vilella Alta. Quant als partits judicials, tota la comarca del Priorat està integrada en el partit judicial de Falset.

Durant la guerra de Successió, els pobles de l'actual Priorat van destacar per l'aferrissada defensa de Carles d'Àustria; convé recordar que el Carrasclet, capitost que va donar nom als guerrillers que es negaven a admetre la legalitat borbònica, era fill de Capçanes.

Fins a mitjans del segle XIX, més de 3000 hectàrees de l'actual comarca del Priorat eren propietat de l'Església. Els dominis territorials de la cartoixa d'Escaladei eren superiors als dels monestirs de Poblet i Santes Creus. La desamortització va posar tots aquests béns en altres mans, tant pel que fa a la propietat rural com a la dels immobles.

El Priorat ha estat, tradicionalment, agrícola. El conreu de la vinya ja és documentat al segle XIV. El predomini gairebé absolut de la vinya com a conreu bàsic a la comarca té lloc durant el segle XIX. La segona meitat del segle serà una època de conjuntura expansiva per a la comarca: les plantacions, les millores d'infraestructura de comunicacions i l'alça del preu del vi van marcar una època d'esplendor encara recordada avui al Priorat. Però la fil·loxera de finals del segle XIX va capgirar el procés històric d'aquest cultiu. Com a conseqüència d'aquesta plaga, a la comarca van disminuir la superfície de vinya i la producció de vi en dues terceres parts. La fil·loxera, doncs, va trasbalsar la vida i l'economia dels habitants del Priorat en el canvi de segle. Malgrat tot, hi havia una certa conscienciació i intents de sortir de la crisi. A principis del segle XX es van començar a construir a la comarca tota una sèrie de carreteres que van permetre que la zona quedés més vertebrada, amb un eix de nord a sud. Aquestes obres van ser també una substitució important a l'ocupació agrícola d'aquells anys, juntament amb les mines de plom de Bellmunt i el Molar, que van jugar un paper significatiu per a les poblacions de Falset, el Lloar, Gratallops, el Masroig i les mateixes de Bellmunt i el Molar.

La guerra civil significa un punt de davallada important per la comarca. Les lluites polítiques hi tenen incidència i en acabar-se hi ha una població inferior en un 10%

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

a la del 1936. El Priorat va ser pas de tropes, a més a més d'escenari d'enfrontaments polítics, i va ser l'avantsala de la batalla de l'Ebre. L'àrea tindrà importància estratègica com a zona de proveïment per a l'exèrcit republicà en aquell front. Una vegada acabada la guerra, la comarca, molt minvada de recursos humans i de capital, continua experimentant una disminució de població. Com a solució de redreçament es va plantejar l'augment de producció i de rendiments, la millora de les comunicacions i la necessitat de revalorar el vi del Priorat, amb una denominació d'origen que el protegís. Va ser l'any 1954 que es va oficialitzar l'existència de la Denominació d'Origen Priorat amb un reglament i un Consell Regulador operatius.

L'any 2000, gràcies al gran reconeixement que estaven adquirint els vins de la DO, el Consell Regulador en ple va prendre l'acord de sol·licitar al Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya, a través de l'Institut Català de la Vinya i el Vi (INCAVI), l'atorgament de Denominació d'Origen Qualificada. Un cop realitzades les comprovacions oportunes, el 18 de desembre del mateix any, el Departament d'Agricultura va aprovar el Reglament regulador de la Denominació d'Origen Qualificada Priorat (DOQ Priorat). Les localitats que formen part de la DOQ Priorat, amb sòls amb predomini de l'anomenada *llicorella*,[5] són la Morera de Montsant i Escaladei, la Vilella Alta, Gratallops, Bellmunt, Porrera, Torroja, Poboleda, la Vilella Baixa, el Lloar i part dels termes de Falset i el Molar. A finals del 2016, la DOQ Priorat està formada per un total de 102 cellers.[6]

L'any 2001, la resta de localitats de la comarca del Priorat (i alguns municipis de la Ribera d'Ebre) creen la Denominació d'Origen vinícola Montsant (DO Montsant), que l'any 2016 compta amb més de 70 cellers.[7] En la DO Montsant s'hi troben cellers de la Bisbal de Falset, Margalef, Cabacés, la Figuera, Cornudella, Ulldemolins, Pradell de la Teixeta, la Torre de Fontaubella, Marçà, Capçanes, els Guiamets, el Masroig, gran part dels termes municipals del Molar i Falset i, ja a la comarca de la Ribera d'Ebre, els municipis de Darmós i la Serra d'Almos.

A la comarca hi ha una certa afluència turística de segona residència, sobretot durant els caps de setmana i a l'estiu. En els últims deu anys, diversos factors han propiciat que la comarca del Priorat, d'escassa població, de segell agrícola (principalment vinya i oli) i que encara conserva un cert caràcter bucòlic, s'hagi convertit en un reclam turístic. D'una banda, la millora de la qualitat del vi ha comportat un augment del turisme rural, amb un públic de nivell adquisitiu alt que visita la comarca per descobrir i degustar els vins dels cellers del Priorat.[8] D'altra banda, la serra de Montsant, declarada Parc Natural des de 2003, i els cingles que es troben a Siurana i al seu entorn, amb més de 800 vies d'escalada, fan que la comarca sigui un destí ideal per a excursionistes i escaladors. A aquests dos factors se n'hi poden sumar dos més d'interès cultural, la visita obligada a la Cartoixa d'Escaladei (reconstruïda i oberta al públic des de 1998) i el conjunt paisatgístic de Siurana.

Des de 2007, el Consell Comarcal del Priorat, la Diputació de Tarragona i l'associació Prioritat impulsen la candidatura Priorat-Montsant-Siurana amb l'objectiu que el paisatge del Priorat s'inclogui a la Llista de Patrimoni Mundial de la UNESCO, en la categoria de paisatges culturals. Un paisatge que, segons els impulsors, sap

[5] Roca estratificada i lleugerament metamòrfica que prové de la consolidació i la laminació de sediments argilosos, que imprimeix un caràcter peculiar i diferenciat a la zona i al vi que s'hi produeix.
[6] Dades extretes del web oficial de la DOQ Priorat: http://www.doqpriorat.org
[7] Dades extretes del web oficial de la DO Montsant: http://www.domontsant.com
[8] Segons el Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya, l'any 2015 la comarca del Priorat comptava amb prop de cinquanta cases de pagès que ofereixen serveis de turisme rural. En la direcció de potenciar el turisme a la comarca, l'any 2013 es constitueix l'entitat *Priorat Enoturisme*, que treballa en el foment dels valors propis del Priorat.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

harmonitzar la tradició agrària mediterrània encara viva, i la innovació i la creativitat amb projecció de futur.

Geogràficament, el Priorat no forma una realitat homogènia –com ja s'ha vist tampoc històrica ni eclesiàstica. Tanmateix, la divisió territorial de Catalunya de 1936 va establir la seva definitiva configuració. El 1990, Arbolí es va incorporar a la comarca del Baix Camp. Actualment, el Priorat està format per 23 municipis –amb 25 pobles habitats–:[9]

Albarca[10]	els Guiamets	Pradell de la Teixeta
Bellmunt del Priorat	el Lloar	Siurana de Prades
la Bisbal de Falset	Marçà	la Torre de Fontaubella
Cabacés[11]	Margalef	Torroja del Priorat
Capçanes	el Masroig	Ulldemolins
Cornudella de Montsant	el Molar	la Vilella Alta
Falset	la Morera de Montsant[12]	la Vilella Baixa
la Figuera	Poboleda	
Gratallops	Porrera	

En alguns pobles del nord de la comarca encara es pot sentir dir l'expressió "baixar al Priorat", com a reflex d'un cert sentiment històric que el Priorat són només les viles que depenien de la cartoixa d'Escaladei, l'anomenat *Priorat històric* o *Priorat d'Escaladei*, del qual formaven part les localitats de Bellmunt, Gratallops, la Morera, Poboleda, Porrera, Torroja i la Vilella Alta. Encara avui s'ha recollit la denominació *Baix Priorat*, per a designar aquells pobles que formaven part de la baronia d'Escornalbou i del comtat de Prades, excepte Cornudella i Ulldemolins, que separats dels altres pobles pel Priorat històric, algú encara els pot denominar com a *Alt Priorat*, malgrat que Iglésies (1930: 26) observa que aquestes denominacions per a referir-se als pobles aliens a la Cartoixa són emprades "sense tenir ningú una gran consciència de llur significat concret". La discussió sobre quins són els pobles que tenen dret a denominar-se Priorat és encara viva, tot i que des de 2002, pel que fa al Priorat vinícola, la polèmica sembla superada mitjançant la distinció entre la DOQ Priorat i la DO Montsant.

La comarca presenta una gran varietat des del punt de vista físic. Al Priorat hi podem diferenciar una zona muntanyenca al nord i nord-est i una zona central de transició cap a zones més planeres del sud. Gairebé la meitat del territori del Priorat té una altitud superior als 600 metres i només el 8% es troba per sota dels 200 metres. La zona muntanyenca pertany a la serralada prelitoral catalana, que s'estén amb una lleugera inclinació des del nord-est cap al sud-oest. Aquí el relleu és abrupte, amb muntanyes, barrancs i cingleres que, sovint, conformen un paisatge espectacular.

[9] Els pobles de Siurana i Albarca formen part del terme municipal de Cornudella de Montsant.

[10] Pel que fa al petit poble d'Albarca, des que es va iniciar aquesta investigació que no compta amb cap habitant nascut a la localitat que pugui sevir d'informador. Ens ha de doldre el fet de no poder incloure aquesta població en aquesta investigació. Tot i així, Isabel Llopis (1994: 27-29 i 195-201) en el seu llibre *Inventari i estudi dels noms de lloc i de persona de l'antic terme d'Albarca* fa una breu descripció del parlar d'Albarca i es pot constatar que era un parlar semblant al de les localitat veïnes de Cornudella, Siurana i Ulldemolins.

[11] Malgrat que el topònim utilitzat per la *Gran Geografia Comarcal de Catalunya* i per la *Gran Enciclopèdia Catalana* és *Cabassers*, en aquesta tesi s'ha optat per utilitzar el nom oficial del municipi – *Cabacés*.

[12] Dins del terme municipal de la Morera de Montsant, situat a la vora de la Cartoixa d'Escaladei, hi trobem el llogaret del mateix nom (Escaladei) que fou l'antiga conreria de la Cartoixa, i que l'any 2016 comptava amb una quarantena d'habitants.

Destaquen, per la seva extensió i espectacularitat, la serra de Montsant, màxima alçada de la comarca (Roca Corbatera, 1163 metres); la serra de la Llena (Punta del General, 924 metres), al límit amb les Garrigues i la Conca de Barberà; i l'extrem occidental de les muntanyes de Prades (cingles de Siurana, 733 metres). També aquí neixen els principals cursos d'aigua del Priorat, com el riu Siurana i el riu Montsant. El relleu complicat ha suposat un baix desenvolupament del poblament humà i, en algunes zones, un estat de conservació del patrimoni natural molt elevat. A la zona central de la comarca hi dominen les muntanyes baixes i de formes arrodonides, amb altures moderades. Aquesta orografia, malgrat que accidentada, és molt més accessible que la zona nord, i per això s'hi han instal·lat bona part dels nuclis urbans de la comarca. Al sud del Priorat les zones més planeres guanyen importància, el relleu se suavitza i les comunicacions són més fàcils. Aquí s'hi troba la capital, Falset, i la principal via de comunicació, la carretera N-420, que creua la comarca d'est a oest. A la part sud d'aquesta zona el relleu es torna a complicar, en els estreps septentrionals de la serralada litoral que conformen les moles de Colldejou i de Llaberia, amb altures que s'eleven fins als 762 metres de l'Enderrocada.

La xarxa hidrològica del Priorat pertany a la conca de l'Ebre, on desemboquen les aigües que es recullen a la comarca, quasi totes a través del riu Siurana. Malgrat la concentració final en únic riu, la xarxa hidrogràfica del Priorat és complexa, principalment per l'orografia de la meitat nord de la comarca. Hi ha tres rius principals que recullen les aigües de la part occidental de les muntanyes de Prades i la serra de la Mussara. El més important és el riu Siurana, que neix al nord-est del Priorat i, inicialment, es dirigeix d'est a oest per sota de la serra de Montsant, però a l'alçada de Torroja canvia de rumb i pren direcció sud-oest, amb un traçat encara sinuós, per sortir de la comarca i ajuntar-se a l'Ebre a l'alçada de Garcia (Ribera d'Ebre). El riu Montsant, es forma per la conjunció de multitud de barrancs i torrents que baixen del nord de la serra de Montsant, de la serra de la Llena i dels contraforts nord-occidentals de les muntanyes de Prades. Després d'un recorregut sinuós d'est a oest pel nord de la comarca, amb paisatges tant espectaculars com el congost de Fra Guerau, el riu rodeja la serra de Montsant per l'oest, i després gira cap al sud per ajuntar-se al riu de Siurana a la part occidental de la comarca. El riu Cortiella, al centre de la comarca, i el riu de Capçanes o dels Guiamets, al sud, són altres afluents importants, per bé que menors, del riu Siurana.

El conjunt de la xarxa hidrogràfica presenta un règim clarament mediterrani, amb grans diferències de cabal entre les èpoques més plujoses (primavera i tardor) i les més seques (estiu i hivern). La majoria de torrents i barrancs secundaris romanen eixuts bona part de l'any. Els cursos fluvials del Priorat presenten, en general, un bon estat de conservació. Cal tenir en compte la presència d'embassaments a les zones altes del rius (embassament de Siurana, al riu homònim; de Margalef, al riu Montsant; i dels Guiamets, al riu de Capçanes).

El caràcter interior, el relatiu aïllament respecte les influències del mar Mediterrani i les diferents exposicions als corrents de l'interior i del nord de la península són factors que expliquen les característiques bàsiques del clima del Priorat. El relleu té una significació decisiva en l'explicació del clima. La disposició de les unitats de relleu dificulta l'entrada dels corrents procedents del Mediterrani. Aquests tenen grans dificultats per travessar la barrera de muntanyes que envolten el Priorat per l'est i el sud, mentre que, a l'altre extrem, el Montsant també obstaculitza l'entrada dels corrents freds del nord.

Les temperatures mitjanes oscil·len entre els 14ºC de Bellmunt i els 11ºC de la Bisbal de Falset, que es converteix en la localitat de les comarques de Tarragona que té unes temperatures més baixes, tenint en compte l'altitud a què es troba. En el territori del

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

vessant nord del Montsant els valors són baixos per acció dels corrents septentrionals, mentre que a tot el vessant sud d'aquesta serra les terres són a recer d'aquests corrents i els valors tèrmics són molt més alts. El comportament de les temperatures al llarg de l'any és també significatiu i demostra un cert grau de continentalitat. Així, les diferències entre el gener i el juliol són superiors als 15ºC, i arriben als 18ºC en algun cas. Les glaçades són relativament freqüents a tot el territori, per causa de les influències peninsulars.

Les precipitacions mitjanes presenten valors situats entre 500 mm anuals i 600 a la major part dels observatoris, amb alguna excepció, com a Falset, on superen aquesta darrera xifra, i a la part occidental, o no arriben als 500 mm. Les precipitacions es reparteixen de manera irregular al llarg de l'any, amb concentració als mesos de tardor i primavera. El període que va del setembre al desembre aplega gairebé la meitat dels totals anuals: el setembre i l'octubre són els mesos més plujosos, seguits del maig, amb totals sensiblement iguals. El mes de juliol és el més sec de l'any, seguit del febrer. L'aridesa no és un fenomen desconegut al Priorat. La manca d'aigua a l'estiu per efecte de la forta evaporació i les pluges escasses, especialment en els mesos de juliol i agost, provoca dèficits hídrics moderats, concentrats en aquesta època de l'any.

El Priorat és, segons dades de 2014, la tercera comarca menys poblada de Catalunya, amb 9550 habitants. Només l'Alta Ribagorça (amb 3873 habitants) i el Pallars Sobirà (amb 7220) tenen menys població. A finals del segle XIX, la comarca va arribar a la seva màxima fita històrica de poblament amb 27.461 habitants. A partir d'aquell moment l'arribada de la fil·loxera no tan sols va significar l'aturada del creixement demogràfic, sinó la total davallada de la població. La crisi de la fil·loxera va provocar l'emigració, sobretot dels joves, que van marxar cap a Reus, el Baix Llobregat, el Maresme i el Barcelonès. Entre el 1887 i el 1910 el Priorat va perdre el 10% de la població. Deixant de banda aquesta primera davallada provocada per la fil·loxera, durant el segle XX, s'assenyalen tres moments claus pel que fa al procés de despoblació de la comarca. El primer se situaria cap el 1920 com a conseqüència de la crisi generada per la Primera Guerra Mundial; el segon agafaria els darrers anys de la dècada dels trenta, motivat per la Guerra Civil Espanyola; el tercer, entre 1960 i 1965, es deuria al procés, general a tot l'estat, d'ensorrada de l'agricultura tradicional.

Durant gairebé la pràctica totalitat de la primera dècada de 2000, s'observa una lleu recuperació demogràfica gràcies, en gran mesura, al dinamisme del sector vitivinícola a la comarca. Aquest augment de la població, però, ha arribat a la seva fi i actualment ha tornat a retrocedir fins a xifres de fa 12 anys i segueix immersa en un període de pèrdua continuada de població. Segons les dades que facilita l'IDESCAT de l'any 2016, la població dels municipis prioratins és la que s'indica a la taula següent:[13]

[13] FONT: Web de l'Institut d'Estadística de Catalunya (http://www.idescat.cat)

	Hòmens	Dones	Total població 2016
Bellmunt del Priorat	145	151	296
la Bisbal de Falset	115	93	208
Cabacés	166	160	326
Capçanes	192	200	392
Cornudella de Montsant[14]	524	442	966
Falset	1411	1423	2834
la Figuera	63	42	105
Gratallops	129	108	237
els Guiamets	128	145	273
el Lloar	64	59	123
Marçà	309	277	586
Margalef	59	38	97
el Masroig	273	221	494
el Molar	148	134	282
la Morera de Montsant[15]	89	64	153
Poboleda	204	170	374
Porrera	238	207	445
Pradell de la Teixeta	76	98	174
la Torre de Fontaubella	69	65	134
Torroja del Priorat	85	68	153
Ulldemolins	227	174	401
la Vilella Alta	73	62	135
la Vilella Baixa	106	87	193
Priorat	**4893**	**4488**	**9381**

La base econòmica principal del Priorat ha estat sempre l'agricultura, amb les seves indústries derivades. Això, però, ha canviat en els últims 15 anys. Malgrat que el sector agrícola té un elevat protagonisme, així com la construcció i l'activitat hostalera, si s'observa l'evolució dels ocupats des del 2001 fins a l'actualitat, es constata que els sectors primari i secundari (agricultura, indústria i construcció) han perdut pes específic en relació al conjunt de població ocupada de la comarca i l'únic sector que veu incrementat el seu percentatge d'ocupats és el sector serveis. Tot i això, el Priorat continua sent la comarca amb més activitat agrícola del Camp de Tarragona. La vinya, l'oliver, l'avellaner i l'ametller són encara avui la base de l'economia agrària de la comarca.

Pel que fa a la vinya, a la comarca es produeix un raïm excepcional, capaç de donar vins estructurats i poderosos. Les vinyes ocupen els vessants costeruts del sistema de serres i turons que conformen la comarca i són un element caracteritzador de primer ordre, ja que les plantacions sobre costers que es poden admirar al Priorat no tenen rèplica en cap altre indret de Catalunya. Actualment el desenvolupament del sector va íntimament relacionat a generar un nou valor afegit als productes, a través de la innovació lligada a la tradició, i a associar el producte a un territori concret. A més, el desenvolupament d'activitats complementàries, com l'enoturisme, esdevé un altre pilar del sector. És notori que el paisatge de la vinya té la capacitat de caracteritzar per ell mateix el territori i atreure un tipus de turisme interessat en els valors paisatgístics. Així,

[14] Les dades del municipi de Cornudella de Montsant també inclouen la població dels dos municipis agregats a aquesta localitat: Albarca i Siurana de Prades.
[15] Les dades del municipi de la Morera de Montsant també inclouen la població d'Escaladei, llogaret agregat a aquesta localitat.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

la descoberta del paisatge vitivinícola participa en l'oferta turística amb la mateixa força que la qualitat dels vins que s'hi produeixen.

Juntament amb la vinya, l'oliver és un dels altres cultius agrícoles destacats al Priorat, que té un pes important en l'economia de municipis com la Bisbal de Falset, Cabacés i Ulldemolins. Una gran part dels productors d'oli de la zona, l'elaboren sota l'empara de la Denominació d'Origen Protegida Siurana (DOP Siurana). L'oli del Priorat es produeix bàsicament amb l'oliva arbequina, que representa un 95% del total de la producció d'oli de la comarca, encara que també hi trobem altres varietats com la farga i la rojal.

Actualment l'avellaner és un cultiu encara notablement característic del Priorat, com també ho és l'ametller. En aquest sentit, la comarca es veu afavorida per la proximitat de Reus, ciutat amb un gran pes dins del sector dels fruits secs. El Priorat forma part de l'àrea de la DO Avellana de Reus, ja que la zona de producció de les avellanes emparades per aquesta Denominació d'Origen està constituïda pels conreus ubicats en els termes municipals compresos en les comarques del Baix Camp, Priorat, el Tarragonès, la Conca de Barberà i la Terra Alta. La varietat més conreada al Priorat i protegida per la Denominació és la negreta.

La indústria a la comarca del Priorat ha estat tradicionalment poc significativa, i ho continua sent en l'actualitat. La mineria, activitat documentada des d'antic i en la qual el 1964 treballaven encara 263 persones, ha desaparegut del tot. Actualment, les mines de Bellmunt i el Molar resten inactives. L'any 2002, després d'un llarg procés de recuperació i posada en valor del patrimoni miner de Bellmunt, es va inaugurar el Museu de les Mines de Bellmunt del Priorat, situat a l'antic complex industrial de la Mina Eugènia, que és un centre d'interpretació de la mineria del plom a la comarca.

La construcció ha tingut en els darrers anys, i segueix tenint en l'actualitat, una importància molt considerable dins l'estructura econòmica comarcal. Així, tot i que la recessió econòmica d'aquests últims anys ha reduït la seva dimensió, el seu pes dins la balança dels diferents sectors econòmics és gairebé el doble del que representa en el conjunt del territori català. Darrerament, aquest sector no s'ha focalitzat en la construcció de nous habitatges, sinó que s'ha especialitzat en la rehabilitació d'habitatges i en la construcció d'equipament turístics o agroindustrials.

Segons el Pla Estratègic Comarcal de Desenvolupament Socioeconòmic Rural 2014-2020 (PECDR), el sector terciari al Priorat, tot i tindre un pes específic menor del que representa en el conjunt del territori català, ha experimentat un creixement en els darrers anys. Tanmateix, dins d'aquest sector hi ha diferències entre els diversos subsectors que l'integren. A nivell d'oferta de comerç al detall, la concentració d'establiments a Falset és molt destacada. Així, la capital tindria una seixantena comerços en l'actualitat, del centenar i escaig que hi ha a tota la comarca. Cornudella seria el segon municipi en nombre de comerços, amb una trentena. A la resta de la comarca el nombre de comerços és escàs i sembla que cada vegada n'hi ha menys. Molts pobles veuen com les seves botigues tradicionals, "de tota la vida", normalment per jubilació dels seus propietaris, no tenen continuïtat i acaben tancant. En canvi, pel que fa a l'oferta turística, durant els últims anys el nombre d'establiments, ja sigui allotjament (hotels, establiments de turisme rural i càmpings) o restauració, va en augment. Paral·lelament, l'oferta turística també ha crescut aquests últims anys gràcies a la reactivació del patrimoni natural i cultural del Priorat. A banda de l'oferta vitivinícola i oleícola, la Cartoixa d'Escaladei, la serra de Montsant (amb les seves ermites), el conjunt paisatgístic de Siurana, el congost de Fra Guerau, la serra de Llaberia i la mola de Colldejou, les construccions de pedra seca, el Museu de les Mines de Bellmunt, la festa de la truita amb suc d'Ulldemolins, la festa de la verema a l'antiga de Poboleda, la festa

de l'Encamisada de Falset o la gastronomia pròpia de la comarca (truita amb suc, orelletes, ensaginades...) són alguns dels molts atractius turístics de la comarca del Priorat.

L'accidentada geografia del Priorat ha configurat una xarxa viària tortuosa i deficient. Pobles teòricament propers es troben a gran distància per carretera. És el cas de la Figuera i la Vilella Baixa i el cas de Torroja i Poboleda. El principal eix de comunicacions de la comarca és la N-420 (eix Tarragona - Terol), que uneix la comarca amb els principals nuclis de població del Camp de Tarragona i amb la Ribera d'Ebre, la Terra Alta i Aragó. Pel que fa al seu traçat per la comarca, cal dir que a dia d'avui aquesta via té mancances importants a nivell d'estat de conservació del ferm, sobretot en el tram entre Falset i la Ribera d'Ebre. Un altre important eix de comunicació de la comarca és la carretera C-242, entre les Borges del Camp i Torrebesses, que uneix el Camp de Tarragona i el Segrià, i que esdevé un important eix vertebrador i d'accés a la zona Montsant-Prades. La resta de vies locals, de caire menor, han estat sotmeses a millores puntuals en els darrers anys, sobretot a nivell de ferms i de revolts. Tot i així, la xarxa manté encara certes deficiències.

Per la zona sud de la comarca hi transcorre la línia ferroviària de Barcelona a Saragossa per Móra la Nova i Casp, amb diverses parades a la comarca com són Marçà-Falset (que ofereix major disponibilitat de trens), Pradell - la Torre de Fontaubella, Capçanes i els Guiamets. A dia d'avui, però, el nombre de trens que fan parada a la comarca és certament reduït, també degut al poc ús que es fa d'aquest mitjà, per la popularització (i necessitat) de l'ús del vehicle privat. Pel que fa al transport en autobús, cal destacar que, per tal d'assegurar el màxim de cobertura de transport públic en una comarca amb una població tan dispersa i amb uns municipis tant petits i aïllats com el Priorat, el Consell Comarcal i el Departament de Territori i Sostenibilitat tenen signat un conveni per a la millora de la xarxa de transport públic de passatgers entre les localitats de la comarca. Algunes de les línies d'autobús connecten el Priorat amb Reus des de la Figuera i Falset amb Móra d'Ebre.

Pel que fa a les relacions comercials amb altres nuclis de població, la majoria de localitats de la comarca han tingut, tradicionalment, lligams amb Reus. Tot i així, les localitats del sud-oest també han estat lligades a Móra d'Ebre i les localitats del nord han mantingut relacions amb Lleida.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

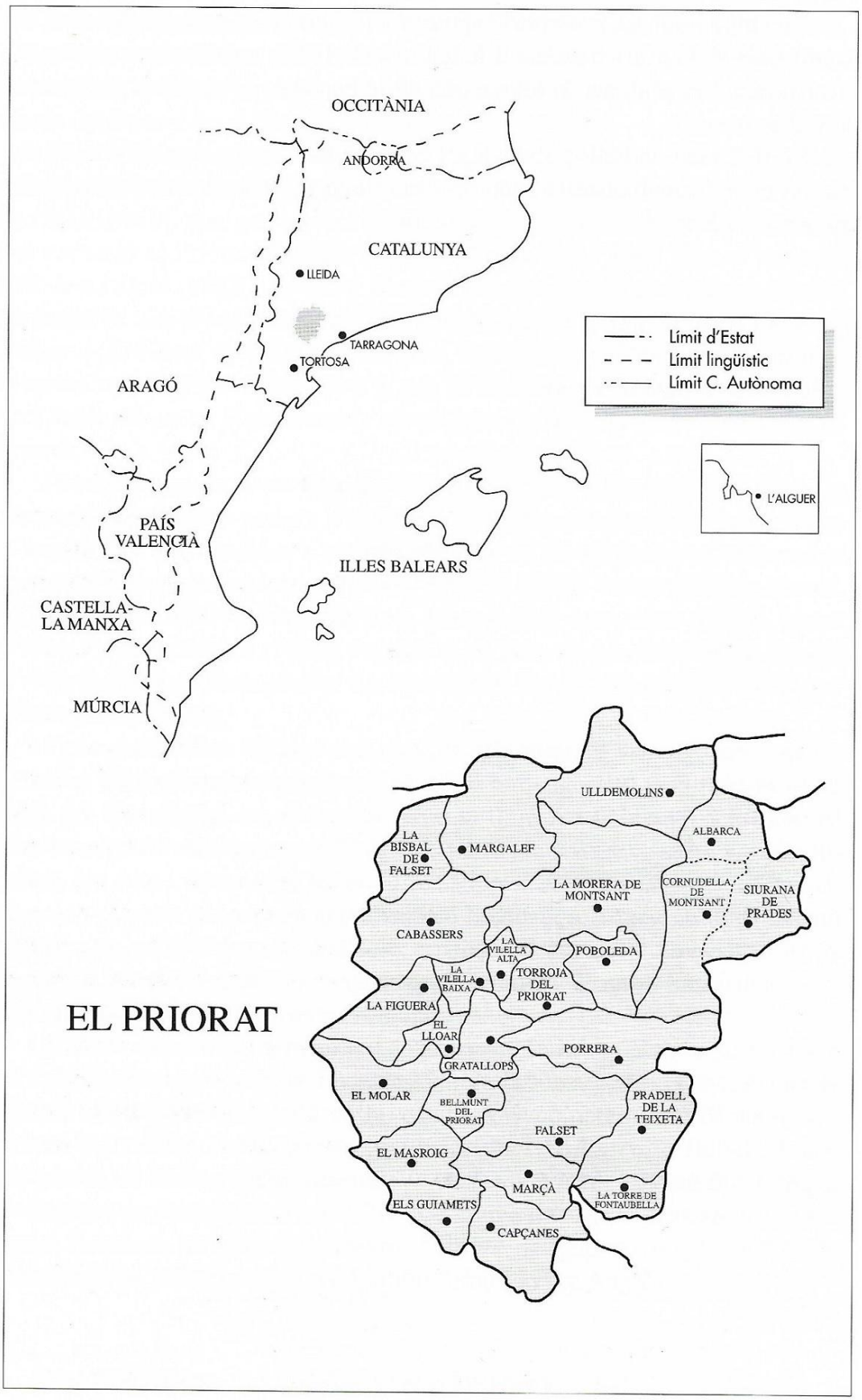

Imatge 1: La comarca del Priorat en el domini lingüístic català.
Imatge extreta de Navarro (2000a: 16).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

3. ESTUDIS LINGÜÍSTICS ANTERIORS

La variació geogràfica de la llengua catalana descansa, històricament, sobre tres criteris fonètics que la divideixen en dos grans blocs dialectals, l'occidental i l'oriental:[16]

- El tractament de /a/ i /e/ àtones, mantingudes en el bloc occidental, però que en l'oriental neutralitzen en [ə].
- El tractament de /o/ àtona, que es manté en el bloc occidental, però que es tanca en [u] en el bloc oriental.
- El tractament de la [e] tònica del llatí vulgar –procedent de ĭ i ē del llatí clàssic–, la qual es manté en el bloc occidental, mentre que l'oriental l'obre en [ɛ].

Posteriorment, s'han anat afegint uns altres trets fonètics, morfològics i lèxics que complementen els anteriors. Joan Veny incrementa aquests criteris, i els tres inicials els amplia fins a divuit (1982: 22-24). El pas entre els dos blocs dialectals no es produeix d'una manera brusca sinó gradual, les isoglosses no se superposen sinó que resten separades per distàncies variables. Veny (1986: 394), a propòsit del pas d'un dialecte a un altre, indica que "és dins aquesta dimensió limitada de trets que podem parlar del caràcter oriental o occidental d'un parlar. Però no deixarà de ser una simplificació de la realitat, car el pas d'un grup dialectal a l'altre es realitza d'una manera suau, progressiva, insensiblement com deia Saroïhandy". És per aquest motiu que no hi ha un límit clar entre els parlars del català occidental i els de l'oriental.[17]

Recasens (1991: 88), a propòsit dels criteris fonètics que divideixen la llengua catalana en dos grans blocs dialectals, diu el següent:

> En el cas de la delimitació geogràfica entre [ɛ] i [e] tòniques procedents de ē, ĭ, hom pot parlar d'una àrea de transició bastant extensa, que presenta alternança entre ambdós timbres vocàlics segons el mot, el parlant, la població... Per aquest motiu, els tractadistes han establert que la divisió entre català oriental i català occidental s'adiu millor amb la isoglossa que separa els dominis amb presència vs absència de [ə] que no pas amb la que delimita els dominis de [e] vs [ɛ] tòniques procedent de ē, ĭ.

Recasens (1991: 89) exemplifica aquesta afirmació amb un llistat de territoris del bloc occidental on "la realització [ɛ] sembla força general":

> (a) comarca del Priorat fins al poble de Ginestar, que ja pertany a la Ribera d'Ebre, especialment al sector oriental, que limita amb comarques de parlar oriental central (Conca de Barberà, Camp de Tarragona); (b) àrees nord-occidental del Solsonès (terme d'Odèn) i sud-oriental de l'Alt Urgell (termes de Josa, Tuixén, Alinyà, la Vansa i Fórnols). Amb tot, la realització [e] és freqüent a les delimitacions (a) i (b), si bé ha estat absorbida en bona mesura per la solució prestigiosa [ɛ] entre les

[16] Els dos primers criteris, que fan referència al vocalisme àton, els estableix Milà i Fontanals l'any 1861. El tercer criteri, que fa referència al vocalisme tònic, l'afegeix Badia i Margarit el 1951.

[17] Recasens (1985: 43) n'assaja una definició i assenyala les característiques de les zones de transició: "Una àrea de transició és una zona geogràfica de lluita lingüística entre dues o més parles pertanyents a diferents entitats dialectals. Entre les parles en consideració sempre n'hi ha una de progressiva (A) de tipus innovador i un altra de regressiva i conservadora (B). De fet, mentre que la primera és considerada com altament prestigiosa, la segona és tinguda per rústica i localista. En general i de forma prou sistemàtica, la varietat de transició sol pertànyer al bloc prestigiós."

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

> generacions joves de parlants. Diverses fonts bibliogràfiques registren casos aïllats de [ɛ] en lloc de [e] a altres comarques de parla nord-occidental, com ara la Segarra, l'Alt Urgell, el Solsonès occidental, l'Urgell i les Garrigues.

La diversitat de criteris emprats en la divisió geogràfica de la llengua catalana ha possibilitat que diferents lingüistes hagin ubicat zones o localitats en un o altre bloc dialectal. Així, mossèn Alcover, l'any 1908 (BDLC, IV: 202-204), en delimitar els dos blocs, va incloure el Priorat al català occidental. Montoya (1985: 53) considerava que la meitat est de la comarca pertanyia al bloc oriental i que la meitat oest s'ubicava en l'occidental. Badia i Margarit, en la seva *Gramàtica històrica catalana* (1981b: 57), quan estableix els límits entre els dos blocs dialectals, també inclou aquesta comarca a la banda occidental. En l'obra *La formació de la llengua catalana,* el mateix autor (1981c: 13) creu que la frontera entre el català occidental i oriental també obeeix a uns factors històrics i unes condicions de geografia física:

> Si ho volem dir d'una altra manera, i ara tenint en compte tant les conseqüències de la geografia física com els resultats de múltiples factors històrics i humans, la frontera entre català oriental i català occidental coincideix constantment amb els límits comarcals (llevat de la comarca del Solsonès, que es veu creuada pel límit dialectal, excepció, però, que confirma la regla), els quals límits comarcals, d'altra banda, s'expliquen per raons geogràfiques clares. Així, al nord del Solsonès, la Cerdanya és de català oriental, mentre que Andorra i l'Alt Urgell són de l'occidental. Al sud de la dita comarca pertanyen a l'oriental Anoia, la Conca de Barberà i el Baix Camp, mentre que són de l'occidental la Segarra, l'Urgell, les Garrigues i el Priorat. Algunes petites excepcions s'expliquen sempre per elements naturals, com és la sortida d'aigües de les llenques de terra que no van amb la resta de la comarca.

Badia i Margarit (1981c: 39) creu també que el caràcter de parlar de transició de la comarca del Priorat es pot relacionar amb el fet que, antigament, segons Sanchis Guarner (1956a: 163), en aquest territori s'hi va produir "una mescla d'ibers i d'indoeuropeus, per tal com era terra on confluïen cossetans, ilergets i ilercavons":[18]

> El límit meridional del català oriental és la mateixa frontera entre ilercavons i cossetans (i no oblidem que aquests darrers eren els que més s'havien encreuat amb els ibers). Sanchis Guarner pensa que la barreja ètnico-cultural dels cossetans és reflectida en el parlar de la comarca del Priorat, on hom enregistra ensems trets dialectals orientals i occidentals.

Posteriorment, autors com Joan Veny, en la seva obra *Els parlars catalans* (1982: 86), ubiquen la comarca del Priorat en el dialecte nord-occidental:

> El català nord-occidental comprèn la Ribagorça, el Pallars, Andorra, l'Alt Urgell, la Llitera, la Noguera, la meitat occidental del Solsonès, la Segarra, l'Urgell, el Segrià, el Baix Cinca, les Garrigues i el Priorat.

L'obra *Coneguem els nostres parlars* (Martí i altres 1985: 179) també esmenta el Priorat com a part integrant del català nord-occidental:

[18] Traduït literalment.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

> L'àrea del català nord-occidental comprèn les comarques següents: la Ribagorça, el Pallars, Andorra, l'Alt Urgell i la meitat occidental del Solsonès, corresponents a la Catalunya Vella; la Segarra, l'Urgell, el Segrià, el Baix Cinca, les Garrigues i el Priorat, a la Catalunya Nova.

Romi Porredon (1992: 12) també considera els parlars del Priorat inclosos en el català nord-occidental:

> El català nord-occidental és la varietat de la llengua catalana que es parla a les comarques occidentals del Principat: l'Alta Ribagorça, la Baixa Ribagorça, el Pallars Sobirà, el Pallars Jussà, l'Alt Urgell, la meitat occidental del Solsonès, la Segarra, la Noguera, la Llitera, el Segrià, l'Urgell, el Pla d'Urgell, les Garrigues, el Baix Cinca, la Ribera d'Ebre i el Priorat.

Solans (1990: 210) i Alegre (1991: 195), en els seus respectius treballs de divulgació sobre dialectologia catalana, també inclouen el Priorat en el dialecte nord-occidental. Navarro (1999: 99), en canvi, ubica la totalitat de la comarca del Priorat (exceptuant la Bisbal i Falset) en l'àrea de transició entre el català occidental i l'oriental.

D'estudis lingüístics específics sobre la comarca del Priorat, n'hi ha ben pocs. Potser el primer treball estrictament lingüístic sobre el Priorat és el realitzat per Joan Bru Sanclement, que, amb el títol "Variants de paraulas catalanas recullidas en una excursió al Priorat de Scala Dei", publicava l'any 1887 dins el volumet *Folk-lore català* (1887: 152-160). Ramon Violant i Simorra també ens ofereix un magnífic treball etnolingüístic en la seva obra *Etnografia de Reus i la seva comarca (El Camp, la Conca de Barberà, el Priorat)*, reeditada per l'editorial barcelonina Alta Fulla l'any 1990. L'any 1994 apareix el treball d'Albert Manent sobre *Els noms populars dels núvols i les boires: Camp de Tarragona, el Priorat.*

Fins a dia d'avui, l'única obra que analitza el conjunt dels parlars prioratins és *Aproximació geolingüística als parlars del Priorat* de Pere Navarro, publicada l'any 2000 i reeditada el 2012. Com diu el seu autor (Navarro 2000a: 9), aquesta obra és "un tast de la variació que la llengua catalana presenta a la comarca del Priorat". Sense pretensió de ser un treball exhaustiu, aquest és l'únic estudi que ofereix, per primera vegada, informació sobre la totalitat de localitats de la comarca. L'estudi s'acompanya d'un total de 72 mapes on apareixen representades variants fonètiques, morfològiques i lèxiques dels parlars del Priorat.

Diversos han estat els treballs dialectològics que han estudiat diferents característiques dels parlars d'algunes localitats concretes de la comarca –només cito les localitats i els investigadors o els projectes–: *la Bisbal de Falset*: Cubells (2001a), Cubells i Satorra (2003); *Cabacés*: Vall i Masip (2004); *Capçanes*: Cabré (1977); *Falset*: Alcover (1908a), DCVB, Flexió verbal (1929); *Marçà*: Alegre (1980), Martí (1986); *Margalef*: Cubells i Satorra (2003), Martí (1986); *Porrera*: Alegre (1980); *Pradell de la Teixeta*: Alcover (1908a), Alegre (1980); *la Torre de Fontaubella*: Alcover (1908a), Cabré (1977), Alegre (1980), Martí (1986); *Ulldemolins*: Cubells i Satorra (2003).

Emmarcats dins el conjunt de parlars catalans, Marçà, Margalef i la Torre de Fontaubella són les tres localitats que van ser enquestades per a la realització de l'*Atles Lingüístic del Domini Català*, coordinat per la doctora Lídia Pons i pel doctor Joan Veny. En concret, Margalef, la Torre de Fontaubella i Marçà representen els punts número 123, 126 i 127, respectivament, d'un total de 190 poblacions tingudes en compte per a l'elaboració de l'esmentat *Atles*, del qual ja n'han aparegut vuit volums.

D'altres estudis que aporten informació lingüística són els treballs sobre onomàstica. En aquest àmbit, la comarca del Priorat és una de les més inventariades de

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

tot el territori català:[19] *Albarca,* d'Isabel Llopis; *Cabacés,* de Vicenç Biete; *Cornudella,* de Ramon Amigó i Joan Bta. Espasa; *Gratallops,* de Jaume Sabaté; *el Lloar,* de Jaume Sabaté; *la Morera,* d'Eugeni Perea; *Poboleda,* de Miquel S. Jassans; *Porrera,* de Ramon Amigó; *Pradell de la Teixeta*, d'Enric Prats i J. Maria Duran; *Siurana,* de Ramon Amigó; *la Torre de Fontaubella,* d'Enric Prats; *Torroja,* de Jaume Sabaté; *Ulldemolins,* de Ramon Amigó i Ramon Pere i *la Vilella Alta,* de Jaume Sabaté. Es tracta de treballs que se centren exclusivament en el camp de l'onomàstica, és a dir, dels noms de lloc –toponímia– i dels noms de persona –antroponímia– propis dels diferents pobles citats anteriorment. En algun d'aquests treballs, també es transcriuen fonèticament els resultats recollits, i així descobrim diversos trets sobre la pronúncia dels parlars d'aquests pobles. Tot i així, els apartats dedicats a la llengua d'aquestes onomàstiques acostumen a ser molt minsos i, alguns, poc rigorosos. Tots coincideixen, però, a assenyalar que la gent del Priorat té la percepció que el seu parlar s'assembla més al de Lleida que al de Tarragona, encara que aquesta sigui una percepció subjectiva.

[19] La referència completa apareix al capítol de la Bibliografia.

4. METODOLOGIA

4.1 ZONA ESTUDIADA

La zona d'estudi d'aquesta tesi doctoral és la comarca geogràfica del Priorat, situada, tal com s'ha indicat, al bell mig de la Serralada Prelitoral, a cavall entre el Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre, que limita amb les comarques del Baix Camp, la Ribera d'Ebre, les Garrigues i la Conca de Barberà.

La investigació duta a terme per a l'elaboració del treball de fi de màster a Siurana, entre els anys 2010 i 2011, em va servir per familiaritzar-me amb la gent gran, el seu vocabulari, els seus costums, la seva manera de fer i també per habituar-me a l'enquesta dialectal i aprendre diferents recursos que més endavant em serien necessaris per adquirir algunes aptituds com són el plantejament de qüestions, la definició de conceptes o l'extracció de dades. Aquest primer contacte també em va facilitar l'aprenentatge del seu parlar per poder adquirir-ne una mínima competència passiva.

Les dates de la recollida d'informació del treball de camp de la resta de localitats de la comarca van transcórrer entre el juliol de l'any 2011 i el desembre de 2012 per tal que l'eix temporal fos el màxim de similar possible. Totes aquelles qüestions que no van quedar resoltes es van tornar a preguntar en una segona tanda d'entrevistes, realitzada a finals de l'any 2014. Les enquestes es van dur a terme a la totalitat dels 24 nuclis de població actualment habitats amb veïns nadius de la localitat. Com ja s'ha dit, l'únic poble que no s'ha pogut incloure en aquest estudi és Albarca, que no compta amb cap habitant nascut a la localitat que pugui sevir d'informador. Per una qüestió pràctica i d'espai, en aquest estudi s'usaran les abreviatures següents:

Bellmunt: Be	els Guiamets: Gu	Porrera: Po
la Bisbal de Falset: Bi	el Lloar: Ll	Pradell de la Teixeta: Pr
Cabacés: Ca	Marçà: Mr	Siurana: Si
Capçanes: Cp	Margalef: Ma	la Torre de Fontaubella: Tf
Cornudella: Co	el Masroig: Ms	Torroja: To
Falset: Fa	el Molar: Ml	Ulldemolins: Ull
la Figuera: Fi	la Morera: Mo	la Vilella Alta: Va
Gratallops: Gr	Poboleda: Pb	la Vilella Baixa: Vb

Malgrat la pretensió de ser el màxim de rigorosa possible, aquesta és una tesi que no pot ser exhaustiva per diverses raons. Un dels motius és el fet que per recollir la totalitat de trets propis d'un o més parlars caldria romandre durant uns quants anys a la zona estudiada per conviure amb la seva gent i així poder captar amb detall totes aquelles característiques lingüístiques pròpies de la seva parla. Encara que el qüestionari que s'ha utilitzat en les enquestes conté al voltant d'unes 4000 preguntes i que les hores de recollida de dades són nombroses, sempre hi haurà alguna paraula, algun tret fonètic o alguna forma verbal que s'escaparan a l'enquestador. Sovint diferents informants donen solucions diverses a una mateixa pregunta i, encara que, quan això passa sempre s'ha contrastat la resposta amb un tercer informant, mai es té la seguretat absoluta d'obtindre la variant pròpia de la localitat. De ben segur que, quan la gent de la comarca del Priorat llegeixin aquest estudi, hi trobaran a faltar aquell mot o potser el significat d'aquella paraula no s'ajustarà ben bé al sentit que ells li donen. És per això que vull aclarir que tots els errors o desajustaments que es trobin en aquesta tesi són exclusivament responsabilitat de l'autor que escriu aquestes paraules.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

4.2 INFORMANTS

Seguint la pauta establerta en treballs de dialectologia, l'informant ideal, entre altres característiques, ha d'haver nascut a la localitat enquestada i els seus pares –i cònjuge, si en té– han de ser procedents, també, del mateix lloc. A la comarca del Priorat, on gairebé tots els pobles estan per sota de la xifra de 500 habitants i més de la meitat tenen menys de 300 veïns, trobar informants que compleixin aquests requisits és cada dia més difícil. És per això que en molts casos el pare, la mare o el cònjuge de la persona enquestada no és del mateix poble. Aquest fet, però, lluny de dificultar les respostes adequades, va servir per anar comparant les formes pròpies de cada parlar amb les formes usades per les localitats del familiar en qüestió. Tal com recomanen els manuals de geolingüística, s'ha procurat que totes les persones interrogades hagin viscut sempre al poble on van néixer –per evitar interferències d'altres dialectes en el seu parlar– i que hagin cursat només els estudis elementals –per tal que el model lingüístic de l'escola els hagi influït el mínim possible. Així i tot, la mobilitat i l'intercanvi que caracteritza la societat actual fa que cada vegada sigui més complicat aconseguir informants ideals.

En aquest estudi, s'ha optat per entrevistar més d'un informant per cada localitat, fet que permet contrastar les dades amb diferents parlants per obtindre la resposta més adequada possible. Pel que fa a l'edat dels entrevistats, s'ha procurat que tots pertanyin a les generacions més grans del poble –de cinquanta anys en endavant–, ja que són les que conserven millor la llengua històrica. I pel que fa al sexe, s'han enquestat tant homes com dones.

El primer contacte amb els informants ha estat sempre a través d'algú de la comarca que ja els coneixia prèviament. Aquest fet facilitava l'escurçament de la distància inicial entre enquestat i enquestador. Totes les entrevistes es van desenvolupar amb una gran distensió, superats els primers moments del procés de coneixença mútua, i gairebé totes es van dur a terme en domicilis particulars, fet que ajudava l'informant a no trobar-se descontextualitzat del seu àmbit familiar i habitual.

Els 122 informants que s'han escollit per a realitzar el treball de camp d'aquesta tesi són els següents:[20]

Bellmunt del Priorat

- Teresa Alentorn Abelló, 1941, mestressa de casa, pagesa i minera, mare i marit naturals de Bellmunt, pare natural del Molar, nivell d'instrucció primària.
- Joan Bartolomé Folch, 1937, pagès, miner i mecànic, pares naturals de Bellmunt i muller natural d'Alquife (Granada), nivell d'instrucció primària.
- Joaquim Marco Cabré, 1935, miner i transportista, pares i muller naturals de Bellmunt, nivell d'instrucció primària.
- Teresa Perí Picollà, 1934, mestressa de casa i pagesa, mare i marit naturals de Bellmunt, pare natural de Gratallops, nivell d'instrucció primària.

[20] A més a més del nom i cognoms dels informants, en aquesta llista s'inclouen l'any de naixement, l'ofici, la procedència dels pares i del cònjuge, si és el cas, i el nivell d'instrucció de cadascun d'ells.

la Bisbal de Falset

- Joan Amorós Vidal, 1945, pagès i paleta, pare natural de la Bisbal, mare natural del Masroig, muller natural de la Vilella Alta, nivell d'instrucció primària.
- Rosa Masip Ardèvol, 1946, mestressa de casa i pagesa, pares i marit naturals de la Bisbal, nivell d'instrucció primària.
- Enric Masip Gorgori, 1943, pastisser, pares naturals de la Bisbal, nivell d'instrucció secundària.
- Francesc Masip Masip, 1941, pagès, dibuixant i pintor, pares i muller naturals de la Bisbal, nivell d'instrucció primària.
- Magdalena Masip Vilella, 1941, mestressa de casa i pagesa, pares i marit naturals de la Bisbal, nivell d'instrucció primària.

Cabacés

- Joan Macip Bru, 1927, pagès, pares i muller naturals de Cabacés, nivell d'instrucció primària.
- Victòria Masip Vilalta, 1933, mestressa de casa i pagesa, pares i marit naturals de Cabacés, nivell d'instrucció primària.
- Vicenç Porqueres Rebull, 1935, pagès i granger, pares i muller naturals de Cabacés, nivell d'instrucció primària.
- Maria Prats Homdedéu, 1922, mestressa de casa i pagesa, pares i marit naturals de Cabacés, nivell d'instrucció primària.
- Joan Prats Vellvé, 1932, pagès, pares i muller naturals de Cabacés, nivell d'instrucció primària.

Capçanes

- Maria Pena Marco, 1933, mestressa de casa i pagesa, pares i marit naturals de Capçanes, nivell d'instrucció primària.
- Rosalia Pena Quintana, 1929, mestressa de casa, pares i marit naturals de Capçanes, nivell d'instrucció primària.
- Senén Vallès Vidal, 1929, pagès i granger, pares i muller naturals de Capçanes, nivell d'instrucció primària.
- Jaume Barceló Coll, 1933, pagès, pares i muller naturals de Capçanes, nivell d'instrucció primària.
- Maria Pilar Nolla Vernet, 1936, mestressa de casa i pagesa, mare i marit naturals de Capçanes, pare natural de Marçà, nivell d'instrucció primària.

Cornudella de Montsant

- Susina Aragonès Mayoral, 1917, mestressa de casa i cosidora, pares naturals de Cornudella, nivell d'instrucció primària.
- Álvaro Busquets Estivill, 1926, pagès, paleta i funcionari de correus, pares i muller naturals de Cornudella, nivell d'instrucció primària.
- Ildefons Gomis Elies, 1921, pagès, pares i muller naturals de Cornudella, nivell d'instrucció primària.
- Hermínia Pallejà Carranza, 1929, mestressa de casa, pagesa i pastissera, pare i marit naturals de Cornudella, mare natural de Duesaigües, nivell d'instrucció primària.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

- Generosa Torné Pallejà, 1924, mestressa de casa, pagesa i botiguera, pares i marit naturals de Cornudella, nivell d'instrucció primària.
- Mercè Viñes Bernat, 1936, mestressa de casa, pare natural de Cornudella, mare natural dels Torms, marit natural de la Bisbal de Falset, nivell d'instrucció primària.
- Maria Saperas Domingo, 1936, mestressa de casa i pagesa, mare i marit naturals de Cornudella, pare natural d'Ulldecona, nivell d'instrucció primària.
- Josefina Saperas Domingo, 1941, mestressa de casa i pagesa, mare i marit naturals de Cornudella, pare natural d'Ulldecona, nivell d'instrucció primària.
- Magda Sas Estivill, 1933, mestressa de casa i cosidora, mare i marit naturals de Cornudella, pare natural de la Bisbal de Falset, nivell d'instrucció primària.

Falset

- Carme Muntés Serra, 1934, mestressa de casa i botiguera, pare i marit naturals de Falset, mare natural de Cabacés, nivell d'instrucció primària.
- Pere Pi Ferré, 1941, paleta i conserge, pare i muller naturals de Falset, mare natural de Garcia, nivell d'instrucció primària.
- Jaume Sabaté Sanahuges, 1932, pagès, electricista i fontaner, pares i muller naturals de Falset, nivell d'instrucció primària.
- Dolors Pi Llobera, 1942, botiguera, pare i marit naturals de Falset, mare natural de Masboquera, nivell d'instrucció primària.
- Lluís Pallejà Vallès, 1941, perruquer, mare i muller naturals de Falset, pare natural de Capçanes, nivell d'instrucció primària.

la Figuera

- Maria Anguera Bargalló, 1937, mestressa de casa i pagesa, pare natural de la Figuera, mare natural de la Vilella Baixa, marit natural de Cuenca, nivell d'instrucció primària.
- Maria Bartolomé Abelló, 1947, cuinera i pagesa, pares i marit naturals de la Figuera, nivell d'instrucció secundària
- Carme Cubells Abelló, 1933, mestressa de casa i cosidora, pares i marit naturals de la Figuera, nivell d'instrucció primària.
- Albert Llorens Mestre, 1948, pagès i restaurador, pare i muller naturals de la Figuera, mare natural de la Vilella Baixa, nivell d'instrucció primària.

Gratallops

- Joaquim Borràs Llorens, 1931, pagès, mare i muller natural de Gratallops, pare natural de la Morera, nivell d'instrucció primària.
- Jaume Ferré Balsells, 1933, pagès i transportista, pares i muller naturals de Gratallops, nivell d'instrucció primària.
- Rosa Madico Piqué, 1931, mestressa de casa i cosidora, pares naturals de Gratallops, nivell d'instrucció primària.
- Òscar Ripoll Cubells, 1944, pagès i empleat de banca, pares naturals de Gratallops, muller natural de Torroja, nivell d'instrucció primària.

els Guiamets

- Teresa Perpinyà Castellví, 1933, mestressa de casa, pagesa i cosidora, pares naturals dels Guiamets, marit natural de Tàrrega, nivell d'instrucció primària.
- Francisco Vallès Sales, 1935, pagès, pare i muller naturals dels Guiamets, mare natural de Rasquera, nivell d'instrucció primària.
- Francesc Castellví Pallejà, 1932, pagès i cambrer, pares naturals dels Guiamets, muller natural d'Alforja, nivell d'instrucció primària.
- Joana Giné Giné, 1938, pagesa i mestressa de casa, pares i marit naturals dels Guiamets, nivell d'instrucció primària

el Lloar

- Teresa Gibert Gibert, 1926, mestressa de casa i modista, pares i marit naturals del Lloar, nivell d'instrucció primària.
- Fernando Jardí Bartolomé, 1927, pagès, pares i muller naturals del Lloar, nivell d'instrucció primària.
- Adolfo Tarragó Llurba, 1922, pagès, pares i muller naturals del Lloar, nivell d'instrucció primària.
- Primitiva Llorens Escoda, 1949, pagesa, pares i marit naturals del Lloar, nivell d'instrucció secundària.
- Àngel Sentís Llop, 1949, pagès i jardiner, pare i muller naturals del Lloar, mare natural de Nonasp, nivell d'instrucció secundària.

Marçà

- Josep Barceló Rojals, 1940, pagès, pares naturals de Marçà, nivell d'instrucció primària.
- Anton Pallejà Piqué, 1921, comptable, mare i muller naturals de Marçà, mare natural de Capçanes, nivell d'instrucció primària.
- Rosa Pellicer Aguiló, 1923, pagesa i mestressa de casa, marit i mare naturals de Marçà, pare natural de Ginestar, nivell d'instrucció primària.
- Roser Domènech Piqué, 1935, pagesa i modista, pares i marit naturals de Marçà, nivell d'instrucció primària.
- Josep Maria Salsench Vergés, 1931, pagès i paleta, mare i muller naturals de Marçà, pare natural de Falset, nivell d'instrucció primària.

Margalef

- Àngela Bausà Pasqual, 1930, mestressa de casa, pares i marit naturals de Margalef, nivell d'instrucció primària.
- Javier Miró Ginesta, 1925, pagès, pares i muller de Margalef, nivell d'instrucció primària.
- Josep Pasqual Domingo, 1933, pagès, cambrer i treballador de banca, pares i muller naturals de Margalef, nivell d'instrucció secundària.
- Josep Perelló Manuel, 1928, pagès, pares i muller naturals de Margalef, nivell d'instrucció primària.
- Montserrat Perelló Tarragó, 1932, mestressa de casa, pare i marit de Margalef, mare natural de Duesaigües, nivell d'instrucció primària.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

- Miquel Tarragó Vallverdú, 1934, pagès, pares i muller naturals de Margalef, nivell d'instrucció primària.
- Ramon Vilà Bru, 1937, pagès, pare i muller naturals de Margalef, mare natural de Cabacés, nivell d'instrucció primària.
- Júlio Vilà Pasqual, 1928, pagès, pares i muller naturals de Margalef, nivell d'instrucció primària.

el Masroig

- Pilar Aragonès Guiu, 1927, mestressa de casa i pagesa, pares i marit naturals del Masroig, nivell d'instrucció primària.
- Josep Munté Crusat, 1926, pagès i paleta, pares i muller naturals del Masroig, nivell d'instrucció primària.
- Isabel Crusat Pena, 1942, cuinera, mestressa de casa i pagesa, pares i marit naturals del Masroig, nivell d'instrucció primària.
- Josep Munté Pena, 1945, pagès, pares naturals del Masroig, muller natural de Falset, nivell d'instrucció primària.

el Molar

- Dolors Anguera Llorens, 1936, perruquera, pares naturals del Molar, marit natural dels Guiamets, nivell d'instrucció primària.
- Manelic Castellví Vidiella, 1934, pagès, miner i ferrer, pare i muller naturals del Molar, mare natural de Garcia, nivell d'instrucció primària.
- Conrado Escoda Salvadó, 1923, pagès, pastisser i pintor, mare i muller naturals del Molar, pare natural del Lloar, nivell d'instrucció primària.
- Rosa Serres Lleberia, 1921, mestressa de casa i pagesa, pares i marit naturals del Molar, nivell d'instrucció primària.

la Morera de Montsant

- Ramona Borràs Porqueres, 1927, mestressa de casa i pagesa, pares naturals de la Morera, marit natural de Reus, nivell d'instrucció primària.
- Benito Porqueres Artigas, 1928, pagès, pare natural de la Morera, mare natural de Poboleda, muller natural de Cornudella, nivell d'instrucció primària.
- Ramon Sabaté Musté, 1932, pagès, pares i muller naturals de la Morera, nivell d'instrucció primària.
- Juanita Figueres Porqueres, 1945, mestressa de casa i pagesa, pares i marit naturals de la Morera, nivell d'instrucció primària.

Poboleda

- Teresa Casas Gorga, 1927, mestressa de casa, pagesa i modista, pares i marit naturals de Poboleda, nivell d'instrucció primària.
- Maria Dolors Cubells Rocamora, 1946, mestressa de casa, pagesa i botiguera, pares i marit naturals de Poboleda, nivell d'instrucció primària.
- Joan Doix Estrems, 1926, pagès, pares i muller naturals de Poboleda, nivell d'instrucció primària.

- Maria Teresa Estrems Llaberia, 1929, mestressa de casa, pagesa i perruquera, pares naturals de Poboleda, marit natural de Cabacés, nivell d'instrucció primària.
- Mario Ratés Bartolomé, 1944, pagès, pare i muller naturals de Poboleda, mare natural de Bellmunt, grau d'instrucció primària.
- Encarna Viñes Ossó, 1934, mestressa de casa i pagesa, pares naturals de Poboleda, marit natural de la Morera, grau d'instrucció primària.

Porrera

- Pepita Domènech Vaquer, 1930, mestressa de casa, pares i marit naturals de Porrera, nivell d'instrucció primària.
- Joaquim Montané Vall, 1935, pagès, pares i muller naturals de Porrera, nivell d'instrucció primària.
- Bonaventura Olèstia Vaqué, 1932, pagès i paleta, pares naturals de Porrera, muller natural de Reus, nivell d'instrucció primària.
- Maria Carme Peirí Eduard, 1932, pagesa i cosidora, pares i marit naturals de Porrera, nivell d'instrucció primària.
- Carme Rabascall Asens, 1929, pagesa i cosidora, pares i marit naturals de Porrera, nivell d'instrucció primària.
- Carme Sánchez Ferré, 1945, pagesa i cosidora, mare i marit naturals de Porrera, pare natural de Màlaga, nivell d'instrucció primària.
- Josep Vall Anguera, 1934, pagès, pares i muller naturals de Porrera, nivell d'instrucció primària.
- Joan Ventura Bargalló, 1929, pagès, pares i muller naturals de Porrera, nivell d'instrucció primària.

Pradell de la Teixeta

- Josep Beltran Cabré, 1937, granger, paleta i matarife, pares naturals de Pradell, muller natural de Riudecols, nivell d'instrucció primària.
- Marta Cabré Just, 1915, mestressa de casa, cuinera i minyona, pares naturals de Pradell, marit natural de la Bisbal de Falset, nivell d'instrucció primària.
- Emília Martí Cabré, 1943, mestressa de casa i pagesa, mare i marit naturals de Pradell, pare natural de la Bisbal de Falset, nivell d'instrucció primària.
- Mariano Just Guasch, 1931, pagès, muller i pare naturals de Pradell, mare natural de Vilanova d'Escornalbou, nivell d'instrucció primària.
- Daniela Trilles Rovira, 1943, mestressa de casa i pagesa, pares i marit naturals de Pradell, nivell d'instrucció primària.

Siurana

- Montserrat Marsal Bodro, 1931, mestressa de casa i pagesa, pares naturals de Siurana, marit natural de la Febró, nivell d'instrucció primària.
- Maria Martorell Aragonès, 1920, mestressa de casa i modista, pares naturals de Cornudella, marit natural de la Febró, nivell d'instrucció primària.
- Ivo Roig Oliver, 1930, pastor, cuiner i pagès, pare natural de Siurana i mare natural de la Febró, nivell d'instrucció primària.
- Ramon Roig Oliver, 1925, pastor, pagès i carboner, pare natural de Siurana i mare natural de la Febró, nivell d'instrucció primària.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

la Torre de Fontaubella

- Maria Rofes Nomen, 1930, mestressa de casa, pare i marit naturals de la Torre, mare natural de Miravet, nivell d'instrucció primària.
- Teresa Sabaté Rofes, 1925, mestressa de casa i cosidora, pares i marit naturals de la Torre, nivell d'instrucció primària.
- Joan Sabaté Sabaté, 1926, pagès, pares naturals de la Torre, muller natural de Pradell de la Teixeta, nivell d'instrucció primària.
- Marcel Siurana Salsench, 1919, pagès, pares i muller naturals de la Torre, nivell d'instrucció primària.

Torroja de Priorat

- Maria del Carme Pallejà Nogués, 1930, mestressa de casa i pagesa, pares naturals de Torroja, grau d'instrucció primària.
- Joan Pàmies Aixalà, 1941, pagès i pastor, pares naturals de Torroja, grau d'instrucció primària.
- Teresa Maria Pàmies Aixalà, 1949, mestressa de casa i cosidora, pares i marit naturals de Torroja, grau d'instrucció primària.
- Joaquim Perí Viñes, 1942, farmacèutic, pares i muller naturals de Torroja, estudis universitaris (farmàcia).[21]
- Maria Vall Cabré, 1942, mestressa de casa i administrativa, pares naturals de Torroja, marit natural de la Morera, nivell d'instrucció primària.

Ulldemolins

- Pau Casals Monlleó, 1930, pagès i cambrer, pares naturals d'Ulldemolins, nivells d'instrucció primària.
- Ramon Dalmau Borrull, 1941, pagès, pares i muller naturals d'Ulldemolins, nivell d'instrucció primària.
- Loreto Espasa Piñol, 1943, mestressa de casa i pagesa, pares i marit naturals d'Ulldemolins, nivell d'instrucció primària.
- Martina Freixes Pujol, 1937, mestressa de casa i modista, pare i marit naturals d'Ulldemolins, mare natural de Bellaguarda, nivell d'instrucció secundària.
- Domingo Nogués Borràs, 1932, pagès, pares i muller naturals d'Ulldemolins, nivell d'instrucció primària.

la Vilella Alta

- Joana Ardèvol Bonet, 1935, mestressa de casa i pagesa, pares i marit naturals de la Vilella Alta, nivell d'instrucció primària.
- Prisca Bonet Escoda, 1941, pagesa, cosidora i secretària, pares naturals de la Vilella Alta, marit natural de Poboleda, nivell d'instrucció secundària.
- Lluís Serres Masip, 1929, pagès i paleta, pares i muller naturals de la Vilella Alta, nivell d'instrucció primària.

[21] Tot i que aquest informant té estudis superiors, la valoració del patrimoni cultural del seu poble, inclòs el lingüístic, l'ha portat a ser un dels organitzadors dels Jocs Florals de Torroja del Priorat que se celebren anualment, i, per tant, va ser una ajuda per obtindre moltes de les solucions lingüístiques requerides de Torroja.

- Teresa Rocamora Neta, 1945, mestressa de casa i pagesa, pares i marit naturals de la Vilella Alta, nivell d'instrucció primària.
- Pepita Salat Serres, 1929, mestressa de casa i pagesa, pares naturals de la Vilella Alta, marit natural de Barcelona, nivell d'instrucció primària.

la Vilella Baixa

- Maria Juncosa Sabaté, 1944, mestressa de casa i pagesa, pares naturals de la Vilella Baixa, nivell d'instrucció primària.
- Lola Mestre Peris, 1930, mestressa de casa i botiguera, pares i marit naturals de la Vilella Baixa, nivell d'instrucció primària.
- Josep Sabaté Vallès, 1945, pagès i músic, pares naturals de la Vilella Baixa, nivell d'instrucció primària.
- Jovita Sabaté Vallès, 1949, mestressa de casa, pares naturals de la Vilella Baixa, marit natural de la Figuera, nivell d'instrucció primària.
- Jaume Sabaté Vellvé, 1930, pagès, pares i muller naturals de la Vilella Baixa, nivell d'instrucció primària.

En les més de 200 entrevistes van aparèixer molts comentaris dels informants, alguns dels quals feien referència a consideracions de pura lògica de preguntes i respostes, d'altres a la consciència de canvis lingüístics, uns altres de gran sorpresa per la informació que se'ls requeria... Així, en relació als diferents parlars del Priorat i de fora de la comarca, alguns informants s'expressaven de la següent manera:

- Joan Prats, Cabacés: *Això* [el mot *rent*] *ja li han dit amb un antre poble, no? Però si passa l'Ebro ja li diran diferent. O d'aquí a la Bisbal ja pronuncien diferent de nantros.*

- Victòria Masip, Cabacés: *A la Figuera parlen molt amb la* o*, però naltros també hi parlem una mica.*

- Victòria Masip, Cabacés: *En lo* deje *tenim algo de com parlen a Lleida perquè alguna vegada que ham 'nat d'excursió m'han preguntat si era de Lleida. Jo dic que no, que som de la província de Tarragona però som molt prop de Lleida.*

- Ildefons Gomis, Cornudella: *Aquí parlaven d'una manera i a Poboleda d'una antra. A Poboleda fan servir mès la* a*. I aquí fem servir la* e*. I a Prades també tenen una antra pronunciació i a Lleida també en tenen una antra. Allà dalt per dir "no baixis" diuen "no baixos", "no ho faços, ni pujos". Tenen aquet vocabulari.*

- Teresa Perpinyà, els Guiamets: *Aquí als Guiamets sempre s'ha dit* trumfes*. Jo vaig anar amb un poble, a Garcia, que hi tinc família, i deien* trumfos*. I un dia la meva tia em va dir: "Vés baix i puge'm trumfos". I jo vaig anar baix amb un quarto i estava tot ple de trumfes i jo allí plantada sense sapiguer que havia d'agafar. I la tia Teresina: "Que no puges?". I jo li dic: "És que no sé que són trumfos". I les tenia allà davant!*

- Júlio Vilà, Margalef: *A Lleida parlen més en la* e *i aquí més en la* a.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

- Ramona Borràs, la Morera: *A Cornudella fan anar la* e *i a Poboleda, la* o. *I aquí parlem mès natural, no fem res fort.*

- Ivo Roig, Siurana: *A Siurana parlem mès amb la* e*; en canvi, a Poboleda fan anar mès la* o.

- Montserrat Marsal, Siurana: *A cada puesto se parle diferent, cap a la part de Lleida i cap a la part del riu diuen paraules molt diferentes.*

Pel que fa a la consciència lingüística, la majoria d'informants tenen la idea que la varietat de llengua que ells parlen no és del tot correcta o no s'ajusta prou bé a la norma, o al que s'intueix que pot ser la norma:

- Ildefons Gomis, Cornudella: *I tu perquè em preguntes tot això?*
- Enquestador: *Perquè estudio la manera de parlar d'aquí a Cornudella.*
- Ildefons Gomis, Cornudella: *Ah! És clar! Perquè al millor un català verdader de Barcelona t'ho dirà diferent d'aquí.*

- Ildefons Gomis, Cornudella: *Tinc les memòries escrites, més de 80 pàgines escrites en català. Bueno, amb lo meu català.*

- Joaquim Borràs, Gratallops: *Naltros parlem lo català però venim del castellà perquè diem* cenicero, enxufe, arcoiris...

- Teresa Casas, Poboleda: *Aquí en diem* petxines *però ara té un antre nom... Ara en diuen* cloïses *perquè és més català.*

- Teresa Casas, Poboleda: *Ara la gent ja no parle com abans, s'ha millorat una mica.*

- Encarna Viñes, Poboleda: *Abans aquí teníem un enraonar gros.*

- Maria Rofes, la Torre de Fontaubella: *Ara ja no fem anar tant la* o; feio, venio, anavo*. Però a la Ribera [d'Ebre] encara ho fan anar, perquè una parenta meva sempre la feia anar. Parlava més lleig que naltros. Naltros ara ja diem* anava, venia.

- Martina Freixes, Ulldemolins: *Ara això del parlar ho ham canviat una mica.*

- Josep Sabaté, la Vilella Baixa: *Nantros lo català lo parlem molt raro. No el parlem tal com és, ni pensaments! Lo català vertader és cap a dalt a Girona.*

D'altra banda, però, alguns informants defensen la seva varietat idiomàtica i se'n senten orgullosos:

- Joan Prats, Cabacés: *Aquí parlem català autèntic. A TV3 diuen Jaum[a] i no, és Jaum[e], escrit i llegit.*

- Enquestador: *D'on surten les móres?*
- Generosa Torné, Cornudella: *Dels abartrers.*

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

- Amiga de l'informant, Barcelona: *Esbarzers.*
- Generosa Torné, Cornudella: *No, no! Abartrers. Nantros ho diem en català.*

- Jaume Sabaté, Falset: *Els de Barcelona vénen aquí i diuen: "quina* aiga *més bona". Qué collons! És* aigua*!*

- Ramon Dalmau, Ulldemolins: *Si no conservem lo nostre parlar, d'aquí a quatre dies tots serem de "cal fanga", tots parlarem com a Barcelona.*

- Ramon Dalmau, Ulldemolins: *Per naltros això és* arena *però la meva filla petita diu* sorra*. I jo li dic* sorra *és una* guineu*!*

- Prisca Bonet, la Vilella Alta: *Naltros no ho ham dit mai* vegés*, això ho diem perquè ho diuen a la tele, aquí al poble sempre s'ha dit* veigués*.*

En ocasions, algunes de les il·lustracions que acompanyaven les preguntes no agradaven a l'informant i aquest no se n'estava de comunicar-ho a l'enquestador:

- Joan Prats, Cabacés: *Això està molt mal pintat*.

- Ildefons Gomis, Cornudella: [Mirant una foto d'una planta] *No t'ho puc dir perquè no ho vei bé. Això si fóssim al terreno sí que t'ho diria.*

- Ramon Roig, Siurana: *Això és una toronja? No, no, això no ho és una toronja. No es veu bé aqueta foto.*

- Monserrat Marsal, Siurana: *No es veu massa bé lo que és!*

- Joan Pàmies, Torroja: *Això està molt mal dibuixat. Lo que ha fet aquet dibuix* [d'una sènia] *no sap ni lo que és una sénia. Potser n'ha sentit parlar però no n'ha vist mai cap.*

- Joan Pàmies, Torroja: *És que aquet que fot aquetos dibuixos, pobret, no en té ni idea. Les enyes estan ben fetes però no tenen que estar damunt del banc perquè farien nosa per a treballar!*

Un dels apartats més feixucs d'enquestar és la morfologia verbal. De vegades, quan es preguntava per algun temps verbal concret, les respostes dels informants eren d'allò més divertides i lògiques al mateix temps:

- Victòria Masip, Cabacés: [Quan se li preguntava la primera persona del present de subjuntiu del verb *morir*] *Ell vol que jo me mora. Ui! Això és molt sèrio, eh?*

- Maria Prats, Cabacés: [Quan se li preguntava la primera persona del futur del verb *estar*] *Avui he estat amb ell i demà... Demà no ho sé!*

- Ildefons Gomis, Cornudella: [Després de preguntar-li la primera persona del present d'indicatiu del verb *néixer,* burlant-se'n] *Jo neixo vol dir que ja has sortit del forat. Quan treus lo cap dius: jo neixo!* [Després de preguntar-li la primera persona del futur d'indicatiu del verb *néixer*] *Demà naixerè... No pot ser això!*

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Com que tu encara no ets al món, no ho pots dir això! Ara que ho digui un altre sí! Demà naixaràs.

- Julio Vilà, Margalef: [Quan se li preguntava la primera persona del present de subjuntiu del verb *morir*] *Ell vol que jo me mora, però jo no tinc cap intenció de morî'm encara!*

- Ramon Dalmau, Ulldemolins: [Preguntant la 1a i 2a persona del plural del condicional del verb *dir*] *Naltros diríom això.*
- Enquestador: I valtros?
- Ramon Dalmau, Ulldemolins: *Oh! Jo no sé que diríou valtros!*

Malgrat ser un estudi lingüístic, s'ha intentat relacionar en aquesta tesi tots els aspectes etnolingüístics col·laterals. Entre d'altres, s'han recollit algunes *tradicions explicatives* (Oriol 2002: 79), com la que explica la Dolors Anguera del Molar:

> Quan Nostre Sinyor va crear el món i va anar per aquets móns de Déu va dir a tothom com teníem de parlar. Va marxar del Molar, va dir, valtros parleu així. I naltros parlem com mos va dir Nostre Sinyor. I quan va arribar a Garcia va passar de llarg i va creuar el riu sense dî'ls-hi res. I la gent del poble el van cridar: "Nostre Sinyor! I naltros com tenim de parlar?" I Nostre Sinyor va dî'ls-hi: "Parleu com vulgueu." Però com que Nostre Sinyor ja estava lluny, a l'altre costat del riu, els de Garcia van entendre "Parlau com vulgau." I així parlen!

També s'han recollit algunes etimologies populars com, per exemple, la que explica l'Ildefons Gomis de Cornudella sobre l'origen del nom del poble:

> La comtessa del comtat de Prades va baixar als boscos de Cornudella per fer una caceria i es va perdre. I va tocar el corn, i els cavallers van dir: "Mira! Lo corn d'ella." I d'aquí ve el nom de Cornudella.

Una de les fórmules rimades que s'han recollit a gairebé tots els pobles del Priorat, que fa referència a quatre pobles de la comarca és la següent:

La Figuera n'és molt alta,
Cabacés molt amagat,
la Bisbal dalt d'una roca
i Margalef en un forat.

Incloem en aquest apartat els qualificatius, generalment de caire despectiu, amb què són coneguts a la comarca (sobretot pels pobles veïns) els habitants d'un lloc. El caràcter burlesc i satíric d'aquests gentilicis, fa que siguin *voluntàriament* desconeguts en el poble on s'apliquen.

Abunden els noms d'animal (raboses, fardatxos, lluerts, roquerols...) i els adjectius (bocamolls, llèpols, guapos, bojos...). Tot i no ser exhaustiva del tot, la relació següent és bastant completa:

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

A Bellmunt, presumits.
A Cabacés, bocamolls.
A Capçanes, bonitos.
A Capçanes, draps dolents/pudents.
A Cornudella, cornuts.
A Falset, falsos.
A Falset, set vegades falsos.
A la Figuera, llèpols.
Als Guiamets, lleganyosos.
Als Guiamets, banyuts.
Als Guiamets, la gitanada.
A Gratallops, los de la política.
Al Lloar, los bastaixos.
Al Lloar, lluerts.
A Marçà, manos.
A Marçà, geperuts.
A Marçà, aguineus
Al Masroig, tetos.
Al Masroig entossudits.
Al Molar, fardatxos.
Al Molar, triganers.
A la Morera, els moros.
A Siurana, roquerols.
A la Torre, raboses.
A Torroja, la gent boja.
A Ulldemolins, ceballots.
A la Vilella Alta, ventosos.
A la Vilella Baixa, raboses.

4.3 QÜESTIONARI

Per a fer les enquestes del treball de camp d'aquest estudi s'ha fet servir un qüestionari que ha ajudat a conduir la conversa amb els informants i a agilitzar la recollida de material. Aquest qüestionari està basat en el de l'*Atles lingüístic del domini català,* però amb algunes modificacions del doctor Pere Navarro que fan que s'adapti millor a les peculiaritats de cada zona. Tot i que s'ha anat seguint l'ordre de les preguntes, l'enquesta esdevé una conversa semidirigida, que ajuda, tal com indica Cubells (2009, I: 50), "a superar la formalitat inicial de la trobada entre enquestador i enquestat i permet que l'informant s'expressi en un nivell de llenguatge poc formal, imprescindible en aquest cas, perquè es volen enquestar les varietats col·loquials [...]". Cada vegada que apareixia una acció que indicava, per exemple, una feina de casa, l'informant era requerit perquè expliqués com es feia. Això va permetre recopilar gran quantitat de textos, una mínima mostra dels quals és oferta en el capítol "Antologia de textos" d'aquesta tesi. A més, qualsevol acte de comunicació va ser aprofitat per recollir informació lingüística valuosa. Un dels suports que van facilitar enormement la tasca del qüestionari, van ser dos àlbums de dibuixos i fotografies, confeccionats pel doctor Pere Navarro, que permetien identificar moltes de les entrades de l'enquesta sense necessitat de recórrer a les descripcions.

El qüestionari, ordenat per camps semàntics, presenta la següent distribució:

1.	El camp i els cultius	267	qüestions
2.	Indústries relacionades amb l'agricultura		
	La vinya	82	‘‘
	L'oliver	69	‘‘
	El blat	55	‘‘
3.	Els vegetals		
	Les verdures	60	‘‘
	Plantes, arbustos, bolets	99	‘‘
	Les fruites	67	‘‘
	Els arbres	75	‘‘
4.	Els animals domèstics	91	‘‘
5.	La vida pastoral	142	‘‘
6.	Animals vertebrats i invertebrats	168	‘‘
7.	El temps. Les estacions de l'any	114	‘‘
8.	Noms topogràfics	70	‘‘

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

9. Els oficis	90	‘‘
10. El cos humà	270	‘‘
11. La casa	391	‘‘
12. El vestit	95	‘‘
13. La família i cicle de la vida	106	‘‘
14. Les festes religioses	98	‘‘
15. La mar	50	‘‘
16. Els jocs	62	‘‘
17. Morfologia verbal	1.435	‘‘
18. Sintaxi	7	‘‘
Total de qüestions	*3.963*	‘‘

Pràcticament s’ha seguit el qüestionari en la seva totalitat, però, sovint, s’ha modificat posteriorment amb algunes addicions (que no hi són incloses) o amb certes supressions (de mots que es consideren no pertinents).

Les preguntes referides als nivells fonètic i de morfologia nominal estaven incloses i repartides al llarg de l’enquesta. Les qüestions sobre morfologia verbal, un dels apartats més feixucs d’enquestar, també s’alternaven amb les d’altres nivells lingüístics, per mirar d’atenuar el cansament que provocaven en els informants. El mateix passava en l’apartat de sintaxi, la brevetat del qual es deu a la dificultat d’enquestar de manera satisfactòria trets sintàctics. Tanmateix es va confeccionar un petit qüestionari per poder recollir algunes poques característiques sintàctiques dels parlars del Priorat. La complexitat que suposa enquestar qüestions morfològiques i sintàctiques ha fet que en algunes ocasions s’hagi recorregut a la traducció del castellà per obtindre de manera ràpida la resposta desitjada.

Tot i que durant la recollida de dades, s’anotaven els resultats –transcrits fonèticament– en el mateix moment de l’entrevista, també es van enregistrar amb una gravadora digital Sony ICD-UX200, fet que va permetre a l’enquestador poder repassar el material tantes vegades com va caldre. El nombre total d’hores enregistrades oscil·la al voltant d’unes 15 per localitat. Això fa que, multiplicades per 24 pobles, doni un resultat d’unes 360 hores d’entrevistes, aproximadament. Les sessions d’entrevista per cada informant duraven unes dues o tres hores i totes han estat realitzades exclusivament per l’autor d’aquest estudi.

El treball de camp va representar un procés d’aprenentatge personal difícil de descriure si no s’ha experimentat en primera persona. Després de les nombroses i valuoses hores d’entrevistes, l’enquestador, quan torna al Priorat, sap que cada arbre, arbust i planta que l’envolta té un nom concret, que aquell núvol que treu el nas per darrere de Montsant s’anomena d’una manera determinada o que no és el mateix el *vi blanc* que el *vin blanc*. La satisfacció que produeix adquirir tots aquests coneixements de la mà de la saviesa natural de la gent gran no té preu.

Aquest estudi geolingüístic dels parlars del Priorat s’ha completat amb una representació cartogràfica del material recollit que conforma un microatles lingüístic de la comarca (*Atles lingüístic del Priorat*, ALPri). S’han cartografiat tots aquells fenòmens que presenten un mínim de dues solucions diferents. Tots els mapes confeccionats són sintètics –indiquen, en color, les àrees corresponents a cada variant– excepte el 4/567 que és un mapa de símbols. Els mapes estan organitzats igual que els diferents capítols de la tesi, això és: fonètica, morfologia (nominal i verbal), sintaxi, lèxic i conclusions. La numeració que es troba dels mapes al llarg de la tesi no és del tot correlativa degut al fet que un mateix mapa pot tindre, per exemple, un interès fonètic i lèxic alhora; aquest mapa, doncs, apareixerà en els dos apartats corresponents (fonètica i lèxic) amb una sola

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

numeració. Cada mapa conté dos números separats per una barra inclinada: el primer número indica el capítol al qual correspon l'entrada i el segon, el número de mapa.

L'*Atles lingüístic del Priorat* ve presentat en el CD que s'adjunta a aquesta tesi, que conté un total de 966 mapes que s'organitzen en les 5 carpetes i 22 subcarpetes següents:

Carpeta 1: Fonètica
- Carpeta 1.1: Vocalisme tònic (31 mapes)
- Carpeta 1.2: Vocalisme àton (71 mapes)
- Carpeta 1.3: Consonantisme (45 mapes)
- Carpeta 1.4: Altres fenòmens fonètics (51 mapes)

Carpeta 2: Morfologia
- Carpeta 2.1: Morfologia nominal (65 mapes)
- Carpeta 2.2: Morfologia verbal (90 mapes)

Carpeta 3: Sintaxi (2 mapes)

Carpeta 4: Lèxic
- Carpeta 4.1: El camp i els cultius (67 mapes)
- Carpeta 4.2: Indústries relacionades amb l'agricultura (46 mapes)
- Carpeta 4.3: Els vegetals (74 mapes)
- Carpeta 4.4: Els animals domèstics (30 mapes)
- Carpeta 4.5: La vida pastoral (10 mapes)
- Carpeta 4.6: Els animals vertebrats i invertebrats (66 mapes)
- Carpeta 4.7: El temps. Les estacions de l'any (29 mapes)
- Carpeta 4.8: Noms topogràfics (13 mapes)
- Carpeta 4.9: Els oficis (16 mapes)
- Carpeta 4.10: El cos humà (67 mapes)
- Carpeta 4.11: La casa (87 mapes)
- Carpeta 4.12: El vestit (23 mapes)
- Carpeta 4.13: La família: cicle de la vida (27 mapes)
- Carpeta 4.14: Les festes religioses (17 mapes)
- Carpeta 4.15: El mar (6 mapes)
- Carpeta 4.16: Els jocs (17 mapes)

Carpeta 5: Conclusions (16 mapes)

La majoria de mapes inclosos en la carpeta 5 (Conclusions) ja no són sintètics, sinó que representen les diferents solucions a través d'isoglosses. En l'Annex 2 s'inclou l'índex d'entrades cartografiades i en l'Annex 3, les instruccions per al maneig del CD per poder obrir i consultar sense problemes tots els mapes. El CD també inclou la carpeta 6, que conté els àudios dels textos del capítol 6. Els mapes de conclusions també es troben impresos en l'Annex 1.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

5. TRANSCRIPCIÓ

La transcripció fonètica utilitzada en aquesta tesi es basa en l'Alfabet Fonètic Internacional –AFI. L'inventari de sons que es relaciona tot seguit remet a exemples que apareixen en aquest estudi.

i	vocal palatal tancada	judici, vi
e	vocal palatal semitancada	pedra, sense
ɛ	vocal palatal semioberta	divendres, terra
a	vocal medial oberta	pa, cantar
ɒ	vocal medial oberta velaritzada	boca, feia[22]
ə	vocal medial semitancada	mare, llegir[23]
ɔ	vocal velar semioberta	bou, ou
o	vocal velar semitancada	por, jove
u	vocal velar tancada	tu, fus
j	semivocal palatal tancada	caixa, aigua
	semiconsonant palatal tancada	io, ia
w	semivocal velar tancada	jaure, treure
	semiconsonant velar tancada	llengua, quatre
p	bilabial oclusiva sorda	pare, pagès
b	bilabial oclusiva sonora	també, beure
β	bilabial aproximant sonora	cabre, sabó
t	dental oclusiva sorda	tindre, dit
d	dental oclusiva sonora	dimecres, dolent
ð	dental aproximant sonora	corder, badejo
k	velar oclusiva sorda	caixa, aquí
ɡ	velar oclusiva sonora	got, gaire
ɣ	velar aproximant sonora	aguaitar, pagar
f	labiodental fricativa sorda	fum, feix
v	labiodental fricativa sonora	vell, vestit
s	alveolar fricativa sorda	síndria, caçar
z	alveolar fricativa sonora	casa, los hòmens
χ	uvular/velar fricativa sorda (de l'espanyol)	*j*abalí, tra*j*e
θ	interdental fricativa sorda (de l'espanyol)	ONCE
ts	alveolar africada sorda	potser, tots
dz	alveolar africada sonora	dotze, setze
ʃ	prepalatal fricativa sorda	caixa, coix
ʒ	prepalatal fricativa sonora	bajoca, boja
tʃ	prepalatal africada sorda	carxofa, xiprer
dʒ	prepalatal africada sonora	jove, jutjar
l	líquida lateral alveolar velaritzada	mal, volar
ʎ	líquida lateral palatal	llop, all
ɾ	líquida bategant alveolar	cara, fred
r	líquida vibrant alveolar	retratar, portar
m	nasal bilabial	molt, mare
ɱ	nasal labiodental	infern, confit

[22] La vocal medial oberta velaritzada [ɒ] només apareix en posició final absoluta a Cabacés, Capçanes, el Lloar, el Masroig, el Molar, la Morera i Poboleda.
[23] La vocal medial semitancada [ə] només apareix en posició pretònica a Pradell de la Teixeta.

n	nasal alveolar	un, ni
ɲ	nasal palatal	canya, banya
ŋ	nasal velar	encara, són quatre

En aquest estudi s'han seguit els criteris de transcripció fonètica que la doctora Olga Cubells (2009, I: 56 i 57) utilitza a la seva tesi doctoral:

- S'ha optat per una transcripció funcional o ampla i, per tant, no s'inclouen ni el diacrític de dentalització dels sons laterals, alveolars fricatius i nasals ni el de palatalització dels sons nasals. Quan es transcriu tot un text o una paraula sencera, l'accent d'intensitat se situa al límit sil·làbic, però, per motius pràctics, quan es transcriu una sola vocal s'ha posat damunt de la vocal tònica: en el capítol de fonètica, per exemple, en l'apartat de vocalisme només es dóna la transcripció fonètica de la vocal objecte d'estudi i, en aquest cas, si s'optava per l'accent al límit sil·làbic, no es podia incloure i aleshores no quedava clar si la vocal en qüestió era tònica o àtona.[24]
- Pel que fa a la transcripció de ròtics, s'ha de tindre en compte tant el context social com els contextos suprasegmental i segmental: quant al context social, segons Julià, s'articula una bategant [ɾ] quan la velocitat d'emissió és ràpida i, en canvi, quan la velocitat d'emissió és lenta o acurada s'articula una vibrant [r]; quant al context suprasegmental, s'articula una vibrant en context tònic final –p.ex. *[kár]*– i s'acostuma a articular una bategant en context final quan la síl·laba és àtona –p.ex. *bàrba[ɾ]*–; finalment, quant al context segmental, davant d'aproximant el so generalment articulat és bategant –p.ex. *bà[ɾ]bar*– i, en canvi, davant d'oclusiva la realització acostuma a ser vibrant –p.ex. *ca[r]ta*. Davant d'alveolar, en canvi, la tonicitat afavoreix l'articulació vibrant –p.ex. *ca[r]n, pa[r]la*– i la atonicitat la bategant –p.ex. *a[ɾ]sènic*.[25]
- La lateral alveolar, en català, acostuma a ser velaritzada. El grau de velarització, però, varia en funció del context suprasegmental del so: en posició final la lateral és més velaritzada que en posició inicial. Tot i això, com que com a norma es considera que la lateral [l] és velaritzada en català, no es transcriu amb el símbol de velarització [ɬ].
- En casos que, per fonètica sintàctica, apareguin sons geminats, s'indicarà la geminació o allargament del so amb una repetició del símbol. Tot i que la tradició catalana ha usat també el símbol [:], per evitar la qüestió tan controvertida en la transcripció d'on col·locar l'accent, si davant del so allargat o darrere, s'ha preferit optar per duplicar el so. Per exemple, en el cas *les sénies* la transcripció que es farà és [les ˈsenjes] i no [les ˈs:enjes] o [les: ˈenjes].
- En la resta de casos, l'accent se situa sempre davant de la síl·laba del marge consonàntic inicial també si aquest és un article o un pronom feble (p.ex. [ˈlajɣwa] o [ˈtaj ˈβist].

Pel que fa a la transcripció fonètica de la /a/ àtona final s'ha optat per transcriure sempre la realització fonètica pròpia de cada poble ([a], [ɒ], [ɛ]).[26] En el cas de les

[24] Per a fer més clara la transcripció tampoc s'utilitzen accents secundaris, per tant, s'ha optat per transcriure [ˈtrɛntaˈsis] en lloc de [ˌtrɛntaˈsis].

[25] Per a simplificar la transcripció de ròtics s'ha optat per transcriure la ròtica vibrant [r] només quan s'articula en els contextos següents: entre vocals (p.ex. [kaˈre]) i en posició tònica final (p.ex. [ˈkar]). En la resta de casos exposats per Cubells s'ha transcrit la ròtica bategant [ɾ].

[26] Per a la distribució per localitats d'aquestes solucions, cf. apartat 1.2.3 de fonètica.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

articulacions [ɒ] i [ɛ], però, el grau de velaritat o d'obertura, respectivament, és més alt i perceptible en posició final absoluta.

Aquests criteris de transcripció fonètica seran també els que s'utilitzaran en l'antologia de textos que recull el capítol IV d'aquesta tesi. Aquests textos estan extrets de les entrevistes realitzades als informants. En cada text s'indica el nom de l'informant i la data d'enregistrament.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

II. DESCRIPCIÓ LINGÜÍSTICA

1. FONÈTICA

1.1 VOCALISME TÒNIC

El vocalisme tònic del Priorat comparteix, a grans trets, la mateixa distribució i el mateix inventari del català oriental continental, llevat de les localitats de la Bisbal de Falset i Falset, que s'acosten a la distribució del català occidental. Així trobem aquests set sons vocàlics:

i u
e o
ɛ ɔ
a

1.1.1 Tractament de A tònica llatina

La vocal [a] procedent de Ă i Ā del llatí clàssic es manté sense alteracions en la majoria de contextos:

MATRE > *m[á]re*	PANE > *p[á]*
PATRE > *p[á]re*	CARNE > *c[á]rn*
ARANEA > *ar[á]nya*	FALCE > *f[á]lç*

És una característica de tota la comarca el manteniment de la /a/ etimològica en les formes rizotòniques dels verbs *llançar, nadar, xarrar* i *jaure*. Tanmateix, en aquest darrer verb, a Falset, al Masroig i al Molar també apareix la vocal [ɛ]: *j[ɛ]ure* (mapa 1/1).[27] En una cantarella recollida a la majoria de pobles del Priorat també es conserva fossilitzada la vocal medial en els morfemes de 1a i 2a persona del plural del present d'indicatiu dels verbs del I grup:[28]

> "Aquet és lo pare / aqueta la mare / aquet fa sopes / aquet se les menja totes /
> aquet fa garra nyiu, garra nyau / perquè no me'n *donau* d'això que *minjau*."

En canvi la solució majoritària en els verbs NASCĔRE i TRAHĔRE és [ɛ]: *n[ɛ́]ixer, tr[ɛ́]ure,* tot i que la vocal etimològica /a/ es conserva en alguna localitat:[29]

---

[27] Recasens (1985: 60) recull la forma *j[a]ure* a tot el Camp de Tarragona.

[28] Aquests morfemes etimològics *-am, -au* es mantenen encara en balear i, en la primera persona del plural, en alguerès. També apareixen esporàdicament, a la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 144), a la Terra Alta (Navarro 1996, I: 88), a l'Alta Llitera (Sistac 1993: 179) i a Beseit (Gimeno 1994: 143). Moll (AORLL) els recollia, a principis de segle XX, a Vilaller, Tremp, Tortosa, Sort, Riba-roja, Pradell de Sió, Organyà, Lleida, Llavorsí, la Pobla de Segur, la Granadella, Isavarre, Gandesa, Esterri d'Àneu, el Pont de Suert, Calaceit, Bonansa, Benavarri, Balaguer, Artesa de Segre, Alòs d'Àneu i en balear.

[29] Satorra (2003: 439) observa que "tradicionalment, el manteniment de la /a/ etimològica en les formes rizotòniques de verbs com *nàixer, traure, jaure, llançar, xarrar, nadar* ha estat la norma habitual [en el català occidental], però actualment es detecta en bona part del nord-occidental una tendència a la realització en [ɛ] en l'infinitiu i en els presents."

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

néixer: *n[á]ixer* a Ca, Fa, Gr; *n[ɛ́]ixer* a tots els pobles de la comarca excepte a Pradell on és *n[é]ixer* (mapa 1/2)

treure:[30] *tr[á]ure* a Be, Ca, Cp, Co, Fa, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Pb, Po, Tf; *tr[ɛ́]ure*: a tots els pobles de la comarca (mapa 1/3)

En alguns casos, però, aquesta /a/ s'ha vist modificada per influència de la iod:

LACTE > *ll[é]t* CALDARIA > *cald[é]ra*

En el cas dels mots *feix* (< FASCE) i *madeixa* (< MATAXA) aquesta /a/ ha estat modificada per influència de la iod, i la vocal palatal que s'esdevé pot articular-se semitancada o semioberta segons les localitats:[31]

feix *f[é]ix* a Be, Bi, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Po, Pr, Si, Tf, Vb; *f[ɛ́]ix* a Ca, Co, Ma, Ml, Mo, Pb, To, Ull, Va (mapa 1/4)

madeixa *mad[é]ixa*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Po, Pr, Si, Tf, To, Va, Vb; *mad[ɛ́]ixa*: Co, Mo, Pb, Po, Si, To, Ull (mapa 1/5)

1.1.2 Tractament de ī tònica llatina

La ī del llatí es manté com a palatal tancada [í] a tot el domini lingüístic:

VĪVERE > *v[í]ure* VĪNU > *v[í]*
GALLĪNA > *gall[í]na* SPĪCA > *esp[í]ga*
FĪLIU > *f[í]ll* AESTĪVU > *est[í]u*

1.1.3 Tractament de ĭ i Ē tòniques llatines

La ĭ i Ē tòniques llatines donen [e] en llatí vulgar i aquesta és la solució que conserva el català occidental. Durant l'edat mitjana, aquesta [e] evoluciona cap a [ə] a tot el bloc oriental –que encara es conserva amb plena vitalitat a bona part del català de les Illes Balears– i posteriorment s'obre en [ɛ]. Al Priorat trobem dues solucions, la més reduïda [e], pròpia del bloc occidental, a la Bisbal de Falset i a Falset,[32] i la més estesa [ɛ], pròpia dels parlars orientals, a la resta de localitats de la comarca (mapa 1/6). Badia (1984: 137), després d'haver notat la rellevància que aquestes solucions presenten de cara a un criteri de divisió dialectal, apunta que [e]/[ɛ] alternen al llarg de la zona de

[30] Atès que la forma *traure* s'ha recollit a alguns pobles de l'extrem oriental de la comarca, com són Cornudella i Porrera, es pot pensar que, segurament, en un passat no gaire llunyà aquesta forma gaudia d'una extensió més àmplia a la comarca del Priorat. Recasens (1985: 60) també recull la forma *traure* a Vandellòs i Valls.

[31] L'ALDC (II, mapa 301) recull *f[ɛ́]ix* a Esterri d'Àneu, Alins de Vallferrera, Margalef, Vinaixa i Vimbodí. Satorra (2009: 17) recull aquesta articulació al Vilosell (Garrigues).

[32] Navarro (2000a: 21) ja assenyalava en el seu estudi que, com a conseqüència de la immigració cap a Falset d'habitants d'altres localitats prioratines –on el resultat d'ĭ i Ē tòniques llatines és [ɛ]–, també començava a ser corrent sentir-hi aquest resultat fonètic. I plantejava la pregunta següent: "Com acabarà l'anivellament fonètic a Falset? Hi guanyarà l'articulació pròpia falsetana o la dels nouvinguts d'altres pobles veïns?" Quinze anys després del seu estudi es pot afirmar que a Falset no només s'ha mantingut l'articulació de la palatal semitancada sinó que els seus habitants en fan bandera, així ho il·lustra el comentari d'un informant de la localitat: "A Falset diem Fals[é]t, no Fals[ɛ́]t!".

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

transició dialectal entre català oriental i català occidental. És aquest precisament un dels fenòmens que es detecta a la comarca del Priorat.

	la Bisbal, Falset	la resta de pobles
PĬRA >	*p[é]ra*	*p[ɛ́]ra*
AURĬCULA >	*or[é]lla*	*or[ɛ́]lla*
APĬCULA >	*ab[é]lla*	*ab[ɛ́]lla*
CĬPPU >	*c[é]p*	*c[ɛ́]p*
PĬSULU >	*p[é]sol*	*p[ɛ́]sol*
CĒPA >	*c[é]ba*	*c[ɛ́]ba*
PLĒNU >	*pl[é]*	*pl[ɛ́]*
PARĒTE >	*par[é]t*	*par[ɛ́]t*
PAGĒNSE >	*pag[é]s*	*pag[ɛ́]s*
VĒNA >	*v[é]na*	*v[ɛ́]na*

Els sufixos dels diminutius *-et* < -ĬTTU, *-eta* < - ĬTTA –*petitet, petiteta*– presenten la mateixa distribució de vocals i localitats, però aquí, a més de la Bisbal i Falset, també Margalef presenta el resultat de [e] (mapa 1/7). El tancament de la vocal també s'ha constatat en el cas de substantius (la majoria diminutius lexicalitzats) acabats en la terminació *-et, -eta,* com ara *jugu[é]t, gavin[é]t, aix[é]ta, bicicl[é]ta, gall[é]ta* o *torr[é]ta.*

La mateixa distribució de vocals i localitats es dóna en els morfemes tònics de les persones 1a i 2a del plural del present d'indicatiu dels verbs del I i II grup –*donem, doneu, correm, correu*– i de les mateixes persones del futur de les tres conjugacions –*donarem, donareu, correrem, correreu, dormirem, dormireu* (mapa 1/8). En el futur, però, a més de la Bisbal i Falset, també Margalef presenta el resultat [e] (mapa 1/9):

don[é]m, don[é]u / corr[é]m, corr[é]u a Bi, Fa
don[ɛ́]m, don[ɛ́]u / corr[ɛ́]m, corr[ɛ́]u a la resta de pobles

donar[é]m, donar[é]u / correr[é]m, correr[é]u / dormir[é]m, dormir[é]u
a Bi, Fa i Ma
donar[ɛ́]m, donar[ɛ́]u / correr[ɛ́]m, correr[ɛ́]u / dormir[ɛ́]m, dormir[ɛ́]u
a la resta de pobles

No sempre, però, ĭ i ē llatines ofereixen la mateixa solució i tampoc la mateixa distribució. En el cas de *s[é]nse* < SĬNES, *s[é]tze* < SĒDECE, *c[é]lla* < CĬLĬA, *ll[é]nya* < LĬGNA i *rov[é]ll* < *RUBĒCULU són pronunciats a tot arreu amb [e]. En els mots *setze, cella, llenya* i *rovell*, aquest tancament es produeix a causa del contacte de la vocal amb un so palatal. Aquesta solució presenta una extensió més gran i es pot trobar a la Conca de Barberà (Plaza 1996: 59) i al Camp de Tarragona (Recasens 1985: 64).

En altres casos, el resultat de ĭ i ē llatines pot ser [e] o [ɛ] segons els mots i les poblacions:[33]

CRĬSTA > *cresta*	*cr[ɛ́]sta* a Pr, Tf; *cr[é]sta* a la resta de pobles (mapa 1/10)
SINCĒRU > *sencer*	*senc[ɛ́]r* a Pr; *senc[é]r* a la resta de localitats (mapa 1/11)

[33] En els casos de *créixer* i *fe[ɲ]a,* el tancament de la vocal pot estar condicionat pel so palatal.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

CRĒSCERE > *créixer*	*cr[ɛ́]ixer* a la majoria de pobles; *cr[é]ixer* a Be, Bi, Fa, Mr, Pr, Tf (mapa 1/12)
FACIĒNDA> *feina*[34]	*f[ɛ́]ina* a Ca, Co, Fi, Gr, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Si, To, Ull, Va, Vb; *f[é]ina* a Be, Bi, Cp, Fa, Gu, Mr, Ms, Po, Pr, Tf, To (mapa 1/13)
HĒDERA > *heura*	*h[ɛ́]ura* a Ca, Cp, Co, Fi, Gu, Ll, Ma, Ml, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *h[é]ura* a Be, Bi, Fa, Gr, Mr, Ms, Mo (mapa 1/14)
HERĒDE > *hereu*	*her[ɛ́]u* a Ca, Co, Fi, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *her[é]u* a Be, Bi, Cp, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml (mapa 1/15)

A totes les localitats de la comarca, s'articulen també amb palatal semitancada [e] els mots que contenen el sufix *-esa* < del sufix llatí -ĬTIA: *peresa, vellesa, pobresa, riquesa.*[35] També a tot el Priorat trobem un cas de variació entre [e] i [ɛ] que afecta la 1a i 2a persones del plural del present d'indicatiu del verb *anar –an[ɛ́]m–*[36] i la mateixa persona de l'imperatiu del mateix verb *–an[é]m–* respectivament.[37]

La ĭ del demostratiu llatí ĬLLU ofereix, en general, el resultat de [e] en el pronom personal *ell/ella, ells/elles* però en algunes localitats és articulada [ɛ] (mapa 1/16):[38]

[ɛ́]ll/[ɛ́]lla, [ɛ́]lls/[ɛ́]lles a Fi, Ll, Pb, To, Va i alternant amb *[é]ll/[é]lla, [é]lls/[é]lles* a Ca, Co, Ml, Mo, Pr, Si, Vb
[é]ll/[é]lla, [é]lls/[é]lles a la resta de pobles

A la Bisbal de Falset, en l'infinitiu i algunes formes personals del verb *veure* –1a, 2a, 3a del singular i 3a del plural del present d'indicatiu–, la vocal palatal s'articula semioberta i no pas semitancada com a la resta de localitats de la comarca. D'aquesta manera es pot distingir fonèticament *veure* [bɛ́wɾe] de *beure* [béwɾe].[39]

En l'imperfet d'indicatiu d'alguns verbs del II grup, la vocal tònica s'articula palatal semitancada a gairebé tots els pobles de la comarca del Priorat. En el cas del verb *fer*, a tots els parlars s'articula [e] *–jo f[é]ia*. En els verbs *caure, creure, dir, riure, treure* i *veure* a totes les localitats s'articula una palatal semitancada *–jo qu[é]ia, jo cr[é]ia, jo d[é]ia, jo r[é]ia, jo tr[é]ia, jo v[é]ia–*, excepte a Pradell on s'articula [ɛ] *–jo qu[ɛ́]ia, jo cr[ɛ́]ia, jo d[ɛ́]ia, jo r[ɛ́]ia, jo tr[ɛ́]ia, jo v[ɛ́]ia* (mapa 1/17).[40]

Els parlars de la Bisbal de Falset i Falset, per tant, es distancien de la resta quant al resultat d'aquestes vocals llatines, ja que són els únics que presenten la solució pròpia

[34] A tots els pobles de la comarca s'ha recollit la variant amb palatalització de l'alveolar nasal *–fe[ɲ]a.* Per a més informació cf. apartat 1.3.5.1 del capítol de consonantisme.
[35] Aquestes solucions també són recollides per Recasens (1985: 64) a les localitats occidentals del Camp de Tarragona.
[36] Amb l'excepció de Falset i la Bisbal de Falset que articulen una palatal semitancada *–an[é]m, an[é]u*.
[37] Aquesta mateixa variació és recollida per Recasens (1985: 158) al Camp de Tarragona i per Plaza (1996: 150) a la Conca de Barberà.
[38] Aquesta articulació amb [ɛ] també la trobem a Vandellòs (Baix Camp) (Recasens 1985: 66).
[39] Ramon Sistac (1998: 64) considera que aquesta oposició és un dels trets característics del dialecte nord-occidental. El mateix cas el trobem també a la veïna localitat de la Palma d'Ebre (Ribera d'Ebre) (Cubells 2009, I: 68).
[40] Recasens (1985: 72) també recull algunes d'aquestes articulacions als pobles més occidentals del Camp de Tarragona i diu "pel que fa a tr[e]ia, v[e]ia, j[e]ia [...] Moll assigna [e] a pobles septentrionals del Principat de parla oriental i a viles de parla occidental com Falset. Sembla que el fenomen ha de justificar-se per analogia d'altres formes d'imperfet, com les corresponents a *fer,* que presenta f[e]ia a tot el Camp."

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

del bloc occidental del català. A diferència de la Bisbal, que ja limita amb la Ribera d'Ebre i amb la qual té una continuïtat geogràfica, no deixa de ser peculiar el fet que la solució [e], a Falset, constitueixi una illa totalment envoltada per la solució [ɛ].[41] Les zones de transició entre els dos blocs del català es caracteritzen, precisament, per la gran variabilitat en l'evolució d'aquestes vocals. Així tindríem, per exemple, que a la comarca de les Garrigues la meitat occidental presenta el resultat [e] i la meitat oriental [ɛ] (Satorra 2000: 201); a la Conca de Barberà, al costat de les formes en [ɛ] hi ha mots que a tota la comarca s'articulen amb [e], mentre que n'hi ha d'altres que només es pronuncien amb aquest timbre en determinades poblacions (Plaza 1996: 59); a la Ribera d'Ebre la solució més estesa és [e], tot i que el parlar de Ginestar presenta [ɛ] (Cubells 2009, I: 62); al Camp de Tarragona també es detecta l'alternança de [ɛ] i [e] segons els mots (Recasens 1985: 64-72).

Puntualment, s'ha enregistrat el resultat de [e] procedent de Ĭ i Ē tòniques llatines a Ca, Fi, Gu, Ll, Ms i Ml, en alguns pocs mots. Margalef és la localitat on s'ha recollit un nombre més elevat de solucions en [e] (*p[é]bre, bl[é]da, gr[é]vol, r[é]s...*).

En el mot COEMETĒRIU, com que la [e] del llatí vulgar va seguida del grup de iod RJ, es manté com a palatal semioberta als Guiamets, el Masroig i el Molar *–cement[ɛ́]ri.* En aquestes tres localitats, aquesta forma comparteix ús amb la variant en [í] *–cement[í]ri,* recollida a la resta de pobles del Priorat (mapa 1/18).[42]

1.1.4 Tractament de Ĕ tònica llatina

La Ĕ llatina en posició tònica es va transformar en una vocal palatal semioberta [ɛ] en llatí vulgar. A gran part del domini lingüístic, quan aquesta Ĕ no està condicionada, el seu resultat és el de palatal semitancada [e]. Els parlars ribagorçans i pallaresos són els únics que sempre mantenen el timbre vocàlic [ɛ] del llatí vulgar. En els parlars del Priorat trobem el resultat més general:

VĔTULA > *v[é]lla* VĔNTU > *v[é]nt*
HĔRBA > *h[é]rba* TĔMPUS > *t[é]mps*

Arreu del domini lingüístic, quan la Ĕ del llatí vulgar es troba condicionada pels grups consonàntics secundaris N'R, R'L o per una líquida, es manté com a palatal semioberta [ɛ]:

DIE VĔNERIS > *div[ɛ́]ndres* MĔRULA > *m[ɛ́]rla*
FĔLE > *f[ɛ́]l* SĔRRA > *s[ɛ́]rra*

Encara es manté el timbre de [ɛ] quan la Ĕ està condicionada per la semivocal [w] procedent d'una consonant final romànica:

[41] Un fet similar s'esdevé a Ginestar, a la veïna comarca de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 62), però oposat. En aquesta localitat, Ĭ i Ē tenen com a resultat [ɛ], i a la resta de localitats circumdants el resultat és [e], com a tot el bloc occidental.

[42] A la comarca veïna de la Ribera d'Ebre, Cubells (2009, I: 64) recull la forma *cementiri* a Palma d'Ebre, la Serra d'Almos i la Torre de l'Espanyol. A Darmós, Garcia, Móra la Nova i Tivissa recull amdós solucions *–cementiri* i *cementeri–*. A la resta de pobles de la Ribera d'Ebre s'usa la variant amb [ɛ] *–cementeri.* Recasens (1985: 190) recull *cementeri* a Vandellòs i l'Hospitalet (Baix Camp) i *cementiri* a la resta del Camp de Tarragona.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

DĔCE > *d[ɛ́]u* PĔCE > *p[ɛ́]u* PRĔTIU > *pr[ɛ́]u*

En altres contextos diferents als anteriors també és possible el manteniment de la vocal palatal semioberta [ɛ]:

set[43] (< SĔPTE)	*s[ɛ́]t* a tots els pobles
encendre (< INCĔNDERE)[44]	*enc[ɛ́]ndre* i *enc[é]ndre* a Pr; *enc[é]ndre* a la resta de pobles (mapa 1/19)
estendre (< INTĔNDERE)	*est[ɛ́]ndre* i *est[é]ndre* a Pr; *est[é]ndre* a la resta de pobles (mapa 1/19)
nét (*NĔPTU)[45]	*n[ɛ́]t* a Ca, Cp, Co, Fi, Ll, Mr, Ms, Po, Ull; *n[é]t* a Bi, Fa, Gr, Ma, Mo, Pb, Pr, Si, To, Va, Vb; les dues solucions a Be, Gu, Ml, Tf (mapa 1/20)

Tractament del diftong AI del llatí vulgar

El resultat etimològic del diftong AI del llatí vulgar és [e] a tot el domini lingüístic, excepte en pallarès i ribagorçà, on la solució és [ɛ].[46] Al Priorat trobem aquest darrer resultat vocàlic en l'adverbi de quantitat *més* (< MAGIS) articulat *m[ɛ́]s* a tota la comarca (llevat de la Bisbal i Falset), encara que a Be, Ca, Cp, Gu, Ll, Ma, Ml, Pr, Tf, Va, Vb comparteix ús amb *m[é]s*.[47] El mateix passa en l'adverbi *només*, creat a partir de l'aglutinació de *no més* (DCVB, VII: 780) i articulat *dom[ɛ́]s* a tots els parlars, tot i que també s'ha recollit la variant *nom[ɛ́]s* a tot arreu (menys a Bi i Fa). El mot *mes* (< MĒNSE) és articulat *m[ɛ́]s* a tots els pobles, excepte a Bi i Fa on s'articula *m[é]s* (mapa 1/21).[48]

A Cornudella, la Morera, Poboleda, Siurana i Ulldemolins també s'ha recollit la solució en [ɛ] (procedent de *HAIO) en el morfema de primera persona del futur –

[43] Aquest numeral és articulat arreu del territori lingüístic català amb una palatal semioberta [ɛ].
[44] Recasens (1985: 62) recull les variants *enc[ɛ́]ndre* i *est[ɛ́]ndre* a les localitats més occidentals del Camp de Tarragona.
[45] La forma femenina *néta* ve del llatí vulgar *NĔPTA, i la masculina *nét* és de formació analògica damunt la femenina *néta* (DCVB, VII: 743). L'articulació amb palatal semioberta també la recull Sistac (1998: 63) a les valls d'Àneu i Recasens (1985: 62) als pobles més occidentals del Camp de Tarragona i afegeix que l'articulació *n[ɛ́]t* "cal considerar-la pròpia del català occidental".
[46] Sistac (1993: 40-42), en la seva tesi doctoral *El ribagorçà a l'Alta Llitera. Els parlars de la vall de la Sosa de Peralta*, explica que "aquest tret, tradicionalment considerat com a propi i exclusiu del ribagorçà i el pallarès, no té una àrea geogràficament definida. Així el trobem a Maella (ribera del Matarranya) i, ja dins del català oriental, al Capcir [...]. Dins el Pallars i la Ribagorça, és propi del Pallars Sobirà, la baixa vall d'Isàvena amb alguns llocs de parla més aviat aragonesa, com Capella; la rodalia de Benavarri i tots els pobles de la Llitera, juntament amb Fonts i Estadella, ja lingüísticament aragonesos. Resten fora d'aquesta àrea la ribera de l'Éssera, l'alta vall de l'Isàvena i tota la conca de la Noguera Ribagorçana, aigües amunt del Montsec (la Terreta, rodalia del Pont de Suert, valls de Barravés, Senyiu i Boí), a la Ribagorça; al Pallars, tota la vall del Flamisell i el Pallars Jussà pel davall del Collegats."
[47] En el mot *més* el resultat amb [ɛ] també es troba a la comarca veïna de la Conca de Barberà, on la solució més general de l'adverbi *més* també és la que presenta la palatal semioberta (Plaza 1993: 319-327; 1996: 70-72). Aquesta solució –*m[ɛ́]s*– també ha estat enregistrada per Recasens (1985: 80) a algunes localitats del Camp de Tarragona, per Cubells (2009, I: 65) a Ginestar (Ribera d'Ebre) i per Satorra (2000: 205) a la meitat est de les Garrigues i sud de l'Urgell.
[48] Recasens (1985: 59 i 67) també enregistra l'articulació *m[ɛ́]s* (< MĒNSE) a Prades (Baix Camp) i algunes localitats de l'Alt Camp i explica que aquesta pronúncia és pròpia de poblacions septentrionals del Principat de parla oriental i occidental.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

donar[é], correr[é], dormir[é].[49] A la resta apareix [e] –*donar[é], correr[é], dormir[é]* (mapa 1/22).[50]

1.1.5 Tractament de Ŏ tònica llatina

La Ŏ del llatí clàssic –així com també el diftong AU– manté el timbre del llatí vulgar, una vocal velar semioberta [ɔ]:

PLŎVET > *pl[ɔ]u*
RŎTA > *r[ɔ]da*
CAULE > *c[ɔ]l*
ŎVU > *[ɔ]u*
DIE IŎVIS > *dij[ɔ]us*
PŎNT > *p[ɔ]nt*

1.1.6 Tractament de Ō i Ŭ tòniques llatines

La Ō i Ŭ tòniques llatines, per regla general, són articulades velars semitancades [o], com en llatí vulgar:

PAVŌRE > *p[ó]r*
NEPŌTE > *neb[ó]t*
PŌMA > *p[ó]ma*
LŬPU > *ll[ó]p*
MŬSCA > *m[ó]sca*
GŬLA > *g[ó]la*

En algunes ocasions, aquesta mateixa vocal tònica pot presentar resultats diferents segons les poblacions i els mots:

CRŬSTA > *cr[ɔ]sta*: Be, Cp, Fa, Gu, Ms, Pr, Tf
cr[ó]sta: Bi, Ca, Co, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Si, To, Ull, Va, Vb (mapa 1/23)

MEDŬLA > *m[ɔ]lla*: Gu, Pr, Ull
m[ó]lla: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Si, Tf, To, Va, Vb (mapa 1/24)

MŌRA > *m[ɔ]ra*: Be, Cp, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml
m[ó]ra: Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb (mapa 1/25)

TŌFU > *t[ɔ]u*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Si, To, Ull, Va, Vb
t[ó]u: Gu, Mr, Pr, Tf (mapa 1/26)

IŬGU > *j[ɔ]u*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Gr, Ma, Ms, Mo, Pb, Pr, Ull, Va, Vb
j[ó]u: Fi, Gu, Ll, Mr, Ml, Po, Si, Tf, To (mapa 1/27)

RŌBORE > *r[ɔ]ure*: Be, Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Ms, Ml, Pb, Po, To, Ull, Va
r[ó]ure: Bi, Ca, Fi, Ll, Mr, Ma, Mo, Pr, Si, Tf, Vb (mapa 1/28)

[49] El morfema [ɛ] de 1a persona del futur també apareix a bona part de la Conca de Barberà (Plaza 1993: 319-327; 1996, 70-72), a algunes localitats del Camp de Tarragona (Recasens 1985: 60) i a les Garrigues orientals (Satorra 2000: 205). Moll (AORLL) enregistra aquesta articulació en els parlars de Sant Llorenç de Morunys, Solsona (dialecte oriental de transició), Alós d'Isil, Isabarri i Esterri (dialecte occidental; comarques de la Noguera Ribagorçana i el Pallars).

[50] Per a més informació sobre el resultat [ɛ] en la primera persona del futur cf. apartat 2.2.6 del capítol de Morfologia.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

En els tres últims casos, Navarro (1992: 21-22) i Recasens (1991: 137) creuen que l'obertura d'aquesta vocal ve provocada per una dissimilació amb la semivocal bilabial que l'acompanya.

L'adverbi de manera *com* (< QUŌMODO) és articulat amb una vocal velar semioberta *–c[ɔ́]m–* a tots els pobles de la comarca. En una elocució ràpida i espontània, però, també s'ha recollit la variant articulada amb velar semitancada *–c[ó]m–* a tots els parlars.

En el cas del mot *junc*, la solució que es recull a totes les localitats és la pròpia del català occidental, en què la vocal tònica llatina Ŭ s'ha mantingut com a vocal velar tancada:

IŬNCU > *j[ú]nc*: a tots els pobles

A tot el Priorat, la solució del participi del verb *fondre* (< FŬSU) és *fus*, encara que en tretze pobles també es va recollir la variant pròpia del bloc oriental *fos* (mapa 1/29):

fos: a Be, Bi, Gr, Gu, Mr, Ml, Pb, Po, Tf, To, alternant sempre amb *fus*
fus: a tots els pobles

A la comarca del Priorat, la vocal tònica del mot *coa* (< CŌDA) presenta dos resultats (mapa 1/30):[51]

coa: Ca, Fi, Gu, Ms, Ml, To, Va, Vb i alternant amb *cua* a Be, Cp, Fa, Gr, Ll, Mr, Po, Pr, Tf
cua: Bi, Co, Ma, Mo, Pb, Si, Ull

Com assenyala Cubells (2009, I: 67), "la forma amb velar semitancada és la més general en tortosí, en valencià i en balear. Dins del bloc occidental, la forma amb velar tancada es recull en lleidatà i pallarès. També en alguns parlars valencians es retroba la variant amb velar tancada, però amb velar semitancada es recull en gran part de la Marina Alta i en dues localitats de la Marina Baixa (Tàrbena i la Vila Joiosa) (Beltran 1994: mapa 2) i al Baix Vinalopó (Segura 2003: 64)."

1.1.7 Tractament de Ū tònica llatina

Tal com s'esdevé a tot el domini lingüístic, en els parlars del Priorat la Ū tònica llatina és articulada velar tancada:[52]

LŪMEN > *ll[ú]m* ACŪCULA > *ag[ú]lla*
FRŪCTU > *fr[ú]it* MATŪRU > *mad[ú]r*

[51] Segons Alcover (DCVB, III: 794), la forma catalana més antiga és *coa* i la variant *cua*, amb tancament de la vocal velar, es podria explicar per influència del mot *cul*. Veny (1991: 123), en canvi, creu que aquest canvi entra en el marc del camp derivatiu de *coa*, "on la *o* esdevinguda àtona i formant hiatus amb la vocal següent pot tancar-se de manera natural; és a dir, que a certes zones i en una primera fase, al costat de *coa*, ja es deia *escuat*, escoat, *cuada*, coada, cop de cua, *cueta*, coeta, *cuablanc*, classe d'ocell (...), tots ells amb *u*, en lloc de *o*, per l'acció del hiatus; aquests derivats són, al meu parer, els que van influir sobre *coa*, a una part del domini (català oriental i part del nord-occidental), per canviar aquest mot a *cua*". El tancament de la vocal a causa del hiat també és defensat per Coromines (DECat, II: 1074).

[52] En capcinès la Ū tònica llatina ha esdevingut una palatal semitancada amb arrodoniment de llavis [ɸ].

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

1.1.8 Diftongs tònics

Els diftongs dels grups /kwá/ i /gwá/ es mantenen a tota la comarca:

quatre – q[wá]tre	*cinquanta – cinq[wá]nta*
igual – ig[wá]l	*aguaito – ag[wá]ita*
guanyo – g[wá]nyo	*guatlla – g[wá]tlla*

Puntualment, a Co, Gr, Gu, Si i To, l'adverbi de temps *quan* pot ser articulat *c[ɔ]n* (mapa 1/31).

1.2 VOCALISME ÀTON

El vocalisme àton del Priorat, presenta, excepte a Pradell de la Teixeta, la mateixa distribució del català occidental. A Pradell, el vessant velar actua com el català oriental (la /o/ en posició àtona s'articula sempre [u]) i el vessant palatal té un comportament diferent segons la seva situació (en posició pretònica neutralitza com l'oriental, però en posició posttònica final manté, com l'occidental, l'articulació de palatal semitancada [e]). A la comarca del Priorat, la medial oberta /a/ en posició final absoluta presenta tres solucions fonètiques [a], [ɛ], [ɒ].[53] Així doncs, en els parlars del Priorat trobem aquests set sons vocàlics:

i u
e o
ɛ ɒ
a

L'esquema vocàlic que descriuria el parlar de Pradell de la Teixeta seria diferent del de la resta de parlars del Priorat:

i u
e
ɛ ə

1.2.1 Tractament de la /a/ i la /e/ en posició pretònica

A tots els pobles del Priorat, igual com passa a la resta de parlars occidentals, es distingeixen les vocals /a/ i /e/, tant en posició pretònica com posttònica. A Pradell de la Teixeta, però, quan aquestes vocals es troben en posició pretònica neutralitzen en [ə], tal com ho fa el català oriental (mapa 1/32):[54]

gallina: *g[ə]llina*: a Pradell; *g[a]llina*: a la resta de pobles
vergonya: *v[ə]rgonya*: a Pradell; *v[e]rgonya*: a la resta de pobles

[53] Per a la distribució per localitats d'aquestes solucions, cf. apartat 1.2.3 de fonètica.
[54] A la localitat de Siurana, la neutralització en [ə] va aparèixer esporàdicament en algunes ocasions. Navarro (2000a: 24) també troba de manera puntual la neutralització a Poboleda, Porrera i la Vilella Alta.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

1.2.2 Obertura de /e/ en els segments inicials *es-*, *en-*

La /e/ dels segments inicials en posició pretònica *es-*, *en-*, s'obre en [a] a tota la comarca, llevat de Pradell on el resultat és [ə] (mapa 1/33):[55]

	Pradell	la resta
escala	*[ə]scala*	*[a]scala*
estació	*[ə]stació*	*[a]stació*
estripar	*[ə]stripar*	*[a]stripar*
esmorzar	*[ə]smorzar*	*[a]smorzar*
esbandir	*[ə]sbandir*	*[a]sbandir*
escombrar	*[ə]scombrar*	*[a]scombrar*
encendre	*[ə]ncendre*	*[a]ncendre*
enguany	*[ə]nguany*	*[a]nguany*
envà	*[ə]nvà*	*[a]nvà*
enciam	*[ə]nciam*	*[a]nciam*

En altres contextos diferents de l'anterior també és possible l'obertura de la pretònica, tot i que aquesta solució alterna sovint amb les variants sense obertura (mapa 1/34):[56]

teulada – t[a]ulada	*eixam – [a]ixam*
eruga – [a]ruga	*llençol – ll[a]nçol*
eriçó – [a]riçó	*carretó – carr[a]tó*
vedell – v[a]dell	*embut – [a]mbut*

En altres paraules, les solucions varien en funció de les poblacions:

veí, veïna:	*v[a]í, v[a]ïna*: Be, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Si, Tf, To, Va, Vb; *v[e]í, v[e]ïna*: Bi, Ca, Fa, Ml, Ull; *v[ə]í, v[ə]ïna*: Pr (mapa 1/35)
hereu:	*h[a]reu*: Be, Bi, Cp, Co, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Po, Si, Tf, To; *h[e]reu*: Ca, Fa, Fi, Ma, Ml, Mo, Pb, Ull, Va, Vb; *h[ə]reu*: Pr (mapa 1/36)

[55] Recasens (1991: 75) anomena a aquest fenomen "descens vocàlic" i creu que "el canvi no ha estat promogut per les característiques fonètiques del context consonàntic, tret, potser, del cas en què la vocal és seguida de consonant nasal. [...] Sembla més clar l'efecte sobre la vocal inicial absoluta per part de les vocals de les síl·labes següents. Efectivament, un 50% de casos de descens de /e/ té lloc quan la vocal tònica és [a]; davant de síl·laba àtona, la major part de casos de descens ha estat motivada per assimilació. [...] Una altra concausa fonètica del procés de descens vocàlic deu haver estat la qualitat especialment baixa i centralitzada de /e/ àtona." El mateix fenomen el retrobem a la comarca veïna de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 69-70).

[56] A Pradell s'articula una vocal medial semitancada [ə]. Recasens (1991: 75) observa que processos d'assimilació i dissimilació podrien ser els causants d'aquesta obertura, també diu que "les consonants que apareixen en posició adjacent a la vocal són vibrant i bategant (22%), [p], [b] (12%), [s] (12%), [n] (10%), [t], [d] (10%); davant de [r] i [ŭ], aquest canvi contextual és freqüent a les llengües romàniques, i ha d'associar-se amb l'abaixament de la part anterior del cos lingual com a conseqüència de l'elevació del postdors durant la producció de la vocal."

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

drecera:	*dr[a]cera*: Cp, Gr, Gu, Ms, Pb, Si, Tf, Va; *dr[e]cera*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Ll, Mr, Ma, Ml, Mo, Po, To, Ull, Vb; *dr[ə]cera*: Pr (mapa 1/37)
ferrer:	*f[a]rrer*: Bi, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Mo, Pb, Po, Si, To, Ull, Va, Vb; *f[e]rrer*: Be, Ca, Ms, Ml, Tf; *f[ə]rrer*: Pr (mapa 1/38)
ferradura:	*f[a]rradura*: Bi, Co, Fa, Ll, Ma, Mo, Pb, Po, Si, Ull, Va, Vb; *f[e]rradura*: Be, Ca, Cp, Fi, Gr, Gu, Mr, Ms, Ml, Tf, To; *f[ə]rradura*: Pr (mapa 1/39)
llegum:	*ll[a]gum*: Be, Ms, Ml, Si, To; *ll[e]gum*: Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Mo, Pb, Po, Tf, Ull, Va, Vb; *ll[ə]gum*: Pr (mapa 1/40)
serradura:	*s[a]rradures*: Bi, Co, Fa, Gr, Mr, Mo, Pb, Po, Ull, Va, Vb; *s[e]rradures*: Be, Ca, Cp, Fi, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Si, Tf, To; *s[ə]rradures*: Pr (mapa 1/41)
manteleta:	*mant[a]leta*: Fa, Gr, Pb, Po, Si, To, Va; *mant[e]leta*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Tf, Ull, Vb; *mant[ə]leta*: Pr (mapa 1/42)
mantellina:	*mant[a]llina*: Fi, Gr, Ll, Ms, Mo, Pb, Po, Si, Tf, To, Va, Vb; *mant[e]llina*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Gu, Mr, Ma, Ml, Ull; *mant[ə]llina*: Pr (mapa 1/43)
carretera:	*carr[a]tera*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Mr, Ma, Ms, Mo, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *carr[e]tera*: Fa, Gu, Ll, Ml, Pb, Po; *carr[ə]tera*: Pr (mapa 1/44)
lleganya:	*ll[a]ganya*: Bi, Ca, Cp, Fi, Gu, Ll, Ms, Pb, Po, Si, Tf, Ull, Va, Vb; *ll[e]ganya*: Be, Co, Fa, Gr, Mr, Ma, Ml, Mo, To; *ll[ə]ganya*: Pr (mapa 1/45)
pestanya:	*p[a]stanya*: Be, Ca, Cp, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Mo, Pb, Po, Si, Tf, To, Ull, Vb; *p[e]stanya*: Bi, Co, Fa, Mr, Ms, Ml, Va; *p[ə]stanya*: Pr (mapa 1/46)
esguerrat:	*esg[a]rrat*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Po, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb *esgu[e]rrat*: Fa, Gr, Mo, Pb; *esg[ə]rrat*: Pr (mapa 1/47)
serrell:	*s[a]rrell*: Be, Bi, Cp, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ms, Ml, Pb, Po, Si, Tf, To, Ull, Va; *s[e]rrell*: Ca, Co, Gu, Ma, Mo, Vb; *s[ə]rrell*: Pr (mapa 1/48)
terrat:	*t[a]rrat*: Be, Bi, Ca, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *t[e]rrat*: Cp, Co, Mr, Ms; *t[ə]rrat*: Pr (mapa 1/49)
pollegana:	*poll[a]gana*: Be, Cp, Fa, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Si, Tf, To, Va; *poll[e]gana*: Co, Fi, Gr, Ull, Vb; *poll[i]gana*:[57] Bi, Ca, Ma; *poll[ə]gana*: Pr (mapa 1/50)
seitó:	*s[a]itó*: Bi, Co, Ll, Pb; *s[e]itó*: Be, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Po, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *s[ə]itó*: Pr (mapa 1/51)

[57] *Polligana*, amb tancament de /e/ en [i] per influència de la palatal. Cubells (2009, I: 318) també recull aquesta variant fonètica a la veïna localitat de la Palma d'Ebre (Ribera d'Ebre).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

1.2.3 La /a/ àtona final en síl·laba lliure

La /a/ àtona final en síl·laba lliure presenta tres resultats a la comarca del Priorat (mapa 1/52):

[a] – medial oberta: Be, Gu, Mr, Ma, Tf, Va
[ɒ] – medial oberta velaritzada: Ca, Cp, Fi, Ll, Ms, Ml, Mo, Pb
[ɛ] – palatal semioberta: Bi, Co, Fa, Gr, Po, Pr, Si, To, Ull, Vb

Les articulacions que es mantenen més vigoroses són [a] i [ɛ]. En canvi, la medial oberta velaritzada [ɒ] té tendència a perdre el grau de velaritat i és absorbida per [a] en les generacions jóvens, i sobretot, davant d'interlocutors forans. Les localitats que mantenen un grau de velaritat més alt són Ca, Fi, Ms, Mo i Pb. Pel que fa a l'articulació [ɛ], es manté amb forta vitalitat i exclusivitat a Bi, Co, Fa, Gr, Po, Pr, Si, To, Ull, Vb.[58] Cubells i Satorra (2003: 208) recullen l'articulació [ɛ] a Margalef i a nota a peu de pàgina expliquen que "A Margalef, però, la població més jove realitza una [a]; és possible que es tracti d'un fenomen lingüístic en procés de canvi." Efectivament, deu anys més tard, aquest procés de canvi ja ha finalitzat i, tot i que, en alguna ocasió puntual es va recollir alguna articulació en [ɛ], a Margalef la vocal /a/ àtona final en síl·laba lliure ja presenta l'articulació [a] en les generacions més grans.

A causa d'un fenomen d'analogia amb el morfema del femení /a/, els mots *febre, llebre* i el topònim *la Torre*[59] poden presentar aquesta mateixa vocal morfemàtica:

febre:	*febr[a]*: Be, Gu, Mr, Ma, Tf, Va
	febr[ɒ]: Ca, Cp, Fi, Ll, Ms, Ml, Mo, Pb
	febr[ɛ]: a la resta de localitats
llebre:	*llebr[a]*: Be, Gu, Mr, Ma, Tf, Va
	llebr[ɒ]: Ca, Cp, Fi, Ll, Ms, Ml, Mo, Pb
	llebr[ɛ]: a tots els pobles
la Torre:	*la Torr[a]*: Gu, Mr, Ma, Tf, Va
	la Torr[ɒ]: Cp, Fi, Ms, Mo
	la Torr[ɛ]: Bi, Pr, Si, To, Ull, Vb
	la Torr[e]: Be, Ca, Co, Fa, Gr, Ll, Ml, Pb, Po (mapa 1/53)

1.2.4 Tractament de la /a/ i la /e/ pretòniques en contacte amb una alveolar bategant /ɾ/

Per regla general, la /a/ i la /e/ pretòniques en contacte amb l'alveolar bategant /ɾ/ acostumen a conservar-se al Priorat. Aquest és el cas de *carabassa, carabassó, caragol, escarabat, taronja/toronja.*

La pèrdua /a/ i /e/ en posició pretònica en contacte amb bategant és un tret característic del català oriental. Aquest fenomen, però, també es pot localitzar al Priorat:

berenar:	*brenar* a Gr, Po i alternant amb *berenar* a Ml, Pb; *berenar* a la resta de localitats (mapa 1/54)

[58] Sobre els possibles motius de la diversitat al·lofònica que presenta la vocal /a/ àtona final en síl·laba lliure vegeu Recasens (1985: 95-98; 1991: 94-99).
[59] Aquest topònim pot fer referència a la localitat prioratina *la Torre de Fontaubella* o *la Torre de l'Espanyol*, de la comarca veïna de la Ribera d'Ebre.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

veremar: *vermar* a tots els pobles
safreig: a tots els pobles; *safareig* a la Bisbal i a Margalef (mapa 4/495)
veritat: *vritat* a Porrera, alternant amb *veritat* (mapa 1/55)

1.2.5 Tractament de la /e/ en posició posttònica

La /e/ àtona final, tant si es troba en síl·laba lliure com si es troba en síl·laba travada, és articulada a tots els pobles del Priorat com a [e]. Aquest fenomen inclou el Priorat sencer dins el bloc occidental, fins i tot Pradell, tot i que en posició pretònica la /e/ neutralitza en [ə] com en oriental:

quinze: *quinz[e]* a tota la comarca
fulles: *full[e]s* a tota la comarca

El tancament de /e/ en [i] és un fenomen que apareix a tota la comarca quan /e/ es troba en contacte amb una consonant palatal o per assimilació amb /i/ tònica:[60]

ASSIMILACIÓ AMB CONSONANT PALATAL		ASSIMILACIÓ AMB /í/ TÒNICA
s[i]xanta[61]	*s[i]nyal*[62]	*[i]stiu*
m[i]njar[63]	*g[i]ner*	*p[i]tit*
m[i]njador	*ens[i]nyar*	*ll[i]gir*[64]
m[i]njadora	*g[i]nyiva*[65] (mapa 1/56)	*t[i]nia*
d[i]juni	*arg[i]laga*[66] (mapa 1/57)	*v[i]nia*
g[i]noll	*qu[i]xal*	*s[i]ria*
pan[i]llet	*d[i]xar*	
s[i]nyor		

A tots els parlars de la comarca, l'assimilació vocàlica que es produeix en el condicional del verb *ser*, pot afavorir que el tancament de la vocal inicial s'estengui després a les formes de futur:[67]

jo s[e]r[í]a → jo s[i]r[í]a → jo s[i]ré

Aquesta assimilació també es pot produir en el verb *estar*, encara que les formes del condicional *–est[i]r[é]–* poden explicar-se per analogia amb la 1a persona del present d'indicatiu *–estic*:

[60] Recasens (1985: 90-91) considera totes aquestes solucions pròpies del bloc occidental.
[61] A Porrera i la Torre l'alveolar fricativa sorda /s/ del mot *sixanta* palatalitza *–[ʃ]ixanta*. Per a més informació sobre aquest fenomen cf. apartat 1.3.4.3 del capítol de Fonètica.
[62] Alternant a tot arreu amb *s[e]nyal*. Per al gènere del substantiu, cf. el capítol 2.1.1.1 de Morfologia.
[63] En les formes personals del verb *menjar* en què la vocal és tònica no es produeix el tancament: *m[é]njo.*
[64] A tots els parlars conviu amb la forma *ll[e]gir*. El tancament de la vocal palatal pretònica inicial del verb *llegir* és provocat per la influència de la vocal tònica i de la consonant palatal inicial.
[65] La forma amb el tancament només s'ha recollit a Siurana i Ulldemolins, alternant als dos pobles amb la variant *g[e]nyiva*.
[66] La variant *arg[i]laga* s'ha recollit a totes les localitats, excepte a Gratallops i Ulldemolins.
[67] Les formes amb assimilació vocàlica que es recullen en els verbs *ser* i *estar* a tots els parlars conviuen amb les formes sense assimilar. Aquest fenomen no és exclusiu dels parlars del Priorat. Es pot trobar també pràcticament a tota la comarca de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 76) i de la Terra Alta (Navarro 1996, I: 48) i en algunes localitats occidentals del Camp de Tarragona (Recasens 1985: 105).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

jo est[a]r[í]a → jo est[i]r[í]a → jo est[i]ré

A principis de segle XX, Pradell va ser inclòs per mossèn Alcover (1908: 227) dins el conjunt de parlars que tanquen fins a [i] tota /e/ àtona final, coneguts com a parlars xipella. En el moment en què es va realitzar el treball de camp, en aquesta localitat, la informant de més edat, nascuda el 1915, recordava encara que quan era petita, a Pradell, "de les *trumfes* en deien *trumfis*":[68]

> *Recordo que quant érem petites, un dia, estàvem ma germana i jo assentades davant de casa i això que passa el mossèn i ens diu: "Si que esteu maques!" Perquè estàvem bastant grossetes. I ens pregunta: "Que us dóna la mare perquè estigueu així de maques?" I ma germana i jo, les dos juntes vam dir: "Moltes* trumfis*!".*

En alguns mots, la vocal palatal semitancada àtona s'ha tancat també en [i] en contextos diferents als que s'han definit fins ara. Aquest tancament es dóna quan la /e/ es troba en posició final, normalment en síl·laba travada:[69]

àlber	*àub[i]r* a Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb (mapa 1/58)
ànec	*àn[i]c* a Co, Ms, Po[70] (mapa 4/189)
càvec[71]	*càv[i]c* a Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gu, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb (mapa 4/7)
còrrec	*còrr[i]c* a Bi, Ca, Fi, Ll, Po, To; *escòrr[i]c* a Be, Fa, Gu, Ms, Ml (mapa 4/306)
cove	*cov[i]* a Be, Bi, Ca, Co, Fi, Gr, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb (mapa 1/59)
espàrrec	*espàr[i]c*[72] a Be, Ca, Fi, Gr; *espàrr[i]c* a To (mapa 4/120)
esparreguera	*espar[i]guera* a Be, Ca, Fi, Gr; *esparr[i]guera* a To (mapa 4/121)
mànec	*màn[i]c*[73] a tots els pobles (mapa 1/60)
préssec	*préss[i]c*[74] a Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Si, To, Ull, Va, Vb (mapa 4/163)

[68] Navarro (2000a: 25), al seu treball de l'any 2000, també recollia el testimoni següent: "En aquesta localitat [Pradell de la Teixeta], una de les informants, la de més edat, asseverava que encara quedava algun vell al poble que «parla amb la i». Va explicar que, quan ella era petita, el fenomen estava molt estès i que, a l'escola, se'ls va corregir tant aquesta pronúncia que eren freqüents ultracorreccions del tipus *ole* per *oli* o *armare* per *armari*." Per a una bona síntesi historicodescriptiva sobre el *xipella* cf. Plaza (1996: 35-45).

[69] Recasens (1991: 74) explica que la realització [i] de /e/, en els contextos que hem descrit, està ben relacionada amb l'articulació especialment tancada de /e/ en català nord-occidental, i amb la intenció d'evitar la confusió entre les realitzacions [e] i [ə] d'aquella vocal. La majoria d'aquests mots els recull Recasens (1985: 89-91) a les localitats més occidentals del Camp de Tarragona.

[70] A Cornudella alterna amb el castellanisme *pato*. En aquests tres parlars també es recull el tancament en el femení *àniga* i el diminutiu *aniguet.*

[71] A Be, Fa, Gr i Ll coneixen el mot *càvic* però asseguren que no s'ha utilitzat mai per a designar aquest estri que ells anomenen *aixada de cavar vinya*.

[72] Sobre la ròtica, cf. apartat 1.3.2.7 del capítol de Fonètica.

[73] Alternant amb *mànec* a Cp, Co, Fa, Fi, Ll, Ml, Pb, Pr, Si.

[74] Amb obertura de la vocal tònica a la Bisbal i Margalef. A Cp, Co, Ll, Ma, Pb, Si, Ull i Va alternant amb *préssec* i als Guiamets alternant amb *aubèrgim.* A la resta de pobles *préssec* (a Falset alternant amb *auberge*).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

rave/ràvens *rav[i]/ràv[i]ns* a Bi, Ca, Ma, Ull (mapa 1/61)

Aquest tancament també es pot produir en mots en què la /e/ es troba en posició posttònica interna:

alfàbrega *aufàb[i]ga*: Be, Bi, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Tf, To, Ull, Va, Vb; *aufàgu[i]ma*: Co, Pr, Si; *aufàd[i]ga*: Ca, Ma (mapa 4/136)

màrfega *màrf[i]ga* a Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Tf, To, Va, Vb; *aumàrf[i]ga* a Be, Ml[75] (mapa 1/62)

Tots aquests exemples indiquen que, en èpoques reculades, aquest fenomen del tancament de /e/ en [i], propi dels parlars xipelles, potser coneixia una extensió més àmplia a la comarca del Priorat.

1.2.6 Tractament de la /o/ en posició pretònica i posttònica

El manteniment de la /o/ en posició àtona és un fenomen que es conserva en tot el bloc occidental, enfront de l'oriental, que la neutralitza en [u]. Al Priorat, només el parlar de Pradell articula [u] la /o/, tant pretònica com posttònica, a la resta de pobles s'articula una [o] (mapa 1/63):

	Pradell	la resta
potet	*p[u]tet*	*p[o]tet*
roseta	*r[u]seta*	*r[o]seta*
carro	*carr[u]*	*carr[o]*
pèsol	*pès[u]l*	*pès[o]l*

1.2.7 Tancament de /o/ en [u] seguida de /i/, /u/ tòniques

Sovint, quan aquesta /o/ àtona va seguida d'una /i/ o una /u/ tòniques, es pot tancar en [u]:

b[u]nic a Bi, Ms, Ml, Pb, Pr, Ull; *b[o]nic* a la resta de localitats[76] (mapa 4/522)

c[u]fí a Bi, Ml, Mo, Pb, Pr, Si, Tf, To, Vb; *c[o]fí* a la resta de pobles (mapa 1/64)

c[u]ixí[77] a la majoria de localitats, excepte Ca i el Ml on és *c[o]ixí* (mapa 1/65)

c[u]nill a tot arreu

c[u]rtina a Bi, Ms, Pb, Pr, Si, Ull, Vb; *c[o]rtina* a la resta de parlars (mapa 1/66)

c[u]sí a la majoria de localitats, excepte Co, Gr, Mr, Ms, Ml, Tf on és *c[o]sí* (mapa 1/67)

[75] En la forma *aumàrfiga* trobem l'aglutinació de l'article àrab -AL- en l'arrel del substantiu i la posterior vocalització de la /l/ en síl·laba travada i seguida de labial.
[76] A Be, Co, Fa, Gu, Si, Tf només s'ha recollit el castellanisme *maco.*
[77] Tornem a trobar la mateixa distribució de pobles en el derivat *coixinera*; *c[u]ixinera* a la majoria de localitats i *c[o]ixinera* a Ca i el Ml.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

esc[u]rpí[78]	a Be, Bi, Fa, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Pb, Pr, Si, Tf, To, Va, Vb (mapa 4/238)
fl[u]rit	a Bi, Ll, Pr, Si, Tf, Va; juntament amb *fl[o]rit* a Fa, Ma, Mo, Pb, Ull; *fl[o]rit* a la resta de pobles (mapa 1/68)
f[u]rquilla	a Bi, Fa, Ll, Mr, Ms, Pr, Ull, Va; *f[o]rquilla* a la resta de localitats (mapa 1/69)
m[u]lí	a Bi, Ll, Ma, Pr, Si, To, Vb; a Co, Ml, Mo, Pb, Tf, Ull es van recollir les dues solucions: *m[u]lí* i *m[o]lí*, que és la variant de la resta de localitats (mapa 1/70)
m[u]squit	a Bi, Fa, Gu, Ms, Mo, Pr, Si, To, Ull; *m[o]squit* a la resta de parlars (mapa 1/71)
p[u]llí	a la majoria de pobles, excepte Ca, Co, Fa, Gr, Gu, Mr, Ma, Ms on és *p[o]llí* (mapa 1/72)
rat[u]lí	a Bi, Gu, Pb, Pr, Si, Va; *rat[o]lí* a la resta de localitats (mapa 1/73)
rem[u]lí	a Bi, Co, Mo, Pr, To; *rem[o]lí* a la resta de pobles (mapa 1/74)
t[u]cino	a Be, Bi, Ma, Pr, Si, Ull, Va, Vb; a Cp, Ml, Mo, Pb, Tf, To es van recollir les dues solucions: *t[u]cino* i *t[o]cino*, que és la variant de la resta de parlars (mapa 1/75)
c[u]muna	a la majoria de parlars, excepte a Be, Fi, Gu, Ll, Ma, Ml, Pb on és *c[o]muna*[79] (mapa 1/76)
m[u]guda	a Co, Mr, Pb, Pr, Si, Vb; *m[o]guda* a la resta de pobles (mapa 1/77)

1.2.8 Tancament de /o/ en [u] en contacte amb un so labial o velar

El tancament de /o/ en [u] també es produeix quan la /o/ està en contacte amb una labial o amb una velar, sons consonàntics que l'afavoreixen:

b[u]tifarra	a la majoria de pobles, excepte Fa, Gu, Ml, Po, Si, on és *b[o]tifarra* (mapa 1/78)
c[u]llaret	a Co, Mr, Po, Pr, Si, Va; *c[o]llaret* a la resta de pobles (mapa 1/79)
c[u]rcó	a tots els pobles
c[u]rcada	a tots els pobles
f[u]guera	a Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Gu, Mr, Ml, Pb, Pr, Tf, To; *f[o]guera* a la resta de localitats (mapa 4/572)
j[u]guet[80]	a tots els pobles
mas[u]ver	a Be, Pr, Si, To; *mas[o]ver* a la resta de parlars (mapa 1/80)
m[u]ixó	a tot arreu; a Co, Si i Ull *mixó* (mapa 1/81)
ress[u]pó	a Pb, Pr, Si, Ull, Va; *ress[o]pó* a la resta de pobles (mapa 1/82)
r[u]vell	a Gr, Gu, Pr, Tf, To; *r[o]vell* a la resta de parlars (mapa 1/83)
r[u]velló	a Mr, Ms, Mo, Po, Pr, Si, Tf; *r[o]velló* a la resta de localitats (mapa 1/84)
s[u]mera	a tots els pobles
s[u]mereta	a tots els pobles
tamb[u]ret	a Ca, Fa, Fi, Ma, Ms, Ml, Pr, Si; *tamb[o]ret* a la resta (mapa 1/85)

[78] A Be, Fa, Ll, Mr, Ms, Pb, Pr, Si, Tf, To, Va, Vb *esc[u]rpit*; sobre l'epítesi consonàntica de la variant *escorpit*, cf. apartat 1.4.3 del capítol de Fonètica.
[79] A Pb i To també s'ha recollit la forma dissimilada *c[a]muna*.
[80] El tancament de la velar també es podria explicar a través d'una analogia amb el verb *jugar*.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

1.2.9 Tancament de /o/ en [u] en altres contextos

Aquest tancament és possible en altres circumstàncies:

c[u]rriola	a Bi, Cp, Gr, Ll, Mo, Pr, Si, Ull, Vb; *c[o]rriola* a la resta (mapa 1/86)
d[u]lent	a la majoria de pobles; *d[o]lent* a Be, Bi, Fa, Gu, Ma, Mo, Po, Si (mapa 1/87)
est[u]rnell	a Be, Bi, Fa, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Pb, Pr, Va; *est[o]rnell* a la resta (mapa 1/88)
r[u]ssinyol	a la majoria de pobles, excepte Be, Ca, Cp, Mr, Ms, Ml, To, Vb, on és *r[o]ssinyol* (mapa 1/89)
s[u]stens	a Be, Bi, Cp, Fa, Gu, Mr, Ma, Ms, Po, Pr, Si, Tf, Ull; *s[o]stens* a la resta de pobles (mapa 1/90)
t[u]dó	a la majoria de pobles; *t[o]dó* a Bi, Ca, Gr, Gu, Ma (mapa 1/91)

Els casos de *Joan, Josep* i *xorrac* són explicables per la inflexió de la *o* provocada per la consonant palatal inicial i, en el cas de *Joan,* també pel hiat:

J[u]an	a tot arreu
J[u]sep	a tot arreu
x[u]rrac	a la majoria de pobles; a Co, Gr, Gu, Ll, Mr, Mo, Tf es van recollir les dues solucions; *x[u]rrac* i *x[o]rrac*, que és la variant recollida a Be, Fa, Ml (mapa 1/92)

També en els verbs *collir, complir, cosir, dormir, morir* i *sortir*, la /o/ àtona –seguida de /i/ tònica– pot tancar-se en [u]. En els verbs *córrer, poder* i *voler,* també es pot produir el tancament en les formes verbals que presenten la velar en posició àtona –afavorit pel contacte amb un so labial o velar. Aquest tancament, però, no és sistemàtic ni pel que fa als temps verbals, ni pel que fa als pobles.[81]

El tancament de la vocal velar també s'ha recollit en el pronom neutre *ho*, articulat, sempre, a totes les localitat *h[u]* i en la conjunció *o*, articulada [u]:[82]

*Ja t'*h[u] *diré*
A Falset h[u] *definiran*
On-t h[u] *vas a buscar*
Sí que h[u] *sembla un llenguado*
Et donen [u] *bé una cinteta* [u] *bé alguna coseta*
Te parlo de fa un any [u] *dos*
Penjàvem la bandera [u] *bé un cobrellit*
Tres [u] *quatre figues*

Algunes hipercorreccions *u* > *o* que s'han recollit a la comarca del Priorat són:

b[o]llir: a tots els pobles alternant amb *b[u]llir*[83]

[81] Per a fer els quadres verbals més intel·ligibles, a les taules de verbs només s'indica una d'aquestes dues formes, la recollida en primer lloc.
[82] Beltran, Monjo i Pérez (2004: 21) expliquen que "segurament l'origen d'aquesta solució l'hàgem de buscar de la semiconsonantització en què es troba aquesta vocal àtona en posició clítica en contacte amb una altra vocal tònica."

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

m[o]ntanya:[84] a Be, Co, Fi, Gr, Mr, Ms, Tf, Vb; *m[u]ntanya*: a la resta de localitats (mapa 1/93)
t[o]pí: a Ca, Gu, Ms, Ml, To, Vb; *t[u]pí*: a la resta de parlars (mapa 1/94)
p[o]billa: a Ma i Po; *p[u]billa*: a la resta de pobles (mapa 4/555)

1.2.10 Tractament de /o/ àtona final en els mots *ferro, filferro* i *enterro*

A la Bisbal de Falset i a Margalef es produeix el tancament de /o/ àtona final en [u] en els mots *ferro –ferr[u]–*, en el seu compost *filferro –filferr[u]–*, i en el castellanisme *enterro –enterr[u]* (mapa 1/95). Cubells (2009, I: 82) també assenyala aquest mateix fenomen a Riba-roja (Ribera d'Ebre) i Navarro (1996, I: 74) a la Pobla de Massaluca (Terra Alta). Cal recordar que també a Pradell aquests mots apareixen amb [u]; allí aquest fenomen és sistemàtic.

1.2.11 Tractament de la /o/ en posició inicial

És un fenomen general, que s'observa a tota la comarca, el canvi de /o/ àtona inicial en [aw] ([əw] a Pradell). Aquest és un tret general en nord-occidental i tarragoní (Veny, 1982: 130-131; Recasens, 1985: 107; Plaza, 1996: 74):[85]

orella – [aw]rella	*obrir – [aw]brir/[aw]rir*	*ofegar – [aw]fegar*
oliva – [aw]liva	*orinar – [aw]rinar*	*orinal – [aw]rinal*
ovella – [aw]vella	*olors – [aw]lors*	*obac – [aw]bac*

Segons Cubells (2009, I: 83), aquest fenomen segurament es produeix per fonosintaxi: "els primers mots solen aparèixer amb l'article (femení) al davant: *la oliva, la ovella*. La vocal medial de l'article es devia interpretar com a pròpia del mot següent i per això *auliva, aurella.*" Si el mot és masculí, M. Àngels Massip (1989: 32) dóna l'explicació següent: "lo ofici, *en trobar-se les dues* os *hauria passat, per distanciació fonètica, a* lo ufici *i després a* la ufici (*com passa a* lo un > la un), *d'on* aufici". Tot i que resulta versemblant aquesta explicació pel que fa als substantius, quedaria per resoldre a què obeeix la diftongació que es produeix en alguns verb començats per *o*, del tipus *obrir* > *aubrir* > *aurir*. Cubells (2009, I: 83) hi afegeix el següent: "[...] una altra possible explicació podria ser que, a partir del que succeí en les paraules femenines, després es va estendre, per analogia, a d'altres paraules masculines que començaven també per *o*, i fins i tot arribà a afectar alguns verbs."[86]

---

[83] Tot i que l'articulació actual amb vela semitancada *–bollir–* segurament és deguda a la ultracorrecció, també cal tindre present que l'ètim d'aquest infinitiu és BŬLLIRE, amb la vocal llatina breu. Per a fer els quadres verbals més intel·ligibles, a les taules de verbs només s'inclouen les formes amb [u] *–bullir.*

[84] Recasens (1991: 151) assenyala que la influència del castellà permet justificar la pronúncia [o] de /u/ àtona en casos com *m[o]ntanya*.

[85] Tot i que la tendència general és que la /o/ àtona en posició inicial s'articuli [aw] a tota la comarca del Priorat, en algunes ocasions s'han recollit formes articulades en [o] *–[o]rella, [o]rinal, [o]berta–*, però com que s'ha observat que aquest fenomen no era sistemàtic ni pel que fa als mots ni pel que fa als pobles, segurament es pot pensar que es tractava de casos d'ultracorrecció.

[86] Martí (1970: 45-46) explica que "aquest fenomen, segons Gili i Gaya, té una profusió especial en lleidatà. L'autor [Gili i Gaya] l'explica per fonètica sintàctica: «la-orella» > «l'aurella»; també amb l'article masculí típic del català occidental *lo*: «lo ofici» > [o̯o̯] > [o̯u̯] > [au̯]." Martí, però, creu que "a més de l'explicació que dóna Gili i Gaya, hom pot pensar en una característica del vocalisme català. Efectivament, les vocals inicials àtones són pronunciades amb una força articulatòria que les converteix en

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

En el verb *omplir* també es produeix el canvi de /o/ àtona inicial en [aw]. A la majoria de pobles, a partir de la forma *aumplir* (Bi, Mo, Pb, Po, Tf, Ull, Va, Vb) la [w], que és labial com la /m/, pot ser assimilada per la nasal i d'aquí *amplir* (Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Pr, Si, To) (mapa 1/96).

1.2.12 Tractament dels diftongs àtons

El diftong dels grups /kwa/, /gwa/ quan es troba en posició àtona final es manté:

Pasqua – Pasq[wa] *llengua – lleng[wa]* *aigua – aig[wa]*

El manteniment d'aquests diftongs es dóna en el bloc occidental, a diferència de l'oriental, on pot monoftongar o ser absorbida la semiconsonant velar (Veny 1982: 23). En els parlars del Priorat, quan aquests diftongs es troben en posició pretònica, en algunes ocasions, es constata la monoftongació en [o]:

quaranta	*coranta* a tots arreu[87]
quartà, quartera	*cortà, cortera* a Co, Fa, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull (mapa 1/97)
qualsevol	*consevol* a tot arreu[88]
Quaresma	*Coresma* a Ca, Co, Fi, Mr, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Ull (mapa 1/98)

El diftong àton /ew/ també monoftonga en [o] en el mot *abeurador –aborador–* a Be, Gr, To (tot i que aquesta forma conviu amb la més general a la comarca, *abeurador*) (mapa 4/327).[89] El mateix passa en les formes verbals del futur i condicional del verb *veure*: *voràs, voreu, voríeu, vorien*, on el diftong /ew/ apareix en posició àtona. Aquestes formes s'han recollit, juntament amb la forma diftongada, a Bellmunt, la Bisbal, Cornudella i Falset (mapa 1/99).

Puntualment, es detecta el mateix fenomen de la monoftongació en els mots *estoviar* –estalviar– i *escofar* –escalfar–, on en un primer moment s'ha produït la vocalització de [l] en [w] i la consegüent aparició del diftong [aw]:[90]

estalviar > *est[aw]viar* > *est[o]viar* a Bi, Fi, Si > *est[u]viar* a la resta de pobles excepte a Ca, Fa, Gr, Ll, Ms, Ml, on només s'ha recollit *estalviar* (mapa 1/100)

«semitòniques», per dir-ho d'alguna manera. Aleshores, la diftongació ja no ens resulta tan estranya, com si pensem en l'atonicitat de la vocal que diftonga."

[87] Articulat *c[u]ranta* a Pradell de la Teixeta.

[88] A tot arreu compartint ús amb la forma diftongada *qualsevol/quansevol*. Per a més informació sobre la dissimilació consonàntica cf. apartat 1.4.6 d'aquest mateix capítol.

[89] Recasens (1985: 109) recull la forma *aborador* al Camp de Tarragona. Cubells (2009, I: 84) també assenyala la forma monoftongada a Rasquera, a la Ribera d'Ebre, i Navarro (1996, I: 49) la recull a Batea, Gandesa i Vilalba, a la Terra Alta.

[90] Sobre aquest fenomen de monoftongació, Recasens (1991: 103) diu que "en català general, el diftong llatí AU pot haver monoftongat en *o* a través de l'etapa intermèdia *ou*; en un primer estadi, *u* contribuí a labialitzar i a velaritzar el primer element del diftong (*a* > *o*), i, en una segona fase, la proximitat articulatòria entre els elements del nou diftong *ou* motivà l'absorció de *u* per part de *o* (*ou* > *o*). El fenomen de monoftongació ha afectat, fins i tot, mots que mantenen el diftong *au* en català general *escofar* (< *escoufar* < *escaufar* < *escalfar*; Garrigues); *estoviar* (< *estouviar* < *estauviar* < *estalviar*; mall.)." Navarro (2012: 49) també recull aquestes formes monoftongades a Cambrils (Baix Camp).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

escalfar > *esc[aw]far* > *esc[o]far* a Bi, Ca, Co, Fi, Po, Ull, Va (mapa 1/101)

En el cas de *diumenge*, el diftong [iw] ha perdut la vocal palatal en tots els parlars i el mot s'articula *d[u]menge* a totes les localitats de la comarca (a Bi, Ma, Tf, To, Ull també s'ha recollit la forma *d[iw]menge*) (mapa 1/102).

1.3 CONSONANTISME

1.3.1 Consonants labials

1.3.1.1 Tractament de la labiodental fricativa sonora

L'articulació de la labiodental fricativa sonora /v/ s'ha recollit en el parlar de setze localitats del Priorat: Ca, Co, Fi, Gr, Ll, Mr, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, Ull, Va, Vb, encara que en tretze d'aquests pobles (Ca, Co, Fi, Gr, Ll, Mr, Mo, Pb, Po, Tf, Ull, Va, Vb) de manera molt esporàdica (mapa 1/103).[91] A Mr, Mo, Si i Vb, en el topònim *Po[v]oleda* s'ha detectat la confusió de la bilabial sonora amb la labiodental fricativa sonora. Aquesta articulació només es manté en les generacions més grans i de manera irregular, és a dir, es pot recollir en uns mots i no en uns altres, pot variar segons les poblacions i es troba en un procés de regressió avançat.[92]

Alguns exemples d'aquesta articulació, més o menys generals a tots els pobles que encara la mantenen, són:

[v]ell	*[v]idre*	*me[v]a*
[v]esc	*[v]inya*	*ne[v]ar*
[v]i	*[v]oler*	*ra[v]e*

[91] Navarro (2000a: 27) també l'assenyala en els parlars de Be, Gu, Ml, Po, To, però, en canvi, no la recull a la Morera.

[92] Recasens (1991: 196) observa que "el procés de pèrdua de /v/ deu anar precedit d'un relaxament de l'articulació de la consonant (sobretot en contextos favorables a aquesta evolució (posició àtona intervocàlica)), amb desplaçament de l'indret de constricció envers la paret inferior del llavi inferior. Sembla que aquest procés ha d'ésser especialment factible als dialectes del domini on /b/ es fa [β], per tal com, en aquestes circumstàncies, és fàcil el pas de [v] relaxada a [β]. Per contra, una estabilitat superior de /v/ als parlars alacantí, balear i alguerès suggereix que la consonant hi deu ésser emesa amb un lloc d'articulació més exterior; deu contribuir a aquesta estabilitat la baixa freqüència de la realització [β] de /b/ a aquells dialectes, de manera que realitzacions labiodentals més interiors no hi fan perillar l'oposició entre /b/ i /v/." L'articulació de la labiodental fricativa sonora /v/ es manté en alguerès, en balear, i en valencià septentrional i meridional, amb prou vitalitat en les generacions grans. També és viva, però en procés de regressió, al Camp de Tarragona (Recasens 1988: 122-126), a la Conca de Barberà (Plaza 1996: 122), a la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 85), al Montsià i a les localitats de Paüls (Baix Ebre) i Canet lo Roig (Baix Maestrat) (Navarro i Cubells 2010: 386).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

1.3.2 Consonants laterals i ròtiques

1.3.2.1 La lateral palatal /ʎ/ procedent de grups de iod

A la comarca del Priorat és absent el fenomen de la iodització, tots els parlars són lleistes.[93] El resultat dels grups de iod llatins C'L, G'L, LJ és sempre [ʎ]:

u[ʎ] < OCULU	*fu[ʎ]a* < FŎLĬA
pa[ʎ]a < PALEA	*a[ʎ]* < ALIU
ve[ʎ]a < VETULA	*ce[ʎ]a* < CĬLĬA

Al Priorat, s'han recollit tres variants del mot *llentilla*: *gentilla, llentia* i *llentiga.* Segons Navarro (2000a: 27), en el primer mot *–gentilla–*, s'ha dissimilat la primera líquida palatal en prepalatal africada [dʒ] (*[ʎ]enti[ʎ]a > [dʒ]enti[ʎ]a*). La segona forma *–llentia–* s'articula segons l'evolució ioditzant i, en el tercer mot *–llentiga–* s'hi ha intercalat una velar antihiàtica (mapa 4/52):

LENTĪCŬLA > *gentilla* a tots els parlars
llentia a Ca, Co, Ll, Mo, Pb, Pr, Si, To, Va, Vb
llentiga a Ulldemolins

En el mot *mallol* també es detecta el resultat ioditzant *maiol* a algunes localitats de la comarca (mapa 1/104):

MALLĔŎLU> *ma[ʎ]ol* a la majoria de pobles
ma[j]ol a Gr, Tf, To, Ull

Un altre cas de iodització el trobem en la primera persona del present d'indicatiu del verb *voler*, que presenta dues formes a tota la comarca: *vu[ʎ]* i *vu[j]*. La primera és la forma pròpia dels parlars lleistes i en la segona s'ha produït una iodització (mapa 1/105):[94]

VOLEO > *vu[ʎ]* a la majoria de localitats
vu[j] a Bi, Co, Mr, Ml, Pb, Si, Tf, Ull, Va, Vb (sempre alternant amb *vu[ʎ]*)

[93] El Dr. Pere Navarro (1996, I: 55), en la seva tesi, fa una breu però clara explicació sobre aquests fenòmens: "Convindria no confondre aquests dos termes –iodització i ieisme– ja que corresponen a fenòmens etimològics i cronològics diferents. La iodització es remunta al període més antic de la llengua sempre amb els grups de iod esmentats [C'L, LY, G'L] i sempre, també en posició intervocàlica o final. El ieisme és un fenomen relativament modern pel que fa a la seva gran extensió actual, que es produeix com a neutralització de tota /ʎ/ en [j] o [ĭ] –segons la seva posició– tant si procedeix de L- inicial i -LL- intervocàlica llatines com dels grups de iod esmentats."

[94] Al Camp de Tarragona, Recasens (1985: 136) assenyala que no es tracta d'un fenomen analògic a *vaig, faig* i *veig.* Apunta que "cal pensar, en conseqüència, que, a partir d'una situació fortament ieista a una àrea segurament més àmplia que la que registren actualment –potser Alt Camp, Tarragonès i septentrió del Baix Camp–, el prestigi de solucions lleistes provocà una regressió generalitzada de variants ieistes llevat de mots que presentaven una articulació lateral o les vocals *u, i* –llevat de i tònica– en posició immediatament anterior a iod".

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

1.3.2.2 Vocalització de /l/ en síl·laba travada

A tots els parlars de la comarca s'ha recollit el fenomen de la vocalització de la líquida lateral alveolar –/l/– en [w] quan va precedida de /a/ i seguida d'una consonant labial, tant si es troba en posició àtona com tònica:

[aw]barda, [aw]bardó[95]	*[áw]ber, [áw]bir*[96]
[aw]bergínia, [aw]berginya[97]	*[aw]belló*
[aw]bercoc	*[aw]fals*
[aw]fàbiga[98]	

En altres mots el resultat de la lateral és diferent en funció dels pobles:

[aw]varca[99]	a totes les localitats; alternant amb *alvarca* a Co, Mo i Si; *alavarca* –amb epèntesi consonàntica– a Bi, Ca, Ma, Ull[100] (mapa 1/106)
[aw]mostra	a Ca, Fi, Ml, Si, Ull, Va, Vb; a la resta *mostra*, amb afèresi de la síl·laba inicial (mapa 1/107)
est[aw]vis	a la majoria de pobles; *estalvis* a Ca, Fa, Pb, Si, Tf, To, Va (mapa 1/108)
m[aw]va	a Bi, Ma, Ml, To, Ull, Va; *malva* a la resta (mapa 1/109)
m[aw]bé	a Be, Bi, Co, Ml, Pb, Si, Ull, Va; *malbé* a la resta de localitats (mapa 1/110)
s[aw]via	a Bi, Co, Fi, Gr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Si, Tf, Ull, Va; *sàlvia* a la resta de pobles (mapa 1/111)

A tots els parlars de la comarca s'han recollit les formes *tau –talp–* i *bau –balb–*, en les quals després de la vocalització de la lateral, les bilabials finals haurien estat assimilades per [w].

Un cas particular el presenta el mot *aumetlla*, recollit a Co, Pb, Pr i Si (mapa 4/172). Navarro (2012: 51) explica que "per poder justificar la síl·laba inicial /aw/ s'ha de recórrer a un ètim hipotètic *AL MIDDULA, que semblaria presentar l'aglutinació de l'article àrab damunt el mot llatí: *almetlla* > *aumetlla*."[101]

---

[95] Per veure la distribució per pobles dels mots *aubarda/aubardó* cf. apartat 4.1.1 del capítol de Lèxic.
[96] Per a l'articulació de la vocal final, cf. apartat 1.2.5 del capítol de Fonètica.
[97] Per a més informació sobre la palatalització de /n/ cf. apartat 1.3.5.1 del capítol de Fonètica.
[98] En algunes localitats s'han recollit les formes *[aw]fàguima* i *[aw]fàdiga*. Per a la distribució de variants per localitat, cf. apartat 4.1.3.2 del capítol de Lèxic.
[99] Segons el DCVB (II: 166), l'origen del mot *avarca* és incert, "probablement d'una forma pre-romana **abarka*, que es troba representada en el basc, en les tres llengües hispàniques i en el sud de França. La relació d'*avarca* amb *barca*, nom d'embarcació, és improbable per raons fonètiques (la -v- d'*avarca*) i semàntiques (la forma d'aquest calçat)". Coromines (DECast, I: 7-8) també observa dificultats a l'hora de trobar l'ètim del mot però acaba arribant a la conclusió que "la voz vasca y la romance proceden de un común étimo prerromano *ABARCA, conclusión que me parece segura". Segons Navarro (2012: 51), per a poder justificar la síl·laba inicial /al/ (després /aw/ i /o/) potser s'hauria de recórrer a un ètim hipotètic *AL BARKA, que semblaria presentar l'aglutinació de l'article àrab damunt el mot llatí, de la mateixa manera com passa amb el mot *aumetlla* < *AL MIDDULA.
[100] A Ulldemolins, però, el nom del poble veï d'*Albarca* és articulat sempre *Aubarca*.
[101] Martí (1970: 40-41) també recull la forma *aumetlla* a les localitats d'Isona i Lleida i diu el següent: "Samuel Gili i Gaya, en el seu *Estudi fonètic del parlar de Lleida*, obra citada, explica el fenomen de la diftongació en *au* de la [o̯] tancada inicial com a provocat per l'article femení precedent: la [o̯] es tanca fins a arribar a [u̯] assil·làbica: [la~o̯βé̯le̯] [l~au̯βé̯le̯]; i per una falsa separació s'obtindria la forma [au̯βé̯le̯],

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

1.3.2.3 Resultat dels grups llatins secundaris D'L, T'L, G'L

Els grups secundaris llatins D'L, T'L, G'L en posició intervocàlica, palatalitzen i donen com a resultat una líquida palatal amb allargament [ʎʎ] a tots els pobles del Priorat:[102]

ametlla > ame[ʎʎ]a[103] *espatlla > espa[ʎʎ]a*
guatlla > gua[ʎʎ]a *motlle > mo[ʎʎ]e*[104]
vetlla > ve[ʎʎ]a

1.3.2.4 Articulació de la ròtica en posició final absoluta

A tots els parlars de la comarca, la ròtica en posició final abosulta és muda, excepte en alguns monosíl·labs, com ara *cor, car, mar* i *pur*:

carrer	*[karé]* a tot arreu	*fuster*	*[fusté]* a tot arreu
braser	*[bɾazé]* a tot arreu	*donar*	*[doná]* a tot arreu

però,

cor	*[kɔ́r]* a tot arreu	*mar*	*[már]* a tot arreu
car	*[kár]* a tot arreu	*pur*	*[púr]* a tot arreu

A la majoria de pobles de la comarca, la [r] dels mots *por, madur* i *dur* és muda. En algunes localitats, però, aquest so s'articula i, fins i tot, es pot produir un reforçament de la vibrant final amb una dental oclusiva sorda:

dur	*du(r)* a la majoria de pobles; *du[r]* a Cp, Gu, Mr, Ms, To, alternant amb *du[ɾt]* (mapa 1/112)
madur	*madu(r)* a la majoria de pobles; *madu[r]* a Cp, Mr, Ms alternant amb *du[ɾt]* (mapa 1/113)
por	*po(r)* a la majoria de pobles; *po[r]* a Cp, Gu, Fi, Ms; *po[ɾt]* a Cp, Ms (mapa 1/114)

Aquest reforçament també pot produir-se en altres mots, especialment en monosíl·labs, encara que no de manera sistemàtica:[105]

---

sense article. En el cas de la *A*, l'explicació la troba en l'analogia, ja que aquesta forma [aụmél̻l̻ẹ], per la seva etimologia, no pot sofrir el fenomen que es dóna en la *o* inicial. I això val per a aquesta forma i per als derivats que he anotat."

[102] Aquests grups secundaris llatins han palatalitzat en lleidatà, ribagorçà i pallarès, mentre que en valencià, en part del balear, en alguerès i en tortosí s'articulen amb lateral, amb allargament o sense.

[103] A Co, Pb i Si també *aume[ʎʎ]a*. En el terme *ametller* –*ame[ʎʎ]er*– trobem les mateixes variants, amb la mateixa distribució per municipis.

[104] A Co, Pr i Si *mo[ʎʎ]o*. Per a més informació sobre assimilacions cf. apartat 1.4.7 del capítol de Fonètica.

[105] Alcover (1909: 277) enregistra el mateix fenomen a Reus, Tarragona, Falset, Vendrell, Vilanova i la Geltrú, Sitges, Granollers, Mataró, la Llena, Palamós, Palafrugell, Vallespir, Rosselló i Conflent. Aquest fenomen epitètic de la dental presenta el paral·lelisme amb els mots que originàriament acaben en /rd/, /rt/ -[ɾt]-: *verd, tard, lluert.*

bart (bar) *cart* (car) *cort* (cor)

En el mot *mar* trobem tres solucions amb variació fonètica; *mar*, amb articulació de la ròtica en posició final absoluta; *mart,* amb l'afegiment d'una dental oclusiva sorda, i *marc,* amb l'afegiment d'una velar oclusiva sorda (mapa 1/115):

mar	a tots els pobles
mart	a Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Ml, Tf, To
marc[106]	a Be, Co, Mr, Mo, Pb, Pr, Si, Ull

També en el mot *calamar*, trobem l'articulació de la bategant en posició final absoluta, *calamar* (Bi, Co, Gu, Mr, Ma, Mo, Pb, Po, To, Ull, Va, Vb); l'emmudiment, *calama(r)* (Be, Cp, Fa, Ms, Pr), o el reforçament amb una dental oclusiva sorda, *calamart* (Ca, Fi, Gr, Ll, Ml, Si, Tf) (mapa 1/116).

1.3.2.5 Tractament de la /r/ de l'infinitiu en combinació amb pronoms febles

Al Priorat, la ròtica dels infinitius no s'articula mai, ni tan sol quan va seguida de pronom feble:[107]

canviar-la > canviâ-la	*portar-lo > portâ'l*
anar-hi > anâ-hi	*declarar-se > declarâ's*
trucar-me > trucâ'm	*posar-ne > posâ'n*

1.3.2.6 Confusió entre ròtiques i laterals

En els parlars del Priorat és possible trobar mots on es confonen la lateral i la bategant. Segurament, la gran similtud articulatòria d'aquests dos sons ha produït aquest intercanvi de sons: [108]

clivell[109]	a Cp, Gu, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Tf, To; *crivell* a Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Mo, Si, Ull, Va, Vb (mapa 4/430)
clossa	a Bi, Co, Ma, Mo, Pb, Po, Ull; *crossa* a la resta de pobles (mapa 4/393)

[106] Alcover (DCVB, VII: 227) recull aquesta variant a Ribes, Palamós, Palafrugell, St. Feliu de Guíxols, Caldes de Malabella, Blanes, Pineda, Mataró, el Vendrell, i el Camp de Tarragona.

[107] Aquest fenomen el podem trobar a les comarques de la diòcesi de Tortosa, llevat del Baix Ebre, el Monstià i part del Baix Maestrat (Navarro i Cubells 2010: 387), en català nord-occidental (Cubells i Cubells 2003: 124; Satorra 2003: 442; Solans 1996: 21; Casanovas i Creus 1999: 100) i en ribagorçà (Sistac 1993: 102-104), a la Conca de Barberà (Plaza 1996: 138 i 149) i a gran part del valencià (Beltran 1994: 34; Beltran i Garcia 1994: 69; Beltran 2007: 78 i 83; Beltran 2008: 33, 40 i 41). Sobre l'extensió del fenomen en valencià, Beltran (2007: 78 i 79) diu que aquesta reducció "té bastant extensió en valencià central, però també s'estén cap al nord, en algunes localitats de la Plana i fins l'Alcalatén i cap al sud, fins l'Alcoià, el Comtat i la Marina Alta. La distribució, però, és diferent segons si afecta la primera persona (més reduïda) o a la segona persona (més general)."

[108] Recasens (1991: 338) observa que, en el cas del canvi de la ròtica per una lateral alveolar, el pas afecta /ɾ/ precedida de consonant velar o labial; quan el pas és de lateral a bategant, amb freqüència el canvi té lloc quan la consonant lateral està emplaçada entre una consonant labial i, en menor mesura, velar i vocal posterior o medial (Recasens 1991: 313). Aquest fenomen no és exclusiu dels parlars prioratins; es produeix també en alguns parlars de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 89), de la Terra Alta (Navarro 1996, I: 56) i és freqüent en valencià (Colomina 1991: 24).

[109] A Bi, Ca, Fi, Ma, també s'ha recollit la forma *badat*.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

enclusa	a Ca, Co, Fi, Pb, Po, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *encrusa* a la resta de localitats (mapa 1/117)
esgolfa	a Ms, Ml, Mo, Pr, Si, To; *esgorfa* a Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Tf, To, Va, Vb; *engorfa* a Ma, Ull (mapa 1/118)

A Capçanes, Pradell de la Teixeta i la Torre de Fontaubella, la vibrant intervocàlica del mot *sarrampió* s'articula com a lateral alveolar –*salampió*– (mapa 1/119).

1.3.2.7 Vacil·lació entre bategants i vibrants

En alguns mots es produeix un canvi de l'alveolar vibrant a la bategant:

espàrrec	*espàric* a Be, Ca, Fi, Gr; *espàrrec* a la resta de localitats[110] (mapa 4/120)
sàrria/sarrió	*sària/sarió* a la Bi i Ma; *sàrria/sarrió* a la resta de pobles (mapa 1/120)
arriendes	*ariendes* a la Bi i Ma; *arriendes* a la resta de parlars (mapa 4/65)

Pel que fa a aquest fenomen, Coromines (DECat, VII: 698) observa que "és un fet conegut que modernament els parlars occidentals tenen tendència a canviar tota -rj- en -ɾj-." Segons Recasens (1991: 336) "la presència de [i] adjacent a [r] pot haver promogut un increment del grau d'avançament del cos lingual durant la producció de la consonant i contribuït, en conseqüència, a la transformació de la vibrant en bategant".

1.3.3 Consonants palatals

1.3.3.1 Tractament de /ʃ/ i /ʒ/ en posició inicial i postconsonàntica

La prepalatal fricativa sorda /ʃ/ i la sonora /ʒ/ s'articulen africades quan es troben en posició inicial i postconsonàntica:

xiquet – [tʃ]iquet	*jove – [dʒ]ove*
xalar – [tʃ]alar	*Joan – [dʒ]oan*
carxofa – car[tʃ]ofa	*àngel – àn[dʒ]el*
panxa – pan[tʃ]a	*monja – mon[dʒ]a*

1.3.3.2 Tractament de /ʃ/ i /ʒ/ en posició intervocàlica i de /ʃ/ final

La prepalatal fricativa sorda i sonora en posició intervocàlica i la prepalatal sorda en posició final gairebé sempre segreguen una iod:

caixa – ca[jʃ]a	*bajoca – ba[jʒ]oca*
coixí – co[jʃ]í	*boja – bo[jʒ]a*
peix – pe[jʃ]	*pagès – pa[jʒ]ès*

[110] *Espàrric* a To. Trobem la mateixa distribució de formes i localitats en el nom de la planta, *esparraguera.*

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

coix – co[j/] *pluja – plu[jʒ]a*

En posició intervocàlica, la segregació de la iod no és sistemàtica, en el cas de la prepalatal fricativa sonora [ʒ]. Tanmateix, sembla que hi ha uns contextos que afavoreixen la segregació de la iod –trobar-se la /ʒ/ en posició pretònica i en contacte amb una vocal no palatal– i d'altres que no l'afavoreix –quan es troba en contacte amb una vocal palatal que la precedeixi o que la segueixi.[111]

La prepalatal intervocàlica procedent dels grups llatins -DI-, -TICU-, -DICU-, -GI- i de -I-, ha donat com a resultat una africada en tots els parlars de la comarca, en mots com:

mitges (< MEDIAS) – *mi[dʒ]es*[112] *formatge* (< FORMATICU) – *forma[dʒ]e*
pitjor (< PEIORE) – *pi[dʒ]or* *metge* (< MEDICU) – *me[dʒ]e*
fetge (< *FETICU) – *fe[dʒ]e* *corretja* (< CORRIGIA) – *corre[dʒ]a*

Només a la Bisbal de Falset, en el mot *mitja* (< MEDIA), s'ha recollit l'articulació fricativa *mi[ʒ]a –mi[dʒ]a* a la resta de parlars de la comarca (mapa 1/121).[113]

En alguns casos, la prepalatal sonora intervocàlica s'articula africada o fricativa segons els mots i les poblacions:

ajuntament *a[ʒ]untament* a la majoria de localitats, llevat de Co, Si, on la pronúncia és *a[dʒ]untament*; les dues variants a Be, Ca, Fa, Gu, Ll, Mr, Ms, Mo, Tf, To, Ull, Va (mapa 1/122)
batejos *bate[dʒ]os* a Bi, Fi, Gu, Ma, Ms, Ml; *bate[jʒ]os* a la resta de parlars (mapa 1/123)
dijous *di[dʒ]ous* a Gr i Ml; *di[ʒ]ous* a la resta; les dues variants a Cp, Gu, Mr, Ms, Pr, i Si (mapa 1/124)
agitâ's *a[dʒ]itâ's* a Ca, Ll, Mr, Ma, Ml, Tf, Va, Vb; *a[ʒ]itâ's* a Be, Fa; les dues variants a Cp, Fi, Gu, Ms (mapa 4/407)
gojos *go[dʒ]os* a Bi, Ca, Gu, Ma; *go[jʒ]os* a la resta (mapa 1/125)

[111] Sobre aquest tret fonètic, Cubells (2009, I: 91) en la seva tesi sobre els parlars de la Ribera d'Ebre diu que "tot i que la segregació de la iod és una característica que tradicionalment s'ha marcat com a pròpia dels parlars occidentals (i en oposició als parlars orientals), el cert és que és un tret que es troba en regressió en moltes zones del bloc occidental, especialment en el cas de la prepalatal fricativa sonora (amb la prepalatal fricativa sorda la pèrdua de la iod és molt menys acusada)." Navarro i Cubells (2010: 388) comenten que "la posició sil·làbica i l'etimologia són factors lingüístics que poden frenar o afavorir el manteniment o la caiguda de la iod.". D'altra banda, Casanovas i Creus (1999: 90-91), en la seva descripció de la fonètica del lleidatà escriuen que "quan la grafia «x» va precedida d'una «i», ambdós sons es realitzen com la seqüència [jʃ] ja que el so vocàlic normalment forma part d'un diftong: ca[jʃ]a, madu[jʃ]a, co[jʃ], etc. Semblantment al que ocorre en aquest cas, però no de forma sistemàtica, és possible trobar una traça de la pronúncia [j] davant d'un so fricatiu sonor [ʒ]. Ara bé, si qualifiquem aquesta pronúncia com una traça és perquè és molt dubtós considerar fins a quin punt es tracta de la pronúncia d'un so aproximant palatal o si més aviat es podria tractar de l'inici de la palatalització del so consonàntic següent." Pradilla (1993: 320-324), en la seva tesi doctoral sobre els fonemes prepalatals al nord-occidental de transició, comprova que entre els factors lingüístics que més clarament afavoreixen el procés de segregació de la iod davant del so prepalatal fricatiu sonor cal situar la posició sil·làbica posttònica i tònica. Recasens (1985: 142-144), en el seu estudi sobre la parla del Camp de Tarragona, també observa que en el cas de la prepalatal fricativa sonora la segregació de la iod no és sistemàtica i varia segons el context.

[112] El mateix resultat trobem en el mot *mitjó –mi[dʒ]ó*.

[113] A la veïna població de la Palma d'Ebre també es recull l'articulació fricativa del mot *mi[ʒ]a* (Cubells 2009, I: 92), que és la solució més estesa a la comarca de la Ribera d'Ebre.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

safrejos	*safre[dʒ]os* a Ca, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Si, To, Ull, Va, Vb –*safare[dʒ]os* a Bi, Ma–; *safre[ʒ]os* a Be, Cp, Fa, Mr, Pr, Tf (mapa 4/495)
sofratge[114]	*sofra[dʒ]e* a Ca, Cp, Fi, Ll, Ms, Ml, Pr, Tf, Va, Vb –*sofra[dʒ]i* a Co–; *sofra[ʒ]i*: Be, Fa, Mo, Po, Ull (mapa 4/385)

1.3.4 Consonants alveolars

1.3.4.1 Caiguda de l'alveolar fricativa sonora /z/ en posició intervocàlica

La tendència general en els parlars del Priorat és la del manteniment de l'alveolar fricativa sonora en posició intervocàlica procedent de –S– llatina –*casa, pèsol, rosa, peresa*–; però, en algunes ocasions, aquesta consonant ha desaparegut: *enciam* (< *INCISAMEN), *roella* (< ROSELLA), *fuell* (< *FUSELLU). En altres mots, l'alveolar desapareix segons els mots i les poblacions:

bria (< BRISA)	Pb, Po, To, Ull, Va; *brisa* a la resta de parlars (mapa 1/126)
piar (< PINSARE)	a tots els pobles, excepte a la Bisbal on és *pisar* (mapa 1/127)
reïna (< RESINA)	a la majoria de localitats; *resina* a Bi, Fa, Gr, Ll, Ma, Tf (mapa 1/128)

1.3.4.2 Sonorització de l'alveolar fricativa sorda /s/ en posició postconsonàntica

En tots els parlars de la comarca es produeix la sonorització de l'alveolar sorda /s/ de *gan[z]ell* i *esguin[z]ar*.[115] En altres mots, l'alveolar sorda sonoritza segons els mots i les poblacions:

pin[z]es	a Be, Bi, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Tf, Va; *pin[s]es* a la resta (mapa 1/129)
fal[z]illa	a Cp, Mr, Pb, Po, Pr, Tf, To; *fal[s]illa* a la resta (mapa 1/130)

1.3.4.3 Palatalització de l'alveolar fricativa sorda /s/ en diversos contextos

En els mots *surrac* i *ciprer* l'alveolar fricativa sorda palatalitza en una prepalatal africada sorda [tʃ] a tots els parlars de la comarca (*xurrac, xiprer*).

En canvi, en el mot *sarrampió*,[116] procedent del llatí SIRIMPIONE, l'aveolar llatina seguida de vocal palatal es conserva a totes localitats de la comarca. Les formes palatalitzades són pròpies de la majoria de parlars orientals.

---

[114] A Bi, Gr, Gu, Mr, Ma, Pb, Si, To no s'usa aquesta variant. En aquestes vuit localitats es va recollir el sintagma *lo davall del ginoll*.

[115] De fet, en els mots *ganzell* (*cancell*) i *esguinzar* (*esquinçar*) no només ha sonoritzat l'alveolar sorda postconsonàntica, sinó que també ha sonoritzat la velar oclusiva sorda. Per a més informació sobre la sonorització de la velar cf. apartat 1.3.6.1 del capítol de fonètica. El mot *esguinzar* només s'ha recollit a Co, Mr, Ms, Ml, Tf. A la resta de localitats s'usen les variants *estripar* i *esqueixar*. Per a més informació sobre la distribució per pobles d'aquestes formes cf. apartat 4.1.11 del capítol de Lèxic.

[116] Sobre les diferents variants formals del mot, cf. apartat 1.3.2.6 del capítol de Fonètica i 2.1.1.1 de Morfologia.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

En el mot *singlot*, la palatalització varia segons les localitats:

*SINGLUTTU >	*singlot*[117] a la majoria de pobles *xinglot* a Pb, Po, To –*aixinglot* a la Bi i *anxinglot* a Co (mapa 4/382)

L'alveolar fricativa sorda /s/ del numeral *seixanta –[ʃ]ixanta–* pot palatalitzar-se condicionada per la presència de la prepalatal fricativa sorda de la segona síl·laba:

seixanta	*[ʃ]ixanta* a Po, Tf (mapa 1/131)

A tot el Priorat, en la formació dels plurals de *llei, rei, noi, bocoi –lleis, reis, nois, bocois,* respectivament–, l'alveolar fricativa sorda /s/ s'articula prepalatal fricativa sorda [ʃ] condicionada per la semivocal [j] del diftong decreixent: *llei[ʃ], rei[ʃ], noi[ʃ], bocoi[ʃ]*.

1.3.5 Consonants nasals

1.3.5.1 Palatalització de /n/

La consonant nasal alveolar, quan va precedida per una semivocal palatal, palatalitza en alguns mots, segons les localitats:

boina	*bo[ɲ]a* a Be, Cp, Co, Fa, Gu, Mr, Ms, Pb, Po, Pr, Si, Tf, Ull, Va, Vb; *bo[jn]a* a la resta de localitats (mapa 1/132)
cuina	*cu[ɲ]a* a tot arreu; també *cu[jn]a* a Fa, Gr, Ml (mapa 1/133)
eina	*e[ɲ]a* a totes les localitats; també *e[jn]a* a Fa, Gr, Mr, Ms, Mo (mapa 1/134)
feina	*fe[ɲ]a* a tots els pobles; també *fe[jn]a* a Be, Fa, Gr, Ml (mapa 1/135)
reina	*re[ɲ]a* a Co, Fa, Ll, Ma, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull; *re[jn]a* a la resta de pobles; les dues variants a Margalef (mapa 1/136)

En els parlars que presenten convivència de formes, els informants advertien que la variant amb palatal és la més antiga i que actualment està sent desplaçada per la forma amb semivocal i alveolar nasal.[118]

Aquesta palatalització també es produeix en els mots següents:

albergínia	*aubergi[ɲi]a* a Cp, Fa, Fi, Gr, Mr, Ms, Ml, Tf, To, Ull, Vb (mapa 4/128)
geniva	*ge[ɲ]iva* a tots els parlars[119]

[117] Per a més informació sobre les variant formals del mot, cf. apartat 4.1.10 del capítol de Lèxic.

[118] Aquesta palatalització és general al Camp de Tarragona (Recasens 1985: 139), a la Conca de Barberà (Plaza 1996: 130) i en la majoria de parlars lleidatans (Casanovas i Creus 1999: 93). Alcover (1909: 271) comenta que aquest fenomen no és exclusiu de la "província" de Lleida, perquè ell mateix l'enregistrà a d'altres zones del domini lingüístic com Tarragona, Reus, Calaf, les Borges Blanques, Igualada i Solsona entre d'altres.

[119] Segons Navarro (1992: 26), en el mot *geniva*, la palatalització es produeix possiblement per assimilació amb la palatal [dʒ].

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

El mateix fenomen també afecta la nasal bilabial /m/ seguida de la vocal palatal tancada /i/ en el mot *somier*:

somier	*so[ɲ]er* a totes les poblacions (a Bi, Ca, Fa, Fi, Ma, Mo, Po, Pr, Si, Ull amb tancament de la vocal velar inicial –*sunyer*) (mapa 1/137)

1.3.5.2 Nasal adventícia

És considerada com a característica pròpia del català occidental l'articulació d'una nasal adventícia (Veny 1982: 23) en mots com:

llangost o *llangosto*	a tots els parlars[120]
llangosta	a tots els parlars
mangrana, mangraner	a tots els parlars, excepte Pradell (mapa 1/138)

1.3.5.3 En el sintagma *vin blanc,* localitzat a Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Ms, Mo, Pb, Po, To, Ull, Va, Vb, la nasal subjacent del substantiu, que no apareix en el cas de la forma singular però sí en flexionats i derivats, reapareix també en combinació amb l'adjectiu *blanc* (mapa 4/89).[121]

1.3.6 Consonants velars

1.3.6.1 Sonorització de la velar

En alguns mots, la velar oclusiva sorda apareix sonoritzada:

ganzell[122]	a tots els parlars
sagristà[123]	a Bi, Ca, Co, Gr, Gu, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull; *sacristà* a la resta de pobles (mapa 1/139)
esguinzar[124]	a Co, Mr, Ms, Ml, Tf (mapa 4/500)

1.3.6.2 Pèrdua de la velar en posició intervocàlica

La velar oclusiva sonora /g/ intervocàlica, en contacte amb una vocal velar tancada /u/, pot ser assimilada per aquesta en els mots:

---

[120] Veny (1991: 121) explica que "*llagost* és el significant propi del català oriental, [...] mentre que a l'occidental campa *llangost*, amb una *n* adventícia, anorgànica, encara no ben explicada, però que en català ponentí és antiga, car la documentem des del s. XIV." Recasens (1985: 262) assenyala que es tracta d'un cas de *n* epentètica, en el cas de *llangost* "per acció d'una consonant velar adjacent, sobretot en contacte amb vocal baixa" i en el cas de *mangrana* "per reduplicació de nasals, especialment davant de consonant oclusiva velar".

[121] Per a l'explicació detallada sobre què és el *vin blanc* i com es feia cf. apartat 4.1.2.1 del capítol de Lèxic.

[122] Recasens (1985: 117) recull la forma *ganzell* al Camp de Tarragona i Plaza (1996: 267) a la Conca de Barberà.

[123] Recasens (1985: 120) també recull la forma *sagristà* a tot el Camp de Tarragona.

[124] A la resta de localitats s'usen les variants *estripar* i *esqueixar*. Per a més informació sobre la distribució per pobles d'aquestes formes cf. apartat 4.1.11 del capítol de lèxic. Cubells (2009, I: 97) recull la variant *esguinzar* a la Ribera d'Ebre i Navarro (1992: 26) a la Terra Alta.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

enagües	*enaues* a Be, Bi, Ca, Co, Fi, Gr, Gu, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Si, To, Ull, Va, Vb (mapa 1/140)
arruga	*arrua*[125] a Be, Bi, Ca, Co, Fi, Gu, Mo, Pb, Pr, Si, Tf, To, Ull, Vb (mapa 1/141)

1.3.7 Grups consonàntics

1.3.7.1 Els grups consonàntics /bl/ i /gl/

A tots els parlars del Priorat es pot produir un allargament en les oclusives dels grups /bl/ i /gl/, en posició intervocàlica. Aquest allargament, però, no és sistemàtic en tots els mots ni en totes les localitats i presenta molta variabilitat:[126]

iglésia	*i[gg]ésia* a tots els pobles
poble	*po[bb]e* a tots els pobles
doble	*do[bb]e* a tots els pobles

Tal com passa en la major part de parlars nord-occidentals, el mateix fenomen també es pot produir quan /b/ va seguida de [j]:

gàbia	*gà[bb]ia*: Bi, Ca, Cp, Fi, Gr, Mr, Ma, Mo, Pr, Si, Tf, Vb; *gà[β]ia*: Be, Bi, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb (mapa 1/142)

Un fenomen molt similar a l'anterior s'ha recollit a la Bisbal i a Margalef en el mot *séquia*, on l'oclusiva sonoritza i s'articula amb allargament *–sé[gg]ia*. (mapa 1/143). Cubells (2009, I: 98) creu que és possible que es tracti d'un cas d'analogia amb el fenomen tractat just anteriorment i recull el mateix fenomen a tots els pobles del nord del Pas de l'Ase, a Darmós i a la Serra (Ribera d'Ebre).

1.3.7.2 Els grups finals -/nt/, -/lt/, -/nk/, -/ng/

Els grups consonàntics formats per nasal o líquida i dental oclusiva sorda (*-/nt/* i *-/lt/*, respectivament) en posició final absoluta no sensebilitzen el darrer element:

font	*[fɔn]*	*molt*	*[mol]*
pont	*[pɔn]*	*malalt*	*[maˈlal]*
vint	*[bin]*	*salt*	*[sal]*
sant	*[san]*	*dalt*	*[dal]*

En els grups *-/nk/* i *-/nɡ/*, en canvi, es pot percebre, encara que a vegades sigui de manera molt subtil, l'articulació de la velar oclusiva. De totes maneres, l'emmudiment de la velar és la solució més estesa a tots els parlars:[127]

[125] Recasens (1985: 120) recull la forma *arrua* a tota la comarca del Baix Camp i a Vilaseca (Tarragonès).
[126] Aquest fenomen és comú a la major part del català nord-occidental (Casanovas i Creus 1999: 92) i del tarragoní (Recasens 1985: 119 i 120). Cubells (2009, I: 97 i 98) també recull aquest allargament en algunes localitat de la Ribera d'Ebre.
[127] Sobre aquest emmudiment de la velar, Recasens (1991: 242) diu que "darrera d'oclusiva nasal, en posició final absoluta de mot i de frase, l'oclusiva oral es manté o s'elideix segons la zona dialectal

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

banc	*[ˈbaŋ]*	*barranc*	*[baˈraŋ]*
blanc	*[ˈblaŋ]*	*fang*	*[faŋ]*
cranc	*[ˈkraŋ]*	*sang*	*[ˈsaŋ]*

Per fonètica sintàctica, en algunes ocasions, es pot sensibilitzar la dental o la velar en contacte amb vocal. Aquest fenomen, però, no es produeix de manera general:

cinc hores	*ci[ŋk] hores*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Pr, Po, Si, Tf, Ull, Vb; *ci[ŋ] hores*: Cp, Gu, To, Va (mapa 1/144)
vint anys	*vin[t] anys* en tots els parlars
quant és	*quan[t] és*: Bi, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Po, Si, Tf, To, Ull, Va; *quan(t) és*: Be, Ca, Cp, Mo, Pb, Pr, Vb (mapa 1/145)
Sant Antoni	*San[t] Antoni* a Bi, Fa, Fi, Gr, Gu, Ma, Ms, Ml, Si, Tf, To, Va; *San(t) Antoni* a Be, Ca, Cp, Co, Ll, Mr, Mo, Pb, Po, Pr, Ull, Vb (mapa 1/146)
Sant Esteve	*San[t] Esteve* a Bi, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Ma, Ms, Ml, Po, Si, Tf, To, Ull, Va; *San(t) Esteve* a Be, Ca, Cp, Gu, Mr, Mo, Pb, Pr, Vb (mapa 1/147)

A tots els parlars del Priorat, l'adverbi de lloc *on* i l'adverbi de temps *quan*, per analogia amb l'adverbi de quantitat *quant*, es poden articular amb una dental oclusiva sorda final que, per fonètica sintàctica; és perceptible en sintagmes com:

Lo tros és allà on-t *hi ha els arbres*
On-t *és?*
Quan-t *anàvem a rentar al riu*
Quan-t *érem petites*

1.4 ALTRES FENÒMENS FONÈTICS

1.4.1 Pròtesi vocàlica o sil·làbica

En alguns mots s'ha produït l'afegiment –pròtesi– d'un increment vocàlic:[128]

acovidar[129]	a Gu, Ms, Ml; *convidar* a la resta (mapa 1/148)
adomar	a Bi, Gu, Ma, Ull; *domar* a la resta[130] (mapa 4/205)
adragó	a Tf, Va; *dragó* a la resta (mapa 4/258)

(*fa*[ŋ(k)] (*fang*, amb /g/); *ba*[ŋ(k)] (*banc*, amb /k/)). El català central sol elidir l'oclusiva, si bé no són infreqüents les variants [ŋ^{k}], [ŋk]. El català n. occ. presenta una situació similar, si bé el percentatge de realitzacions amb oclusiva final mantinguda és més elevat que en català central."

[128] Beltran (1994: 24) explica que "en els casos de pròtesi de *a-* en els verbs hi ha la possibilitat que contextos pronominals com ara *s'ha rascat* o *s'ha mocat* s'hagen interpretat com si fossen *s'ha arrascat* i *s'ha amocat*, amb la consegüent generalització a totes les altres formes i temps dels verbs."

[129] Amb reducció del grup consonàntic nasal + oclusiva.

[130] A Cornudella i Siurana només s'ha recollit el mot *amansir*.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

afartâ's	a tot arreu
aglà	a totes les localitats excepte Fi, Mo, Pb, Si, on és *gla*; les dues solucions a Bi, Co, Ll, Po, Pr, To, Ull, Va (mapa 1/149)
aguaitar	a tots els pobles, excepte a Pradell, on és *guaitar*; les dues solucions a Bi, Gr, Ms, Tf, Va (mapa 1/150)
aguardar	a Po, Si; *guardar* tots els pobles (mapa 1/151)
anou[131]	a Be, Bi, Ca, Fi, Gu, Ml, Tf, Va, Vb; *nou* a Cp, Co, Po, Pr, Ull; les dues solucions a Fa, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Pb, Si, To (mapa 1/152)
avespa	a Bi, Ma; *vespa* a la resta (mapa 1/153)
avesper	a Bi, Ma; *vesper* a la resta (mapa 1/153)

Les formes següents són resultat d'una falsa segmentació sil·làbica, posterior a l'aglutinació de l'article (*les tisores* > *lestisores* > *les estisores*):

esgolfa[132]	a tots els pobles (*esgorfa, engorfa*: Ma i Ull) (mapa 1/120)
espalmatòria	a tots els pobles
espurna	a tots els pobles[133]
estenalles	a tots els pobles, excepte Marçà on és *tenalles*[134] (mapa 4/340)
estisores	a tots els pobles; convivint amb *tisores* a Ca, Cp, Co, Gr, Mr, Ml, Pb, Po, Ull (mapa 1/154)
estovalles	a tots els pobles

El fenomen de l'analogia –amb mots com els de la llista anterior: *esgolfa, estisores, estenalles...*– explicaria la pròtesi sil·làbica de les formes *esgraó* i *espessigar*:

esgraó[135]	a tots els pobles, excepte Si i Ull on s'ha recollit *graó* (mapa 4/438)
espessigar	a tots els pobles, excepte Gr, Mo i Si on s'ha recollit *pessigar* (*pissigar* a la Mo) (mapa 4/81)

1.4.2 Epèntesi consonàntica

A tots els parlars de la comarca, apareix en el mot *safranòria* –de l'àrab ISFANĀRIYA– el fenomen de l'epèntesi consonàntica, és a dir, l'afegiment d'una consonant –en aquest cas una ròtica bategant [ɾ], en la síl·laba pretònica interna, segons Navarro (2012: 56) probablement per analogia amb *safrà*.

En el mot *diarrera*, recollit a tota la comarca, apareix l'epèntesi d'una líquida bategant /ɾ/ sense justificació etimològica, segons Veny (1988: 20-24), només explicable per analogia amb el sufix *-era* de mots com *pixera* o *borratxera.* A Be, Gr, Mo, Pb, Po i To, també s'ha recollit la forma *diarrea* (mapa 1/155).

[131] Trobem la mateixa distribució de solucions per pobles en el nom de l'arbre *anoguer/noguer*.
[132] Per a més informació sobre la resta de variants (*esgorfa, engorfa*) cf. apartat 1.3.2.6 del capítol de Fonètica.
[133] A Be, Co, Gu, Ma només s'ha recollit el castellanisme *xispa.*
[134] A Bi, Cp, Gu, Ms s'ha recollit *mordasses* i a Margalef, *esmordasses.*
[135] En el cas del mot *esgraó* és possible que la pròtesi sil·làbica s'expliqui per analogia amb la variant *escaló*. Per a més informació sobre la resta de variants (*escaló, esglaó*) cf. apartat 4.1.11 del capítol de Lèxic.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

1.4.2.1 Consonants antihiàtiques

Igualment es pot produir el fenomen de l'epèntesi en els casos de l'articulació d'una semiconsonant antihiàtica en alguns mots o sintagmes, segons les poblacions:

ide[j]a	a Bi, Si; *idea* a la resta (mapa 1/156)
te[j]atro	a Co, Tf, To; *teatro* a la resta (mapa 1/157)
alli[w]oli	a la majoria de localitats; *allioli* a Be, Fa, Ma, Ml, To, Ull, Va (mapa 1/158)
no sé a [w]on	a tota la comarca
tens ra[w]ó	Co, Ms, Mo, Po, Ull, Vb; *tens raó* a la resta (mapa 1/159)
du[ɣ]es[136]	a Co, Po, Si (mapa 2/38)

1.4.3 Epítesi consonàntica

L'epítesi –l'afegiment– d'una dental oclusiva sorda [t] és un fenomen fonètic que pot afectar alguns mots, com és el cas dels següents:

àpit	arreu
col·lègit	a tots els pobles (alternant a tot arreu amb *col·legi*)
escorpit[137]	a totes les localitats, excepte a Bi, Gr, Ma (mapa 4/238)
llàvit	a Bi i Ma; *llàvic* a Cp, Po, To, Vb; *llavi* a la resta (mapa 1/160)
prèmit	a tots els pobles (alternant a tot arreu amb *premi*)
sàput[138]	a Bi, Ca, Ull; *sapo* a la resta de pobles; les dues solucions a Co, Ma, Mo, Si (mapa 4/261)

1.4.4 Afèresi

En els verbs *anar* i *haver* és habitual la pèrdua de l'element vocàlic inicial. La caiguda no es produeix de manera sistemàtica en unes determinades persones i en uns temps verbals concrets, però sí que es realitza de manera general a tots els parlars de la comarca:

Hi 'naven *dos ferros*	'vies *de passar per allí*
Hi has 'nat *tu?*	*Com si* 'gués *sigut un fantasma*

No és tant habitual la pèrdua de la medial en posició inicial del verb *agafar* però també podem trobar articulacions com *'gafa-la* o *'gafava la clau.*

El fenomen de l'afèresi també el trobem en alguns substantius:[139]

[136] Per a més informació sobre les formes *dos, dues, dugues* cf. apartat 2.1.6.1 del capítol de Morfologia.
[137] Sobre el tractament de la vocal velar àtona, cf. apartat 1.2.7 del capítol de Fonètica.
[138] Alcover (DCVB, IX: 746) considera que aquesta forma és un castellanisme i la recull a Tamarit de Llitera i a Lleida.
[139] Navarro (2012: 57) explica que "en el cas dels substantius, l'afèresi es produeix per una falsa segmentació amb l'article. En les formes *l'alatxa* o *l'avellana,* s'interpreta que la /a/ inicial del mot forma part de l'article: *la latxa*, *la vellana.* Després, aquest fenomen es pot estendre per analogia." Per a una explicació detallada sobre el fenomen de l'afèresi cf. Beltran (2005: 54-56).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

ametlla[140]	*metlla* a Po, Tf; *ametlla* a Be, Co, Fi, Gu, Ma, Ml, Pb, Pr, Si, Vb; les dues articulacions a la resta de pobles (mapa 4/172)
anell	*nell* a Cp, Mo, Si, Ull; *anell* a la resta de parlars (mapa 1/161)
avellana[141]	*vellana* a To; *avellana* a Be, Bi, Fi, Gu, Ll, Ms, Ml, Vb; les dues articulacions a la resta de localitats (mapa 1/162)
abella	*bella* a Cp, Gu, Ms, Tf; *abella* a la resta de parlars (mapa 1/163)
americana	*mericana* a Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Mr, Ma, Ms, Mo, Po, Si, Tf, Va; *americana* a la resta de pobles (mapa 1/164)

1.4.5 Metàtesi

En els parlars del Priorat s'observa en alguns mots i localitats el fenomen de la metàtesi, és a dir, el canvi d'ubicació d'alguns sons. S'han recollit metàtesis recíproques –que poden afectar tant consonants com vocals– en els mots:

àguila	*àliga* a Be, Bi, Ca, Gu, Ma, Ml, Mo, Pr, To, Ull; a la resta *àguila* (mapa 1/165)
darrere	*radere* a tots els parlars
ganivet	*gavinet*: a tots els pobles; *ganivet*: Cp, Gr, Ll, Mr, Ms, Ml, Pb, Po, Si, Ull (mapa 1/166)
gavarrera[142]	*garravera* a Co, Mo, Pb, Si, To; *gavarrera* a la resta de localitats (mapa 4/131)
òliba	*òbila* a Be, Fa, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Po, Pr, Tf, Ull, Va, Vb; *òliba* a la resta de parlars (mapa 4/265)
llonganissa	*llangonissa* a totes les localitats[143]
sivella	*sevilla* a tots els pobles

En unes altres ocasions, la metàtesi pot ser regressiva –l'element que canvia de lloc es desplaça cap a l'esquerra–:

garnatxa	*granatxa* a tots els parlars
pebràs	*prebàs*: Be, Cp, Fi, Gu, Mr, Ms, Pr, Tf; *pebràs* a la resta (mapa 1/167)
pebre	*prebe*: Cp, Fa, Fi, Gu, Ms, Po, Pr, Tf; *pebre* a la resta (mapa 1/168)
pobre	*probe*: Cp, Fi, Gu, Mr, Ms, Pr; *pobre* a la resta (mapa 1/169)

Però també trobem la metàtesi progressiva –l'element que canvia de lloc es desplaça cap a la dreta–:

fredolic	*ferdolic*: Bi, Ca, Ma, Ml, Mo, Po, To, Tf, Ull, Va; *fedrolic*: Fi, Ms; *fredolic* a la resta (mapa 1/170)

[140] Trobem la mateixa distribució de variants per pobles en el nom de l'arbre *ametller/metller.* A Co, Pb, Pr i Si també s'ha recollit la variant *aumetlla*. Per a més informació sobre aquest mot cf. apartat 1.3.2.2 del capítol de Fonètica.
[141] Trobem la mateixa distribució de variants per pobles en el nom de l'arbre *avellaner/vellaner.*
[142] A Bi, Ca, Fi, Mr, Pb i Si s'ha recollit la variant *roser bord.*
[143] A Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb es produeix el tancament de la vocal velar *–llang[u]nissa*.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Alcover (1909: 303) i Moll ([1952]1991: 123) consideren que els casos de metàtesi progressiva del segment */ir/* en */ri/* són propis dels parlars lleidatans. A la comarca del Priorat s'han recollit alguns casos d'aquesta metàtesi a la Bisbal de Falset i a Margalef, poblacions que limiten amb la comarca de les Garrigues, on Cubells i Satorra (2000: 3) també enregistren aquest fenomen. Cal observar, però, que les formes sense metàtesi *–gaire, boira–* estan desplaçant la variant metatitzada:[144]

boira	*bòria* a Bi, Ma; *boira* a tots els parlars (mapa 1/171)
gaire	*gàrie* a Bi, Ma; *gaire* a tots els parlars (mapa 1/171)

1.4.6 Dissimilacions

1.4.6.1 Dissimilacions vocàliques

En alguns casos, les vocals àtones en posició pretònica es dissimilen respecte de la tònica:

bombolla	*b[a]mbolla* a Fi, Vb; *b[o]molla* a la resta (mapa 4/397)
forroll[145]	*f[e]rroll* a Be, Gu, Mr, Mo, Pb, Po, Si, Vb; *f[o]rroll* a la resta de localitats (mapa 1/172)
sindicat	*s[e]ndicat* a Be, Bi, Cp, Ma; *s[i]ndicat* a la resta (mapa 1/173)
sopluig	*s[e]pluig* a tots els pobles; convivint amb *s[o]pluig* a Bi, Po (mapa 1/174)
soroll	*s[i]roll* a Fa, Fi, Ma, Pb, Pr, Si, To, Ull; *s[e]roll* a Bi, Cp, Ll, Mr, Ms, Ml, Tf, Va, Vb; *s[o]roll* a la resta de pobles (mapa 1/175)
tramuntana	*tr[e]muntana* a tots els pobles
vigilar	*v[e]gilar* a tots els parlars
xafogor[146]	*xaf[a]gor* a Be, Bi, Fa, Gr, Pr, Si, Ull, Va, Vb; *xaf[e]gor* a Ca, Cp, Co, Gu, Ll, Mo, Po, Tf; *xaf[o]gor* a Ms, Pb, To (mapa 4/320)

També per dissmilació, la vocal medial oberta, en posició pretònica, esdevé en alguns mots una palatal semitancada:

arr[e]cada:	Be, Bi, Ca, Cp, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ml, Mo, Po, To, Va, Vb *–r[e]cada*: Gu, Mr, Ma, Ms, Mo, Tf–; *arr[a]cada*: Co, Pb, Pr, Ull *–r[a]cada*: Fa, Pr, Si, To (mapa 4/515)
d[e]vall:	To; *d[a]vall*: a la resta de pobles (mapa 1/176)

[144] Aquesta metàtesi es retroba també a Ascó, Faió, Flix, Móra d'Ebre, la Palma d'Ebre, Riba-roja d'Ebre, la Torre de l'Espanyol, Vinebre –Ribera d'Ebre– (Cubells 2009, I: 102) i a Vilalba i la Pobla de Massaluca –Terra Alta– (Navarro 1996, I: 232).

[145] Segons Coromines (DECat, IV: 135) la variant *forroll* és fruit d'una assimilació a la vocal tònica a partir de *ferroll.* Alhora *ferroll,* influït pel mot *ferro,* ve d'un anterior *verroll,* que és la forma més pròxima al llatí VERŬCŬLU documentada en català. Veny (1991: 83) recolza la teoria de Coromines. Alcover (DCVB, VI: 13) recull les formes *ferroll* i *forroll* a Rosselló, Vall d'Àneu, Camp de Tarragona i Benissa (Beltran 1997: 56).

[146] A la Fi i Ma s'ha recollit la variant *estuba* i al Ll, Mr i el Ml, la forma *estubor*.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

d[e]vant:	Si; *d[a]vant*: a la resta de pobles (mapa 1/177)
d[e]vantal:	Be, Bi, Ca, Cp, Co, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Po, Tf, Ull; *d[a]vantal*: a les altres localitats (mapa 1/178)
esparr[e]guera:	Co, Fa, Ll, Ms, Ml, Tf, Ull, Va, Vb; *esparr[a]guera*: als altres pobles (mapa 4/121)[147]
m[e]nat:	a tots els pobles
p[e]laia:	Be, Bi, Fa, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Tf; *p[a]laia*: a la resta de localitats (mapa 1/179)
p[e]rdal:	Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mo, Pb, Po, Pr, To, Ull; *p[a]rdal*: a la resta de localitats (mapa 1/180)
r[e]spall:	a tots els pobles

En altres casos, la vocal medial oberta es tanca quan la vocal tònica és una velar:

d[e]munt:	Pb; *d[a]munt*: a la resta de pobles (mapa 1/181)
m[e]nobre:	Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Pb, To, Va, Vb; *m[a]nobre*: a la resta de pobles (mapa 4/351)
m[e]tó:	a tots els pobles

A tota la comarca, també s'han recollit altres casos de dissimilació entre vocals àtones pretòniques, afavorits per la consonant bilabial contigua –/p/, /m/–:

arr[o]penjar	< REPENDĬCARE
arr[o]plegar	< REPLĬCARE
arr[o]mangar[148]	< *REMANĬCARE

La /o/ inicial pretònica del mot *redó* s'ha dissimilat en /e/, aquesta dissimilació, però, ja s'havia produït en llatí vulgar: ROTUNDU > RETUNDU. Navarro (1992: 23) explica que la coexistència d'aquestes dues formes va possibilitar la doble evolució en català dels mots *rodó* (< ROTUNDU) i *redó* (< RETUNDU). La forma en /e/ és la que s'usa a la major part dels parlars occidentals i balears i la que s'ha recollit a tots els pobles del Priorat, encara que a Cp, Gr, Mr, Pr, Tf, Va, Vb comparteix ús amb la variant *rodó* (mapa 1/182).

Altres exemples de dissimilació són els següents:

p[e]ruc a Bi, Gr, Gu, Ma, Ms, Mo, Pb, Pr, To, Ull; *p[o]ruc* a la resta de pobles (mapa 4/568)
p[a]niol a Ma, Ms; *p[o]niol*[149] a la resta de localitats (mapa 4/139)
r[e]lotge a tot arreu

En posició posttònica també és possible que es produeixi dissimilació vocàlica:

[147] A To *esparr[i]guera* i a Be, Ca, Fi, Gr *espar[i]guera*.
[148] Coromines (DECat, V: 325) recull la variant amb *-o-* i assenyala "el caràcter tan freqüent, i fins normal, de la labialització de *e* pretònica davant consonants d'aquest òrgan (*remaner* > *romandre*, *reblir* > *rublir*, *reblegar* > *roblegar*, variants com *arroplegar*, *arropenjar*)." Es podria tractar també, per tant, de casos d'assimilació a la bilabialitat de la nasal o de l'oclusiva.
[149] En algunes localitats la velar semitancada es tanca en [u]. Per a més informació cf. apartat 4.1.3.2 del capítol de Lèxic.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

tórt[e]ra al Masroig; *tórt[o]ra* a la resta de parlars (mapa 4/275)

1.4.6.2 Dissimilacions consonàntiques

En els parlars del Priorat també s'han recollit alguns casos de dissimilació consonàntica. Unes de les consonants més propenses a dissimilar-se són les líquides:

alcalde	*arcalde* a Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Ll, Ma, Ms, Ml, Pb, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; a la resta de localitats l'única forma recollida és *alcalde.* La forma amb lateral, però, és coneguda a tots els pobles (mapa 1/183)
arbre	apareix *abre* a totes les localitats del Priorat, amb eliminació de la primera líquida per dissimilació
bona nit	*bo[ɾ]a nit* a tots els pobles
faldilla	*fandilla* a Co, Gr, Pr, Si; *faldilla* a la resta de localitats i les dues variants a Po (mapa 1/184)
frare	*flare* a Be, Cp, Co, Fa, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull, Vb; *frare* a la resta de pobles (mapa 1/185)
juliol	*ju[ɾ]iol* a tot arreu
prendre	apareix *pendre* a totes les localitats del Priorat, amb eliminació de la primera líquida per dissimilació
qualsevol	*quansevol* a tot arreu, convivint amb *qualsevol*[150]
rellotge	*relotge* a tots els parlars[151]

És general a tots els parlars de la comarca la dissmilació de nasals –de /n/ en [d] – en els mots *domés* i *dingú*.

1.4.7 Assimilacions

1.4.7.1 Assimilacions vocàliques

En alguns mots recollits a la comarca del Priorat es produeix una assimilació de la vocal àtona a la tònica:

meló	*moló* a Be, Co, Fi, Gr, Mr, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To, Va, Vb; *meló* a la resta de parlars (mapa 4/157)
motlle	*motllo* a Co, Pr, Si; *motlle* a la resta de pobles (mapa 1/186)
fenoll	*fonoll* a tots els pobles; *fenoll* a Fi, Gu, Ll, Mr, Ms, Po, Tf, To, Vb –articulat *f[a]noll* a Ll, Mr, Ms, Po (mapa 1/187)
terròs	*torròs* a tot arreu; *t[a]rròs* a Be, Co, Fa, Gu, Mr, Ms, Ml, Pr, Tf (mapa 1/188)
restoll[152]	*rostoll* a Cp, Co, Fa, Gr, Mr, Ml, Po, Pr, Si, Ull, Va; *r[a]stoll* a la resta de localitats (mapa 1/189)

[150] A tots els pobles de la comarca el mot *quansevol* es pot articular *consevol*. Per a més informació sobre aquesta monoftongació cf. apartat 1.2.12 d'aquest mateix capítol.
[151] Segons Pere Navarro (1996: 62), sembla que es produeix una dissimilació del punt d'articulació de /ʎ/ en [l], però *relotge* podria ser, també, un arcaisme.
[152] L'ALC (V: mapa 1157) recull *restoll* (o la variant *rastoll*) en tot el català nord-occidental.

teixó	*toixó* a Co, Cp, Fa, Mr, Pr, Si –articulat *t[u]ixó* a Co, Pr, Si; *teixó* a la resta de localitats –articulat *t[a]ixó* a Ca, Mo, Po, Va, Vb (mapa 1/190)
renyó, renyonada	*ronyó, ronyonada* a la majoria de parlars; *renyó, renyonada* a Bi, Fi i Tf (mapa 1/191)[153]

En alguns mots en què la vocal tònica és una palatal tancada, pot produir-se una assimilació al punt d'articulació de la tònica i la medial esdevé *[e]*:

mand[e]rina:	Be, Bi, Co, Fa, Gr, Ll, Ma, Ml, Mo, Tf; *mand[a]rina*: a la resta de pobles (mapa 1/192)
mand[e]riner:	Be, Bi, Co, Fa, Gr, Ll, Ma, Ml, Mo, Tf; *mand[a]riner*: a la resta de pobles (mapa 1/192)
r[e]ïm:	Co, Fa, Ml, Pb, To, Va, Vb; *r[a]ïm*: a la resta de localitats (mapa 1/193)
s[e]bina:	Bi, Co, Mr, Ma, Ml, Mo, Po, Si, To, Ull; *s[a]bina*: als altres pobles (mapa 1/194)
s[e]gí:	Be, Bi, Ca, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Si, To, Ull, Va, Vb; *s[a]gí*: a les altres localitats (mapa 1/195)

En el verb *inflar*, la /i/ es pot assimilar amb la vocal tònica *–anflar* (a Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Mr, Ms, Mo, Pb, Si, To, Va)– o esdevenir una vocal velar semitancada per la influència de la nasal bilabial /m/ que la segueix *–onflar* (a Vb)–, que després pot tancar-se en [u] *–unflar* (a Ll, Ml, Po, Pr, To, Ull) (mapa 1/196). La Dra. Olga Cubells (2009, I: 80) observa que "la variant *anflar,* però, també podria explicar-se a partir d'un altre procés: la vocal inicial de la forma *unflar* pot articular-se diftongada (com passa a *aulives, aulor, auvella*); a partir d'aquesta forma *aunflar* [recollida a Cp, Co, Gu, Ma, Tf] la [w], que és labial com la /n/, en contacte amb /f/, pot ser assimilada per la nasal i d'aquí *anflar*."

1.4.7.2 Assimilacions consonàntiques

Segons Navarro (1996, I: 62) en la forma *mi[dd]ia –migdia–*, recollida a Cp, Co, Ml, Pb i Tf, s'ha produït una assimilació de la prepalatal /tʃ/ per la dental contigua /d/ (mapa 1/197).

A tots els parlars de la comarca, quan l'indefinit *altre / altra* va precedit de *un / una* es pronuncia *antre / antra.*[154]

1.4.8 Interferències fonètiques

Com a conseqüència del contacte permanent del català amb l'espanyol, ja sigui a través de l'ensenyament o dels mitjans de comunicació, en els parlars del Priorat s'han produït una sèrie d'interferències que afecten tots els nivells lingüístics. Pel que fa al nivell fònic, la uvular fricativa sorda [χ] –so aliè al sistema català– s'ha incorporat als

[153] Cubells (2009, I: 78) també recull *renyó* a la Palma d'Ebre, Flix i Faió (Ribera d'Ebre).

[154] Aquesta forma també és usual en els parlars del Camp de Tarragona (Recasens 1985: 157), en els parlars ribagorçans (Sistac 1993: 159) i en algunes localitats de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 104). Navarro (1996, I: 75), en canvi, no l'assenyala en els parlars de la Terra Alta, ni Massip (1989: 56) tampoc en els tortosins.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

hàbits articulatoris generals a través del lèxic provinent de l'espanyol. Així, tenim esteses per tota la comarca formes com *tra[χ]e, pi[χ]ama, bande[χ]a o le[χ]ia.*

En algun d'aquests préstecs que conté originalment l'esmentat so, ha estat incorporat en alguns parlars del Priorat amb una adaptació fonètica; la uvular fricativa sorda [χ] ha estat reemplaçada per una velar oclusiva sorda [k]:[155]

j*abalí*	*[k]abalí*: Ma, Ms, Pr, Si; *[χ]abalí*: a la resta de localitats (mapa 4/290)
j*ota*	*[k]ota*: Fa, Fi, Gr, Pr, Va; *[χ]ota*: a la resta de pobles (mapa 1/198)

[155] L'adaptació de [χ] com a [k] rep el nom de *queada*; Joan Veny (1993: 405-436) tracta aquest fenomen a "Fortuna del fonema [χ] en català: visió històrica de la «queada»". Els adjectiu *maco, maca*, recollits en la majoria de pobles de la comarca, provenen dels adjectius espanyols *majo, maja*, amb l'adaptació fonètica pròpia de la queada. Al Masroig, s'ha recollit aquest mateix fenomen en el mot *[k]i[k]ona –torrons de jijona–*, sintagma que apareix dins de la cançó del tronc de Nadal.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2. MORFOLOGIA

2.1 MORFOLOGIA NOMINAL

2.1.1 Gènere i nombre

2.1.1.1 Gènere dels substantius

En els parlars del Priorat, alguns substantius coneixen un gènere diferent del més general en català o del que presenta en altres territoris. Aquest canvi de gènere es pot produir a través de l'article o a través dels morfemes.

2.1.1.1.1 Canvi de gènere a través de l'article en substantius

anell presenta gènere masculí –*los anells*– a Be, Ll, Gu, Mr, Vb; a la resta de localitats de la comarca s'ha recollit la forma amb gènere femení –*les anells* (mapa 2/1)

arròs s'ha recollit com a masculí a totes les localitats; també s'ha enregistrat amb gènere femení a Mo i Po (mapa 2/2)[156]

fel és masculí a Ca, Co, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To; a la resta de pobles és *la fel* (mapa 2/3)

llegums recollit amb gènere masculí –*los llegums*– a la majoria de pobles; a Gr, Ll, Mo, Pb, Po presenta gènere femení (mapa 2/4)

mar és masculí a la majoria de localitats; només s'ha recollit amb gènere femení –*la mar*– a Ca, Gr, Pb, Po, Ull, sempre convivint amb el gènere masculí (mapa 2/5)

postres a tots els pobles es recull amb gènere femení; a Ca, Fi, Ll i Po també s'ha recollit el gènere masculí (mapa 2/6)

sarrampió femení a Be, Ll, Ma, To, Ull; masculí a la resta (mapa 2/7)

senyal amb gènere masculí a Be, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Po, Pr, Tf, Ull, Vb; femení a la resta de localitats (mapa 2/8)

sucre presenta gènere masculí a tots els parlars

2.1.1.1.2 Canvi de gènere a través dels morfemes en substantius

Hi ha alguns substantius que presentes canvi de gènere a través del morfema:

cigroner a Bi, Ca, Cp, Co, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Pb, Pr, To, Ull, Va; *cigronera* a Be, Fa, Fi, Gu, Ml, Po, Si, Tf, Vb (mapa 2/9)

escorredor a Cp, Gu, Va; a la resta de localitats *escorredora* (mapa 4/457)

gebre és masculí a Bi, Ca, Co, Mr, Si, To, Ull, Va; a la resta de parlars és *la gebra* (mapa 2/10)

meloner[157] Bi, Cp, Mr, Ma, Tf, Ull; *melonera* a la resta de pobles (mapa 4/158)

---

[156] A Cambrils (Baix Camp) Navarro (2012: 60) recull *arròs* amb gènere femení i en canvi, Cubells (2009, I: 397) recull el gènere masculí a totes les localitats de la Ribera d'Ebre.

[157] Amb les variants *moloner* –Marçà i la Torre de Fontaubella– i *molonera* –a Be, Co, Fi, Gr, Mo, Pb, Po, Pr, To, Va, Vb.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

moniater	a Bi, Ca, Ma, Mr, Tf; *moniatera* a la resta de localitats (mapa 2/11)
oliver	presenta gènere masculí a tots els parlars de la comarca
tartany	a Bi, Co, Ma, Mo, Pb, Si, To, Ull, Va; *tartanya* a la resta de parlars (mapa 4/249)
xocolate	amb gènere masculí a totes les localitats de la comarca; a Pradell també s'ha recollit amb gènere femení: *la xocolata* (mapa 4/472)

2.1.1.2 Gènere dels adjectius

Alguns adjectius que originalment són d'una sola terminació poden crear, per analogia, formes femenines amb l'afegiment del morfema /a/, propi d'aquest gènere; un cop s'ha produït la flexió de gènere, la forma femenina es flexiona també en nombre. És general la flexió de gènere i nombre en els adjectius *bastant (bastanta, bastants, bastantes*) i *diferent* (*diferenta, diferents, diferentes*); en altres casos, varia en funció dels parlars i dels adjectius:

dèbila	a totes les localitats, excepte Be, Bi, Fa, Fi, Gr, Gu, Mo, Po, To, Va (mapa 2/12)
difícila	a Co, Pb, Pr, Si, Ull, Vb (mapa 2/13)
fàcila	a Pb, Pr, Si, Ull (mapa 2/14)
*igual*a	a Ca, Co, Gr, Pb, Pr, Si, Ull (mapa 2/15)
picanta[158]	a tots els pobles, excepte Be i Fa, on l'adjectiu es manté invariable (mapa 2/16)

2.1.1.3 Tractament dels plurals dels antics proparoxítons llatins

És un fenomen general a tota la comarca la conservació de la nasal /n/ en els plurals dels antics proparoxítons llatins dels mots *hòmens* i *jóvens*. En canvi, en altres mots, la consonant nasal desapareix en uns parlars i es conserva en altres:[159]

còvens	a la majoria de localitats de la comarca; a Be, Bi, Ca, Co, Fi, Gr, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Si, Tf, To, Va i Vb, però, tot i articular-se la nasal, la forma del plural és *còvins*; *coves* a Cp i Pr; *covis* a Ull (mapa 2/17)
màrgens	s'ha recollit a Be, Cp, Gu, Mr, Si; *marges* a la resta de parlars. A la Bi i Ma s'empra el terme *espona* (mapa 2/18)[160]
ràvens	és la forma més general a la comarca (a Bi, Ca, Ma, Ull, però, la vocal posttònica és una palatal tancada –*ràvins*–) (mapa 2/19)
vèrgens	*vèrgens*: Gu, Vb; *verges*: a la resta de pobles (mapa 2/20)

[158] *Picanta* a Bi, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ml, Mo, Pb, Po, Tf, To, Ull, Va; *piquenta* a Ca, Ll, Ma, Pr, Vb; *coenta* a Bi, Co, Ms, Ml, Pb, Si, Vb. Segons Cubells (2009, I: 109) en la forma *piquent* s'ha produït un canvi de sufix per analogia a la segona conjugació.

[159] Segons Veny (1998: 20, 33 i 73), aquests plurals en *-ns* es conserven en català occidental, tarragoní (Re casens 1985: 152, 153 i 165) i eivissenc. Plaza (1996: 131) també recull aquests plurals a la Conca de Barberà.

[160] Les variants *marge* i *espona* designen una petita elevació o escaló de pedres que serveix per defensar la terra de conreu de les esllavissades.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2.1.1.4 Plurals analògics en -ns

És general a tota la comarca del Priorat la formació d'algun plural analògic en *-ns*. Com que el plural de *català, mà* o *pa* és *catalans, mans* i *pans,* respectivament, es pot donar el cas que, prenent com a model aquestes formes, el mot *pilar* generi un plural similar: *pilans* (recollit a la majoria de localitats) en lloc de *pila(r)s* (recollit a Bi, Ca, Gr, Ma, Mo, Po) (mapa 2/21).

Cal, però, fer una puntualització relacionades amb el mot *pilar*. A tots els pobles de la comarca, quan ens referim a *pilar*, amb el significat de "suport vertical, considerablement més alt que ample, fet de pedra, maons, formigó, ferro, etc.", la /r/ final no és articulada i això permet crear el plural analògic *pilans.* Però quan ens referim al nom femení de persona *–Pilar–* no només s'articula la /r/ final, sinó que en algunes localitats com Gu i Si, aquesta és reforçada amb una dental sorda /t/ *–Pilart.*

Un fenomen invers al que s'ha comentat més amunt el tenim en el cas del plural *guants,* que genera, per regressió analògica, el singular *gua* (*mà > mans; guan(t)s < guà*) a tota la comarca del Priorat.

2.1.1.5 Plurals en -os

A tots els pobles de la comarca, els mots masculins acabats en *-st* i *-sc* afegeixen el morfema de plural *-os*: *bosc – boscos; trist – tristos.*

També en els substantius o adjectius acabats en prepalatal africada [tʃ] el plural es realitza sempre amb *-os*: *desitjos, lletjos, bojos, passejos.* En alguns casos, però, la formació d'aquest plural presenta alternança entre consonant africada i fricativa sonores:[161]

batejos	*batetjos* a Bi, Fi, Gu, Ma, Ms, Ml; *batejos* a la resta de parlars (mapa 1/123)
gojos	*gotjos* a Bi, Ca, Gu, Ma; *gojos* a la resta de pobles (mapa 1/125)
safrejos	*safretjos* a Ca, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Si, To, Ull, Va, Vb *–safaretjos* a Bi, Ma; *safrejos* a Be, Cp, Fa, Mr, Pr, Tf (mapa 4/495)

2.1.1.6 Altres fenòmens en la formació del plural

Un altre cas de plural analògic amb mots com *peixos* o *feixos* apareix en el substantiu *Reixos* –referit sempre als Mags d'Orient– a Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Ma, Ml, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Vb, convivint sempre amb *Reis* (mapa 2/22).[162]

---

[161] Aquesta mateixa alternança la retrobem al Camp de Tarragona (Recasens 1985: 153) i a la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 110).

[162] L'alveolar fricativa sorda /s/ del plural de *Reis* s'articula [ʃ] *–Rei[ʃ]–* a tota la comarca. Per a més informació sobre el fenomen de la palatalització de l'alveolar fricativa sorda /s/ cf. apartat 1.3.4.3 del capítol de Fonètica. Vicent Beltran (1999: 161) també recull esporàdicament la forma *reixos* a la Marina Alta: "Hi ha un predomini absolut del plural *reis* enfront de la forma *reixos,* que, si bé se sent a les valls de l'interior i a gran part del valencià, es desconeix a la zona central i costanera de la comarca." Beltran (2007: 73) explica de manera clara i entenedora el procés de formació d'aquest plural: "L'explicació d'aquesta forma es troba en el fet de pronunciar *reis* amb la *s* final palatalitzada, *reix,* de manera que aquesta realització de la consonant final ja no s'interpreta com a marca de pluralitat; per això, ha calgut repluralitzar-lo afegint-hi la desinència que hi pertoca: si el plural de *peix* fa *peixos,* doncs així tindrem de *reix, reixos.* Es pot afegir encara que la *s* sol desaparèixer davant una *r* múltiple per fonètica sintàctica, de manera que el sintagma *els reis* esdevé *el reix.* Aquest fet encara augmenta més la necessitat de marcar

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

La mateixa analogia apareix també en alguns parlars quan es forma l'adjectiu plural de *du(r)*: *dusos.* Aquest plural s'ha recollit a Be, Fa, Ll, Ml, Mo, Po, Pr, Tf, To, Va, Vb; a la resta de localitats es va recollir *durs* (mapa 2/23).[163]

Es produeix una doble sufixació amb el morfema de plural femení en el nom del peix *lligacama* –format per aglutinació d'una forma verbal més substantiu–: *lliguescames* a Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Mr, Ma, Ms, Si, Tf, Ull. A la resta de pobles s'ha recollit la forma *lligacames*, i a Gr, Pb, Pr apareixen les dues formes (mapa 2/24).

Pel que fa al plural de *post*, a la majoria de localitats de la comarca s'ha recollit la forma *les post* (i en algun cas, intents d'articular la seqüència completa: *les posts*). A Ca, Cp, Co, Gu, Pr i Si, però, s'ha recollit el plural *les pots* (mapa 2/25).[164]

2.1.2. L'article

2.1.2.1 L'article definit

L'article definit presenta les mateixes formes arreu del Priorat:

mot precedent acabat en	masc. sg.	fem. sg.	masc. pl.	fem. pl.	mot següent començat per
consonant	*lo / el*	*la*	*los /els*	*les*	consonant
consonant	*l*	*l*	*los /els*	*les*	vocal
vocal	*lo/l*	*la*	*los/ls*	*les*	consonant
vocal	*l*	*la/l*	*los/ls*	*les*	vocal

2.1.2.1.1 L'article definit masculí singular

L'article definit masculí presenta, a tot el Priorat, les formes plenes de la llengua antiga *lo, los*, procedents dels demostratius llatins ILLU, ILLOS, respectivament. El seu ús és encara molt viu a tota la comarca. Pertot, però, *lo, los* alternen amb les formes reforçades *el, els*.[165]

Per fonosintaxi, a vegades aquest article es redueix quan va precedit d'un mot acabat en vocal o quan el mot següent hi comença, però això no passa sempre:

reducció	conservació
treure (e)l rebrot	*volia lo carrer ben net*
l'oli, (e)l vi, (e)ls fruits secs	*posa lo gra aquí*

novament la pluralitat." Albert Turull (1990: 203) també recull el plural *reixos*, que anomena "doble plural", en lleidatà.

[163] Per a més informació sobre quins parlars articulen la ròtica, cf. apartat 1.3.2.4 del capítol de Fonètica.

[164] El plural *pots* es crea a partir de la reducció del grup consonàntic de difícil articulació *posts*, de la mateixa manera que el plural d'*aquest* fa *aquets* (Recasens 1985: 153).

[165] Les formes reforçades, segurament, apareixen quan el grau de formalitat és més elevat. Alguns del exemples que s'han recollit són els següents:

- *Li dic* el *nom de l'arcalde.*
- *Miri, vull* els *quilos de raïm que vam dir.*
- *Ho faig com* els *altres*

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Quan l'article masculí *lo* va seguit de l'indefenit *un* pot prendre la forma dissimilada *la (un)* a Bi, Ca, Co, Fi, Ma, Mo, Pb, Pr, Po, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb: *la un ven verdura i l'altre roba* (mapa 2/26).[166]

2.1.2.1.2 L'article definit femení singular

Normalment, l'article definit femení *la* es redueix, però en alguns casos es pot produir l'elisió:

reducció	conservació
és l'hora d'anar a missa	*tota la evolució de les coses*
passa l'aigua per tot arreu	*la òpera sencera*

2.1.2.1.3 L'article definit plural

L'article definit plural és *los* (alternant amb *els*) per al masculí i *les* per al femení. Com en el cas del singular, l'article *los* pot reduir-se a *ls* quan va precedit d'un mot acabat en vocal:

reducció	conservació
van tancar (e)ls pares a la presó	*te fotia los dits enlaire*
collir (e)ls aubercocs	*portava los animals a casa*

En tots els parlars, davant d'un mot femení plural és possible que aparegui l'article masculí (el mateix fenomen pot afectar també l'article indefinit):

Fa deu anys jo no podia pujar (e)ls *escales*
Calla! Que em tinc de posar (e)ls *ulleres*
Se't posaven detràs dels *aurelles*
Això ho teníem als *habitacions*
Va comprar uns *estisores que no tallaven*
O amb uns *alicates, o amb* uns *estenalles*

Aquest mateix fenomen el recullen Cubells (2009, I: 112) a la Ribera d'Ebre i Navarro (1996, I: 68) en algunes localitats de la Terra Alta. Cubells (2009, I: 112) observa que "aquest fenomen es produeix si el mot que precedeix l'article és un infinitiu i el següent comença en vocal o bé si l'article apareix aglutinat amb una preposició i el mot següent comença en vocal."

[166] Aquest mateix fenomen el recull Recasens (1985: 154) al Camp de Tarragona, que el considera un tret propi del català nord-occidental; Plaza (1996: 151) a la Conca de Barberà; Cubells (2009, I: 111) a la Ribera d'Ebre; Navarro (1996, I: 67) en alguns parlars de la Terra Alta; Sistac (1993: 155) en els parlars ribagorçans de Peralta i Gavasa, i Massip (1989: 49) en tortosí.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2.1.2.2 L'article neutre

Tal com s'esdevé a tot el territori lingüístic, es manté en els parlars del Priorat l'ús de la forma neutra de l'article *lo,* que coincideix amb la de l'article definit masculí singular.[167]

Diguis lo que diguis jo faré la meva
Lo més bo és la pell

2.1.2.3 L'article personal

Els parlars del Priorat utilitzen les formes de l'article *lo*/*el* per al masculí i *la* per al femení davant noms propis de persona:

lo Màrio	*la Teresa*	*el Pepe*
lo Pere	*la Dolors*	*el Jordi*
l'Andreu	*l'Anna*	*l'Antònio*

L'omissió de l'article davant dels noms propis només s'ha recollit, i de manera molt residual, al Masroig i al Molar i sempre davant d'antropònim masculí començat en consonant (alternant sempre amb *lo/el*) (mapa 2/27):[168]

Això pregunta-li a Josep Maria *que t'ho sabrà dir millor* (el Molar)
No sé si Ramon *encara té la casa d'allà dalt* (el Masroig)

Tot i que actualment es desconeguin les formes antigues *en* i *na* –que gaudeixen de plena vitalitat, per exemple, a les Illes Balears i Pitiüses com a articles personals–, a la comarca del Priorat tenim el testimoni d'alguns topònims on hi apareixen fossilitzades. Aquest fet demostra que aquestes formes van ser emprades a la comarca en temps pretèrits.

[167] Navarro (2012: 65) recorda que "l'ús de *lo* amb valor neutre ha estat considerat tradicionalment com a interferència morfosintàctica de l'espanyol, però potser convé revisar aquesta teoria sobretot en aquelles parts del territori on encara són vives les formes plenes del masculí, *lo, los.*" El mateix Navarro (1986: 160) reflexionant encara sobre l'article neutre, comenta que: "Pel que fa a l'article neutre, hom pot verificar que la llengua antiga en fa un ús general. Si avui hom conserva expressions estereotipades com «tot lo dia», per què no podria ser que el *lo* neutre modern fos un descendent directe del medieval? En primer lloc, doncs, hom podria postular que l'actual article neutre *lo* no és un castellanisme, i menys que ho sigui en aquelles zones on encara és viva la forma masculina etimològica *lo*. En segon, que podria tractar-se perfectament de l'ús del neutre medieval. És ben cert que l'espanyol ha influenciat el català, tots ho sabem, però en aquest punt referent a l'article neutre fóra possible que ens trobéssim davant l'ús de la forma antiga, mantinguda potser per la forma veïna de l'espanyol, però genuïnament catalana."

[168] L'omissió de l'article personal en aquest mateix context (davant d'antropònim masculí començat en consonant) també es pot trobar en les localitat veïnes de Darmós, Garcia, Mora d'Ebre, Miravet, Serra d'Almos, Tivissa i Vinebre, a la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 113). Aquesta omissió de l'article davant de noms propis és pròpia de la Terra Alta (Navarro 1996, I: 68) de les localitats d'Almatret, Maials i Llardecans, al Segrià (Cubells i Satorra 2000: 15), del Pallars i la Ribagorça (Sistac 1993: 154 i 1998: 66), del tortosí i del valencià (Navarro i Pradilla 1999: 64).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Albarca (Llopis 1994) *el mas de n'Abelló* (pàg. 50) *el mas d'en Pere Jeroni* (pàg. 124) *el mas d'en Roc* (pàg. 167)	Porrera (Amigó 2011b) *el mas d'en Caçador* (pàg. 91) *el mas d'en Claret* (pàg. 111) *el camp d'en Fàbregues* (pàg. 151)
Cabacés (Biete 1979) *la coma d'en Borrell* (pàg. 55) *la plana d'en Tergue* (pàg. 56) *la cova d'en Pere* (pàg. 58)	Pradell de la Teixeta (Prats i Duran 2009) *la coma d'en Barral* (pàg. 44) *les parellades de na Bayà* (pàg. 134) *el pla d'en Romeu* (pàg. 162)
Cornudella (Amigó i Espasa 1990) *l'era de n'Amigó* (pàg. 92) *el mas d'en Ferrer* (pàg. 208) *la font de na Marta* (pàg. 264)	Siurana (Amigó 1995) *el mas d'en Domènec* (pàg. 165) *el mas d'en Lluc* (pàg. 222) *el molí d'en Salvat* (pàg. 304)
La Figuera (Sabaté i Anguera 2012) *el mas d'en Corral* (pàg. 87) *la serra d'en Fumanya* (pàg. 101) *la font d'en Vinyes* (pàg. 158)	La Torre de Fontaubella (Prats 2006) *la vall d'en Compte* (pàg. 51) *el mas d'en Rafel* (pàg. 70)
Gratallops (Sabaté 1994) *el mas d'en Berenguer* (pàg. 55) *el barranc d'en Boix* (pàg. 58) *la font d'en Bonet* (pàg. 59)	Torroja (Sabaté 1995) *la coma de n'Ardèvol* (pàg. 59) *el mas d'en Bruno* (pàg. 75) *el mas d'en Vinyes* (pàg. 204)
El Lloar (Sabaté 1988) *el mas d'en Corral* (pàg. 75) *la serra de na Barberana* (pàg. 106) *el mas d'en Jover* (pàg. 188)	Ulldemolins (Amigó i Anglès 1997) *el mas de n'Abelló* (pàg. 84) *el coll de na Balaguera* (pàg.106) *el mas d'en Mir* (pàg. 255)
La Morera (Perea 1984) *el mas d'en Gil* (pàg. 36) *el mas d'en Cesc* (pàg. 63) *el mas d'en Roca* (pàg. 70)	La Vilella Alta (Sabaté 2000) *el mas d'en Bruno* (pàg. 86) *el mas d'en Franc* (pàg. 133) *el mas d'en Vinyes* (pàg. 245)
Poboleda (Jassans 1998) *la coma de na Blanca* (pàg. 47) *el mas d'en Garcia* (pàg. 119) *el mas d'en Porqueres* (pàg. 192)	

2.1.3 Els pronoms personals

2.1.3.1 Pronoms personals forts

Els pronoms personal forts que s'utilitzen a tota la comarca del Priorat són:

	singular	plural
1a persona	*jo*	*naltros / nantros*[169]
2a persona	*tu*	*valtros*
3a persona[170]	*ell, ella*	*ells, elles*

[169] Navarro (2000a: 29) va enregistrar de manera exclusiva la forma *naltros* a Ca, Cp, Ll, Ma, Ms, Mo, Pb, Pr i la Tf. A Siurana només va recollir la variant *nantros.* En el present estudi s'han recollit ambdues formes a tots els pobles de la comarca.

[170] Per a més informació sobre l'articulació de la vocal tònica del pronom personal de 3a persona del singular i del plural cf. apartat 1.1.3 del capítol de Fonètica.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

A tots els parlars del Priorat, la pronunciació del pronom de primera persona del singular *jo* s'articula amb semiconsonant palatal en posició inicial [j] i no pas amb prepalatal sonora [dʒ]. La vocal tònica s'articula velar semioberta ['jɔ́].[171]

El pronom fort de primera persona del plural presenta dues formes a tots els pobles de la comarca: *naltros* i *nantros.* Segons Navarro (2012: 67), "la forma *naltros* presenta una sèrie de canvis fonètics que la fan una de les formes més evolucionades de totes les variants que existeixen en català. Si partim de la forma original *nosaltres,* la variant *naltros* presenta la pèrdua de l'alveolar fricativa sonora intervocàlica [z] i la posterior resolució del hiat amb la caiguda de la vocal àtona, i també s'ha produït el canvi de la vocal àtona final /e/ per una /o/, com a conseqüència de l'analogia amb els masculins plurals en /o/, com *peixos* o *paigesos.* L'evolució, doncs, hauria seguit els següents passos: *nosaltres* > *noaltres* > *naltres* > *naltros.* La variant *nantros* presenta l'assimilació de la lateral /l/ per la nasal inicial /n/: *nosaltres* > *noaltres* > *naltres* > *naltros* > *nantros.*"

Seguint encara Navarro (2012: 67), "la forma de la segona persona del plural *valtros* presenta els mateixos processos evolutius que els de la primera persona, amb la particularitat que aquí no s'ha generat la variant **vantros,* ja que no s'ha pogut produir l'assimilació de nasals."

El pronom *vós* de segona persona, que era emprat com a tractament de respecte als pares i padrins, s'ha substituït pel pronom *vostè.*

2.1.3.2 Pronoms personals febles

A tots els parlars del Priorat s'observa una tendència a col·locar els pronoms febles en posició proclítica i una preferència per les formes plenes.[172]

Quadre del sistema dels pronoms febles

		singular				plural			
		proclítics		enclítics		proclítics		enclítics	
		+C	+V	+C	+V	+C	+V	+C	+V
1a		*me*	*m'*	*me*	*'m*	*mos/se*	*mos/s'*	*mos/se*	*mos/'ms/'s*
2a		*te*	*t'*	*te*	*'t*	*us/se*	*us/s'*	*us/se*	*us/'s*
3a	masculí	*lo*	*l'*	*lo*	*'l*	*los*	*los*	*los*	*'ls*
	femení	*la*	*la / l'*	*la*	*la*	*les*	*les*	*les*	*les*
	neutre	*ho*							
	datiu	*li*	*li*	*li*	*'l*	*los(-i)*	*los(-i)*	*los(-i)*	*'ls(-i)*
	reflex.	*se*	*s'*	*se*	*'s*	*se*	*s'*	*se*	*'s*
adverbials		*ne / ni*	*n'*	*ne / ni*	*'n*				
		hi							

[171] El mateix passa amb l'adverbi *ja* articulat a totes les localitats de la comarca ['ja]. Recasens (1991: 287) observa que "la pèrdua total de fricció de [ʒ] inicial ha promogut la realització [j] a algunes formes lèxiques d'ús freqüent. La variant [j]o (en lloc de [ʒ]o *–jo–*) és pròpia, sobretot, de les comarques meridionals del Principat (amb inclusió del Camp de Tarragona, la Segarra i les Garrigues), val., alg. i eiv. La variant [j]*a* (en lloc de [ʒ]*a –ja–*) presenta una distribució geogràfica similar."

[172] Aquesta preferència per les formes plenes dels pronoms també es recull en els parlars occidentals, en alguerès, en rossellonès i capcinès, en balear i en els parlars del Camp de Tarragona (Recasens 1985: 156).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

La primera persona del plural presenta la forma plena *mos*,[173] tant en posició proclítica com enclítica. La segona persona del plural presenta la variant reforçada *us*:

La naturalesa mos *ensenya* — *Avui no* us *ho pago*
Quan mos *vam casar* — *No* us *costa caminar*

Quan *mos* i *us* es combinen amb altres pronoms, conserven l'alveolar fricativa final sonoritzada a tots els parlars de la comarca *–mos en porten, mos la diuen*. En posició enclítica i precedit de vocal, el pronom *mos* pot perdre la vocal velar semitancada *–aumplî'ms.* En la combinació dels pronoms *mos/us* + *en*, la forma que adopta el segon és la reforçada (*en*) *–mos en portaven, us en donen*. Només al Masroig i al Molar s'han recollit les formes *mô'n anem* i *mô la porten*, amb pèrdua de la fricativa final del pronom *mos* en combinació amb els pronoms *ne* i *la* (mapa 2/28).[174]

Quan es combina el pronom *mos* amb un altre pronom feble, en els parlars de Cornudella i Poboleda pot aparèixer –molt esporàdicament– una vocal epentètica /e/ després del primer pronom *–mos-e la mingem, mos-e ho donen* (mapa 2/29). Olga Cubells (2009, I: 117), en el seu estudi sobre els parlars de la Ribera d'Ebre, registra aquest mateix fenomen a les localitats de Garcia, la Palma i Tivissa i explica que "segurament aquesta vocal va començar desenvolupant-se en aquells contextos fonètics en què el pronom es trobava seguit de consonant; com que l'alveolar del pronom mai no desapareix, en trobar-se dues consonants juntes, el desenvolupament d'aquesta vocal de suport servia per facilitar la pronúncia: *mos la prenem → mos-e la prenem.* A partir d'aquest origen, la vocal es va estendre analògicament a d'altres contextos fonètics que, en principi, no farien necessari el desenvolupament de cap vocal epentètica: *us hi anirà → us-e hi anirà.*"

A Cornudella, Pradell de la Teixeta, Siurana i la Torre de Fontaubella, tant *mos* com *us* comparteixen ús amb la variant *se,* sense cap mena de restricció en posició proclítica. En posició enclítica, quan el verb acaba en consonant nasal bilabial [m], sempre s'usa la variant *se* i mai la variant *mos*. El mateix s'esdevé amb la forma de segona persona del plural; quan el verb acaba en la semivocal velar [w], apareix també la variant *se* (*mengem-se la poma*, *mengeu-se la poma*) (mapa 2/30):[175]

S'hem *descuidat la clau* — *Esperem*-se *un ratet més*
Vull que valtros s'ho *mireu bé* — *Compreu*-se *un pollastre i alimenteu*-se

En posició proclítica, sempre s'usa la forma plena del pronom adverbial *ne*, s'articula [ne] o [ni] segons les poblacions (mapa 2/31):

ne: Be, Ca, Co, Mo, Pb, Pr, Si
ni: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Tf, To, Ull, Va, Vb

Vuitanta-sis ni *faré el dia dos*

[173] La forma etimològica és *nos*, però per analogia amb el singular *me* esdevé *mos*. A tots els pobles de la comarca la vocal s'articula velar semitancada *m[o]s,* llevat de Pradell, on articulen una velar tancada *m[u]s.* De manera esporàdica, la variant amb velar tancada també s'ha recollit a Ca, Fi, Ma, Mo, Pr, Si, Va: *M[u]s vam quedar sense vi.*

[174] En canvi, aquesta pèrdua de la fricativa final del pronom *mos* en combinació amb els pronoms *ne* i *la* és general en els parlars de la comarca veïna de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 116).

[175] El mateix fenomen és recollit per Navarro a Cambrils (Baix Camp; 2012: 69), Recasens (1985: 155) al Camp de Tarragona i per Plaza (1996: 153) a la Conca de Barberà.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

De punta de coixí? A tot arreu ni *fan*
Lo Joan Alfonso aquí a dalt ne *té un allí a la paret dels d'antes*
De croquetes ne *tinc sempre al congelador*

Quan es combinen les formes *me, te, se* amb *ho, hi,* el primer element no s'acostuma a elidir (a les localitats occidentals del Priorat) i apareixen les dues formes plenes. A Co, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf i Ull (pobles de la part oriental de la comarca) només s'han recollit les formes amb elisió del primer element (mapa 2/32):[176]

me ho *donava*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, To, Va, Vb
m'ho *donava*: Co, Gr, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb

Me ho *creuré* — *Això* se ho *minjaven los conills*
Ja te ho *diré demà* — Se hi *pot anar*

La forma *se* ocupa sempre la primera posició en les combinacions pronominals *me, te, mos, us* + *se*: *se mos cremarà, se't fa petit.* Només a Bi, Ma, Ms i Ml també s'ha recollit la combinació inversa: *me se van fer malbé, que te s'escapen* (mapa 2/33).

A totes les localitats de la comarca, la forma del datiu plural *los* coincideix amb la de l'acusatiu i la de l'article definit. També s'ha recollit, però, la forma *los-i,* que afegeix la vocal /i/ per analogia amb el singular *li* (Solà 2002, I: 575).

En tots els parlars, quan es combinen el pronom *li* i el pronom *en* el resultat és *n'hi*: *si també en vol, ja* n'hi *donarem; si et demana peres, porta*-n'hi.

Combinació de dos pronoms febles en posició proclítica[177]

CI → CD ↓	ME	TE	LI	NOS	VOS	ELS
EL	*me'l*	*te'l*	*l'hi*	*mos el* *se'l*	*us el* *se'l*	*los hi*
LA	*me la*	*te la*	*l'hi*	*mos la* *se la*	*us la* *se la*	*los hi*
ELS	*me'ls*	*te'ls*	*los hi*	*mos els* *se'ls*	*us els* *se'ls*	*los hi*
LES	*me les*	*te les*	*les hi*	*mos les* *se les*	*us les* *se les*	*los hi*
NE	*me'n*	*te'n*	*n'hi*	*mos en* *se'n*	*us en* *se'n*	*los hi*
HO	*m'ho* *me ho*	*t'ho* *te ho*	*l'hi*	*mos ho* *s'ho*	*us ho* *s'ho*	*los ho*
HI	*m'hi* *me hi*	*t'hi* *te hi*	*l'hi*	*mos hi* *s'hi*	*us hi* *s'hi*	*los hi*
SE	*se'm* *me se*	*se't* *te se*	*se li*	*se mos*	*se us*	*se'ls-i*

[176] Navarro (1996, I: 71) i Cubells (2009, I: 118) recullen la combinació de pronoms amb les dues formes plenes –*me, te, se* + *ho, hi*– a totes les localitats de la Terra Alta i la Ribera d'Ebre, respectivament.
[177] Per a simplificar el quadre de combinacions pronominals, no s'han inclòs les formes *mô la* i *mô'n* (recollides esporàdicament al Masroig i al Molar), ni tampoc les formes *mos-e la* i *mos-e ho* (enregistrades puntualment a Cornudella i Poboleda).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Combinació de dos pronoms febles en posició enclítica

CI → CD ↓	ME	TE	LI	NOS	VOS	ELS
EL	*me'l*	*te'l*	*l'hi*	*mos-el* *se'l*	*us-el* *se'l*	*los-hi* *'ls-hi*
LA	*me-la*	*te-la*	*l'hi*	*mos-la* *se-la*	*us-la* *se-la*	*los-hi* *'ls-hi*
ELS	*me'ls*	*te'ls*	*los-hi* *'ls-hi*	*se'ls*	*us-els* *se'ls*	*los-hi* *'ls-hi*
LES	*me-les*	*te-les*	*les-hi* *'ls-hi*	*se-les*	*us-les* *se-les*	*los-hi* *'ls-hi*
NE	*me'n*	*te'n*	*n'hi*	*mos-en* *se'n*	*us-en* *se'n*	*los-hi* *'ls-hi*
HO	*m'ho* *me ho*	*t'ho* *te ho*	*l'hi*	*mos-ho*	*us-ho*	*los-hi* *'ls-hi*
HI	*m'hi* *me hi*	*t'hi* *te hi*	*l'hi*	*mos-hi* *s'hi*	*us-hi* *s'hi*	*los-hi* *'ls-hi*
SE	*se'm*	*se't*	*se-li*	*se-mos*	*se-us*	*los-hi* *'ls-hi*

2.1.4 Demostratius

En els parlars del Priorat només es conserven dos graus de locació: proximitat i llunyania. El sistema dels demostratius és el següent (mapes 2/34, 2/35 i 2/36):

proximitat	masc. sg.	fem. sg.	masc. pl.	fem. pl.
Be, Co, Fa, Mr, Mo, Pr, Si, Tf, Ull	aquet aqueix	aqueta, aquesta aqueixa	aquets, aquestos aqueixos	aquestes, aquetes aqueixes
Fi, Gr, Ll, Vb	aquet aqueix	aqueta, aquesta aqueixa	aquets, aquestos aqueixos	aquestes aqueixes
Pb, Po, To, Va	aquet aqueix	aqueta, aquesta aqueixa	aquets, aquetos, aquestos aqueixos	aquestes, aquetes aqueixes
Bi, Ca, Ma	aquet aqueix	aquesta aqueixa	aquets, aquestos aqueixos	aquestes aqueixes
Cp, Gu, Ms, Ml	aquet, este	aqueta, aquesta, esta	aquets, aquestos, estos	aquestes estes
llunyania	masc. sg.	fem. sg.	masc. pl.	fem. pl.
a tot arreu	aquell	aquella	aquells	aquelles

El demostratiu de llunyania es genera a partir de l'aglutinació de la partícula de reforçament llatina ECCU amb la dels demostratius llatins ILLU, ILLA, ILLOS, ILLAS (*aquell, aquella, aquells, aquelles*).

Pel que fa al demostratiu de proximitat, a tota la comarca del Priorat s'han recollit les formes que presenten l'aglutinació de la partícula llatina ECCU amb la dels demostratius llatins ISTU, ISTA, ISTOS, ISTAS (*aquet, aque(s)ta, aquets/aque(s)tos,*

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

aque(s)tes). A Capçanes, els Guiamets, el Masroig i el Molar, aquestes formes conviuen amb les formes sense reforçar (*este, esta, estos, estes*).[178] Aquestes quatre localitats presenten una continuïtat amb la comarca veïna de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 121), on les formes sense reforçar gaudeixen de més vitalitat. La variant *aquet*, recollida a tota la comarca, s'articula sense l'alveolar fricativa sorda, segons Cubells (2009, I: 122) "com a conseqüència de la tendència analògica de la llengua, en el cas del plural *aquests,* el grup consonàntic final /sts/ s'ha reduït a [ts]; a partir d'aquí, d'*aquets* > *aquet.*" A totes les localitats de la comarca, el plural masculí presenta també la forma *aquestos*, analògica als plurals en *-os*. A Pb, Po, To i Va s'ha recollit també la variant *aquetos.* Aquesta tendència analògica també es produeix en el femení. A tota la comarca alternen les formes *aqueta* i *aquesta*, excepte a Bi, Ca i Ma on només s'ha recollit la variant *aquesta.* Pel que fa al plural, a tot el Priorat es troba la forma *aquestes,* alternant amb *aquetes* a Be, Co, Fa, Mr, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va.[179]

En totes les localitats (tret de Cp, Gu, Ms i Ml)[180] conviuen amb les anteriors les variants que procedeixen del segon grau de locació de la llengua antiga i que avui ja indiquen primer grau de locació. La distinció de tres graus de localització no es conserva al Priorat.[181] Les formes *aqueix, aqueixa, aqueixos, aqueixes* procedeixen, respectivament, de les formes llatines IPSU, IPSA, IPSOS, IPSAS, amb l'aglutinament de la partícula de reforçament ECCU.

A tota la comarca, per fonètica sintàctica, es pot produir l'afèresi de la vocal àtona inicial dels demostratius:

En quet *poble no hi viu dingú* *Li has dit* en quella *dona?*

2.1.5 Possessius

2.1.5.1 Possessius tònics

El quadre dels possessius tònics en els parlars del Priorat és el següent:

		masc. sg.	fem. sg.	masc. pl.	fem. pl.
un sol posseïdor	1a	*meu*	*meva/meua*	*meus*	*meves/meues*
	2a	*teu*	*teva/teua*	*teus*	*teves/teues*
	3a	*seu*	*seva/seua*	*seus*	*seves/seues*
diversos posseïdors	1a	*nostre*	*nostra*	*nostres*	*nostres*
	2a	*vostre*	*vostra*	*vostres*	*vostres*
	3a	*seu*	*seva/seua*	*seus*	*seves/seues*

[178] Els demostratius amb reforçament conviuen ja de manera prou important amb les formes sense reforçar a Cp, Gu, Ms i Ml. De manera puntual, també s'ha recollit el demostratiu sense reforçament a Torroja i la Vilella Alta, fet que fa pensar que en un passat no gaire llunyà aquestes formes gaudien d'una extensió més àmplia a la comarca del Priorat.

[179] Sorprèn trobar les formes *aqueta, aquetes*, variants pròpies del tarragoní (Recasens 1985: 37; Veny 1982: 35), en pobles de l'interior de la comarca del Priorat. Segurament, l'ús d'aquestes formes és degut al contacte que tenen aquestes localitats amb la capital del Baix Camp (Reus) i el fet que són variants percebudes com a més prestigioses pels parlants prioratins.

[180] Fem notar que aquestes quatre localitats on no s'han recollit les variants *aqueix, aqueixa, aqueixos, aqueixes,* són les úniques on s'han enregistrat les formes sense reforçar *este, esta, estos, estes.*

[181] Segons Sistac (1993: 158), aquest sistema amb tres graus de localització es manté a l'àrea ribagorçana, residualment al Pallars (Sistac 1998: 68), el Segrià, la Franja d'Aragó i el País Valencià. Navarro (1996, I: 73) també el recull a Favara, Maella i, residualment, a Batea (a la Terra Alta).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Segons Badia ([1951]1984: 306), les formes femenines *meua, teua, seua* es creen per analogia amb les masculines *meu, teu, seu.* A la comarca del Priorat, aquestes variants s'han recollit a Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Tf, To, Ull, Va, Vb i sempre alternant amb les formes més modernes *meva, teva, seva*, úniques variants recollides a la resta de localitats. Segons Recasens (1985: 155), les formes amb semiconsonant velar són vives en els parlars occidentals, el balear i el rossellonès; Camp de Tarragona representa, com el Priorat, una zona dialectal de transició amb ús alternant de formes en /w/ i formes en /v/. Cal dir, però, que malgrat que en més de la meitat de pobles de la comarca es conserven les variants amb /w/, s'ha observat que l'ús de *meva, teva, seva* és molt més rendible que no pas el de les variants *meua, teua, seua*, que només apareixen de manera esporàdica (mapa 2/37).

2.1.5.2 Possessius àtons

Les formes àtones dels possessius són les següents:

	masc. sg.	fem. sg.	masc. pl.	fem. pl.
1a	*mon*	*ma*	*mons*	*ma*
2a	*ton*	*ta*	*tons*	*ta*
3a	*son*	*sa*	*sons*	*sa*

En la llengua antiga els possessius àtons s'usaven amb molta més freqüència que avui, que només es fan servir davant de noms que indiquen parentiu; en aquest context, els possessius àtons gaudeixen encara de gran vitalitat al Priorat davant de:

pare, mare
fill, filla
germà, germana
avi, àvia
iaio, iaia
nét, néta
padrí, padrina
oncle, tia
nebot, neboda
fillol, fillola
cosí, cosina
cunyat, cunyada
gendre

Davant de *mama, papa*[182] –que són formes usades col·loquialment en el llenguatge familiar– mai no es fan servir els possessius àtons. Tampoc s'empren davant de *jove* (amb el significat de *muller del fill*), *dona* (amb el significat d'*esposa, muller*), *home* (amb el significat d'*espòs, marit*), *novi, nòvia*. Davant d'aquests mots sempre es fan servir les formes fortes dels possessius: *lo/el meu home, la meva dona, la seva jove.*

Malgrat que el tancament no és sistemàtic, generalment, les formes masculines del possessiu s'articulen amb velar tancada: [mun], [tun], [sun], [muns], [tuns], [suns].[183] A tots els parlars de la comarca s'han recollit les formes de masculí plural *mons, tons, sons*, que s'han format per analogia prenent com a model les formes corresponent del singular.[184]

[182] Davant les quals es fa servir l'article determinat.
[183] Beltran (2007: 75) explica que "la forma *mon* té una forta tendència a tancar-se en *mun* perquè és àtona, va voltada de nasals i està situada darrere una labial. A partir d'aquesta forma, s'ha pogut estendre el tancament a la resta de formes: *tun, sun*."
[184] Les formes etimològiques dels possessius àtons del masculí plural són *mos, tos, sos*, usades encara, sobretot, en els parlars valencians (Segura 1996: 76) i a l'Alguer (Scala 2003: 39). L'alveolar final del possessius plurals (*mons, tons, sons*) es pot perdre assimilada per la prepalatal africada sonora del substantiu *germans* (*mon germans*).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Els parlars del Priorat desconeixen els possessius àtons del femení plural *mes, tes, ses.* Només al Molar, es van recollir esporàdicament les formes *mas, tas,* segurament creades per analogia a les del femení singular (*ma, ta, sa*). A la resta de pobles s'usen les mateixes formes tant per al singular com per al plural. Això fa que en el plural no hi ha concordança en nombre amb el mot que precedeixen: *ma germanes, ta germanes, sa germanes.* És important assenyalar que quan el nom de parentiu és plural s'usa amb molta menys freqüència el possessiu àton, el qual es veu substituït pel tònic.[185]

També és possible que davant d'un nom masculí el possessiu usat sigui el femení: *ma germà.* Es va recollir també l'opció inversa, és a dir, emprar el possessiu masculí per a substantiu femení: *mun cosina.*[186]

2.1.6 Numerals

2.1.6.1 Numerals cardinals

A tots els parlars del Priorat s'ha recollit la forma del numeral *dos* per al masculí i per al femení. A Cornudella, Porrera i Siurana alterna amb la variant *dugues,* amb una consonant velar antihiàtica (mapa 2/38).

A tots els pobles s'han recollit les formes dissimilades dels numerals *disset, divuit* i *dinou.* Com ja ha estat descrit en l'apartat del vocalisme àton, a tota la comarca, el numeral *coranta* presenta una monoftongació del diftong etimològic /wa/ en [o] ([u] a Pradell de la Teixeta) i en el numeral *sixanta* s'ha produït el tancament de /e/ pretònica en [i] com a conseqüència del contacte amb la prepalatal [ʃ].

[185] Aquest fenomen és documentat per Olga Cubells (2009, I: 124) a la comarca de la Ribera d'Ebre. Recasens (1985: 155) i Navarro (2012: 76) també l'assenyalen al Camp de Tarragona i a Cambrils (Baix Camp), respectivament, i Casanovas i Creus (1999: 96) el recullen en lleidatà. També és present aquest fenomen en terres valencianes, tal com ho constaten Carles Segura (2003: 122) a la comarca del Baix Vinalopó, a Elx (1998: 57), a Alacant (1996: 76); Vicent Beltran (2005: 102) a la comarca de la Marina Alta; Beltran i Guardiola (2005: 38) a la localitat de Bolulla, la Marina Baixa; i Sancho (1995: 69) a la localitat de Canals, la Costera.

[186] Recasens (1985: 155), en la seva investigació sobre els parlars del Camp de Tarragona, observa aquest mateix fenomen i escriu el següent: "Hem registrat un elevat percentatge de substitucions entre formes àtones de nombre i gènere diferent. Aquest fenomen és, més aviat, propi dels parlars del bloc occidental. Heus ací els casos recollits: *ma/ta/sa cosí, germà; mon/ton/son cosina, germana* i, amb menys freqüència, *ma/ta/sa cosins, germans; mon/ton/son* i, amb menys freqüència, *ma/ta/sa cosines, germanes.* Badia (1951: 221) creu que "el percentatge elevat de formes àtones de masculí davant substantiu femení ha estat promogut per les dificultats que presentava l'articulació de la variant *ma* davant de substantius de gènere femení començats en vocal. Així, doncs, la variant de masculí, generada per dissimilació (*ma àvia* > *mon àvia*), s'hauria estès a altres formes de gènere femení com *cosina, germana.* Hauria afectat, fins i tot, els substantius de nombre plural i motivat les seqüències *mon germanes* (per reducció de *mon[s] [ɟ]ermanes) i, per analogia, *mon cosines.* El mateix fenomen articulatori ha possibilitat *mon[s] [ɟ]ermans > *mon germans,* *me[s] [ɟ]ermanes > *ma germanes* i, per analogia, *mon cosins, ma cosines.* Els casos d'inversió genèrica *ma germà, ma germans* han d'ésser explicats per analogia a partir de *ma germana, ma germans*." Casanovas i Creus (1999: 96) creuen que "aquest fenomen pot considerar-se paral·lel al cas de les construccions gironines del tipus *la meu mare*, en les quals es produeix també un desajust entre el gènere del determinat i el del determinant". També s'ha localitzat aquesta no concordança dels possessius àtons a la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 124), a la Conca de Barberà (Plaza 1996: 153), a la Terra Alta (Navarro 1996, I: 73), a les Terres de Ponent (Casanovas i Creus 1999: 96), al Montsià (Buj 1998: 59) i a les Valls d'Àneu (Sistac 1998: 67).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2.1.6.2 Numerals ordinals

S'han recollit a tota la comarca els numerals ordinals *primer, segon* i *tercer*. Encara s'empren arreu els llatinismes *quart* i *quint*. En canvi, els numerals *sext, sèptim* i *octau* presenten una variació més gran:

sext: a Bi, Ca, Co, Fi, Gr, Ll, Ma, Ms, Po, Pr, Tf, To, Vb; *lo sis*:[187] Cp, Fi, Ull; *sisè*: a la resta de pobles (mapa 2/39)

sèptim: a Bi, Ca, Co, Fi, Gr, Ma, Ms, To, Vb; *lo set*: Cp, Fi, Ull; *setè*: a la resta de localitats (mapa 2/40)

octau: a Bi, Ca, Fi, Ma, Vb; *lo vuit*: Cp, Fi, Ull; *vuitè*: a la resta (mapa 2/41)

La forma *lo rader* –recollida a totes les localitats– està sent substituïda per *l'últim*. La variant *lo segon del rader* només s'ha recollit a Bellmunt i als Guiamets, a la resta de pobles s'ha recollit únicament *lo penúltim*.

2.1.7 Relatius i interrogatius

2.1.7.1 Relatius

Els pronoms relatius del català col·loquial dels parlars del Priorat són: *que* –articulat [ke],[188] amb vocal palatal semitancada a tots els pobles de la comarca, excepte a Pradell on s'articula [kə]–, *què, on* i *qui*.

Los que *queden més a prop del poble*
Lo raïm amb què *fem lo nostre vi és negre*
L'horta on *anàvem a fotre cireres*
Qui *porti un duro tindrà un puro*

El relatiu *que* pot introduir oracions adjectives fent funció de subjecte *–Una pintura* que *hi ha per pintar les parets–*, de complement directe *–Los ceps* que *plantàvem eren nous–* o de complement circumstancial *–La setmana* que *va venir no hi érem.* Encara es conserva en tots els parlars del Priorat l'ús del relatiu *qui* amb funció de subjecte de les especificatives, tenint com a antecedent un substantiu no personal, en l'expressió *l'any qui ve.*

2.1.7.2 Interrogatius

Els pronoms interrogatius que es fan servir al Priorat són els d'ús general *qui* i *què*. Quant a la forma *què*, la tendència general en les localitats orientals de la comarca és que vagi precedida per la preposició *a*:[189]

[187] A Capçanes, la Figuera i Ulldemolins, els numerals ordinals *sisè, setè* i *vuitè* presenten les variants *lo sis, lo set* i *lo vuit*, reducció de la perífrasi *lo que fa sis...* Sistac (1993: 171) també recull aquestes variants en ribagorçà i Beltran (2007: 76) en el parlar de Torís (Ribera Alta) i els parlars de les Valls del Vinalopó i del Carxe (2008: 37).

[188] A Cornudella, la Morera i Siurana s'ha recollit, de manera puntual, l'articulació [ki] del pronom relatiu *que*. Aquest tancament de la vocal palatal semitancada es produeix en elocucions ràpides.

[189] Aquest fenomen és recollit per Navarro (2012: 120) a Cambrils (Baix Camp) i és propi del Camp de Tarragona.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Qui *és aquell que porta el cotxe?*
Què *diu lo Cisco?*
A què *vols beure, vi ranci?*

Quan el pronom adverbial *on* es fa servir en construccions interrogatives, també va precedit per la preposició *a.* Sovint, per fonètica sintàctica, és perceptible l'articulació d'una dental /t/ en el pronom adverbial *on-t*:

A on-t *hai d'anar per trobâ-ho?*

2.1.8 Indefinits

L'indefinit *altre, altra* sempre va precedit d'un altre determinant. En el cas que el distributiu *altre, altra* vagi precedit de l'indefinit *un, una,* com ja s'ha indicat en el capítol de fonètica (cf. apartat 1.4.7.2), es produeix una assimilació consonàntica que possibilita que la líquida alveolar es converteixi en nasal: *un antre, una antra.*

La forma *ningú* alterna amb la variant dissimilada *dingú* a tots els parlars de la comarca. L'indefinit *res* s'articula sense la /s/ *–re–* normalment quan apareix a final de tira fònica.

2.1.9 Preposicions

La preposició *en* s'articula a totes les localitats amb la vocal medial oberta, encara que en alguns parlars també s'ha recollit l'articulació amb la vocal palatal semitancada (mapa 2/42):

[an]: a tots els pobles (menys a Pradell)
[en]: Be, Ll, Ma, Po, Si, To, Vb
[ən]: Pr

Tal com observa Navarro (2012: 80) al parlar de Cambrils, a la comarca del Priorat, també es confonen, sovint, les preposicions *a* i *en* a favor de *amb* quan van seguides d'un mot que comença per vocal –sobretot, de demostratiu, indefinit o pronom personal. En aquests casos, és perfectament perceptible l'articulació de la bilabial sonora:

Com se li diu amb (a) *això?*
Això és per amb (a) *ell*
Jo vaig anar amb (a) *aquet hotel que has vist*
Això ja li han dit amb (en) *un antre poble*
I un dia, amb (en) *aquestos pins, lo van veure*
Treballa amb (en) *un taller de cotxes*

A la majoria de localitats del Priorat, no s'ha detectat la confusió entre les preposicions *amb* i *en.* Puntualment, però, a Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma,

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Ms, Ml, Tf, Ull, Va, s'ha detectat aquesta confusió en casos com els següents (mapa 2/43):[190]

Això ho féiem en *la pala fixa de la polligana* (Bi)
Gallines en *sabates, gallinons* en *sabatons* (Ca)
Anava en *lo pastor* (Cp)
Hi havia una casa en *tres pisos* (Co)
En *la pala havies de trencar el gel* (Fa)
Va fer una marca en *lo peu* (Fi)
Si ho fas en *l'escarpell* (Gr)
Passaven en *lo carrató* (Gu)
Los formiguers es tapaven en *terra* (Ll)
Això va clavat en *claus* (Mr)
Se feia en *la mateixa fusta* (Ma)
Se cobreixen en *guix* (Ms)
Per anar en *lo carro* (Ml)
La roba la posaven en *sabó* (Tf)
Lo lleixiu lo feien en *cendra* (Ull)
Arròs en *conill* (Va)

A la comarca del Priorat, la preposició *per* pot ser articulada de tres maneres diferents (mapa 2/44):

p[a]r: Bi, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Ma, Mo, Pb, Po, Si, Tf, To, Va
p[e]r: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Si, Tf, Ull, Va, Vb
p[ə]r: Pr

Aquesta preposició perd la ròtica final davant dels articles femenins. Així *per* + *la* esdevé ['peła] o ['pała] i *per* + *les*, ['pełes] o ['pałes]. Davant dels articles masculins, *per* + *lo* esdevé ['peł] o ['pał] i *per* + *los*, ['pełs] o ['pałs].

A diferència d'altres parlars, a la comarca del Priorat, el grup prepositiu *per a* no s'aglutina. Només s'han recollit de manera esporàdica i puntual alguns casos d'aglutinació a Porrera (*pa treure carbó*) i a Torroja (*pa vendre*) (mapa 2/45).

La combinació de la preposició *cap* amb els adverbis *aquí* i *allà* es manté inalterada a tots els parlars de la comarca –*cap aquí, cap allà.*

La preposició catalana *fins* conviu a totes les localitats amb la forma castellana *hasta.*

2.1.10 Conjuncions

En la conjunció causal o final *perquè*, la vocal final és una palatal semioberta a tots els pobles llevat de la Bisbal de Falset i Falset on és una palatal semitancada.[191] La vocal pretònica pot articular-se medial oberta o palatal semitancada, segons els pobles (mapa 2/46):

[190] Veny (1991: 165) ja documenta aquesta confusió des d'antic, que s'estén pel tortosí, el valencià i el ribagorçà.
[191] De manera esporàdica també s'ha recollit a Bellmunt, Cornudella, els Guiamets i Ulldemolins l'articulació amb una palatal semitancada *perqu[é]*.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

p[a]rqu[é] a la Bisbal de Falset i Falset; *p[a]rqu[ɛ́]* a la resta de localitats – excepte a Pradell on s'articula *p[ə]rqu[ɛ́]*
p[e]rqu[ɛ́] a Co, Ms, Pb i Ull

Per expressar la conseqüència, a tots els parlars de la comarca, alternen dues conjuncions: *doncs* i *pues.* A Bi, Cp, Co, Ml, Mo, Pb, To, Ull, Va, també s'ha recollit de manera molt esporàdica la forma *pos.* Aquesta variant, que també posseeix l'aragonès (Nagore 1989: 298), podríem pensar d'entrada que és una forma atribuïble a una possible influència de l'aragonès però hem de desdir-nos d'aquesta proposta atès que no tenim notícies de presència de repoblació aragonesa al Priorat. Una explicació més plausible seria pensar en una influència de la comarca veïna de la Ribera d'Ebre, on Cubells (2009, I: 130) recull la forma *pos* a la majoria de localitats. La conjunció consecutiva *doncs* es manté amb plena vitalitat a tot el Priorat i encara que alterna amb *pues* –procedent de la llengua espanyola–, la forma genuïna és molt més usada.

La conjunció adversativa *però* presenta una accentuació aguda *–però, porò–* o una accentuació plana *–pero–*, seguint el model de la forma procedent de l'espanyol. En el cas de la forma *porò*, la vocal àtona s'assimila a la tònica. La distribució per pobles d'aquestes variants és la següent (mapa 2/47):[192]

però, porò: a tots els pobles
pero: a Be, Bi, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Ml, Mo, Pb, Tf, Va

A totes les localitats de la comarca, en una elocució ràpida, es pot produir una elisió de la vocal àtona i articular-se *prò.*

2.1.11 Adverbis

2.1.11.1 Adverbis de mode o manera

A tota la comarca l'adverbi de manera *com* s'articula amb vocal velar semioberta, però en una elocució ràpida i espontània també s'ha recollit la variant articulada amb velar semitancada (cf. apartat 1.1.6 del capítol de Fonètica).

La variant *així* és la més usada en els parlars de la comarca, encara que també s'han recollit les formes analògiques amb la flexió dels substantius *aixís,* a Gr, Ma, Ml, Pb, Pr, Si, Ull, Vb; *aixins,* a Co, Fa, Ma, Ml, Pb, Si, Ull, Vb i *aixinses* a Cornudella (mapa 2/48).

Algunes de les locucions adverbials recollides al Priorat són:

a la cama coixa (anar): *a peu coix*: Be, Bi, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Pb, Si, Tf, Ull, Vb; *a cama coixa*: Cp, Ml, Po, Pr, To, Va; *a la pinta coixa*: Gr; *a xinc-xenc*: Ca (mapa 2/49)
al braç (portar algú): *al braç*: Be, Ca, Co, Fa, Gr, Mr, Ma, Ml, Mo, Pb, Si, To, Ull, Va, Vb; *al braçat*: Bi, Cp, Fi, Gu, Ll, Ms, Po, Pr, Tf (mapa 2/50)

[192] En una elocució ràpida a Bellmunt i la Vilella Baixa s'ha recollit la forma *peró* –amb tancament de la vocal tònica–, i a la Bisbal i Margalef s'ha enregistrat la variant *poró* –amb assimilació de la vocal àtona i tancament de la vocal tònica.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

a la sarrona (portar algú):	*a la sarrona*: Be, Fa, Gr, Gu, Mr, Ms, Ml, Si, Tf, To, Va, Vb; *al sarró*: Pb; *a la cutxarrona*: Po; *al contxarron*: Ca; *al cutxarró*: Bi, Co, Ma, Mo, Ull; *al cuixarró*: Fi; *al cotxarró*: Ll; *a catxarrona*: Pr; *a coll sarró*: Cp (mapa 2/51)
a coll-i-bè (portar algú):	*a coll-i-bè*: Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Si, To, Ull, Va, Vb; *a coll de sinyora*: Bi; *a coll quiriquec*: Ms; *a collbidet*: Pr; *a coll i dret*: Tf (mapa 2/52)
de cara (caure):	a tot arreu
d'esquena (caure):	a tot arreu
a gates (anar):	*anar a gates*: Gu, Ll, Mr, Mo, Po, Va, Vb; *anar a quatre gates*: Bi, Gr, Ull; *anar a quatre grapes*: Ca, Pb, Si; *anar de grapes*: To; *gatejar*: Be, Co, Ma; *anar a gata meu*: Fa, Ll, Ms, Pr, Tf; *anar a gata meus*: Cp, Fi, Ml, To; *anar a gata mau*: Pb (mapa 2/53)
a la falda (tindre algú):	a tots els pobles
de franc:	*gratis*: Ca, Co, Fa, Gu, Ll, Mr, Ma, Pb, Po, Pr, Ull, Va; *de franc*: Cp, Fi, Gr, Ll, Ma, Mo, Pb, Si, Vb; *de gratis*: Be, Bi, Gr, Ms, Ml, Tf, To (mapa 2/54)

2.1.11.2 Adverbis de quantitat

L'adverbi *gaire* s'articula amb una metàtesi de la líquida bategant *–gàrie–* a la Bisbal i Margalef, tot i que alterna amb la variant sense metàtesi *–gaire.* Es flexiona en gènere i en nombre: *gaira, gaires/gària, gàries.*[193]

A tots els pobles, l'adverbi *només,* sovint, és articulat *domés,* amb dissimilació de la primera nasal.

L'adverbi de quantitat *menys* és desconegut a la comarca; en tots els parlars, es fa servir el castellanisme *menos.*

A Ca, Cp, Co, Fi, Ll, Si i To, s'ha recollit el castellanisme *quando menos* amb el significat de "com a mínim": *ja que et conviden, quando menos portar algo de postres.*

2.1.11.3 Adverbis de lloc

A la comarca del Priorat es desconeixen els adverbis *sobre* i *sota*; al seu lloc s'usen *damunt* (també *d[e]munt* a Co, Ms, Pb) i *davall* (també *d[e]vall* a To).

L'adverbi *radere* –amb metàtesi recíproca de consonants– i la variant *enradere* conviuen amb *detràs* a tots els pobles de la comarca; la variant *endetràs* només va ser recollida a Ca, Pb, Va, Vb. A Marçà, Pradell i Siurana també es va recollir la forma *arrere* en l'expressió *anys arrere*.

Els adverbis *aquí* i *allí* o *allà* només assenyalen dos graus de locació. Els adverbis *dintre* i *dins* funcionen com a sinònims i poden aparèixer lliurement en el discurs d'un mateix parlant.

[193] Aquest fenomen presenta una continuïtat amb els parlars del nord de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 102) i de les Garrigues (Cubells i Satorra 2000: 3). Per a més informació sobre aquest fenomen cf. apartat 1.4.5 del capítol de Fonètica.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2.1.11.4 Adverbis de temps

2.1.11.4.1 Adverbis temporals que indiquen temps passat

Algunes formes adverbials utilitzades per indicar temps pretèrit són:

ahir:	a totes les localitats
(a)llavons:	a tota la comarca, o bé *(a)llevons* –a Ca, Ll, Pb, Po, Ull, Va, Vb– o bé *(a)llavòrens* –a Co, Ll, Pb, Tf, To, Va (mapa 2/55)[194]
abans:	per assenyalar temps anterior s'usa en tots els parlars l'adverbi *abans.* Com a sinònims seus, s'han recollit *antes* a tots els pobles i *ans* a Cp, Fi, Ma, Mo, Si, Tf, To. (mapa 2/56)
després-ahir:[195]	a Be, Bi, Cp, Fi, Gu, Ma, Ms, Ml, Mo, Po, Tf, Ull, Vb; *abans d'ahir* a tots els pobles; *antes d'ahir* a Ca, Co, Ll, Si (mapa 2/57)
vegada:[196]	a tots els parlars; es recullen també, com a sinònims, *camí* a a totes les localitats i *viatge* a Fi, Ll, Ms, Ml (mapa 2/58)

2.1.11.4.2 Adverbis temporals que indiquen temps present

Alguns adverbis temporals que s'empren al Priorat per assenyalar temps present són:

ara:	general a tota la comarca
avui:	a tots els parlars
enguany:	es manté amb una forta vitalitat a tots els parlars del Priorat, encara que també s'ha recollit la variant *aquest any*

2.1.11.4.3 Adverbis temporals que indiquen temps futur

Per indicar temps futur, alguns dels adverbis que s'usen a la comarca són:

encabat:[197]	adverbi que gaudeix de plena vitalitat a tota la comarca
després:	castellanisme localitzat a tot arreu per indicar temps futur

[194] Navarro (2012: 82) diu que "les variants *allavons, allavòrens* procedeixen totes del mateix ètim llatí AD ILLAS HORAS, del qual procedeixen també les formes etimològiques *aleshores* i *llavors.* Si prenem com a base la forma *llavors,* i li afegim la vocal /a/ en posició inicial –pròtesi vocàlica– en resultarà la variant **allavors*; si considerem que la /r/ és muda i no s'articula, al seu lloc pot aparèixer la nasal alveolar /n/ –analògicament als plurals que tenen aquest morfema (per exemple *pa/pans, sabó/sabons*)– i com a resultat d'aquest cúmul de fenòmens es genera la variant *allavons.* [...] si prenem com a base la forma *llavors* i li afegim la pròtesi vocàlica /a/ i entre la /r/ i la /s/ hi col·loquem un altre hipotètic morfema de plural *-ens* (com el que tenim a *hòmens* o *jóvens*), el resultat és el d'*allavòrens.*"

[195] A Capçanes, el Molar, la Morera i Porrera, tot i que s'ha recollit la variant *després-ahir*, aquesta és vista com a antiga i està sent substituïda per *abans d'ahir.*

[196] Tot i que el mot *vegada* no és un adverbi, s'inclou en aquest apartat perquè s'ha considerat més escaient que no pas col·locar-lo al capítol de Lèxic.

[197] Segons Navarro (2012: 82) *encabat* procedeix de l'aglutinació de la preposició *en* i el participi *acabat*, reducció que prové del sintagma *en haver acabat.* A Be, Co, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, To, Va, Vb també s'ha recollit la variant fonètica *encauat*, on s'ha produït una vocalització de la bilabial oclusiva sonora –potser per analogia amb variants com *meua/meva*.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

després:	només s'ha recollit a Co, Ll, Ml, Pb, Pr, Tf i sempre alternant amb *encabat* i *després*
aviat:	a tota la comarca juntament amb el castellanisme *alego*
demà:	a tots els parlars
demà passat:	forma recollida a Ca, Cp, Ll, Mo, Si, Va; a la resta de parlars s'ha recollit *passat demà*, i a Ca, Cp, Ll s'han recollit les dues formes (mapa 2/59)
l'endemà:[198]	*l'andemà*: Co, Cp, Fa, Gr, Ll, Mr, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va; *l'[u]ndemà*: Be, Bi, Ca, Fi, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Vb (mapa 2/60)

2.1.12 Interjeccions

Algunes de les interjeccions que es fan servir en els parlars del Priorat són les següents:

manera de cridar el gat:	*mix-mix*: Be, Bi, Ca, Cp, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Pb, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *mixeta*: Co, Fi, Po, To; *mixet-mixet*: Gu; *bs-bs-bs*: Be, Cp, Fa, Gr, Ml, Pb (mapa 2/61)
manera de cridar el gos:	*vine* i *té*: a tots els pobles
manera de cridar les gallines:[199]	*tites-tites*: a tots els pobles
manera de dir a l'animal que camini:	*arri!*: a tots els pobles
manera de dir a l'animal que s'aturi:	*txòo!*:Be, Co, Fa, Ll, Mr, Ma, Ms, Pb, Si, Ull, Va; *oo!*: Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Fa, Ll, Ml, Mo, Po, Pr, Tf, To; *soo!*: Ca, Ml, Pb, Vb (mapa 2/62)
manera de dir a l'animal que reculi:	*atràs!*: a tots els pobles; *tras-tras!*: Fa, Ma, Ml, Po, Tf (mapa 2/63)
manera de dir a l'animal que giri a la dreta:	*lla-ó!*: Be, Ca, Fa, Fi, Gr, Po, Pr, Va, Vb; *llà!*: Bi, Cp, Co, Gu, Ll, Ma, Ml, Mo, Tf, Va; *llà-o-llà!*: Ma, To, Ull; *o-llà!*: Mr, Ms, Pb, Si; *a-llà!*: Cp, Ll (mapa 2/64)
manera de dir a l'animal que giri a l'esquerra:	*oixque!*: Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Va, Vb; *osque!*: Bi, Ma, Ms, Tf, Ull, Va; *uesque!*: Be, Fa, Mr (mapa 2/65)

Com a fórmules de salutació s'utilitzen a tota la comarca del Priorat *bon dia*, *bones tardes* (també *bona tarda*),[200] *bo[ɾ]a nit*; també són formes pròpies de tots els

[198] La forma *l'endemà* apareix amb una obertura de la vocal inicial pretònica –[a]–, articulació generalitzada sobretot en nord-occidental. Segons Cubells (2009, I: 136) la forma *l'undemà* fa pensar en un cas de dissimilació vocàlica.

[199] Un informant de Siurana explica que "el nom lo fa el pa", és a dir, que les gallines vénen quan se'ls dóna alguna cosa per menjar.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

parlars *adéu* i *adiós*.[201] Altres expressions de comiat recollides són: *déu-siau* a Cp, Co, Fa, Gr, Ll, Mr, Mo, Pr, Si, To, Va; *passi-ho bé* a Fi, Si; *hasta una altra* a Co, Ms; *hasta un antre dia* a Pb; *avant* a Bi, Pr; *hasta demà* a Gu.

2.2 MORFOLOGIA VERBAL

2.2.1 Infinitiu

A tots els pobles de la comarca són d'ús general les formes planes dels infinitius *caldre, cabre, doldre, valdre*, creades damunt el model del morfema d'infinitiu -ĔRE, que correspon a la tercera conjugació llatina. En els parlars del Priorat també s'empren els infinitius analògics *tindre* i *vindre*, que –com explica Pere Navarro (1996, I: 83)– són creats damunt de les formes dissimilades dels futurs i de les formes rizotòniques amb /i/ de la 1a persona del singular del present d'indicatiu.

En alguns verbs del II grup, trobem infinitius amb increment velar, creats per analogia amb les respectives formes del present de subjuntiu:

calguer:	a Bi, Ca, Co, Cp, Ll, Mr, Mo, Pb, Pr, Ull, Va, convivint amb *caldre* (mapa 2/66)[202]
capiguer:	a Bi, Pb, Si, Ull, convivint amb *cabre* (mapa 2/67)
poguer:	a totes les poblacions
sapiguer:	a totes les poblacions (alternant amb *saber* a Cp, Fa, Gr, Mr, Ms, Va) (mapa 2/68)
tinguer:[203]	a totes les poblacions
volguer:	a totes les poblacions

És propi d'alguns pocs parlars del Priorat l'ús de l'infinitiu *defendre* en lloc de *defensar* (mapa 2/69):

defendre:[204]	a Co, Mo, Pb, Si, Ull
defensar:	a tots els pobles

---

[200] A la majoria de pobles del Priorat la forma *bones tardes* és vista com a antiga enfront de la normativa *bona tarda*. Sobre la forma *bones tardes*, Alcover (DCVB, X: 153-154) diu que "la salutació *bones tardes*, amb la forma de plural, s'usa pertot, i també indica la procedència castellana, en oposició amb *bon dia* i *bona nit* que tenen la forma de singular mentre que el castellà té les tres salutacions pluralitzades (*buenos días, buenas tardes, buenas noches*). Aquests últims temps s'ha fet alguna campanya per substituir el *bones tardes* per *bona tarda*, en evitació del castellanisme; però el castellanisme existeix tant si es diu *bones tardes* com *bona tarda*, perquè la mateixa paraula *tarda* ja és d'origen castellà, i per tant, no sembla que valgui la pena de forçar les coses dient *bona tarda* contra l'ús arrelat de *bones tardes*." Pel que fa a la distribució per pobles de les variants *tarda*/*tarde* cf. apartat 4.1.7 del capítol de Lèxic.

[201] A tots els pobles es pot produir una afèresi de la vocal inicial pretònica (*déu*). El mateix passa amb el castellanisme *adiós* (*diós*).

[202] A *La flexió verbal en els dialectes catalans* (AORLL), Moll enregistrà a Falset la forma *calguer* convivint amb *caldre*. Avui, ja només s'ha recollit la forma *caldre*.

[203] La variant *tinguer*, que conviu a tots els parlars amb *tindre*, només apareix en la perífrasi d'obligació *tinguer de*, en expressions del tipus *ho vai tinguer de fer*. Per a més informació sobre perífrasis, cf. 3.5 del capítol de Sintaxi.

[204] Moll (AORLL) enregistrà a Falset la variant *defendre*, tot i que ja observava una procés clar de substitució per la forma *defensar*. A aquestes tres localitats la forma *defendre* comparteix ús amb *defensar*. El DCVB (IV: 30) recull la variant *defendre* a tot el bloc occidental, al Camp de Tarragona i a Eivissa.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

La variant *donar* és d'ús habitual a tota la comarca. En alguns pobles del Priorat són d'ús compartit la forma bisil·làbica del verb *donar* i la monosil·làbica *dar* (mapa 2/70).[205]

dar: a Be, Ca, Co, Fa, Gr, Ll, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull (alternant amb *donar*)
donar: a la resta de pobles

Esporàdicament, apareixen alguns temps verbals conjugats a partir de la forma monosil·làbica *dar.* Aquestes formes, però, no són sistemàtiques ni pel que fa als temps verbals, ni pel que fa als pobles:[206]

Participi	*dat*: a Be, Co, Fa, Gr, Ll, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To
Imperatiu	*de('m), do('m)*: a Be, Co, Fa, Gr, Ll, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To
Imperfet d'indicatiu	*dava, daves, dava, dàvem, dàveu, daven*: a Ll, Pb, Po, Si, To
Futur	*daré, daràs, darà, darem, dareu, daran*: a Ca, Ms, Ll, Pb, Po, Si, To
Condicional	*daria, daries, daria, daríem, daríeu, darien*: a Ll, Pb, Po, Si, To

2.2.2 Gerundi

Paral·lelament al que s'ha esdevingut en l'infinitiu, l'increment velar pot aparèixer en el gerundi d'alguns verbs. Aquesta velar analògica s'afegeix en tots els parlars en els verbs *poder* i *voler* (*poguent, volguent*).

En altres verbs s'incorpora la velar en alguns parlars, mentre que en altres no:

caiguent: a Ll, To, Ull; *caient* a la resta de pobles (mapa 2/71)
creguent: a Ma; *creient* a la resta de pobles (mapa 2/72)
diguent: a Pb; *dient* a la resta de pobles (mapa 2/73)
sapiguent: a totes les poblacions (alternant amb *sabent* a Fa, Gr, Mr, Ms) (mapa 2/74)
siguent: a Cp, Gr, Gu, Ll, Ms, Ml, Po, Pr, To (alternant amb *sent* a Bi, Co, Mo, Pb, Si, Vb); *sent* a la resta de pobles (mapa 2/75)
tinguent: a Cp, Mr, Ma, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Tf, Vb; *tenint* a la resta de pobles (mapa 2/76)

En alguns parlars de la comarca es recullen les formes antigues sense semiconsonant antihiàtica dels gerundis *caent, creent* i *veent*:

[205] Recasens (1985: 162), en el seu treball sobre els parlars del Camp de Tarragona, observa que l'ús compartit de les formes *donar* i *dar* és "molt viu encara a la comarca" i Plaza (1996: 150) també recull aquest ús compartit a la Conca de Barberà. Alcover (DCVB, IV: 562) explica que "*dar* ve del llatí DARE i *donar* del llatí DONARE. La circumstància que la primera persona singular de DARE és *do,* forma que en català era també la resultant normal del llatí DONO primera persona singular del present DONARE, afavorí segurament l'entrecreuament i convivència de les formes verbals procedents d'ambdós radicals. En altres llengües romàniques ha predominat un sol verb originari (en castellà *dar,* en italià *dare,* en francès *donner*); en canvi, en català conviuen les formes procedents de tots dos verbs llatins."
[206] Per a fer els quadres verbals més intel·ligibles, a les taules de verbs només s'inclou la forma bisil·làbica (*donar*).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

caent a Bi, Cp, Fa, Gu, Mr, Ma, Ms, Ml; *caient*: a la resta de localitats (mapa 2/77)
creent a Bi, Cp, Fa, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml; *creient*: a la resta de localitats (mapa 2/78)
veent a Bi, Cp, Gu, Mr, Ma, Ms, Ml; *veient*: a la resta de localitats (mapa 2/79)

2.2.3 Participi

El participi del verb *ser* és *sigut* a tots els parlars del Priorat, tot i que en algunes localitats també s'ha recollit la forma *sét*, que, segons explica Navarro (1996, I: 84-85), està formada analògicament sobre l'infinitiu. La forma *sigut*, en canvi, està creada per analogia damunt del present de subjuntiu (mapa 2/80):

sigut: a totes les poblacions
sét:[207] a Bi, Ca, Co, Fi, Ma, Mo, Pb, Si, Tf, Ull (alternant amb *sigut*)

La forma del participi de *saber* –*sapigut*– també ha incorporat l'increment velar tal com ho ha fet l'infinitiu i el gerundi.

El participi del verb *fondre* és *fus* a tots els pobles de la comarca, però a Be, Bi, Gr, Gu, Mr, Ml, Pb, Po, Tf i To també s'ha recollit la forma *fos* (mapa 1/29).

A la comarca del Priorat les formes dels participis dels verbs del II grup amb morfema d'infinitiu en *-àixer, -èixer, -éixer,* presenten variació.

aparèixer (mapa 2/81)
aparegut: a Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Mr, Ms, Ml, Po, Pb, Si, Tf, Ull, Vb
aparescut: a Fa, Gu, Ll, Mr, Mo, Pb, Pr, To, Ull, Va
apareixut: a Be, Bi, Cp, Ma, Ms, Pr, To
conèixer (mapa 2/82)
conegut: a totes les poblacions
coneixut: a Ms (alternant amb *conegut*)
créixer (mapa 2/83)
crescut: a Be, Co, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Va, Vb
creixut: a Ca, Tf, Ull i alternant amb *crescut* a Bi, Cp, Fi, Ma, Ms
merèixer (mapa 2/84)
merescut: a Co, Fa,[208] Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Pb, Po, Si, Va, Vb
mereixut: a Ca, Ms, Ml, Mo, Tf, To i alternant amb *merescut* a Be, Bi, Cp, Pr, Ull
néixer (mapa 2/85)
nascut:[209] a Bi, Ca, Cp, Co, Fa,[210] Gr, Gu, Ml, Mo, Po, Pr, Va, Vb
naixut: a Be, Mr, Ull i alternant amb *nascut* a Fi, Ll, Ma, Ms, Pb, Si, Tf, To

[207] El participi *sét* es troba molt estès tant en el català oriental continental com en l'occidental i també és propi de l'eivissenc (DCVB, IX: 882). Navarro (1996, I: 84-85) el localitza a Favara i Nonasp (Terra Alta), Cubells (2009, I: 141) l'enregistra a Faió, Riba-roja d'Ebre, la Palma d'Ebre i la Torre de l'Espanyol (aquests dos últims pobles de la Ribera d'Ebre limiten amb el Priorat) i a la localitat garriguenca de la Granadella (Cubells i Gibert 2004: 266). Recasens (1985: 172) només el recull a Capafonts (Baix Camp).
[208] Moll (AORLL), el 1918, enregistrà a Falset la forma *mereixcut*. En aquest estudi només s'ha recollit la variant *merescut*.
[209] A Ca, Co, Gu, Mo, Po, Si, Va, Vb el participi *nascut* s'articula amb una palatal semitancada *–n[e]scut–*, forma creada analògicament sobre l'infinitiu *–nèixer*.
[210] Les formes *naixut* i *naixcut* són enregistrades a Falset per Moll (AORLL), el 1918. Actualment no s'han enregistrat cap de les dues variants i s'usa la forma *nascut.*

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Les formes *aparegut, conegut, crescut, merescut* i *nascut* són les etimològiques, mentre que *apareixut, coneixut, creixut, mereixut* i *naixut* es creen per analogia amb els infinitius respectius. La variant *aparescut* pot haver-se format a partir d'una analogia amb les formes de participi de verbs del tipus *merescut* i *nascut*.

En alguns verbs del III grup es conserva el participi etimològic en algunes localitats: *complit, omplit, obrit*:

complir[211] (mapa 2/86)
complit: a Cp, Ma, Ms, Ml, Mo, Si, Tf i alternant amb *complert* a Ll, Po
complert: a la resta de pobles
omplir[212] (mapa 2/87)
omplit: a Cp, Fi, Ll, Ms, Pb, Tf, Vb
omplert: a la resta de pobles
obrir[213] (mapa 2/88)
obrit (alternant amb *obert*): a Fi
[awˈrit]:[214] a Bi i Ma
obert: a la resta de pobles

En alguns pobles s'han recollit les formes de participi *cobrit* i *oferit* dels verbs *cobrir* i *oferir*, formes creades per analogia amb els participis *complit, omplit, obrit*:

cobrir[215] (mapa 2/89)
cobrit: a Ca, To
cobert: a la resta de pobles
oferir (mapa 2/90)
oferit:[216] a Bi, Fi, Gu, Ma, Pr, Tf, Vb i alternant amb *ofert* a Ca, Ll, Mr, Ms, To
ofert: a Be, Cp, Co, Fa, Gr, Ml, Mo, Pb, Po, Si, Ull, Va

2.2.4 Present d'indicatiu

2.2.4.1 Primera persona del singular

El morfema de 1a persona del singular del present d'indicatiu dels verbs del I grup i d'alguns del II i III grup presenta la vocal /o/ a tot el Priorat, articulada com a velar semitancada [o] a tot arreu, llevat de Pradell on es pronuncia velar tancada [u] (mapa 2/91).

En alguns verbs del III grup –no incoatius– podem trobar dos morfemes diferents: *-o* i *-ic*, formats a partir de la vocal temàtica de l'infinitiu dels verbs del III grup -/i/- o de l'afegiment d'una velar analògica (Navarro 2000b: 30).[217]

[211] A tot arreu la vocal àtona del participi del verb *complir* s'articula com a velar tancada [u].
[212] Per a més informació sobre les variants i la seva distribució per pobles del verb *omplir* (*[aw]mplir, [a]mplir*...) cf. apartat 1.2.11 del capítol de Fonètica.
[213] A totes les localitats la /o/ àtona inicial de les diferents formes del paradigma del verb *obrir* s'articula [aw]. Per a més informació cf. apartat 1.2.11 del capítol de fonètica.
[214] Aquesta forma també es recull en algunes localitats veïnes de la comarca de la Ribera d'Ebre com Palma d'Ebre i Vinebre (Cubells 2009, I: 141).
[215] A tot arreu la vocal àtona del participi del verb *cobrir* s'articula com a velar tancada [u].
[216] A tots els pobles on s'ha recollit el participi *oferit*, la vocal àtona inicial s'articula *[aw]*. Per a més informació sobre el tractament de la /o/ en posició inicial cf. apartat 1.2.11 del capítol de Fonètica.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

morir: *mòric* a Cp, Ms, Tf; *moro* a la resta de pobles (mapa 2/92)
obrir: *òbric* a Cp, Fa, Gu, Ml, Tf; *obro* a la resta de pobles (mapa 2/93)
omplir: *òmplic* a Ms; *omplo* a la resta de pobles (mapa 2/94)

Quan, per motius d'etimologia, apareixen en el II grup infinitius amb una prepalatal fricativa sorda /ʃ/ en el radical, la 1a persona del singular del present d'indicatiu d'aquests verbs no conserva el grup consonàntic etimològic, sinó que s'articula una prepalatal fricativa sorda /ʃ/ analògica amb la de les persones 2a, 3a del singular i 3a del plural del mateix temps verbal, en les quals aquesta prepalatal és etimològica: *neixo, creixo.*

En alguns pobles del Priorat, en la 1a persona del singular del verb *donar*/*dar* es presenta el fenomen de l'afegiment d'una velar analògica /k/ al lexema verbal, tal com ho fan els verbs *dir* i *dur* (*dic, duc*) (mapa 2/95):

donc (*dar*): Be, Co, Fa, Gr, Ll, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull (alternant amb *dono*)
dono (*donar*): a la resta de pobles

En alguns pobles de la comarca, la 1a persona del singular del verb *viure* –jo *visc*– pot afegir la vocal /o/ per analogia: *visco* (Bi, Fa, Ma, Pb, To, Vb) (mapa 2/96).

2.2.4.2 Segona persona del singular

La 2a persona del singular dels verbs *batre, bullir, collir, dormir, sentir* i *sortir* ofereix formes analògiques amb els verbs del I grup en alguns parlars de la comarca: *bates, bulles, culles, dormes, sentes, surtes*.[218]

batre: *bates* a Be, Cp, Ms, Mo, Si; *bats* a la resta; les dues solucions a Pb (mapa 2/97)
bullir: *bulles* a Be, Cp, Co, Gu, Mr, Ms, Ml, To; *bulls* a la resta; les dues solucions a Pb, Vb (mapa 2/98)
collir: *culles* a Be, Cp, Co, Mr, Ms, Pr, Tf; *culls* a la resta; les dues solucions a Pb (mapa 2/99)
dormir: *dormes* a Be, Gr, Gu, Pb, Po, Pr, Tf, To; *dorms* a la resta (mapa 2/100)
sentir: *sentes* a Gu, Mr, Po, Pr, Tf; *sents* a la resta; les dues solucions a Be, Ll, Ml (mapa 2/101)
sortir: *surtes* a Be, Cp, Gu, Mr, To; *surts* a la resta; les dues solucions a Co, Tf, Ull (mapa 2/102)

Alguns verbs del III grup –com ara *morir, obrir* i *omplir*– presenten una /i/ com a vocal morfemàtica en les persones 2a, 3a del singular i 3a del plural, en alguns parlars del Priorat. Tal com indica Navarro (1996, I: 87), el morfema vocàlic /i/ és propi del

[217] Moll (AORLL), el 1918, enregistrà a Falset la forma *òmplic*. Actualment, però, només s'ha trobat la forma amb el morfema *-o* (*omplo*). Cubells (2009, I: 143) recull les formes *mòric, òbric* i *òmplic* a gran part de les localitats de la comarca de la Ribera d'Ebre.
[218] Cubells (2009, I: 143) també recull aquestes formes a les localitats del sud del Pas de l'Ase (Ribera d'Ebre). La dispersió de formes i localitats fa pensar que, segurament, totes les variants analògiques amb els verbs del I grup –*bates, bulles*...– es poden trobar a tots els parlars del Priorat.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

valencià i del tortosí, però només en aquells verbs que presenten un radical acabat en grup consonàntic més líquida:[219]

obrir	*obres* a Bi, Ma, Po, Pr, Ull; *obris* a Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Si, Tf, To, Va, Vb; les dues solucions a Be, Fa (mapa 2/103)
omplir	*omples* a Bi, Ma, Ml, Mo, Po, Pr, Ull; *omplis* a Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Pb, Si, Tf, To, Va, Vb; les dues solucions a Be, Fa (mapa 2/104)

Les persones 2a i 3a del singular del present d'indicatiu del verb *morir* presenten tres variants a la comarca (mapa 2/105):

mors/mor	són les formes etimològiques, sense vocal morfemàtica, que es troben a Ca, Fa, Gr, Ll, Mo, Po, Va, Vb
moris/mori	són formes on apareix una vocal morfemàtica que coincideix amb la vocal temàtica pròpia dels verbs del III grup. Han estat recollides a Be, Cp, Fi, Gu, Mr, Ms, Ml, Tf
mores/more	formes creades per analogia amb les mateixes formes dels verbs del I grup. Enregistrades a Bi, Co, Ma, Pb, Pr, Si, To, Ull

2.2.4.3 Tercera persona del singular

El morfema de 3a persona del singular dels verbs del I grup presenta dues vocals morfemàtiques; /a/ i /*e*/, procedents del morfema llatí -AT (mapa 2/106):

ell dona[220]	a Be, Cp, Fa, Gu, Mr, Ms, Po, Tf
ell done	a les setze localitats restants.

El morfema /e/ és etimològic i s'estén pel bloc occidental des d'Andorra fins per sota de Llucena i Castelló de la Plana (Veny 1982: 94). Navarro i Cubells (2010: 391) observen que, a les Terres de l'Ebre, l'extensió més gran l'ocupa la variant amb /e/, que s'estén pel centre i nord del Priorat, el nord de la Ribera d'Ebre –del Pas de l'Ase en amunt–, tota la Terra Alta, el Matarranya, els Ports i el Baix Maestrat, mentre que el morfema en /a/ apareix de manera aïllada pel sud del Priorat, el sud de la Ribera d'Ebre, tot el Baix Ebre, el Montsià i algunes localitats del Baix Maestrat.

2.2.4.4 Primera i segona persones del plural

Les persones 1a i 2a del plural de verbs del tipus *caure, creure, veure,* acostumen a articular la semiconsonant antihiàtica /j/ *–caiem, creiem, veiem–* a tots els pobles de la comarca. Tot i així, puntualment, també s'han recollit les formes sense la semiconsonant /j/ *–caem, creem, veem–*, sobretot, en les localitats de la part sud-occidental del Priorat (Cp, Gu, Mr, Ms, Ml; mapa 2/107).

---

[219] També apareix a la majoria de pobles de la comarca veïna de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 144) i en alguns pobles del Baix Camp, com Pratdip, Vandellòs, Prades i la Selva del Camp (Recasens 1985: 173). La distribució d'aquestes dues formes indica que, probablement, les variants que presenten la vocal morfemàtica /i/ es poden trobar a totes les localitats del Priorat.

[220] La realització fonètica de la vocal morfemàtica /a/ és [ɒ] a Capçanes i el Masroig, [ɛ] a Falset i Porrera i [a] a la resta, tal com s'ha indicat en el capítol de Fonètica (apartat 1.2.3).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

En els parlars de Falset i de la Bisbal de Falset, tal com ha estat descrit a l'apartat corresponent a la fònetica (vegeu apartat 1.1.3), la vocal tònica dels morfemes de 1a i 2a persona del plural dels verbs del I i II grup s'articula com a palatal semitancada: *don[é]m, don[é]u* (*don[ɛ́]m, don[ɛ́]u* a la resta de pobles) (mapa 1/8).

2.2.5 Imperfet d'indicatiu

La 1a persona del singular de l'imperfet d'indicatiu ofereix tres vocals morfemàtiques a la comarca; /e/, /o/, /a/ (mapa 2/108).

jo donave	exclusivament a Marçà[221]
jo donavo	a Ms; alternant amb *donava* a Cp, Gu, Tf
jo donava	a la resta

La desinència *-o* de la 1a persona del singular de l'imperfet d'indicatiu es crea a partir d'una analogia amb la mateixa persona del present d'indicatiu. Tot i que aquesta és la desinència tradicional –que encara s'ha recollit a Cp, Gu, Ms, Tf–, es constata una tendència a substituir-la per la forma més general en *-a*.[222]

El morfema de 3a persona del singular, com en el cas del present, és */a/* (amb les diverses realitzacions fonètiques) a Be, Cp, Fa, Gu, Mr, Ms, Po, Tf i */e/* a la resta de pobles (mapa 2/106).

Les persones 1a i 2a del plural de l'imperfet d'indicatiu presenten, també, tres vocals morfemàtiques; /e/, /o/, /a/ –a la Bisbal de Falset la /a/ àtona és articulada [ɛ] (mapa 2/109):

donàvem, donàveu:	a Be, Cp, Co, Fa, Gu, Mr, Ms, Ml, Pr, Si, Tf
donàvom, donàvou:[223]	a Po, Ull (a les dues localitats també s'utilitza la vocal morfemàtica /e/)
donàv[ɛ]m, donàv[ɛ]u:	a Bi
donàvam, donàvau:[224]	a la resta de pobles

[221] Aquesta forma també la recull Recasens (1985: 92) a Pratdip (Baix Camp) i Beltran (2005: 118) a Xaló (Marina Alta).

[222] De manera molt esporàdica i residual també es van recollir alguns casos de desinència *-o* al Molar i a Pradell de la Teixeta; això demostra que, segurament, aquesta desinència gaudia d'una extensió més àmplia a la comarca del Priorat. A la Ribera d'Ebre, Olga Cubells (2009, I: 145 i 146) també recull el morfema *-o* a Miravet i el que explica il·lustra també el mateix que ocorre a la comarca del Priorat: "Durant la tasca de recollida de dades i treball de camp, quan s'interrogava els informants sobre la morfologia verbal, les formes que apareixien en més casos eren les formes en *-a*; dins de la conversa, en canvi, era la desinència *-o* la prioritària. Malgrat això, s'ha observat que es tracta d'una forma estigmatitzada i els parlants tendeixen a substituir-la, sobretot davant d'un interlocutor forani."

[223] Veny (1982: 99) assegura que "el pas de *e* a *o* s'explica probablement pel fet de trobar-se la *e* primitiva *[cantàvem, -àveu]* entre dues labials (/b/ i /m/, /b/ i /u/) i haver-s'hi assimilat". Recasens (1985: 88) recull encara a Alcover (Alt Camp) les desinències en /o/ de la 2a persona del plural de l'imperfet d'indicatiu dels verbs *batre* i *cantar –batiou, cantavou*. Moll (AORLL) registra, el 1918, aquestes desinències verbals en [o] a Reus, Valls i Vilanova d'Escornalbou (Baix Camp). A la Conca de Barberà, Plaza (1996: 146) diu que "se senten amb força freqüència" a Sarral, l'Espluga, Solivella i Belltall. Coromines (1976: 59-62) les recull en pallarès i Sistac (1998: 68 i 69), a les valls d'Àneu. Lídia Rabassa (2006: 311-312), en el seu estudi sobre el verb *batre* en el català d'Andorra, recull les formes *batívom, batívou* (per a la 1a i 2a persones del plural) a les generacions de més de 60 anys de Pal, Arinsal, Ordino, Andorra, Encamp i Canillo.

[224] La vocal morfemàtica /a/ també és pròpia dels parlars de la Torre de l'Espanyol (Cubells 2009, I: 147) a la Ribera d'Ebre i de la Pobla de Massaluca (Navarro 1996, I: 88) a la Terra Alta.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

L'articulació com a palatal semioberta [ɛ] de la vocal àtona de la desinència de les persones 1a i 2a del plural d'aquest temps verbal (i també del condicional i l'imperfet de subjuntiu) és exclusiva del parlar de la Bisbal de Falset, en el conjunt de parlars del Priorat.[225]

A Porrera i a Ulldemolins s'observa que la vocal morfemàtica /o/ gaudeix d'una gran vitalitat en la 1a persona del plural. En canvi, en la 2a persona del plural, els parlants tendeixen a substituir el morfema en /o/ per la vocal morfemàtica etimològica /e/. A Torroja, en quatre casos puntuals van aparèixer variants amb aquest morfema en la 1a persona del plural *–acabàvom, érom, teníom, voldríom*.[226] Això demostra que, segurament, en un passat no gaire llunyà la vocal morfemàtica /o/ gaudia d'una extensió més àmplia a la comarca del Priorat.

Els morfemes de persona dels verbs del I grup són *-ava/-avo/-ave, -aves, -ave/-ava, -àvem/-àvam/-àvom, -àveu/-àvau/-àvou, -aven,* però també són possibles les terminacions *-aa/-ao/-ae, -aes, -ae/-aa, -àem/-àam/-àom, -àeu/-àau/-àou, -aen,* seguint l'evolució general de la llengua que ja va permetre aquesta caiguda en els altres dos grups. També els morfemes dels verbs del II grup que presenten semiconsonant palatal *–creia, creies, creia, créiem, créieu, creien–* poden ser articulats sense aquesta semiconsonant.[227] Cal dir que aquestes elisions dels verbs del I grup són molt més presents en els pobles occidentals de la comarca. Les elisions dels verbs del II grup només s'han recollit en alguns pobles de la part sud-occidental (Cp, Gu, Mr, Ms, Ml). En la resta de pobles pot aparèixer en una elocució més ràpida i espontània, però no és tan productiva.[228]

Els verbs del I i el III grup presenten les desinències etimològiques en l'imperfet d'indicatiu: *donava, donaves, donava, donàvem, donàveu, donaven; dormia, dormies, dormia, dormíem, dormíeu, dormien*. En canvi, en els verbs del II grup, trobem dos tipus de formes: les etimològiques *–batia, corria, creixia, havia, naixíem, podíeu, sabien, volien–*, que Moll ([1952]1991: 155) anomena de *tipus feble*, i les que han conegut el desplaçament de l'accent cap al lexema *–queia, coia, creia, deia, feia, rèiem, trèieu, veien–*, que Moll ([1952]1991: 155) anomena de *tipus fort*. En algunes localitats de la comarca del Priorat, els verbs *caure, dir* i *coure* mantenen l'accentuació clàssica, tal com fan encara els parlars tortosins i valencians:

caure: *caïa*[229] a Tf (alternant amb *queia*); *queia* a la resta de pobles (mapa 2/110)

coure: *coïa* a Fa, Gu, Ll, Ms (alternant amb *coia*); *coia* a la resta de pobles (mapa 2/111)

---

[225] Aquesta articulació també és pròpia dels parlars lleidatans (Solans 1996: 89). Satorra (2009: 45 i 46) la recull al Vilosell (les Garrigues) i Cubells la recull a la Palma d'Ebre (2009, I: 147), localitat veïna de la Bisbal de Falset.

[226] Com que han aparegut de manera molt esporàdica i en un sol informant, aquestes formes no apareixen reflectides en els quadres verbals, on només s'inclouen les variants amb el morfema en /a/.

[227] Moll (AORLL), el 1918, enregistrà a Falset la pèrdua d'aquesta semiconsonant en el verb *fer –fea, fees, fea, féem, féeu, feen.*

[228] La caiguda de labial i de semiconsonant palatal en la desinència de l'imperfet d'indicatiu la marca Veny (1982: 94) com a característica del català nord-occidental, però observa que aquest fenomen també apareix al nord i sud del País Valencià.

[229] La forma *caïa* és enregistrada per Moll (AORLL) a Falset. Moll enregistra aquesta variant que manté l'accentuació clàssica en el verb *caure*, però ja el 1918 en verbs com *creure* i *dir* s'havia produït el desplaçament de l'accent *–creia, deia*. No ens ha d'estranyar, doncs, que en el moment de la recollida de dades per a fer aquest treball, ja només s'hagin trobat les formes amb desplaçament de l'accent *–queia, queies,* etc.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

creure: *creïa* a Fi (alternant amb *creia*); *creia* a la resta de pobles (mapa 2/112)
dir: *dia* a Co, Fi, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Tf (alternant amb *deia*); *deia* a la resta de pobles (mapa 2/113)
riure *ria* a Ms (alternant amb *reia*); *reia* a la resta de pobles (mapa 2/114)

En alguns parlars de la comarca, en verbs com ara *beure*, *moure* i *ploure*, es produeix una analogia amb les formes de tipus feble que coneixen el desplaçament de l'accent cap al lexema (*queia*, *creia*, *deia*, *coia*, etc.):[230]

beure: *beia* a Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Mr, Ma, Mo, Pb, Po, Si, Tf, To, Ull, Va Vb *bevia* a Be, Fa, Gr, Ll, Ml, Pr; *beveia* a Bi, Ca, Co, Fa, Ma, Ms, Mo, Po (mapa 2/115)
moure: *moia* a Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Si, To, Ull, Va, Vb; *movia* a Cp, Gr, Ml, Pr, Tf; *moveia* a Bi, Ma, Ms (mapa 2/116)
ploure: *ploia* a Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *plovia* a Gr, Ml, Pr (mapa 2/117)

En la major part del domini lingüístic, als verbs del II grup del tipus que Moll anomena *feble* ([1952]1991: 155) els ha afectat l'analogia i han adoptat les desinències del III grup. En alguns parlars del Priorat, aquestes formes verbals presenten la conservació de la vocal temàtica llatina i el desenvolupament d'una antihiàtica, fenomen propi dels parlars lleidatans:[231]

batre: *bateia* a Bi, Ca, Cp, Co, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb; *batia* a la resta de pobles (mapa 2/118)
beure: *beveia* a Bi, Ca, Co, Fa, Ma, Ms, Mo, Po; *bevia* a Be, Fa, Gr, Ll, Ml, Pr; *beia* a Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Mr, Ma, Mo, Pb, Po, Si, Tf, To, Ull, Va Vb (mapa 2/115)
cabre: *cabeia* a Bi, Ca, Co, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, To, Ull, Va, Vb; *cabia* a la resta de pobles (mapa 2/119)
conèixer: *coneixeia* a Bi, Ca, Cp, Co, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Tf, To, Ull, Va, Vb; *coneixia* a la resta de pobles (mapa 2/120)
córrer: *correia* a Bi, Ca, Fa, Ma, Mo, Pb, Si, To, Ull, Va, Vb; *corria* a la resta de pobles (mapa 2/121)
créixer: *creixeia* a Bi, Ca, Ma, Ms, Mo, Pb, Si, To, Ull, Va, Vb; *creixia* a la resta de pobles (mapa 2/122)
moure: *moveia* a Bi, Ma, Ms; *movia* a Cp, Gr, Ml, Pr, Tf; *moia* Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Si, To, Ull, Va, Vb (mapa 2/116)

[230] Fenomen que també s'enregistra en lleidatà (Creus 1997: 158-159), al Camp de Tarragona (Recasens 1985: 174), en alguns pobles de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 146) i en alguns de la Conca de Barberà (Plaza 1996: 146).
[231] Són diversos els autors que han recollit aquestes formes en zones de parla nord-occidental com les Borges d'Urgell i pobles veïns de la Plana (BDNO, I: 65-66), Lleida (Solans 1990: 212), la Granadella (AORLL) i la Palma d'Ebre (Cubells 2009, I: 147).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

néixer: *naixeia* a Bi, Ca, Gu, Ma, Mo, Pb, Po, Si, To, Ull, Va, Vb; *naixia* a la resta de pobles (mapa 2/123)

prendre: *preneia* a Bi, Ca, Fa, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, To, Ull, Va, Vb; *prenia* a la resta de pobles (mapa 2/124)

2.2.6 Futur

El futur es forma afegint a l'infinitiu la desinència del present d'indicatiu del verb *haver*: cantar + é > *cantaré.*

A la part nord-oriental de la comarca del Priorat (Cornudella, la Morera, Poboleda, Siurana i Ulldemolins), el morfema vocàlic de 1a persona del singular del futur, dels tres grups, és una palatal semioberta [ɛ][232] *–donar[ɛ́], correr[ɛ́], dormir[ɛ́]–*, resultat de la monoftongació del diftong AI del llatí vulgar.[233] Coromines (1976: 59) i Sistac (1998: 62) comenten que aquestes formes en [ɛ] del futur també es troben en el dialecte del Pallars i Alcover (1908: 219) constata que l'obertura vocàlica dels futurs és pròpia del parlar de la Conca de Barberà. Plaza (1996: 146) ho corrobora en el seu treball sobre els parlars de la Conca. Al Priorat, és indicatiu que les formes en [ɛ] es trobin a la zona nord-oriental, que limita amb la comarca de la Conca de Barberà. A la resta de pobles s'articula una palatal semitancada [e] *–donar[é], correr[é], dormir[é]* (mapa 1/22).

En els parlars de Falset i de la Bisbal de Falset, tal com ha estat descrit a l'apartat corresponent de la fonètica (vegeu apartat 1.1.3), la vocal tònica de les desinències de 1a i 2a persona del plural s'articula com a palatal semitancada: *donar[é]m, donar[é]u* (*donar[ɛ́]m, donar[ɛ́]u* a la resta de pobles). És important de comentar que aquesta articulació amb palatal semitancada també es dóna a Margalef, on el resultat de Ĭ i Ē tòniques llatines és una palatal semioberta [ɛ] (mapa 1/9).

2.2.7 Condicional

El condicional es crea a partir de l'aglutinació de l'infinitiu i les formes de l'imperfet d'indicatiu del verb *haver*: cantar + ia > *cantaria*. En alguns pobles, però, els verbs *haver* i *ser*, a més de les formes generades a través d'aquest recurs, conserven les formes etimològiques –procedents del plusquamperfet d'indicatiu llatí:

haver: *haguera* a Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Gr, Ll, Mr, Ma, Mo, Pb, Pr, Si, Tf, Ull, Va, Vb (alternant amb *hauria*); *hauria* a la resta de pobles (mapa 2/125)

ser: *fóra* a Bi, Ca, Co, Gu, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Ull, Va (alternant amb *seria*); *seria* a la resta de pobles (mapa 2/126)

El morfema de 1a persona del singular, igual com passa en l'imperfet d'indicatiu, ofereix tres vocals morfemàtiques a la comarca: /e/, /o/, /a/ (mapa 2/108):

jo donarie exclusivament a Marçà

[232] Moll (AORLL) enregistra aquesta articulació en els parlars de Sant Llorenç de Morunys, Solsona (dialecte oriental de transició), Alós d'Isil, Isabarri i Esterri (dialecte occidental; comarques de la Noguera Ribagorçana i el Pallars). Al Camp de Tarragona, Recasens (1985: 60 i 80) recull aquesta variant a Cabra (Alt Camp) i als Pallaresos i la Riera (Tarragonès).

[233] Per al tractament de la distribució de [e]/[ɛ] procedent del diftong AI del llatí vulgar, cf. 1.1.4 de Fonètica.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

jo donario[234] a Ms; alternant amb *donaria* a Cp, Gu, Tf
jo donaria a la resta

La 3a persona del singular del condicional (i també del present i l'imperfet d'indicatiu) és */a/* (amb les diverses realitzacions fonètiques) a Be, Cp, Fa, Gu, Mr, Ms, Po, Tf i */e/* a la resta de pobles (mapa 2/106).

Tal com s'ha indicat en el capítol de l'imperfet d'indicatiu (vegeu apartat 2.2.5), la vocal àtona de la desinència de les persones 1a i 2a del plural d'aquest temps presenten, també, tres vocals morfemàtiques; /e/, /o/, /a/ –a la Bisbal de Falset la /a/ àtona és articulada [ɛ] (mapa 2/109):

donaríem, donaríeu: a Be, Cp, Co, Fa, Gu, Mr, Ms, Ml, Pr, Si, Tf
donaríom, donaríou:[235] a Po, Ull (als dos pobles també s'utilitza el morfema /e/)
donarí[ɛ]m, donarí[ɛ]u: a Bi
donaríam, donaríau: a la resta de pobles

2.2.8 Present de subjuntiu

Els morfemes àtons del present de subjuntiu presenten, arreu del Priorat, la vocal /i/ en les persones 2a i 3a del singular i 3a del plural. En canvi, la 1a persona del singular dels verbs del I grup ofereix dues vocals morfemàtiques: /a/ i /i/ (mapa 2/127). La vocal morfemàtica /a/ és etimològica en els verbs del II i III grup i es va estendre, per analogia, als verbs del I grup a bona part del català nord-occidental.

que jo dóna: a Bi, Ca, Ma, Ull (a les quatre localitats alternant amb el morfema /i/: *que jo doni*)
que jo doni: a la resta de pobles

Malgrat que, a la majoria de pobles, el morfema de 1a persona del singular del present de subjuntiu és /i/, puntualment en alguns verbs apareix la vocal morfemàtica /a/.

caig[ɒ]: a Cp
dig[ɒ]: a Ms
faç[ɒ]: a Ms
llegeix[ɒ]: a Pb
pug[ɒ]: a Fi, Mo, Pb
rig[ɒ]: a Ms
ting[ɒ]: a Fi
vaig[ɒ]/vaj[ɒ]: a Fi, Pb
ving[ɛ]: a Vb
vulg[ɛ]: a Co

De manera residual, a Cornudella, Gratallops i el Masroig, encara es manté el morfema en /e/ en les persones 2a i 3a del singular i 3a del plural:[236]

– *compre un lluç i* vulgues *que trobe el relotge* (Co)
– *no crec que ho* tinga *aquell home* (Gr)
– *no* vaigues *de pressa fill* (Ms)
– *allí on* siguen (Ms)

[234] Per a més informació sobre el morfema /o/ de la 1a persona de l'imperfet d'indicatiu cf. 2.2.5 del capítol de Morfologia.
[235] Moll (AORLL) recull la forma amb la vocal morfemàtica /o/ de la 1a persona del plural *–cantaríom–* a Vilaller, i de la 2a persona del plural *–cantaríou–* a Sant Joan de les Abadesses, Sant Llorenç de Morunys, Berga, Sant Feliu de Torelló, Vilaller i Pont de Suert.
[236] Aquestes formes, que s'han recollit molt puntualment, no apareixen reflectides en els quadres verbals, perquè s'ha constatat que la forma general és la variant amb la vocal morfemàtica /i/.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Aquestes formes semblen indicar que, amb tota seguretat, en un passat no massa llunyà la vocal morfemàtica /a/ era la solució pròpia de la comarca del Priorat, que amb els anys s'ha anat substituint pel morfema /i/.

A tot el Priorat, però, es conserva la vocal morfemàtica etimològica /a/ en la 1a persona del present de subjuntiu dels verbs *cabre* i *saber*: *càpiga* i *sàpiga*.[237]

càpiga i *sàpiga*: a Bi, Ca, Cp, Fi, Ma, Ms, Mo, Pb, Ull, Va, Vb i alternant amb *càpigui* i *sàpigui* a la resta de pobles (mapa 2/128)

A tota la comarca, ha quedat fossilitzada la vocal morfemàtica /e/ etimològica del present de subjuntiu en la interjecció *vag[e]*.

Puntualment, ens els parlars de Capçanes i el Masroig s'ha enregistrat ens els verbs *córrer* i *morir* la desinència acabada en velar (*córric, mòric*), que segons Cubells (2009, I: 149) s'explica "per analogia als verbs que presenten velar, etimològica primer i analògica després, en el present d'indicatiu." Cal recordar, però, que aquesta desinència apareix molt esporàdicament i només en els verbs *córrer* i *morir*.[238]

A Cornudella, el Masroig, Poboleda i la Torre de Fontaubella, durant la tasca de recollida de dades, quan s'interrogava els informants sobre la morfologia verbal, van aparèixer les formes *púguia* (Co, Pb), *sàpia* (Ms, Tf), *vúlguia* (Pb) i *mòria* (Pb).[239]

En alguns pobles del Priorat, com a conseqüència de l'analogia amb la primera persona del present d'indicatiu del verb *donar –jo donc–*, aquesta velar apareix en les persones 1a, 2a i 3a del singular i 3a del plural del present de subjuntiu de l'esmentat verb (mapa 2/129):

dongui, donguis, dongui, donguin: a Be, Co, Fa, Gr, Ll, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To (a totes les localitats alternant amb *doni, donis, doni, donin*)

doni, donis, doni, donin: a la resta de pobles

A la Vilella Alta, en la 1a, 2a i 3a persones del singular i en la 3a persona del plural del present de subjuntiu del verb *bullir* trobem una analogia amb els verbs incoatius; *bulleixi, bulleixis, bulleixi, bulleixin*. Aquestes formes conviuen amb les formes etimològiques *bulli, bullis, bulli, bullin* (mapa 2/130).

Les persones 2a, 3a del singular i 3a del plural del present de subjuntiu presenten un sol morfema vocàlic /i/ en els tres grups:

-i (donis, doni, donin):[240] a tota la comarca

---

[237] Aquesta vocal morfemàtica etimològica també es conserva a tot el Camp de Tarragona (Recasens 1985: 160).

[238] Pere Navarro (2000a: 33) recull aquesta desinència al Masroig, Cubells (2009, I: 149) la recull a Darmós (Ribera d'Ebre) i Moll (AORLL) localitza les formes amb velar final a Campmany, Rocabruna, Camprodon, Sant Joan de les Abadesses i Olot.

[239] Segons Moll ([1952]1991: 154), en els verbs de les classes II i III era freqüent des del segle XVI un tipus de subjuntiu a partir del grup vocàlic *-/ia/* (*séntia*). No es veu clar si aquesta combinació és el resultat mixt i vacil·lant del conflicte entre les formes antigues en *a* i les modernes en *i*, o si és imitació analògica del subjuntiu d'uns pocs verbs que tenien etimològicament el grup *-ia* (*càpia, càpies, càpia, capiam, capiau, càpien* i *sàpia, sàpies, sàpia, sapiam, sapiau, sàpien*) i que van ser un paradigma que va servir de model als altres verbs en aquest aspecte de la flexió. Cubells (2009, I: 150) també enregistra aquestes formes en *-/ia/* a la Ribera d'Ebre, en els parlars de Ginestar i Rasquera. Atès que aquestes formes només han aparegut de manera molt esporàdica i en un sol informant, no apareixen reflectides en els quadres verbals.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

La 1a i 2a persones del plural del present de subjuntiu presenten a tota la comarca els morfemes *-em, -eu*[241] en els verbs del I i II grup i *-im, -iu* en els del III.

2.2.9 Imperfet de subjuntiu

A la comarca del Priorat, la 1a persona del singular de l'imperfet de subjuntiu presenta dos morfemes (mapa 2/131):

que jo donés: a Be, Cp, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Si, To, Tf, Va
que jo donessa: a Fi, Ull; alternant amb *donés* a Bi, Ca, Co, Ma, Mo, Vb

En alguns pobles del Priorat, el morfema de 1a persona del singular pren la vocal morfemàtica /a/, per analogia amb la 1a persona del singular del present de subjuntiu, articulada segons les diverses realitzacions fonètiques de la medial final.[242] Aquest morfema, però, tendeix a ser substituït per *-és*.

Pere Navarro (2000a: 33) recull el morfema *-esso* al Masroig. En el treball de camp realitzat per aquest estudi, s'ha recollit només en els verbs *donar* i *morir*, al Masroig i també a Capçanes: *que jo morisso*. Així doncs, la vocal morfemàtica /o/, analògica amb la 1a persona del singular del present d'indicatiu, que apareix al Masroig (i alternant amb el morfema /a/, a Capçanes, els Guiamets i la Torre de Fontaubella) a la 1a persona del singular de l'imperfet d'indicatiu i del condicional, ja no apareix en l'imperfet de subjuntiu (mapa 2/132).[243]

La 3a persona del singular de l'imperfet de subjuntiu presenta el morfema zero a totes les poblacions de la comarca: *donés*.

A diferència del present de subjuntiu, on les persones 2a del singular i 3a del plural presenten a tota la comarca la vocal morfemàtica /i/, en l'imperfet del mateix mode apareixen els morfemes clàssics en /e/ en alguns pobles de la comarca, tot i que, tal com passa en la 1a persona del singular, s'observa una tendència clara a substituir-lo pel morfema més modern /i/ (mapa 2/133):

que tu donessis, que ells donessin:	a Be, Cp, Fa, Mr, Ml, Mo, Po, Pr, Si, To
que tu donesses, que ells donessen:	a Ca, Fi, Gu, Ll, Ma, Vb; alternant amb *donessis, donessin* a Bi, Co, Gr, Ms, Pb, Tf, Va, Ull

[240] Els morfemes en *-i* presenten continuïtat amb els parlars veïns del Baix Camp (Recasens 1985: 175) i la Conca de Barberà (Plaza 1995: 147-148).

[241] En els parlars de Falset i la Bisbal de Falset la vocal tònica del morfema s'articula com a palatal semitancada [e]: *-[ém], -[éw]*, mentre que a les 22 localitats restants s'articula com a palatalsemioberta [ɛ]: *-[ɛ́m], -[ɛ́w]*.

[242] A Cornudella, la Figuera, la Morera i la Vilella Baixa, on avui el morfema de 1a persona del singular del present de subjuntiu és *-i*, aquesta analogia s'hauria produït en un estadi lingüístic anterior en què el morfema era *-a*. En aquests quatre pobles, encara avui, de manera puntual, s'han enregistrat algunes formes en *-a* (cf. apartat 2.2.8.1 de la morfologia verbal).

[243] Cubells (2009, I: 155) recull el morfema *-esso* a Miravet (Ribera d'Ebre). Moll (AORLL) el recull en alguns parlars del català occidental: la Torre de Cabdella, la Pobla de Segur i Tamarit de Llitera. Al Camp de Tarragona, Recasens (1985: 93) explica que a Vandellòs "trobem ja en clar procés de recessió l'acabament -[o] de desinències d'imperfet d'indicatiu, ocasionat per influència de la labial etimològica adjacent. La força analògica d'aquestes formes desinencials explica les primeres persones *diguess[o]* per *digués* [...]". També afegeix que aquestes variants de subjuntiu estan "restringides a informants d'edat molt avançada" (Recasens 1985: 176).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Quatre són les vocals morfemàtiques que apareixen en les persones 1a i 2a del plural de l'imperfet de subjuntiu; /e/, /o/, /i/, /a/ –a la Bisbal de Falset la /a/ àtona és articulada [ɛ] (mapa 2/134):

donéssem, donésseu: a Co, Gu; alternant amb *donéssim, donéssiu* a Ms, Tf
donéssom, donéssou:[244] a Po, Ull (alternant sovint amb *donéssim, donéssiu*)
donéssim, donéssiu: a Be, Cp, Fa, Mr, Ml, Pr, Si, To
donéssam, donéssau:[245] a Ca, Fi, Gr, Ll, Ma,[246] Mo, Pb, Vb; alternant amb *donéssim, donéssiu* a Va
donéss[ɛ]m, donéss[ɛ]u:[247] a Bi (alternant sovint amb *donéssim, donéssiu*)

Arreu de la comarca del Priorat s'observa una tendència general a substituir els morfemes en *-éssem, -ésseu*/*-éssam, -éssau*/*-éssom, -éssou* pels morfemes més moderns en /i/ (*-éssim, -éssiu*).

També s'observa que, a Ulldemolins, la 1a persona del plural manté molt més el morfema /o/ *–donéssom–* que no pas la 2a del plural, que tendeix a substituir-lo pel morfema /i/ *–donéssiu*.

Alguns verbs del II i III grup poden presentar un increment velar en els morfemes de l'imperfet de subjuntiu. Es podria tractar d'una velar analògica a les formes de l'imperfet de subjuntiu de verbs com *creure, dir, tindre* o *vindre –cregués, digués, tingués, vingués*.[248]

bulligués: a Co, Ms, Po
compligués: a Co, Ms
cosigués: a Ms, Po
fregigués: a Po
morigués: a Mo, Po
ompligués: a Ms, Po
sentigués: a Ms, Po
colligués: a Ms, Po
corregués:[249] a Co, Ms, Po, Si
dormigués: a Ms, Po
llegigués: a Po
obrigués: a Ms, Po
patigués: a Ms, Po
sortigués: a Co, Ms, Po

En alguns pobles del Priorat, com a conseqüència de l'analogia amb la 1a persona del singular del present d'indicatiu del verb *donar –jo donc–*, aquesta velar apareix en les

[244] Plaza (1996: 148) recull aquesta variant amb /o/ *–éssom–* a la Conca de Barberà i Coromines (1976: 60) apunta que també són formes pròpies del pallarès. Rabassa (2006: 319), en el seu estudi sobre el verb *batre* en el català d'Andorra, recull les formes *batéssom, batéssou* (per a la 1a i 2a persones del plural) a les generacions de més de 60 anys de Pal, Arinsal, Ordino, Andorra, Encamp i Canillo, i també apunta que és una característica pallaresa.

[245] Cubells (2009, I: 156) recull la vocal morfemàtica /a/ *–donéssam, donéssau–* a la Torre de l'Espanyol (Ribera d'Ebre), Moll (AORLL), en canvi, no recull aquesta variant en cap de les localitats enquestades.

[246] Cubells i Satorra (2003: 211) recullen les variants *donéss[ɛ]m, donéss[ɛ]u* a Margalef i a nota a peu de pàgina expliquen que també van recollir les formes *donéssam, donéssau*. En la realització del treball de camp d'aquesta tesi, la variant en [ɛ] ja no es va recollir en cap dels informants de la localitat.

[247] Aquesta articulació també és present en el parlar de les localitats veïnes de Bovera i la Granadella, a les Garrigues, i la Palma d'Ebre, a la Ribera d'Ebre (Cubells 1998: 59; Cubells i Gibert 2004: 266; Cubells 2009, I: 156) Moll (AORLL) recull aquestes mateixes formes a Artesa de Segre, Balaguer, Bellpuig, Lleida i la Granadella. Casanovas i Creus (1999: 103) i Solans (1990: 212) també esmenten aquesta articulació en lleidatà.

[248] El fenomen de l'increment velar en les formes de l'imperfet de subjuntiu és present, de manera molt generalitzada en el tortosí (Cubells 2009, I: 156; Navarro 1996, I: 92; Massip 1989: 64-68).

[249] El 1918, Moll (AORLL) enregistra a Falset la forma amb increment velar *corregués*. En la realització del treball de camp d'aquesta tesi aquesta variant ja no es va recollir.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

persones 1a, 2a i 3a del singular i 3a del plural de l'imperfet de subjuntiu (i del present de subjuntiu) de l'esmentat verb (mapa 2/135):

dongués, donguessis, *dongués, donguessin*	a Be, Co, Fa, Ml, Mo, Po, Pr, Tf, To (alternant amb *donés, donessis, donés, donessin*)
donés, donessis *donés, donessin*:	a la resta de pobles

A Pradell, Porrera i la Vilella Baixa l'imperfet de subjuntiu del verb *néixer* pot ser *nasqués, nasquessis, nasqués, nasquéssim, nasquéssiu, nasquessin*, formes creades damunt del participi *–nascut*.[250] Aquestes formes, però, comparteixen l'ús amb les formes creades damunt de l'infinitiu: *naixés, naixessis, naixés, naixéssim, naixéssiu, naixessin* (mapa 2/136).[251]

2.2.10 Imperatiu

En alguns pobles del Priorat, les formes de la 2a persona del singular de l'imperatiu d'alguns verbs són similars a les del tortosí i del valencià, que no prenen com a base la corresponent del present de subjuntiu:

dir:	*dis* a Bi; *digues* a la resta de pobles (alternant amb *dis* a Ca, Cp, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Ull, Va, Vb) (mapa 2/137)
estar:	*estàs(-te)* a Bi, Ca, Fi, Ma, Ms, Ml (alternant amb *estigue't*);[252] *estigue't* a la resta de localitats (mapa 2/138)
tindre:	*t[ɛ́]* a Fi, Ml, Va; *t[é]* a la resta de pobles; les dues solucions a Bi, Co, Fa, Mo (mapa 2/139)

En els verbs del I grup, quan la 2a persona del singular de l'imperatiu va seguida d'un pronom enclític, la vocal final del verb es pot articular com a palatal semitancada (mapa 2/140):

done'm:[253]	Be, Cp, Co, Fa, Gu, Mr, Ms, Ml, Po, Pr, Si, To, Tf, Ull[254]
dona'm:	a la resta de pobles (també a Torroja)

[250] Pel que fa a la variació de les vocals morfemàtiques consulteu els apartats anteriors.
[251] Moll (AORLL) recull les formes *nasqués, nasquessis...* a Bonansa, Organyà i Tremp i en gran part dels pobles del bloc oriental. Recasens (1985: 159) les recull a Tarragona, Valls i Vila-seca.
[252] Cubells (2009, I: 157) també recull la variant *estàs(-te)* en algunes localitats de la Ribera d'Ebre que limiten amb la comarca del Priorat.
[253] Beltran (1994: 27 i 42; 2007: 88) recull el mateix fenomen a Callosa d'en Sarrià, valls de Tàrbena i de Guadalest i a Torís (Ribera Alta) i diu que el canvi /a/ per /e/ és explicable pel fet que en català occidental tota /a/ àtona travada per una consonant evoluciona a /e/. Cubells (2009, I: 120) també enregistra aquesta fenomen a la majoria de pobles de la meitat sud de la comarca de la Ribera d'Ebre.
[254] A Ulldemolins, puntualment, s'ha recollit la forma *don[o]'m* amb velar semitancada. Aquesta articulació es pot explicar probablement pel fet que la vocal es troba al costat d'una labial (/m/) i s'hi ha assimilat. En aquesta localitat trobem el mateix fenomen en les formes de l'imperfet d'indicatiu, del condicional i de l'imperfet de subjuntiu (*donàv[o]m, donàv[o]u, donarí[o]m, donarí[o]u, donéss[o]m, donéss[o]u*). Per a més informació sobre aquest fenomen cf. apartats 2.2.5, 2.2.7 i 2.2.9 del capítol de Morfologia.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2.2.11 Verbs incoatius

Els verbs incoatius presenten dos infixos diferents segons el bloc dialectal: -/ix/- < ĪSC en els dialectes occidentals i -/eix/- < ĒSC en els orientals.[255] Al Priorat es troben els dos (mapa 2/141):

patixo	a Bi, Ma (alternant amb *pateixo*)
pateixo	a la resta de pobles[256]

L'infix incoatiu apareix només en les persones 1a, 2a, 3a del singular i 3a del plural del present d'indicatiu i de subjuntiu, però no es troba en les persones 1a i 2a del plural. Cal advertir, però, que tant a la Bisbal com a Margalef, l'ús de les formes no incoatives és molt més rendible que no pas el de les variants amb infix incoatiu.

La tendència analògica arrossega verbs del III grup a convertir-los en incoatius. A la Bisbal de Falset i a Margalef conviuen formes fonètiques i incoatives del verb *obrir: obro/aurixo*.[257]

2.2.12 Alguns verbs irregulars

2.2.12.1 Verb *anar*

En els parlars del nord de la comarca i a Pradell de la Teixeta, el morfema de 1a persona del singular del present d'indicatiu del verb *anar* és zero (el lexema acaba en una semivocal palatal [j]).[258] En els pobles de la meitat sud, en canvi, aquesta morfema presenta una prepalatal africada sorda [tʃ] (resultat de l'evolució del grup de iod del seu ètim llatí UADEO) i en els parlars de Be, Fa i Gu, una velar analògica (amb verbs com *dic*, *duc*) (mapa 2/142):

vai:	a Bi, Ca, Co, Ma, Mo, Si, Ull
vaig:	a la resta de pobles; a Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Pb, Po, Pr, To, Va, Vb alternant amb *vai*
vaic:	a Be, Fa, Gu (alternant amb *vaig* i *vai*)[259]

En algunes localitats, el present de subjuntiu presenta una velar aproximant sonora precedida d'una iod: *vaigui/vaiga*. Aquestes formes (*vaigui/a, vaiguis, vaigui*...) s'han recollit, sobretot, als pobles que toquen a la comarca de la Ribera d'Ebre (mapa 2/143).

vaigui/vaiga:[260]	a Bi, Ca, Cp, Fi; alternant amb *vagi/vaja* a Be, Fa, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Tf, To, Va, Vb

[255] Navarro (1999: 95) assenyala que la solució -ĒSC- (*pateixo*), pròpia dels parlars del bloc oriental, es troba a tota la Conca de Barberà, a tot el Baix Camp –llevat de Vandellòs, Masdemboquera i Masriudoms, on apareix *patixo*– i a les localitats de Darmós i la Serra d'Almos, a la Ribera d'Ebre.

[256] De manera molt esporàdica i residual també es van recollir alguns casos d'infix incoatiu -/ix/- al Masroig, això demostra que, segurament, aquestes formes gaudien d'una extensió més àmplia a la comarca del Priorat.

[257] Navarro (1996, I: 94) assenyala que aquesta tendència analògica és força general en ribagorçà.

[258] La forma *vai* (i també *fai, hai* i *vei*), amb semiconsonant palatal [j] és l'etimològica en els parlars ribagorçans i pallaresos. També és la forma pròpia del lleidatà (Casanovas i Creus 1999: 103).

[259] La variant *vaic* també és recollida a Faió (Cubells 2009, I: 158) i a Nonasp (Navarro 1996, I: 94).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

vagi/vaja: a la resta de pobles

Les persones 1a i 2a del plural de l'imperatiu *–an[e]m an[e]u*, amb una palatal semitancada– s'oposen a les formes del present d'indicatiu i subjuntiu *–an[ɛ]m an[ɛ]u*, amb una palatal semioberta–[261] tal com passa a la Conca de Barberà (Plaza 1996: 150) i al Camp de Tarragona (Recasens 1985: 158).

2.2.12.2 Verb *fer*

La forma etimològica catalana de la 1a persona del singular del present d'indicatiu del verb *fer* és *faç*; per tant, la forma *fai*, correspondria a una analogia amb altres verbs del tipus *vai, hai, vei*.[262] L'origen de la variant *faig* l'hauríem de buscar en un hipotètic ètim *FAGEO (mapa 2/144):

fai: a Bi, Ca, Co, Gu, Ma, Ms, Mo, Po, Pr, Si, To, Ull, Vb
faig: a la resta de pobles; les dues solucions a Gu, Ms, Pb, Tf;
faic: a Be, Fa, Gu (alternant amb *fai* i *faig*)[263]

En el present de subjuntiu apareixen tres formes diferents, una amb alveolar fricativa sorda (etimològica), una altra amb velar aproximant sonora, i una amb prepalatal fricativa sonora (mapa 2/145):

faigui/faiga: a Ma, Vb i a Bi, Ca, Fa, Fi, Mr, Mo, Tf, To (alternant amb *faci/faça*)
faci/faça: a Be, Cp, Gr, Gu, Ms, Ml, Pb, Pr, Si
fagi/faja: a Co, Po i a Ll, Ull, Va (alternant amb *faci/faça*)

2.2.12.3 Verb *haver*

A tots els parlars de la comarca, la 1a persona del singular del present d'indicatiu presenta la forma *hai*, i les persones 1a i 2a del plural, les variants *ham, hau* –formes generals a pràcticament tot el català occidental i tarragoní (Recasens 1985: 61 i 160). A Pradell de la Teixeta, aquestes formes són àtones *–h[ə]i, h[ə]m, h[ə]u*– quan actuen com a auxiliar, però, són tòniques *–h[a]i, h[a]m, h[a]u*– quan s'empren en la perífrasi d'obligació *haver de –h[a]i de portâ-li la clau al Cisco.* Navarro (2012: 42) recull el mateix fenomen a Cambrils (Baix Camp).

Les persones 1a, 2a, 3a del singular i 3a del plural del present de subjuntiu poden presentar una velar precedida d'una iod (mapa 2/146):

haigui/haiga: a Bi, Ca, Cp, Fi, Gu, Mr, Ma, Ms, Ml; alternant amb *hagi/haja* a Be, Fa, Ll, Mo, Pr, Tf, To, Vb

---

[260] Les formes que apareixen amb una velar aproximant sonora precedida d'una iod (*haigui, faigui, vaigui, veigui*) les trobem també en l'aragonès (Nagore 1989: 102, 118, 179 i 201). Podríem pensar d'entrada que són formes atribuïbles a una possible influència de l'aragonès però hem de desdir-nos d'aquesta proposta atès que Moll (AORLL) les recull en zones allunyades de l'Aragó com són Ribes, Ripoll, Berga o Bagà.
[261] Amb l'excepció de Falset i la Bisbal de Falset que articulen una palatal semitancada *–an[e]m, an[e]u*.
[262] Sobre aquesta qüestió Recasens (1991: 288) diu que "algunes formes verbals (*haig, vaig, faig, veig*) han simplificat l'africada en [ĭ] a gran part del domini lingüístic (ross., cat. n.-occ., cat. centr., val. meridional), segurament a partir de realitzacions de [tʃ] final de mot davant de consonant inicial del mot següent."
[263] La variant *faic* també és recollida a Faió (Cubells 2009, I: 158) i a Nonasp (Navarro 1996, I: 94).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

hagi/haja: a la resta de pobles

L'imperfet de subjuntiu presenta dues variants: *hagués/haguessa*, a tots parlars, i *(ha)vessa*, forma analògica creada damunt de l'infinitiu *haver*, que presenta l'afèresi de la vocal àtona inicial a Bi, Fi i Ull (mapa 2/147).

També en el condicional alternen dues variants: *hauria*, forma de creació romànica (formades per la unió de l'infinitiu d'un verb amb les formes d'imperfet d'indicatiu de l'auxiliar HABERE) i *haguera*, variant etimològica procedent del plusquamperfet d'indicatiu llatí (mapa 2/148):[264]

hauria: a tots els parlars
haguera: a Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Gr, Ll, Mr, Ma, Mo, Pb, Pr, Si, Tf, Ull, Va, Vb

2.2.12.4 Verb *ser*

La 3a persona del singular del present d'indicatiu del verb *ser* presenta la forma *és* a tots els parlars. A Be, Bi, Ca, Co, Fi, Ll, Ma, Mo, Pb, Si, Tf, To, Ull, però, també s'ha recollit la variant *é* (*qui é?*) (mapa 2/149).[265]

A tots els parlars de la comarca, la 2a persona del singular de l'imperfet d'indicatiu és *érets* (a Co, Fa, Gr, Mo, Pr, Si, alternant amb la forma *eres*), segurament analògica amb la 2a del singular del present d'indicatiu (mapa 2/150).[266]

Al Priorat, el condicional ofereix tant les formes creades a partir de l'afegiment a l'infinitiu de les desinències de l'imperfet d'indicatiu del verb *haver* –*seria*– com les formes procedents del plusquamperfet d'indicatiu llatí –*fóra*– (mapa 2/151):

fóra: a Bi, Ca, Co, Gu, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Ull, Va (alternant amb *seria*)
seria: a la resta de pobles

En l'imperfet de subjuntiu, a la meitat dels parlars de la comarca es recullen, tant les variants analògiques amb el present del mateix mode –*sigués/siguessa*– com les formes procedents de l'imperfet de subjuntiu llatí –*fos/fossa*– (mapa 2/152):

sigués/siguessa: alternant sempre amb *fos/fossa* a Ca, Co, Fa, Fi, Gu, Mr, Ma, Pb, Pr, Si, Tf, Va
fos/fossa a la resta de pobles

A Ulldemolins la 2a persona del singular de l'imperfet de subjuntiu és *fóssets*. Aquesta forma podria ser un creuament de les variants *fosses* (del mateix temps verbal) i *ets* (del present d'indicatiu) (mapa 2/153).

---

[264] A la comarca veïna de la Ribera d'Ebre, Cubells (2009, I: 159) recull les formes de l'imperfet de subjuntiu *'vessa* a Faió, la Palma d'Ebre i Riba-roja i les del condicional *haguera* a Ginestar, Móra la Nova, la Palma d'Ebre i la Torre de l'Espanyol. Aquesta última forma també es recollida per Pueyo (1976: 44) en lleidatà.

[265] Cubells (2009, I: 160) recull aquesta forma en alguns dels parlars del nord de la Ribera d'Ebre (Ascó, Flix, la Palma d'Ebre, Riba-roja i Vinebre) i Sistac (1993: 120), en pallarès i en ribagorçà. Recasens (1985: 160) assenyala aquest ús de *é* només a final de frase en alguns parlars del Camp de Tarragona.

[266] La variant *érets* també es pot trobar a la Conca de Barberà (Plaza 1996: 150), al Camp de Tarragona (Recasens 1985: 163), a la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 160) i en lleidatà (Casanovas i Creus 1999: 103).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2.2.12.5 Verb *veure*

La 1a persona del singular del present d'indicatiu del verb *veure* presenta quatre formes diferents a la comarca del Priorat: *vec*, amb articulació d'una velar oclusiva sorda –segurament per analogia amb la forma de la 1a persona del singular del present d'indicatiu del verb *beure*–; *veig*, que presenta en el morfema una prepalatal africada sorda final –resultat de l'evolució del grup de iod de l'ètim llatí UIDEO–; *vei*, que és la forma pròpia dels parlars ribagorçans i pallaresos, on apareix una semivocal palatal –segurament per analogia amb altres verbs, com *anar* o *fer*–, i *veic*, que presenta una velar analògica (amb verbs com *dic*, *duc*) (mapa 2/154):

vec:	a Ca, Fi, Ull; alternant amb *vei* a Bi, Co, Ma, Mo, Va, Vb; alternant amb *veig* a Cp, Fa, Gu, Ll, Mr, Tf, To
vei:	a Pr, Si; alternant amb *veig* a Be, Ms, Pb, Po
veig:	a Gr, Ml
veic:	a Be, Gu (alternant amb *vec* i *veig*)[267]

El present i l'imperfet de subjuntiu presenten una velar aproximant sonora precedida d'una iod: *veigui/veiga, veigués/veiguessa* (mapa 2/155).

veigui/veiga, veigués/veiguessa	a Bi, Ca, Cp, Fi, Gu, Mr, Ma; alternant amb *veigi/veija, veigés/veigessa* a Be, Fa, Ll, Ms, Ml, Pr, Tf, To, Ull, Va, Vb
veigi/veija, veigés/veigessa	a la resta de pobles

[267] La variant *veic* també és recollida a Faió (Cubells 2009, I: 160).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2.3 VERBS DEL I GRUP[268]

2.3.1 Anar

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	(a)ˈna	(a)ˈnan	(a)ˈnat
Bi	(a)ˈna	(a)ˈnan	(a)ˈnat
Ca	(a)ˈna	(a)ˈnan	(a)ˈnat
Cp	(a)ˈna	(a)ˈnan	(a)ˈnat
Co	(a)ˈna	(a)ˈnan	(a)ˈnat
Fa	(a)ˈna	(a)ˈnan	(a)ˈnat
Fi	(a)ˈna	(a)ˈnan	(a)ˈnat
Gr	(a)ˈna	(a)ˈnan	(a)ˈnat
Gu	(a)ˈna	(a)ˈnan	(a)ˈnat
Ll	(a)ˈna	(a)ˈnan	(a)ˈnat
Mr	(a)ˈna	(a)ˈnan	(a)ˈnat
Ma	(a)ˈna	(a)ˈnan	(a)ˈnat
Ms	(a)ˈna	(a)ˈnan	(a)ˈnat
Ml	(a)ˈna	(a)ˈnan	(a)ˈnat
Mo	(a)ˈna	(a)ˈnan	(a)ˈnat
Pb	(a)ˈna	(a)ˈnan	(a)ˈnat
Po	(a)ˈna	(a)ˈnan	(a)ˈnat
Pr	(ə)ˈna	(ə)ˈnan	(ə)ˈnat
Si	(a)ˈna	(a)ˈnan	(a)ˈnat
Tf	(a)ˈna	(a)ˈnan	(a)ˈnat
To	(a)ˈna	(a)ˈnan	(a)ˈnat
Ull	(a)ˈna	(a)ˈnan	(a)ˈnat
Va	(a)ˈna	(a)ˈnan	(a)ˈnat
Vb	(a)ˈna	(a)ˈnan	(a)ˈnat

[268] Aquest apartat inclou la transcripció fonètica de totes les formes verbals que s'han enquestat. Per a poder encabir totes les variants i fer els quadres verbals intel·ligibles s'han aplicat les llicències següents:

a) Aquells sons que poden elidir-se segons l'elocució es troben entre parèntesis. La barra (|) s'utilitza per separar dues variants recollides en una mateix localitat, com ara «ˈbatʃ | ˈbaj». En canvi, s'utilitza la barra inclinada (/) per separar dos morfemes diferents recollits en un mateix poble, com ara «ˈbajɣɛ/i» o «doˈnesem/im».
b) En els parlars que poden articular la vocal medial final velaritzada [ɒ] s'ha transcrit als quadres aquest so, sistemàticament, encara que cal dir que el seu rendiment pot variar en funció de diversos condicionants que s'indiquen en l'apartat 1.2.3 del capítol de Fonètica.
c) Pel que fa la so labiodental fricatiu sonor [v], s'ha optat per no transcriure aquest so en els quadre verbals, ja que el manteniment de la labiodental és molt irregular. Per a més informació sobre aquesta qüestió cf. apartat 1.3.1.1 del capítol de Fonètica.
d) Es transcriu sempre la iod en aquelles formes verbals que poden segragar-la, però convé tindre present que el context articulatori pot afavorir la presència o absència d'aquest so. Per a més informació sobre aquest fenomen cf. apartat 1.3.3.2 del capítol de Fonètica.
e) Si s'ha recollit alguna forma verbal que ha aparegut de manera molt esporàdica en un sol informant o en una persona d'un temps verbal concret, no s'inclou en els quadres de verbs però sí que se'n fa el comentari pertinent a l'apartat corresponent del capítol de morfologia.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈbes	ˈbajɣi | ˈbajʒi	(a)ˈnem	(a)ˈnew	ˈbajɣin | ˈbajʒin
Bi	ˈbes	ˈbajɣi	(a)ˈnem	(a)ˈnew	ˈbajɣin
Ca	ˈbes	ˈbajɣi	(a)ˈnem	(a)ˈnew	ˈbajɣin
Cp	ˈbes	ˈbajɣi	(a)ˈnem	(a)ˈnew	ˈbajɣin
Co	ˈbes	ˈbajʒi	(a)ˈnem	(a)ˈnew	ˈbajʒin
Fa	ˈbes	ˈbajɣi | ˈbajʒi	(a)ˈnem	(a)ˈnew	ˈbajɣin | ˈbajʒin
Fi	ˈbes	ˈbajɣi	(a)ˈnem	(a)ˈnew	ˈbajɣin
Gr	ˈbes	ˈbajʒi	(a)ˈnem	(a)ˈnew	ˈbajʒin
Gu	ˈbes	ˈbajɣi | ˈbajʒi	(a)ˈnem	(a)ˈnew	ˈbajɣin | ˈbajʒin
Ll	ˈbes	ˈbajɣi | ˈbajʒi	(a)ˈnem	(a)ˈnew	ˈbajɣin | ˈbajʒin
Mr	ˈbes	ˈbajɣi | ˈbajʒi	(a)ˈnem	(a)ˈnew	ˈbajɣin | ˈbajʒin
Ma	ˈbes	ˈbajɣi | ˈbajʒi	(a)ˈnem	(a)ˈnew	ˈbajɣin | ˈbajʒin
Ms	ˈbes	ˈbajɣi | ˈbajʒi	(a)ˈnem	(a)ˈnew	ˈbajɣin | ˈbajʒin
Ml	ˈbes	ˈbajɣi | ˈbajʒi	(a)ˈnem	(a)ˈnew	ˈbajɣin | ˈbajʒin
Mo	ˈbes	ˈbajʒi	(a)ˈnem	(a)ˈnew	ˈbajʒin
Pb	ˈbes	ˈbajʒi	(a)ˈnem	(a)ˈnew	ˈbajʒin
Po	ˈbes	ˈbajʒi	(a)ˈnem	(a)ˈnew	ˈbajʒin
Pr	ˈbes	ˈbajʒi	(ə)ˈnem	(ə)ˈnew	ˈbajʒin
Si	ˈbes	ˈbajʒi	(a)ˈnem	(a)ˈnew	ˈbajʒin
Tf	ˈbes	ˈbajɣi | ˈbajʒi	(a)ˈnem	(a)ˈnew	ˈbajɣin | ˈbajʒin
To	ˈbes	ˈbajɣi | ˈbajʒi	(a)ˈnem	(a)ˈnew	ˈbajɣin | ˈbajʒin
Ull	ˈbes	ˈbajʒi	(a)ˈnem	(a)ˈnew	ˈbajʒin
Va	ˈbes	ˈbajɣi | ˈbajʒi	(a)ˈnem	(a)ˈnew	ˈbajɣin | ˈbajʒin
Vb	ˈbes	ˈbajɣi | ˈbajʒi	(a)ˈnem	(a)ˈnew	ˈbajɣin | ˈbajʒin

Present d’indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈbatʃ | ˈbaj | ˈbajk	ˈbas	ˈba	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɐw	ˈban
Bi	ˈbaj	ˈbas	ˈba	(a)ˈnem	(a)ˈnew	ˈban
Ca	ˈbaj	ˈbas	ˈba	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɐw	ˈban
Cp	ˈbatʃ | ˈbaj	ˈbas	ˈba	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɐw	ˈban
Co	ˈbaj	ˈbas	ˈba	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɐw	ˈban
Fa	ˈbatʃ | ˈbaj| ˈbajk	ˈbas	ˈba	(a)ˈnem	(a)ˈnew	ˈban
Fi	ˈbatʃ | ˈbaj	ˈbas	ˈba	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɐw	ˈban
Gr	ˈbatʃ | ˈbaj	ˈbas	ˈba	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɐw	ˈban
Gu	ˈbatʃ | ˈbaj | ˈbajk	ˈbas	ˈba	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɐw	ˈban
Ll	ˈbatʃ | ˈbaj	ˈbas	ˈba	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɐw	ˈban
Mr	ˈbatʃ | ˈbaj	ˈbas	ˈba	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɐw	ˈban
Ma	ˈbaj	ˈbas	ˈba	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɐw	ˈban
Ms	ˈbatʃ	ˈbas	ˈba	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɐw	ˈban
Ml	ˈbatʃ	ˈbas	ˈba	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɐw	ˈban
Mo	ˈbaj	ˈbas	ˈba	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɐw	ˈban
Pb	ˈbatʃ | ˈbaj	ˈbas	ˈba	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɐw	ˈban
Po	ˈbatʃ | ˈbaj	ˈbas	ˈba	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɐw	ˈban
Pr	ˈbatʃ | ˈbaj	ˈbas	ˈba	(ə)ˈnɛm	(ə)ˈnɐw	ˈban
Si	ˈbaj	ˈbas	ˈba	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɐw	ˈban
Tf	ˈbatʃ | ˈbaj	ˈbas	ˈba	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɐw	ˈban
To	ˈbatʃ | ˈbaj	ˈbas	ˈba	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɐw	ˈban
Ull	ˈbaj	ˈbas	ˈba	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɐw	ˈban
Va	ˈbatʃ | ˈbaj	ˈbas	ˈba	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɐw	ˈban
Vb	ˈbatʃ | ˈbaj	ˈbas	ˈba	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɐw	ˈban

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	(a)ˈna(β)a	(a)ˈna(β)es	(a)ˈna(β)a	(a)ˈna(β)em	(a)ˈna(β)ew	(a)ˈna(β)en
Bi	(a)ˈna(β)ɛ	(a)ˈna(β)es	(a)ˈna(β)e	(a)ˈna(β)ɛm	(a)ˈna(β)ɛw	(a)ˈna(β)en
Ca	(a)ˈna(β)ɒ	(a)ˈna(β)es	(a)ˈna(β)e	(a)ˈna(β)am	(a)ˈna(β)aw	(a)ˈna(β)en
Cp	(a)ˈna(β)o/ɒ	(a)ˈna(β)es	(a)ˈna(β)ɒ	(a)ˈna(β)em	(a)ˈna(β)ew	(a)ˈna(β)en
Co	(a)ˈna(β)ɛ	(a)ˈna(β)es	(a)ˈna(β)e	(a)ˈna(β)em	(a)ˈna(β)ew	(a)ˈna(β)en
Fa	(a)ˈna(β)ɛ	(a)ˈna(β)es	(a)ˈna(β)ɛ	(a)ˈna(β)em	(a)ˈna(β)ew	(a)ˈna(β)en
Fi	(a)ˈna(β)ɒ	(a)ˈna(β)es	(a)ˈna(β)e	(a)ˈna(β)am	(a)ˈna(β)aw	(a)ˈna(β)en
Gr	(a)ˈna(β)ɛ	(a)ˈna(β)es	(a)ˈna(β)e	(a)ˈna(β)am	(a)ˈna(β)aw	(a)ˈna(β)en
Gu	(a)ˈna(β)o/a	(a)ˈna(β)es	(a)ˈna(β)a	(a)ˈna(β)em	(a)ˈna(β)ew	(a)ˈna(β)en
Ll	(a)ˈna(β)ɒ	(a)ˈna(β)es	(a)ˈna(β)e	(a)ˈna(β)am	(a)ˈna(β)aw	(a)ˈna(β)en
Mr	(a)ˈna(β)e	(a)ˈna(β)es	(a)ˈna(β)a	(a)ˈna(β)em	(a)ˈna(β)ew	(a)ˈna(β)en
Ma	(a)ˈna(β)a	(a)ˈna(β)es	(a)ˈna(β)e	(a)ˈna(β)am	(a)ˈna(β)aw	(a)ˈna(β)en
Ms	(a)ˈna(β)o	(a)ˈna(β)es	(a)ˈna(β)ɒ	(a)ˈna(β)em	(a)ˈna(β)ew	(a)ˈna(β)en
Ml	(a)ˈna(β)ɒ	(a)ˈna(β)es	(a)ˈna(β)e	(a)ˈna(β)em	(a)ˈna(β)ew	(a)ˈna(β)en
Mo	(a)ˈna(β)ɒ	(a)ˈna(β)es	(a)ˈna(β)e	(a)ˈna(β)am	(a)ˈna(β)aw	(a)ˈna(β)en
Pb	(a)ˈna(β)ɒ	(a)ˈna(β)es	(a)ˈna(β)e	(a)ˈna(β)am	(a)ˈna(β)aw	(a)ˈna(β)en
Po	(a)ˈna(β)ɛ	(a)ˈna(β)es	(a)ˈna(β)ɛ	(a)ˈna(β)om/em	(a)ˈna(β)ow/ew	(a)ˈna(β)en
Pr	(ə)ˈna(β)ɛ	(ə)ˈna(β)es	(ə)ˈna(β)e	(ə)ˈna(β)em	(ə)ˈna(β)ew	(ə)ˈna(β)en
Si	(a)ˈna(β)ɛ	(a)ˈna(β)es	(a)ˈna(β)e	(a)ˈna(β)em	(a)ˈna(β)ew	(a)ˈna(β)en
Tf	(a)ˈna(β)o/a	(a)ˈna(β)es	(a)ˈna(β)a	(a)ˈna(β)em	(a)ˈna(β)ew	(a)ˈna(β)en
To	(a)ˈna(β)ɛ	(a)ˈna(β)es	(a)ˈna(β)e	(a)ˈna(β)am	(a)ˈna(β)aw	(a)ˈna(β)en
Ull	(a)ˈna(β)ɛ	(a)ˈna(β)es	(a)ˈna(β)e	(a)ˈna(β)om/em	(a)ˈna(β)ow/ew	(a)ˈna(β)en
Va	(a)ˈna(β)a	(a)ˈna(β)es	(a)ˈna(β)e	(a)ˈna(β)am	(a)ˈna(β)aw	(a)ˈna(β)en
Vb	(a)ˈna(β)ɛ	(a)ˈna(β)es	(a)ˈna(β)e	(a)ˈna(β)am	(a)ˈna(β)aw	(a)ˈna(β)en

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	(a)niˈɾe	(a)niˈɾas	(a)niˈɾa	(a)niˈɾem	(a)niˈɾew	(a)niˈɾan
Bi	(a)niˈɾe	(a)niˈɾas	(a)niˈɾa	(a)niˈɾem	(a)niˈɾew	(a)niˈɾan
Ca	(a)niˈɾe	(a)niˈɾas	(a)niˈɾa	(a)niˈɾɛm	(a)niˈɾɛw	(a)niˈɾan
Cp	(a)niˈɾe	(a)niˈɾas	(a)niˈɾa	(a)niˈɾɛm	(a)niˈɾɛw	(a)niˈɾan
Co	(a)niˈɾɛ	(a)niˈɾas	(a)niˈɾa	(a)niˈɾɛm	(a)niˈɾɛw	(a)niˈɾan
Fa	(a)niˈɾe	(a)niˈɾas	(a)niˈɾa	(a)niˈɾem	(a)niˈɾew	(a)niˈɾan
Fi	(a)niˈɾe	(a)niˈɾas	(a)niˈɾa	(a)niˈɾɛm	(a)niˈɾɛw	(a)niˈɾan
Gr	(a)niˈɾe	(a)niˈɾas	(a)niˈɾa	(a)niˈɾɛm	(a)niˈɾɛw	(a)niˈɾan
Gu	(a)niˈɾe	(a)niˈɾas	(a)niˈɾa	(a)niˈɾɛm	(a)niˈɾɛw	(a)niˈɾan
Ll	(a)niˈɾe	(a)niˈɾas	(a)niˈɾa	(a)niˈɾɛm	(a)niˈɾɛw	(a)niˈɾan
Mr	(a)niˈɾe	(a)niˈɾas	(a)niˈɾa	(a)niˈɾɛm	(a)niˈɾɛw	(a)niˈɾan
Ma	(a)niˈɾe	(a)niˈɾas	(a)niˈɾa	(a)niˈɾem	(a)niˈɾew	(a)niˈɾan
Ms	(a)niˈɾe	(a)niˈɾas	(a)niˈɾa	(a)niˈɾɛm	(a)niˈɾɛw	(a)niˈɾan
Ml	(a)niˈɾe	(a)niˈɾas	(a)niˈɾa	(a)niˈɾɛm	(a)niˈɾɛw	(a)niˈɾan
Mo	(a)niˈɾɛ	(a)niˈɾas	(a)niˈɾa	(a)niˈɾɛm	(a)niˈɾɛw	(a)niˈɾan
Pb	(a)niˈɾɛ	(a)niˈɾas	(a)niˈɾa	(a)niˈɾɛm	(a)niˈɾɛw	(a)niˈɾan
Po	(a)niˈɾe	(a)niˈɾas	(a)niˈɾa	(a)niˈɾɛm	(a)niˈɾɛw	(a)niˈɾan
Pr	(ə)niˈɾe	(ə)niˈɾas	(ə)niˈɾa	(ə)niˈɾɛm	(ə)niˈɾɛw	(ə)niˈɾan
Si	(a)niˈɾɛ	(a)niˈɾas	(a)niˈɾa	(a)niˈɾɛm	(a)niˈɾɛw	(a)niˈɾan
Tf	(a)niˈɾe	(a)niˈɾas	(a)niˈɾa	(a)niˈɾɛm	(a)niˈɾɛw	(a)niˈɾan
To	(a)niˈɾe	(a)niˈɾas	(a)niˈɾa	(a)niˈɾɛm	(a)niˈɾɛw	(a)niˈɾan
Ull	(a)niˈɾɛ	(a)niˈɾas	(a)niˈɾa	(a)niˈɾɛm	(a)niˈɾɛw	(a)niˈɾan
Va	(a)niˈɾe	(a)niˈɾas	(a)niˈɾa	(a)niˈɾɛm	(a)niˈɾɛw	(a)niˈɾan
Vb	(a)niˈɾe	(a)niˈɾas	(a)niˈɾa	(a)niˈɾɛm	(a)niˈɾɛw	(a)niˈɾan

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	(a)niˈɾia	(a)niˈɾies	(a)niˈɾia	(a)niˈɾiem	(a)niˈɾiew	(a)niˈɾien
Bi	(a)niˈɾiɛ	(a)niˈɾies	(a)niˈɾie	(a)niˈɾiɛm	(a)niˈɾiɛw	(a)niˈɾien
Ca	(a)niˈɾiɒ	(a)niˈɾies	(a)niˈɾie	(a)niˈɾiam	(a)niˈɾiaw	(a)niˈɾien
Cp	(a)niˈɾio/ɒ	(a)niˈɾies	(a)niˈɾiɒ	(a)niˈɾiem	(a)niˈɾiew	(a)niˈɾien
Co	(a)niˈɾiɛ	(a)niˈɾies	(a)niˈɾie	(a)niˈɾiem	(a)niˈɾiew	(a)niˈɾien
Fa	(a)niˈɾiɛ	(a)niˈɾies	(a)niˈɾiɛ	(a)niˈɾiem	(a)niˈɾiew	(a)niˈɾien
Fi	(a)niˈɾiɒ	(a)niˈɾies	(a)niˈɾie	(a)niˈɾiam	(a)niˈɾiaw	(a)niˈɾien
Gr	(a)niˈɾiɛ	(a)niˈɾies	(a)niˈɾie	(a)niˈɾiam	(a)niˈɾiaw	(a)niˈɾien
Gu	(a)niˈɾio/a	(a)niˈɾies	(a)niˈɾia	(a)niˈɾiem	(a)niˈɾiew	(a)niˈɾien
Ll	(a)niˈɾiɒ	(a)niˈɾies	(a)niˈɾie	(a)niˈɾiam	(a)niˈɾiaw	(a)niˈɾien
Mr	(a)niˈɾie	(a)niˈɾies	(a)niˈɾia	(a)niˈɾiem	(a)niˈɾiew	(a)niˈɾien
Ma	(a)niˈɾia	(a)niˈɾies	(a)niˈɾie	(a)niˈɾiam	(a)niˈɾiaw	(a)niˈɾien
Ms	(a)niˈɾio	(a)niˈɾies	(a)niˈɾiɒ	(a)niˈɾiem	(a)niˈɾiew	(a)niˈɾien
Ml	(a)niˈɾiɒ	(a)niˈɾies	(a)niˈɾie	(a)niˈɾiem	(a)niˈɾiew	(a)niˈɾien
Mo	(a)niˈɾiɒ	(a)niˈɾies	(a)niˈɾie	(a)niˈɾiam	(a)niˈɾiaw	(a)niˈɾien
Pb	(a)niˈɾiɒ	(a)niˈɾies	(a)niˈɾie	(a)niˈɾiam	(a)niˈɾiaw	(a)niˈɾien
Po	(a)niˈɾiɛ	(a)niˈɾies	(a)niˈɾiɛ	(a)niˈɾiom/em	(a)niˈɾiow/ew	(a)niˈɾien
Pr	(ə)niˈɾiɛ	(ə)niˈɾies	(ə)niˈɾie	(ə)niˈɾiem	(ə)niˈɾiew	(ə)niˈɾien
Si	(a)niˈɾiɛ	(a)niˈɾies	(a)niˈɾie	(a)niˈɾiem	(a)niˈɾiew	(a)niˈɾien
Tf	(a)niˈɾio/a	(a)niˈɾies	(a)niˈɾia	(a)niˈɾiem	(a)niˈɾiew	(a)niˈɾien
To	(a)niˈɾiɛ	(a)niˈɾies	(a)niˈɾie	(a)niˈɾiam	(a)niˈɾiaw	(a)niˈɾien
Ull	(a)niˈɾiɛ	(a)niˈɾies	(a)niˈɾie	(a)niˈɾiom/em	(a)niˈɾiow/ew	(a)niˈɾien
Va	(a)niˈɾia	(a)niˈɾies	(a)niˈɾie	(a)niˈɾiam	(a)niˈɾiaw	(a)niˈɾien
Vb	(a)niˈɾiɛ	(a)niˈɾies	(a)niˈɾie	(a)niˈɾiam	(a)niˈɾiaw	(a)niˈɾien

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈbajɣi | ˈbajʒi	ˈbajɣis | ˈbajʒis	ˈbajɣi | ˈbajʒi	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɛw	ˈbajɣin | ˈbajʒin
Bi	ˈbajɣɛ/i	ˈbajɣis	ˈbajɣi	(a)ˈnem	(a)ˈnew	ˈbajɣin
Ca	ˈbajɣɒ/i	ˈbajɣis	ˈbajɣi	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɛw	ˈbajɣin
Cp	ˈbajɣi	ˈbajɣis	ˈbajɣi	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɛw	ˈbajɣin
Co	ˈbajʒi	ˈbajʒis	ˈbajʒi	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɛw	ˈbajʒin
Fa	ˈbajɣi | ˈbajʒi	ˈbajɣis | ˈbajʒis	ˈbajɣi | ˈbajʒi	(a)ˈnem	(a)ˈnew	ˈbajɣin | ˈbajʒin
Fi	ˈbajɣɒ/i	ˈbajɣis	ˈbajɣi	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɛw	ˈbajɣin
Gr	ˈbajʒi	ˈbajʒis	ˈbajʒi	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɛw	ˈbajʒin
Gu	ˈbajɣi | ˈbajʒi	ˈbajɣis | ˈbajʒis	ˈbajɣi | ˈbajʒi	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɛw	ˈbajɣin | ˈbajʒin
Ll	ˈbajɣi | ˈbajʒi	ˈbajɣis | ˈbajʒis	ˈbajɣi | ˈbajʒi	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɛw	ˈbajɣin | ˈbajʒin
Mr	ˈbajɣi | ˈbajʒi	ˈbajɣis | ˈbajʒis	ˈbajɣi | ˈbajʒi	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɛw	ˈbajɣin | ˈbajʒin
Ma	ˈbajɣa/i | ˈbajʒa/i	ˈbajɣis | ˈbajʒis	ˈbajɣi | ˈbajʒi	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɛw	ˈbajɣin | ˈbajʒin
Ms	ˈbajɣi | ˈbajʒi	ˈbajɣis | ˈbajʒis	ˈbajɣi | ˈbajʒi	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɛw	ˈbajɣin | ˈbajʒin
Ml	ˈbajɣi | ˈbajʒi	ˈbajɣis | ˈbajʒis	ˈbajɣi | ˈbajʒi	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɛw	ˈbajɣin | ˈbajʒin
Mo	ˈbajʒi	ˈbajʒis	ˈbajʒi	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɛw	ˈbajʒin
Pb	ˈbajʒɒ/i	ˈbajʒis	ˈbajʒi	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɛw	ˈbajʒin
Po	ˈbajʒi	ˈbajʒis	ˈbajʒi	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɛw	ˈbajʒin
Pr	ˈbajʒi	ˈbajʒis	ˈbajʒi	(ə)ˈnɛm	(ə)ˈnɛw	ˈbajʒin
Si	ˈbajʒi	ˈbajʒis	ˈbajʒi	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɛw	ˈbajʒin
Tf	ˈbajɣi | ˈbajʒi	ˈbajɣis | ˈbajʒis	ˈbajɣi | ˈbajʒi	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɛw	ˈbajɣin | ˈbajʒin
To	ˈbajɣi | ˈbajʒi	ˈbajɣis | ˈbajʒis	ˈbajɣi | ˈbajʒi	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɛw	ˈbajɣin | ˈbajʒin
Ull	ˈbajʒɛ/i	ˈbajʒis	ˈbajʒi	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɛw	ˈbajʒin
Va	ˈbajɣi | ˈbajʒi	ˈbajɣis | ˈbajʒis	ˈbajɣi | ˈbajʒi	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɛw	ˈbajɣin | ˈbajʒin
Vb	ˈbajɣi | ˈbajʒi	ˈbajɣis | ˈbajʒis	ˈbajɣi | ˈbajʒi	(a)ˈnɛm	(a)ˈnɛw	ˈbajɣin | ˈbajʒin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	(a)ˈnes	(a)ˈnesis	(a)ˈnes	(a)ˈnesim	(a)ˈnesiw	(a)ˈnesin
Bi	(a)ˈnes/ɛ	(a)ˈneses/is	(a)ˈnes	(a)ˈnesɛm/im	(a)ˈnesɛw/iw	(a)ˈnesen/in
Ca	(a)ˈnes/ɒ	(a)ˈneses	(a)ˈnes	(a)ˈnesam	(a)ˈnesaw	(a)ˈnesen
Cp	(a)ˈnes	(a)ˈnesis	(a)ˈnes	(a)ˈnesim	(a)ˈnesiw	(a)ˈnesin
Co	(a)ˈnes/ɛ	(a)ˈneses/is	(a)ˈnes	(a)ˈnesem	(a)ˈnesew	(a)ˈnesen/in
Fa	(a)ˈnes	(a)ˈnesis	(a)ˈnes	(a)ˈnesim	(a)ˈnesiw	(a)ˈnesin
Fi	(a)ˈnesɒ	(a)ˈneses	(a)ˈnes	(a)ˈnesam	(a)ˈnesaw	(a)ˈnesen
Gr	(a)ˈnes	(a)ˈneses/is	(a)ˈnes	(a)ˈnesam	(a)ˈnesaw	(a)ˈnesen/in
Gu	(a)ˈnesa	(a)ˈneses	(a)ˈnes	(a)ˈnesem	(a)ˈnesew	(a)ˈnesen
Ll	(a)ˈnesɒ	(a)ˈneses	(a)ˈnes	(a)ˈnesam	(a)ˈnesaw	(a)ˈnesen
Mr	(a)ˈnes	(a)ˈnesis	(a)ˈnes	(a)ˈnesim	(a)ˈnesiw	(a)ˈnesin
Ma	(a)ˈnes/a	(a)ˈneses	(a)ˈnes	(a)ˈnesam	(a)ˈnesaw	(a)ˈnesen
Ms	(a)ˈnes	(a)ˈneses/is	(a)ˈnes	(a)ˈnesem/im	(a)ˈnesew/iw	(a)ˈnesen/in
Ml	(a)ˈnes	(a)ˈnesis	(a)ˈnes	(a)ˈnesim	(a)ˈnesiw	(a)ˈnesin
Mo	(a)ˈnes/ɒ	(a)ˈneses	(a)ˈnes	(a)ˈnesam	(a)ˈnesaw	(a)ˈnesen
Pb	(a)ˈnes	(a)ˈneses/is	(a)ˈnes	(a)ˈnesam	(a)ˈnesaw	(a)ˈnesen/in
Po	(a)ˈnes	(a)ˈnesis	(a)ˈnes	(a)ˈnesom/im	(a)ˈnesow/iw	(a)ˈnesin
Pr	(ə)ˈnes	(ə)ˈnesis	(ə)ˈnes	(ə)ˈnesim	(ə)ˈnesiw	(ə)ˈnesin
Si	(a)ˈnes	(a)ˈnesis	(a)ˈnes	(a)ˈnesim	(a)ˈnesiw	(a)ˈnesin
Tf	(a)ˈnes	(a)ˈneses/is	(a)ˈnes	(a)ˈnesem/im	(a)ˈnesew/iw	(a)ˈnesen/in
To	(a)ˈnes	(a)ˈnesis	(a)ˈnes	(a)ˈnesim	(a)ˈnesiw	(a)ˈnesin
Ull	(a)ˈnesɛ	(a)ˈneses/is	(a)ˈnes	(a)ˈnesom/im	(a)ˈnesow/iw	(a)ˈnesin/in
Va	(a)ˈnes	(a)ˈnesis	(a)ˈnes	(a)ˈnesam/im	(a)ˈnesaw/iw	(a)ˈnesin
Vb	(a)ˈnes/ɛ	(a)ˈneses	(a)ˈnes	(a)ˈnesam	(a)ˈnesaw	(a)ˈnesen

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2.3.2 Donar[269]

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	do'na	do'nan	do'nat
Bi	do'na	do'nan	do'nat
Ca	do'na	do'nan	do'nat
Cp	do'na	do'nan	do'nat
Co	do'na	do'nan	do'nat
Fa	do'na	do'nan	do'nat
Fi	do'na	do'nan	do'nat
Gr	do'na	do'nan	do'nat
Gu	do'na	do'nan	do'nat
Ll	do'na	do'nan	do'nat
Mr	do'na	do'nan	do'nat
Ma	do'na	do'nan	do'nat
Ms	do'na	do'nan	do'nat
Ml	do'na	do'nan	do'nat
Mo	do'na	do'nan	do'nat
Pb	do'na	do'nan	do'nat
Po	do'na	do'nan	do'nat
Pr	du'na	du'nan	du'nat
Si	do'na	do'nan	do'nat
Tf	do'na	do'nan	do'nat
To	do'na	do'nan	do'nat
Ull	do'na	do'nan	do'nat
Va	do'na	do'nan	do'nat
Vb	do'na	do'nan	do'nat

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	'dona	'doni	do'nɐm	do'nɐw	'donin
Bi	'donɛ	'doni	do'nem	do'new	'donin
Ca	'donɒ	'doni	do'nɐm	do'nɐw	'donin
Cp	'donɒ	'doni	do'nɐm	do'nɐw	'donin
Co	'donɛ	'doni	do'nɐm	do'nɐw	'donin
Fa	'donɛ	'doni	do'nem	do'new	'donin
Fi	'donɒ	'doni	do'nɐm	do'nɐw	'donin
Gr	'donɛ	'doni	do'nɐm	do'nɐw	'donin
Gu	'dona	'doni	do'nɐm	do'nɐw	'donin
Ll	'donɒ	'doni	do'nɐm	do'nɐw	'donin
Mr	'dona	'doni	do'nɐm	do'nɐw	'donin
Ma	'dona	'doni	do'nɐm	do'nɐw	'donin
Ms	'donɒ	'doni	do'nɐm	do'nɐw	'donin
Ml	'donɒ	'doni	do'nɐm	do'nɐw	'donin
Mo	'donɒ	'doni	do'nɐm	do'nɐw	'donin
Pb	'donɒ	'doni	do'nɐm	do'nɐw	'donin
Po	'donɛ	'doni	do'nɐm	do'nɐw	'donin
Pr	'donɛ	'doni	du'nɐm	du'nɐw	'donin
Si	'donɛ	'doni	do'nɐm	do'nɐw	'donin
Tf	'dona	'doni	do'nɐm	do'nɐw	'donin
To	'donɛ	'doni	do'nɐm	do'nɐw	'donin
Ull	'donɛ	'doni	do'nɐm	do'nɐw	'donin
Va	'dona	'doni	do'nɐm	do'nɐw	'donin
Vb	'donɛ	'doni	do'nɐm	do'nɐw	'donin

[269] En alguns pobles del Priorat, però, són d'ús compartit la forma bisil·làbica del verb *donar* i la monosil·làbica *dar*. Per a més informació sobre la distribució de variants i localitats cf. capítol 2.2 Morfologia verbal.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈdono | ˈdoŋ	ˈdones	ˈdona	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonen
Bi	ˈdono	ˈdones	ˈdone	doˈnem	doˈnew	ˈdonen
Ca	ˈdono	ˈdones	ˈdone	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonen
Cp	ˈdono	ˈdones	ˈdonɒ	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonen
Co	ˈdono | ˈdoŋ	ˈdones	ˈdone	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonen
Fa	ˈdono | ˈdoŋ	ˈdones	ˈdonɛ	doˈnem	doˈnew	ˈdonen
Fi	ˈdono	ˈdones	ˈdone	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonen
Gr	ˈdono | ˈdoŋ	ˈdones	ˈdone	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonen
Gu	ˈdono	ˈdones	ˈdona	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonen
Ll	ˈdono | ˈdoŋ	ˈdones	ˈdone	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonen
Mr	ˈdono	ˈdones	ˈdona	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonen
Ma	ˈdono	ˈdones	ˈdone	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonen
Ms	ˈdono	ˈdones	ˈdonɒ	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonen
Ml	ˈdono | ˈdoŋ	ˈdones	ˈdone	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonen
Mo	ˈdono | ˈdoŋ	ˈdones	ˈdone	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonen
Pb	ˈdono | ˈdoŋ	ˈdones	ˈdone	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonen
Po	ˈdono | ˈdoŋ	ˈdones	ˈdonɛ	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonen
Pr	ˈdonu | ˈdoŋ	ˈdones	ˈdone	duˈnɛm	duˈnɛw	ˈdonen
Si	ˈdono | ˈdoŋ	ˈdones	ˈdone	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonen
Tf	ˈdono | ˈdoŋ	ˈdones	ˈdona	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonen
To	ˈdono | ˈdoŋ	ˈdones	ˈdone	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonen
Ull	ˈdono | ˈdoŋ	ˈdones	ˈdone	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonen
Va	ˈdono	ˈdones	ˈdone	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonen
Vb	ˈdono	ˈdones	ˈdone	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonen

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	doˈna(β)a	doˈna(β)es	doˈna(β)a	doˈna(β)em	doˈna(β)ew	doˈna(β)en
Bi	doˈna(β)ɛ	doˈna(β)es	doˈna(β)e	doˈna(β)ɛm	doˈna(β)ɛw	doˈna(β)en
Ca	doˈna(β)ɒ	doˈna(β)es	doˈna(β)e	doˈna(β)am	doˈna(β)aw	doˈna(β)en
Cp	doˈna(β)o/ɒ	doˈna(β)es	doˈna(β)ɒ	doˈna(β)em	doˈna(β)ew	doˈna(β)en
Co	doˈna(β)ɛ	doˈna(β)es	doˈna(β)e	doˈna(β)em	doˈna(β)ew	doˈna(β)en
Fa	doˈna(β)ɛ	doˈna(β)es	doˈna(β)ɛ	doˈna(β)em	doˈna(β)ew	doˈna(β)en
Fi	doˈna(β)ɒ	doˈna(β)es	doˈna(β)e	doˈna(β)am	doˈna(β)aw	doˈna(β)en
Gr	doˈna(β)ɛ	doˈna(β)es	doˈna(β)e	doˈna(β)am	doˈna(β)aw	doˈna(β)en
Gu	doˈna(β)o/a	doˈna(β)es	doˈna(β)a	doˈna(β)em	doˈna(β)ew	doˈna(β)en
Ll	doˈna(β)ɒ	doˈna(β)es	doˈna(β)e	doˈna(β)am	doˈna(β)aw	doˈna(β)en
Mr	doˈna(β)e	doˈna(β)es	doˈna(β)a	doˈna(β)em	doˈna(β)ew	doˈna(β)en
Ma	doˈna(β)a	doˈna(β)es	doˈna(β)e	doˈna(β)am	doˈna(β)aw	doˈna(β)en
Ms	doˈna(β)o	doˈna(β)es	doˈna(β)ɒ	doˈna(β)em	doˈna(β)ew	doˈna(β)en
Ml	doˈna(β)ɒ	doˈna(β)es	doˈna(β)e	doˈna(β)em	doˈna(β)ew	doˈna(β)en
Mo	doˈna(β)ɒ	doˈna(β)es	doˈna(β)e	doˈna(β)am	doˈna(β)aw	doˈna(β)en
Pb	doˈna(β)ɒ	doˈna(β)es	doˈna(β)e	doˈna(β)am	doˈna(β)aw	doˈna(β)en
Po	doˈna(β)ɛ	doˈna(β)es	doˈna(β)e	doˈna(β)om/em	doˈna(β)ow/ew	doˈna(β)en
Pr	duˈna(β)ɛ	duˈna(β)es	duˈna(β)e	duˈna(β)em	duˈna(β)ew	duˈna(β)en
Si	doˈna(β)ɛ	doˈna(β)es	doˈna(β)e	doˈna(β)em	doˈna(β)ew	doˈna(β)en
Tf	doˈna(β)o/a	doˈna(β)es	doˈna(β)a	doˈna(β)em	doˈna(β)ew	doˈna(β)en
To	doˈna(β)ɛ	doˈna(β)es	doˈna(β)e	doˈna(β)am	doˈna(β)aw	doˈna(β)en
Ull	doˈna(β)ɛ	doˈna(β)es	doˈna(β)e	doˈna(β)om/em	doˈna(β)ow/ew	doˈna(β)en
Va	doˈna(β)a	doˈna(β)es	doˈna(β)e	doˈna(β)am	doˈna(β)aw	doˈna(β)en
Vb	doˈna(β)ɛ	doˈna(β)es	doˈna(β)e	doˈna(β)am	doˈna(β)aw	doˈna(β)en

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	dona'ɾe	dona'ɾas	dona'ɾa	dona'ɾem	dona'ɾew	dona'ɾan
Bi	dona'ɾe	dona'ɾas	dona'ɾa	dona'ɾem	dona'ɾew	dona'ɾan
Ca	dona'ɾe	dona'ɾas	dona'ɾa	dona'ɾem	dona'ɾew	dona'ɾan
Cp	dona'ɾe	dona'ɾas	dona'ɾa	dona'ɾem	dona'ɾew	dona'ɾan
Co	dona'ɾɛ	dona'ɾas	dona'ɾa	dona'ɾem	dona'ɾew	dona'ɾan
Fa	dona'ɾe	dona'ɾas	dona'ɾa	dona'rem	dona'ɾew	dona'ɾan
Fi	dona'ɾe	dona'ɾas	dona'ɾa	dona'ɾem	dona'ɾew	dona'ɾan
Gr	dona'ɾe	dona'ɾas	dona'ɾa	dona'ɾem	dona'ɾew	dona'ɾan
Gu	dona'ɾe	dona'ɾas	dona'ɾa	dona'ɾem	dona'ɾew	dona'ɾan
Ll	dona'ɾe	dona'ɾas	dona'ɾa	dona'ɾem	dona'ɾew	dona'ɾan
Mr	dona'ɾe	dona'ɾas	dona'ɾa	dona'ɾem	dona'ɾew	dona'ɾan
Ma	dona'ɾe	dona'ɾas	dona'ɾa	dona'rem	dona'ɾew	dona'ɾan
Ms	dona'ɾe	dona'ɾas	dona'ɾa	dona'ɾem	dona'ɾew	dona'ɾan
Ml	dona'ɾe	dona'ɾas	dona'ɾa	dona'ɾem	dona'ɾew	dona'ɾan
Mo	dona'ɾɛ	dona'ɾas	dona'ɾa	dona'ɾem	dona'ɾew	dona'ɾan
Pb	dona'ɾɛ	dona'ɾas	dona'ɾa	dona'ɾem	dona'ɾew	dona'ɾan
Po	dona'ɾe	dona'ɾas	dona'ɾa	dona'ɾem	dona'ɾew	dona'ɾan
Pr	duna'ɾe	duna'ɾas	duna'ɾa	duna'ɾem	duna'ɾew	duna'ɾan
Si	dona'ɾɛ	dona'ɾas	dona'ɾa	dona'ɾem	dona'ɾew	dona'ɾan
Tf	dona'ɾe	dona'ɾas	dona'ɾa	dona'ɾem	dona'ɾew	dona'ɾan
To	dona'ɾe	dona'ɾas	dona'ɾa	dona'ɾem	dona'ɾew	dona'ɾan
Ull	dona'ɾɛ	dona'ɾas	dona'ɾa	dona'ɾem	dona'ɾew	dona'ɾan
Va	dona'ɾe	dona'ɾas	dona'ɾa	dona'ɾem	dona'ɾew	dona'ɾan
Vb	dona'ɾe	dona'ɾas	dona'ɾa	dona'ɾem	dona'ɾew	dona'ɾan

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	dona'ɾia	dona'ɾies	dona'ɾia	dona'ɾiem	dona'ɾiew	dona'ɾien
Bi	dona'ɾiɛ	dona'ɾies	dona'ɾie	dona'ɾiɛm	dona'ɾiɛw	dona'ɾien
Ca	dona'ɾiɒ	dona'ɾies	dona'ɾie	dona'ɾiam	dona'ɾiaw	dona'ɾien
Cp	dona'ɾio/ɒ	dona'ɾies	dona'ɾiɒ	dona'ɾiem	dona'ɾiew	dona'ɾien
Co	dona'ɾiɛ	dona'ɾies	dona'ɾie	dona'ɾiem	dona'ɾiew	dona'ɾien
Fa	dona'ɾiɛ	dona'ɾies	dona'ɾiɛ	dona'ɾiem	dona'ɾiew	dona'ɾien
Fi	dona'ɾiɒ	dona'ɾies	dona'ɾie	dona'ɾiam	dona'ɾiaw	dona'ɾien
Gr	dona'ɾiɛ	dona'ɾies	dona'ɾie	dona'ɾiam	dona'ɾiaw	dona'ɾien
Gu	dona'ɾio/a	dona'ɾies	dona'ɾia	dona'ɾiem	dona'ɾiew	dona'ɾien
Ll	dona'ɾiɒ	dona'ɾies	dona'ɾie	dona'ɾiam	dona'ɾiaw	dona'ɾien
Mr	dona'ɾie	dona'ɾies	dona'ɾia	dona'ɾiem	dona'ɾiew	dona'ɾien
Ma	dona'ɾia	dona'ɾies	dona'ɾie	dona'ɾiam	dona'ɾiaw	dona'ɾien
Ms	dona'ɾio	dona'ɾies	dona'ɾiɒ	dona'ɾiem	dona'ɾiew	dona'ɾien
Ml	dona'ɾiɒ	dona'ɾies	dona'ɾie	dona'ɾiem	dona'ɾiew	dona'ɾien
Mo	dona'ɾiɒ	dona'ɾies	dona'ɾie	dona'ɾiam	dona'ɾiaw	dona'ɾien
Pb	dona'ɾiɒ	dona'ɾies	dona'ɾie	dona'ɾiam	dona'ɾiaw	dona'ɾien
Po	dona'ɾiɛ	dona'ɾies	dona'ɾiɛ	dona'ɾiom/em	dona'ɾiow/ew	dona'ɾien
Pr	duna'ɾiɛ	dunə'ɾies	dunə'ɾie	donə'ɾiem	dunə'ɾiew	dunə'ɾien
Si	dona'ɾiɛ	dona'ɾies	dona'ɾie	dona'ɾiem	dona'ɾiew	dona'ɾien
Tf	dona'ɾio/a	dona'ɾies	dona'ɾia	dona'ɾiem	dona'ɾiew	dona'ɾien
To	dona'ɾiɛ	dona'ɾies	dona'ɾie	dona'ɾiam	dona'ɾiaw	dona'ɾien
Ull	dona'ɾiɛ	dona'ɾies	dona'ɾie	dona'ɾiom/em	dona'ɾiow/ew	dona'ɾien
Va	dona'ɾia	dona'ɾies	dona'ɾie	dona'ɾiam	dona'ɾiaw	dona'ɾien
Vb	dona'ɾiɛ	dona'ɾies	dona'ɾie	dona'ɾiam	dona'ɾiaw	dona'ɾien

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈdoŋgi | ˈdoni	ˈdoŋgis | ˈdonis	ˈdoŋgi | ˈdoni	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdoŋgin | ˈdonin
Bi	ˈdonɛ/i	ˈdonis	ˈdoni	doˈnem	doˈnew	ˈdonin
Ca	ˈdonɒ/i	ˈdonis	ˈdoni	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonin
Cp	ˈdoni	ˈdonis	ˈdoni	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonin
Co	ˈdoŋgi | ˈdoni	ˈdoŋgis | ˈdonis	ˈdoŋgi | ˈdoni	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdoŋgin | ˈdonin
Fa	ˈdoŋgi | ˈdoni	ˈdoŋgis | ˈdonis	ˈdoŋgi | ˈdoni	doˈnem	doˈnew	ˈdoŋgin | ˈdonin
Fi	ˈdoni	ˈdonis	ˈdoni	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonin
Gr	ˈdoŋgi | ˈdoni	ˈdoŋgis | ˈdonis	ˈdoŋgi | ˈdoni	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdoŋgin | ˈdonin
Gu	ˈdoni	ˈdonis	ˈdoni	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonin
Ll	ˈdoŋgi | ˈdoni	ˈdoŋgis | ˈdonis	ˈdoŋgi | ˈdoni	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdoŋgin | ˈdonin
Mr	ˈdoni	ˈdonis	ˈdoni	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonin
Ma	ˈdona/i	ˈdonis	ˈdoni	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonin
Ms	ˈdoni	ˈdonis	ˈdoni	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonin
Ml	ˈdoŋgi | ˈdoni	ˈdoŋgis | ˈdonis	ˈdoŋgi | ˈdoni	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdoŋgin | ˈdonin
Mo	ˈdoŋgi | ˈdoni	ˈdoŋgis | ˈdonis	ˈdoŋgi | ˈdoni	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdoŋgin | ˈdonin
Pb	ˈdoŋgi | ˈdoni	ˈdoŋgis | ˈdonis	ˈdoŋgi | ˈdoni	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdoŋgin | ˈdonin
Po	ˈdoŋgi | ˈdoni	ˈdoŋgis | ˈdonis	ˈdoŋgi | ˈdoni	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdoŋgin | ˈdonin
Pr	ˈdoŋgi | ˈdoni	ˈdoŋgis | ˈdonis	ˈdoŋgi | ˈdoni	duˈnɛm	duˈnɛw	ˈdoŋgin | ˈdonin
Si	ˈdoŋgi | ˈdoni	ˈdoŋgis | ˈdonis	ˈdoŋgi | ˈdoni	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdoŋgin | ˈdonin
Tf	ˈdoŋgi | ˈdoni	ˈdoŋgis | ˈdonis	ˈdoŋgi | ˈdoni	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdoŋgin | ˈdonin
To	ˈdoŋgi | ˈdoni	ˈdoŋgis | ˈdonis	ˈdoŋgi | ˈdoni	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdoŋgin | ˈdonin
Ull	ˈdonɛ/i	ˈdonis	ˈdoni	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonin
Va	ˈdoni	ˈdonis	ˈdoni	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonin
Vb	ˈdoni	ˈdonis	ˈdoni	doˈnɛm	doˈnɛw	ˈdonin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	doŋ'ges do'nes	doŋ'gesis do'nesis	doŋ'ges do'nes	do'nesim	do'nesiw	doŋ'gesin do'nesin
Bi	do'nes/ɛ	do'neses/is	do'nes	do'nesɛm/im	do'nesɛw/iw	do'nesen/in
Ca	do'nes/ɒ	do'neses	do'nes	do'nesam	do'nesaw	do'nesen
Cp	do'nes	do'nesis	do'nes	do'nesim	do'nesiw	do'nesin
Co	doŋ'ges/ɛ do'nes/ɛ	doŋ'geses/is do'neses/is	doŋ'ges do'nes	do'nesem	do'nesew	doŋ'gesen/in do'nesen/in
Fa	doŋ'ges do'nes	doŋ'gesis do'nesis	doŋ'ges do'nes	do'nesim	do'nesiw	doŋ'gesin do'nesin
Fi	do'nesɒ	do'neses	do'nes	do'nesam	do'nesaw	do'nesen
Gr	doŋ'ges do'nes	doŋ'geses/is do'neses/is	doŋ'ges do'nes	do'nesam	do'nesaw	doŋ'gesen/in do'nesen/in
Gu	do'nes	do'neses	do'nes	do'nesem	do'nesew	do'nesen
Ll	do'nes	do'neses	do'nes	do'nesam	do'nesaw	do'nesen
Mr	do'nes	do'nesis	do'nes	do'nesim	do'nesiw	do'nesin
Ma	do'nes/a	do'neses	do'nes	do'nesam	do'nesaw	do'nesen
Ms	do'nes	do'neses/is	do'nes	do'nesem/im	do'nesew/iw	do'nesen/in
Ml	doŋ'ges do'nes	doŋ'gesis do'nesis	doŋ'ges do'nes	do'nesim	do'nesiw	doŋ'gesin do'nesin
Mo	doŋ'ges/ɒ do'nes/ɒ	doŋ'gesis do'nesis	doŋ'ges do'nes	do'nesam	do'nesaw	doŋ'gesin do'nesin
Pb	do'nes	do'neses/is	do'nes	do'nesam	do'nesaw	do'nesen/in
Po	doŋ'ges do'nes	doŋ'gesis do'nesis	doŋ'ges do'nes	do'nesom/im	do'nesow/iw	doŋ'gesin do'nesin
Pr	duŋ'ges du'nes	duŋ'gesis du'nesis	duŋ'ges du'nes	du'nesim	du'nesiw	duŋ'gesin du'nesin
Si	do'nes	do'nesis	do'nes	do'nesim	do'nesiw	do'nesin
Tf	doŋ'ges do'nes	doŋ'geses/is do'neses/is	doŋ'ges do'nes	do'nesem/im	do'nesew/iw	doŋ'gesen/in do'nesen/in
To	doŋ'ges do'nes	doŋ'gesis do'nesis	doŋ'ges do'nes	do'nesim	do'nesiw	doŋ'gesin do'nesin
Ull	do'nesɛ	do'neses/is	do'nes	do'nesom/im	do'nesow/iw	do'nesen/in
Va	do'nes	do'nesis	do'nes	do'nesam/im	do'nesaw/iw	do'nesin
Vb	do'nes/ɛ	do'neses	do'nes	do'nesam	do'nesaw	do'nesen

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2.3.3 Estar[270]

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	as'ta	as'tan	as'tat
Bi	as'ta	as'tan	as'tat
Ca	as'ta	as'tan	as'tat
Cp	as'ta	as'tan	as'tat
Co	as'ta	as'tan	as'tat
Fa	as'ta	as'tan	as'tat
Fi	as'ta	as'tan	as'tat
Gr	as'ta	as'tan	as'tat
Gu	as'ta	as'tan	as'tat
Ll	as'ta	as'tan	as'tat
Mr	as'ta	as'tan	as'tat
Ma	as'ta	as'tan	as'tat
Ms	as'ta	as'tan	as'tat
Ml	as'ta	as'tan	as'tat
Mo	as'ta	as'tan	as'tat
Pb	as'ta	as'tan	as'tat
Po	as'ta	as'tan	as'tat
Pr	əs'ta	əs'tan	əs'tat
Si	as'ta	as'tan	as'tat
Tf	as'ta	as'tan	as'tat
To	as'ta	as'tan	as'tat
Ull	as'ta	as'tan	as'tat
Va	as'ta	as'tan	as'tat
Vb	as'ta	as'tan	as'tat

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	as'tiɣe(t)	as'tiɣi	asti'ɣɛm	asti'ɣɛw	as'tiɣin
Bi	as'tas(te) | as'tiɣe(t)	as'tiɣi	asti'ɣem	asti'ɣew	as'tiɣin
Ca	as'tas(te) | as'tiɣe(t)	as'tiɣi	asti'ɣɛm	asti'ɣɛw	as'tiɣin
Cp	as'tiɣe(t)	as'tiɣi	asti'ɣɛm	asti'ɣɛw	as'tiɣin
Co	as'tiɣe(t)	as'tiɣi	asti'ɣɛm	asti'ɣɛw	as'tiɣin
Fa	as'tiɣe(t)	as'tiɣi	asti'ɣem	asti'ɣew	as'tiɣin
Fi	as'tas(te)	as'tiɣi	asti'ɣɛm	asti'ɣɛw	as'tiɣin
Gr	as'tiɣe(t)	as'tiɣi	asti'ɣɛm	asti'ɣɛw	as'tiɣin
Gu	as'tas(te) | as'tiɣe(t)	as'tiɣi	asti'ɣɛm	asti'ɣɛw	as'tiɣin
Ll	as'tiɣe(t)	as'tiɣi	asti'ɣɛm	asti'ɣɛw	as'tiɣin
Mr	as'tiɣe(t)	as'tiɣi	asti'ɣɛm	asti'ɣɛw	as'tiɣin
Ma	as'tas(te) | as'tiɣe(t)	as'tiɣi	asti'ɣɛm	asti'ɣɛw	as'tiɣin
Ms	as'tas(te) | as'tiɣe(t)	as'tiɣi	asti'ɣɛm	asti'ɣɛw	as'tiɣin
Ml	as'tas(te) | as'tiɣe(t)	as'tiɣi	asti'ɣɛm	asti'ɣɛw	as'tiɣin
Mo	as'tiɣe(t)	as'tiɣi	asti'ɣɛm	asti'ɣɛw	as'tiɣin
Pb	as'tiɣe(t)	as'tiɣi	asti'ɣɛm	asti'ɣɛw	as'tiɣin
Po	as'tiɣe(t)	as'tiɣi	asti'ɣɛm	asti'ɣɛw	as'tiɣin
Pr	əs'tiɣe(t)	əs'tiɣi	əsti'ɣɛm	əsti'ɣɛw	əs'tiɣin
Si	as'tiɣe(t)	as'tiɣi	asti'ɣɛm	asti'ɣɛw	as'tiɣin
Tf	as'tiɣe(t)	as'tiɣi	asti'ɣɛm	asti'ɣɛw	as'tiɣin
To	as'tiɣe(t)	as'tiɣi	asti'ɣɛm	asti'ɣɛw	as'tiɣin
Ull	as'tiɣe(t)	as'tiɣi	asti'ɣɛm	asti'ɣɛw	as'tiɣin
Va	as'tiɣe(t)	as'tiɣi	asti'ɣɛm	asti'ɣɛw	as'tiɣin
Vb	as'tiɣe(t)	as'tiɣi	asti'ɣɛm	asti'ɣɛw	as'tiɣin

[270] Pel que fa a les formes de futur i el condicional, en totes les localitats alternen la forma amb tancament de la /e/ en [i] per assimilació, amb la forma sense assimilar. A les taules, però, només s'indica la forma amb assimilació.

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	as'tik	as'tas	as'ta	as'tɐm	as'tɐw	as'tan
Bi	as'tik	as'tas	as'ta	as'tem	as'tew	as'tan
Ca	as'tik	as'tas	as'ta	as'tɐm	as'tɐw	as'tan
Cp	as'tik	as'tas	as'ta	as'tɐm	as'tɐw	as'tan
Co	as'tik	as'tas	as'ta	as'tɐm	as'tɐw	as'tan
Fa	as'tik	as'tas	as'ta	as'tem	as'tew	as'tan
Fi	as'tik	as'tas	as'ta	as'tɐm	as'tɐw	as'tan
Gr	as'tik	as'tas	as'ta	as'tɐm	as'tɐw	as'tan
Gu	as'tik	as'tas	as'ta	as'tɐm	as'tɐw	as'tan
Ll	as'tik	as'tas	as'ta	as'tɐm	as'tɐw	as'tan
Mr	as'tik	as'tas	as'ta	as'tɐm	as'tɐw	as'tan
Ma	as'tik	as'tas	as'ta	as'tɐm	as'tɐw	as'tan
Ms	as'tik	as'tas	as'ta	as'tɐm	as'tɐw	as'tan
Ml	as'tik	as'tas	as'ta	as'tɐm	as'tɐw	as'tan
Mo	as'tik	as'tas	as'ta	as'tɐm	as'tɐw	as'tan
Pb	as'tik	as'tas	as'ta	as'tɐm	as'tɐw	as'tan
Po	as'tik	as'tas	as'ta	as'tɐm	as'tɐw	as'tan
Pr	əs'tik	əs'tas	əs'ta	əs'tɐm	əs'tɐw	əs'tan
Si	as'tik	as'tas	as'ta	as'tɐm	as'tɐw	as'tan
Tf	as'tik	as'tas	as'ta	as'tɐm	as'tɐw	as'tan
To	as'tik	as'tas	as'ta	as'tem	as'tɐw	as'tan
Ull	as'tik	as'tas	as'ta	as'tɐm	as'tɐw	as'tan
Va	as'tik	as'tas	as'ta	as'tɐm	as'tɐw	as'tan
Vb	as'tik	as'tas	as'ta	as'tɐm	as'tɐw	as'tan

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	as'ta(β)a	as'ta(β)es	as'ta(β)a	as'ta(β)em	as'ta(β)ew	as'ta(β)en
Bi	as'ta(β)ɛ	as'ta(β)es	as'ta(β)e	as'ta(β)ɛm	as'ta(β)ɛw	as'ta(β)en
Ca	as'ta(β)ɒ	as'ta(β)es	as'ta(β)e	as'ta(β)am	as'ta(β)aw	as'ta(β)en
Cp	as'ta(β)o/ɒ	as'ta(β)es	as'ta(β)ɒ	as'ta(β)em	as'ta(β)ew	as'ta(β)en
Co	as'ta(β)ɛ	as'ta(β)es	as'ta(β)e	as'ta(β)em	as'ta(β)ew	as'ta(β)en
Fa	as'ta(β)ɛ	as'ta(β)es	as'ta(β)ɛ	as'ta(β)em	as'ta(β)ew	as'ta(β)en
Fi	as'ta(β)ɒ	as'ta(β)es	as'ta(β)e	as'ta(β)am	as'ta(β)aw	as'ta(β)en
Gr	as'ta(β)ɛ	as'ta(β)es	as'ta(β)e	as'ta(β)am	as'ta(β)aw	as'ta(β)en
Gu	as'ta(β)o/a	as'ta(β)es	as'ta(β)a	as'ta(β)em	as'ta(β)ew	as'ta(β)en
Ll	as'ta(β)ɒ	as'ta(β)es	as'ta(β)e	as'ta(β)am	as'ta(β)aw	as'ta(β)en
Mr	as'ta(β)e	as'ta(β)es	as'ta(β)a	as'ta(β)em	as'ta(β)ew	as'ta(β)en
Ma	as'ta(β)a	as'ta(β)es	as'ta(β)e	as'ta(β)am	as'ta(β)aw	as'ta(β)en
Ms	as'ta(β)o	as'ta(β)es	as'ta(β)ɒ	as'ta(β)em	as'ta(β)ew	as'ta(β)en
Ml	as'ta(β)ɒ	as'ta(β)es	as'ta(β)e	as'ta(β)em	as'ta(β)ew	as'ta(β)en
Mo	as'ta(β)ɒ	as'ta(β)es	as'ta(β)e	as'ta(β)am	as'ta(β)aw	as'ta(β)en
Pb	as'ta(β)ɒ	as'ta(β)es	as'ta(β)e	as'ta(β)am	as'ta(β)aw	as'ta(β)en
Po	as'ta(β)ɛ	as'ta(β)es	as'ta(β)ɛ	as'ta(β)om/em	as'ta(β)ow/ew	as'ta(β)en
Pr	əs'ta(β)ɛ	əs'ta(β)es	əs'ta(β)e	əs'ta(β)em	əs'ta(β)ew	əs'ta(β)en
Si	as'ta(β)ɛ	as'ta(β)es	as'ta(β)e	as'ta(β)em	as'ta(β)ew	as'ta(β)en
Tf	as'ta(β)o/a	as'ta(β)es	as'ta(β)a	as'ta(β)em	as'ta(β)ew	as'ta(β)en
To	as'ta(β)ɛ	as'ta(β)es	as'ta(β)e	as'ta(β)am	as'ta(β)aw	as'ta(β)en
Ull	as'ta(β)ɛ	as'ta(β)es	as'ta(β)e	as'ta(β)om/em	as'ta(β)ow/ew	as'ta(β)en
Va	as'ta(β)a	as'ta(β)es	as'ta(β)e	as'ta(β)am	as'ta(β)aw	as'ta(β)en
Vb	as'ta(β)ɛ	as'ta(β)es	as'ta(β)e	as'ta(β)am	as'ta(β)aw	as'ta(β)en

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	astiˈre	astiˈras	astiˈra	astiˈrem	astiˈrew	astiˈran
Bi	astiˈre	astiˈras	astiˈra	astiˈrem	astiˈrew	astiˈran
Ca	astiˈre	astiˈras	astiˈra	astiˈrem	astiˈrew	astiˈran
Cp	astiˈre	astiˈras	astiˈra	astiˈrem	astiˈrew	astiˈran
Co	astiˈrɛ	astiˈras	astiˈra	astiˈrem	astiˈrew	astiˈran
Fa	astiˈre	astiˈras	astiˈra	astiˈrem	astiˈrew	astiˈran
Fi	astiˈre	astiˈras	astiˈra	astiˈrem	astiˈrew	astiˈran
Gr	astiˈre	astiˈras	astiˈra	astiˈrem	astiˈrew	astiˈran
Gu	astiˈre	astiˈras	astiˈra	astiˈrem	astiˈrew	astiˈran
Ll	astiˈre	astiˈras	astiˈra	astiˈrem	astiˈrew	astiˈran
Mr	astiˈre	astiˈras	astiˈra	astiˈrem	astiˈrew	astiˈran
Ma	astiˈre	astiˈras	astiˈra	astiˈrem	astiˈrew	astiˈran
Ms	astiˈre	astiˈras	astiˈra	astiˈrem	astiˈrew	astiˈran
Ml	astiˈre	astiˈras	astiˈra	astiˈrem	astiˈrew	astiˈran
Mo	astiˈrɛ	astiˈras	astiˈra	astiˈrem	astiˈrew	astiˈran
Pb	astiˈrɛ	astiˈras	astiˈra	astiˈrem	astiˈrew	astiˈran
Po	astiˈre	astiˈras	astiˈra	astiˈrem	astiˈrew	astiˈran
Pr	əstiˈre	əstiˈras	əstiˈra	əstiˈrem	əstiˈrew	əstiˈran
Si	astiˈrɛ	astiˈras	astiˈra	astiˈrem	astiˈrew	astiˈran
Tf	astiˈre	astiˈras	astiˈra	astiˈrem	astiˈrew	astiˈran
To	astiˈre	astiˈras	astiˈra	astiˈrem	astiˈrew	astiˈran
Ull	astiˈrɛ	astiˈras	astiˈra	astiˈrem	astiˈrew	astiˈran
Va	astiˈre	astiˈras	astiˈra	astiˈrem	astiˈrew	astiˈran
Vb	astiˈre	astiˈras	astiˈra	astiˈrem	astiˈrew	astiˈran

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	astiˈria	astiˈries	astiˈria	astiˈriem	astiˈriew	astiˈrien
Bi	astiˈriɛ	astiˈries	astiˈrie	astiˈriɛm	astiˈriɛw	astiˈrien
Ca	astiˈriɒ	astiˈries	astiˈrie	astiˈriam	astiˈriaw	astiˈrien
Cp	astiˈrio/ɒ	astiˈries	astiˈriɒ	astiˈriem	astiˈriew	astiˈrien
Co	astiˈriɛ	astiˈries	astiˈrie	astiˈriem	astiˈriew	astiˈrien
Fa	astiˈriɛ	astiˈries	astiˈriɛ	astiˈriem	astiˈriew	astiˈrien
Fi	astiˈriɒ	astiˈries	astiˈrie	astiˈriam	astiˈriaw	astiˈrien
Gr	astiˈriɛ	astiˈries	astiˈrie	astiˈriam	astiˈriaw	astiˈrien
Gu	astiˈrio/a	astiˈries	astiˈria	astiˈriem	astiˈriew	astiˈrien
Ll	astiˈriɒ	astiˈries	astiˈrie	astiˈriam	astiˈriaw	astiˈrien
Mr	astiˈrie	astiˈries	astiˈria	astiˈriem	astiˈriew	astiˈrien
Ma	astiˈria	astiˈries	astiˈrie	astiˈriam	astiˈriaw	astiˈrien
Ms	astiˈrio	astiˈries	astiˈriɒ	astiˈriem	astiˈriew	astiˈrien
Ml	astiˈriɒ	astiˈries	astiˈrie	astiˈriem	astiˈriew	astiˈrien
Mo	astiˈriɒ	astiˈries	astiˈrie	astiˈriam	astiˈriaw	astiˈrien
Pb	astiˈriɒ	astiˈries	astiˈrie	astiˈriam	astiˈriaw	astiˈrien
Po	astiˈriɛ	astiˈries	astiˈriɛ	astiˈriom/em	astiˈriow/ew	astiˈrien
Pr	əstiˈriɛ	əstiˈries	əstiˈrie	əstiˈriem	əstiˈriew	əstiˈrien
Si	astiˈriɛ	astiˈries	astiˈrie	astiˈriem	astiˈriew	astiˈrien
Tf	astiˈrio/a	astiˈries	astiˈria	astiˈriem	astiˈriew	astiˈrien
To	astiˈriɛ	astiˈries	astiˈrie	astiˈriam	astiˈriaw	astiˈrien
Ull	astiˈriɛ	astiˈries	astiˈrie	astiˈriom/em	astiˈriow/ew	astiˈrien
Va	astiˈria	astiˈries	astiˈrie	astiˈriam	astiˈriaw	astiˈrien
Vb	astiˈriɛ	astiˈries	astiˈrie	astiˈriam	astiˈriaw	astiˈrien

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	asˈtiɣi	asˈtiɣis	asˈtiɣi	astiˈɣɛm	astiˈɣɛw	asˈtiɣin
Bi	asˈtiɣɛ/i	asˈtiɣis	asˈtiɣi	astiˈɣem	astiˈɣew	asˈtiɣin
Ca	asˈtiɣɒ/i	asˈtiɣis	asˈtiɣi	astiˈɣɛm	astiˈɣɛw	asˈtiɣin
Cp	asˈtiɣi	asˈtiɣis	asˈtiɣi	astiˈɣɛm	astiˈɣɛw	asˈtiɣin
Co	asˈtiɣi	asˈtiɣis	asˈtiɣi	astiˈɣɛm	astiˈɣɛw	asˈtiɣin
Fa	asˈtiɣi	asˈtiɣis	asˈtiɣi	astiˈɣem	astiˈɣew	asˈtiɣin
Fi	asˈtiɣi	asˈtiɣis	asˈtiɣi	astiˈɣɛm	astiˈɣɛw	asˈtiɣin
Gr	asˈtiɣi	asˈtiɣis	asˈtiɣi	astiˈɣɛm	astiˈɣɛw	asˈtiɣin
Gu	asˈtiɣi	asˈtiɣis	asˈtiɣi	astiˈɣɛm	astiˈɣɛw	asˈtiɣin
Ll	asˈtiɣi	asˈtiɣis	asˈtiɣi	astiˈɣɛm	astiˈɣɛw	asˈtiɣin
Mr	asˈtiɣi	asˈtiɣis	asˈtiɣi	astiˈɣɛm	astiˈɣɛw	asˈtiɣin
Ma	asˈtiɣa/i	asˈtiɣis	asˈtiɣi	astiˈɣɛm	astiˈɣɛw	asˈtiɣin
Ms	asˈtiɣi	asˈtiɣis	asˈtiɣi	astiˈɣɛm	astiˈɣɛw	asˈtiɣin
Ml	asˈtiɣi	asˈtiɣis	asˈtiɣi	astiˈɣɛm	astiˈɣɛw	asˈtiɣin
Mo	asˈtiɣi	asˈtiɣis	asˈtiɣi	astiˈɣɛm	astiˈɣɛw	asˈtiɣin
Pb	asˈtiɣi	asˈtiɣis	asˈtiɣi	astiˈɣɛm	astiˈɣɛw	asˈtiɣin
Po	asˈtiɣi	asˈtiɣis	asˈtiɣi	astiˈɣɛm	astiˈɣɛw	asˈtiɣin
Pr	əsˈtiɣi	əsˈtiɣis	əsˈtiɣi	əstiˈɣɛm	əstiˈɣɛw	əsˈtiɣin
Si	asˈtiɣi	asˈtiɣis	asˈtiɣi	astiˈɣɛm	astiˈɣɛw	asˈtiɣin
Tf	asˈtiɣi	asˈtiɣis	asˈtiɣi	astiˈɣɛm	astiˈɣɛw	asˈtiɣin
To	asˈtiɣi	asˈtiɣis	asˈtiɣi	astiˈɣɛm	astiˈɣɛw	asˈtiɣin
Ull	asˈtiɣɛ/i	asˈtiɣis	asˈtiɣi	astiˈɣɛm	astiˈɣɛw	asˈtiɣin
Va	asˈtiɣi	asˈtiɣis	asˈtiɣi	astiˈɣɛm	astiˈɣɛw	asˈtiɣin
Vb	asˈtiɣi	asˈtiɣis	asˈtiɣi	astiˈɣɛm	astiˈɣɛw	asˈtiɣin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	astiˈɣes	astiˈɣesis	astiˈɣes	astiˈɣesim	astiˈɣesiw	astiˈɣesin
Bi	astˈes/ɛ	astˈeses/is	astˈes	astˈesɛm/im	astˈesɛw/iw	astˈesen/in
Ca	astˈes/ɒ	astˈeses	astˈes	astˈesam	astˈesaw	astˈesen
Cp	astˈes	astˈesis	astˈes	astˈesim	astˈesiw	astˈesin
Co	astiˈɣes/ɛ	astiˈɣeses/is	astiˈɣes	astiˈɣesem	astiˈɣesew	astiˈɣesen/in
Fa	astˈes	astˈesis	astˈes	astˈesim	astˈesiw	astˈesin
Fi	astˈesɒ	astˈeses	astˈes	astˈesam	astˈesaw	astˈesen
Gr	astˈes	astˈeses/is	astˈes	astˈesam	astˈesaw	astˈesen/in
Gu	astˈes	astˈeses	astˈes	astˈesem	astˈesew	astˈesen
Ll	astˈes	astˈeses	astˈes	astˈesam	astˈesaw	astˈesen
Mr	astiˈɣes	astiˈɣesis	astiˈɣes	astiˈɣesim	astiˈɣesiw	astiˈɣesin
Ma	astˈes/a	astˈeses	astˈes	astˈesam	astˈesaw	astˈesen
Ms	astiˈɣes	astiˈɣeses/is	astiˈɣes	astiˈɣesem/im	astiˈɣesew/iw	astiˈɣesen/in
Ml	astˈesɒ	astˈeses	astˈes	astˈesem	astˈesew	astˈesen
Mo	astˈes/ɒ	astˈesis	astˈes	astˈesim	astˈesiw	astˈesin
Pb	astiˈɣes	astiˈɣeses/is	astiˈɣes	astiˈɣesam	astiˈɣesaw	astiˈɣesen/in
Po	astˈes	astˈesis	astˈes	astˈesom/im	astˈesow/iw	astˈesin
Pr	əstiˈɣes	əstiˈɣesis	əstiˈɣes	əstiˈɣesim	əstiˈɣesiw	əstiˈɣesin
Si	astiˈɣes	astiˈɣesis	astiˈɣes	astiˈɣesim	astiˈɣesiw	astiˈɣesin
Tf	astiˈɣes	astiˈɣeses/is	astiˈɣes	astiˈɣesem/im	astiˈɣesew/iw	astiˈɣesen/in
To	astˈes	astˈesis	astˈes	astˈesim	astˈesiw	astˈesin
Ull	astˈesɛ	astˈeses/is	astˈes	astˈesom/im	astˈesow/iw	astˈesen/in
Va	astˈes	astˈesis	astˈes	astˈesam/im	astˈesaw/iw	astˈesin
Vb	astiˈɣes/ɛ	astiˈɣeses	astiˈɣes	astiˈɣesam	astiˈɣesaw	astiˈɣesen

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2.4 VERBS DEL II GRUP

2.4.1 Batre

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	ˈbatre	baˈten	baˈtut
Bi	ˈbatre	baˈten	baˈtut
Ca	ˈbatre	baˈten	baˈtut
Cp	ˈbatre	baˈten	baˈtut
Co	ˈbatre	baˈten	baˈtut
Fa	ˈbatre	baˈten	baˈtut
Fi	ˈbatre	baˈten	baˈtut
Gr	ˈbatre	baˈten	baˈtut
Gu	ˈbatre	baˈten	baˈtut
Ll	ˈbatre	baˈten	baˈtut
Mr	ˈbatre	baˈten	baˈtut
Ma	ˈbatre	baˈten	baˈtut
Ms	ˈbatre	baˈten	baˈtut
Ml	ˈbatre	baˈten	baˈtut
Mo	ˈbatre	baˈten	baˈtut
Pb	ˈbatre	baˈten	baˈtut
Po	ˈbatre	baˈten	baˈtut
Pr	ˈbatre	bəˈten	bəˈtut
Si	ˈbatre	baˈten	baˈtut
Tf	ˈbatre	baˈten	baˈtut
To	ˈbatre	baˈten	baˈtut
Ull	ˈbatre	baˈten	baˈtut
Va	ˈbatre	baˈten	baˈtut
Vb	ˈbatre	baˈten	baˈtut

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈbat	ˈbati	baˈtem	baˈtɛw	ˈbatin
Bi	ˈbat	ˈbati	baˈtem	baˈtew	ˈbatin
Ca	ˈbat	ˈbati	baˈtem	baˈtɛw	ˈbatin
Cp	ˈbat	ˈbati	baˈtem	baˈtɛw	ˈbatin
Co	ˈbat	ˈbati	baˈtem	baˈtɛw	ˈbatin
Fa	ˈbat	ˈbati	baˈtem	baˈtew	ˈbatin
Fi	ˈbat	ˈbati	baˈtem	baˈtɛw	ˈbatin
Gr	ˈbat	ˈbati	baˈtem	baˈtɛw	ˈbatin
Gu	ˈbat	ˈbati	baˈtem	baˈtɛw	ˈbatin
Ll	ˈbat	ˈbati	baˈtem	baˈtɛw	ˈbatin
Mr	ˈbat	ˈbati	baˈtem	baˈtɛw	ˈbatin
Ma	ˈbat	ˈbati	baˈtem	baˈtɛw	ˈbatin
Ms	ˈbat	ˈbati	baˈtem	baˈtɛw	ˈbatin
Ml	ˈbat	ˈbati	baˈtem	baˈtɛw	ˈbatin
Mo	ˈbat	ˈbati	baˈtem	baˈtɛw	ˈbatin
Pb	ˈbat	ˈbati	baˈtem	baˈtɛw	ˈbatin
Po	ˈbat	ˈbati	baˈtem	baˈtɛw	ˈbatin
Pr	ˈbat	ˈbati	bəˈtem	bəˈtɛw	ˈbatin
Si	ˈbat	ˈbati	baˈtem	baˈtɛw	ˈbatin
Tf	ˈbat	ˈbati	baˈtem	baˈtɛw	ˈbatin
To	ˈbat	ˈbati	baˈtem	baˈtɛw	ˈbatin
Ull	ˈbat	ˈbati	baˈtem	baˈtɛw	ˈbatin
Va	ˈbat	ˈbati	baˈtem	baˈtɛw	ˈbatin
Vb	ˈbat	ˈbati	baˈtem	baˈtɛw	ˈbatin

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈbato	ˈbates	ˈbat	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbaten
Bi	ˈbato	ˈbats	ˈbat	baˈtem	baˈtew	ˈbaten
Ca	ˈbato	ˈbats	ˈbat	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbaten
Cp	ˈbato	ˈbates	ˈbat	baˈtem	baˈtɛw	ˈbaten
Co	ˈbato	ˈbats	ˈbat	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbaten
Fa	ˈbato	ˈbats	ˈbat	baˈtem	baˈtew	ˈbaten
Fi	ˈbato	ˈbats	ˈbat	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbaten
Gr	ˈbato	ˈbats	ˈbat	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbaten
Gu	ˈbato	ˈbats	ˈbat	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbaten
Ll	ˈbato	ˈbats	ˈbat	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbaten
Mr	ˈbato	ˈbats	ˈbat	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbaten
Ma	ˈbato	ˈbats	ˈbat	baˈtem	baˈtew	ˈbaten
Ms	ˈbato	ˈbates	ˈbat	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbaten
Ml	ˈbato	ˈbats	ˈbat	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbaten
Mo	ˈbato	ˈbates	ˈbat	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbaten
Pb	ˈbato	ˈbats | ˈbates	ˈbat	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbaten
Po	ˈbato	ˈbats	ˈbat	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbaten
Pr	ˈbatu	ˈbats	ˈbat	bəˈtem	bəˈtew	ˈbaten
Si	ˈbato	ˈbates	ˈbat	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbaten
Tf	ˈbato	ˈbats	ˈbat	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbaten
To	ˈbato	ˈbats	ˈbat	baˈtem	baˈtɛw	ˈbaten
Ull	ˈbato	ˈbats	ˈbat	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbaten
Va	ˈbato	ˈbats	ˈbat	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbaten
Vb	ˈbato	ˈbats	ˈbat	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbaten

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	baˈtia	baˈties	baˈtia	baˈtiem	baˈtiew	baˈtien
Bi	baˈtejɛ	baˈtejes	baˈteje	baˈtejɛm	baˈtejɛw	baˈtejen
Ca	baˈtejɒ	baˈtejes	baˈteje	baˈtejam	baˈtejaw	baˈtejen
Cp	baˈtejo/ɒ	baˈtejes	baˈtejɒ	baˈtejem	baˈtejew	baˈtejen
Co	baˈtejɛ	baˈtejes	baˈteje	baˈtejem	baˈtejew	baˈtejen
Fa	baˈtiɛ	baˈties	baˈtiɛ	baˈtiem	baˈtiew	baˈtien
Fi	baˈtiɒ	baˈties	baˈtie	baˈtiam	baˈtiaw	baˈtien
Gr	baˈtiɛ	baˈties	baˈtie	baˈtiam	baˈtiaw	baˈtien
Gu	baˈtio/a	baˈties	baˈtia	baˈtiem	baˈtiew	baˈtien
Ll	baˈtiɒ	baˈties	baˈtie	baˈtiam	baˈtiaw	baˈtien
Mr	baˈtie	baˈties	baˈtia	baˈtiem	baˈtiew	baˈtien
Ma	baˈteja	baˈtejes	baˈteje	baˈtejam	baˈtejaw	baˈtejen
Ms	baˈtejo	baˈtejes	baˈtejɒ	baˈtejem	baˈtejew	baˈtejen
Ml	baˈtiɒ	baˈties	baˈtie	baˈtiem	baˈtiew	baˈtien
Mo	baˈtejɒ	baˈtejes	baˈteje	baˈtejam	baˈtejaw	baˈtejen
Pb	baˈtejɒ	baˈtejes	baˈteje	baˈtejam	baˈtejaw	baˈtejen
Po	baˈtejɛ	baˈtejes	baˈtejɛ	baˈtejom/em	baˈtejow/ew	baˈtejen
Pr	bəˈtejɛ	bəˈtejes	bəˈteje	bəˈtejem	bəˈtejew	bəˈtejen
Si	baˈtejɛ	baˈtejes	baˈteje	baˈtejem	baˈtejew	baˈtejen
Tf	baˈtio/a	baˈties	baˈtia	baˈtiem	baˈtiew	baˈtien
To	baˈtejɛ	baˈtejes	baˈteje	baˈtejam	baˈtejaw	baˈtejen
Ull	baˈtejɛ	baˈtejes	baˈteje	baˈtejom/em	baˈtejow/ew	baˈtejen
Va	baˈteja	baˈtejes	baˈteje	baˈtejam	baˈtejaw	baˈtejen
Vb	baˈtejɛ	baˈtejes	baˈteje	baˈtejam	baˈtejaw	baˈtejen

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ba'tre	ba'tras	ba'tra	ba'trem	ba'trew	ba'tran
Bi	ba'tre	ba'tras	ba'tra	ba'trem	ba'trew	ba'tran
Ca	ba'tre	ba'tras	ba'tra	ba'trem	ba'trew	ba'tran
Cp	ba'tre	ba'tras	ba'tra	ba'trem	ba'trew	ba'tran
Co	bat'rɛ	ba'tras	ba'tra	ba'trem	ba'trew	ba'tran
Fa	ba'tre	ba'tras	ba'tra	ba'trem	ba'trew	ba'tran
Fi	ba'tre	ba'tras	ba'tra	ba'trem	ba'trew	ba'tran
Gr	ba'tre	ba'tras	ba'tra	ba'trem	ba'trew	ba'tran
Gu	ba'tre	ba'tras	ba'tra	ba'trem	ba'trew	ba'tran
Ll	ba'tre	ba'tras	ba'tra	ba'trem	ba'trew	ba'tran
Mr	ba'tre	ba'tras	ba'tra	ba'trem	ba'trew	ba'tran
Ma	ba'tre	ba'tras	ba'tra	ba'trem	ba'trew	ba'tran
Ms	ba'tre	ba'tras	ba'tra	ba'trem	ba'trew	ba'tran
Ml	ba'tre	ba'tras	ba'tra	ba'trem	ba'trew	ba'tran
Mo	ba'trɛ	ba'tras	ba'tra	ba'trem	ba'trew	ba'tran
Pb	ba'trɛ	ba'tras	ba'tra	ba'trem	ba'trew	ba'tran
Po	ba'tre	ba'tras	ba'tra	ba'trem	ba'trew	ba'tran
Pr	bə'tre	bə'tras	bə'tra	bə'trem	bə'trew	bə'tran
Si	ba'trɛ	ba'tras	ba'tra	ba'trem	ba'trew	ba'tran
Tf	ba'tre	ba'tras	ba'tra	ba'trem	ba'trew	ba'tran
To	ba'tre	ba'tras	ba'tra	ba'trem	ba'trew	ba'tran
Ull	ba'trɛ	ba'tras	ba'tra	ba'trem	ba'trew	ba'tran
Va	ba'tre	ba'tras	ba'tra	ba'trem	ba'trew	ba'tran
Vb	ba'tre	ba'tras	ba'tra	ba'trem	ba'trew	ba'tran

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ba'tria	ba'tries	ba'tria	ba'triem	ba'triew	ba'trien
Bi	ba'triɛ	ba'tries	ba'trie	ba'triɛm	ba'triɛw	ba'trien
Ca	ba'triɒ	ba'tries	ba'trie	ba'triam	ba'triaw	ba'trien
Cp	ba'trio/ɒ	ba'tries	ba'triɒ	ba'triem	ba'triew	ba'trien
Co	ba'triɛ	ba'tries	ba'trie	ba'triem	ba'triew	ba'trien
Fa	ba'triɛ	ba'tries	ba'triɛ	ba'triem	ba'triew	ba'trien
Fi	ba'triɒ	ba'tries	ba'trie	ba'triam	ba'triaw	ba'trien
Gr	ba'triɛ	ba'tries	ba'trie	ba'triam	ba'triaw	ba'trien
Gu	ba'trio/a	ba'tries	ba'tria	ba'triem	ba'triew	ba'trien
Ll	ba'triɒ	ba'tries	ba'trie	ba'triam	ba'triaw	ba'trien
Mr	ba'trie	ba'tries	ba'tria	ba'triem	ba'triew	ba'trien
Ma	ba'tria	ba'tries	ba'trie	ba'triam	ba'triaw	ba'trien
Ms	ba'trio	ba'tries	ba'triɒ	ba'triem	ba'triew	ba'trien
Ml	ba'triɒ	ba'tries	ba'trie	ba'triem	ba'triew	ba'trien
Mo	ba'triɒ	ba'tries	ba'trie	ba'triam	ba'triaw	ba'trien
Pb	ba'triɒ	ba'tries	ba'trie	ba'triam	ba'triaw	ba'trien
Po	ba'triɛ	ba'tries	ba'triɛ	ba'triom/em	ba'triow/ew	ba'trien
Pr	bə'triɛ	bə'tries	bə'trie	bə'triem	bə'triew	bə'trien
Si	ba'triɛ	ba'tries	ba'trie	ba'triem	ba'triew	ba'trien
Tf	ba'trio/a	ba'tries	ba'tria	ba'triem	ba'triew	ba'trien
To	ba'triɛ	ba'tries	ba'trie	ba'triam	ba'triaw	ba'trien
Ull	ba'triɛ	ba'tries	ba'trie	ba'triom/em	ba'triow/ew	ba'trien
Va	ba'tria	ba'tries	ba'trie	ba'triam	ba'triaw	ba'trien
Vb	ba'triɛ	ba'tries	ba'trie	ba'triam	ba'triaw	ba'trien

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈbati	ˈbatis	ˈbati	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbatin
Bi	ˈbatɛ/i	ˈbatis	ˈbati	baˈtem	baˈtew	ˈbatin
Ca	ˈbatɒ/i	ˈbatis	ˈbati	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbatin
Cp	ˈbati	ˈbatis	ˈbati	baˈtem	baˈtew	ˈbatin
Co	ˈbati	ˈbatis	ˈbati	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbatin
Fa	ˈbati	ˈbatis	ˈbati	baˈtem	baˈtew	ˈbatin
Fi	ˈbati	ˈbatis	ˈbati	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbatin
Gr	ˈbati	ˈbatis	ˈbati	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbatin
Gu	ˈbati	ˈbatis	ˈbati	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbatin
Ll	ˈbati	ˈbatis	ˈbati	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbatin
Mr	ˈbati	ˈbatis	ˈbati	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbatin
Ma	ˈbata/i	ˈbatis	ˈbati	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbatin
Ms	ˈbati	ˈbatis	ˈbati	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbatin
Ml	ˈbati	ˈbatis	ˈbati	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbatin
Mo	ˈbati	ˈbatis	ˈbati	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbatin
Pb	ˈbati	ˈbatis	ˈbati	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbatin
Po	ˈbati	ˈbatis	ˈbati	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbatin
Pr	ˈbati	ˈbatis	ˈbati	bəˈtem	bəˈtew	ˈbatin
Si	ˈbati	ˈbatis	ˈbati	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbatin
Tf	ˈbati	ˈbatis	ˈbati	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbatin
To	ˈbati	ˈbatis	ˈbati	baˈtem	baˈtew	ˈbatin
Ull	ˈbatɛ/i	ˈbatis	ˈbati	baˈtem	baˈtew	ˈbatin
Va	ˈbati	ˈbatis	ˈbati	baˈtɛm	baˈtɛw	ˈbatin
Vb	ˈbati	ˈbatis	ˈbati	baˈtem	baˈtew	ˈbatin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	baˈtes	baˈtesis	baˈtes	baˈtesim	baˈtesiw	baˈtesin
Bi	baˈtes/ɛ	baˈteses/is	baˈtes	baˈtesɛm/im	baˈtesɛw/iw	baˈtesen/in
Ca	baˈtes/ɒ	baˈteses	baˈtes	baˈtesam	baˈtesaw	baˈtesen
Cp	baˈtes	baˈtesis	baˈtes	baˈtesim	baˈtesiw	baˈtesin
Co	baˈtes/ɛ	baˈteses/is	baˈtes	baˈtesem	baˈtesew	baˈtesen/in
Fa	baˈtes	baˈtesis	baˈtes	baˈtesim	baˈtesiw	baˈtesin
Fi	baˈtesɒ	baˈteses	baˈtes	baˈtesam	baˈtesaw	baˈtesen
Gr	baˈtes	baˈteses/is	baˈtes	baˈtesam	baˈtesaw	baˈtesen/in
Gu	baˈtesa	baˈteses	baˈtes	baˈtesem	baˈtesew	baˈtesen
Ll	baˈtes	baˈteses	baˈtes	baˈtesam	baˈtesaw	baˈtesen
Mr	baˈtes	baˈtesis	baˈtes	baˈtesim	baˈtesiw	baˈtesin
Ma	baˈtes/a	baˈteses	baˈtes	baˈtesam	baˈtesaw	baˈtesen
Ms	baˈtes	baˈteses/is	baˈtes	baˈtesem/im	baˈtesew/iw	baˈtesen/in
Ml	baˈtes	baˈtesis	baˈtes	baˈtesim	baˈtesiw	baˈtesin
Mo	baˈtes/ɒ	baˈtesis	baˈtes	baˈtesam	baˈtesaw	baˈtesin
Pb	baˈtes	baˈteses/is	baˈtes	baˈtesam	baˈtesaw	baˈtesen/in
Po	baˈtes	baˈtesis	baˈtes	baˈtesom/im	baˈtesow/iw	baˈtesin
Pr	bəˈtes	bəˈtesis	bəˈtes	bəˈtesim	bəˈtesiw	bəˈtesin
Si	baˈtes	baˈtesis	baˈtes	baˈtesim	baˈtesiw	baˈtesin
Tf	baˈtes	baˈteses/is	baˈtes	baˈtesem/im	baˈtesew/iw	baˈtesen/in
To	baˈtes	baˈtesis	baˈtes	baˈtesim	baˈtesiw	baˈtesin
Ull	baˈtesɛ	baˈteses/is	baˈtes	baˈtesom/im	baˈtesow/iw	baˈtesen/in
Va	baˈtes	baˈtesis	baˈtes	baˈtesam/im	baˈtesaw/iw	baˈtesin
Vb	baˈtes/ɛ	baˈteses	baˈtes	baˈtesam	baˈtesaw	baˈtesen

2.4.2 Caure

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	ˈkawɾe	kaˈjen	kajˈʏut
Bi	ˈkawɾe	kaˈjen	kajˈʏut
Ca	ˈkawɾe	kaˈjen	kajˈʏut
Cp	ˈkawɾe	kaˈ(j)en	kajˈʏut
Co	ˈkawɾe	kaˈjen	kajˈʏut
Fa	ˈkawɾe	kaˈjen	kajˈʏut
Fi	ˈkawɾe	kaˈjen	kajˈʏut
Gr	ˈkawɾe	kaˈjen	kajˈʏut
Gu	ˈkawɾe	kaˈ(j)en	kajˈʏut
Ll	ˈkawɾe	kaˈjen | kajˈʏen	kajˈʏut
Mr	ˈkawɾe	kaˈ(j)en	kajˈʏut
Ma	ˈkawɾe	kaˈ(j)en	kajˈʏut
Ms	ˈkawɾe	kaˈ(j)en	kajˈʏut
Ml	ˈkawɾe	kaˈ(j)en	kajˈʏut
Mo	ˈkawɾe	kaˈjen	kajˈʏut
Pb	ˈkawɾe	kaˈjen	kajˈʏut
Po	ˈkawɾe	kaˈjen	kajˈʏut
Pr	ˈkawɾe	kəˈjen	kəjˈʏut
Si	ˈkawɾe	kaˈjen	kajˈʏut
Tf	ˈkawɾe	kaˈjen	kajˈʏut
To	ˈkawɾe	kaˈjen | kajˈʏen	kajˈʏut
Ull	ˈkawɾe	kaˈjen | kajˈʏen	kajˈʏut
Va	ˈkawɾe	kaˈjen	kajˈʏut
Vb	ˈkawɾe	kaˈjen	kajˈʏut

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈkaw	ˈkajɣi	kajˈʏɛm	kajˈʏɛw	ˈkajʏin
Bi	ˈkaw	ˈkajɣi	kajˈʏem	kajˈʏew	ˈkajʏin
Ca	ˈkaw	ˈkajɣi	kajˈʏɛm	kajˈʏɛw	ˈkajʏin
Cp	ˈkaw	ˈkajɣi	kajˈʏɛm	kajˈʏɛw	ˈkajʏin
Co	ˈkaw	ˈkajɣi	kajˈʏɛm	kajˈʏɛw	ˈkajʏin
Fa	ˈkaw	ˈkajɣi	kajˈʏem	kajˈʏew	ˈkajʏin
Fi	ˈkaw	ˈkajɣi	kajˈʏɛm	kajˈʏɛw	ˈkajʏin
Gr	ˈkaw	ˈkajɣi	kajˈʏɛm	kajˈʏɛw	ˈkajʏin
Gu	ˈkaw	ˈkajɣi	kajˈʏɛm	kajˈʏɛw	ˈkajʏin
Ll	ˈkaw	ˈkajɣi	kajˈʏɛm	kajˈʏɛw	ˈkajʏin
Mr	ˈkaw	ˈkajɣi	kajˈʏɛm	kajˈʏɛw	ˈkajʏin
Ma	ˈkaw	ˈkajɣi	kajˈʏɛm	kajˈʏɛw	ˈkajʏin
Ms	ˈkaw	ˈkajɣi	kajˈʏɛm	kajˈʏɛw	ˈkajʏin
Ml	ˈkaw	ˈkajɣi	kajˈʏɛm	kajˈʏɛw	ˈkajʏin
Mo	ˈkaw	ˈkajɣi	kajˈʏɛm	kajˈʏɛw	ˈkajʏin
Pb	ˈkaw	ˈkajɣi	kajˈʏɛm	kajˈʏɛw	ˈkajʏin
Po	ˈkaw	ˈkajɣi	kajˈʏɛm	kajˈʏɛw	ˈkajʏin
Pr	ˈkaw	ˈkajɣi	kəjˈʏɛm	kəjˈʏɛw	ˈkajʏin
Si	ˈkaw	ˈkajɣi	kajˈʏɛm	kajˈʏɛw	ˈkajʏin
Tf	ˈkaw	ˈkajɣi	kajˈʏɛm	kajˈʏɛw	ˈkajʏin
To	ˈkaw	ˈkajɣi	kajˈʏɛm	kajˈʏɛw	ˈkajʏin
Ull	ˈkaw	ˈkajɣi	kajˈʏɛm	kajˈʏɛw	ˈkajʏin
Va	ˈkaw	ˈkajɣi	kajˈʏɛm	kajˈʏɛw	ˈkajʏin
Vb	ˈkaw	ˈkajɣi	kajˈʏɛm	kajˈʏɛw	ˈkajʏin

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈkajk	ˈkaws	ˈkaw	kaˈjɛm	kaˈjɛw	ˈkawen
Bi	ˈkajk	ˈkaws	ˈkaw	kaˈjem	kaˈjew	ˈkawen
Ca	ˈkajk	ˈkaws	ˈkaw	kaˈjɛm	kaˈjɛw	ˈkawen
Cp	ˈkajk	ˈkaws	ˈkaw	kaˈ(j)ɛm	kaˈ(j)ɛw	ˈkawen
Co	ˈkajk	ˈkaws	ˈkaw	kaˈjɛm	kaˈjɛw	ˈkawen
Fa	ˈkajk	ˈkaws	ˈkaw	kaˈjem	kaˈjew	ˈkawen
Fi	ˈkajk	ˈkaws	ˈkaw	kaˈjɛm	kaˈjɛw	ˈkawen
Gr	ˈkajk	ˈkaws	ˈkaw	kaˈjɛm	kaˈjɛw	ˈkawen
Gu	ˈkajk	ˈkaws	ˈkaw	kaˈ(j)ɛm	kaˈ(j)ɛw	ˈkawen
Ll	ˈkajk	ˈkaws	ˈkaw	kaˈjɛm	kaˈjɛw	ˈkawen
Mr	ˈkajk	ˈkaws	ˈkaw	kaˈ(j)ɛm	kaˈ(j)ɛw	ˈkawen
Ma	ˈkajk	ˈkaws	ˈkaw	kaˈjɛm	kaˈjɛw	ˈkawen
Ms	ˈkajk	ˈkaws	ˈkaw	kaˈ(j)ɛm	kaˈ(j)ɛw	ˈkawen
Ml	ˈkajk	ˈkaws	ˈkaw	kaˈ(j)ɛm	kaˈ(j)ɛw	ˈkawen
Mo	ˈkajk	ˈkaws	ˈkaw	kaˈjɛm	kaˈjɛw	ˈkawen
Pb	ˈkajk	ˈkaws	ˈkaw	kaˈjɛm	kaˈjɛw	ˈkawen
Po	ˈkajk	ˈkaws	ˈkaw	kaˈjɛm	kaˈjɛw	ˈkawen
Pr	ˈkajk	ˈkaws	ˈkaw	kɔˈjɛm	kɔˈjɛw	ˈkawen
Si	ˈkajk	ˈkaws	ˈkaw	kaˈjɛm	kaˈjɛw	ˈkawen
Tf	ˈkajk	ˈkaws	ˈkaw	kaˈjɛm	kaˈjɛw	ˈkawen
To	ˈkajk	ˈkaws	ˈkaw	kaˈjɛm	kaˈjɛw	ˈkawen
Ull	ˈkajk	ˈkaws	ˈkaw	kaˈjɛm	kaˈjɛw	ˈkawen
Va	ˈkajk	ˈkaws	ˈkaw	kaˈjɛm	kaˈjɛw	ˈkawen
Vb	ˈkajk	ˈkaws	ˈkaw	kaˈjɛm	kaˈjɛw	ˈkawen

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈkeja	ˈkejes	ˈkeja	ˈkejem	ˈkejew	ˈkejen
Bi	ˈkejɛ	ˈkejes	ˈkeje	ˈkejɛm	ˈkejɛw	ˈkejen
Ca	ˈkeja̱	ˈkejes	ˈkeje	ˈkejam	ˈkejaw	ˈkejen
Cp	ˈke(j)o/ɒ	ˈke(j)es	ˈke(j)ɒ	ˈke(j)em	ˈke(j)ew	ˈke(j)en
Co	ˈkejɛ	ˈkejes	ˈkeje	ˈkejem	ˈkejew	ˈkejen
Fa	ˈkejɛ	ˈkejes	ˈkejɛ	ˈkejem	ˈkejew	ˈkejen
Fi	ˈkejɒ	ˈkejes	ˈkeje	ˈkejam	ˈkejaw	ˈkejen
Gr	ˈkejɛ	ˈkejes	ˈkeje	ˈkejam	ˈkejaw	ˈkejen
Gu	ˈke(j)o/a	ˈke(j)es	ˈke(j)a	ˈke(j)em	ˈke(j)ew	ˈke(j)en
Ll	ˈkejɒ	ˈkejes	ˈkeje	ˈkejam	ˈkejaw	ˈkejen
Mr	ˈke(j)e	ˈke(j)es	ˈke(j)a	ˈke(j)em	ˈke(j)ew	ˈke(j)en
Ma	ˈkeja	ˈkejes	ˈkeje	ˈkejam	ˈkejaw	ˈkejen
Ms	ˈke(j)o	ˈke(j)es	ˈke(j)ɒ	ˈke(j)em	ˈke(j)ew	ˈke(j)en
Ml	ˈke(j)ɒ	ˈke(j)es	ˈke(j)e	ˈke(j)em	ˈke(j)ew	ˈke(j)en
Mo	ˈkejɒ	ˈkejes	ˈkeje	ˈkejam	ˈkejaw	ˈkejen
Pb	ˈkejɒ	ˈkejes	ˈkeje	ˈkejam	ˈkejaw	ˈkejen
Po	ˈkejɛ	ˈkejes	ˈkejɛ	ˈkejom/em	ˈkejow/ew	ˈkejen
Pr	ˈkɛjɛ	ˈkɛjes	ˈkɛje	ˈkɛjem	ˈkɛjew	ˈkɛjen
Si	ˈkejɛ	ˈkejes	ˈkeje	ˈkejem	ˈkejew	ˈkejen
Tf	kaˈia | ˈkeja	kaˈies | ˈkejes	kaˈie | ˈkeje	kaˈiem | ˈkejem	kaˈiew | ˈkejew	kaˈien | ˈkejen
To	ˈkejɛ	ˈkejes	ˈkeje	ˈkejam	ˈkejaw	ˈkejen
Ull	ˈkejɛ	ˈkejes	ˈkeje	ˈkejom/em	ˈkejow/ew	ˈkejen
Va	ˈkeja	ˈkejes	ˈkeje	ˈkejam	ˈkejaw	ˈkejen
Vb	ˈkejɛ	ˈkejes	ˈkeje	ˈkejam	ˈkejaw	ˈkejen

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	kawˈɾe	kawˈɾas	kawˈɾa	kawˈɾɛm	kawˈɾɛw	kawˈɾan
Bi	kawˈɾe	kawˈɾas	kawˈɾa	kawˈɾem	kawˈɾew	kawˈɾan
Ca	kawˈɾe	kawˈɾas	kawˈɾa	kawˈɾɛm	kawˈɾɛw	kawˈɾan
Cp	kawˈɾe	kawˈɾas	kawˈɾa	kawˈɾɛm	kawˈɾɛw	kawˈɾan
Co	kawˈɾɛ	kawˈɾas	kawˈɾa	kawˈɾɛm	kawˈɾɛw	kawˈɾan
Fa	kawˈɾe	kawˈɾas	kawˈɾa	kawˈɾem	kawˈɾew	kawˈɾan
Fi	kawˈɾe	kawˈɾas	kawˈɾa	kawˈɾɛm	kawˈɾɛw	kawˈɾan
Gr	kawˈɾe	kawˈɾas	kawˈɾa	kawˈɾɛm	kawˈɾɛw	kawˈɾan
Gu	kawˈɾe	kawˈɾas	kawˈɾa	kawˈɾɛm	kawˈɾɛw	kawˈɾan
Ll	kawˈɾe	kawˈɾas	kawˈɾa	kawˈɾɛm	kawˈɾɛw	kawˈɾan
Mr	kawˈɾe	kawˈɾas	kawˈɾa	kawˈɾɛm	kawˈɾɛw	kawˈɾan
Ma	kawˈɾe	kawˈɾas	kawˈɾa	kawˈɾem	kawˈɾew	kawˈɾan
Ms	kawˈɾe	kawˈɾas	kawˈɾa	kawˈɾɛm	kawˈɾɛw	kawˈɾan
Ml	kawˈɾe	kawˈɾas	kawˈɾa	kawˈɾɛm	kawˈɾɛw	kawˈɾan
Mo	kawˈɾɛ	kawˈɾas	kawˈɾa	kawˈɾɛm	kawˈɾɛw	kawˈɾan
Pb	kawˈɾɛ	kawˈɾas	kawˈɾa	kawˈɾɛm	kawˈɾɛw	kawˈɾan
Po	kawˈɾe	kawˈɾas	kawˈɾa	kawˈɾɛm	kawˈɾɛw	kawˈɾan
Pr	kəwˈɾe	kəwˈɾas	kəwˈɾa	kəwˈɾɛm	kəwˈɾɛw	kəwˈɾan
Si	kawˈɾɛ	kawˈɾas	kawˈɾa	kawˈɾɛm	kawˈɾɛw	kawˈɾan
Tf	kawˈɾe	kawˈɾas	kawˈɾa	kawˈɾɛm	kawˈɾɛw	kawˈɾan
To	kawˈɾe	kawˈɾas	kawˈɾa	kawˈɾɛm	kawˈɾɛw	kawˈɾan
Ull	kawˈɾɛ	kawˈɾas	kawˈɾa	kawˈɾɛm	kawˈɾɛw	kawˈɾan
Va	kawˈɾe	kawˈɾas	kawˈɾa	kawˈɾɛm	kawˈɾɛw	kawˈɾan
Vb	kawˈɾe	kawˈɾas	kawˈɾa	kawˈɾɛm	kawˈɾɛw	kawˈɾan

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	kawˈɾia	kawˈɾies	kawˈɾia	kawˈɾiem	kawˈɾiew	kawˈɾien
Bi	kawˈɾiɛ	kawˈɾies	kawˈɾie	kawˈɾiɛm	kawˈɾiɛw	kawˈɾien
Ca	kawˈɾiạ	kawˈɾies	kawˈɾie	kawˈɾiam	kawˈɾiaw	kawˈɾien
Cp	kawˈɾio/ɒ	kawˈɾies	kawˈɾiɒ	kawˈɾiem	kawˈɾiew	kawˈɾien
Co	kawˈɾiɛ	kawˈɾies	kawˈɾie	kawˈɾiem	kawˈɾiew	kawˈɾien
Fa	kawˈɾiɛ	kawˈɾies	kawˈɾiɛ	kawˈɾiem	kawˈɾiew	kawˈɾien
Fi	kawˈɾiɒ	kawˈɾies	kawˈɾie	kawˈɾiam	kawˈɾiaw	kawˈɾien
Gr	kawˈɾiɛ	kawˈɾies	kawˈɾie	kawˈɾiam	kawˈɾiaw	kawˈɾien
Gu	kawˈɾio/a	kawˈɾies	kawˈɾia	kawˈɾiem	kawˈɾiew	kawˈɾien
Ll	kawˈɾiɒ	kawˈɾies	kawˈɾie	kawˈɾiam	kawˈɾiaw	kawˈɾien
Mr	kawˈɾie	kawˈɾies	kawˈɾia	kawˈɾiem	kawˈɾiew	kawˈɾien
Ma	kawˈɾia	kawˈɾies	kawˈɾie	kawˈɾiam	kawˈɾiaw	kawˈɾien
Ms	kawˈɾio	kawˈɾies	kawˈɾiɒ	kawˈɾiem	kawˈɾiew	kawˈɾien
Ml	kawˈɾiɒ	kawˈɾies	kawˈɾie	kawˈɾiem	kawˈɾiew	kawˈɾien
Mo	kawˈɾiɒ	kawˈɾies	kawˈɾie	kawˈɾiam	kawˈɾiaw	kawˈɾien
Pb	kawˈɾiɒ	kawˈɾies	kawˈɾie	kawˈɾiam	kawˈɾiaw	kawˈɾien
Po	kawˈɾiɛ	kawˈɾies	kawˈɾiɛ	kawˈɾiom/em	kawˈɾiow/ew	kawˈɾien
Pr	kəwˈɾiɛ	kəwˈɾies	kəwˈɾie	kəwˈɾiem	kəwˈɾiew	kəwˈɾien
Si	kawˈɾiɛ	kawˈɾies	kawˈɾie	kawˈɾiem	kawˈɾiew	kawˈɾien
Tf	kawˈɾio/a	kawˈɾies	kawˈɾia	kawˈɾiem	kawˈɾiew	kawˈɾien
To	kawˈɾiɛ	kawˈɾies	kawˈɾie	kawˈɾiam	kawˈɾiaw	kawˈɾien
Ull	kawˈɾiɛ	kawˈɾies	kawˈɾie	kawˈɾiom/em	kawˈɾiow/ew	kawˈɾien
Va	kawˈɾia	kawˈɾies	kawˈɾie	kawˈɾiam	kawˈɾiaw	kawˈɾien
Vb	kawˈɾiɛ	kawˈɾies	kawˈɾie	kawˈɾiam	kawˈɾiaw	kawˈɾien

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈkajɣi	ˈkajɣis	ˈkajɣi	kajˈɣɛm	kajˈɣɛw	ˈkajɣin
Bi	ˈkajɣɛ/i	ˈkajɣis	ˈkajɣi	kajˈɣem	kajˈɣew	ˈkajɣin
Ca	ˈkajɣɒ/i	ˈkajɣis	ˈkajɣi	kajˈɣɛm	kajˈɣɛw	ˈkajɣin
Cp	ˈkajɣɒ/i	ˈkajɣis	ˈkajɣi	kajˈɣɛm	kajˈɣɛw	ˈkajɣin
Co	ˈkajɣi	ˈkajɣis	ˈkajɣi	kajˈɣɛm	kajˈɣɛw	ˈkajɣin
Fa	ˈkajɣi	ˈkajɣis	ˈkajɣi	kajˈɣɛm	kajˈɣɛw	ˈkajɣin
Fi	ˈkajɣi	ˈkajɣis	ˈkajɣi	kajˈɣɛm	kajˈɣɛw	ˈkajɣin
Gr	ˈkajɣi	ˈkajɣis	ˈkajɣi	kajˈɣɛm	kajˈɣɛw	ˈkajɣin
Gu	ˈkajɣi	ˈkajɣis	ˈkajɣi	kajˈɣɛm	kajˈɣɛw	ˈkajɣin
Ll	ˈkajɣi	ˈkajɣis	ˈkajɣi	kajˈɣɛm	kajˈɣɛw	ˈkajɣin
Mr	ˈkajɣi	ˈkajɣis	ˈkajɣi	kajˈɣɛm	kajˈɣɛw	ˈkajɣin
Ma	ˈkajɣa/i	ˈkajɣis	ˈkajɣi	kajˈɣɛm	kajˈɣɛw	ˈkajɣin
Ms	ˈkajɣi	ˈkajɣis	ˈkajɣi	kajˈɣɛm	kajˈɣɛw	ˈkajɣin
Ml	ˈkajɣi	ˈkajɣis	ˈkajɣi	kajˈɣɛm	kajˈɣɛw	ˈkajɣin
Mo	ˈkajɣi	ˈkajɣis	ˈkajɣi	kajˈɣɛm	kajˈɣɛw	ˈkajɣin
Pb	ˈkajɣi	ˈkajɣis	ˈkajɣi	kajˈɣɛm	kajˈɣɛw	ˈkajɣin
Po	ˈkajɣi	ˈkajɣis	ˈkajɣi	kajˈɣɛm	kajˈɣɛw	ˈkajɣin
Pr	ˈkajɣi	ˈkajɣis	ˈkajɣi	kəjˈɣɛm	kəjˈɣɛw	ˈkajɣin
Si	ˈkajɣi	ˈkajɣis	ˈkajɣi	kajˈɣɛm	kajˈɣɛw	ˈkajɣin
Tf	ˈkajɣi	ˈkajɣis	ˈkajɣi	kajˈɣɛm	kajˈɣɛw	ˈkajɣin
To	ˈkajɣi	ˈkajɣis	ˈkajɣi	kajˈɣɛm	kajˈɣɛw	ˈkajɣin
Ull	ˈkajɣɛ/i	ˈkajɣis	ˈkajɣi	kajˈɣɛm	kajˈɣɛw	ˈkajɣin
Va	ˈkajɣi	ˈkajɣis	ˈkajɣi	kajˈɣɛm	kajˈɣɛw	ˈkajɣin
Vb	ˈkajɣi	ˈkajɣis	ˈkajɣi	kajˈɣɛm	kajˈɣɛw	ˈkajɣin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	kajˈɣes	kajˈɣesis	kajˈɣes	kajˈɣesim	kajˈɣesiw	kajˈɣesin
Bi	kajˈɣes/ɛ	kajˈɣeses/is	kajˈɣes	kajˈɣesɛm/im	kajˈɣesɛw/iw	kajˈɣesen/in
Ca	kajˈɣes/ɒ	kajˈɣeses	kajˈɣes	kajˈɣesam	kajˈɣesaw	kajˈɣesen
Cp	kajˈɣes	kajˈɣesis	kajˈɣes	kajˈɣesim	kajˈɣesiw	kajˈɣesin
Co	kajˈɣes/ɛ	kajˈɣeses/is	kajˈɣes	kajˈɣesem	kajˈɣesew	kajˈɣesen/in
Fa	kajˈɣes	kajˈɣesis	kajˈɣes	kajˈɣesim	kajˈɣesiw	kajˈɣesin
Fi	kajˈɣesɒ	kajˈɣeses	kajˈɣes	kajˈɣesam	kajˈɣesaw	kajˈɣesen
Gr	kajˈɣes	kajˈɣeses/is	kajˈɣes	kajˈɣesam	kajˈɣesaw	kajˈɣesen/in
Gu	kajˈɣes	kajˈɣeses	kajˈɣes	kajˈɣesem	kajˈɣesew	kajˈɣesen
Ll	kajˈɣes	kajˈɣeses	kajˈɣes	kajˈɣesam	kajˈɣesaw	kajˈɣesen
Mr	kajˈɣes	kajˈɣesis	kajˈɣes	kajˈɣesim	kajˈɣesiw	kajˈɣesin
Ma	kajˈɣes/a	kajˈɣeses	kajˈɣes	kajˈɣesam	kajˈɣesaw	kajˈɣesen
Ms	kajˈɣes	kajˈɣeses/is	kajˈɣes	kajˈɣesem/im	kajˈɣesew/iw	kajˈɣesen/in
Ml	kajˈɣes	kajˈɣesis	kajˈɣes	kajˈɣesim	kajˈɣesiw	kajˈɣesin
Mo	kajˈɣes/ɒ	kajˈɣesis	kajˈɣes	kajˈɣesem	kajˈɣesew	kajˈɣesin
Pb	kajˈɣes	kajˈɣeses/is	kajˈɣes	kajˈɣesam	kajˈɣesaw	kajˈɣesen/in
Po	kajˈɣes	kajˈɣesis	kajˈɣes	kajˈɣesom/im	kajˈɣesow/iw	kajˈɣesin
Pr	kəjˈɣes	kəjˈɣesis	kəjˈɣes	kəjˈɣesim	kəjˈɣesiw	kəjˈɣesin
Si	kajˈɣes	kajˈɣesis	kajˈɣes	kajˈɣesim	kajˈɣesiw	kajˈɣesin
Tf	kajˈɣes	kajˈɣeses/is	kajˈɣes	kajˈɣesem/im	kajˈɣesew/iw	kajˈɣesen/in
To	kajˈɣes	kajˈɣesis	kajˈɣes	kajˈɣesim	kajˈɣesiw	kajˈɣesin
Ull	kajˈɣesɛ	kajˈɣeses/is	kajˈɣes	kajˈɣesom/im	kajˈɣesow/iw	kajˈɣesen/in
Va	kajˈɣes	kajˈɣesis	kajˈɣes	kajˈɣesam/im	kajˈɣesaw/iw	kajˈɣesin
Vb	kajˈɣes/ɛ	kajˈɣeses	kajˈɣes	kajˈɣesam	kajˈɣesaw	kajˈɣesen

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2.4.3 Córrer

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	ˈkore	koˈren	koreˈɣut
Bi	ˈkore	koˈren	koreˈɣut
Ca	ˈkore	koˈren	koreˈɣut
Cp	ˈkore	koˈren	koreˈɣut
Co	ˈkore	koˈren	koreˈɣut
Fa	ˈkore	koˈren	koreˈɣut
Fi	ˈkore	koˈren	koreˈɣut
Gr	ˈkore	koˈren	koreˈɣut
Gu	ˈkore	koˈren	koreˈɣut
Ll	ˈkore	koˈren	koreˈɣut
Mr	ˈkore	koˈren	koreˈɣut
Ma	ˈkore	koˈren	koreˈɣut
Ms	ˈkore	koˈren	koreˈɣut
Ml	ˈkore	koˈren	koreˈɣut
Mo	ˈkore	koˈren	koreˈɣut
Pb	ˈkore	koˈren	koreˈɣut
Po	ˈkore	koˈren	koreˈɣut
Pr	ˈkore	kuˈren	kurəˈɣut
Si	ˈkore	koˈren	koreˈɣut
Tf	ˈkore	koˈren	koreˈɣut
To	ˈkore	koˈren	koreˈɣut
Ull	ˈkore	koˈren	koreˈɣut
Va	ˈkore	koˈren	koreˈɣut
Vb	ˈkore	koˈren	koreˈɣut

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈkore	ˈkori	koˈrɐm	koˈrɐw	ˈkorin
Bi	ˈkore	ˈkori	koˈrɐm	koˈrɐw	ˈkorin
Ca	ˈkore	ˈkori	koˈrɐm	koˈrɐw	ˈkorin
Cp	ˈkore	ˈkori	koˈrɐm	koˈrɐw	ˈkorin
Co	ˈkore	ˈkori	koˈrɐm	koˈrɐw	ˈkorin
Fa	ˈkore	ˈkori	koˈrem	koˈrew	ˈkorin
Fi	ˈkore	ˈkori	koˈrɐm	koˈrɐw	ˈkorin
Gr	ˈkore	ˈkori	koˈrɐm	koˈrɐw	ˈkorin
Gu	ˈkore	ˈkori	koˈrɐm	koˈrɐw	ˈkorin
Ll	ˈkore	ˈkori	koˈrɐm	koˈrɐw	ˈkorin
Mr	ˈkore	ˈkori	koˈrɐm	koˈrɐw	ˈkorin
Ma	ˈkore	ˈkori	koˈrɐm	koˈrɐw	ˈkorin
Ms	ˈkore	ˈkori	koˈrɐm	koˈrɐw	ˈkorin
Ml	ˈkore	ˈkori	koˈrɐm	koˈrɐw	ˈkorin
Mo	ˈkore	ˈkori	koˈrɐm	koˈrɐw	ˈkorin
Pb	ˈkore	ˈkori	koˈrɐm	koˈrɐw	ˈkorin
Po	ˈkore	ˈkori	koˈrɐm	koˈrɐw	ˈkorin
Pr	ˈkore	ˈkori	kuˈrɐm	kuˈrɐw	ˈkorin
Si	ˈkore	ˈkori	koˈrɐm	koˈrɐw	ˈkorin
Tf	ˈkore	ˈkori	koˈrɐm	koˈrɐw	ˈkorin
To	ˈkore	ˈkori	koˈrɐm	koˈrɐw	ˈkorin
Ull	ˈkore	ˈkori	koˈrɐm	koˈrɐw	ˈkorin
Va	ˈkore	ˈkori	koˈrɐm	koˈrɐw	ˈkorin
Vb	ˈkore	ˈkori	koˈrɐm	koˈrɐw	ˈkorin

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈkoro	ˈkores	ˈkore	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkoren
Bi	ˈkoro	ˈkores	ˈkore	koˈrem	koˈrew	ˈkoren
Ca	ˈkoro	ˈkores	ˈkore	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkoren
Cp	ˈkoro	ˈkores	ˈkore	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkoren
Co	ˈkoro	ˈkores	ˈkore	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkoren
Fa	ˈkoro	ˈkores	ˈkore	koˈrem	koˈrew	ˈkoren
Fi	ˈkoro	ˈkores	ˈkore	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkoren
Gr	ˈkoro	ˈkores	ˈkore	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkoren
Gu	ˈkoro	ˈkores	ˈkore	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkoren
Ll	ˈkoro	ˈkores	ˈkore	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkoren
Mr	ˈkoro	ˈkores	ˈkore	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkoren
Ma	ˈkoro	ˈkores	ˈkore	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkoren
Ms	ˈkoro	ˈkores	ˈkore	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkoren
Ml	ˈkoro	ˈkores	ˈkore	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkoren
Mo	ˈkoro	ˈkores	ˈkore	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkoren
Pb	ˈkoro	ˈkores	ˈkore	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkoren
Po	ˈkoro	ˈkores	ˈkore	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkoren
Pr	ˈkoru	ˈkores	ˈkore	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkoren
Si	ˈkoro	ˈkores	ˈkore	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkoren
Tf	ˈkoro	ˈkores	ˈkore	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkoren
To	ˈkoro	ˈkores	ˈkore	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkoren
Ull	ˈkoro	ˈkores	ˈkore	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkoren
Va	ˈkoro	ˈkores	ˈkore	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkoren
Vb	ˈkoro	ˈkores	ˈkore	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkoren

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	koˈria	koˈries	koˈria	koˈriem	koˈriew	koˈrien
Bi	koˈrejɛ	koˈrejes	koˈreje	koˈrejɛm	koˈrejɛw	koˈrejen
Ca	koˈrejɒ	koˈrejes	koˈreje	koˈrejam	koˈrejaw	koˈrejen
Cp	koˈrio/ɒ	koˈries	koˈriɒ	koˈriem	koˈriew	koˈrien
Co	koˈriɛ	koˈries	koˈrie	koˈriem	koˈriew	koˈrien
Fa	koˈrejɛ	koˈrejes	koˈrejɛ	koˈrejem	koˈrejew	koˈrejen
Fi	koˈriɒ	koˈries	koˈrie	koˈriam	koˈriaw	koˈrien
Gr	koˈriɛ	koˈries	koˈrie	koˈriam	koˈriaw	koˈrien
Gu	koˈrio/a	koˈries	koˈria	koˈriem	koˈriew	koˈrien
Ll	koˈriɒ	koˈries	koˈrie	koˈriam	koˈriaw	koˈrien
Mr	koˈrie	koˈries	koˈria	koˈriem	koˈriew	koˈrien
Ma	koˈreja	koˈrejes	koˈreje	koˈrejam	koˈrejaw	koˈrejen
Ms	koˈrio	koˈries	koˈriɒ	koˈriem	koˈriew	koˈrien
Ml	koˈriɒ	koˈries	koˈrie	koˈriem	koˈriew	koˈrien
Mo	koˈrejɒ	koˈrejes	koˈreje	koˈrejam	koˈrejaw	koˈrejen
Pb	koˈrejɒ	koˈrejes	koˈreje	koˈrejam	koˈrejaw	koˈrejen
Po	koˈriɛ	koˈries	koˈriɛ	koˈriom/em	koˈriow/ew	koˈrien
Pr	kuˈriɛ	kuˈries	kuˈrie	kuˈriem	kuˈriew	kuˈrien
Si	koˈrejɛ	koˈrejes	koˈreje	koˈrejem	koˈrejew	koˈrejen
Tf	koˈrio/a	koˈries	koˈria	koˈriem	koˈriew	koˈrien
To	koˈrejɛ	koˈrejes	koˈreje	koˈrejam	koˈrejaw	koˈrejen
Ull	koˈrejɛ	koˈrejes	koˈreje	koˈrejom/em	koˈrejow/ew	koˈrejen
Va	koˈreja	koˈrejes	koˈreje	koˈrejam	koˈrejaw	koˈrejen
Vb	koˈrejɛ	koˈrejes	koˈreje	koˈrejam	koˈrejaw	koˈrejen

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	kore'ɾe	kore'ɾas	kore'ɾa	kore'ɾem	kore'ɾew	kore'ɾan
Bi	kore'ɾe	kore'ɾas	kore'ɾa	kore'ɾem	kore'ɾew	kore'ɾan
Ca	kore'ɾe	kore'ɾas	kore'ɾa	kore'ɾɛm	kore'ɾɛw	kore'ɾan
Cp	kore'ɾe	kore'ɾas	kore'ɾa	kore'ɾɛm	kore'ɾɛw	kore'ɾan
Co	kore'ɾɛ	kore'ɾas	kore'ɾa	kore'ɾɛm	kore'ɾɛw	kore'ɾan
Fa	kore'ɾe	kore'ɾas	kore'ɾa	kore'ɾem	kore'ɾew	kore'ɾan
Fi	kore'ɾe	kore'ɾas	kore'ɾa	kore'ɾɛm	kore'ɾɛw	kore'ɾan
Gr	kore'ɾe	kore'ɾas	kore'ɾa	kore'ɾɛm	kore'ɾɛw	kore'ɾan
Gu	kore'ɾe	kore'ɾas	kore'ɾa	kore'ɾɛm	kore'ɾɛw	kore'ɾan
Ll	kore'ɾe	kore'ɾas	kore'ɾa	kore'ɾɛm	kore'ɾɛw	kore'ɾan
Mr	kore'ɾe	kore'ɾas	kore'ɾa	kore'ɾɛm	kore'ɾɛw	kore'ɾan
Ma	kore'ɾe	kore'ɾas	kore'ɾa	kore'ɾem	kore'ɾew	kore'ɾan
Ms	kore'ɾe	kore'ɾas	kore'ɾa	kore'ɾɛm	kore'ɾɛw	kore'ɾan
Ml	kore'ɾe	kore'ɾas	kore'ɾa	kore'ɾɛm	kore'ɾɛw	kore'ɾan
Mo	kore'ɾɛ	kore'ɾas	kore'ɾa	kore'ɾɛm	kore'ɾɛw	kore'ɾan
Pb	kore'ɾɛ	kore'ɾas	kore'ɾa	kore'ɾɛm	kore'ɾɛw	kore'ɾan
Po	kore'ɾe	kore'ɾas	kore'ɾa	kore'ɾɛm	kore'ɾɛw	kore'ɾan
Pr	kurə'ɾe	kurə'ɾas	kurə'ɾa	kurə'ɾɛm	kurə'ɾɛw	kurə'ɾan
Si	kore'ɾɛ	kore'ɾas	kore'ɾa	kore'ɾɛm	kore'ɾɛw	kore'ɾan
Tf	kore'ɾe	kore'ɾas	kore'ɾa	kore'ɾɛm	kore'ɾɛw	kore'ɾan
To	kore'ɾe	kore'ɾas	kore'ɾa	kore'ɾɛm	kore'ɾɛw	kore'ɾan
Ull	kore'ɾɛ	kore'ɾas	kore'ɾa	kore'ɾɛm	kore'ɾɛw	kore'ɾan
Va	kore'ɾe	kore'ɾas	kore'ɾa	kore'ɾɛm	kore'ɾɛw	kore'ɾan
Vb	kore'ɾe	kore'ɾas	kore'ɾa	kore'ɾɛm	kore'ɾɛw	kore'ɾan

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	kore'ɾia	kore'ɾies	kore'ɾia	kore'ɾiem	kore'ɾiew	kore'ɾien
Bi	kore'ɾiɛ	kore'ɾies	kore'ɾie	kore'ɾiɛm	kore'ɾiɛw	kore'ɾien
Ca	kore'ɾiɒ	kore'ɾies	kore'ɾie	kore'ɾiam	kore'ɾiaw	kore'ɾien
Cp	kore'ɾio/ɒ	kore'ɾies	kore'ɾiɒ	kore'ɾiem	kore'ɾiew	kore'ɾien
Co	kore'ɾiɛ	kore'ɾies	kore'ɾie	kore'ɾiem	kore'ɾiew	kore'ɾien
Fa	kore'ɾiɛ	kore'ɾies	kore'ɾiɛ	kore'ɾiem	kore'ɾiew	kore'ɾien
Fi	kore'ɾią	kore'ɾies	kore'ɾie	kore'ɾiam	kore'ɾiaw	kore'ɾien
Gr	kore'ɾiɛ	kore'ɾies	kore'ɾie	kore'ɾiam	kore'ɾiaw	kore'ɾien
Gu	kore'ɾio/a	kore'ɾies	kore'ɾia	kore'ɾiem	kore'ɾiew	kore'ɾien
Ll	kore'ɾiɒ	kore'ɾies	kore'ɾie	kore'ɾiam	kore'ɾiaw	kore'ɾien
Mr	kore'ɾie	kore'ɾies	kore'ɾia	kore'ɾiem	kore'ɾiew	kore'ɾien
Ma	kore'ɾia	kore'ɾies	kore'ɾie	kore'ɾiam	kore'ɾiaw	kore'ɾien
Ms	kore'ɾio	kore'ɾies	kore'ɾiɒ	kore'ɾiem	kore'ɾiew	kore'ɾien
Ml	kore'ɾiɒ	kore'ɾies	kore'ɾie	kore'ɾiem	kore'ɾiew	kore'ɾien
Mo	kore'ɾiɒ	kore'ɾies	kore'ɾie	kore'ɾiam	kore'ɾiaw	kore'ɾien
Pb	kore'ɾiɒ	kore'ɾies	kore'ɾie	kore'ɾiam	kore'ɾiaw	kore'ɾien
Po	kore'ɾiɛ	kore'ɾies	kore'ɾiɛ	kore'ɾiom/em	kore'ɾiow/ew	kore'ɾien
Pr	kurə'ɾiɛ	kurə'ɾies	kurə'ɾie	kurə'ɾiem	kurə'ɾiew	kurə'ɾien
Si	kore'ɾiɛ	kore'ɾies	kore'ɾie	kore'ɾiem	kore'ɾiew	kore'ɾien
Tf	kore'ɾio/a	kore'ɾies	kore'ɾia	kore'ɾiem	kore'ɾiew	kore'ɾien
To	kore'ɾiɛ	kore'ɾies	kore'ɾie	kore'ɾiam	kore'ɾiaw	kore'ɾien
Ull	kore'ɾiɛ	kore'ɾies	kore'ɾie	kore'ɾiom/em	kore'ɾiow/ew	kore'ɾien
Va	kore'ɾia	kore'ɾies	kore'ɾie	kore'ɾiam	kore'ɾiaw	kore'ɾien
Vb	kore'ɾiɛ	kore'ɾies	kore'ɾie	kore'ɾiam	kore'ɾiaw	kore'ɾien

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈkori	ˈkoris	ˈkori	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkorin
Bi	ˈkorɛ/i	ˈkoris	ˈkori	koˈrem	koˈrew	ˈkorin
Ca	ˈkorɒ/i	ˈkoris	ˈkori	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkorin
Cp	ˈkorik	ˈkoris	ˈkori	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkorin
Co	ˈkori	ˈkoris	ˈkori	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkorin
Fa	ˈkori	ˈkoris	ˈkori	koˈrem	koˈrew	ˈkorin
Fi	ˈkori	ˈkoris	ˈkori	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkorin
Gr	ˈkori	ˈkoris	ˈkori	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkorin
Gu	ˈkori	ˈkoris	ˈkori	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkorin
Ll	ˈkori	ˈkoris	ˈkori	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkorin
Mr	ˈkori	ˈkoris	ˈkori	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkorin
Ma	ˈkora/i	ˈkoris	ˈkori	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkorin
Ms	ˈkorik	ˈkoris	ˈkori	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkorin
Ml	ˈkori	ˈkoris	ˈkori	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkorin
Mo	ˈkori	ˈkoris	ˈkori	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkorin
Pb	ˈkori	ˈkoris	ˈkori	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkorin
Po	ˈkori	ˈkoris	ˈkori	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkorin
Pr	ˈkori	ˈkoris	ˈkori	kuˈrɛm	kuˈrɛw	ˈkorin
Si	ˈkori	ˈkoris	ˈkori	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkorin
Tf	ˈkori	ˈkoris	ˈkori	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkorin
To	ˈkori	ˈkoris	ˈkori	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkorin
Ull	ˈkorɛ/i	ˈkoris	ˈkori	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkorin
Va	ˈkori	ˈkoris	ˈkori	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkorin
Vb	ˈkori	ˈkoris	ˈkori	koˈrɛm	koˈrɛw	ˈkorin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	koˈres	koˈresis	koˈres	koˈresim	koˈresiw	koˈresin
Bi	koˈres/ɛ	koˈreses/is	koˈres	koˈresɛm/im	koˈresɛw/iw	koˈresen/in
Ca	koˈres/ɒ	koˈreses	koˈres	koˈresam	koˈresaw	koˈresen
Cp	koˈres	koˈresis	koˈres	koˈresim	koˈresiw	koˈresin
Co	koriˈɣes/ɛ	koriˈɣeses/is	koriˈɣes	koriˈɣesem	koriˈɣesew	koriˈɣesen/in
Fa	koˈres	koˈresis	koˈres	koˈresim	koˈresiw	koˈresin
Fi	koˈresɒ	koˈreses	koˈres	koˈresam	koˈresaw	koˈresen
Gr	koˈres	koˈreses/is	koˈres	koˈresam	koˈresaw	koˈresen/in
Gu	koˈres	koˈreses	koˈres	koˈresem	koˈresew	koˈresen
Ll	koˈres	koˈreses	koˈres	koˈresam	koˈresaw	koˈresen
Mr	koˈres	koˈresis	koˈres	koˈresim	koˈresiw	koˈresin
Ma	koˈres/a	koˈreses	koˈres	koˈresam	koˈresaw	koˈresen
Ms	koriˈɣes	koriˈɣeses/is	koˈres	koriˈɣesem/im	koriˈɣesew/iw	koriˈɣesen/in
Ml	koˈres	koˈresis	koˈres	koˈresim	koˈresiw	koˈresin
Mo	koˈres/ɒ	koˈresis	koˈres	koˈresam	koˈresaw	koˈresin
Pb	koˈres	koˈreses/is	koˈres	koˈresam	koˈresaw	koˈresen/in
Po	koreˈɣes	koreˈɣesis	koreˈɣes	koreˈɣesom/im	koreˈɣesow/iw	koreˈɣesin
Pr	kuˈres	kuˈresis	kuˈres	kuˈresim	kuˈresiw	kuˈresin
Si	koreˈɣes	koreˈɣesis	koreˈɣes	koreˈɣesim	koreˈɣesiw	koreˈɣesin
Tf	koˈres	koˈreses/is	koˈres	koˈresem/im	koˈresew/iw	koˈresen/in
To	koˈres	koˈresis	koˈres	koˈresim	koˈresiw	koˈresin
Ull	koˈresɛ	koˈreses/is	koˈres	koˈresom/im	koˈresow/iw	koˈresen/in
Va	koˈres	koˈresis	koˈres	koˈresam/im	koˈresaw/iw	koˈresin
Vb	koˈres/ɛ	koˈreses	koˈres	koˈresam	koˈresaw	koˈresen

2.4.4 Créixer

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	ˈkɾejʃe	kɾejˈʃen	kɾesˈkut
Bi	ˈkɾejʃe	kɾejˈʃen	kɾejˈʃut | kɾesˈkut
Ca	ˈkɾɛjʃe	kɾejˈʃen	kɾejˈʃut
Cp	ˈkɾɛjʃe	kɾejˈʃen	kɾejˈʃut | kɾesˈkut
Co	ˈkɾɛjʃe	kɾejˈʃen	kɾesˈkut
Fa	ˈkɾejʃe	kɾejˈʃen	kɾesˈkut
Fi	ˈkɾɛjʃe	kɾejˈʃen	kɾejˈʃut | kɾesˈkut
Gr	ˈkɾɛjʃe	kɾejˈʃen	kɾesˈkut
Gu	ˈkɾɛjʃe	kɾejˈʃen	kɾesˈkut
Ll	ˈkɾɛjʃe	kɾejˈʃen	kɾesˈkut
Mr	ˈkɾejʃe	kɾejˈʃen	kɾesˈkut
Ma	ˈkɾɛjʃe	kɾejˈʃen	kɾejˈʃut | kɾesˈkut
Ms	ˈkɾɛjʃe	kɾejˈʃen	kɾejˈʃut | kɾesˈkut
Ml	ˈkɾɛjʃe	kɾejˈʃen	kɾesˈkut
Mo	ˈkɾɛjʃe	kɾejˈʃen	kɾesˈkut
Pb	ˈkɾɛjʃe	kɾejˈʃen	kɾesˈkut
Po	ˈkɾɛjʃe	kɾejˈʃen	kɾesˈkut
Pr	ˈkɾejʃe	kɾəjˈʃen	kɾəsˈkut
Si	ˈkɾɛjʃe	kɾejˈʃen	kɾesˈkut
Tf	ˈkɾejʃe	kɾejˈʃen	kɾejˈʃut
To	ˈkɾɛjʃe	kɾejˈʃen	kɾesˈkut
Ull	ˈkɾɛjʃe	kɾejˈʃen	kɾejˈʃut
Va	ˈkɾɛjʃe	kɾejˈʃen	kɾesˈkut
Vb	ˈkɾɛjʃe	kɾejˈʃen	kɾesˈkut

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈkɾejʃ	ˈkɾejʃi	kɾejˈʃem	kɾejˈʃew	ˈkɾejʃin
Bi	ˈkɾejʃ	ˈkɾejʃi	kɾejˈʃem	kɾejˈʃew	ˈkɾejʃin
Ca	ˈkɾɛjʃ	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Cp	ˈkɾɛjʃ	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Co	ˈkɾɛjʃ	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Fa	ˈkɾejʃ	ˈkɾejʃi	kɾejˈʃem	kɾejˈʃew	ˈkɾejʃin
Fi	ˈkɾɛjʃ	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Gr	ˈkɾɛjʃ	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Gu	ˈkɾɛjʃ	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Ll	ˈkɾɛjʃ	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Mr	ˈkɾejʃ	ˈkɾejʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾejʃin
Ma	ˈkɾɛjʃ	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Ms	ˈkɾɛjʃ	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Ml	ˈkɾɛjʃ	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Mo	ˈkɾɛjʃ	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Pb	ˈkɾɛjʃ	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Po	ˈkɾɛjʃ	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Pr	ˈkɾejʃ	ˈkɾejʃi	kɾəjˈʃɛm	kɾəjˈʃɛw	ˈkɾejʃin
Si	ˈkɾɛjʃ	ˈkɾejʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Tf	ˈkɾejʃ	ˈkɾejʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾejʃin
To	ˈkɾɛjʃ	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Ull	ˈkɾɛjʃ	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Va	ˈkɾɛjʃ	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Vb	ˈkɾɛjʃ	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈkrejʃo	ˈkrejʃes	ˈkrejʃ	krejˈʃɛm	krejˈʃɛw	ˈkrejʃen
Bi	ˈkrejʃo	ˈkrejʃes	ˈkrejʃ	krejˈʃem	krejˈʃew	ˈkrejʃen
Ca	ˈkrɛjʃo	ˈkrɛjʃes	ˈkrɛjʃ	krejˈʃɛm	krejˈʃɛw	ˈkrɛjʃen
Cp	ˈkrɛjʃo	ˈkrɛjʃes	ˈkrɛjʃ	krejˈʃɛm	krejˈʃɛw	ˈkrɛjʃen
Co	ˈkrɛjʃo	ˈkrɛjʃes	ˈkrɛjʃ	krejˈʃɛm	krejˈʃɛw	ˈkrɛjʃen
Fa	ˈkrejʃo	ˈkrejʃes	ˈkrejʃ	krɛjˈʃem	krejˈʃew	ˈkrejʃen
Fi	ˈkrɛjʃo	ˈkrɛjʃes	ˈkrɛjʃ	krejˈʃɛm	krejˈʃɛw	ˈkrɛjʃen
Gr	ˈkrɛjʃo	ˈkrɛjʃes	ˈkrɛjʃ	krejˈʃɛm	krejˈʃɛw	ˈkrɛjʃen
Gu	ˈkrɛjʃo	ˈkrɛjʃes	ˈkrɛjʃ	krejˈʃɛm	krejˈʃɛw	ˈkrɛjʃen
Ll	ˈkrɛjʃo	ˈkrɛjʃes	ˈkrɛjʃ	krejˈʃɛm	krejˈʃɛw	ˈkrɛjʃen
Mr	ˈkrejʃo	ˈkrejʃes	ˈkrejʃ	krejˈʃɛm	krejˈʃɛw	ˈkrejʃen
Ma	ˈkrɛjʃo	ˈkrɛjʃes	ˈkrɛjʃ	krejˈʃɛm	krejˈʃɛw	ˈkrɛjʃen
Ms	ˈkrɛjʃo	ˈkrɛjʃes	ˈkrejʃ	krejˈʃɛm	krejˈʃɛw	ˈkrɛjʃen
Ml	ˈkrɛjʃo	ˈkrɛjʃes	ˈkrɛjʃ	krejˈʃɛm	krejˈʃɛw	ˈkrɛjʃen
Mo	ˈkrɛjʃo	ˈkrɛjʃes	ˈkrɛjʃ	krejˈʃɛm	krejˈʃɛw	ˈkrɛjʃen
Pb	ˈkrɛjʃo	ˈkrɛjʃes	ˈkrɛjʃ	krejˈʃɛm	krejˈʃɛw	ˈkrɛjʃen
Po	ˈkrɛjʃo	ˈkrɛjʃes	ˈkrɛjʃ	krejˈʃɛm	krejˈʃɛw	ˈkrɛjʃen
Pr	ˈkrejʃu	ˈkrejʃes	ˈkrejʃ	krəjˈʃɛm	krəjˈʃɛw	ˈkrejʃen
Si	ˈkrɛjʃo	ˈkrɛjʃes	ˈkrɛjʃ	krejˈʃɛm	krejˈʃɛw	ˈkrɛjʃen
Tf	ˈkrejʃo	ˈkrejʃes	ˈkrejʃ	krejˈʃɛm	krejˈʃɛw	ˈkrejʃen
To	ˈkrɛjʃo	ˈkrɛjʃes	ˈkrɛjʃ	krejˈʃɛm	krejˈʃɛw	ˈkrɛjʃen
Ull	ˈkrɛjʃo	ˈkrɛjʃes	ˈkrɛjʃ	krejˈʃɛm	krejˈʃɛw	ˈkrɛjʃen
Va	ˈkrɛjʃo	ˈkrɛjʃes	ˈkrɛjʃ	krejˈʃɛm	krejˈʃɛw	ˈkrɛjʃen
Vb	ˈkrɛjʃo	ˈkrɛjʃes	ˈkrɛjʃ	krejˈʃɛm	krejˈʃɛw	ˈkrɛjʃen

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	krejˈʃia	krejˈʃies	krejˈʃia	krejˈʃiem	krejˈʃiew	krejˈʃien
Bi	krejˈʃejɛ	krejˈʃejes	krejˈʃeje	krejˈʃejɛm	krejˈʃejɛw	krejˈʃejen
Ca	krejˈʃejɒ	krejˈʃejes	krejˈʃeje	krejˈʃejam	krejˈʃejaw	krejˈʃejen
Cp	krejˈʃio/ɒ	krejˈʃies	krejˈʃiɒ	krejˈʃiem	krejˈʃiew	krejˈʃien
Co	krejˈʃiɛ	krejˈʃies	krejˈʃie	krejˈʃiem	krejˈʃiew	krejˈʃien
Fa	krejˈʃiɛ	krejˈʃies	krejˈʃiɛ	krejˈʃiem	krejˈʃiew	krejˈʃien
Fi	krejˈʃiɒ	krejˈʃies	krejˈʃie	krejˈʃiam	krejˈʃiaw	krejˈʃien
Gr	krejˈʃiɛ	krejˈʃies	krejˈʃie	krejˈʃiam	krejˈʃiaw	krejˈʃien
Gu	krejˈʃio/a	krejˈʃies	krejˈʃia	krejˈʃiem	krejˈʃiew	krejˈʃien
Ll	krejˈʃiɒ	krejˈʃies	krejˈʃie	krejˈʃiam	krejˈʃiaw	krejˈʃien
Mr	krejˈʃie	krejˈʃies	krejˈʃia	krejˈʃiem	krejˈʃiew	krejˈʃien
Ma	krejˈʃeja	krejˈʃejes	krejˈʃeje	krejˈʃejam	krejˈʃejaw	krejˈʃejen
Ms	krejˈʃejo	krejˈʃejes	krejˈʃejɒ	krejˈʃejem	krejˈʃejew	krejˈʃejen
Ml	krejˈʃiɒ	krejˈʃies	krejˈʃie	krejˈʃiem	krejˈʃiew	krejˈʃien
Mo	krejˈʃejɒ	krejˈʃejes	krejˈʃeje	krejˈʃejam	krejˈʃejaw	krejˈʃejen
Pb	krejˈʃejɒ	krejˈʃejes	krejˈʃeje	krejˈʃejam	krejˈʃejaw	krejˈʃejen
Po	krejˈʃiɛ	krejˈʃies	krejˈʃiɛ	krejˈʃiom/em	krejˈʃiow/ew	krejˈʃien
Pr	krəjˈʃiɛ	krəjˈʃies	krəjˈʃie	krəjˈʃiem	krəjˈʃiew	krəjˈʃien
Si	krejˈʃejɛ	krejˈʃejes	krejˈʃeje	krejˈʃejem	krejˈʃejew	krejˈʃejen
Tf	krejˈʃio/a	krejˈʃies	krejˈʃia	krejˈʃiem	krejˈʃiew	krejˈʃien
To	krejˈʃejɛ	krejˈʃejes	krejˈʃeje	krejˈʃejam	krejˈʃejaw	krejˈʃejen
Ull	krejˈʃejɛ	krejˈʃejes	krejˈʃeje	krejˈʃejom/em	krejˈʃejow/ew	krejˈʃejen
Va	krejˈʃeja	krejˈʃejes	krejˈʃeje	krejˈʃejam	krejˈʃejaw	krejˈʃejen
Vb	krejˈʃejɛ	krejˈʃejes	krejˈʃeje	krejˈʃejam	krejˈʃejaw	krejˈʃejen

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	krejʃeˈre	krejʃeˈras	krejʃeˈra	krejʃeˈrem	krejʃeˈrew	krejʃeˈran
Bi	krejʃeˈre	krejʃeˈras	krejʃeˈra	krejʃeˈrem	krejʃeˈrew	krejʃeˈran
Ca	krejʃeˈre	krejʃeˈras	krejʃeˈra	krejʃeˈrɛm	krejʃeˈrɛw	krejʃeˈran
Cp	krejʃeˈre	krejʃeˈras	krejʃeˈra	krejʃeˈrɛm	krejʃeˈrɛw	krejʃeˈran
Co	krejʃeˈrɛ	krejʃeˈras	krejʃeˈra	krejʃeˈrɛm	krejʃeˈrɛw	krejʃeˈran
Fa	krejʃeˈre	krejʃeˈras	krejʃeˈra	krejʃeˈrem	krejʃeˈrew	krejʃeˈran
Fi	krejʃeˈre	krejʃeˈras	krejʃeˈra	krejʃeˈrɛm	krejʃeˈrɛw	krejʃeˈran
Gr	krejʃeˈre	krejʃeˈras	krejʃeˈra	krejʃeˈrɛm	krejʃeˈrɛw	krejʃeˈran
Gu	krejʃeˈre	krejʃeˈras	krejʃeˈra	krejʃeˈrɛm	krejʃeˈrɛw	krejʃeˈran
Ll	krejʃeˈre	krejʃeˈras	krejʃeˈra	krejʃeˈrɛm	krejʃeˈrɛw	krejʃeˈran
Mr	krejʃeˈre	krejʃeˈras	krejʃeˈra	krejʃeˈrɛm	krejʃeˈrɛw	krejʃeˈran
Ma	krejʃeˈre	krejʃeˈras	krejʃeˈra	krejʃeˈrem	krejʃeˈrew	krejʃeˈran
Ms	krejʃeˈre	krejʃeˈras	krejʃeˈra	krejʃeˈrɛm	krejʃeˈrɛw	krejʃeˈran
Ml	krejʃeˈre	krejʃeˈras	krejʃeˈra	krejʃeˈrɛm	krejʃeˈrɛw	krejʃeˈran
Mo	krejʃeˈrɛ	krejʃeˈras	krejʃeˈra	krejʃeˈrɛm	krejʃeˈrɛw	krejʃeˈran
Pb	krejʃeˈrɛ	krejʃeˈras	krejʃeˈra	krejʃeˈrɛm	krejʃeˈrɛw	krejʃeˈran
Po	krejʃeˈre	krejʃeˈras	krejʃeˈra	krejʃeˈrɛm	krejʃeˈrɛw	krejʃeˈran
Pr	krəjʃəˈre	krəjʃəˈras	krəjʃəˈra	krəjʃəˈrɛm	krəjʃəˈrɛw	krəjʃəˈran
Si	krejʃeˈrɛ	krejʃeˈras	krejʃeˈra	krejʃeˈrɛm	krejʃeˈrɛw	krejʃeˈran
Tf	krejʃeˈre	krejʃeˈras	krejʃeˈra	krejʃeˈrɛm	krejʃeˈrɛw	krejʃeˈran
To	krejʃeˈre	krejʃeˈras	krejʃeˈra	krejʃeˈrɛm	krejʃeˈrɛw	krejʃeˈran
Ull	krejʃeˈrɛ	krejʃeˈras	krejʃeˈra	krejʃeˈrɛm	krejʃeˈrɛw	krejʃeˈran
Va	krejʃeˈre	krejʃeˈras	krejʃeˈra	krejʃeˈrɛm	krejʃeˈrɛw	krejʃeˈran
Vb	krejʃeˈre	krejʃeˈras	krejʃeˈra	krejʃeˈrɛm	krejʃeˈrɛw	krejʃeˈran

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	krejʃeˈria	krejʃeˈries	krejʃeˈria	krejʃeˈriem	krejʃeˈriew	krejʃeˈrien
Bi	krejʃeˈriɛ	krejʃeˈries	krejʃeˈrie	krejʃeˈriɛm	krejʃeˈriɛw	krejʃeˈrien
Ca	krejʃeˈriɒ	krejʃeˈries	krejʃeˈrie	krejʃeˈriam	krejʃeˈriaw	krejʃeˈrien
Cp	krejʃeˈrio/ɒ	krejʃeˈries	krejʃeˈriɒ	krejʃeˈriem	krejʃeˈriew	krejʃeˈrien
Co	krejʃeˈriɛ	krejʃeˈries	krejʃeˈrie	krejʃeˈriem	krejʃeˈriew	krejʃeˈrien
Fa	krejʃeˈriɛ	krejʃeˈries	krejʃeˈriɛ	krejʃeˈriem	krejʃeˈriew	krejʃeˈrien
Fi	krejʃeˈriɒ	krejʃeˈries	krejʃeˈrie	krejʃeˈriam	krejʃeˈriaw	krejʃeˈrien
Gr	krejʃeˈriɛ	krejʃeˈries	krejʃeˈrie	krejʃeˈriam	krejʃeˈriaw	krejʃeˈrien
Gu	krejʃeˈrio/a	krejʃeˈries	krejʃeˈria	krejʃeˈriem	krejʃeˈriew	krejʃeˈrien
Ll	krejʃeˈriɒ	krejʃeˈries	krejʃeˈrie	krejʃeˈriam	krejʃeˈriaw	krejʃeˈrien
Mr	krejʃeˈrie	krejʃeˈries	krejʃeˈria	krejʃeˈriem	krejʃeˈriew	krejʃeˈrien
Ma	krejʃeˈria	krejʃeˈries	krejʃeˈrie	krejʃeˈriam	krejʃeˈriaw	krejʃeˈrien
Ms	krejʃeˈrio	krejʃeˈries	krejʃeˈriɒ	krejʃeˈriem	krejʃeˈriew	krejʃeˈrien
Ml	krejʃeˈriɒ	krejʃeˈries	krejʃeˈrie	krejʃeˈriem	krejʃeˈriew	krejʃeˈrien
Mo	krejʃeˈriɒ	krejʃeˈries	krejʃeˈrie	krejʃeˈriam	krejʃeˈriaw	krejʃeˈrien
Pb	krejʃeˈriɒ	krejʃeˈries	krejʃeˈrie	krejʃeˈriam	krejʃeˈriaw	krejʃeˈrien
Po	krejʃeˈriɛ	krejʃeˈries	krejʃeˈriɛ	krejʃeˈriom/em	krejʃeˈriow/ew	krejʃeˈrien
Pr	krəjʃəˈriɛ	krəjʃəˈries	krəjʃəˈrie	krəjʃəˈriem	krəjʃəˈriew	krəjʃəˈrien
Si	krejʃeˈriɛ	krejʃeˈries	krejʃeˈrie	krejʃeˈriem	krejʃeˈriew	krejʃeˈrien
Tf	krejʃeˈrio/a	krejʃeˈries	krejʃeˈria	krejʃeˈriem	krejʃeˈriew	krejʃeˈrien
To	krejʃeˈriɛ	krejʃeˈries	krejʃeˈrie	krejʃeˈriam	krejʃeˈriaw	krejʃeˈrien
Ull	krejʃeˈriɛ	krejʃeˈries	krejʃeˈrie	krejʃeˈriom/em	krejʃeˈriow/ew	krejʃeˈrien
Va	krejʃeˈria	krejʃeˈries	krejʃeˈrie	krejʃeˈriam	krejʃeˈriaw	krejʃeˈrien
Vb	krejʃeˈriɛ	krejʃeˈries	krejʃeˈrie	krejʃeˈriam	krejʃeˈriaw	krejʃeˈrien

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈkɾejʃi	ˈkɾejʃis	ˈkɾejʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾejʃin
Bi	ˈkɾejʃɛ/i	ˈkɾejʃis	ˈkɾejʃi	kɾejˈʃem	kɾejˈʃew	ˈkɾejʃin
Ca	ˈkɾɛjʃɒ/i	ˈkɾɛjʃis	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Cp	ˈkɾɛjʃi	ˈkɾɛjʃis	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃem	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Co	ˈkɾɛjʃi	ˈkɾɛjʃis	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Fa	ˈkɾejʃi	ˈkɾejʃis	ˈkɾejʃi	kɾejˈʃem	kɾejˈʃew	ˈkɾejʃin
Fi	ˈkɾɛjʃi	ˈkɾɛjʃis	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Gr	ˈkɾɛjʃi	ˈkɾɛjʃis	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Gu	ˈkɾɛjʃi	ˈkɾɛjʃis	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Ll	ˈkɾɛjʃi	ˈkɾɛjʃis	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Mr	ˈkɾejʃi	ˈkɾejʃis	ˈkɾejʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾejʃin
Ma	ˈkɾɛjʃa/i	ˈkɾɛjʃis	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Ms	ˈkɾɛjʃi	ˈkɾɛjʃis	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Ml	ˈkɾɛjʃi	ˈkɾɛjʃis	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Mo	ˈkɾɛjʃi	ˈkɾɛjʃis	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Pb	ˈkɾɛjʃi	ˈkɾɛjʃis	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Po	ˈkɾɛjʃi	ˈkɾɛjʃis	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Pr	ˈkɾejʃi	ˈkɾejʃis	ˈkɾejʃi	kɾəjˈʃɛm	kɾəjˈʃɛw	ˈkɾejʃin
Si	ˈkɾɛjʃi	ˈkɾɛjʃis	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Tf	ˈkɾejʃi	ˈkɾejʃis	ˈkɾejʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾejʃin
To	ˈkɾɛjʃi	ˈkɾɛjʃis	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Ull	ˈkɾɛjʃɛ/i	ˈkɾɛjʃis	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Va	ˈkɾɛjʃi	ˈkɾɛjʃis	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin
Vb	ˈkɾɛjʃi	ˈkɾɛjʃis	ˈkɾɛjʃi	kɾejˈʃɛm	kɾejˈʃɛw	ˈkɾɛjʃin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesis	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesim	kɾejˈʃesiw	kɾejˈʃesin
Bi	kɾejˈʃes/ɛ	kɾejˈʃeses/is	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesɛm/im	kɾejˈʃesɛw/iw	kɾejˈʃesen/in
Ca	kɾejˈʃes/ɒ	kɾejˈʃeses	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesam	kɾejˈʃesaw	kɾejˈʃesen
Cp	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesis	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesim	kɾejˈʃesiw	kɾejˈʃesin
Co	kɾejˈʃes/ɛ	kɾejˈʃeses/is	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesem	kɾejˈʃesew	kɾejˈʃesen/in
Fa	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesis	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesim	kɾejˈʃesiw	kɾejˈʃesin
Fi	kɾejˈʃesɒ	kɾejˈʃeses	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesam	kɾejˈʃesaw	kɾejˈʃesen
Gr	kɾejˈʃes	kɾejˈʃeses/is	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesam	kɾejˈʃesaw	kɾejˈʃesen/in
Gu	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesies	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesem	kɾejˈʃesew	kɾejˈʃesen
Ll	kɾejˈʃes	kɾejˈʃeses	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesam	kɾejˈʃesaw	kɾejˈʃesen
Mr	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesis	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesim	kɾejˈʃesiw	kɾejˈʃesin
Ma	kɾejˈʃes/a	kɾejˈʃeses	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesam	kɾejˈʃesaw	kɾejˈʃesen
Ms	kɾejˈʃes	kɾejˈʃeses/is	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesem/im	kɾejˈʃesew/iw	kɾejˈʃesen/in
Ml	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesis	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesim	kɾejˈʃesiw	kɾejˈʃesin
Mo	kɾejˈʃes/ɒ	kɾejˈʃesis	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesam	kɾejˈʃesaw	kɾejˈʃesin
Pb	kɾejˈʃes	kɾejˈʃeses/is	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesam	kɾejˈʃesaw	kɾejˈʃesen/in
Po	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesis	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesom/im	kɾejˈʃesow/iw	kɾejˈʃesin
Pr	kɾəjˈʃes	kɾəjˈʃesis	kɾəjˈʃes	kɾəjˈʃesim	kɾəjˈʃesiw	kɾəjˈʃesin
Si	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesis	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesim	kɾejˈʃesiw	kɾejˈʃesin
Tf	kɾejˈʃes	kɾejˈʃeses/is	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesem/im	kɾejˈʃesew/iw	kɾejˈʃesen/in
To	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesis	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesim	kɾejˈʃesiw	kɾejˈʃesin
Ull	kɾejˈʃesɛ	kɾejˈʃeses/is	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesom/im	kɾejˈʃesow/iw	kɾejˈʃesen/in
Va	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesis	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesam/im	kɾejˈʃesaw/iw	kɾejˈʃesin
Vb	kɾejˈʃes/ɛ	kɾejˈʃeses	kɾejˈʃes	kɾejˈʃesam	kɾejˈʃesaw	kɾejˈʃesen

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2.4.5 Creure

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	ˈkrɛwre	kreˈjen	kreˈɣut
Bi	ˈkrewre	kreˈ(j)en	kreˈɣut
Ca	ˈkrɛwre	kreˈjen	kreˈɣut
Cp	ˈkrɛwre	kreˈ(j)en	kreˈɣut
Co	ˈkrɛwre	kreˈjen	kreˈɣut
Fa	ˈkrewre	kreˈ(j)en	kreˈɣut
Fi	ˈkrɛwre	kreˈjen	kreˈɣut
Gr	ˈkrɛwre	kreˈjen	kreˈɣut
Gu	ˈkrɛwre	kreˈ(j)en	kreˈɣut
Ll	ˈkrɛwre	kreˈ(j)en	kreˈɣut
Mr	ˈkrɛwre	kreˈ(j)en	kreˈɣut
Ma	ˈkrɛwre	kreˈjen | kreˈɣen	kreˈɣut
Ms	ˈkrɛwre	kreˈ(j)en	kreˈɣut
Ml	ˈkrɛwre	kreˈ(j)en	kreˈɣut
Mo	ˈkrɛwre	kreˈjen	kreˈɣut
Pb	ˈkrɛwre	kreˈjen	kreˈɣut
Po	ˈkrɛwre	kreˈjen	kreˈɣut
Pr	ˈkrɛwre	krəˈjen	krəˈɣut
Si	ˈkrɛwre	kreˈjen	kreˈɣut
Tf	ˈkrɛwre	kreˈjen	kreˈɣut
To	ˈkrɛwre	kreˈjen	kreˈɣut
Ull	ˈkrɛwre	kreˈjen	kreˈɣut
Va	ˈkrɛwre	kreˈjen	kreˈɣut
Vb	ˈkrɛwre	kreˈjen	kreˈɣut

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈkrɛw	ˈkrɛɣi	kreˈɣem	kreˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Bi	ˈkrɛw	ˈkreɣi	kreˈɣem	kreˈɣew	ˈkreɣin
Ca	ˈkrɛw	ˈkrɛɣi	kreˈɣem	kreˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Cp	ˈkrɛw	ˈkrɛɣi	kreˈɣem	kreˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Co	ˈkrɛw	ˈkrɛɣi	kreˈɣem	kreˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Fa	ˈkrew	ˈkreɣi	kreˈɣem	kreˈɣew	ˈkreɣin
Fi	ˈkrɛw	ˈkrɛɣi	kreˈɣem	kreˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Gr	ˈkrɛw	ˈkrɛɣi	kreˈɣem	kreˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Gu	ˈkrɛw	ˈkrɛɣi	kreˈɣem	kreˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Ll	ˈkrɛw	ˈkrɛɣi	kreˈɣem	kreˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Mr	ˈkrɛw	ˈkrɛɣi	kreˈɣem	kreˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Ma	ˈkrɛw	ˈkrɛɣi	kreˈɣem	kreˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Ms	ˈkrɛw	ˈkrɛɣi	kreˈɣem	kreˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Ml	ˈkrɛw	ˈkrɛɣi	kreˈɣem	kreˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Mo	ˈkrɛw	ˈkrɛɣi	kreˈɣem	kreˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Pb	ˈkrɛw	ˈkrɛɣi	kreˈɣem	kreˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Po	ˈkrɛw	ˈkrɛɣi	kreˈɣem	kreˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Pr	ˈkrɛw	ˈkrɛɣi	krəˈɣem	krəˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Si	ˈkrɛw	ˈkrɛɣi	kreˈɣem	kreˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Tf	ˈkrɛw	ˈkrɛɣi	kreˈɣem	kreˈɣɛw	ˈkrɛɣin
To	ˈkrɛw	ˈkrɛɣi	kreˈɣem	kreˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Ull	ˈkrɛw	ˈkrɛɣi	kreˈɣem	kreˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Va	ˈkrɛw	ˈkrɛɣi	kreˈɣem	kreˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Vb	ˈkrɛw	ˈkrɛɣi	kreˈɣem	kreˈɣɛw	ˈkrɛɣin

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈkrɛk	ˈkrɛws	ˈkrɛw	krɛˈjɛm	krɛˈjɛw	ˈkrɛwen
Bi	ˈkrɛk	ˈkrɛws	ˈkrɛw	krɛˈjɛm	krɛˈjɛw	ˈkrɛwen
Ca	ˈkrɛk	ˈkrɛws	ˈkrɛw	krɛˈjɛm	krɛˈjɛw	ˈkrɛwen
Cp	ˈkrɛk	ˈkrɛws	ˈkrɛw	krɛˈ(j)ɛm	krɛˈ(j)ɛw	ˈkrɛwen
Co	ˈkrɛk	ˈkrɛws	ˈkrɛw	krɛˈjɛm	krɛˈjɛw	ˈkrɛwen
Fa	ˈkrɛk	ˈkrɛws	ˈkrɛw	krɛˈjɛm	krɛˈjɛw	ˈkrɛwen
Fi	ˈkrɛk	ˈkrɛws	ˈkrɛw	krɛˈjɛm	krɛˈjɛw	ˈkrɛwen
Gr	ˈkrɛk	ˈkrɛws	ˈkrɛw	krɛˈjɛm	krɛˈjɛw	ˈkrɛwen
Gu	ˈkrɛk	ˈkrɛws	ˈkrɛw	krɛˈ(j)ɛm	krɛˈ(j)ɛw	ˈkrɛwen
Ll	ˈkrɛk	ˈkrɛws	ˈkrɛw	krɛˈjɛm	krɛˈjɛw	ˈkrɛwen
Mr	ˈkrɛk	ˈkrɛws	ˈkrɛw	krɛˈ(j)ɛm	krɛˈ(j)ɛw	ˈkrɛwen
Ma	ˈkrɛk	ˈkrɛws	ˈkrɛw	krɛˈjɛm	krɛˈjɛw	ˈkrɛwen
Ms	ˈkrɛk	ˈkrɛws	ˈkrɛw	krɛˈ(j)ɛm	krɛˈ(j)ɛw	ˈkrɛwen
Ml	ˈkrɛk	ˈkrɛws	ˈkrɛw	krɛˈ(j)ɛm	krɛˈ(j)ɛw	ˈkrɛwen
Mo	ˈkrɛk	ˈkrɛws	ˈkrɛw	krɛˈjɛm	krɛˈjɛw	ˈkrɛwen
Pb	ˈkrɛk	ˈkrɛws	ˈkrɛw	krɛˈjɛm	krɛˈjɛw	ˈkrɛwen
Po	ˈkrɛk	ˈkrɛws	ˈkrɛw	krɛˈjɛm	krɛˈjɛw	ˈkrɛwen
Pr	ˈkrɛk	ˈkrɛws	ˈkrɛw	krəˈjɛm	krəˈjɛw	ˈkrɛwen
Si	ˈkrɛk	ˈkrɛws	ˈkrɛw	krɛˈjɛm	krɛˈjɛw	ˈkrɛwen
Tf	ˈkrɛk	ˈkrɛws	ˈkrɛw	krɛˈjɛm	krɛˈjɛw	ˈkrɛwen
To	ˈkrɛk	ˈkrɛws	ˈkrɛw	krɛˈjɛm	krɛˈjɛw	ˈkrɛwen
Ull	ˈkrɛk	ˈkrɛws	ˈkrɛw	krɛˈjɛm	krɛˈjɛw	ˈkrɛwen
Va	ˈkrɛk	ˈkrɛws	ˈkrɛw	krɛˈjɛm	krɛˈjɛw	ˈkrɛwen
Vb	ˈkrɛk	ˈkrɛws	ˈkrɛw	krɛˈjɛm	krɛˈjɛw	ˈkrɛwen

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈkrɛja	ˈkrɛjes	ˈkrɛja	ˈkrɛjem	ˈkrɛjew	ˈkrɛjen
Bi	ˈkrɛjɛ	ˈkrɛjes	ˈkrɛje	ˈkrɛjɛm	ˈkrɛjɛw	ˈkrɛjen
Ca	ˈkrɛjɒ	ˈkrɛjes	ˈkrɛje	ˈkrɛjam	ˈkrɛjaw	ˈkrɛjen
Cp	ˈkrɛ(j)o/ɒ	ˈkrɛ(j)es	ˈkrɛ(j)ɒ	ˈkrɛ(j)em	ˈkrɛ(j)ew	ˈkrɛ(j)en
Co	ˈkrɛjɛ	ˈkrɛjes	ˈkrɛje	ˈkrɛjem	ˈkrɛjew	ˈkrɛjen
Fa	ˈkrɛjɛ	ˈkrɛjes	ˈkrɛjɛ	ˈkrɛjem	ˈkrɛjew	ˈkrɛjen
Fi	krɛˈiɒ | ˈkrɛjɒ	krɛˈies | ˈkrɛjes	krɛˈiɒ | ˈkrɛjɒ	krɛˈiam | ˈkrɛjam	krɛˈiaw | ˈkrɛjaw	krɛˈien | ˈkrɛjen
Gr	ˈkrɛjɛ	ˈkrɛjes	ˈkrɛje	ˈkrɛjam	ˈkrɛjaw	ˈkrɛjen
Gu	ˈkrɛ(j)o/a	ˈkrɛ(j)es	ˈkrɛ(j)a	ˈkrɛ(j)em	ˈkrɛ(j)ew	ˈkrɛ(j)en
Ll	ˈkrɛjɒ	ˈkrɛjes	ˈkrɛje	ˈkrɛjam	ˈkrɛjaw	ˈkrɛjen
Mr	ˈkrɛ(j)e	ˈkrɛ (j)es	ˈkrɛ(j)a	ˈkrɛ(j)em	ˈkrɛ(j)ew	ˈkrɛ(j)en
Ma	ˈkrɛja	ˈkrɛjes	ˈkrɛje	ˈkrɛjam	ˈkrɛjaw	ˈkrɛjen
Ms	ˈkrɛ(j)o	ˈkrɛ(j)es	ˈkrɛ(j)ɒ	ˈkrɛ(j)em	ˈkrɛ(j)ew	ˈkrɛ(j)en
Ml	ˈkrɛ(j)ɒ	ˈkrɛ(j)es	ˈkrɛ(j)e	ˈkrɛ(j)em	ˈkrɛ(j)ew	ˈkrɛ(j)en
Mo	ˈkrɛjɒ	ˈkrɛjes	ˈkrɛje	ˈkrɛjam	ˈkrɛjaw	ˈkrɛjen
Pb	ˈkrɛjɒ	ˈkrɛjes	ˈkrɛje	ˈkrɛjam	ˈkrɛjaw	ˈkrɛjen
Po	ˈkrɛjɛ	ˈkrɛjes	ˈkrɛjɛ	ˈkrɛjom/em	ˈkrɛjow/ew	ˈkrɛjen
Pr	ˈkrɛɛ	ˈkrɛɛjes	ˈkrɛɛje	ˈkrɛɛjem	ˈkrɛɛjew	ˈkrɛɛjen
Si	ˈkrɛjɛ	ˈkrɛjes	ˈkrɛje	ˈkrɛjem	ˈkrɛjew	ˈkrɛjen
Tf	ˈkrɛjo/a	ˈkrɛjes	ˈkrɛja	ˈkrɛjem	ˈkrɛjew	ˈkrɛjen
To	ˈkrɛjɛ	ˈkrɛjes	ˈkrɛje	ˈkrɛjam	ˈkrɛjaw	ˈkrɛjen
Ull	ˈkrɛjɛ	ˈkrɛjes	ˈkrɛje	ˈkrɛjom/em	ˈkrɛjow/ew	ˈkrɛjen
Va	ˈkrɛja	ˈkrɛjes	ˈkrɛje	ˈkrɛjam	ˈkrɛjaw	ˈkrɛjen
Vb	ˈkrɛjɛ	ˈkrɛjes	ˈkrɛje	ˈkrɛjam	ˈkrɛjaw	ˈkrɛjen

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	krew'ɾe	krew'ɾas	krew'ɾa	krew'ɾem	krew'ɾew	krew'ɾan
Bi	krew'ɾe	krew'ɾas	krew'ɾa	krew'ɾem	krew'ɾew	krew'ɾan
Ca	krew'ɾe	krew'ɾas	krew'ɾa	krew'ɾem	krew'ɾɛw	krew'ɾan
Cp	krew'ɾe	krew'ɾas	krew'ɾa	krew'ɾem	krew'ɾɛw	krew'ɾan
Co	krew'ɾɛ	krew'ɾas	krew'ɾa	krew'ɾem	krew'ɾɛw	krew'ɾan
Fa	krew'ɾe	krew'ɾas	krew'ɾa	krew'rem	krew'ɾew	krew'ɾan
Fi	krew'ɾe	krew'ɾas	krew'ɾa	krew'ɾem	krew'ɾɛw	krew'ɾan
Gr	krew'ɾe	krew'ɾas	krew'ɾa	krew'ɾɛm	krew'ɾɛw	krew'ɾan
Gu	krew'ɾe	krew'ɾas	krew'ɾa	krew'ɾem	krew'ɾɛw	krew'ɾan
Ll	krew'ɾe	krew'ɾas	krew'ɾa	krew'ɾem	krew'ɾɛw	krew'ɾan
Mr	krew'ɾe	krew'ɾas	krew'ɾa	krew'ɾɛm	krew'ɾɛw	krew'ɾan
Ma	krew'ɾe	krew'ɾas	krew'ɾa	krew'rem	krew'ɾew	krew'ɾan
Ms	krew'ɾe	krew'ɾas	krew'ɾa	krew'ɾem	krew'ɾɛw	krew'ɾan
Ml	krew'ɾe	krew'ɾas	krew'ɾa	krew'ɾɛm	krew'ɾɛw	krew'ɾan
Mo	krew'ɾɛ	krew'ɾas	krew'ɾa	krew'ɾem	krew'ɾɛw	krew'ɾan
Pb	krew'ɾɛ	krew'ɾas	krew'ɾa	krew'ɾem	krew'ɾɛw	krew'ɾan
Po	krew'ɾe	krew'ɾas	krew'ɾa	krew'ɾɛm	krew'ɾɛw	krew'ɾan
Pr	krəw'ɾe	krəw'ɾas	krəw'ɾa	krəw'ɾem	krəw'ɾew	krəw'ɾan
Si	krew'ɾɛ	krew'ɾas	krew'ɾa	krew'ɾem	krew'ɾɛw	krew'ɾan
Tf	krew'ɾe	krew'ɾas	krew'ɾa	krew'ɾɛm	krew'ɾɛw	krew'ɾan
To	krew'ɾe	krew'ɾas	krew'ɾa	krew'ɾem	krew'ɾɛw	krew'ɾan
Ull	krew'ɾɛ	krew'ɾas	krew'ɾa	krew'ɾem	krew'ɾɛw	krew'ɾan
Va	krew'ɾe	krew'ɾas	krew'ɾa	krew'ɾem	krew'ɾɛw	krew'ɾan
Vb	krew'ɾe	krew'ɾas	krew'ɾa	krew'ɾem	krew'ɾɛw	krew'ɾan

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	krew'ɾia	krew'ɾies	krew'ɾia	krew'ɾiem	krew'ɾiew	krew'ɾien
Bi	krew'ɾiɛ	krew'ɾies	krew'ɾie	krew'ɾiɛm	krew'ɾiɛw	krew'ɾien
Ca	krew'ɾiɒ	krew'ɾies	krew'ɾie	krew'ɾiam	krew'ɾiaw	krew'ɾien
Cp	krew'ɾio/ɒ	krew'ɾies	krew'ɾiɒ	krew'ɾiem	krew'ɾiew	krew'ɾien
Co	krew'ɾiɛ	krew'ɾies	krew'ɾie	krew'ɾiem	krew'ɾiew	krew'ɾien
Fa	krew'ɾiɛ	krew'ɾies	krew'ɾiɛ	krew'ɾiem	krew'ɾiew	krew'ɾien
Fi	krew'ɾiɒ	krew'ɾies	krew'ɾie	krew'ɾiam	krew'ɾiaw	krew'ɾien
Gr	krew'ɾiɛ	krew'ɾies	krew'ɾie	krew'ɾiam	krew'ɾiaw	krew'ɾien
Gu	krew'ɾio/a	krew'ɾies	krew'ɾia	krew'ɾiem	krew'ɾiew	krew'ɾien
Ll	krew'ɾiɒ	krew'ɾies	krew'ɾie	krew'ɾiam	krew'ɾiaw	krew'ɾien
Mr	krew'ɾie	krew'ɾies	krew'ɾia	krew'ɾiem	krew'ɾiew	krew'ɾien
Ma	krew'ɾia	krew'ɾies	krew'ɾie	krew'ɾiam	krew'ɾiaw	krew'ɾien
Ms	krew'ɾio	krew'ɾies	krew'ɾiɒ	krew'ɾiem	krew'ɾiew	krew'ɾien
Ml	krew'ɾiɒ	krew'ɾies	krew'ɾie	krew'ɾiem	krew'ɾiew	krew'ɾien
Mo	krew'ɾiɒ	krew'ɾies	krew'ɾie	krew'ɾiam	krew'ɾiaw	krew'ɾien
Pb	krew'ɾiɒ	krew'ɾies	krew'ɾie	krew'ɾiam	krew'ɾiaw	krew'ɾien
Po	krew'ɾiɛ	krew'ɾies	krew'ɾiɛ	krew'ɾiom/em	krew'ɾiow/ew	krew'ɾien
Pr	krəw'ɾiɛ	krəw'ɾies	krəw'ɾie	krəw'ɾiem	krəw'ɾiew	krəw'ɾien
Si	krew'ɾiɛ	krew'ɾies	krew'ɾie	krew'ɾiem	krew'ɾiew	krew'ɾien
Tf	krew'ɾio/a	krew'ɾies	krew'ɾia	krew'ɾiem	krew'ɾiew	krew'ɾien
To	krew'ɾiɛ	krew'ɾies	krew'ɾie	krew'ɾiam	krew'ɾiaw	krew'ɾien
Ull	krew'ɾiɛ	krew'ɾies	krew'ɾie	krew'ɾiom/em	krew'ɾiow/ew	krew'ɾien
Va	krew'ɾia	krew'ɾies	krew'ɾie	krew'ɾiam	krew'ɾiaw	krew'ɾien
Vb	krew'ɾiɛ	krew'ɾies	krew'ɾie	krew'ɾiam	krew'ɾiaw	krew'ɾien

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈkrɛɣi	ˈkrɛɣis	ˈkrɛɣi	krɛˈɣɛm	krɛˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Bi	ˈkrɛɣɛ/i	ˈkrɛɣis	ˈkrɛɣi	krɛˈɣem	krɛˈɣew	ˈkrɛɣin
Ca	ˈkrɛɣɒ/i	ˈkrɛɣis	ˈkrɛɣi	krɛˈɣɛm	krɛˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Cp	ˈkrɛɣi	ˈkrɛɣis	ˈkrɛɣi	krɛˈɣɛm	krɛˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Co	ˈkrɛɣi	ˈkrɛɣis	ˈkrɛɣi	krɛˈɣɛm	krɛˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Fa	ˈkrɛɣi	ˈkrɛɣis	ˈkrɛɣi	krɛˈɣem	krɛˈɣew	ˈkrɛɣin
Fi	ˈkrɛɣi	ˈkrɛɣis	ˈkrɛɣi	krɛˈɣɛm	krɛˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Gr	ˈkrɛɣi	ˈkrɛɣis	ˈkrɛɣi	krɛˈɣɛm	krɛˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Gu	ˈkrɛɣi	ˈkrɛɣis	ˈkrɛɣi	krɛˈɣɛm	krɛˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Ll	ˈkrɛɣi	ˈkrɛɣis	ˈkrɛɣi	krɛˈɣɛm	krɛˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Mr	ˈkrɛɣi	ˈkrɛɣis	ˈkrɛɣi	krɛˈɣɛm	krɛˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Ma	ˈkrɛɣa/i	ˈkrɛɣis	ˈkrɛɣi	krɛˈɣɛm	krɛˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Ms	ˈkrɛɣi	ˈkrɛɣis	ˈkrɛɣi	krɛˈɣɛm	krɛˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Ml	ˈkrɛɣi	ˈkrɛɣis	ˈkrɛɣi	krɛˈɣɛm	krɛˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Mo	ˈkrɛɣi	ˈkrɛɣis	ˈkrɛɣi	krɛˈɣɛm	krɛˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Pb	ˈkrɛɣi	ˈkrɛɣis	ˈkrɛɣi	krɛˈɣɛm	krɛˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Po	ˈkrɛɣi	ˈkrɛɣis	ˈkrɛɣi	krɛˈɣɛm	krɛˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Pr	ˈkrɛɣi	ˈkrɛɣis	ˈkrɛɣi	krəˈɣɛm	krəˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Si	ˈkrɛɣi	ˈkrɛɣis	ˈkrɛɣi	krɛˈɣɛm	krɛˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Tf	ˈkrɛɣi	ˈkrɛɣis	ˈkrɛɣi	krɛˈɣɛm	krɛˈɣɛw	ˈkrɛɣin
To	ˈkrɛɣi	ˈkrɛɣis	ˈkrɛɣi	krɛˈɣɛm	krɛˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Ull	ˈkrɛɣɛ/i	ˈkrɛɣis	ˈkrɛɣi	krɛˈɣɛm	krɛˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Va	ˈkrɛɣi	ˈkrɛɣis	ˈkrɛɣi	krɛˈɣɛm	krɛˈɣɛw	ˈkrɛɣin
Vb	ˈkrɛɣi	ˈkrɛɣis	ˈkrɛɣi	krɛˈɣem	krɛˈɣew	ˈkrɛɣin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	krɛˈɣes	krɛˈɣesis	krɛˈɣes	krɛˈɣesim	krɛˈɣesiw	krɛˈɣesin
Bi	krɛˈɣes/ɛ	krɛˈɣeses/is	krɛˈɣes	krɛˈɣesɛm	krɛˈɣesɛw	krɛˈɣesen/in
Ca	krɛˈɣes/ɒ	krɛˈɣeses	krɛˈɣes	krɛˈɣesam	krɛˈɣesaw	krɛˈɣesen
Cp	krɛˈɣes	krɛˈɣesis	krɛˈɣes	krɛˈɣesim	krɛˈɣesiw	krɛˈɣesin
Co	krɛˈɣes/ɛ	krɛˈɣeses/is	krɛˈɣes	krɛˈɣesem	krɛˈɣesew	krɛˈɣesen/in
Fa	krɛˈɣes	krɛˈɣesis	krɛˈɣes	krɛˈɣesim	krɛˈɣesiw	krɛˈɣesin
Fi	krɛˈɣesɒ	krɛˈɣeses	krɛˈɣes	krɛˈɣesam	krɛˈɣesaw	krɛˈɣesen
Gr	krɛˈɣes	krɛˈɣeses/is	krɛˈɣes	krɛˈɣesam	krɛˈɣesaw	krɛˈɣesen/in
Gu	krɛˈɣes	krɛˈɣeses	krɛˈɣes	krɛˈɣesem	krɛˈɣesew	krɛˈɣesen
Ll	krɛˈɣes	krɛˈɣeses	krɛˈɣes	krɛˈɣesam	krɛˈɣesaw	krɛˈɣesen
Mr	krɛˈɣes	krɛˈɣesis	krɛˈɣes	krɛˈɣesim	krɛˈɣesiw	krɛˈɣesin
Ma	krɛˈɣes/a	krɛˈɣeses	krɛˈɣes	krɛˈɣesam	krɛˈɣesaw	krɛˈɣesen
Ms	krɛˈɣes	krɛˈɣeses/is	krɛˈɣes	krɛˈɣesem	krɛˈɣesew	krɛˈɣesen/in
Ml	krɛˈɣes	krɛˈɣesis	krɛˈɣes	krɛˈɣesim	krɛˈɣesiw	krɛˈɣesin
Mo	krɛˈɣes/ɒ	krɛˈɣesis	krɛˈɣes	krɛˈɣesam	krɛˈɣesaw	krɛˈɣesin
Pb	krɛˈɣes	krɛˈɣeses/is	krɛˈɣes	krɛˈɣesam	krɛˈɣesaw	krɛˈɣesen/in
Po	krɛˈɣes	krɛˈɣesis	krɛˈɣes	krɛˈɣesom	krɛˈɣesow	krɛˈɣesin
Pr	krəˈɣes	krəˈɣesis	krəˈɣes	krəˈɣesim	krəˈɣesiw	krəˈɣesin
Si	krɛˈɣes	krɛˈɣesis	krɛˈɣes	krɛˈɣesim	krɛˈɣesiw	krɛˈɣesin
Tf	krɛˈɣes	krɛˈɣeses/is	krɛˈɣes	krɛˈɣesem	krɛˈɣesew	krɛˈɣesen/in
To	krɛˈɣes	krɛˈɣesis	krɛˈɣes	krɛˈɣesim	krɛˈɣesiw	krɛˈɣesin
Ull	krɛˈɣesɛ	krɛˈɣeses/is	krɛˈɣes	krɛˈɣesom	krɛˈɣesow	krɛˈɣesen/in
Va	krɛˈɣes	krɛˈɣesis	krɛˈɣes	krɛˈɣesam	krɛˈɣesaw	krɛˈɣesin
Vb	krɛˈɣes/ɛ	krɛˈɣeses	krɛˈɣes	krɛˈɣesam	krɛˈɣesaw	krɛˈɣesen

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2.4.6 Dir

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	ˈdi	diˈen	ˈdit
Bi	ˈdi	diˈen	ˈdit
Ca	ˈdi	diˈen	ˈdit
Cp	ˈdi	diˈen	ˈdit
Co	ˈdi	diˈen	ˈdit
Fa	ˈdi	diˈen	ˈdit
Fi	ˈdi	diˈen	ˈdit
Gr	ˈdi	diˈen	ˈdit
Gu	ˈdi	diˈen	ˈdit
Ll	ˈdi	diˈen	ˈdit
Mr	ˈdi	diˈen	ˈdit
Ma	ˈdi	diˈen	ˈdit
Ms	ˈdi	diˈen	ˈdit
Ml	ˈdi	diˈen	ˈdit
Mo	ˈdi	diˈen	ˈdit
Pb	ˈdi	diˈen | diˈɣen	ˈdit
Po	ˈdi	diˈen	ˈdit
Pr	ˈdi	diˈen	ˈdit
Si	ˈdi	diˈen	ˈdit
Tf	ˈdi	diˈen	ˈdit
To	ˈdi	diˈen	ˈdit
Ull	ˈdi	diˈen	ˈdit
Va	ˈdi	diˈen	ˈdit
Vb	ˈdi	diˈen	ˈdit

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	diˈɣes	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Bi	ˈdis	ˈdiɣi	diˈɣem	diˈɣew	ˈdiɣin
Ca	ˈdis | diˈɣes	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Cp	ˈdis | diˈɣes	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Co	diˈɣes	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Fa	diˈɣes	ˈdiɣi	diˈɣem	diˈɣew	ˈdiɣin
Fi	ˈdis | diˈɣes	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Gr	ˈdis | diˈɣes	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Gu	ˈdis | diˈɣes	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Ll	ˈdis | diˈɣes	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Mr	ˈdis | diˈɣes	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Ma	ˈdis | diˈɣes	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Ms	ˈdis | diˈɣes	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Ml	ˈdis | diˈɣes	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Mo	diˈɣes	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Pb	diˈɣes	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Po	diˈɣes	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Pr	diˈɣes	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Si	diˈɣes	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Tf	diˈɣes	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
To	diˈɣes	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Ull	ˈdis | diˈɣes	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Va	ˈdis | diˈɣes	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Vb	ˈdis | diˈɣes	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈdik	ˈdiws	ˈdiw	diˈɛm	diˈɛw	ˈdiwen
Bi	ˈdik	ˈdiws	ˈdiw	diˈem	diˈew	ˈdiwen
Ca	ˈdik	ˈdiws	ˈdiw	diˈɛm	diˈɛw	ˈdiwen
Cp	ˈdik	ˈdiws	ˈdiw	diˈɛm	diˈɛw	ˈdiwen
Co	ˈdik	ˈdiws	ˈdiw	diˈɛm	diˈɛw	ˈdiwen
Fa	ˈdik	ˈdiws	ˈdiw	diˈem	diˈew	ˈdiwen
Fi	ˈdik	ˈdiws	ˈdiw	diˈɛm	diˈɛw	ˈdiwen
Gr	ˈdik	ˈdiws	ˈdiw	diˈɛm	diˈɛw	ˈdiwen
Gu	ˈdik	ˈdiws	ˈdiw	diˈɛm	diˈɛw	ˈdiwen
Ll	ˈdik	ˈdiws	ˈdiw	diˈɛm	diˈɛw	ˈdiwen
Mr	ˈdik	ˈdiws	ˈdiw	diˈɛm	diˈɛw	ˈdiwen
Ma	ˈdik	ˈdiws	ˈdiw	diˈɛm	diˈɛw	ˈdiwen
Ms	ˈdik	ˈdiws	ˈdiw	diˈɛm	diˈɛw	ˈdiwen
Ml	ˈdik	ˈdiws	ˈdiw	diˈɛm	diˈɛw	ˈdiwen
Mo	ˈdik	ˈdiws	ˈdiw	diˈɛm	diˈɛw	ˈdiwen
Pb	ˈdik	ˈdiws	ˈdiw	diˈɛm	diˈɛw	ˈdiwen
Po	ˈdik	ˈdiws	ˈdiw	diˈɛm	diˈɛw	ˈdiwen
Pr	ˈdik	ˈdiws	ˈdiw	diˈɛm	diˈɛw	ˈdiwen
Si	ˈdik	ˈdiws	ˈdiw	diˈɛm	diˈɛw	ˈdiwen
Tf	ˈdik	ˈdiws	ˈdiw	diˈɛm	diˈɛw	ˈdiwen
To	ˈdik	ˈdiws	ˈdiw	diˈɛm	diˈɛw	ˈdiwen
Ull	ˈdik	ˈdiws	ˈdiw	diˈɛm	diˈɛw	ˈdiwen
Va	ˈdik	ˈdiws	ˈdiw	diˈɛm	diˈɛw	ˈdiwen
Vb	ˈdik	ˈdiws	ˈdiw	diˈɛm	diˈɛw	ˈdiwen

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈdeja	ˈdejes	ˈdeja	ˈdejem	ˈdejew	ˈdejen
Bi	ˈdiɛ | ˈdejɛ	ˈdies | ˈdejes	ˈdie | ˈdeje	ˈdiɛm | ˈdejɛm	ˈdiɛw | ˈdejɛw	ˈdien | ˈdejen
Ca	ˈdejɒ	ˈdejes	ˈdeje	ˈdejam	ˈdejaw	ˈdejen
Cp	ˈdejo/ɒ	ˈdejes	ˈdejɒ	ˈdejem	ˈdejew	ˈdejen
Co	ˈdiɛ | ˈdejɛ	ˈdies | ˈdejes	ˈdie | ˈdeje	ˈdiem | ˈdejem	ˈdiew | ˈdejew	ˈdien | ˈdejen
Fa	ˈdejɛ	ˈdejes	ˈdejɛ	ˈdejem	ˈdejew	ˈdejen
Fi	ˈdiɒ | ˈdejɒ	ˈdies | ˈdejes	ˈdie | ˈdeje	ˈdiam | ˈdejam	ˈdiaw | ˈdejaw	ˈdien | ˈdejen
Gr	ˈdejɛ	ˈdejes	ˈdeje	ˈdejam	ˈdejaw	ˈdejen
Gu	ˈdio/a | ˈdejo/a	ˈdies | ˈdejes	ˈdia | ˈdeja	ˈdiem | ˈdejem	ˈdiew | ˈdejew	ˈdien | ˈdejen
Ll	ˈdiɒ | ˈdejɒ	ˈdies | ˈdejes	ˈdie | ˈdeje	ˈdiam | ˈdejam	ˈdiaw | ˈdejaw	ˈdien | ˈdejen
Mr	ˈdeje	ˈdejes	ˈdeja	ˈdejem	ˈdejew	ˈdejen
Ma	ˈdia | ˈdeja	ˈdies | ˈdejes	ˈdie | ˈdeje	ˈdiam | ˈdejam	ˈdiaw | ˈdejaw	ˈdien | ˈdejen
Ms	ˈdio | ˈdejo	ˈdies | ˈdejes	ˈdiɒ | ˈdejɒ	ˈdiem | ˈdejem	ˈdiew | ˈdejew	ˈdien | ˈdejen
Ml	ˈdiɒ | ˈdejɒ	ˈdies | ˈdejes	ˈdie | ˈdeje	ˈdiem | ˈdejem	ˈdiew | ˈdejew	ˈdien | ˈdejen
Mo	ˈdiɒ | ˈdejɒ	ˈdies | ˈdejes	ˈdie | ˈdeje	ˈdiam | ˈdejam	ˈdiaw | ˈdejaw	ˈdien | ˈdejen
Pb	ˈdiɒ | ˈdejɒ	ˈdies | ˈdejes	ˈdie | ˈdeje	ˈdiam | ˈdejam	ˈdiaw | ˈdejaw	ˈdien | ˈdejen
Po	ˈdiɛ | ˈdejɛ	ˈdies | ˈdejes	ˈdiɛ | ˈdejɛ	ˈdiom/em ˈdejom/em	ˈdiow/ew ˈdejow/ew	ˈdien | ˈdejen
Pr	ˈdiɛ | ˈdejɛ	ˈdies | ˈdɛjes	ˈdie | ˈdɛje	ˈdiem | ˈdɛjem	ˈdiew | ˈdɛjew	ˈdien | ˈdɛjen
Si	ˈdejɛ	ˈdejes	ˈdeje	ˈdejem	ˈdejew	ˈdejen
Tf	ˈdio/a | ˈdejo/a	ˈdies | ˈdejes	ˈdia | ˈdeja	ˈdiem | ˈdejem	ˈdiew | ˈdejew	ˈdien | ˈdejen
To	ˈdejɛ	ˈdejes	ˈdeje	ˈdejam	ˈdejaw	ˈdejen
Ull	ˈdejɛ	ˈdejes	ˈdeje	ˈdejom/em	ˈdejow/ew	ˈdejen
Va	ˈdeja	ˈdejes	ˈdeje	ˈdejam	ˈdejaw	ˈdejen
Vb	ˈdejɛ	ˈdejes	ˈdeje	ˈdejam	ˈdejaw	ˈdejen

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	diˈre	diˈras	diˈra	diˈrem	diˈrew	diˈran
Bi	diˈre	diˈras	diˈra	diˈrem	diˈrew	diˈran
Ca	diˈre	diˈras	diˈra	diˈrem	diˈrew	diˈran
Cp	diˈre	diˈras	diˈra	diˈrem	diˈrew	diˈran
Co	diˈrɛ	diˈras	diˈra	diˈrem	diˈrew	diˈran
Fa	diˈre	diˈras	diˈra	diˈrem	diˈrew	diˈran
Fi	diˈre	diˈras	diˈra	diˈrem	diˈrew	diˈran
Gr	diˈre	diˈras	diˈra	diˈrem	diˈrew	diˈran
Gu	diˈre	diˈras	diˈra	diˈrem	diˈrew	diˈran
Ll	diˈre	diˈras	diˈra	diˈrem	diˈrew	diˈran
Mr	diˈre	diˈras	diˈra	diˈrem	diˈrew	diˈran
Ma	diˈre	diˈras	diˈra	diˈrem	diˈrew	diˈran
Ms	diˈre	diˈras	diˈra	diˈrem	diˈrew	diˈran
Ml	diˈre	diˈras	diˈra	diˈrem	diˈrew	diˈran
Mo	diˈrɛ	diˈras	diˈra	diˈrem	diˈrew	diˈran
Pb	diˈrɛ	diˈras	diˈra	diˈrem	diˈrew	diˈran
Po	diˈre	diˈras	diˈra	diˈrem	diˈrew	diˈran
Pr	diˈre	diˈras	diˈra	diˈrem	diˈrew	diˈran
Si	diˈrɛ	diˈras	diˈra	diˈrem	diˈrew	diˈran
Tf	diˈre	diˈras	diˈra	diˈrem	diˈrew	diˈran
To	diˈre	diˈras	diˈra	diˈrem	diˈrew	diˈran
Ull	diˈrɛ	diˈras	diˈra	diˈrem	diˈrew	diˈran
Va	diˈre	diˈras	diˈra	diˈrem	diˈrew	diˈran
Vb	diˈre	diˈras	diˈra	diˈrem	diˈrew	diˈran

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	diˈria	diˈries	diˈria	diˈriem	diˈriew	diˈrien
Bi	diˈriɛ	diˈries	diˈrie	diˈriem	diˈriew	diˈrien
Ca	diˈriɒ	diˈries	diˈrie	diˈriam	diˈriaw	diˈrien
Cp	diˈrio/ɒ	diˈries	diˈriɒ	diˈriem	diˈriew	diˈrien
Co	diˈriɛ	diˈries	diˈrie	diˈriem	diˈriew	diˈrien
Fa	diˈriɛ	diˈries	diˈriɛ	diˈriem	diˈriew	diˈrien
Fi	diˈriɒ	diˈries	diˈrie	diˈriam	diˈriaw	diˈrien
Gr	diˈriɛ	diˈries	diˈrie	diˈriam	diˈriaw	diˈrien
Gu	diˈrio/a	diˈries	diˈria	diˈriem	diˈriew	diˈrien
Ll	diˈriɒ	diˈries	diˈrie	diˈriam	diˈriaw	diˈrien
Mr	diˈrie	diˈries	diˈria	diˈriem	diˈriew	diˈrien
Ma	diˈria	diˈries	diˈrie	diˈriam	diˈriaw	diˈrien
Ms	diˈrio	diˈries	diˈriɒ	diˈriem	diˈriew	diˈrien
Ml	diˈriɒ	diˈries	diˈrie	diˈriem	diˈriew	diˈrien
Mo	diˈriɒ	diˈries	diˈrie	diˈriam	diˈriaw	diˈrien
Pb	diˈriɒ	diˈries	diˈrie	diˈriam	diˈriaw	diˈrien
Po	diˈriɛ	diˈries	diˈriɛ	diˈriom/em	diˈriow/ew	diˈrien
Pr	diˈriɛ	diˈries	diˈrie	diˈriem	diˈriew	diˈrien
Si	diˈriɛ	diˈries	diˈrie	diˈriem	diˈriew	diˈrien
Tf	diˈrio/a	diˈries	diˈria	diˈriem	diˈriew	diˈrien
To	diˈriɛ	diˈries	diˈrie	diˈriam	diˈriaw	diˈrien
Ull	diˈriɛ	diˈries	diˈrie	diˈriom/em	diˈriow/ew	diˈrien
Va	diˈria	diˈries	diˈrie	diˈriam	diˈriaw	diˈrien
Vb	diˈriɛ	diˈries	diˈrie	diˈriam	diˈriaw	diˈrien

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈdiɣi	ˈdiɣis	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Bi	ˈdiɣɛ/i	ˈdiɣis	ˈdiɣi	diˈɣem	diˈɣew	ˈdiɣin
Ca	ˈdiɣɒ/i	ˈdiɣis	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Cp	ˈdiɣi	ˈdiɣis	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Co	ˈdiɣi	ˈdiɣis	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Fa	ˈdiɣi	ˈdiɣis	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Fi	ˈdiɣi	ˈdiɣis	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Gr	ˈdiɣi	ˈdiɣis	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Gu	ˈdiɣi	ˈdiɣis	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Ll	ˈdiɣi	ˈdiɣis	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Mr	ˈdiɣi	ˈdiɣis	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Ma	ˈdiɣa/i	ˈdiɣis	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Ms	ˈdiɣɒ/i	ˈdiɣis	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Ml	ˈdiɣi	ˈdiɣis	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Mo	ˈdiɣi	ˈdiɣis	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Pb	ˈdiɣi	ˈdiɣis	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Po	ˈdiɣi	ˈdiɣis	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Pr	ˈdiɣi	ˈdiɣis	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Si	ˈdiɣi	ˈdiɣis	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Tf	ˈdiɣi	ˈdiɣis	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
To	ˈdiɣi	ˈdiɣis	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Ull	ˈdiɣɛ/i	ˈdiɣis	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Va	ˈdiɣi	ˈdiɣis	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin
Vb	ˈdiɣi	ˈdiɣis	ˈdiɣi	diˈɣɛm	diˈɣɛw	ˈdiɣin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	diˈɣes	diˈɣesis	diˈɣes	diˈɣesim	diˈɣesiw	diˈɣesin
Bi	diˈɣes/ɛ	diˈɣeses/is	diˈɣes	diˈɣesɛm/im	diˈɣesɛw/iw	diˈɣesen/in
Ca	diˈɣes/ɒ	diˈɣeses	diˈɣes	diˈɣesam	diˈɣesaw	diˈɣesen
Cp	diˈɣes	diˈɣesis	diˈɣes	diˈɣesim	diˈɣesiw	diˈɣesin
Co	diˈɣes/ɛ	diˈɣeses/is	diˈɣes	diˈɣesem	diˈɣesew	diˈɣesen/in
Fa	diˈɣes	diˈɣesis	diˈɣes	diˈɣesim	diˈɣesiw	diˈɣesin
Fi	diˈɣesɒ	diˈɣeses	diˈɣes	diˈɣesam	diˈɣesaw	diˈɣesen
Gr	diˈɣes	diˈɣeses/is	diˈɣes	diˈɣesam	diˈɣesaw	diˈɣesen/in
Gu	diˈɣes	diˈɣeses	diˈɣes	diˈɣesem	diˈɣesew	diˈɣesen
Ll	diˈɣes	diˈɣeses	diˈɣes	diˈɣesam	diˈɣesaw	diˈɣesen
Mr	diˈɣes	diˈɣesis	diˈɣes	diˈɣesim	diˈɣesiw	diˈɣesin
Ma	diˈɣes/a	diˈɣeses	diˈɣes	diˈɣesam	diˈɣesaw	diˈɣesen
Ms	diˈɣes	diˈɣeses/is	diˈɣes	diˈɣesem/im	diˈɣesew/iw	diˈɣesen/in
Ml	diˈɣes	diˈɣesis	diˈɣes	diˈɣesim	diˈɣesiw	diˈɣesin
Mo	diˈɣes/ɒ	diˈɣesis	diˈɣes	diˈɣesam	diˈɣesaw	diˈɣesin
Pb	diˈɣes	diˈɣeses/is	diˈɣes	diˈɣesam	diˈɣesaw	diˈɣesen/in
Po	diˈɣes	diˈɣesis	diˈɣes	diˈɣesom/im	diˈɣesow/iw	diˈɣesin
Pr	diˈɣes	diˈɣesis	diˈɣes	diˈɣesim	diˈɣesiw	diˈɣesin
Si	diˈɣes	diˈɣesis	diˈɣes	diˈɣesim	diˈɣesiw	diˈɣesin
Tf	diˈɣes	diˈɣeses/is	diˈɣes	diˈɣesem/im	diˈɣesew/iw	diˈɣesen/in
To	diˈɣes	diˈɣesis	diˈɣes	diˈɣesim	diˈɣesiw	diˈɣesin
Ull	diˈɣesɛ	diˈɣeses/is	diˈɣes	diˈɣesom/im	diˈɣesow/iw	diˈɣesen/in
Va	diˈɣes	diˈɣesis	diˈɣes	diˈɣesam/im	diˈɣesaw/iw	diˈɣesin
Vb	diˈɣes/ɛ	diˈɣeses	diˈɣes	diˈɣesam	diˈɣesaw	diˈɣesen

2.4.7 Fer

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	ˈfe	ˈfen	ˈfet
Bi	ˈfe	ˈfen	ˈfet
Ca	ˈfe	ˈfen	ˈfet
Cp	ˈfe	ˈfen	ˈfet
Co	ˈfe	ˈfen	ˈfet
Fa	ˈfe	ˈfen	ˈfet
Fi	ˈfe	ˈfen	ˈfet
Gr	ˈfe	ˈfen	ˈfet
Gu	ˈfe	ˈfen	ˈfet
Ll	ˈfe	ˈfen	ˈfet
Mr	ˈfe	ˈfen	ˈfet
Ma	ˈfe	ˈfen	ˈfet
Ms	ˈfe	ˈfen	ˈfet
Ml	ˈfe	ˈfen	ˈfet
Mo	ˈfe	ˈfen	ˈfet
Pb	ˈfe	ˈfen	ˈfet
Po	ˈfe	ˈfen	ˈfet
Pr	ˈfe	ˈfen	ˈfet
Si	ˈfe	ˈfen	ˈfet
Tf	ˈfe	ˈfen	ˈfet
To	ˈfe	ˈfen	ˈfet
Ull	ˈfe	ˈfen	ˈfet
Va	ˈfe	ˈfen	ˈfet
Vb	ˈfe	ˈfen	ˈfet

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈfes	ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfasin
Bi	ˈfes	ˈfajɣi | ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfajɣin | ˈfasin
Ca	ˈfes	ˈfajɣi | ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfajɣin | ˈfasin
Cp	ˈfes	ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfasin
Co	ˈfes	ˈfajʒi	ˈfem	ˈfew	ˈfajʒin
Fa	ˈfes	ˈfajɣi | ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfajɣin | ˈfasin
Fi	ˈfes	ˈfajɣi | ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfajɣin | ˈfasin
Gr	ˈfes	ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfasin
Gu	ˈfes	ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfasin
Ll	ˈfes	ˈfajʒi | ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfajʒin | ˈfasin
Mr	ˈfes	ˈfajɣi | ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfajɣin | ˈfasin
Ma	ˈfes	ˈfajɣi	ˈfem	ˈfew	ˈfajɣin
Ms	ˈfes	ˈfajɣi | ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfajɣin | ˈfasin
Ml	ˈfes	ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfasin
Mo	ˈfes	ˈfajɣi | ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfajɣin | ˈfasin
Pb	ˈfes	ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfasin
Po	ˈfes	ˈfajʒi	ˈfem	ˈfew	ˈfajʒin
Pr	ˈfes	ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfasin
Si	ˈfes	ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfasin
Tf	ˈfes	ˈfajɣi | ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfajɣin | ˈfasin
To	ˈfes	ˈfajɣi | ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfajɣin | ˈfasin
Ull	ˈfes	ˈfajʒi | ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfajʒin | ˈfasin
Va	ˈfes	ˈfajʒi | ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfajʒin | ˈfasin
Vb	ˈfes	ˈfajʒi	ˈfem	ˈfew	ˈfajʒin | ˈfasin

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈfatʃ | ˈfajk	ˈfas	ˈfa	ˈfem	ˈfew	ˈfan
Bi	ˈfaj	ˈfas	ˈfa	ˈfem	ˈfew	ˈfan
Ca	ˈfaj	ˈfas	ˈfa	ˈfem	ˈfew	ˈfan
Cp	ˈfatʃ	ˈfas	ˈfa	ˈfem	ˈfew	ˈfan
Co	ˈfaj	ˈfas	ˈfa	ˈfem	ˈfew	ˈfan
Fa	ˈfaj | ˈfajk	ˈfas	ˈfa	ˈfem	ˈfew	ˈfan
Fi	ˈfatʃ	ˈfas	ˈfa	ˈfem	ˈfew	ˈfan
Gr	ˈfatʃ	ˈfas	ˈfa	ˈfem	ˈfew	ˈfan
Gu	ˈfaj | ˈfatʃ |fajk	ˈfas	ˈfa	ˈfem	ˈfew	ˈfan
Ll	ˈfatʃ	ˈfas	ˈfa	ˈfem	ˈfew	ˈfan
Mr	ˈfatʃ	ˈfas	ˈfa	ˈfem	ˈfew	ˈfan
Ma	ˈfaj	ˈfas	ˈfa	ˈfem	ˈfew	ˈfan
Ms	ˈfaj | ˈfatʃ	ˈfas	ˈfa	ˈfem	ˈfew	ˈfan
Ml	ˈfatʃ	ˈfas	ˈfa	ˈfem	ˈfew	ˈfan
Mo	ˈfaj	ˈfas	ˈfa	ˈfem	ˈfew	ˈfan
Pb	ˈfaj | ˈfatʃ	ˈfas	ˈfa	ˈfem	ˈfew	ˈfan
Po	ˈfaj	ˈfas	ˈfa	ˈfem	ˈfew	ˈfan
Pr	ˈfaj	ˈfas	ˈfa	ˈfem	ˈfew	ˈfan
Si	ˈfaj	ˈfas	ˈfa	ˈfem	ˈfew	ˈfan
Tf	ˈfaj | ˈfatʃ	ˈfas	ˈfa	ˈfem	ˈfew	ˈfan
To	ˈfaj	ˈfas	ˈfa	ˈfem	ˈfew	ˈfan
Ull	ˈfaj	ˈfas	ˈfa	ˈfem	ˈfew	ˈfan
Va	ˈfatʃ	ˈfas	ˈfa	ˈfem	ˈfew	ˈfan
Vb	ˈfaj	ˈfas	ˈfa	ˈfem	ˈfew	ˈfan

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈfeja	ˈfejes	ˈfeja	ˈfejem	ˈfejew	ˈfejen
Bi	ˈfejɛ	ˈfejes	ˈfeje	ˈfejɛm	ˈfejɛw	ˈfejen
Ca	ˈfejɒ	ˈfejes	ˈfeje	ˈfejam	ˈfejaw	ˈfejen
Cp	ˈfejo/ɒ	ˈfejes	ˈfejɒ	ˈfejem	ˈfejew	ˈfejen
Co	ˈfejɛ	ˈfejes	ˈfeje	ˈfejem	ˈfejew	ˈfejen
Fa	ˈfejɛ	ˈfejes	ˈfejɛ	ˈfejem	ˈfejew	ˈfejen
Fi	ˈfejɒ	ˈfejes	ˈfeje	ˈfejam	ˈfejaw	ˈfejen
Gr	ˈfejɛ	ˈfejes	ˈfeje	ˈfejam	ˈfejaw	ˈfejen
Gu	ˈfejo/a	ˈfejes	ˈfeja	ˈfejem	ˈfejew	ˈfejen
Ll	ˈfejɒ	ˈfejes	ˈfeje	ˈfejam	ˈfejaw	ˈfejen
Mr	ˈfeje	ˈfejes	ˈfeja	ˈfejem	ˈfejew	ˈfejen
Ma	ˈfeja	ˈfejes	ˈfeje	ˈfejam	ˈfejaw	ˈfejen
Ms	ˈfejo	ˈfejes	ˈfejɒ	ˈfejem	ˈfejew	ˈfejen
Ml	ˈfejɒ	ˈfejes	ˈfeje	ˈfejem	ˈfejew	ˈfejen
Mo	ˈfejɒ	ˈfejes	ˈfeje	ˈfejam	ˈfejaw	ˈfejen
Pb	ˈfejɒ	ˈfejes	ˈfeje	ˈfejam	ˈfejaw	ˈfejen
Po	ˈfejɛ	ˈfejes	ˈfejɛ	ˈfejom/em	ˈfejow/ew	ˈfejen
Pr	ˈfejɛ	ˈfejes	ˈfeje	ˈfejem	ˈfejew	ˈfejen
Si	ˈfejɛ	ˈfejes	ˈfeje	ˈfejem	ˈfejew	ˈfejen
Tf	ˈfejo/a	ˈfejes	ˈfeja	ˈfejem	ˈfejew	ˈfejen
To	ˈfejɛ	ˈfejes	ˈfeje	ˈfejam	ˈfejaw	ˈfejen
Ull	ˈfejɛ	ˈfejes	ˈfeje	ˈfejom/em	ˈfejow/ew	ˈfejen
Va	ˈfeja	ˈfejes	ˈfeje	ˈfejam	ˈfejaw	ˈfejen
Vb	ˈfejɛ	ˈfejes	ˈfeje	ˈfejam	ˈfejaw	ˈfejen

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	faˈɾe	faˈɾas	faˈɾa	faˈɾem	faˈɾew	faˈɾan
Bi	faˈɾe	faˈɾas	faˈɾa	faˈɾem	faˈɾew	faˈɾan
Ca	faˈɾe	faˈɾas	faˈɾa	faˈɾɛm	faˈɾɛw	faˈɾan
Cp	faˈɾe	faˈɾas	faˈɾa	faˈɾɛm	faˈɾɛw	faˈɾan
Co	faˈɾɛ	faˈɾas	faˈɾa	faˈɾɛm	faˈɾɛw	faˈɾan
Fa	faˈɾe	faˈɾas	faˈɾa	faˈɾem	faˈɾew	faˈɾan
Fi	faˈɾe	faˈɾas	faˈɾa	faˈɾɛm	faˈɾɛw	faˈɾan
Gr	faˈɾe	faˈɾas	faˈɾa	faˈɾɛm	faˈɾɛw	faˈɾan
Gu	faˈɾe	faˈɾas	faˈɾa	faˈɾɛm	faˈɾɛw	faˈɾan
Ll	faˈɾe	faˈɾas	faˈɾa	faˈɾɛm	faˈɾɛw	faˈɾan
Mr	faˈɾe	faˈɾas	faˈɾa	faˈɾɛm	faˈɾɛw	faˈɾan
Ma	faˈɾe	faˈɾas	faˈɾa	faˈɾem	faˈɾew	faˈɾan
Ms	faˈɾe	faˈɾas	faˈɾa	faˈɾɛm	faˈɾɛw	faˈɾan
Ml	faˈɾe	faˈɾas	faˈɾa	faˈɾɛm	faˈɾɛw	faˈɾan
Mo	faˈɾɛ	faˈɾas	faˈɾa	faˈɾɛm	faˈɾɛw	faˈɾan
Pb	faˈɾɛ	faˈɾas	faˈɾa	faˈɾɛm	faˈɾɛw	faˈɾan
Po	faˈɾe	faˈɾas	faˈɾa	faˈɾɛm	faˈɾɛw	faˈɾan
Pr	fəˈɾe	fəˈɾas	fəˈɾa	fəˈɾɛm	fəˈɾɛw	fəˈɾan
Si	faˈɾɛ	faˈɾas	faˈɾa	faˈɾɛm	faˈɾɛw	faˈɾan
Tf	faˈɾe	faˈɾas	faˈɾa	faˈɾɛm	faˈɾɛw	faˈɾan
To	faˈɾe	faˈɾas	faˈɾa	faˈɾɛm	faˈɾɛw	faˈɾan
Ull	faˈɾɛ	faˈɾas	faˈɾa	faˈɾɛm	faˈɾɛw	faˈɾan
Va	faˈɾe	faˈɾas	faˈɾa	faˈɾɛm	faˈɾɛw	faˈɾan
Vb	faˈɾe	faˈɾas	faˈɾa	faˈɾɛm	faˈɾɛw	faˈɾan

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	faˈɾia	faˈɾies	faˈɾia	faˈɾiem	faˈɾiew	faˈɾien
Bi	faˈɾiɛ	faˈɾies	faˈɾie	faˈɾiɛm	faˈɾiɛw	faˈɾien
Ca	faˈɾiɒ	faˈɾies	faˈɾie	faˈɾiam	faˈɾiaw	faˈɾien
Cp	faˈɾio/ɒ	faˈɾies	faˈɾiɒ	faˈɾiem	faˈɾiew	faˈɾien
Co	faˈɾiɛ	faˈɾies	faˈɾie	faˈɾiem	faˈɾiew	faˈɾien
Fa	faˈɾiɛ	faˈɾies	faˈɾiɛ	faˈɾiem	faˈɾiew	faˈɾien
Fi	faˈɾiɒ	faˈɾies	faˈɾie	faˈɾiam	faˈɾiaw	faˈɾien
Gr	faˈɾiɛ	faˈɾies	faˈɾie	faˈɾiam	faˈɾiaw	faˈɾien
Gu	faˈɾio/a	faˈɾies	faˈɾia	faˈɾiem	faˈɾiew	faˈɾien
Ll	faˈɾiɒ	faˈɾies	faˈɾie	faˈɾiam	faˈɾiaw	faˈɾien
Mr	faˈɾie	faˈɾies	faˈɾia	faˈɾiem	faˈɾiew	faˈɾien
Ma	faˈɾia	faˈɾies	faˈɾie	faˈɾiam	faˈɾiaw	faˈɾien
Ms	faˈɾio	faˈɾies	faˈɾiɒ	faˈɾiem	faˈɾiew	faˈɾien
Ml	faˈɾiɒ	faˈɾies	faˈɾie	faˈɾiem	faˈɾiew	faˈɾien
Mo	faˈɾiɒ	faˈɾies	faˈɾie	faˈɾiam	faˈɾiaw	faˈɾien
Pb	faˈɾiɒ	faˈɾies	faˈɾie	faˈɾiam	faˈɾiaw	faˈɾien
Po	faˈɾiɛ	faˈɾies	faˈɾiɛ	faˈɾiom/em	faˈɾiow/ew	faˈɾien
Pr	fəˈɾiɛ	fəˈɾies	fəˈɾie	fəˈɾiem	fəˈɾiew	fəˈɾien
Si	faˈɾiɛ	faˈɾies	faˈɾie	faˈɾiem	faˈɾiew	faˈɾien
Tf	faˈɾio/a	faˈɾies	faˈɾia	faˈɾiem	faˈɾiew	faˈɾien
To	faˈɾiɛ	faˈɾies	faˈɾie	faˈɾiam	faˈɾiaw	faˈɾien
Ull	faˈɾiɛ	faˈɾies	faˈɾie	faˈɾiom/em	faˈɾiow/ew	faˈɾien
Va	faˈɾia	faˈɾies	faˈɾie	faˈɾiam	faˈɾiaw	faˈɾien
Vb	faˈɾiɛ	faˈɾies	faˈɾie	faˈɾiam	faˈɾiaw	faˈɾien

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈfasi	ˈfasis	ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfasin
Bi	ˈfajɣɛ/i | ˈfasɛ/i	ˈfajɣis | ˈfasis	ˈfajɣi | ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfajɣin | ˈfasin
Ca	ˈfajɣɒ/i | ˈfasɒ/i	ˈfajɣis | ˈfasis	ˈfajɣi | ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfajɣin | ˈfasin
Cp	ˈfasi	ˈfasis	ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfasin
Co	ˈfajʒi	ˈfajʒis	ˈfajʒi	ˈfem	ˈfew	ˈfajʒin
Fa	ˈfajɣi | ˈfasi	ˈfajɣis | ˈfasis	ˈfajɣi | ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfajɣin | ˈfasin
Fi	ˈfajɣi | ˈfasi	ˈfajɣis | ˈfasis	ˈfajɣi | ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfajɣin | ˈfasin
Gr	ˈfasi	ˈfasis	ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfasin
Gu	ˈfasi	ˈfasis	ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfasin
Ll	ˈfajʒi | ˈfasi	ˈfajʒis | ˈfasis	ˈfajʒi | ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfajʒin | ˈfasin
Mr	ˈfajɣi | ˈfasi	ˈfajɣis | ˈfasis	ˈfajɣi | ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfajɣin | ˈfasin
Ma	ˈfajɣa/i	ˈfajɣis	ˈfajɣi	ˈfem	ˈfew	ˈfajɣin
Ms	ˈfajɣɒ/i | ˈfasɒ/i	ˈfajɣis | ˈfasis	ˈfajɣi | ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfajɣin | ˈfasin
Ml	ˈfasi	ˈfasis	ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfasin
Mo	ˈfajɣi | ˈfasi	ˈfajɣis | ˈfasis	ˈfajɣi | ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfajɣin | ˈfasin
Pb	ˈfasi	ˈfasis	ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfasin
Po	ˈfajʒi	ˈfajʒis	ˈfajʒi	ˈfem	ˈfew	ˈfajʒin
Pr	ˈfasi	ˈfasis	ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfasin
Si	ˈfasi	ˈfasis	ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfasin
Tf	ˈfajɣi | ˈfasi	ˈfajɣis | ˈfasis	ˈfajɣi | ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfajɣin | ˈfasin
To	ˈfajɣi | ˈfasi	ˈfajɣis | ˈfasis	ˈfajɣi | ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfajɣin | ˈfasin
Ull	ˈfajʒɛ/i | ˈfasɛ/i	ˈfajʒis | ˈfasis	ˈfajʒi | ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfajʒin | ˈfasin
Va	ˈfajʒi | ˈfasi	ˈfajʒis | ˈfasis	ˈfajʒi | ˈfasi	ˈfem	ˈfew	ˈfajʒin | ˈfasin
Vb	ˈfajɣi	ˈfajɣis	ˈfajɣi	ˈfem	ˈfew	ˈfajɣin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈfes	ˈfesis	ˈfes	ˈfesim	ˈfesiw	ˈfesin
Bi	ˈfes/ɛ	ˈfeses/is	ˈfes	ˈfesɛm/im	ˈfesɛw/iw	ˈfesen/in
Ca	ˈfes/ɒ	ˈfesis	ˈfes	ˈfesam	ˈfesaw	ˈfesin
Cp	ˈfes	ˈfesis	ˈfes	ˈfesim	ˈfesiw	ˈfesin
Co	ˈfes/ɛ	ˈfeses/is	ˈfes	ˈfesem	ˈfesew	ˈfesen/in
Fa	ˈfes	ˈfesis	ˈfes	ˈfesim	ˈfesiw	ˈfesin
Fi	ˈfesɒ	ˈfeses	ˈfes	ˈfesam	ˈfesaw	ˈfesen
Gr	ˈfes	ˈfeses/is	ˈfes	ˈfesam	ˈfesaw	ˈfesen/in
Gu	ˈfes	ˈfeses	ˈfes	ˈfesem	ˈfesew	ˈfesen
Ll	ˈfes	ˈfeses	ˈfes	ˈfesam	ˈfesaw	ˈfesen
Mr	ˈfes	ˈfesis	ˈfes	ˈfesim	ˈfesiw	ˈfesin
Ma	ˈfes/a	ˈfeses	ˈfes	ˈfesam	ˈfesaw	ˈfesen
Ms	ˈfes	ˈfeses/is	ˈfes	ˈfesem/im	ˈfesew/iw	ˈfesen/in
Ml	ˈfes	ˈfesis	ˈfes	ˈfesim	ˈfesiw	ˈfesin
Mo	ˈfes/ɒ	ˈfesis	ˈfes	ˈfesam	ˈfesaw	ˈfesin
Pb	ˈfes	ˈfeses/is	ˈfes	ˈfesam	ˈfesaw	ˈfesen/in
Po	ˈfes	ˈfesis	ˈfes	ˈfesom/im	ˈfesow/iw	ˈfesin
Pr	ˈfes	ˈfesis	ˈfes	ˈfesim	ˈfesiw	ˈfesin
Si	ˈfes	ˈfesis	ˈfes	ˈfesim	ˈfesiw	ˈfesin
Tf	ˈfes	ˈfeses/is	ˈfes	ˈfesem/im	ˈfesew/iw	ˈfesen/in
To	ˈfes	ˈfesis	ˈfes	ˈfesim	ˈfesiw	ˈfesin
Ull	ˈfesɛ	ˈfeses/is	ˈfes	ˈfesom/im	ˈfesow/iw	ˈfesen/in
Va	ˈfes	ˈfesis	ˈfes	ˈfesam/im	ˈfesaw/iw	ˈfesin
Vb	ˈfes/ɛ	ˈfesis	ˈfes	ˈfesam	ˈfesaw	ˈfesin

2.4.8 Haver

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	aˈβɛ	aˈβɛn	aˈɣut
Bi	aˈβe	aˈβen	aˈɣut
Ca	aˈβɛ	aˈβɛn	aˈɣut
Cp	aˈβɛ	aˈβɛn	aˈɣut
Co	aˈβɛ	aˈβɛn	aˈɣut
Fa	aˈβe	aˈβen	aˈɣut
Fi	aˈβɛ	aˈβɛn	aˈɣut
Gr	aˈβɛ	aˈβɛn	aˈɣut
Gu	aˈβɛ	aˈβɛn	aˈɣut
Ll	aˈβɛ	aˈβɛn	aˈɣut
Mr	aˈβɛ	aˈβɛn	aˈɣut
Ma	aˈβɛ	aˈβɛn	aˈɣut
Ms	aˈβɛ	aˈβɛn	aˈɣut
Ml	aˈβɛ	aˈβɛn	aˈɣut
Mo	aˈβɛ	aˈβɛn	aˈɣut
Pb	aˈβɛ	aˈβɛn	aˈɣut
Po	aˈβɛ	aˈβɛn	aˈɣut
Pr	əˈβɛ	əˈβɛn	əˈɣut
Si	aˈβɛ	aˈβɛn	aˈɣut
Tf	aˈβɛ	aˈβɛn	aˈɣut
To	aˈβɛ	aˈβɛn	aˈɣut
Ull	aˈβɛ	aˈβɛn	aˈɣut
Va	aˈβɛ	aˈβɛn	aˈɣut
Vb	aˈβɛ	aˈβɛn	aˈɣut

Present d’indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈaj	ˈas	ˈa	ˈam	ˈaw	ˈan
Bi	ˈaj	ˈas	ˈa	ˈam	ˈaw	ˈan
Ca	ˈaj	ˈas	ˈa	ˈam	ˈaw	ˈan
Cp	ˈaj	ˈas	ˈa	ˈam	ˈaw	ˈan
Co	ˈaj	ˈas	ˈa	ˈam	ˈaw	ˈan
Fa	ˈaj	ˈas	ˈa	ˈam	ˈaw	ˈan
Fi	ˈaj	ˈas	ˈa	ˈam	ˈaw	ˈan
Gr	ˈaj	ˈas	ˈa	ˈam	ˈaw	ˈan
Gu	ˈaj	ˈas	ˈa	ˈam	ˈaw	ˈan
Ll	ˈaj	ˈas	ˈa	ˈam	ˈaw	ˈan
Mr	ˈaj	ˈas	ˈa	ˈam	ˈaw	ˈan
Ma	ˈaj	ˈas	ˈa	ˈam	ˈaw	ˈan
Ms	ˈaj	ˈas	ˈa	ˈam	ˈaw	ˈan
Ml	ˈaj	ˈas	ˈa	ˈam	ˈaw	ˈan
Mo	ˈaj	ˈas	ˈa	ˈam	ˈaw	ˈan
Pb	ˈaj	ˈas	ˈa	ˈam	ˈaw	ˈan
Po	ˈaj	ˈas	ˈa	ˈam	ˈaw	ˈan
Pr	ˈəj | ˈaj	ˈəs | ˈas	ˈə | ˈa	ˈəm | ˈam	ˈəw | ˈaw	ˈən | ˈan
Si	ˈaj	ˈas	ˈa	ˈam	ˈaw	ˈan
Tf	ˈaj	ˈas	ˈa	ˈam	ˈaw	ˈan
To	ˈaj	ˈas	ˈa	ˈam	ˈaw	ˈan
Ull	ˈaj	ˈas	ˈa	ˈam	ˈaw	ˈan
Va	ˈaj	ˈas	ˈa	ˈam	ˈaw	ˈan
Vb	ˈaj	ˈas	ˈa	ˈam	ˈaw	ˈan

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	aˈβia	aˈβies	aˈβia	aˈβiem	aˈβiew	aˈβien
Bi	aˈβiɛ	aˈβies	aˈβie	aˈβiɛm	aˈβiɛw	aˈβien
Ca	aˈβiɒ	aˈβies	aˈβie	aˈβiam	aˈβiaw	aˈβien
Cp	aˈβio/ɒ	aˈβies	aˈβiɒ	aˈβiem	aˈβiew	aˈβien
Co	aˈβiɛ	aˈβies	aˈβie	aˈβiem	aˈβiew	aˈβien
Fa	aˈβiɛ	aˈβies	aˈβie	aˈβiem	aˈβiew	aˈβien
Fi	aˈβiɒ	aˈβies	aˈβie	aˈβiam	aˈβiaw	aˈβien
Gr	aˈβiɛ	aˈβies	aˈβie	aˈβiam	aˈβiaw	aˈβien
Gu	aˈβio/a	aˈβies	aˈβia	aˈβiem	aˈβiew	aˈβien
Ll	aˈβiɒ	aˈβies	aˈβie	aˈβiam	aˈβiaw	aˈβien
Mr	aˈβie	aˈβies	aˈβia	aˈβiem	aˈβiew	aˈβien
Ma	aˈβia	aˈβies	aˈβie	aˈβiam	aˈβiaw	aˈβien
Ms	aˈβio	aˈβies	aˈβiɒ	aˈβiem	aˈβiew	aˈβien
Ml	aˈβiɒ	aˈβies	aˈβie	aˈβiem	aˈβiew	aˈβien
Mo	aˈβiɒ	aˈβies	aˈβie	aˈβiam	aˈβiaw	aˈβien
Pb	aˈβiɒ	aˈβies	aˈβie	aˈβiam	aˈβiaw	aˈβien
Po	aˈβiɛ	aˈβies	aˈβiɛ	aˈβiom/em	aˈβiow/ew	aˈβien
Pr	əˈβiɛ	əˈβies	əˈβie	əˈβiem	əˈβiew	əˈβien
Si	aˈβiɛ	aˈβies	aˈβie	aˈβiem	aˈβiew	aˈβien
Tf	aˈβio/a	aˈβies	aˈβia	aˈβiem	aˈβiew	aˈβien
To	aˈβiɛ	aˈβies	aˈβie	aˈβiam	aˈβiaw	aˈβien
Ull	aˈβiɛ	aˈβies	aˈβie	aˈβiom/em	aˈβiow/ew	aˈβien
Va	aˈβia	aˈβies	aˈβie	aˈβiam	aˈβiaw	aˈβien
Vb	aˈβiɛ	aˈβies	aˈβie	aˈβiam	aˈβiaw	aˈβien

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	awˈɾe	awˈɾas	awˈɾa	awˈɾem	awˈɾew	awˈɾan
Bi	awˈɾe	awˈɾas	awˈɾa	awˈɾem	awˈɾew	awˈɾan
Ca	awˈɾe	awˈɾas	awˈɾa	awˈɾem	awˈɾew	awˈɾan
Cp	awˈɾe	awˈɾas	awˈɾa	awˈɾem	awˈɾew	awˈɾan
Co	awˈɾɛ	awˈɾas	awˈɾa	awˈɾem	awˈɾew	awˈɾan
Fa	awˈɾe	awˈɾas	awˈɾa	awˈɾem	awˈɾew	awˈɾan
Fi	awˈɾe	awˈɾas	awˈɾa	awˈɾem	awˈɾew	awˈɾan
Gr	awˈɾe	awˈɾas	awˈɾa	awˈɾem	awˈɾew	awˈɾan
Gu	awˈɾe	awˈɾas	awˈɾa	awˈɾem	awˈɾew	awˈɾan
Ll	awˈɾe	awˈɾas	awˈɾa	awˈɾem	awˈɾew	awˈɾan
Mr	awˈɾe	awˈɾas	awˈɾa	awˈɾem	awˈɾew	awˈɾan
Ma	awˈɾe	awˈɾas	awˈɾa	awˈɾem	awˈɾew	awˈɾan
Ms	awˈɾe	awˈɾas	awˈɾa	awˈɾem	awˈɾew	awˈɾan
Ml	awˈɾe	awˈɾas	awˈɾa	awˈɾem	awˈɾew	awˈɾan
Mo	awˈɾɛ	awˈɾas	awˈɾa	awˈɾem	awˈɾew	awˈɾan
Pb	awˈɾɛ	awˈɾas	awˈɾa	awˈɾem	awˈɾew	awˈɾan
Po	awˈɾe	awˈɾas	awˈɾa	awˈɾem	awˈɾew	awˈɾan
Pr	əwˈɾe	əwˈɾas	əwˈɾa	əwˈɾem	əwˈɾew	əwˈɾan
Si	awˈɾɛ	awˈɾas	awˈɾa	awˈɾem	awˈɾew	awˈɾan
Tf	awˈɾe	awˈɾas	awˈɾa	awˈɾem	awˈɾew	awˈɾan
To	awˈɾe	awˈɾas	awˈɾa	awˈɾem	awˈɾew	awˈɾan
Ull	awˈɾɛ	awˈɾas	awˈɾa	awˈɾem	awˈɾew	awˈɾan
Va	awˈɾe	awˈɾas	awˈɾa	awˈɾem	awˈɾew	awˈɾan
Vb	awˈɾe	awˈɾas	awˈɾa	awˈɾem	awˈɾew	awˈɾan

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	awˈria	awˈries	awˈria	awˈriem	awˈriew	awˈrien
Bi	aˈɣerɛ awˈriɛ	aˈɣeres awˈries	aˈɣere awˈrie	aˈɣerɛm awˈriɛm	aˈɣerɛw awˈriɛw	aˈɣeren awˈrien
Ca	aˈɣerɒ awˈriɒ	aˈɣeres awˈries	aˈɣere awˈrie	aˈɣeram awˈriam	aˈɣeraw awˈriaw	aˈɣeren awˈrien
Cp	aˈɣerɒ awˈriɒ	aˈɣeres awˈries	aˈɣerɒ awˈriɒ	aˈɣerem awˈriem	aˈɣerew awˈriew	aˈɣeren awˈrien
Co	aˈɣerɛ awˈriɛ	aˈɣeres awˈries	aˈɣere awˈrie	aˈɣerem awˈriem	aˈɣerew awˈriew	aˈɣeren awˈrien
Fa	aˈɣerɛ awˈriɛ	aˈɣeres awˈries	aˈɣerɛ awˈriɛ	aˈɣerem awˈriem	aˈɣerew awˈriew	aˈɣeren awˈrien
Fi	awˈriɒ	awˈries	awˈrie	awˈriam	awˈriaw	awˈrien
Gr	aˈɣerɛ awˈriɛ	aˈɣeres awˈries	aˈɣere awˈrie	aˈɣeram awˈriam	aˈɣeraw awˈriaw	aˈɣeren awˈrien
Gu	awˈrio/a	awˈries	awˈria	awˈriem	awˈriew	awˈrien
Ll	aˈɣerɒ awˈriɒ	aˈɣeres awˈries	aˈɣere awˈrie	aˈɣerem awˈriem	aˈɣerew awˈriew	aˈɣeren awˈrien
Mr	aˈɣere awˈrie	aˈɣeres awˈries	aˈɣera awˈria	aˈɣerem awˈriem	aˈɣerew awˈriew	aˈɣeren awˈrien
Ma	aˈɣera awˈria	aˈɣeres awˈries	aˈɣere awˈrie	aˈɣeram awˈriam	aˈɣeraw awˈriaw	aˈɣeren awˈrien
Ms	awˈrio	awˈries	awˈriɒ	awˈriem	awˈriew	awˈrien
Ml	awˈriɒ	awˈries	awˈrie	awˈriem	awˈriew	awˈrien
Mo	aˈɣerɒ awˈriɒ	aˈɣeres awˈries	aˈɣere awˈrie	aˈɣeram awˈriam	aˈɣeraw awˈriaw	aˈɣeren awˈrien
Pb	aˈɣerɒ awˈriɒ	aˈɣeres awˈries	aˈɣere awˈrie	aˈɣeram awˈriam	aˈɣeraw awˈriaw	aˈɣeren awˈrien
Po	awˈriɛ	awˈries	awˈrie	awˈriom/em	awˈriow/ew	awˈrien
Pr	aˈɣerɛ awˈriɛ	aˈɣeres awˈries	aˈɣere awˈrie	aˈɣerem awˈriem	aˈɣerew awˈriew	aˈɣeren awˈrien
Si	aˈɣerɛ awˈriɛ	aˈɣeres awˈries	aˈɣere awˈrie	aˈɣerem awˈriem	aˈɣerew awˈriew	aˈɣeren awˈrien
Tf	aˈɣera awˈria	aˈɣeres awˈries	aˈɣera awˈria	aˈɣerem awˈriem	aˈɣerew awˈriew	aˈɣeren awˈrien
To	awˈriɛ	awˈries	awˈrie	awˈriam	awˈriaw	awˈrien
Ull	aˈɣerɛ awˈriɛ	aˈɣeres awˈries	aˈɣere awˈrie	aˈɣerom/em awˈriom/em	aˈɣerow/ew awˈriow/ew	aˈɣeren awˈrien
Va	aˈɣera awˈria	aˈɣeres awˈries	aˈɣere awˈrie	aˈɣeram awˈriam	aˈɣeraw awˈriaw	aˈɣeren awˈrien
Vb	aˈɣerɛ awˈriɛ	aˈɣeres awˈries	aˈɣere awˈrie	aˈɣeram awˈriam	aˈɣeraw awˈriaw	aˈɣeren awˈrien

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈajɣi | ˈajʒi	ˈajɣis | ˈajʒis	ˈajɣi | ˈajʒi	aˈɣɛm	aˈɣɛw	ˈajɣin | ˈajʒin
Bi	ˈajɣɛ/i	ˈajɣis	ˈajɣi	aˈɣem	aˈɣew	ˈajɣin
Ca	ˈajɣɒ/i	ˈajɣis	ˈajɣi	aˈɣɛm	aˈɣɛw	ˈajɣin
Cp	ˈajɣi	ˈajɣis	ˈajɣi	aˈɣem	aˈɣew	ˈajɣin
Co	ˈajʒi	ˈajʒis	ˈajʒi	aˈɣɛm	aˈɣɛw	ˈajʒin
Fa	ˈajɣi | ˈajʒi	ˈajɣis | ˈajʒis	ˈajɣi | ˈajʒi	aˈɣem	aˈɣew	ˈajɣin | ˈajʒin
Fi	ˈajɣi	ˈajɣis	ˈajɣi	aˈɣɛm	aˈɣɛw	ˈajɣin
Gr	ˈajʒi	ˈajʒis	ˈajʒi	aˈɣɛm	aˈɣɛw	ˈajʒin
Gu	ˈajɣi	ˈajɣis	ˈajɣi	aˈɣem	aˈɣew	ˈajɣin
Ll	ˈajɣi | ˈajʒi	ˈajɣis | ˈajʒis	ˈajɣi | ˈajʒi	aˈɣɛm	aˈɣɛw	ˈajɣin | ˈajʒin
Mr	ˈajɣi	ˈajɣis	ˈajɣi	aˈɣɛm	aˈɣɛw	ˈajɣin
Ma	ˈajɣa/i	ˈajɣis	ˈajɣi	aˈɣɛm	aˈɣɛw	ˈajɣin
Ms	ˈajɣi	ˈajɣis	ˈajɣi	aˈɣɛm	aˈɣɛw	ˈajɣin
Ml	ˈajɣi	ˈajɣis	ˈajɣi	aˈɣɛm	aˈɣɛw	ˈajɣin
Mo	ˈajɣi | ˈajʒi	ˈajɣis | ˈajʒis	ˈajɣi | ˈajʒi	aˈɣɛm	aˈɣɛw	ˈajɣin | ˈajʒin
Pb	ˈajʒi	ˈajʒis	ˈajʒi	aˈɣɛm	aˈɣɛw	ˈajʒin
Po	ˈajʒi	ˈajʒis	ˈajʒi	aˈɣɛm	aˈɣɛw	ˈajʒin
Pr	ˈajɣi | ˈajʒi	ˈajɣis | ˈajʒis	ˈajɣi | ˈajʒi	aˈɣɛm	aˈɣɛw	ˈajɣin | ˈajʒin
Si	ˈajʒi	ˈajʒis	ˈajʒi	aˈɣɛm	aˈɣɛw	ˈajʒin
Tf	ˈajɣi | ˈajʒi	ˈajɣis | ˈajʒis	ˈajɣi | ˈajʒi	aˈɣɛm	aˈɣɛw	ˈajɣin | ˈajʒin
To	ˈajɣi | ˈajʒi	ˈajɣis | ˈajʒis	ˈajɣi | ˈajʒi	aˈɣɛm	aˈɣɛw	ˈajɣin | ˈajʒin
Ull	ˈajʒɛ/i	ˈajʒis	ˈajʒi	aˈɣɛm	aˈɣɛw	ˈajʒin
Va	ˈajʒi	ˈajʒis	ˈajʒi	aˈɣɛm	aˈɣɛw	ˈajʒin
Vb	ˈajɣi | ˈajʒi	ˈajɣis | ˈajʒis	ˈajɣi | ˈajʒi	aˈɣɛm	aˈɣɛw	ˈajɣin | ˈajʒin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	aˈɣes	aˈɣesis	aˈɣes	aˈɣesim	aˈɣesiw	aˈɣesin
Bi	ˈβes/ɛ aˈɣes/ɛ	ˈβeses/is aˈɣeses/is	ˈβes aˈɣes	ˈβesɛm/im aˈɣesɛm/im	ˈβesɛw/iw aˈɣesɛw/iw	ˈβesen/in aˈɣesen/in
Ca	aˈɣes/ɒ	aˈɣesis	aˈɣes	aˈɣesam	aˈɣesaw	aˈɣesin
Cp	aˈɣes	aˈɣesis	aˈɣes	aˈɣesim	aˈɣesiw	aˈɣesin
Co	aˈɣes/ɛ	aˈɣeses/is	aˈɣes	aˈɣesem	aˈɣesew	aˈɣesen/in
Fa	aˈɣes	aˈɣesis	aˈɣes	aˈɣesim	aˈɣesiw	aˈɣesin
Fi	ˈβesɒ aˈɣesɒ	ˈβeses aˈɣeses	ˈβes aˈɣes	ˈβesam aˈɣesam	ˈβesaw aˈɣesaw	ˈβesen aˈɣesen
Gr	aˈɣes	aˈɣeses/is	aˈɣes	aˈɣesam	aˈɣesaw	aˈɣesen/in
Gu	aˈɣes	aˈɣeses	aˈɣes	aˈɣesem	aˈɣesew	aˈɣesen
Ll	aˈɣes	aˈɣeses	aˈɣes	aˈɣesam	aˈɣesaw	aˈɣesen
Mr	aˈɣes	aˈɣesis	aˈɣes	aˈɣesim	aˈɣesiw	aˈɣesin
Ma	aˈɣes/a	aˈɣeses	aˈɣes	aˈɣesam	aˈɣesaw	aˈɣesen
Ms	aˈɣes	aˈɣeses/is	aˈɣes	aˈɣesem/im	aˈɣesew/iw	aˈɣesen/in
Ml	aˈɣes	aˈɣesis	aˈɣes	aˈɣesim	aˈɣesiw	aˈɣesin
Mo	aˈɣes/ɒ	aˈɣesis	aˈɣes	aˈɣesam	aˈɣesaw	aˈɣesin
Pb	aˈɣes	aˈɣeses/is	aˈɣes	aˈɣesam	aˈɣesaw	aˈɣesen/in
Po	aˈɣes	aˈɣesis	aˈɣes	aˈɣesom/im	aˈɣesow/iw	aˈɣesin
Pr	əˈɣes	əˈɣesis	əˈɣes	əˈɣesim	əˈɣesiw	əˈɣesin
Si	aˈɣes	aˈɣesis	aˈɣes	aˈɣesim	aˈɣesiw	aˈɣesin
Tf	aˈɣes	aˈɣeses/is	aˈɣes	aˈɣesem/im	aˈɣesew/iw	aˈɣesen/in
To	aˈɣes	aˈɣesis	aˈɣes	aˈɣesim	aˈɣesiw	aˈɣesin
Ull	ˈβesɛ aˈɣesɛ	ˈβeses/is aˈɣeses/is	ˈβes aˈɣes	ˈβesem/im aˈɣesem/im	ˈβesew/iw aˈɣesew/iw	ˈβesen/in aˈɣesen/in
Va	aˈɣes	aˈɣesis	aˈɣes	aˈɣesam/im	aˈɣesaw/iw	aˈɣesin
Vb	aˈɣes/ɛ	aˈɣesis	aˈɣes	aˈɣesam	aˈɣesaw	aˈɣesin

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2.4.9 Néixer[271]

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	ˈnɛjʃe	najˈʃen	najˈʃut
Bi	ˈnɛjʃe	najˈʃen	nasˈkut
Ca	ˈnajʃe | ˈnɛjʃe	najˈʃen	nesˈkut
Cp	ˈnɛjʃe	najˈʃen	nasˈkut
Co	ˈnɛjʃe	najˈʃen | nejˈʃen	nesˈkut
Fa	ˈnajʃe | ˈnɛjʃe	najˈʃen	nasˈkut
Fi	ˈnɛjʃe	najˈʃen | nejˈʃen	nasˈkut | najˈʃut
Gr	ˈnajʃe | ˈnɛjʃe	najˈʃen	nasˈkut
Gu	ˈnɛjʃe	najˈʃen	nesˈkut
Ll	ˈnɛjʃe	najˈʃen | nejˈʃen	nasˈkut | najˈʃut
Mr	ˈnɛjʃe	najˈʃen	najˈʃut
Ma	ˈnɛjʃe	najˈʃen	nasˈkut | najˈʃut
Ms	ˈnɛjʃe	najˈʃen | nejˈʃen	nasˈkut | najˈʃut
Ml	ˈnɛjʃe	najˈʃen | nejˈʃen	nasˈkut
Mo	ˈnɛjʃe	najˈʃen	nesˈkut
Pb	ˈnɛjʃe	najˈʃen	nasˈkut | najˈʃut
Po	ˈnɛjʃe	najˈʃen	nesˈkut
Pr	ˈnejʃe	nəjˈʃen	nəsˈkut
Si	ˈnɛjʃe	najˈʃen	nesˈkut | najˈʃut
Tf	ˈnɛjʃe	najˈʃen	nasˈkut | najˈʃut
To	ˈnɛjʃe	najˈʃen | nejˈʃen	nasˈkut | najˈʃut
Ull	ˈnɛjʃe	najˈʃen	najˈʃut
Va	ˈnɛjʃe	najˈʃen	nesˈkut
Vb	ˈnɛjʃe	najˈʃen	nesˈkut

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈnɛjʃ	ˈnɛjʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Bi	ˈnɛjʃ	ˈnɛjʃi	najˈʃem	najˈʃew	ˈnɛjʃin
Ca	ˈnɛjʃ	ˈnɛjʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Cp	ˈnɛjʃ	ˈnɛjʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Co	ˈnɛjʃ	ˈnɛjʃi	nejˈʃɛm	nejˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Fa	ˈnɛjʃ	ˈnɛjʃi	najˈʃem	najˈʃew	ˈnɛjʃin
Fi	ˈnɛjʃ	ˈnɛjʃi	nejˈʃɛm	nejˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Gr	ˈnɛjʃ	ˈnɛjʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Gu	ˈnɛjʃ	ˈnɛjʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Ll	ˈnɛjʃ	ˈnɛjʃi	nejˈʃɛm	nejˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Mr	ˈnɛjʃ	ˈnɛjʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Ma	ˈnɛjʃ	ˈnɛjʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Ms	ˈnɛjʃ	ˈnɛjʃi	nejˈʃɛm	nejˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Ml	ˈnɛjʃ	ˈnɛjʃi	nejˈʃɛm	nejˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Mo	ˈnɛjʃ	ˈnɛjʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Pb	ˈnɛjʃ	ˈnɛjʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Po	ˈnɛjʃ	ˈnɛjʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Pr	ˈnejʃ	ˈnejʃi	nəjˈʃɛm	nəjˈʃɛw	ˈnejʃin
Si	ˈnɛjʃ	ˈnɛjʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Tf	ˈnɛjʃ	ˈnɛjʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnɛjʃin
To	ˈnɛjʃ	ˈnɛjʃi	nejˈʃɛm	nejˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Ull	ˈnɛjʃ	ˈnɛjʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Va	ˈnɛjʃ	ˈnɛjʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Vb	ˈnɛjʃ	ˈnɛjʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnɛjʃin

[271] Per a fer els quadres verbals més intel·ligibles, en els parlars que alternen les variants que conserven la *a* etimològica –*nàixer*– i les que no –*nèixer*/*néixer*– només s'inclouen les dues formes en la columna dels infinitius, a la resta de paradigma s'ha optat per incloure només la variant recollida en primer lloc.

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈnejʃo	ˈnejʃes	ˈnejʃ	naj'ʃɛm	naj'ʃɛw	ˈnejʃen
Bi	ˈnejʃo	ˈnejʃes	ˈnejʃ	naj'ʃem	naj'ʃew	ˈnejʃen
Ca	ˈnɛjʃo	ˈnɛjʃes	ˈnɛjʃ	naj'ʃɛm	naj'ʃɛw	ˈnɛjʃen
Cp	ˈnɛjʃo	ˈnɛjʃes	ˈnɛjʃ	naj'ʃɛm	naj'ʃɛw	ˈnɛjʃen
Co	ˈnɛjʃo	ˈnɛjʃes	ˈnɛjʃ	nej'ʃɛm	nej'ʃɛw	ˈnɛjʃen
Fa	ˈnɛjʃo	ˈnɛjʃes	ˈnɛjʃ	naj'ʃem	naj'ʃew	ˈnɛjʃen
Fi	ˈnɛjʃo	ˈnɛjʃes	ˈnɛjʃ	nej'ʃɛm	nej'ʃɛw	ˈnɛjʃen
Gr	ˈnɛjʃo	ˈnɛjʃes	ˈnɛjʃ	naj'ʃɛm	naj'ʃɛw	ˈnɛjʃen
Gu	ˈnɛjʃo	ˈnɛjʃes	ˈnɛjʃ	naj'ʃɛm	naj'ʃɛw	ˈnɛjʃen
Ll	ˈnɛjʃo	ˈnɛjʃes	ˈnɛjʃ	nej'ʃɛm	nej'ʃɛw	ˈnɛjʃen
Mr	ˈnɛjʃo	ˈnɛjʃes	ˈnɛjʃ	naj'ʃɛm	naj'ʃɛw	ˈnɛjʃen
Ma	ˈnɛjʃo	ˈnɛjʃes	ˈnɛjʃ	naj'ʃɛm	naj'ʃɛw	ˈnɛjʃen
Ms	ˈnɛjʃo	ˈnɛjʃes	ˈnɛjʃ	nej'ʃɛm	nej'ʃɛw	ˈnɛjʃen
Ml	ˈnɛjʃo	ˈnɛjʃes	ˈnɛjʃ	nej'ʃɛm	nej'ʃɛw	ˈnɛjʃen
Mo	ˈnɛjʃo	ˈnɛjʃes	ˈnɛjʃ	naj'ʃɛm	naj'ʃɛw	ˈnɛjʃen
Pb	ˈnɛjʃo	ˈnɛjʃes	ˈnɛjʃ	naj'ʃɛm	naj'ʃɛw	ˈnɛjʃen
Po	ˈnɛjʃo	ˈnɛjʃes	ˈnɛjʃ	naj'ʃɛm	naj'ʃɛw	ˈnɛjʃen
Pr	ˈnejʃu	ˈnejʃes	ˈnejʃ	nəj'ʃɛm	nəj'ʃɛw	ˈnejʃen
Si	ˈnɛjʃo	ˈnɛjʃes	ˈnɛjʃ	naj'ʃɛm	naj'ʃɛw	ˈnɛjʃen
Tf	ˈnejʃo	ˈnejʃes	ˈnejʃ	naj'ʃɛm	naj'ʃɛw	ˈnejʃen
To	ˈnɛjʃo	ˈnɛjʃes	ˈnɛjʃ	nej'ʃɛm	nej'ʃɛw	ˈnɛjʃen
Ull	ˈnɛjʃo	ˈnɛjʃes	ˈnɛjʃ	naj'ʃɛm	naj'ʃɛw	ˈnɛjʃen
Va	ˈnɛjʃo	ˈnɛjʃes	ˈnɛjʃ	naj'ʃɛm	naj'ʃɛw	ˈnɛjʃen
Vb	ˈnɛjʃo	ˈnɛjʃes	ˈnɛjʃ	naj'ʃɛm	naj'ʃɛw	ˈnɛjʃen

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	naj'ʃia	naj'ʃies	naj'ʃia	naj'ʃiem	naj'ʃiew	naj'ʃien
Bi	naj'ʃejɛ	naj'ʃejes	naj'ʃeje	naj'ʃejɛm	naj'ʃejɛw	naj'ʃejen
Ca	naj'ʃejɒ	naj'ʃejes	naj'ʃeje	naj'ʃejam	naj'ʃejaw	naj'ʃejen
Cp	naj'ʃio/ɒ	naj'ʃies	naj'ʃiɒ	naj'ʃiem	naj'ʃiew	naj'ʃien
Co	naj'ʃiɛ	naj'ʃies	naj'ʃie	naj'ʃiem	naj'ʃiew	naj'ʃien
Fa	naj'ʃiɛ	naj'ʃies	naj'ʃiɛ	naj'ʃiem	naj'ʃiew	naj'ʃien
Fi	nej'ʃiɒ	nej'ʃies	nej'ʃie	nej'ʃiam	nej'ʃiaw	nej'ʃien
Gr	naj'ʃiɛ	naj'ʃies	naj'ʃie	naj'ʃiam	naj'ʃiaw	naj'ʃien
Gu	naj'ʃejo/a	naj'ʃejes	naj'ʃeja	naj'ʃejem	naj'ʃejew	naj'ʃejen
Ll	nej'ʃiɒ	nej'ʃies	nej'ʃie	nej'ʃiam	nej'ʃiaw	nej'ʃien
Mr	naj'ʃie	naj'ʃies	naj'ʃia	naj'ʃiem	naj'ʃiew	naj'ʃien
Ma	naj'ʃeja	naj'ʃejes	naj'ʃeje	naj'ʃejam	naj'ʃejaw	naj'ʃejen
Ms	nej'ʃio	nej'ʃies	nej'ʃiɒ	nej'ʃiem	nej'ʃiew	nej'ʃien
Ml	nej'ʃiɒ	nej'ʃies	nej'ʃie	nej'ʃiem	nej'ʃiew	nej'ʃien
Mo	naj'ʃejɒ	naj'ʃejes	naj'ʃeje	naj'ʃejam	naj'ʃejaw	naj'ʃejen
Pb	naj'ʃejɒ	naj'ʃejes	naj'ʃeje	naj'ʃejam	naj'ʃejaw	naj'ʃejen
Po	naj'ʃejɛ	naj'ʃejes	naj'ʃejɛ	naj'ʃejom/em	naj'ʃejow/ew	naj'ʃejen
Pr	nəj'ʃiɛ	nəj'ʃies	nəj'ʃie	nəj'ʃiem	nəj'ʃiew	nəj'ʃien
Si	naj'ʃejɛ	naj'ʃejes	naj'ʃeje	naj'ʃejem	naj'ʃejew	naj'ʃejen
Tf	naj'ʃio/a	naj'ʃies	naj'ʃia	naj'ʃiem	naj'ʃiew	naj'ʃien
To	naj'ʃejɛ	naj'ʃejes	naj'ʃeje	naj'ʃejam	naj'ʃejaw	naj'ʃejen
Ull	naj'ʃejɛ	naj'ʃejes	naj'ʃeje	naj'ʃejom/em	naj'ʃejow/ew	naj'ʃejen
Va	naj'ʃeja	naj'ʃejes	naj'ʃeje	naj'ʃejam	naj'ʃejaw	naj'ʃejen
Vb	naj'ʃejɛ	naj'ʃejes	naj'ʃeje	naj'ʃejam	naj'ʃejaw	naj'ʃejen

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	najʃeˈɾe	najʃeˈɾas	najʃeˈɾa	najʃeˈɾem	najʃeˈɾew	najʃeˈɾan
Bi	najʃeˈɾe	najʃeˈɾas	najʃeˈɾa	najʃeˈɾem	najʃeˈɾew	najʃeˈɾan
Ca	najʃeˈɾe	najʃeˈɾas	najʃeˈɾa	najʃeˈɾem	najʃeˈɾew	najʃeˈɾan
Cp	najʃeˈɾe	najʃeˈɾas	najʃeˈɾa	najʃeˈɾem	najʃeˈɾew	najʃeˈɾan
Co	nejʃeˈɾɛ	nejʃeˈɾas	nejʃeˈɾa	nejʃeˈɾem	nejʃeˈɾew	nejʃeˈɾan
Fa	najʃeˈɾe	najʃeˈɾas	najʃeˈɾa	najʃeˈɾem	najʃeˈɾew	najʃeˈɾan
Fi	nejʃeˈɾe	nejʃeˈɾas	nejʃeˈɾa	nejʃeˈɾem	nejʃeˈɾew	nejʃeˈɾan
Gr	najʃeˈɾe	najʃeˈɾas	najʃeˈɾa	najʃeˈɾem	najʃeˈɾew	najʃeˈɾan
Gu	najʃeˈɾe	najʃeˈɾas	najʃeˈɾa	najʃeˈɾem	najʃeˈɾew	najʃeˈɾan
Ll	nejʃeˈɾe	nejʃeˈɾas	nejʃeˈɾa	nejʃeˈɾem	nejʃeˈɾew	nejʃeˈɾan
Mr	najʃeˈɾe	najʃeˈɾas	najʃeˈɾa	najʃeˈɾem	najʃeˈɾew	najʃeˈɾan
Ma	najʃeˈɾe	najʃeˈɾas	najʃeˈɾa	najʃeˈɾem	najʃeˈɾew	najʃeˈɾan
Ms	najʃeˈɾe	najʃeˈɾas	najʃeˈɾa	najʃeˈɾem	najʃeˈɾew	najʃeˈɾan
Ml	najʃeˈɾe	najʃeˈɾas	najʃeˈɾa	najʃeˈɾem	najʃeˈɾew	najʃeˈɾan
Mo	najʃeˈɾɛ	najʃeˈɾas	najʃeˈɾa	najʃeˈɾem	najʃeˈɾew	najʃeˈɾan
Pb	najʃeˈɾɛ	najʃeˈɾas	najʃeˈɾa	najʃeˈɾem	najʃeˈɾew	najʃeˈɾan
Po	najʃeˈɾe	najʃeˈɾas	najʃeˈɾa	najʃeˈɾem	najʃeˈɾew	najʃeˈɾan
Pr	nəjʃəˈɾe	nəjʃəˈɾas	nəjʃəˈɾa	nəjʃəˈɾem	nəjʃəˈɾew	nəjʃəˈɾan
Si	najʃeˈɾɛ	najʃeˈɾas	najʃeˈɾa	najʃeˈɾem	najʃeˈɾew	najʃeˈɾan
Tf	najʃeˈɾe	najʃeˈɾas	najʃeˈɾa	najʃeˈɾem	najʃeˈɾew	najʃeˈɾan
To	nejʃeˈɾe	nejʃeˈɾas	nejʃeˈɾa	nejʃeˈɾem	nejʃeˈɾew	nejʃeˈɾan
Ull	najʃeˈɾɛ	najʃeˈɾas	najʃeˈɾa	najʃeˈɾem	najʃeˈɾew	najʃeˈɾan
Va	najʃeˈɾe	najʃeˈɾas	najʃeˈɾa	najʃeˈɾem	najʃeˈɾew	najʃeˈɾan
Vb	najʃeˈɾe	najʃeˈɾas	najʃeˈɾa	najʃeˈɾem	najʃeˈɾew	najʃeˈɾan

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	najʃeˈɾia	najʃeˈɾies	najʃeˈɾia	najʃeˈɾiem	najʃeˈɾiew	najʃeˈɾien
Bi	najʃeˈɾiɛ	najʃeˈɾies	najʃeˈɾie	najʃeˈɾiɛm	najʃeˈɾiɛw	najʃeˈɾien
Ca	najʃeˈɾiɒ	najʃeˈɾies	najʃeˈɾie	najʃeˈɾiam	najʃeˈɾiaw	najʃeˈɾien
Cp	najʃeˈɾio/ɒ	najʃeˈɾies	najʃeˈɾiɒ	najʃeˈɾiem	najʃeˈɾiew	najʃeˈɾien
Co	najʃeˈɾiɛ	najʃeˈɾies	najʃeˈɾie	najʃeˈɾiem	najʃeˈɾiew	najʃeˈɾien
Fa	najʃeˈɾiɛ	najʃeˈɾies	najʃeˈɾiɛ	najʃeˈɾiem	najʃeˈɾiew	najʃeˈɾien
Fi	najʃeˈɾiɒ	najʃeˈɾies	najʃeˈɾie	najʃeˈɾiam	najʃeˈɾiaw	najʃeˈɾien
Gr	najʃeˈɾiɛ	najʃeˈɾies	najʃeˈɾie	najʃeˈɾiam	najʃeˈɾiaw	najʃeˈɾien
Gu	najʃeˈɾio/a	najʃeˈɾies	najʃeˈɾia	najʃeˈɾiem	najʃeˈɾiew	najʃeˈɾien
Ll	najʃeˈɾiɒ	najʃeˈɾies	najʃeˈɾie	najʃeˈɾiam	najʃeˈɾiaw	najʃeˈɾien
Mr	najʃeˈɾie	najʃeˈɾies	najʃeˈɾia	najʃeˈɾiem	najʃeˈɾiew	najʃeˈɾien
Ma	najʃeˈɾia	najʃeˈɾies	najʃeˈɾie	najʃeˈɾiam	najʃeˈɾiaw	najʃeˈɾien
Ms	najʃeˈɾio	najʃeˈɾies	najʃeˈɾiɒ	najʃeˈɾiem	najʃeˈɾiew	najʃeˈɾien
Ml	najʃeˈɾiɒ	najʃeˈɾies	najʃeˈɾie	najʃeˈɾiem	najʃeˈɾiew	najʃeˈɾien
Mo	najʃeˈɾiɒ	najʃeˈɾies	najʃeˈɾie	najʃeˈɾiam	najʃeˈɾiaw	najʃeˈɾien
Pb	najʃeˈɾiɒ	najʃeˈɾies	najʃeˈɾie	najʃeˈɾiam	najʃeˈɾiaw	najʃeˈɾien
Po	najʃeˈɾiɛ	najʃeˈɾies	najʃeˈɾiɛ	najʃeˈɾiom/em	najʃeˈɾiow/ew	najʃeˈɾien
Pr	nəjʃəˈɾiɛ	nəjʃəˈɾies	nəjʃəˈɾie	nəjʃəˈɾiem	nəjʃəˈɾiew	nəjʃəˈɾien
Si	najʃeˈɾiɛ	najʃeˈɾies	najʃeˈɾie	najʃeˈɾiem	najʃeˈɾiew	najʃeˈɾien
Tf	najʃeˈɾio/a	najʃeˈɾies	najʃeˈɾia	najʃeˈɾiem	najʃeˈɾiew	najʃeˈɾien
To	najʃeˈɾiɛ	najʃeˈɾies	najʃeˈɾie	najʃeˈɾiam	najʃeˈɾiaw	najʃeˈɾien
Ull	najʃeˈɾiɛ	najʃeˈɾies	najʃeˈɾie	najʃeˈɾiom/em	najʃeˈɾiow/ew	najʃeˈɾien
Va	najʃeˈɾia	najʃeˈɾies	najʃeˈɾie	najʃeˈɾiam	najʃeˈɾiaw	najʃeˈɾien
Vb	najʃeˈɾiɛ	najʃeˈɾies	najʃeˈɾie	najʃeˈɾiam	najʃeˈɾiaw	najʃeˈɾien

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈnejʃi	ˈnejʃis	ˈnejʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnejʃin
Bi	ˈnejʃɛ/i	ˈnejʃis	ˈnejʃi	najˈʃem	najˈʃew	ˈnejʃin
Ca	ˈnɛjʃɒ/i	ˈnɛjʃis	ˈnɛjʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Cp	ˈnɛjʃi	ˈnɛjʃis	ˈnɛjʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Co	ˈnɛjʃi	ˈnɛjʃis	ˈnɛjʃi	nejˈʃɛm	nejˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Fa	ˈnɛjʃi	ˈnɛjʃis	ˈnɛjʃi	najˈʃem	najˈʃew	ˈnɛjʃin
Fi	ˈnɛjʃi	ˈnɛjʃis	ˈnɛjʃi	nejˈʃɛm	nejˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Gr	ˈnɛjʃi	ˈnɛjʃis	ˈnɛjʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Gu	ˈnɛjʃi	ˈnɛjʃis	ˈnɛjʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Ll	ˈnɛjʃi	ˈnɛjʃis	ˈnɛjʃi	nejˈʃɛm	nejˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Mr	ˈnɛjʃi	ˈnɛjʃis	ˈnɛjʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Ma	ˈnɛjʃa/i	ˈnɛjʃis	ˈnɛjʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Ms	ˈnɛjʃi	ˈnɛjʃis	ˈnɛjʃi	nejˈʃɛm	nejˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Ml	ˈnɛjʃi	ˈnɛjʃis	ˈnɛjʃi	nejˈʃɛm	nejˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Mo	ˈnɛjʃi	ˈnɛjʃis	ˈnɛjʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Pb	ˈnɛjʃi	ˈnɛjʃis	ˈnɛjʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Po	ˈnɛjʃi	ˈnɛjʃis	ˈnɛjʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Pr	ˈnejʃi	ˈnejʃis	ˈnejʃi	nəjˈʃɛm	nəjˈʃɛw	ˈnejʃin
Si	ˈnɛjʃi	ˈnɛjʃis	ˈnɛjʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Tf	ˈnejʃi	ˈnejʃis	ˈnejʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnejʃin
To	ˈnɛjʃi	ˈnɛjʃis	ˈnɛjʃi	nejˈʃɛm	nejˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Ull	ˈnɛjʃɛ/i	ˈnɛjʃis	ˈnɛjʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Va	ˈnɛjʃi	ˈnɛjʃis	ˈnɛjʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnɛjʃin
Vb	ˈnɛjʃi	ˈnɛjʃis	ˈnɛjʃi	najˈʃɛm	najˈʃɛw	ˈnɛjʃin

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	naj'ʃes	naj'ʃesis	naj'ʃes	naj'ʃesim	naj'ʃesiw	naj'ʃesin
Bi	naj'ʃes/ɛ	naj'ʃeses/is	naj'ʃes	naj'ʃesɛm/im	naj'ʃesɛw/iw	naj'ʃesen/in
Ca	naj'ʃes/ɒ	naj'ʃeses	naj'ʃes	naj'ʃesam	naj'ʃesaw	naj'ʃesen
Cp	naj'ʃes	naj'ʃesis	naj'ʃes	naj'ʃesim	naj'ʃesiw	naj'ʃesin
Co	naj'ʃes/ɛ	naj'ʃeses/is	naj'ʃes	naj'ʃesem	naj'ʃesew	naj'ʃesen/in
Fa	naj'ʃes	naj'ʃesis	naj'ʃes	naj'ʃesim	naj'ʃesiw	naj'ʃesin
Fi	naj'ʃesɒ	naj'ʃeses	naj'ʃes	naj'ʃesam	naj'ʃesaw	naj'ʃesen
Gr	naj'ʃes	naj'ʃeses/is	naj'ʃes	naj'ʃesam	naj'ʃesaw	naj'ʃesen/in
Gu	naj'ʃes	naj'ʃeses	naj'ʃes	naj'ʃesem	naj'ʃesew	naj'ʃesen
Ll	naj'ʃes	naj'ʃeses	naj'ʃes	naj'ʃesam	naj'ʃesaw	naj'ʃesen
Mr	naj'ʃes	naj'ʃesis	naj'ʃes	naj'ʃesim	naj'ʃesiw	naj'ʃesin
Ma	naj'ʃes/a	naj'ʃeses	naj'ʃes	naj'ʃesam	naj'ʃesaw	naj'ʃesen
Ms	naj'ʃes	naj'ʃeses/is	naj'ʃes	naj'ʃesem/im	naj'ʃesew/iw	naj'ʃesen/in
Ml	naj'ʃes	naj'ʃesis	naj'ʃes	naj'ʃesim	naj'ʃesiw	naj'ʃesin
Mo	naj'ʃes/ɒ	naj'ʃesis	naj'ʃes	naj'ʃesam	naj'ʃesaw	naj'ʃesin
Pb	naj'ʃes	naj'ʃeses/is	naj'ʃes	naj'ʃesam	naj'ʃesaw	naj'ʃesen/in
Po	naj'ʃes nas'kes	naj'ʃesis nas'kesis	naj'ʃes nas'kes	naj'ʃesom/im nas'kesom/im	naj'ʃesow/iw nas'kesow/iw	naj'ʃesin nas'kesin
Pr	nəj'ʃes nəs'kes	nəj'ʃesis nəs'kesis	nəj'ʃes nəs'kes	nəj'ʃesim nəs'kesim	nəj'ʃesiw nəs'kesiw	nəj'ʃesin nəs'kesin
Si	naj'ʃes	naj'ʃesis	naj'ʃes	naj'ʃesim	naj'ʃesiw	naj'ʃesin
Tf	naj'ʃes	naj'ʃeses/is	naj'ʃes	naj'ʃesem/im	naj'ʃesew/iw	naj'ʃesen/in
To	naj'ʃes	naj'ʃesis	naj'ʃes	naj'ʃesim	naj'ʃesiw	naj'ʃesin
Ull	naj'ʃesɛ	naj'ʃeses/is	naj'ʃes	naj'ʃesom/im	naj'ʃesow/iw	naj'ʃesen/in
Va	naj'ʃes	naj'ʃesis	naj'ʃes	naj'ʃesam/im	naj'ʃesaw/iw	naj'ʃesin
Vb	naj'ʃes/ɛ nas'kes/ɛ	naj'ʃeses nas'keses	naj'ʃes nas'kes	naj'ʃesam nas'kesam	naj'ʃesaw nas'kesaw	naj'ʃesen nas'kesin

2.4.10 Poder[272]

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	puˈɣɛ	puˈɣɛn	puˈɣut
Bi	puˈɣe	puˈɣen	poˈɣut
Ca	puˈɣɛ	puˈɣɛn	poˈɣut
Cp	puˈɣɛ	puˈɣɛn	poˈɣut
Co	puˈɣɛ	puˈɣɛn	puˈɣut
Fa	puˈɣe	puˈɣen	poˈɣut
Fi	puˈɣɛ	puˈɣɛn	puˈɣut
Gr	puˈɣɛ	puˈɣɛn	poˈɣut
Gu	puˈɣɛ	puˈɣɛn	puˈɣut
Ll	puˈɣɛ	puˈɣɛn	poˈɣut
Mr	puˈɣɛ	puˈɣɛn	poˈɣut
Ma	puˈɣɛ	puˈɣɛn	poˈɣut
Ms	puˈɣɛ	puˈɣɛn	puˈɣut
Ml	puˈɣɛ	puˈɣɛn	puˈɣut
Mo	puˈɣɛ	puˈɣɛn	poˈɣut
Pb	puˈɣɛ	puˈɣɛn	puˈɣut
Po	puˈɣɛ	puˈɣɛn	puˈɣut
Pr	puˈɣɛ	puˈɣɛn	puˈɣut
Si	puˈɣɛ	puˈɣɛn	puˈɣut
Tf	puˈɣɛ	puˈɣɛn	puˈɣut
To	puˈɣɛ	puˈɣɛn	poˈɣut
Ull	puˈɣɛ	puˈɣɛn	poˈɣut
Va	puˈɣɛ	puˈɣɛn	poˈɣut
Vb	puˈɣɛ	puˈɣɛn	poˈɣut

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈpuk	ˈpɔts	ˈpɔt	poˈðem	poˈðew	ˈpɔðen
Bi	ˈpuk	ˈpɔts	ˈpɔt	poˈðem	poˈðew	ˈpɔðen
Ca	ˈpuk	ˈpɔts	ˈpɔt	poˈðɛm	poˈðɛw	ˈpɔðen
Cp	ˈpuk	ˈpɔts	ˈpɔt	poˈðɛm	poˈðɛw	ˈpɔðen
Co	ˈpuk	ˈpɔts	ˈpɔt	poˈðɛm	poˈðɛw	ˈpɔðen
Fa	ˈpuk	ˈpɔts	ˈpɔt	poˈðem	poˈðew	ˈpɔðen
Fi	ˈpuk	ˈpɔts	ˈpɔt	poˈðɛm	poˈðɛw	ˈpɔðen
Gr	ˈpuk	ˈpɔts	ˈpɔt	poˈðɛm	poˈðɛw	ˈpɔðen
Gu	ˈpuk	ˈpɔts	ˈpɔt	poˈðɛm	poˈðɛw	ˈpɔðen
Ll	ˈpuk	ˈpɔts	ˈpɔt	poˈðɛm	poˈðɛw	ˈpɔðen
Mr	ˈpuk	ˈpɔts	ˈpɔt	poˈðɛm	poˈðɛw	ˈpɔðen
Ma	ˈpuk	ˈpɔts	ˈpɔt	poˈðɛm	poˈðɛw	ˈpɔðen
Ms	ˈpuk	ˈpɔts	ˈpɔt	poˈðɛm	poˈðɛw	ˈpɔðen
Ml	ˈpuk	ˈpɔts	ˈpɔt	poˈðɛm	poˈðɛw	ˈpɔðen
Mo	ˈpuk	ˈpɔts	ˈpɔt	poˈðɛm	poˈðɛw	ˈpɔðen
Pb	ˈpuk	ˈpɔts	ˈpɔt	poˈðɛm	poˈðɛw	ˈpɔðen
Po	ˈpuk	ˈpɔts	ˈpɔt	poˈðɛm	poˈðɛw	ˈpɔðen
Pr	ˈpuk	ˈpɔts	ˈpɔt	puˈðɛm	puˈðɛw	ˈpɔðen
Si	ˈpuk	ˈpɔts	ˈpɔt	poˈðɛm	poˈðɛw	ˈpɔðen
Tf	ˈpuk	ˈpɔts	ˈpɔt	poˈðɛm	poˈðɛw	ˈpɔðen
To	ˈpuk	ˈpɔts	ˈpɔt	poˈðɛm	poˈðɛw	ˈpɔðen
Ull	ˈpuk	ˈpɔts	ˈpɔt	poˈðɛm	poˈðɛw	ˈpɔðen
Va	ˈpuk	ˈpɔts	ˈpɔt	poˈðɛm	poˈðɛw	ˈpɔðen
Vb	ˈpuk	ˈpɔts	ˈpɔt	poˈðɛm	poˈðɛw	ˈpɔðen

[272] En tots els parlars es pot produir el tancament de la vocal /o/ en les formes verbals que presenten la velar en posició àtona. Aquest tancament, però, no és sistemàtic és per això que en els quadres només s'inclou la forma recollida en primer lloc.

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	puˈðia	puˈðies	puˈðia	puˈðiem	puˈðiew	puˈðien
Bi	poˈðiɛ	poˈðies	poˈðie	poˈðiɛm	poˈðiɛw	poˈðien
Ca	poˈðiɒ	poˈðies	poˈðie	poˈðiam	poˈðiaw	poˈðien
Cp	puˈðio/ɒ	puˈðies	puˈðiɒ	puˈðiem	puˈðiew	puˈðien
Co	poˈðiɛ	poˈðies	poˈðie	poˈðiem	poˈðiew	poˈðien
Fa	poˈðiɛ	poˈðies	poˈðiɛ	poˈðiem	poˈðiew	poˈðien
Fi	poˈðiɒ	poˈðies	poˈðie	poˈðiam	poˈðiaw	poˈðien
Gr	poˈðiɛ	poˈðies	poˈðie	poˈðiam	poˈðiaw	poˈðien
Gu	puˈðio/a	puˈðies	puˈðia	puˈðiem	puˈðiew	puˈðien
Ll	poˈðiɒ	poˈðies	poˈðie	poˈðiam	poˈðiaw	poˈðien
Mr	poˈðie	poˈðies	poˈðia	poˈðiem	poˈðiew	poˈðien
Ma	poˈðia	poˈðies	poˈðie	poˈðiam	poˈðiaw	poˈðien
Ms	puˈðio	puˈðies	puˈðiɒ	puˈðiem	puˈðiew	puˈðien
Ml	puˈðiɒ	puˈðies	puˈðie	puˈðiem	puˈðiew	puˈðien
Mo	poˈðiɒ	poˈðies	poˈðie	poˈðiam	poˈðiaw	poˈðien
Pb	poˈðiɒ	poˈðies	poˈðie	poˈðiam	poˈðiaw	poˈðien
Po	poˈðiɛ	poˈðies	poˈðiɛ	poˈðiom/em	poˈðiow/ew	poˈðien
Pr	puˈðiɛ	puˈðies	puˈðie	puˈðiem	puˈðiew	puˈðien
Si	puˈðiɛ	puˈðies	puˈðie	puˈðiem	puˈðiew	puˈðien
Tf	poˈðio/a	poˈðies	poˈðia	poˈðiem	poˈðiew	poˈðien
To	poˈðiɛ	poˈðies	poˈðie	poˈðiam	poˈðiaw	poˈðien
Ull	poˈðiɛ	poˈðies	poˈðie	poˈðiom/em	poˈðiow/ew	poˈðien
Va	poˈðia	poˈðies	poˈðie	poˈðiam	poˈðiaw	poˈðien
Vb	poˈðiɛ	poˈðies	poˈðie	poˈðiam	poˈðiaw	poˈðien

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	poˈðre	poˈðras	poˈðra	poˈðrem	poˈðrew	poˈðran
Bi	poˈðre	poˈðras	poˈðra	poˈðrem	poˈðrew	poˈðran
Ca	poˈðre	poˈðras	poˈðra	poˈðrem	poˈðrew	poˈðran
Cp	poˈðre	poˈðras	poˈðra	poˈðrem	poˈðrew	poˈðran
Co	poˈðrɛ	poˈðras	poˈðra	poˈðrem	poˈðrew	poˈðran
Fa	poˈðre	poˈðras	poˈðra	poˈðrem	poˈðrew	poˈðran
Fi	poˈðre	poˈðras	poˈðra	poˈðrem	poˈðrew	poˈðran
Gr	poˈðre	poˈðras	poˈðra	poˈðrem	poˈðrew	poˈðran
Gu	poˈðre	poˈðras	poˈðra	poˈðrem	poˈðrew	poˈðran
Ll	poˈðre	poˈðras	poˈðra	poˈðrem	poˈðrew	poˈðran
Mr	poˈðre	poˈðras	poˈðra	poˈðrem	poˈðrew	poˈðran
Ma	poˈðre	poˈðras	poˈðra	poˈðrem	poˈðrew	poˈðran
Ms	poˈðre	poˈðras	poˈðra	poˈðrem	poˈðrew	poˈðran
Ml	poˈðre	poˈðras	poˈðra	poˈðrem	poˈðrew	poˈðran
Mo	poˈðrɛ	poˈðras	poˈðra	poˈðrem	poˈðrew	poˈðran
Pb	poˈðrɛ	poˈðras	poˈðra	poˈðrem	poˈðrew	poˈðran
Po	poˈðre	poˈðras	poˈðra	poˈðrem	poˈðrew	poˈðran
Pr	puˈðre	puˈðras	puˈðra	puˈðrem	puˈðrew	puˈðran
Si	poˈðrɛ	poˈðras	poˈðra	poˈðrem	poˈðrew	poˈðran
Tf	poˈðre	poˈðras	poˈðra	poˈðrem	poˈðrew	poˈðran
To	poˈðre	poˈðras	poˈðra	poˈðrem	poˈðrew	poˈðran
Ull	poˈðrɛ	poˈðras	poˈðra	poˈðrem	poˈðrew	poˈðran
Va	poˈðre	poˈðras	poˈðra	poˈðrem	poˈðrew	poˈðran
Vb	poˈðre	poˈðras	poˈðra	poˈðrem	poˈðrew	poˈðran

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	puˈðria	puˈðries	puˈðria	puˈðriem	puˈðriew	puˈðrien
Bi	poˈðriɛ	poˈðries	poˈðrie	poˈðriɛm	poˈðriɛw	poˈðrien
Ca	poˈðriɒ	poˈðries	poˈðrie	poˈðriam	poˈðriaw	poˈðrien
Cp	puˈðrio/ɒ	puˈðries	puˈðriɒ	puˈðriem	puˈðriew	puˈðrien
Co	poˈðriɛ	poˈðries	poˈðrie	poˈðriem	poˈðriew	poˈðrien
Fa	poˈðriɛ	poˈðries	poˈðriɛ	poˈðriem	poˈðriew	poˈðrien
Fi	poˈðriɒ	poˈðries	poˈðrie	poˈðriam	poˈðriaw	poˈðrien
Gr	poˈðriɛ	poˈðries	poˈðrie	poˈðriam	poˈðriaw	poˈðrien
Gu	puˈðrio/a	puˈðries	puˈðria	puˈðriem	puˈðriew	puˈðrien
Ll	poˈðriɒ	poˈðries	poˈðrie	poˈðriam	poˈðriaw	poˈðrien
Mr	poˈðrie	poˈðries	poˈðria	poˈðriem	poˈðriew	poˈðrien
Ma	poˈðria	poˈðries	poˈðrie	poˈðriam	poˈðriaw	poˈðrien
Ms	puˈðrio	puˈðries	puˈðriɒ	puˈðriem	puˈðriew	puˈðrien
Ml	puˈðriɒ	puˈðries	puˈðrie	puˈðriem	puˈðriew	puˈðrien
Mo	poˈðriɒ	poˈðries	poˈðrie	poˈðriam	poˈðriaw	poˈðrien
Pb	poˈðriɒ	poˈðries	poˈðrie	poˈðriam	poˈðriaw	poˈðrien
Po	poˈðriɛ	poˈðries	poˈðriɛ	poˈðriom/em	poˈðriow/ew	poˈðrien
Pr	puˈðriɛ	puˈðries	puˈðrie	puˈðriem	puˈðriew	puˈðrien
Si	puˈðriɛ	puˈðries	puˈðrie	puˈðriem	puˈðriew	puˈðrien
Tf	poˈðria	poˈðries	poˈðria	poˈðriem	poˈðriew	poˈðrien
To	poˈðriɛ	poˈðries	poˈðrie	poˈðriam	poˈðriaw	poˈðrien
Ull	poˈðriɛ	poˈðries	poˈðrie	poˈðriom/em	poˈðriow/ew	poˈðrien
Va	poˈðria	poˈðries	poˈðrie	poˈðriam	poˈðriaw	poˈðrien
Vb	poˈðriɛ	poˈðries	poˈðrie	poˈðriam	poˈðriaw	poˈðrien

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈpuɣi	ˈpuɣis	ˈpuɣi	puˈɣɛm	puˈɣɛw	ˈpuɣin
Bi	ˈpuɣɛ/i	ˈpuɣis	ˈpuɣi	puˈɣem	puˈɣɛw	ˈpuɣin
Ca	ˈpuɣɒ/i	ˈpuɣis	ˈpuɣi	puˈɣɛm	puˈɣɛw	ˈpuɣin
Cp	ˈpuɣi	ˈpuɣis	ˈpuɣi	puˈɣɛm	puˈɣɛw	ˈpuɣin
Co	ˈpuɣi	ˈpuɣis	ˈpuɣi	puˈɣɛm	puˈɣɛw	ˈpuɣin
Fa	ˈpuɣi	ˈpuɣis	ˈpuɣi	puˈɣem	puˈɣew	ˈpuɣin
Fi	ˈpuɣɒ/i	ˈpuɣis	ˈpuɣi	puˈɣɛm	puˈɣɛw	ˈpuɣin
Gr	ˈpuɣi	ˈpuɣis	ˈpuɣi	puˈɣɛm	puˈɣɛw	ˈpuɣin
Gu	ˈpuɣi	ˈpuɣis	ˈpuɣi	puˈɣɛm	puˈɣɛw	ˈpuɣin
Ll	ˈpuɣi	ˈpuɣis	ˈpuɣi	puˈɣɛm	puˈɣɛw	ˈpuɣin
Mr	ˈpuɣi	ˈpuɣis	ˈpuɣi	puˈɣɛm	puˈɣɛw	ˈpuɣin
Ma	ˈpuɣa/i	ˈpuɣis	ˈpuɣi	puˈɣɛm	puˈɣɛw	ˈpuɣin
Ms	ˈpuɣi	ˈpuɣis	ˈpuɣi	puˈɣɛm	puˈɣɛw	ˈpuɣin
Ml	ˈpuɣi	ˈpuɣis	ˈpuɣi	puˈɣɛm	puˈɣɛw	ˈpuɣin
Mo	ˈpuɣɒ/i	ˈpuɣis	ˈpuɣi	puˈɣɛm	puˈɣɛw	ˈpuɣin
Pb	ˈpuɣɒ/i	ˈpuɣis	ˈpuɣi	puˈɣɛm	puˈɣɛw	ˈpuɣin
Po	ˈpuɣi	ˈpuɣis	ˈpuɣi	puˈɣɛm	puˈɣɛw	ˈpuɣin
Pr	ˈpuɣi	ˈpuɣis	ˈpuɣi	puˈɣɛm	puˈɣɛw	ˈpuɣin
Si	ˈpuɣi	ˈpuɣis	ˈpuɣi	puˈɣɛm	puˈɣɛw	ˈpuɣin
Tf	ˈpuɣi	ˈpuɣis	ˈpuɣi	puˈɣɛm	puˈɣɛw	ˈpuɣin
To	ˈpuɣi	ˈpuɣis	ˈpuɣi	puˈɣɛm	puˈɣɛw	ˈpuɣin
Ull	ˈpuɣɛ/i	ˈpuɣis	ˈpuɣi	puˈɣɛm	puˈɣɛw	ˈpuɣin
Va	ˈpuɣi	ˈpuɣis	ˈpuɣi	puˈɣɛm	puˈɣɛw	ˈpuɣin
Vb	ˈpuɣi	ˈpuɣis	ˈpuɣi	puˈɣɛm	puˈɣɛw	ˈpuɣin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	pu'ɣes	pu'ɣesis	pu'ɣes	pu'ɣesim	pu'ɣesiw	pu'ɣesin
Bi	pu'ɣes/ɛ	pu'ɣeses/is	pu'ɣes	pu'ɣesɛm/im	pu'ɣesɛw/iw	pu'ɣesen/in
Ca	pu'ɣes/ɒ	pu'ɣeses	pu'ɣes	pu'ɣesam	pu'ɣesaw	pu'ɣesen
Cp	pu'ɣes	pu'ɣesis	pu'ɣes	pu'ɣesim	pu'ɣesiw	pu'ɣesin
Co	pu'ɣes/ɛ	pu'ɣeses/is	pu'ɣes	pu'ɣesem	pu'ɣesew	pu'ɣesen/in
Fa	pu'ɣes	pu'ɣesis	pu'ɣes	pu'ɣesim	pu'ɣesiw	pu'ɣesin
Fi	pu'ɣesɒ	pu'ɣeses	pu'ɣes	pu'ɣesam	pu'ɣesaw	pu'ɣesen
Gr	pu'ɣes	pu'ɣeses/is	pu'ɣes	pu'ɣesam	pu'ɣesaw	pu'ɣesen/in
Gu	pu'ɣes	pu'ɣeses	pu'ɣes	pu'ɣesem	pu'ɣesew	pu'ɣesen
Ll	pu'ɣes	pu'ɣeses	pu'ɣes	pu'ɣesam	pu'ɣesaw	pu'ɣesen
Mr	pu'ɣes	pu'ɣesis	pu'ɣes	pu'ɣesim	pu'ɣesiw	pu'ɣesin
Ma	pu'ɣes/a	pu'ɣeses	pu'ɣes	pu'ɣesam	pu'ɣesaw	pu'ɣesen
Ms	pu'ɣes	pu'ɣeses/is	pu'ɣes	pu'ɣesem/im	pu'ɣesew/iw	pu'ɣesen/in
Ml	pu'ɣes	pu'ɣesis	pu'ɣes	pu'ɣesim	pu'ɣesiw	pu'ɣesin
Mo	pu'ɣes/ɒ	pu'ɣesis	pu'ɣes	pu'ɣesam	pu'ɣesaw	pu'ɣesin
Pb	pu'ɣes	pu'ɣeses/is	pu'ɣes	pu'ɣesam	pu'ɣesaw	pu'ɣesen/in
Po	pu'ɣes	pu'ɣesis	pu'ɣes	pu'ɣesom/im	pu'ɣesow/iw	pu'ɣesin
Pr	pu'ɣes	pu'ɣesis	pu'ɣes	pu'ɣesim	pu'ɣesiw	pu'ɣesin
Si	pu'ɣes	pu'ɣesis	pu'ɣes	pu'ɣesim	pu'ɣesiw	pu'ɣesin
Tf	pu'ɣes	pu'ɣeses/is	pu'ɣes	pu'ɣesem/im	pu'ɣesew/iw	pu'ɣesen/in
To	pu'ɣes	pu'ɣesis	pu'ɣes	pu'ɣesim	pu'ɣesiw	pu'ɣesin
Ull	pu'ɣesɛ	pu'ɣeses/is	pu'ɣes	pu'ɣesom/im	pu'ɣesow/iw	pu'ɣesen/in
Va	pu'ɣes	pu'ɣesis	pu'ɣes	pu'ɣesam/im	pu'ɣesaw/iw	pu'ɣesin
Vb	pu'ɣes/ɛ	pu'ɣeses	pu'ɣes	pu'ɣesam	pu'ɣesaw	pu'ɣesen

2.4.11 Riure

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	'riwɾe	ri'en	'riɣut
Bi	'riwɾe	ri'en	'riɣut
Ca	'riwɾe	ri'en	'riɣut
Cp	'riwɾe	ri'en	'riɣut
Co	'riwɾe	ri'en	'riɣut
Fa	'riwɾe	ri'en	'riɣut
Fi	'riwɾe	ri'en	'riɣut
Gr	'riwɾe	ri'en	'riɣut
Gu	'riwɾe	ri'en	'riɣut
Ll	'riwɾe	ri'en	'riɣut
Mr	'riwɾe	ri'en	'riɣut
Ma	'riwɾe	ri'en	'riɣut
Ms	'riwɾe	ri'en	'riɣut
Ml	'riwɾe	ri'en	'riɣut
Mo	'riwɾe	ri'en	'riɣut
Pb	'riwɾe	ri'en	'riɣut
Po	'riwɾe	ri'en	'riɣut
Pr	'riwɾe	ri'en	'riɣut
Si	'riwɾe	ri'en	'riɣut
Tf	'riwɾe	ri'en	'riɣut
To	'riwɾe	ri'en	'riɣut
Ull	'riwɾe	ri'en	'riɣut
Va	'riwɾe	ri'en	'riɣut
Vb	'riwɾe	ri'en	'riɣut

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	'riw	'riɣi	ri'ɣem	ri'ɣew	'riɣin
Bi	'riw	'riɣi	ri'ɣem	ri'ɣew	'riɣin
Ca	'riw	'riɣi	ri'ɣem	ri'ɣew	'riɣin
Cp	'riw	'riɣi	ri'ɣem	ri'ɣew	'riɣin
Co	'riw	'riɣi	ri'ɣem	ri'ɣew	'riɣin
Fa	'riw	'riɣi	ri'ɣem	ri'ɣew	'riɣin
Fi	'riw	'riɣi	ri'ɣem	ri'ɣew	'riɣin
Gr	'riw	'riɣi	ri'ɣem	ri'ɣew	'riɣin
Gu	'riw	'riɣi	ri'ɣem	ri'ɣew	'riɣin
Ll	'riw	'riɣi	ri'ɣem	ri'ɣew	'riɣin
Mr	'riw	'riɣi	ri'ɣem	ri'ɣew	'riɣin
Ma	'riw	'riɣi	ri'ɣem	ri'ɣew	'riɣin
Ms	'riw	'riɣi	ri'ɣem	ri'ɣew	'riɣin
Ml	'riw	'riɣi	ri'ɣem	ri'ɣew	'riɣin
Mo	'riw	'riɣi	ri'ɣem	ri'ɣew	'riɣin
Pb	'riw	'riɣi	ri'ɣem	ri'ɣew	'riɣin
Po	'riw	'riɣi	ri'ɣem	ri'ɣew	'riɣin
Pr	'riw	'riɣi	ri'ɣem	ri'ɣew	'riɣin
Si	'riw	'riɣi	ri'ɣem	ri'ɣew	'riɣin
Tf	'riw	'riɣi	ri'ɣem	ri'ɣew	'riɣin
To	'riw	'riɣi	ri'ɣem	ri'ɣew	'riɣin
Ull	'riw	'riɣi	ri'ɣem	ri'ɣew	'riɣin
Va	'riw	'riɣi	ri'ɣem	ri'ɣew	'riɣin
Vb	'riw	'riɣi	ri'ɣem	ri'ɣew	'riɣin

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈrik	ˈriws	ˈriw	riˈɛm	riˈɛw	ˈriwen
Bi	ˈrik	ˈriws	ˈriw	riˈem	riˈew	ˈriwen
Ca	ˈrik	ˈriws	ˈriw	riˈɛm	riˈɛw	ˈriwen
Cp	ˈrik	ˈriws	ˈriw	riˈɛm	riˈɛw	ˈriwen
Co	ˈrik	ˈriws	ˈriw	riˈɛm	riˈɛw	ˈriwen
Fa	ˈrik	ˈriws	ˈriw	riˈem	riˈew	ˈriwen
Fi	ˈrik	ˈriws	ˈriw	riˈɛm	riˈɛw	ˈriwen
Gr	ˈrik	ˈriws	ˈriw	riˈɛm	riˈɛw	ˈriwen
Gu	ˈrik	ˈriws	ˈriw	riˈɛm	riˈɛw	ˈriwen
Ll	ˈrik	ˈriws	ˈriw	riˈɛm	riˈɛw	ˈriwen
Mr	ˈrik	ˈriws	ˈriw	riˈɛm	riˈɛw	ˈriwen
Ma	ˈrik	ˈriws	ˈriw	riˈɛm	riˈɛw	ˈriwen
Ms	ˈrik	ˈriws	ˈriw	riˈɛm	riˈɛw	ˈriwen
Ml	ˈrik	ˈriws	ˈriw	riˈɛm	riˈɛw	ˈriwen
Mo	ˈrik	ˈriws	ˈriw	riˈɛm	riˈɛw	ˈriwen
Pb	ˈrik	ˈriws	ˈriw	riˈɛm	riˈɛw	ˈriwen
Po	ˈrik	ˈriws	ˈriw	riˈɛm	riˈɛw	ˈriwen
Pr	ˈrik	ˈriws	ˈriw	riˈɛm	riˈɛw	ˈriwen
Si	ˈrik	ˈriws	ˈriw	riˈɛm	riˈɛw	ˈriwen
Tf	ˈrik	ˈriws	ˈriw	riˈɛm	riˈɛw	ˈriwen
To	ˈrik	ˈriws	ˈriw	riˈɛm	riˈɛw	ˈriwen
Ull	ˈrik	ˈriws	ˈriw	riˈɛm	riˈɛw	ˈriwen
Va	ˈrik	ˈriws	ˈriw	riˈɛm	riˈɛw	ˈriwen
Vb	ˈrik	ˈriws	ˈriw	riˈɛm	riˈɛw	ˈriwen

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈreja	ˈrejes	ˈreja	ˈrejem	ˈrejew	ˈrejen
Bi	ˈrejɛ	ˈrejes	ˈreje	ˈrejɛm	ˈrejɛw	ˈrejen
Ca	ˈrejɒ	ˈrejes	ˈreje	ˈrejam	ˈrejaw	ˈrejen
Cp	ˈrejo/ɒ	ˈrejes	ˈrejɒ	ˈrejem	ˈrejew	ˈrejen
Co	ˈrejɛ	ˈrejes	ˈreje	ˈrejem	ˈrejew	ˈrejen
Fa	ˈrejɛ	ˈrejes	ˈrejɛ	ˈrejem	ˈrejew	ˈrejen
Fi	ˈrejɒ	ˈrejes	ˈreje	ˈrejam	ˈrejaw	ˈrejen
Gr	ˈrejɛ	ˈrejes	ˈreje	ˈrejam	ˈrejaw	ˈrejen
Gu	ˈrejo/a	ˈrejes	ˈreja	ˈrejem	ˈrejew	ˈrejen
Ll	ˈrejɒ	ˈrejes	ˈreje	ˈrejam	ˈrejaw	ˈrejen
Mr	ˈreje	ˈrejes	ˈreja	ˈrejem	ˈrejew	ˈrejen
Ma	ˈreja	ˈrejes	ˈreje	ˈrejam	ˈrejaw	ˈrejen
Ms	ˈrejo	ˈrejes	ˈrejɒ	ˈrejem	ˈrejew	ˈrejen
Ml	ˈrejɒ	ˈrejes	ˈreje	ˈrejem	ˈrejew	ˈrejen
Mo	ˈrejɒ	ˈrejes	ˈreje	ˈrejam	ˈrejaw	ˈrejen
Pb	ˈrejɒ	ˈrejes	ˈreje	ˈrejam	ˈrejaw	ˈrejen
Po	ˈrejɛ	ˈrejes	ˈrejɛ	ˈrejom/em	ˈrejow/ew	ˈrejen
Pr	ˈrɛjɛ	ˈrɛjes	ˈrɛje	ˈrɛjem	ˈrɛjew	ˈrɛjen
Si	ˈrejɛ	ˈrejes	ˈreje	ˈrejem	ˈrejew	ˈrejen
Tf	ˈrejo/a	ˈrejes	ˈreja	ˈrejem	ˈrejew	ˈrejen
To	ˈrejɛ	ˈrejes	ˈreje	ˈrejam	ˈrejaw	ˈrejen
Ull	ˈrejɛ	ˈrejes	ˈreje	ˈrejom/em	ˈrejow/ew	ˈrejen
Va	ˈreja	ˈrejes	ˈreje	ˈrejam	ˈrejaw	ˈrejen
Vb	ˈrejɛ	ˈrejes	ˈreje	ˈrejam	ˈrejaw	ˈrejen

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	riwˈre	riwˈras	riwˈra	riwˈrem	riwˈrew	riwˈran
Bi	riwˈre	riwˈras	riwˈra	riwˈrem	riwˈrew	riwˈran
Ca	riwˈre	riwˈras	riwˈra	riwˈrem	riwˈrew	riwˈran
Cp	riwˈre	riwˈras	riwˈra	riwˈrem	riwˈrew	riwˈran
Co	riwˈrɛ	riwˈras	riwˈra	riwˈrem	riwˈrew	riwˈran
Fa	riwˈre	riwˈras	riwˈra	riwˈrem	riwˈrew	riwˈran
Fi	riwˈre	riwˈras	riwˈra	riwˈrem	riwˈrew	riwˈran
Gr	riwˈre	riwˈras	riwˈra	riwˈrem	riwˈrew	riwˈran
Gu	riwˈre	riwˈras	riwˈra	riwˈrem	riwˈrew	riwˈran
Ll	riwˈre	riwˈras	riwˈra	riwˈrem	riwˈrew	riwˈran
Mr	riwˈre	riwˈras	riwˈra	riwˈrem	riwˈrew	riwˈran
Ma	riwˈre	riwˈras	riwˈra	riwˈrem	riwˈrew	riwˈran
Ms	riwˈre	riwˈras	riwˈra	riwˈrem	riwˈrew	riwˈran
Ml	riwˈre	riwˈras	riwˈra	riwˈrem	riwˈrew	riwˈran
Mo	riwˈrɛ	riwˈras	riwˈra	riwˈrem	riwˈrew	riwˈran
Pb	riwˈrɛ	riwˈras	riwˈra	riwˈrem	riwˈrew	riwˈran
Po	riwˈre	riwˈras	riwˈra	riwˈrem	riwˈrew	riwˈran
Pr	riwˈre	riwˈras	riwˈra	riwˈrem	riwˈrew	riwˈran
Si	riwˈrɛ	riwˈras	riwˈra	riwˈrem	riwˈrew	riwˈran
Tf	riwˈre	riwˈras	riwˈra	riwˈrem	riwˈrew	riwˈran
To	riwˈre	riwˈras	riwˈra	riwˈrem	riwˈrew	riwˈran
Ull	riwˈrɛ	riwˈras	riwˈra	riwˈrem	riwˈrew	riwˈran
Va	riwˈre	riwˈras	riwˈra	riwˈrem	riwˈrew	riwˈran
Vb	riwˈre	riwˈras	riwˈra	riwˈrem	riwˈrew	riwˈran

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	riwˈria	riwˈries	riwˈria	riwˈriem	riwˈriew	riwˈrien
Bi	riwˈriɛ	riwˈries	riwˈrie	riwˈriɛm	riwˈriɛw	riwˈrien
Ca	riwˈriɒ	riwˈries	riwˈrie	riwˈriam	riwˈriaw	riwˈrien
Cp	riwˈrio/ɒ	riwˈries	riwˈriɒ	riwˈriem	riwˈriew	riwˈrien
Co	riwˈriɛ	riwˈries	riwˈrie	riwˈriem	riwˈriew	riwˈrien
Fa	riwˈriɛ	riwˈries	riwˈriɛ	riwˈriem	riwˈriew	riwˈrien
Fi	riwˈriɒ	riwˈries	riwˈrie	riwˈriam	riwˈriaw	riwˈrien
Gr	riwˈriɛ	riwˈries	riwˈrie	riwˈriam	riwˈriaw	riwˈrien
Gu	riwˈrio/a	riwˈries	riwˈria	riwˈriem	riwˈriew	riwˈrien
Ll	riwˈriɒ	riwˈries	riwˈrie	riwˈriam	riwˈriaw	riwˈrien
Mr	riwˈrie	riwˈries	riwˈria	riwˈriem	riwˈriew	riwˈrien
Ma	riwˈria	riwˈries	riwˈrie	riwˈriam	riwˈriaw	riwˈrien
Ms	riwˈrio	riwˈries	riwˈriɒ	riwˈriem	riwˈriew	riwˈrien
Ml	riwˈriɒ	riwˈries	riwˈrie	riwˈriem	riwˈriew	riwˈrien
Mo	riwˈriɒ	riwˈries	riwˈrie	riwˈriam	riwˈriaw	riwˈrien
Pb	riwˈriɒ	riwˈries	riwˈrie	riwˈriam	riwˈriaw	riwˈrien
Po	riwˈriɛ	riwˈries	riwˈriɛ	riwˈriom/em	riwˈriow/ew	riwˈrien
Pr	riwˈriɛ	riwˈries	riwˈrie	riwˈriem	riwˈriew	riwˈrien
Si	riwˈriɛ	riwˈries	riwˈrie	riwˈriem	riwˈriew	riwˈrien
Tf	riwˈrio/a	riwˈries	riwˈria	riwˈriem	riwˈriew	riwˈrien
To	riwˈriɛ	riwˈries	riwˈrie	riwˈriam	riwˈriaw	riwˈrien
Ull	riwˈriɛ	riwˈries	riwˈrie	riwˈriom/em	riwˈriow/ew	riwˈrien
Va	riwˈria	riwˈries	riwˈrie	riwˈriam	riwˈriaw	riwˈrien
Vb	riwˈriɛ	riwˈries	riwˈrie	riwˈriam	riwˈriaw	riwˈrien

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈriɣi	ˈriɣis	ˈriɣi	riˈɣɛm	riˈɣɛw	ˈriɣin
Bi	ˈriɣɛ/i	ˈriɣis	ˈriɣi	riˈɣem	riˈɣew	ˈriɣin
Ca	ˈriɣɒ/i	ˈriɣis	ˈriɣi	riˈɣɛm	riˈɣɛw	ˈriɣin
Cp	ˈriɣi	ˈriɣis	ˈriɣi	riˈɣɛm	riˈɣɛw	ˈriɣin
Co	ˈriɣi	ˈriɣis	ˈriɣi	riˈɣɛm	riˈɣɛw	ˈriɣin
Fa	ˈriɣi	ˈriɣis	ˈriɣi	riˈɣem	riˈɣew	ˈriɣin
Fi	ˈriɣi	ˈriɣis	ˈriɣi	riˈɣɛm	riˈɣɛw	ˈriɣin
Gr	ˈriɣi	ˈriɣis	ˈriɣi	riˈɣɛm	riˈɣɛw	ˈriɣin
Gu	ˈriɣi	ˈriɣis	ˈriɣi	riˈɣɛm	riˈɣɛw	ˈriɣin
Ll	ˈriɣi	ˈriɣis	ˈriɣi	riˈɣɛm	riˈɣɛw	ˈriɣin
Mr	ˈriɣi	ˈriɣis	ˈriɣi	riˈɣɛm	riˈɣɛw	ˈriɣin
Ma	ˈriɣa/i	ˈriɣis	ˈriɣi	riˈɣɛm	riˈɣɛw	ˈriɣin
Ms	ˈriɣɒ/i	ˈriɣis	ˈriɣi	riˈɣɛm	riˈɣɛw	ˈriɣin
Ml	ˈriɣi	ˈriɣis	ˈriɣi	riˈɣɛm	riˈɣɛw	ˈriɣin
Mo	ˈriɣi	ˈriɣis	ˈriɣi	riˈɣɛm	riˈɣɛw	ˈriɣin
Pb	ˈriɣi	ˈriɣis	ˈriɣi	riˈɣɛm	riˈɣɛw	ˈriɣin
Po	ˈriɣi	ˈriɣis	ˈriɣi	riˈɣɛm	riˈɣɛw	ˈriɣin
Pr	ˈriɣi	ˈriɣis	ˈriɣi	riˈɣɛm	riˈɣɛw	ˈriɣin
Si	ˈriɣi	ˈriɣis	ˈriɣi	riˈɣɛm	riˈɣɛw	ˈriɣin
Tf	ˈriɣi	ˈriɣis	ˈriɣi	riˈɣɛm	riˈɣɛw	ˈriɣin
To	ˈriɣi	ˈriɣis	ˈriɣi	riˈɣɛm	riˈɣɛw	ˈriɣin
Ull	ˈriɣɛ/i	ˈriɣis	ˈriɣi	riˈɣɛm	riˈɣɛw	ˈriɣin
Va	ˈriɣi	ˈriɣis	ˈriɣi	riˈɣɛm	riˈɣɛw	ˈriɣin
Vb	ˈriɣi	ˈriɣis	ˈriɣi	riˈɣɛm	riˈɣɛw	ˈriɣin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	riˈɣes	riˈɣesis	riˈɣes	riˈɣesim	riˈɣesiw	riˈɣesin
Bi	riˈɣes/ɛ	riˈɣeses/is	riˈɣes	riˈɣesɛm/im	riˈɣesɛw/iw	riˈɣesen/in
Ca	riˈɣes/ɒ	riˈɣeses	riˈɣes	riˈɣesam	riˈɣesaw	riˈɣesen
Cp	riˈɣes	riˈɣesis	riˈɣes	riˈɣesim	riˈɣesiw	riˈɣesin
Co	riˈɣes/ɛ	riˈɣeses/is	riˈɣes	riˈɣesem	riˈɣesew	riˈɣesen/in
Fa	riˈɣes	riˈɣesis	riˈɣes	riˈɣesim	riˈɣesiw	riˈɣesin
Fi	riˈɣesɒ	riˈɣeses	riˈɣes	riˈɣesam	riˈɣesaw	riˈɣesen
Gr	riˈɣes	riˈɣeses/is	riˈɣes	riˈɣesam	riˈɣesaw	riˈɣesen/in
Gu	riˈɣes	riˈɣeses	riˈɣes	riˈɣesem	riˈɣesew	riˈɣesen
Ll	riˈɣes	riˈɣeses	riˈɣes	riˈɣesam	riˈɣesaw	riˈɣesen
Mr	riˈɣes	riˈɣesis	riˈɣes	riˈɣesim	riˈɣesiw	riˈɣesin
Ma	riˈɣes/a	riˈɣeses	riˈɣes	riˈɣesam	riˈɣesaw	riˈɣesen
Ms	riˈɣes	riˈɣeses/is	riˈɣes	riˈɣesem/im	riˈɣesew/iw	riˈɣesen/in
Ml	riˈɣes	riˈɣesis	riˈɣes	riˈɣesim	riˈɣesiw	riˈɣesin
Mo	riˈɣes/ɒ	riˈɣesis	riˈɣes	riˈɣesam	riˈɣesaw	riˈɣesin
Pb	riˈɣes	riˈɣeses/is	riˈɣes	riˈɣesam	riˈɣesaw	riˈɣesen/in
Po	riˈɣes	riˈɣesis	riˈɣes	riˈɣesom/im	riˈɣesow/iw	riˈɣesin
Pr	riˈɣes	riˈɣesis	riˈɣes	riˈɣesim	riˈɣesiw	riˈɣesin
Si	riˈɣes	riˈɣesis	riˈɣes	riˈɣesim	riˈɣesiw	riˈɣesin
Tf	riˈɣes	riˈɣeses/is	riˈɣes	riˈɣesem/im	riˈɣesew/iw	riˈɣesen/in
To	riˈɣes	riˈɣesis	riˈɣes	riˈɣesim	riˈɣesiw	riˈɣesin
Ull	riˈɣesɛ	riˈɣeses/is	riˈɣes	riˈɣesom/im	riˈɣesow/iw	riˈɣesin/in
Va	riˈɣes	riˈɣesis	riˈɣes	riˈɣesam/im	riˈɣesaw/iw	riˈɣesin
Vb	riˈɣes/ɛ	riˈɣeses	riˈɣes	riˈɣesam	riˈɣesaw	riˈɣesen

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2.4.12 Saber

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	sapi'ɣɛ	sapi'ɣɛn	sapi'ɣut
Bi	sapi'ɣe	sapi'ɣen	sapi'ɣut
Ca	sapi'ɣɛ	sapi'ɣɛn	sapi'ɣut
Cp	sapi'ɣɛ | sa'βɛ	sapi'ɣɛn	sapi'ɣut
Co	sapi'ɣɛ	sapi'ɣɛn	sapi'ɣut
Fa	sapi'ɣe | sa'βe	sapi'ɣen | sa'βen	sapi'ɣut
Fi	sapi'ɣɛ	sapi'ɣɛn	sapi'ɣut
Gr	sapi'ɣɛ | sa'βɛ	sapi'ɣɛn | sa'βɛn	sapi'ɣut
Gu	sapi'ɣɛ	sapi'ɣɛn	sapi'ɣut
Ll	sapi'ɣɛ	sapi'ɣɛn	sapi'ɣut
Mr	sapi'ɣɛ | sa'βɛ	sapi'ɣɛn | sa'βɛn	sapi'ɣut
Ma	sapi'ɣɛ	sapi'ɣɛn	sapi'ɣut
Ms	sapi'ɣɛ | sa'βɛ	sapi'ɣɛn | sa'βɛn	sapi'ɣut
Ml	sapi'ɣɛ	sapi'ɣɛn	sapi'ɣut
Mo	sapi'ɣɛ	sapi'ɣɛn	sapi'ɣut
Pb	sapi'ɣɛ	sapi'ɣɛn	sapi'ɣut
Po	sapi'ɣɛ	sapi'ɣɛn	sapi'ɣut
Pr	səpi'ɣɛ	səpi'ɣɛn	səpi'ɣut
Si	sapi'ɣɛ	sapi'ɣɛn	sapi'ɣut
Tf	sapi'ɣɛ	sapi'ɣɛn	sapi'ɣut
To	sapi'ɣɛ	sapi'ɣɛn	sapi'ɣut
Ull	sapi'ɣɛ	sapi'ɣɛn	sapi'ɣut
Va	sapi'ɣɛ | sa'βɛ	sapi'ɣɛn	sapi'ɣut
Vb	sapi'ɣɛ	sapi'ɣɛn	sapi'ɣut

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	sapi'ɣis	'sapiɣi	sapi'ɣem	sapi'ɣɛw	'sapiɣin
Bi	sapi'ɣis	'sapiɣi	sapi'ɣem	sapi'ɣew	'sapiɣin
Ca	sapi'ɣis	'sapiɣi	sapi'ɣɛm	sapi'ɣɛw	'sapiɣin
Cp	sapi'ɣis	'sapiɣi	sapi'ɣɛm	sapi'ɣɛw	'sapiɣin
Co	sapi'ɣis	'sapiɣi	sapi'ɣɛm	sapi'ɣɛw	'sapiɣin
Fa	sapi'ɣis	'sapiɣi	sapi'ɣem	sapi'ɣew	'sapiɣin
Fi	sapi'ɣis	'sapiɣi	sapi'ɣɛm	sapi'ɣɛw	'sapiɣin
Gr	sapi'ɣis	'sapiɣi	sapi'ɣɛm	sapi'ɣɛw	'sapiɣin
Gu	sapi'ɣis	'sapiɣi	sapi'ɣɛm	sapi'ɣɛw	'sapiɣin
Ll	sapi'ɣis	'sapiɣi	sapi'ɣɛm	sapi'ɣɛw	'sapiɣin
Mr	sapi'ɣis	'sapiɣi	sapi'ɣɛm	sapi'ɣɛw	'sapiɣin
Ma	sapi'ɣis	'sapiɣi	sapi'ɣɛm	sapi'ɣɛw	'sapiɣin
Ms	sapi'ɣis	'sapiɣi	sapi'ɣɛm	sapi'ɣɛw	'sapiɣin
Ml	sapi'ɣis	'sapiɣi	sapi'ɣɛm	sapi'ɣɛw	'sapiɣin
Mo	sapi'ɣis	'sapiɣi	sapi'ɣɛm	sapi'ɣɛw	'sapiɣin
Pb	sapi'ɣis	'sapiɣi	sapi'ɣɛm	sapi'ɣɛw	'sapiɣin
Po	sapi'ɣis	'sapiɣi	sapi'ɣɛm	sapi'ɣɛw	'sapiɣin
Pr	səpi'ɣis	'sapiɣi	səpi'ɣɛm	səpi'ɣɛw	'sapiɣin
Si	sapi'ɣis	'sapiɣi	sapi'ɣɛm	sapi'ɣɛw	'sapiɣin
Tf	sapi'ɣis	'sapiɣi	sapi'ɣɛm	sapi'ɣɛw	'sapiɣin
To	sapi'ɣis	'sapiɣi	sapi'ɣɛm	sapi'ɣɛw	'sapiɣin
Ull	sapi'ɣis	'sapiɣi	sapi'ɣɛm	sapi'ɣɛw	'sapiɣin
Va	sapi'ɣis	'sapiɣi	sapi'ɣɛm	sapi'ɣɛw	'sapiɣin
Vb	sapi'ɣis	'sapiɣi	sapi'ɣem	sapi'ɣɛw	'sapiɣin

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	'se	'sa(p)s | 'sa(t)s	'sap	sa'βɛm	sa'βɛw	'saβen
Bi	'se	'sa(p)s | 'sa(t)s	'sap	sa'βem	sa'βew	'saβen
Ca	'se	'sa(p)s | 'sa(t)s	'sap	sa'βɛm	sa'βɛw	'saβen
Cp	'se	'sa(p)s | 'sa(t)s	'sap	sa'βɛm	sa'βɛw	'saβen
Co	'se	'sa(p)s | 'sa(t)s	'sap	sa'βɛm	sa'βɛw	'saβen
Fa	'se	'sa(p)s | 'sa(t)s	'sap	sa'βem	sa'βew	'saβen
Fi	'se	'sa(p)s | 'sa(t)s	'sap	sa'βɛm	sa'βɛw	'saβen
Gr	'se	'sa(p)s | 'sa(t)s	'sap	sa'βɛm	sa'βɛw	'saβen
Gu	'se	'sa(p)s | 'sa(t)s	'sap	sa'βɛm	sa'βɛw	'saβen
Ll	'se	'sa(p)s | 'sa(t)s	'sap	sa'βɛm	sa'βɛw	'saβen
Mr	'se	'sa(p)s | 'sa(t)s	'sap	sa'βɛm	sa'βɛw	'saβen
Ma	'se	'sa(p)s | 'sa(t)s	'sap	sa'βɛm	sa'βɛw	'saβen
Ms	'se	'sa(p)s | 'sa(t)s	'sap	sa'βɛm	sa'βɛw	'saβen
Ml	'se	'sa(p)s | 'sa(t)s	'sap	sa'βɛm	sa'βɛw	'saβen
Mo	'se	'sa(p)s | 'sa(t)s	'sap	sa'βɛm	sa'βɛw	'saβen
Pb	'se	'sa(p)s | 'sa(t)s	'sap	sa'βɛm	sa'βɛw	'saβen
Po	'se	'sa(p)s | 'sa(t)s	'sap	sa'βɛm	sa'βɛw	'saβen
Pr	'se	'sa(p)s | 'sa(t)s	'sap	sə'βɛm	sə'βɛw	'saβen
Si	'se	'sa(p)s | 'sa(t)s	'sap	sa'βɛm	sa'βɛw	'saβen
Tf	'se	'sa(p)s | 'sa(t)s	'sap	sa'βɛm	sa'βɛw	'saβen
To	'se	'sa(p)s | 'sa(t)s	'sap	sa'βɛm	sa'βɛw	'saβen
Ull	'se	'sa(p)s | 'sa(t)s	'sap	sa'βɛm	sa'βɛw	'saβen
Va	'se	'sa(p)s | 'sa(t)s	'sap	sa'βɛm	sa'βɛw	'saβen
Vb	'se	'sa(p)s | 'sa(t)s	'sap	sa'βɛm	sa'βɛw	'saβen

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	sa'βia	sa'βies	sa'βia	sa'βiem	sa'βiew	sa'βien
Bi	sa'βiɛ	sa'βies	sa'βie	sa'βiɛm	sa'βiɛw	sa'βien
Ca	sa'βiɒ	sa'βies	sa'βie	sa'βiam	sa'βiaw	sa'βien
Cp	sa'βio/ɒ	sa'βies	sa'βiɒ	sa'βiem	sa'βiew	sa'βien
Co	sa'βiɛ	sa'βies	sa'βie	sa'βiem	sa'βiew	sa'βien
Fa	sa'βiɛ	sa'βies	sa'βiɛ	sa'βiem	sa'βiew	sa'βien
Fi	sa'βiɒ	sa'βies	sa'βie	sa'βiam	sa'βiaw	sa'βien
Gr	sa'βiɛ	sa'βies	sa'βie	sa'βiam	sa'βiaw	sa'βien
Gu	sa'βio/a	sa'βies	sa'βia	sa'βiem	sa'βiew	sa'βien
Ll	sa'βiɒ	sa'βies	sa'βie	sa'βiam	sa'βiaw	sa'βien
Mr	sa'βie	sa'βies	sa'βia	sa'βiem	sa'βiew	sa'βien
Ma	sa'βia	sa'βies	sa'βie	sa'βiam	sa'βiaw	sa'βien
Ms	sa'βio	sa'βies	sa'βiɒ	sa'βiem	sa'βiew	sa'βien
Ml	sa'βiɒ	sa'βies	sa'βie	sa'βiem	sa'βiew	sa'βien
Mo	sa'βiɒ	sa'βies	sa'βie	sa'βiam	sa'βiaw	sa'βien
Pb	sa'βiɒ	sa'βies	sa'βie	sa'βiam	sa'βiaw	sa'βien
Po	sa'βiɛ	sa'βies	sa'βiɛ	sa'βiom/em	sa'βiow/ew	sa'βien
Pr	sə'βiɛ	sə'βies	sə'βie	sə'βiem	sə'βiew	sə'βien
Si	sa'βiɛ	sa'βies	sa'βie	sa'βiem	sa'βiew	sa'βien
Tf	sa'βio/a	sa'βies	sa'βia	sa'βiem	sa'βiew	sa'βien
To	sa'βiɛ	sa'βies	sa'βie	sa'βiam	sa'βiaw	sa'βien
Ull	sa'βiɛ	sa'βies	sa'βie	sa'βiom/em	sa'βiow/ew	sa'βien
Va	sa'βia	sa'βies	sa'βie	sa'βiam	sa'βiaw	sa'βien
Vb	sa'βiɛ	sa'βies	sa'βie	sa'βiam	sa'βiaw	sa'βien

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	saˈβre	saˈβɾas	saˈβɾa	saˈβɾɛm	saˈβɾɛw	saˈβɾan
Bi	saˈβre	saˈβɾas	saˈβɾa	saˈβɾem	saˈβɾew	saˈβɾan
Ca	saˈβre	saˈβɾas	saˈβɾa	saˈβɾɛm	saˈβɾɛw	saˈβɾan
Cp	saˈβre	saˈβɾas	saˈβɾa	saˈβɾɛm	saˈβɾɛw	saˈβɾan
Co	saˈβrɛ	saˈβɾas	saˈβɾa	saˈβɾɛm	saˈβɾɛw	saˈβɾan
Fa	saˈβre	saˈβɾas	saˈβɾa	saˈβɾem	saˈβɾew	saˈβɾan
Fi	saˈβre	saˈβɾas	saˈβɾa	saˈβɾɛm	saˈβɾɛw	saˈβɾan
Gr	saˈβre	saˈβɾas	saˈβɾa	saˈβɾɛm	saˈβɾɛw	saˈβɾan
Gu	saˈβre	saˈβɾas	saˈβɾa	saˈβɾɛm	saˈβɾɛw	saˈβɾan
Ll	saˈβre	saˈβɾas	saˈβɾa	saˈβɾɛm	saˈβɾɛw	saˈβɾan
Mr	saˈβre	saˈβɾas	saˈβɾa	saˈβɾɛm	saˈβɾɛw	saˈβɾan
Ma	saˈβre	saˈβɾas	saˈβɾa	saˈβɾem	saˈβɾew	saˈβɾan
Ms	saˈβre	saˈβɾas	saˈβɾa	saˈβɾɛm	saˈβɾɛw	saˈβɾan
Ml	saˈβre	saˈβɾas	saˈβɾa	saˈβɾɛm	saˈβɾɛw	saˈβɾan
Mo	saˈβrɛ	saˈβɾas	saˈβɾa	saˈβɾɛm	saˈβɾɛw	saˈβɾan
Pb	saˈβrɛ	saˈβɾas	saˈβɾa	saˈβɾɛm	saˈβɾɛw	saˈβɾan
Po	saˈβre	saˈβɾas	saˈβɾa	saˈβɾɛm	saˈβɾɛw	saˈβɾan
Pr	səˈβrɛ	səˈβɾas	səˈβɾa	səˈβɾɛm	səˈβɾɛw	səˈβɾan
Si	saˈβrɛ	saˈβɾas	saˈβɾa	saˈβɾɛm	saˈβɾɛw	saˈβɾan
Tf	saˈβre	saˈβɾas	saˈβɾa	saˈβɾɛm	saˈβɾɛw	saˈβɾan
To	saˈβre	saˈβɾas	saˈβɾa	saˈβɾɛm	saˈβɾɛw	saˈβɾan
Ull	saˈβrɛ	saˈβɾas	saˈβɾa	saˈβɾɛm	saˈβɾɛw	saˈβɾan
Va	saˈβre	saˈβɾas	saˈβɾa	saˈβɾɛm	saˈβɾɛw	saˈβɾan
Vb	saˈβre	saˈβɾas	saˈβɾa	saˈβɾɛm	saˈβɾɛw	saˈβɾan

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	saˈβɾia	saˈβɾies	saˈβɾia	saˈβɾiem	saˈβɾiew	saˈβɾien
Bi	saˈβɾiɛ	saˈβɾies	saˈβɾie	saˈβɾiɛm	saˈβɾiɛw	saˈβɾien
Ca	saˈβɾiɒ	saˈβɾies	saˈβɾie	saˈβɾiam	saˈβɾiaw	saˈβɾien
Cp	saˈβɾio/ɒ	saˈβɾies	saˈβɾiɒ	saˈβɾiem	saˈβɾiew	saˈβɾien
Co	saˈβɾiɛ	saˈβɾies	saˈβɾie	saˈβɾiem	saˈβɾiew	saˈβɾien
Fa	saˈβɾiɛ	saˈβɾies	saˈβɾiɛ	saˈβɾiem	saˈβɾiew	saˈβɾien
Fi	saˈβɾiɒ	saˈβɾies	saˈβɾie	saˈβɾiam	saˈβɾiaw	saˈβɾien
Gr	saˈβɾiɛ	saˈβɾies	saˈβɾie	saˈβɾiam	saˈβɾiaw	saˈβɾien
Gu	saˈβɾio/a	saˈβɾies	saˈβɾia	saˈβɾiem	saˈβɾiew	saˈβɾien
Ll	saˈβɾiɒ	saˈβɾies	saˈβɾie	saˈβɾiam	saˈβɾiaw	saˈβɾien
Mr	saˈβɾie	saˈβɾies	saˈβɾia	saˈβɾiem	saˈβɾiew	saˈβɾien
Ma	saˈβɾia	saˈβɾies	saˈβɾie	saˈβɾiam	saˈβɾiaw	saˈβɾien
Ms	saˈβɾio	saˈβɾies	saˈβɾiɒ	saˈβɾiem	saˈβɾiew	saˈβɾien
Ml	saˈβɾiɒ	saˈβɾies	saˈβɾie	saˈβɾiem	saˈβɾiew	saˈβɾien
Mo	saˈβɾiɒ	saˈβɾies	saˈβɾie	saˈβɾiam	saˈβɾiaw	saˈβɾien
Pb	saˈβɾiɒ	saˈβɾies	saˈβɾie	saˈβɾiam	saˈβɾiaw	saˈβɾien
Po	saˈβɾiɛ	saˈβɾies	saˈβɾiɛ	saˈβɾiom/em	saˈβɾiow/ew	saˈβɾien
Pr	səˈβɾiɛ	səˈβɾies	səˈβɾie	səˈβɾiem	səˈβɾiew	səˈβɾien
Si	saˈβɾiɛ	saˈβɾies	saˈβɾie	saˈβɾiem	saˈβɾiew	saˈβɾien
Tf	saˈβɾio/a	saˈβɾies	saˈβɾia	saˈβɾiem	saˈβɾiew	saˈβɾien
To	saˈβɾiɛ	saˈβɾies	saˈβɾie	saˈβɾiam	saˈβɾiaw	saˈβɾien
Ull	saˈβɾiɛ	saˈβɾies	saˈβɾie	saˈβɾiom/em	saˈβɾiow/ew	saˈβɾien
Va	saˈβɾia	saˈβɾies	saˈβɾie	saˈβɾiam	saˈβɾiaw	saˈβɾien
Vb	saˈβɾiɛ	saˈβɾies	saˈβɾie	saˈβɾiam	saˈβɾiaw	saˈβɾien

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈsapiɣa | ˈsapiɣi	ˈsapiɣis	ˈsapiɣi	sapiˈɣɛm	sapiˈɣɛw	ˈsapiɣin
Bi	ˈsapiɣɛ	ˈsapiɣis	ˈsapiɣi	sapiˈɣem	sapiˈɣew	ˈsapiɣin
Ca	ˈsapiɣɒ	ˈsapiɣis	ˈsapiɣi	sapiˈɣɛm	sapiˈɣɛw	ˈsapiɣin
Cp	ˈsapiɣɒ	ˈsapiɣis	ˈsapiɣi	sapiˈɣɛm	sapiˈɣɛw	ˈsapiɣin
Co	ˈsapiɣɛ | ˈsapiɣi	ˈsapiɣis	ˈsapiɣi	sapiˈɣɛm	sapiˈɣɛw	ˈsapiɣin
Fa	ˈsapiɣɛ | ˈsapiɣi	ˈsapiɣis	ˈsapiɣi	sapiˈɣem	sapiˈɣew	ˈsapiɣin
Fi	ˈsapiɣɒ	ˈsapiɣis	ˈsapiɣi	sapiˈɣɛm	sapiˈɣɛw	ˈsapiɣin
Gr	ˈsapiɣɛ | ˈsapiɣi	ˈsapiɣis	ˈsapiɣi	sapiˈɣɛm	sapiˈɣɛw	ˈsapiɣin
Gu	ˈsapiɣa | ˈsapiɣi	ˈsapiɣis	ˈsapiɣi	sapiˈɣɛm	sapiˈɣɛw	ˈsapiɣin
Ll	ˈsapiɣɒ | ˈsapiɣi	ˈsapiɣis	ˈsapiɣi	sapiˈɣɛm	sapiˈɣɛw	ˈsapiɣin
Mr	ˈsapiɣa | ˈsapiɣi	ˈsapiɣis	ˈsapiɣi	sapiˈɣɛm	sapiˈɣɛw	ˈsapiɣin
Ma	ˈsapiɣa	ˈsapiɣis	ˈsapiɣi	sapiˈɣɛm	sapiˈɣɛw	ˈsapiɣin
Ms	ˈsapiɣa	ˈsapiɣis	ˈsapiɣi	sapiˈɣɛm	sapiˈɣɛw	ˈsapiɣin
Ml	ˈsapiɣɒ | ˈsapiɣi	ˈsapiɣis	ˈsapiɣi	sapiˈɣɛm	sapiˈɣɛw	ˈsapiɣin
Mo	ˈsapiɣɒ	ˈsapiɣis	ˈsapiɣi	sapiˈɣɛm	sapiˈɣɛw	ˈsapiɣin
Pb	ˈsapiɣɒ	ˈsapiɣis	ˈsapiɣi	sapiˈɣɛm	sapiˈɣɛw	ˈsapiɣin
Po	ˈsapiɣɛ | ˈsapiɣi	ˈsapiɣis	ˈsapiɣi	sapiˈɣɛm	sapiˈɣɛw	ˈsapiɣin
Pr	ˈsapiɣɛ | ˈsapiɣi	ˈsapiɣis	ˈsapiɣi	səpiˈɣɛm	səpiˈɣɛw	ˈsapiɣin
Si	ˈsapiɣɛ | ˈsapiɣi	ˈsapiɣis	ˈsapiɣi	sapiˈɣɛm	sapiˈɣɛw	ˈsapiɣin
Tf	ˈsapiɣa | ˈsapiɣi	ˈsapiɣis	ˈsapiɣi	sapiˈɣɛm	sapiˈɣɛw	ˈsapiɣin
To	ˈsapiɣɛ | ˈsapiɣi	ˈsapiɣis	ˈsapiɣi	sapiˈɣɛm	sapiˈɣɛw	ˈsapiɣin
Ull	ˈsapiɣɛ	ˈsapiɣis	ˈsapiɣi	sapiˈɣɛm	sapiˈɣɛw	ˈsapiɣin
Va	ˈsapiɣa	ˈsapiɣis	ˈsapiɣi	sapiˈɣɛm	sapiˈɣɛw	ˈsapiɣin
Vb	ˈsapiɣɛ	ˈsapiɣis	ˈsapiɣi	sapiˈɣɛm	sapiˈɣɛw	ˈsapiɣin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	sapiˈɣes	sapiˈɣesis	sapiˈɣes	sapiˈɣesim	sapiˈɣesiw	sapiˈɣesin
Bi	sapiˈɣes/ɛ	sapiˈɣeses/is	sapiˈɣes	sapiˈɣesɛm/im	sapiˈɣesɛw/iw	sapiˈɣesen/in
Ca	sapiˈɣes/ɒ	sapiˈɣeses	sapiˈɣes	sapiˈɣesam	sapiˈɣesaw	sapiˈɣesen
Cp	sapiˈɣes	sapiˈɣesis	sapiˈɣes	sapiˈɣesim	sapiˈɣesiw	sapiˈɣesin
Co	sapiˈɣes/ɛ	sapiˈɣeses/is	sapiˈɣes	sapiˈɣesem	sapiˈɣesew	sapiˈɣesen/in
Fa	sapiˈɣes	sapiˈɣesis	sapiˈɣes	sapiˈɣesim	sapiˈɣesiw	sapiˈɣesin
Fi	sapiˈɣesɒ	sapiˈɣeses	sapiˈɣes	sapiˈɣesam	sapiˈɣesaw	sapiˈɣesen
Gr	sapiˈɣes	sapiˈɣeses/is	sapiˈɣes	sapiˈɣesam	sapiˈɣesaw	sapiˈɣesen/in
Gu	sapiˈɣes	sapiˈɣeses	sapiˈɣes	sapiˈɣesem	sapiˈɣesew	sapiˈɣesen
Ll	sapiˈɣes	sapiˈɣeses	sapiˈɣes	sapiˈɣesam	sapiˈɣesaw	sapiˈɣesen
Mr	sapiˈɣes	sapiˈɣesis	sapiˈɣes	sapiˈɣesim	sapiˈɣesiw	sapiˈɣesin
Ma	sapiˈɣes/a	sapiˈɣeses	sapiˈɣes	sapiˈɣesam	sapiˈɣesaw	sapiˈɣesen
Ms	sapiˈɣes	sapiˈɣeses/is	sapiˈɣes	sapiˈɣesem/im	sapiˈɣesew/iw	sapiˈɣesen/in
Ml	sapiˈɣes	sapiˈɣesis	sapiˈɣes	sapiˈɣesim	sapiˈɣesiw	sapiˈɣesin
Mo	sapiˈɣes/ɒ	sapiˈɣesis	sapiˈɣes	sapiˈɣesam	sapiˈɣesaw	sapiˈɣesin
Pb	sapiˈɣes	sapiˈɣeses/is	sapiˈɣes	sapiˈɣesam	sapiˈɣesaw	sapiˈɣesen/in
Po	sapiˈɣesɛ	sapiˈɣesis	sapiˈɣes	sapiˈɣesom/im	sapiˈɣesow/iw	sapiˈɣesin
Pr	səpiˈɣes	səpiˈɣesis	səpiˈɣes	səpiˈɣesim	səpiˈɣesiw	səpiˈɣesin
Si	sapiˈɣes	sapiˈɣesis	sapiˈɣes	sapiˈɣesim	sapiˈɣesiw	sapiˈɣesin
Tf	sapiˈɣes	sapiˈɣeses/is	sapiˈɣes	sapiˈɣesem/im	sapiˈɣesew/iw	sapiˈɣesen/in
To	sapiˈɣes	sapiˈɣesis	sapiˈɣes	sapiˈɣesim	sapiˈɣesiw	sapiˈɣesin
Ull	sapiˈɣesɛ	sapiˈɣeses/is	sapiˈɣes	sapiˈɣesom/im	sapiˈɣesow/iw	sapiˈɣesen/in
Va	sapiˈɣes	sapiˈɣesis	sapiˈɣes	sapiˈɣesam/im	sapiˈɣesaw/iw	sapiˈɣesin
Vb	sapiˈɣes/ɛ	sapiˈɣeses	sapiˈɣes	sapiˈɣesam	sapiˈɣesaw	sapiˈɣesen

2.4.13 Ser[273]

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	ˈse	ˈsen	ˈsiɣut
Bi	ˈse	ˈsen | siˈɣen	ˈsiɣut | ˈset
Ca	ˈse	ˈsen	ˈsiɣut | ˈset
Cp	ˈse	siˈɣen	ˈsiɣut
Co	ˈse	ˈsen | siˈɣen	ˈsiɣut
Fa	ˈse	ˈsen	ˈsiɣut
Fi	ˈse	ˈsen	ˈsiɣut | ˈset
Gr	ˈse	siˈɣen	ˈsiɣut
Gu	ˈse	siˈɣen	ˈsiɣut
Ll	ˈse	siˈɣen	ˈsiɣut
Mr	ˈse	ˈsen	ˈsiɣut
Ma	ˈse	ˈsen	ˈsiɣut | ˈset
Ms	ˈse	siˈɣen	ˈsiɣut
Ml	ˈse	siˈɣen	ˈsiɣut
Mo	ˈse	ˈsen | siˈɣen	ˈsiɣut | ˈset
Pb	ˈse	ˈsen | siˈɣen	ˈsiɣut | ˈset
Po	ˈse	siˈɣen	ˈsiɣut
Pr	ˈse	siˈɣen	ˈsiɣut
Si	ˈse	ˈsen | siˈɣen	ˈsiɣut | ˈset
Tf	ˈse	ˈsen	ˈsiɣut | ˈset
To	ˈse	siˈɣen	ˈsiɣut
Ull	ˈse	ˈsen	ˈsiɣut | ˈset
Va	ˈse	ˈsen	ˈsiɣut
Vb	ˈse	ˈsen | siˈɣen	ˈsiɣut

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈsiɣes	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Bi	ˈsiɣes	ˈsiɣi	siˈɣem	siˈɣew	ˈsiɣin
Ca	ˈsiɣes	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Cp	ˈsiɣes	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Co	ˈsiɣes	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Fa	ˈsiɣes	ˈsiɣi	siˈɣem	siˈɣew	ˈsiɣin
Fi	ˈsiɣes	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Gr	ˈsiɣes	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Gu	ˈsiɣes	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Ll	ˈsiɣes	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Mr	ˈsiɣes	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Ma	ˈsiɣes	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Ms	ˈsiɣes	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Ml	ˈsiɣes	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Mo	ˈsiɣes	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Pb	ˈsiɣes	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Po	ˈsiɣes	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Pr	ˈsiɣes	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Si	ˈsiɣes	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Tf	ˈsiɣes	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
To	ˈsiɣes	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Ull	ˈsiɣes	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Va	ˈsiɣes	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Vb	ˈsiɣes	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin

[273] Pel que fa a les formes de futur i el condicional, en totes les localitats alternen la forma amb tancament de la /e/ en [i] per assimilació, amb la forma sense assimilar. A les taules, però, només s'indica la forma amb assimilació.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈsok	ˈets	ˈes | ˈe	ˈsom	ˈsow	ˈson
Bi	ˈsok	ˈets	ˈes | ˈe	ˈsom	ˈsow	ˈson
Ca	ˈsok	ˈets	ˈes | ˈe	ˈsom	ˈsow	ˈson
Cp	ˈsok	ˈets	ˈes	ˈsom	ˈsow	ˈson
Co	ˈsok	ˈets	ˈes | ˈe	ˈsom	ˈsow	ˈson
Fa	ˈsok	ˈets	ˈes	ˈsom	ˈsow	ˈson
Fi	ˈsok	ˈets	ˈes | ˈe	ˈsom	ˈsow	ˈson
Gr	ˈsok	ˈets	ˈes	ˈsom	ˈsow	ˈson
Gu	ˈsok	ˈets	ˈes	ˈsom	ˈsow	ˈson
Ll	ˈsok	ˈets	ˈes | ˈe	ˈsom	ˈsow	ˈson
Mr	ˈsok	ˈets	ˈes	ˈsom	ˈsow	ˈson
Ma	ˈsok	ˈets	ˈes | ˈe	ˈsom	ˈsow	ˈson
Ms	ˈsok	ˈets	ˈes	ˈsom	ˈsow	ˈson
Ml	ˈsok	ˈets	ˈes	ˈsom	ˈsow	ˈson
Mo	ˈsok	ˈets	ˈes | ˈe	ˈsom	ˈsow	ˈson
Pb	ˈsok	ˈets	ˈes | ˈe	ˈsom	ˈsow	ˈson
Po	ˈsok	ˈets	ˈes	ˈsom	ˈsow	ˈson
Pr	ˈsok	ˈets	ˈes	ˈsom	ˈsow	ˈson
Si	ˈsok	ˈets	ˈes | ˈe	ˈsom	ˈsow	ˈson
Tf	ˈsok	ˈets	ˈes | ˈe	ˈsom	ˈsow	ˈson
To	ˈsok	ˈets	ˈes | ˈe	ˈsom	ˈsow	ˈson
Ull	ˈsok	ˈets	ˈes	ˈsom	ˈsow	ˈson
Va	ˈsok	ˈets	ˈes	ˈsom	ˈsow	ˈson
Vb	ˈsok	ˈets	ˈes | ˈe	ˈsom	ˈsow	ˈson

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈera	ˈerets	ˈera	ˈerem	ˈerew	ˈeren
Bi	ˈerɛ	ˈerets	ˈere	ˈerɛm	ˈerɛw	ˈeren
Ca	ˈerɒ	ˈerets	ˈere	ˈeram	ˈeraw	ˈeren
Cp	ˈero/ɒ	ˈerets	ˈerɒ	ˈerem	ˈerew	ˈeren
Co	ˈerɛ	ˈeres | ˈerets	ˈere	ˈerem	ˈerew	ˈeren
Fa	ˈerɛ	ˈeres | ˈerets	ˈerɛ	ˈerem	ˈerew	ˈeren
Fi	ˈerɒ	ˈerets	ˈere	ˈeram	ˈeraw	ˈeren
Gr	ˈerɛ	ˈeres | ˈerets	ˈere	ˈeram	ˈeraw	ˈeren
Gu	ˈero/a	ˈerets	ˈera	ˈerem	ˈerew	ˈeren
Ll	ˈerɒ	ˈerets	ˈere	ˈeram	ˈeraw	ˈeren
Mr	ˈere	ˈerets	ˈera	ˈerem	ˈerew	ˈeren
Ma	ˈera	ˈerets	ˈere	ˈeram	ˈeraw	ˈeren
Ms	ˈero	ˈerets	ˈerɒ	ˈerem	ˈerew	ˈeren
Ml	ˈerɒ	ˈerets	ˈere	ˈerem	ˈerew	ˈeren
Mo	ˈerɒ	ˈeres | ˈerets	ˈere	ˈeram	ˈeraw	ˈeren
Pb	ˈerɒ	ˈerets	ˈere	ˈeram	ˈeraw	ˈeren
Po	ˈerɛ	ˈerets	ˈerɛ	ˈerom/em	ˈerow/ew	ˈeren
Pr	ˈerɛ	ˈeres | ˈerets	ˈere	ˈerem	ˈerew	ˈeren
Si	ˈerɛ	ˈeres | ˈerets	ˈere	ˈerem	ˈerew	ˈeren
Tf	ˈero/a	ˈerets	ˈera	ˈerem	ˈerew	ˈeren
To	ˈerɛ	ˈerets	ˈere	ˈeram	ˈeraw	ˈeren
Ull	ˈerɛ	ˈerets	ˈere	ˈerom/em	ˈerow/ew	ˈeren
Va	ˈera	ˈerets	ˈere	ˈeram	ˈeraw	ˈeren
Vb	ˈerɛ	ˈerets	ˈere	ˈeram	ˈeraw	ˈeren

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	siˈɾe	siˈɾas	siˈɾa	siˈɾem	siˈɾew	siˈɾan
Bi	siˈɾe	siˈɾas	siˈɾa	siˈɾem	siˈɾew	siˈɾan
Ca	siˈɾe	siˈɾas	siˈɾa	siˈɾem	siˈɾew	siˈɾan
Cp	siˈɾe	siˈɾas	siˈɾa	siˈɾem	siˈɾew	siˈɾan
Co	siˈɾɛ	siˈɾas	siˈɾa	siˈɾem	siˈɾew	siˈɾan
Fa	siˈɾe	siˈɾas	siˈɾa	siˈɾem	siˈɾew	siˈɾan
Fi	siˈɾe	siˈɾas	siˈɾa	siˈɾem	siˈɾew	siˈɾan
Gr	siˈɾe	siˈɾas	siˈɾa	siˈɾem	siˈɾew	siˈɾan
Gu	siˈɾe	siˈɾas	siˈɾa	siˈɾem	siˈɾew	siˈɾan
Ll	siˈɾe	siˈɾas	siˈɾa	siˈɾem	siˈɾew	siˈɾan
Mr	siˈɾe	siˈɾas	siˈɾa	siˈɾem	siˈɾew	siˈɾan
Ma	siˈɾe	siˈɾas	siˈɾa	siˈɾem	siˈɾew	siˈɾan
Ms	siˈɾe	siˈɾas	siˈɾa	siˈɾem	siˈɾew	siˈɾan
Ml	siˈɾe	siˈɾas	siˈɾa	siˈɾem	siˈɾew	siˈɾan
Mo	siˈɾɛ	siˈɾas	siˈɾa	siˈɾem	siˈɾew	siˈɾan
Pb	siˈɾɛ	siˈɾas	siˈɾa	siˈɾem	siˈɾew	siˈɾan
Po	siˈɾe	siˈɾas	siˈɾa	siˈɾem	siˈɾew	siˈɾan
Pr	səˈɾe	səˈɾas	səˈɾa	səˈɾem	səˈɾew	səˈɾan
Si	siˈɾɛ	siˈɾas	siˈɾa	siˈɾem	siˈɾew	siˈɾan
Tf	siˈɾe	siˈɾas	siˈɾa	siˈɾem	siˈɾew	siˈɾan
To	siˈɾe	siˈɾas	siˈɾa	siˈɾem	siˈɾew	siˈɾan
Ull	siˈɾɛ	siˈɾas	siˈɾa	siˈɾem	siˈɾew	siˈɾan
Va	siˈɾe	siˈɾas	siˈɾa	siˈɾem	siˈɾew	siˈɾan
Vb	siˈɾe	siˈɾas	siˈɾa	siˈɾem	siˈɾew	siˈɾan

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	siˈɾia	siˈɾies	siˈɾia	siˈɾiem	siˈɾiew	siˈɾien
Bi	ˈfoɾɛ | siˈɾiɛ	ˈfoɾes | siˈɾies	ˈfoɾe | siˈɾie	ˈfoɾɛm | siˈɾiɛm	ˈfoɾɛw | siˈɾiɛw	ˈfoɾen | siˈɾien
Ca	ˈfoɾɒ | siˈɾiɒ	ˈfoɾes | siˈɾies	ˈfoɾe | siˈɾie	ˈfoɾam | siˈɾiam	ˈfoɾaw | siˈɾiaw	ˈfoɾen | siˈɾien
Cp	siˈɾio/ɒ	siˈɾies	siˈɾiɒ	siˈɾiem	siˈɾiew	siˈɾien
Co	ˈfoɾɛ | siˈɾiɛ	ˈfoɾes | siˈɾies	ˈfoɾe | siˈɾie	ˈfoɾem | siˈɾiem	ˈfoɾew | siˈɾiew	ˈfoɾen | siˈɾien
Fa	siˈɾiɛ	siˈɾies	siˈɾiɛ	siˈɾiem	siˈɾiew	siˈɾien
Fi	siˈɾiɒ	siˈɾies	siˈɾie	siˈɾiam	siˈɾiaw	siˈɾien
Gr	siˈɾiɛ	siˈɾies	siˈɾie	siˈɾiam	siˈɾiaw	siˈɾien
Gu	ˈfoɾa | siˈɾia	ˈfoɾes | siˈɾies	ˈfoɾa | siˈɾia	ˈfoɾem | siˈɾiem	ˈfoɾew | siˈɾiew	ˈfoɾen | siˈɾien
Ll	ˈfoɾɒ | siˈɾiɒ	ˈfoɾes | siˈɾies	ˈfoɾe | siˈɾie	ˈfoɾam | siˈɾiam	ˈfoɾaw | siˈɾiaw	ˈfoɾen | siˈɾien
Mr	siˈɾie	siˈɾies	siˈɾia	siˈɾiem	siˈɾiew	siˈɾien
Ma	ˈfoɾa | siˈɾia	ˈfoɾes | siˈɾies	ˈfoɾe | siˈɾie	ˈfoɾam | siˈɾiam	ˈfoɾaw | siˈɾiaw	ˈfoɾen | siˈɾien
Ms	siˈɾio	siˈɾies	siˈɾiɒ	siˈɾiem	siˈɾiew	siˈɾien
Ml	ˈfoɾɒ | siˈɾiɒ	ˈfoɾes | siˈɾies	ˈfoɾe | siˈɾie	ˈfoɾem | siˈɾiem	ˈfoɾew | siˈɾiew	ˈfoɾen | siˈɾien
Mo	ˈfoɾɒ | siˈɾiɒ	ˈfoɾes | siˈɾies	ˈfoɾe | siˈɾie	ˈfoɾam | siˈɾiam	ˈfoɾaw | siˈɾiaw	ˈfoɾen | siˈɾien
Pb	ˈfoɾɒ | siˈɾiɒ	ˈfoɾes | siˈɾies	ˈfoɾe | siˈɾie	ˈfoɾam | siˈɾiam	ˈfoɾaw | siˈɾiaw	ˈfoɾen | siˈɾien
Po	ˈfoɾɛ | siˈɾiɛ	ˈfoɾes | siˈɾies	ˈfoɾɛ | siˈɾiɛ	ˈfoɾom/em siˈɾiom/em	ˈfoɾow/ew siˈɾiow/ew	ˈfoɾen | siˈɾien
Pr	ˈfoɾɛ | siˈɾiɛ	ˈfoɾes | siˈɾies	ˈfoɾe | siˈɾie	ˈfoɾem | siˈɾiem	ˈfoɾew | siˈɾiew	ˈfoɾen | siˈɾien
Si	ˈfoɾɛ | siˈɾiɛ	ˈfoɾes | siˈɾies	ˈfoɾe | siˈɾie	ˈfoɾem | siˈɾiem	ˈfoɾew | siˈɾiew	ˈfoɾen | siˈɾien
Tf	siˈɾio/a	siˈɾies	siˈɾia	siˈɾiem	siˈɾiew	siˈɾien
To	ˈfoɾɛ | siˈɾiɛ	siˈɾies	siˈɾie	siˈɾiam	siˈɾiaw	siˈɾien
Ull	ˈfoɾɛ | siˈɾiɛ	ˈfoɾes | siˈɾies	ˈfoɾe | siˈɾie	ˈfoɾom/em siˈɾiom/em	ˈfoɾow/ew siˈɾiow/ew	ˈfoɾen | siˈɾien
Va	siˈɾia	siˈɾies	siˈɾie	siˈɾiam	siˈɾiaw	siˈɾien
Vb	ˈfoɾɛ | siˈɾiɛ	ˈfoɾes | siˈɾies	ˈfoɾe | siˈɾie	ˈfoɾam | siˈɾiam	ˈfoɾaw | siˈɾiaw	ˈfoɾen | siˈɾien

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈsiɣi	ˈsiɣis	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Bi	ˈsiɣɛ/i	ˈsiɣis	ˈsiɣi	siˈɣem	siˈɣew	ˈsiɣin
Ca	ˈsiɣɒ/i	ˈsiɣis	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Cp	ˈsiɣi	ˈsiɣis	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Co	ˈsiɣi	ˈsiɣis	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Fa	ˈsiɣi	ˈsiɣis	ˈsiɣi	siˈɣem	siˈɣew	ˈsiɣin
Fi	ˈsiɣi	ˈsiɣis	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Gr	ˈsiɣi	ˈsiɣis	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Gu	ˈsiɣi	ˈsiɣis	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Ll	ˈsiɣi	ˈsiɣis	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Mr	ˈsiɣi	ˈsiɣis	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Ma	ˈsiɣa/i	ˈsiɣis	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Ms	ˈsiɣi	ˈsiɣis	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Ml	ˈsiɣi	ˈsiɣis	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Mo	ˈsiɣi	ˈsiɣis	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Pb	ˈsiɣi	ˈsiɣis	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Po	ˈsiɣi	ˈsiɣis	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Pr	ˈsiɣi	ˈsiɣis	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Si	ˈsiɣi	ˈsiɣis	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Tf	ˈsiɣi	ˈsiɣis	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
To	ˈsiɣi	ˈsiɣis	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Ull	ˈsiɣɛ/i	ˈsiɣis	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Va	ˈsiɣi	ˈsiɣis	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin
Vb	ˈsiɣi	ˈsiɣis	ˈsiɣi	siˈɣɛm	siˈɣɛw	ˈsiɣin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈfos	ˈfosis	ˈfos	ˈfosim	ˈfosiw	ˈfosin
Bi	ˈfos/ɛ	ˈfoses/is	ˈfos	ˈfosɛm/im	ˈfosɛw/iw	ˈfosen/in
Ca	ˈfos/ɒ siˈɣes/ɒ	ˈfoses siˈɣeses	ˈfos siˈɣes	ˈfosam siˈɣesam	ˈfosaw siˈɣesaw	ˈfosen siˈɣesen
Cp	ˈfos	ˈfosis	ˈfos	ˈfosim	ˈfosiw	ˈfosin
Co	ˈfos/ɛ siˈɣes/ɛ	ˈfoses/is siˈɣeses/is	ˈfos siˈɣes	ˈfosem siˈɣesem	ˈfosew siˈɣesew	ˈfosen/in siˈɣesen/in
Fa	ˈfos siˈɣes	ˈfosis siˈɣesis	ˈfos siˈɣes	ˈfosim siˈɣesim	ˈfosiw siˈɣesiw	ˈfosin siˈɣesin
Fi	ˈfosɒ siˈɣesɒ	ˈfoses siˈɣeses	ˈfos siˈɣes	ˈfosam siˈɣesam	ˈfosaw siˈɣesaw	ˈfosen siˈɣesen
Gr	ˈfos	ˈfoses/is	ˈfos	ˈfosam	ˈfosaw	ˈfosen/in
Gu	ˈfos siˈɣes	ˈfoses siˈɣeses	ˈfos siˈɣes	ˈfosam siˈɣesam	ˈfosaw siˈɣesaw	ˈfosen siˈɣesen
Ll	ˈfos	ˈfoses	ˈfos	ˈfosam	ˈfosaw	ˈfosen
Mr	ˈfos siˈɣes	ˈfosis siˈɣesis	ˈfos siˈɣes	ˈfosim siˈɣesim	ˈfosiw siˈɣesiw	ˈfosin siˈɣesin
Ma	ˈfos/a siˈɣes/a	ˈfoses siˈɣeses	ˈfos siˈɣes	ˈfosam siˈɣesam	ˈfosaw siˈɣesaw	ˈfosen siˈɣesen
Ms	ˈfos	ˈfoses/is	ˈfos	ˈfosem/im	ˈfosew/iw	ˈfosen/in
Ml	ˈfos	ˈfosis	ˈfos	ˈfosim	ˈfosiw	ˈfosin
Mo	ˈfos/ɒ	ˈfosis	ˈfos	ˈfosam	ˈfosaw	ˈfosin
Pb	ˈfos siˈɣes	ˈfoses/is siˈɣeses/is	ˈfos siˈɣes	ˈfosam siˈɣesam	ˈfosaw siˈɣesaw	ˈfosen/in siˈɣesen/in
Po	ˈfos	ˈfosis	ˈfos	ˈfosom/im	ˈfosew/iw	ˈfosin
Pr	ˈfos siˈɣes	ˈfosis siˈɣesis	ˈfos siˈɣes	ˈfosim siˈɣesim	ˈfosiw siˈɣesiw	ˈfosin siˈɣesin
Si	ˈfos siˈɣes	ˈfosis siˈɣesis	ˈfos siˈɣes	ˈfosim siˈɣesim	ˈfosiw siˈɣesiw	ˈfosin siˈɣesin
Tf	ˈfos siˈɣes	ˈfoses/is siˈɣeses/is	ˈfos siˈɣes	ˈfosem/im siˈɣesem/im	ˈfosew/iw siˈɣesew/iw	ˈfosen/in siˈɣesen/in
To	ˈfos	ˈfosis	ˈfos	ˈfosim	ˈfosiw	ˈfosin
Ull	ˈfosɛ	ˈfosets	ˈfos	ˈfosom/im	ˈfosow/iw	ˈfosen/in
Va	ˈfos siˈɣes	ˈfosis siˈɣesis	ˈfos siˈɣes	ˈfosam/im siˈɣesam/im	ˈfosaw/iw siˈɣesaw/iw	ˈfosin siˈɣesin
Vb	ˈfos/ɛ	ˈfoses	ˈfos	ˈfosam	ˈfosaw	ˈfosen

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2.4.14 Treure

	Infinitiu[274]	Gerundi	Participi
Be	ˈtrawre | ˈtrɛwre	treˈjen	ˈtret
Bi	ˈtrɛwre	treˈjen	ˈtret
Ca	ˈtrawre | ˈtrɛwre	treˈjen	ˈtret
Cp	ˈtrawre | ˈtrɛwre	treˈjen	ˈtret
Co	ˈtrawre | ˈtrɛwre	treˈjen	ˈtret
Fa	ˈtrawre | ˈtrɛwre	treˈjen	ˈtret
Fi	ˈtrɛwre	treˈjen	ˈtret
Gr	ˈtrɛwre	treˈjen	ˈtret
Gu	ˈtrawre | ˈtrɛwre	treˈjen	ˈtret
Ll	ˈtrawre | ˈtrɛwre	treˈjen	ˈtret
Mr	ˈtrawre | ˈtrɛwre	treˈjen	ˈtret
Ma	ˈtrawre | ˈtrɛwre	treˈjen	ˈtret
Ms	ˈtrawre | ˈtrɛwre	treˈjen	ˈtret
Ml	ˈtrɛwre	treˈjen	ˈtret
Mo	ˈtrɛwre	treˈjen	ˈtret
Pb	ˈtrawre | ˈtrɛwre	treˈjen	ˈtret
Po	ˈtrawre | ˈtrɛwre	treˈjen	ˈtret
Pr	ˈtrɛwre	trəˈjen	ˈtret
Si	ˈtrɛwre	treˈjen	ˈtret
Tf	ˈtrawre | ˈtrɛwre	treˈjen	ˈtret
To	ˈtrɛwre	treˈjen	ˈtret
Ull	ˈtrɛwre	treˈjen	ˈtret
Va	ˈtrɛwre	treˈjen	ˈtret
Vb	ˈtrɛwre	treˈjen	ˈtret

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈtrɛw	ˈtrɛɣi	treˈɣɛm	treˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Bi	ˈtrɛw	ˈtrɛɣi	treˈɣem	treˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Ca	ˈtrɛw	ˈtrɛɣi	treˈɣɛm	treˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Cp	ˈtrɛw	ˈtrɛɣi	treˈɣɛm	treˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Co	ˈtrɛw	ˈtrɛɣi	treˈɣɛm	treˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Fa	ˈtrɛw	ˈtrɛɣi	treˈɣem	treˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Fi	ˈtrɛw	ˈtrɛɣi	treˈɣɛm	treˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Gr	ˈtrɛw	ˈtrɛɣi	treˈɣɛm	treˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Gu	ˈtrɛw	ˈtrɛɣi	treˈɣɛm	treˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Ll	ˈtrɛw	ˈtrɛɣi	treˈɣɛm	treˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Mr	ˈtrɛw	ˈtrɛɣi	treˈɣɛm	treˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Ma	ˈtrɛw	ˈtrɛɣi	treˈɣɛm	treˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Ms	ˈtrɛw	ˈtrɛɣi	treˈɣɛm	treˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Ml	ˈtrɛw	ˈtrɛɣi	treˈɣɛm	treˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Mo	ˈtrɛw	ˈtrɛɣi	treˈɣɛm	treˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Pb	ˈtrɛw	ˈtrɛɣi	treˈɣɛm	treˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Po	ˈtrɛw	ˈtrɛɣi	treˈɣɛm	treˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Pr	ˈtrɛw	ˈtrɛɣi	trəˈɣɛm	trəˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Si	ˈtrɛw	ˈtrɛɣi	treˈɣɛm	treˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Tf	ˈtrɛw	ˈtrɛɣi	treˈɣɛm	treˈɣɛw	ˈtrɛɣin
To	ˈtrɛw	ˈtrɛɣi	treˈɣɛm	treˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Ull	ˈtrɛw	ˈtrɛɣi	treˈɣɛm	treˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Va	ˈtrɛw	ˈtrɛɣi	treˈɣɛm	treˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Vb	ˈtrɛw	ˈtrɛɣi	treˈɣɛm	treˈɣɛw	ˈtrɛɣin

[274] Per a fer els quadres verbals més intel·ligibles, les variants *treure* i *traure* només s'inclouen en la columna dels infinitius, a la resta del paradigma només s'inclouen les variants en *e* als pobles on conviuen amb les formes en *a*.

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈtrɛk	ˈtrɛws	ˈtrɛw	trɛˈjɛm	trɛˈjɛw	ˈtrɛwen
Bi	ˈtrɛk	ˈtrɛws	ˈtrɛw	trɛˈjem	trɛˈjew	ˈtrɛwen
Ca	ˈtrɛk	ˈtrɛws	ˈtrɛw	trɛˈjɛm	trɛˈjɛw	ˈtrɛwen
Cp	ˈtrɛk	ˈtrɛws	ˈtrɛw	trɛˈjem	trɛˈjew	ˈtrɛwen
Co	ˈtrɛk	ˈtrɛws	ˈtrɛw	trɛˈjem	trɛˈjew	ˈtrɛwen
Fa	ˈtrɛk	ˈtrɛws	ˈtrɛw	trɛˈjem	trɛˈjew	ˈtrɛwen
Fi	ˈtrɛk	ˈtrɛws	ˈtrɛw	trɛˈjem	trɛˈjɛw	ˈtrɛwen
Gr	ˈtrɛk	ˈtrɛws	ˈtrɛw	trɛˈjɛm	trɛˈjɛw	ˈtrɛwen
Gu	ˈtrɛk	ˈtrɛws	ˈtrɛw	trɛˈjem	trɛˈjɛw	ˈtrɛwen
Ll	ˈtrɛk	ˈtrɛws	ˈtrɛw	trɛˈjem	trɛˈjew	ˈtrɛwen
Mr	ˈtrɛk	ˈtrɛws	ˈtrɛw	trɛˈjem	trɛˈjɛw	ˈtrɛwen
Ma	ˈtrɛk	ˈtrɛws	ˈtrɛw	trɛˈjem	trɛˈjɛw	ˈtrɛwen
Ms	ˈtrɛk	ˈtrɛws	ˈtrɛw	trɛˈjem	trɛˈjɛw	ˈtrɛwen
Ml	ˈtrɛk	ˈtrɛws	ˈtrɛw	trɛˈjem	trɛˈjɛw	ˈtrɛwen
Mo	ˈtrɛk	ˈtrɛws	ˈtrɛw	trɛˈjem	trɛˈjɛw	ˈtrɛwen
Pb	ˈtrɛk	ˈtrɛws	ˈtrɛw	trɛˈjem	trɛˈjew	ˈtrɛwen
Po	ˈtrɛk	ˈtrɛws	ˈtrɛw	trɛˈjem	trɛˈjɛw	ˈtrɛwen
Pr	ˈtrɛk	ˈtrɛws	ˈtrɛw	trəˈjem	trəˈjew	ˈtrɛwen
Si	ˈtrɛk	ˈtrɛws	ˈtrɛw	trɛˈjɛm	trɛˈjɛw	ˈtrɛwen
Tf	ˈtrɛk	ˈtrɛws	ˈtrɛw	trɛˈjem	trɛˈjɛw	ˈtrɛwen
To	ˈtrɛk	ˈtrɛws	ˈtrɛw	trɛˈjem	trɛˈjew	ˈtrɛwen
Ull	ˈtrɛk	ˈtrɛws	ˈtrɛw	trɛˈjem	trɛˈjɛw	ˈtrɛwen
Va	ˈtrɛk	ˈtrɛws	ˈtrɛw	trɛˈjem	trɛˈjɛw	ˈtrɛwen
Vb	ˈtrɛk	ˈtrɛws	ˈtrɛw	trɛˈjem	trɛˈjɛw	ˈtrɛwen

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈtrɛja	ˈtrɛjes	ˈtrɛja	ˈtrɛjem	ˈtrɛjew	ˈtrɛjen
Bi	ˈtrɛjɛ	ˈtrɛjes	ˈtrɛje	ˈtrɛjɛm	ˈtrɛjɛw	ˈtrɛjen
Ca	ˈtrɛjɒ	ˈtrɛjes	ˈtrɛje	ˈtrɛjam	ˈtrɛjaw	ˈtrɛjen
Cp	ˈtrɛjo/ɒ	ˈtrɛjes	ˈtrɛjɒ	ˈtrɛjem	ˈtrɛjew	ˈtrɛjen
Co	ˈtrɛjɛ	ˈtrɛjes	ˈtrɛje	ˈtrɛjem	ˈtrɛjew	ˈtrɛjen
Fa	ˈtrɛjɛ	ˈtrɛjes	ˈtrɛjɛ	ˈtrɛjem	ˈtrɛjew	ˈtrɛjen
Fi	ˈtrɛjɒ	ˈtrɛjes	ˈtrɛje	ˈtrɛjam	ˈtrɛjaw	ˈtrɛjen
Gr	ˈtrɛjɛ	ˈtrɛjes	ˈtrɛje	ˈtrɛjam	ˈtrɛjaw	ˈtrɛjen
Gu	ˈtrɛjo/a	ˈtrɛjes	ˈtrɛja	ˈtrɛjem	ˈtrɛjew	ˈtrɛjen
Ll	ˈtrɛjɒ	ˈtrɛjes	ˈtrɛje	ˈtrɛjam	ˈtrɛjaw	ˈtrɛjen
Mr	ˈtrɛje	ˈtrɛjes	ˈtrɛja	ˈtrɛjem	ˈtrɛjew	ˈtrɛjen
Ma	ˈtrɛja	ˈtrɛjes	ˈtrɛje	ˈtrɛjam	ˈtrɛjaw	ˈtrɛjen
Ms	ˈtrɛjo	ˈtrɛjes	ˈtrɛjɒ	ˈtrɛjem	ˈtrɛjew	ˈtrɛjen
Ml	ˈtrɛjɒ	ˈtrɛjes	ˈtrɛje	ˈtrɛjem	ˈtrɛjew	ˈtrɛjen
Mo	ˈtrɛjɒ	ˈtrɛjes	ˈtrɛje	ˈtrɛjam	ˈtrɛjaw	ˈtrɛjen
Pb	ˈtrɛjɒ	ˈtrɛjes	ˈtrɛje	ˈtrɛjam	ˈtrɛjaw	ˈtrɛjen
Po	ˈtrɛjɛ	ˈtrɛjes	ˈtrɛjɛ	ˈtrɛjom/em	ˈtrɛjow/ew	ˈtrɛjen
Pr	ˈtrɛjɛ	ˈtrɛjes	ˈtrɛje	ˈtrɛjem	ˈtrɛjew	ˈtrɛjen
Si	ˈtrɛjɛ	ˈtrɛjes	ˈtrɛje	ˈtrɛjem	ˈtrɛjew	ˈtrɛjen
Tf	ˈtrɛjo/a	ˈtrɛjes	ˈtrɛja	ˈtrɛjem	ˈtrɛjew	ˈtrɛjen
To	ˈtrɛjɛ	ˈtrɛjes	ˈtrɛje	ˈtrɛjam	ˈtrɛjaw	ˈtrɛjen
Ull	ˈtrɛjɛ	ˈtrɛjes	ˈtrɛje	ˈtrɛjom/em	ˈtrɛjow/ew	ˈtrɛjen
Va	ˈtrɛja	ˈtrɛjes	ˈtrɛje	ˈtrɛjam	ˈtrɛjaw	ˈtrɛjen
Vb	ˈtrɛjɛ	ˈtrɛjes	ˈtrɛje	ˈtrɛjam	ˈtrɛjaw	ˈtrɛjen

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	trew'ɾe	trew'ɾas	trew'ɾa	trew'ɾem	trew'ɾew	trew'ɾan
Bi	trew'ɾe	trew'ɾas	trew'ɾa	trew'rem	trew'rew	trew'ɾan
Ca	trew'ɾe	trew'ɾas	trew'ɾa	trew'ɾem	trew'ɾew	trew'ɾan
Cp	trew'ɾe	trew'ɾas	trew'ɾa	trew'ɾem	trew'ɾew	trew'ɾan
Co	trew'ɾɛ	trew'ɾas	trew'ɾa	trew'ɾem	trew'ɾew	trew'ɾan
Fa	trew'ɾe	trew'ɾas	trew'ɾa	trew'rem	trew'rew	trew'ɾan
Fi	trew'ɾe	trew'ɾas	trew'ɾa	trew'ɾem	trew'ɾew	trew'ɾan
Gr	trew'ɾe	trew'ɾas	trew'ɾa	trew'ɾem	trew'ɾew	trew'ɾan
Gu	trew'ɾe	trew'ɾas	trew'ɾa	trew'ɾem	trew'ɾew	trew'ɾan
Ll	trew'ɾe	trew'ɾas	trew'ɾa	trew'ɾem	trew'ɾew	trew'ɾan
Mr	trew'ɾe	trew'ɾas	trew'ɾa	trew'ɾem	trew'ɾew	trew'ɾan
Ma	trew'ɾe	trew'ɾas	trew'ɾa	trew'rem	trew'rew	trew'ɾan
Ms	trew'ɾe	trew'ɾas	trew'ɾa	trew'ɾem	trew'ɾew	trew'ɾan
Ml	trew'ɾe	trew'ɾas	trew'ɾa	trew'ɾem	trew'ɾew	trew'ɾan
Mo	trew'ɾɛ	trew'ɾas	trew'ɾa	trew'ɾem	trew'ɾew	trew'ɾan
Pb	trew'ɾɛ	trew'ɾas	trew'ɾa	trew'ɾem	trew'ɾew	trew'ɾan
Po	trew'ɾe	trew'ɾas	trew'ɾa	trew'ɾem	trew'ɾew	trew'ɾan
Pr	trəw'ɾe	trəw'ɾas	trəw'ɾa	trəw'ɾem	trəw'ɾew	trəw'ɾan
Si	trew'ɾɛ	trew'ɾas	trew'ɾa	trew'ɾem	trew'ɾew	trew'ɾan
Tf	trew'ɾe	trew'ɾas	trew'ɾa	trew'ɾem	trew'ɾew	trew'ɾan
To	trew'ɾe	trew'ɾas	trew'ɾa	trew'ɾem	trew'ɾew	trew'ɾan
Ull	trew'ɾɛ	trew'ɾas	trew'ɾa	trew'ɾem	trew'ɾew	trew'ɾan
Va	trew'ɾe	trew'ɾas	trew'ɾa	trew'ɾem	trew'ɾew	trew'ɾan
Vb	trew'ɾe	trew'ɾas	trew'ɾa	trew'ɾem	trew'ɾew	trew'ɾan

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	trew'ɾia	trew'ɾies	trew'ɾia	trew'ɾiem	trew'ɾiew	trew'ɾien
Bi	trew'ɾiɛ	trew'ɾies	trew'ɾie	trew'ɾiɛm	trew'ɾiɛw	trew'ɾien
Ca	trew'ɾiɒ	trew'ɾies	trew'ɾie	trew'ɾiam	trew'ɾiaw	trew'ɾien
Cp	trew'ɾio/ɒ	trew'ɾies	trew'ɾiɒ	trew'ɾiem	trew'ɾiew	trew'ɾien
Co	trew'ɾiɛ	trew'ɾies	trew'ɾie	trew'ɾiem	trew'ɾiew	trew'ɾien
Fa	trew'ɾiɛ	trew'ɾies	trew'ɾiɛ	trew'ɾiem	trew'ɾiew	trew'ɾien
Fi	trew'ɾiɒ	trew'ɾies	trew'ɾie	trew'ɾiam	trew'ɾiaw	trew'ɾien
Gr	trew'ɾiɛ	trew'ɾies	trew'ɾie	trew'ɾiam	trew'ɾiaw	trew'ɾien
Gu	trew'ɾio/a	trew'ɾies	trew'ɾia	trew'ɾiem	trew'ɾiew	trew'ɾien
Ll	trew'ɾiɒ	trew'ɾies	trew'ɾie	trew'ɾiam	trew'ɾiaw	trew'ɾien
Mr	trew'ɾie	trew'ɾies	trew'ɾia	trew'ɾiem	trew'ɾiew	trew'ɾien
Ma	trew'ɾia	trew'ɾies	trew'ɾie	trew'ɾiam	trew'ɾiaw	trew'ɾien
Ms	trew'ɾio	trew'ɾies	trew'ɾiɒ	trew'ɾiem	trew'ɾiew	trew'ɾien
Ml	trew'ɾiɒ	trew'ɾies	trew'ɾie	trew'ɾiem	trew'ɾiew	trew'ɾien
Mo	trew'ɾiɒ	trew'ɾies	trew'ɾie	trew'ɾiam	trew'ɾiaw	trew'ɾien
Pb	trew'ɾiɒ	trew'ɾies	trew'ɾie	trew'ɾiam	trew'ɾiaw	trew'ɾien
Po	trew'ɾiɛ	trew'ɾies	trew'ɾiɛ	trew'ɾiom/em	trew'ɾiow/ew	trew'ɾien
Pr	trəw'ɾiɛ	trəw'ɾies	trəw'ɾie	trəw'ɾiem	trəw'ɾiew	trəw'ɾien
Si	trew'ɾiɛ	trew'ɾies	trew'ɾie	trew'ɾiem	trew'ɾiew	trew'ɾien
Tf	trew'ɾio/a	trew'ɾies	trew'ɾia	trew'ɾiem	trew'ɾiew	trew'ɾien
To	trew'ɾiɛ	trew'ɾies	trew'ɾie	trew'ɾiam	trew'ɾiaw	trew'ɾien
Ull	trew'ɾiɛ	trew'ɾies	trew'ɾie	trew'ɾiom/em	trew'ɾiow/ew	trew'ɾien
Va	trew'ɾia	trew'ɾies	trew'ɾie	trew'ɾiam	trew'ɾiaw	trew'ɾien
Vb	trew'ɾiɛ	trew'ɾies	trew'ɾie	trew'ɾiam	trew'ɾiaw	trew'ɾien

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈtrɛɣi	ˈtrɛɣis	ˈtrɛɣi	trɛˈɣɛm	trɛˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Bi	ˈtrɛɣɛ/i	ˈtrɛɣis	ˈtrɛɣi	trɛˈɣem	trɛˈɣew	ˈtrɛɣin
Ca	ˈtrɛɣɒ/i	ˈtrɛɣis	ˈtrɛɣi	trɛˈɣɛm	trɛˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Cp	ˈtrɛɣi	ˈtrɛɣis	ˈtrɛɣi	trɛˈɣɛm	trɛˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Co	ˈtrɛɣi	ˈtrɛɣis	ˈtrɛɣi	trɛˈɣɛm	trɛˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Fa	ˈtrɛɣi	ˈtrɛɣis	ˈtrɛɣi	trɛˈɣem	trɛˈɣew	ˈtrɛɣin
Fi	ˈtrɛɣi	ˈtrɛɣis	ˈtrɛɣi	trɛˈɣɛm	trɛˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Gr	ˈtrɛɣi	ˈtrɛɣis	ˈtrɛɣi	trɛˈɣɛm	trɛˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Gu	ˈtrɛɣi	ˈtrɛɣis	ˈtrɛɣi	trɛˈɣɛm	trɛˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Ll	ˈtrɛɣi	ˈtrɛɣis	ˈtrɛɣi	trɛˈɣɛm	trɛˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Mr	ˈtrɛɣi	ˈtrɛɣis	ˈtrɛɣi	trɛˈɣɛm	trɛˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Ma	ˈtrɛɣa/i	ˈtrɛɣis	ˈtrɛɣi	trɛˈɣɛm	trɛˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Ms	ˈtrɛɣi	ˈtrɛɣis	ˈtrɛɣi	trɛˈɣɛm	trɛˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Ml	ˈtrɛɣi	ˈtrɛɣis	ˈtrɛɣi	trɛˈɣɛm	trɛˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Mo	ˈtrɛɣi	ˈtrɛɣis	ˈtrɛɣi	trɛˈɣɛm	trɛˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Pb	ˈtrɛɣi	ˈtrɛɣis	ˈtrɛɣi	trɛˈɣɛm	trɛˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Po	ˈtrɛɣi	ˈtrɛɣis	ˈtrɛɣi	trɛˈɣɛm	trɛˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Pr	ˈtrɛɣi	ˈtrɛɣis	ˈtrɛɣi	trəˈɣɛm	trəˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Si	ˈtrɛɣi	ˈtrɛɣis	ˈtrɛɣi	trɛˈɣɛm	trɛˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Tf	ˈtrɛɣi	ˈtrɛɣis	ˈtrɛɣi	trɛˈɣɛm	trɛˈɣɛw	ˈtrɛɣin
To	ˈtrɛɣi	ˈtrɛɣis	ˈtrɛɣi	trɛˈɣɛm	trɛˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Ull	ˈtrɛɣɛ/i	ˈtrɛɣis	ˈtrɛɣi	trɛˈɣɛm	trɛˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Va	ˈtrɛɣi	ˈtrɛɣis	ˈtrɛɣi	trɛˈɣɛm	trɛˈɣɛw	ˈtrɛɣin
Vb	ˈtrɛɣi	ˈtrɛɣis	ˈtrɛɣi	trɛˈɣɛm	trɛˈɣɛw	ˈtrɛɣin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	trɛˈɣes	trɛˈɣesis	trɛˈɣes	trɛˈɣesim	trɛˈɣesiw	trɛˈɣesin
Bi	trɛˈɣes/ɛ	trɛˈɣeses/is	trɛˈɣes	trɛˈɣesɛm/im	trɛˈɣesɛw/iw	trɛˈɣesen/in
Ca	trɛˈɣes/ɒ	trɛˈɣeses	trɛˈɣes	trɛˈɣesam	trɛˈɣesaw	trɛˈɣesen
Cp	trɛˈɣes	trɛˈɣesis	trɛˈɣes	trɛˈɣesim	trɛˈɣesiw	trɛˈɣesin
Co	trɛˈɣes/ɛ	trɛˈɣeses/is	trɛˈɣes	trɛˈɣesem	trɛˈɣesew	trɛˈɣesen/in
Fa	trɛˈɣes	trɛˈɣesis	trɛˈɣes	trɛˈɣesim	trɛˈɣesiw	trɛˈɣesin
Fi	trɛˈɣesɒ	trɛˈɣeses	trɛˈɣes	trɛˈɣesam	trɛˈɣesaw	trɛˈɣesen
Gr	trɛˈɣes	trɛˈɣeses/is	trɛˈɣes	trɛˈɣesam	trɛˈɣesaw	trɛˈɣesen/in
Gu	trɛˈɣes	trɛˈɣeses	trɛˈɣes	trɛˈɣesem	trɛˈɣesew	trɛˈɣesen
Ll	trɛˈɣes	trɛˈɣeses	trɛˈɣes	trɛˈɣesam	trɛˈɣesaw	trɛˈɣesen
Mr	trɛˈɣes	trɛˈɣesis	trɛˈɣes	trɛˈɣesim	trɛˈɣesiw	trɛˈɣesin
Ma	trɛˈɣes/a	trɛˈɣeses	trɛˈɣes	trɛˈɣesam	trɛˈɣesaw	trɛˈɣesen
Ms	trɛˈɣes	trɛˈɣeses/is	trɛˈɣes	trɛˈɣesem/im	trɛˈɣesew/iw	trɛˈɣesen/in
Ml	trɛˈɣes	trɛˈɣesis	trɛˈɣes	trɛˈɣesim	trɛˈɣesiw	trɛˈɣesin
Mo	trɛˈɣes/ɒ	trɛˈɣesis	trɛˈɣes	trɛˈɣesam	trɛˈɣesaw	trɛˈɣesin
Pb	trɛˈɣes	trɛˈɣeses/is	trɛˈɣes	trɛˈɣesam	trɛˈɣesaw	trɛˈɣesen/in
Po	trɛˈɣes	trɛˈɣesis	trɛˈɣes	trɛˈɣesom/im	trɛˈɣesow/iw	trɛˈɣesin
Pr	trəˈɣes	trəˈɣesis	trəˈɣes	trəˈɣesim	trəˈɣesiw	trəˈɣesin
Si	trɛˈɣes	trɛˈɣesis	trɛˈɣes	trɛˈɣesim	trɛˈɣesiw	trɛˈɣesin
Tf	trɛˈɣes	trɛˈɣeses/is	trɛˈɣes	trɛˈɣesem/im	trɛˈɣesew/iw	trɛˈɣesen/in
To	trɛˈɣes	trɛˈɣesis	trɛˈɣes	trɛˈɣesim	trɛˈɣesiw	trɛˈɣesin
Ull	trɛˈɣesɛ	trɛˈɣeses/is	trɛˈɣes	trɛˈɣesom/im	trɛˈɣesow/iw	trɛˈɣesen/in
Va	trɛˈɣes	trɛˈɣesis	trɛˈɣes	trɛˈɣesam/im	trɛˈɣesaw/iw	trɛˈɣesin
Vb	trɛˈɣes/ɛ	trɛˈɣeses	trɛˈɣes	trɛˈɣesam	trɛˈɣesaw	trɛˈɣesen

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2.4.15 Veure

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	ˈbɛwɾe	beˈjen	ˈbis(t)
Bi	ˈbɛwɾe	beˈjen	ˈbis(t)
Ca	ˈbɛwɾe	beˈjen	ˈbis(t)
Cp	ˈbɛwɾe	beˈ(j)en	ˈbis(t)
Co	ˈbɛwɾe	beˈjen	ˈbis(t)
Fa	ˈbewɾe	beˈjen	ˈbis(t)
Fi	ˈbɛwɾe	beˈjen	ˈbis(t)
Gr	ˈbɛwɾe	beˈjen	ˈbis(t)
Gu	ˈbɛwɾe	beˈ(j)en	ˈbis(t)
Ll	ˈbɛwɾe	beˈjen	ˈbis(t)
Mr	ˈbɛwɾe	beˈ(j)en	ˈbis(t)
Ma	ˈbɛwɾe	beˈjen	ˈbis(t)
Ms	ˈbɛwɾe	beˈ(j)en	ˈbis(t)
Ml	ˈbɛwɾe	beˈ(j)en	ˈbis(t)
Mo	ˈbɛwɾe	beˈjen	ˈbis(t)
Pb	ˈbɛwɾe	beˈjen	ˈbis(t)
Po	ˈbɛwɾe	beˈjen	ˈbis(t)
Pr	ˈbɛwɾe	bɔˈjen	ˈbis(t)
Si	ˈbɛwɾe	beˈjen	ˈbis(t)
Tf	ˈbɛwɾe	beˈjen	ˈbis(t)
To	ˈbɛwɾe	beˈjen	ˈbis(t)
Ull	ˈbɛwɾe	beˈjen	ˈbis(t)
Va	ˈbɛwɾe	beˈjen	ˈbis(t)
Vb	ˈbɛwɾe	beˈjen	ˈbis(t)

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈbɛw	ˈbɛjʏi | ˈbɛjʒi	bejˈʏem	bejˈʏew	ˈbɛjʏin | ˈbɛjʒin
Bi	ˈbɛw	ˈbɛjʏi	bejˈʏem	bejˈʏew	ˈbɛjʏin
Ca	ˈbɛw	ˈbɛjʏi	bejˈʏem	bejˈʏew	ˈbɛjʏin
Cp	ˈbɛw	ˈbɛjʏi	bejˈʏem	bejˈʏew	ˈbɛjʏin
Co	ˈbɛw	ˈbɛjʒi	bejˈʒem	bejˈʒew	ˈbɛjʒin
Fa	ˈbew	ˈbejʏi | ˈbɛjʒi	bejˈʏem	bejˈʏew	ˈbejʏin | ˈbɛjʒin
Fi	ˈbɛw	ˈbɛjʏi	bejˈʏem	bejˈʏew	ˈbɛjʏin
Gr	ˈbɛw	ˈbɛjʒi	bejˈʒem	bejˈʒew	ˈbɛjʒin
Gu	ˈbɛw	ˈbɛjʏi	bejˈʏem	bejˈʏew	ˈbɛjʏin
Ll	ˈbɛw	ˈbɛjʏi | ˈbɛjʒi	bejˈʏem	bejˈʏew	ˈbɛjʏin | ˈbɛjʒin
Mr	ˈbɛw	ˈbɛjʏi	bejˈʏem	bejˈʏew	ˈbɛjʏin
Ma	ˈbɛw	ˈbɛjʏi	bejˈʏem	bejˈʏew	ˈbɛjʏin
Ms	ˈbɛw	ˈbɛjʏi | ˈbɛjʒi	bejˈʏem	bejˈʏew	ˈbɛjʏin | ˈbɛjʒin
Ml	ˈbɛw	ˈbɛjʏi | ˈbɛjʒi	bejˈʏem	bejˈʏew	ˈbɛjʏin | ˈbɛjʒin
Mo	ˈbɛw	ˈbɛjʒi	bejˈʒem	bejˈʒew	ˈbɛjʒin
Pb	ˈbɛw	ˈbɛjʒi	bejˈʒem	bejˈʒew	ˈbɛjʒin
Po	ˈbɛw	ˈbɛjʒi	bejˈʒem	bejˈʒew	ˈbɛjʒin
Pr	ˈbɛw	ˈbɛjʏi | ˈbɛjʒi	bəjˈʏem	bəjˈʏew	ˈbɛjʏin | ˈbɛjʒin
Si	ˈbɛw	ˈbɛjʒi	bejˈʒem	bejˈʒew	ˈbɛjʒin
Tf	ˈbɛw	ˈbɛjʏi | ˈbɛjʒi	bejˈʏem	bejˈʏew	ˈbɛjʏin | ˈbɛjʒin
To	ˈbɛw	ˈbɛjʏi | ˈbɛjʒi	bejˈʏem	bejˈʏew	ˈbɛjʏin | ˈbɛjʒin
Ull	ˈbɛw	ˈbɛjʏi | ˈbɛjʒi	bejˈʏem	bejˈʏew	ˈbɛjʏin | ˈbɛjʒin
Va	ˈbɛw	ˈbɛjʏi | ˈbɛjʒi	bejˈʏem	bejˈʏew	ˈbɛjʏin | ˈbɛjʒin
Vb	ˈbɛw	ˈbɛjʏi | ˈbɛjʒi	bejˈʏem	bejˈʏew	ˈbɛjʏin | ˈbɛjʒin

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈbɛj | ˈbɛtʃ | ˈbɛjk	ˈbɛws	ˈbɛw	beˈjɛm	beˈjɛw	ˈbɛwen
Bi	ˈbɛj | ˈbɛtʃ | ˈbɛk	ˈbɛws	ˈbɛw	beˈjem	beˈjew	ˈbɛwen
Ca	ˈbɛk	ˈbɛws	ˈbɛw	beˈjɛm	beˈjɛw	ˈbɛwen
Cp	ˈbɛk | ˈbɛtʃ	ˈbɛws	ˈbɛw	beˈ(j)ɛm	beˈ(j)ɛw	ˈbɛwen
Co	ˈbɛj | ˈbɛtʃ | ˈbɛk	ˈbɛws	ˈbɛw	beˈjɛm	beˈjɛw	ˈbɛwen
Fa	ˈbetʃ | ˈbek	ˈbews	ˈbew	beˈjem	beˈjew	ˈbewen
Fi	ˈbɛk	ˈbɛws	ˈbɛw	beˈjɛm	beˈjɛw	ˈbɛwen
Gr	ˈbɛtʃ	ˈbɛws	ˈbɛw	beˈjɛm	beˈjɛw	ˈbɛwen
Gu	ˈbɛk | ˈbɛtʃ | ˈbɛjk	ˈbɛws	ˈbɛw	beˈ(j)ɛm	beˈ(j)ɛw	ˈbɛwen
Ll	ˈbɛk | ˈbɛtʃ	ˈbɛws	ˈbɛw	beˈjɛm	beˈjɛw	ˈbɛwen
Mr	ˈbɛk | ˈbɛtʃ	ˈbɛws	ˈbɛw	beˈ(j)ɛm	beˈ(j)ɛw	ˈbɛwen
Ma	ˈbɛk | ˈbɛj	ˈbɛws	ˈbɛw	beˈjɛm	beˈjɛw	ˈbɛwen
Ms	ˈbɛj | ˈbɛtʃ	ˈbɛws	ˈbɛw	beˈ(j)ɛm	beˈ(j)ɛw	ˈbɛwen
Ml	ˈbɛtʃ	ˈbɛws	ˈbɛw	beˈ(j)ɛm	beˈ(j)ɛw	ˈbɛwen
Mo	ˈbɛj | ˈbɛtʃ | ˈbɛk	ˈbɛws	ˈbɛw	beˈjɛm	beˈjɛw	ˈbɛwen
Pb	ˈbɛj | ˈbɛtʃ	ˈbɛws	ˈbɛw	beˈjɛm	beˈjɛw	ˈbɛwen
Po	ˈbɛj | ˈbɛtʃ	ˈbɛws	ˈbɛw	beˈjɛm	beˈjɛw	ˈbɛwen
Pr	ˈbɛj	ˈbɛws	ˈbɛw	bɔˈjɛm	bɔˈjɛw	ˈbɛwen
Si	ˈbɛj	ˈbɛws	ˈbɛw	beˈjɛm	beˈjɛw	ˈbɛwen
Tf	ˈbɛk | ˈbɛtʃ	ˈbɛws	ˈbɛw	beˈjɛm	beˈjɛw	ˈbɛwen
To	ˈbɛk | ˈbɛtʃ	ˈbɛws	ˈbɛw	beˈjɛm	beˈjɛw	ˈbɛwen
Ull	ˈbɛk	ˈbɛws	ˈbɛw	beˈjɛm	beˈjɛw	ˈbɛwen
Va	ˈbɛk | ˈbɛj	ˈbɛws	ˈbɛw	beˈjɛm	beˈjɛw	ˈbɛwen
Vb	ˈbɛk | ˈbɛtʃ	ˈbɛws	ˈbɛw	beˈjɛm	beˈjɛw	ˈbɛwen

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈbeja	ˈbejes	ˈbeja	ˈbejem	ˈbejew	ˈbejen
Bi	ˈbejɛ	ˈbejes	ˈbeje	ˈbejɛm	ˈbejɛw	ˈbejen
Ca	ˈbejɒ	ˈbejes	ˈbeje	ˈbejam	ˈbejaw	ˈbejen
Cp	ˈbe(j)o/ɒ	ˈbe(j)es	ˈbe(j)ɒ	ˈbe(j)em	ˈbe(j)ew	ˈbe(j)en
Co	ˈbejɛ	ˈbejes	ˈbeje	ˈbejem	ˈbejew	ˈbejen
Fa	ˈbejɛ	ˈbejes	ˈbejɛ	ˈbejem	ˈbejew	ˈbejen
Fi	ˈbejɒ	ˈbejes	ˈbeje	ˈbejam	ˈbejaw	ˈbejen
Gr	ˈbejɛ	ˈbejes	ˈbeje	ˈbejam	ˈbejaw	ˈbejen
Gu	ˈbe(j)o/a	ˈbe(j)es	ˈbe(j)a	ˈbe(j)em	ˈbe(j)ew	ˈbe(j)en
Ll	ˈbejɒ	ˈbejes	ˈbeje	ˈbejam	ˈbejaw	ˈbejen
Mr	ˈbe(j)e	ˈbe(j)es	ˈbe(j)a	ˈbe(j)em	ˈbe(j)ew	ˈbe(j)en
Ma	ˈbeja	ˈbejes	ˈbeje	ˈbejam	ˈbejaw	ˈbejen
Ms	ˈbe(j)o	ˈbe(j)es	ˈbe(j)ɒ	ˈbe(j)em	ˈbe(j)ew	ˈbe(j)en
Ml	ˈbe(j)ɒ	ˈbe(j)es	ˈbe(j)e	ˈbe(j)em	ˈbe(j)ew	ˈbe(j)en
Mo	ˈbejɒ	ˈbejes	ˈbeje	ˈbejam	ˈbejaw	ˈbejen
Pb	ˈbejɒ	ˈbejes	ˈbeje	ˈbejam	ˈbejaw	ˈbejen
Po	ˈbejɛ	ˈbejes	ˈbejɛ	ˈbejom/em	ˈbejow/ew	ˈbejen
Pr	ˈbɛjɛ	ˈbɛjes	ˈbɛje	ˈbɛjem	ˈbɛjew	ˈbɛjen
Si	ˈbejɛ	ˈbejes	ˈbeje	ˈbejem	ˈbejew	ˈbejen
Tf	ˈbejo/a	ˈbejes	ˈbeja	ˈbejem	ˈbejew	ˈbejen
To	ˈbejɛ	ˈbejes	ˈbeje	ˈbejam	ˈbejaw	ˈbejen
Ull	ˈbejɛ	ˈbejes	ˈbeje	ˈbejom/em	ˈbejow/ew	ˈbejen
Va	ˈbeja	ˈbejes	ˈbeje	ˈbejam	ˈbejaw	ˈbejen
Vb	ˈbejɛ	ˈbejes	ˈbeje	ˈbejam	ˈbejaw	ˈbejen

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	bewˈɾe	bewˈɾas	bewˈɾa	bewˈɾɛm	bewˈɾɛw	bewˈɾan
Bi	bewˈɾe	bewˈɾas	bewˈɾa	bewˈɾem	bewˈɾew	bewˈɾan
Ca	bewˈɾe	bewˈɾas	bewˈɾa	bewˈɾɛm	bewˈɾɛw	bewˈɾan
Cp	bewˈɾe	bewˈɾas	bewˈɾa	bewˈɾɛm	bewˈɾɛw	bewˈɾan
Co	bewˈɾɛ	bewˈɾas	bewˈɾa	bewˈɾɛm	bewˈɾɛw	bewˈɾan
Fa	bewˈɾe	bewˈɾas	bewˈɾa	bewˈɾem	bewˈɾew	bewˈɾan
Fi	bewˈɾe	bewˈɾas	bewˈɾa	bewˈɾɛm	bewˈɾɛw	bewˈɾan
Gr	bewˈɾe	bewˈɾas	bewˈɾa	bewˈɾɛm	bewˈɾɛw	bewˈɾan
Gu	bewˈɾe	bewˈɾas	bewˈɾa	bewˈɾɛm	bewˈɾɛw	bewˈɾan
Ll	bewˈɾe	bewˈɾas	bewˈɾa	bewˈɾɛm	bewˈɾɛw	bewˈɾan
Mr	bewˈɾe	bewˈɾas	bewˈɾa	bewˈɾɛm	bewˈɾɛw	bewˈɾan
Ma	bewˈɾe	bewˈɾas	bewˈɾa	bewˈɾem	bewˈɾew	bewˈɾan
Ms	bewˈɾe	bewˈɾas	bewˈɾa	bewˈɾɛm	bewˈɾɛw	bewˈɾan
Ml	bewˈɾe	bewˈɾas	bewˈɾa	bewˈɾɛm	bewˈɾɛw	bewˈɾan
Mo	bewˈɾɛ	bewˈɾas	bewˈɾa	bewˈɾɛm	bewˈɾɛw	bewˈɾan
Pb	bewˈɾɛ	bewˈɾas	bewˈɾa	bewˈɾɛm	bewˈɾɛw	bewˈɾan
Po	bewˈɾe	bewˈɾas	bewˈɾa	bewˈɾɛm	bewˈɾɛw	bewˈɾan
Pr	bəwˈɾe	bəwˈɾas	bəwˈɾa	bəwˈɾɛm	bəwˈɾɛw	bəwˈɾan
Si	bewˈɾɛ	bewˈɾas	bewˈɾa	bewˈɾɛm	bewˈɾɛw	bewˈɾan
Tf	bewˈɾe	bewˈɾas	bewˈɾa	bewˈɾɛm	bewˈɾɛw	bewˈɾan
To	bewˈɾe	bewˈɾas	bewˈɾa	bewˈɾɛm	bewˈɾɛw	bewˈɾan
Ull	bewˈɾɛ	bewˈɾas	bewˈɾa	bewˈɾɛm	bewˈɾɛw	bewˈɾan
Va	bewˈɾe	bewˈɾas	bewˈɾa	bewˈɾɛm	bewˈɾɛw	bewˈɾan
Vb	bewˈɾe	bewˈɾas	bewˈɾa	bewˈɾem	bewˈɾɛw	bewˈɾan

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	bewˈɾia	bewˈɾies	bewˈɾia	bewˈɾiem	bewˈɾiew	bewˈɾien
Bi	bewˈɾiɛ	bewˈɾies	bewˈɾie	bewˈɾiɛm	bewˈɾiɛw	bewˈɾien
Ca	bewˈɾiɒ	bewˈɾies	bewˈɾie	bewˈɾiam	bewˈɾiaw	bewˈɾien
Cp	bewˈɾio/ɒ	bewˈɾies	bewˈɾiɒ	bewˈɾiem	bewˈɾiew	bewˈɾien
Co	bewˈɾiɛ	bewˈɾies	bewˈɾie	bewˈɾiem	bewˈɾiew	bewˈɾien
Fa	bewˈɾiɛ	bewˈɾies	bewˈɾiɛ	bewˈɾiem	bewˈɾiew	bewˈɾien
Fi	bewˈɾiɒ	bewˈɾies	bewˈɾie	bewˈɾiam	bewˈɾiaw	bewˈɾien
Gr	bewˈɾiɛ	bewˈɾies	bewˈɾie	bewˈɾiam	bewˈɾiaw	bewˈɾien
Gu	bewˈɾio/a	bewˈɾies	bewˈɾia	bewˈɾiem	bewˈɾiew	bewˈɾien
Ll	bewˈɾiɒ	bewˈɾies	bewˈɾie	bewˈɾiam	bewˈɾiaw	bewˈɾien
Mr	bewˈɾie	bewˈɾies	bewˈɾia	bewˈɾiem	bewˈɾiew	bewˈɾien
Ma	bewˈɾia	bewˈɾies	bewˈɾie	bewˈɾiam	bewˈɾiaw	bewˈɾien
Ms	bewˈɾiɒ	bewˈɾies	bewˈɾiɒ	bewˈɾiem	bewˈɾiew	bewˈɾien
Ml	bewˈɾiɒ	bewˈɾies	bewˈɾie	bewˈɾiem	bewˈɾiew	bewˈɾien
Mo	bewˈɾiɒ	bewˈɾies	bewˈɾie	bewˈɾiam	bewˈɾiaw	bewˈɾien
Pb	bewˈɾiɒ	bewˈɾies	bewˈɾie	bewˈɾiam	bewˈɾiaw	bewˈɾien
Po	bewˈɾiɛ	bewˈɾies	bewˈɾiɛ	bewˈɾiom/em	bewˈɾiow/ew	bewˈɾien
Pr	bəwˈɾiɛ	bəwˈɾies	bəwˈɾie	bəwˈɾiem	bəwˈɾiew	bəwˈɾien
Si	bewˈɾiɛ	bewˈɾies	bewˈɾie	bewˈɾiem	bewˈɾiew	bewˈɾien
Tf	bewˈɾio/a	bewˈɾies	bewˈɾia	bewˈɾiem	bewˈɾiew	bewˈɾien
To	bewˈɾiɛ	bewˈɾies	bewˈɾie	bewˈɾiam	bewˈɾiaw	bewˈɾien
Ull	bewˈɾiɛ	bewˈɾies	bewˈɾie	bewˈɾiom/em	bewˈɾiow/ew	bewˈɾien
Va	bewˈɾia	bewˈɾies	bewˈɾie	bewˈɾiam	bewˈɾiaw	bewˈɾien
Vb	bewˈɾiɛ	bewˈɾies	bewˈɾie	bewˈɾiam	bewˈɾiaw	bewˈɾien

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈbɛjɣi | ˈbɛjʒi	ˈbɛjɣis | ˈbɛjʒis	ˈbɛjɣi | ˈbɛjʒi	bejˈɣɛm	bejˈɣɛw	ˈbɛjɣin | ˈbɛjʒin
Bi	ˈbɛjɣɛ/i	ˈbɛjɣis	ˈbɛjɣi	bejˈɣem	bejˈɣew	ˈbɛjɣin
Ca	ˈbɛjɣɒ/i	ˈbɛjɣis	ˈbɛjɣi	bejˈɣɛm	bejˈɣɛw	ˈbɛjɣin
Cp	ˈbɛjɣi	ˈbɛjɣis	ˈbɛjɣi	bejˈɣɛm	bejˈɣɛw	ˈbɛjɣin
Co	ˈbɛjʒi	ˈbɛjʒis	ˈbɛjʒi	bejˈʒɛm	bejˈʒɛw	ˈbɛjʒin
Fa	ˈbɛjɣi | ˈbɛjʒi	ˈbɛjɣis | ˈbɛjʒis	ˈbɛjɣi | ˈbɛjʒi	bejˈɣem	bejˈɣew	ˈbɛjɣin | ˈbɛjʒin
Fi	ˈbɛjɣi	ˈbɛjɣis	ˈbɛjɣi	bejˈɣɛm	bejˈɣɛw	ˈbɛjɣin
Gr	ˈbɛjʒi	ˈbɛjʒis	ˈbɛjʒi	bejˈʒɛm	bejˈʒɛw	ˈbɛjʒin
Gu	ˈbɛjɣi	ˈbɛjɣis	ˈbɛjɣi	bejˈɣɛm	bejˈɣɛw	ˈbɛjɣin
Ll	ˈbɛjɣi | ˈbɛjʒi	ˈbɛjɣis | ˈbɛjʒis	ˈbɛjɣi | ˈbɛjʒi	bejˈɣɛm	bejˈɣɛw	ˈbɛjɣin | ˈbɛjʒin
Mr	ˈbɛjɣi	ˈbɛjɣis	ˈbɛjɣi	bejˈɣɛm	bejˈɣɛw	ˈbɛjɣin
Ma	ˈbɛjɣa/i	ˈbɛjɣis	ˈbɛjɣi	bejˈɣɛm	bejˈɣɛw	ˈbɛjɣin
Ms	ˈbɛjɣi | ˈbɛjʒi	ˈbɛjɣis | ˈbɛjʒis	ˈbɛjɣi | ˈbɛjʒi	bejˈɣɛm	bejˈɣɛw	ˈbɛjɣin | ˈbɛjʒin
Ml	ˈbɛjɣi | ˈbɛjʒi	ˈbɛjɣis | ˈbɛjʒis	ˈbɛjɣi | ˈbɛjʒi	bejˈɣɛm	bejˈɣɛw	ˈbɛjɣin | ˈbɛjʒin
Mo	ˈbɛjʒi	ˈbɛjʒis	ˈbɛjʒi	bejˈʒɛm	bejˈʒɛw	ˈbɛjʒin
Pb	ˈbɛjʒi	ˈbɛjʒis	ˈbɛjʒi	bejˈʒɛm	bejˈʒɛw	ˈbɛjʒin
Po	ˈbɛjʒi	ˈbɛjʒis	ˈbɛjʒi	bejˈʒɛm	bejˈʒɛw	ˈbɛjʒin
Pr	ˈbɛjɣi | ˈbɛjʒi	ˈbɛjɣis | ˈbɛjʒis	ˈbɛjɣi | ˈbɛjʒi	bəjˈɣɛm	bəjˈɣɛw	ˈbɛjɣin | ˈbɛjʒin
Si	ˈbɛjʒi	ˈbɛjʒis	ˈbɛjʒi	bejˈʒɛm	bejˈʒɛw	ˈbɛjʒin
Tf	ˈbɛjɣi | ˈbɛjʒi	ˈbɛjɣis | ˈbɛjʒis	ˈbɛjɣi | ˈbɛjʒi	bejˈɣɛm	bejˈɣɛw	ˈbɛjɣin | ˈbɛjʒin
To	ˈbɛjɣi | ˈbɛjʒi	ˈbɛjɣis | ˈbɛjʒis	ˈbɛjɣi | ˈbɛjʒi	bejˈɣɛm	bejˈɣɛw	ˈbɛjɣin | ˈbɛjʒin
Ull	ˈbɛjɣi | ˈbɛjʒi	ˈbɛjɣis | ˈbɛjʒis	ˈbɛjɣi | ˈbɛjʒi	bejˈɣɛm	bejˈɣɛw	ˈbɛjɣin | ˈbɛjʒin
Va	ˈbɛjɣi | ˈbɛjʒi	ˈbɛjɣis | ˈbɛjʒis	ˈbɛjɣi | ˈbɛjʒi	bejˈɣɛm	bejˈɣɛw	ˈbɛjɣin | ˈbɛjʒin
Vb	ˈbɛjɣi | ˈbɛjʒi	ˈbɛjɣis | ˈbɛjʒis	ˈbɛjɣi | ˈbɛjʒi	bejˈɣɛm	bejˈɣɛw	ˈbɛjɣin | ˈbɛjʒin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	bej'ɣes bej'ʒes	bej'ɣesis bej'ʒesis	bej'ɣes bej'ʒes	bej'ɣesim bej'ʒesim	bej'ɣesiw bej'ʒesiw	bej'ɣesin bej'ʒesin
Bi	bej'ɣes/ɛ	bej'ɣeses/is	bej'ɣes	bej'ɣesɛm/im	bej'ɣesɛw/iw	bej'ɣesen/in
Ca	bej'ɣes/ɒ	bej'ɣeses	bej'ɣes	bej'ɣesam	bej'ɣesaw	bej'ɣesen
Cp	bej'ɣes	bej'ɣesis	bej'ɣes	bej'ɣesim	bej'ɣesiw	bej'ɣesin
Co	bej'ʒes/ɛ	bej'ʒeses/is	bej'ʒes	bej'ʒesem	bej'ʒesew	bej'ʒesen/in
Fa	bej'ɣes bej'ʒes	bej'ɣesis bej'ʒesis	bej'ɣes bej'ʒes	bej'ɣesim bej'ʒesim	bej'ɣesiw bej'ʒesiw	bej'ɣesin bej'ʒesin
Fi	bej'ɣesɒ	bej'ɣeses	bej'ɣes	bej'ɣesam	bej'ɣesaw	bej'ɣesen
Gr	bej'ʒes	bej'ʒeses/is	bej'ʒes	bej'ʒesam	bej'ʒesaw	bej'ʒesen/in
Gu	bej'ɣes	bej'ɣeses	bej'ɣes	bej'ɣesem	bej'ɣesew	bej'ɣesen
Ll	bej'ɣes bej'ʒes	bej'ɣeses bej'ʒeses	bej'ɣes bej'ʒes	bej'ɣesam bej'ʒesam	bej'ɣesaw bej'ʒesaw	bej'ɣesen bej'ʒesen
Mr	bej'ɣes	bej'ɣesis	bej'ɣes	bej'ɣesim	bej'ɣesiw	bej'ɣesin
Ma	bej'ɣes/a	bej'ɣeses	bej'ɣes	bej'ɣesam	bej'ɣesaw	bej'ɣesen
Ms	bej'ɣes bej'ʒes	bej'ɣeses/is bej'ʒeses/is	bej'ɣes bej'ʒes	bej'ɣesem/im bej'ʒesem/im	bej'ɣesew/iw bej'ʒesew/iw	bej'ɣesen/in bej'ʒesen/in
Ml	bej'ɣes bej'ʒes	bej'ɣesis bej'ʒesis	bej'ɣes bej'ʒes	bej'ɣesim bej'ʒesim	bej'ɣesiw bej'ʒesiw	bej'ɣesin bej'ʒesin
Mo	bej'ʒes/ɒ	bej'ʒesis	bej'ʒes	bej'ʒesam	bej'ʒesaw	bej'ʒesin
Pb	bej'ʒes	bej'ʒeses/is	bej'ʒes	bej'ʒesam	bej'ʒesaw	bej'ʒesen/in
Po	bej'ʒes	bej'ʒesis	bej'ʒes	bej'ʒesom/im	bej'ʒesow/iw	bej'ʒesin
Pr	bəj'ɣes bəj'ʒes	bəj'ɣesis bəj'ʒesis	bəj'ɣes bəj'ʒes	bəj'ɣesim bəj'ʒesim	bəj'ɣesiw bəj'ʒesiw	bəj'ɣesin bəj'ʒesin
Si	bej'ʒes	bej'ʒesis	bej'ʒes	bej'ʒesim	bej'ʒesiw	bej'ʒesin
Tf	bej'ɣes bej'ʒes	bej'ɣeses/is bej'ʒeses/is	bej'ɣes bej'ʒes	bej'ɣesem/im bej'ʒesem/im	bej'ɣesew/iw bej'ʒesew/iw	bej'ɣesen/in bej'ʒesen/in
To	bej'ɣes bej'ʒes	bej'ɣesis bej'ʒesis	bej'ɣes bej'ʒes	bej'ɣesim bej'ʒesim	bej'ɣesiw bej'ʒesiw	bej'ɣesin bej'ʒesin
Ull	bej'ɣesɛ bej'ʒesɛ	bej'ɣeses/is bej'ʒeses/is	bej'ɣes bej'ʒes	bej'ɣesom/im bej'ʒesom/im	bej'ɣesow/iw bej'ʒesow/iw	bej'ɣesen/in bej'ʒesen/in
Va	bej'ɣes bej'ʒes	bej'ɣesis bej'ʒesis	bej'ɣes bej'ʒes	bej'ɣesam/im bej'ʒesam/im	bej'ɣesaw/iw bej'ʒesaw/iw	bej'ɣesin bej'ʒesin
Vb	bej'ɣes/ɛ bej'ʒes/ɛ	bej'ɣeses bej'ʒeses	bej'ɣes bej'ʒes	bej'ɣesam bej'ʒesam	bej'ɣesaw bej'ʒesaw	bej'ɣesen bej'ʒesen

2.4.16 Voler

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	buɬˈɣɛ	buɬˈɣɛn	buɬˈɣut
Bi	buɬˈɣe	buɬˈɣen	buɬˈɣut
Ca	buɬˈɣɛ	buɬˈɣɛn	buɬˈɣut
Cp	buɬˈɣɛ	buɬˈɣɛn	buɬˈɣut
Co	buɬˈɣɛ	buɬˈɣɛn	buɬˈɣut
Fa	buɬˈɣe	buɬˈɣen	buɬˈɣut
Fi	buɬˈɣɛ	buɬˈɣɛn	buɬˈɣut
Gr	buɬˈɣɛ	buɬˈɣɛn	buɬˈɣut
Gu	buɬˈɣɛ	buɬˈɣɛn	buɬˈɣut
Ll	buɬˈɣɛ	buɬˈɣɛn	buɬˈɣut
Mr	buɬˈɣɛ	buɬˈɣɛn	boɬˈɣut
Ma	buɬˈɣɛ	buɬˈɣɛn	boɬˈɣut
Ms	buɬˈɣɛ	buɬˈɣɛn	buɬˈɣut
Ml	buɬˈɣɛ	buɬˈɣɛn	buɬˈɣut
Mo	buɬˈɣɛ	buɬˈɣɛn	buɬˈɣut
Pb	buɬˈɣɛ	buɬˈɣɛn	buɬˈɣut
Po	buɬˈɣɛ	buɬˈɣɛn	buɬˈɣut
Pr	buɬˈɣɛ	buɬˈɣɛn	buɬˈɣut
Si	buɬˈɣɛ	buɬˈɣɛn	buɬˈɣut
Tf	buɬˈɣɛ	buɬˈɣɛn	buɬˈɣut
To	buɬˈɣɛ	buɬˈɣɛn	buɬˈɣut
Ull	buɬˈɣɛ	buɬˈɣɛn	buɬˈɣut
Va	buɬˈɣɛ	buɬˈɣɛn	buɬˈɣut
Vb	buɬˈɣɛ	buɬˈɣɛn	buɬˈɣut

Present d’indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈbuʌ	ˈbɔɬs	ˈbɔɬ	boˈɬem	boˈɬew	ˈbɔɬen
Bi	ˈbuʌ | ˈbuj	ˈbɔɬs	ˈbɔɬ	boˈɬem	boˈɬew	ˈbɔɬen
Ca	ˈbuʌ	ˈbɔɬs	ˈbɔɬ	boˈɬem	boˈɬew	ˈbɔɬen
Cp	ˈbuʌ	ˈbɔɬs	ˈbɔɬ	boˈɬem	boˈɬew	ˈbɔɬen
Co	ˈbuʌ | ˈbuj	ˈbɔɬs	ˈbɔɬ	boˈɬem	boˈɬew	ˈbɔɬen
Fa	ˈbuʌ	ˈbɔɬs	ˈbɔɬ	boˈɬem	boˈɬew	ˈbɔɬen
Fi	ˈbuʌ	ˈbɔɬs	ˈbɔɬ	boˈɬem	boˈɬew	ˈbɔɬen
Gr	ˈbuʌ	ˈbɔɬs	ˈbɔɬ	boˈɬem	boˈɬew	ˈbɔɬen
Gu	ˈbuʌ	ˈbɔɬs	ˈbɔɬ	boˈɬem	boˈɬew	ˈbɔɬen
Ll	ˈbuʌ	ˈbɔɬs	ˈbɔɬ	boˈɬem	boˈɬew	ˈbɔɬen
Mr	ˈbuʌ | ˈbuj	ˈbɔɬs	ˈbɔɬ	boˈɬem	boˈɬew	ˈbɔɬen
Ma	ˈbuʌ	ˈbɔɬs	ˈbɔɬ	boˈɬem	boˈɬew	ˈbɔɬen
Ms	ˈbuʌ	ˈbɔɬs	ˈbɔɬ	boˈɬem	boˈɬew	ˈbɔɬen
Ml	ˈbuʌ | ˈbuj	ˈbɔɬs	ˈbɔɬ	boˈɬem	boˈɬew	ˈbɔɬen
Mo	ˈbuʌ	ˈbɔɬs	ˈbɔɬ	boˈɬem	boˈɬew	ˈbɔɬen
Pb	ˈbuʌ | ˈbuj	ˈbɔɬs	ˈbɔɬ	boˈɬem	boˈɬew	ˈbɔɬen
Po	ˈbuʌ	ˈbɔɬs	ˈbɔɬ	boˈɬem	boˈɬew	ˈbɔɬen
Pr	ˈbuʌ | ˈbuj	ˈbɔɬs	ˈbɔɬ	buˈɬem	buˈɬew	ˈbɔɬen
Si	ˈbuʌ | ˈbuj	ˈbɔɬs	ˈbɔɬ	boˈɬem	boˈɬew	ˈbɔɬen
Tf	ˈbuʌ | ˈbuj	ˈbɔɬs	ˈbɔɬ	boˈɬem	boˈɬew	ˈbɔɬen
To	ˈbuʌ	ˈbɔɬs	ˈbɔɬ	boˈɬem	boˈɬew	ˈbɔɬen
Ull	ˈbuʌ | ˈbuj	ˈbɔɬs	ˈbɔɬ	boˈɬem	boˈɬew	ˈbɔɬen
Va	ˈbuʌ | ˈbuj	ˈbɔɬs	ˈbɔɬ	boˈɬem	boˈɬew	ˈbɔɬen
Vb	ˈbuʌ | ˈbuj	ˈbɔɬs	ˈbɔɬ	boˈɬem	boˈɬew	ˈbɔɬen

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	boˈʟia	boˈʟies	boˈʟia	boˈʟiem	boˈʟiew	boˈʟien
Bi	buˈʟiɛ	buˈʟies	buˈʟie	buˈʟiɛm	buˈʟiɛw	buˈʟien
Ca	boˈʟiɒ	boˈʟies	boˈʟie	boˈʟiam	boˈʟiaw	boˈʟien
Cp	buˈʟiɒ	boˈʟies	boˈʟiɒ	boˈʟiem	boˈʟiew	boˈʟien
Co	boˈʟiɛ	boˈʟies	boˈʟie	boˈʟiem	boˈʟiew	boˈʟien
Fa	buˈʟiɛ	buˈʟies	buˈʟiɛ	buˈʟiem	buˈʟiew	buˈʟien
Fi	buˈʟiɒ	buˈʟies	buˈʟie	buˈʟiam	buˈʟiaw	buˈʟien
Gr	boˈʟiɛ	boˈʟies	boˈʟie	boˈʟiam	boˈʟiaw	boˈʟien
Gu	boˈʟia	boˈʟies	boˈʟia	boˈʟiem	boˈʟiew	boˈʟien
Ll	buˈʟiɒ	buˈʟies	buˈʟie	buˈʟiam	buˈʟiaw	buˈʟien
Mr	boˈʟie	boˈʟies	boˈʟia	boˈʟiem	boˈʟiew	boˈʟien
Ma	boˈʟia	boˈʟies	boˈʟie	boˈʟiam	boˈʟiaw	boˈʟien
Ms	buˈʟio	buˈʟies	buˈʟiɒ	buˈʟiem	buˈʟiew	buˈʟien
Ml	boˈʟiɒ	boˈʟies	boˈʟie	boˈʟiem	boˈʟiew	boˈʟien
Mo	buˈʟiɒ	buˈʟies	buˈʟie	buˈʟiam	buˈʟiaw	buˈʟien
Pb	buˈʟiɒ	buˈʟies	buˈʟie	buˈʟiam	buˈʟiaw	buˈʟien
Po	buˈʟiɛ	buˈʟies	buˈʟiɛ	buˈʟiom/em	buˈʟiow/ew	buˈʟien
Pr	buˈʟiɛ	buˈʟies	buˈʟie	buˈʟiem	buˈʟiew	buˈʟien
Si	buˈʟiɛ	buˈʟies	buˈʟie	buˈʟiem	buˈʟiew	buˈʟien
Tf	buˈʟia	buˈʟies	buˈʟia	buˈʟiem	buˈʟiew	buˈʟien
To	buˈʟiɛ	buˈʟies	buˈʟie	buˈʟiam	buˈʟiaw	buˈʟien
Ull	buˈʟiɛ	buˈʟies	buˈʟie	buˈʟiom/em	buˈʟiow/ew	buˈʟien
Va	boˈʟia	boˈʟies	boˈʟie	boˈʟiam	boˈʟiaw	boˈʟien
Vb	boˈʟiɛ	boˈʟies	boˈʟie	boˈʟiam	boˈʟiaw	boˈʟien

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	boɬˈdɾe	boɬˈdɾas	boɬˈdɾa	boɬˈdɾem	boɬˈdɾew	boɬˈdɾan
Bi	boɬˈdɾe	boɬˈdɾas	boɬˈdɾa	boɬˈdɾem	boɬˈdɾew	boɬˈdɾan
Ca	boɬˈdɾe	boɬˈdɾas	boɬˈdɾa	boɬˈdɾɛm	boɬˈdɾɛw	boɬˈdɾan
Cp	boɬˈdɾe	boɬˈdɾas	boɬˈdɾa	boɬˈdɾɛm	boɬˈdɾɛw	boɬˈdɾan
Co	boɬˈdɾɛ	boɬˈdɾas	boɬˈdɾa	boɬˈdɾɛm	boɬˈdɾɛw	boɬˈdɾan
Fa	boɬˈdɾe	boɬˈdɾas	boɬˈdɾa	boɬˈdɾem	boɬˈdɾew	boɬˈdɾan
Fi	boɬˈdɾe	boɬˈdɾas	boɬˈdɾa	boɬˈdɾɛm	boɬˈdɾɛw	boɬˈdɾan
Gr	boɬˈdɾe	boɬˈdɾas	boɬˈdɾa	boɬˈdɾɛm	boɬˈdɾɛw	boɬˈdɾan
Gu	boɬˈdɾe	boɬˈdɾas	boɬˈdɾa	boɬˈdɾɛm	boɬˈdɾɛw	boɬˈdɾan
Ll	boɬˈdɾe	boɬˈdɾas	boɬˈdɾa	boɬˈdɾɛm	boɬˈdɾɛw	boɬˈdɾan
Mr	boɬˈdɾe	boɬˈdɾas	boɬˈdɾa	boɬˈdɾɛm	boɬˈdɾɛw	boɬˈdɾan
Ma	boɬˈdɾe	boɬˈdɾas	boɬˈdɾa	boɬˈdɾem	boɬˈdɾew	boɬˈdɾan
Ms	boɬˈdɾe	boɬˈdɾas	boɬˈdɾa	boɬˈdɾɛm	boɬˈdɾɛw	boɬˈdɾan
Ml	boɬˈdɾe	boɬˈdɾas	boɬˈdɾa	boɬˈdɾɛm	boɬˈdɾɛw	boɬˈdɾan
Mo	boɬˈdɾɛ	boɬˈdɾas	boɬˈdɾa	boɬˈdɾɛm	boɬˈdɾɛw	boɬˈdɾan
Pb	boɬˈdɾɛ	boɬˈdɾas	boɬˈdɾa	boɬˈdɾɛm	boɬˈdɾɛw	boɬˈdɾan
Po	boɬˈdɾe	boɬˈdɾas	boɬˈdɾa	boɬˈdɾɛm	boɬˈdɾɛw	boɬˈdɾan
Pr	buɬˈdɾe	buɬˈdɾas	buɬˈdɾa	buɬˈdɾɛm	buɬˈdɾɛw	buɬˈdɾan
Si	boɬˈdɾɛ	boɬˈdɾas	boɬˈdɾa	boɬˈdɾɛm	boɬˈdɾɛw	boɬˈdɾan
Tf	boɬˈdɾe	boɬˈdɾas	boɬˈdɾa	boɬˈdɾɛm	boɬˈdɾɛw	boɬˈdɾan
To	boɬˈdɾe	boɬˈdɾas	boɬˈdɾa	boɬˈdɾɛm	boɬˈdɾɛw	boɬˈdɾan
Ull	boɬˈdɾɛ	boɬˈdɾas	boɬˈdɾa	boɬˈdɾɛm	boɬˈdɾɛw	boɬˈdɾan
Va	boɬˈdɾe	boɬˈdɾas	boɬˈdɾa	boɬˈdɾɛm	boɬˈdɾɛw	boɬˈdɾan
Vb	boɬˈdɾe	boɬˈdɾas	boɬˈdɾa	boɬˈdɾɛm	boɬˈdɾɛw	boɬˈdɾan

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	buɫˈdɾia	buɫˈdɾies	buɫˈdɾia	buɫˈdɾiem	buɫˈdɾiew	buɫˈdɾien
Bi	buɫˈdɾiɛ	buɫˈdɾies	buɫˈdɾie	buɫˈdɾiɛm	buɫˈdɾiɛw	buɫˈdɾien
Ca	buɫˈdɾiɒ	buɫˈdɾies	buɫˈdɾie	buɫˈdɾiam	buɫˈdɾiaw	buɫˈdɾien
Cp	buɫˈdɾio/ɒ	buɫˈdɾies	buɫˈdɾiɒ	buɫˈdɾiem	buɫˈdɾiew	buɫˈdɾien
Co	boɫˈdɾiɛ	boɫˈdɾies	boɫˈdɾie	boɫˈdɾiem	boɫˈdɾiew	boɫˈdɾien
Fa	buɫˈdɾiɛ	buɫˈdɾies	buɫˈdɾiɛ	buɫˈdɾiem	buɫˈdɾiew	buɫˈdɾien
Fi	buɫˈdɾiɒ	buɫˈdɾies	buɫˈdɾie	buɫˈdɾiam	buɫˈdɾiaw	buɫˈdɾien
Gr	buɫˈdɾiɛ	buɫˈdɾies	buɫˈdɾie	buɫˈdɾiam	buɫˈdɾiaw	buɫˈdɾien
Gu	buɫˈdɾia	buɫˈdɾies	buɫˈdɾia	buɫˈdɾiem	buɫˈdɾiew	buɫˈdɾien
Ll	buɫˈdɾiɒ	buɫˈdɾies	buɫˈdɾie	buɫˈdɾiam	buɫˈdɾiaw	buɫˈdɾien
Mr	boɫˈdɾie	boɫˈdɾies	boɫˈdɾia	boɫˈdɾiem	boɫˈdɾiew	boɫˈdɾien
Ma	buɫˈdɾia	buɫˈdɾies	buɫˈdɾie	buɫˈdɾiam	buɫˈdɾiaw	buɫˈdɾien
Ms	buɫˈdɾio	buɫˈdɾies	buɫˈdɾiɒ	buɫˈdɾiem	buɫˈdɾiew	buɫˈdɾien
Ml	boɫˈdɾiɒ	boɫˈdɾies	boɫˈdɾie	boɫˈdɾiem	boɫˈdɾiew	boɫˈdɾien
Mo	buɫˈdɾiɒ	buɫˈdɾies	buɫˈdɾie	buɫˈdɾiam	buɫˈdɾiaw	buɫˈdɾien
Pb	buɫˈdɾiɒ	buɫˈdɾies	buɫˈdɾie	buɫˈdɾiam	buɫˈdɾiaw	buɫˈdɾien
Po	buɫˈdɾiɛ	buɫˈdɾies	buɫˈdɾiɛ	buɫˈdɾiom/em	buɫˈdɾiow/ew	buɫˈdɾien
Pr	buɫˈdɾiɛ	buɫˈdɾies	buɫˈdɾie	buɫˈdɾiem	buɫˈdɾiew	buɫˈdɾien
Si	buɫˈdɾiɛ	buɫˈdɾies	buɫˈdɾie	buɫˈdɾiem	buɫˈdɾiew	buɫˈdɾien
Tf	boɫˈdɾia	boɫˈdɾies	boɫˈdɾia	boɫˈdɾiem	boɫˈdɾiew	boɫˈdɾien
To	buɫˈdɾiɛ	buɫˈdɾies	buɫˈdɾie	buɫˈdɾiam	buɫˈdɾiaw	buɫˈdɾien
Ull	boɫˈdɾiɛ	boɫˈdɾies	boɫˈdɾie	boɫˈdɾiom/em	boɫˈdɾiow/ew	boɫˈdɾien
Va	boɫˈdɾia	boɫˈdɾies	boɫˈdɾie	boɫˈdɾiam	boɫˈdɾiaw	boɫˈdɾien
Vb	buɫˈdɾiɛ	buɫˈdɾies	buɫˈdɾie	buɫˈdɾiam	buɫˈdɾiaw	buɫˈdɾien

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈbuɫɣi	ˈbuɫɣis	ˈbuɫɣi	buˈɫɣem	buˈɫɣew	ˈbuɫɣin
Bi	ˈbuɫɣɛ/i	ˈbuɫɣis	ˈbuɫɣi	buˈɫɣem	buˈɫɣew	ˈbuɫɣin
Ca	ˈbuɫɣɒ/i	ˈbuɫɣis	ˈbuɫɣi	buˈɫɣem	buˈɫɣew	ˈbuɫɣin
Cp	ˈbuɫɣi	ˈbuɫɣis	ˈbuɫɣi	buˈɫɣem	buˈɫɣew	ˈbuɫɣin
Co	ˈbuɫɣɛ/i	ˈbuɫɣis	ˈbuɫɣi	buˈɫɣem	buˈɫɣew	ˈbuɫɣin
Fa	ˈbuɫɣi	ˈbuɫɣis	ˈbuɫɣi	buˈɫɣem	buˈɫɣew	ˈbuɫɣin
Fi	ˈbuɫɣi	ˈbuɫɣis	ˈbuɫɣi	buˈɫɣem	buˈɫɣew	ˈbuɫɣin
Gr	ˈbuɫɣi	ˈbuɫɣis	ˈbuɫɣi	buˈɫɣem	buˈɫɣew	ˈbuɫɣin
Gu	ˈbuɫɣi	ˈbuɫɣis	ˈbuɫɣi	buˈɫɣem	buˈɫɣew	ˈbuɫɣin
Ll	ˈbuɫɣi	ˈbuɫɣis	ˈbuɫɣi	buˈɫɣem	buˈɫɣew	ˈbuɫɣin
Mr	ˈbuɫɣi	ˈbuɫɣis	ˈbuɫɣi	buˈɫɣem	buˈɫɣew	ˈbuɫɣin
Ma	ˈbuɫɣa/i	ˈbuɫɣis	ˈbuɫɣi	buˈɫɣem	buˈɫɣew	ˈbuɫɣin
Ms	ˈbuɫɣi	ˈbuɫɣis	ˈbuɫɣi	buˈɫɣem	buˈɫɣew	ˈbuɫɣin
Ml	ˈbuɫɣi	ˈbuɫɣis	ˈbuɫɣi	buˈɫɣem	buˈɫɣew	ˈbuɫɣin
Mo	ˈbuɫɣi	ˈbuɫɣis	ˈbuɫɣi	buˈɫɣem	buˈɫɣew	ˈbuɫɣin
Pb	ˈbuɫɣi	ˈbuɫɣis	ˈbuɫɣi	buˈɫɣem	buˈɫɣew	ˈbuɫɣin
Po	ˈbuɫɣi	ˈbuɫɣis	ˈbuɫɣi	buˈɫɣem	buˈɫɣew	ˈbuɫɣin
Pr	ˈbuɫɣi	ˈbuɫɣis	ˈbuɫɣi	buˈɫɣem	buˈɫɣew	ˈbuɫɣin
Si	ˈbuɫɣi	ˈbuɫɣis	ˈbuɫɣi	buˈɫɣem	buˈɫɣew	ˈbuɫɣin
Tf	ˈbuɫɣi	ˈbuɫɣis	ˈbuɫɣi	buˈɫɣem	buˈɫɣew	ˈbuɫɣin
To	ˈbuɫɣi	ˈbuɫɣis	ˈbuɫɣi	buˈɫɣem	buˈɫɣew	ˈbuɫɣin
Ull	ˈbuɫɣɛ/i	ˈbuɫɣis	ˈbuɫɣi	buˈɫɣem	buˈɫɣew	ˈbuɫɣin
Va	ˈbuɫɣi	ˈbuɫɣis	ˈbuɫɣi	buˈɫɣem	buˈɫɣew	ˈbuɫɣin
Vb	ˈbuɫɣi	ˈbuɫɣis	ˈbuɫɣi	buˈɫɣem	buˈɫɣew	ˈbuɫɣin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	buɬˈɣes	buɬˈɣesis	buɬˈɣes	buɬˈɣesim	buɬˈɣesiw	buɬˈɣesin
Bi	buɬˈɣes/ɛ	buɬˈɣeses/is	buɬˈɣes	buɬˈɣesɛm/im	buɬˈɣesɛw/iw	buɬˈɣesen/in
Ca	buɬˈɣes/ɒ	buɬˈɣesis	buɬˈɣes	buɬˈɣesam	buɬˈɣesaw	buɬˈɣesin
Cp	buɬˈɣes	buɬˈɣesis	buɬˈɣes	buɬˈɣesim	buɬˈɣesiw	buɬˈɣesin
Co	buɬˈɣes/ɛ	buɬˈɣeses/is	buɬˈɣes	buɬˈɣesem	buɬˈɣesew	buɬˈɣesen/in
Fa	buɬˈɣes	buɬˈɣesis	buɬˈɣes	buɬˈɣesim	buɬˈɣesiw	buɬˈɣesin
Fi	buɬˈɣesɒ	buɬˈɣeses	buɬˈɣes	buɬˈɣesam	buɬˈɣesaw	buɬˈɣesen
Gr	buɬˈɣes	buɬˈɣeses/is	buɬˈɣes	buɬˈɣesam	buɬˈɣesaw	buɬˈɣesen/in
Gu	buɬˈɣes	buɬˈɣeses	buɬˈɣes	buɬˈɣesem	buɬˈɣesew	buɬˈɣesen
Ll	buɬˈɣes	buɬˈɣeses	buɬˈɣes	buɬˈɣesam	buɬˈɣesaw	buɬˈɣesen
Mr	buɬˈɣes	buɬˈɣesis	buɬˈɣes	buɬˈɣesim	buɬˈɣesiw	buɬˈɣesin
Ma	buɬˈɣes/a	buɬˈɣeses	buɬˈɣes	buɬˈɣesam	buɬˈɣesaw	buɬˈɣesen
Ms	buɬˈɣes	buɬˈɣeses/is	buɬˈɣes	buɬˈɣesem/im	buɬˈɣesew/iw	buɬˈɣesen/in
Ml	buɬˈɣes	buɬˈɣesis	buɬˈɣes	buɬˈɣesim	buɬˈɣesiw	buɬˈɣesin
Mo	buɬˈɣes/ɒ	buɬˈɣesis	buɬˈɣes	buɬˈɣesam	buɬˈɣesaw	buɬˈɣesin
Pb	buɬˈɣes	buɬˈɣeses/is	buɬˈɣes	buɬˈɣesam	buɬˈɣesaw	buɬˈɣesen/in
Po	buɬˈɣes	buɬˈɣesis	buɬˈɣes	buɬˈɣesom/im	buɬˈɣesow/iw	buɬˈɣesin
Pr	buɬˈɣes	buɬˈɣesis	buɬˈɣes	buɬˈɣesim	buɬˈɣesiw	buɬˈɣesin
Si	buɬˈɣes	buɬˈɣesis	buɬˈɣes	buɬˈɣesim	buɬˈɣesiw	buɬˈɣesin
Tf	buɬˈɣes	buɬˈɣeses/is	buɬˈɣes	buɬˈɣesem/im	buɬˈɣesew/iw	buɬˈɣesen/in
To	buɬˈɣes	buɬˈɣesis	buɬˈɣes	buɬˈɣesim	buɬˈɣesiw	buɬˈɣesin
Ull	buɬˈɣesɛ	buɬˈɣeses/is	buɬˈɣes	buɬˈɣesom/im	buɬˈɣesow/iw	buɬˈɣesen/in
Va	buɬˈɣes	buɬˈɣesis	buɬˈɣes	buɬˈɣesam/im	buɬˈɣesaw/iw	buɬˈɣesin
Vb	buɬˈɣes/ɛ	buɬˈɣeses	buɬˈɣes	buɬˈɣesam	buɬˈɣesaw	buɬˈɣesen

2.5 VERBS DEL III GRUP

2.5.1 Bullir

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	buˈʎi	buˈʎin	buˈʎit
Bi	buˈʎi	buˈʎin	buˈʎit
Ca	buˈʎi	buˈʎin	buˈʎit
Cp	buˈʎi	buˈʎin	buˈʎit
Co	buˈʎi	buˈʎin	buˈʎit
Fa	buˈʎi	buˈʎin	buˈʎit
Fi	buˈʎi	buˈʎin	buˈʎit
Gr	buˈʎi	buˈʎin	buˈʎit
Gu	buˈʎi	buˈʎin	buˈʎit
Ll	buˈʎi	buˈʎin	buˈʎit
Mr	buˈʎi	buˈʎin	buˈʎit
Ma	buˈʎi	buˈʎin	buˈʎit
Ms	buˈʎi	buˈʎin	buˈʎit
Ml	buˈʎi	buˈʎin	buˈʎit
Mo	buˈʎi	buˈʎin	buˈʎit
Pb	buˈʎi	buˈʎin	buˈʎit
Po	buˈʎi	buˈʎin	buˈʎit
Pr	buˈʎi	buˈʎin	buˈʎit
Si	buˈʎi	buˈʎin	buˈʎit
Tf	buˈʎi	buˈʎin	buˈʎit
To	buˈʎi	buˈʎin	buˈʎit
Ull	buˈʎi	buˈʎin	buˈʎit
Va	buˈʎi	buˈʎin	buˈʎit
Vb	buˈʎi	buˈʎin	buˈʎit

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈbuʎ	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Bi	ˈbuʎ	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Ca	ˈbuʎ	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Cp	ˈbuʎ	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Co	ˈbuʎ	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Fa	ˈbuʎ	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Fi	ˈbuʎ	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Gr	ˈbuʎ	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Gu	ˈbuʎ	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Ll	ˈbuʎ	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Mr	ˈbuʎ	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Ma	ˈbuʎ	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Ms	ˈbuʎ	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Ml	ˈbuʎ	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Mo	ˈbuʎ	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Pb	ˈbuʎ	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Po	ˈbuʎ	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Pr	ˈbuʎ	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Si	ˈbuʎ	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Tf	ˈbuʎ	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
To	ˈbuʎ	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Ull	ˈbuʎ	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Va	ˈbuʎ	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Vb	ˈbuʎ	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈbuʎo	ˈbuʎes	ˈbuʎ	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎen
Bi	ˈbuʎo	ˈbuʎtʃ	ˈbuʎ	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎen
Ca	ˈbuʎo	ˈbuʎtʃ	ˈbuʎ	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎen
Cp	ˈbuʎo	ˈbuʎes	ˈbuʎ	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎen
Co	ˈbuʎo	ˈbuʎes	ˈbuʎ	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎen
Fa	ˈbuʎo	ˈbuʎtʃ	ˈbuʎ	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎen
Fi	ˈbuʎo	ˈbuʎtʃ	ˈbuʎ	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎen
Gr	ˈbuʎo	ˈbuʎtʃ	ˈbuʎ	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎen
Gu	ˈbuʎo	ˈbuʎes	ˈbuʎ	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎen
Ll	ˈbuʎo	ˈbuʎtʃ	ˈbuʎ	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎen
Mr	ˈbuʎo	ˈbuʎes	ˈbuʎ	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎen
Ma	ˈbuʎo	ˈbuʎtʃ	ˈbuʎ	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎen
Ms	ˈbuʎo	ˈbuʎes	ˈbuʎ	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎen
Ml	ˈbuʎo	ˈbuʎes	ˈbuʎ	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎen
Mo	ˈbuʎo	ˈbuʎtʃ	ˈbuʎ	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎen
Pb	ˈbuʎo	ˈbuʎtʃ | ˈbuʎes	ˈbuʎ	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎen
Po	ˈbuʎo	ˈbuʎtʃ	ˈbuʎ	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎen
Pr	ˈbuʎu	ˈbuʎtʃ	ˈbuʎ	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎen
Si	ˈbuʎo	ˈbuʎtʃ	ˈbuʎ	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎen
Tf	ˈbuʎo	ˈbuʎtʃ	ˈbuʎ	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎen
To	ˈbuʎo	ˈbuʎes	ˈbuʎ	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎen
Ull	ˈbuʎo	ˈbuʎtʃ	ˈbuʎ	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎen
Va	ˈbuʎo	ˈbuʎtʃ	ˈbuʎ	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎen
Vb	ˈbuʎo	ˈbuʎtʃ | ˈbuʎes	ˈbuʎ	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎen

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	buˈʎia	buˈʎies	buˈʎia	buˈʎiem	buˈʎiew	buˈʎien
Bi	buˈʎiɛ	buˈʎies	buˈʎie	buˈʎiɛm	buˈʎiɛw	buˈʎien
Ca	buˈʎiɒ	buˈʎies	buˈʎie	buˈʎiam	buˈʎiaw	buˈʎien
Cp	buˈʎio/ɒ	buˈʎies	buˈʎiɒ	buˈʎiem	buˈʎiew	buˈʎien
Co	buˈʎiɛ	buˈʎies	buˈʎie	buˈʎiem	buˈʎiew	buˈʎien
Fa	buˈʎiɛ	buˈʎies	buˈʎiɛ	buˈʎiem	buˈʎiew	buˈʎien
Fi	buˈʎiɒ	buˈʎies	buˈʎie	buˈʎiam	buˈʎiaw	buˈʎien
Gr	buˈʎiɛ	buˈʎies	buˈʎie	buˈʎiam	buˈʎiaw	buˈʎien
Gu	buˈʎio/a	buˈʎies	buˈʎia	buˈʎiem	buˈʎiew	buˈʎien
Ll	buˈʎiɒ	buˈʎies	buˈʎie	buˈʎiam	buˈʎiaw	buˈʎien
Mr	buˈʎie	buˈʎies	buˈʎia	buˈʎiem	buˈʎiew	buˈʎien
Ma	buˈʎia	buˈʎies	buˈʎie	buˈʎiam	buˈʎiaw	buˈʎien
Ms	buˈʎio	buˈʎies	buˈʎiɒ	buˈʎiem	buˈʎiew	buˈʎien
Ml	buˈʎiɒ	buˈʎies	buˈʎie	buˈʎiem	buˈʎiew	buˈʎien
Mo	buˈʎiɒ	buˈʎies	buˈʎie	buˈʎiam	buˈʎiaw	buˈʎien
Pb	buˈʎiɒ	buˈʎies	buˈʎie	buˈʎiam	buˈʎiaw	buˈʎien
Po	buˈʎiɛ	buˈʎies	buˈʎiɛ	buˈʎiom/em	buˈʎiow/ew	buˈʎien
Pr	buˈʎiɛ	buˈʎies	buˈʎie	buˈʎiem	buˈʎiew	buˈʎien
Si	buˈʎiɛ	buˈʎies	buˈʎie	buˈʎiem	buˈʎiew	buˈʎien
Tf	buˈʎio/a	buˈʎies	buˈʎia	buˈʎiem	buˈʎiew	buˈʎien
To	buˈʎiɛ	buˈʎies	buˈʎie	buˈʎiam	buˈʎiaw	buˈʎien
Ull	buˈʎiɛ	buˈʎies	buˈʎie	buˈʎiom/em	buˈʎiow/ew	buˈʎien
Va	buˈʎia	buˈʎies	buˈʎie	buˈʎiam	buˈʎiaw	buˈʎien
Vb	buˈʎiɛ	buˈʎies	buˈʎie	buˈʎiam	buˈʎiaw	buˈʎien

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	buʌi'ɾe	buʌi'ɾas	buʌi'ɾa	buʌi'ɾem	buʌi'ɾew	buʌi'ɾan
Bi	buʌi'ɾe	buʌi'ɾas	buʌi'ɾa	buʌi'ɾem	buʌi'ɾew	buʌi'ɾan
Ca	buʌi'ɾe	buʌi'ɾas	buʌi'ɾa	buʌi'ɾɛm	buʌi'ɾɛw	buʌi'ɾan
Cp	buʌi'ɾe	buʌi'ɾas	buʌi'ɾa	buʌi'ɾɛm	buʌi'ɾɛw	buʌi'ɾan
Co	buʌi'ɾɛ	buʌi'ɾas	buʌi'ɾa	buʌi'ɾɛm	buʌi'ɾɛw	buʌi'ɾan
Fa	buʌi'ɾe	buʌi'ɾas	buʌi'ɾa	buʌi'ɾem	buʌi'ɾew	buʌi'ɾan
Fi	buʌi'ɾe	buʌi'ɾas	buʌi'ɾa	buʌi'ɾɛm	buʌi'ɾɛw	buʌi'ɾan
Gr	buʌi'ɾe	buʌi'ɾas	buʌi'ɾa	buʌi'ɾɛm	buʌi'ɾɛw	buʌi'ɾan
Gu	buʌi'ɾe	buʌi'ɾas	buʌi'ɾa	buʌi'ɾɛm	buʌi'ɾɛw	buʌi'ɾan
Ll	buʌi'ɾe	buʌi'ɾas	buʌi'ɾa	buʌi'ɾɛm	buʌi'ɾɛw	buʌi'ɾan
Mr	buʌi'ɾe	buʌi'ɾas	buʌi'ɾa	buʌi'ɾɛm	buʌi'ɾɛw	buʌi'ɾan
Ma	buʌi'ɾe	buʌi'ɾas	buʌi'ɾa	buʌi'ɾem	buʌi'ɾew	buʌi'ɾan
Ms	buʌi'ɾe	buʌi'ɾas	buʌi'ɾa	buʌi'ɾɛm	buʌi'ɾɛw	buʌi'ɾan
Ml	buʌi'ɾe	buʌi'ɾas	buʌi'ɾa	buʌi'ɾɛm	buʌi'ɾɛw	buʌi'ɾan
Mo	buʌi'ɾɛ	buʌi'ɾas	buʌi'ɾa	buʌi'ɾɛm	buʌi'ɾɛw	buʌi'ɾan
Pb	buʌi'ɾɛ	buʌi'ɾas	buʌi'ɾa	buʌi'ɾɛm	buʌi'ɾɛw	buʌi'ɾan
Po	buʌi'ɾe	buʌi'ɾas	buʌi'ɾa	buʌi'ɾɛm	buʌi'ɾɛw	buʌi'ɾan
Pr	buʌi'ɾe	buʌi'ɾas	buʌi'ɾa	buʌi'ɾɛm	buʌi'ɾɛw	buʌi'ɾan
Si	buʌi'ɾɛ	buʌi'ɾas	buʌi'ɾa	buʌi'ɾɛm	buʌi'ɾɛw	buʌi'ɾan
Tf	buʌi'ɾe	buʌi'ɾas	buʌi'ɾa	buʌi'ɾɛm	buʌi'ɾɛw	buʌi'ɾan
To	buʌi'ɾe	buʌi'ɾas	buʌi'ɾa	buʌi'ɾɛm	buʌi'ɾɛw	buʌi'ɾan
Ull	buʌi'ɾɛ	buʌi'ɾas	buʌi'ɾa	buʌi'ɾɛm	buʌi'ɾɛw	buʌi'ɾan
Va	buʌi'ɾe	buʌi'ɾas	buʌi'ɾa	buʌi'ɾɛm	buʌi'ɾɛw	buʌi'ɾan
Vb	buʌi'ɾe	buʌi'ɾas	buʌi'ɾa	buʌi'ɾɛm	buʌi'ɾɛw	buʌi'ɾan

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	buʌi'ɾia	buʌi'ɾies	buʌi'ɾia	buʌi'ɾiem	buʌi'ɾiew	buʌi'ɾien
Bi	buʌi'ɾiɛ	buʌi'ɾies	buʌi'ɾie	buʌi'ɾiɛm	buʌi'ɾiɛw	buʌi'ɾien
Ca	buʌi'ɾiɒ	buʌi'ɾies	buʌi'ɾie	buʌi'ɾiam	buʌi'ɾiaw	buʌi'ɾien
Cp	buʌi'ɾio/ɒ	buʌi'ɾies	buʌi'ɾiɒ	buʌi'ɾiem	buʌi'ɾiew	buʌi'ɾien
Co	buʌi'ɾiɛ	buʌi'ɾies	buʌi'ɾie	buʌi'ɾiem	buʌi'ɾiew	buʌi'ɾien
Fa	buʌi'ɾiɛ	buʌi'ɾies	buʌi'ɾiɛ	buʌi'ɾiem	buʌi'ɾiew	buʌi'ɾien
Fi	buʌi'ɾiɒ	buʌi'ɾies	buʌi'ɾie	buʌi'ɾiam	buʌi'ɾiaw	buʌi'ɾien
Gr	buʌi'ɾiɛ	buʌi'ɾies	buʌi'ɾie	buʌi'ɾiam	buʌi'ɾiaw	buʌi'ɾien
Gu	buʌi'ɾio/a	buʌi'ɾies	buʌi'ɾia	buʌi'ɾiem	buʌi'ɾiew	buʌi'ɾien
Ll	buʌi'ɾiɒ	buʌi'ɾies	buʌi'ɾie	buʌi'ɾiam	buʌi'ɾiaw	buʌi'ɾien
Mr	buʌi'ɾie	buʌi'ɾies	buʌi'ɾia	buʌi'ɾiem	buʌi'ɾiew	buʌi'ɾien
Ma	buʌi'ɾia	buʌi'ɾies	buʌi'ɾie	buʌi'ɾiam	buʌi'ɾiaw	buʌi'ɾien
Ms	buʌi'ɾio	buʌi'ɾies	buʌi'ɾiɒ	buʌi'ɾiem	buʌi'ɾiew	buʌi'ɾien
Ml	buʌi'ɾiɒ	buʌi'ɾies	buʌi'ɾie	buʌi'ɾiem	buʌi'ɾiew	buʌi'ɾien
Mo	buʌi'ɾiɒ	buʌi'ɾies	buʌi'ɾie	buʌi'ɾiam	buʌi'ɾiaw	buʌi'ɾien
Pb	buʌi'ɾiɒ	buʌi'ɾies	buʌi'ɾie	buʌi'ɾiam	buʌi'ɾiaw	buʌi'ɾien
Po	buʌi'ɾiɛ	buʌi'ɾies	buʌi'ɾiɛ	buʌi'ɾiom/em	buʌi'ɾiow/ew	buʌi'ɾien
Pr	buʌi'ɾiɛ	buʌi'ɾies	buʌi'ɾie	buʌi'ɾiem	buʌi'ɾiew	buʌi'ɾien
Si	buʌi'ɾiɛ	buʌi'ɾies	buʌi'ɾie	buʌi'ɾiem	buʌi'ɾiew	buʌi'ɾien
Tf	buʌi'ɾio/a	buʌi'ɾies	buʌi'ɾia	buʌi'ɾiem	buʌi'ɾiew	buʌi'ɾien
To	buʌi'ɾiɛ	buʌi'ɾies	buʌi'ɾie	buʌi'ɾiam	buʌi'ɾiaw	buʌi'ɾien
Ull	buʌi'ɾiɛ	buʌi'ɾies	buʌi'ɾie	buʌi'ɾiom/em	buʌi'ɾiow/ew	buʌi'ɾien
Va	buʌi'ɾia	buʌi'ɾies	buʌi'ɾie	buʌi'ɾiam	buʌi'ɾiaw	buʌi'ɾien
Vb	buʌi'ɾiɛ	buʌi'ɾies	buʌi'ɾie	buʌi'ɾiam	buʌi'ɾiaw	buʌi'ɾien

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈbuʎi	ˈbuʎis	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Bi	ˈbuʎɛ/i	ˈbuʎis	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Ca	ˈbuʎɒ/i	ˈbuʎis	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Cp	ˈbuʎi	ˈbuʎis	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Co	ˈbuʎi	ˈbuʎis	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Fa	ˈbuʎi	ˈbuʎis	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Fi	ˈbuʎi	ˈbuʎis	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Gr	ˈbuʎi	ˈbuʎis	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Gu	ˈbuʎi	ˈbuʎis	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Ll	ˈbuʎi	ˈbuʎis	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Mr	ˈbuʎi	ˈbuʎis	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Ma	ˈbuʎa/i	ˈbuʎis	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Ms	ˈbuʎi	ˈbuʎis	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Ml	ˈbuʎi	ˈbuʎis	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Mo	ˈbuʎi	ˈbuʎis	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Pb	ˈbuʎi	ˈbuʎis	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Po	ˈbuʎi	ˈbuʎis	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Pr	ˈbuʎi	ˈbuʎis	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Si	ˈbuʎi	ˈbuʎis	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Tf	ˈbuʎi	ˈbuʎis	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
To	ˈbuʎi	ˈbuʎis	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Ull	ˈbuʎɛ/i	ˈbuʎis	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Va	ˈbuʎi	ˈbuʎis	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin
Vb	ˈbuʎi	ˈbuʎis	ˈbuʎi	buˈʎim	buˈʎiw	ˈbuʎin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	buˈʎis	buˈʎisis	buˈʎis	buˈʎisim	buˈʎisiw	buˈʎisin
Bi	buˈʎis/ɛ	buˈʎises/is	buˈʎis	buˈʎisɛm/im	buˈʎisɛw/iw	buˈʎisen/in
Ca	buˈʎis/ɒ	buˈʎises	buˈʎis	buˈʎisam	buˈʎisaw	buˈʎisen
Cp	buˈʎis	buˈʎisis	buˈʎis	buˈʎisim	buˈʎisiw	buˈʎisin
Co	buʎiˈɣes/ɛ	buʎiˈɣeses/is	buʎiˈɣes	buʎiˈɣesem	buʎiˈɣesew	buʎiˈɣesen/in
Fa	buˈʎis	buˈʎisis	buˈʎis	buˈʎisim	buˈʎisiw	buˈʎisin
Fi	buˈʎisɒ	buˈʎises	buˈʎis	buˈʎisam	buˈʎisaw	buˈʎisen
Gr	buˈʎis	buˈʎises/is	buˈʎis	buˈʎisam	buˈʎisaw	buˈʎisen/in
Gu	buˈʎis	buˈʎises	buˈʎis	buˈʎisem	buˈʎisew	buˈʎisen
Ll	buˈʎis	buˈʎises	buˈʎis	buˈʎisam	buˈʎisaw	buˈʎisen
Mr	buˈʎis	buˈʎisis	buˈʎis	buˈʎisim	buˈʎisiw	buˈʎisin
Ma	buˈʎis/a	buˈʎises	buˈʎis	buˈʎisam	buˈʎisaw	buˈʎisen
Ms	buʎiˈɣes	buʎiˈɣeses/is	buʎiˈɣes	buʎiˈɣesem/im	buʎiˈɣesew/iw	buʎiˈɣesen/in
Ml	buˈʎis	buˈʎisis	buˈʎis	buˈʎisim	buˈʎisiw	buˈʎisin
Mo	buˈʎis/ɒ	buˈʎisis	buˈʎis	buˈʎisam	buˈʎisaw	buˈʎisin
Pb	buˈʎis	buˈʎises/is	buˈʎis	buˈʎisam	buˈʎisaw	buˈʎisen/in
Po	buʎiˈɣes	buʎiˈɣesis	buʎiˈɣes	buʎiˈɣesom/im	buʎiˈɣesow/iw	buʎiˈɣesin
Pr	buˈʎis	buˈʎisis	buˈʎis	buˈʎisim	buˈʎisiw	buˈʎisin
Si	buˈʎis	buˈʎisis	buˈʎis	buˈʎisim	buˈʎisiw	buˈʎisin
Tf	buˈʎis	buˈʎises/is	buˈʎis	buˈʎisem/im	buˈʎisew/iw	buˈʎisen/in
To	buˈʎis	buˈʎisis	buˈʎis	buˈʎisim	buˈʎisiw	buˈʎisin
Ull	buˈʎisɛ	buˈʎises/is	buˈʎis	buˈʎisom/im	buˈʎisow/iw	buˈʎisen/in
Va	buˈʎis	buˈʎisis	buˈʎis	buˈʎisam/im	buˈʎisaw/iw	buˈʎisin
Vb	buˈʎis/ɛ	buˈʎises	buˈʎis	buˈʎisam	buˈʎisaw	buˈʎisen

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2.5.2 Collir

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	kuˈʎi	kuˈʎin	kuˈʎit
Bi	kuˈʎi	kuˈʎin	kuˈʎit
Ca	kuˈʎi	kuˈʎin	kuˈʎit
Cp	kuˈʎi	kuˈʎin	kuˈʎit
Co	kuˈʎi	kuˈʎin	kuˈʎit
Fa	kuˈʎi	kuˈʎin	kuˈʎit
Fi	kuˈʎi	kuˈʎin	kuˈʎit
Gr	kuˈʎi	kuˈʎin	kuˈʎit
Gu	kuˈʎi	kuˈʎin	kuˈʎit
Ll	kuˈʎi	kuˈʎin	kuˈʎit
Mr	kuˈʎi	kuˈʎin	kuˈʎit
Ma	kuˈʎi	kuˈʎin	kuˈʎit
Ms	kuˈʎi	kuˈʎin	kuˈʎit
Ml	kuˈʎi	kuˈʎin	kuˈʎit
Mo	kuˈʎi	kuˈʎin	kuˈʎit
Pb	kuˈʎi	kuˈʎin	kuˈʎit
Po	kuˈʎi	kuˈʎin	kuˈʎit
Pr	kuˈʎi	kuˈʎin	kuˈʎit
Si	kuˈʎi	kuˈʎin	kuˈʎit
Tf	kuˈʎi	kuˈʎin	kuˈʎit
To	kuˈʎi	kuˈʎin	kuˈʎit
Ull	kuˈʎi	kuˈʎin	kuˈʎit
Va	kuˈʎi	kuˈʎin	kuˈʎit
Vb	kuˈʎi	kuˈʎin	kuˈʎit

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈkuʎ	ˈkuʎi	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎin
Bi	ˈkuʎ	ˈkuʎi	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎin
Ca	ˈkuʎ	ˈkuʎi	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎin
Cp	ˈkuʎ	ˈkuʎi	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎin
Co	ˈkuʎ	ˈkuʎi	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎin
Fa	ˈkuʎ	ˈkuʎi	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎin
Fi	ˈkuʎ	ˈkuʎi	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎin
Gr	ˈkuʎ	ˈkuʎi	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎin
Gu	ˈkuʎ	ˈkuʎi	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎin
Ll	ˈkuʎ	ˈkuʎi	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎin
Mr	ˈkuʎ	ˈkuʎi	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎin
Ma	ˈkuʎ	ˈkuʎi	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎin
Ms	ˈkuʎ	ˈkuʎi	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎin
Ml	ˈkuʎ	ˈkuʎi	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎin
Mo	ˈkuʎ	ˈkuʎi	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎin
Pb	ˈkuʎ	ˈkuʎi	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎin
Po	ˈkuʎ	ˈkuʎi	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎin
Pr	ˈkuʎ	ˈkuʎi	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎin
Si	ˈkuʎ	ˈkuʎi	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎin
Tf	ˈkuʎ	ˈkuʎi	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎin
To	ˈkuʎ	ˈkuʎi	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎin
Ull	ˈkuʎ	ˈkuʎi	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎin
Va	ˈkuʎ	ˈkuʎi	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎin
Vb	ˈkuʎ	ˈkuʎi	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎin

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈkuʎo	ˈkuʎes	ˈkuʎ	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎen
Bi	ˈkuʎo	ˈkuʎtʃ	ˈkuʎ	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎen
Ca	ˈkuʎo	ˈkuʎtʃ	ˈkuʎ	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎen
Cp	ˈkuʎo	ˈkuʎes	ˈkuʎ	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎen
Co	ˈkuʎo	ˈkuʎes	ˈkuʎ	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎen
Fa	ˈkuʎo	ˈkuʎtʃ	ˈkuʎ	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎen
Fi	ˈkuʎo	ˈkuʎtʃ	ˈkuʎ	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎen
Gr	ˈkuʎo	ˈkuʎtʃ	ˈkuʎ	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎen
Gu	ˈkuʎo	ˈkuʎtʃ	ˈkuʎ	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎen
Ll	ˈkuʎo	ˈkuʎtʃ	ˈkuʎ	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎen
Mr	ˈkuʎo	ˈkuʎes	ˈkuʎ	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎen
Ma	ˈkuʎo	ˈkuʎtʃ	ˈkuʎ	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎen
Ms	ˈkuʎo	ˈkuʎes	ˈkuʎ	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎen
Ml	ˈkuʎo	ˈkuʎtʃ	ˈkuʎ	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎen
Mo	ˈkuʎo	ˈkuʎtʃ	ˈkuʎ	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎen
Pb	ˈkuʎo	ˈkuʎtʃ | ˈkuʎes	ˈkuʎ	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎen
Po	ˈkuʎo	ˈkuʎtʃ	ˈkuʎ	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎen
Pr	ˈkuʎu	ˈkuʎes	ˈkuʎ	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎen
Si	ˈkuʎo	ˈkuʎtʃ	ˈkuʎ	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎen
Tf	ˈkuʎo	ˈkuʎes	ˈkuʎ	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎen
To	ˈkuʎo	ˈkuʎtʃ	ˈkuʎ	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎen
Ull	ˈkuʎo	ˈkuʎtʃ	ˈkuʎ	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎen
Va	ˈkuʎo	ˈkuʎtʃ	ˈkuʎ	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎen
Vb	ˈkuʎo	ˈkuʎtʃ	ˈkuʎ	kuˈʎim	kuˈʎiw	ˈkuʎen

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	kuˈʎia	kuˈʎies	kuˈʎia	kuˈʎiem	kuˈʎiew	kuˈʎien
Bi	kuˈʎiɛ	kuˈʎies	kuˈʎie	kuˈʎiɛm	kuˈʎiɛw	kuˈʎien
Ca	kuˈʎiɒ	kuˈʎies	kuˈʎie	kuˈʎiam	kuˈʎiaw	kuˈʎien
Cp	kuˈʎio/ɒ	kuˈʎies	kuˈʎiɒ	kuˈʎiem	kuˈʎiew	kuˈʎien
Co	kuˈʎiɛ	kuˈʎies	kuˈʎie	kuˈʎiem	kuˈʎiew	kuˈʎien
Fa	kuˈʎiɛ	kuˈʎies	kuˈʎiɛ	kuˈʎiem	kuˈʎiew	kuˈʎien
Fi	kuˈʎiɒ	kuˈʎies	kuˈʎie	kuˈʎiam	kuˈʎiaw	kuˈʎien
Gr	kuˈʎiɛ	kuˈʎies	kuˈʎie	kuˈʎiam	kuˈʎiaw	kuˈʎien
Gu	kuˈʎio/a	kuˈʎies	kuˈʎia	kuˈʎiem	kuˈʎiew	kuˈʎien
Ll	kuˈʎiɒ	kuˈʎies	kuˈʎie	kuˈʎiam	kuˈʎiaw	kuˈʎien
Mr	kuˈʎie	kuˈʎies	kuˈʎia	kuˈʎiem	kuˈʎiew	kuˈʎien
Ma	kuˈʎia	kuˈʎies	kuˈʎie	kuˈʎiam	kuˈʎiaw	kuˈʎien
Ms	kuˈʎio	kuˈʎies	kuˈʎiɒ	kuˈʎiem	kuˈʎiew	kuˈʎien
Ml	kuˈʎiɒ	kuˈʎies	kuˈʎie	kuˈʎiem	kuˈʎiew	kuˈʎien
Mo	kuˈʎiɒ	kuˈʎies	kuˈʎie	kuˈʎiam	kuˈʎiaw	kuˈʎien
Pb	kuˈʎiɒ	kuˈʎies	kuˈʎie	kuˈʎiam	kuˈʎiaw	kuˈʎien
Po	kuˈʎiɛ	kuˈʎies	kuˈʎiɛ	kuˈʎiom/em	kuˈʎiow/ew	kuˈʎien
Pr	kuˈʎiɛ	kuˈʎies	kuˈʎie	kuˈʎiem	kuˈʎiew	kuˈʎien
Si	kuˈʎiɛ	kuˈʎies	kuˈʎie	kuˈʎiem	kuˈʎiew	kuˈʎien
Tf	kuˈʎio/a	kuˈʎies	kuˈʎia	kuˈʎiem	kuˈʎiew	kuˈʎien
To	kuˈʎiɛ	kuˈʎies	kuˈʎie	kuˈʎiam	kuˈʎiaw	kuˈʎien
Ull	kuˈʎiɛ	kuˈʎies	kuˈʎie	kuˈʎiom/em	kuˈʎiow/ew	kuˈʎien
Va	kuˈʎia	kuˈʎies	kuˈʎie	kuˈʎiam	kuˈʎiaw	kuˈʎien
Vb	kuˈʎiɛ	kuˈʎies	kuˈʎie	kuˈʎiam	kuˈʎiaw	kuˈʎien

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	kuʌi'ɾe	kuʌi'ɾas	kuʌi'ɾa	kuʌi'ɾem	kuʌi'ɾew	kuʌi'ɾan
Bi	kuʌi'ɾe	kuʌi'ɾas	kuʌi'ɾa	kuʌi'ɾem	kuʌi'ɾew	kuʌi'ɾan
Ca	kuʌi'ɾe	kuʌi'ɾas	kuʌi'ɾa	kuʌi'ɾɛm	kuʌi'ɾɛw	kuʌi'ɾan
Cp	kuʌi'ɾe	kuʌi'ɾas	kuʌi'ɾa	kuʌi'ɾɛm	kuʌi'ɾɛw	kuʌi'ɾan
Co	kuʌi'ɾɛ	kuʌi'ɾas	kuʌi'ɾa	kuʌi'ɾɛm	kuʌi'ɾɛw	kuʌi'ɾan
Fa	kuʌi'ɾe	kuʌi'ɾas	kuʌi'ɾa	kuʌi'ɾem	kuʌi'ɾew	kuʌi'ɾan
Fi	kuʌi'ɾe	kuʌi'ɾas	kuʌi'ɾa	kuʌi'ɾɛm	kuʌi'ɾɛw	kuʌi'ɾan
Gr	kuʌi'ɾe	kuʌi'ɾas	kuʌi'ɾa	kuʌi'ɾɛm	kuʌi'ɾɛw	kuʌi'ɾan
Gu	kuʌi'ɾe	kuʌi'ɾas	kuʌi'ɾa	kuʌi'ɾɛm	kuʌi'ɾɛw	kuʌi'ɾan
Ll	kuʌi'ɾe	kuʌi'ɾas	kuʌi'ɾa	kuʌi'ɾɛm	kuʌi'ɾɛw	kuʌi'ɾan
Mr	kuʌi'ɾe	kuʌi'ɾas	kuʌi'ɾa	kuʌi'ɾɛm	kuʌi'ɾɛw	kuʌi'ɾan
Ma	kuʌi'ɾe	kuʌi'ɾas	kuʌi'ɾa	kuʌi'ɾem	kuʌi'ɾew	kuʌi'ɾan
Ms	kuʌi'ɾe	kuʌi'ɾas	kuʌi'ɾa	kuʌi'ɾɛm	kuʌi'ɾɛw	kuʌi'ɾan
Ml	kuʌi'ɾe	kuʌi'ɾas	kuʌi'ɾa	kuʌi'ɾɛm	kuʌi'ɾɛw	kuʌi'ɾan
Mo	kuʌi'ɾɛ	kuʌi'ɾas	kuʌi'ɾa	kuʌi'ɾɛm	kuʌi'ɾɛw	kuʌi'ɾan
Pb	kuʌi'ɾɛ	kuʌi'ɾas	kuʌi'ɾa	kuʌi'ɾɛm	kuʌi'ɾɛw	kuʌi'ɾan
Po	kuʌi'ɾe	kuʌi'ɾas	kuʌi'ɾa	kuʌi'ɾɛm	kuʌi'ɾɛw	kuʌi'ɾan
Pr	kuʌi'ɾe	kuʌi'ɾas	kuʌi'ɾa	kuʌi'ɾɛm	kuʌi'ɾɛw	kuʌi'ɾan
Si	kuʌi'ɾɛ	kuʌi'ɾas	kuʌi'ɾa	kuʌi'ɾɛm	kuʌi'ɾɛw	kuʌi'ɾan
Tf	kuʌi'ɾe	kuʌi'ɾas	kuʌi'ɾa	kuʌi'ɾɛm	kuʌi'ɾɛw	kuʌi'ɾan
To	kuʌi'ɾe	kuʌi'ɾas	kuʌi'ɾa	kuʌi'ɾɛm	kuʌi'ɾɛw	kuʌi'ɾan
Ull	kuʌi'ɾɛ	kuʌi'ɾas	kuʌi'ɾa	kuʌi'ɾɛm	kuʌi'ɾɛw	kuʌi'ɾan
Va	kuʌi'ɾe	kuʌi'ɾas	kuʌi'ɾa	kuʌi'ɾɛm	kuʌi'ɾɛw	kuʌi'ɾan
Vb	kuʌi'ɾe	kuʌi'ɾas	kuʌi'ɾa	kuʌi'ɾɛm	kuʌi'ɾɛw	kuʌi'ɾan

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	kuʌi'ɾia	kuʌi'ɾies	kuʌi'ɾia	kuʌi'ɾiem	kuʌi'ɾiew	kuʌi'ɾien
Bi	kuʌi'ɾiɛ	kuʌi'ɾies	kuʌi'ɾie	kuʌi'ɾiɛm	kuʌi'ɾiɛw	kuʌi'ɾien
Ca	kuʌi'ɾiɒ	kuʌi'ɾies	kuʌi'ɾie	kuʌi'ɾiam	kuʌi'ɾiaw	kuʌi'ɾien
Cp	kuʌi'ɾio/ɒ	kuʌi'ɾies	kuʌi'ɾiɒ	kuʌi'ɾiem	kuʌi'ɾiew	kuʌi'ɾien
Co	kuʌi'ɾiɛ	kuʌi'ɾies	kuʌi'ɾie	kuʌi'ɾiem	kuʌi'ɾiew	kuʌi'ɾien
Fa	kuʌi'ɾiɛ	kuʌi'ɾies	kuʌi'ɾiɛ	kuʌi'ɾiem	kuʌi'ɾiew	kuʌi'ɾien
Fi	kuʌi'ɾiɒ	kuʌi'ɾies	kuʌi'ɾie	kuʌi'ɾiam	kuʌi'ɾiaw	kuʌi'ɾien
Gr	kuʌi'ɾiɛ	kuʌi'ɾies	kuʌi'ɾie	kuʌi'ɾiam	kuʌi'ɾiaw	kuʌi'ɾien
Gu	kuʌi'ɾio/a	kuʌi'ɾies	kuʌi'ɾia	kuʌi'ɾiem	kuʌi'ɾiew	kuʌi'ɾien
Ll	kuʌi'ɾiɒ	kuʌi'ɾies	kuʌi'ɾie	kuʌi'ɾiam	kuʌi'ɾiaw	kuʌi'ɾien
Mr	kuʌi'ɾie	kuʌi'ɾies	kuʌi'ɾia	kuʌi'ɾiem	kuʌi'ɾiew	kuʌi'ɾien
Ma	kuʌi'ɾia	kuʌi'ɾies	kuʌi'ɾie	kuʌi'ɾiam	kuʌi'ɾiaw	kuʌi'ɾien
Ms	kuʌi'ɾio	kuʌi'ɾies	kuʌi'ɾiɒ	kuʌi'ɾiem	kuʌi'ɾiew	kuʌi'ɾien
Ml	kuʌi'ɾiɒ	kuʌi'ɾies	kuʌi'ɾie	kuʌi'ɾiem	kuʌi'ɾiew	kuʌi'ɾien
Mo	kuʌi'ɾiɒ	kuʌi'ɾies	kuʌi'ɾie	kuʌi'ɾiam	kuʌi'ɾiaw	kuʌi'ɾien
Pb	kuʌi'ɾiɒ	kuʌi'ɾies	kuʌi'ɾie	kuʌi'ɾiam	kuʌi'ɾiaw	kuʌi'ɾien
Po	kuʌi'ɾiɛ	kuʌi'ɾies	kuʌi'ɾiɛ	kuʌi'ɾiom/em	kuʌi'ɾiow/ew	kuʌi'ɾien
Pr	kuʌi'ɾiɛ	kuʌi'ɾies	kuʌi'ɾie	kuʌi'ɾiem	kuʌi'ɾiew	kuʌi'ɾien
Si	kuʌi'ɾiɛ	kuʌi'ɾies	kuʌi'ɾie	kuʌi'ɾiem	kuʌi'ɾiew	kuʌi'ɾien
Tf	kuʌi'ɾio/a	kuʌi'ɾies	kuʌi'ɾia	kuʌi'ɾiem	kuʌi'ɾiew	kuʌi'ɾien
To	kuʌi'ɾiɛ	kuʌi'ɾies	kuʌi'ɾie	kuʌi'ɾiam	kuʌi'ɾiaw	kuʌi'ɾien
Ull	kuʌi'ɾiɛ	kuʌi'ɾies	kuʌi'ɾie	kuʌi'ɾiom/em	kuʌi'ɾiow/ew	kuʌi'ɾien
Va	kuʌi'ɾia	kuʌi'ɾies	kuʌi'ɾie	kuʌi'ɾiam	kuʌi'ɾiaw	kuʌi'ɾien
Vb	kuʌi'ɾiɛ	kuʌi'ɾies	kuʌi'ɾie	kuʌi'ɾiam	kuʌi'ɾiaw	kuʌi'ɾien

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈkuʃi	ˈkuʃis	ˈkuʃi	kuˈʃim	kuˈʃiw	ˈkuʃin
Bi	ˈkuʃɛ/i	ˈkuʃis	ˈkuʃi	kuˈʃim	kuˈʃiw	ˈkuʃin
Ca	ˈkuʃɒ/i	ˈkuʃis	ˈkuʃi	kuˈʃim	kuˈʃiw	ˈkuʃin
Cp	ˈkuʃi	ˈkuʃis	ˈkuʃi	kuˈʃim	kuˈʃiw	ˈkuʃin
Co	ˈkuʃi	ˈkuʃis	ˈkuʃi	kuˈʃim	kuˈʃiw	ˈkuʃin
Fa	ˈkuʃi	ˈkuʃis	ˈkuʃi	kuˈʃim	kuˈʃiw	ˈkuʃin
Fi	ˈkuʃi	ˈkuʃis	ˈkuʃi	kuˈʃim	kuˈʃiw	ˈkuʃin
Gr	ˈkuʃi	ˈkuʃis	ˈkuʃi	kuˈʃim	kuˈʃiw	ˈkuʃin
Gu	ˈkuʃi	ˈkuʃis	ˈkuʃi	kuˈʃim	kuˈʃiw	ˈkuʃin
Ll	ˈkuʃi	ˈkuʃis	ˈkuʃi	kuˈʃim	kuˈʃiw	ˈkuʃin
Mr	ˈkuʃi	ˈkuʃis	ˈkuʃi	kuˈʃim	kuˈʃiw	ˈkuʃin
Ma	ˈkuʃa/i	ˈkuʃis	ˈkuʃi	kuˈʃim	kuˈʃiw	ˈkuʃin
Ms	ˈkuʃi	ˈkuʃis	ˈkuʃi	kuˈʃim	kuˈʃiw	ˈkuʃin
Ml	ˈkuʃi	ˈkuʃis	ˈkuʃi	kuˈʃim	kuˈʃiw	ˈkuʃin
Mo	ˈkuʃi	ˈkuʃis	ˈkuʃi	kuˈʃim	kuˈʃiw	ˈkuʃin
Pb	ˈkuʃi	ˈkuʃis	ˈkuʃi	kuˈʃim	kuˈʃiw	ˈkuʃin
Po	ˈkuʃi	ˈkuʃis	ˈkuʃi	kuˈʃim	kuˈʃiw	ˈkuʃin
Pr	ˈkuʃi	ˈkuʃis	ˈkuʃi	kuˈʃim	kuˈʃiw	ˈkuʃin
Si	ˈkuʃi	ˈkuʃis	ˈkuʃi	kuˈʃim	kuˈʃiw	ˈkuʃin
Tf	ˈkuʃi	ˈkuʃis	ˈkuʃi	kuˈʃim	kuˈʃiw	ˈkuʃin
To	ˈkuʃi	ˈkuʃis	ˈkuʃi	kuˈʃim	kuˈʃiw	ˈkuʃin
Ull	ˈkuʃɛ/i	ˈkuʃis	ˈkuʃi	kuˈʃim	kuˈʃiw	ˈkuʃin
Va	ˈkuʃi	ˈkuʃis	ˈkuʃi	kuˈʃim	kuˈʃiw	ˈkuʃin
Vb	ˈkuʃi	ˈkuʃis	ˈkuʃi	kuˈʃim	kuˈʃiw	ˈkuʃin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	kuˈʃis	kuˈʃisis	kuˈʃis	kuˈʃisim	kuˈʃisiw	kuˈʃisin
Bi	kuˈʃis/ɛ	kuˈʃises/is	kuˈʃis	kuˈʃisɛm/im	kuˈʃisɛw/iw	kuˈʃisen/in
Ca	kuˈʃis/ɒ	kuˈʃises	kuˈʃis	kuˈʃisam	kuˈʃisaw	kuˈʃisen
Cp	kuˈʃis	kuˈʃisis	kuˈʃis	kuˈʃisim	kuˈʃisiw	kuˈʃisin
Co	kuˈʃis/ɛ	kuˈʃises/is	kuˈʃis	kuˈʃisem	kuˈʃisew	kuˈʃisen/in
Fa	kuˈʃis	kuˈʃisis	kuˈʃis	kuˈʃisim	kuˈʃisiw	kuˈʃisin
Fi	kuˈʃisɒ	kuˈʃises	kuˈʃis	kuˈʃisam	kuˈʃisaw	kuˈʃisen
Gr	kuˈʃis	kuˈʃises/is	kuˈʃis	kuˈʃisam	kuˈʃisaw	kuˈʃisen/in
Gu	kuˈʃis	kuˈʃises	kuˈʃis	kuˈʃisem	kuˈʃisew	kuˈʃisen
Ll	kuˈʃis	kuˈʃises	kuˈʃis	kuˈʃisam	kuˈʃisaw	kuˈʃisen
Mr	kuˈʃis	kuˈʃisis	kuˈʃis	kuˈʃisim	kuˈʃisiw	kuˈʃisin
Ma	kuˈʃis/a	kuˈʃises	kuˈʃis	kuˈʃisam	kuˈʃisaw	kuˈʃisen
Ms	kuʃiˈɣes	kuʃiˈɣeses/is	kuʃiˈɣes	kuʃiˈɣesem/im	kuʃiˈɣesew/iw	kuʃiˈɣesen/in
Ml	kuˈʃis	kuˈʃisis	kuˈʃis	kuˈʃisim	kuˈʃisiw	kuˈʃisin
Mo	kuˈʃis/ɒ	kuˈʃisis	kuˈʃis	kuˈʃisam	kuˈʃisaw	kuˈʃisin
Pb	kuˈʃis	kuˈʃises/is	kuˈʃis	kuˈʃisam	kuˈʃisaw	kuˈʃisen/in
Po	kuʃiˈɣes	kuʃiˈɣesis	kuʃiˈɣes	kuʃiˈɣesom/im	kuʃiˈɣesow/iw	kuʃiˈɣesin
Pr	kuˈʃis	kuˈʃisis	kuˈʃis	kuˈʃisim	kuˈʃisiw	kuˈʃisin
Si	kuˈʃis	kuˈʃisis	kuˈʃis	kuˈʃisim	kuˈʃisiw	kuˈʃisin
Tf	kuˈʃis	kuˈʃises/is	kuˈʃis	kuˈʃisem/im	kuˈʃisew/iw	kuˈʃisen/in
To	kuˈʃis	kuˈʃisis	kuˈʃis	kuˈʃisim	kuˈʃisiw	kuˈʃisin
Ull	kuˈʃisɛ	kuˈʃises/is	kuˈʃis	kuˈʃisom/im	kuˈʃisow/iw	kuˈʃisen/in
Va	kuˈʃis	kuˈʃisis	kuˈʃis	kuˈʃisam/im	kuˈʃisaw/iw	kuˈʃisin
Vb	kuˈʃis/ɛ	kuˈʃises	kuˈʃis	kuˈʃisam	kuˈʃisaw	kuˈʃisen

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2.5.3 Complir

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	kum'pɬi	kum'pɬin	kum'pɬɛrt
Bi	kum'pɬi	kum'pɬin	kum'pɬɛrt
Ca	kum'pɬi	kum'pɬin	kum'pɬɛrt
Cp	kum'pɬi	kum'pɬin	kum'pɬit
Co	kum'pɬi	kum'pɬin	kum'pɬɛrt
Fa	kum'pɬi	kum'pɬin	kum'pɬɛrt
Fi	kum'pɬi	kum'pɬin	kum'pɬɛrt
Gr	kum'pɬi	kum'pɬin	kum'pɬɛrt
Gu	kum'pɬi	kum'pɬin	kum'pɬɛrt
Ll	kum'pɬi	kum'pɬin	kum'pɬit | kum'pɬɛrt
Mr	kum'pɬi	kum'pɬin	kum'pɬɛrt
Ma	kum'pɬi	kum'pɬin	kum'pɬit
Ms	kum'pɬi	kum'pɬin	kum'pɬit
Ml	kum'pɬi	kum'pɬin	kum'pɬit
Mo	kum'pɬi	kum'pɬin	kum'pɬit
Pb	kum'pɬi	kum'pɬin	kum'pɬɛrt
Po	kum'pɬi	kum'pɬin	kum'pɬit | kum'pɬɛrt
Pr	kum'pɬi	kum'pɬin	kum'pɬɛrt
Si	kum'pɬi	kum'pɬin	kum'pɬit
Tf	kum'pɬi	kum'pɬin	kum'pɬit
To	kum'pɬi	kum'pɬin	kum'pɬɛrt
Ull	kum'pɬi	kum'pɬin	kum'pɬɛrt
Va	kum'pɬi	kum'pɬin	kum'pɬɛrt
Vb	kum'pɬi	kum'pɬin	kum'pɬɛrt

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	kum'pɬɛjʃ	kum'pɬɛjʃi	kum'pɬim	kum'pɬiw	kum'pɬɛjʃin
Bi	kum'pɬiʃ kum'pɬejʃ	kum'pɬiʃi kum'pɬejʃi	kum'pɬim	kum'pɬiw	kum'pɬiʃin kum'pɬejʃin
Ca	kum'pɬɛjʃ	kum'pɬɛjʃi	kum'pɬim	kum'pɬiw	kum'pɬɛjʃin
Cp	kum'pɬɛjʃ	kum'pɬɛjʃi	kum'pɬim	kum'pɬiw	kum'pɬɛjʃin
Co	kum'pɬɛjʃ	kum'pɬɛjʃi	kum'pɬim	kum'pɬiw	kum'pɬɛjʃin
Fa	kum'pɬejʃ	kum'pɬejʃi	kum'pɬim	kum'pɬiw	kum'pɬejʃin
Fi	kum'pɬɛjʃ	kum'pɬɛjʃi	kum'pɬim	kum'pɬiw	kum'pɬɛjʃin
Gr	kum'pɬɛjʃ	kum'pɬɛjʃi	kum'pɬim	kum'pɬiw	kum'pɬɛjʃin
Gu	kum'pɬɛjʃ	kum'pɬɛjʃi	kum'pɬim	kum'pɬiw	kum'pɬɛjʃin
Ll	kum'pɬɛjʃ	kum'pɬɛjʃi	kum'pɬim	kum'pɬiw	kum'pɬɛjʃin
Mr	kum'pɬɛjʃ	kum'pɬɛjʃi	kum'pɬim	kum'pɬiw	kum'pɬɛjʃin
Ma	kum'pɬiʃ kum'pɬɛjʃ	kum'pɬiʃi kum'pɬɛjʃi	kum'pɬim	kum'pɬiw	kum'pɬiʃin kum'pɬɛjʃin
Ms	kum'pɬɛjʃ	kum'pɬɛjʃi	kum'pɬim	kum'pɬiw	kum'pɬɛjʃin
Ml	kum'pɬɛjʃ	kum'pɬɛjʃi	kum'pɬim	kum'pɬiw	kum'pɬɛjʃin
Mo	kum'pɬɛjʃ	kum'pɬɛjʃi	kum'pɬim	kum'pɬiw	kum'pɬɛjʃin
Pb	kum'pɬɛjʃ	kum'pɬɛjʃi	kum'pɬim	kum'pɬiw	kum'pɬɛjʃin
Po	kum'pɬɛjʃ	kum'pɬɛjʃi	kum'pɬim	kum'pɬiw	kum'pɬɛjʃin
Pr	kum'pɬɛjʃ	kum'pɬɛjʃi	kum'pɬim	kum'pɬiw	kum'pɬɛjʃin
Si	kum'pɬɛjʃ	kum'pɬɛjʃi	kum'pɬim	kum'pɬiw	kum'pɬɛjʃin
Tf	kum'pɬɛjʃ	kum'pɬɛjʃi	kum'pɬim	kum'pɬiw	kum'pɬɛjʃin
To	kum'pɬɛjʃ	kum'pɬɛjʃi	kum'pɬim	kum'pɬiw	kum'pɬɛjʃin
Ull	kum'pɬɛjʃ	kum'pɬɛjʃi	kum'pɬim	kum'pɬiw	kum'pɬɛjʃin
Va	kum'pɬɛjʃ	kum'pɬɛjʃi	kum'pɬim	kum'pɬiw	kum'pɬɛjʃin
Vb	kum'pɬɛjʃ	kum'pɬɛjʃi	kum'pɬim	kum'pɬiw	kum'pɬɛjʃin

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	kum'pɫɛjʃo	kum'pɫɛjʃes	kum'pɫɛjʃ	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃen
Bi	kum'pɫiʃo kum'pɫejʃo	kum'pɫiʃes kum'pɫejʃes	kum'pɫiʃ kum'pɫejʃ	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫiʃen kum'pɫejʃen
Ca	kum'pɫɛjʃo	kum'pɫɛjʃes	kum'pɫɛjʃ	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃen
Cp	kum'pɫɛjʃo	kum'pɫɛjʃes	kum'pɫɛjʃ	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃen
Co	kum'pɫɛjʃo	kum'pɫɛjʃes	kum'pɫɛjʃ	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃen
Fa	kum'pɫejʃo	kum'pɫejʃes	kum'pɫejʃ	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫejʃen
Fi	kum'pɫɛjʃo	kum'pɫɛjʃes	kum'pɫɛjʃ	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃen
Gr	kum'pɫɛjʃo	kum'pɫɛjʃes	kum'pɫɛjʃ	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃen
Gu	kum'pɫɛjʃo	kum'pɫɛjʃes	kum'pɫɛjʃ	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃen
Ll	kum'pɫɛjʃo	kum'pɫɛjʃes	kum'pɫɛjʃ	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃen
Mr	kum'pɫɛjʃo	kum'pɫɛjʃes	kum'pɫɛjʃ	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃen
Ma	kum'pɫiʃo kum'pɫɛjʃo	kum'pɫiʃes kum'pɫɛjʃes	kum'pɫiʃ kum'pɫɛjʃ	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫiʃen kum'pɫɛjʃen
Ms	kum'pɫɛjʃo	kum'pɫɛjʃes	kum'pɫɛjʃ	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃen
Ml	kum'pɫɛjʃo	kum'pɫɛjʃes	kum'pɫɛjʃ	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃen
Mo	kum'pɫɛjʃo	kum'pɫɛjʃes	kum'pɫɛjʃ	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃen
Pb	kum'pɫɛjʃo	kum'pɫɛjʃes	kum'pɫɛjʃ	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃen
Po	kum'pɫɛjʃo	kum'pɫɛjʃes	kum'pɫɛjʃ	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃen
Pr	kum'pɫɛjʃu	kum'pɫɛjʃes	kum'pɫɛjʃ	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃen
Si	kum'pɫɛjʃo	kum'pɫɛjʃes	kum'pɫɛjʃ	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃen
Tf	kum'pɫɛjʃo	kum'pɫɛjʃes	kum'pɫɛjʃ	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃen
To	kum'pɫɛjʃo	kum'pɫɛjʃes	kum'pɫɛjʃ	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃen
Ull	kum'pɫɛjʃo	kum'pɫɛjʃes	kum'pɫɛjʃ	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃen
Va	kum'pɫɛjʃo	kum'pɫɛjʃes	kum'pɫɛjʃ	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃen
Vb	kum'pɫɛjʃo	kum'pɫɛjʃes	kum'pɫɛjʃ	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃen

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	kum'pɫia	kum'pɫies	kum'pɫia	kum'pɫiem	kum'pɫiew	kum'pɫien
Bi	kum'pɫiɛ	kum'pɫies	kum'pɫie	kum'pɫiɛm	kum'pɫiɛw	kum'pɫien
Ca	kum'pɫiɒ	kum'pɫies	kum'pɫie	kum'pɫiam	kum'pɫiaw	kum'pɫien
Cp	kum'pɫio/ɒ	kum'pɫies	kum'pɫiɒ	kum'pɫiem	kum'pɫiew	kum'pɫien
Co	kum'pɫiɛ	kum'pɫies	kum'pɫie	kum'pɫiem	kum'pɫiew	kum'pɫien
Fa	kum'pɫiɛ	kum'pɫies	kum'pɫiɛ	kum'pɫiem	kum'pɫiew	kum'pɫien
Fi	kum'pɫiɒ	kum'pɫies	kum'pɫie	kum'pɫiam	kum'pɫiaw	kum'pɫien
Gr	kum'pɫiɛ	kum'pɫies	kum'pɫie	kum'pɫiam	kum'pɫiaw	kum'pɫien
Gu	kum'pɫio/a	kum'pɫies	kum'pɫia	kum'pɫiem	kum'pɫiew	kum'pɫien
Ll	kum'pɫiɒ	kum'pɫies	kum'pɫie	kum'pɫiam	kum'pɫiaw	kum'pɫien
Mr	kum'pɫie	kum'pɫies	kum'pɫia	kum'pɫiem	kum'pɫiew	kum'pɫien
Ma	kum'pɫia	kum'pɫies	kum'pɫie	kum'pɫiam	kum'pɫiaw	kum'pɫien
Ms	kum'pɫio	kum'pɫies	kum'pɫiɒ	kum'pɫiem	kum'pɫiew	kum'pɫien
Ml	kum'pɫiɒ	kum'pɫies	kum'pɫie	kum'pɫiem	kum'pɫiew	kum'pɫien
Mo	kum'pɫiɒ	kum'pɫies	kum'pɫie	kum'pɫiam	kum'pɫiaw	kum'pɫien
Pb	kum'pɫiɒ	kum'pɫies	kum'pɫie	kum'pɫiam	kum'pɫiaw	kum'pɫien
Po	kum'pɫiɛ	kum'pɫies	kum'pɫiɛ	kum'pɫiom/em	kum'pɫiow/ew	kum'pɫien
Pr	kum'pɫiɛ	kum'pɫies	kum'pɫie	kum'pɫiem	kum'pɫiew	kum'pɫien
Si	kum'pɫiɛ	kum'pɫies	kum'pɫie	kum'pɫiem	kum'pɫiew	kum'pɫien
Tf	kum'pɫio/a	kum'pɫies	kum'pɫia	kum'pɫiem	kum'pɫiew	kum'pɫien
To	kum'pɫiɛ	kum'pɫies	kum'pɫie	kum'pɫiam	kum'pɫiaw	kum'pɫien
Ull	kum'pɫiɛ	kum'pɫies	kum'pɫie	kum'pɫiom/em	kum'pɫiow/ew	kum'pɫien
Va	kum'pɫia	kum'pɫies	kum'pɫie	kum'pɫiam	kum'pɫiaw	kum'pɫien
Vb	kum'pɫiɛ	kum'pɫies	kum'pɫie	kum'pɫiam	kum'pɫiaw	kum'pɫien

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	kumpti'ɾe	kumpti'ɾas	kumpti'ɾa	kumpti'ɾem	kumpti'ɾew	kumpti'ɾan
Bi	kumpti'ɾe	kumpti'ɾas	kumpti'ɾa	kumpti'ɾem	kumpti'ɾew	kumpti'ɾan
Ca	kumpti'ɾe	kumpti'ɾas	kumpti'ɾa	kumpti'ɾem	kumpti'ɾɐw	kumpti'ɾan
Cp	kumpti'ɾe	kumpti'ɾas	kumpti'ɾa	kumpti'ɾɐm	kumpti'ɾew	kumpti'ɾan
Co	kumpti'ɾɛ	kumpti'ɾas	kumpti'ɾa	kumpti'ɾɐm	kumpti'ɾew	kumpti'ɾan
Fa	kumpti'ɾe	kumpti'ɾas	kumpti'ɾa	kumpti'ɾem	kumpti'ɾew	kumpti'ɾan
Fi	kumpti'ɾe	kumpti'ɾas	kumpti'ɾa	kumpti'ɾɐm	kumpti'ɾɐw	kumpti'ɾan
Gr	kumpti'ɾe	kumpti'ɾas	kumpti'ɾa	kumpti'ɾɐm	kumpti'ɾɐw	kumpti'ɾan
Gu	kumpti'ɾe	kumpti'ɾas	kumpti'ɾa	kumpti'ɾɐm	kumpti'ɾɐw	kumpti'ɾan
Ll	kumpti'ɾe	kumpti'ɾas	kumpti'ɾa	kumpti'ɾɐm	kumpti'ɾɐw	kumpti'ɾan
Mr	kumpti'ɾe	kumpti'ɾas	kumpti'ɾa	kumpti'ɾɐm	kumpti'ɾɐw	kumpti'ɾan
Ma	kumpti'ɾe	kumpti'ɾas	kumpti'ɾa	kumpti'ɾem	kumpti'ɾew	kumpti'ɾan
Ms	kumpti'ɾe	kumpti'ɾas	kumpti'ɾa	kumpti'ɾɐm	kumpti'ɾɐw	kumpti'ɾan
Ml	kumpti'ɾe	kumpti'ɾas	kumpti'ɾa	kumpti'ɾɐm	kumpti'ɾɐw	kumpti'ɾan
Mo	kumpti'ɾɛ	kumpti'ɾas	kumpti'ɾa	kumpti'ɾɐm	kumpti'ɾew	kumpti'ɾan
Pb	kumpti'ɾɛ	kumpti'ɾas	kumpti'ɾa	kumpti'ɾɐm	kumpti'ɾɐw	kumpti'ɾan
Po	kumpti'ɾe	kumpti'ɾas	kumpti'ɾa	kumpti'ɾɐm	kumpti'ɾɐw	kumpti'ɾan
Pr	kumpti'ɾe	kumpti'ɾas	kumpti'ɾa	kumpti'ɾɐm	kumpti'ɾew	kumpti'ɾan
Si	kumpti'ɾɛ	kumpti'ɾas	kumpti'ɾa	kumpti'ɾɐm	kumpti'ɾɐw	kumpti'ɾan
Tf	kumpti'ɾe	kumpti'ɾas	kumpti'ɾa	kumpti'ɾɐm	kumpti'ɾɐw	kumpti'ɾan
To	kumpti'ɾe	kumpti'ɾas	kumpti'ɾa	kumpti'ɾɐm	kumpti'ɾew	kumpti'ɾan
Ull	kumpti'ɾɛ	kumpti'ɾas	kumpti'ɾa	kumpti'ɾɐm	kumpti'ɾɐw	kumpti'ɾan
Va	kumpti'ɾe	kumpti'ɾas	kumpti'ɾa	kumpti'ɾɐm	kumpti'ɾɐw	kumpti'ɾan
Vb	kumpti'ɾe	kumpti'ɾas	kumpti'ɾa	kumpti'ɾɐm	kumpti'ɾɐw	kumpti'ɾan

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	kumpti'ɾia	kumpti'ɾies	kumpti'ɾia	kumpti'ɾiem	kumpti'ɾiew	kumpti'ɾien
Bi	kumpti'ɾiɛ	kumpti'ɾies	kumpti'ɾie	kumpti'ɾiɛm	kumpti'ɾiɛw	kumpti'ɾien
Ca	kumpti'ɾiɒ	kumpti'ɾies	kumpti'ɾie	kumpti'ɾiam	kumpti'ɾiaw	kumpti'ɾien
Cp	kumpti'ɾio/ɒ	kumpti'ɾies	kumpti'ɾiɒ	kumpti'ɾiem	kumpti'ɾiew	kumpti'ɾien
Co	kumpti'ɾiɛ	kumpti'ɾies	kumpti'ɾie	kumpti'ɾiem	kumpti'ɾiew	kumpti'ɾien
Fa	kumpti'ɾiɛ	kumpti'ɾies	kumpti'ɾiɛ	kumpti'ɾiem	kumpti'ɾiew	kumpti'ɾien
Fi	kumpti'ɾiɒ	kumpti'ɾies	kumpti'ɾie	kumpti'ɾiam	kumpti'ɾiaw	kumpti'ɾien
Gr	kumpti'ɾiɛ	kumpti'ɾies	kumpti'ɾie	kumpti'ɾiam	kumpti'ɾiaw	kumpti'ɾien
Gu	kumpti'ɾio/a	kumpti'ɾies	kumpti'ɾia	kumpti'ɾiem	kumpti'ɾiew	kumpti'ɾien
Ll	kumpti'ɾiɒ	kumpti'ɾies	kumpti'ɾie	kumpti'ɾiam	kumpti'ɾiaw	kumpti'ɾien
Mr	kumpti'ɾie	kumpti'ɾies	kumpti'ɾia	kumpti'ɾiem	kumpti'ɾiew	kumpti'ɾien
Ma	kumpti'ɾia	kumpti'ɾies	kumpti'ɾie	kumpti'ɾiam	kumpti'ɾiaw	kumpti'ɾien
Ms	kumpti'ɾio	kumpti'ɾies	kumpti'ɾiɒ	kumpti'ɾiem	kumpti'ɾiew	kumpti'ɾien
Ml	kumpti'ɾiɒ	kumpti'ɾies	kumpti'ɾie	kumpti'ɾiem	kumpti'ɾiew	kumpti'ɾien
Mo	kumpti'ɾiɒ	kumpti'ɾies	kumpti'ɾie	kumpti'ɾiam	kumpti'ɾiaw	kumpti'ɾien
Pb	kumpti'ɾiɒ	kumpti'ɾies	kumpti'ɾie	kumpti'ɾiam	kumpti'ɾiaw	kumpti'ɾien
Po	kumpti'ɾiɛ	kumpti'ɾies	kumpti'ɾiɛ	kumpti'ɾiom/em	kumpti'ɾiow/ew	kumpti'ɾien
Pr	kumpti'ɾiɛ	kumpti'ɾies	kumpti'ɾie	kumpti'ɾiem	kumpti'ɾiew	kumpti'ɾien
Si	kumpti'ɾiɛ	kumpti'ɾies	kumpti'ɾie	kumpti'ɾiem	kumpti'ɾiew	kumpti'ɾien
Tf	kumpti'ɾio/a	kumpti'ɾies	kumpti'ɾia	kumpti'ɾiem	kumpti'ɾiew	kumpti'ɾien
To	kumpti'ɾiɛ	kumpti'ɾies	kumpti'ɾie	kumpti'ɾiam	kumpti'ɾiaw	kumpti'ɾien
Ull	kumpti'ɾiɛ	kumpti'ɾies	kumpti'ɾie	kumpti'ɾiom/em	kumpti'ɾiow/ew	kumpti'ɾien
Va	kumpti'ɾia	kumpti'ɾies	kumpti'ɾie	kumpti'ɾiam	kumpti'ɾiaw	kumpti'ɾien
Vb	kumpti'ɾiɛ	kumpti'ɾies	kumpti'ɾie	kumpti'ɾiam	kumpti'ɾiaw	kumpti'ɾien

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	kum'pɫɛjʃi	kum'pɫɛjʃis	kum'pɫɛjʃi	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃin
Bi	kum'pɫiʃɛ kum'pɫejʃi	kum'pɫiʃis kum'pɫejʃis	kum'pɫiʃi kum'pɫejʃi	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫiʃin kum'pɫejʃin
Ca	kum'pɫɛjʃɒ/i	kum'pɫɛjʃis	kum'pɫɛjʃi	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃin
Cp	kum'pɫejʃi	kum'pɫejʃis	kum'pɫɛjʃi	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃin
Co	kum'pɫɛjʃi	kum'pɫɛjʃis	kum'pɫɛjʃi	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃin
Fa	kum'pɫejʃi	kum'pɫejʃis	kum'pɫejʃi	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫejʃin
Fi	kum'pɫɛjʃi	kum'pɫɛjʃis	kum'pɫɛjʃi	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃin
Gr	kum'pɫɛjʃi	kum'pɫɛjʃis	kum'pɫɛjʃi	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃin
Gu	kum'pɫɛjʃi	kum'pɫɛjʃis	kum'pɫɛjʃi	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃin
Ll	kum'pɫɛjʃi	kum'pɫɛjʃis	kum'pɫɛjʃi	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃin
Mr	kum'pɫɛjʃi	kum'pɫɛjʃis	kum'pɫɛjʃi	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃin
Ma	kum'pɫiʃa kum'pɫejʃi	kum'pɫiʃis kum'pɫejʃis	kum'pɫiʃi kum'pɫejʃi	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫiʃin kum'pɫejʃin
Ms	kum'pɫejʃi	kum'pɫejʃis	kum'pɫɛjʃi	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃin
Ml	kum'pɫejʃi	kum'pɫejʃis	kum'pɫɛjʃi	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃin
Mo	kum'pɫejʃi	kum'pɫejʃis	kum'pɫejʃi	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃin
Pb	kum'pɫejʃi	kum'pɫejʃis	kum'pɫɛjʃi	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃin
Po	kum'pɫejʃi	kum'pɫejʃis	kum'pɫɛjʃi	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃin
Pr	kum'pɫejʃi	kum'pɫejʃis	kum'pɫejʃi	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃin
Si	kum'pɫejʃi	kum'pɫejʃis	kum'pɫɛjʃi	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃin
Tf	kum'pɫejʃi	kum'pɫejʃis	kum'pɫɛjʃi	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃin
To	kum'pɫejʃi	kum'pɫejʃis	kum'pɫejʃi	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃin
Ull	kum'pɫɛjʃɛ/i	kum'pɫejʃis	kum'pɫɛjʃi	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃin
Va	kum'pɫejʃi	kum'pɫejʃis	kum'pɫɛjʃi	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃin
Vb	kum'pɫejʃi	kum'pɫejʃis	kum'pɫɛjʃi	kum'pɫim	kum'pɫiw	kum'pɫɛjʃin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	kum'pɫis	kum'pɫisis	kum'pɫis	kum'pɫisim	kum'pɫisiw	kum'pɫisin
Bi	kum'pɫis/ɛ	kum'pɫises/is	kum'pɫis	kum'pɫisɛm/im	kum'pɫisɛw/iw	kum'pɫisen/in
Ca	kum'pɫis/ɒ	kum'pɫises	kum'pɫis	kum'pɫisam	kum'pɫisaw	kum'pɫisen
Cp	kum'pɫis	kum'pɫisis	kum'pɫis	kum'pɫisim	kum'pɫisiw	kum'pɫisin
Co	kumpɫi'ɣes/ɛ	kumpɫi'ɣeses/is	kumpɫi'ɣes	kumpɫi'ɣesem	kumpɫi'ɣesew	kumpɫi'ɣesen/in
Fa	kum'pɫis	kum'pɫisis	kum'pɫis	kum'pɫisim	kum'pɫisiw	kum'pɫisin
Fi	kum'pɫisɒ	kum'pɫises	kum'pɫis	kum'pɫisam	kum'pɫisaw	kum'pɫisen
Gr	kum'pɫis	kum'pɫises/is	kum'pɫis	kum'pɫisam	kum'pɫisaw	kum'pɫisen/in
Gu	kum'pɫis	kum'pɫises	kum'pɫis	kum'pɫisem	kum'pɫisew	kum'pɫisen
Ll	kum'pɫis	kum'pɫises	kum'pɫis	kum'pɫisam	kum'pɫisaw	kum'pɫisen
Mr	kum'pɫis	kum'pɫisis	kum'pɫis	kum'pɫisim	kum'pɫisiw	kum'pɫisin
Ma	kum'pɫis/a	kum'pɫises	kum'pɫis	kum'pɫisam	kum'pɫisaw	kum'pɫisen
Ms	kumpɫi'ɣes	kumpɫi'ɣeses/is	kumpɫi'ɣes	kumpɫi'ɣesam/im	kumpɫi'ɣesaw/iw	kumpɫi'ɣesen/in
Ml	kum'pɫis	kum'pɫisis	kum'pɫis	kum'pɫisim	kum'pɫisiw	kum'pɫisin
Mo	kum'pɫis/ɒ	kum'pɫisis	kum'pɫis	kum'pɫisam	kum'pɫisaw	kum'pɫisin
Pb	kum'pɫis	kum'pɫises/is	kum'pɫis	kum'pɫisam	kum'pɫisaw	kum'pɫisen/in
Po	kum'pɫis	kum'pɫisis	kum'pɫis	kum'pɫisom/im	kum'pɫisow/iw	kum'pɫisin
Pr	kum'pɫis	kum'pɫisis	kum'pɫis	kum'pɫisim	kum'pɫisiw	kum'pɫisin
Si	kum'pɫis	kum'pɫisis	kum'pɫis	kum'pɫisim	kum'pɫisiw	kum'pɫisin
Tf	kum'pɫis	kum'pɫises/is	kum'pɫis	kum'pɫisem/im	kum'pɫisew/iw	kum'pɫisen/in
To	kum'pɫis	kum'pɫisis	kum'pɫis	kum'pɫisim	kum'pɫisiw	kum'pɫisin
Ull	kum'pɫisɛ	kum'pɫises/is	kum'pɫis	kum'pɫisom/im	kum'pɫisow/iw	kum'pɫisen/in
Va	kum'pɫis	kum'pɫisis	kum'pɫis	kum'pɫisam/im	kum'pɫisaw/iw	kum'pɫisin
Vb	kum'pɫis/ɛ	kum'pɫises	kum'pɫis	kum'pɫisam	kum'pɫisaw	kum'pɫisen

2.5.4 Cosir

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	ku'zi	ku'zin	ku'zit
Bi	ku'zi	ku'zin	ku'zit
Ca	ku'zi	ku'zin	ku'zit
Cp	ku'zi	ku'zin	ku'zit
Co	ku'zi	ku'zin	ku'zit
Fa	ku'zi	ku'zin	ku'zit
Fi	ko'zi	ko'zin	ko'zit
Gr	ku'zi	ku'zin	ku'zit
Gu	ko'zi	ko'zin	ko'zit
Ll	ku'zi	ku'zin	ku'zit
Mr	ku'zi	ku'zin	ku'zit
Ma	ku'zi	ku'zin	ku'zit
Ms	ku'zi	ku'zin	ku'zit
Ml	ko'zi	ko'zin	ko'zit
Mo	ku'zi	ku'zin	ku'zit
Pb	ku'zi	ku'zin	ku'zit
Po	ku'zi	ku'zin	ku'zit
Pr	ku'zi	ku'zin	ku'zit
Si	ku'zi	ku'zin	ku'zit
Tf	ku'zi	ku'zin	ku'zit
To	ku'zi	ku'zin	ku'zit
Ull	ku'zi	ku'zin	ku'zit
Va	ku'zi	ku'zin	ku'zit
Vb	ku'zi	ku'zin	ku'zit

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	'kus	'kuzi	ku'zim	ku'ziw	'kuzin
Bi	'kus	'kuzi	ku'zim	ku'ziw	'kuzin
Ca	'kus	'kuzi	ku'zim	ku'ziw	'kuzin
Cp	'kus	'kuzi	ku'zim	ku'ziw	'kuzin
Co	'kus	'kuzi	ku'zim	ku'ziw	'kuzin
Fa	'kus	'kuzi	ku'zim	ku'ziw	'kuzin
Fi	'kus	'kuzi	ko'zim	ko'ziw	'kuzin
Gr	'kus	'kuzi	ku'zim	ku'ziw	'kuzin
Gu	'kus	'kuzi	ko'zim	ko'ziw	'kuzin
Ll	'kus	'kuzi	ku'zim	ku'ziw	'kuzin
Mr	'kus	'kuzi	ku'zim	ku'ziw	'kuzin
Ma	'kus	'kuzi	ku'zim	ku'ziw	'kuzin
Ms	'kus	'kuzi	ku'zim	ku'ziw	'kuzin
Ml	'kus	'kuzi	ko'zim	ko'ziw	'kuzin
Mo	'kus	'kuzi	ku'zim	ku'ziw	'kuzin
Pb	'kus	'kuzi	ku'zim	ku'ziw	'kuzin
Po	'kus	'kuzi	ku'zim	ku'ziw	'kuzin
Pr	'kus	'kuzi	ku'zim	ku'ziw	'kuzin
Si	'kus	'kuzi	ku'zim	ku'ziw	'kuzin
Tf	'kus	'kuzi	ku'zim	ku'ziw	'kuzin
To	'kus	'kuzi	ku'zim	ku'ziw	'kuzin
Ull	'kus	'kuzi	ku'zim	ku'ziw	'kuzin
Va	'kus	'kuzi	ku'zim	ku'ziw	'kuzin
Vb	'kus	'kuzi	ku'zim	ku'ziw	'kuzin

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈkuzo	ˈkuzes	ˈkus	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzen
Bi	ˈkuzo	ˈkuzes	ˈkus	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzen
Ca	ˈkuzo	ˈkuzes	ˈkus	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzen
Cp	ˈkuzo	ˈkuzes	ˈkus	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzen
Co	ˈkuzo	ˈkuzes	ˈkus	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzen
Fa	ˈkuzo	ˈkuzes	ˈkus	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzen
Fi	ˈkuzo	ˈkuzes	ˈkus	koˈzim	koˈziw	ˈkuzen
Gr	ˈkuzo	ˈkuzes	ˈkus	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzen
Gu	ˈkuzo	ˈkuzes	ˈkus	koˈzim	koˈziw	ˈkuzen
Ll	ˈkuzo	ˈkuzes	ˈkus	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzen
Mr	ˈkuzo	ˈkuzes	ˈkus	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzen
Ma	ˈkuzo	ˈkuzes	ˈkus	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzen
Ms	ˈkuzo	ˈkuzes	ˈkus	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzen
Ml	ˈkuzo	ˈkuzes	ˈkus	koˈzim	koˈziw	ˈkuzen
Mo	ˈkuzo	ˈkuzes	ˈkus	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzen
Pb	ˈkuzo	ˈkuzes	ˈkus	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzen
Po	ˈkuzo	ˈkuzes	ˈkus	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzen
Pr	ˈkuzu	ˈkuzes	ˈkus	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzen
Si	ˈkuzo	ˈkuzes	ˈkus	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzen
Tf	ˈkuzo	ˈkuzes	ˈkus	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzen
To	ˈkuzo	ˈkuzes	ˈkus	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzen
Ull	ˈkuzo	ˈkuzes	ˈkus	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzen
Va	ˈkuzo	ˈkuzes	ˈkus	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzen
Vb	ˈkuzo	ˈkuzes	ˈkus	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzen

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	kuˈzia	kuˈzies	kuˈzia	kuˈziem	kuˈziew	kuˈzien
Bi	kuˈziɛ	kuˈzies	kuˈzie	kuˈziɛm	kuˈziɛw	kuˈzien
Ca	kuˈziɒ	kuˈzies	kuˈzie	kuˈziam	kuˈziaw	kuˈzien
Cp	kuˈzio/ɒ	kuˈzies	kuˈziɒ	kuˈziem	kuˈziew	kuˈzien
Co	kuˈziɛ	kuˈzies	kuˈzie	kuˈziem	kuˈziew	kuˈzien
Fa	kuˈziɛ	kuˈzies	kuˈziɛ	kuˈziem	kuˈziew	kuˈzien
Fi	kuˈziɒ	kuˈzies	kuˈzie	kuˈziam	kuˈziaw	kuˈzien
Gr	kuˈziɛ	kuˈzies	kuˈzie	kuˈziam	kuˈziaw	kuˈzien
Gu	kuˈzio/a	kuˈzies	kuˈzia	kuˈziem	kuˈziew	kuˈzien
Ll	kuˈziɒ	kuˈzies	kuˈzie	kuˈziam	kuˈziaw	kuˈzien
Mr	kuˈzie	kuˈzies	kuˈzia	kuˈziem	kuˈziew	kuˈzien
Ma	kuˈzia	kuˈzies	kuˈzie	kuˈziam	kuˈziaw	kuˈzien
Ms	kuˈzio	kuˈzies	kuˈziɒ	kuˈziem	kuˈziew	kuˈzien
Ml	kuˈziɒ	kuˈzies	kuˈzie	kuˈziem	kuˈziew	kuˈzien
Mo	kuˈziɒ	kuˈzies	kuˈzie	kuˈziam	kuˈziaw	kuˈzien
Pb	kuˈziɒ	kuˈzies	kuˈzie	kuˈziam	kuˈziaw	kuˈzien
Po	kuˈziɛ	kuˈzies	kuˈziɛ	kuˈziom/em	kuˈziow/ew	kuˈzien
Pr	kuˈziɛ	kuˈzies	kuˈzie	kuˈziem	kuˈziew	kuˈzien
Si	kuˈziɛ	kuˈzies	kuˈzie	kuˈziem	kuˈziew	kuˈzien
Tf	kuˈzio/a	kuˈzies	kuˈzia	kuˈziem	kuˈziew	kuˈzien
To	kuˈziɛ	kuˈzies	kuˈzie	kuˈziam	kuˈziaw	kuˈzien
Ull	kuˈziɛ	kuˈzies	kuˈzie	kuˈziom/em	kuˈziow/ew	kuˈzien
Va	kuˈzia	kuˈzies	kuˈzie	kuˈziam	kuˈziaw	kuˈzien
Vb	kuˈziɛ	kuˈzies	kuˈzie	kuˈziam	kuˈziaw	kuˈzien

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	kuziˈɾe	kuziˈɾas	kuziˈɾa	kuziˈɾem	kuziˈɾew	kuziˈɾan
Bi	kuziˈɾe	kuziˈɾas	kuziˈɾa	kuziˈɾem	kuziˈɾew	kuziˈɾan
Ca	kuziˈɾe	kuziˈɾas	kuziˈɾa	kuziˈɾem	kuziˈɾew	kuziˈɾan
Cp	kuziˈɾe	kuziˈɾas	kuziˈɾa	kuziˈɾem	kuziˈɾew	kuziˈɾan
Co	kuziˈɾɛ	kuziˈɾas	kuziˈɾa	kuziˈɾem	kuziˈɾew	kuziˈɾan
Fa	kuziˈɾe	kuziˈɾas	kuziˈɾa	kuziˈrem	kuziˈrew	kuziˈɾan
Fi	koziˈɾe	koziˈɾas	koziˈɾa	koziˈɾem	koziˈɾew	koziˈɾan
Gr	kuziˈɾe	kuziˈɾas	kuziˈɾa	kuziˈɾem	kuziˈɾew	kuziˈɾan
Gu	koziˈɾe	koziˈɾas	koziˈɾa	koziˈɾem	koziˈɾew	koziˈɾan
Ll	kuziˈɾe	kuziˈɾas	kuziˈɾa	kuziˈɾem	kuziˈɾew	kuziˈɾan
Mr	kuziˈɾe	kuziˈɾas	kuziˈɾa	kuziˈɾem	kuziˈɾew	kuziˈɾan
Ma	kuziˈɾe	kuziˈɾas	kuziˈɾa	kuziˈrem	kuziˈrew	kuziˈɾan
Ms	kuziˈɾe	kuziˈɾas	kuziˈɾa	kuziˈɾem	kuziˈɾew	kuziˈɾan
Ml	koziˈɾe	koziˈɾas	koziˈɾa	koziˈɾem	koziˈɾew	koziˈɾan
Mo	kuziˈɾɛ	kuziˈɾas	kuziˈɾa	kuziˈɾem	kuziˈɾew	kuziˈɾan
Pb	kuziˈɾɛ	kuziˈɾas	kuziˈɾa	kuziˈɾem	kuziˈɾew	kuziˈɾan
Po	kuziˈɾe	kuziˈɾas	kuziˈɾa	kuziˈɾem	kuziˈɾew	kuziˈɾan
Pr	kuziˈɾe	kuziˈɾas	kuziˈɾa	kuziˈɾem	kuziˈɾew	kuziˈɾan
Si	kuziˈɾɛ	kuziˈɾas	kuziˈɾa	kuziˈɾem	kuziˈɾew	kuziˈɾan
Tf	kuziˈɾe	kuziˈɾas	kuziˈɾa	kuziˈɾem	kuziˈɾew	kuziˈɾan
To	kuziˈɾe	kuziˈɾas	kuziˈɾa	kuziˈɾem	kuziˈɾew	kuziˈɾan
Ull	kuziˈɾɛ	kuziˈɾas	kuziˈɾa	kuziˈɾem	kuziˈɾew	kuziˈɾan
Va	kuziˈɾe	kuziˈɾas	kuziˈɾa	kuziˈɾem	kuziˈɾew	kuziˈɾan
Vb	kuziˈɾe	kuziˈɾas	kuziˈɾa	kuziˈɾem	kuziˈɾew	kuziˈɾan

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	kuziˈɾia	kuziˈɾies	kuziˈɾia	kuziˈɾiem	kuziˈɾiew	kuziˈɾien
Bi	kuziˈɾiɛ	kuziˈɾies	kuziˈɾie	kuziˈɾiem	kuziˈɾiew	kuziˈɾien
Ca	kuziˈɾiɒ	kuziˈɾies	kuziˈɾie	kuziˈɾiam	kuziˈɾiaw	kuziˈɾien
Cp	kuziˈɾio/ɒ	kuziˈɾies	kuziˈɾiɒ	kuziˈɾiem	kuziˈɾiew	kuziˈɾien
Co	kuziˈɾiɛ	kuziˈɾies	kuziˈɾie	kuziˈɾiem	kuziˈɾiew	kuziˈɾien
Fa	kuziˈɾiɛ	kuziˈɾies	kuziˈɾiɛ	kuziˈɾiem	kuziˈɾiew	kuziˈɾien
Fi	kuziˈɾiɒ	kuziˈɾies	kuziˈɾie	kuziˈɾiam	kuziˈɾiaw	kuziˈɾien
Gr	kuziˈɾiɛ	kuziˈɾies	kuziˈɾie	kuziˈɾiam	kuziˈɾiaw	kuziˈɾien
Gu	kuziˈɾio/a	kuziˈɾies	kuziˈɾia	kuziˈɾiem	kuziˈɾiew	kuziˈɾien
Ll	kuziˈɾiɒ	kuziˈɾies	kuziˈɾie	kuziˈɾiam	kuziˈɾiaw	kuziˈɾien
Mr	kuziˈɾie	kuziˈɾies	kuziˈɾia	kuziˈɾiem	kuziˈɾiew	kuziˈɾien
Ma	kuziˈɾia	kuziˈɾies	kuziˈɾie	kuziˈɾiam	kuziˈɾiaw	kuziˈɾien
Ms	kuziˈɾio	kuziˈɾies	kuziˈɾiɒ	kuziˈɾiem	kuziˈɾiew	kuziˈɾien
Ml	kuziˈɾiɒ	kuziˈɾies	kuziˈɾie	kuziˈɾiem	kuziˈɾiew	kuziˈɾien
Mo	kuziˈɾiɒ	kuziˈɾies	kuziˈɾie	kuziˈɾiam	kuziˈɾiaw	kuziˈɾien
Pb	kuziˈɾiɒ	kuziˈɾies	kuziˈɾie	kuziˈɾiam	kuziˈɾiaw	kuziˈɾien
Po	kuziˈɾiɛ	kuziˈɾies	kuziˈɾiɛ	kuziˈɾiom/em	kuziˈɾiow/ew	kuziˈɾien
Pr	kuziˈɾiɛ	kuziˈɾies	kuziˈɾie	kuziˈɾiem	kuziˈɾiew	kuziˈɾien
Si	kuziˈɾiɛ	kuziˈɾies	kuziˈɾie	kuziˈɾiem	kuziˈɾiew	kuziˈɾien
Tf	kuziˈɾio/a	kuziˈɾies	kuziˈɾia	kuziˈɾiem	kuziˈɾiew	kuziˈɾien
To	kuziˈɾiɛ	kuziˈɾies	kuziˈɾie	kuziˈɾiam	kuziˈɾiaw	kuziˈɾien
Ull	kuziˈɾiɛ	kuziˈɾies	kuziˈɾie	kuziˈɾiom/em	kuziˈɾiow/ew	kuziˈɾien
Va	kuziˈɾia	kuziˈɾies	kuziˈɾie	kuziˈɾiam	kuziˈɾiaw	kuziˈɾien
Vb	kuziˈɾiɛ	kuziˈɾies	kuziˈɾie	kuziˈɾiam	kuziˈɾiaw	kuziˈɾien

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈkuzi	ˈkuzis	ˈkuzi	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzin
Bi	ˈkuzɛ/i	ˈkuzis	ˈkuzi	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzin
Ca	ˈkuzɒ/i	ˈkuzis	ˈkuzi	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzin
Cp	ˈkuzi	ˈkuzis	ˈkuzi	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzin
Co	ˈkuzi	ˈkuzis	ˈkuzi	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzin
Fa	ˈkuzi	ˈkuzis	ˈkuzi	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzin
Fi	ˈkuzi	ˈkuzis	ˈkuzi	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzin
Gr	ˈkuzi	ˈkuzis	ˈkuzi	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzin
Gu	ˈkuzi	ˈkuzis	ˈkuzi	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzin
Ll	ˈkuzi	ˈkuzis	ˈkuzi	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzin
Mr	ˈkuzi	ˈkuzis	ˈkuzi	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzin
Ma	ˈkuza/i	ˈkuzis	ˈkuzi	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzin
Ms	ˈkuzi	ˈkuzis	ˈkuzi	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzin
Ml	ˈkuzi	ˈkuzis	ˈkuzi	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzin
Mo	ˈkuzi	ˈkuzis	ˈkuzi	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzin
Pb	ˈkuzi	ˈkuzis	ˈkuzi	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzin
Po	ˈkuzi	ˈkuzis	ˈkuzi	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzin
Pr	ˈkuzi	ˈkuzis	ˈkuzi	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzin
Si	ˈkuzi	ˈkuzis	ˈkuzi	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzin
Tf	ˈkuzi	ˈkuzis	ˈkuzi	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzin
To	ˈkuzi	ˈkuzis	ˈkuzi	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzin
Ull	ˈkuzɛ/i	ˈkuzis	ˈkuzi	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzin
Va	ˈkuzi	ˈkuzis	ˈkuzi	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzin
Vb	ˈkuzi	ˈkuzis	ˈkuzi	kuˈzim	kuˈziw	ˈkuzin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	kuˈzis	kuˈzisis	kuˈzis	kuˈzisim	kuˈzisiw	kuˈzisin
Bi	kuˈzis/ɛ	kuˈzises/is	kuˈzis	kuˈzisɛm/im	kuˈzisɛw/iw	kuˈzisen/in
Ca	kuˈzis/ɒ	kuˈzises	kuˈzis	kuˈzisam	kuˈzisaw	kuˈzisen
Cp	kuˈzis	kuˈzisis	kuˈzis	kuˈzisim	kuˈzisiw	kuˈzisin
Co	kuˈzis/ɛ	kuˈzises/is	kuˈzis	kuˈzisem	kuˈzisew	kuˈzisen/in
Fa	kuˈzis	kuˈzisis	kuˈzis	kuˈzisim	kuˈzisiw	kuˈzisin
Fi	kuˈzisɒ	kuˈzises	kuˈzis	kuˈzisam	kuˈzisaw	kuˈzisen
Gr	kuˈzis	kuˈzises/is	kuˈzis	kuˈzisam	kuˈzisaw	kuˈzisen/in
Gu	kuˈzis	kuˈzises	kuˈzis	kuˈzisem	kuˈzisew	kuˈzisen
Ll	kuˈzis	kuˈzises	kuˈzis	kuˈzisam	kuˈzisaw	kuˈzisen
Mr	kuˈzis	kuˈzisis	kuˈzis	kuˈzisim	kuˈzisiw	kuˈzisin
Ma	kuˈzis/a	kuˈzises	kuˈzis	kuˈzisam	kuˈzisaw	kuˈzisen
Ms	kuziˈɣes	kuziˈɣeses/is	kuziˈɣes	kuziˈɣesem/im	kuziˈɣesew/iw	kuziˈɣesen/in
Ml	kuˈzis	kuˈzisis	kuˈzis	kuˈzisim	kuˈzisiw	kuˈzisin
Mo	kuˈzis/ɒ	kuˈzisis	kuˈzis	kuˈzisam	kuˈzisaw	kuˈzisin
Pb	kuˈzis	kuˈzises/is	kuˈzis	kuˈzisam	kuˈzisaw	kuˈzisen/in
Po	kuziˈɣes	kuziˈɣesis	kuziˈɣes	kuziˈɣesom/im	kuziˈɣesow/iw	kuziˈɣesin
Pr	kuˈzis	kuˈzisis	kuˈzis	kuˈzisim	kuˈzisiw	kuˈzisin
Si	kuˈzis	kuˈzisis	kuˈzis	kuˈzisim	kuˈzisiw	kuˈzisin
Tf	kuˈzisa	kuˈzises/is	kuˈzis	kuˈzisem/im	kuˈzisew/iw	kuˈzisen/in
To	kuˈzis	kuˈzisis	kuˈzis	kuˈzisim	kuˈzisiw	kuˈzisin
Ull	kuˈzisɛ	kuˈzises/is	kuˈzis	kuˈzisom/im	kuˈzisow/iw	kuˈzisen/in
Va	kuˈzis	kuˈzisis	kuˈzis	kuˈzisam/im	kuˈzisaw/iw	kuˈzisin
Vb	kuˈzis/ɛ	kuˈzises	kuˈzis	kuˈzisam	kuˈzisaw	kuˈzisen

2.5.5 Dormir

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	dorˈmi	dorˈmin	dorˈmit
Bi	dorˈmi	dorˈmin	dorˈmit
Ca	dorˈmi	dorˈmin	dorˈmit
Cp	dorˈmi	dorˈmin	dorˈmit
Co	durˈmi	durˈmin	durˈmit
Fa	dorˈmi	dorˈmin	dorˈmit
Fi	dorˈmi	dorˈmin	dorˈmit
Gr	dorˈmi	dorˈmin	dorˈmit
Gu	dorˈmi	dorˈmin	dorˈmit
Ll	dorˈmi	dorˈmin	dorˈmit
Mr	dorˈmi	dorˈmin	dorˈmit
Ma	dorˈmi	dorˈmin	dorˈmit
Ms	dorˈmi	dorˈmin	dorˈmit
Ml	dorˈmi	dorˈmin	dorˈmit
Mo	dorˈmi	dorˈmin	dorˈmit
Pb	dorˈmi	dorˈmin	dorˈmit
Po	dorˈmi	dorˈmin	dorˈmit
Pr	durˈmi	durˈmin	durˈmit
Si	durˈmi	durˈmin	durˈmit
Tf	durˈmi	durˈmin	durˈmit
To	durˈmi	durˈmin	durˈmit
Ull	durˈmi	durˈmin	durˈmit
Va	dorˈmi	dorˈmin	dorˈmit
Vb	dorˈmi	dorˈmin	dorˈmit

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈdɔrm	ˈdɔrmi	dorˈmim	dorˈmiw	ˈdɔrmin
Bi	ˈdɔrm	ˈdɔrmi	dorˈmim	dorˈmiw	ˈdɔrmin
Ca	ˈdɔrm	ˈdɔrmi	dorˈmim	dorˈmiw	ˈdɔrmin
Cp	ˈdɔrm	ˈdɔrmi	dorˈmim	dorˈmiw	ˈdɔrmin
Co	ˈdɔrm	ˈdɔrmi	durˈmim	durˈmiw	ˈdɔrmin
Fa	ˈdɔrm	ˈdɔrmi	dorˈmim	dorˈmiw	ˈdɔrmin
Fi	ˈdɔrm	ˈdɔrmi	dorˈmim	dorˈmiw	ˈdɔrmin
Gr	ˈdɔrm	ˈdɔrmi	dorˈmim	dorˈmiw	ˈdɔrmin
Gu	ˈdɔrm	ˈdɔrmi	dorˈmim	dorˈmiw	ˈdɔrmin
Ll	ˈdɔrm	ˈdɔrmi	dorˈmim	dorˈmiw	ˈdɔrmin
Mr	ˈdɔrm	ˈdɔrmi	dorˈmim	dorˈmiw	ˈdɔrmin
Ma	ˈdɔrm	ˈdɔrmi	dorˈmim	dorˈmiw	ˈdɔrmin
Ms	ˈdɔrm	ˈdɔrmi	dorˈmim	dorˈmiw	ˈdɔrmin
Ml	ˈdɔrm	ˈdɔrmi	dorˈmim	dorˈmiw	ˈdɔrmin
Mo	ˈdɔrm	ˈdɔrmi	dorˈmim	dorˈmiw	ˈdɔrmin
Pb	ˈdɔrm	ˈdɔrmi	dorˈmim	dorˈmiw	ˈdɔrmin
Po	ˈdɔrm	ˈdɔrmi	dorˈmim	dorˈmiw	ˈdɔrmin
Pr	ˈdɔrm	ˈdɔrmi	durˈmim	durˈmiw	ˈdɔrmin
Si	ˈdɔrm	ˈdɔrmi	durˈmim	durˈmiw	ˈdɔrmin
Tf	ˈdɔrm	ˈdɔrmi	durˈmim	durˈmiw	ˈdɔrmin
To	ˈdɔrm	ˈdɔrmi	dorˈmim	dorˈmiw	ˈdɔrmin
Ull	ˈdɔrm	ˈdɔrmi	dorˈmim	dorˈmiw	ˈdɔrmin
Va	ˈdɔrm	ˈdɔrmi	dorˈmim	dorˈmiw	ˈdɔrmin
Vb	ˈdɔrm	ˈdɔrmi	dorˈmim	dorˈmiw	ˈdɔrmin

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈdɔɾmo	ˈdɔɾmes	ˈdɔɾm	dɔɾˈmim	dɔɾˈmiw	ˈdɔɾmen
Bi	ˈdɔɾmo	ˈdɔɾms	ˈdɔɾm	dɔɾˈmim	dɔɾˈmiw	ˈdɔɾmen
Ca	ˈdɔɾmo	ˈdɔɾms	ˈdɔɾm	dɔɾˈmim	dɔɾˈmiw	ˈdɔɾmen
Cp	ˈdɔɾmo	ˈdɔɾms	ˈdɔɾm	dɔɾˈmim	dɔɾˈmiw	ˈdɔɾmen
Co	ˈdɔɾmo	ˈdɔɾms	ˈdɔɾm	dɔɾˈmim	dɔɾˈmiw	ˈdɔɾmen
Fa	ˈdɔɾmo	ˈdɔɾms	ˈdɔɾm	dɔɾˈmim	dɔɾˈmiw	ˈdɔɾmen
Fi	ˈdɔɾmo	ˈdɔɾms	ˈdɔɾm	dɔɾˈmim	dɔɾˈmiw	ˈdɔɾmen
Gr	ˈdɔɾmo	ˈdɔɾmes	ˈdɔɾm	dɔɾˈmim	dɔɾˈmiw	ˈdɔɾmen
Gu	ˈdɔɾmo	ˈdɔɾmes	ˈdɔɾm	dɔɾˈmim	dɔɾˈmiw	ˈdɔɾmen
Ll	ˈdɔɾmo	ˈdɔɾms	ˈdɔɾm	dɔɾˈmim	dɔɾˈmiw	ˈdɔɾmen
Mr	ˈdɔɾmo	ˈdɔɾms	ˈdɔɾm	dɔɾˈmim	dɔɾˈmiw	ˈdɔɾmen
Ma	ˈdɔɾmo	ˈdɔɾms	ˈdɔɾm	dɔɾˈmim	dɔɾˈmiw	ˈdɔɾmen
Ms	ˈdɔɾmo	ˈdɔɾms	ˈdɔɾm	dɔɾˈmim	dɔɾˈmiw	ˈdɔɾmen
Ml	ˈdɔɾmo	ˈdɔɾms	ˈdɔɾm	dɔɾˈmim	dɔɾˈmiw	ˈdɔɾmen
Mo	ˈdɔɾmo	ˈdɔɾms	ˈdɔɾm	dɔɾˈmim	dɔɾˈmiw	ˈdɔɾmen
Pb	ˈdɔɾmo	ˈdɔɾmes	ˈdɔɾm	dɔɾˈmim	dɔɾˈmiw	ˈdɔɾmen
Po	ˈdɔɾmo	ˈdɔɾmes	ˈdɔɾm	dɔɾˈmim	dɔɾˈmiw	ˈdɔɾmen
Pr	ˈdɔɾmu	ˈdɔɾmes	ˈdɔɾm	duɾˈmim	duɾˈmiw	ˈdɔɾmen
Si	ˈdɔɾmo	ˈdɔɾms	ˈdɔɾm	duɾˈmim	duɾˈmiw	ˈdɔɾmen
Tf	ˈdɔɾmo	ˈdɔɾmes	ˈdɔɾm	dɔɾˈmim	dɔɾˈmiw	ˈdɔɾmen
To	ˈdɔɾmo	ˈdɔɾmes	ˈdɔɾm	dɔɾˈmim	dɔɾˈmiw	ˈdɔɾmen
Ull	ˈdɔɾmo	ˈdɔɾms	ˈdɔɾm	dɔɾˈmim	dɔɾˈmiw	ˈdɔɾmen
Va	ˈdɔɾmo	ˈdɔɾms	ˈdɔɾm	dɔɾˈmim	dɔɾˈmiw	ˈdɔɾmen
Vb	ˈdɔɾmo	ˈdɔɾms	ˈdɔɾm	dɔɾˈmim	dɔɾˈmiw	ˈdɔɾmen

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	dɔɾˈmia	dɔɾˈmies	dɔɾˈmia	dɔɾˈmiem	dɔɾˈmiew	dɔɾˈmien
Bi	dɔɾˈmiɛ	dɔɾˈmies	dɔɾˈmie	dɔɾˈmiɛm	dɔɾˈmiɛw	dɔɾˈmien
Ca	dɔɾˈmiɒ	dɔɾˈmies	dɔɾˈmie	dɔɾˈmiam	dɔɾˈmiaw	dɔɾˈmien
Cp	dɔɾˈmio/ɒ	dɔɾˈmies	dɔɾˈmiɒ	dɔɾˈmiem	dɔɾˈmiew	dɔɾˈmien
Co	duɾˈmiɛ	duɾˈmies	duɾˈmie	duɾˈmiem	duɾˈmiew	duɾˈmien
Fa	dɔɾˈmiɛ	dɔɾˈmies	dɔɾˈmiɛ	dɔɾˈmiem	dɔɾˈmiew	dɔɾˈmien
Fi	dɔɾˈmiɒ	dɔɾˈmies	dɔɾˈmie	dɔɾˈmiam	dɔɾˈmiaw	dɔɾˈmien
Gr	dɔɾˈmiɛ	dɔɾˈmies	dɔɾˈmie	dɔɾˈmiam	dɔɾˈmiaw	dɔɾˈmien
Gu	dɔɾˈmio/a	dɔɾˈmies	dɔɾˈmia	dɔɾˈmiem	dɔɾˈmiew	dɔɾˈmien
Ll	dɔɾˈmiɒ	dɔɾˈmies	dɔɾˈmie	dɔɾˈmiam	dɔɾˈmiaw	dɔɾˈmien
Mr	dɔɾˈmie	dɔɾˈmies	dɔɾˈmia	dɔɾˈmiem	dɔɾˈmiew	dɔɾˈmien
Ma	dɔɾˈmia	dɔɾˈmies	dɔɾˈmie	dɔɾˈmiam	dɔɾˈmiaw	dɔɾˈmien
Ms	dɔɾˈmio	dɔɾˈmies	dɔɾˈmiɒ	dɔɾˈmiem	dɔɾˈmiew	dɔɾˈmien
Ml	dɔɾˈmiɒ	dɔɾˈmies	dɔɾˈmie	dɔɾˈmiem	dɔɾˈmiew	dɔɾˈmien
Mo	dɔɾˈmiɒ	dɔɾˈmies	dɔɾˈmie	dɔɾˈmiam	dɔɾˈmiaw	dɔɾˈmien
Pb	dɔɾˈmiɒ	dɔɾˈmies	dɔɾˈmie	dɔɾˈmiam	dɔɾˈmiaw	dɔɾˈmien
Po	dɔɾˈmiɛ	dɔɾˈmies	dɔɾˈmiɛ	dɔɾˈmiom/em	dɔɾˈmiow/ew	dɔɾˈmien
Pr	duɾˈmiɛ	duɾˈmies	duɾˈmie	duɾˈmiem	duɾˈmiew	duɾˈmien
Si	duɾˈmiɛ	duɾˈmies	duɾˈmie	duɾˈmiem	duɾˈmiew	duɾˈmien
Tf	duɾˈmio/a	duɾˈmies	duɾˈmia	duɾˈmiem	duɾˈmiew	duɾˈmien
To	dɔɾˈmiɛ	dɔɾˈmies	dɔɾˈmie	dɔɾˈmiam	dɔɾˈmiaw	dɔɾˈmien
Ull	dɔɾˈmiɛ	dɔɾˈmies	dɔɾˈmie	dɔɾˈmiom/em	dɔɾˈmiow/ew	dɔɾˈmien
Va	dɔɾˈmia	dɔɾˈmies	dɔɾˈmie	dɔɾˈmiam	dɔɾˈmiaw	dɔɾˈmien
Vb	dɔɾˈmiɛ	dɔɾˈmies	dɔɾˈmie	dɔɾˈmiam	dɔɾˈmiaw	dɔɾˈmien

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	dormi're	dormi'ras	dormi'ra	dormi'rem	dormi'rew	dormi'ran
Bi	dormi're	dormi'ras	dormi'ra	dormi'rem	dormi'rew	dormi'ran
Ca	dormi're	dormi'ras	dormi'ra	dormi'rem	dormi'rew	dormi'ran
Cp	dormi're	dormi'ras	dormi'ra	dormi'rem	dormi'rew	dormi'ran
Co	durmi'rɛ	durmi'ras	durmi'ra	durmi'rem	durmi'rew	durmi'ran
Fa	dormi're	dormi'ras	dormi'ra	dormi'rem	dormi'rew	dormi'ran
Fi	dormi're	dormi'ras	dormi'ra	dormi'rem	dormi'rew	dormi'ran
Gr	dormi're	dormi'ras	dormi'ra	dormi'rem	dormi'rew	dormi'ran
Gu	dormi're	dormi'ras	dormi'ra	dormi'rem	dormi'rew	dormi'ran
Ll	dormi're	dormi'ras	dormi'ra	dormi'rem	dormi'rew	dormi'ran
Mr	dormi're	dormi'ras	dormi'ra	dormi'rem	dormi'rew	dormi'ran
Ma	dormi're	dormi'ras	dormi'ra	dormi'rem	dormi'rew	dormi'ran
Ms	dormi're	dormi'ras	dormi'ra	dormi'rem	dormi'rew	dormi'ran
Ml	dormi're	dormi'ras	dormi'ra	dormi'rem	dormi'rew	dormi'ran
Mo	dormi'rɛ	dormi'ras	dormi'ra	dormi'rem	dormi'rew	dormi'ran
Pb	dormi'rɛ	dormi'ras	dormi'ra	dormi'rem	dormi'rew	dormi'ran
Po	dormi're	dormi'ras	dormi'ra	dormi'rem	dormi'rew	dormi'ran
Pr	durmi're	durmi'ras	durmi'ra	durmi'rem	durmi'rew	durmi'ran
Si	durmi'rɛ	durmi'ras	durmi'ra	durmi'rem	durmi'rew	durmi'ran
Tf	durmi're	durmi'ras	durmi'ra	durmi'rem	durmi'rew	durmi'ran
To	durmi're	durmi'ras	durmi'ra	durmi'rem	durmi'rew	durmi'ran
Ull	durmi'rɛ	durmi'ras	durmi'ra	durmi'rem	durmi'rew	durmi'ran
Va	dormi're	dormi'ras	dormi'ra	dormi'rem	dormi'rew	dormi'ran
Vb	dormi're	dormi'ras	dormi'ra	dormi'rem	dormi'rew	dormi'ran

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	dormi'ria	dormi'ries	dormi'ria	dormi'riem	dormi'riew	dormi'rien
Bi	dormi'riɛ	dormi'ries	dormi'rie	dormi'riem	dormi'riɛw	dormi'rien
Ca	dormi'riɒ	dormi'ries	dormi'rie	dormi'riam	dormi'riaw	dormi'rien
Cp	dormi'rio/ɒ	dormi'ries	dormi'riɒ	dormi'riem	dormi'riew	dormi'rien
Co	durmi'riɛ	durmi'ries	durmi'rie	durmi'riem	durmi'riew	durmi'rien
Fa	dormi'riɛ	dormi'ries	dormi'riɛ	dormi'riem	dormi'riew	dormi'rien
Fi	dormi'riɒ	dormi'ries	dormi'rie	dormi'riam	dormi'riaw	dormi'rien
Gr	dormi'riɛ	dormi'ries	dormi'rie	dormi'riam	dormi'riaw	dormi'rien
Gu	dormi'rio/a	dormi'ries	dormi'ria	dormi'riem	dormi'riew	dormi'rien
Ll	dormi'riɒ	dormi'ries	dormi'rie	dormi'riam	dormi'riaw	dormi'rien
Mr	dormi'rie	dormi'ries	dormi'ria	dormi'riem	dormi'riew	dormi'rien
Ma	dormi'ria	dormi'ries	dormi'rie	dormi'riam	dormi'riaw	dormi'rien
Ms	dormi'rio	dormi'ries	dormi'riɒ	dormi'riem	dormi'riew	dormi'rien
Ml	dormi'riɒ	dormi'ries	dormi'rie	dormi'riem	dormi'riew	dormi'rien
Mo	dormi'riɒ	dormi'ries	dormi'rie	dormi'riam	dormi'riaw	dormi'rien
Pb	dormi'riɒ	dormi'ries	dormi'rie	dormi'riam	dormi'riaw	dormi'rien
Po	dormi'riɛ	dormi'ries	dormi'riɛ	dormi'riom/em	dormi'riow/ew	dormi'rien
Pr	durmi'riɛ	durmi'ries	durmi'rie	durmi'riem	durmi'riew	durmi'rien
Si	durmi'riɛ	durmi'ries	durmi'rie	durmi'riem	durmi'riew	durmi'rien
Tf	durmi'rio/a	durmi'ries	durmi'ria	durmi'riem	durmi'riew	durmi'rien
To	dormi'riɛ	dormi'ries	dormi'rie	dormi'riam	dormi'riaw	dormi'rien
Ull	durmi'riɛ	durmi'ries	durmi'rie	durmi'riom/em	durmi'riow/ew	durmi'rien
Va	dormi'ria	dormi'ries	dormi'rie	dormi'riam	dormi'riaw	dormi'rien
Vb	dormi'riɛ	dormi'ries	dormi'rie	dormi'riam	dormi'riaw	dormi'rien

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈdɔɾmi	ˈdɔɾmis	ˈdɔɾmi	doɾˈmim	doɾˈmiw	ˈdɔɾmin
Bi	ˈdɔɾmɛ/i	ˈdɔɾmis	ˈdɔɾmi	doɾˈmim	doɾˈmiw	ˈdɔɾmin
Ca	ˈdɔɾmɒ/i	ˈdɔɾmis	ˈdɔɾmi	doɾˈmim	doɾˈmiw	ˈdɔɾmin
Cp	ˈdɔɾmi	ˈdɔɾmis	ˈdɔɾmi	doɾˈmim	doɾˈmiw	ˈdɔɾmin
Co	ˈdɔɾmi	ˈdɔɾmis	ˈdɔɾmi	doɾˈmim	doɾˈmiw	ˈdɔɾmin
Fa	ˈdɔɾmi	ˈdɔɾmis	ˈdɔɾmi	doɾˈmim	doɾˈmiw	ˈdɔɾmin
Fi	ˈdɔɾmi	ˈdɔɾmis	ˈdɔɾmi	doɾˈmim	doɾˈmiw	ˈdɔɾmin
Gr	ˈdɔɾmi	ˈdɔɾmis	ˈdɔɾmi	doɾˈmim	doɾˈmiw	ˈdɔɾmin
Gu	ˈdɔɾmi	ˈdɔɾmis	ˈdɔɾmi	doɾˈmim	doɾˈmiw	ˈdɔɾmin
Ll	ˈdɔɾmi	ˈdɔɾmis	ˈdɔɾmi	doɾˈmim	doɾˈmiw	ˈdɔɾmin
Mr	ˈdɔɾmi	ˈdɔɾmis	ˈdɔɾmi	doɾˈmim	doɾˈmiw	ˈdɔɾmin
Ma	ˈdɔɾma/i	ˈdɔɾmis	ˈdɔɾmi	doɾˈmim	doɾˈmiw	ˈdɔɾmin
Ms	ˈdɔɾmi	ˈdɔɾmis	ˈdɔɾmi	doɾˈmim	doɾˈmiw	ˈdɔɾmin
Ml	ˈdɔɾmi	ˈdɔɾmis	ˈdɔɾmi	doɾˈmim	doɾˈmiw	ˈdɔɾmin
Mo	ˈdɔɾmi	ˈdɔɾmis	ˈdɔɾmi	doɾˈmim	doɾˈmiw	ˈdɔɾmin
Pb	ˈdɔɾmi	ˈdɔɾmis	ˈdɔɾmi	doɾˈmim	doɾˈmiw	ˈdɔɾmin
Po	ˈdɔɾmi	ˈdɔɾmis	ˈdɔɾmi	doɾˈmim	doɾˈmiw	ˈdɔɾmin
Pr	ˈdɔɾmi	ˈdɔɾmis	ˈdɔɾmi	duɾˈmim	duɾˈmiw	ˈdɔɾmin
Si	ˈdɔɾmi	ˈdɔɾmis	ˈdɔɾmi	duɾˈmim	duɾˈmiw	ˈdɔɾmin
Tf	ˈdɔɾmi	ˈdɔɾmis	ˈdɔɾmi	doɾˈmim	doɾˈmiw	ˈdɔɾmin
To	ˈdɔɾmi	ˈdɔɾmis	ˈdɔɾmi	doɾˈmim	doɾˈmiw	ˈdɔɾmin
Ull	ˈdɔɾmɛ/i	ˈdɔɾmis	ˈdɔɾmi	doɾˈmim	doɾˈmiw	ˈdɔɾmin
Va	ˈdɔɾmi	ˈdɔɾmis	ˈdɔɾmi	doɾˈmim	doɾˈmiw	ˈdɔɾmin
Vb	ˈdɔɾmi	ˈdɔɾmis	ˈdɔɾmi	doɾˈmim	doɾˈmiw	ˈdɔɾmin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	doɾˈmis	doɾˈmisis	doɾˈmis	doɾˈmisim	doɾˈmisiw	doɾˈmisin
Bi	doɾˈmis/ɛ	doɾˈmises/is	doɾˈmis	doɾˈmisɛm/im	doɾˈmisɛw/iw	doɾˈmisen/in
Ca	doɾˈmis/ɒ	doɾˈmises	doɾˈmis	doɾˈmisam	doɾˈmisaw	doɾˈmisen
Cp	doɾˈmis	doɾˈmisis	doɾˈmis	doɾˈmisim	doɾˈmisiw	doɾˈmisin
Co	duɾˈmis/ɛ	duɾˈmises/is	duɾˈmis	duɾˈmisem	duɾˈmisew	duɾˈmisen/in
Fa	doɾˈmis	doɾˈmisis	doɾˈmis	doɾˈmisim	doɾˈmisiw	doɾˈmisin
Fi	doɾˈmisɒ	doɾˈmises	doɾˈmis	doɾˈmisam	doɾˈmisaw	doɾˈmisen
Gr	doɾˈmis	doɾˈmises/is	doɾˈmis	doɾˈmisam	doɾˈmisaw	doɾˈmisen/in
Gu	doɾˈmis	doɾˈmises	doɾˈmis	doɾˈmisem	doɾˈmisew	doɾˈmisen
Ll	doɾˈmis	doɾˈmises	doɾˈmis	doɾˈmisam	doɾˈmisaw	doɾˈmisen
Mr	doɾˈmis	doɾˈmisis	doɾˈmis	doɾˈmisim	doɾˈmisiw	doɾˈmisin
Ma	doɾˈmis/a	doɾˈmises	doɾˈmis	doɾˈmisam	doɾˈmisaw	doɾˈmisen
Ms	doɾmiˈɣes	doɾmiˈɣeses/is	doɾmiˈɣes	doɾmiˈɣesem/im	doɾmiˈɣesew/iw	doɾmiˈɣesen/in
Ml	doɾˈmis	doɾˈmisis	doɾˈmis	doɾˈmisim	doɾˈmisiw	doɾˈmisin
Mo	doɾˈmis/ɒ	doɾˈmisis	doɾˈmis	doɾˈmisam	doɾˈmisaw	doɾˈmisin
Pb	doɾˈmis	doɾˈmises/is	doɾˈmis	doɾˈmisam	doɾˈmisaw	doɾˈmisen/in
Po	doɾmiˈɣes	doɾmiˈɣesis	doɾmiˈɣes	doɾmiˈɣesom/im	doɾmiˈɣesow/iw	doɾmiˈɣesin
Pr	duɾˈmis	duɾˈmisis	duɾˈmis	duɾˈmisim	duɾˈmisiw	duɾˈmisin
Si	duɾˈmis	duɾˈmisis	duɾˈmis	duɾˈmisim	duɾˈmisiw	duɾˈmisin
Tf	duɾˈmis	duɾˈmises/is	duɾˈmis	duɾˈmisem/im	duɾˈmisew/iw	duɾˈmisen/in
To	duɾˈmis	duɾˈmisis	duɾˈmis	duɾˈmisim	duɾˈmisiw	duɾˈmisin
Ull	duɾˈmisɛ	duɾˈmises/is	duɾˈmis	duɾˈmisom/im	duɾˈmisow/iw	duɾˈmisen/in
Va	doɾˈmis	doɾˈmisis	doɾˈmis	doɾˈmisam/im	doɾˈmisaw/iw	doɾˈmisin
Vb	doɾˈmis/ɛ	doɾˈmises	doɾˈmis	doɾˈmisam	doɾˈmisaw	doɾˈmisen

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2.5.6 Fregir

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	frej'ʒi	frej'ʒin	frej'ʒit
Bi	frej'ʒi	frej'ʒin	frej'ʒit
Ca	frej'ʒi	frej'ʒin	frej'ʒit
Cp	frej'ʒi	frej'ʒin	frej'ʒit
Co	frej'ʒi	frej'ʒin	frej'ʒit
Fa	frej'ʒi	frej'ʒin	frej'ʒit
Fi	frej'ʒi	frej'ʒin	frej'ʒit
Gr	frej'ʒi	frej'ʒin	frej'ʒit
Gu	frej'ʒi	frej'ʒin	frej'ʒit
Ll	frej'ʒi	frej'ʒin	frej'ʒit
Mr	frej'ʒi	frej'ʒin	frej'ʒit
Ma	frej'ʒi	frej'ʒin	frej'ʒit
Ms	frej'ʒi	frej'ʒin	frej'ʒit
Ml	frej'ʒi	frej'ʒin	frej'ʒit
Mo	frej'ʒi	frej'ʒin	frej'ʒit
Pb	frej'ʒi	frej'ʒin	frej'ʒit
Po	frej'ʒi	frej'ʒin	frej'ʒit
Pr	frəj'ʒi	frəj'ʒin	frəj'ʒit
Si	frej'ʒi	frej'ʒin	frej'ʒit
Tf	frej'ʒi	frej'ʒin	frej'ʒit
To	frej'ʒi	frej'ʒin	frej'ʒit
Ull	frej'ʒi	frej'ʒin	frej'ʒit
Va	frej'ʒi	frej'ʒin	frej'ʒit
Vb	frej'ʒi	frej'ʒin	frej'ʒit

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Bi	frej'ʒiʃ frej'ʒejʃ	frej'ʒiʃi frej'ʒejʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒiʃin frej'ʒejʃin
Ca	frej'ʒejʃ	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Cp	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Co	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Fa	frej'ʒejʃ	frej'ʒejʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒejʃin
Fi	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Gr	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Gu	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Ll	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Mr	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Ma	frej'ʒiʃ frej'ʒɛjʃ	frej'ʒiʃi frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒiʃin frej'ʒɛjʃin
Ms	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Ml	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Mo	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Pb	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Po	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Pr	frəj'ʒɛjʃ	frəj'ʒɛjʃi	frəj'ʒim	frəj'ʒiw	frəj'ʒɛjʃin
Si	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Tf	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
To	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Ull	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Va	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Vb	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	frej'ʒɛjʃo	frej'ʒɛjʃes	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃen
Bi	frej'ʒiʃo frej'ʒejʃo	frej'ʒiʃes frej'ʒejʃes	frej'ʒiʃ frej'ʒejʃ	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒiʃen frej'ʒejʃen
Ca	frej'ʒɛjʃo	frej'ʒɛjʃes	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃen
Cp	frej'ʒɛjʃo	frej'ʒɛjʃes	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃen
Co	frej'ʒɛjʃo	frej'ʒɛjʃes	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃen
Fa	frej'ʒejʃo	frej'ʒejʃes	frej'ʒejʃ	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒejʃen
Fi	frej'ʒɛjʃo	frej'ʒɛjʃes	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃen
Gr	frej'ʒɛjʃo	frej'ʒɛjʃes	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃen
Gu	frej'ʒɛjʃo	frej'ʒɛjʃes	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃen
Ll	frej'ʒɛjʃo	frej'ʒɛjʃes	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃen
Mr	frej'ʒɛjʃo	frej'ʒɛjʃes	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃen
Ma	frej'ʒiʃo frej'ʒɛjʃo	frej'ʒiʃes frej'ʒɛjʃes	frej'ʒiʃ frej'ʒɛjʃ	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒiʃen frej'ʒɛjʃen
Ms	frej'ʒɛjʃo	frej'ʒɛjʃes	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃen
Ml	frej'ʒɛjʃo	frej'ʒɛjʃes	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃen
Mo	frej'ʒɛjʃo	frej'ʒɛjʃes	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃen
Pb	frej'ʒɛjʃo	frej'ʒɛjʃes	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃen
Po	frej'ʒɛjʃo	frej'ʒɛjʃes	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃen
Pr	frəj'ʒɛjʃu	frəj'ʒɛjʃes	frəj'ʒɛjʃ	frəj'ʒim	frəj'ʒiw	frəj'ʒɛjʃen
Si	frej'ʒɛjʃo	frej'ʒɛjʃes	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃen
Tf	frej'ʒɛjʃo	frej'ʒɛjʃes	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃen
To	frej'ʒɛjʃo	frej'ʒɛjʃes	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃen
Ull	frej'ʒɛjʃo	frej'ʒɛjʃes	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃen
Va	frej'ʒɛjʃo	frej'ʒɛjʃes	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃen
Vb	frej'ʒɛjʃo	frej'ʒɛjʃes	frej'ʒɛjʃ	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃen

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	frej'ʒia	frej'ʒies	frej'ʒia	frej'ʒiem	frej'ʒiew	frej'ʒien
Bi	frej'ʒiɛ	frej'ʒies	frej'ʒie	frej'ʒiɛm	frej'ʒiɛw	frej'ʒien
Ca	frej'ʒiɒ	frej'ʒies	frej'ʒie	frej'ʒiam	frej'ʒiaw	frej'ʒien
Cp	frej'ʒio/ɒ	frej'ʒies	frej'ʒiɒ	frej'ʒiem	frej'ʒiew	frej'ʒien
Co	frej'ʒiɛ	frej'ʒies	frej'ʒie	frej'ʒiem	frej'ʒiew	frej'ʒien
Fa	frej'ʒiɛ	frej'ʒies	frej'ʒiɛ	frej'ʒiem	frej'ʒiew	frej'ʒien
Fi	frej'ʒiɒ	frej'ʒies	frej'ʒie	frej'ʒiam	frej'ʒiaw	frej'ʒien
Gr	frej'ʒiɛ	frej'ʒies	frej'ʒie	frej'ʒiam	frej'ʒiaw	frej'ʒien
Gu	frej'ʒio/a	frej'ʒies	frej'ʒia	frej'ʒiem	frej'ʒiew	frej'ʒien
Ll	frej'ʒiɒ	frej'ʒies	frej'ʒie	frej'ʒiam	frej'ʒiaw	frej'ʒien
Mr	frej'ʒie	frej'ʒies	frej'ʒia	frej'ʒiem	frej'ʒiew	frej'ʒien
Ma	frej'ʒia	frej'ʒies	frej'ʒie	frej'ʒiam	frej'ʒiaw	frej'ʒien
Ms	frej'ʒio	frej'ʒies	frej'ʒiɒ	frej'ʒiem	frej'ʒiew	frej'ʒien
Ml	frej'ʒiɒ	frej'ʒies	frej'ʒie	frej'ʒiem	frej'ʒiew	frej'ʒien
Mo	frej'ʒiɒ	frej'ʒies	frej'ʒie	frej'ʒiam	frej'ʒiaw	frej'ʒien
Pb	frej'ʒiɒ	frej'ʒies	frej'ʒie	frej'ʒiam	frej'ʒiaw	frej'ʒien
Po	frej'ʒiɛ	frej'ʒies	frej'ʒiɛ	frej'ʒiom/em	frej'ʒiow/ew	frej'ʒien
Pr	frəj'ʒiɛ	frəj'ʒies	frəj'ʒie	frəj'ʒiem	frəj'ʒiew	frəj'ʒien
Si	frej'ʒiɛ	frej'ʒies	frej'ʒie	frej'ʒiem	frej'ʒiew	frej'ʒien
Tf	frej'ʒio/a	frej'ʒies	frej'ʒia	frej'ʒiem	frej'ʒiew	frej'ʒien
To	frej'ʒiɛ	frej'ʒies	frej'ʒie	frej'ʒiam	frej'ʒiaw	frej'ʒien
Ull	frej'ʒiɛ	frej'ʒies	frej'ʒie	frej'ʒiom/em	frej'ʒiow/ew	frej'ʒien
Va	frej'ʒia	frej'ʒies	frej'ʒie	frej'ʒiam	frej'ʒiaw	frej'ʒien
Vb	frej'ʒiɛ	frej'ʒies	frej'ʒie	frej'ʒiam	frej'ʒiaw	frej'ʒien

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	frejʒi'ɾe	frejʒi'ɾas	frejʒi'ɾa	frejʒi'ɾem	frejʒi'ɾew	frejʒi'ran
Bi	frejʒi'ɾe	frejʒi'ɾas	frejʒi'ɾa	frejʒi'ɾem	frejʒi'ɾew	frejʒi'ran
Ca	frejʒi'ɾe	frejʒi'ɾas	frejʒi'ɾa	frejʒi'ɾem	frejʒi'ɾew	frejʒi'ran
Cp	frejʒi'ɾe	frejʒi'ɾas	frejʒi'ɾa	frejʒi'ɾem	frejʒi'ɾew	frejʒi'ran
Co	frejʒi'ɾɛ	frejʒi'ɾas	frejʒi'ɾa	frejʒi'ɾem	frejʒi'ɾew	frejʒi'ran
Fa	frejʒi'ɾe	frejʒi'ɾas	frejʒi'ɾa	frejʒi'ɾem	frejʒi'ɾew	frejʒi'ran
Fi	frejʒi'ɾe	frejʒi'ɾas	frejʒi'ɾa	frejʒi'ɾem	frejʒi'ɾew	frejʒi'ran
Gr	frejʒi'ɾe	frejʒi'ɾas	frejʒi'ɾa	frejʒi'ɾem	frejʒi'ɾew	frejʒi'ran
Gu	frejʒi'ɾe	frejʒi'ɾas	frejʒi'ɾa	frejʒi'ɾem	frejʒi'ɾew	frejʒi'ran
Ll	frejʒi'ɾe	frejʒi'ɾas	frejʒi'ɾa	frejʒi'ɾem	frejʒi'ɾew	frejʒi'ran
Mr	frejʒi'ɾe	frejʒi'ɾas	frejʒi'ɾa	frejʒi'ɾem	frejʒi'ɾew	frejʒi'ran
Ma	frejʒi'ɾe	frejʒi'ɾas	frejʒi'ɾa	frejʒi'ɾem	frejʒi'ɾew	frejʒi'ran
Ms	frejʒi'ɾe	frejʒi'ɾas	frejʒi'ɾa	frejʒi'ɾem	frejʒi'ɾew	frejʒi'ran
Ml	frejʒi'ɾe	frejʒi'ɾas	frejʒi'ɾa	frejʒi'ɾem	frejʒi'ɾew	frejʒi'ran
Mo	frejʒi'ɾɛ	frejʒi'ɾas	frejʒi'ɾa	frejʒi'ɾem	frejʒi'ɾew	frejʒi'ran
Pb	frejʒi'ɾɛ	frejʒi'ɾas	frejʒi'ɾa	frejʒi'ɾem	frejʒi'ɾew	frejʒi'ran
Po	frejʒi'ɾe	frejʒi'ɾas	frejʒi'ɾa	frejʒi'ɾem	frejʒi'ɾew	frejʒi'ran
Pr	frəjʒi'ɾe	frəjʒi'ɾas	frəjʒi'ɾa	frəjʒi'ɾem	frəjʒi'ɾew	frəjʒi'ran
Si	frejʒi'ɾɛ	frejʒi'ɾas	frejʒi'ɾa	frejʒi'ɾem	frejʒi'ɾew	frejʒi'ran
Tf	frejʒi'ɾe	frejʒi'ɾas	frejʒi'ɾa	frejʒi'ɾem	frejʒi'ɾew	frejʒi'ran
To	frejʒi'ɾe	frejʒi'ɾas	frejʒi'ɾa	frejʒi'ɾem	frejʒi'ɾew	frejʒi'ran
Ull	frejʒi'ɾɛ	frejʒi'ɾas	frejʒi'ɾa	frejʒi'ɾem	frejʒi'ɾew	frejʒi'ran
Va	frejʒi'ɾe	frejʒi'ɾas	frejʒi'ɾa	frejʒi'ɾem	frejʒi'ɾew	frejʒi'ran
Vb	frejʒi'ɾe	frejʒi'ɾas	frejʒi'ɾa	frejʒi'ɾem	frejʒi'ɾew	frejʒi'ran

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	frejʒi'ɾia	frejʒi'ɾies	frejʒi'ɾia	frejʒi'ɾiem	frejʒi'ɾiew	frejʒi'ɾien
Bi	frejʒi'ɾiɛ	frejʒi'ɾies	frejʒi'ɾie	frejʒi'ɾiɛm	frejʒi'ɾiɛw	frejʒi'ɾien
Ca	frejʒi'ɾiɒ	frejʒi'ɾies	frejʒi'ɾie	frejʒi'ɾiam	frejʒi'ɾiaw	frejʒi'ɾien
Cp	frejʒi'ɾio/ɒ	frejʒi'ɾies	frejʒi'ɾiɒ	frejʒi'ɾiem	frejʒi'ɾiew	frejʒi'ɾien
Co	frejʒi'ɾiɛ	frejʒi'ɾies	frejʒi'ɾie	frejʒi'ɾiem	frejʒi'ɾiew	frejʒi'ɾien
Fa	frejʒi'ɾiɛ	frejʒi'ɾies	frejʒi'ɾiɛ	frejʒi'ɾiem	frejʒi'ɾiew	frejʒi'ɾien
Fi	frejʒi'ɾiɒ	frejʒi'ɾies	frejʒi'ɾie	frejʒi'ɾiam	frejʒi'ɾiaw	frejʒi'ɾien
Gr	frejʒi'ɾiɛ	frejʒi'ɾies	frejʒi'ɾie	frejʒi'ɾiam	frejʒi'ɾiaw	frejʒi'ɾien
Gu	frejʒi'ɾio/a	frejʒi'ɾies	frejʒi'ɾia	frejʒi'ɾiem	frejʒi'ɾiew	frejʒi'ɾien
Ll	frejʒi'ɾiɒ	frejʒi'ɾies	frejʒi'ɾie	frejʒi'ɾiam	frejʒi'ɾiaw	frejʒi'ɾien
Mr	frejʒi'ɾie	frejʒi'ɾies	frejʒi'ɾia	frejʒi'ɾiem	frejʒi'ɾiew	frejʒi'ɾien
Ma	frejʒi'ɾiɒ	frejʒi'ɾies	frejʒi'ɾie	frejʒi'ɾiam	frejʒi'ɾiaw	frejʒi'ɾien
Ms	frejʒi'ɾio	frejʒi'ɾies	frejʒi'ɾiɒ	frejʒi'ɾiem	frejʒi'ɾiew	frejʒi'ɾien
Ml	frejʒi'ɾiɒ	frejʒi'ɾies	frejʒi'ɾie	frejʒi'ɾiem	frejʒi'ɾiew	frejʒi'ɾien
Mo	frejʒi'ɾiɒ	frejʒi'ɾies	frejʒi'ɾie	frejʒi'ɾiam	frejʒi'ɾiaw	frejʒi'ɾien
Pb	frejʒi'ɾiɒ	frejʒi'ɾies	frejʒi'ɾie	frejʒi'ɾiam	frejʒi'ɾiaw	frejʒi'ɾien
Po	frejʒi'ɾiɛ	frejʒi'ɾies	frejʒi'ɾiɛ	frejʒi'ɾiom/em	frejʒi'ɾiow/ew	frejʒi'ɾien
Pr	frəjʒi'ɾiɛ	frəjʒi'ɾies	frəjʒi'ɾie	frəjʒi'ɾiem	frəjʒi'ɾiew	frəjʒi'ɾien
Si	frejʒi'ɾiɛ	frejʒi'ɾies	frejʒi'ɾie	frejʒi'ɾiem	frejʒi'ɾiew	frejʒi'ɾien
Tf	frejʒi'ɾio/a	frejʒi'ɾies	frejʒi'ɾia	frejʒi'ɾiem	frejʒi'ɾiew	frejʒi'ɾien
To	frejʒi'ɾiɛ	frejʒi'ɾies	frejʒi'ɾie	frejʒi'ɾiam	frejʒi'ɾiaw	frejʒi'ɾien
Ull	frejʒi'ɾiɛ	frejʒi'ɾies	frejʒi'ɾie	frejʒi'ɾiom/em	frejʒi'ɾiow/ew	frejʒi'ɾien
Va	frejʒi'ɾia	frejʒi'ɾies	frejʒi'ɾie	frejʒi'ɾiam	frejʒi'ɾiaw	frejʒi'ɾien
Vb	frejʒi'ɾiɛ	frejʒi'ɾies	frejʒi'ɾie	frejʒi'ɾiam	frejʒi'ɾiaw	frejʒi'ɾien

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒɛjʃis	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Bi	frej'ʒiʃɛ frej'ʒejʃi	frej'ʒiʃis frej'ʒejʃis	frej'ʒiʃi frej'ʒejʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒiʃin frej'ʒejʃin
Ca	frej'ʒɛjʃɒ/i	frej'ʒɛjʃis	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Cp	frej'ʒejʃi	frej'ʒejʃis	frej'ʒejʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Co	frej'ʒejʃi	frej'ʒejʃis	frej'ʒejʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Fa	frej'ʒejʃi	frej'ʒejʃis	frej'ʒejʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒejʃin
Fi	frej'ʒejʃi	frej'ʒejʃis	frej'ʒejʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Gr	frej'ʒejʃi	frej'ʒɛjʃis	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Gu	frej'ʒejʃi	frej'ʒɛjʃis	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Ll	frej'ʒejʃi	frej'ʒɛjʃis	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Mr	frej'ʒejʃi	frej'ʒɛjʃis	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Ma	frej'ʒiʃɛ frej'ʒejʃi	frej'ʒiʃis frej'ʒejʃis	frej'ʒiʃi frej'ʒejʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒiʃin frej'ʒejʃin
Ms	frej'ʒejʃi	frej'ʒejʃis	frej'ʒejʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Ml	frej'ʒejʃi	frej'ʒɛjʃis	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Mo	frej'ʒejʃi	frej'ʒɛjʃis	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Pb	frej'ʒejʃi	frej'ʒɛjʃis	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Po	frej'ʒejʃi	frej'ʒejʃis	frej'ʒejʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Pr	frəj'ʒejʃi	frəj'ʒejʃis	frəj'ʒejʃi	frəj'ʒim	frəj'ʒiw	frəj'ʒɛjʃin
Si	frej'ʒejʃi	frej'ʒɛjʃis	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Tf	frej'ʒejʃi	frej'ʒɛjʃis	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
To	frej'ʒejʃi	frej'ʒɛjʃis	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Ull	frej'ʒɛjʃɛ/i	frej'ʒɛjʃis	frej'ʒɛjʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Va	frej'ʒejʃi	frej'ʒejʃis	frej'ʒejʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin
Vb	frej'ʒejʃi	frej'ʒejʃis	frej'ʒejʃi	frej'ʒim	frej'ʒiw	frej'ʒɛjʃin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	frej'ʒis	frej'ʒisis	frej'ʒis	frej'ʒisim	frej'ʒisiw	frej'ʒisin
Bi	frej'ʒis/ɛ	frej'ʒises/is	frej'ʒis	frej'ʒisɛm/im	frej'ʒisɛw/iw	frej'ʒisen/in
Ca	frej'ʒis/ɒ	frej'ʒises	frej'ʒis	frej'ʒisam	frej'ʒisaw	frej'ʒisen
Cp	frej'ʒis	frej'ʒisis	frej'ʒis	frej'ʒisim	frej'ʒisiw	frej'ʒisin
Co	frej'ʒis/ɛ	frej'ʒises/is	frej'ʒis	frej'ʒisem	frej'ʒisew	frej'ʒisen/in
Fa	frej'ʒis	frej'ʒisis	frej'ʒis	frej'ʒisim	frej'ʒisiw	frej'ʒisin
Fi	frej'ʒisɒ	frej'ʒises	frej'ʒis	frej'ʒisam	frej'ʒisaw	frej'ʒisen
Gr	frej'ʒis	frej'ʒises/is	frej'ʒis	frej'ʒisam	frej'ʒisaw	frej'ʒisen/in
Gu	frej'ʒis	frej'ʒises	frej'ʒis	frej'ʒisem	frej'ʒisew	frej'ʒisen
Ll	frej'ʒis	frej'ʒises	frej'ʒis	frej'ʒisam	frej'ʒisaw	frej'ʒisen
Mr	frej'ʒis	frej'ʒisis	frej'ʒis	frej'ʒisim	frej'ʒisiw	frej'ʒisin
Ma	frej'ʒis/a	frej'ʒises	frej'ʒis	frej'ʒisam	frej'ʒisaw	frej'ʒisen
Ms	frej'ʒis	frej'ʒises/is	frej'ʒis	frej'ʒisem/im	frej'ʒisew/iw	frej'ʒisen/in
Ml	frej'ʒis	frej'ʒisis	frej'ʒis	frej'ʒisim	frej'ʒisiw	frej'ʒisin
Mo	frej'ʒis/ɒ	frej'ʒisis	frej'ʒis	frej'ʒisam	frej'ʒisaw	frej'ʒisin
Pb	frej'ʒis	frej'ʒises/is	frej'ʒis	frej'ʒisam	frej'ʒisaw	frej'ʒisen/in
Po	frejʒi'ɣes	frejʒi'ɣesis	frejʒi'ɣes	frejʒi'ɣesom/im	frejʒi'ɣesow/iw	frejʒi'ɣesin
Pr	frəj'ʒis	frəj'ʒisis	frəj'ʒis	frəj'ʒisim	frəj'ʒisiw	frəj'ʒisin
Si	frej'ʒis	frej'ʒisis	frej'ʒis	frej'ʒisim	frej'ʒisiw	frej'ʒisin
Tf	frej'ʒis	frej'ʒises/is	frej'ʒis	frej'ʒisem/im	frej'ʒisew/iw	frej'ʒisen/in
To	frej'ʒis	frej'ʒisis	frej'ʒis	frej'ʒisim	frej'ʒisiw	frej'ʒisin
Ull	frej'ʒisɛ	frej'ʒises/is	frej'ʒis	frej'ʒisom/im	frej'ʒisow/iw	frej'ʒisen/in
Va	frej'ʒis	frej'ʒisis	frej'ʒis	frej'ʒisam/im	frej'ʒisaw/iw	frej'ʒisin
Vb	frej'ʒis/ɛ	frej'ʒises	frej'ʒis	frej'ʒisam	frej'ʒisaw	frej'ʒisen

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2.5.7 Llegir[275]

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	ʎejˈʒi	ʎejˈʒin	ʎejˈʒit
Bi	ʎejˈʒi	ʎejˈʒin	ʎejˈʒit
Ca	ʎejˈʒi	ʎejˈʒin	ʎejˈʒit
Cp	ʎejˈʒi	ʎejˈʒin	ʎejˈʒit
Co	ʎejˈʒi	ʎejˈʒin	ʎejˈʒit
Fa	ʎejˈʒi	ʎejˈʒin	ʎejˈʒit
Fi	ʎejˈʒi	ʎejˈʒin	ʎejˈʒit
Gr	ʎejˈʒi	ʎejˈʒin	ʎejˈʒit
Gu	ʎejˈʒi	ʎejˈʒin	ʎejˈʒit
Ll	ʎejˈʒi	ʎejˈʒin	ʎejˈʒit
Mr	ʎejˈʒi	ʎejˈʒin	ʎejˈʒit
Ma	ʎejˈʒi	ʎejˈʒin	ʎejˈʒit
Ms	ʎejˈʒi	ʎejˈʒin	ʎejˈʒit
Ml	ʎejˈʒi	ʎejˈʒin	ʎejˈʒit
Mo	ʎejˈʒi	ʎejˈʒin	ʎejˈʒit
Pb	ʎejˈʒi	ʎejˈʒin	ʎejˈʒit
Po	ʎejˈʒi	ʎejˈʒin	ʎejˈʒit
Pr	ʎəjˈʒi	ʎəjˈʒin	ʎəjˈʒit
Si	ʎejˈʒi	ʎejˈʒin	ʎejˈʒit
Tf	ʎejˈʒi	ʎejˈʒin	ʎejˈʒit
To	ʎejˈʒi	ʎejˈʒin	ʎejˈʒit
Ull	ʎejˈʒi	ʎejˈʒin	ʎejˈʒit
Va	ʎejˈʒi	ʎejˈʒin	ʎejˈʒit
Vb	ʎejˈʒi	ʎejˈʒin	ʎejˈʒit

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Bi	ʎejˈʒiʃ | ʎejˈʒejʃ	ʎejˈʒiʃi | ʎejˈʒejʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒiʃin | ʎejˈʒejʃin
Ca	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Cp	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Co	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Fa	ʎejˈʒejʃ	ʎejˈʒejʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒejʃin
Fi	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Gr	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Gu	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Ll	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Mr	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Ma	ʎejˈʒiʃ | ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒiʃi | ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒiʃin | ʎejˈʒɛjʃin
Ms	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Ml	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Mo	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Pb	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Po	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Pr	ʎəjˈʒɛjʃ	ʎəjˈʒɛjʃi	ʎəjˈʒim	ʎəjˈʒiw	ʎəjˈʒɛjʃin
Si	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Tf	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
To	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Ull	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Va	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Vb	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin

[275] A tots els pobles, en el verb *llegir* la vocal palatal pretònica inicial pot tancar-se per la influència de la vocal tònica i de la consonant palatal inicial. Per a fer els quadres verbals més intel·ligibles, només s'ha inclòs la forma sense assimilació.

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ʎejˈʒɛjʃo	ʎejˈʒɛjʃes	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃen
Bi	ʎejˈʒiʃo ʎejˈʒejʃo	ʎejˈʒiʃes ʎejˈʒejʃes	ʎejˈʒiʃ ʎejˈʒejʃ	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒiʃen ʎejˈʒejʃen
Ca	ʎejˈʒɛjʃo	ʎejˈʒɛjʃes	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒejʃen
Cp	ʎejˈʒɛjʃo	ʎejˈʒɛjʃes	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒejʃen
Co	ʎejˈʒɛjʃo	ʎejˈʒɛjʃes	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒejʃen
Fa	ʎejˈʒejʃo	ʎejˈʒejʃes	ʎejˈʒejʃ	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒejʃen
Fi	ʎejˈʒɛjʃo	ʎejˈʒɛjʃes	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒejʃen
Gr	ʎejˈʒɛjʃo	ʎejˈʒɛjʃes	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒejʃen
Gu	ʎejˈʒɛjʃo	ʎejˈʒɛjʃes	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒejʃen
Ll	ʎejˈʒɛjʃo	ʎejˈʒɛjʃes	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒejʃen
Mr	ʎejˈʒɛjʃo	ʎejˈʒɛjʃes	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒejʃen
Ma	ʎejˈʒiʃo ʎejˈʒejʃo	ʎejˈʒiʃes ʎejˈʒejʃes	ʎejˈʒiʃ ʎejˈʒejʃ	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒiʃen ʎejˈʒejʃen
Ms	ʎejˈʒɛjʃo	ʎejˈʒɛjʃes	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒejʃen
Ml	ʎejˈʒɛjʃo	ʎejˈʒɛjʃes	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒejʃen
Mo	ʎejˈʒɛjʃo	ʎejˈʒɛjʃes	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒejʃen
Pb	ʎejˈʒɛjʃo	ʎejˈʒɛjʃes	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒejʃen
Po	ʎejˈʒɛjʃo	ʎejˈʒɛjʃes	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒejʃen
Pr	ʎəjˈʒɛjʃu	ʎəjˈʒɛjʃes	ʎəjˈʒɛjʃ	ʎəjˈʒim	ʎəjˈʒiw	ʎəjˈʒejʃen
Si	ʎejˈʒɛjʃo	ʎejˈʒɛjʃes	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒejʃen
Tf	ʎejˈʒɛjʃo	ʎejˈʒɛjʃes	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒejʃen
To	ʎejˈʒɛjʃo	ʎejˈʒɛjʃes	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒejʃen
Ull	ʎejˈʒɛjʃo	ʎejˈʒɛjʃes	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒejʃen
Va	ʎejˈʒɛjʃo	ʎejˈʒɛjʃes	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒejʃen
Vb	ʎejˈʒɛjʃo	ʎejˈʒɛjʃes	ʎejˈʒɛjʃ	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒejʃen

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ʎejˈʒia	ʎejˈʒies	ʎejˈʒia	ʎejˈʒiem	ʎejˈʒiew	ʎejˈʒien
Bi	ʎejˈʒiɛ	ʎejˈʒies	ʎejˈʒie	ʎejˈʒiɛm	ʎejˈʒiɛw	ʎejˈʒien
Ca	ʎejˈʒiɒ	ʎejˈʒies	ʎejˈʒie	ʎejˈʒiam	ʎejˈʒiaw	ʎejˈʒien
Cp	ʎejˈʒio/ɒ	ʎejˈʒies	ʎejˈʒiɒ	ʎejˈʒiem	ʎejˈʒiew	ʎejˈʒien
Co	ʎejˈʒiɛ	ʎejˈʒies	ʎejˈʒie	ʎejˈʒiem	ʎejˈʒiew	ʎejˈʒien
Fa	ʎejˈʒiɛ	ʎejˈʒies	ʎejˈʒiɛ	ʎejˈʒiem	ʎejˈʒiew	ʎejˈʒien
Fi	ʎejˈʒiɒ	ʎejˈʒies	ʎejˈʒie	ʎejˈʒiam	ʎejˈʒiaw	ʎejˈʒien
Gr	ʎejˈʒiɛ	ʎejˈʒies	ʎejˈʒie	ʎejˈʒiam	ʎejˈʒiaw	ʎejˈʒien
Gu	ʎejˈʒio/a	ʎejˈʒies	ʎejˈʒia	ʎejˈʒiem	ʎejˈʒiew	ʎejˈʒien
Ll	ʎejˈʒiɒ	ʎejˈʒies	ʎejˈʒie	ʎejˈʒiam	ʎejˈʒiaw	ʎejˈʒien
Mr	ʎejˈʒie	ʎejˈʒies	ʎejˈʒia	ʎejˈʒiem	ʎejˈʒiew	ʎejˈʒien
Ma	ʎejˈʒia	ʎejˈʒies	ʎejˈʒie	ʎejˈʒiam	ʎejˈʒiaw	ʎejˈʒien
Ms	ʎejˈʒio	ʎejˈʒies	ʎejˈʒiɒ	ʎejˈʒiem	ʎejˈʒiew	ʎejˈʒien
Ml	ʎejˈʒiɒ	ʎejˈʒies	ʎejˈʒie	ʎejˈʒiem	ʎejˈʒiew	ʎejˈʒien
Mo	ʎejˈʒiɒ	ʎejˈʒies	ʎejˈʒie	ʎejˈʒiam	ʎejˈʒiaw	ʎejˈʒien
Pb	ʎejˈʒiɒ	ʎejˈʒies	ʎejˈʒie	ʎejˈʒiam	ʎejˈʒiaw	ʎejˈʒien
Po	ʎejˈʒiɛ	ʎejˈʒies	ʎejˈʒiɛ	ʎejˈʒiom/em	ʎejˈʒiow/ew	ʎejˈʒien
Pr	ʎəjˈʒiɛ	ʎəjˈʒies	ʎəjˈʒie	ʎəjˈʒiem	ʎəjˈʒiew	ʎəjˈʒien
Si	ʎejˈʒiɛ	ʎejˈʒies	ʎejˈʒie	ʎejˈʒiem	ʎejˈʒiew	ʎejˈʒien
Tf	ʎejˈʒio/a	ʎejˈʒies	ʎejˈʒia	ʎejˈʒiem	ʎejˈʒiew	ʎejˈʒien
To	ʎejˈʒiɛ	ʎejˈʒies	ʎejˈʒie	ʎejˈʒiam	ʎejˈʒiaw	ʎejˈʒien
Ull	ʎejˈʒiɛ	ʎejˈʒies	ʎejˈʒie	ʎejˈʒiom/em	ʎejˈʒiow/ew	ʎejˈʒien
Va	ʎejˈʒia	ʎejˈʒies	ʎejˈʒie	ʎejˈʒiam	ʎejˈʒiaw	ʎejˈʒien
Vb	ʎejˈʒiɛ	ʎejˈʒies	ʎejˈʒie	ʎejˈʒiam	ʎejˈʒiaw	ʎejˈʒien

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ʎejʒiˈre	ʎejʒiˈras	ʎejʒiˈra	ʎejʒiˈrem	ʎejʒiˈrew	ʎejʒiˈran
Bi	ʎejʒiˈre	ʎejʒiˈras	ʎejʒiˈra	ʎejʒiˈrem	ʎejʒiˈrew	ʎejʒiˈran
Ca	ʎejʒiˈre	ʎejʒiˈras	ʎejʒiˈra	ʎejʒiˈrɛm	ʎejʒiˈrɛw	ʎejʒiˈran
Cp	ʎejʒiˈre	ʎejʒiˈras	ʎejʒiˈra	ʎejʒiˈrem	ʎejʒiˈrew	ʎejʒiˈran
Co	ʎejʒiˈrɛ	ʎejʒiˈras	ʎejʒiˈra	ʎejʒiˈrɛm	ʎejʒiˈrɛw	ʎejʒiˈran
Fa	ʎejʒiˈre	ʎejʒiˈras	ʎejʒiˈra	ʎejʒiˈrem	ʎejʒiˈrew	ʎejʒiˈran
Fi	ʎejʒiˈre	ʎejʒiˈras	ʎejʒiˈra	ʎejʒiˈrɛm	ʎejʒiˈrɛw	ʎejʒiˈran
Gr	ʎejʒiˈre	ʎejʒiˈras	ʎejʒiˈra	ʎejʒiˈrɛm	ʎejʒiˈrɛw	ʎejʒiˈran
Gu	ʎejʒiˈre	ʎejʒiˈras	ʎejʒiˈra	ʎejʒiˈrɛm	ʎejʒiˈrɛw	ʎejʒiˈran
Ll	ʎejʒiˈre	ʎejʒiˈras	ʎejʒiˈra	ʎejʒiˈrɛm	ʎejʒiˈrɛw	ʎejʒiˈran
Mr	ʎejʒiˈre	ʎejʒiˈras	ʎejʒiˈra	ʎejʒiˈrɛm	ʎejʒiˈrɛw	ʎejʒiˈran
Ma	ʎejʒiˈre	ʎejʒiˈras	ʎejʒiˈra	ʎejʒiˈrem	ʎejʒiˈrew	ʎejʒiˈran
Ms	ʎejʒiˈre	ʎejʒiˈras	ʎejʒiˈra	ʎejʒiˈrɛm	ʎejʒiˈrɛw	ʎejʒiˈran
Ml	ʎejʒiˈre	ʎejʒiˈras	ʎejʒiˈra	ʎejʒiˈrɛm	ʎejʒiˈrɛw	ʎejʒiˈran
Mo	ʎejʒiˈrɛ	ʎejʒiˈras	ʎejʒiˈra	ʎejʒiˈrɛm	ʎejʒiˈrɛw	ʎejʒiˈran
Pb	ʎejʒiˈrɛ	ʎejʒiˈras	ʎejʒiˈra	ʎejʒiˈrɛm	ʎejʒiˈrɛw	ʎejʒiˈran
Po	ʎejʒiˈre	ʎejʒiˈras	ʎejʒiˈra	ʎejʒiˈrɛm	ʎejʒiˈrɛw	ʎejʒiˈran
Pr	ʎəjʒiˈre	ʎəjʒiˈras	ʎəjʒiˈra	ʎəjʒiˈrɛm	ʎəjʒiˈrɛw	ʎəjʒiˈran
Si	ʎejʒiˈrɛ	ʎejʒiˈras	ʎejʒiˈra	ʎejʒiˈrɛm	ʎejʒiˈrɛw	ʎejʒiˈran
Tf	ʎejʒiˈre	ʎejʒiˈras	ʎejʒiˈra	ʎejʒiˈrɛm	ʎejʒiˈrɛw	ʎejʒiˈran
To	ʎejʒiˈre	ʎejʒiˈras	ʎejʒiˈra	ʎejʒiˈrɛm	ʎejʒiˈrɛw	ʎejʒiˈran
Ull	ʎejʒiˈrɛ	ʎejʒiˈras	ʎejʒiˈra	ʎejʒiˈrɛm	ʎejʒiˈrɛw	ʎejʒiˈran
Va	ʎejʒiˈre	ʎejʒiˈras	ʎejʒiˈra	ʎejʒiˈrɛm	ʎejʒiˈrɛw	ʎejʒiˈran
Vb	ʎejʒiˈre	ʎejʒiˈras	ʎejʒiˈra	ʎejʒiˈrɛm	ʎejʒiˈrɛw	ʎejʒiˈran

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ʎejʒiˈria	ʎejʒiˈries	ʎejʒiˈria	ʎejʒiˈriem	ʎejʒiˈriew	ʎejʒiˈrien
Bi	ʎejʒiˈriɛ	ʎejʒiˈries	ʎejʒiˈrie	ʎejʒiˈriɛm	ʎejʒiˈriɛw	ʎejʒiˈrien
Ca	ʎejʒiˈriɒ	ʎejʒiˈries	ʎejʒiˈrie	ʎejʒiˈriam	ʎejʒiˈriaw	ʎejʒiˈrien
Cp	ʎejʒiˈrio/ɒ	ʎejʒiˈries	ʎejʒiˈriɒ	ʎejʒiˈriem	ʎejʒiˈriew	ʎejʒiˈrien
Co	ʎejʒiˈriɛ	ʎejʒiˈries	ʎejʒiˈrie	ʎejʒiˈriem	ʎejʒiˈriew	ʎejʒiˈrien
Fa	ʎejʒiˈriɛ	ʎejʒiˈries	ʎejʒiˈriɛ	ʎejʒiˈriem	ʎejʒiˈriew	ʎejʒiˈrien
Fi	ʎejʒiˈriɒ	ʎejʒiˈries	ʎejʒiˈrie	ʎejʒiˈriam	ʎejʒiˈriaw	ʎejʒiˈrien
Gr	ʎejʒiˈriɛ	ʎejʒiˈries	ʎejʒiˈrie	ʎejʒiˈriam	ʎejʒiˈriaw	ʎejʒiˈrien
Gu	ʎejʒiˈrio/a	ʎejʒiˈries	ʎejʒiˈria	ʎejʒiˈriem	ʎejʒiˈriew	ʎejʒiˈrien
Ll	ʎejʒiˈriɒ	ʎejʒiˈries	ʎejʒiˈrie	ʎejʒiˈriam	ʎejʒiˈriaw	ʎejʒiˈrien
Mr	ʎejʒiˈrie	ʎejʒiˈries	ʎejʒiˈria	ʎejʒiˈriem	ʎejʒiˈriew	ʎejʒiˈrien
Ma	ʎejʒiˈria	ʎejʒiˈries	ʎejʒiˈrie	ʎejʒiˈriam	ʎejʒiˈriaw	ʎejʒiˈrien
Ms	ʎejʒiˈrio	ʎejʒiˈries	ʎejʒiˈriɒ	ʎejʒiˈriem	ʎejʒiˈriew	ʎejʒiˈrien
Ml	ʎejʒiˈriɒ	ʎejʒiˈries	ʎejʒiˈrie	ʎejʒiˈriem	ʎejʒiˈriew	ʎejʒiˈrien
Mo	ʎejʒiˈriɒ	ʎejʒiˈries	ʎejʒiˈrie	ʎejʒiˈriam	ʎejʒiˈriaw	ʎejʒiˈrien
Pb	ʎejʒiˈriɒ	ʎejʒiˈries	ʎejʒiˈrie	ʎejʒiˈriam	ʎejʒiˈriaw	ʎejʒiˈrien
Po	ʎejʒiˈriɛ	ʎejʒiˈries	ʎejʒiˈriɛ	ʎejʒiˈriom/em	ʎejʒiˈriow/ew	ʎejʒiˈrien
Pr	ʎəjʒiˈriɛ	ʎəjʒiˈries	ʎəjʒiˈrie	ʎəjʒiˈriem	ʎəjʒiˈriew	ʎəjʒiˈrien
Si	ʎejʒiˈriɛ	ʎejʒiˈries	ʎejʒiˈrie	ʎejʒiˈriem	ʎejʒiˈriew	ʎejʒiˈrien
Tf	ʎejʒiˈrio/a	ʎejʒiˈries	ʎejʒiˈria	ʎejʒiˈriem	ʎejʒiˈriew	ʎejʒiˈrien
To	ʎejʒiˈriɛ	ʎejʒiˈries	ʎejʒiˈrie	ʎejʒiˈriam	ʎejʒiˈriaw	ʎejʒiˈrien
Ull	ʎejʒiˈriɛ	ʎejʒiˈries	ʎejʒiˈrie	ʎejʒiˈriom/em	ʎejʒiˈriow/ew	ʎejʒiˈrien
Va	ʎejʒiˈria	ʎejʒiˈries	ʎejʒiˈrie	ʎejʒiˈriam	ʎejʒiˈriaw	ʎejʒiˈrien
Vb	ʎejʒiˈriɛ	ʎejʒiˈries	ʎejʒiˈrie	ʎejʒiˈriam	ʎejʒiˈriaw	ʎejʒiˈrien

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒɛjʃis	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Bi	ʎejˈʒiʃɛ ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒiʃis ʎejˈʒejʃis	ʎejˈʒiʃi ʎejˈʒejʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒiʃin ʎejˈʒejʃin
Ca	ʎejˈʒɛjʃɒ/i	ʎejˈʒɛjʃis	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Cp	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒɛjʃis	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Co	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒɛjʃis	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Fa	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒɛjʃis	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Fi	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒɛjʃis	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Gr	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒɛjʃis	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Gu	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒɛjʃis	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Ll	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒɛjʃis	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Mr	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒɛjʃis	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Ma	ʎejˈʒiʃa ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒiʃis ʎejˈʒɛjʃis	ʎejˈʒiʃi ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒiʃin ʎejˈʒɛjʃin
Ms	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒɛjʃis	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Ml	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒɛjʃis	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Mo	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒɛjʃis	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Pb	ʎejˈʒɛjʃɒ/i	ʎejˈʒɛjʃis	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Po	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒɛjʃis	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Pr	ʎəjˈʒɛjʃi	ʎəjˈʒɛjʃis	ʎəjˈʒɛjʃi	ʎəjˈʒim	ʎəjˈʒiw	ʎəjˈʒɛjʃin
Si	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒɛjʃis	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Tf	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒɛjʃis	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
To	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒɛjʃis	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Ull	ʎejˈʒɛjʃɛ/i	ʎejˈʒɛjʃis	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Va	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒɛjʃis	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin
Vb	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒɛjʃis	ʎejˈʒɛjʃi	ʎejˈʒim	ʎejˈʒiw	ʎejˈʒɛjʃin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisis	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisim	ʎejˈʒisiw	ʎejˈʒisin
Bi	ʎejˈʒis/ɛ	ʎejˈʒises/is	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisɛm/im	ʎejˈʒisɛw/iw	ʎejˈʒisen/in
Ca	ʎejˈʒis/ɒ	ʎejˈʒises	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisam	ʎejˈʒisaw	ʎejˈʒisen
Cp	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisis	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisim	ʎejˈʒisiw	ʎejˈʒisin
Co	ʎejˈʒis/ɛ	ʎejˈʒises/is	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisem	ʎejˈʒisew	ʎejˈʒisen/in
Fa	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisis	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisim	ʎejˈʒisiw	ʎejˈʒisin
Fi	ʎejˈʒisɒ	ʎejˈʒises	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisam	ʎejˈʒisaw	ʎejˈʒisen
Gr	ʎejˈʒis	ʎejˈʒises/is	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisam	ʎejˈʒisaw	ʎejˈʒisen/in
Gu	ʎejˈʒis	ʎejˈʒises	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisem	ʎejˈʒisew	ʎejˈʒisen
Ll	ʎejˈʒis	ʎejˈʒises	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisam	ʎejˈʒisaw	ʎejˈʒisen
Mr	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisis	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisim	ʎejˈʒisiw	ʎejˈʒisin
Ma	ʎejˈʒis/a	ʎejˈʒises	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisam	ʎejˈʒisaw	ʎejˈʒisen
Ms	ʎejˈʒis	ʎejˈʒises/is	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisem/im	ʎejˈʒisew/iw	ʎejˈʒisen/in
Ml	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisis	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisim	ʎejˈʒisiw	ʎejˈʒisin
Mo	ʎejˈʒis/ɒ	ʎejˈʒisis	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisam	ʎejˈʒisaw	ʎejˈʒisin
Pb	ʎejˈʒis	ʎejˈʒises/is	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisam	ʎejˈʒisaw	ʎejˈʒisen/in
Po	ʎejʒiˈʏes	ʎejʒiˈʏesis	ʎejʒiˈʏes	ʎejʒiˈʏesom/im	ʎejʒiˈʏesow/iw	ʎejʒiˈʏesin
Pr	ʎəjˈʒis	ʎəjˈʒisis	ʎəjˈʒis	ʎəjˈʒisim	ʎəjˈʒisiw	ʎəjˈʒisin
Si	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisis	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisim	ʎejˈʒisiw	ʎejˈʒisin
Tf	ʎejˈʒis	ʎejˈʒises/is	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisem/im	ʎejˈʒisew/iw	ʎejˈʒisen/in
To	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisis	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisim	ʎejˈʒisiw	ʎejˈʒisin
Ull	ʎejˈʒisɛ	ʎejˈʒises/is	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisom/im	ʎejˈʒisow/iw	ʎejˈʒisen/in
Va	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisis	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisam/im	ʎejˈʒisaw/iw	ʎejˈʒisin
Vb	ʎejˈʒis/ɛ	ʎejˈʒises	ʎejˈʒis	ʎejˈʒisam	ʎejˈʒisaw	ʎejˈʒisen

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2.5.8 Morir

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	moˈɾi	moˈɾin	ˈmɔɾt
Bi	muˈɾi	muˈɾin	ˈmɔɾt
Ca	moˈɾi	moˈɾin	ˈmɔɾt
Cp	moˈɾi	moˈɾin	ˈmɔɾt
Co	moˈɾi	moˈɾin	ˈmɔɾt
Fa	muˈɾi	muˈɾin	ˈmɔɾt
Fi	moˈɾi	moˈɾin	ˈmɔɾt
Gr	muˈɾi	muˈɾin	ˈmɔɾt
Gu	moˈɾi	moˈɾin	ˈmɔɾt
Ll	moˈɾi	moˈɾin	ˈmɔɾt
Mr	moˈɾi	moˈɾin	ˈmɔɾt
Ma	moˈɾi	moˈɾin	ˈmɔɾt
Ms	moˈɾi	moˈɾin	ˈmɔɾt
Ml	moˈɾi	moˈɾin	ˈmɔɾt
Mo	muˈɾi	muˈɾin	ˈmɔɾt
Pb	muˈɾi	muˈɾin	ˈmɔɾt
Po	moˈɾi	moˈɾin	ˈmɔɾt
Pr	muˈɾi	muˈɾin	ˈmɔɾt
Si	muˈɾi	muˈɾin	ˈmɔɾt
Tf	muˈɾi	muˈɾin	ˈmɔɾt
To	muˈɾi	muˈɾin	ˈmɔɾt
Ull	moˈɾi	moˈɾin	ˈmɔɾt
Va	moˈɾi	moˈɾin	ˈmɔɾt
Vb	moˈɾi	moˈɾin	ˈmɔɾt

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈmɔɾi	ˈmɔɾi	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾin
Bi	ˈmɔɾe	ˈmɔɾi	muˈɾim	muˈɾiw	ˈmɔɾin
Ca	ˈmɔɾ	ˈmɔɾi	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾin
Cp	ˈmɔɾi	ˈmɔɾi	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾin
Co	ˈmɔɾe	ˈmɔɾi	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾin
Fa	ˈmɔɾ	ˈmɔɾi	muˈɾim	muˈɾiw	ˈmɔɾin
Fi	ˈmɔɾi	ˈmɔɾi	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾin
Gr	ˈmɔɾ	ˈmɔɾi	muˈɾim	muˈɾiw	ˈmɔɾin
Gu	ˈmɔɾi	ˈmɔɾi	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾin
Ll	ˈmɔɾ	ˈmɔɾi	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾin
Mr	ˈmɔɾi	ˈmɔɾi	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾin
Ma	ˈmɔɾe	ˈmɔɾi	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾin
Ms	ˈmɔɾi	ˈmɔɾi	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾin
Ml	ˈmɔɾi	ˈmɔɾi	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾin
Mo	ˈmɔɾ	ˈmɔɾi	muˈɾim	muˈɾiw	ˈmɔɾin
Pb	ˈmɔɾe	ˈmɔɾi	muˈɾim	muˈɾiw	ˈmɔɾin
Po	ˈmɔɾ	ˈmɔɾi	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾin
Pr	ˈmɔɾe	ˈmɔɾi	muˈɾim	muˈɾiw	ˈmɔɾin
Si	ˈmɔɾe	ˈmɔɾi	muˈɾim	muˈɾiw	ˈmɔɾin
Tf	ˈmɔɾi	ˈmɔɾi	muˈɾim	muˈɾiw	ˈmɔɾin
To	ˈmɔɾe	ˈmɔɾi	muˈɾim	muˈɾiw	ˈmɔɾin
Ull	ˈmɔɾe	ˈmɔɾi	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾin
Va	ˈmɔɾ	ˈmɔɾi	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾin
Vb	ˈmɔɾ	ˈmɔɾi	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾin

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈmɔɾo	ˈmɔɾis	ˈmɔɾi	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾin
Bi	ˈmɔɾo	ˈmɔɾes	ˈmɔɾe	muˈɾim	muˈɾiw	ˈmɔɾen
Ca	ˈmɔɾo	ˈmɔɾs	ˈmɔr	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾen
Cp	ˈmɔɾik	ˈmɔɾis	ˈmɔɾi	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾin
Co	ˈmɔɾo	ˈmɔɾes	ˈmɔɾe	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾen
Fa	ˈmɔɾo	ˈmɔɾs	ˈmɔr	muˈɾim	muˈɾiw	ˈmɔɾen
Fi	ˈmɔɾo	ˈmɔɾis	ˈmɔɾi	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾin
Gr	ˈmɔɾo	ˈmɔɾs	ˈmɔr	muˈɾim	muˈɾiw	ˈmɔɾen
Gu	ˈmɔɾo	ˈmɔɾis	ˈmɔɾi	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾin
Ll	ˈmɔɾo	ˈmɔɾs	ˈmɔr	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾen
Mr	ˈmɔɾo	ˈmɔɾis	ˈmɔɾi	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾin
Ma	ˈmɔɾo	ˈmɔɾes	ˈmɔɾe	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾen
Ms	ˈmɔɾik	ˈmɔɾis	ˈmɔɾi	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾin
Ml	ˈmɔɾo	ˈmɔɾis	ˈmɔɾi	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾin
Mo	ˈmɔɾo	ˈmɔɾs	ˈmɔr	muˈɾim	muˈɾiw	ˈmɔɾen
Pb	ˈmɔɾo	ˈmɔɾes	ˈmɔɾe	muˈɾim	muˈɾiw	ˈmɔɾen
Po	ˈmɔɾo	ˈmɔɾs	ˈmɔr	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾen
Pr	ˈmɔɾo	ˈmɔɾes	ˈmɔɾe	muˈɾim	muˈɾiw	ˈmɔɾen
Si	ˈmɔɾo	ˈmɔɾes	ˈmɔɾe	muˈɾim	muˈɾiw	ˈmɔɾen
Tf	ˈmɔɾik	ˈmɔɾis	ˈmɔɾi	muˈɾim	muˈɾiw	ˈmɔɾin
To	ˈmɔɾo	ˈmɔɾes	ˈmɔɾe	muˈɾim	muˈɾiw	ˈmɔɾen
Ull	ˈmɔɾo	ˈmɔɾes	ˈmɔɾe	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾen
Va	ˈmɔɾo	ˈmɔɾs	ˈmɔr	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾen
Vb	ˈmɔɾo	ˈmɔɾs	ˈmɔr	moˈɾim	moˈɾiw	ˈmɔɾen

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	moˈɾia	moˈɾies	moˈɾia	moˈɾiem	moˈɾiew	moˈɾien
Bi	muˈɾiɛ	muˈɾies	muˈɾie	muˈɾiɛm	muˈɾiɛw	muˈɾien
Ca	moˈɾiɒ	moˈɾies	moˈɾie	moˈɾiam	moˈɾiaw	moˈɾien
Cp	moˈɾiɒ	moˈɾies	moˈɾiɒ	moˈɾiem	moˈɾiew	moˈɾien
Co	moˈɾiɛ	moˈɾies	moˈɾie	moˈɾiem	moˈɾiew	moˈɾien
Fa	moˈɾiɛ	moˈɾies	moˈɾiɛ	moˈɾiem	moˈɾiew	moˈɾien
Fi	moˈɾiɒ	moˈɾies	moˈɾie	moˈɾiam	moˈɾiaw	moˈɾien
Gr	muˈɾiɛ	muˈɾies	muˈɾie	muˈɾiam	muˈɾiaw	muˈɾien
Gu	moˈɾia	moˈɾies	moˈɾia	moˈɾiem	moˈɾiew	moˈɾien
Ll	moˈɾiɒ	moˈɾies	moˈɾie	moˈɾiam	moˈɾiaw	moˈɾien
Mr	moˈɾie	moˈɾies	moˈɾia	moˈɾiem	moˈɾiew	moˈɾien
Ma	moˈɾia	moˈɾies	moˈɾie	moˈɾiam	moˈɾiaw	moˈɾien
Ms	moˈɾio	moˈɾies	moˈɾiɒ	moˈɾiem	moˈɾiew	moˈɾien
Ml	moˈɾiɒ	moˈɾies	moˈɾie	moˈɾiem	moˈɾiew	moˈɾien
Mo	muˈɾiɒ	muˈɾies	muˈɾie	muˈɾiam	muˈɾiaw	muˈɾien
Pb	muˈɾiɒ	muˈɾies	muˈɾie	muˈɾiam	muˈɾiaw	muˈɾien
Po	moˈɾiɛ	moˈɾies	moˈɾiɛ	moˈɾiom/em	moˈɾiow/ew	moˈɾien
Pr	muˈɾiɛ	muˈɾies	muˈɾie	muˈɾiem	muˈɾiew	muˈɾien
Si	muˈɾiɛ	muˈɾies	muˈɾie	muˈɾiem	muˈɾiew	muˈɾien
Tf	muˈɾia	muˈɾies	muˈɾia	muˈɾiem	muˈɾiew	muˈɾien
To	muˈɾiɛ	muˈɾies	muˈɾie	muˈɾiam	muˈɾiaw	muˈɾien
Ull	moˈɾiɛ	moˈɾies	moˈɾie	moˈɾiom/em	moˈɾiow/ew	moˈɾien
Va	moˈɾia	moˈɾies	moˈɾie	moˈɾiam	moˈɾiaw	moˈɾien
Vb	moˈɾiɛ	moˈɾies	moˈɾie	moˈɾiam	moˈɾiaw	moˈɾien

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	moriˈre	moriˈras	moriˈra	moriˈrem	moriˈrew	moriˈran
Bi	muriˈre	muriˈras	muriˈra	muriˈrem	muriˈrew	muriˈran
Ca	moriˈre	moriˈras	moriˈra	moriˈrem	moriˈrew	moriˈran
Cp	moriˈre	moriˈras	moriˈra	moriˈrem	moriˈrew	moriˈran
Co	moriˈrɛ	moriˈras	moriˈra	moriˈrem	moriˈrew	moriˈran
Fa	muriˈre	muriˈras	muriˈra	muriˈrem	muriˈrew	muriˈran
Fi	moriˈre	moriˈras	moriˈra	moriˈrem	moriˈrew	moriˈran
Gr	muriˈre	muriˈras	muriˈra	muriˈrem	muriˈrew	muriˈran
Gu	moriˈre	moriˈras	moriˈra	moriˈrem	moriˈrew	moriˈran
Ll	moriˈre	moriˈras	moriˈra	moriˈrem	moriˈrew	moriˈran
Mr	moriˈre	moriˈras	moriˈra	moriˈrem	moriˈrew	moriˈran
Ma	moriˈre	moriˈras	moriˈra	moriˈrem	moriˈrew	moriˈran
Ms	moriˈre	moriˈras	moriˈra	moriˈrem	moriˈrew	moriˈran
Ml	moriˈre	moriˈras	moriˈra	moriˈrem	moriˈrew	moriˈran
Mo	muriˈrɛ	muriˈras	muriˈra	muriˈrem	muriˈrew	muriˈran
Pb	muriˈrɛ	muriˈras	muriˈra	muriˈrem	muriˈrew	muriˈran
Po	moriˈre	moriˈras	moriˈra	moriˈrem	moriˈrew	moriˈran
Pr	muriˈre	muriˈras	muriˈra	muriˈrem	muriˈrew	muriˈran
Si	muriˈrɛ	muriˈras	muriˈra	muriˈrem	muriˈrew	muriˈran
Tf	muriˈre	muriˈras	muriˈra	muriˈrem	muriˈrew	muriˈran
To	muriˈre	muriˈras	muriˈra	muriˈrem	muriˈrew	muriˈran
Ull	moriˈrɛ	moriˈras	moriˈra	moriˈrem	moriˈrew	moriˈran
Va	moriˈre	moriˈras	moriˈra	moriˈrem	moriˈrew	moriˈran
Vb	moriˈre	moriˈras	moriˈra	moriˈrem	moriˈrew	moriˈran

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	moriˈria	moriˈries	moriˈria	moriˈriem	moriˈriew	moriˈrien
Bi	muriˈriɛ	muriˈries	muriˈrie	muriˈriɛm	muriˈriɛw	muriˈrien
Ca	moriˈriɒ	moriˈries	moriˈrie	moriˈriam	moriˈriaw	moriˈrien
Cp	moriˈrio/ɒ	moriˈries	moriˈriɒ	moriˈriem	moriˈriew	moriˈrien
Co	moriˈriɛ	moriˈries	moriˈrie	moriˈriem	moriˈriew	moriˈrien
Fa	muriˈriɛ	muriˈries	muriˈriɛ	muriˈriem	muriˈriew	muriˈrien
Fi	moriˈriɒ	moriˈries	moriˈrie	moriˈriam	moriˈriaw	moriˈrien
Gr	moriˈriɛ	moriˈries	moriˈrie	moriˈriam	moriˈriaw	moriˈrien
Gu	muriˈria	muriˈries	muriˈria	muriˈriem	muriˈriew	muriˈrien
Ll	moriˈriɒ	moriˈries	moriˈrie	moriˈriam	moriˈriaw	moriˈrien
Mr	moriˈrie	moriˈries	moriˈria	moriˈriem	moriˈriew	moriˈrien
Ma	moriˈria	moriˈries	moriˈrie	moriˈriam	moriˈriaw	moriˈrien
Ms	moriˈrio	moriˈries	moriˈriɒ	moriˈriem	moriˈriew	moriˈrien
Ml	moriˈriɒ	moriˈries	moriˈrie	moriˈriem	moriˈriew	moriˈrien
Mo	muriˈriɒ	muriˈries	muriˈrie	muriˈriam	muriˈriaw	muriˈrien
Pb	muriˈriɒ	muriˈries	muriˈrie	muriˈriam	muriˈriaw	muriˈrien
Po	moriˈriɛ	moriˈries	moriˈriɛ	moriˈriom/em	moriˈriow/ew	moriˈrien
Pr	muriˈriɛ	muriˈries	muriˈrie	muriˈriem	muriˈriew	muriˈrien
Si	muriˈriɛ	muriˈries	muriˈrie	muriˈriem	muriˈriew	muriˈrien
Tf	muriˈria	muriˈries	muriˈria	muriˈriem	muriˈriew	muriˈrien
To	muriˈriɛ	muriˈries	muriˈrie	muriˈriam	muriˈriaw	muriˈrien
Ull	moriˈriɛ	moriˈries	moriˈrie	moriˈriom/em	moriˈriow/ew	moriˈrien
Va	moriˈria	moriˈries	moriˈrie	moriˈriam	moriˈriaw	moriˈrien
Vb	moriˈriɛ	moriˈries	moriˈrie	moriˈriam	moriˈriaw	moriˈrien

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈmɔri	ˈmɔris	ˈmɔri	moˈrim	moˈriw	ˈmɔrin
Bi	ˈmɔrɛ/i	ˈmɔris	ˈmɔri	muˈrim	muˈriw	ˈmɔrin
Ca	ˈmɔrɒ/i	ˈmɔris	ˈmɔri	moˈrim	moˈriw	ˈmɔrin
Cp	ˈmɔrik	ˈmɔris	ˈmɔri	moˈrim	moˈriw	ˈmɔrin
Co	ˈmɔri	ˈmɔris	ˈmɔri	moˈrim	moˈriw	ˈmɔrin
Fa	ˈmɔri	ˈmɔris	ˈmɔri	muˈrim	muˈriw	ˈmɔrin
Fi	ˈmɔri	ˈmɔris	ˈmɔri	moˈrim	moˈriw	ˈmɔrin
Gr	ˈmɔri	ˈmɔris	ˈmɔri	muˈrim	muˈriw	ˈmɔrin
Gu	ˈmɔri	ˈmɔris	ˈmɔri	moˈrim	moˈriw	ˈmɔrin
Ll	ˈmɔri	ˈmɔris	ˈmɔri	moˈrim	moˈriw	ˈmɔrin
Mr	ˈmɔri	ˈmɔris	ˈmɔri	moˈrim	moˈriw	ˈmɔrin
Ma	ˈmɔra/i	ˈmɔris	ˈmɔri	moˈrim	moˈriw	ˈmɔrin
Ms	ˈmɔrik	ˈmɔris	ˈmɔri	moˈrim	moˈriw	ˈmɔrin
Ml	ˈmɔri	ˈmɔris	ˈmɔri	moˈrim	moˈriw	ˈmɔrin
Mo	ˈmɔri	ˈmɔris	ˈmɔri	muˈrim	muˈriw	ˈmɔrin
Pb	ˈmɔri	ˈmɔris	ˈmɔri	muˈrim	muˈriw	ˈmɔrin
Po	ˈmɔri	ˈmɔris	ˈmɔri	moˈrim	moˈriw	ˈmɔrin
Pr	ˈmɔri	ˈmɔris	ˈmɔri	muˈrim	muˈriw	ˈmɔrin
Si	ˈmɔri	ˈmɔris	ˈmɔri	muˈrim	muˈriw	ˈmɔrin
Tf	ˈmɔri	ˈmɔris	ˈmɔri	muˈrim	muˈriw	ˈmɔrin
To	ˈmɔri	ˈmɔris	ˈmɔri	muˈrim	muˈriw	ˈmɔrin
Ull	ˈmɔrɛ/i	ˈmɔris	ˈmɔri	moˈrim	moˈriw	ˈmɔrin
Va	ˈmɔri	ˈmɔris	ˈmɔri	moˈrim	moˈriw	ˈmɔrin
Vb	ˈmɔri	ˈmɔris	ˈmɔri	moˈrim	moˈriw	ˈmɔrin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	moˈris	moˈrisis	moˈris	moˈrisim	moˈrisiw	moˈrisin
Bi	muˈris/ɛ	muˈrises/is	muˈris	muˈrisɛm/im	muˈrisɛw/iw	muˈrisen/in
Ca	moˈris/ɒ	moˈrises	moˈris	moˈrisam	moˈrisaw	moˈrisen
Cp	moˈriso	moˈrisis	moˈris	moˈrisim	moˈrisiw	moˈrisin
Co	moˈris/ɛ	moˈrises/is	moˈris	moˈrisem	moˈrisew	moˈrisen/in
Fa	muˈris	muˈrisis	muˈris	muˈrisim	muˈrisiw	muˈrisin
Fi	moˈrisɒ	moˈrises	moˈris	moˈrisam	moˈrisaw	moˈrisen
Gr	muˈris	muˈrises/is	muˈris	muˈrisam	muˈrisaw	muˈrisen/in
Gu	moˈris	moˈrises	moˈris	moˈrisem	moˈrisew	moˈrisen
Ll	moˈris	moˈrises	moˈris	moˈrisam	moˈrisaw	moˈrisen
Mr	moˈris	moˈrisis	moˈris	moˈrisim	moˈrisiw	moˈrisin
Ma	moˈris/a	moˈrises	moˈris	moˈrisam	moˈrisaw	moˈrisen
Ms	moˈris	moˈrises/is	moˈris	moˈrisem/im	moˈrisew/iw	moˈrisen/in
Ml	moˈris	moˈrisis	moˈris	moˈrisim	moˈrisiw	moˈrisin
Mo	muɾiˈɣes/ɒ	muɾiˈɣesis	muɾiˈɣes	muɾiˈɣesam	muɾiˈɣesaw	muɾiˈɣesin
Pb	muˈris	muˈrises/is	muˈris	muˈrisam	muˈrisaw	muˈrisen/in
Po	moɾiˈɣes	moɾiˈɣesis	moɾiˈɣes	moɾiˈɣesom/im	moɾiˈɣesow/iw	moɾiˈɣesin
Pr	muˈris	muˈrisis	muˈris	muˈrisim	muˈrisiw	muˈrisin
Si	muˈris	muˈrisis	muˈris	muˈrisim	muˈrisiw	muˈrisin
Tf	muˈris	muˈrises/is	muˈris	muˈrisem/im	muˈrisew/iw	muˈrisen/in
To	muˈris	muˈrisis	muˈris	muˈrisim	muˈrisiw	muˈrisin
Ull	moˈrisɛ	moˈrises/is	moˈris	moˈrisom/im	moˈrisow/iw	moˈrisen/in
Va	moˈris	moˈrisis	moˈris	moˈrisam/im	moˈrisaw/iw	moˈrisin
Vb	moˈris/ɛ	moˈrises	moˈris	moˈrisam	moˈrisaw	moˈrisen

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2.5.9 Obrir

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	awˈβɾi	awˈβɾin	awˈβɛɾt
Bi	awˈβɾi | awˈɾi	awˈβɾin | awˈɾin	awˈβɛɾt | awˈɾit
Ca	awˈβɾi	awˈβɾin	awˈβɛɾt
Cp	awˈβɾi	awˈβɾin	awˈβɛɾt
Co	awˈβɾi	awˈβɾin	awˈβɛɾt
Fa	awˈβɾi	awˈβɾin	awˈβɛɾt
Fi	awˈβɾi	awˈβɾin	awˈβɛɾt | awˈβɾit
Gr	awˈβɾi	awˈβɾin	awˈβɛɾt
Gu	awˈβɾi	awˈβɾin	awˈβɛɾt
Ll	awˈβɾi	awˈβɾin	awˈβɛɾt
Mr	awˈβɾi	awˈβɾin	awˈβɛɾt
Ma	awˈβɾi | awˈɾi	awˈβɾin | awˈɾin	awˈβɛɾt | awˈɾit
Ms	awˈβɾi	awˈβɾin	awˈβɛɾt
Ml	awˈβɾi	awˈβɾin	awˈβɛɾt
Mo	awˈβɾi	awˈβɾin	awˈβɛɾt
Pb	awˈβɾi	awˈβɾin	awˈβɛɾt
Po	awˈβɾi	awˈβɾin	awˈβɛɾt
Pr	əwˈβɾi	əwˈβɾin	əwˈβɛɾt
Si	awˈβɾi	awˈβɾin	awˈβɛɾt
Tf	awˈβɾi	awˈβɾin	awˈβɛɾt
To	awˈβɾi	awˈβɾin	awˈβɛɾt
Ull	awˈβɾi	awˈβɾin	awˈβɛɾt
Va	awˈβɾi	awˈβɾin	awˈβɛɾt
Vb	awˈβɾi	awˈβɾin	awˈβɛɾt

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈɔβɾa	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Bi	ˈɔβɾɛ | awˈɾiʃ	ˈɔβɾi | awˈɾiʃi	awˈβɾim | awˈɾim	awˈβɾiw | awˈɾiw	ˈɔβɾin | awˈɾiʃin
Ca	ˈɔβɾi	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Cp	ˈɔβɾi	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Co	ˈɔβɾi	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Fa	ˈɔβɾɛ	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Fi	ˈɔβɾi	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Gr	ˈɔβɾi	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Gu	ˈɔβɾi	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Ll	ˈɔβɾi	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Mr	ˈɔβɾi	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Ma	ˈɔβɾa | awˈɾiʃ	ˈɔβɾi | awˈɾiʃi	awˈβɾim | awˈɾim	awˈβɾiw | awˈɾiw	ˈɔβɾin | awˈɾiʃin
Ms	ˈɔβɾi	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Ml	ˈɔβɾi	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Mo	ˈɔβɾi	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Pb	ˈɔβɾi	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Po	ˈɔβɾɛ	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Pr	ˈɔβɾɛ	ˈɔβɾi	əwˈβɾim	əwˈβɾiw	ˈɔβɾin
Si	ˈɔβɾi	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Tf	ˈɔβɾi	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
To	ˈɔβɾi	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Ull	ˈɔβɾɛ	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Va	ˈɔβɾi	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Vb	ˈɔβɾi	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈɔβɾo	ˈɔβɾes | ˈɔβɾis	ˈɔβɾe | ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾen | ˈɔβɾin
Bi	ˈɔβɾo | awˈɾiʃo	ˈɔβɾes | awˈɾiʃes	ˈɔβɾe | awˈɾiʃi	awˈβɾim | awˈɾim	awˈβɾiw | awˈɾiw	ˈɔβɾin | awˈɾiʃin
Ca	ˈɔβɾo	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Cp	ˈɔβɾik	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Co	ˈɔβɾo	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Fa	ˈɔβɾik	ˈɔβɾes | ˈɔβɾis	ˈɔβɾe | ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾen | ˈɔβɾin
Fi	ˈɔβɾo	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Gr	ˈɔβɾo	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Gu	ˈɔβɾik	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Ll	ˈɔβɾo	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Mr	ˈɔβɾo	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Ma	ˈɔβɾo | awˈɾiʃo	ˈɔβɾes | awˈɾiʃes	ˈɔβɾe | awˈɾiʃi	awˈβɾim | awˈɾim	awˈβɾiw | awˈɾiw	ˈɔβɾin | awˈɾiʃin
Ms	ˈɔβɾo	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Ml	ˈɔβɾik	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Mo	ˈɔβɾo	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Pb	ˈɔβɾo	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Po	ˈɔβɾo	ˈɔβɾes	ˈɔβɾe	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾen
Pr	ˈɔβɾu	ˈɔβɾes	ˈɔβɾe	əwˈβɾim	əwˈβɾiw	ˈɔβɾen
Si	ˈɔβɾo	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Tf	ˈɔβɾik	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
To	ˈɔβɾo	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Ull	ˈɔβɾo	ˈɔβɾes	ˈɔβɾe	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾen
Va	ˈɔβɾo	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Vb	ˈɔβɾo	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	awˈβɾia	awˈβɾies	awˈβɾia	awˈβɾiem	awˈβɾiew	awˈβɾien
Bi	awˈ(β)ɾiɛ	awˈ(β)ɾies	awˈ(β)ɾie	awˈ(β)ɾiɛm	awˈ(β)ɾiɛw	awˈ(β)ɾien
Ca	awˈβɾiɒ	awˈβɾies	awˈβɾie	awˈβɾiam	awˈβɾiaw	awˈβɾien
Cp	awˈβɾio/ɒ	awˈβɾies	awˈβɾiɒ	awˈβɾiem	awˈβɾiew	awˈβɾien
Co	awˈβɾiɛ	awˈβɾies	awˈβɾie	awˈβɾiem	awˈβɾiew	awˈβɾien
Fa	awˈβɾiɛ	awˈβɾies	awˈβɾiɛ	awˈβɾiem	awˈβɾiew	awˈβɾien
Fi	awˈβɾiɒ	awˈβɾies	awˈβɾie	awˈβɾiam	awˈβɾiaw	awˈβɾien
Gr	awˈβɾiɛ	awˈβɾies	awˈβɾie	awˈβɾiam	awˈβɾiaw	awˈβɾien
Gu	awˈβɾio/a	awˈβɾies	awˈβɾia	awˈβɾiem	awˈβɾiew	awˈβɾien
Ll	awˈβɾiɒ	awˈβɾies	awˈβɾie	awˈβɾiam	awˈβɾiaw	awˈβɾien
Mr	awˈβɾie	awˈβɾies	awˈβɾia	awˈβɾiem	awˈβɾiew	awˈβɾien
Ma	awˈ(β)ɾia	awˈ(β)ɾies	awˈ(β)ɾie	awˈ(β)ɾiam	awˈ(β)ɾiaw	awˈ(β)ɾien
Ms	awˈβɾio	awˈβɾies	awˈβɾiɒ	awˈβɾiem	awˈβɾiew	awˈβɾien
Ml	awˈβɾiɒ	awˈβɾies	awˈβɾie	awˈβɾiem	awˈβɾiew	awˈβɾien
Mo	awˈβɾiɒ	awˈβɾies	awˈβɾie	awˈβɾiam	awˈβɾiaw	awˈβɾien
Pb	awˈβɾiɒ	awˈβɾies	awˈβɾie	awˈβɾiam	awˈβɾiaw	awˈβɾien
Po	awˈβɾiɛ	awˈβɾies	awˈβɾiɛ	awˈβɾiom/em	awˈβɾiow/ew	awˈβɾien
Pr	əwˈβɾiɛ	əwˈβɾies	əwˈβɾie	əwˈβɾiem	əwˈβɾiew	əwˈβɾien
Si	awˈβɾiɛ	awˈβɾies	awˈβɾie	awˈβɾiem	awˈβɾiew	awˈβɾien
Tf	awˈβɾio/a	awˈβɾies	awˈβɾia	awˈβɾiem	awˈβɾiew	awˈβɾien
To	awˈβɾiɛ	awˈβɾies	awˈβɾie	awˈβɾiam	awˈβɾiaw	awˈβɾien
Ull	awˈβɾiɛ	awˈβɾies	awˈβɾie	awˈβɾiom/em	awˈβɾiow/ew	awˈβɾien
Va	awˈβɾia	awˈβɾies	awˈβɾie	awˈβɾiam	awˈβɾiaw	awˈβɾien
Vb	awˈβɾiɛ	awˈβɾies	awˈβɾie	awˈβɾiam	awˈβɾiaw	awˈβɾien

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	awβɾiˈɾe	awβɾiˈɾas	awβɾiˈɾa	awβɾiˈɾɐm	awβɾiˈɾɐw	awβɾiˈɾan
Bi	aw(β)ɾiˈɾe	aw(β)ɾiˈɾas	aw(β)ɾiˈɾa	aw(β)ɾiˈɾem	aw(β)ɾiˈɾew	aw(β)ɾiˈɾan
Ca	awβɾiˈɾe	awβɾiˈɾas	awβɾiˈɾa	awβɾiˈɾɐm	awβɾiˈɾɐw	awβɾiˈɾan
Cp	awβɾiˈɾe	awβɾiˈɾas	awβɾiˈɾa	awβɾiˈɾɐm	awβɾiˈɾɐw	awβɾiˈɾan
Co	awβɾiˈɾɛ	awβɾiˈɾas	awβɾiˈɾa	awβɾiˈɾɐm	awβɾiˈɾɐw	awβɾiˈɾan
Fa	awβɾiˈɾe	awβɾiˈɾas	awβɾiˈɾa	awβɾiˈɾem	awβɾiˈɾew	awβɾiˈɾan
Fi	awβɾiˈɾe	awβɾiˈɾas	awβɾiˈɾa	awβɾiˈɾɐm	awβɾiˈɾɐw	awβɾiˈɾan
Gr	awβɾiˈɾe	awβɾiˈɾas	awβɾiˈɾa	awβɾiˈɾɐm	awβɾiˈɾɐw	awβɾiˈɾan
Gu	awβɾiˈɾe	awβɾiˈɾas	awβɾiˈɾa	awβɾiˈɾɐm	awβɾiˈɾɐw	awβɾiˈɾan
Ll	awβɾiˈɾe	awβɾiˈɾas	awβɾiˈɾa	awβɾiˈɾɐm	awβɾiˈɾɐw	awβɾiˈɾan
Mr	awβɾiˈɾe	awβɾiˈɾas	awβɾiˈɾa	awβɾiˈɾɐm	awβɾiˈɾɐw	awβɾiˈɾan
Ma	aw(β)ɾiˈɾe	aw(β)ɾiˈɾas	aw(β)ɾiˈɾa	aw(β)ɾiˈɾem	aw(β)ɾiˈɾew	aw(β)ɾiˈɾan
Ms	awβɾiˈɾe	awβɾiˈɾas	awβɾiˈɾa	awβɾiˈɾɐm	awβɾiˈɾɐw	awβɾiˈɾan
Ml	awβɾiˈɾe	awβɾiˈɾas	awβɾiˈɾa	awβɾiˈɾɐm	awβɾiˈɾɐw	awβɾiˈɾan
Mo	awβɾiˈɾɛ	awβɾiˈɾas	awβɾiˈɾa	awβɾiˈɾɐm	awβɾiˈɾɐw	awβɾiˈɾan
Pb	awβɾiˈɾɛ	awβɾiˈɾas	awβɾiˈɾa	awβɾiˈɾɐm	awβɾiˈɾɐw	awβɾiˈɾan
Po	awβɾiˈɾe	awβɾiˈɾas	awβɾiˈɾa	awβɾiˈɾɐm	awβɾiˈɾɐw	awβɾiˈɾan
Pr	əwβɾiˈɾe	əwβɾiˈɾas	əwβɾiˈɾa	əwβɾiˈɾɐm	əwβɾiˈɾɐw	əwβɾiˈɾan
Si	awβɾiˈɾɛ	awβɾiˈɾas	awβɾiˈɾa	awβɾiˈɾɐm	awβɾiˈɾɐw	awβɾiˈɾan
Tf	awβɾiˈɾe	awβɾiˈɾas	awβɾiˈɾa	awβɾiˈɾɐm	awβɾiˈɾɐw	awβɾiˈɾan
To	awβɾiˈɾe	awβɾiˈɾas	awβɾiˈɾa	awβɾiˈɾɐm	awβɾiˈɾɐw	awβɾiˈɾan
Ull	awβɾiˈɾɛ	awβɾiˈɾas	awβɾiˈɾa	awβɾiˈɾɐm	awβɾiˈɾɐw	awβɾiˈɾan
Va	awβɾiˈɾe	awβɾiˈɾas	awβɾiˈɾa	awβɾiˈɾɐm	awβɾiˈɾɐw	awβɾiˈɾan
Vb	awβɾiˈɾe	awβɾiˈɾas	awβɾiˈɾa	awβɾiˈɾɐm	awβɾiˈɾɐw	awβɾiˈɾan

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	awβɾiˈɾia	awβɾiˈɾies	awβɾiˈɾia	awβɾiˈɾiem	awβɾiˈɾiew	awβɾiˈɾien
Bi	aw(β)ɾiˈɾiɛ	aw(β)ɾiˈɾies	aw(β)ɾiˈɾie	aw(β)ɾiˈɾiɛm	aw(β)ɾiˈɾiɛw	aw(β)ɾiˈɾien
Ca	awβɾiˈɾiɒ	awβɾiˈɾies	awβɾiˈɾie	awβɾiˈɾiam	awβɾiˈɾiaw	awβɾiˈɾien
Cp	awβɾiˈɾio/ɒ	awβɾiˈɾies	awβɾiˈɾiɒ	awβɾiˈɾiem	awβɾiˈɾiew	awβɾiˈɾien
Co	awβɾiˈɾiɛ	awβɾiˈɾies	awβɾiˈɾie	awβɾiˈɾiem	awβɾiˈɾiew	awβɾiˈɾien
Fa	awβɾiˈɾiɛ	awβɾiˈɾies	awβɾiˈɾiɛ	awβɾiˈɾiem	awβɾiˈɾiew	awβɾiˈɾien
Fi	awβɾiˈɾiɒ	awβɾiˈɾies	awβɾiˈɾie	awβɾiˈɾiam	awβɾiˈɾiaw	awβɾiˈɾien
Gr	awβɾiˈɾiɛ	awβɾiˈɾies	awβɾiˈɾie	awβɾiˈɾiam	awβɾiˈɾiaw	awβɾiˈɾien
Gu	awβɾiˈɾio/a	awβɾiˈɾies	awβɾiˈɾia	awβɾiˈɾiem	awβɾiˈɾiew	awβɾiˈɾien
Ll	awβɾiˈɾiɒ	awβɾiˈɾies	awβɾiˈɾie	awβɾiˈɾiam	awβɾiˈɾiaw	awβɾiˈɾien
Mr	awβɾiˈɾie	awβɾiˈɾies	awβɾiˈɾia	awβɾiˈɾiem	awβɾiˈɾiew	awβɾiˈɾien
Ma	aw(β)ɾiˈɾia	aw(β)ɾiˈɾies	aw(β)ɾiˈɾie	aw(β)ɾiˈɾiam	aw(β)ɾiˈɾiaw	aw(β)ɾiˈɾien
Ms	awβɾiˈɾio	awβɾiˈɾies	awβɾiˈɾiɒ	awβɾiˈɾiem	awβɾiˈɾiew	awβɾiˈɾien
Ml	awβɾiˈɾiɒ	awβɾiˈɾies	awβɾiˈɾie	awβɾiˈɾiem	awβɾiˈɾiew	awβɾiˈɾien
Mo	awβɾiˈɾiɒ	awβɾiˈɾies	awβɾiˈɾie	awβɾiˈɾiam	awβɾiˈɾiaw	awβɾiˈɾien
Pb	awβɾiˈɾiɒ	awβɾiˈɾies	awβɾiˈɾie	awβɾiˈɾiam	awβɾiˈɾiaw	awβɾiˈɾien
Po	awβɾiˈɾiɛ	awβɾiˈɾies	awβɾiˈɾiɛ	awβɾiˈɾiom/em	awβɾiˈɾiow/ew	awβɾiˈɾien
Pr	əwβɾiˈɾiɛ	əwβɾiˈɾies	əwβɾiˈɾie	əwβɾiˈɾiem	əwβɾiˈɾiew	əwβɾiˈɾien
Si	awβɾiˈɾiɛ	awβɾiˈɾies	awβɾiˈɾie	awβɾiˈɾiem	awβɾiˈɾiew	awβɾiˈɾien
Tf	awβɾiˈɾio/a	awβɾiˈɾies	awβɾiˈɾia	awβɾiˈɾiem	awβɾiˈɾiew	awβɾiˈɾien
To	awβɾiˈɾiɛ	awβɾiˈɾies	awβɾiˈɾie	awβɾiˈɾiam	awβɾiˈɾiaw	awβɾiˈɾien
Ull	awβɾiˈɾiɛ	awβɾiˈɾies	awβɾiˈɾie	awβɾiˈɾiom/em	awβɾiˈɾiow/ew	awβɾiˈɾien
Va	awβɾiˈɾia	awβɾiˈɾies	awβɾiˈɾie	awβɾiˈɾiam	awβɾiˈɾiaw	awβɾiˈɾien
Vb	awβɾiˈɾiɛ	awβɾiˈɾies	awβɾiˈɾie	awβɾiˈɾiam	awβɾiˈɾiaw	awβɾiˈɾien

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈɔβɾi	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Bi	ˈɔβɾɛ/i | awˈɾiʃɛ	ˈɔβɾis | awˈɾiʃis	ˈɔβɾi | awˈɾiʃi	awˈβɾim | awˈɾim	awˈβɾiw | awˈɾiw	ˈɔβɾin | awˈɾiʃin
Ca	ˈɔβɾɑ/i	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Cp	ˈɔβɾi	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Co	ˈɔβɾi	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Fa	ˈɔβɾi	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Fi	ˈɔβɾi	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Gr	ˈɔβɾi	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Gu	ˈɔβɾi	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Ll	ˈɔβɾi	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Mr	ˈɔβɾi	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Ma	ˈɔβɾa/i | awˈɾiʃɛ	ˈɔβɾis | awˈɾiʃis	ˈɔβɾi | awˈɾiʃi	awˈβɾim | awˈɾim	awˈβɾiw | awˈɾiw	ˈɔβɾin | awˈɾiʃin
Ms	ˈɔβɾi	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Ml	ˈɔβɾi	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Mo	ˈɔβɾi	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Pb	ˈɔβɾi	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Po	ˈɔβɾi	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Pr	ˈɔβɾi	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	əwˈβɾim	əwˈβɾiw	ˈɔβɾin
Si	ˈɔβɾi	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Tf	ˈɔβɾi	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
To	ˈɔβɾi	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Ull	ˈɔβɾɛ/i	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Va	ˈɔβɾi	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin
Vb	ˈɔβɾi	ˈɔβɾis	ˈɔβɾi	awˈβɾim	awˈβɾiw	ˈɔβɾin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	awˈβɾis	awˈβɾisis	awˈβɾis	awˈβɾisim	awˈβɾisiw	awβˈɾisin
Bi	awˈ(β)ɾis/ɛ	awˈ(β)ɾises/is	awˈ(β)ɾis	awˈ(β)ɾisɛm/im	awˈ(β)ɾisɛw/iw	awˈ(β)ɾisen/in
Ca	awˈβɾis/ɒ	awˈβɾises	awˈβɾis	awˈβɾisam	awˈβɾisaw	awβˈɾisen
Cp	awˈβɾis	awˈβɾisis	awˈβɾis	awˈβɾisim	awˈβɾisiw	awβˈɾisin
Co	awˈβɾis/ɛ	awˈβɾises/is	awˈβɾis	awˈβɾisem	awˈβɾisew	awβˈɾisen/in
Fa	awˈβɾis	awˈβɾisis	awˈβɾis	awˈβɾisim	awˈβɾisiw	awβˈɾisin
Fi	awˈβɾisɒ	awˈβɾises	awˈβɾis	awˈβɾisam	awˈβɾisaw	awβˈɾisen
Gr	awˈβɾis	awˈβɾises/is	awˈβɾis	awˈβɾisam	awˈβɾisaw	awβˈɾisen/in
Gu	awˈβɾis	awˈβɾises	awˈβɾis	awˈβɾisem	awˈβɾisew	awβˈɾisen
Ll	awˈβɾis	awˈβɾises	awˈβɾis	awˈβɾisam	awˈβɾisaw	awβˈɾisen
Mr	awˈβɾis	awˈβɾisis	awˈβɾis	awˈβɾisim	awˈβɾisiw	awβˈɾisin
Ma	awˈ(β)ɾis/a	awˈ(β)ɾises	awˈ(β)ɾis	awˈ(β)ɾisam	awˈ(β)ɾisaw	awˈ(β)ɾisen
Ms	awβɾiˈɣes	awβɾiˈɣeses/is	awβɾiˈɣes	awβɾiˈɣesem/im	awβɾiˈɣesew/iw	awβɾiˈɣesen/in
Ml	awˈβɾis	awˈβɾisis	awˈβɾis	awˈβɾisim	awˈβɾisiw	awβˈɾisin
Mo	awˈβɾis/ɒ	awˈβɾisis	awˈβɾis	awˈβɾisam	awˈβɾisaw	awβˈɾisin
Pb	awˈβɾis	awˈβɾises/is	awˈβɾis	awˈβɾisam	awˈβɾisaw	awβˈɾisen/in
Po	awβɾiˈɣes	awβɾiˈɣesis	awβɾiˈɣes	awβɾiˈɣesom/im	awβɾiˈɣesow/iw	awβɾiˈɣesin
Pr	əwˈβɾis	əwˈβɾisis	əwˈβɾis	əwˈβɾisim	əwˈβɾisiw	əwβˈɾisin
Si	awˈβɾis	awˈβɾisis	awˈβɾis	awˈβɾisim	awˈβɾisiw	awβˈɾisin
Tf	awˈβɾisa	awˈβɾises/is	awˈβɾis	awˈβɾisem/im	awˈβɾisew/iw	awβˈɾisen/in
To	awˈβɾis	awˈβɾisis	awˈβɾis	awˈβɾisim	awˈβɾisiw	awβˈɾisin
Ull	awˈβɾisɛ	awˈβɾises/is	awˈβɾis	awˈβɾisom/im	awˈβɾisow/iw	awβˈɾisen/in
Va	awˈβɾis	awˈβɾisis	awˈβɾis	awˈβɾisam/im	awˈβɾisaw/iw	awβˈɾisin
Vb	awˈβɾis/ɛ	awˈβɾises	awˈβɾis	awˈβɾisam	awˈβɾisaw	awβˈɾisen

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2.5.10 Omplir

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	am'pɫi	am'pɫin	am'pɫɛrt
Bi	awm'pɫi	awm'pɫin	awm'pɫɛrt
Ca	am'pɫi	am'pɫin	am'pɫɛrt
Cp	am'pɫi	am'pɫin	am'pɫit
Co	am'pɫi	am'pɫin	am'pɫɛrt
Fa	am'pɫi	am'pɫin	am'pɫɛrt
Fi	am'pɫi	am'pɫin	am'pɫit
Gr	am'pɫi	am'pɫin	am'pɫɛrt
Gu	am'pɫi	am'pɫin	am'pɫɛrt
Ll	am'pɫi	am'pɫin	am'pɫit
Mr	am'pɫi	am'pɫin	am'pɫɛrt
Ma	am'pɫi	am'pɫin	am'pɫɛrt
Ms	am'pɫi	am'pɫin	am'pɫit
Ml	am'pɫi	am'pɫin	am'pɫɛrt
Mo	awm'pɫi	awm'pɫin	awm'pɫɛrt
Pb	awm'pɫi	awm'pɫin	awm'pɫit
Po	awm'pɫi	awm'pɫin	awm'pɫɛrt
Pr	am'pɫi	am'pɫin	am'pɫɛrt
Si	am'pɫi	am'pɫin	am'pɫɛrt
Tf	awm'pɫi	awm'pɫin	awm'pɫit
To	am'pɫi	am'pɫin	am'pɫɛrt
Ull	awm'pɫi	awm'pɫin	awm'pɫɛrt
Va	awm'pɫi	awm'pɫin	awm'pɫɛrt
Vb	awm'pɫi	awm'pɫin	awm'pɫit

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	'ɔmpɫa | 'ɔmpɫi	'ɔmpɫi	am'pɫim	am'pɫiw	'ɔmpɫin
Bi	'ɔmpɫɛ	'ɔmpɫi	awm'pɫim	awm'pɫiw	'ɔmpɫin
Ca	'ɔmpɫi	'ɔmpɫi	am'pɫim	am'pɫiw	'ɔmpɫin
Cp	'ɔmpɫi	'ɔmpɫi	am'pɫim	am'pɫiw	'ɔmpɫin
Co	'ɔmpɫi	'ɔmpɫi	am'pɫim	am'pɫiw	'ɔmpɫin
Fa	'ɔmpɫɛ | 'ɔmpɫi	'ɔmpɫi	am'pɫim	am'pɫiw	'ɔmpɫin
Fi	'ɔmpɫi	'ɔmpɫi	am'pɫim	am'pɫiw	'ɔmpɫin
Gr	'ɔmpɫi	'ɔmpɫi	am'pɫim	am'pɫiw	'ɔmpɫin
Gu	'ɔmpɫi	'ɔmpɫi	am'pɫim	am'pɫiw	'ɔmpɫin
Ll	'ɔmpɫi	'ɔmpɫi	am'pɫim	am'pɫiw	'ɔmpɫin
Mr	'ɔmpɫi	'ɔmpɫi	am'pɫim	am'pɫiw	'ɔmpɫin
Ma	'ɔmpɫa	'ɔmpɫi	am'pɫim	am'pɫiw	'ɔmpɫin
Ms	'ɔmpɫi	'ɔmpɫi	am'pɫim	am'pɫiw	'ɔmpɫin
Ml	'ɔmpɫɒ	'ɔmpɫi	am'pɫim	am'pɫiw	'ɔmpɫin
Mo	'ɔmpɫɒ	'ɔmpɫi	awm'pɫim	awm'pɫiw	'ɔmpɫin
Pb	'ɔmpɫi	'ɔmpɫi	awm'pɫim	awm'pɫiw	'ɔmpɫin
Po	'ɔmpɫɛ	'ɔmpɫi	awm'pɫim	awm'pɫiw	'ɔmpɫin
Pr	'ɔmpɫɛ	'ɔmpɫi	am'pɫim	am'pɫiw	'ɔmpɫin
Si	'ɔmpɫi	'ɔmpɫi	am'pɫim	am'pɫiw	'ɔmpɫin
Tf	'ɔmpɫi	'ɔmpɫi	awm'pɫim	awm'pɫiw	'ɔmpɫin
To	'ɔmpɫi	'ɔmpɫi	am'pɫim	am'pɫiw	'ɔmpɫin
Ull	'ɔmpɫɛ	'ɔmpɫi	awm'pɫim	awm'pɫiw	'ɔmpɫin
Va	'ɔmpɫi	'ɔmpɫi	awm'pɫim	awm'pɫiw	'ɔmpɫin
Vb	'ɔmpɫi	'ɔmpɫi	awm'pɫim	awm'pɫiw	'ɔmpɫin

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈɔmpɫo	ˈɔmpɫes | ˈɔmpɫis	ˈɔmpɫe | ˈɔmpɫi	amˈpɫim	amˈpɫiw	ˈɔmpɫen | ˈɔmpɫin
Bi	ˈɔmpɫo	ˈɔmpɫes	ˈɔmpɫe	awmˈpɫim	awmˈpɫiw	ˈɔmpɫen
Ca	ˈɔmpɫo	ˈɔmpɫis	ˈɔmpɫi	amˈpɫim	amˈpɫiw	ˈɔmpɫin
Cp	ˈɔmpɫo	ˈɔmpɫis	ˈɔmpɫi	amˈpɫim	amˈpɫiw	ˈɔmpɫin
Co	ˈɔmpɫo	ˈɔmpɫis	ˈɔmpɫi	amˈpɫim	amˈpɫiw	ˈɔmpɫin
Fa	ˈɔmpɫo	ˈɔmpɫes | ˈɔmpɫis	ˈɔmpɫe | ˈɔmpɫi	amˈpɫim	amˈpɫiw	ˈɔmpɫen | ˈɔmpɫin
Fi	ˈɔmpɫo	ˈɔmpɫis	ˈɔmpɫi	amˈpɫim	amˈpɫiw	ˈɔmpɫin
Gr	ˈɔmpɫo	ˈɔmpɫis	ˈɔmpɫi	amˈpɫim	amˈpɫiw	ˈɔmpɫin
Gu	ˈɔmpɫo	ˈɔmpɫis	ˈɔmpɫi	amˈpɫim	amˈpɫiw	ˈɔmpɫin
Ll	ˈɔmpɫo	ˈɔmpɫis	ˈɔmpɫi	amˈpɫim	amˈpɫiw	ˈɔmpɫin
Mr	ˈɔmpɫo	ˈɔmpɫis	ˈɔmpɫi	amˈpɫim	amˈpɫiw	ˈɔmpɫin
Ma	ˈɔmpɫo	ˈɔmpɫes	ˈɔmpɫe	amˈpɫim	amˈpɫiw	ˈɔmpɫen
Ms	ˈɔmpɫik	ˈɔmpɫis	ˈɔmpɫi	amˈpɫim	amˈpɫiw	ˈɔmpɫin
Ml	ˈɔmpɫo	ˈɔmpɫes	ˈɔmpɫe	amˈpɫim	amˈpɫiw	ˈɔmpɫen
Mo	ˈɔmpɫo	ˈɔmpɫes	ˈɔmpɫe	awmˈpɫim	awmˈpɫiw	ˈɔmpɫen
Pb	ˈɔmpɫo	ˈɔmpɫis	ˈɔmpɫi	awmˈpɫim	awmˈpɫiw	ˈɔmpɫin
Po	ˈɔmpɫo	ˈɔmpɫes	ˈɔmpɫe	awmˈpɫim	awmˈpɫiw	ˈɔmpɫen
Pr	ˈɔmpɫu	ˈɔmpɫes	ˈɔmpɫe	amˈpɫim	amˈpɫiw	ˈɔmpɫen
Si	ˈɔmpɫo	ˈɔmpɫis	ˈɔmpɫi	amˈpɫim	amˈpɫiw	ˈɔmpɫin
Tf	ˈɔmpɫo	ˈɔmpɫis	ˈɔmpɫi	awmˈpɫim	awmˈpɫiw	ˈɔmpɫin
To	ˈɔmpɫo	ˈɔmpɫis	ˈɔmpɫi	amˈpɫim	amˈpɫiw	ˈɔmpɫin
Ull	ˈɔmpɫo	ˈɔmpɫes	ˈɔmpɫe	awmˈpɫim	awmˈpɫiw	ˈɔmpɫen
Va	ˈɔmpɫo	ˈɔmpɫis	ˈɔmpɫi	awmˈpɫim	awmˈpɫiw	ˈɔmpɫin
Vb	ˈɔmpɫo	ˈɔmpɫis	ˈɔmpɫi	awmˈpɫim	awmˈpɫiw	ˈɔmpɫin

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	amˈpɫia	amˈpɫies	amˈpɫia	amˈpɫiem	amˈpɫiew	amˈpɫien
Bi	awmˈpɫiɛ	awmˈpɫies	awmˈpɫie	awmˈpɫiɛm	awmˈpɫiɛw	awmˈpɫien
Ca	amˈpɫiɒ	amˈpɫies	amˈpɫie	amˈpɫiam	amˈpɫiaw	amˈpɫien
Cp	amˈpɫio/ɒ	amˈpɫies	amˈpɫiɒ	amˈpɫiem	amˈpɫiew	amˈpɫien
Co	amˈpɫiɛ	amˈpɫies	amˈpɫie	amˈpɫiem	amˈpɫiew	amˈpɫien
Fa	amˈpɫiɛ	amˈpɫies	amˈpɫiɛ	amˈpɫiem	amˈpɫiew	amˈpɫien
Fi	amˈpɫiɒ	amˈpɫies	amˈpɫie	amˈpɫiam	amˈpɫiaw	amˈpɫien
Gr	amˈpɫiɛ	amˈpɫies	amˈpɫie	amˈpɫiam	amˈpɫiaw	amˈpɫien
Gu	amˈpɫio/a	amˈpɫies	amˈpɫia	amˈpɫiem	amˈpɫiew	amˈpɫien
Ll	amˈpɫiɒ	amˈpɫies	amˈpɫie	amˈpɫiam	amˈpɫiaw	amˈpɫien
Mr	amˈpɫie	amˈpɫies	amˈpɫia	amˈpɫiem	amˈpɫiew	amˈpɫien
Ma	amˈpɫia	amˈpɫies	amˈpɫie	amˈpɫiam	amˈpɫiaw	amˈpɫien
Ms	amˈpɫio	amˈpɫies	amˈpɫiɒ	amˈpɫiem	amˈpɫiew	amˈpɫien
Ml	amˈpɫiɒ	amˈpɫies	amˈpɫie	amˈpɫiem	amˈpɫiew	amˈpɫien
Mo	awmˈpɫiɒ	awmˈpɫies	awmˈpɫie	awmˈpɫiam	awmˈpɫiaw	awmˈpɫien
Pb	awmˈpɫiɒ	awmˈpɫies	awmˈpɫie	awmˈpɫiam	awmˈpɫiaw	awmˈpɫien
Po	awmˈpɫiɛ	awmˈpɫies	awmˈpɫiɛ	awmˈpɫiom/em	awmˈpɫiow/ew	awmˈpɫien
Pr	amˈpɫiɛ	amˈpɫies	amˈpɫie	amˈpɫiem	amˈpɫiew	amˈpɫien
Si	amˈpɫiɛ	amˈpɫies	amˈpɫie	amˈpɫiem	amˈpɫiew	amˈpɫien
Tf	awmˈpɫio/a	awmˈpɫies	awmˈpɫia	awmˈpɫiem	awmˈpɫiew	awmˈpɫien
To	amˈpɫiɛ	amˈpɫies	amˈpɫie	amˈpɫiam	amˈpɫiaw	amˈpɫien
Ull	awmˈpɫiɛ	awmˈpɫies	awmˈpɫie	awmˈpɫiom/em	awmˈpɫiow/ew	awmˈpɫien
Va	awmˈpɫia	awmˈpɫies	awmˈpɫie	awmˈpɫiam	awmˈpɫiaw	awmˈpɫien
Vb	awmˈpɫiɛ	awmˈpɫies	awmˈpɫie	awmˈpɫiam	awmˈpɫiaw	awmˈpɫien

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ampɫi'ɾe	ampɫi'ɾas	ampɫi'ɾa	ampɫi'ɾem	ampɫi'ɾew	ampɫi'ɾan
Bi	awmpɫi'ɾe	awmpɫi'ɾas	awmpɫi'ɾa	awmpɫi'ɾem	awmpɫi'ɾew	awmpɫi'ɾan
Ca	ampɫi'ɾe	ampɫi'ɾas	ampɫi'ɾa	ampɫi'ɾem	ampɫi'ɾew	ampɫi'ɾan
Cp	ampɫi'ɾe	ampɫi'ɾas	ampɫi'ɾa	ampɫi'ɾem	ampɫi'ɾew	ampɫi'ɾan
Co	ampɫi'ɾɛ	ampɫi'ɾas	ampɫi'ɾa	ampɫi'ɾem	ampɫi'ɾew	ampɫi'ɾan
Fa	ampɫi'ɾe	ampɫi'ɾas	ampɫi'ɾa	ampɫi'ɾem	ampɫi'ɾew	ampɫi'ɾan
Fi	ampɫi'ɾe	ampɫi'ɾas	ampɫi'ɾa	ampɫi'ɾem	ampɫi'ɾew	ampɫi'ɾan
Gr	ampɫi'ɾe	ampɫi'ɾas	ampɫi'ɾa	ampɫi'ɾem	ampɫi'ɾew	ampɫi'ɾan
Gu	ampɫi'ɾe	ampɫi'ɾas	ampɫi'ɾa	ampɫi'ɾem	ampɫi'ɾew	ampɫi'ɾan
Ll	ampɫi'ɾe	ampɫi'ɾas	ampɫi'ɾa	ampɫi'ɾem	ampɫi'ɾew	ampɫi'ɾan
Mr	ampɫi'ɾe	ampɫi'ɾas	ampɫi'ɾa	ampɫi'ɾem	ampɫi'ɾew	ampɫi'ɾan
Ma	ampɫi'ɾe	ampɫi'ɾas	ampɫi'ɾa	ampɫi'ɾem	ampɫi'ɾew	ampɫi'ɾan
Ms	ampɫi'ɾe	ampɫi'ɾas	ampɫi'ɾa	ampɫi'ɾem	ampɫi'ɾew	ampɫi'ɾan
Ml	ampɫi'ɾe	ampɫi'ɾas	ampɫi'ɾa	ampɫi'ɾem	ampɫi'ɾew	ampɫi'ɾan
Mo	awmpɫi'ɾɛ	awmpɫi'ɾas	awmpɫi'ɾa	awmpɫi'ɾem	awmpɫi'ɾew	awmpɫi'ɾan
Pb	awmpɫi'ɾɛ	awmpɫi'ɾas	awmpɫi'ɾa	awmpɫi'ɾem	awmpɫi'ɾew	awmpɫi'ɾan
Po	awmpɫi'ɾe	awmpɫi'ɾas	awmpɫi'ɾa	awmpɫi'ɾem	awmpɫi'ɾew	awmpɫi'ɾan
Pr	ampɫi'ɾe	ampɫi'ɾas	ampɫi'ɾa	ampɫi'ɾem	ampɫi'ɾew	ampɫi'ɾan
Si	ampɫi'ɾɛ	ampɫi'ɾas	ampɫi'ɾa	ampɫi'ɾem	ampɫi'ɾew	ampɫi'ɾan
Tf	awmpɫi'ɾe	awmpɫi'ɾas	awmpɫi'ɾa	awmpɫi'ɾem	awmpɫi'ɾew	awmpɫi'ɾan
To	ampɫi'ɾe	ampɫi'ɾas	ampɫi'ɾa	ampɫi'ɾem	ampɫi'ɾew	ampɫi'ɾan
Ull	awmpɫi'ɾɛ	awmpɫi'ɾas	awmpɫi'ɾa	awmpɫi'ɾem	awmpɫi'ɾew	awmpɫi'ɾan
Va	awmpɫi'ɾe	awmpɫi'ɾas	awmpɫi'ɾa	awmpɫi'ɾem	awmpɫi'ɾew	awmpɫi'ɾan
Vb	awmpɫi'ɾe	awmpɫi'ɾas	awmpɫi'ɾa	awmpɫi'ɾem	awmpɫi'ɾew	awmpɫi'ɾan

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ampɫi'ɾia	ampɫi'ɾies	ampɫi'ɾia	ampɫi'ɾiem	ampɫi'ɾiew	ampɫi'ɾien
Bi	awmpɫi'ɾiɛ	awmpɫi'ɾies	awmpɫi'ɾie	awmpɫi'ɾiɛm	awmpɫi'ɾiɛw	awmpɫi'ɾien
Ca	ampɫi'ɾiɒ	ampɫi'ɾies	ampɫi'ɾie	ampɫi'ɾiam	ampɫi'ɾiaw	ampɫi'ɾien
Cp	ampɫi'ɾio/ɒ	ampɫi'ɾies	ampɫi'ɾiɒ	ampɫi'ɾiem	ampɫi'ɾiew	ampɫi'ɾien
Co	ampɫi'ɾiɛ	ampɫi'ɾies	ampɫi'ɾie	ampɫi'ɾiem	ampɫi'ɾiew	ampɫi'ɾien
Fa	ampɫi'ɾiɛ	ampɫi'ɾies	ampɫi'ɾiɛ	ampɫi'ɾiem	ampɫi'ɾiew	ampɫi'ɾien
Fi	ampɫi'ɾiɒ	ampɫi'ɾies	ampɫi'ɾie	ampɫi'ɾiam	ampɫi'ɾiaw	ampɫi'ɾien
Gr	ampɫi'ɾiɛ	ampɫi'ɾies	ampɫi'ɾie	ampɫi'ɾiam	ampɫi'ɾiaw	ampɫi'ɾien
Gu	ampɫi'ɾio/a	ampɫi'ɾies	ampɫi'ɾia	ampɫi'ɾiem	ampɫi'ɾiew	ampɫi'ɾien
Ll	ampɫi'ɾiɒ	ampɫi'ɾies	ampɫi'ɾie	ampɫi'ɾiam	ampɫi'ɾiaw	ampɫi'ɾien
Mr	ampɫi'ɾie	ampɫi'ɾies	ampɫi'ɾia	ampɫi'ɾiem	ampɫi'ɾiew	ampɫi'ɾien
Ma	ampɫi'ɾia	ampɫi'ɾies	ampɫi'ɾie	ampɫi'ɾiam	ampɫi'ɾiaw	ampɫi'ɾien
Ms	ampɫi'ɾio	ampɫi'ɾies	ampɫi'ɾiɒ	ampɫi'ɾiem	ampɫi'ɾiew	ampɫi'ɾien
Ml	ampɫi'ɾiɒ	ampɫi'ɾies	ampɫi'ɾie	ampɫi'ɾiem	ampɫi'ɾiew	ampɫi'ɾien
Mo	awmpɫi'ɾiɒ	awmpɫi'ɾies	awmpɫi'ɾie	awmpɫi'ɾiam	awmpɫi'ɾiaw	awmpɫi'ɾien
Pb	awmpɫi'ɾiɒ	awmpɫi'ɾies	awmpɫi'ɾie	awmpɫi'ɾiam	awmpɫi'ɾiaw	awmpɫi'ɾien
Po	awmpɫi'ɾiɛ	awmpɫi'ɾies	awmpɫi'ɾiɛ	awmpɫi'ɾiom/em	awmpɫi'ɾiow/ew	awmpɫi'ɾien
Pr	ampɫi'ɾiɛ	ampɫi'ɾies	ampɫi'ɾie	ampɫi'ɾiem	ampɫi'ɾiew	ampɫi'ɾien
Si	ampɫi'ɾiɛ	ampɫi'ɾies	ampɫi'ɾie	ampɫi'ɾiem	ampɫi'ɾiew	ampɫi'ɾien
Tf	awmpɫi'ɾio/a	awmpɫi'ɾies	awmpɫi'ɾia	awmpɫi'ɾiem	awmpɫi'ɾiew	awmpɫi'ɾien
To	ampɫi'ɾiɛ	ampɫi'ɾies	ampɫi'ɾie	ampɫi'ɾiam	ampɫi'ɾiaw	ampɫi'ɾien
Ull	awmpɫi'ɾiɛ	awmpɫi'ɾies	awmpɫi'ɾie	awmpɫi'ɾiom/em	awmpɫi'ɾiow/ew	awmpɫi'ɾien
Va	awmpɫi'ɾia	awmpɫi'ɾies	awmpɫi'ɾie	awmpɫi'ɾiam	awmpɫi'ɾiaw	awmpɫi'ɾien
Vb	awmpɫi'ɾiɛ	awmpɫi'ɾies	awmpɫi'ɾie	awmpɫi'ɾiam	awmpɫi'ɾiaw	awmpɫi'ɾien

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈɔmpɬi	ˈɔmpɬis	ˈɔmpɬi	amˈpɬim	amˈpɬiw	ˈɔmpɬin
Bi	ˈɔmpɬɛ/i	ˈɔmpɬis	ˈɔmpɬi	awmˈpɬim	awmˈpɬiw	ˈɔmpɬin
Ca	ˈɔmpɬɑ/i	ˈɔmpɬis	ˈɔmpɬi	amˈpɬim	amˈpɬiw	ˈɔmpɬin
Cp	ˈɔmpɬi	ˈɔmpɬis	ˈɔmpɬi	amˈpɬim	amˈpɬiw	ˈɔmpɬin
Co	ˈɔmpɬi	ˈɔmpɬis	ˈɔmpɬi	amˈpɬim	amˈpɬiw	ˈɔmpɬin
Fa	ˈɔmpɬi	ˈɔmpɬis	ˈɔmpɬi	amˈpɬim	amˈpɬiw	ˈɔmpɬin
Fi	ˈɔmpɬi	ˈɔmpɬis	ˈɔmpɬi	amˈpɬim	amˈpɬiw	ˈɔmpɬin
Gr	ˈɔmpɬi	ˈɔmpɬis	ˈɔmpɬi	amˈpɬim	amˈpɬiw	ˈɔmpɬin
Gu	ˈɔmpɬi	ˈɔmpɬis	ˈɔmpɬi	amˈpɬim	amˈpɬiw	ˈɔmpɬin
Ll	ˈɔmpɬi	ˈɔmpɬis	ˈɔmpɬi	amˈpɬim	amˈpɬiw	ˈɔmpɬin
Mr	ˈɔmpɬi	ˈɔmpɬis	ˈɔmpɬi	amˈpɬim	amˈpɬiw	ˈɔmpɬin
Ma	ˈɔmpɬa/i	ˈɔmpɬis	ˈɔmpɬi	amˈpɬim	amˈpɬiw	ˈɔmpɬin
Ms	ˈɔmpɬi	ˈɔmpɬis	ˈɔmpɬi	amˈpɬim	amˈpɬiw	ˈɔmpɬin
Ml	ˈɔmpɬi	ˈɔmpɬis	ˈɔmpɬi	amˈpɬim	amˈpɬiw	ˈɔmpɬin
Mo	ˈɔmpɬi	ˈɔmpɬis	ˈɔmpɬi	awmˈpɬim	awmˈpɬiw	ˈɔmpɬin
Pb	ˈɔmpɬi	ˈɔmpɬis	ˈɔmpɬi	awmˈpɬim	awmˈpɬiw	ˈɔmpɬin
Po	ˈɔmpɬi	ˈɔmpɬis	ˈɔmpɬi	awmˈpɬim	awmˈpɬiw	ˈɔmpɬin
Pr	ˈɔmpɬi	ˈɔmpɬis	ˈɔmpɬi	amˈpɬim	amˈpɬiw	ˈɔmpɬin
Si	ˈɔmpɬi	ˈɔmpɬis	ˈɔmpɬi	amˈpɬim	amˈpɬiw	ˈɔmpɬin
Tf	ˈɔmpɬi	ˈɔmpɬis	ˈɔmpɬi	awmˈpɬim	awmˈpɬiw	ˈɔmpɬin
To	ˈɔmpɬi	ˈɔmpɬis	ˈɔmpɬi	amˈpɬim	amˈpɬiw	ˈɔmpɬin
Ull	ˈɔmpɬɛ/i	ˈɔmpɬis	ˈɔmpɬi	awmˈpɬim	awmˈpɬiw	ˈɔmpɬin
Va	ˈɔmpɬi	ˈɔmpɬis	ˈɔmpɬi	awmˈpɬim	awmˈpɬiw	ˈɔmpɬin
Vb	ˈɔmpɬi	ˈɔmpɬis	ˈɔmpɬi	awmˈpɬim	awmˈpɬiw	ˈɔmpɬin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	amˈpɬis	amˈpɬisis	amˈpɬis	amˈpɬisim	amˈpɬisiw	amˈpɬisin
Bi	awmˈpɬis/ɛ	awmˈpɬises/is	awmˈpɬis	awmˈpɬisɛm/im	awmˈpɬisɛw/iw	awmˈpɬisen/in
Ca	amˈpɬis/ɒ	amˈpɬises	amˈpɬis	amˈpɬisam	amˈpɬisaw	amˈpɬisen
Cp	amˈpɬis	amˈpɬisis	amˈpɬis	amˈpɬisim	amˈpɬisiw	amˈpɬisin
Co	amˈpɬis/ɛ	amˈpɬises/is	amˈpɬis	amˈpɬisem	amˈpɬisew	amˈpɬisen/in
Fa	amˈpɬis	amˈpɬisis	amˈpɬis	amˈpɬisim	amˈpɬisiw	amˈpɬisin
Fi	amˈpɬisɒ	amˈpɬises	amˈpɬis	amˈpɬisam	amˈpɬisaw	amˈpɬisen
Gr	amˈpɬis	amˈpɬises/is	amˈpɬis	amˈpɬisam	amˈpɬisaw	amˈpɬisen/in
Gu	amˈpɬis	amˈpɬises	amˈpɬis	amˈpɬisem	amˈpɬisew	amˈpɬisen
Ll	amˈpɬis	amˈpɬises	amˈpɬis	amˈpɬisam	amˈpɬisaw	amˈpɬisen
Mr	amˈpɬis	amˈpɬisis	amˈpɬis	amˈpɬisim	amˈpɬisiw	amˈpɬisin
Ma	amˈpɬis/a	amˈpɬises	amˈpɬis	amˈpɬisam	amˈpɬisaw	amˈpɬisen
Ms	ampɬiˈɣes	ampɬiˈɣeses/is	ampɬiˈɣes	ampɬiˈɣesem/im	ampɬiˈɣesew/iw	ampɬiˈɣesen/in
Ml	amˈpɬis	amˈpɬisis	amˈpɬis	amˈpɬisim	amˈpɬisiw	amˈpɬisin
Mo	awmˈpɬis/ɒ	awmˈpɬisis	awmˈpɬis	awmˈpɬisam	awmˈpɬisaw	awmˈpɬisin
Pb	awmˈpɬis	awmˈpɬises/is	awmˈpɬis	awmˈpɬisim	awmˈpɬisiw	awmˈpɬisen/in
Po	awmpɬiˈɣes	awmpɬiˈɣesis	awmpɬiˈɣes	awmpɬiˈɣesom/im	awmpɬiˈɣesow/iw	awmpɬiˈɣesin
Pr	amˈpɬis	amˈpɬisis	amˈpɬis	amˈpɬisim	amˈpɬisiw	amˈpɬisin
Si	amˈpɬis	amˈpɬisis	amˈpɬis	amˈpɬisim	amˈpɬisiw	amˈpɬisin
Tf	awmˈpɬis	awmˈpɬises/is	awmˈpɬis	awmˈpɬisem/im	awmˈpɬisew/iw	awmˈpɬisen/in
To	amˈpɬis	amˈpɬisis	amˈpɬis	amˈpɬisim	amˈpɬisiw	amˈpɬisin
Ull	awmˈpɬisɛ	awmˈpɬises/is	awmˈpɬis	awmˈpɬisom/im	awmˈpɬisow/iw	awmˈpɬisen/in
Va	awmˈpɬis	awmˈpɬisis	awmˈpɬis	awmˈpɬisam/im	awmˈpɬisaw/iw	awmˈpɬisin
Vb	awmˈpɬis/ɛ	awmˈpɬisis	awmˈpɬis	awmˈpɬisam	awmˈpɬisaw	awmˈpɬisin

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2.5.11 Patir

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	paˈti	paˈtin	paˈtit
Bi	paˈti	paˈtin	paˈtit
Ca	paˈti	paˈtin	paˈtit
Cp	paˈti	paˈtin	paˈtit
Co	paˈti	paˈtin	paˈtit
Fa	paˈti	paˈtin	paˈtit
Fi	paˈti	paˈtin	paˈtit
Gr	paˈti	paˈtin	paˈtit
Gu	paˈti	paˈtin	paˈtit
Ll	paˈti	paˈtin	paˈtit
Mr	paˈti	paˈtin	paˈtit
Ma	paˈti	paˈtin	paˈtit
Ms	paˈti	paˈtin	paˈtit
Ml	paˈti	paˈtin	paˈtit
Mo	paˈti	paˈtin	paˈtit
Pb	paˈti	paˈtin	paˈtit
Po	paˈti	paˈtin	paˈtit
Pr	pəˈti	pəˈtin	pəˈtit
Si	paˈti	paˈtin	paˈtit
Tf	paˈti	paˈtin	paˈtit
To	paˈti	paˈtin	paˈtit
Ull	paˈti	paˈtin	paˈtit
Va	paˈti	paˈtin	paˈtit
Vb	paˈti	paˈtin	paˈtit

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	paˈtɛjʃ	paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Bi	paˈtiʃ paˈtejʃ	paˈtiʃi paˈtejʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtiʃin paˈtejʃin
Ca	paˈtejʃ	paˈtejʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtejʃin
Cp	paˈtɛjʃ	paˈtejʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Co	paˈtɛjʃ	paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Fa	paˈtejʃ	paˈtejʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtejʃin
Fi	paˈtɛjʃ	paˈtejʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Gr	paˈtɛjʃ	paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Gu	paˈtɛjʃ	paˈtejʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Ll	paˈtɛjʃ	paˈtejʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Mr	paˈtɛjʃ	paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Ma	paˈtiʃ paˈtɛjʃ	paˈtiʃi paˈtejʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtiʃin paˈtɛjʃin
Ms	paˈtɛjʃ	paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Ml	paˈtɛjʃ	paˈtejʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Mo	paˈtɛjʃ	paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Pb	paˈtɛjʃ	paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Po	paˈtɛjʃ	paˈtejʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Pr	pəˈtejʃ	pəˈtejʃi	pəˈtim	pəˈtiw	pəˈtejʃin
Si	paˈtɛjʃ	paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Tf	paˈtɛjʃ	paˈtejʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
To	paˈtɛjʃ	paˈtejʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Ull	paˈtɛjʃ	paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Va	paˈtɛjʃ	paˈtejʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Vb	paˈtɛjʃ	paˈtejʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	paˈtɛjʃo	paˈtɛjʃes	paˈtɛjʃ	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃen
Bi	paˈtiʃo paˈtejʃo	paˈtiʃes paˈtejʃes	paˈtiʃ paˈtejʃ	paˈtim	paˈtiw	paˈtiʃen paˈtejʃen
Ca	paˈtɛjʃo	paˈtɛjʃes	paˈtɛjʃ	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃen
Cp	paˈtɛjʃo	paˈtɛjʃes	paˈtɛjʃ	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃen
Co	paˈtɛjʃo	paˈtɛjʃes	paˈtɛjʃ	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃen
Fa	paˈtejʃo	paˈtejʃes	paˈtejʃ	paˈtim	paˈtiw	paˈtejʃen
Fi	paˈtɛjʃo	paˈtɛjʃes	paˈtɛjʃ	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃen
Gr	paˈtɛjʃo	paˈtɛjʃes	paˈtɛjʃ	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃen
Gu	paˈtɛjʃo	paˈtɛjʃes	paˈtɛjʃ	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃen
Ll	paˈtɛjʃo	paˈtɛjʃes	paˈtɛjʃ	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃen
Mr	paˈtɛjʃo	paˈtɛjʃes	paˈtɛjʃ	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃen
Ma	paˈtiʃo paˈtɛjʃo	paˈtiʃes paˈtɛjʃes	paˈtiʃ paˈtɛjʃ	paˈtim	paˈtiw	paˈtiʃen paˈtɛjʃen
Ms	paˈtejʃo	paˈtɛjʃes	paˈtejʃ	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃen
Ml	paˈtɛjʃo	paˈtɛjʃes	paˈtɛjʃ	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃen
Mo	paˈtɛjʃo	paˈtɛjʃes	paˈtɛjʃ	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃen
Pb	paˈtɛjʃo	paˈtɛjʃes	paˈtɛjʃ	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃen
Po	paˈtɛjʃo	paˈtɛjʃes	paˈtɛjʃ	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃen
Pr	pəˈtɛjʃo	pəˈtɛjʃes	pəˈtɛjʃ	pəˈtim	pəˈtiw	pəˈtɛjʃen
Si	paˈtɛjʃo	paˈtɛjʃes	paˈtɛjʃ	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃen
Tf	paˈtɛjʃo	paˈtɛjʃes	paˈtɛjʃ	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃen
To	paˈtɛjʃo	paˈtɛjʃes	paˈtɛjʃ	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃen
Ull	paˈtɛjʃo	paˈtɛjʃes	paˈtɛjʃ	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃen
Va	paˈtɛjʃo	paˈtɛjʃes	paˈtɛjʃ	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃen
Vb	paˈtɛjʃo	paˈtɛjʃes	paˈtɛjʃ	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃen

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	paˈtia	paˈties	paˈtia	paˈtiem	paˈtiew	paˈtien
Bi	paˈtiɛ	paˈties	paˈtie	paˈtiɛm	paˈtiɛw	paˈtien
Ca	paˈtiɒ	paˈties	paˈtie	paˈtiem	paˈtiew	paˈtien
Cp	paˈtio/ɒ	paˈties	paˈtiɒ	paˈtiam	paˈtiaw	paˈtien
Co	paˈtiɛ	paˈties	paˈtie	paˈtiem	paˈtiew	paˈtien
Fa	paˈtiɛ	paˈties	paˈtiɛ	paˈtiem	paˈtiew	paˈtien
Fi	paˈtiɒ	paˈties	paˈtie	paˈtiam	paˈtiaw	paˈtien
Gr	paˈtiɛ	paˈties	paˈtie	paˈtiam	paˈtiaw	paˈtien
Gu	paˈtio/a	paˈties	paˈtia	paˈtiem	paˈtiew	paˈtien
Ll	paˈtiɒ	paˈties	paˈtie	paˈtiam	paˈtiaw	paˈtien
Mr	paˈtie	paˈties	paˈtia	paˈtiem	paˈtiew	paˈtien
Ma	paˈtia	paˈties	paˈtie	paˈtiam	paˈtiaw	paˈtien
Ms	paˈtio	paˈties	paˈtiɒ	paˈtiem	paˈtiew	paˈtien
Ml	paˈtiɒ	paˈties	paˈtie	paˈtiem	paˈtiew	paˈtien
Mo	paˈtiɒ	paˈties	paˈtie	paˈtiam	paˈtiaw	paˈtien
Pb	paˈtiɒ	paˈties	paˈtie	paˈtiam	paˈtiaw	paˈtien
Po	paˈtiɛ	paˈties	paˈtiɛ	paˈtiom/em	paˈtiow/ew	paˈtien
Pr	pəˈtiɛ	pəˈties	pəˈtie	pəˈtiem	pəˈtiew	pəˈtien
Si	paˈtiɛ	paˈties	paˈtie	paˈtiem	paˈtiew	paˈtien
Tf	paˈtio/a	paˈties	paˈtia	paˈtiem	paˈtiew	paˈtien
To	paˈtiɛ	paˈties	paˈtie	paˈtiam	paˈtiaw	paˈtien
Ull	paˈtiɛ	paˈties	paˈtie	paˈtiom/em	paˈtiow/ew	paˈtien
Va	paˈtia	paˈties	paˈtie	paˈtiam	paˈtiaw	paˈtien
Vb	paˈtiɛ	paˈties	paˈtie	paˈtiam	paˈtiaw	paˈtien

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	patiˈɾe	patiˈɾas	patiˈɾa	patiˈɾɛm	patiˈɾɛw	patiˈɾan
Bi	patiˈɾe	patiˈɾas	patiˈɾa	patiˈɾem	patiˈɾew	patiˈɾan
Ca	patiˈɾe	patiˈɾas	patiˈɾa	patiˈɾɛm	patiˈɾɛw	patiˈɾan
Cp	patiˈɾe	patiˈɾas	patiˈɾa	patiˈɾɛm	patiˈɾɛw	patiˈɾan
Co	patiˈɾɛ	patiˈɾas	patiˈɾa	patiˈɾɛm	patiˈɾɛw	patiˈɾan
Fa	patiˈɾe	patiˈɾas	patiˈɾa	patiˈɾem	patiˈɾew	patiˈɾan
Fi	patiˈɾe	patiˈɾas	patiˈɾa	patiˈɾɛm	patiˈɾɛw	patiˈɾan
Gr	patiˈɾe	patiˈɾas	patiˈɾa	patiˈɾɛm	patiˈɾɛw	patiˈɾan
Gu	patiˈɾe	patiˈɾas	patiˈɾa	patiˈɾɛm	patiˈɾɛw	patiˈɾan
Ll	patiˈɾe	patiˈɾas	patiˈɾa	patiˈɾɛm	patiˈɾɛw	patiˈɾan
Mr	patiˈɾe	patiˈɾas	patiˈɾa	patiˈɾɛm	patiˈɾɛw	patiˈɾan
Ma	patiˈɾe	patiˈɾas	patiˈɾa	patiˈɾem	patiˈɾew	patiˈɾan
Ms	patiˈɾe	patiˈɾas	patiˈɾa	patiˈɾɛm	patiˈɾɛw	patiˈɾan
Ml	patiˈɾe	patiˈɾas	patiˈɾa	patiˈɾɛm	patiˈɾɛw	patiˈɾan
Mo	patiˈɾɛ	patiˈɾas	patiˈɾa	patiˈɾɛm	patiˈɾɛw	patiˈɾan
Pb	patiˈɾɛ	patiˈɾas	patiˈɾa	patiˈɾɛm	patiˈɾɛw	patiˈɾan
Po	patiˈɾe	patiˈɾas	patiˈɾa	patiˈɾɛm	patiˈɾɛw	patiˈɾan
Pr	pətiˈɾe	pətiˈɾas	pətiˈɾa	pətiˈɾɛm	pətiˈɾɛw	pətiˈɾan
Si	patiˈɾɛ	patiˈɾas	patiˈɾa	patiˈɾɛm	patiˈɾɛw	patiˈɾan
Tf	patiˈɾe	patiˈɾas	patiˈɾa	patiˈɾɛm	patiˈɾɛw	patiˈɾan
To	patiˈɾe	patiˈɾas	patiˈɾa	patiˈɾɛm	patiˈɾɛw	patiˈɾan
Ull	patiˈɾɛ	patiˈɾas	patiˈɾa	patiˈɾɛm	patiˈɾɛw	patiˈɾan
Va	patiˈɾe	patiˈɾas	patiˈɾa	patiˈɾɛm	patiˈɾɛw	patiˈɾan
Vb	patiˈɾe	patiˈɾas	patiˈɾa	patiˈɾɛm	patiˈɾɛw	patiˈɾan

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	patiˈɾia	patiˈɾies	patiˈɾia	patiˈɾiem	patiˈɾiew	patiˈɾien
Bi	patiˈɾiɛ	patiˈɾies	patiˈɾie	patiˈɾiɛm	patiˈɾiɛw	patiˈɾien
Ca	patiˈɾiɒ	patiˈɾies	patiˈɾie	patiˈɾiam	patiˈɾiaw	patiˈɾien
Cp	patiˈɾio/ɒ	patiˈɾies	patiˈɾiɒ	patiˈɾiem	patiˈɾiew	patiˈɾien
Co	patiˈɾiɛ	patiˈɾies	patiˈɾie	patiˈɾiem	patiˈɾiew	patiˈɾien
Fa	patiˈɾiɛ	patiˈɾies	patiˈɾiɛ	patiˈɾiem	patiˈɾiew	patiˈɾien
Fi	patiˈɾiɒ	patiˈɾies	patiˈɾie	patiˈɾiam	patiˈɾiaw	patiˈɾien
Gr	patiˈɾiɛ	patiˈɾies	patiˈɾie	patiˈɾiam	patiˈɾiaw	patiˈɾien
Gu	patiˈɾio/a	patiˈɾies	patiˈɾia	patiˈɾiem	patiˈɾiew	patiˈɾien
Ll	patiˈɾiɒ	patiˈɾies	patiˈɾie	patiˈɾiam	patiˈɾiaw	patiˈɾien
Mr	patiˈɾie	patiˈɾies	patiˈɾia	patiˈɾiem	patiˈɾiew	patiˈɾien
Ma	patiˈɾia	patiˈɾies	patiˈɾie	patiˈɾiam	patiˈɾiaw	patiˈɾien
Ms	patiˈɾiɒ	patiˈɾies	patiˈɾiɒ	patiˈɾiem	patiˈɾiew	patiˈɾien
Ml	patiˈɾiɒ	patiˈɾies	patiˈɾie	patiˈɾiem	patiˈɾiew	patiˈɾien
Mo	patiˈɾiɒ	patiˈɾies	patiˈɾie	patiˈɾiam	patiˈɾiaw	patiˈɾien
Pb	patiˈɾiɒ	patiˈɾies	patiˈɾie	patiˈɾiam	patiˈɾiaw	patiˈɾien
Po	patiˈɾiɛ	patiˈɾies	patiˈɾiɛ	patiˈɾiom/em	patiˈɾiow/ew	patiˈɾien
Pr	pətiˈɾiɛ	pətiˈɾies	pətiˈɾie	pətiˈɾiem	pətiˈɾiew	pətiˈɾien
Si	patiˈɾiɛ	patiˈɾies	patiˈɾie	patiˈɾiem	patiˈɾiew	patiˈɾien
Tf	patiˈɾio/a	patiˈɾies	patiˈɾia	patiˈɾiem	patiˈɾiew	patiˈɾien
To	patiˈɾiɛ	patiˈɾies	patiˈɾie	patiˈɾiam	patiˈɾiaw	patiˈɾien
Ull	patiˈɾiɛ	patiˈɾies	patiˈɾie	patiˈɾiom/em	patiˈɾiow/ew	patiˈɾien
Va	patiˈɾia	patiˈɾies	patiˈɾie	patiˈɾiam	patiˈɾiaw	patiˈɾien
Vb	patiˈɾiɛ	patiˈɾies	patiˈɾie	patiˈɾiam	patiˈɾiaw	patiˈɾien

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	paˈtɛjʃi	paˈtɛjʃis	paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Bi	paˈtiʃɛ paˈtejʃi	paˈtiʃis paˈtejʃis	paˈtiʃi paˈtejʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtiʃin paˈtejʃin
Ca	paˈtɛjʃɒ/i	paˈtɛjʃis	paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Cp	paˈtɛjʃi	paˈtɛjʃis	paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Co	paˈtɛjʃi	paˈtɛjʃis	paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Fa	paˈtejʃi	paˈtejʃis	paˈtejʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtejʃin
Fi	paˈtɛjʃi	paˈtɛjʃis	paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Gr	paˈtɛjʃi	paˈtɛjʃis	paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Gu	paˈtɛjʃi	paˈtɛjʃis	paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Ll	paˈtɛjʃi	paˈtɛjʃis	paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Mr	paˈtɛjʃi	paˈtɛjʃis	paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Ma	paˈtiʃa paˈtɛjʃi	paˈtiʃis paˈtɛjʃis	paˈtiʃi paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtiʃin paˈtɛjʃin
Ms	paˈtɛjʃi	paˈtɛjʃis	paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Ml	paˈtɛjʃi	paˈtɛjʃis	paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Mo	paˈtɛjʃi	paˈtɛjʃis	paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Pb	paˈtɛjʃi	paˈtɛjʃis	paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Po	paˈtɛjʃi	paˈtɛjʃis	paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Pr	pəˈtɛjʃi	pəˈtɛjʃis	pəˈtɛjʃi	pəˈtim	pəˈtiw	pəˈtɛjʃin
Si	paˈtɛjʃi	paˈtɛjʃis	paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Tf	paˈtɛjʃi	paˈtɛjʃis	paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
To	paˈtɛjʃi	paˈtɛjʃis	paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Ull	paˈtɛjʃɛ/i	paˈtɛjʃis	paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Va	paˈtɛjʃi	paˈtɛjʃis	paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin
Vb	paˈtɛjʃi	paˈtɛjʃis	paˈtɛjʃi	paˈtim	paˈtiw	paˈtɛjʃin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	paˈtis	paˈtisis	paˈtis	paˈtisim	paˈtisiw	paˈtisin
Bi	paˈtis/ɛ	paˈtises/is	paˈtis	paˈtisɛm/im	paˈtisɛw/iw	paˈtisen/in
Ca	paˈtis/ɒ	paˈtises	paˈtis	paˈtisam	paˈtisaw	paˈtisen
Cp	paˈtis	paˈtisis	paˈtis	paˈtisim	paˈtisiw	paˈtisin
Co	paˈtis/ɛ	paˈtises/is	paˈtis	paˈtisem	paˈtisew	paˈtisen/in
Fa	paˈtis	paˈtisis	paˈtis	paˈtisim	paˈtisiw	paˈtisin
Fi	paˈtisɒ	paˈtises	paˈtis	paˈtisam	paˈtisaw	paˈtisen
Gr	paˈtis	paˈtises/is	paˈtis	paˈtisam	paˈtisaw	paˈtisen/in
Gu	paˈtis	paˈtises	paˈtis	paˈtisem	paˈtisew	paˈtisen
Ll	paˈtis	paˈtises	paˈtis	paˈtisam	paˈtisaw	paˈtisen
Mr	paˈtis	paˈtisis	paˈtis	paˈtisim	paˈtisiw	paˈtisin
Ma	paˈtis/a	paˈtises	paˈtis	paˈtisam	paˈtisaw	paˈtisen
Ms	patiˈɣes	patiˈɣeses/is	patiˈɣes	patiˈɣesem/im	patiˈɣesew/iw	patiˈɣesen/in
Ml	paˈtis	paˈtisis	paˈtis	paˈtisim	paˈtisiw	paˈtisin
Mo	paˈtis/ɒ	paˈtisis	paˈtis	paˈtisam	paˈtisaw	paˈtisin
Pb	paˈtis	paˈtises/is	paˈtis	paˈtisam	paˈtisaw	paˈtisen/in
Po	patiˈɣes	patiˈɣesis	patiˈɣes	patiˈɣesom/im	patiˈɣesow/iw	patiˈɣesin
Pr	pəˈtis	pəˈtisis	pəˈtis	pəˈtisim	pəˈtisiw	pəˈtisin
Si	paˈtis	paˈtisis	paˈtis	paˈtisim	paˈtisiw	paˈtisin
Tf	paˈtisa	paˈtises/is	paˈtis	paˈtisem/im	paˈtisew/iw	paˈtisen/in
To	paˈtis	paˈtisis	paˈtis	paˈtisim	paˈtisiw	paˈtisin
Ull	paˈtisɛ	paˈtises/is	paˈtis	paˈtisom/im	paˈtisow/iw	paˈtisen/in
Va	paˈtis	paˈtisis	paˈtis	paˈtisam/im	paˈtisaw/iw	paˈtisin
Vb	paˈtis/ɛ	paˈtisis	paˈtis	paˈtisam	paˈtisaw	paˈtisin

2.5.12 Sentir

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	sen'ti	sen'tin	sen'tit
Bi	sen'ti	sen'tin	sen'tit
Ca	sen'ti	sen'tin	sen'tit
Cp	sen'ti	sen'tin	sen'tit
Co	sen'ti	sen'tin	sen'tit
Fa	sen'ti	sen'tin	sen'tit
Fi	sen'ti	sen'tin	sen'tit
Gr	sen'ti	sen'tin	sen'tit
Gu	sen'ti	sen'tin	sen'tit
Ll	sen'ti	sen'tin	sen'tit
Mr	sen'ti	sen'tin	sen'tit
Ma	sen'ti	sen'tin	sen'tit
Ms	sen'ti	sen'tin	sen'tit
Ml	sen'ti	sen'tin	sen'tit
Mo	sen'ti	sen'tin	sen'tit
Pb	sen'ti	sen'tin	sen'tit
Po	sen'ti	sen'tin	sen'tit
Pr	sən'ti	sən'tin	sən'tit
Si	sen'ti	sen'tin	sen'tit
Tf	sen'ti	sen'tin	sen'tit
To	sen'ti	sen'tin	sen'tit
Ull	sen'ti	sen'tin	sen'tit
Va	sen'ti	sen'tin	sen'tit
Vb	sen'ti	sen'tin	sen'tit

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	'sen	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Bi	'sen	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Ca	'sen	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Cp	'sen	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Co	'sen	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Fa	'sen	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Fi	'sen	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Gr	'sen	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Gu	'sen	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Ll	'sen	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Mr	'sen	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Ma	'sen	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Ms	'sen	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Ml	'sen	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Mo	'sen	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Pb	'sen	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Po	'sen	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Pr	'sen	'senti	sən'tim	sən'tiw	'sentin
Si	'sen	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Tf	'sen	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
To	'sen	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Ull	'sen	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Va	'sen	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Vb	'sen	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈsento	ˈsens | ˈsentes	ˈsen	senˈtim	senˈtiw	ˈsenten
Bi	ˈsento	ˈsens	ˈsen	senˈtim	senˈtiw	ˈsenten
Ca	ˈsento	ˈsens	ˈsen	senˈtim	senˈtiw	ˈsenten
Cp	ˈsento	ˈsens	ˈsen	senˈtim	senˈtiw	ˈsenten
Co	ˈsento	ˈsens	ˈsen	senˈtim	senˈtiw	ˈsenten
Fa	ˈsento	ˈsens	ˈsen	senˈtim	senˈtiw	ˈsenten
Fi	ˈsento	ˈsens	ˈsen	senˈtim	senˈtiw	ˈsenten
Gr	ˈsento	ˈsens	ˈsen	senˈtim	senˈtiw	ˈsenten
Gu	ˈsento	ˈsentes	ˈsen	senˈtim	senˈtiw	ˈsenten
Ll	ˈsento	ˈsens | ˈsentes	ˈsen	senˈtim	senˈtiw	ˈsenten
Mr	ˈsento	ˈsentes	ˈsen	senˈtim	senˈtiw	ˈsenten
Ma	ˈsento	ˈsens	ˈsen	senˈtim	senˈtiw	ˈsenten
Ms	ˈsento	ˈsens	ˈsen	senˈtim	senˈtiw	ˈsenten
Ml	ˈsento	ˈsens | ˈsentes	ˈsen	senˈtim	senˈtiw	ˈsenten
Mo	ˈsento	ˈsens	ˈsen	senˈtim	senˈtiw	ˈsenten
Pb	ˈsento	ˈsens | ˈsentes	ˈsen	senˈtim	senˈtiw	ˈsenten
Po	ˈsento	ˈsentes	ˈsen	senˈtim	senˈtiw	ˈsenten
Pr	ˈsentu	ˈsentes	ˈsen	sənˈtim	sənˈtiw	ˈsenten
Si	ˈsento	ˈsens	ˈsen	senˈtim	senˈtiw	ˈsenten
Tf	ˈsento	ˈsentes	ˈsen	senˈtim	senˈtiw	ˈsenten
To	ˈsento	ˈsens	ˈsen	senˈtim	senˈtiw	ˈsenten
Ull	ˈsento	ˈsens	ˈsen	senˈtim	senˈtiw	ˈsenten
Va	ˈsento	ˈsens	ˈsen	senˈtim	senˈtiw	ˈsenten
Vb	ˈsento	ˈsens	ˈsen	senˈtim	senˈtiw	ˈsenten

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	senˈtia	senˈties	senˈtia	senˈtiem	senˈtiew	senˈtien
Bi	senˈtiɛ	senˈties	senˈtie	senˈtiɛm	senˈtiɛw	senˈtien
Ca	senˈtiɒ	senˈties	senˈtie	senˈtiam	senˈtiaw	senˈtien
Cp	senˈtio/ɒ	senˈties	senˈtiɒ	senˈtiem	senˈtiew	senˈtien
Co	senˈtiɛ	senˈties	senˈtie	senˈtiem	senˈtiew	senˈtien
Fa	senˈtiɛ	senˈties	senˈtiɛ	senˈtiem	senˈtiew	senˈtien
Fi	senˈtiɒ	senˈties	senˈtie	senˈtiam	senˈtiaw	senˈtien
Gr	senˈtiɛ	senˈties	senˈtie	senˈtiam	senˈtiaw	senˈtien
Gu	senˈtio/a	senˈties	senˈtia	senˈtiem	senˈtiew	senˈtien
Ll	senˈtiɒ	senˈties	senˈtie	senˈtiam	senˈtiaw	senˈtien
Mr	senˈtie	senˈties	senˈtia	senˈtiem	senˈtiew	senˈtien
Ma	senˈtia	senˈties	senˈtie	senˈtiam	senˈtiaw	senˈtien
Ms	senˈtio	senˈties	senˈtiɒ	senˈtiem	senˈtiew	senˈtien
Ml	senˈtiɒ	senˈties	senˈtie	senˈtiem	senˈtiew	senˈtien
Mo	senˈtiɒ	senˈties	senˈtie	senˈtiam	senˈtiaw	senˈtien
Pb	senˈtiɒ	senˈties	senˈtie	senˈtiam	senˈtiaw	senˈtien
Po	senˈtiɛ	senˈties	senˈtiɛ	senˈtiom/em	senˈtiow/ew	senˈtien
Pr	sənˈtiɛ	sənˈties	sənˈtie	sənˈtiem	sənˈtiew	sənˈtien
Si	senˈtiɛ	senˈties	senˈtie	senˈtiem	senˈtiew	senˈtien
Tf	senˈtio/a	senˈties	senˈtia	senˈtiem	senˈtiew	senˈtien
To	senˈtiɛ	senˈties	senˈtie	senˈtiam	senˈtiaw	senˈtien
Ull	senˈtiɛ	senˈties	senˈtie	senˈtiom/em	senˈtiow/ew	senˈtien
Va	senˈtia	senˈties	senˈtie	senˈtiam	senˈtiaw	senˈtien
Vb	senˈtiɛ	senˈties	senˈtie	senˈtiam	senˈtiaw	senˈtien

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	sentiˈɾe	sentiˈɾas	sentiˈɾa	sentiˈɾem	sentiˈɾew	sentiˈɾan
Bi	sentiˈɾe	sentiˈɾas	sentiˈɾa	sentiˈɾem	sentiˈɾew	sentiˈɾan
Ca	sentiˈɾe	sentiˈɾas	sentiˈɾa	sentiˈɾɛm	sentiˈɾɛw	sentiˈɾan
Cp	sentiˈɾe	sentiˈɾas	sentiˈɾa	sentiˈɾɛm	sentiˈɾɛw	sentiˈɾan
Co	sentiˈɾɛ	sentiˈɾas	sentiˈɾa	sentiˈɾɛm	sentiˈɾɛw	sentiˈɾan
Fa	sentiˈɾe	sentiˈɾas	sentiˈɾa	sentiˈɾem	sentiˈɾew	sentiˈɾan
Fi	sentiˈɾe	sentiˈɾas	sentiˈɾa	sentiˈɾɛm	sentiˈɾɛw	sentiˈɾan
Gr	sentiˈɾe	sentiˈɾas	sentiˈɾa	sentiˈɾɛm	sentiˈɾɛw	sentiˈɾan
Gu	sentiˈɾe	sentiˈɾas	sentiˈɾa	sentiˈɾɛm	sentiˈɾɛw	sentiˈɾan
Ll	sentiˈɾe	sentiˈɾas	sentiˈɾa	sentiˈɾɛm	sentiˈɾɛw	sentiˈɾan
Mr	sentiˈɾe	sentiˈɾas	sentiˈɾa	sentiˈɾɛm	sentiˈɾɛw	sentiˈɾan
Ma	sentiˈɾe	sentiˈɾas	sentiˈɾa	sentiˈɾem	sentiˈɾew	sentiˈɾan
Ms	sentiˈɾe	sentiˈɾas	sentiˈɾa	sentiˈɾɛm	sentiˈɾɛw	sentiˈɾan
Ml	sentiˈɾe	sentiˈɾas	sentiˈɾa	sentiˈɾɛm	sentiˈɾɛw	sentiˈɾan
Mo	sentiˈɾɛ	sentiˈɾas	sentiˈɾa	sentiˈɾɛm	sentiˈɾɛw	sentiˈɾan
Pb	sentiˈɾɛ	sentiˈɾas	sentiˈɾa	sentiˈɾɛm	sentiˈɾɛw	sentiˈɾan
Po	sentiˈɾe	sentiˈɾas	sentiˈɾa	sentiˈɾɛm	sentiˈɾɛw	sentiˈɾan
Pr	sənti ˈɾe	sənti ˈɾas	sənti ˈɾa	sənti ˈɾɛm	sənti ˈɾɛw	sənti ˈɾan
Si	sentiˈɾɛ	sentiˈɾas	sentiˈɾa	sentiˈɾɛm	sentiˈɾɛw	sentiˈɾan
Tf	sentiˈɾe	sentiˈɾas	sentiˈɾa	sentiˈɾɛm	sentiˈɾɛw	sentiˈɾan
To	sentiˈɾe	sentiˈɾas	sentiˈɾa	sentiˈɾɛm	sentiˈɾɛw	sentiˈɾan
Ull	sentiˈɾɛ	sentiˈɾas	sentiˈɾa	sentiˈɾɛm	sentiˈɾɛw	sentiˈɾan
Va	sentiˈɾe	sentiˈɾas	sentiˈɾa	sentiˈɾɛm	sentiˈɾɛw	sentiˈɾan
Vb	sentiˈɾe	sentiˈɾas	sentiˈɾa	sentiˈɾɛm	sentiˈɾɛw	sentiˈɾan

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	sentiˈɾia	sentiˈɾies	sentiˈɾia	sentiˈɾiem	sentiˈɾiew	sentiˈɾien
Bi	sentiˈɾiɛ	sentiˈɾies	sentiˈɾie	sentiˈɾiɛm	sentiˈɾiɛw	sentiˈɾien
Ca	sentiˈɾiɒ	sentiˈɾies	sentiˈɾie	sentiˈɾiam	sentiˈɾiaw	sentiˈɾien
Cp	sentiˈɾio/ɒ	sentiˈɾies	sentiˈɾiɒ	sentiˈɾiem	sentiˈɾiew	sentiˈɾien
Co	sentiˈɾiɛ	sentiˈɾies	sentiˈɾie	sentiˈɾiem	sentiˈɾiew	sentiˈɾien
Fa	sentiˈɾiɛ	sentiˈɾies	sentiˈɾiɛ	sentiˈɾiem	sentiˈɾiew	sentiˈɾien
Fi	sentiˈɾiɒ	sentiˈɾies	sentiˈɾie	sentiˈɾiam	sentiˈɾiaw	sentiˈɾien
Gr	sentiˈɾiɛ	sentiˈɾies	sentiˈɾie	sentiˈɾiam	sentiˈɾiaw	sentiˈɾien
Gu	sentiˈɾio/a	sentiˈɾies	sentiˈɾia	sentiˈɾiem	sentiˈɾiew	sentiˈɾien
Ll	sentiˈɾiɒ	sentiˈɾies	sentiˈɾie	sentiˈɾiam	sentiˈɾiaw	sentiˈɾien
Mr	sentiˈɾie	sentiˈɾies	sentiˈɾia	sentiˈɾiem	sentiˈɾiew	sentiˈɾien
Ma	sentiˈɾia	sentiˈɾies	sentiˈɾie	sentiˈɾiam	sentiˈɾiaw	sentiˈɾien
Ms	sentiˈɾio	sentiˈɾies	sentiˈɾiɒ	sentiˈɾiem	sentiˈɾiew	sentiˈɾien
Ml	sentiˈɾiɒ	sentiˈɾies	sentiˈɾie	sentiˈɾiem	sentiˈɾiew	sentiˈɾien
Mo	sentiˈɾiɒ	sentiˈɾies	sentiˈɾie	sentiˈɾiam	sentiˈɾiaw	sentiˈɾien
Pb	sentiˈɾiɒ	sentiˈɾies	sentiˈɾie	sentiˈɾiam	sentiˈɾiaw	sentiˈɾien
Po	sentiˈɾiɛ	sentiˈɾies	sentiˈɾiɛ	sentiˈɾiom/em	sentiˈɾiow/ew	sentiˈɾien
Pr	sənti ˈɾiɛ	sənti ˈɾies	sənti ˈɾie	sənti ˈɾiem	sənti ˈɾiew	sənti ˈɾien
Si	sentiˈɾiɛ	sentiˈɾies	sentiˈɾie	sentiˈɾiem	sentiˈɾiew	sentiˈɾien
Tf	sentiˈɾio/a	sentiˈɾies	sentiˈɾia	sentiˈɾiem	sentiˈɾiew	sentiˈɾien
To	sentiˈɾiɛ	sentiˈɾies	sentiˈɾie	sentiˈɾiam	sentiˈɾiaw	sentiˈɾien
Ull	sentiˈɾiɛ	sentiˈɾies	sentiˈɾie	sentiˈɾiom/em	sentiˈɾiow/ew	sentiˈɾien
Va	sentiˈɾia	sentiˈɾies	sentiˈɾie	sentiˈɾiam	sentiˈɾiaw	sentiˈɾien
Vb	sentiˈɾiɛ	sentiˈɾies	sentiˈɾie	sentiˈɾiam	sentiˈɾiaw	sentiˈɾien

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	'senti	'sentis	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Bi	'sentɛ/i	'sentis	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Ca	'sentɑ/i	'sentis	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Cp	'senti	'sentis	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Co	'senti	'sentis	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Fa	'senti	'sentis	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Fi	'senti	'sentis	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Gr	'senti	'sentis	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Gu	'senti	'sentis	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Ll	'senti	'sentis	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Mr	'senti	'sentis	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Ma	'senta/i	'sentis	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Ms	'senti	'sentis	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Ml	'senti	'sentis	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Mo	'senti	'sentis	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Pb	'senti	'sentis	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Po	'senti	'sentis	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Pr	'senti	'sentis	'senti	sən'tim	sən'tiw	'sentin
Si	'senti	'sentis	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Tf	'senti	'sentis	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
To	'senti	'sentis	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Ull	'sentɛ/i	'sentis	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Va	'senti	'sentis	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin
Vb	'senti	'sentis	'senti	sen'tim	sen'tiw	'sentin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	sen'tis	sen'tisis	sen'tis	sen'tisim	sen'tisiw	sen'tisin
Bi	sen'tis/ɛ	sen'tises/is	sen'tis	sen'tisɛm/im	sen'tisɛw/iw	sen'tisen/in
Ca	sen'tis/ɒ	sen'tises	sen'tis	sen'tisam	sen'tisaw	sen'tisen
Cp	sen'tis	sen'tisis	sen'tis	sen'tisim	sen'tisiw	sen'tisin
Co	sen'tis/ɛ	sen'tises/is	sen'tis	sen'tisem	sen'tisew	sen'tisen/in
Fa	sen'tis	sen'tisis	sen'tis	sen'tisim	sen'tisiw	sen'tisin
Fi	sen'tisɒ	sen'tises	sen'tis	sen'tisam	sen'tisaw	sen'tisen
Gr	sen'tis	sen'tises/is	sen'tis	sen'tisam	sen'tisaw	sen'tisen/in
Gu	sen'tis	sen'tises	sen'tis	sen'tisem	sen'tisew	sen'tisen
Ll	sen'tis	sen'tises	sen'tis	sen'tisam	sen'tisaw	sen'tisen
Mr	sen'tis	sen'tisis	sen'tis	sen'tisim	sen'tisiw	sen'tisin
Ma	sen'tis/a	sen'tises	sen'tis	sen'tisam	sen'tisaw	sen'tisen
Ms	sen'tiɣi	sen'tiɣes/is	sen'tiɣi	sen'tiɣesem/im	sen'tiɣesew/iw	sen'tiɣen/in
Ml	sen'tis	sen'tisis	sen'tis	sen'tisim	sen'tisiw	sen'tisin
Mo	sen'tis/ɒ	sen'tisis	sen'tis	sen'tisam	sen'tisaw	sen'tisin
Pb	sen'tis	sen'tises/is	sen'tis	sen'tisam	sen'tisaw	sen'tisen/in
Po	sen'tiɣi	sen'tiɣis	sen'tiɣi	sen'tiɣesom/im	sen'tiɣesow/iw	sen'tiɣin
Pr	sən'tis	sən'tisis	sən'tis	sən'tisim	sən'tisiw	sən'tisin
Si	sen'tis	sen'tisis	sen'tis	sen'tisim	sen'tisiw	sen'tisin
Tf	sen'tis	sen'tises/is	sen'tis	sen'tisem/im	sen'tisew/iw	sen'tisen/in
To	sen'tis	sen'tisis	sen'tis	sen'tisim	sen'tisiw	sen'tisin
Ull	sen'tisɛ	sen'tises/is	sen'tis	sen'tisom/im	sen'tisow/iw	sen'tisen/in
Va	sen'tis	sen'tisis	sen'tis	sen'tisam/im	sen'tisaw/iw	sen'tisin
Vb	sen'tis/ɛ	sen'tises	sen'tis	sen'tisam	sen'tisaw	sen'tisen

2.5.13 Sortir

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	sur'ti	sur'tin	sur'tit
Bi	sur'ti	sur'tin	sur'tit
Ca	sor'ti	sor'tin	sor'tit
Cp	sor'ti	sor'tin	sor'tit
Co	sur'ti	sur'tin	sur'tit
Fa	sur'ti	sur'tin	sur'tit
Fi	sur'ti	sur'tin	sur'tit
Gr	sur'ti	sur'tin	sur'tit
Gu	sur'ti	sur'tin	sur'tit
Ll	sur'ti	sur'tin	sur'tit
Mr	sor'ti	sor'tin	sor'tit
Ma	sur'ti	sur'tin	sur'tit
Ms	sor'ti	sor'tin	sor'tit
Ml	sor'ti	sor'tin	sor'tit
Mo	sur'ti	sur'tin	sur'tit
Pb	sur'ti	sur'tin	sur'tit
Po	sur'ti	sur'tin	sur'tit
Pr	sur'ti	sur'tin	sur'tit
Si	sur'ti	sur'tin	sur'tit
Tf	sur'ti	sur'tin	sur'tit
To	sor'ti	sor'tin	sor'tit
Ull	sur'ti	sur'tin	sur'tit
Va	sur'ti	sur'tin	sur'tit
Vb	sor'ti	sor'tin	sor'tit

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	'surt	'surti	sur'tim	sur'tiw	'surtin
Bi	'surt	'surti	sur'tim	sur'tiw	'surtin
Ca	'surt	'surti	sor'tim	sor'tiw	'surtin
Cp	'surt	'surti	sor'tim	sor'tiw	'surtin
Co	'surt	'surti	sur'tim	sur'tiw	'surtin
Fa	'surt	'surti	sur'tim	sur'tiw	'surtin
Fi	'surt	'surti	sur'tim	sur'tiw	'surtin
Gr	'surt	'surti	sur'tim	sur'tiw	'surtin
Gu	'surt	'surti	sur'tim	sur'tiw	'surtin
Ll	'surt	'surti	sur'tim	sur'tiw	'surtin
Mr	'surt	'surti	sor'tim	sor'tiw	'surtin
Ma	'surt	'surti	sur'tim	sur'tiw	'surtin
Ms	'surt	'surti	sor'tim	sor'tiw	'surtin
Ml	'surt	'surti	sor'tim	sor'tiw	'surtin
Mo	'surt	'surti	sur'tim	sur'tiw	'surtin
Pb	'surt	'surti	sur'tim	sur'tiw	'surtin
Po	'surt	'surti	sur'tim	sur'tiw	'surtin
Pr	'surt	'surti	sur'tim	sur'tiw	'surtin
Si	'surt	'surti	sur'tim	sur'tiw	'surtin
Tf	'surt	'surti	sur'tim	sur'tiw	'surtin
To	'surt	'surti	sor'tim	sor'tiw	'surtin
Ull	'surt	'surti	sur'tim	sur'tiw	'surtin
Va	'surt	'surti	sur'tim	sur'tiw	'surtin
Vb	'surt	'surti	sor'tim	sor'tiw	'surtin

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈsurto	ˈsurtes	ˈsurt	surˈtim	surˈtiw	ˈsurten
Bi	ˈsurto	ˈsurs	ˈsurt	surˈtim	surˈtiw	ˈsurten
Ca	ˈsurto	ˈsurs	ˈsurt	sorˈtim	sorˈtiw	ˈsurten
Cp	ˈsurto	ˈsurtes	ˈsurt	sorˈtim	sorˈtiw	ˈsurten
Co	ˈsurto	ˈsurs | ˈsurtes	ˈsurt	surˈtim	surˈtiw	ˈsurten
Fa	ˈsurto	ˈsurs	ˈsurt	surˈtim	surˈtiw	ˈsurten
Fi	ˈsurto	ˈsurs	ˈsurt	surˈtim	surˈtiw	ˈsurten
Gr	ˈsurto	ˈsurs	ˈsurt	surˈtim	surˈtiw	ˈsurten
Gu	ˈsurto	ˈsurtes	ˈsurt	surˈtim	surˈtiw	ˈsurten
Ll	ˈsurto	ˈsurs	ˈsurt	surˈtim	surˈtiw	ˈsurten
Mr	ˈsurto	ˈsurtes	ˈsurt	sorˈtim	sorˈtiw	ˈsurten
Ma	ˈsurto	ˈsurs	ˈsurt	surˈtim	surˈtiw	ˈsurten
Ms	ˈsurto	ˈsurs	ˈsurt	sorˈtim	sorˈtiw	ˈsurten
Ml	ˈsurto	ˈsurs	ˈsurt	sorˈtim	sorˈtiw	ˈsurten
Mo	ˈsurto	ˈsurs	ˈsurt	surˈtim	surˈtiw	ˈsurten
Pb	ˈsurto	ˈsurs	ˈsurt	surˈtim	surˈtiw	ˈsurten
Po	ˈsurto	ˈsurs	ˈsurt	surˈtim	surˈtiw	ˈsurten
Pr	ˈsurtu	ˈsurs	ˈsurt	surˈtim	surˈtiw	ˈsurten
Si	ˈsurto	ˈsurs	ˈsurt	surˈtim	surˈtiw	ˈsurten
Tf	ˈsurto	ˈsurs | ˈsurtes	ˈsurt	surˈtim	surˈtiw	ˈsurten
To	ˈsurto	ˈsurtes	ˈsurt	sorˈtim	sorˈtiw	ˈsurten
Ull	ˈsurto	ˈsurs | ˈsurtes	ˈsurt	surˈtim	surˈtiw	ˈsurten
Va	ˈsurto	ˈsurs	ˈsurt	surˈtim	surˈtiw	ˈsurten
Vb	ˈsurto	ˈsurs	ˈsurt	sorˈtim	sorˈtiw	ˈsurten

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	surˈtia	surˈties	surˈtia	surˈtiem	surˈtiew	surˈtien
Bi	surˈtiɛ	surˈties	surˈtie	surˈtiɛm	surˈtiɛw	surˈtien
Ca	sorˈtiɒ	sorˈties	sorˈtie	sorˈtiam	sorˈtiaw	sorˈtien
Cp	surˈtio/ɒ	sorˈties	sorˈtiɒ	sorˈtiem	sorˈtiew	sorˈtien
Co	surˈtiɛ	surˈties	surˈtie	surˈtiem	surˈtiew	surˈtien
Fa	surˈtiɛ	surˈties	surˈtiɛ	surˈtiem	surˈtiew	surˈtien
Fi	surˈtiɒ	surˈties	surˈtie	surˈtiam	surˈtiaw	surˈtien
Gr	surˈtiɛ	surˈties	surˈtie	surˈtiam	surˈtiaw	surˈtien
Gu	surˈtio/a	surˈties	surˈtia	surˈtiem	surˈtiew	surˈtien
Ll	surˈtiɒ	surˈties	surˈtie	surˈtiam	surˈtiaw	surˈtien
Mr	sorˈtie	sorˈties	sorˈtia	sorˈtiem	sorˈtiew	sorˈtien
Ma	surˈtia	surˈties	surˈtie	surˈtiam	surˈtiaw	surˈtien
Ms	surˈtio	sorˈties	sorˈtiɒ	sorˈtiem	sorˈtiew	sorˈtien
Ml	sorˈtiɒ	sorˈties	sorˈtie	sorˈtiem	sorˈtiew	sorˈtien
Mo	surˈtiɒ	surˈties	surˈtie	surˈtiam	surˈtiaw	surˈtien
Pb	surˈtiɒ	surˈties	surˈtie	surˈtiam	surˈtiaw	surˈtien
Po	surˈtiɛ	surˈties	surˈtiɛ	surˈtiom/em	surˈtiow/ew	surˈtien
Pr	surˈtiɛ	surˈties	surˈtie	surˈtiem	surˈtiew	surˈtien
Si	surˈtiɛ	surˈties	surˈtie	surˈtiem	surˈtiew	surˈtien
Tf	surˈtio/a	surˈties	surˈtia	surˈtiem	surˈtiew	surˈtien
To	sorˈtiɛ	sorˈties	sorˈtie	sorˈtiam	sorˈtiaw	sorˈtien
Ull	surˈtiɛ	surˈties	surˈtie	surˈtiom/em	surˈtiow/ew	surˈtien
Va	surˈtia	surˈties	surˈtie	surˈtiam	surˈtiaw	surˈtien
Vb	sorˈtiɛ	sorˈties	sorˈtie	sorˈtiam	sorˈtiaw	sorˈtien

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	surti'ɾe	surti'ɾas	surti'ɾa	surti'ɾem	surti'ɾew	surti'ɾan
Bi	surti'ɾe	surti'ɾas	surti'ɾa	surti'ɾem	surti'ɾew	surti'ɾan
Ca	sorti'ɾe	sorti'ɾas	sorti'ɾa	sorti'ɾem	sorti'ɾew	sorti'ɾan
Cp	sorti'ɾe	sorti'ɾas	sorti'ɾa	sorti'ɾem	sorti'ɾew	sorti'ɾan
Co	surti'ɾɛ	surti'ɾas	surti'ɾa	surti'ɾem	surti'ɾew	surti'ɾan
Fa	surti'ɾe	surti'ɾas	surti'ɾa	surti'ɾem	surti'ɾew	surti'ɾan
Fi	surti'ɾe	surti'ɾas	surti'ɾa	surti'ɾem	surti'ɾew	surti'ɾan
Gr	surti'ɾe	surti'ɾas	surti'ɾa	surti'ɾem	surti'ɾew	surti'ɾan
Gu	surti'ɾe	surti'ɾas	surti'ɾa	surti'ɾem	surti'ɾew	surti'ɾan
Ll	surti'ɾe	surti'ɾas	surti'ɾa	surti'ɾem	surti'ɾew	surti'ɾan
Mr	sorti'ɾe	sorti'ɾas	sorti'ɾa	sorti'ɾem	sorti'ɾew	sorti'ɾan
Ma	surti'ɾe	surti'ɾas	surti'ɾa	surti'ɾem	surti'ɾew	surti'ɾan
Ms	sorti'ɾe	sorti'ɾas	sorti'ɾa	sorti'ɾem	sorti'ɾew	sorti'ɾan
Ml	sorti'ɾe	sorti'ɾas	sorti'ɾa	sorti'ɾem	sorti'ɾew	sorti'ɾan
Mo	surti'ɾɛ	surti'ɾas	surti'ɾa	surti'ɾem	surti'ɾew	surti'ɾan
Pb	surti'ɾɛ	surti'ɾas	surti'ɾa	surti'ɾem	surti'ɾew	surti'ɾan
Po	surti'ɾe	surti'ɾas	surti'ɾa	surti'ɾem	surti'ɾew	surti'ɾan
Pr	surti'ɾe	surti'ɾas	surti'ɾa	surti'ɾem	surti'ɾew	surti'ɾan
Si	surti'ɾɛ	surti'ɾas	surti'ɾa	surti'ɾem	surti'ɾew	surti'ɾan
Tf	surti'ɾe	surti'ɾas	surti'ɾa	surti'ɾem	surti'ɾew	surti'ɾan
To	sorti'ɾe	sorti'ɾas	sorti'ɾa	sorti'ɾem	sorti'ɾew	sorti'ɾan
Ull	surti'ɾɛ	surti'ɾas	surti'ɾa	surti'ɾem	surti'ɾew	surti'ɾan
Va	surti'ɾe	surti'ɾas	surti'ɾa	surti'ɾem	surti'ɾew	surti'ɾan
Vb	sorti'ɾe	sorti'ɾas	sorti'ɾa	sorti'ɾem	sorti'ɾew	sorti'ɾan

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	surti'ɾia	surti'ɾies	surti'ɾia	surti'ɾiem	surti'ɾiew	surti'ɾien
Bi	surti'ɾiɛ	surti'ɾies	surti'ɾie	surti'ɾiɛm	surti'ɾiɛw	surti'ɾien
Ca	sorti'ɾiɒ	sorti'ɾies	sorti'ɾie	sorti'ɾiam	sorti'ɾiaw	sorti'ɾien
Cp	surti'ɾio/ɒ	sorti'ɾies	sorti'ɾiɒ	sorti'ɾiem	sorti'ɾiew	sorti'ɾien
Co	surti'ɾiɛ	surti'ɾies	surti'ɾie	surti'ɾiem	surti'ɾiew	surti'ɾien
Fa	surti'ɾiɛ	surti'ɾies	surti'ɾiɛ	surti'ɾiem	surti'ɾiew	surti'ɾien
Fi	surti'ɾiɒ	surti'ɾies	surti'ɾie	surti'ɾiam	surti'ɾiaw	surti'ɾien
Gr	surti'ɾiɛ	surti'ɾies	surti'ɾie	surti'ɾiam	surti'ɾiaw	surti'ɾien
Gu	surti'ɾio/a	surti'ɾies	surti'ɾia	surti'ɾiem	surti'ɾiew	surti'ɾien
Ll	surti'ɾiɒ	surti'ɾies	surti'ɾie	surti'ɾiam	surti'ɾiaw	surti'ɾien
Mr	sorti'ɾie	sorti'ɾies	sorti'ɾia	sorti'ɾiem	sorti'ɾiew	sorti'ɾien
Ma	surti'ɾia	surti'ɾies	surti'ɾie	surti'ɾiam	surti'ɾiaw	surti'ɾien
Ms	surti'ɾio	sorti'ɾies	sorti'ɾiɒ	sorti'ɾiem	sorti'ɾiew	sorti'ɾien
Ml	sorti'ɾiɒ	sorti'ɾies	sorti'ɾie	sorti'ɾiem	sorti'ɾiew	sorti'ɾien
Mo	surti'ɾiɒ	surti'ɾies	surti'ɾie	surti'ɾiam	surti'ɾiaw	surti'ɾien
Pb	surti'ɾiɒ	surti'ɾies	surti'ɾie	surti'ɾiam	surti'ɾiaw	surti'ɾien
Po	surti'ɾiɛ	surti'ɾies	surti'ɾiɛ	surti'ɾiom/em	surti'ɾiow/ew	surti'ɾien
Pr	surti'ɾiɛ	surti'ɾies	surti'ɾie	surti'ɾiem	surti'ɾiew	surti'ɾien
Si	surti'ɾiɛ	surti'ɾies	surti'ɾie	surti'ɾiem	surti'ɾiew	surti'ɾien
Tf	surti'ɾio/a	surti'ɾies	surti'ɾia	surti'ɾiem	surti'ɾiew	surti'ɾien
To	sorti'ɾiɛ	sorti'ɾies	sorti'ɾie	sorti'ɾiam	sorti'ɾiaw	sorti'ɾien
Ull	surti'ɾiɛ	surti'ɾies	surti'ɾie	surti'ɾiom/em	surti'ɾiow/ew	surti'ɾien
Va	surti'ɾia	surti'ɾies	surti'ɾie	surti'ɾiam	surti'ɾiaw	surti'ɾien
Vb	sorti'ɾiɛ	sorti'ɾies	sorti'ɾie	sorti'ɾiam	sorti'ɾiaw	sorti'ɾien

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈsurti	ˈsurtis	ˈsurti	surˈtim	surˈtiw	ˈsurtin
Bi	ˈsurtɛ/i	ˈsurtis	ˈsurti	surˈtim	surˈtiw	ˈsurtin
Ca	ˈsurtɒ/i	ˈsurtis	ˈsurti	sorˈtim	sorˈtiw	ˈsurtin
Cp	ˈsurti	ˈsurtis	ˈsurti	sorˈtim	sorˈtiw	ˈsurtin
Co	ˈsurti	ˈsurtis	ˈsurti	surˈtim	surˈtiw	ˈsurtin
Fa	ˈsurti	ˈsurtis	ˈsurti	surˈtim	surˈtiw	ˈsurtin
Fi	ˈsurti	ˈsurtis	ˈsurti	surˈtim	surˈtiw	ˈsurtin
Gr	ˈsurti	ˈsurtis	ˈsurti	surˈtim	surˈtiw	ˈsurtin
Gu	ˈsurti	ˈsurtis	ˈsurti	surˈtim	surˈtiw	ˈsurtin
Ll	ˈsurti	ˈsurtis	ˈsurti	surˈtim	surˈtiw	ˈsurtin
Mr	ˈsurti	ˈsurtis	ˈsurti	sorˈtim	sorˈtiw	ˈsurtin
Ma	ˈsurta/i	ˈsurtis	ˈsurti	surˈtim	surˈtiw	ˈsurtin
Ms	ˈsurti	ˈsurtis	ˈsurti	sorˈtim	sorˈtiw	ˈsurtin
Ml	ˈsurti	ˈsurtis	ˈsurti	sorˈtim	sorˈtiw	ˈsurtin
Mo	ˈsurti	ˈsurtis	ˈsurti	surˈtim	surˈtiw	ˈsurtin
Pb	ˈsurti	ˈsurtis	ˈsurti	surˈtim	surˈtiw	ˈsurtin
Po	ˈsurti	ˈsurtis	ˈsurti	surˈtim	surˈtiw	ˈsurtin
Pr	ˈsurti	ˈsurtis	ˈsurti	surˈtim	surˈtiw	ˈsurtin
Si	ˈsurti	ˈsurtis	ˈsurti	surˈtim	surˈtiw	ˈsurtin
Tf	ˈsurti	ˈsurtis	ˈsurti	surˈtim	surˈtiw	ˈsurtin
To	ˈsurti	ˈsurtis	ˈsurti	sorˈtim	sorˈtiw	ˈsurtin
Ull	ˈsurtɛ/i	ˈsurtis	ˈsurti	surˈtim	surˈtiw	ˈsurtin
Va	ˈsurti	ˈsurtis	ˈsurti	surˈtim	surˈtiw	ˈsurtin
Vb	ˈsurti	ˈsurtis	ˈsurti	sorˈtim	sorˈtiw	ˈsurtin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	surˈtis	surˈtisis	surˈtis	surˈtisim	surˈtisiw	surˈtisin
Bi	surˈtis/ɛ	surˈtises/is	surˈtis	surˈtisɛm/im	surˈtisɛw/iw	surˈtisen/in
Ca	sorˈtis/ɒ	sorˈtises	sorˈtis	sorˈtisam	sorˈtisaw	sorˈtisen
Cp	sorˈtis	sorˈtisis	sorˈtis	sorˈtisim	sorˈtisiw	sorˈtisin
Co	surtiˈɣes/ɛ	surtiˈɣeses/is	surtiˈɣes	surtiˈɣesem	surtiˈɣesew	surtiˈɣesen/in
Fa	surˈtis	surˈtisis	surˈtis	surˈtisim	surˈtisiw	surˈtisin
Fi	surˈtisɒ	surˈtises	surˈtis	surˈtisam	surˈtisaw	surˈtisen
Gr	surˈtis	surˈtises/is	surˈtis	surˈtisam	surˈtisaw	surˈtisen/in
Gu	surˈtis	surˈtises	surˈtis	surˈtisem	surˈtisew	surˈtisen
Ll	surˈtis	surˈtises	surˈtis	surˈtisam	surˈtisaw	surˈtisen
Mr	sorˈtis	sorˈtisis	sorˈtis	sorˈtisim	sorˈtisiw	sorˈtisin
Ma	surˈtis/a	surˈtises	surˈtis	surˈtisam	surˈtisaw	surˈtisen
Ms	sorˈtis	sorˈtises/is	sorˈtis	sorˈtisem/im	sorˈtisew/iw	sorˈtisen/in
Ml	sorˈtis	sorˈtisis	sorˈtis	sorˈtisim	sorˈtisiw	sorˈtisin
Mo	surˈtis/ɒ	surˈtisis	surˈtis	surˈtisam	surˈtisaw	surˈtisin
Pb	surˈtis	surˈtises/is	surˈtis	surˈtisam	surˈtisaw	surˈtisen/in
Po	surtiˈɣes	surtiˈɣesis	surtiˈɣes	surtiˈɣesom/im	surtiˈɣesow/iw	surtiˈɣesin
Pr	surˈtis	surˈtisis	surˈtis	surˈtisim	surˈtisiw	surˈtisin
Si	surˈtis	surˈtisis	surˈtis	surˈtisim	surˈtisiw	surˈtisin
Tf	surˈtis	surˈtises/is	surˈtis	surˈtisem/im	surˈtisew/iw	surˈtisen/in
To	sorˈtis	sorˈtisis	sorˈtis	sorˈtisim	sorˈtisiw	sorˈtisin
Ull	surˈtisɛ	surˈtises/is	surˈtis	surˈtisom/im	surˈtisow/iw	surˈtisen/in
Va	surˈtis	surˈtisis	surˈtis	surˈtisam/im	surˈtisaw/iw	surˈtisin
Vb	sorˈtis/ɛ	sorˈtises	sorˈtis	sorˈtisam	sorˈtisaw	sorˈtisen

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2.5.14 Tindre

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	ˈtindɾe | tiŋˈgɛ[276]	teˈnin	tiŋˈgut
Bi	ˈtindɾe | tiŋˈge	teˈnin	tiŋˈgut
Ca	ˈtindɾe | tiŋˈgɛ	teˈnin	tiŋˈgut
Cp	ˈtindɾe | tiŋˈgɛ	tiŋˈgen	tiŋˈgut
Co	ˈtindɾe | tiŋˈgɛ	teˈnin	tiŋˈgut
Fa	ˈtindɾe | tiŋˈge	teˈnin	tiŋˈgut
Fi	ˈtindɾe | tiŋˈgɛ	teˈnin	tiŋˈgut
Gr	ˈtindɾe | tiŋˈgɛ	teˈnin	tiŋˈgut
Gu	ˈtindɾe | tiŋˈgɛ	teˈnin	tiŋˈgut
Ll	ˈtindɾe | tiŋˈgɛ	teˈnin	tiŋˈgut
Mr	ˈtindɾe | tiŋˈgɛ	tiŋˈgen	tiŋˈgut
Ma	ˈtindɾe | tiŋˈgɛ	tiŋˈgen	tiŋˈgut
Ms	ˈtindɾe | tiŋˈgɛ	tiŋˈgen	tiŋˈgut
Ml	ˈtindɾe | tiŋˈgɛ	tiŋˈgen	tiŋˈgut
Mo	ˈtindɾe | tiŋˈgɛ	teˈnin	tiŋˈgut
Pb	ˈtindɾe | tiŋˈgɛ	tiŋˈgen	tiŋˈgut
Po	ˈtindɾe | tiŋˈgɛ	tiŋˈgen	tiŋˈgut
Pr	ˈtindɾe | tiŋˈgɛ	tiŋˈgen	tiŋˈgut
Si	ˈtindɾe | tiŋˈgɛ	teˈnin	tiŋˈgut
Tf	ˈtindɾe | tiŋˈgɛ	tiŋˈgen	tiŋˈgut
To	ˈtindɾe | tiŋˈgɛ	teˈnin	tiŋˈgut
Ull	ˈtindɾe | tiŋˈgɛ	teˈnin	tiŋˈgut
Va	ˈtindɾe | tiŋˈgɛ	teˈnin	tiŋˈgut
Vb	ˈtindɾe | tiŋˈgɛ	tiŋˈgen	tiŋˈgut

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈte	ˈtiŋgi	tiŋˈgem	tiŋˈgew	ˈtiŋgin
Bi	ˈtɛ | ˈte	ˈtiŋgi	tiŋˈgem	tiŋˈgew	ˈtiŋgin
Ca	ˈte	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Cp	ˈte	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Co	ˈtɛ | ˈte	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Fa	ˈtɛ | ˈte	ˈtiŋgi	tiŋˈgem	tiŋˈgew	ˈtiŋgin
Fi	ˈtɛ	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Gr	ˈte	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Gu	ˈte	ˈtiŋgi	tiŋˈgem	tiŋˈgew	ˈtiŋgin
Ll	ˈte	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Mr	ˈte	ˈtiŋgi	tiŋˈgem	tiŋˈgew	ˈtiŋgin
Ma	ˈte	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Ms	ˈte	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Ml	ˈtɛ	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Mo	ˈtɛ | ˈte	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Pb	ˈte	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Po	ˈte	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Pr	ˈte	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Si	ˈte	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Tf	ˈte	ˈtiŋgi	tiŋˈgem	tiŋˈgew	ˈtiŋgin
To	ˈte	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Ull	ˈte	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Va	ˈtɛ	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Vb	ˈte	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin

[276] Per a més informació sobre l'ús de la forma d'infinitiu amb velar analògica, cf. l'apartat 3.5 del capítol de Sintaxi.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈtiŋ	ˈtens	ˈte	teˈnim	teˈniw	ˈtenen
Bi	ˈtiŋ	ˈtens	ˈte	teˈnim	teˈniw	ˈtenen
Ca	ˈtiŋ	ˈtens	ˈte	teˈnim	teˈniw	ˈtenen
Cp	ˈtiŋ	ˈtens	ˈte	teˈnim	teˈniw	ˈtenen
Co	ˈtiŋ	ˈtens	ˈte	teˈnim	teˈniw	ˈtenen
Fa	ˈtiŋ	ˈtens	ˈte	teˈnim	teˈniw	ˈtenen
Fi	ˈtiŋ	ˈtens	ˈte	teˈnim	teˈniw	ˈtenen
Gr	ˈtiŋ	ˈtens	ˈte	teˈnim	teˈniw	ˈtenen
Gu	ˈtiŋ	ˈtens	ˈte	teˈnim	teˈniw	ˈtenen
Ll	ˈtiŋ	ˈtens	ˈte	teˈnim	teˈniw	ˈtenen
Mr	ˈtiŋ	ˈtens	ˈte	teˈnim	teˈniw	ˈtenen
Ma	ˈtiŋ	ˈtens	ˈte	teˈnim	teˈniw	ˈtenen
Ms	ˈtiŋ	ˈtens	ˈte	teˈnim	teˈniw	ˈtenen
Ml	ˈtiŋ	ˈtens	ˈte	teˈnim	teˈniw	ˈtenen
Mo	ˈtiŋ	ˈtens	ˈte	teˈnim	teˈniw	ˈtenen
Pb	ˈtiŋ	ˈtens	ˈte	teˈnim	teˈniw	ˈtenen
Po	ˈtiŋ	ˈtens	ˈte	teˈnim	teˈniw	ˈtenen
Pr	ˈtiŋ	ˈtens	ˈte	teˈnim	teˈniw	ˈtenen
Si	ˈtiŋ	ˈtens	ˈte	teˈnim	teˈniw	ˈtenen
Tf	ˈtiŋ	ˈtens	ˈte	teˈnim	teˈniw	ˈtenen
To	ˈtiŋ	ˈtens	ˈte	teˈnim	teˈniw	ˈtenen
Ull	ˈtiŋ	ˈtens	ˈte	teˈnim	teˈniw	ˈtenen
Va	ˈtiŋ	ˈtens	ˈte	teˈnim	teˈniw	ˈtenen
Vb	ˈtiŋ	ˈtens	ˈte	teˈnim	teˈniw	ˈtenen

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	teˈnia	teˈnies	teˈnia	teˈniem	teˈniew	teˈnien
Bi	teˈniɛ	teˈnies	teˈnie	teˈniɛm	teˈniɛw	teˈnien
Ca	teˈniɒ	teˈnies	teˈnie	teˈniam	teˈniaw	teˈnien
Cp	teˈnio/ɒ	teˈnies	teˈniɒ	teˈniem	teˈniew	teˈnien
Co	teˈniɛ	teˈnies	teˈnie	teˈniem	teˈniew	teˈnien
Fa	teˈniɛ	teˈnies	teˈniɛ	teˈniem	teˈniew	teˈnien
Fi	teˈniɒ	teˈnies	teˈnie	teˈniam	teˈniaw	teˈnien
Gr	teˈniɛ	teˈnies	teˈnie	teˈniam	teˈniaw	teˈnien
Gu	teˈnio/a	teˈnies	teˈnia	teˈniem	teˈniew	teˈnien
Ll	teˈniɒ	teˈnies	teˈnie	teˈniam	teˈniaw	teˈnien
Mr	teˈnie	teˈnies	teˈnia	teˈniem	teˈniew	teˈnien
Ma	teˈnia	teˈnies	teˈnie	teˈniam	teˈniaw	teˈnien
Ms	teˈnio	teˈnies	teˈniɒ	teˈniem	teˈniew	teˈnien
Ml	teˈniɒ	teˈnies	teˈnie	teˈniem	teˈniew	teˈnien
Mo	teˈniɒ	teˈnies	teˈnie	teˈniam	teˈniaw	teˈnien
Pb	teˈniɒ	teˈnies	teˈnie	teˈniam	teˈniaw	teˈnien
Po	teˈniɛ	teˈnies	teˈniɛ	teˈniom/em	teˈniow/ew	teˈnien
Pr	tə̀ˈniɛ	tə̀ˈnies	tə̀ˈnie	tə̀ˈniem	tə̀ˈniew	tə̀ˈnien
Si	teˈniɛ	teˈnies	teˈnie	teˈniem	teˈniew	teˈnien
Tf	teˈnio/a	teˈnies	teˈnia	teˈniem	teˈniew	teˈnien
To	teˈniɛ	teˈnies	teˈnie	teˈniam	teˈniaw	teˈnien
Ull	teˈniɛ	teˈnies	teˈnie	teˈniom/em	teˈniow/ew	teˈnien
Va	teˈnia	teˈnies	teˈnie	teˈniam	teˈniaw	teˈnien
Vb	teˈniɛ	teˈnies	teˈnie	teˈniam	teˈniaw	teˈnien

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	tin'dre	tin'dras	tin'dra	tin'drem	tin'drew	tin'dran
Bi	tin'dre	tin'dras	tin'dra	tin'drem	tin'drew	tin'dran
Ca	tin'dre	tin'dras	tin'dra	tin'drem	tin'drew	tin'dran
Cp	tin'dre	tin'dras	tin'dra	tin'drem	tin'drew	tin'dran
Co	tin'drɛ	tin'dras	tin'dra	tin'drem	tin'drew	tin'dran
Fa	tin'dre	tin'dras	tin'dra	tin'drem	tin'drew	tin'dran
Fi	tin'dre	tin'dras	tin'dra	tin'drem	tin'drew	tin'dran
Gr	tin'dre	tin'dras	tin'dra	tin'drem	tin'drew	tin'dran
Gu	tin'dre	tin'dras	tin'dra	tin'drem	tin'drew	tin'dran
Ll	tin'dre	tin'dras	tin'dra	tin'drem	tin'drew	tin'dran
Mr	tin'dre	tin'dras	tin'dra	tin'drem	tin'drew	tin'dran
Ma	tin'dre	tin'dras	tin'dra	tin'drem	tin'drew	tin'dran
Ms	tin'dre	tin'dras	tin'dra	tin'drem	tin'drew	tin'dran
Ml	tin'dre	tin'dras	tin'dra	tin'drem	tin'drew	tin'dran
Mo	tin'drɛ	tin'dras	tin'dra	tin'drem	tin'drew	tin'dran
Pb	tin'drɛ	tin'dras	tin'dra	tin'drem	tin'drew	tin'dran
Po	tin'dre	tin'dras	tin'dra	tin'drem	tin'drew	tin'dran
Pr	tin'dre	tin'dras	tin'dra	tin'drem	tin'drew	tin'dran
Si	tin'drɛ	tin'dras	tin'dra	tin'drem	tin'drew	tin'dran
Tf	tin'dre	tin'dras	tin'dra	tin'drem	tin'drew	tin'dran
To	tin'dre	tin'dras	tin'dra	tin'drem	tin'drew	tin'dran
Ull	tin'drɛ	tin'dras	tin'dra	tin'drem	tin'drew	tin'dran
Va	tin'dre	tin'dras	tin'dra	tin'drem	tin'drew	tin'dran
Vb	tin'dre	tin'dras	tin'dra	tin'drem	tin'drew	tin'dran

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	tin'dria	tin'dries	tin'dria	tin'driem	tin'driew	tin'drien
Bi	tin'driɛ	tin'dries	tin'drie	tin'driɛm	tin'driɛw	tin'drien
Ca	tin'driɒ	tin'dries	tin'drie	tin'driam	tin'driaw	tin'drien
Cp	tin'driɔ/ɒ	tin'dries	tin'driɒ	tin'driem	tin'driew	tin'drien
Co	tin'driɛ	tin'dries	tin'drie	tin'driem	tin'driew	tin'drien
Fa	tin'driɛ	tin'dries	tin'driɛ	tin'driem	tin'driew	tin'drien
Fi	tin'driɒ	tin'dries	tin'drie	tin'driam	tin'driaw	tin'drien
Gr	tin'driɛ	tin'dries	tin'drie	tin'driam	tin'driaw	tin'drien
Gu	tin'driɔ/a	tin'dries	tin'dria	tin'driem	tin'driew	tin'drien
Ll	tin'driɒ	tin'dries	tin'drie	tin'driam	tin'driaw	tin'drien
Mr	tin'drie	tin'dries	tin'dria	tin'driem	tin'driew	tin'drien
Ma	tin'dria	tin'dries	tin'drie	tin'driam	tin'driaw	tin'drien
Ms	tin'driɔ	tin'dries	tin'driɒ	tin'driem	tin'driew	tin'drien
Ml	tin'driɒ	tin'dries	tin'drie	tin'driem	tin'driew	tin'drien
Mo	tin'driɒ	tin'dries	tin'drie	tin'driam	tin'driaw	tin'drien
Pb	tin'driɒ	tin'dries	tin'drie	tin'driam	tin'driaw	tin'drien
Po	tin'driɛ	tin'dries	tin'driɛ	tin'driom/em	tin'driow/ew	tin'drien
Pr	tin'driɛ	tin'dries	tin'drie	tin'driem	tin'driew	tin'drien
Si	tin'driɛ	tin'dries	tin'drie	tin'driem	tin'driew	tin'drien
Tf	tin'driɔ/a	tin'dries	tin'dria	tin'driem	tin'driew	tin'drien
To	tin'driɛ	tin'dries	tin'drie	tin'driam	tin'driaw	tin'drien
Ull	tin'driɛ	tin'dries	tin'drie	tin'driom/em	tin'driow/ew	tin'drien
Va	tin'dria	tin'dries	tin'drie	tin'driam	tin'driaw	tin'drien
Vb	tin'driɛ	tin'dries	tin'drie	tin'driam	tin'driaw	tin'drien

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈtiŋgi	ˈtiŋgis	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Bi	ˈtiŋgɛ/i	ˈtiŋgis	ˈtiŋgi	tiŋˈgem	tiŋˈgew	ˈtiŋgin
Ca	ˈtiŋgɒ/i	ˈtiŋgis	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Cp	ˈtiŋgi	ˈtiŋgis	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Co	ˈtiŋgi	ˈtiŋgis	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Fa	ˈtiŋgi	ˈtiŋgis	ˈtiŋgi	tiŋˈgem	tiŋˈgew	ˈtiŋgin
Fi	ˈtiŋgɒ/i	ˈtiŋgis	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Gr	ˈtiŋgi	ˈtiŋgis	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Gu	ˈtiŋgi	ˈtiŋgis	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Ll	ˈtiŋgi	ˈtiŋgis	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Mr	ˈtiŋgi	ˈtiŋgis	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Ma	ˈtiŋga/i	ˈtiŋgis	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Ms	ˈtiŋgi	ˈtiŋgis	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Ml	ˈtiŋgi	ˈtiŋgis	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Mo	ˈtiŋgi	ˈtiŋgis	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Pb	ˈtiŋgi	ˈtiŋgis	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Po	ˈtiŋgi	ˈtiŋgis	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Pr	ˈtiŋgi	ˈtiŋgis	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Si	ˈtiŋgi	ˈtiŋgis	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Tf	ˈtiŋgi	ˈtiŋgis	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
To	ˈtiŋgi	ˈtiŋgis	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Ull	ˈtiŋgɛ/i	ˈtiŋgis	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Va	ˈtiŋgi	ˈtiŋgis	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin
Vb	ˈtiŋgi	ˈtiŋgis	ˈtiŋgi	tiŋˈgɛm	tiŋˈgɛw	ˈtiŋgin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	tiŋˈges	tiŋˈgesis	tiŋˈges	tiŋˈgesim	tiŋˈgesiw	tiŋˈgesin
Bi	tiŋˈges/ɛ	tiŋˈgeses/is	tiŋˈges	tiŋˈgesɛm/im	tiŋˈgesɛw/iw	tiŋˈgesen/in
Ca	tiŋˈges/ɒ	tiŋˈgeses	tiŋˈges	tiŋˈgesam	tiŋˈgesaw	tiŋˈgesen
Cp	tiŋˈges	tiŋˈgesis	tiŋˈges	tiŋˈgesim	tiŋˈgesiw	tiŋˈgesin
Co	tiŋˈges/ɛ	tiŋˈgeses/is	tiŋˈges	tiŋˈgesem	tiŋˈgesew	tiŋˈgesen/in
Fa	tiŋˈges	tiŋˈgesis	tiŋˈges	tiŋˈgesim	tiŋˈgesiw	tiŋˈgesin
Fi	tiŋˈgesɒ	tiŋˈgeses	tiŋˈges	tiŋˈgesam	tiŋˈgesaw	tiŋˈgesen
Gr	tiŋˈges	tiŋˈgeses/is	tiŋˈges	tiŋˈgesam	tiŋˈgesaw	tiŋˈgesen/in
Gu	tiŋˈges	tiŋˈgeses	tiŋˈges	tiŋˈgesem	tiŋˈgesew	tiŋˈgesen
Ll	tiŋˈges	tiŋˈgeses	tiŋˈges	tiŋˈgesam	tiŋˈgesaw	tiŋˈgesen
Mr	tiŋˈges	tiŋˈgesis	tiŋˈges	tiŋˈgesim	tiŋˈgesiw	tiŋˈgesin
Ma	tiŋˈges/ɛ	tiŋˈgeses	tiŋˈges	tiŋˈgesam	tiŋˈgesaw	tiŋˈgesen
Ms	tiŋˈges	tiŋˈgeses/is	tiŋˈges	tiŋˈgesem/im	tiŋˈgesew/iw	tiŋˈgesen/in
Ml	tiŋˈges	tiŋˈgesis	tiŋˈges	tiŋˈgesim	tiŋˈgesiw	tiŋˈgesin
Mo	tiŋˈges/ɒ	tiŋˈgesis	tiŋˈges	tiŋˈgesam	tiŋˈgesaw	tiŋˈgesin
Pb	tiŋˈges	tiŋˈgeses/is	tiŋˈges	tiŋˈgesam	tiŋˈgesaw	tiŋˈgesen/in
Po	tiŋˈgesɛ	tiŋˈgeses	tiŋˈges	tiŋˈgesom/im	tiŋˈgesow/iw	tiŋˈgesen
Pr	tiŋˈges	tiŋˈgesis	tiŋˈges	tiŋˈgesim	tiŋˈgesiw	tiŋˈgesin
Si	tiŋˈges	tiŋˈgesis	tiŋˈges	tiŋˈgesim	tiŋˈgesiw	tiŋˈgesin
Tf	tiŋˈges	tiŋˈgeses/is	tiŋˈges	tiŋˈgesem/im	tiŋˈgesew/iw	tiŋˈgesen/in
To	tiŋˈges	tiŋˈgesis	tiŋˈges	tiŋˈgesim	tiŋˈgesiw	tiŋˈgesin
Ull	tiŋˈgesɛ	tiŋˈgeses/is	tiŋˈges	tiŋˈgesom/im	tiŋˈgesow/iw	tiŋˈgesen/in
Va	tiŋˈges	tiŋˈgesis	tiŋˈges	tiŋˈgesam/im	tiŋˈgesaw/iw	tiŋˈgesin
Vb	tiŋˈges/ɛ	tiŋˈgeses	tiŋˈges	tiŋˈgesam	tiŋˈgesaw	tiŋˈgesen

2.5.15 Vindre

	Infinitiu	Gerundi	Participi
Be	ˈbindre	beˈnin	biŋˈgut
Bi	ˈbindre	beˈnin	biŋˈgut
Ca	ˈbindre	beˈnin	biŋˈgut
Cp	ˈbindre	beˈnin	biŋˈgut
Co	ˈbindre	beˈnin	biŋˈgut
Fa	ˈbindre	beˈnin	biŋˈgut
Fi	ˈbindre	beˈnin	biŋˈgut
Gr	ˈbindre	beˈnin	biŋˈgut
Gu	ˈbindre	beˈnin	biŋˈgut
Ll	ˈbindre	beˈnin	biŋˈgut
Mr	ˈbindre	beˈnin	biŋˈgut
Ma	ˈbindre	beˈnin	biŋˈgut
Ms	ˈbindre	beˈnin	biŋˈgut
Ml	ˈbindre	beˈnin	biŋˈgut
Mo	ˈbindre	beˈnin	biŋˈgut
Pb	ˈbindre	beˈnin	biŋˈgut
Po	ˈbindre	beˈnin	biŋˈgut
Pr	ˈbindre	beˈnin	biŋˈgut
Si	ˈbindre	beˈnin	biŋˈgut
Tf	ˈbindre	beˈnin	biŋˈgut
To	ˈbindre	beˈnin	biŋˈgut
Ull	ˈbindre	beˈnin	biŋˈgut
Va	ˈbindre	beˈnin	biŋˈgut
Vb	ˈbindre	beˈnin	biŋˈgut

Imperatiu

	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈbine	ˈbiŋgi	biŋˈgem	biŋˈgew	ˈbiŋgin
Bi	ˈbine	ˈbiŋgi	biŋˈgem	biŋˈgew	ˈbiŋgin
Ca	ˈbine	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Cp	ˈbine	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Co	ˈbine	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Fa	ˈbine	ˈbiŋgi	biŋˈgem	biŋˈgew	ˈbiŋgin
Fi	ˈbine	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Gr	ˈbine	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Gu	ˈbine	ˈbiŋgi	biŋˈgem	biŋˈgew	ˈbiŋgin
Ll	ˈbine	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Mr	ˈbine	ˈbiŋgi	biŋˈgem	biŋˈgew	ˈbiŋgin
Ma	ˈbine	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Ms	ˈbine	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Ml	ˈbine	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Mo	ˈbine	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Pb	ˈbine	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Po	ˈbine	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Pr	ˈbine	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Si	ˈbine	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Tf	ˈbine	ˈbiŋgi	biŋˈgem	biŋˈgew	ˈbiŋgin
To	ˈbine	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Ull	ˈbine	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Va	ˈbine	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Vb	ˈbine	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin

Present d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈbiŋ	ˈbens	ˈbe	beˈnim	beˈniw	ˈbenen
Bi	ˈbiŋ	ˈbens	ˈbe	beˈnim	beˈniw	ˈbenen
Ca	ˈbiŋ	ˈbens	ˈbe	beˈnim	beˈniw	ˈbenen
Cp	ˈbiŋ	ˈbens	ˈbe	beˈnim	beˈniw	ˈbenen
Co	ˈbiŋ	ˈbens	ˈbe	beˈnim	beˈniw	ˈbenen
Fa	ˈbiŋ	ˈbens	ˈbe	beˈnim	beˈniw	ˈbenen
Fi	ˈbiŋ	ˈbens	ˈbe	beˈnim	beˈniw	ˈbenen
Gr	ˈbiŋ	ˈbens	ˈbe	beˈnim	beˈniw	ˈbenen
Gu	ˈbiŋ	ˈbens	ˈbe	beˈnim	beˈniw	ˈbenen
Ll	ˈbiŋ	ˈbens	ˈbe	beˈnim	beˈniw	ˈbenen
Mr	ˈbiŋ	ˈbens	ˈbe	beˈnim	beˈniw	ˈbenen
Ma	ˈbiŋ	ˈbens	ˈbe	beˈnim	beˈniw	ˈbenen
Ms	ˈbiŋ	ˈbens	ˈbe	beˈnim	beˈniw	ˈbenen
Ml	ˈbiŋ	ˈbens	ˈbe	beˈnim	beˈniw	ˈbenen
Mo	ˈbiŋ	ˈbens	ˈbe	beˈnim	beˈniw	ˈbenen
Pb	ˈbiŋ	ˈbens	ˈbe	beˈnim	beˈniw	ˈbenen
Po	ˈbiŋ	ˈbens	ˈbe	beˈnim	beˈniw	ˈbenen
Pr	ˈbiŋ	ˈbens	ˈbe	beˈnim	beˈniw	ˈbenen
Si	ˈbiŋ	ˈbens	ˈbe	beˈnim	beˈniw	ˈbenen
Tf	ˈbiŋ	ˈbens	ˈbe	beˈnim	beˈniw	ˈbenen
To	ˈbiŋ	ˈbens	ˈbe	beˈnim	beˈniw	ˈbenen
Ull	ˈbiŋ	ˈbens	ˈbe	beˈnim	beˈniw	ˈbenen
Va	ˈbiŋ	ˈbens	ˈbe	beˈnim	beˈniw	ˈbenen
Vb	ˈbiŋ	ˈbens	ˈbe	beˈnim	beˈniw	ˈbenen

Imperfet d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	beˈnia	beˈnies	beˈnia	beˈniem	beˈniew	beˈnien
Bi	beˈniɛ	beˈnies	beˈnie	beˈniɛm	beˈniɛw	beˈnien
Ca	beˈniɒ	beˈnies	beˈnie	beˈniam	beˈniaw	beˈnien
Cp	beˈnio/ɒ	beˈnies	beˈniɒ	beˈniem	beˈniew	beˈnien
Co	beˈniɛ	beˈnies	beˈnie	beˈniem	beˈniew	beˈnien
Fa	beˈniɛ	beˈnies	beˈniɛ	beˈniem	beˈniew	beˈnien
Fi	beˈniɒ	beˈnies	beˈnie	beˈniam	beˈniaw	beˈnien
Gr	beˈniɛ	beˈnies	beˈnie	beˈniam	beˈniaw	beˈnien
Gu	beˈnio/a	beˈnies	beˈnia	beˈniem	beˈniew	beˈnien
Ll	beˈniɒ	beˈnies	beˈnie	beˈniam	beˈniaw	beˈnien
Mr	beˈnie	beˈnies	beˈnia	beˈniem	beˈniew	beˈnien
Ma	beˈnia	beˈnies	beˈnie	beˈniam	beˈniaw	beˈnien
Ms	beˈnio	beˈnies	beˈniɒ	beˈniem	beˈniew	beˈnien
Ml	beˈniɒ	beˈnies	beˈnie	beˈniem	beˈniew	beˈnien
Mo	beˈniɒ	beˈnies	beˈnie	beˈniam	beˈniaw	beˈnien
Pb	beˈniɒ	beˈnies	beˈnie	beˈniam	beˈniaw	beˈnien
Po	beˈniɛ	beˈnies	beˈniɛ	beˈniom/em	beˈniow/ew	beˈnien
Pr	bəˈniɛ	bəˈnies	bəˈnie	bəˈniem	bəˈniew	bəˈnien
Si	beˈniɛ	beˈnies	beˈnie	beˈniem	beˈniew	beˈnien
Tf	beˈnio/a	beˈnies	beˈnia	beˈniem	beˈniew	beˈnien
To	beˈniɛ	beˈnies	beˈnie	beˈniam	beˈniaw	beˈnien
Ull	beˈniɛ	beˈnies	beˈnie	beˈniom/em	beˈniow/ew	beˈnien
Va	beˈnia	beˈnies	beˈnie	beˈniam	beˈniaw	beˈnien
Vb	beˈniɛ	beˈnies	beˈnie	beˈniam	beˈniaw	beˈnien

Futur d'indicatiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	bin'dre	bin'dras	bin'dra	bin'drem	bin'drew	bin'dran
Bi	bin'dre	bin'dras	bin'dra	bin'drem	bin'drew	bin'dran
Ca	bin'dre	bin'dras	bin'dra	bin'drɛm	bin'drɛw	bin'dran
Cp	bin'dre	bin'dras	bin'dra	bin'drɛm	bin'drɛw	bin'dran
Co	bin'drɛ	bin'dras	bin'dra	bin'drɛm	bin'drɛw	bin'dran
Fa	bin'dre	bin'dras	bin'dra	bin'drem	bin'drew	bin'dran
Fi	bin'dre	bin'dras	bin'dra	bin'drɛm	bin'drɛw	bin'dran
Gr	bin'dre	bin'dras	bin'dra	bin'drɛm	bin'drɛw	bin'dran
Gu	bin'dre	bin'dras	bin'dra	bin'drɛm	bin'drɛw	bin'dran
Ll	bin'dre	bin'dras	bin'dra	bin'drɛm	bin'drɛw	bin'dran
Mr	bin'dre	bin'dras	bin'dra	bin'drɛm	bin'drɛw	bin'dran
Ma	bin'dre	bin'dras	bin'dra	bin'drem	bin'drew	bin'dran
Ms	bin'dre	bin'dras	bin'dra	bin'drɛm	bin'drɛw	bin'dran
Ml	bin'dre	bin'dras	bin'dra	bin'drɛm	bin'drɛw	bin'dran
Mo	bin'drɛ	bin'dras	bin'dra	bin'drɛm	bin'drɛw	bin'dran
Pb	bin'drɛ	bin'dras	bin'dra	bin'drɛm	bin'drɛw	bin'dran
Po	bin'dre	bin'dras	bin'dra	bin'drɛm	bin'drɛw	bin'dran
Pr	bin'dre	bin'dras	bin'dra	bin'drɛm	bin'drɛw	bin'dran
Si	bin'drɛ	bin'dras	bin'dra	bin'drɛm	bin'drɛw	bin'dran
Tf	bin'dre	bin'dras	bin'dra	bin'drɛm	bin'drɛw	bin'dran
To	bin'dre	bin'dras	bin'dra	bin'drɛm	bin'drɛw	bin'dran
Ull	bin'drɛ	bin'dras	bin'dra	bin'drɛm	bin'drɛw	bin'dran
Va	bin'dre	bin'dras	bin'dra	bin'drɛm	bin'drɛw	bin'dran
Vb	bin'dre	bin'dras	bin'dra	bin'drɛm	bin'drɛw	bin'dran

Condicional

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	bin'dria	bin'dries	bin'dria	bin'driem	bin'driew	bin'drien
Bi	bin'driɛ	bin'dries	bin'drie	bin'driɛm	bin'driɛw	bin'drien
Ca	bin'driɒ	bin'dries	bin'drie	bin'driam	bin'driaw	bin'drien
Cp	bin'driɔ/ɒ	bin'dries	bin'driɒ	bin'driem	bin'driew	bin'drien
Co	bin'driɛ	bin'dries	bin'drie	bin'driem	bin'driew	bin'drien
Fa	bin'driɛ	bin'dries	bin'driɛ	bin'driem	bin'driew	bin'drien
Fi	bin'driɒ	bin'dries	bin'drie	bin'driam	bin'driaw	bin'drien
Gr	bin'driɛ	bin'dries	bin'drie	bin'driam	bin'driaw	bin'drien
Gu	bin'driɔ/a	bin'dries	bin'dria	bin'driem	bin'driew	bin'drien
Ll	bin'driɒ	bin'dries	bin'drie	bin'driam	bin'driaw	bin'drien
Mr	bin'drie	bin'dries	bin'dria	bin'driem	bin'driew	bin'drien
Ma	bin'dria	bin'dries	bin'drie	bin'driam	bin'driaw	bin'drien
Ms	bin'driɔ	bin'dries	bin'driɒ	bin'driem	bin'driew	bin'drien
Ml	bin'driɒ	bin'dries	bin'drie	bin'driem	bin'driew	bin'drien
Mo	bin'driɒ	bin'dries	bin'drie	bin'driam	bin'driaw	bin'drien
Pb	bin'driɒ	bin'dries	bin'drie	bin'driam	bin'driaw	bin'drien
Po	bin'driɛ	bin'dries	bin'driɛ	bin'driom/em	bin'driow/ew	bin'drien
Pr	bin'driɛ	bin'dries	bin'drie	bin'driem	bin'driew	bin'drien
Si	bin'driɛ	bin'dries	bin'drie	bin'driem	bin'driew	bin'drien
Tf	bin'driɔ/a	bin'dries	bin'dria	bin'driem	bin'driew	bin'drien
To	bin'driɛ	bin'dries	bin'drie	bin'driam	bin'driaw	bin'drien
Ull	bin'driɛ	bin'dries	bin'drie	bin'driom/em	bin'driow/ew	bin'drien
Va	bin'dria	bin'dries	bin'drie	bin'driam	bin'driaw	bin'drien
Vb	bin'driɛ	bin'dries	bin'drie	bin'driam	bin'driaw	bin'drien

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Present de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	ˈbiŋgi	ˈbiŋgis	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Bi	ˈbiŋgɛ/i	ˈbiŋgis	ˈbiŋgi	biŋˈgem	biŋˈgew	ˈbiŋgin
Ca	ˈbiŋgɒ/i	ˈbiŋgis	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Cp	ˈbiŋgi	ˈbiŋgis	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Co	ˈbiŋgi	ˈbiŋgis	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Fa	ˈbiŋgi	ˈbiŋgis	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Fi	ˈbiŋgi	ˈbiŋgis	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Gr	ˈbiŋgi	ˈbiŋgis	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Gu	ˈbiŋgi	ˈbiŋgis	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Ll	ˈbiŋgi	ˈbiŋgis	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Mr	ˈbiŋgi	ˈbiŋgis	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Ma	ˈbiŋga/i	ˈbiŋgis	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Ms	ˈbiŋgi	ˈbiŋgis	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Ml	ˈbiŋgi	ˈbiŋgis	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Mo	ˈbiŋgi	ˈbiŋgis	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Pb	ˈbiŋgi	ˈbiŋgis	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Po	ˈbiŋgi	ˈbiŋgis	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Pr	ˈbiŋgi	ˈbiŋgis	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Si	ˈbiŋgi	ˈbiŋgis	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Tf	ˈbiŋgi	ˈbiŋgis	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
To	ˈbiŋgi	ˈbiŋgis	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Ull	ˈbiŋgɛ/i	ˈbiŋgis	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Va	ˈbiŋgi	ˈbiŋgis	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin
Vb	ˈbiŋgɛ/i	ˈbiŋgis	ˈbiŋgi	biŋˈgɛm	biŋˈgɛw	ˈbiŋgin

Imperfet de subjuntiu

	1a sg	2a sg	3a sg	1a pl	2a pl	3a pl
Be	biŋˈges	biŋˈgesis	biŋˈges	biŋˈgesim	biŋˈgesiw	biŋˈgesin
Bi	biŋˈges/ɛ	biŋˈgeses/is	biŋˈges	biŋˈgesɛm/im	biŋˈgesɛw/iw	biŋˈgesen/in
Ca	biŋˈges/ɒ	biŋˈgeses	biŋˈges	biŋˈgesam	biŋˈgesaw	biŋˈgesen
Cp	biŋˈges	biŋˈgesis	biŋˈges	biŋˈgesim	biŋˈgesiw	biŋˈgesin
Co	biŋˈges/ɛ	biŋˈgeses/is	biŋˈges	biŋˈgesem	biŋˈgesew	biŋˈgesen/in
Fa	biŋˈges	biŋˈgesis	biŋˈges	biŋˈgesim	biŋˈgesiw	biŋˈgesin
Fi	biŋˈgesɒ	biŋˈgeses	biŋˈges	biŋˈgesam	biŋˈgesaw	biŋˈgesen
Gr	biŋˈges	biŋˈgeses/is	biŋˈges	biŋˈgesam	biŋˈgesaw	biŋˈgesen/in
Gu	biŋˈges	biŋˈgeses	biŋˈges	biŋˈgesem	biŋˈgesew	biŋˈgesen
Ll	biŋˈges	biŋˈgeses	biŋˈges	biŋˈgesam	biŋˈgesaw	biŋˈgesen
Mr	biŋˈges	biŋˈgesis	biŋˈges	biŋˈgesim	biŋˈgesiw	biŋˈgesin
Ma	biŋˈges/ɛ	biŋˈgeses	biŋˈges	biŋˈgesam	biŋˈgesaw	biŋˈgesen
Ms	biŋˈges	biŋˈgeses/is	biŋˈges	biŋˈgesem/im	biŋˈgesew/iw	biŋˈgesen/in
Ml	biŋˈges	biŋˈgesis	biŋˈges	biŋˈgesim	biŋˈgesiw	biŋˈgesin
Mo	biŋˈges/ɒ	biŋˈgesis	biŋˈges	biŋˈgesam	biŋˈgesaw	biŋˈgesin
Pb	biŋˈges	biŋˈgeses/is	biŋˈges	biŋˈgesam	biŋˈgesaw	biŋˈgesen/in
Po	biŋˈgesɛ	biŋˈgeses	biŋˈges	biŋˈgesom/im	biŋˈgesow/iw	biŋˈgesen
Pr	biŋˈges	biŋˈgesis	biŋˈges	biŋˈgesim	biŋˈgesiw	biŋˈgesin
Si	biŋˈges	biŋˈgesis	biŋˈges	biŋˈgesim	biŋˈgesiw	biŋˈgesin
Tf	biŋˈges	biŋˈgeses/is	biŋˈges	biŋˈgesem/im	biŋˈgesew/iw	biŋˈgesen/in
To	biŋˈges	biŋˈgesis	biŋˈges	biŋˈgesim	biŋˈgesiw	biŋˈgesin
Ull	biŋˈgesɛ	biŋˈgeses/is	biŋˈges	biŋˈgesom/im	biŋˈgesow/iw	biŋˈgesen/in
Va	biŋˈges	biŋˈgesis	biŋˈges	biŋˈgesam/im	biŋˈgesaw/iw	biŋˈgesin
Vb	biŋˈges/ɛ	biŋˈgeses	biŋˈges	biŋˈgesam	biŋˈgesaw	biŋˈgesen

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

3. SINTAXI

Com ja s'ha comentat en la introducció d'aquesta tesi, la brevetat d'aquest capítol és deguda a la dificultat d'enquestar de manera satisfactòria trets sintàctics. La falta de mètode a l'hora de recollir aquests fenòmens i la poca tradició en els estudis de dialectologia de dedicar algun apartat a la sintaxi no ajuden a posar solució a aquesta mancança. Malgrat tot, en aquest estudi, s'ha volgut deixar constància d'algunes qüestions sintàctiques més o menys generals en els parlars del Priorat, encara que no sistemàtiques. Els trets que es recullen han estat seleccionats perquè poden ser d'un cert interès, ja sigui pel fet que s'aparten de les solucions més generals o perquè han cridat l'atenció en el moment de la recollida del material. Convé tindre present, doncs, que aquest capítol és només una petita mostra d'algunes poques característiques sintàctiques dels parlars del Priorat.

3.1 *JO* COM A COMPLEMENT OBLICU

A tots els parlars del Priorat –i també arreu del territori lingüístic– s'ha recollit l'ús del pronom personal fort de primera persona del singular com a complement indirecte de verbs com ara *agradar*. En aquesta construcció, el pronom és interpretat com a subjecte de l'oració quan, estructuralment, fa funció de complement indirecte:

Jo, també m'agrada la jota
Jo, no m'agrada el vi blanc
Jo, m'agraden, les cireres

De manera esporàdica, també s'ha recollit a Bi, Ca, Co, Mr, Ma, Ms, Pb i Va, l'ús del pronom *jo* com a complement, en substitució de la forma *mi*. El pronom personal *jo* manté la forma forta quan fa funció de complement i va precedit de preposició (mapa 3/1):[277]

Volia dormir amb jo
Sempre anava amb jo
Se'n fot de jo
Tot això ho faig per jo

3.2 CONCORDANÇA DEL COMPLEMENT *N* AMB VERBS ESDEVENIMENTALS I EQUIPARABLES[278]

Un dels fenòmens recollits a tots els parlars de la comarca del Priorat és la no concordança entre el que Joan Solà (1973, II: 12) anomena "complement N" (tradicionalment considerat el subjecte) i el verb *haver-hi*:

[277] Aquesta construcció també ha estat recollida per Cubells (2009, I: 302) a la zona nord de la comarca de la Ribera d'Ebre i per Plaza (1996: 143) a Passanant i Montblanc (Conca de Barberà). Veny (1982: 68) enregistra aquest ús en balear i Sistac (1993: 161; 1998: 69) també el localitza a la vall de la Sosa de Peralta i a les valls d'Àneu.
[278] Per a una explicació detallada sobre aquest fenomen cf. Cubells (2009, I: 302-306).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Els caps de setmana hi ha molts cotxes aquí al poble
Hi ha hòmens que t'ho sabrien dir això

En algunes localitats, però, s'ha recollit algun cas de concordança puntual:

I tenim la màquina de fer butifarres, lo menos n'hi han dos (Ll)
Hi han moltes dones que encara ho fan (Ms)

Segons Cubells (2009, I: 305) un altre verb amb el qual la concordança amb el subjecte no es produeix és el verb *ser*, "fins i tot quan aquests verbs fan la funció de simple còpula entre subjecte i atribut. [...] En la primera fase, es podria considerar que el verb té caràcter esdevenimental i, per això, l'afecta la manca de concordança. Aquesta característica, però, s'ha estès després –segurament per contaminació– a d'altres construccions on el verb només té la funció de còpula." A Margalef i a Poboleda s'ha recollit algun exemple d'aquest tipus de construcció:

La premsa de lliura ere sis pins (Ma)
Això ere els sarments (Pb)

Un altre tipus de construccions esdevenimentals són les que Cubells (2009, I: 303) anomena "construccions de subjecte indeterminat":

> En origen es tracta de construccions passives pronominals. En aquestes construccions, l'element pronominal, originàriament reflexiu, ha deixat de funcionar com a pronom i s'ha convertit en la marca superficial d'un *agent indeterminat* (Solà 1982: 172). Com que duen el subjecte posposat, s'ha interpretat aquest sintagma com un verb complement, fins al punt que ha arribat a perdre la concordança amb el verb; el procés sofert per aquestes construccions seria –teòricament– el següent:
>
> 1. A l'estiu els aubercocs són collits.
> 2. A l'estiu els aubercocs se cullen.
> 3. A l'estiu se cullen els aubercocs.
> 4. A l'estiu se cull els aubercocs.

Al Priorat, aquest fenomen només s'ha enregistrat de manera esporàdica a dues localitats de la comarca. És molt probable que aquestes mateixes construccions puguin aparèixer en d'altres pobles però en aquesta investigació només s'han recollit a Cabacés i a la Figuera. Alguns dels exemples extrets de les converses amb els informants són els següents:

Encabat, allí s'hi posave els amaniments (Ca)
Abans se portave uns cistells diferents (Ca)
Però les aurelletes se feie mès pa les festes (Fi)
I allavons es feie molt coses a la cassola (Fi)
Ara a l'hivern es feie molt los moixons (Fi)

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

3.3 LA CONCORDANÇA DEL PARTICIPI

La concordança del participi amb el complement directe només es troba en alguns parlars i no de manera sistemàtica (mapa 3/2):

No l'hai vista mai: Bi, Ca, Cp, Co, Ll, Ma, Pb, Si, Ull, Va
No l'hai vist mai: Be, Fa, Fi, Gr, Gu, Mr, Ms, Ml, Mo, Po, Pr, Tf, To, Vb

3.4 LA CONCORDANÇA DELS NOMS COL·LECTIUS AMB EL VERB

Un altre fenomen habitual a tots els parlars del Priorat –i també general a tot el territori lingüístic– és que els noms col·lectius facin l'anomenada *concordança ad sensum* (Solà 2002, II: 1140) amb el verb, és a dir, que, tot i que gramaticalment són singulars, porten el verb en plural:

La gent sempre volen més minjar
Ara no hi van gaire, la gent, a l'ermita
Perquè molta gent tenien por
La canalla juguen tot lo dia

Fins i tot en noms que ja no es consideren col·lectius –com és el cas del mot *cep*– es pot produir la concordança *ad sensum*:[279]

Perquè el cep no s'empeltaven (Pb)

3.5 LA PERÍFRASI VERBAL D'OBLIGACIÓ

En tots els parlars del Priorat és freqüent l'ús de les perífrasis d'obligació *haver de + infinitiu* i *tindre/tinguer de + infinitiu* (aquesta última amb una rendibilitat més alta que la primera). La variant velaritzada (*tinguer*) apareix exclusivament en la construcció de passat perifràstic que s'usa per expressar obligatorietat passada: *anar* (aux.) + *tinguer de + infinitiu: ho vaig/vai tinguer de fer*.[280]

Hauries de puguer fê-ho
Per a trobâ-ho hai d'anar a Reus
Antes teníem de parlar amb castellà
Tens de fer tot això per avui
Vam tinguer de fer dos ramats
Ahir vam tinguer d'anar al metge

[279] Si considerem el fet que una gran part del territori de la comarca del Priorat està plantada de ceps podem entendre que els seus parlants poden considerar el mot *cep* com a nom col·lectiu que engloba tot un conjunt de ceps.
[280] Aquesta mateixa construcció és recollida per Cubells (2009, I: 309) a la comarca de la Ribera d'Ebre.

3.6 EL FUTUR AMB VALOR D'IMPERATIU

En un dels seus estudis sobre morfosintaxi verbal històrica, Pérez Saldanya (1998: 292) indica que, en contextos adients, el futur pot assolir un cert caràcter d'imperatiu:

> En moltes llengües romàniques el futur ha assolit una sèrie de valors modals de caràcter [...] pot assolir una funció clarament interpersonal i convertir-se en un marcador de modalitat imperativa [...] el caràcter focal de la forma verbal i la posició postverbal dels clítics assenyalen explícitament el valor imperatiu que han assumit aquests futurs [...] però els usos estrictament modals de futur són més aviat perifèrics -dialectals en tot cas.

Aquest caràcter d'imperatiu pot esdevenir el valor bàsic d'aquests futurs per un procés de gramaticalització progressiva, que pot arribar a acomplir-se, com indica el mateix Saldanya, en alguns parlars del domini lingüístic, on el futur pot usar-se en oracions imperatives.

Malgrat que aquesta estructura sintàctica es troba en una situació de retrocés, encara avui s'ha recollit a tots els parlars del Priorat el futur amb valor imperatiu:[281]

Noi, portaràs-me un cafè
Pensaràs-hi a dî-li a la Maria
Diràs-ho amb un de coranta anys i ja no sabrà lo que és

S'ha observat una distinció dels usos del futur amb valor imperatiu i l'imperatiu, semblant a la que recull Plaza (1996: 147) a la Conca de Barberà. Com que l'entonació és sovint interrogativa relativa o enunciativa, la competència lingüística del parlant la interpreta a mig camí entre l'imperatiu i la fórmula de cortesia, de manera que alguns informants distingeixen entre una ordre que s'ha d'executar immediatament i una ordre que no cal que sigui executada immediatament. En el primer cas s'empra l'imperatiu i en el segon el futur amb valor imperatiu.

3.7 EL VERB *RECORDAR* COM A VERB INTRANSITIU QUE REGEIX DATIU

El verb *recordar* és usat, en els parlars del Priorat, com un verb intransitiu que regeix datiu. Veny (1982: 68) recull en balear aquest ús arcaic del verb *recordar*: "la funció i significat de *recordar-se* en una frase com *No em recorda res*, no em recordo de res, on el verb *recordar* vol dir «venir a la memòria», *res* és el subjecte i *em*, el complement indirecte o datiu ètic":

Ara no em recorde això com se deie
Ara em recorde que un dia vinia del tros...
I em recorde que aquí al poble hi havie tres metges

[281] El futur amb valor d'imperatiu també es pot trobar a la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 312), les Garrigues (Cubells i Satorra 2000: 9; Satorra 2009: 46), la Conca de Barberà (Plaza 1996: 147), el Segrià (Vallverdú 1976: 8; Casanovas i Creus 1999: 104), el Pallars (Coll 1991: 39; Sistac 1998: 70) i la Terra Alta (Navarro 1992: 40).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

També s'ha recollit algun exemple del tipus *jo em recorde que de petit...* En aquest cas trobem que el pronom en forma forta *–jo–* s'interpreta com a subjecte del verb *recordar*.

Algun d'aquests usos del verb *recordar* també es troba a les Garrigues (Cubells i Cubells 2003: 130; Satorra 2009: 39) al Camp de Tarragona (Recasens 1985: 175) i a la Conca de Barberà (Plaza 1996: 145).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

4. LÈXIC

El lèxic recollit en aquest estudi es presenta per camps semàntics, seguint el mateix ordre del qüestionari que s'ha utilitzat per a dur a terme les entrevistes. Cada camp semàntic apareix ordenat en tres apartats:

- En primer lloc, s'inclou l'inventari de variants lèxiques. L'entrada de les variants acostuma a ser la mateixa que apareix en el qüestionari, encara que, en alguns casos s'ha optat per incloure la forma més general de totes les recollides. Aquestes entrades sempre apareixen en singular, excepte quan la forma plural és la més habitual o l'única que s'usa. Les entrades no s'han transcrit fonèticament, tot i que sí que s'inclou la transcripció fonètica d'aquells sons que presentaven algun dubte i així ho requerien. Si en alguna entrada han coincidit variants lèxiques amb variants fonètiques s'ha optat per mantindre-les en el mateix inventari i, fer-ne el comentari pertinent a l'apartat de l'anàlisi. El mateix s'ha fet quan es comptava amb més de tres variants fonètiques. Si es tracta de dues variants fonètiques s'inclouen en l'apartat "Mostra de solucions compartides amb variació fonètica". Cada variant va acompanyada de les localitats on va ser enregistrada.
- En segon lloc, s'inclou el llistat de mots comuns a tota la comarca, és a dir, que no presenten variació. En alguns apartats també apareix una "Mostra de solucions compartides amb variació fonètica", que s'analitzen o dins del mateix apartat del lèxic o en el capítol corresponent de la fonètica, que s'indica en nota a peu de pàgina.
- En tercer lloc, s'inclou l'anàlisi i comentari d'alguns mots.

Malgrat que s'ha procurat recollir el màxim de vocabulari possible, en alguns casos ha estat impossible obtindre la solució requerida. Quan ha estat així, al mapa apareix el terme del parlar en qüestió en blanc.

Per a la localització de mots o variants en altres punts del territori lingüístic, s'han utilitzat, principalment, els treballs d'Alcover-Moll (DCVB), de Veny (ALDC), de Coromines (DECat), de Navarro (1996), de Cubells (2009) i de Recasens (1985). També s'han consultat sovint els treballs de Plaza (1996), Sistac (1993), Turull (1990) i Masip (1989).

En el darrer apartat d'aquest capítol apareix la llista de totes les entrades, ordenades alfabèticament i acompanyades del número de l'apartat d'aquesta tesi on es poden localitzar.

4.1 INVENTARI DE LES VARIANTS LÈXIQUES

4.1.1 El camp i els cultius

a preu fet: *a preu fet*: Bi, Ca, Co, Fa, Gr, Ll, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *a estall*: Be, Cp, Fi, Gu, Mr, Ms, Ml (mapa 4/1)

barraca: *barraca*: Be, Bi, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Va, Vb; *cabana*: Ca, Cp, Gu, Ms, Ml, Ull (mapa 4/2)

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

marge (de pedra):	*marge*: Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *espona*: Bi, Ma (mapa 4/3)
feixa:	*feixa*: Bi, Ca, Co, Fi, Gr, Ma, Ms, To, Ull, Vb; *faixa*: Be, Ml, Mo, To; *parada*: Cp, Fa, Gu, Mr, Mo, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va; *pórca*: Fi, Gu, Ml, Pb, Si; *pólca*: Bi, Ca (mapa 4/4)
aixada ampla:	*aixada*: Cp, Fi, Gu, Ll, Mr, Ms, Mo, Pb, Po, Tf, To, Ull, Va; *aixada ampla*: Ca, Co, Gr, Ml, Si, Vb; *aixada de boca*: Be, Fa; *aixat*: Bi, Ma; *càvic ample*: Pr (mapa 4/5)
arrabassar:	*arrabassar*: Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Po, Pr, Tf, To, Ull, Vb; *arrencar*: Be, Bi, Co, Fi, Gr, Ma, Mo, Pb, Pr, Si, Tf, Ull, Va; *aixartigar*: Fa, Po (mapa 4/6)
càvic:	*càvic*: Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gu, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *càvec*: Co, Pb, Tf, Ull; *aixada de cavar vinya*:[282] Be, Fa, Gr, Ll (mapa 4/7)
magall:	*magall*: Co, Fa, Mo, Si, Ull; *amagall*: Pb, To; *tallantó*: Be, Gr; *aixada*: Cp, Mr, Ms, Pr, Tf; *aixadó*: Va, Vb; *aixadó amb escarpell*: Ca, Ma; *aixadella amb escarpell*: Fi, Gu, Ll, Po; *aixadelló amb escarpell*: Bi, Ml (mapa 4/8)
xapolina:	*xapolina*: Co, Gr, Mo, Si, To, Vb; *xapet*: Po, Va; *aixadella*: Be, Ca, Cp, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Ms, Pb, Pr, Tf; *aixadelló*: Bi, Ma, Ml, Ull (mapa 4/9)
càntir:[283]	*càntir*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Tf, Ull, Va, Vb; *càntera*: Co, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To (mapa 4/10)
covi femater:[284]	*covi femater*: Ca, Co, Fi, Ma, Mo, Tf, Va, Vb; *covi femeter*: Bi, Gr, To, Ull; *covi del fem*: Po; *cove del fem*: Cp, Ms; *covi de treure fem*: Pb; *covi del femer*: Ml; *covi*: Be, Ll, Si; *cove*: Fa, Gu, Mr, Pr (mapa 4/11)
aixada estreta:	*aixada estreta*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ml, Mo, Pb, Si, To, Ull, Va, Vb; *aixada de punta*: Fa, Ms, Po, Pr, Tf (mapa 4/12)
pic:	*pic*: Be, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *picot*: Ca; *picotxa*: Bi (mapa 4/13)
pic de dos puntes:	*pic*: Be, Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, Vb; *pic de dos puntes*: Ms, To, Va; *picota*: Fi, Si; *escoda*: Ca, Ull; *picotxa*: Bi (mapa 4/14)
aixadó:	*aixadó*: Be, Bi, Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Mr, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull; *tallantó*: Ca, Fi, Ll, Ml, Si, Va, Vb (mapa 4/15)
aixada de fer brossa:	*aixada de fer brossa*: Ca, Co, Fi, Gr, Mo, Pb, Si; *aixada de boca*: Be, Ll, Ms, Ml, To, Va; *aixada motxa*: Bi, Cp, Gu, Mr, Ma; *aixadó*: Fa, Po, Ull; *aixada ampla*: Vb; *aixada brossera*: Pr; *aixada de boca ampla*: Tf (mapa 4/16)

[282] En aquests quatre pobles coneixen el mot *càvic* però asseguren que no s'ha utilitzat mai per a designar aquest estri que ells anomenen *aixada de cavar vinya*.
[283] Per traginar els fems més líquids.
[284] Per traginar els fems més sòlids.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

càvic de dos puntes:	*càvic de dos puntes*: Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gu, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb; *aixada de dos puntes*: Be, Fa, Gr, Ll, Mr, Tf (mapa 4/17)
aspiocs:	*aspiocs*: Be, Bi, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Vb; *arpiots*: Ca, Co, Gr, Pb, Va; *arpiocs*: Gr, Ml; *aspiots*: Pb; *graupes*: Cp, Gu (mapa 4/18)
ullal (de l'aixada):	*ullal*: Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Si, Tf, Ull, Va; *ull*: Be, Gr, Ll, Pb, Po, Pr, To, Vb (mapa 4/19)
tascó:	*tascó*: Bi, Ca, Co, Fi, Gr, Ma, Mo, Pb, Po, Si, To, Ull, Va; *pinyola*: Be, Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Pr, Tf, Vb (mapa 4/20)
tall:	*tall*: Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ml, Pb, Pr, Si, Tf, Ull, Vb; *boca*: Gu, Ms, Mo, Po, Va; *tallant*: Bi, To (mapa 4/21)
bót:	*bót*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *bóta*: Fa, Fi, Ms (mapa 4/22)
bujol:	*bujol*: Be, Bi, Ca, Co, Fi, Gr, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Si, To, Ull, Va; *buiol*: Cp, Gu, Mr, Pr, Tf; *aubiol*: Fa, Ll, Vb (mapa 4/23)
post d'aplanar:	*post d'aplanar*: Be, Ca, Cp, Fa, Gr, Mr, Ml, Pb, Po, Tf, To; *post de replanar*: Co, Ma, Ms, Mo, Ull, Va, Vb; *post d'asplanar*: Fi; *post plana*: Ll; *fusta d'aplanar*: Gu; *fusta d'asplanar*: Pr; *post*: Bi; *esplanador*: Si (mapa 4/24)
podall llarg:	*podall llarg*: Co, Mo, Pb, Po, Va; *podall*: Be, Fa, Fi, Gr, Ll, Pr, Si, To, Ull, Vb; *esbaltrerador*: Ca; *falçó de fer abartrers*: Bi; *esbaltregador*: Ma; *falçó per a fer asbaltrers*: Ml; *tallador d'esbarzers*: Ms; *falçó*: Gu; *volant per a fer abartrers*: Cp; *magall*: Mr, Tf (mapa 4/25)
rascle:	*rascle*: Bi, Ca, Cp, Co, Ma, Si, To, Ull; *riscle*: Be, Fa, Gr, Ll, Mr, Po, Tf; *rasclet*: Be, Ca, Fi, Ml, Mo, Pb, Ull, Va, Vb; *risclet*: Cp, Gu, Ms, Pr, Tf (mapa 4/26)
tiràs:	*tiràs*: Bi, Ca, Fa, Gr, Ll, Mr, Ma, Mo, Pb, Pr, To, Vb; *tirassa*: Co, Ull; *tirant*: Be, Si; *tirany*: Va; *ròssic*: Cp, Gu, Ms, Ml, Tf; *pedrera*: Fi, Po (mapa 4/27)
martell (de fer marge):	*martell*: Be, Ca, Cp, Fi, Gu, Ll, Mr, Ma, Ml, Mo, Pb, Pr, To, Ull, Va, Vb; *picola*: Co, Gr, Po, Si; *picolet*: Bi; *pic*: Ms; *puntona*: Fa; *aixadó*: Tf (mapa 4/28)
beard:	*beard*: Bi, Ca, Cp, Co, Gu, Ma, Ms, Ml, Mo, Si, Ull, Va; *baiard*: Be, Fa, Gr, Mr, Pr, Tf, To; *pedrera*: Fi, Ll, Po, Vb; *civera*: Pb (mapa 4/29)
estisores de podar:	*estisores de podar*: Ca, Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Pb, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *estisores*: Fi, Ma, Mo, Po, Pr; *estisores d'esporgar*: Be, Bi (mapa 4/30)
podall:	*podall*: Ca, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Po, Pr, Si, Tf, Ull, Vb; *podadora*: Be; *podall de mà*: Pb, To; *podall curt*: Mo, Va; *falçó*: Bi, Cp, Gr, Ma, Ms, Ml (mapa 4/31)
aladre:	*aladre*: Bi, Ca, Cp, Fi, Gu, Ma, Ms, Ml, Vb; *arada*: a la resta de pobles (mapa 4/32)

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

surriac:	*surriac*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Pb, Po, Si, Tf, Ull, Va, Vb; *aixurriac*: Pr, Si; *xurriac*: Mo, To; *sorriac*: Fa, Ma, Ml (mapa 4/33)
surriacada:	*surriacada*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Pb, Po, Si, Tf, Ull, Va, Vb; *aixurriacada*: Pr, Si; *xurriacada*: Mo, To; *sorriacada*: Fa, Ma, Ml (mapa 4/33)
llop:	*llop*: Be, Cp, Co, Fa, Ms, Ml, Po, Si, Tf; *llopada*: Ca, Gr, Mr, Mo, Pb, Pr, To, Va, Vb; *llobada*: Bi, Fi, Gu, Ll, Ull; *lloada*: Ma (mapa 4/34)
rompre:	*rompre*: Be, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Tf, To, Va, Vb; *trencar*: Co, Mo, Si; *emprimar*: Bi, Ma, Ull (mapa 4/35)
mantornar:	*mantornar*:[285] Bi, Ca, Co, Fi, Ma, Mo, Pb, Si, To, Ull, Va, Vb; *girar*: Be, Cp, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Po, Pr, Tf (mapa 4/36)
espantall:	*ninot*: Gu, Ma, Ml, Pb, Si, Ull, Va; *espantall*: Gr, To, Vb; *espantapà[χ]aros*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Ms, Mo, Po, Pr (mapa 4/37)
esclopet:	*esclopets*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Gr, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb; *soquets*:[286] Cp, Fi, Gu, Mr, Tf (mapa 4/38)
panís:	*panís*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Po, Pr, Tf, To, Va, Vb; *moresc*: Co, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Ull (mapa 4/39)
panolla (de panís):	*panolla*: Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Pb, Pr, Si, Tf, Ull, Vb; *panotxa*: Be, Bi, Cp, Co, Fa, Gr, Ll, Mr, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb (mapa 4/40)
cort (de la panolla):	*cort*: Ca, Gu, Ll, Mr, Ml, Mo, Pb, Po, To, Va, Vb; *panollot*: Cp, Gu, Ml; *suro*: Be; *panolla, panotxa*: Bi, Co, Fa, Fi, Gr, Ma, Ms, Pr, Si, Tf, Ull (mapa 4/41)
pellofa (del blat):	*pellofa*: Be, Ca, Cp, Gr, Ll, Mr, Ma, Ml, Pb, Po, Ull, Va; *pellerofa*: Bi, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Vb (mapa 4/42)
sègol:	*sègol*: Be, Co, Fa, Gr, Pb, Po, Pr, Ml, Si, To, Ull, Vb; *sèguil*: Ca, Cp, Fi, Gu, Mr, Ms, Mo, Tf, Va; *séguel*: Bi, Ma (mapa 4/43)
manat:	*manoll*: Cp, Mr, Mo, Pb, Va; *menat*: a tots els pobles (mapa 4/44)
rampill:[287]	*rampí*: Bi, Ca, Co, Fi, Ml, Mo, Ll, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *rampill*: Be, Cp, Fa, Gr, Gu, Mr, Ma, Ms, Pb (mapa 4/45)

[285] Navarro (1996, I: 206) recull la forma *mantornar* a tots els pobles de la Terra Alta i assenyala que és una variant pròpia del català occidental.

[286] El DCVB (X: 9) recull la variant *soquet* al Pallars, la Ribagorça i Gandesa. Navarro (1996, I: 204) també recull aquesta forma a la majoria de localitats de la Terra Alta, Cubells (2009, I: 317) la recull a alguns pobles de la Ribera d'Ebre i Recasens (1985: 221) la recull a les localitats més occidentals del Baix Camp.

[287] Alcover (DCVB, IX: 128) recull el mot *rampill* a Tremp, Fraga, Balaguer, Pla d'Urgell, Lleida, Segarra, Conca de Barberà i Gandesa. Coromines (DECat, VII: 83) assenyala que la forma *rampí* es troba "a gran part del català occidental, però, reemplaçada per *rampill*". Pel que fa a la seva etimologia afirma

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

ramàs:	*respall*: Be, Bi, Ca, Co, Fi, Ll, Ma, Ml, Pb, Pr, Si, Tf, To, Vb; *escombra, granera*: Fa, Gr, Mr, Ms, Mo, Po, Ull, Va; *ramàs*: Cp; *romàs*: Gu (mapa 4/46)
redable:	*redable*: Ca, Cp, Fi, Gr, Gu, Ll, Ms, Ml, Va, Vb; *rodable*: Mr, Pr, Tf;[288] *tiràs*: Be, Bi, Co, Fa, Mo, Pb, Po, Si, To, Ull (mapa 4/47)
triança:	*triança*: Bi, Ca, Co, Fi, Ma, Mo; *trienç*a: Ull; *trienca*: Gu, Ml, Pr, Si; *trienya*: Mr; *trillenca*: Cp; *forca*: Be, Fa, Gr, Ll, Ms, Pb, Po, Tf, To, Va, Vb (mapa 4/48)
porgador:[289]	*porgador*: Be, Bi, Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *porgadora*: Gr, Fi, Vb; *erer*: Bi, Ca, Cp, Mr, Ma, Tf; *erera*:[290] Fi, Mo, Ull; *garbell*: Bi, Co, Mo, Pb (mapa 4/49)
porgar:	*porgar*: a tots els pobles; *garbellar*: Co, Mo, Pb; *erar*: Cp; *ererar*: Ull (mapa 4/50)
pallús:[291]	*pallús*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To, Va, Vb; *bolló*: Si, Ull (mapa 4/51)
cigroner:	*cigroner*: Bi, Ca, Cp, Co, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Pb, Pr, To, Ull, Va; *cigronera*: Be, Fa, Fi, Gu, Ml, Po, Si, Tf, Vb (mapa 2/9)
gentilla:[292]	*gentilla*: a tots els pobles; *llentia*: Ca, Co, Ll, Mo, Pb, Pr, Si, To, Va, Vb; *llentiga*: Ull (mapa 4/52)
tiribec:	*tiribec*: Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Po, To, Ull, Vb; *tirabec*: Mr, Pb; *xiribec*: Co, Gr, Ml, Mo, Tf, Va; *estirebec*: Ms; *pèsol tendral*: Be, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Pr, Tf, To; *pèsol de fer sopa*: Bi, Fa, Gu, Mr, Ml, Mo, Po, Si, Va (mapa 4/53)[293]
albardó:	*aubardó*: Bi, Be, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Ull, Vb; *aubarda*: Co, To, Va; *xalma*: Bi, Ca,

que "és clar que *rampill* és degut a la contaminació de l'històric i dominant *rampi* pel seu sinònim *rastell* [...] no sense alguna contaminació de *rampell*."

[288] Alcover (DCVB, IX: 251) recull la forma *rodable* a l'Urgell, Segarra, Priorat i l'Espluga de Francolí, i la variant *redable* a Massalcoreig, Gandesa, Tortosa, Maestrat i Artana. Navarro (1996, I: 205) recull la forma *redable* a totes les localitats de la Terra Alta i Satorra (2009: 60) recull la variant *rodable* al Vilosell (Les Garrigues).

[289] Totes les variants recollides en aquesta entrada designen estris que serveixen per destriar el gra de la palla però que poden ser diferents pel que fa a la grandària de l'estri o del forat per on passa el gra. És per això que moltes d'aquestes variants es troben compartides en un mateix poble. En el mapa, però, només s'inclou la forma recollida en primer lloc.

[290] En el DECat (III: 417) hi apareix recollida la forma femenina *arera* –amb el mateix significat– i la situa a Igualada, la Cerdanya i el català occidental. El DCVB (V: 134) recull *erera* a Balaguer, Lleida, Bellpuig, Artesa, Pradell, Blancafort, Fulleda, Vimbodí i Montblanc. Navarro (1996, I: 204) recull aquest forma a Nonasp (Terra Alta) i Satorra (2009: 59) al Vilosell (Les Garrigues).

[291] Pellofa amb aresta que cobreix el gra i els cereals i que queda després de la batuda. L'ALDC (IV, mapa 848) també recull la forma *bolló* a Margalef i Cubells (2009, I: 322) la recull a Flix i la Palma d'Ebre (Ribera d'Ebre). Plaza (1996: 227) recull *bolló* a la Conca de Barberà i afegeix que "*boll* és la forma oriental mentre que *bolló* és occidental". Recasens (1985: 185) també enregistra la variant *bolló* en algunes localitats del Camp de Tarragona.

[292] En tots els pobles del Priorat, el nom del llegum designa també la planta. Quan es va preguntar pel nom de la planta, la resposta majoritària dels informants va ser que desconeixien el nom de la planta pel fet que se'n sembraven molt poques de llenties.

[293] Per a fer el mapa més intel·ligible s'ha optat per només incloure la variant recollida en primer lloc.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

	Gu, Mr, Mo, Po, Pr, Si, Tf, Va, Vb; *enxalma*: Cp (mapa 4/54)
argadells:	*argadells*: Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *asgadells*: Be, Ms; *asgradells*: Fi (mapa 4/55)
bòlits:	*bòlits*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Gr, Ll, Mr, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Vb; *bòlics*: Cp, Fi, Gu, Ms, Va; *bòlins*: Ma (mapa 4/56)
capçalet (del carro):[294]	*capçalet*: Co, Gu, Ml, Mo, Pb, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *capçal*: Bi, Fi, Ms; *capçaler*: Po (mapa 4/57)
vara (del carro):[295]	*vara*: Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *varra*: Be, Bi, Ll, Ma (mapa 4/58)
escala (del carro):	*escala*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Mr, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf; *escaló*: Fa; *escaleta*: Fi, Gu, Ms, To; *pujador*: Gr, Ll, Ml, Ull, Va, Vb (mapa 4/59)
ralls (de la roda):	*ralls*: Bi, Ca, Cp, Co, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *ràdios*: Be, Cp, Fa, Gr, Gu, Ll, Pr (mapa 4/60)
fre (del carro):	*topo*: Bi, Co, Gu, Mo, Si, Va; *freno*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ml, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To, Va, Vb; *màquina de frenar*: Ull; *fre*: Mr; *mà de freno*: Pr (mapa 4/61)
fanal:	*lo llum*: Ca, Fi, Ml, To, Va; *la llum*: Be, Bi, Ll; *llanterna*: Bi, Cp, Co, Gr, Ma, Ml, Pb, Po, Si, Ull; *fanal*: Be, Fa, Gu, Mr, Ms, Mo, Po, Pr, Tf, Vb (mapa 4/62)
vela (del carro):	*toldo*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To, Ull, Vb; *vela*: Co, Mr, Po, Si, To, Va (mapa 4/63)
rodera:	*rodera*: a tots els pobles; *trilla*: Fa, Po, To, Ull (mapa 4/64)[296]
llonga:	*llongues*: Be, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *riendes*: Be, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ml, Mo, Pb, Po, Tf, Ull, Va, Vb; *arriendes*: Ca, Co, Ll, Mo, To, Vb; *ariendes*: Bi, Ma (mapa 4/65)
enganxar:	*enganxar*: Be, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *aganxar*: Bi, Ca, Cp, Gr, Ll, Mr, Ml, Mo, Po, Si (mapa 4/66)
desenganxar:	*desganxar*: Be, Bi, Ca, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Po, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb; *desenganxar*: Cp, Fa, Mr, Mo, Pb, Po, Tf, Va (mapa 4/67)

[294] La modernització de l'agricultura ha suposat que els mots que designen les parts del carro hagin quedat en desús i que en moltes localitats ja no recordin com designaven cada part d'aquest mitjà de transport que ja ha passat a la història. Així doncs, en els pobles que no apareixen a la llista no s'ha pogut recollir el mot que s'utilitzava.

[295] Les *vares* eren les dues barres on anava junyit l'animal que estirava el carro.

[296] El DCVB (X: 498) recull el mot *trilla* amb el significat de *rodera* a Casserres i Maella. L'ALDC (IV, mapa 902) també el recull a localitats tan disperses com Cervelló, Alió, Aguiló, Gósol, Àger, Cubells, Arbeca, Linyola, Vimbodí, Isona, Riba-roja, Mas de Barberans, Picassent, Sollana, l'Alcúdia de Carlet i Albalat de la Ribera. Navarro (2012: 305) també recull la variant *trilla* a Cambrils (Baix Camp).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Llista de noms comuns

mas	*fem*	*jou*[297]
masover	*escampar fems*	*pollegana*
pagès	*birbar*[298]	*collar* (de l'animal)[299]
amo/*propietari*	*mànic*	*llaurar*
mitger	*escarpell*	*tercejar*[300]
mosso	*carabassa*	*solc*
bosc	*carratell*	*sembrar*
fita	*tragella*	*plantar*
bancal	*estaca*	*dalla*
coster	*destral*	*aufals*
secà	*maça* (d'asclar)	*falç*
regadiu	*tascó*	*segar*
hort	*asclar*	*volant*[301]
crestall	*arrossegar*	*cabellera* (de la panolla)
pala	*xurrac*	*blat*
xapo[302]	*xurrac de dos mans*	*espiga*
aresta	*paller, pallissa*[303]	*cingla* (del bast)[304]
civada[305]	*fava*	*civader*[306]
ordi	*favera*	*escaletes*
lligar	*cigró*	*ganxos*
deslligar	*guixa*	*carro*
nus	*guixera*	*bosses* (del carro)
vencill[307]	*bajoca*	*barana* (del carro)
gavella	*bajoquera*	*roda* (del carro)
garba	*fesol*	*fuell* (del carro)[308]
garbera[309]	*fesoler*	*descans* (del carro)

[297] No s'ha fet servir mai al Priorat.
[298] Treure a mà les males herbes de l'hort.
[299] A la comarca del Priorat, el collar anava lligat dalt; el que era lligat baix no era el collar típic de la zona.
[300] El mot *tercejar* només s'ha recollit a Bi, Ma, Ull. La resta de poblacions no coneixen aquesta paraula perquè només es feien dues passades amb l'aladre. Cubells (2009, I: 319) recull aquesta forma a la majoria de localitat de la Ribera d'Ebre.
[301] Tipus de falç.
[302] A la comarca del Priorat, *xapo* és la forma que designa l'aixada més ampla que l'ordinària i amb el mànec corbat i més curt, que serveix per cavar o per arreplegar terra. Cubells (2009, I: 315) la recull a la majoria de localitats de la Ribera d'Ebre, Navarro (1996, I: 203) a la Terra Alta, Vilà al Baix Camp (1991: 161) i Cubells i Gibert (2004: 273) a la Granadella (Les Garrigues).
[303] Un *paller* sempre es feia a l'exterior, en canvi, quan es refereixen a una *pallissa*, sempre és en un espai interior.
[304] Cinta per subjectar l'albarda.
[305] La civada només es cultivava pels animals.
[306] Bossa on s'hi posava el menjar de l'animal i se li penjava del morro. Alcover (DCVB, III: 179) recull la forma *civader* a Balaguer, Lleida, el Pla d'Urgell, Santa Coloma de Queralt i el Priorat. Recasens (1985: 231) també recull aquesta variant en algunes localitats del Camp de Tarragona.
[307] El *vencill* és un lligam que es feia d'un manat del mateix cereal, o d'espart, i que servia per lligar les garbes.
[308] Per a més informació sobre la caiguda de l'alveolar fricativa sonora /z/ en posició intervocàlica cf. apartat 1.3.4.1 del capítol de Fonètica.
[309] El mot *garbera* només s'ha recollit a Bi, Cp, Fi, Gu, Ms, Si, To, Ull. A la resta de poblacions el munt de garbes no es designa amb cap nom perquè no hi havia massa producció de cereal.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

era
batre
forca
pua (de la forca)
trill[313]
pala
ventar
doble (mesura)[315]
cavafems
tractor
cossetxadora o màquina de segar
pèsol
pesoler
veça[311]
desgranar
llegum[314]
tavella
bast
rebastet (per llaurar)
tafarra (del bast)
pitral (del bast)
boixa (del carro)[310]
llanta (de la roda)
botó (de la roda)[312]
ramal
carrató
tartana
anar al tros
anar a jornal
fer lloca![316]
cabestre

Mostra de solucions compartides amb variació fonètica

[e]rm/[ɛ]rm
formiguer/forniguer
cordill/cordell[319]
rastoll/rostoll[321]
tarròs/torròs[322]
llavor/llaor[317]
quartà, quartera/cortà, cortera[318]
sàrria/sària[320]
sarrió/sarió

Anàlisi i comentari d'alguns mots

Aquest camp semàntic que ara ens ocupa ha vist reduït el seu cabal lèxic amb formes com *trillar, capolar, rodet, batedor,* etc., que en el transcurs d'aquesta investigació ja no s'han pogut recollir en totes les localitats. La mecanització de les feines i eines del camp ha provocat que mots d'ús molt habitual fa uns anys s'hagin anat perdent i en alguns casos no només no s'usin sinó que tampoc es recordin.

[310] La *boixa* era una peça de fusta que anava ficada dins de la cuba del carro i abrigava el cap del fusell. Aquest mot només s'ha pogut recollir a Co, Gr, Mr, Pr. Els informants entrevistats de la resta de pobles ja no recordaven aquesta paraula.
[311] Aquest llegum de color fosc s'acostumava a donar com a aliment als coloms. En alguns pobles també els utilitzaven per a apostar quan jugaven a cartes.
[312] Recollit a Be, Bi, Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Ll, Pb, Po, Pr, Tf, To, Va, Vb. A les altres localitats ja no s'ha pogut recollir aquest mot.
[313] A la majoria de localitats del Priorat també s'ha recollit el mot *diable*, que era una espècies de trill, usat a la comarca, que estava format per una fusta rectangular que duia al davall uns corrons de pedra amb tallants que anaven trinxant el blat. Qui conduïa l'animal es posava damunt de la fusta i el feia voltar per l'era. Molt sovint, també la canalla pujava damunt del diable i mentrestant s'anava cantant.
[314] Per a més informació sobre el gènere de *llegum*, cf. apartat 2.1.1.1 del capítol de Morfologia.
[315] A tots els pobles un *doble* era una mesura equivalent a uns 10-15 kg. que servia per a mesurar el gra (cereals, olives...) i que es crea a partir del sintagma *doble decàlitro*.
[316] Aquest expressió s'usava quan no s'havia pogut anar a l'era a ventar perquè no feia vent o plovia.
[317] El terme *llaor –llavor* amb caiguda de la labiodental fricativa sonora– s'ha recollit a Bi, Ca, Fi, Ma, Ms, Ml, To, Ull, Va, Vb; *llavor*, a la resta de parlars excepte a Ca, Ms, Ml on usen les dues formes.
[318] Una *quartera* és una mesura que equival a uns 40-50 kg. o, el que és el mateix, a quatre *dobles.* Un *quartà* és també una mesura, més petita que una *quartera*, que equival a un quart d'una *quartera*, és a dir uns 10-15 kg. Per a més informació sobre el diftong àton cf. apartat 1.2.12 del capítol de Fonètica.
[319] Per a més informació sobre aquestes dues variants vegeu anàlisi i comentari d'alguns mots d'aquest mateix apartat.
[320] Per a més informació sobre la vacil·lació entre bategants i vibrants cf. apartat 1.3.2.7 del capítol de Fonètica.
[321] Per a més informació sobre assimilacions cf. apartat 1.4.7 del capítol de Fonètica.
[322] Per a més informació sobre assimilacions cf. apartat 1.4.7 del capítol de Fonètica.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

El fet que el Priorat estigui situat geogràficament a cavall entre el bloc occidental i el bloc oriental del català permet trobar termes lèxics dels dos blocs com ara *aladre* (occidental; Bi, Ca, Cp, Fi, Gu, Ma, Ms, Ml, Vb) i *arada* (oriental; a la resta de localitats) o *panís* (occidental; Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Po, Pr, Tf, To, Va, Vb) i *moresc* (oriental i compartit amb el tarragoní; Co, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Ull). La locució adverbial *a preu fet* (compartida amb el tarragoní i amb el dialecte nord-occidental) és la majoritària a la comarca, encara que en algunes localitats del sud-oest (Be, Cp, Fi, Gu, Mr, Ms, Ml) s'ha recollit *a estall*, variant pròpia del tortosí.

En alguns noms de les eines per treballar la terra es troba una gran varietat de formes lèxiques:

podall llarg	10 variants: *podall llarg*, *podall*, *esbaltrerador*, *falçó de fer abartrers*, *esbaltregador*, *falçó per a fer asbaltrers*, *tallador d'esbarzers*, *falçó*, *volant per a fer abartrers*, *magall*
picassa	8 variants: *magall*, *amagall*, *tallantó*, *aixada*, *aixadó*, *aixadó amb escarpell*, *aixadella amb escarpell*, *aixadelló amb escarpell*
aixada de fer brossa	7 variants: *aixada de fer brossa*, *aixada de boca*, *aixada motxa*, *aixadó*, *aixada ampla*, *aixada brossera*, *aixada de boca ampla*

Els parlars de la Bisbal i Margalef adopten solucions pròpies –compartides amb el nord-occidental– que s'allunyen de la resta de localitats de la comarca en les variants *espona* (petita elevació o escaló de pedres i terra per a defensar la terra de conreu contra les esllavissades; *marge* a la resta de localitats) i *emprimar* (donar la primera llaurada a la terra quan el camp és rostoll; *rompre* o *trencar* a la resta de pobles). El mot *llongues*, en canvi, acosta tots els parlars de la comarca –excepte Bi, Ca, Ma– al subdialecte tarragoní.

A la comarca del Priorat, per designar un tros de terra no conreat, s'usen els mots *perdut, botjar* i *erm*. D'aquest últim mot s'han recollit dues variants fonètiques;[323] *[ɛ]rm*, a Co, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Vb i *[e]rm*, a Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Mr, Ma, Pr, Si, To, Ull, Va. En general, sembla que *erm* designa un tros de terra que durant un període curt de temps no s'ha llaurat o no s'hi ha plantat res, en canvi, quan s'usa el mot *perdut* és per designar un tros de terra abandonat del conreu.

La distribució de les variants fonètiques *forniguer/formiguer* coincideix amb la del mot *forniga/formiga*; *forniguer* a Cp, Co, Gr, Ma, Mo, Si, Po, To, i *formiguer* a la resta de pobles.[324]

El mot *pollegana*[325] ha desplaçat els noms *arada* i *aladre*, ja que, segons alguns informants, la diferència entre l'arada o aladre i la pollagana és que aquest última és un tipus d'arada de forcat, que és la que s'usava majoritàriament al Priorat. El DCVB (I: 300) indica l'etimologia de la forma *aladre*, provinent del llatí ARATRU. La forma més acostada a l'etimologia és *aradre*. Aquesta forma va seguir dues evolucions diferents:

[323] Recasens (1985: 62-63) recull la variant *[ɛ]rm* a la majoria de localitats del Camp de Tarragona però també enregistra *[e]rm* en els pobles més occidentals de la comarca del Baix Camp.
[324] Per a més informació sobre aquestes variants (*forniga, forniguer/formiga, formiguer*) cf. apartat 4.1.6 del capítol de Lèxic.
[325] Alcover (DCVB, VIII: 724) localitza la forma *pollegana* a Lleida, el Priorat, Gandesa, Tortosa i Morella. Recasens (1985: 185) també la recull al Camp de Tarragona i Plaza (1996: 296) a la Conca de Barberà.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

en català occidental, la dissimilació va produir el canvi de la primera *r* en *l* i en va resultar *aladre*; en català oriental la dissimilació va determinar la pèrdua de la segona *r* i en va resultar la forma *arade*, que es va confondre amb els substantius femenins en -*ada*.

Al Priorat la interrupció en un solc per descuit o per haver trobat un obstacle s'anomena *llop, llopada, llobada* o *lloada*. Alcover (DCVB, VII: 51) recull exclusivament la variant en masculí a la comarca del Priorat. Remet a Griera (BDC, XI: 100) per explicar l'evolució del terme: la forma originària era *llomada*, derivada de *llom*, forma que, per la pèrdua de la *m* i la conservació de la *b* del llatí LUMBU, ha esdevingut *llobada*. Segons Alcover, aquest procés fonètic és estrany, completament en desacord amb l'evolució normal dels sons; es podria admetre un canvi així per equivalència acústica, que fos esporàdic, merament dialectal, però no amb una extensió tan gran com la que representa l'àrea de difusió de la forma *llobada*. Coromines (DECat, V: 255), en canvi, pensa que el mot *llobada* deriva de *llop*.

En els mots *panolla* i *panotxa* trobem les variants fonètiques següents: *pan[o]lla* a Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Pb, Pr, Si, Tf, Vb; *pan[ɔ]lla* a Gu, Ull; *pan[o]txa*: Be, Co, Fa, Gr, Ll, Mr, Mo, Pb, Pr, Si, Tf, To, Va; *pan[ɔ]txa* a Bi, Cp, Gr, Ma, Po, Ull, Vb.

El DCVB (IX: 796) recull la forma *sèguil* (Ca, Cp, Gu, Fi, Mr, Ms, Mo, Tf, Va) a Capçanes i *séguel* (Bi, Ma) a Sopeira, Pont de Suert, Sort, Vilaller, Senterada, Pobla de Segur, Lleida, Massalcoreig i les Borges Blanques. A la resta de localitats del Priorat s'ha recollit la variant *sègol*.[326]

La distribució dels mots *cordill* i *cordell* per pobles és la següent: *cordill* a Bi, Cp, Fa, Fi, Gr, Ll, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Si, Ull, Va, Vb, i *cordell* a Be, Ca, Cp, Co, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va. Coromines (DECat, II: 932) indica que el duplicat *cordill/cordell* sembla que ha de ser vell i que la primera forma és la pròpia del Principat.[327]

Altres mots que s'han recollit però que no consten en les llistes anteriors són: *anar al defora* per *anar al tros* (Be, Cp, Gu, Ll, Ml, Ms), *masia* per *mas* (Bi, Ca, Gu, Mr, Ms, Ml, Pr, Si, Ull), *horta* per *hort* (Ml, Pb, Si, Va; encara que als quatre pobles especifiquen que l'*horta* té una extensió més gran que l'*hort*), *abonar* per *escampar fems* (Be, Cp, Fa, Ll, Mr, Ma, Pb, Pr, Tf, To, Ull, Va; *adobar* a Mr i *femar* a Pr). De manera esporàdica, a Co, Pb, Po, Pr i Si també es van recollir els mots *mongeta* i *mongeta tendra* per referir-se al *fèsol* i la *bajoca*. A Torroja i a la Vilella Alta és van recollir els mots *catarana* i *catrana*,[328] respectivament, que són sinònims de *carratell* (bót de fusta d'uns 2 litres on s'hi posa vi o aigua i té un petit galet per on beure). A la comarca del Priorat les eines que s'utilitzaven per segar eren la *falç* i el *volant*, a Be, Ca, Cp, Gu, Ll, Mr, Pr, Va, Vb, però, es va recollir el mot *corbella* (*falç corba* a Pradell), un

[326] En el DECat (VII: 737) es troben les tres variant de SECALE: *segla, séguel* i *sègol* i s'hi indica que "les tres variants es justifiquen segons la fonètica històrica, car en català la A posttònica interna sovint es conserva (*escàlem, galàpet*), però altres cops es perd (*dissabte* i davant *-l* la *e* sol tornar-se *o* (*escàndel>ol*). [...] La forma *séguel* la tinc sobretot a l'Urgellet, Pallars i Ribagorça [...] però deu arribar a les Garrigues, Baix Cinca i Priorat car Arqués nota *ségel* a les Borges (BDLC, VI, 37)". Cubells i Gibert (2004: 271) també la recullen a la Granadella i Satorra (2000: 116) al Vilosell, totes dues localitats garriguenques, i Cubells (2009, I: 320) la recull a la Palma d'Ebre (localitat de la Ribera d'Ebre que limita amb la comarca de les Garrigues).

[327] Coromines (DECat, II: 931) recull la forma *cordell* a Fraga, Tamarit, Tremp, Lleida, Pla d'Urgell, Tortosa, Castelló, València, Alacant i Mallorca. També diu que el mot *cordell* "es tracta de quelcom més fort i gruixut que un mer cordill". Recasens (1985: 191) recull la variant *cordell* a la majoria de localitats del Baix Camp.

[328] Cap obra de referència recull aquests mots amb aquest significat.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

tipus de fals desconeguda a la majoria de localitats de la comarca. Al Priorat són ben conegudes les mesures *quartera* i *quartà*. També s'han recollit, de manera puntual, altres mesures com són una *faneca* (equivalent a mig quartà; Mo, Po, Ull), un *quartó* (més petit que un quartà; *cortó* a Ull) o una *mesureta* (equivalent a un quartà; Ma). *Bancal* és un mot comú a tot el Priorat, però també s'han recollit mots que fan referència a porcions de terreny més petites com ara *rogle* (Cp, Gu, Ms), *quadro* (Gr, Ll, Pr, Po) o *era* (a l'hort; Mo i Po).

Alguns castellanismes recollits en aquest camp semàntic són *cossetxadora*, *espantapájaros* (Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Ms, Mo, Po, Pr; en un intent d'ultracorrecció s'ha recollit a Fi, Gu, Ml i Po el mot *espantamoixons*), *rastrillo* (Pr, Va), *rastrilla* (Be, Gu), *rastillo* (Co). Les parts del carro, per exemple, presenten un nombre prou elevat de castellanismes (igual com en parlars veïns de la Ribera d'Ebre, Cubells 2009, I: 328): *ràdios* (de la roda; a Be, Cp, Fa, Gr, Gu, Ll, Pr), *eje* (de les rodes; a Be, Cp i Po), *freno* (o *topo del freno*), *toldo, riendes/arriendes/ariendes*, etc.

4.1.2 Indústries relacionades amb l'agricultura

4.1.2.1 La vinya

llicorella: *llicorella*: Mo, Pb, To, Va; *llicorell*: Be, Mr, Mo; *llicollell*: Pb, To; *llacorella*: Pb, Ull; *llacorell*: Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Tf; *llacollella*: Pb, Vb; *llacollell*: Po, Vb; *llecorell*: Gr; *racorell*: Co, Pr; *rocarell*: Si (mapa 4/68)[329]

rabassó:[330] *rabassó*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Va, Vb; *ceparró*: Bi, Cp, Gu, Ms, Ull (mapa 4/69)

capadre: *capadre*: Bi, Gr, Gu, Ma, Mr, Ms, Pb, Pr, Si, Tf; *cappadre*: Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Ll, Ml, Mo, Po, To, Ull, Va, Vb (mapa 4/70)

colgat: *arraelat*: Bi, Ca, Fi, Ll, Ma, Ml, Vb; *arrelat*: Co, Fa, Po, Pr, Si; *realat*: Va; *colgat*: Be, Cp, Gu, Mr, Ms, Mo, To, Ull; *colzat*: Gr; *murugó*: Pb; *abocat*: Tf (mapa 4/71)

pampa: *pampa*: Bi, Ca, Co, Fi, Gr, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Si, To, Ull, Va, Vb; *pàmpol*: Be, Cp, Fa, Gu, Mr, Pb, Po, Pr, Tf (mapa 4/72)

espollar: *espollar*: Be, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Tf, Vb; *esporgar*: Co, Pb, Si, To, Ull; *espimpollar*:[331] Bi, Mo, Va; *espampolar*: Po; *esbrotar*: Ml; *esbrostar*: Bi, Ma; *treure el poll*: Pr (mapa 4/73)

esperonar: *esperonar*:[332] Be, Bi, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Pr, Tf; *treure el cavallet*: Co, Mo, Pb, To, Ull; *treure el rebrot*: Ca, Si; *escavallar*: Po; *escapçar*: Va; *espollar*: Vb (mapa 4/74)

[329] Per a fer el mapa més intel·ligible s'ha optat per incloure només la variant recollida en primer lloc.
[330] Soca del cep. El DCVB (III: 117) recull el mot *ceparró* amb aquest significat al Penedès i al Camp de Tarragona.
[331] A la Bisbal, la Morera i la Vilella Alta, dels brots que es treuen de la soca se'n diuen *pimpolls*.
[332] A tots els pobles on s'ha recollit el mot *esperonar*, dels brots que creixen entre fulla i fulla se'n diuen *esperons*.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

espampar:	*espampar*: Bi, Ca, Co, Gr, Ll, Ma, Ms, Ml, Si, To, Va, Vb; *espampolar*: Be, Cp, Gu, Mr, Mo, Pb, Pr, Tf; *espuntar*: Fa, Fi, Po; *despampar*: Ull (mapa 4/75)
caranyena (classe de raïm):	*caranyena*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Po, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *carinyena*: Cp, Fa, Gr, Ll, Mr, Ma, Pb, Pr, Vb (mapa 4/76)
gatoll:[333]	*gatoll*: Be, Cp, Co, Fa, Mr, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull; *carroll*: Bi, Ca, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Va, Vb (mapa 4/77)
esgatollar:	*esgatollar*: Be, Cp, Co, Fa, Mr, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull; *escarrollar*: Bi, Ca, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Va, Vb (mapa 4/77)
rapa:	*rapa*: Be, Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Mr, Ms, Mo, Pr, Tf; *raspa*: Fi, Ll, Ml, Mo, Pb, Po, Si, To, Va, Vb; *barrusca*: Bi, Ca, Ma, Ull (mapa 4/78)
esfarfalat:	*despullat malament*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Va; *escarrat*: Fi, Vb; *esfalat*: Ml; *esfarfalegat*: Gu; *escorregut*: Ull (mapa 4/79)
pinyol:	*pinyol*: Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To, Ull, Va, Vb; *gra*: Be, Fa, Mr, Ma, Ms, Si; *granilló*: Gu (mapa 4/80)
espessigar:	*espessigar*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *pessigar*: Gr, Si; *pissigar*: Mo (mapa 4/81)
podall:	*podall*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, Ull, Va, Vb; *podadora*: Gr, Ms, Pb, Po, Tf, To, Va (mapa 4/82)
tapa (d'espart):	*tapa*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *tapadora*: Fa, Gu, Po (mapa 4/83)
cistella de vermar:	*cistell*: Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Mr, Pb, Pr, Si, Ull, Va, Vb; *cistella de vermar*: Be, Fi, Gr, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, To; *cistell vermador*: Bi, Cp, Tf, Ull; *cistell de vermar*: Ms (mapa 4/84)
sindicat:	*sindicat*: Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *sendicat*: Be, Bi, Cp, Ma (mapa 4/85)
trull:	*trull*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Vb; *cup*: Co, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va (mapa 4/86)
trascolar (el vi):	*trescolar*: Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Si, Tf; *trascolar*: Ll, Ms, Ml, Po, Pr, To; *tresbalsar*: Be, Bi, Gu, Ms, Mo, Pb, Va, Vb; *trasbalsar*: Cp, Co, Ml, Pr, Ull (mapa 4/87)

[333] A tot el Priorat, el mot *gatoll* o *carroll* designa tant una porció d'un raïm que conté alguns grans com un penjoll de raïm, especialment de raïm tardà, que els veremadors deixen al cep perquè encara no és madur o es cull i s'aprofita per a fer vinagre.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

baixos (del vi):	*solatge*: Cp, Co, Fa, Fi, Mr, Ml, Mo, Si, Tf, To, Vb; *baixos*: Be, Gr, Gu, Ll, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Ull, Va; *solada*: Bi, Ca, Ma (mapa 4/88)
vin blanc:	*vin blanc*: Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, To, Ull, Va, Vb; *vi verge*: Be, Cp, Co, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Si, Tf (mapa 4/89)

Les dues classes de raïm més cultivades al Priorat són la *garnatxa* i la *carinyena* però també s'han recollit en alguns pobles altres noms de classes de raïm que es plantaven o s'havien plantat històricament (encara que només fos pel consum propi) que s'indiquen en el quadre següent:

Pobles	Classes de ceps i raïms conreats al Priorat
Cp, Co, Gu, Ms, Mo, Po, Si, To, Va	*trepat* (*trobat* a Cp, Ms): raïm negre o blanc, de pell fina i gust molt dolç.
Be, Co, Gr, Gu, Ll, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, Va, Vb	*picapoll*: raïm negre o blanc, de pell molt prima i tendra i molt saborós.
Ca, Cp, Co, Pb	*alicantí*: raïm blanc, de gra gros, tendre i cruixent.
Co, Va	*mandó*: raïm negre, molt abundant els primers anys i molt poc productiu després.
Co, Gr, Pb, Va	*malvasia*: raïm blanc de gust molt dolç.
Co, Mo	*gat negre*: raïm negre de gra gros i de poca qualitat.
Bi, Pb	*carrega-rucs* (*afartapobres* a Ull): raïm blanc de gra gros i de poca qualitat.
Co, Po	*colló de gat* (*bec de gall* a Pb): raïm negre de gra llargarut i caragolat.
Co, Pb	*ullerol*: raïm blanc primerenc que per Sant Jaume ja és madur.
Co, Po, Va	*grumet*: raïm negre o blanc, molt tendre i bo.
Ms, Ml, Ull	*ull de llebre*: raïm blanc de color groguenc amb un pic negre a l'ull, regular per a menjar i per a fer vi.
Be, Cp, Ml, Mo, Pb, Po, To, Va	*pansal*: raïm molt dolç, però més bo per a assecar-lo i fer-ne panses que per a menjar-lo quan és fresc.

Per a desginar una persona que ha begut molt alcohol, a banda de la forma *borratxo*, també s'han recollit un bon nombre de variants que es recullen en el següent quadre:

	borratxo		borratxo
Be	anar content anar alegre	Ms	anar pet
Bi	anar tarumba	Ml	anar engatat
Ca	anar begut anar de tort anar de canto	Mo	anar begut anar torrat anar gat

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Cp	anar a tomballons no anar sol anar trompa	Pb	anar calent anar content anar picat anar begut anar alegre anar torrat anar mamat portar una turca portar un pet
Co	anar encaputxat anar empinat anar cego anar empitorrat anar begut anar torrat	Po	portar un perdigó a l'ala anar begut anar xispat anar tou no anar sol anar engatat anar content portar una trumfera
Fa	anar calent anar pet anar trompa	Pr	anar gat anar trompa
Fi	anar pet anar ensofrat anar tocat de l'ala	Si	anar encaputxat anar mig tocat anar torrat anar tort
Gr	anar begut anar pet portar una turca	Tf	anar torrat anar trompa
Gu	anar mamat aixecar massa el colze arrossegar l'ala anar tocat	To	anar com una cuba anar de tort anar pitofa (una dona)
Ll	anar trastocat anar content anar begut anar trompa	Ull	anar tocat de l'ala portar un perdigó a l'ala anar alegre anar begut anar engatat
Mr	anar torrat anar tocat	Va	anar begut anar pet estar a la vela
Ma	anar torrat	Vb	anar torrat

Llista de noms comuns

vinya	*macabeu*	*mares* (de la bóta)
vinya vella	*gra*	*doga* (de la bóta)
cep	*vermar*	*cèrcol* (de la bóta)
cep emparrat	*verema*	*aixeta* (de la bóta)
empeltar	*vermador*	*càrriga*[334]

[334] A totes les localitats de la comarca una *càrriga* equivalia a la quantitat de raïm que cabia en dues portadores, on s'hi podia posar aproximadament uns 60 kg. de raïm a cada una, per tant, una *càrriga* acostumava a oscil·lar entre els 100 i 120 kg. de raïm.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

podar
espodassar[335]
sarment
brocada
borró
borronar
parra
raïm
raïm negre
raïm blanc
granatxa[337]
granatxa blanca
moscatell
cooperativa[340]
remolc
abocar
tallar
portadora
cornalera
cimaler[336]
premsa
premsar
cofí
cossiol
fermentar, bullir
most
bóta
tina
bocoi
bót
taverna
mistela
vi
vi tèrbol
vi picat
vi dolç
vi ranci
vi blanc
vi rosat[338]
vi negre[339]

Mostra de solucions compartides amb variació fonètica

mallol/maiol[341]
covi/cove[343]
piar/*pisar*[342]
brisa/bria[344]

Anàlisi i comentari d'alguns mots

Les diverses formes lèxiques que es recullen en aquest camp semàntic il·lustren la situació de transició de la comarca del Priorat entre el bloc occidental i el bloc oriental del català. D'aquesta manera es troben paral·lelismes amb el nord-occidental en

[335] *Espodassar* és el mot que s'utilitza al Priorat per designar una acció que es feia a l'hivern, abans de la poda, i que consistia en tallar alguns sarments del cep per poder llaurar millor la terra.
[336] El DCVB (IX: 810) recull el mot *cimaler* a Falset, Gandesa, Elx i Mallorca.
[337] Per a una explicació detallada de l'origen del mot *granatxa* vegeu Veny (1991: 53-54).
[338] Veny (1991: 60) observa que la designació *vi rosat* és d'introducció moderna; "Més modern sens dubte és el *vi rosat*, procedent del most de raïms blancs i negres, però fermentat sense la brisa; deu constituir un calc del fr. *rosé*."
[339] Sobre el sintagma *vi negre*, Veny (1991: 58-59) fa la següent observació: "[...] en català hem assistit a una substitució de *vi vermell* per *vi negre*. Quin factor pot haver-hi contribuït? Al meu parer, la clau del canvi radica en l'estreta relació que es dóna entre el nom del raïm i el del vi: *macabeu* és el nom d'un raïm (i d'un cep) i del vi que se n'extreu; igualment *moscatell, garnatxa, carinyena,* etc. Ara bé, la contraposició més general que es fa dels raïms segons el color dels grans és *raïm blanc* o *raïm negre*, distinció que es repeteix, amb poques excepcions, en els noms de les varietat: *garnatxa blanca / garnatxa negre, picapoll blanc / picapoll negre, moscat blanc / moscat negre, valencí blanc / valencí negre, verdiell blanc / verdiell negre*, etc. Si a *raïm blanc* correspon *vi blanc*, a *raïm negre* correspondrà *vi negre* (o a *raïm vermell, vi vermell*).
[340] A la Torre de Fontaubella també s'ha recollit la variant *comprativa*.
[341] Per a més informació sobre la lateral palatal cf. apartat 1.3.2.1 del capítol de Fonètica. Cubells (2009, I: 328) recull *mallol* a la majoria de localitats de la Ribera d'Ebre i *maiol* a Flix. Plaza (1996: 279-280) recull *mallol* a Vilanova de Prades i *maiol* a la resta de la Conca de Barberà.
[342] Per a més informació sobre la caiguda de l'alveolar fricativa sonora /z/ en posició intervocàlica cf. apartat 1.3.4.1 del capítol de Fonètica. El DCVB (VIII: 550) recull la forma *piar* al Pla d'Urgell, la Segarra i el Priorat. Recasens (1985: 212) també recull aquesta variant a Prades (Baix Camp), l'ALDC (V, mapa 966) a la Febró (Baix Camp) i Cubells (2009, I: 329), a Darmós, Garcia i la Serra d'Almos (Ribera d'Ebre).
[343] Per a més informació sobre el tancament de /e/ en [i] cf. apartat 1.2.5 del capítol de Fonètica.
[344] Per a més informació sobre la caiguda de l'alveolar fricativa sonora /z/ en posició intervocàlica cf. apartat 1.3.4.1 del capítol de Fonètica.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

mots com *pampa* (fulla del cep; *pàmpol* a Be, Cp, Fa, Gu, Mr, Pb, Po, Pr, Tf) i *barrusca* (a Bi, Ca, Ma, Ull per designar el raïm despullat de grans). A la resta de poblacions la forma usada és *rapa/raspa*, compartida amb el valencià. En canvi, és tortosina la variant *carroll* (Bi, Ca, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Va, Vb) que comparteix ús al Priorat amb la forma tarragonina *gatoll* (a la resta de localitats).[345]

Per designar la roca pissarrenca de gra molt fi, generalment de color negre blavós, i que es divideix fàcilment en fulls plans, al Priorat, s'han recollit 10 variants fonètiques diferents; *llicorella, llicorell, llicollell, llacorella, llacorell, llacollella, llacollel, llecorell, racorell, rocarell.* El *carinyena* és una de les classes de raïm més preuades a la comarca, a la majoria de pobles, però s'ha recollit la forma amb assimilació vocàlica *caranyena* (Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Ms, Ml, Mo, Po, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *carinyena* a la resta).[346]

També trobem un alt nombre de variants lèxiques per referir-se als processos i operacions que es fan al cep perquè creixi i doni bons fruits:

espollar[347]	7 variants *espollar*, *esporgar*, *espimpollar*, *espampolar*, *esbrotar*, *esbrostar*, *treure el poll*
esperonar[348]	6 variants *esperonar*, *treure el cavallet*, *treure el rebrot*, *escavallar*, *escapçar*, *espollar*
espampar[349]	4 variants *espampar*, *espampolar*, *espuntar*, *despampar*

La distribució per pobles de totes aquestes variants coincideix en bona part amb la informació recollida per Navarro (2000a: 81 i 82) encara que difereixen algunes solucions.

	Navarro (2000a)	ALPri
espollar	*treure el brot* (Bi; m. 54)	*espimpollar, esbrostar* (Bi; m. 4/73)
	esbrostar (Ca; m. 54)	*espollar* (Ca; m. 4/73)
	espampolar (Co; m. 54)	*esporgar* (Co; m. 4/73)
	esporgar (Mo; m. 54)	*espimpollar* (Mo; m. 4/73)
	espollar (Pr; m. 54)	*treure el poll* (Pr; m. 4/73)
esperonar	*esbrostar* (Bi; m. 55)	*esperonar* (Bi; m. 4/74)
	espimpollar (Vb; m. 55)	*espollar* (Vb; m. 4/74)
	espampar (Co; m. 55)	*treure el cavallet* (Co; m. 4/74)
	espambolar (Po; m. 55)	*escavallar* (Po; m. 4/74)
	espollar (Ca, Ma, Va; m. 55)	*treure el rebrot* (Ca; m. 4/74), *esperonar* (Ma; m. 4/74), *escapçar* (Va; m. 4/74)
	treure el cavallet (Si; m. 55)	*treure el rebrot* (Si; m. 4/74)

[345] Cubells (2009, I: 328) recull la forma *carroll* a la majoria de localitats de la Ribera d'Ebre. També la recull Navarro (1996, I: 208) a la Terra Alta. Recasens (1985: 189) recull la variant *carroll* a les localitats més occidentals del Baix Camp, mentre que a la resta de pobles del Camp de Tarragona enregistra la forma *gatoll*.

[346] Per a una explicació detallada de l'origen del mot *carinyena* vegeu Veny (1991: 54-55).

[347] Aquesta és la primera operació que es realitza al cep de cara a la primavera i consisteix en treure els brots i rebrots de la soca per només deixar-ne dos, que anomenen *brocada* i *capadre*, que són els que trauran el raïm.

[348] Aquesta és la segona operació que es realitza al cep després d'*espollar* i consisteix en treure els brotets que surten entre fulla i fulla del cep.

[349] Aquesta és la tercera operació que es pot realitzar al cep que consisteix en treure algunes fulles i rebrots més per així aclarir el cep.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Tot i que el mot *borró* és comú a tots els parlars del Priorat, els informants coincideixen en el fet que és una paraula que s'utilitza només per a designar la gemma que conté el futur brot d'un cep. Quan designa el futur brot d'un altra arbre o planta es poden utilitzar els següents mots: *nus* a Co, Fa, Gr, Gu, Ma, Pr, To, Ull, Va; *ullet* a Ca, Gr, Va; *grifo* a Bi, Ma; *grifoll* a Tf; *botó* a Mr i *mugró* a Ull.

El *vin blanc* (recollit a Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, To, Ull, Va, Vb) és un vi fet de raïm negre que no ha fermentat amb la brisa perquè el separen d'aquesta abans de bullir. Això fa que tingui un color vermellós, entre blanc i negre, i quedi un vi amb un punt de dolç. Es prenia com a vi de postre o per acompanyar amb una *torrada* (llesca de pa amb oli). Aquest mateix vi és el que es feia servir per a la missa. En la majoria de parlars assenyalats, el sintagma *vin blanc* apareix en la cançó del tronc de Nadal ("caga torrons i pixa *vin blanc*").

Altres mots que s'han recollit però que no consten en les llistes anteriors són:[350] *vi apuntat* per *vi picat* (Co, Si, Ull), *vi de missa* per *vi verge* o *vin blanc* (Be, Fi, Mr, Pb, Po) *carga* per *càrriga* (Bi, Co, Fa, Ma, Ull; *càrrega* a Gr, Ml), *pòsit* per *solatge* (d'introducció moderna a Fa, Fi, Mo, Va; *impòsit* a Bi, Ms) o *piador* (estri per piar; a Be, Cp, Fa, Gu, Mr, Ms, Pr, Tf i *piot* a Gr).[351]

El lloc on antigament s'anava a beure vi era la *taverna*, al Priorat, però, també era usual el que a la Vilella Alta anomenen *anar a seguir cellers*, que consistia en anar de celler en celler del poble i anar provant el vi de cada celler. Per a descriure aquesta mateixa acció, a la Morera es va recollir l'expressió *anar a aixecar el ruc.* A la majoria de pobles de la comarca també s'ha recollit la parèmia següent: *Ai mallol! Quan siràs vinya?*, que els pagesos usaven per referir-se al cep jove amb l'esperança que aviat creixés i pogués donar fruit. I fent referència a l'època de l'any que el cep comença a brotar també s'ha recollit aquesta altra fórmula rimada; *Per Sant Josep, lo brot al cep.* A Cornudella, parlant de la *mistela*, un informant explica la següent llegenda:

> Fa molt de temps, un rei va organitzar un concurs de vins. L'home que fes lo vi més bo s'emportaria com a premi la filla del rei, la princesa. Quan lo rei ja havia provat molts vins va arribar un home que va deixar provar al rei la mistela. El rei va dir que era el vi més bo que havia provat mai i l'home va dir: "Si t'agrada la mistela, per mi és la damisela"

4.1.2.2 L'oliver

oliver bord:	*bord*: Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *bordís*: Fa, Gr, Ll; *bordissot*: Bi (mapa 4/90)
arrel:	*arrel*: Cp, Co, Fa, Gr, Mr, Ms, Pb, Pr, Si, Ull, Vb; *rel*: Be, Bi, Cp, Gr, Ma, Mo, Pb, Si, Tf; *rael*: Bi, Ca, Fi, Ll, Ma, Ml, To, Va, Vb; *arrael*: Gu, Ll, Ml, Po (mapa 4/91)
escorça:	*escarrotxa*: *–escarr[ɔ]txa*: Be, Cp, Fa, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Pr, Tf i *escarr[o]txa*: Vb–; *carr[ɔ]txa*: Fa, Gr, Po;

[350] Algunes solucions que s'inclouen en l'apartat d'Anàlisi i comentari d'alguns mots no apareixen ni en l'inventari de variants lèxiques ni en la llista de mots comuns, això és perquè o bé són formes que no s'han pogut recollir en la totalitat de localitats de la comarca, o bé perquè s'ha considerat que eren mots d'introducció moderna i, sempre que es comptava amb una variant pròpia de la comarca s'ha optat per incloure aquesta última en l'inventari de formes lèxiques.

[351] Plaza (1996: 293) també recull el mot *piador* a Vilanova de Prades (La Conca de Barberà).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

	escorça: *–esc[ɔ]rça* a Bi, Ca, Co, Fi, Ma, Mo, Pb, Si, To, Ull, Va i *esc[o]rça* a To, Ull (mapa 4/92)
esqueixar:	*esqueixar*: Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Si, Tf, Va, Vb; *esquixar*: Bi, Gr, Po, To, Ull; *esquinzar*: Gu; *esguinzar*: Pr (mapa 4/93)
mostra:	*rapa*: Ca, Cp, Co, Gu, Ll, Mr, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *mostra*: Be, Bi, Fa, Fi, Gr, Ma, Ms, Ml (mapa 4/94)
anar a collir olives:	*anar a collir aulives*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb; *anar a l'auliva*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To, Va, Vb; *anar a fer aulives*: Cp, Fa, Gu, Ms, Ml (mapa 4/95)
cavall (de collir olives):	*cavallet*: Fa, Gr, Ll, Mr, Ml; *cavall*: Cp, Gu, Pr, Tf, To, Va, Vb; *banc*: Bi, Ca, Co, Fi, Ma, Si; *escaler*: Be, Mo, Pb, Po, Ull; *escala de tres peus*: Ms (mapa 4/96)
sarpeta (de collir olives):	*sarpeta*: Be, Bi, Fi, Gr; *rasclet*: Co, Si; *rascleta*: Fa; *risclet*: Cp, Gu; *raspa*: Mo, Ull; *raspeta*: Ca, Ll, Vb; *rasqueta*: Pr; *pinta*: Ma, Ml, Pb; *escarrador*: Mr, Ms; *cullidor d'aulives*: Va; *màquina/maquineta de collir aulives*: Bi; *arqueta:* Po, Tf, To (mapa 4/97)
escarrar:	*escarrar*: Be, Bi, Cp, Fa, Gr, Gu, Mr, Ms, Ml, Tf, Va; *pentinar*: Ca, Co, Fi, Ll, Ma, Pr, Si, Vb; *collir*: Mo, Pb, Po, To, Ull (mapa 4/98)
porgador:	*porgador*: Be, Cp, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Pr, Si, Tf, To, Va, Vb; *tirador*: Bi, Ca, Fi, Ma; *triador*: Co, Po, Ull (mapa 4/99)
sansa:	*sansa*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To, Va, Vb; *pinyolada*: Co, Mo, Pb, Si, Ull (mapa 4/100)
paella:	*paella*: Bi, Ca, Cp, Gu, Ms, Ml, Pr, Tf; *plegador*: Co, Fa, Gr, Ll, Mr, Si, To; *llegidora*: Co, Pb, Va; *plat*: Fi, Ms, Mo; *espàtua*: Be, Po, Vb; *llauseta*: Ma, Ull (mapa 4/101)
cassa:	*cassa*: Co, Pb, Po, Si, To; *casso*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Gu, Ml, Tf, Ull, Vb; *cassó*: Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Pr, Va (mapa 4/102)
clotxa:	*clotxa*: a tots els pobles; *clotxina*: Bi, Ca, Ma; *cantó de pa*: Cp, Fa, Ll, Pb; *cantó amb arengada*: Gu, Mr, Ms, Ml (mapa 4/103)

Encara que a la comarca del Priorat la varietat d'oliva que més abunda és l'*arbequina*, també s'han recollit en alguns pobles altres noms de classes d'olives que es cultiven per al consum propi i que s'indiquen en el quadre següent:

Pobles	Classes de olivers i olives conreats al Priorat
Be, Bi, Ca, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Mo, Pb, Pr, Tf, To, Ull, Va	*rojal*: és llarguera, mitjancera, de color vermellós, bona per fer oli, però no gaire per a menjar.
Be, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Ms, Ml, Pb, Va, Vb	*sevillana*: varietat relativament grossa, procedent d'Andalusia, generalment llarguera, verda, bona per a menjar, però poc productiva d'oli.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Mr, Ms, Ml, Pr, Vb	*farga*: és negra, llarguera i no gaire grossa, bona principalment per a oli, però no per a menjar, perquè té molt de pinyol.
Be, Ca, Cp, Co, Mo, Pb, Si	*grossal* o *grossa*: és rodona, grossa de color morat fosc molt bona tant per menjar com per fer-ne oli.
Cp, Gu, Mr	*morruda*: és rodona, de color negre i amb un bequet a l'extrem.

Llista de noms comuns

oliver	*brotar*	*molí*
arbre	*oliva*	*moldre*
soca	*arbequina* (classe d'oliva)	*cofí*
tronc	*collita*	*morca*[352]
rama	*borrassa*	*basseta*
fulla	*cabàs*	*barral*
buscall	*sac*	*gerra*
esporgar	*parar* (el sac)	*rosta*[353]
brot	*oli*	

Anàlisi i comentari d'alguns mots

Per designar l'oliver bord, al Priorat s'usa el terme *bord* a la majoria de localitats, però també s'ha recollit la variant tortosina *bordís* a Falset, Gratallops i el Lloar (*bordissot* a la Bisbal).[354] També són variants pròpies del tortosí els mots *cofí* (recollit a tots els pobles de la comarca) i *sansa* (pinyolada de les olives; recollit a la majoria de localitats excepte a Cornudella, Siurana i Ulldemolins on és *pinyolada*).[355] El mot *mostra* (flor de l'oliver), propi del valencià, es recull a Be, Bi, Fa, Fi, Gr, Ma, Ms, Ml mentre que a la resta de pobles és *rapa*.[356]

L'*escarrotxa* (amb les variants *escarr[ɔ]txa, escarr[o]txa* i *carr[ɔ]txa*) és el mot que s'usa a la majoria de pobles del Priorat per designar l'escorça d'un arbre. Malgrat que aquesta és la forma genuïna, a la meitat de les localitats de la comarca s'ha recollit la variant normativa *escorça.* A Be, Ca, Co, Ll, Mr, Ml, Pb, Po, Si, Tf les formes *escarrotxa* i *escorça* s'usen per designar l'escorça del pi (més gruixuda), en canvi, s'ha recollit la forma *pell* per a referir-se a l'escorça (més prima) d'altres arbres.

Els mots *rama, esporgar, brot, brotar, cabàs* i *moldre* s'han recollit a tots els pobles de la comarca. Tot i així, durant les entrevistes es van recollir també altres

[352] A Porrera també es va recollir la variant fonètica *molca*. A Ca, Fa, Gr, Mr, Ms i Pb expliquen que la morca s'aprofitava per a fer sabó.
[353] Llesca de pa torrat i mullat dins el primer oli al mateix molí. Alcover (DCVB, IX: 590) recull aquest mot amb aquest mateix significat a Igualada, Lleida, el Vendrell i el Camp de Tarragona.
[354] Cubells (2009, I: 331) recull la variant *bordís* a alguns pobles de la Ribera d'Ebre i *bordissot*, a la Serra d'Almos. Recasens (1985: 185) també recull el mot *bordís* a Pratdip (Baix Camp) i Navarro (1996, I: 210) enregistra la mateixa forma a la majoria de localitats de la Terra Alta.
[355] A la veïna comarca de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 333) i a la Terra Alta (Navarro 1996, I: 211) s'usa la variant *sansa*. Recasens (1985: 219) recull la mateix forma en algunes localitats occidentals de la comarca del Baix Camp. A la Conca de Barberà (Plaza, 1996: 294), en canvi, ja només es recull el mot *pinyola.*
[356] El mot *mostra* (flor de l'oliver) s'ha recollit a la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 334), a la Terra Alta (Navarro 1996, I: 211) i a l'Urgell (DCVB, VII: 621). A la Conca de Barberà (Plaza 1996: 300) i a Prades (Recasens 1985: 215) s'enregistra el terme *rapa.*

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

formes com *branca* (a Ca, Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Si, Ull, Va). De l'acció d'esporgar també se'n pot dir *aclarir* (a Co, Mr, Pb, Tf), *escapçar* (a Gu, Tf, Ull), *coronar* (a Po) i *escoronar* (a Be); el branquilló tendre o *brot* comparteix ús amb *brosta* a Bi, Ma, Po i l'acció de treure brots (*brotar*) també es pot dir *brostar* a Ma i Ull. A Ca, Po i Pr del *cabàs* també en diuen *senalló*. A Bi, Ca, Gr, Ll, Ma, Mo, Pr, Tf, Va, Vb es recull el mot *xafar* amb el significat de *moldre.*

Al Priorat, els sintagmes *anar a collir aulives, anar a l'auliva* i *anar a fer aulives* designen l'acció d'arrencar de l'oliver les olives. En relació amb el conreu de les olives, a Marçà es va recollir la parèmia següent: *"Si per Sant Pere vas a l'aulivar i veus una auliva aquí i una auliva allà, ves cap a casa que collita hi haurà."*

Al Priorat, la maneta de fusta amb sis o set pues –semblant a un rasclet de mà– que serveix per a collir olives té dotze noms diferents: *sarpeta* a Be, Bi, Fi, Gr; *rasclet* a Co, Si; *rascleta* a Fa; *risclet* a Cp, Gu; *raspa* a Mo, Ull; *raspeta* a Ca, Ll, Vb; *rasqueta* a Pr; *pinta* a Ma, Ml, Pb; *escarrador* a Mr, Ms; *cullidor d'aulives* a Va; *màquina/maquineta de collir aulives* a Bi; *arqueta* a Po, Tf, To. *Pinta, raspa* i *raspeta* són variants compartides amb el lleidatà, *escarrador* és un mot propi del tortosí i *sarpeta, rasclet, rascleta, risclet, rasqueta* i *arqueta* són formes que Alcover no recull amb aquest sentit.[357]

L'acció de collir olives té tres noms diferents a la comarca: *escarrar* (terme propi del subdialecte tortosí) a Be, Bi, Cp, Fa, Gr, Gu, Mr, Ms, Ml, Tf, Va; *pentinar* a Ca, Co, Fi, Ll, Ma, Pr, Si, Vb, i el genèric *collir* a Mo, Pb, Po, To, Ull.

Les entrades del qüestionari *batre (les olives)* i *bastó de batre* van quedar en blanc a tots els pobles perquè segons tots els informants enquestats al Priorat les olives no es baten. La classe d'oliver que més abunda a la comarca és l'arbequí, que fa una oliva de mida petita que s'ha de collir amb el rascle de collir olives o amb les mans. L'operació de batre l'oliver, doncs, no s'ha dut a terme mai, ja que si es baten les olives no cauen totes i en queden moltes a dalt de l'arbre.

El receptacle que servia per separar les olives de les fulles i les rametes és diu *porgador* a la majoria de pobles de la comarca del Priorat. A Co, Po i Ull es recull el mot *triador –tirador* a Bi, Ca, Fi, Ma–, variant que té a veure amb la funció de l'eina: triar les olives de les fulles i rametes.[358]

A la comarca del Priorat, el recipient de poca fondària que serveix per treure l'oli de la pica sense agafar els baixos té set noms: *paella* a Bi, Ca, Cp, Gu, Ms, Ml, Pr, Tf; *plegador* a Co, Fa, Gr, Ll, Mr, Si, To; *llegidora* a Co, Pb, Va; *plat* a Fi, Ms, Mo; *espàtua* a Be, Po, Vb; *llauseta*: Ma, Ull. Les variants *paella* i *plegador* són variants lèxiques no documentades amb el sentit que se'ls dóna a la comarca del Priorat, només Cubells (2009, I: 332) recull aquestes formes en algunes localitats de la Ribera d'Ebre amb el mateix signficat.[359] Navarro (2012: 173) diu que el mot *llegidora* "deriva, com fàcilment es pot deduir, del verb *llegir* en el sentit etimològic de «distingir», «destriar».'"[360] Sobta que en el mot *llauseta* es conservi el diftong *au* i no hagi

[357] Cubells (2009, I: 332) també recull les variants *sarpeta, rascleta, rasqueta* en algunes localitats de la Ribera d'Ebre.

[358] Cubells (2009, I: 332) recull el mot *porgador* a la majoria de pobles de la Ribera d'Ebre, Navarro (1996, I: 210) a algunes localitat de la Terra Alta i Plaza (1996: 297) a la Conca de Barberà. Vilà (1991: 39) recull la forma *triador* a Prades i la Selva del Camp (Baix Camp). El DCVB (X: 301) enregistra la variant *tirador* a Massalcoreig; també es pot localitzar a la localitat garriguenca de la Granadella (Cubells i Gibert 2004: 272) i a la Palma d'Ebre (Cubells 2009, I: 332).

[359] Alcover recull *plegadora*, en femení i amb aquest sentit, a la Segarra i Tortosa (DCVB, VIII: 663).

[360] Al Baix Camp el terme *llegidora* és –o era– usual, a més de Cambrils, a les Borges, Castellvell, Montbrió i Riudecanyes; a l'Alt Camp: a Cabra, Picamoixons i la Riba; al Tarragonès: a la Canonja i al Morell (Recasens 1985: 205). A la comarca de la Ribera d'Ebre, *llegidora* és present a Benissanet

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

monoftongat, com és habitual en català –*lloseta*. Cap obra de referència recull aquesta variant amb aquest significat.[361]

De la pica o dipòsit on s'arreplega l'oli que surt de la mòlta de les olives se'n diu *basseta* a tots els pobles del Priorat. A Fi, Gr, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Si, To, Va també es va recollir la variant *nau*, paraula masculina i gairebé sempre usada en plural (*los naus*). El DCVB (VII: 715) també recull el significat d'aquesta forma al Priorat, encara que no assenyala que el gènere del mot és masculí.

S'han recollit cinc maneres diferents per designar l'oli que brolla de la pasta abans de premsar-la o amb una pressió molt petita, sense haver estat en contacte amb l'aigua calenta: *oli verge* a Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ml, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *oli nou* a Be, Gr, Pb, Ull; *lo primer raig* a Co, Fa, Gr, Mr; *oli del raig* a Mr, Mo; *lo primer oli* a Bi, Gu, Ll, Pb.

A tots els pobles de la comarca s'ha recollit el mot *clotxa* –alternant amb *clotxina* a Bi, Ca, Ma– per designar el menjar consistent en un cantó de pa abuidat i ple de tomaca, ceba, alls escalivats, una arengada i un raig d'oli. Tot i que totes les localitats saben què és una *clotxa* i n'han menjat, totes coincideixen en l'observció que no és un menjar típic del Priorat sinó de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 333) i la Terra Alta (Navarro 1996, I: 210). La variant *clotxa*, doncs, sembla que podria ser un mot d'introducció recent, amb la qual actualment es fa propaganda d'aquest menjar típic que, a la comarca veïna de la Ribera d'Ebre, ja compta amb unes jornades gastronòmiques anuals. Així doncs, podria ser que les formes *cantó de pa* (Cp, Fa, Ll, Pb) i *cantó amb arengada* (Gu, Mr, Ms, Ml) fossin les solucions genuïnes.[362]

4.1.2.3 El blat

segó:	*segó*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To, Va, Vb; *segon*: Co, Mo, Pb, Si, Ull (mapa 4/104)
lliurador:	*llaurador*: Be, Ca, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Pb, Po, Pr, Tf, To, Va, Vb; *lliurador*: Bi, Cp, Co, Fi, Ma, Ml, Mo, Si, Ull (mapa 4/105)
llevat	*llevat*: a tots els pobles; *rent*: Ca, Co, Fi, Ma, Si, To, Ull, Va (mapa 4/106)
pastisser:	*pastisser*: Be, Bi, Ca, Co, Cp, Gr, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To, Ull, Vb; *forner*: Fa, Fi, Mr, Pb, Si, Va (mapa 4/107)
crostó:	*crostó*: Be, Co, Fi, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Si, Tf, Va[363], Vb; *cantó*: Ca, Cp, Fa, Gu, Mr, Pb, Po, To, Ull, Va; *punta*: Gr, Pr; *mugró*: Bi (mapa 4/108)
sola:	*sola*: Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *solera*: Bi, Ms[364] (mapa 4/109)

(Cubells 2009: 332); a la comarca de la Terra Alta: a Caseres, Horta de Sant Joan, Prat de Compte i a Vilalba dels Arcs (Navarro 1996, I: 210). Plaza (1996: 276) també recull el mot *llegidora* a la Conca de Barberà.

[361] El doctor Pere Navarro, en conversa privada, formula la hipòtesi que el mot *llauseta* podria ser un occitanisme.

[362] Alcover (DCVB, III: 223) només recull aquest mot al Camp de Tarragona (també Recasens 1985: 231).

[363] A la Vilella Alta tenen dues formes per designar l'extrem del pa segons si és d'un *pa redó* o d'una *barra*; *crostó* i *cantó*, respectivament.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

pa besat:	*pa besat*: Cp, Co, Gr, Si, Vb; *bessons*: Be, Gu, Ma, Mo, Pr, Ull; *s'han besat*: Ca, Fa, Fi, Ll, Mr, Ms, Po, Tf, To; *s'han fet un petó*: Ml, Pb, Va; *pa embessonat*: Bi (mapa 4/110)
pa sec:	*pa sec*: Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Si, Tf, To, Ull, Va; *pa eixut*: Fa, Mr, Vb; *pa dur*: Be, Ll, Pr (mapa 4/111)
pa redó:	*pa redó*: Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Mo, Ml, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *pa de pagès*: Be, Bi, Ms; *pa*: Ca, Ll, Mr, Ma, Pb (mapa 4/112)
pa moreno:	*pa moreno*: Be, Bi, Cp, Co, Gu, Ma, Ml, Mo, Po, Pr, Si, To, Vb; *pa integral*: Ca, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ms, Pb, Tf, Ull, Va (mapa 4/113)

Llista de noms comuns

molí	*llesca*	*pa tou*
farina	*rosegó* (de pa)	*pa florit*
pastera	*ull del pa* (o *pa ullat*)	*barra*
escaleta[365]	*llescar*	*llengüet*
forn	*crosta*	*sedàs*
pala	*pastar*[366]	
pa	*molla*	

Anàlisi i comentari d'alguns mots

Actualment, queda molt poca gent que es faci el pa a casa com abans i això ha fet que el camp semàntic del blat hagi vist reduït el seu cabal lèxic amb formes com *cerndre, fresar, fènyer, la rasadora, l'escombra del forn,* etc. Una informant es referia a aquesta situació amb aquesta frase: *"La padrina feie pa quant ere jove, però fa molts anys d'això. Jo ja no n'hai vist fer mai a casa. Sempre l'ham 'nat a comprar al forn d'aquí al poble."* Veny (2001: 17) reflecteix aquesta mateixa situació en el següent paràgraf:

> La cultura popular, després d'una vida mil·lenària, de lenta evolució, es troba en vertiginosa decadència davant l'impacte de la revolució industrial, amb derivacions lingüístiques, que es manifesten en un progressiu empobriment del cabal lèxic expressador d'aquesta multiforme i rica cultura, acumulada segle rere segle. Així, a la societat rural era freqüent la fabricació del pa a la pròpia casa; d'aquesta manera, cada família coneixia els termes diguem-ne tècnics, específics, d'aquesta operació: *cerndre, cernedor, sedàs, fènyer, fenyedor, (pa) tou, (pa) curt de tou, (pa) besat, escombrar (el forn), tenir bon sòl*, etc. Avui, en canvi, sol comprar-se el pa a la fleca i la majora part dels mots esmentats cauen en l'oblit per manca d'ús, per absència dels referents.

---

[364] El DCVB (IX: 995) recull el mot *solera* amb aquest significat a Calasseit, Navarro (1996, I: 207) a Corbera (Terra Alta) i Cubells (2009, I: 334) a Flix i Móra d'Ebre (Ribera d'Ebre).
[365] Bastiment damunt el qual es fa anar i venir el sedàs per cendre la farina.
[366] A Bi, Ms, Po, Pr, To també es va recollir la forma *amassar*.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

El *segó* és el conjunt de pells de blat mòltes, que se separa de la farina i es dóna com a aliment als porcs, gallines i altres animals. A Co, Mo, Pb, Si, Ull s'ha enregistrat la variant *segon*, que Coromines argumenta que és la forma originària.[367]

El recipient de metall, a manera de pala còncava, que serveix per a trasbalsar grans, farines, etc., d'un lloc a un altre, té dues variants al Priorat. La primera, *lliurador*, és la forma etimològica. La variant més estesa a la comarca, *llaurador*,[368] es pot explicar, segons Coromines (DECat, V: 227), per una "ultracorreció de la pronúncia descurada *lluradó*, facilitada pel fet que *llaurar* és popular i ja no ho és *lliurar*."

Per designar la massa fermentada que es barreja amb una altra per fer-la fermentar s'utilitza la forma *llevat* i el castellanisme *llevadura.* A Ca, Co, Fi, Ma, Si, To, Ull, Va encara s'ha recollit la variant *rent*.[369]

En la majoria de pobles del Priorat, el mot *pastisser,* no només designa una persona que fa pastissos sinó també que fa o ven pans. A la resta de pobles utilitzen el mot *forner.*

El pa que en coure's ha estat en contacte amb un altre pa, i en conserva el senyal que és un bocí cru o molt poc cuit compta amb 6 variants a la comarca:

> *pa besat*: Cp, Co, Gr, Si, Vb; *bessons*: Be, Gu, Ma, Mo, Pr, Ull; *s'han besat*: Ca, Fa, Fi, Ll, Mr, Ms, Po, To; *s'han fet un petó*: Ml, Pb, Va; *s'han aferrat*: Tf; *pa embessonat*: Bi

Per designar aquesta característica del pa s'utilitza una perífrasi verbal (*s'han besat, s'han fet un petó, s'han aferrat*), un adjectiu (*besat*, *embessonat*) o un substantiu (*bessons*).

A la comarca del Priorat, per designar l'extrem d'una barra de pa trobem 4 variants:

> *crostó*: Be, Co, Fi, Ll, Ma, Ms, Mo, Si, Tf, Va, Vb; *cantó*: Ca, Cp, Fa, Gu, Mr, Pb, Po, To, Ull, Va; *punta*: Gr, Pr; *mugró*: Bi

Per designar la peça de pa de forma rodona i de grans dimensions trobem 3 formes; *pa redó/rodó, pa de pagès* i *pa.* La metonímia ha provocat que, en alguns pobles de la comarca, la denominació *pa* prengui el significat d'aquest tipus de pa concret.

El pa que s'ha fet aprofitant la farina de tot el blat, sense separar-ne el segó té dues variants a la comarca del Priorat:

> *pa moreno*: forma més col·loquial que fa referència al color del pa

---

[367] Coromines (DECat, VII: 749) explica que l'origen del mot *segó* és "controvertit" i que l'explicació més convincent és "creure que ve d'una variant de l'adjectiu, *segon*, aplicada al secundari de la mòlta resultant d'una operació segona o consecutiva de porgar i moldre. La forma originària degué ser *segon*, que es troba des d'antic com a nom d'aquest producte [...], *segon* fou reemplaçat per *segó*, en forma paral·lela a *redón* > *redó*, *blan* > *bla*, i anàlegs." Alcover (DCVB, IX: 795) recull aquesta variant a Palafrugell, Igualada, Reus, Sort, Guissona, Fontpedrosa i Prada.

[368] Vilà (1991: 117) també recull aquesta forma al Baix Camp i Cubells (2009, I: 333), en el seu treball sobre la Ribera d'Ebre, només l'enregistra a la Serra d'Almos.

[369] Alcover (DCVB, IX: 364) també enregistra aquesta forma a l'Urgell, Lleida, La Llitera, Fraga, Mequinensa, el Maestrat, el País Valencià, la Conca de Barberà (Plaza 1996: 304) i el Camp de Tarragona (Recasens 1985: 217). A la Ribera d'Ebre, Cubells (2009, I: 333) recull aquesta forma a Faió, la Palma d'Ebre, Tivissa i la Torre de l'Espanyol.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

pa integral: forma més culta que fa referència a la substància que porta el pa

L'origen de la paraula *llengüet,* usat a tots els pobles de la comarca, l'hem d'anar a cercar en el mot *llonguet* (diminutiu de *llong,* que significa llarg) fent referència a la forma allargada d'aquest tipus de pa. Segons Coromines (DECat, V: 251) aquesta alteració fonètica (*llonguet* > *llengüet*) es podria explicar per la influència del mot *llengua,* molt més usat que no pas *llong.*

4.1.3 Els vegetals

4.1.3.1 Les verdures

escarola: *esquirola*: Bi, Ca, Fi, Gr, Ma, Mo, Si, To, Va, Vb; *esquerola*: Be, Co, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Tf, Ull; *escarola*: Cp, Fa, Pb, Po; *esc[ə]rola*: Pr (mapa 4/114)

bitxo:[370] *bitxo*: Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *coralet*: a tots els pobles (mapa 4/115)

pebrot: *pebrot*: Ca, Co, Gr, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Ull, Va, Vb; *prebot*: Be, Cp, Fa, Gu, Mr, Ms, Pr, To; *prevot*: Si; *pevrot*: Tf; *prebina*: Be, Cp, Fi, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Pb, Pr; *pebrina*: Bi, Co, Fa, Gr, Ma, Mo, Po, Si, To, Ull, Va, Vb; *previna*: Tf; *pevrina*: Ca (mapa 4/116)

pebroter: *pebroter*: Cp, Co, Gr, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, Ull, Va, Vb; *preboter*: Fa, Pr, Si; *pebrer*: Bi, Gr, Ll, Ma, Po, Pr, To, Va, Vb; *preber*: Be, Cp, Fa, Fi, Gu, Mr, Ms, Ml, Tf; *pevrer*: Ca (mapa 4/117)

tomaca: *tomaca*: Be, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Ms, Ml, Mo, Pb, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb; *tomata*: Bi, Ca, Cp, Fa, Mr, Ma, Po, Tf (mapa 4/118)

tomaquera: *tomaquera*: Be, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Ms, Ml, Mo, Pb, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb; *tomatera*: Bi, Ca, Cp, Fa, Mr, Ma, Po, Tf (mapa 4/118)

tomacó: *tomacó*: Be, Co, Gr, Ms, Mo, Pb, Si, To, Ull, Va, Vb; *tomaca de penjar*: Fi, Gr, Gu, Ll, Ml, Mo, Pr, To, Ull, Vb; *tomata de penjar*: Bi, Ca, Cp, Fa, Mr, Ma, Po, Tf (mapa 4/119)

espàrrec: *espàrrec*: Bi, Cp, Co, Fa, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, Ull, Va, Vb; *espàrric*: To; *espàric*: Be, Ca, Fi, Gr (mapa 4/120)

esparreguera: *esparraguera*: Bi, Cp, Gu, Mr, Ma, Mo, Pb, Po, Si; *esparreguera*: Co, Fa, Ll, Ms, Ml, Tf, Ull, Va, Vb; *esparriguera*: To; *esparr[ə]guera*: Pr; *espariguera*: Be, Ca, Fi, Gr (mapa 4/121)

cabeça (d'alls): *cabeça*: Be, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Ms, Mo, Pb, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *caboça*: a tots els pobles (mapa 4/122)

[370] A les localitats on comparteixen ús *bitxo* i *coralet* s'usa el primer mot i el segon és vist com un mot antic.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

forc:	*forc*: Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Mo, Pb, Pr, Tf, Ull, Va; *rastre*: Be, Ms, Po, Si, To, Vb; *carràs*:[371] Ca, Ml (mapa 4/123)
escalunya:	*escalunya*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gu, Ma, Mr, Ml, Pb, Pr, Si, Tf, Ull; *escurunya*: Ll, Ms, Va, Vb; *escarunya*: Cp, Gr, Mo, Po, To (mapa 4/124)
ceballot:	*ceballot*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Gr, Ll, Mr, Ma, Ml, Pb, Ull, Vb –*ceb[e]llot*: Fi, Ms, Po, Si, Tf i *ceb[ə]llot*: Pr–; *ceba tendra*: Cp, Co, Fa, Gu, Mo, To, Va (mapa 4/125)
xirivia:	*xuruvia*: Bi, Ca, Co, Ll, Po, Tf, To, Va, Vb; *xorivia*: Be, Fi, Gu, Mr, Ull; *xurivia*: Fa, Gu, Mo, Si; *xorovia*: Cp, Gr, Ms; *xoravia*: Ms, Ml; *xerivia*: Pb; *xoruvia*: Ma; *xuravia*: Pr (mapa 4/126)
moniatera:	*moniatera*: Be, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb; *moniater*: Bi, Ca, Ma, Mr, Tf (mapa 2/11)
patata:	*trumfo*: Bi, Ca, Ma; *trumfa*: a la resta dels pobles; *patata*: a tots els pobles (mapa 4/127)

Llista de noms comuns

enciam
espinac
bleda[372]
col
pinya (de la col)
bròquil
carxofa
carxofera
julivert
àpit[374]
madur
verós
carabassa
carabassera
carabassó
pepino
morat, morada
all
gra (d'all)
porro
ceba
pastanaga
safranòria[373]
nap
remolatxa
moniato
trumfera/patatera
pell (de la patata)

Mostra de solucions compartides amb variació fonètica

pebre/prebe[375]
aubergínia/*aubergínyia*/*aubergina*
auberginiera/*auberginyiera*/*auberginera*
tr[ɔ]nxo/tr[o]nxo
rave/ravi[376]

[371] La forma *carràs,* amb el significat de "trena d'alls o de cebes composta de dues cames unides per un extrem", no ha estat recollida en cap dels materials lexicogràfics consultats. Només Cubells (2009, I: 337) recull aquest mot amb el mateix significat a la Torre de l'Espanyol i a Vinebre (Ribera d'Ebre), localitats veïnes del Priorat.
[372] A Porrera i a Torroja es va recollir aquesta frase feta escatològica que parla de les *bledes*: "Les bledes es mengen calentes i es caguen fredes."
[373] Segons la descripció dels informants, la pastanaga és de color carabassa, en canvi, la safranòria és morada i més dolça de gust.
[374] L'epítesi consonàntica de la dental apareix a tots els parlars de la comarca.
[375] Per a veure la distribució de formes per pobles cf. apartat 1.4.5 del capítol de Fonètica.
[376] Per a més informació sobre el tancament de la vocal postònica final cf. apartat 1.2.5 del capítol de Fonètica.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Anàlisi i comentari d'alguns mots

La ubicació geogràfica del Priorat li dóna una interessant fesomia lingüística. Aquesta comarca, a més de ser terra fronterera entre els dos grans blocs dialectals –occidental i oriental–, ho és també entre el nord-occidental i el valencià –el qual, lèxicament es perllonga cap al nord a través del tortosí. Això possibilita que el Priorat sigui una vertadera cruïlla de trets dialectals entre l'orient i l'occident, i entre el nord i el sud del nostre domini lingüístic.

Esquirola (escarola) és una forma lleidatana (DCVB, V: 481) recollida a Bi, Ca, Fi, Gr, Ma, Mo, Si, To, Va, Vb, que podria explicar-se per una confusió amb el mot *esquirol*.[377] A la resta de parlars es recull *escarola* i *esquerola* –amb obertura de la vocal inicial del segment *es-* en les dues variants–, en la segona solució es produeix una modificació de la vocal pretònica interna, segurament per dissimilació.

A la comarca del Priorat, l'espècie de pebrot molt llarg i prim, vermell i molt coent, que és el fruit de la planta *Capsicum annum*, s'anomena *coralet*. Ara bé, a la majoria de pobles, la variant oriental *bitxo* està desplaçant la forma genuïna (*coralet*). En aquestes localitats, on comparteixen ús *bitxo* i *coralet*, el segon és vist com un mot antic. L'any 2000, Navarro (2000a: 36) només recollia la forma *bitxo* a Co, Pb, Si i Ull. Quinze anys després, durant la realització del treball de camp per aquesta tesi, ja es recull la variant *bitxo* a setze localitats més (Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb), fet que demostra que el procés de substitució de *bitxo* per *coralet* segueix avançant.[378]

Un cas semblant el trobem en els mots *patata*, d'ús general a tot el Priorat però d'introducció recent, i *trumfa/trumfo*, formes genuïnes desplaçades per la forma moderna *patata*. Actualment, aquesta forma és la variant més estesa i s'utilitza en tots els contextos. *Patata* té un valor de prestigi respecte a *trumfa/o*, perquè coincideix amb la forma estàndard, mentre que la variant *trumfa/o* és considerada local. Els informants de més edat, sobretot si són pagesos, empren la variant local, sobretot en determinats contextos: *sembrar trumfes/os*. També és normal en aquestes situacions el mot *trumfera* referit a la planta, en lloc de *patatera*. Algunes frases recollides en les entrevistes a uns informants de Poboleda i Porrera reflecteixen aquesta situació de canvi:[379]

> *Nantros quant érem petits ja ni dèiem* patates *perquè mos ho ensenyaven al col·lègit, però els padrins deien: "'nem a plantar* trumfes*."* (Poboleda)

[377] També recull el mot *esquirola* Cubells (2009, I: 336) a Ascó, Faió i la Palma d'Ebre (Ribera d'Ebre), l'ALDC (V, mapa 1129) a la Febró (Baix Camp) i Marçà (en aquest treball només s'ha recollit la variant *esquerola*), Arbós (2000: 174) a Fulleda (Garrigues) i Recasens (1985: 233) recull al Baix Camp la forma *escariola* a Alforja i Castellvell i *esquiriola* a Vandellòs.

[378] Recasens (1985: 262) observa un procés de substitució similar en algunes localitats occidentals del Baix Camp: "A Mont-roig, el vocable *colaret* ha estat desplaçat pel vocable *bitxo*. A Alforja coexisteixen ambdós vocables. Únicament a Vandellòs i Pratdip, el *bitxo* és designat mitjançant el vocable *colaret*." A la resta de pobles del Camp de Tarragona, Recasens (1985: 191) recull el terme *bitxo*. A tots els pobles de la Ribera d'Ebre, en canvi, es recull el mot *coralet* o *colaret* (Cubells 2009, I: 337). La variant *coralet* apareix documentada al Camp de Tarragona i per tot el català occidental (DCVB, III: 512) i també des del nord del País Valencià fins als Pirineus, dins del català occidental, i pel Camp de Tarragona (DECat, II: 921).

[379] Recasens (185: 267) observa una situació semblant al Camp de Tarragona: "el vocable *pataca* es considerat com a recent [a les localitats occidentals de la comarca del Baix Camp]. Juntament amb *pataca* també ha arribat *patata*. *Patata* substituí l'antic i quasi oblidat terme *trumfo/a* a l'extrem oriental del Camp [...] És interessant observar que, a la zona central del Camp, *pataca* presenta forta vigència i es troba en fase expansiva sense que de moment hom pugui detectar casos de coexistència entre la variant més antiga *pataca* i el correlat modern *patata*."

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Això de dir trumfa *fa de pagès, m'entens?* (Porrera)

Les formes genuïnes *trumfo* (a Bi, Ca, Ma) i *trumfa* (a la resta de parlars) acosten el Priorat als parlars lleidatans. A Siurana, també es va recollir, de manera esporàdica, la forma tortosina *pataca* (i *pataquera*) .[380]

El mot *pebrot* i les seves variants (*prebot* –amb metàtesi de la líquida–, *prevot* –amb metàtesi de la líquida i articulació d'una labiodental sonora–) són d'introducció recent a la comarca del Priorat i són vistes com a formes modernes enfront de la més antiga (i genuïna) *pebrina* (i variants; *prebina* –amb metàtesi–, *pevrina* –amb labiodental sonora–, *previna* –amb metàtesi i labiodental sonora–). Segons Alcover (DCVB, VIII: 433) la variant *pebrina* és exclusiva del Priorat i el Camp de Tarragona. S'ha observat que, en molts pobles, el nom de la planta i de la verdura no es corresponen.[381]

A Bi, Ca, Cp, Fa, Mr, Ma, Po, Tf, s'ha recollit la forma *tomata*, que acosta aquests parlars al nord-occidental; en canvi, a la resta de parlars de la comarca es recull la variant *tomaca*, compartida amb el valencià. L'adjectiu *verós* (no madur), recollit a tots els pobles de la comarca, és una forma compartida amb el nord-occidental.[382]

A tots els pobles del Priorat s'ha recollit el mot *pastanaga*, que designa el vegetal d'arrel comestible, gruixuda i de color taronja. En canvi, la variant *safranòria*, que també s'ha recollit a tots els parlars, es refereix a un tipus de pastanaga de color morat i més dolça de gust. És possible, però, que es pugui usar la variant *safranòria* per a referir-se a la *pastanaga* (però no a l'inrevés).[383]

Per designar arrel comestible de la xirivia, grossa i cònica, emprada com a verdura i com a farratge, al Priorat, s'han recollit 8 variants fonètiques diferents; *xuruvia, xorivia, xurivia, xorovia, xoravia, xerivia, xoruvia* i *xuravia.*

També es recullen tres variants fonètiques del mot *albergínia* (mapa 4/128); *aubergínia* (a Be, Ca, Co, Gu, Ll, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Va) amb vocalització de la /l/

[380] La variant *pataca* també es troba al Camp de Tarragona (Recasens 1985: 224), a la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 338) i a la Terra Alta (Navarro 1996, I: 214). La forma *trumfa* és recollida per Recasens (1985: 224) a la majoria de localitats del Baix Camp i en alguns pobles de l'Alt Camp (també recull *trumfo* als parlars més occidentals del Baix Camp), per Cubells (2009, I: 338) a Darmós, la Palma d'Ebre, la Serra d'Almos i Tivissa (Ribera d'Ebre, recull també *trumfo* a Flix, Garcia, Riba-roja, la Torre de l'Espanyol i Vinebre) i Plaza (1996: 165-166) a Vilanova de Prades, Passanant, Vallclara, Vimbodí, Lilla i Santa Coloma de Queralt (Conca de Barberà, *trumfo* a la resta de la Conca).

[381] Cubells (2009, I: 337) només recull el mot *pebrot* a la Palma d'Ebre, mentre que a la resta de la Ribera d'Ebre recull la forma *previna* (i d'altres com *primentó, preventó* i *priventó*). Recasens (1985: 265) explica que "el vocable *pebrot* és reconegut com a recent a la zona on encara és més vigent *pebrina*, tret de Colldejou, Vandellòs, Pratdip i Mont-roig [Baix Camp] on la forma *pebrot* és desconeguda o bé jutjada com a forana. A Botarell [Baix Camp], la nova denominació ja ha desplaçat l'antiga *pebrina*, com s'esdevingué molt segurament a altres indrets del Camp segons suggereix la igualació entre ambdues denominacions al Morell [Tarragonès]".

[382] El mot *verós* també és recollit per Cubells (2009, I: 338) a la Ribera d'Ebre, Recasens (1985: 225) al Camp de Tarragona, Navarro (1996, I: 216) a la Terra Alta, Plaza (1996: 322) a la Conca de Barberà i Alcover (DCVB, X: 749) a Lleida.

[383] Segons Alcover (DCVB, IX: 660), *safranòria* és la forma usada per designar la *pastanaga* a Girona, l'Urgell, Lleida, el Camp de Tarragona, Tortosa i el País Valencià. Etimològicament, prové de l'àrab *isfanāríya*. Navarro (1996, I: 63), que recull el mot *safranòria* a la Terra Alta, explica que la primera /r/ és adventícia. També recullen aquest mateix mot Cubells (2009, I: 338) a la Ribera d'Ebre, Recasens (1985: 219) a Colldejou, Pratdip, Vandellòs i Prades (Baix Camp) i Plaza (1996: 309) a Vilanova de Prades (Conca de Barberà).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

en síl·laba trabada, *aubergínyia* (a Cp, Fa, Fi, Gr, Mr, Ms, Ml, Tf, To, Ull, Vb) amb vocalització de la /l/ i palatalització de l'alveolar nasal /n/, i *aubergina* a la Bisbal.[384]

Altres variants recollides, però no cartografiades, per referir-se al *bròquil* són *coliflor blanca* (Ca, Cp, Fa, Mr, Po, To, Va, Vb); *rebordonit* (Pr), terme propi dels parlars del Camp (Recasens 1985: 239), i *bròcul* (Cp), forma valenciana i tortosina (DCVB, II: 684), amb assimilació de la vocal posttònica a la tònica.

Una dels castellanismes d'ús habitual a tots els parlars de la comarca és el mot *pepino*. La majoria de pobles coneixen la forma *cogombre* i encara que no l'usen gairebé mai sí que noten que la gent jove l'usa molt més que *pepino*. En l'adaptació fonètica del castellanisme *tronxo,* el Priorat presenta dualitat de solucions: *tr[o]nxo* (a Bi, Ma, Mo, Vb) i *tr[ɔ]nxo* (a la resta de parlars).[385] Per designar el tronc d'una planta d'horta a Ms, Mo, Si i Ull també es va recollir el mot *mànic* i a Be, Ca, Cp, Ll, Ms i Va, *punxó.*

4.1.3.2 Plantes, arbustos, bolets

agzavara:	*agzavara*: Bi, Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, Ull, Va, Vb; *atzavara*: Be, Ca, Fi, Ms, To (mapa 4/129)
esbarzer:	*esbarzer*: Gu, Mr, Ms, Si, Ull; *abartrer*: Bi, Cp, Co, Gr, Pb; *bartrer*: To; *abaltrer*: Fi, Ll, Va, Vb; *baltrer*: Ca, Mo; *asbaltrer*: Ma, Ml; *asbarder*: Be, Fa; *barder*: Po, Pr, Tf (mapa 4/130)
gavarrera:	*gavarrera*: Be, Cp, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Po, Pr, Tf, Ull, Va, Vb; *garravera*: Co, Mo, Pb, Si, To; *roser bord*: Bi, Ca, Fi, Mr, Pb, Si (mapa 4/131)
ginesta:	*ginesta*: Be, Bi, Ca, Co,m Gr, Fa, Fi, Ll, Mr, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *ginestera*: Be, Cp, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml (mapa 4/132)
ortiga:	*picamoros*: Bi, Be, Ca, Cp, Fa, Gu, Mr, Ms, Ml, Mo, Po, Pr, Tf, To, Va; *ortiga*: Bi, Co, Fi, Ll, Mr, Si; *artiga*: Gr, Ma, Pb, Vb; *mariaespia*: Ull; *picacames*: Ca (mapa 4/133)
angelet (flor del llicsó):	*bufallums*: Co, Ma, Mo, Pb; *apagallums*: Bi, Ca, Po; *angelet*: Be, Cp, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Tf, To, Ull, Vb; *estel*: Bi, Fi, Pr, Si, Ull; *colomet*: Va (mapa 4/134)

[384] La forma *aubergina* és recollida per Cubells (2009, I: 337) a Faió i la Palma d'Ebre (Ribera d'Ebre) i l'ALDC (V, mapa 1123) recull la mateixa variant a Margalef, malgrat que en aquest treball només s'ha enregistrat el mot *aubergínia.* Segons Coromines (DECat, I: 147), "la paraula catalana deu venir d'una variant aràbiga diferent, potser d'una forma morisca tardana **al-bergina* més adaptada al sistema de la llengua aràbiga [...] a part de la doble forma *-ina* i *-ínia,* que ja és ben antiga, avui el mot es presenta dialectalment dins el català amb moltes variants [...] Fora del País Valencià aquesta forma sense la *i* posttònica avui té molta poca extensió, de manera que segons *AlcM* només apareixeria a Tamarit de Llitera [...] la *i* tònica no hem de prendre-la com a resultat d'una metafonia causada per la final *-ia* (a la manera de *sínia, síquia, celístia*) vist que es troba igual en la forma sense *i* posttònica (antiga i originària segons l'etimologia) com que en català a penes hi ha cap rastre de variant amb *é,* cal admetre que aquesta *i* es deu a una pronúncia amb imela del tipus tardà".

[385] Cubells (2009, I: 69) en una nota a peu de pàgina assenyala que "Joan Veny, en les indicacions de la lectura de la tesi doctoral, em fa notar que no és clar que *tronxo* sigui un castellanisme. Coromines (DECat, VIII: 843) el va interpretar com un mossarabisme i Veny mateix assenyala que la documentació del mot català és anterior a la del castellà. Tot i això, el DCVB (X: 551) assenyala que l'ètim és TRŬNCŬLU i que el mot català ha arribat del llatí probablement per conducte del castellà."

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

regalíssia: *regalíssia*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Tf, To, Va, Vb; *regalèssia*: Mo, Si, Ull (mapa 4/135)

alfàbiga: *aufàbiga*: Be, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Tf, To, Ull, Va, Vb; *aufàguima*: Co, Pr, Si; *aufàdiga*: Bi, Ca, Ma (mapa 4/136)

timó: *farigola*: Be, Bi, Cp, Co, Fa, Gr, Ll, Mr, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Va, Vb; *timó*: a tots els pobles (mapa 4/137)

sajolida: *sajolida*: Be, Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Va, Vb; *sedolitja*: Bi, Ca, Fi, Ll, Ma, Ull (mapa 4/138)

poniol: *poniol*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Mo, Pb, Tf, Va –*p[u]niol*: Ml, Po, Pr, Si, To, Ull, Vb; *p[u]liol*: Gr; *paniol*: Ma, Ms (mapa 4/139)

esparnellat: *esparnellat*: Be, Ca, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Ms, Mo, Pb, Po, Si, To, Ull, Vb –*esp[e]rnellat*: Bi, Ma i *esp[ə]rnellat*: Pr–; *esparnellac*: Gr, Mr, Ml, Tf, Va; *esparnellà*: Cp (mapa 4/140)

molsa: *molsa*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Pb, To, Ull, Va, Vb; *borra*: Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ml, Po, Pr, Si, Tf (mapa 4/141)

xicòria: *xicòira*: Co, Fa, Gr, Ll, Ml, Mo, Po, Pr, Si, Tf, To; *xicòria*: Be, Cp, Gu, Mr, Ms, Pb, Ull, Va, Vb; *xicoia*: Bi, Ca, Fi, Ma (mapa 4/142)

vímet: *vimen*: Bi, Ll, Si, Ull, Vb; *vínem*: Mr, Ml, Pr, Tf; *vimin*: Fi, Gu, Ma, Mo; *vínim*: Ca, Cp, Ms, To; *vímet*: Be, Fa, Pb; *vímit*: Va; *vime*: Co, Gr; *vínom*: Po (mapa 4/143)

sarga: *sarga*: Be, Ca, Co, Fa, Mr, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Si, Ull, Va, Vb; *serga*: Mo; *sarja*: Fi, Gr, Ll, To; *sarguera*: Bi, Cp, Gu, Ma, Tf (mapa 4/144)

puro (de la boba): *puro*: Be, Bi, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To, Ull, Va; *coet*: Ca, Ma, Si, Vb (mapa 4/145)

plumero (de la canya): *plumero*: Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *plomero*: Bi, Ca, Gr, Ma; *plumall*: Be, Fi, Mr; *plomell*: Cp; *canyó*: Gr, Va; *espiga*: To (mapa 4/146)

estepa: *estepa*: Bi, Cp, Gr, Gu, Ma, Mo, Si, Ull; *estapera*: Fa, Ml, Mo, Po, Pr, Tf; *estepera*: Be, Ca, Co, Fi, Ll, Mr, Ms, Pb, To, Va, Vb (mapa 4/147)

violeta: *violeta*: Be, Bi, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Mr, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Ull, Vb; *viola*: Ca, Cp, Co, Gr, Ll, Mr, Ms, Ml, Tf, To, Va, Vb (mapa 4/148)

lilà: *lilà*: Be, Bi, Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull; *lilàs*: Ca, Fi, Va, Vb (mapa 4/149)

gladiol: *gladiol*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Gr, Gu, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb; *guardiol*: Cp, Ms, Tf; *glodiol*: Mr; *gloriol*: Fi (mapa 4/150)

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

mocosa:	*mocosa*: Ca, Co, Fi, Mo, Pb, Po, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *pegalosa*: Be, Bi, Cp, Gu, Mr, Ma, Ms, Ml; *cogoma*: Fa, Gr, Ll, Pr (mapa 4/151)

Llista de noms comuns

maduixa	*safrà*	*roser*
maduixera	*canyella*	*margarita*
grèvol	*ruella*	*clavell*
vesc	*marialluïsa*	*claveller*
heura	*romer*	*clavellina*
ginebre	*espígol*	*clavellinera*
ginebró	*cotó*	*dàlia*
saüc	*cotofluix*	*lliri*
saüquer	*boga*	*rovelló*
baladre	*junc*	*gírgola*
colitxo	*canya*	*mataparent*
card	*trèvol*	*gesmí*
argilaga	*rosa*	

Mostra de solucions compartides amb variació fonètica

móra/mora[386]	*fredolic/ferdolic/fedrolic*[387]
fonoll/fenoll[388]	*pebràs/prebàs*[389]
sàlvia/sàuvia[390]	*falguera/falaguera*

Anàlisi i comentari d'alguns mots

També en aquest camp semàntic trobem reflectida la idea de cruïlla lingüística entre el bloc occidental i l'oriental del català, que conflueixen a la comarca del Priorat. Així podem trobar mots o variants fonètiques que són propis de l'occidental, com ara *romer,*[391] *timó, junc,* i termes propis de l'oriental, com ara *heura* i *vesc.*

A divuit pobles dels 24 que té la comarca del Priorat, la variant oriental d'introducció recent *farigola* està desplaçant la forma occidental genuïna (*timó*). Navarro (2000a: 36) en el seu treball, l'any 2000, només recollia la forma *farigola* a Be, Co, Fa, Gu, Mo, Pb, Si, To, Ull, Va. Avui, ja es recull la variant *farigola* a vuit localitats més (Be, Bi, Cp, Co, Fa, Gr, Ll, Mr, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Va, Vb), fet que demostra que el procés de substitució de *farigola* per *timó* no s'atura.[392] Un informant

[386] Per a més informació sobre el tractament de Ō i Ŭ tòniques llatines cf. apartat 1.1.6 del capítol de Fonètica.
[387] Per a més informació sobre les metàtesis cf. apartat 1.4.5 del capítol de Fonètica.
[388] Per a més informació sobre assimilacions vocàliques cf. apartat 1.4.7 del capítol de Fonètica.
[389] Per a més informació sobre les metàtesis cf. apartat 1.4.5 del capítol de Fonètica.
[390] Per a més informació sobre la vocalització de [l] en síl·laba travada cf. apartat 1.3.2.2 del capítol de Fonètica.
[391] També trobem el mot *romer* al Baix Camp (Recasens 1985: 218), la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 340), la Terra Alta (Navarro 1996, I: 215) i a Vilanova de Prades, localitat de la Conca de Barberà que limita amb el Priorat (Plaza 1996: 307). Sorprenentment, l'ALDC (V, mapa 1099) recull la variant *romaní,* pròpia del català oriental a la Torre de Fontaubella.
[392] Trobem una situació semblant a la del Priorat al Camp de Tarragona (Recasens 1985: 267); "*Farigola* i *timó* coexisteixen a Pratdip i Colldejou [Baix Camp]; *timó* era l'única denominació vigent i *farigola* s'ha

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

del Lloar reflecteix aquesta situació amb la declaració següent: "*Antes dèiem* timó *però ara diem més* farigola. *Mos 'nem modernitzant.*"

Per a Veny (1982: 23), els resultats *junc/jonc*, procedents de la Ŭ breu de IŬNCU, representen un dels trets de distinció entre el català occidental i l'oriental. El resultat *junc*, que comparteixen els dialectes occidentals i bona part del tarragoní (Recasens 1985: 204) i la Conca de Barberà (Plaza 1996: 275) és la forma que s'ha recollit a tots els parlars del Priorat, tret que l'engloba dins del bloc occidental del català.

Per contrapartida, a tota la comarca s'ha recollit el mot *heura*. Els resultats *hedra/heura*, procedents de HEDERA, també li serveixen a Veny (1982: 20) com a tret distintiu entre els dos blocs principals del català. En aquest cas, però, el Priorat quedaria dins del bloc oriental.[393] El mateix passa amb el mot *vesc*, recollit a tots els parlars de la comarca. *Vesc* és la forma considerada oriental, enfront de *visc*, occidental. Cubells (2009, I: 339) recull la forma *visc* a la Ribera d'Ebre i Plaza (1996: 322) recull la forma *vesc* a la Conca de Barberà. La síntesi entre ambdues es troba al Camp de Tarragona: *visc i vesc* (Veny 1960: 33).

Al Priorat, l'herba de la família de les cariofil·làcies, de fulles glauques i flors blanques amb el calze molt inflat, pròpia de les vores de camins i d'altres indrets una mica ruderals, els rebrots de la qual, quan encara són tendres, poden ésser consumits com a verdura, s'anomena *colitxo* (gairebé sempre en plural; *colitxos*), mot que comparteix amb el Camp de Tarragona (DCVB, III: 270; Recasens 1985: 232), alguns pobles de la part oriental de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 339) i bona part de la Conca de Barberà (Plaza 1996: 240).

Per designar la vegetació que s'adhereix al sòl, a les roques, a les soques, etc., formada per líquens, hepàtiques o algues, al Priorat s'han recollit dues variants; *molsa* i *borra*. Aquesta última no la recull el DCVB, però sí que ho fa Cubells (2009, I: 340) a la Serra d'Almos (Ribera d'Ebre), Manent (2003: 105) a les Borges del Camp i Castellvell (Baix Camp) i Plaza (1996: 228) a Montblanc, Barberà, Sarral i Pira (Conca de Barberà).

En alguns casos, la variació fonètica d'un mateix terme és considerable:

esbarzer	8 variants: *esbarzer*, *abartrer*, *bartrer*, *abaltrer*, *baltrer*, *asbaltrer*, *asbarder*, *barder*
vímet	8 variants: *vimen*, *vínem*, *vimin*, *vínim*, *vímet*, *vímit*, *vime*, *vínom*

En el mot *roella* s'ha produït, a tot el Priorat, la caiguda de l'alveolar fricativa sonora /z/ en posició intervocàlica. El mateix fenomen ha estat enregistrat per Cubells (2009, I: 340) a la Ribera d'Ebre, Navarro (1996, I: 213) a la Terra Alta, Recasens (1985: 129) al Camp de Tarragona i Plaza (1996: 307) a Vilanova de Prades (Conca de Barberà). El mot *aufàguima* acosta els parlars de Co, Pr i Si al subdialecte tarragoní, en canvi, la variant *aufàdiga* –recollida a Bi, Ca, Ma– és un paral·lelisme amb el subdialecte lleidatà. Algunes variants no cartografiades per referir-se a la *roella* són *ruvella* (Gu), amb una consonant antihiàtica, *florimonjo* (Gr) i *monja* (Co, Gu, Po, Pr,

introduït com a terme prestigiós. A Prades [Baix Camp] aquest procés d'introducció no ha reeixit i hom usa únicament *timó*; el vocable *farigola* és vigent únicament a l'expressió *sopes de farigola."* També a la Conca de Barberà on Plaza (1996: 164) observa que la variant autòctona *timó* només la utilitza la gent gran i en molts casos ha estat substituïda per *farigola*. A la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 340), en canvi, es manté amb vigor el mot *timó*.

[393] Als pobles més orientals de la Ribera d'Ebre que limiten amb el Priorat, Cubells (2009, I: 339) també recull la variant *heura*, mentre que a la resta de pobles de la comarca recull les formes *hedra* i *hiedra*. Fins i tot, Navarro (1996, I: 213) recull *heura* a la Pobla de Massaluca (Terra Alta).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Tf). A Margalef, per referir-se a la *margarita* també s'ha recollit el sintagma *botonet de Sant Joan*.

4.1.3.3 Les fruites

cirera de pastor:	*cirera d'arbocer*: Pb, Ull; *cirera d'arboç*: Ml; *cirera de pastor*: a tots els pobles (mapa 4/152)
cirerer de pastor:	*arboç*: Co, Fa, Ml, Pb, Po; *arbocer*: Bi, Co, Mo, Pb, Tf, Ull; *asbrocer*: Ca, Fi; *cirerer* o *cirer de pastor*: a la resta de pobles (mapa 4/153)
nespro:	*nespro*: Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *nispro*: Be, Bi, Mr, Ma, Ml; *níspero*: Gr, Ll (mapa 4/154)
nesprer:[394]	*nesproner*: Ca, Co, Gu, Pb, Po, Tf, To, Vb; *nesprer*: Cp, Fa, Fi, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Pr, Si, Ull, Va; *nisprer*: Gr, Mr; *nisproner*: Be, Bi (mapa 4/155)
nesprera:[395]	*nesprera*: Ca, Mr, Ml, Pb, Po, Pr, Va, Vb; *nesprer*: Be, Bi, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Ma, Ms, Mo, Si, Tf, Ull; *nesproner*: Gu, To (mapa 4/156)
meló:	*moló*: Be, Co, Fi, Gr, Mr, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To, Va, Vb; *meló*: Bi, Ca, Cp, Fa, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Si, Ull (mapa 4/157)
melonera:	*melonera*: Ca, Fa, Gu, Ll, Ms, Ml, Pb, Si; *molonera*: Be, Co, Fi, Gr, Mo, Pb, Po, Pr, To, Va, Vb; *meloner*: Bi, Cp, Ma, Ull; *moloner*: Mr, Tf (mapa 4/158)
séndria:	*síndria*: Bi, Fa, Mr, Pb, Pr, Si; *séndria*: a totes les localitats (mapa 4/159)
sendriera:	*sindriera*: Bi, Fa, Mr, Pb, Pr, Si; *sendriera*: a totes les localitats (mapa 4/159)
tall:	*tallada*: Be, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Mr, Pb, Si, To, Ull, Va; *tall*: Bi, Fa, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Po, Pr, Tf, Vb; *llesca*: Bi, Gu, Ull (mapa 4/160)
figa de moro:	*figa de moro*: Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Pb, Po, Pr, To, Ull, Va, Vb; *figa xumba*: Be, Bi, Cp, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Po, Si, Tf, Va (mapa 4/161)
xumbera:	*xumbera*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Gu, Ll, Ma, Ms, Mo, Po, Pr, Tf, To, Va; *figuera xumba*: Be, Ml, Si; *figuera de moro*: Co, Fi, Gr, Gu, Mr, Pb, Po, Ull, Vb; (figuera de) *pala*: Pr, To, Va (mapa 4/162)
préssec:	*préssec*: Cp, Co, Fa, Ll, Mr, Ml, Pb, Pr, Si, Tf, Ull, Va; *préssic*: Be, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Ms, Mo, Pb, Po, Si, To, Ull, Va, Vb –*prèssic*: Bi, Ma; *aubèrgim*: Gu; *auberge*: Fa (mapa 4/163)
presseguer:	*presseguer*: Cp, Co, Fa, Ll, Mr, Ml, Pb, Pr, Si, Tf, Ull, Va; *pressiguer*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Ms,

[394] Aquesta entrada es refereix a l'arbre de l'espècie *Eriobotrya japonica*, procedent del Japó, que dóna com a fruit el *nespro*, de color carabassa quan és madur i forma ovalada.
[395] Aquesta entrada es refereix a l'arbre de l'espècie *Mespilus germanica*, que dóna com a fruit la *nespra*, de color marronós i forma rodona amb una cavitat profunda, que es cull verda i es conserva amb palla fins que ha madurat.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

	Mo, Pb, Po, Si, To, Ull, Va, Vb; *aubergener*: Fa; *auberginer*: Gu (mapa 4/164)
toronja:	*toronja*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb; *taronja*: Cp, Gu, Mr, Ms, Ml, Tf (mapa 4/165)
toronger:	*toronger*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb; *taronger*: Cp, Gu, Mr, Ms, Ml, Tf (mapa 4/165)
galló:	*galló*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *gallo*: Cp, Gu; *grill*: Pr (mapa 4/166)
caqui (arbre):	*palo-santo*: Be, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Si, Tf, To, Ull, Vb; *palo-santer*: Bi, Ca, Fa, Pr, Va (mapa 4/167)

En diversos pobles del Priorat s'han recollit alguns noms de classes de figues i cireres. Com que aquests mots no s'han recollit de manera sistemàtica a tots els pobles de la comarca en fem una llista en els quadres següents:

Classes de figues conreades al Priorat	Pobles
coll de dama: figa tardana de color fosc, grossa i amb el capoll llarg, la pell gruixada, i la molla molt vermella i dolça.	Be, Bi, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To, Ull, Va, Vb
de flor: figa de color fosc que és la del primer esplet de les figueres que en fan dos cada any i madura cap al juny.	Be, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Po, Pr, Tf, To, Ull
negra: figa de color negre que s'acostuma a assecar, perquè és millor seca que verda.	Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ml, Po, To, Vb
sajola: figa petita, cendrosa, un poc groga, bona, i ve a l'agost.	Ca, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To, Ull, Va, Vb
cendrosa: figa grossa i rodona de color de cendra, dolça, bona per menjar i per assecar.	Co, Mo, Pb, Si, To
perdigona: figa petita, de pell forteta, de color més o menys obscur i amb tot de pics morats, és molt bona i ve al setembre.	Fi, Gu, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To, Va
d'Acre: figa grossa, de color vinós, de pell clivellada i gra vermell fosc; quan són seques, són blanques; abunden poc.	Po, Tf
de tres-fan-càrriga: figa molt grossa, cendrosa, primerenca i no gaire bona.	Co, Si, Tf
de carabasseta: figa blanca groguenca amb ratlles verdes, grossa, bona.	Pb, Po
de Fraga: figa de color blanc, grossa, una mica aplanada, bona, i maduren entre l'agost i l'octubre.	Ma, Pb, Po
de Cornudella: figa blanca, petita amb la molla vermella i molt bona.	Po
afartabalitre: figa tardana, grosseta, gustosa, i abunda molt.	Gu, Po

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

blanca: figa verda per fora i blanca per dintre, grossa i prou bona; madura pel setembre.	Be, Cp, Fa, Gu, Ml, Ull, Va
de genyiva de mort: figa que per dintre té un color blanquinós com a descolorit	Pb, Po, To

Classes de cireres conreades al Priorat	Pobles
negreta: cirera de color molt fosca, petita, amb molt de pinyol i poca carn però molt dolça.	Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Ml, Mo, Pb, Po, Si, Tf, To, Vb
cor de colom: cirera grosseta, vermella, molt dolça; madura el juliol.	Be, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Pb, Po, Tf, To, Ull
de pom: cirera de mida grossa, rogenca i amb molta carn	Bi, Ca, Fi, Ll, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb
brancal: cirera de mida mitjana, rogenca i molt bona; però és molt delicada, perquè si es cull massa aviat es fa malbé.	Bi, Fa, Gr, Ms, Mo, Po, Pr, Si, To, Ull

Llista de noms comuns

serva	*pruna*	*pera*
servera	*prunera*	*perera*
figa	*suc*	*codony*
figuera	*llimona*	*codonyer*
figa seca	*llimoner*	*codonyat*
canyís	*cirera*	*palo-santo*[396]
pinyol	*cirer, cirerer*	*nespra*
aubercoc	*poma*	*primerenca* (fruita)
aubercoquer	*pomera*	*tardana* (fruita)

Mostra de solucions compartides amb variació fonètica

mangrana/magrana[397]
mangraner/magraner[399]
meló/*moló*[401]
mandarina/manderina[398]
mandariner/manderiner[400]

Anàlisi i comentari d'alguns mots

A la majoria de pobles del Priorat s'ha recollit la forma *toronja,* sense dissimilació vocàlica, atès que l'ètim d'on prové és l'àrab *túrung* (Navarro 1996, I: 60). També s'articula sense dissimilació el nom de l'arbre fruiter, *toronger*. La forma

[396] En alguns pobles coneixen la forma *caqui*, encara que no l'usen gairebé mai i la perceben com a variant forana.
[397] Per a més informació sobre la nasal adventícia cf. apartat 1.3.5.2 del capítol de Fonètica.
[398] Per a més informació sobre assimilacions cf. apartat 1.4.7 del capítol de Fonètica.
[399] Per a més informació sobre la nasal adventícia cf. apartat 1.3.5.2 del capítol de Fonètica.
[400] Per a més informació sobre assimilacions cf. apartat 1.4.7 del capítol de Fonètica.
[401] Per a més informació sobre assimilacions cf. apartat 1.4.7 del capítol de Fonètica.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

tor[ɔ]nja també és la variant pròpia d'alguns parlars veïns, com la Palma d'Ebre (Cubells 2009, I: 75), la Pobla i Juncosa (Cubells i Satorra 2001: 35).[402]

Per a designar cadascuna de les parts en què està naturalment dividida la part comestible d'un fruit, com la taronja, a la majoria de pobles del Priorat s'usa el mot *galló*, que els acosta al bloc occidental del català. A Capçanes i els Guiamets es recull la forma *gallo*, amb desplaçament d'accent i a Pradell trobem la variant oriental *grill*.[403]

La variant *figa xumba*, recollida a Be, Bi, Cp, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Po, Si, Tf, Va, també és la variant pròpia del tortosí. Alcover (DCVB, X: 971) explica que és l'adaptació del castellà *chumbo*, feminitzat per fer-lo concordar amb el català *figa*. A la Morera i Porrera de la *figa seca* també se'n pot dir *secallona*, i del canyís que es fa servir per assecar les figues se'n pot dir *sequer* a Margalef.

A tots els parlars de la comarca, per designar l'arbre que fa cireres, s'han recollit les formes *cirer* i *cirerer*. La variant *cirer* també apareix a la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 341), el Baix Camp (Recasens 1985: 190) i la Conca de Barberà (Plaza 1996: 238).[404]

Les variants *préssec, préssic* (amb tancament de la vocal final /e/ en [i]) i *prèssic* (amb tancament de la vocal final i obertura de la vocal tònica) són les formes quasi exclusives de la comarca. Només a dues localitats apareix un altre mot, amb dues variants: *auberge* a Falset i *aubèrgim* als Guiamets.[405] Les formes *auberge/aubergi* es troben també, amb un ús més generalitzat, a la veïna comarca de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 341).[406] És per aquest motiu que a Be, Bi, Cp, Fi, Mr, Ma, Ms coneixen les variants *auberge* i *aubèrgim* i les perceben pròpies de la comarca de la Ribera d'Ebre. A Ca, Gr, Ll, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To, Ull, Va, Vb també s'han recollit els mots *aubergi* i *aubèrgim* per a referir-se a una varietat de préssec primerenc, més petit que l'ordinari i de polpa blanca.

---

[402] Aquesta variant és recollida per Alcover (DCVB, X: 159) a Esterri, Isavarri, Pont de S., Torre de C., Pobla de S., Sort i Tremp; segons Coromines (DECat, VIII: 315) "fou la forma que predominà a l'E.M., tot i que *taronja* era força comuna", el mateix autor assenyala que "la variació *to-/ta-* era forta".

[403] Cubells (2009, I: 341) recull *galló* a la majoria de localitats de la Ribera d'Ebre i *gallo* a Ginestar i Tivissa. Navarro (1996, I: 217) també recull *gallo* a la majoria de pobles de la Terra Alta i diu que la /o/ final presenta un paral·lelisme amb l'aragonès. La mateixa forma és recollida per Alcover (DCVB, VI: 147) a la vall de Cardós i per Recasens (1985: 201) a Vandellòs i Pratdip, i *galló* a Colldejou i Prades (Baix Camp). Plaza (1996: 267 i 272) recull *galló* i *grill* a la Conca de Barberà. Recasens (1985: 201) recull *grill* a la majoria de localitats del Camp de Tarragona.

[404] Beltran (1997: 50) també recull la forma *cirer* a algunes localitats de la Marina i explica que en aquest mot "s'ha produït una reducció sil·làbica o síncope per a facilitar la pronunciació". Segons Alcover (DCVB, III: 168), *cirer* es tracta d'un derivat de *cirera* i la forma *cirer* és el resultat d'una haplologia. Coromines (DECat, II: 713-714) comenta que la "variant *cirer* és la que apareix regularment fins a l'època més o menys moderna (...). Avui, *cirer* té una difusió bastant gran".

[405] En el seu treball sobre els parlars del Priorat, Navarro (2000a: 35) també recull la forma *prèssic* a la Vilella Baixa i la variant *préssic* a la Torre de Fontaubella. També explica que, a Ulldemolins, un informant recordava que els més vells deien *príssic*. Recull la forma *aubergi* al Molar i comenta que a la localitat del Guiamets es té memòria que, abans, els més vells empraven, també, la variant *aubergi*. L'ALDC (V, mapa 1166) també recull el mot *préssic* a Marçà i la Torre de Fontaubella. També podem trobar *prèssic* a Miravet, la Palma d'Ebre i Rasquera (Ribera d'Ebre; Cubells 2009, I: 341) i a Vandellòs (Baix Camp; Recasens 1985: 62).

[406] Coromines (DECat, VI: 798) explica que *auberge* i *aubergi* són formes que provenen de l'àrab vulgar i que han aglutinat l'article àrab *al-*, en el qual s'ha produït la vocalització de la lateral agrupada.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

4.1.3.4 Els arbres

palma: *margalló*: Ca, Cp, Mr, Mo, Pb; *bargalló*: To; *pauma*: Cp, Fi, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml; *palma*: Be, Bi, Co, Fa, Gr, Ma, Po, Pr, Si, Tf, Ull, Va, Vb (mapa 4/168)

(avellana) *folla*: *folla*: Bi, Ca, Co, Fi, Gr, Ll, Ma, Mo, Pb, Si, To, Ull, Va, Vb; *follada*: Be, Cp, Fa, Mr, Ml, Po; *fallada*: Gu, Ms, Pr, Tf (mapa 4/169)

cuc (flor de l'avellaner): *cuc*: Be, Bi, Co, Mr, Ma, Mo, Pb, Ull, Va; *cordó*: Cp, Gu, Ms, Po, Pr, Si, Tf, To; *moc*: Fa, Fi, Gr, Ll, Vb; *eruga*: Ca, Ml (mapa 4/170)

lluc: *lluc*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Ll, Ma, Mo, Pb, To, Ull, Va, Vb; *pollanc*: Tf; *mamador*: Po, Pr; *poll*: Co, Si; *rebrotim*: Gu, Mr, Ms, Ml (mapa 4/171)

ametlla: *ametlla*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb; *metlla*: Bi, Ca, Cp, Fa, Gr, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Po, Tf, To, Ull, Va; *aumetlla*: Co, Pb, Pr, Si (mapa 4/172)

ametlló: *ametlló*: Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ml, Mo, To, Ull, Va, Vb; *metlló*: Cp, Co, Fa, Gr, Ll, Mr, Ml, Mo, Si, Tf, To, Ull; *aumetlló*: Co, Pb, Pr, Si; *ametlla tendra*: Be, Bi, Ca, Fi, Ma, Ms, Pb, Pr, Va; *metlla tendra*: Bi, Ca, Ms, Po (mapa 4/173)

ametller: *ametller*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb; *metller*: Bi, Ca, Cp, Fa, Gr, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Po, Tf, To, Ull, Va; *aumetller*: Co, Pb, Pr, Si (mapa 4/172)

clafolla (de l'ametlla): *clafoll*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Si, Va, Vb; *clafolla*: Be, Fi, Ll, Mr, Ml, Mo, Pb, Tf, To, Ull (mapa 4/174)

xiprer: *xiperer*: Ms; *xiprer*: a la resta de parlars (mapa 4/175)

bola de xiprer: *bola de xiprer*: Be, Bi, Fa, Fi, Cp, Co, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Vb, Ull; *xipra*: Bi, Ca, Ma, Ml; *pinya de xiprer*: Cp, Co, Si; *calavera*: Fa, Ull; *pelitxa*: Va; *bolitxa*: Gr (mapa 4/176)

pi roig: *pi roig*: Be, Bi, Ca, Fi, Gr, Ma, Ml, Pb, To, Va, Vb; *pi rojalet*: Co, Ll, Ms, Mo, Pr, Si, Tf, Ull; *pi rojal*: Cp, Fa, Gu, Mr, Po (mapa 4/177)

pi negre: *pi negre*: Be, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Tf, To; *pi cerrut*: Co, Si, Va, Vb; *pi escarraçó*: Bi, Ca, Ma, Mo; *pi escarracer*: To; *pi carracer*: Ull (mapa 4/178)

pi pinyoner: *pi pinyoner*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Gr, Mr, Ma, Ms, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb; *pi ve(r)*: Fi, Gu, Ll, Mr, Ml, Mo, Si, Tf; *pi ve[r]*: Cp (mapa 4/179)

fulla de pi: *fulla de pi*: a tots els pobles; *agulla de pi*: Ma, Mr, Ml, Pb, Ull, Vb (mapa 4/180)

pinassa: *pinassa*: Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Ull, Va, Vb; *fullaraca*: Be, Cp, Gu, Ms, To, Va; *fulleraca*: Fi, Mr, Tf (mapa 4/181)

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

lledoner:	*llidoner*: Be, Ca, Cp, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To, Ull, Va, Vb; *lladoner*: Co, Fa, Si; *allidoner*: Ms; *llironer*: Bi; *olidoner*: Ma (mapa 4/182)
lledó:	*llidó*: Be, Ca, Cp, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To, Ull, Va, Vb; *lladó*: Co, Fa, Si; *allidó*: Ms; *lliró*: Bi; *olidó*: Ma (mapa 4/182)
desmai:	*desmai*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To, Ull, Va, Vb; *esmai*: Cp, Gu, Mr, Ma, Si (mapa 4/183)
freixera:	*freixe*: Cp, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml; *freixa*: Be, Ca, Co, Fi, Gr, Mo, Pb, Po, Si, To, Vb; *freixera*: Bi, Fa, Ma, Ms, Pr, Tf, To, Ull, Va (mapa 4/184)
alzina:	*carrasca*:[407] Bi, Ca, Gu, Ma, Ms, Ml; *carrasca* (alzina borda): Be, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *alzina*: a tots els pobles (mapa 4/185)
didal (de la gla):	*barret*: Ml, Po; *caputxa*: Ca, Ml; *clotxina*: Bi; *didal*: a la resta de pobles (mapa 4/186)

Llista de noms comuns

palmera	*castanyer*	*pelar* (ametlles)
garrofa	*castanyer bord*	*plançó*
garrofer	*closca* (de l'ametlla)	*empeltar*
garrofí	*gra* (de l'ametlla)	*avet*
castanya	*batre ametlles*	*bosc*
pi	*pinya*	*xop*
pi blanc	*pinyó*	*roure*[408]
pinar (o *bosc de pins*)	*llorer*	

Mostra de solucions compartides amb variació fonètica

anou/nou[409]	*avellaner/vellaner*[410]
anoguer/noguer[411]	*sabina/sebina*[412]
avellana/vellana[413]	*aglà/gla*[414]
reïna/resina[415]	*àubir/àuber*[416]

[407] A Bi, Ca, Gu, Ma, Ms i Ml, el mot *carrasca* és un sinònim d'*alzina*. A la resta de localitats la variant *carrasca* designa una tipus d'*alzina* "borda, més petita i amb més punxes".
[408] Per a més informació sobre el tractament de Ō i Ŭ tòniquese llatines cf. apartat 1.1.6 del capítol de Fonètica.
[409] Per a més informació sobre la pròtesi vocàlica cf. apartat 1.4.1 del capítol de Fonètica.
[410] Per a més informació sobre l'afèresi cf. apartat 1.4.4 del capítol de Fonètica.
[411] Per a més informació sobre la pròtesi vocàlica cf. apartat 1.4.1 del capítol de Fonètica.
[412] Per a més informació sobre assimilacions cf. apartat 1.4.7 del capítol de Fonètica.
[413] Per a més informació sobre l'afèresi cf. apartat 1.4.4 del capítol de Fonètica.
[414] Per a més informació sobre la pròtesi vocàlica cf. apartat 1.4.1 del capítol de Fonètica.
[415] Per a més informació sobre la caiguda de l'alveolar fricativa sonora /z/ en posició intervocàlica cf. apartat 1.3.4.1 del capítol de Fonètica.
[416] Per a més informació sobre aquest mot cf. apartats 1.2.5 i 1.3.2.2 del capítol de Fonètica.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Anàlisi i comentari d'alguns mots

De la branca o brot tendre que surt de la soca d'un arbre se'n diu *lluc* a Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Ll, Ma, Mo, Pb, To, Ull, Va, Vb –forma que acosta aquests parlars al nord-occidental i al Camp de Tarragona (Recasens 1985: 206)–, *pollanc* a la Torre de Fontaubella –variant pròpia dels parlars orientals–, *poll* a Cornudella i Siurana –mot compartit amb el tortosí, el tarragoní (Recasens 1985: 213) i alguna localitat de la Conca de Barberà (Plaza 1996: 296)–, *mamador* a Porrera i Pradell –solució que el DCVB (VII: 233) recull també al Priorat– i *rebrotim* a Gu, Mr, Ms, Ml –forma que comparteixen amb alguns pobles veïns de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 331).

El mot *carrasca*, recollit a totes les localitats de la comarca, és un paral·lelisme lèxic amb el valencià.[417] A Bi, Ca, Gu, Ma, Ms i Ml, la variant *carrasca* és un sinònim d'*alzina*, però a la resta de localitats designa un tipus d'*alzina* "borda, més petita i amb més punxes".

Al Masroig s'ha recollit el mot *xiperer* (xiprer), que no apareix recollit en cap de les obres lexicogràfiques consultades. Cubells (2009, I: 94) recull a la Torre de l'Espanyol i a Vinebre (Ribera d'Ebre) el mot *peritxer* i observa que aquesta variant "es podria explicar a partir d'una variant *xiperer*, amb incorporació d'una vocal epentètica i d'una posterior metàtesi recíproca". Per designar la nou del xiprer al Priorat s'usen 6 mots: *pinya de xiprer, bola de xiprer* (per la forma esfèrica del fruit), *calavera* (segurament perquè la forma ho recorda), *pelitxa* (documentada pel DCVB, VIII: 399),[418] *bolitxa* (podria ser un creuament entre *bola* i *pelitxa*) i *xipra* (no documentada per cap diccionari de referència).

A Ulldemolins per designar les pinyes que han caigut del pi i es recullen per a cremar al foc se'n diuen *bous* (gairebé sempre en plural i femení; *les bous*). El DCVB (II: 635) recull aquest mot a Mallorca amb el significat de "pinya petita, llarguera, encara no oberta, que sembla una banya i els al·lots l'empren per jugar a manera de baldufa". L'ALDC (V, mapa 1253) també recull la forma *bou* a Margalef (pinya que no fa pinyons) i a la Febró (Baix Camp; pinya que no s'ha obert). Referint-se a aquest mot, Veny (2001: 20) dóna l'explicació següent:

> L'antiga utilització en el pessebre mallorquí de les pinyes del pi blanc, closes, amb quatre palets adossats com si fossin les quatre extremitats per a representar anyells i bous pasturant, ha donat lloc, com ha intuït Cosme Aguiló, als noms *xot, mè, bou,* que rep segons els pobles, el fruit del pi sense descloure's i que no trobem a la resta del domini; en parlars francoprovençals *bovo* (amb les seves variants *buva, bovata,* etc.) "bou" i "pinya" podria tenir el mateix origen.

En algunes localitats del Priorat, en l'adjectiu *ver –pi ver–*, l'alveolar no només no es veu reforçada amb una consonant oclusiva, sinó que no és articulada: *pi v[è]* (a Fi, Gu, Ll, Mr, Ml, Mo, Si, Tf).

L'arbre caducifoli del gènere *Fraxinus*, de la família de les oleàcies, de fulles oposades, pinnaticompostes, i fruit en sàmara té 4 noms al Priorat: *fr[e]ixe* a Cp i Mr, *fr[ɛ]ixe* (amb obertura de la vocal tònica) a Gu, Ll, Ms, Ml, *fr[ɛ]ixa* (de gènere femení i obertura de la vocal tònica) a Be, Ca, Co, Fi, Gr, Mo, Pb, Po, Si, To, Vb, i *freixera* (que

[417] Cubells (2009, I: 343) recull el mot *carrasca* a tota la Ribera d'Ebre excepte a la localitat de la Palma d'Ebre on és *alzina*.
[418] Cubells (2009, I: 343) recull a la Torre de l'Espanyol i Vinebre (Ribera d'Ebre) la forma *peritxa*.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

segons Alcover és un derivat de *freixe* amb el sufix *-era*) a Bi, Fa, Ma, Ms, Pr, Tf, To, Ull, Va.

Altres variants recollides però no cartografiades són: *escallar* a Margalef i Ulldemolins i *esclafollar* a Pradell amb el significat de *pelar ametlles*. També a Pradell es va recollir la forma *llaurer* (*llorer*: amb diftongació de /o/ àtona en [aw]). A tots els parlars de la comarca del *clafoll* també se'n pot dir *pell* (de l'ametlla). Per a referir-se al *desmai* (arbre) a Capçanes i Poboleda es va recollir el castellanisme *salze lloron* (*lloron* als Guiamets). En l'adaptació fonètica del castellanisme *xop* (arbre), el Priorat presenta dualitat de solucions:

x[ɔ]p: a totes les localitats, llevat de Co, Fi, Mr, Pr, Si i Ull, on la forma recollida és *x[o]p* (mapa 4/187)

4.1.4 Els animals domèstics

gatet: *gatet*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb; *gatolí*: Cp, Gu, Mr, Ms, Tf; *miolí*: Gu (mapa 4/188)

ànec: *pato*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ml, Mo, Pb, Pr, To, Ull, Vb; *ànec*: Be, Cp, Gr, Mo, Pr, Si, Tf, Va; *ànic*: Co, Ms, Po (mapa 4/189)

ànega: *pata*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ml, Mo, Pb, Pr, To, Ull, Vb; *ànega*: Be, Cp, Si, Tf, Va; *àniga*: Co, Ms, Po (mapa 4/190)

aneguet: *patet*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ml, Mo, Pb, Pr, To, Ull, Vb; *aneguet*: Be, Cp, Si, Tf, Va; *aniguet*: Co, Ms, Po (mapa 4/190)

pedrer: *pedrer*: Be, Bi, Ca, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Va, Vb; *guier*: Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Ll, Ma, Mo, Si, Ull, Va, Vb (mapa 4/191)

esperó: *esperó*: a tots els pobles; *espoló*: Ca, Co, Fa, Gu, Mr, Pb, Vb (mapa 4/192)

barballera: *barbellera*: Bi, Gr, Ma, Po, Pr, Si, Tf, To, Va; *barballera*: Co, Mo, Pb, Ull; *barbillera*: Ca, Fi, Vb; *barbatxera*: Be, Cp, Ll, Mr, Ms, Ml; *barbutxera*: Fa, Gu (mapa 4/193)

ploma: *ploma*: Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Ma, Ml, Mo, Pb, Si, Tf, Ull; *pluma*: Be, Cp, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Pb, Po, Pr, To, Va, Vb (mapa 4/194)

joquer: *joquer*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Gr, Mr, Ma, Ms, Si, To, Va; *ajocador*: Fi, Gu, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, Ull, Vb; *lloquer*: Ll (mapa 4/195)

ou fallat: *ou d'aigua*: Bi, Ca, Fi, Pb, To, Va; *ou fallat*: Be, Cp, Fa, Mr, Ma, Ms, Pr; *ou pollat*: Bi, Fi, Gu, Ll, Mo, Ull; *ou follat*: Ml, Vb; *ou foll*: Co, To; *ou clar*: Po, Si; *aigua poll*: Gr, Tf (mapa 4/196)

aviram: *aviram*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *viram*: Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Gu, Mr, Mo, Pr, Tf, To, Va, Vb; *aferam*: Bi, Ma, Mo, Si, Ull (mapa 4/197)

cau: *cau*: a tots els pobles; *lloriguera*: Cp, Mr, Va, Vb; *lluriguera*: Tf, Ull; *llodriguera*: Ll; *lludriguera*: Be, Ca, Ma, Si (mapa 4/198)

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

femer: *femer*: Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Ma, Ml, Mo, Pr, Pb, Po, Si, To, Ull, Va, Vb; *pleta*: Be, Cp, Gu, Mr, Ms, Tf (mapa 4/199)

canastró: *canastró*: Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *canastó*: Be, Fa, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml (mapa 4/200)

ensumar: *ensumar*: Fa, Ll, Mr, Tf, Va, Vb; *rastrejar*: Be, Co, Ms, Si; *seguir el rastre*: Gr, Gu, Po, To; *buscar el rastre*: Bi, Ma, Ull; *plegar el rastre*: Pb; *trobar el rastre*: Mo, Pr; *plegar el flat*: Ca, Fi, Ml; *seguir lo flat*: Cp (mapa 4/201)

crin: *la clin*: Cp, Fa, Gu, Mr, Ms, Ml, Po, Pr, Tf, To; *la crin*: Be, Bi, Co, Ma, Mo, Pb, Si, Ull; *la cril*: Va; *garceta*: Ca, Fi, Gr, Ll, Vb (mapa 4/202)

quadra: *estable*: Be, Bi, Ca, Cp, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Mr, Ms, Pb, Pr, Tf, To, Ull, Va, Vb; *quadra*: Co, Fa, Ml, Mo, Po, Si (mapa 4/203)

brida: *brida*: Bi, Ca, Fa, Fi, Ma, Po, Tf, To, Ull, Va, Vb; *bocado*: Be, Gu, Mr; *sarreta*: Cp, Gr, Ll, Ml, Pb, Pr; *bocal*: Co, Ms, Mo, Si (mapa 4/204)

domar: *domar*: Be, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To, Va, Vb; *adomar*: Bi, Gu, Ma, Ull; *amansir*: Co, Si (mapa 4/205)

euga: *iegua*: Be, Ca, Fa, Gr, Gu, Ll, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Va, Vb; *egua*: Bi, Cp, Co, Fi, Mr, Ma, Tf, To, Ull (mapa 4/206)

soll: *la soll*: Be, Cp, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Pr, Tf, Vb; *lo corral*: Bi, Ca, Co, Fi, Ma, Mo, Pb, Po, Si, To, Ull, Va (mapa 4/207)

mamelló: *mamelló*: Bi, Ca, Co, Ma, Mo, Pb, Pr, Si, Ull, Va; *garrí*: Be, Cp, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Po, To; *g[u]rrí*: Fi, Tf, Vb (mapa 4/208)

furgar: *furgar*: a tots els pobles; *escarbar*: Cp, Fa, Gu, Mr (mapa 4/209)

freixures: *freixures*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Mr, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Tf, To, Ull, Va; *menuts*: Be, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Pr, Si, Vb (mapa 4/210)

cuixot: *pernil*: a tots els pobles; *cuixot*: Bi, Ca, Co, Fi, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Po, Tf, To, Va (mapa 4/211)

botifarra culana: *culana*: Be, Ca, Cp, Gu, Fa, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Po, Pr, Tf, To; *bisbe*: Ca, Co, Gr, Pb, Po, Si, Vb; *bisbessa*: Bi, Ma, Ull, Va; *botifarra del bisbe*: Fi (mapa 4/212)

llangonissa seca: *llangonissa seca*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Mr, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va; *secallona*: Cp, Fi, Ll, Ml, Ull, Vb (mapa 4/213)

renillar: *renillar*: Bi, Cp, Co, Fa, Fi, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Po, Si, Tf, Ull; *rellinar*: Be; *relinxar*: Ca, Gr, Gu, Ll, Ma, Pb, Pr, To, Va, Vb (mapa 4/214)

miolar: *miolar*: Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *meular*: Bi, Ca, Ll, Ma, Ml (mapa 4/215)

bordar: *bornar*: Be, Fa, Ll, Mr, Ml, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va; *abornar*: Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Ma, Ms, Mo, Po, To, Vb; *bordar*: Cp, Co, Ml, Mo, Pb, Si, Vb (mapa 4/216)

escainar: *escainar*: Bi, Ca, Cp, Co, Gr, Gu, Ma, Ms, Ml, Po, Si, Ull, Va; *cloquejar*: Be, Fa, Fi, Ll, Mr, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, Vb (mapa 4/217)

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Llista de noms comuns

gat
gata
gos
gossa
cadell
gossa moguda
gos rabiós
oca
gall
pollastre
bec
pap
pota (del gall)
cresta
capó
gallina
galliner
lloca
ou
lo present[425]
budell
bufeta
llardó
mandongo[426]
mandonguera
llangonissa[427]
cansalada
rovell
clara
closca
ponedor
pondre
pollet
covar
corral
titot, gall dindi, pavo[422]
conill
conilla
catxap
llebra
farnaca
jaç
caçador
caçar
ratera
reclam
trinxat
salador
salmorra
pernil dolç
botifarra
botifarra negra
botifarra blanca
botifarra catalana
fer porra
ruc
somera[419]
pollí[420]
cavall
potro[421]
pota (del cavall)
casco
astrínjol[423]
matxo
mula
raspall[424]
tocino, tocina
verro, verra
granja
corral
rebolcâ's
morro
matança
matador
femer
gallinassa
ganyolar (el gos)
clapir (el gos)
bramar
grunyir
cantar (el gall)
belar

[419] Per a més informació sobre el tancament de la vocal pretònica (*s[u]mera*) cf. l'apartat 1.2.8 del capítol de Fonètica.
[420] El *pollí* és la cria del ruc i la somera.
[421] El *potro* (poltre) és la cria del cavall i l'euga.
[422] En l'anàlisi i comentari d'alguns mots hi ha una explicació detallada de l'ús d'aquestes tres variants que al Priorat són sinònims per designar la mateixa espècie d'au.
[423] L'*estríjol* és un raspall de ferro, fixat a un mànec de fusta, que serveix per a netejar el pèl dels cavalls, de les mules, etc. S'ha recollit el mot *astrínjol* a Be, Bi, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Mo, Po, Si, To, Ull. A la resta de localitats, els informants ja no recorden el nom d'aquest estri i usen mots genèrics per a designar-lo com ara *raspall de ferro, rasqueta, rascleta, raspeta, rasclet de ferro, rastrell* o *pinta*.
[424] Per a més informació sobre la dissmilació en el mot *r[e]spall* cf. l'apartat 1.4.6.1 del capítol de Fonètica.
[425] *Lo present* és el plat de carn, embotits i altres productes frescs del porc, que s'envia el dia després de les matances, com a obsequi, a les cases dels parents i amics de la família que ha mort el porc. Aquest terme també el trobem a la comarca veïna de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 350) i a la Terra Alta (Navarro 1996, I: 218).
[426] El *mandongo* és el conjunt d'operacions que es fa des que el porc és mort i obert per a elaborar la seva carn i vísceres i fer els embotits. Aquesta forma ha estat recollida per Cubells (2009, I: 350) a la Ribera d'Ebre, Navarro (1996, I: 218) a la Terra Alta, Recasens (1985: 207) al Camp de Tarragona i Plaza (1996: 280) a la Conca de Barberà.
[427] Per a més informació sobre metàtesis cf. apartat 1.4.5 del capítol de Fonètica.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Mostra de solucions compartides amb variació fonètica

minjadora/menjadora[428] *coa/cua*[429]
sagí/segí[430]

4.1.5 La vida pastoral

mardà: *marrà*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Gr, Mr, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, Ull, Va; *mardà*: Cp, Fi, Gu, Ll, Ms, Pr, To, Vb (mapa 4/218)

ricar: *ricar*: Be, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *arricar*: Bi, Ca, Ma; *tossar*: Gu (mapa 4/219)

corder: *corder*: a tots els pobles; *be*: Be, Co, Ll, Mo, Pb, Ull, Vb (mapa 4/220)

esquilar: *esquilar*: Be, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Vb; *xollar*: Bi, Ca, Cp, Fa, Gr, Ll, Ma, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb (mapa 4/221)

marcar: *marcar*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Tf, To, Ull, Va, Vb; *sinyalar*: Co, Po, Pr, Si (mapa 4/222)

arracada (de la cabra): *arracada*: Co, Pb, Pr, Ull *–arr[e]cada*: Be, Bi, Ca, Cp, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ml, Mo, Po, To, Va, Vb; *racada*: Fa, Pr, Si *–r[e]cada*: Gu, Ms, Tf (mapa 4/223)

cobrir la cabra: *cobrir*: Fa, Gu, Ll, Mr, Vb *–c[u]brir*: Cp, Gr, Ma, Pb, Po, Si, Tf, To; *montar*: Fi, Ms, Ml *–m[u]ntar*: Bi, Ca, Co, Ull; *saltar*: Be, Mo, Pr, Va (mapa 4/224)

excrement de cabra: *xèrrit*: Ca, Co, Fi, Ll, Ma, Mo, Si, To, Va, Vb, Ull; *xerri*: Bi, Gr, Ms, Ml, Pb; *aixèrrit*: Be, Cp, Fa, Gu, Mr, Po, Pr, Tf (mapa 4/225)

toro: *toro*: Bi, Ca, Co, Fa, Gr, Ll, Ml, Pb, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb; *bou*: Be, Cp, Fi, Gu, Mr, Ma, Ms, Mo, Po, Tf (mapa 4/226)

llet quallada: *llet metonada*: Co, Fi, Ms, Ml, Si; *llet ammetonada*: Pb, Si, Ull; *llet ametonada*: Ca, Gu, To; *llet quallada*: Be, Fa, Ml, Po, Pr, Ull, Va, Vb; *llet apresa*: Bi, Cp, Ll, Ma, Ms, Tf; *llet agremullada*: Gr, Pb; *llet agramullada*: Vb; *llet agrumullada*: To; *llet agremulada*: Mo; *llet gromullada*: Gr (mapa 4/227)

Llista de noms comuns

ramat *anar moguda* *davantal* (del bóc)[431]
pastor *ovella* *mamar*

[428] Per a més informació sobre el tancament de la pretònica inicial cf. apartat 1.2.5 del capítol de Fonètica.
[429] Per a més informació sobre el tractament de ō i ŭ tòniques llatines cf. apartat 1.1.6 del capítol de Fonètica.
[430] Per a més informació sobre assimilacions cf. apartat 1.4.7.1 del capítol de Fonètica.
[431] Per a més informació sobre dissimilacions cf. apartat 1.4.6.1 del capítol de Fonètica.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

rabadà	*banya*	*vaca*
sarró	*criar*	*munyir*
esquella	*capar*	*bou*[432]
collar (de l'animal)	*llana*	*vedell*[433]
mansa (ovella)	*cabra*	*llet*
pedra	*cabrit*	*llet agra*
sal	*braguer*	*tel* (de la llet)
llepar	*mamella*	*formatge*
pasturar	*bóc*	*brossat*/*metó*[434]
	barba (de la cabra)	

Mostra de solucions compartides amb variació fonètica

motlle/motllo[435]

Anàlisi i comentari d'alguns mots

Formes com *corder*[436] i *catxap*[437] (conill de bosc jove) s'empren a tot el bloc occidental. Altres termes són propis del català nord-occidental com és el cas de l'expressió *fer porra*[438] (tornar el caçador a casa sense haver caçat res) o el mot *farnaca*[439] (llebre jove). A Falset, aquest mateix mot serveix per a referir-se de manera despectiva a una dona grossa i dropa, significat que també recull el DCVB (V: 749) al Camp de Tarragona (dona malfeinera) a Vimbodí (dona grossa, dropa i golafra) i a Tortosa (dona grassa i malgirbada). Plaza (1996: 261) també recull el mot *farnaca* amb el significat de "dona malfeinera" a la Conca de Barberà.

Altres mots compartits amb el nord-occidental són *brossat* (substància espessa que es forma bullint la llet de la qual s'ha extret el formatge; a tots els parlars). Ara bé, a la majoria de pobles, la variant moderna *mató* (amb tancament de la vocal medial oberta *–metó*) està desplaçant la forma antiga (*brossat*). A la Figuera i el Masroig es va recollir com a sinònim de *brossat* el mot *formatget*.[440]

A tots els pobles del Priorat s'usa *pernil*; a Bi, Ca, Co, Fi, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Po, Tf, To, Va, també s'ha recollit el mot *cuixot,* variant compartida amb el valencià i el tortosí. El mot *cuixot* gaudeix de plena vitalitat a les comarques de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 348) i la Terra Alta (Navarro 1996, I: 218). Al Priorat, en canvi, el mot

[432] No a tot arreu és un mascle castrat; a vegades és sinònim de *toro*.
[433] Per a més informació sobre l'obertura de la vocal pretònica *(v[a]dell)* cf. apartat 1.2.2 del capítol de Fonètica.
[434] Per a més informació sobre dissimilacions *(m[e]tó)* cf. apartat 1.4.6.1 del capítol de Fonètica.
[435] Per a més informació sobre assimilacions cf. apartat 1.4.7.1 del capítol de Fonètica.
[436] Recasens (1985: 192) recull *corder* al Baix Camp i Cubells (2009, I: 351) a la Ribera d'Ebre.
[437] La forma *catxap* és recollida per Recasens (1985: 189) al Baix Camp, Cubells (2009, I: 350) a la Ribera d'Ebre, Navarro (1996, I: 220) a la Terra Alta i Plaza (1996: 236) a la Conca de Barberà.
[438] L'expressió *fer porra* també s'ha recollit en algunes localitat del Camp (Recasens 1985: 214), a la Terra Alta (Navarro 1996, I: 220), a la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 350), a Lleida, Tortosa i el País Valencià (DCVB, VIII: 762).
[439] Alcover (DCVB, V: 749) recull *farnaca* a Lleida, Urgell, Conca de Barberà (Plaza 1996: 261), Camp de Tarragona (Recasens 1985: 199), Gandesa (Navarro 1996, I: 220) i la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 350).
[440] El mot *brossat* també el trobem en els parlars més occidentals del Baix Camp (Recasens 1985: 186), a la majoria de pobles de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 351), a la Terra Alta (Navarro 1996, I: 219) i a la Cerdanya, el Pallars, Tremp, el Pla d'Urgell, Solsona, Mallorca i Menorca (DCVB, II: 685).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

pernil està desplaçant la forma genuïna *cuixot.* També és pròpia del valencià la forma *mardà* (mascle de l'ovella) recollida a Cp, Fi, Gu, Ll, Ms, Pr, To, Vb (*marrà* a la resta de parlars).[441] A tota la comarca l'embotit cru del porc s'anomena *llangonissa* (amb metàtesi recíproca; *llonganissa* > *llangonissa*).[442]

A la majoria de localitats de la comarca, del segon estómac de les aus se'n diu *pedrer*, però a Cp, Co, Fi, Gr, Ma, Mo, Ull, Va, Vb també s'ha recollit *guier*, encara que Alcover (DCVB, VI: 457) avisa que "molta gent confon el *guier* amb el *pedrer*; són cavitats diferents".[443]

A la Torre de Fontaubella, juntament amb el mot *lloca* (gallina que cova) es va recollir la forma *cloca*, enregistrada també per Cubells (2009, I: 347) a Faió (Ribera d'Ebre). És possible que l'origen del mot sigui onomatopeic, és a dir, que s'hagi format damunt del so que fan al cridar les gallines (*cloc-cloc*). Sobre l'etimologia de la forma *lloca*, Alcover (DCVB, VII: 41) comenta que procedeix del llatí vulgar *CLŎCCA i relaciona el mot amb el verb llatí GLOCIRE (escatainar) i diu que "en tot cas la ʎ- del mot català queda sense explicar".

A Be, Cp, Gu, Mr, Ms, Tf es va recollir el mot *pleta* amb dos significats; d'una banda per a referir-se al lloc on els conills acostumen de fer les deposicions, i d'altra banda per a designar el tros compacte d'excrement de forma cilíndrica. Cap diccionari de referència recull *pleta* amb aquests significats.[444]

Per a designar el lloc tancat on es tenen els porcs s'han recollit dues variants; *lo corral* (Bi, Ca, Co, Fi, Ma, Mo, Po, Si, To, Ull, Va) i *la soll* (Be, Cp, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Pr, Tf, Vb). A la Bisbal, Poboleda i Torroja també s'ha recollit el mot *soll* però els informants expliquen que no l'usen per a designar el corral dels porcs sinó que ja només s'usa en l'expressió "això està fet *una soll*" (això està molt brut). A la resta de pobles on s'ha recollit aquest mot també es coneix i s'usa aquesta expressió.[445]

A la llista de variants lèxiques, a part de l'entrada *bordar* n'hem inclòs dues més; *ganyolar* i *clapir*. En un primer moment, aquests mots formaven part d'una sola entrada; *bordar*, però quan es va observar que cada paraula tenia un significat diferent es va optar per crear una entrada per cada terme. Al Priorat, *bordar* (amb les seves variants *bornar* i *abornar*) designa el lladruc fort i estrident d'un gos, *ganyolar* és un lladruc més constant i agut semblant a un plor, i *clapir* designa el lladruc sec que el gos fa quan persegueix algun conill o algun altre animal. La variant *(a)bornar* no apareix al DCVB però es pot trobar a majoria de pobles de la Terra Alta (Navarro 1996, I: 220), a alguns pobles de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 349) i a Mont-Roig (Baix Camp;

[441] Alcover (DCVB, VII: 234) recull la forma *mardà* a Massalcoreig, Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 351), Baix Aragó, València, Mallorca i Menorca. Navarro (1996, I: 220) també la recull a la Terra Alta i Recasens (1985: 207) a Vandellòs, Pratdip, Colldejou i Hospitalet (Baix Camp).

[442] Alcover (DCVB, VII: 49) recull aquesta forma a Andorra, Esterri, Pobla de Segur, Amposta, Benidorm, Sort, Tremp, Alcoi, Urgell i l'Ametlla, malgrat que comenta que no és un mot desconegut en oriental i baleàric. Coromines (DECat, V: 20) diu que "com és sabut, la pronúncia amb metàtesi, *llangonissa*, avui té una extensió molt general en el Principat, i ja passava així a la fi del segle XV [...] al Migdia del Principat, sobretot en els parlars occidentals, dellà de l'Ebre, la forma vulgar (que també he sentit a d'altres bandes) és *llanguanissa*".

[443] Alcover (DCVB, VIII: 198) també recull el mot *pedrer* al Conflent, l'Empordà, la Garrotxa, Girona, Plana de Vic, Pont de Suert, Ponts, Barcelona, Penedès i Tarragona.

[444] Alcover (DCVB, VIII: 666) recull el mot *pleta* amb el significat de lloc tancat, generalment amb andans, on es recull el bestiar que pastura al camp o a la muntanya a Cerdanya, Ripollès, Girona, Guilleries, Bagà, Pobla de Lillet, Plana de Vic, Vall d'Àneu, Pont de Suert, Senterada, Pobla de Segur, Tremp i Urgell. Plaza (1996: 296) també el recull a la Conca de Barberà.

[445] El mot *soll* es pot trobar a la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 348), el Baix Camp (Recasens 1985: 221) i la Conca de Barberà (1996: 313).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Recasens 1985: 12). Segons Alcover (DCVB, VI: 178) la forma *ganyolar* és pròpia del nord-occidental i el tortosí.

A Bi, Ma, Mo, Si, Ull es va recollir el mot *aferam* (*aviram* o *viram* a la resta de parlars). Massip (1989: 44) recull aquesta forma en tortosí i observa que "moltes vegades la part final de l'article es pren com a inicial del mot que el segueix; en els parlars tortosins això es produeix sovint. Exemples: *La feram* ha passat a *l'afaram* (masculí) perquè s'ha interpretat la *a* de l'article com a inicial del mot següent."

El camp semàntic de la vida pastoral ha vist reduït el seu cabal lèxic, degut al fet que, avui en dia, gairebé no queda cap pastor a la comarca del Priorat i, per tant, ja no es coneix aquest lèxic. Una de les formes caigudes en desús és *rabadà*, mot que no s'utilitzava massa, ja que els pastors del Priorat acostumaven a anar sols amb el gos i el ramat. A Be, Bi, Fa, Pb, Mr, Ml, Tf, sí que recorden que al xiquet que prenien al tros perquè fes el dinar i anés a omplir el barral d'aigua n'hi deien *sagal*. De *banyegar* (donar cops amb les banyes dos animals) al Priorat se'n diu *ricar* (*arricar* a Bi, Ca, Ma). Als Guiamets també es va recollir la variant *tossar*.[446]

A Be, Ca, Ll, Ma, Si es va recollir el mot *llodriguera/lludriguera*, que designa un cau de conills (*lloriguera* o *cau* a la resta de pobles). Alcover (DCVB, VII: 58) indica que la forma etimològica és *lloriguera* i que "la variant *llodriguera* o *lludriguera* es pot explicar per influència del nom d'animal *llúdriga*."

En aquests camps semàntics trobem un bon nombre d'interferències amb l'espanyol. *Pato, casco* (peülla dels animals) i *pavo* s'estenen per tota la comarca. En el cas de *pavo* aquest mot comparteix ús amb *titot* i *gall dindi*. Encara que aquestes tres variants s'hagin recollit a tots els pobles, sembla que hi ha un procés de canvi que es pot dividir en tres estadis. En el primer tindríem la forma *titot,* la més antiga i genuïna, avui gairebé oblidada. En un segon estadi entraria el castellanisme *pavo* i en l'últim estadi, amb la percepció del parlant que *pavo* és una paraula forana i la voluntat de corregir-ho, adoptarien com a forma "correcta" la normativa *gall dindi*. Encara és viu, però, a tots els parlars de la comarca, el mot *titot* emprat com a insult (beneitot). Navarro (2012: 265-266), que recull la forma *titot* a Cambrils (Baix Camp), explica l'origen de la paraula:

> El mascle de l'au gal·linàcia *Meleagris gallopavo*, és anomenat *titot* a Cambrils; aquesta forma és recollida pel DCVB (X: 318) a les Terres de l'Ebre i al País Valencià. Aquest animal, originari de Mèxic i dels Estats Units, quan va arribar a casa nostra va rebre una diversitat de denominacions. N'hi ha que fan referència al seu origen geogràfic com ara *gall d'indi* (Menorca) [...] Les variants *titot* i *tito* (ambdues localitzades en tortosí i valencià) es creen per masculinització damunt de l'hipocorístic *tita*, nom genèric per designar qualsevol animal.

Pluma (recollit a Be, Cp, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Pb, Po, Pr, To, Va, Vb) és també un castellanisme juntament amb *tocino* (a tots els parlars) encara que Navarro (1996, I: 221) diu que "es fa difícil identificar com a aragonesismes o com a castellanismes el mot *tocino* (porc) atès que ambdues llengües presenten aquests paral·lelismes lèxics."[447]

---

[446] Alcover (DCVB, IX: 485) recull la forma *ricar* al Camp de Tarragona i a la Ribera d'Ebre, on també la recullen Recasens (1985: 217) i Cubells (2009, I: 350), respectivament. Plaza (1996: 306) també la recull a la Conca de Barberà. La variant *arricar*, amb pròtesi vocàlica, és exclusiva de la comarca del Priorat.

[447] *Tocino*, amb significat de *porc*, s'estén, segon l'ALEANR (mapa 644), pràcticament per tot l'Aragó, llevat del sud de Terol." El DCVB (X: 327) el considera un castellanisme inadmissible, però, Navarro (2012: 263) segueix argumentant que "*tocino* tindria una procedència aragonesa. En la llengua espanyola, *tocino* equival al català *cansalada*; en canvi, en aragonès, *tocino* és el nom amb què es designa el porc."

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

També són d'origen castellà *cacarejar* (escatainar les gallines, a Be, Cp, Co, Fa, Gu, Mr, Ms, Ml, Po, Pr, Vb), *matarife* (home que té per ofici matar porcs, a Gr, Mr, Ma, Pb, Pr, Va), *iema* (massa groga que hi ha a l'interior dels ous, a Fa, Pr, Ull), *cepillo* (estri per raspallar el cavall, a Be, Ll, Ml, Ull), *bocado* (peça de ferro semicircular amb una vora dentada, que se subjecta sobre el morro d'una bèstia, perquè, en estirar-li les regnes a les quals va unida la dita peça, l'animal es deixi guiar; a Be, Gu, Mr), *iegua* (Be, Ca, Fa, Gr, Gu, Ll, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Va, Vb), *potro* (només *pollí* a Bi, Mo, Po), *espoló* (esperons del gall a Ca, Co, Fa, Gu, Mr, Pb, Vb) i *pic* (bec a Bi, Fa, Ml, Pr).

Altres variants recollides però no cartografiades són: *estar en [s]el* a Fa, Gu, Ll, Pr, Ull, Va, Vb i *anar bona*, a Cornudella, amb el significat d'*anar moguda* (apetit sexual en els animals).

Per designar la part presa o coagulada de la llet, al Priorat, s'han recollit 10 variants diferents: *llet metonada*, *llet ammetonada*, *llet ametonada, llet quallada*, *llet apresa, llet agremullada*, *llet agramullada*, *llet agrumullada*, *llet agremulada*, *llet gromullada*. De totes maneres és probable que no totes aquestes variants signifiquin ben bé el mateix.

De l'apèndix carnós que tenen sota la mandíbula inferior o en el coll alguns animals, principalment dels galls, a la comarca se'n pot dir: *barbellera, barballera*, *barbillera, barbatxera, barbutxera.* Les dues últimes només han estat recollides per Cubells (2009, I: 347) a la majoria de localitats de la Ribera d'Ebre i per Navarro (1996, I: 217) a Corbera (Terra Alta).

4.1.6 Els animals vertebrats i invertebrats

brugir:	*brumir*: Bi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ml, Po, Pr, Tf, Ull; *brugir*: Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Ms, Mo, Pb, Si, To, Va (mapa 4/228)
abegot:	*abegot*: Be, Cp, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Va; *abugot*: Co, Mo, Ull, Vb;[448] *aubigot*: Bi, Ca, Ma (mapa 4/229)
mosca saballonera:	*mosca saballonera*: Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *mosca cuquera*: Bi, Ma (mapa 4/230)
cuïc:	*cuïc*: Co, Fi, Ll, Mo, Ull –*cuic*: Fa, Pb–; *cuït*: Cp, Mr, Ma Si, Tf –*cuit*: Pr; *rendilla*: Bi, Fi, Gr, Gu, Ll, Ml, To –*randilla*: Be, Ca, Ms, Po, Va, Vb (mapa 4/231)
tavà:	*tavà*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Po, Pr, Si, Tf, Va, Vb; *tavanc*: Gu, Ms, Ml; *tavan*: Mo, To; *taval*: Pb, Ull (mapa 4/232)
brumerot:	*brumerot*: Bi, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Mr, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, Ull, Va, Vb –*br[o]merot*: Be, Ca, Co, Ll, Ma, Ml, To–; *borinot*: Bi, Ca, Mo, Ull (mapa 4/233)
formiga:	*formiga*: Be, Bi, Ca, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Ull, Vb –*f[u]rmiga*: Pb, Pr, Tf, Va–; *forniga*: Cp, Gr, Ma, Po –*f[u]rniga*: Co, Mo, Si, To (mapa 4/234)

[448] A la Vilella Baixa el mot *abugot* també s'usa per a designar una persona dropa ("Ets un *abugot*!").

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

cau (de formigues):	*cau*: Bi, Ca, Cp, Co, Gr, Gu, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, Pr, Si, To, Va, Vb; *niu*: Be, Fi, Ms, Ull; *formiguer*: Fa, Mr, Po, Tf (mapa 4/235)
processionària:	*processionària*: Bi, Cp, Co, Fi, Gr, Mr, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To, Va, Vb; *professionària*: Gu, Ull; *eruga del pi*: Be, Ca, Fa, Gu, Ll, Ms, Ml, Si, To, Vb (mapa 4/236)
papallona:[449]	*papallona*: Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va –*papellona*: Be, Fa, Mo; *paloma*: a tots els pobles (mapa 4/237)
escorpí:	*escorpit*: Cp, Co, Fi, Gu, Ml, Mo, Po, Ull –*esc[u]rpit*: Be, Fa, Ll, Mr, Ms, Pb, Pr, Si, Tf, To, Va, Vb; *esc[u]rpí*: Bi, Ca, Gr, Ma (mapa 4/238)
teranyina:	*telaranya*: Be, Ca, Co, Ll, Mr, Ma, Ml, Po, Pr; *talaranya*: Fa, Gr, Va; *teleranya*: Fi, Ms; *tataranya*: Pb, Vb; *tetaranya*: To; *tereranya*: Si; *tararanya*: Gu; *teranyina*: Mo; *taranyina*: Bi; *teranyana*: Cp; *telanyana*: Tf; *titaranya*: Ull (mapa 4/239)
libèl·lula:	*voltabasses*: Be, Bi, Cp, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To, Ull, Va; *rodabasses*: Ca, Fa, Fi, Gr, Mr, Ma, Ms, Ml, Vb; *passabarrancs*: Gu; *cavall de serp*: Co, Si; *cavall d'aigua*: Ll (mapa 4/240)
llangost:	*llangosto*: Be, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Po, Pr, Si, Tf, To; *llangost*: Bi, Ca, Gr, Ll, Ma, Mo, Pb, Tf, Ull, Va, Vb (mapa 4/241)
marieta:	*marieta*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va; *gallineta*: Co, Pb; *gallineta del cel*: Vb; *gallineta de Nostre Sinyor*: Fi; *cuca de Nostre Sinyor*: Mo[450] (mapa 4/242)
bernat pudent:	*bernat pudent*: Be, Ca, Co, Fa, Gr, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Ull, Va; *bernat*: Bi, Cp, Fi, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Tf, To, Vb (mapa 4/243)
escarabat piloter:	*escarabat piloter*: Bi, Ca, Co, Fi, Gr, Gu, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Vb; *escarabat del fem*: Be, Va; *escarabat merder*: Cp, Ll, Ml; *escarabat merdaguer*: Fa, Mr (mapa 4/244)
panerola:	*panerola*: Be, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, Ull; *panderola*: Bi, Ca, Gr, Ll, Ma, To, Va, Vb (mapa 4/245)
estisoreta:	*estisoreta*: Be, Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Po, Pr, Si, Tf, To, Va, Vb; *tallamocs*: Bi, Ca, Ull; *tallarobes*: Pb; *agafadits*: Fi (mapa 4/246)
llémenes:	*llémenes*: Bi; *llèmenes*: Ma; *llémines*: Ms, Ml; *llèmines*: Fa, Fi, Mr; *llèminis*: Mo, Pr, Ull; *llímenes*: Gr, Gu, Va,

[449] A les localitats on comparteixen ús *papallona* i *paloma* s'usa més el primer mot i el segon, tot i que encara s'usa, és vist com un mot antic.

[450] Cubells (2009, I: 355) recull *gallineta de Nostre Senyor* a Faió i *gallineta* a algunes localitats de la Ribera d'Ebre. Navarro (1996, I: 222) recull *gallineta* a Vilalba (Terra Alta).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

	Vb; *llímines*: Pb, Po, To; *lliminis*: Co, Si; *llénemes*: Ll; *llènimes*: Be, Cp; *llínimes*: Ca, Tf (mapa 4/247)[451]
centpeus:	*santapia*: Co, Gr, Po, Pr, Si, Vb; *santapiga*: Be, Cp, Fa, Gu, Mr, Ms; *mariaespia*: Ull; *santaspiga*: Pb; *santapica*: Ca, Fi, Ma, Mo; *santaspina*: Bi; *santaspia*: Tf; *malapia*: Ll, To, Va; *pia-pia*: Ml (mapa 4/248)
tartanya:[452]	*tartany*: Bi, Co, Ma, Ms, Mo, Pb, Si, To, Ull, Va; *tartanya*: Be, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Po, Pr, Tf, Vb (mapa 4/249)
sangonera:	*sangonella*: Bi, Ca, Co, Fi, Ll, Ma, Mo, Si, To, Ull – *sang[u]nella*: Pb, Po, Va, Vb; *sangonera*: Be, Cp, Fa, Gr, Gu, Mr, Ms, Ml, Pr, Tf (mapa 4/250)
corcó (de la fusta)	*corcó*: a tots els parlars; *quera*: Ca, Mr, Ms, Ml, Po (mapa 4/251)
llumeneta:	*llumeneta*: Ca, Co, Mo, Si, Tf, To, Ull, Va –*llumineta*: Co, Po, Pr; *cuc* o *cuquet de llum*: Be, Cp, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Va, Vb; *cuca* o *cuqueta de llum*: Bi, Fi, Va, Vb; *lluerna*: Ma, Pb; *cuca de Sant Joan*: Pb (mapa 4/252)
plegamans:	*plegamans*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Po, Pr, Tf, Va, Vb; *plegamanos*: Co, Mo, Pb, Si, To, Ull (mapa 4/253)
pastoreta:	*pastereta*: Be, Ca, Fa, Gr, Gu, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Si, Tf, Ull, Vb; *pastoreta*: Bi, Cp, Fi, Pr, Va; *tocinet*: Co, Mr, Ms, To (mapa 4/254)
llimac:	*llimac*: Bi, Ca, Co, Fi, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, To, Ull, Va, Vb; *caragol llimac*: Si; *llimat*: Gr, Gu, Ms; *caragol llimat*: Be, Cp, Fa, Mr, Po, Pr, Tf (mapa 4/255)
caragola:[453]	*caraguina*: Bi, Ca, Co, Fi, Gr, Mo, Pb, Po, To, Va, Vb; *caragola*: Be, Cp, Fa, Gu, Ll, Ms, Ml; *caragolina*: Mr, Ma, Si, Pr, Tf, Ull (mapa 4/256)
caragolí:[454]	*caragolí*: Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *caragolina*: Be, Fi, Ml (mapa 4/257)
dragó:	*dragó*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull, Vb; *adragó*: Tf, Va; *esquixarobes*: Po (mapa 4/258)

[451] El tancament de /e/ en posició àtona final en [i] en posició àtona final dels mots *llèminis* i *llíminis* és una característica pròpia dels parlars xipelles que indica que, en èpoques reculades, aquest fenomen potser coneixia una extensió més àmplia a la comarca del Priorat. Per a més informació sobre aquest fenomen cf. apartat 1.2.5 del capítol de Fonètica.

[452] El DCVB (X: 164) situa *tartanya* a Fraga i Tarragona (Recasens 1985: 222) i *tartany* a Lleida; el DECat (VIII: 325), per la seva banda, ubica *tartanya* al Priorat, l'Ebre i el Baix Segre. Cubells (2009, I: 355) recull *tartany* a la Palma, *papaterra* a Ascó i *tartanya* a la resta de localitats de la Ribera d'Ebre. Navarro (1996, I: 225) recull *papaterra* a tots els parlars de la Terra Alta.

[453] El mot *caragola* designa el caragol de cos allargat i de forma troncocònica. Navarro (1996, I: 223) recull el mot *caragola* en algunes localitats de la Terra Alta i Cubells (2009, I: 356), a Ascó (Ribera d'Ebre). Recasens (1985: 188) recull el mot *caraguina* a l'Alt Camp i al Tarragonès. El mot *caragolina* el podem trobar a la Palma (Ribera d'Ebre; Cubells 2009, I: 356), a Santa Coloma de Queralt (Conca de Barberà; Plaza 1996: 234) i a Fulleda (Garrigues; Arbós 2000: 172).

[454] El mot *caragolí* designa el caragol petit que es troba, normalment, enganxat al fonoll o d'altres herbes. Navarro (1996, I: 223) recull *caragolí* i *caragolina* a la Terra Alta i Cubells (2009, I: 356) recull *caragolí* a Miravet, la Palma i la Serra d'Almos i *caragolina* a la resta de parlars de la Ribera d'Ebre

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

sargantilla:	*sargantilla*: Bi, Ca, Gr, Ll, Ma, Ml, Pb, Po, To, Va, Vb; *sangartilla*: Co, Fi, Mo, Si, Ull; *sagartilla*: Ms; *sargantana*: Be, Cp; *sargantina*: Mr; *sangartina*: Fa; *sagartana*: Gu; *sagartina*: Pr, Tf (mapa 4/259)
llangardaix:	*llargandaix*: Bi, Ca, Gr, Ma, Po, To, Va; *llangardaix*: Bi, Co, Mo, Si, Ull; *llangandaix*: Fi, Vb; *fardatxo*: Be, Cp, Fa, Gu, Ll, Mr, Ms, Tf; *esfardatxo*: Ml; *lluert*: Pb, Pr (mapa 4/260)
gripau:	*sapo*: Be, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Va, Vb; *sàput*: Bi, Ca, Co, Mo, Si, Ull (mapa 4/261)
granota:	*granot*: a tots els pobles; *granota*: Cp, Fa, Mr, Ma, Ml, Pb (mapa 4/262)
cullereta:	*cullereta*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *cuereta*: Fa; *escurereta*: Ull; *escudella*: Ca, Ma, Vb; *escudelleta*: Mo (mapa 4/263)
voltor:	*voltor*: Bi, Cp, Fa, Gr, Gu, Mr, Pb, Pr, Ull; *buitre*: Be, Bi, Ca, Co, Fi, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Si, Tf, To, Va, Vb (mapa 4/264)
àguila:	*àguila*: Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ms, Pb, Po, Si, Tf, Va, Vb; *àliga*: Be, Bi, Ca, Gu, Ma, Ml, Mo, Pr, To, Ull (mapa 1/165)
òliba:	*òliba*: Bi, Ca, Cp, Co, Gr, Ma, Mo, Pb, Pr, Si, To; *òbila*: Be, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Po, Tf, Ull, Va, Vb; *mifa*: Gu, Ll, Ms, Ml (mapa 4/265)
xot:	*xut*: Cp, Co, Fa, Gu, Mr, Ms, Po, Pr, Si, Tf; *xuta*: Be, Bi, Ca, Fi, Gr, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, To, Ull, Va, Vb (mapa 4/266)
duc:	*dugo*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Ma, Mo, Si, To, Ull, Va, Vb; *dúgol*: Cp, Gu, Mr, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Tf (mapa 4/267)
oreneta:	*aureneta*: Cp, Co, Gr, Ll, Mr, Mo, Pb, Pr, Si; *aurineta*: Bi, Fa, Gu, Ms, Ml, Tf; *auriona*: Ca, Po, To; *aurirona*: Ull, Vb; *allidona*: Va; *aulidona*: Ma; *gruneta*: Be, Fi (mapa 4/268)
pitall:	*pitall*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb;[455] *barba-roig*: Cp, Gu, Mr, Ms, Tf (mapa 4/269)
ramat (de perdius):	*vol*: Mr, Mo, To; *ramat*: a tots els pobles (mapa 4/270)
retxar:	*retxar*: Bi, Ca, Co, Fi, Gr, Ll, Ma, Ml, Mo, Po, Si, Ull, Vb; *cantar*: Be, Cp, Fa, Gu, Mr, Ms, Pb, Pr, Tf, To, Va (mapa 4/271)
faisà:	*faixan*: Be, Cp, Co, Gr, Gu, Ma, Ms, Ml, Po, Ull, Va; *faixà:* Bi, Ca, Fa, Mr, Mo, Pb, Pr, Si, Tf, To; *faisan*: Fi, Ll, Vb (mapa 4/272)

[455] La variant *pitall* no ha estat recollida en cap diccionari de referència. Navarro (1996, I: 224) recull la variant *pital* a la Pobla (Terra Alta) i comenta que aquesta solució podria haver-se format a partir de "pit" per la seva particularitat cromàtica.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

puput:	*puput*: Be, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Mr, Si; *putput*: a la resta de pobles (mapa 4/273)[456]
abellerol:	*abellerol*: Bi, Cp, Fa, Fi, Gr, Mr, Pb, Si, To, Ull, Vb; *bellerol*: Ca, Co, Ma, Pr, Tf; *ballerol*: Ml; *bellerola*: Be, Gu, Ll, Ms, Po, Va; *ballarola*: Mo (mapa 4/274)
tórtora:	*tórtola*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb; *tórtora*: Ml, Tf; *tórtera*: Ms (mapa 4/275)
colomí:	*colomí*: a tots els parlars; *pitxó*: Be, Ca, Cp, Fa, Gr, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Po, Pr, To, Va (mapa 4/276)
colomar:	*colomar*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gu, Mr, Ma, Mo, Pb, Si, Tf, Ull, Va; *colomer*: Fa, Gr, Ll, Ms, Ml, Po, Pr, To, Vb (mapa 4/277)
cucut:	*cucuc*: Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Po, Pr, Tf, To; *cucut*: Be, Fa, Mr, Pb, Si, Ull, Va, Vb (mapa 4/278)
pastorella:	*pastorella*: Cp, Fa, Fi, Gu, Ma, Mo, To, Ull, Va, Vb – *past[u]rella*: Be, Ca, Co, Gr, Ll, Mr, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Si, Tf; *pasterulla*: Bi (mapa 4/279)
cigonya:	*cigüenya*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Pb, Po, Si, Tf, To, Va, Vb; *cigonya*: Mr, Mo, Pr, Ull (mapa 4/280)
cadernera:	*cadarnera*: Be, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *cadernera*: Fa, Po, Pr; *carderola*: Bi, Ma (mapa 4/281)
primavera (moixó):	*primavera*: Be, Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To; *xitxapera*: Fi, Ma, Va, Vb; *xitxifera*: Bi, Si; *xitxampera*: Ull; *ximxapera*: Ca (mapa 4/282)
trencapinyes:	*trencapinyes*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *picapinyes*: Fi, Mo, Pb (mapa 4/283)
moixó:	*muixó*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To, Va, Vb; *mixó*: Co, Si, Ull (mapa 4/284)
pelatxo:	*pelat*: Be, Bi, Cp, Fa, Gr, Gu, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Po, Pr, Si, Tf, To, Va; *pelatxo*: Ca, Co, Fi, Ll, Ull, Vb (mapa 4/285)
faigina:	*faigina*: Be, Gr, Mr, Ma, Po, Pr, Tf, Va; *feigina*: Cp, Co, Gu, Ms, Mo, Pb; *faixina*: Ca, Fi, Ll, Si; *feixina*: Bi, Fa, To, Ull, Vb; *fetgina*: Ml (mapa 4/286)
ratapanat:	*ratapanat*: Be, Ca, Co, Fi, Gr, Ms, Ml, Mo, Si, To, Va, Vb; *ratapanada*: Cp, Fa, Gu, Mr, Pr, Tf; *rapatanat*: Bi, Ma, Po; *ratapanà*: Ll, Pb; *ratapà*: Ull (mapa 4/287)
gat cerval:	*gat mesquer*: Co, Gr, Mo, Pb, Po, Si, To, Ull, Va; *gat cerval*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Tf, Va, Vb; *gat fréstec*: Gr, Ml, Si, Tf; *gat salvatge*: Fa, Mr; *gat frést*ic: Ull; *gat fagí*: Pr (mapa 4/288)

[456] *Puput* i *putput* són formes masculines a tots el Priorat.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

geneta:	*gineta*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Tf, Ull, Va, Vb; *geneta*: Fa, Mr, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Si, To (mapa 4/289)
senglar:	*[χ]abalí*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *[k]abalí*: Ma, Ms, Pr, Si; *senglar*: Co, Mr, Mo, Ull; *porc senglar*: Gr, Pb, Va (mapa 4/290)
rabosa:	*guineu*: Ca, Co, Fa, Mo, Pb, Po, Si, To, Ull, Va; *rabosa*: a tots els pobles de la comarca (mapa 4/291)
lloba:	*llopa*: Bi, Co, Fi, Gr, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *lloba*: Be, Ca, Cp, Fa, Gu, Mr, Ms (mapa 4/292)
ós:	*osso*: a tots els pobles; *ós*: Bi, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Pb, Pr, Ull, Va; *alonso*: Be, Gr, Ml, Ull, Vb; *onso*: Po (mapa 4/293)

En diversos pobles del Priorat s'han recollit alguns noms de classes de caragols. Com que aquests mots no s'han recollit de manera sistemàtica a tots els pobles de la comarca (amb l'excepció del *caragol bover* i el *caragol cristià*) en fem una llista en el quadre següent:

Pobles	Classes de caragols que es troben al Priorat
A tots els pobles	*bover*: caragol de closca molt resistent, de color marró fosc o castany amb bandes, taques o ratlles grogues
A tots els pobles	*cristià*: caragol de closca gruixuda i sòlida, de color marró amb petites taques difuses més clares, saborós
Bi, Ca, Co, Fi, Gr, Ll, Ma, Ms, Mo, Pb, Si, To, Ull, Va, Vb	*cabreta*: caragol petit, de color blanc, molt bones per a menjar
Cp, Fa, Fi, Ll, Mr, Pr, Tf, Ull	*regina*: caragol de closca clara i amb una ratlla espiral fosca de superfície estriada i fina, comestible

Llista de noms comuns

arna
eixam
cera
mosca
mosquit
alada (formiga)
melitxa (formiga petita)
eruga
aranya
grill
cadell
mel
bresca
crestar
escurçó
falcó
mussol
gaig
garça
gralla
corb
merla
careta[457]
picar
fibló
colom
pigot
pardal
gafarró
estornell
passarell
verderol
pinsà[458]

[457] Tot i que, *arna, eixam, cera, mel, bresca, crestar, careta* i *manxa de fumar* no es tracta de noms d'animals, s'inclouen en aquest apartat perquè formen part del mateix camp semàntic de les abelles.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

somereta	*tord*	*fura*
cigala	*rossinyol*	*mustela*
escarabat	*perdiu*	*ratolí*
poll	*perdigot*	*rata*
caparra	*perdigana*	*rata cellarda*
puça	*guatlla*	*eriçó*
xinxa	*becada*	*tau*[459]
caragol	*oriol*	*esquirol*
salamandra	*niu*	*llop*
serp	*todó*	*fer l'alonso, ser un alonso*
manxa de fumar	*reina* (abella)[460]	*obrera* (abella)

Mostra de solucions compartides amb variació fonètica

abella/*bella*[461]	*falzilla/falcilla*[462]
vespa/avespa[463]	*esparver/esparaver*[464]
vesper/avesper	*teixó/toixó*[465]

Anàlisi i comentari d'alguns mots

El mot *caparra* (paparra), recollit a tota la comarca del Priorat, és compartit amb el bloc occidental del català (DCVB, II: 952).[466] Sobre l'origen del mot *caparra* Coromines (DECat, VI: 249) en diu el següent:

> Probablement alteració dialectat i antic *caparra* per influència de *papa* «cuca» [...] és *caparra* la forma que s'usa, almenys, en la gran majoria dels dominis del català occidental i valencià [...] en fi, consta que allà s'ha mantingut, sense interrupció, des d'abans dels temps dels moros, car ja era el mot del mossàrab oriental.

També són compartits amb el català occidental els mots *perdigana* (perdiu jove)[467] i *tavà* (*tavanc*, amb articulació de la velar final, a Gu, Ms, Ml; *tavan*, amb

---

[458] A tots els parlars del Priorat el mot *pinsà* s'articula amb una alveolar fricativa sorda [s], potser per un creuament amb *pinça* degut a la seva assimilitud formal. Cubells (2009, I: 359) també recull aquesta articulació a la Serra d'Almos (Ribera d'Ebre).
[459] Per a més informació sobre el mot *tau* cf. apartat 1.3.2.2 del capítol de Fonètica.
[460] Per a més informació sobre la palatalització de /n/ cf. apartat 1.3.5.1 del capítol de Fonètica.
[461] Per a més informació sobre el fenomen de l'afèresi cf. apartat 1.4.4 del capítol de Fonètica.
[462] Per a més informació sobre les alveolars cf. apartat 1.3.4.2 del capítol de Fonètica.
[463] Per a més informació sobre la pròtesi vocàlica cf. apartat 1.4.1 del capítol de Fonètica.
[464] La variant amb anaptixi *esparaver* es troba també a Petrer, Manacor, Esterri, Pont de S. i Tremp segons el DCVB (V: 389). En el DECat (III: 621) s'indica que "una variant amb anaptixi, *esparaver*, és pròpia de gran part del català occidental". Navarro (1996, I: 225) recull *esparver* a tota la Terra Alta, Cubells (2009, I: 356) localitza *esparaver* a la Palma i *esparver* a la resta de pobles de la Ribera d'Ebre i Plaza (1996: 256) recull *esparver* a tota la Conca de Barberà.
[465] Per a més informació sobre assimilacions cf. apartat 1.4.7 del capítol de Fonètica.
[466] També trobem el mot *caparra* a la Terra Alta (Navarro 1996, I: 225), la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 355) i Vandellòs, Pratdip, Hospitalet i Colldejou (pobles de l'extrem occidental de la comarca del Baix Camp; Recasens 1985: 188).
[467] El mot *perdigana* també ha estat recollit a la Conca de Barberà (Plaza 1996: 293), a la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 357), a la Terra Alta (Navarro 1996, I: 225) i a dos pobles occidentals del Baix Camp que són Vandellòs i Botarell (Recasens 1985: 211).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

emmudiment de la velar final, a Mo, To; *tavà* a la resta de parlars de la comarca). A Poboleda i Ulldemolins s'ha recollit la forma *taval* recollida pel DCVB (X: 93 i 181) a Cotlliure, Vall d'Àneu, Sort, Peralta de la Sal i Pla del Llobregat (també recull *tavaler* o *mosca tavalera* al Pallars).[468]

El terme *papallona* –d'ús general en el bloc oriental– alterna amb *paloma* –forma pròpia dels parlars occidentals. A les localitats on comparteixen ús *papallona* i *paloma* s'usa més el primer mot i el segon, tot i que encara s'usa, és vist com un mot antic. És important de destacar que la forma *paloma* es troba en recessió en tots els parlars i està sent substituïda pel geosinònim oriental, *papallona*.[469] Una prova d'aquest procés de canvi la tenim en el fet que l'any 2000, Navarro (2000a: 40), a Bellmunt, Falset i el Lloar només va recollir la forma *paloma.* Més de quinze anys després, el terme *papallona* ja s'ha introduït en aquestes tres localitats. A la Bisbal també es va recollir la variant *bruixa*, que segons els informants, s'usa per designar una papallona de mida més gran que la comuna.[470]

Al Priorat, per a designar l'insecte de vàries espècies que rosega i destrueix cereals, fruites o fusta s'ha recollit la forma *corcó,* compartida amb el bloc occidental del català (DCVB, III: 526).[471] A Ca, Mr, Ms, Ml i Po també es va recollir la forma tortosina *quera,* compartint ús amb *corcó*.[472]

L'escarabat de cuina és conegut a la comarca amb el nom de *panerola* o *panderola*, mot compartit amb el valencià i que també recull Recasens (1985: 210) al Camp de Tarragona i Cubells (2009, I: 355) a algunes localitats de la Ribera d'Ebre.[473]

El mot *ocell* és inusual al Priorat, al seu lloc s'empren les formes *moixó* –a 21 localitats– i la variant *mixó* –a l'extrem nord-oriental: Cornudella, Siurana, Ulldemolins.[474] Alguns mots d'aquesta llista de noms d'animals es retroben pel nord-occidental com *moixó*, *crestar* (tallar les bresques),[475] *arna* (rusc), *retxar* (cantar el perdigot)[476] i *sangonella* (recollit als pobles de la meitat nord de la comarca).[477]

---

[468] Les formes que designen l'insecte dípter de l'espècie *Tabanus*, que xucla la sang de diversos animals, *tavà*, *tavan* i *tavanc* han estat recollides a diferents punts del territori com són la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 354), la Terra Alta (Navarro 1996, I: 222), el Camp de Tarragona (Recasens 1985: 241) o Callosa d'en Sarrià (Marina Baixa; Beltran 1994: 83). La variant *taval* també es pot trobar a Santa Coloma de Queralt i Vilanova de Prades (Conca de Barberà; Plaza 1996: 314), a Prades (Baix Camp), l'Alt Camp i algunes localitats del Tarragonès (Recasens 1985: 241) i a Pedreguer (Marina Alta; Beltran i Garcia 1994: 126).

[469] També han recollit el mot *paloma* Recasens (1985: 210) a Mont-roig (Baix Camp), Cubells (2009, I: 354) a tots els parlars de la Ribera d'Ebre (excepte a la Palma d'Ebre on va recollir *papallona* i *papellona*) i Navarro (1996, I: 222) a la Terra Alta.

[470] Alcover (DCVB, II: 693) també recull la variant *bruixa* (papallona) a l'Empordà i explica que els nois la persegueixen i la claven amb una agulla a les portes. Cubells (2009, I: 354) recull la mateixa forma a Darmós (Ribera d'Ebre).

[471] El mot *corcó* també s'ha recollit al Camp de Tarragona (Recasens 1985: 191), a la Conca de Barberà (Plaza 1996: 241) i a la majoria de pobles de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 355).

[472] Navarro (1996, I: 225) recull la variant *quera* a la Terra Alta i Cubells (2009, I: 355), a Benissanet, Faió, Móra la Nova i Rasquera (Ribera d'Ebre). Atès que la forma *quera* s'ha recollit a un poble de l'extrem oriental de la comarca –Porrera– es pot pensar que, segurament, en un passat no gaire llunyà aquesta forma gaudia d'una extensió més àmplia a la comarca del Priorat.

[473] Pere Navarro (2000a: 40) recull també *cucamolla* a Vb; *escarabat* a Bi, Mo, Pb, Si, Ull; *pasterola* a Po i *cucaratxa* (interferència lèxica de l'espanyol) a Co, Fi.

[474] Recasens (1985: 208) recull les formes *moixó* i *mixó* al Camp de Tarragona, Cubells (2009, I: 359) recull *moixó* a la Ribera d'Ebre i Plaza (1996: 283) recull *mixó* a la Conca de Barberà, excepte a Montblanc i Vilaverd on recull *moixó.*

[475] Navarro (1996, I: 222) i Cubells (2009, I: 359) també recullen la forma *crestar* a la Terra Alta i la Ribera d'Ebre, respectivament.

[476] Alcover (DCVB, IX: 172) recull *ratxar* a Lleida, l'Urgell, la Segarra i el Camp de Tarragona (Recasens 1985: 216).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

La forma *onso* (ós; recollida a Porrera) també es retroba en nord-occidental i balear (DCVB, VIII: 7).[478] A la comarca del Priorat, per a designar aquest mamífer s'usa el castellanisme *osso* a tots els pobles. En alguns pobles, els informants, conscients que la forma *osso* és una paraula forana, usen també el terme normatiu *ós*. Només a Be, Gr, Ml, Ull, Vb s'ha recollit la variant genuïna *alonso* (*onso* a Po). Malgrat que avui ja no s'usa per designar l'animal, a Cp, Co, Fa, Fi, Ma, Ms, Po, Va, s'ha recollit l'expressió *fer ballar l'alonso*. Segons els informants d'aquests pobles, quan eren petits passaven pels pobles del Priorat grups de gitanos amb un ós que feien ballar per poder aconseguir diners. Tot i això, la variant *alonso,* ha quedat fosilitzada, com a insult, en tots els parlars de la comarca i designa una persona que és molt lenta en els moviments o que té molt poca espenta.[479]

El mot *rabosa* (guineu) és propi del valencià i el tortosí (també es recull a les Illes Balears) i s'ha recollit a tots els pobles del Priorat, encara que a Co, Mo, To i Ull coneixen el terme però asseguren no usar-lo. Ara bé, a la majoria de localitats, la forma moderna *guineu* està desplaçant la variant genuïna (*rabosa*).[480]

Un altre terme compartit amb el tortosí és *rendilla* (classe de mosquit; a Bi, Fi, Gr, Gu, Ll, Ml, To *–randilla* a Be, Ca, Ms, Po, Va, Vb) que Alcover (DCVB, IX: 358) defineix d'aquesta manera "mosquit molt petit, però que pica molt fort", definició que coincideix amb la que donen els informants del Priorat.[481] Per referir-se a aquest mateix insecte també s'ha recollit el terme *cuïc* (amb les seves variants fonètiques *cuic, cuït* i *cuit* a Cp, Co, Ll, Mr, Mo, Pb, Pr, Ull), que Alcover (DCVB, III: 817) recull a Barcelona, Tarragona, Valls, Reus i Vimbodí.[482]

---

[477] Navarro (1996, I: 223) recull *sangonera* a tots els pobles de la Terra Alta, excepte a la Fatarella, Favara, Gandesa, Nonasp i la Poblea on recull *sangonella.* Cubells (2009, I: 335) també recull *sangonera* a tots els parlars de la Ribera d'Ebre, excepte a Faió, Flix, la Palma i Riba-roja on recull *sangonella*. Segons Alcover (DCVB, IX: 729), les dues formes provenen del llatí SANGUĬNARĬA, però *sangonella* presentaria un canvi de sufix.

[478] Segons Coromines (DECat, VI), la forma *onso* es forma a partir de "contextos del tipus «un osso», «u(n) o(n)so». Molt estès en català antic, i avui reclòs a les zones més laterals del català occidental i als parlars aragonesos pirinencs." Navarro (1996, I: 226) diu que podria tractar-se d'un aragonesisme, atès que l'aragonès també té aquesta forma. La variant *onso* ha estat recollida per Navarro (1996, I: 225) a la Terra Alta, Cubells (2009, I: 359) a Benissanet, Miravet, Móra la Nova i Vinebre (Ribera d'Ebre) i Sistac (1993: 117) a la Ribagorça.

[479] El mot *alonso* usat com a insult també s'ha recollit al Camp de Tarragona (Recasens 1985: 228), a la Conca de Barberà (Plaza 1996: 219), a la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 359) i en algunes localitats de les Garrigues (Arbós 2000: 176). Segons Plaza (1996: 219) el mot *alonso* seria el resultat de l'aglutinació de l'article i el terme *onso*. Alcover (DCVB, I: 540) creu que ve de *onso,* amb contaminació del nom propi foraster *Alonso.*

[480] A tots els pobles de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 359) i de la Terra Alta (Navarro 1996, I: 226) es recull la variant *rabosa*.

[481] La forma etimològica de *rendilla* no apareix mencionada en el DCVB, però Veny (2001: 168) en busca l'etimologia, a partir d'un resseguiment documental força exhaustiu, i conclou que en totes les variants formals (*randell, rantell, rantella, rentelleta, randella, rendilla, rampell, rampella, tarantella*) s'hi veu la presència d'un morfema diminutiu, que estaria en relació amb la dimensió reduïda del mosquit, a la qual s'al·ludeix en alguns comentaris o definicions que ell il·lustra. I aquest sufix es troba en la proposta de Coromines (rebutjada pel mateix autor) que Veny considera versemblant: "un derivat de RICINU, RICINELLU > *RINICELLU > *renezell* > **renzell* > *rendell, randell*; d'aquí hauria passat a *rantell*, amb canvi de dental, i a *rampell* per l'homonimització esmentada". L'àrea de *rendilla* és, encara segons Veny, algun punt del Montsià i Baix Ebre, amb un apèndix al Baix Llobregat (Sant Boi) i la Canal de Navarrès. Cal afegir-hi també la comarca de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 354) i Vandellòs, al Baix Camp (Recasens 1985: 90). El DECat (VII: 99) també la situa al Priorat.

[482] Recasens (1985: 190) recull les formes *coïc* i *coït* per tot el Camp de Tarragona. Cubells (2009, I: 354) també recull *cuïc, coïc, coït* a la Ribera d'Ebre. Alcover intenta explicar l'etimologia d'aquesta variant de la següent manera: "segons Montoliu (BDC, III: 45), *cuït* ve d'una forma llatina *CULICITUM, mat. sign, derivada i germana de *CULICINUM, que és la forma a la qual s'ha atribuït l'orgien del prov. *cozin* i fr.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

La meitat nord del Priorat presenta la forma *llangost* –amb la nasal adventícia pròpia dels parlars occidentals–, que trobem a Bi, Ca, Gr, Ll, Ma, Mo, Pb, Po, To, Ull, Va, Vb. Al nord, només a Cornudella i Siurana apareix la variant *llangosto* –amb nasal adventícia i /o/ final–, que s'estén, també, pel sud de la comarca a Be, Cp, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Pr, Tf. L'explicació de la vocal final del mot *llangosto* és diferent segons l'autor que consultem. Coromines (DECat, V: 28) explica que aquest terme "continua encara (...) per l'Alt Aragó (Bielsa, Linás, 1965-6)" i que es tracta, segurament, d'una forma mossàrab. Veny (1991: 122), en canvi, considera que aquesta modificació fonètica és imputable a bases morfològiques. En una primera època trobem un singular *llangost* i un plural *llangosts*; en una segona època, sg. *llangost* i pl. *llangots* o *llangostos*, i en una tercera època, sg. *llangot* – pl. *llangots*; sg. *llangosto* – *llangostos.*[483]

La variant *forniga*, localitzada a Cp, Co, Gr, Ma, Mo, Po, Si, To i també en gran part del català nord-occidental, a l'Alt Camp i al Tarragonès (Recasens 1985: 200), a la Conca de Barberà (Plaza 1996: 130) i en alguns pobles de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 354), pot explicar-se, segons Coromines (DECat, IV: 128), per dissimilació de bilabials,[484] i segons Recasens (1991: 254) també per "coarticulació anticipatòria del gest d'elevació i avançament linguals. Les característiques acústiques del murmuri nasal i de les transicions vocàliques són ben similars en el cas de [mi] i [ni] (Ohala 1975); en conseqüència, no pot descartar-se que el canvi es degui a motius perceptuals".

La formiga rossa, petita i de picada forta s'anomena *melitxa* a tots els pobles de la comarca.[485] Una altra classe de formiga d'abdomen punxegut i picada forta, que s'acostuma a posar a les soques podrides dels arbres (sovint dels ametllers), al Priorat, es pot designar de sis maneres diferents: *colegut* a Cabacés i Porrera, *cuculut* a la Bisbal i els Guiamets, *coculut* a Bellmunt, *cocolut* al Masroig, *cugulut* a Margalef i *escabalut* a la Torre de Fontaubella. A la resta de localitats no es va poder recollir el nom específic per designar aquesta classe d'insecte i s'usa el mot genèric *formiga*.[486]

Per designar el rèptil saure de mida petita i aspecte esvelt, de cap i cos molt deprimits, que abunda en els ambients rocallosos i en les construccions humanes, al Priorat s'han recollit vuit variants diferents: *sargantilla* a Bi, Ca, Gr, Ll, Ma, Ml, Pb, Po, To, Va, Vb; *sangartilla* a Co, Fi, Mo, Si, Ull; *sagartilla* a Ms; *sargantana* a Be, Cp;

---

cousin, mat. sign. Però Meyer-Lübke (REW, 3a ed., 2373) considera fonèticament difícil aquest origen de les formes provençal i francesa, i referent a la catalana *cuït* i *cuïc* diu que és una mera onomatopeia. En realitat es tracta de mots sobre l'etimologia dels quals no s'ha dit encara la darrera paraula."

[483] Segons el DCVB (VI: 896) *llagost* es diu a Gandesa, Ribera d'Ebre, Benassal i Llucera. Però també assenyala que la forma occidental i valenciana és *llangosto* (Ribagorça, Pallars, Tremp, Llitera, Fraga, Lleida i el Pla d'Urgell). El DECat (V: 27) indica que "la variant amb *llang-* és del català occidental i s'estén fins a València però del Xúquer o del Cap de la Nau enllà reprèn *llagosta* [...] avui s'usa *llagost* en alguns sectors del català oriental i dels parlars de les Illes [...] però *llangost* cap a la zona xipella [...] a la part tarragonesa [...] i en català occidental (Valls de Biosca, Flamicell, Farrera de P., Isàvena, Ribagorça i Garrigues"; també apunta una possible etimologia **longusta* que "ja devia circular en temps visigòtics". Recasens (1985: 204) recull *llangosto* a Pratdip i Vandellòs i *llangost* a la resta de pobles del Baix Camp. Cubells (2009, I: 355) recull *llangost* a Ascó, Faió, la Palma i la Torre de l'Espanyol i *llangosto* a la resta de localitats de la Ribera d'Ebre. Navarro (1996, I: 222) recull *llangosto* i *llangusto* a la Terra Alta.

[484] Coromines situa la forma amb alveolar nasal (i vocal velar tancada àtona) en els parlars occidentals, des del Priorat fins al capdamunt del Pallars (general a Cardós i Vall Farrera). Segons el DCVB (V: 991) les formes amb *n* es troben a Tarragona, Pont de Suert, Senterada, Sort, Tremp, Organyà, Ponts, Fraga, Pradell i Artesa de Segre.

[485] Recasens (1985: 207) recull les formes *melitxa* a Colldejou i *melinxa* a Pratdip (Baix Camp) i Cubells (2009, I: 354) recull *melitxa* (i altres variants com *merletxa*, *metxilla*, *meletxa* i *melatxa*) a la majoria de localitats de la Ribera d'Ebre.

[486] Recasens (1985: 231) recull la variant *colegut* a Pratdip (Baix Camp) i Alcover (Alt Camp). Cubells (2009, I: 354) recull *cuculut* a la Serra d'Almos (Ribera d'Ebre).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

sargantina a Mr; *sangartina* a Fa; *sagartana* a Gu; *sagartina* a Pr, Tf. S'observa, d'entrada, que en els pobles de la meitat nord de la comarca s'han recollit les formes amb el sufix *-illa*, mentre que als pobles del sud el sufix és *-ana* o *-ina*. Aquest mot es pot comparar amb l'anteriorment comentat *sangonella/sangonera* i s'observa que els pobles on s'ha recollit el mot *sangonella* són els mateixos pobles on també s'ha recollit *sargantilla* o *sangartilla*.[487] Veny (1991: 125-126) explica que al segle XIV els parlants de Lleida i probablement del Segrià expressaven el concepte "sargantana" amb el mot *sargartalla* i continua dient que "avui, emperò, Lleida i el Segrià diuen *sangartilla* o *sargantilla*." Veny (1991: 125-126) busca una explicació al canvi de sufix *-alla* per *-illa* i comenta que "Coromines suggeria partir de *LAKARTANA (amb -NA com a sufix diminutiu propi del basc i l'ibèric) que, creuat probablement amb el protobasc *SEGANDILIA (metàtesi de SUGE-ANDILE-A = «la noia de la serp»), justificaria formes com *sagartana, sagardilla, sangartilla,* etc. Sense deixar d'admirar la sagacitat i erudició del nostre eminent etimologista, em fixo en aquests fets concrets anunciats adés: 1) *sargantalla* és la forma que gaudeix de suport documental enfront de *sangartilla* que n'està mancada; 2) és la variant que trobem a Lleida el s. XIV. No seria estrany que *sargantalla* s'hagués format a partir d'un col·lectiu *-alla*, aplicat a espècies no adultes d'on haurien passat a valor diminutiu (*perdigalla* «perdiu petita», *ossall* «ós petit», *comall* «coma petita»), que a Lleida, atès el menor tamany i la vivacitat d'aquest rèptil respecte al *llangardaix* –amb el qual és sovint comparat: *llangardaixina / llangardaix–,* se substituís el sufix *-alla* per *-illa,* aleshores de més productivitat com a diminutiu (cf. *cordilla* o *cordill* «cordeta», *clavilla, canilla,* etc.) i que a partir de Lleida es difongués el nou significat a l'àrea rural dels seus encontorns; els punts laterals de *sangartalla* serien testimonis d'un estrat anterior."

El rèptil sauri de la família dels lacèrtids, amb el dors cobert d'escames, cua llarga i cònica i quatre potes curtes, rep 6 denominacions al Priorat: *llargandaix* a Bi, Ca, Gr, Ma, Po, To, Va; *llangardaix* a Bi, Co, Mo, Si, Ull; *llangandaix* a Fi, Vb; *fardatxo* a Be, Cp, Fa, Gu, Ll, Mr, Ms, Tf; *esfardatxo* a Ml; *lluert* a Pb, Pr. El DCVB (VI: 896) situa la variant *llangardaix* a Sort, Tremp, Ponts, Balaguer, Pla d'Urgell i Fraga. El DECat (V: 68 *llangardaix*) apunta que "la variant metatitzada *llargandaix* és avui la més vulgar en català central i és també la vulgar a les Illes, Tarragona i Sud del català occidental segons Alcover [...] la *-n-* secundària pot ser deguda a contaminació del tipus *sargartana/sargantana*, en el qual la *n* s'explica fàcilment per propagació de la nasalitat de l'altra." Les variants *fardatxo* i *esfardatxo* són les més usuals en tortosí i valencià. Alcover (DCVB, V: 741) també les localitza al Priorat, la Ribera d'Ebre, el Maestrat, Castelló, València, Alacant, Biar, Crevillent, el Pinós i Elx. Coromines (DECat, V: 70) afirma que ha sentit el mot "*fardatxo* en alguns pobles de la Terra Alta i de la Ribera d'Ebre i a quasi tot el Priorat: els llocs de Bovera, la Granadella, la Pobla de la Granadella, Margalef, la Morera de Montsant i Siurana són els primers anant cap al nord on *fardatxo* ja no s'usa i s'empra *lla(n)gardaix*" i afegeix que "la terminació *-atxo* suposa inequívocament origen mossàrab".[488] A Poboleda i Pradell es va recollir la variant *lluert,* mot usual a les Valls d'Àneu (Pallars Sobirà; Sistac 1998: 82), a la Conca

[487] Segons el DCVB (IX: 754) es diu *sangartilla* a l'Urgell, Lleida, Falset i Tamarit. Coromines (DECat, VII: 680) recull *sangartilla* a les Borges Blanques, Bovera, Castelldans, Soleràs, Granyena, Ulldemolins, Sarroca, Almatret, amb la metàtesi *sargantilla* a Torrebesses, Pobla de Cérvoles, Maials, els Torms; *sergantilla* a Seròs. Cubells (2009, I: 356) també recull *sargantilla* en alguns pobles de la Ribera d'Ebre.

[488] Alcover (BDC, XXIV: 22) comenta que "alguns parlars del Priorat han creat termes anàlegs a partir de *fardatxo,* però amb un canvi de gènere del sufix augmentatiu -ICIAM" com ara *farditxa* al Lloar i *esfarditxa* al Molar. La variant *(es)fardatxo* també és recollida per Cubells (2009, I: 356) a la Ribera d'Ebre i per Navarro (1996, I: 225) a la Terra Alta.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

de Barberà (Plaza 1996: 278) i a la majoria de localitats de l'Alt i Baix Camp (Recasens 1985: 207).

El significant *granota* només s'ha recollit a Cp, Fa, Mr, Ma, Ml, Pb; a tots els parlars s'usa la forma masculina *granot*.[489] El castellanisme *rana* també s'ha recollit a Ca, Cp, Co, Fi, Mo, Si, Ull. A la majoria de pobles del Priorat, per a designar el gripau s'usa el castellanisme *sapo*. A Bi, Ca, Co, Mo, Si, Ull, s'ha recollit la forma *sàput* (variant reforçada amb una dental oclusiva sorda).[490]

La granota i el gripau, en la seva fase de desenvolupament, reben cinc denominacions al Priorat: *cullereta* a Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *cuereta* a Fa; *escurereta* a Ull; *escudella* a Ca, Ma, Vb; *escudelleta* a Mo. El terme *cullereta* –que designa la larva de la granota o del gripau– es genera a partir de la similitud de l'animaló amb una cullera petita.[491] El mot *escudella* (i el diminutiu *escudelleta*) no ha estat recollit (amb aquest significat) per cap diccionari de referència.

A la Bisbal i a Margalef la cadernera s'anomena *carderola*, variant pròpia del subdialecte lleidatà que també recull Cubells (2009, I: 358) a la localitat veïna de la Palma (Ribera d'Ebre).

Les variants *dugo* i *dúgol*, que designen el *duc* (rapinyaire nocturn), es retroben a al Camp de Tarragona (Recasens 1985: 193), a la Conca de Barberà (Plaza 1996: 247), a la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 357) i a la Terra Alta (Navarro 1996, I: 225). Coromines (DECat, III: 216) afirma que aquestes formes són mossarabismes. L'ús de *mifa* (a Gu, Ll, Ms, Ml) amb el significat d'òliba, és propi del tortosí i el valencià (DCVB, VII: 418). Cal dir que és probable que s'hagi produït alguna confusió entre les diferents aus nocturnes enquestades (l'òliba, el xot, el mussol i el duc), ja que sovint els informants els costava distingir les imatges d'aquestes aus en l'àlbum de fotografies.

Per designar el moixó sense plomes acabat de sortir de l'ou s'han recollit dos mots: *pelat* (a la majoria de localitats de la comarca), mot compartit amb el tarragoní (Recasens 1985: 238) que també recull Cubells (2009, I: 358) a la majoria de localitats de la Ribera d'Ebre. A Ca, Co, Fi, Ll, Ull, Vb s'ha recollit la forma *pelatxo*, mot que com ja hem comentat més amunt (vg. *fardatxo*) segons Coromines (DECat, V: 70) "la terminació *-atxo* suposa inequívocament origen mossàrab".

La proliferació de variants lèxiques pot repondre a causes fonètiques com metàtesis, assimilacions i dissimilacions o a causes morfològiques com canvi de prefixos i de sufixos. En aquest camp semàntic en trobem nombrosos exemples:

teranyina	amb 12 variants: *telaranya, talaranya, teleranya, tataranya, tetaranya, tereranya, tararanya, teranyina, taranyina, teranyana, telanyana, titaranya*

[489] La variant *granot* també s'ha recollit a la majoria de pobles del Camp (Recasens 1985: 214), a Vilanova de Prades i Sarral (Conca de Barberà; Plaza 1996: 271) i a Nonasp (Terra Alta; Navarro 1996, I: 223).

[490] El DCVB (IX: 746) assenyala la forma *sàpot* ['saput] a Tamarit de Llitera i a Lleida. El DECat (VII: 669) indica que la forma *sàput* "encara s'usa, segons crec a Gandesa, el Priorat, a Vallclara i Ulldemolins, a propòsit de la *Font del Sàput* me'l donaren com a a viu, variant deguda a contaminació del sinònim *galàpet/calaput*". Plaza (1996: 310) recull *sàput* a Vilanova de Prades (Conca de Barberà); Recasens (1985: 219), *sàput* a Prades i Alforja (Baix Camp) i Cubells (2009, I: 356), *sàput* a la Palma (Ribera d'Ebre).

[491] El DCVB (III: 849) localitza el mot *cullereta* al Vallespir, Tremp, Balaguer, Tamarit de Llitera, Cervera, Santa Coloma de Queralt, Camp de Tarragona, Vinaròs, Maestrat i Castelló. Aquest mateix mot també el trobem a la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 356), en algunes localitat de la Terra Alta (Navarro 1996, I: 223), al Camp de Tarragona (Recasens 1985: 193) i a la Conca de Barberà (Plaza 1996: 244).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

llémenes	amb 11 variants: *llémenes, llèmenes, llémines, llèmines, llèminis, llímenes, llímines, llíminis, llénemes, llènimes, llínimes*
sargantana	amb 8 variants: *sargantilla, sangartilla, sagartilla, sargantana, sargantina, sangartina, sagartana, sagartina*
oreneta	amb 7 variants: *aureneta, aurineta, auriona, aurirona, allidona, aulidona, gruneta*
abellerol	amb 6 variants: *abellerol, bellerol, bellarol, ballerol, bellerola, ballarola*
gat salvatge	amb 6 variants: *gat mesquer, gat cerval, gat fréstec, gat salvatge, gat fréstic, gat fagí*
llangardaix	amb 6 variants: *llargandaix, llangardaix, llangandaix, fardatxo, esfardatxo, lluert*
fagina	amb 5 variants: *faigina, feigina, faixina, feixina, fetgina*
borinot	amb 4 variants: *brumerot, bromerot, bramerot, borinot*[492]

Una altra font de creació lèxica la trobem en la composició, les onomatopeies i les etimologies populars:

centpeus	amb 9 variants: *santapia, santapiga, mariaespia, santaspiga, santapica, santaspina, santaspia, malapia, pia-pia*. A Be, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Pb, Si, To, Ull, Va també s'ha recollit la forma *centpeus* i a Cp i Pr també s'usa la variant *centpotes*. Sembla que aquestes formes d'introducció moderna estan desplaçant les formes genuïnes. Les formes compostes de *cent* i *peus/potes*, composició nominal referida a una característica física del miriàpode, es retroben arreu del domini lingüístic. Les variants *mariaespia*, *santaspiga*, *santapica*, *santaspina*, *santaspia*, *malapia* i *pia-pia* no apareixen recollides al DCVB (IX: 737), però sí *santapia* i *santapiga* a Massalcoreig, les Garrigues i el Priorat, procedents de l'ètim llatí *CENTIPĔDĬA.[493]
libèl·lula	amb 8 variants: *voltabasses, rodabasses, passabarrancs, avion, helicòptero, cavall de serp, cavall d'aigua, libèl·lula* (recollit però no cartografiat a Ll, Ull, Va). Les formes més modernes *avion* (Fi, Pb, Po, Si) i *helicòptero* (Ms, Ml, Po, Ull) fan referència a la similitud de les seves ales amb les dels aparells en qüestió; *voltabasses*, *rodabasses* i *passabarrancs*[494] fan referència a un dels seus hàbitats; *cavall de serp*, podria estar lligada a algun

[492] El mot *bromerot* (i les seves variants) és genuïnament tarragoní. Hi ha la creença que els negres porten mala sort, i els rossos, bona sort.
[493] Cubells (2009, I: 355) recull *santapica* i *santaspiga* a la Ribera d'Ebre i Navarro (1996, I: 222), *santapica* a Nonasp i la Pobla (Terra Alta).
[494] La forma *passabarrancs*, no assenyalada pel DCVB, també la recull Manent (2003: 114) a Fatxes, dins del terme de Vandellós i Cubells (2009, I: 354) a Darmós (Ribera d'Ebre). Cubells (2009, I: 354) també recull *voltabasses* a la Palma i Riba-roja i *rodabasses* a Ascó i la Torre de l'Espanyol.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

	tipus de llegenda (desconeguda) que relaciona l'insecte amb les forces del mal (serp, dimoni).[495]
lluerna	amb 6 variants: *llumeneta*, *llumineta, cuc* o *cuquet de llum, cuca* o *cuqueta de llum, lluerna, cuca de Sant Joan*.[496] Totes les variants fan referència a la propietat de l'animal de fer llum amb la cua, excepte el terme *cuca de Sant Joan*, recollit a Poboleda, que no apareix en cap diccionari de referència.
mellerenga	amb 5 variants: *primavera, xitxapera, xitxifera, xitxampera, ximxapera*. Les quatre últimes variants són formes onomatopeiques resultants de la imitació del cant d'aquest moixonet; *primavera* –variant més estesa, localitzada a 16 pobles– fa referència a l'estació de l'any en què més se sent el seu cant.
ratpenat	amb 5 variants: *ratapanat, ratapanada, rapatanat, ratapanà, ratapà*. A Fa, Fi, Mr, Ms, Mo també s'ha recollit la forma estàndard *ratpanat.* El DECat (VII: 120) indica que "des d'antic ha coexistit la denominació de forma femenina i de forma masculina [...] *rat penat, rata penada.*[497]
estisoreta	amb 4 variants: *estisoreta, tallamocs, tallarobes, agafadits*. Totes les formes creades damunt la idea de "tallar" que suggereixen els dos apèndixs que formen la part posterior d'aquest insecte de l'ordre dels dermòpters.[498]
dragó	amb 3 variants: *dragó, adragó, esquixarobes*. *Dragó* i *adragó* són les formes més esteses a la comarca. A Porrera s'ha recollit la forma *esquixarobes*, que fa referència a la creença popular que aquest rèptil rosega la roba dels armaris on pot entrar.
pastoreta	amb 3 variants: *pastereta, pastoreta, tocinet.* La forma *pastereta* la recull el DCVB (VIII: 314) a Barcelona, Lleida, Tarragona, Tortosa i València. També la localitza

[495] També es diu *cavall(et) de serp* a bona part de la Conca de Barberà (Plaza 1996: 237), a la Serra d'Almos i Tivissa (Ribera d'Ebre; Cubells 2009, I: 354), a Horta (Terra Alta; Navarro 1996, I: 222) i a Callosa d'en Sarrià (Marina Baixa; Beltran 1994: 78). Navarro (1996, I: 228) també recull la variant *cavallet del dimoni* a la Terra Alta. Coromines (DECat, II: 647) considera que hi ha una creença popular "que (la libèl·lula) es tracta d'una espècies de punyalet mogut per esperits malèfics" i ho fa extensiu a la denominació *cavall de serp*, "on *serp* té valor més ambigu, potser simplement a títol de bèstia malèfica, o bé com a pseudònim del dragó infernal o serp edènica, amb el valor de «diable»."

[496] Cubells (2009, I: 356) recull *lluerna* a Ginestar, *llumeneta* a Móra la Nova i *cuc o cuca de llum* a la majoria de localitats de la Ribera d'Ebre. Navarro (1996, I: 222) recull *cuc de llum* a la Terra Alta i Plaza (1996: 278) recull *llumeneta* a Barberà (Conca de Barberà).

[497] Una gran profusió onomasiològica la trobem en els noms que s'empren per tal de designar el mamífer quiròpter de les famílies dels vespertiliònids, dels molòssids i dels rinolòfids. Només a la comarca de la Terra Alta hi ha set variants: *eixoreac, muriac, muriec, muriet, ratampanada, ratapanada, ratapanera* (Navarro 1996, I: 229). A la Ribera d'Ebre se'n comptabilitzen sis: *ratapanada, ratampanada, ratapanat, marxicolí, marxàcol* i *murices* (Cubells 2009, I: 358). Recasens (1985: 215, 238) en recull nou al Camp de Tarragona: *rata-catxec, ratapà, rata-patxec, rata-patxets, rata-peixet, rata-penada, rata-penarda, rata-penat.* A la Conca de Barberà n'apareixen 6: *ratapà, rata-patxet, rata-penat, rata-penada, rata-penà, rata-pinyada* (Plaza 1996: 301-302).

[498] Navarro (1996, I: 222) recull la variant *tallamocs* a Favara, Nonasp i la Pobla, i *talla-roba* a Batea (Terra Alta). Cubells (2009, I: 355) recull *tallamocs* a Ascó, la Palma i Riba-roja (Ribera d'Ebre).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

	Plaza (1996: 291) a la Conca de Barberà; Recasens (1985: 210), en algunes localitats del Camp de Tarragona; Cubells (2009, I: 356) a la Ribera d'Ebre i Navarro (1996, I: 222) a la Terra Alta. Ni el DCVB ni el DECat recullen la forma *tocinet*, sí que apareix, però, a la majoria de pobles del Baix Camp (Recasens 1985: 241) i a Benissanet, Darmós i Tivissa (Ribera d'Ebre; Cubells, 2009, I: 356).
pit-roig	amb 3 variants: *pit-roig*, *barba-roig* i *pitall*. Excepte l'última (*pitall*, que no ha estat recollida en cap diccionari de referència), la resta són variants creades a través de la composició adjectival basada en la característica física del color del seu plomatge: l'adjectiu és en els dos casos "roig" i els substantius poden ser "pit" o "barba".

Un dels mots comuns a tots els parlars és el de l'insecte del gènere *Steropleurus panteli* que al Priorat s'anomena *somereta*.[499] L'any 2011, aquest mot va tenir certa repercussió als mitjans de comunicació pel fet que es va localitzar a la serra de Montsant aquest insecte propi de la comarca que feia temps que es considerava extingit; *la somereta de Montsant*. Al Priorat, la notícia va ser rebuda amb un cert escepticisme i alguns dels informants em comentaven que "de *someretes* n'hem vist sempre a Montsant!"

Alguns dels castellanismes recollits són generals a gairebé tota la comarca, com ara *[χ]abalí* (porc senglar), *cigüenya* (cigonya; a Mr, Mo, Pr, Ull), *buitre* (tots els parlars, excepte Bi, Cp, Fa, Gr, Gu, Mr, Pb, Pr, Ull on és *voltor*), *tórtola* (a tots els pobles llevat del Molar i la Torre de Fontaubella on és *tórtora* i del Masroig on s'ha recollit *tórtera*), *sapo* (gripau; *sàput* a Bi, Ca, Co, Mo, Si, Ull). El castellanisme *pitxó* –Be, Ca, Cp, Fa, Gr, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Po, Pr, To, Va–, que designa el colom jove, està desplaçant el mot genuí *colomí*. D'altres ocupen una extensió més reduïda: *panal* (bresca) –Be, Ca, Co, Fa, Gu, Ll, Mr, Pb, Pr, Si, Va–, *cigarra* (cigala) –Cp, Fi, Ll, Mr, Mo, Tf, Ull– i *rana* (granota) –Ca, Cp, Co, Fi, Mo, Si, Ull.

En alguns pobles del Priorat es van recollir mostres de cultura popular relacionades amb aquest camp semàntic; frases fetes com "Pitall, qui t'ha mort? La llosa parada, no hi haguessis 'nat a minjar l'alada" (El Lloar), "Si el dia 3 d'abril no canta el *cucuc*, és mort o s'ha perdut" (Cp, Mo), "A la picada d'*escurçó* no hi arriba a temps ni l'extremunció." (Gu, Ma, To), "*Plegamans* i canta misses!" (a Bellmunt i a d'altres pobles de la comarca jugaven a agafar aquest insecte i dir-li: "Plega les mans!", ja que les seves potes anteriors, llargues i robustes, recorden a una persona en actitud de pregar). També es van recollir mimologismes dels cants de diferents moixons:

Perdiu: "Fotut, fotut caçador"
Rossinyol: "Cus, cus, cus, fil i agulla amb un sorgit"
Cucuc: "No puc, no puc"
Merla: "Si plovia, esgarraparia, trobaria un cuquet al riu, piu, piu"
Guatlla: "Blat bladet, blat bladet, mau, mau"
Primavera: "Trenta sis, trenta sis, trenta"
(Cornudella)
Auriona: "Aixe, aixe, aixeca't dematí"

[499] El mot *somereta* és recollit per Alcover (DCVB, IX: 1010) a Mallorca i per Cubells (2009, I: 355) a la Ribera d'Ebre.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

(Torroja)
Cucuc: "Cucuc, al dematí mullat i a la tarda aixut."
(El Masroig)
Cucuc: "No puc, no puc"
(Bellmunt)
Xixampera: "Xixampera cul cusit"
(Ulldemolins)
Xixapera: "Xixapera cul cusit"
(la Vilella Alta)

4.1.7 El temps. Les estacions de l'any

l'halo de la lluna:[500] *rogle*: Be, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Pb, Po, Tf, To, Va, Vb; *rotlle*: Bi, Ca, Co, Ma, Mo, Si, Ull; *rotllo*: Pr (mapa 4/294)

lluna vella: *lluna plena*: Be, Bi, Ca, Fa, Gr, Gu, Ms, Ml, Pr, Si; *lluna vella*: a tots els parlars (mapa 4/295)

estel: *estel*: Be, Bi, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ml, Mo, Po, Si, Tf, Ull, Vb; *estrella*: Ca, Cp, Gu, Ma, Ms, Pb, Pr, To, Va (mapa 4/296)

l'estel del dia: *l'estel del dia*: Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *l'estel del matí*: Bi, Cp, Gr, Mr, Mo (mapa 4/297)

la Via Làctea: *lo camí de Santiago*: Be, Co, Fa, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, Ull, Va, Vb; *lo camí de Sant Jaume*: Ca, Cp, Fi, Gr, Mr, Pb, Si, To, Va; *la carretera de Santiago*: Bi (mapa 4/298)

l'alba: *apuntar el dia*: Be, Bi, Cp, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ml, Mo, Pr, Si, Va; *reganyar el dia*: Ca, Co, Po, Si, To, Ull; *clarejar el dia*: Fi, Ll, Ma, Ms, Ml, Tf, Va; *l'alba*: Fa, Pb, Po, To, Va, Vb (mapa 4/299)

la posta de sol:[501] *la posta de sol*: Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Ma, Po, Si, Ull, Va; *entre dos foscants*: Bi, Ml, Mo, Pb, Po, Va, Vb; *entre foscants*: Mo, Ull; *lo foscant*: To; *bocafosc*: Be, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ms, Ml, Pr, Tf; *a boca de fosc*: Bi, Co (mapa 4/300)

vespre: *al tard, al tardet*: a tots els pobles; *vespre*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Mo, Pb, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *vesprada*: Co, Ll, Ms (mapa 4/301)

ombra: *sombra*: Be, Cp, Co, Fi, Gr, Ll, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To; *ombra*: Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Mr, Ml, Pb, Ull, Va, Vb (mapa 4/302)

núvol: *núvol*: Bi, Co, Gr, Mr, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Va, Vb; *núgol*: Be, Ca, Cp, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Ull;

[500] A totes les localitats s'usa una perífrasi per designar l'halo de la lluna: *la lluna fa rogle/rotlle/rotllo.* La majoria d'informants dels diversos pobles de la comarca expliquen que quan la lluna *fa rogle/rotlle/rotllo* és senyal que hi haurà un canvi de temps. En algunes localitats encara ho concreten més hi diuen que al cap de tres dies d'observar aquest fenomen plourà.

[501] Encara que algunes de les variants que es recullen en aquesta entrada siguin locucions adverbials de temps s'ha optat per mantenir-les en el capítol del lèxic. El mateix passa amb les locucions *al tard* i *al tardet* de la següent entrada lèxica.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

	broma: Be, Bi, Ca, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Pb, Tf, To, Ull, Vb (mapa 4/303)
ennuvolat:	*ennuvolat*: Bi, Gr, Mr, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, Va; *nuvolat*: Si, To; *núvol*: Co, Vb; *ennugolat*: Be, Cp, Gu, Ml *nugolat*: Ca, Fa, Ll; *núgol*: Fi, Ms, Ull (mapa 4/304)
enteranyinat:	*entaranyinat*: Be, Cp, Co, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Va, Vb; *embromallat*: Bi, Ca, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Po, Ull (mapa 4/305)
escòrrec:	*còrrec*: Co, Gr, Ma, Mo, Si, Ull, Va, Vb; *escòrrec*: Cp, Mr, Pb, Pr, Tf; *còrric*: Bi, Ca, Fi, Ll, Po, To; *escòrric*: Be, Fa, Gu, Ms, Ml (mapa 4/306)
toll:	*toll*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *xoll*: Fa, Ml, Va (mapa 4/307)
argila:	*argila*: Be, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Va, Vb; *argela*: Bi, Ca, Ma, Ull (mapa 4/308)
xàfec:[502]	*xàfec*: Be, Bi, Cp, Co, Fa, Gr, Ll, Mr, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Va; *ruixat*: Gu, Tf, Ull; *ram*: Fi, Ms, Ml; *ramassada*: Ca, To, Vb (mapa 4/309)
plovisquejar:	*ploviscar*: Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Ma, Ms, Ml, Po, Pr, Si, Tf; *fer un plugim*: Be, Bi, Mr, Ms, To, Ull; *fer un ploviscó*: Ll, Mo, Pb; *fer un xim-xim*: Po, Va, Vb; *pixar la broma*: Bi, Ca, Fi (mapa 4/310)
estar a sepluig:	*estar a sepluig*:[503] tots els parlars; *estar a sopluig*: Bi, Po (mapa 1/174)
tempesta:	*tormenta*: Ca, Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Pr, Tf, To, Va; *tronada*: Be, Bi, Fi, Po, Si, Ull, Vb (mapa 4/311)
l'arc de Sant Martí:	*l'arc de Sant Martí*: Be, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *la ratlla de Sant Martí*: Be, Bi, Ca, Gu, Ms, Po, Tf; *l'arcoiris*: Be, Bi, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Va, Vb (mapa 4/312)
aclarir-se (el temps):	*arrasî's*:[504] Bi, Co, Fa, Fi, Gu, Mo, Pb, Po, Pr, To, Ull, Vb; *aclarî's*: Be, Ca, Cp, Gr, Ma, Pb, Tf, Va; *enrasî's*: Ll, Si, Tf; *asserenâ's*: Mr, Ms, Ml (mapa 4/313)
boira:	*boira*: Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, Ull, Va, Vb; *bòria*: Bi, Ma; *broma*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ml, Mo, Pr, Tf, To (mapa 4/314)

[502] És probable que no totes aquestes formes signifiquin ben bé el mateix pel que fa a l'abundància, la intensitat i la durada de la pluja. La variant *ramassada* també es retroba als parlars de Barberà i Santa Coloma de Queralt (Conca de Barberà; Plaza 1996: 299) i de Garcia, Ginestar i Tivissa (Ribera d'Ebre; Cubells 2009, I: 367).

[503] Recasens (1985: 101) recull la forma *sepluig* a les localitats més occidentals de la comarca del Baix Camp i la variant *sopluig* a la resta del Camp de Tarragona.

[504] El verb *arrasir* s'ha creat damunt de l'adjectiu *ras*, forma pròpia del tortosí i el valencià.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

gel:	*glaç*: Be, Fa, Gr, Gu, Mr, Mo, Pb, Po, Si, Tf, Vb; *gel*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Ll, Ma, Ms, Ml, Pr, To, Ull, Va (mapa 4/315)
aigualera:	*aigualera*: Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *rosada*: Be, Ms, Ml; *mullena*: Cp (mapa 4/316)
fredolic, fredolica:	*fredolic, fredolica*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ml, Pb, Po, Pr, Si, Tf, Va, Vb; *ferdolic, ferdolica*: Mo, To, Ull; *fedrolic, fedrolica*: Fi, Ma, Ms (mapa 4/317)
petar les dents:	*petar les dents*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *petar les barres*: Cp, Gu, Mr, Ml, Pr (mapa 4/318)
mà balba:	(*estar*) *bau*: Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, Ull, Va, Vb; (*tindre*) *les mans baubes*:[505] Bi, To, Vb (mapa 4/319)
xafogor:	*xafagor*: Be, Bi, Fa, Gr, Pr, Si, Ull, Va, Vb; *xafegor*: Ca, Cp, Co, Gu, Ll, Mo, Po, Tf; *xafogor*: Ms, Pb, To; *estuba*: Fi, Ma; *estubor*: Ll, Mr, Ml (mapa 4/320)
serè (vent):	*serè*: Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *cerç*: Bi, Ml (mapa 4/321)
burca (del rellotge):	*burca*: Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *saeta*: Bi, Ma (mapa 4/322)

Llista de noms comuns

nit
lluna
lluna nova
quart creixent
quart minvant
lo carro[507]
matinada
la sortida del sol
sol
dillums
dimats
dimecres
divendres
dissabte
agost
setembre
octubre
novembre
desembre
primavera
tardor
hivern
lo fred[508]
any de traspàs
ploure
plou
pluja
mullâ's
tro
tronar
mal temps/mal oratge
estar ras
neu[506]
nevar
nevada
volva
pedra, pedregada
la gebra/lo gebre[509]
vent
tremuntana[510]
garbinada
veleta

[505] Generalment en plural.
[506] Fent referència als avantatges que aporta la neu als camps i els cultius, a Siurana es va recollir aquesta dita: "Any de neu, any de Déu".
[507] *Lo carro* és el conjunt d'estels més conegut pels informants, tot i així, en algunes localitats s'han enregistrat dos mots que designen dues constel·lacions diferents; *Les tres Maries* (a la Bisbal de Falset) i *Los rosaris* (a Torroja).
[508] El mot *fred* és masculí a tots els parlars del Priorat.
[509] Per a més informació sobre el gènere d'aquest substantiu cf. capítol 2.1.1.1.2 de la Morfologia.
[510] Fent referència a la fredor de la tramuntana, a Bellmunt es va recollir la dita següent: "Si la tremuntana no tingués abric ja no tindríem pèls al melic."

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

febrer	*aixugâ's*	*remolí*
març	*bombolla*[511]	*tebi, tèbia*
abril	*fang*	*relotge*
maig	*llampec*[512]	*hora*
juny	*llampegar*	*minut*
juriol	*llamp*	*ensolsida*

Mostra de solucions compartides amb variació fonètica

tarda/tarde	*dumenge/diumenge*[513]
di[ʒ]ous/di[dʒ]ous[514]	*mi[ʒ]dia/mi[dd]ia/mi[dʒ]dia*
gener/giner[515]	*mi[ʒ]diada/mi[dd]iada/mi[dʒ]diada*
istiu/estiu	

Anàlisi i comentari d'alguns mots

Dimats (dimarts),[516] *cerç* (vent del nord: recollit a Bi, Ml; *serè* a la resta de parlars) i *oratge* (recollit sempre en l'expressió *mal oratge*)[517] són formes compartides amb el català occidental. Dins d'aquest bloc, també es recullen variants pròpies del dialecte nord-occidental, com ara *dillums* (a tot el Priorat) i *aigualera* (a tots els parlars de la comarca excepte Be, Ms i Ml on s'ha recollit *rosada* i a Capçanes on és *mullena*).[518] En canvi, serien tarragonines les variants *(es)còrrec* o *(es)còrric* (reguerot obert per l'aigua en pluja violenta),[519] *xoll* (toll; a Fa, Ml, Va)[520] i *ratlla de Sant Martí* (arc de Sant Martí; a Be, Bi, Ca, Gu, Mr, Ms, Po, Tf).[521] Pel que fa als últims dos mots (*xoll* i *ratlla de Sant Martí*), no són desconeguts a la resta de pobles malgrat que asseguren que ja no s'usen. Això demostra que, segurament, en un passat no gaire llunyà aquestes variants gaudien d'una extensió més àmplia a la comarca del Priorat. La variant metatitzada *bòria* recollida a la Bisbal i Margalef acostaria aquests parlars al

[511] A la majoria de pobles, els informants, expliquen que quan plou i es creen bombolles als tolls és senyal que plourà més. A la Bisbal de Falset, aquestes bombolles també s'anomenaven *llunes*.
[512] A la comarca del Priorat els mots *llampec* i *llamp* són sinònims.
[513] Per a més informació sobre el tractament dels diftongs àtons cf. capítol 1.2.12 de Fonètica.
[514] Per a més informació sobre el tractament de la palatal en posició intervocàlica cf. apartat 1.3.3.2 del capítol de Fonètica.
[515] Per a més informació sobre el tancament de la vocal àtona cf. apartat 1.2.5 del capítol de Fonètica.
[516] El DCVB (IV: 431) indica que *dimats* és una forma dialectal. El DECat (III: 116) apunta que "en el domini valencià hi ha pertot *dimats* [...] pel sud s'estén cap al Camp de Tarragona i fins a les Borges B." Recasens (1985: 193) recull *dimats* al Camp de Tarragona; Navarro (1996, I: 232), a la Terra Alta i Cubells (2009, I: 369), a la Ribera d'Ebre.
[517] L'expressió *mal oratge* és compartida a tots els parlars amb la forma moderna *mal temps*. A Be, Ca, Fa, Ma, Ml perceben la variant *mal oratge* com a antiga i a Cp, Fi, Po, Tf, To, aquesta expressió s'usa sobretot quan fa vent. Recasens (1985: 209) recull *mal oratge* a Vilabella (Alt Camp); Navarro (2012: 296), a Cambrils (Baix Camp) i Cubells (2009, I: 368), a la Ribera d'Ebre.
[518] El DCVB també recull la forma *aigualera* a l'Empordà i el Lluçanès; Plaza (1996: 217), a Vilanova de Prades (Conca de Barberà); Navarro (2012: 289; 1996, I: 232), a Cambrils (Baix Camp), la Fatarella i el Pinell de Brai (Terra Alta) i Cubells (2009, I: 368) a la Ribera d'Ebre.
[519] Recasens (1985: 233) recull *(es)còrrec* i *(es)còrric* a tot el Camp de Tarragona; Plaza (1996: 255) a la Conca de Barberà i Cubells (2009, I: 367), a la Ribera d'Ebre.
[520] El mot *xoll* es recull al Camp de Tarragona (Recasens 1985: 223), en algunes localitats de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 367), a la Fatarella (Terra Alta; Navarro 1996, I: 232) i a Sarral (Conca de Barberà; Plaza 1996: 327).
[521] També recullen la variant *ratlla de Sant Martí* Navarro (2012: 297; 1996, I: 231) a Cambrils i la Terra Alta i Cubells (2009, I: 368) a la Ribera d'Ebre.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

lleidatà (a la resta de localitats de la comarca s'han recollit les formes *boira* i *broma*).[522]

Broma (núvol; a Be, Bi, Ca, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Pb, Tf, To, Ull, Vb) és la variant més general en nord-occidental (Martí 1970: 96), i *núgol* (a Be, Ca, Cp, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Ull), segons Navarro (1996, I: 233) és una forma específica dels parlars valencians.[523] L'any 1994, Albert Manent recollia un bon grapat de noms de núvols en el seu treball *Els noms populars de núvols i boires: Camp de Tarragona. El Priorat.* Sense cap voluntat de ser exhaustiu, en aquest treball s'ha volgut deixar constància d'alguns noms de núvols recollits en les entrevistes dels diferents pobles de la comarca. La majoria d'aquests noms apareixen també al treball citat anteriorment d'Albert Manent. Malgrat que s'han intentat recollir el màxim de noms de núvols a cada poble, la majoria d'informants ja no recordaven els noms. Les paraules de Manent (1994: 8) descriuen aquesta situació:

> La tasca ha estat difícil perquè aqueixos noms populars són patrimoni d'una minoria de població: aquells pagesos o pescadors que encara «miren al cel», com em deia Jaume Sabaté Alentorn, historiador del Lloar. D'entrada, molts noms no vénen a la memòria i, de l'altra banda, aquests senyals celestes van caient en desuetud, substituïts per les notícies de la televisió o d'altres invents moderns.

torroguer[524]	(núvol gros, com de cotó fluix, que assenyala pluja): *torroguer* a Bi, Ca, Co, Ull, Va, Vb; *lo bou* a Bi, Po; *torrall* a Ll, Pr, Tf; *torrall favater* a Fa, Tf; *torraguer* a Bi
taranyí	(núvol finet i llarg): *taranyí* a Co, Pr
nevatera	(núvol que porta neu): *nevatera* a Ull
la palmera	(núvol allargassat que sortia travesser de nord a sud i assenyalava pluja): *la Palmera* a Po
manxa	(núvol que portava vent): *manxa* a Va
enclusa	(núvols travesser i prim): *enclusa* a Va

També es van recollir un parell de refranys que fan referència a classes de núvols: "Lo cel a roglets, aigua a cabassets" (Capçanes) i "Cel a brometes, aigua a bassetes" (la Figuera).

Alguns dels castellanismes que s'han recollit en aquest camp semàntic són: *veleta* (penell), *tormenta* (tempesta), *sombra* (ombra), *arcoiris* (arc de Sant Martí), *quart menguant* (quart minvant; fase de la lluna: a Cp, Gu, Pb, Po, Si, To), *xarco* (toll; a Be, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Ml, Pr, Si, Va), *saetes* (burgues del rellotge; a la Bisbal i Margalef) i *(any) bissiest* (any de traspàs, catalanització de *bisiesto*; a Co, Gr, Ma, Ms, Ml, Mo, Tf, To, Va, Vb).

Quan la lluna plena, amb cel serè i de nit, escampa una ampla circumferència concèntrica d'una llum clara i intensa, com un tel de boirina, a tots els pobles del Priorat diuen que canviarà el temps. Per designar aquest fenomen, a la comarca s'han recollit dues formes: *la lluna fa rogle* i *la lluna fa rotlle* (*la lluna fa rotllo* a Pradell).[525] A

[522] La variant *broma* (boira) s'ha recollit a la Terra Alta (Navarro 1996, I: 232) i a la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 368).
[523] Navarro (1996, I: 231) i Cubells (2009, I: 367) també recullen la variant *núgol* a la Terra Alta i la Ribera d'Ebre, respectivament. El mot *broma* (núvol) s'ha recollit a la Conca de Barberà (Plaza 1996: 230), a la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 367) i a la Terra Alta (Navarro 1996, I: 230).
[524] Les definicions de cada classe de núvol són les que donaven els mateixos informants.
[525] Navarro (1996, I: 231) recull *lo rogle* a la Terra Alta i Cubells (2009, I: 366), *lo rotlle* a la Palma i *lo rogle* a la resta de pobles de la Ribera d'Ebre.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

gairebé tots els pobles s'han recollit diferents variants d'un refrany que serveix a la gent de la comarca per saber en quina fase es troba la lluna:

> "Lluna nova de cara a Vilanova. Lluna vella de cara a la Fatarella."
> (a Be, Cp, Fi, Gu, Ma, Mo, To)
> "Lluna nova de cara a la Mola. Lluna vella de cara a la Fatarella."
> (a Falset i el Molar)
> "Lluna nova de puntes a Vilanova. Lluna vella de puntes a la Granadella"
> (a Ulldemolins)
> "De puntes a Vilanova, lluna nova. De puntes a Morella, lluna vella"
> (a Cornudella)

A la Torre de Fontaubella també es va recollir la dita següent: "Home lluner no omple el graner", que fa referència a les creences d'alguns pagesos sobre la influència de la lluna en el camp.

A Pradell de la Teixeta s'han recollit les formes *primavera d'estiu* i *primavera d'hivern* per designar la primavera i la tardor, respectivament, encara que els informants són conscients que aquestes són formes antigues que ja gairebé ningú usa.[526]

Per designar una persona molt sensible al fred, al Priorat s'han recollit 3 variants fonètiques diferents: *fredolic, ferdolic* i *fedrolic* (les dues últimes formes amb metàtesi).

La calor sufocant que se sent en un ambient calent, humit i encalmat té 5 variants al Priorat. D'una banda, la forma *xafogor* i les seves variants fonètiques *xafagor* i *xafegor*. Segons el DECat (VI: 35) "molt probablement la terminació -OCARE fou analitzada com a un sufix, d'on el seu reemplaçament per un altre sufix verbal -ICARE [...] de -OFFOCARE, prefixant-li EX es va formar *aixafogar* (dissimilació o-o>a-o) amb afèresi *xafogor* [...] *xafego* a la Vall Farrera". D'altra banda, també es recull la forma *estuba* i el derivat *estubor*, formes recollides pel DCVB (V: 606-607) al Camp de Tarragona (Recasens 1985: 198), Lleida, Pla d'Urgell, Tortosa, Maestrat i en diversos indrets del català oriental. Cubells (2009, I: 368) també recull el mot *estuba* a Ginestar (Ribera d'Ebre).

El vent que ve del sud és el migjorn. Al Priorat s'han recollit fins 6 variants per a designar aquest vent: *mi[tʃ]orn* a Be, Si, Tf; *mi[dʒ]orn* a Co, Fa, Mr, Mo, Pb, Po, To, Ull; *mi[ʒ]orn* a Cp, Pr; *mu[tʃ]orn* a Gu; *bu[ʒ]orn* a Ms, Va, Vb; *vent de la Figuera* a Ca.[527] Un altre nom de vent que s'ha recollit en algun poble de la comarca és el *vent de la fam* (recollit a Bi, Ca, Fi, Ma; també *vent de Tivissa* o *morallenc*), que ve de l'oest i és molt calent.

Per designar la part del dia compresa entre el migdia i el vespre al Priorat trobem les variants *tarda* (a Co, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To) i *tarde* (a la resta de parlars, també a Co, Po, Tf). Alcover (DCVB, X: 153-154) observa que aquests dos mots són castellanismes presents en català probablement des de finals del segle XV i explica el següent:

> La prova principal d'aquest origen castellà és que en català occidental es pronuncia *tarde*, amb *e* tancada (i fins *tardi*), en lloc de pronunciar-se *tarda* com es pronunciaria si la paraula fos autènticament catalana (en el qual cas seria una substantivació de l'adjectiu *tarda* en la locució *hora tarda*). També és indici de

[526] Les variants *primavera d'hivern* i *primavera d'estiu* són recollides per Recasens (1985: 214) a Alcover (Alt Camp), per Navarro (1996, I: 231; 2012: 297) a la Fatarella (Terra Alta) i antigament a Cambrils (Baix Camp) i per Cubells (2009, I: 367 i 369) a Garcia i Móra la Nova (Ribera d'Ebre).
[527] Als pobles que no apareixen a la llista no s'ha pogut recollir el nom d'aquest vent.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

castellanisme el fet que *tarda* no es digui a Mallorca ni a Menorca, on el mot corresponent és *capvespre* o *horabaixa*, ni a València, on es diu *vesprada*. El mot queda reduït, en el llenguatge parlat, a les comarques del Principat (català oriental i occidental), a l'illa d'Eivissa i a l'Alguer de Sardenya (on també deu esser entrat per conducte del castellà).

4.1.8 Noms topogràfics

ciutat: *capital*: Ca, Cp, Fa, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Po, Pr, Si, Tf, Ull; *ciutat*: Be, Bi, Co, Fi, Gr, Gu, Mo, Pb, To, Va, Vb (mapa 4/323)

barri: *barri*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Va, Vb; *barriada*: Mr, Ml, Ull (mapa 4/324)

aldea: *poblet*: Co, Fa, Gu, Mo, Pb, Po; *masies*:[528] Be, Cp, Ma, Pr, Si, Tf, Ull; *aldea*: Ca, Fi, Ll, Ms, Ml, Vb; *pedania*: Bi, Gr, Mr, To, Va (mapa 4/325)

fanal: *farola*:[529] Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Vb; *fanal*: a tots els pobles (mapa 4/326)

abeurador: *abeurador*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *auberador*: Co; *aborador*: Be, Gr, To (mapa 4/327)

cim: *punta*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Si, Tf, To, Ull, Vb; *cim*: Cp, Gu, Pr, Va (mapa 4/328)

sénia: *sénia*: a tots els pobles; *nòria*: Be, Bi, Ca, Co, Ma, Ml, Pr, Tf, Ull (mapa 4/329)

gadúfol: *gadufo*: Ca, Pb, Po, Pr, Tf; *galdufo*: Ma, Mo, To, Ull; *gadúfol*: Be, Bi, Co, Gr, Fi, Ll, Si, Va, Vb; *caduf*: Gu, Ms, Ml; *cadúfol*: Cp, Fa, Mr (mapa 4/330)

gadúfols: *gadufos*: Ca, Pb, Po, Pr, Tf; *galdufos*: Ma, Mo, To, Ull; *gadúfols*: Be, Bi, Co, Fi, Gr, Ll, Si, Va, Vb; *cadufos*: Gu, Ms, Ml; *cadúfols*: Cp, Fa, Mr (mapa 4/330)

aiguamoll: *aiguamoll*: Be, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *patamoll*: Bi, Ca, Ma (mapa 4/331)

rec:[530] *rec*: Co, Fa, Gr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va; *reguer*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Gu, Mr, Vb; *riguer*: Fi, Ll, Ms (mapa 4/332)

llac:[531] *llac*: Be, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Po, Pr, Tf, Ull, Va, Vb; *senill*: Bi, Ca, Co, Ma, Mo, Pb, Si, To (mapa 4/333)

[528] El mot *masies* per a designar una localitat més petita que un poble sempre s'usa en plural.
[529] La vocal velar tònica s'articula semioberta [ɔ] a tots els parlars.
[530] Cavitat oberta a terra per on es condueixen les aigües per regar.
[531] Espècie d'herba llefiscosa que creix a les basses, a les vores dels rius, recs i altres llocs humits. A Bi, Ca, Co, Ma, Mo, Pb, Si, To també s'ha recollit el mot *llac*, que designa el fang apegalós que queda dipositat en les basses i depressions del terreny després d'una riuada o de grans pluges.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

anjub:[532] *anjub*: Be, Bi, Co, Ca, Fa, Fi, Gr, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Va, Vb; *bassot*: Cp, Gu, Mr, Ms, Ull[533] (mapa 4/334)

codolla: *codolla*: Be, Ca, Fa, Gr, Gu, Ll, Ms, Ml, Mo, Po, Pr, Tf; *cadolla*: Bi, Fi, Ma, Pb, To, Ull, Va, Vb; *quadrolla*: Co, Si; *c[u]có*: Cp, Mr (mapa 4/335)

Llista de noms comuns

poble	*drecera*	*salt* (d'aigua)
font	*cova*	*aubac, aubaga*
plaça	*cingle*[534]	*solà, solana*
carrer	*barranc*	*passera*
veí, veïna	*riu*	*palanca*
pla	*pont*	*platja*
arena	*corriola*	*ulleres* (de l'animal)
mar	*corda*	*aubelló*
pou	*bassa*	*riera*
saurí	*cisterna*	*carrerada*

Mostra de solucions compartides amb variació fonètica

cera/acera *muntanya/montanya*[535]
séquia/sé[gg]ia[536]

Anàlisi i comentari d'alguns mots

A la meitat de pobles de la comarca el mot *capital* designa una població més gran que un poble, encara que la població no sigui una *capital*, en el sentit estricte del mot (ciutat o vila principal d'una contrada).[537] Pel que fa als mots que designen una població més petita que un poble, a la comarca del Priorat hi trobem variació onomasiològica (5 variants):

poblet: Co, Fa, Mo, Pb, Po, Vb; *masies*: Be, Cp, Ma, Pr, Si, Tf, Ull; *aldea*: Ca, Fi, Gu, Ll, Ms, Ml; *pedania*: Bi, Gr, Mr, To, Va

La metonímia ha provocat que, en alguns pobles de la comarca, el mot *masies* prengui el significat de "localitat més petita que un poble". També s'ha enregistrat el mot *pedania*, que és un terme jurídic que designa una entitat local menor sota la

[532] Per a més informació sobre el contingut semàntic del mot *anjub* segons les localitats cf. anàlisi i comentari d'alguns mots d'aquest mateix apartat.
[533] L'informant d'Ulldemolins assegura que al poble aquest mot s'anomena *bassot*, però coneix també la forma *anjub*, que diu que és la forma pròpia del parlar de Juncosa, a la comarca de les Garrigues.
[534] Altres mots recollits que serveixen per designar un *cingle* són: *espadat* a Be, Gr, Mo, To, Va; *tallat* a Cp, Ll, Tf; *timbàs* a Ms; *espenegall* a Fa.
[535] Per a més informació sobre la hipercorreció *u>o* en el mot *muntanya* cf. apartat 1.2.9 del capítol de Fonètica.
[536] Per a més informació sobre el grup consonàntic /gl/ cf. apartat 1.3.7.1 del capítol de Fonètica.
[537] Cubells (2009, I: 369) també enregistra el mot *capital* amb el mateix significat a 10 pobles de la Ribera d'Ebre.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

jurisdicció d'un alcalde pedani, com és el cas de Siurana i Albarca, que estan sota la jurisdicció de Cornudella. En alguns pobles de la part occidental de la comarca s'ha recollit el mot *aldea* (poblet sense jurisdicció pròpia).

Dins aquest camp semàntic s'han recollit els castellanismes següents: *farola* (a gairebé la totalitat de pobles de la comarca), *acera* o *cera* (a tots els pobles), *nòria* (a Be, Bi, Ca, Co, Ma, Ml, Pr, Tf, Ull) i *enxarcat* (a Gu, Ml).

El mot *abeurador* presenta tres formes amb variació fonètica: *auberador* (amb metàtesi regressiva), *abourador* (amb assimilació vocàlica), *aborador* (amb monoftongació del diftong *–eu–*).[538]

Per designar el punt més elevat d'una muntanya, al Priorat s'utilitza el mot *punta* (*la punta de la muntanya*).[539] A Capçanes, els Guiamets, Pradell de la Teixeta i la Vilella Baixa, però, s'ha recollit el mot *cim*.

En el cas del mot *aiguamoll*, Cabacés, la Bisbal de Falset i Margalef es desmarquen de la resta de parlars i presenten la forma lèxica pròpia del català nord-occidental (DCVB, VIII: 322), *patamoll.* Aquest mot no és desconegut a la majoria de pobles de la comarca encara que asseguren no usar-lo. És probable, doncs, que aquesta variant gaudís d'una extensió més àmplia en un passat. Als Guiamets i al Molar, s'ha recollit el castellanisme *enxarcat*.[540]

A Margalef, en el mot *séquia*, de l'àrab SĀQUIYA (DCVB, IX: 852), s'ha produït una sonorització de la velar oclusiva sorda [k] –[ˈseggja].[541]

Per designar una caiguda d'aigua d'un corrent allà on hi ha un desnivell brusc s'utilitza a tota la comarca el mot *salt.* En la majoria de pobles (Be, Cp, Co, Fa, Gu, Ll, Mr, Ms, Pb, Po, Pr, Si, Tf, Ull) aquest mot va acompanyat d'un sintagma preposicional que especifica de quin tipus és aquest *salt –salt d'aigua.*

Per poder travessar un curs amb poc cabal d'aigua, al Priorat trobem dues maneres per a fer-ho: a través d'una *passera* (conjunt de pedres col·locades a manera de pont) o a través d'una *palanca* (tronc o passera feta de taulons).

A tots els pobles del Priorat s'ha enregistrat la variant *arena,* pròpia del català occidental, però també es coneix el terme lèxic propi dels parlars orientals *sorra.* La majoria d'informants són conscients que la primera forma és la pròpia del seu parlar i que la forma *sorra* és forastera, o com molts d'ells diuen: "*Sorra* se diu a Barcelona." Ramon Dalmau, informant d'Ulldemolins, ho il·lustra tot dient "Per naltros això és *arena* [senyalant la foto d'una platja] però la meva filla petita diu *sorra*. I jo li dic *sorra* és una *guineu*!"[542]

El castellanisme *(a)cera* (amb o sense afèresi de la vocal inicial) s'ha recollit a Cp, Gu, Mr, Ms, Pr i Tf amb una vocal palatal semioberta [ɛ] (articulada amb palatal

[538] La variant *aborador*, es recollida per Navarro (2012: 300) a Cambrils (Baix Camp) i el DCVB (I: 32) la localitza com a tarragonina.

[539] Aquest mot, amb el significat de "el punt més elevat d'una muntanya", també el recullen, en la majoria de pobles, Navarro (1996, I: 230) a la Terra Alta i Cubells (2009, I: 370) a la Ribera d'Ebre.

[540] La variant *patamoll* també es retroba a la localitat veïna de la Palma d'Ebre, a Faió i Flix (Ribera d'Ebre; Cubells 2009, I: 371).

[541] Coromines (DECat, VII: 830) explica que "a la zona Sud del cat. occid. és molt general que la *[k]* davant la *[j]* d'aquest mot [*séquia*] es pronunciï geminada, i en gran part sonoritza o hi ha fluctuació *[kkj]/[ggj]*". Coromines enregistra, l'any 1935, la variant amb velar oclusiva sonora –[ˈseggja]– a Catelldans (Garrigues), Torre de l'Espanyol (Ribera d'Ebre) i Cabacés (Priorat), la variant amb velar oclusiva sorda –[ˈsekkja]– a Capçanes, els Guiamets, Poboleda i la Vilella Baixa. A la Ribera d'Ebre, Cubells (2009, I: 371) recull la forma *[ˈseggja]* a Ascó, Móra d'Ebre, la Torre de l'Espanyol i Vinebre.

[542] Una situació semblant es pot trobar al Camp de Tarragona (Recasens 1985: 181) i la Conca de Barberà (Plaza 1996: 220) on la forma moderna *sorra* està desplaçant la variant antiga *arena*.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

semitancada [e] a la resta de pobles). Sobre aquesta articulació, Recasens (1991: 87-88) observa el següent:

> En suport de la vitalitat de la realització [ɛ] tònica al català de Barcelona, Badia remarca el progrés de la pronúncia oberta a castellanismes com *acera, bueno, café, desde luego*... i a d'altres més recents. Certament, en altre temps, devia ser sistemàtica l'adaptació de castellanismes amb [ɛ] en la parlar popular; de fet, bona part dels castellanismes adaptats originàriament amb [e] s'explica per analogia de formes lèxiques que mostren [e] en català (Mariner 1953). Al llarg del segle actual, però, la tendència a l'adaptació amb [ɛ] de castellanismes en [e] ha estat substituïda, en bona part, per una tendència al manteniment o a la reintroducció de [e] originària [...] és molt possible que la progressió ascendents de variants amb pronúncia [e] a Barcelona i a altres nuclis urbans del català central es degui a la influència de factors lingüístics externs.

A la comarca del Priorat s'han recollit fins a 5 variants del mot *caduf* (cada un dels recipients de terra, de metall o de fusta, amples de boca i amb un foradet en el sòl, que van lligats a la corda o cadena de la sénia i serveixen per treure l'aigua i abocar-la per regar). El terme *caduf* (de l'àrab CADUZ) s'ha recollit a Gu, Ms, Ml –*cadúfol* a Cp, Fa, Mr. En la majoria de pobles de la comarca la velar oclusiva inicial apareix sonoritzada, d'aquesta manera es recull *gadufo* (a Ca, Pb, Po, Pr, Tf), *gadúfol* (a Be, Bi, Co, Gr, Fi, LL, Si, Va, Vb) i *galdufo* (a Ma, Mo, To, Ull). En els mots *cadúfol* i *gadúfol* el que s'afegeix és un sufix *-ol* (en la variant *galdufo* es produeix una metàtesi regressiva). Segons el *Diccionari etimològic* (Bruguera 1996: 155), la forma *catúfol* és una variant de *caduf*, amb una alteració en *-ol*, i és considerada una reconstrucció singular d'un plural eufònic *cadufos* en lloc de *cadufs* (*cadufs, cadufos*, sing. *cadufo, cadúfol*, com *bàndol, cérvol, nínxol, plànol, pòndol*, etc., ultracorreccions per una tendència a catalanitzar mots amb *-o*, sentits com a castellans). És en aquest sentit considerat una epítesi.

A tots els parlars s'ha recollit el mot *aubelló* –albelló, amb vocalització de /l/ en síl·laba travada–, que designa un conducte d'aigua subterrani. A Bi, Cp, Ms i Po, però, el terme *aubelló* es refereix al forat per on desemboca l'aigua d'un conducte subterrani per fer cap a la bassa.

El sistema per arreplegar aigua en un clot natural o artificial en una roca o a terra que després es pot recobrir de pedres per tapar-lo té dos noms al Priorat: *anjub* (a Be, Bi, Co, Ca, Fa, Fi, Gr, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, Pr, Si, Tf, Va, Vb) i *bassot* (Cp, Gu, Mr, Ms, Ull). El mot *anjub* (aljub, amb intercanvi entre nasal i líquida a causa de la similitud acústica i perceptual) té dos significats més a la comarca; a la Morera i Porrera designa un reforçament d'un mur (contrafort), i a Torroja designa un petit mur construït per a desviar l'aigua del riu.[543] El DCVB no recull els significats recollits a Mo, Po i To. Sí que els recull Recasens (1985: 181) al Baix i l'Alt Camp (*anjub*: reforçament d'un mur, contrafort) i Navarro (2012: 300) a Cambrils (*anjub*: mur construït per procurar la contenció de l'aigua d'una rierada).

[543] Segons Alcover (DCVB, I: 703), un *anjub* és un "depòsit quadrangular, ample i de poca fondària, excavat en la terra, revestit per dintre de marès o pedres i tapat de volta, que serveix per recollir en el camp l'aigua de pluja que corre per en terra" i també un "safareig on es renta la roba".

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

4.1.9 Els oficis

masseta: *masseta*: Bi, Cp, Fa, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Tf, To, Va, Vb; *martell*: Be, Ca, Co, Fi, Gr, Ma, Mo, Si, Ull (mapa 4/336)

plom: *plom*: Be, Bi, Cp, Fa, Gu, Ma, Ms, Ml, Pr, Va, Vb; *plomada*: Ca, Co, Fi, Gr, Mr, Pb, Po, To, Ull; *cordell per a sinyalar*: Ll, Mo, Si, Tf (mapa 4/337)

hormigonera: *hormigonera*: Be, Bi, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, Va, Vb; *màquina de pastar*: Ca, Cp, To, Ull (mapa 4/338)

taladro: *taladro*: Be, Bi, Ca, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, To, Ull, Va, Vb; *taladre*: Cp, Ma, Tf; *màquina de foradar*: Fa, Pr, Si (mapa 4/339)

estenalles: *estenalles*: Be, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *mordasses*: Bi, Cp, Gu, Ms; *esmordasses*: Ma; *tenalles*: Mr (mapa 4/340)

mordasses: *mordasses*: Bi, Ca, Cp, Fi, Gu, Mr, Ms, Po, Pr; *esmordasses*: Ma; *estenalles*: Be, Co, Fa, Gr, Ll, Ml, Mo, Pb, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb (mapa 4/341)

botavant: *botavant*: Be, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, To, Ull, Va, Vb; *llambroix*: Bi, Gu, Ll, Mr, Ma, Pr; *tallantó*: Si, Tf; *tallant*: Fa (mapa 4/342)

raspa:[544] *raspa*: Bi, Cp, Fa, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Po, Pr, Si, Tf, Ull, Va, Vb; *llima*: Be, Ca, Co, Fi, Gu, Ll, Pb, To (mapa 4/343)

escaire: *esquadra*: Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Po, Pr, Si, Tf, To; *escaire*: Bi, Gu, Pb, Ull, Va, Vb (mapa 4/344)

enformador: *enformador*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *informador*: Ml, Po, Pr; *formador*: Fi, Gr, Pb (mapa 4/345)

garlopa: *garlopa*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, To, Ull, Va, Vb; *ribot de dos fulles*: Si, Tf; *ribot doblat*: Fi, Ll (mapa 4/346)

tafatans: *tafatans*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *safatans*: Gu, Ma; *xafatans*: Ms (mapa 4/347)

fusta corcada: *corcada*: a tots els pobles; *querada*: Ca, Mr, Ms, Ml, Po (mapa 4/348)

punxó: *punxó*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va; *lesna*: Ml, Pr, Vb; *lesga*: Be; *alesna*: Va (mapa 4/349)

encarregat: *encarregat*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ma, Ms, Ml, Mo, Po, Pr, To, Ull, Va, Vb; *capatàs*: Ll, Mr, Pb, Si, Tf (mapa 4/350)

[544] La raspa és una eina semblant a la llima, que té la superfície guarnida d'unes dents més sortints que les de la llima, i serveix per rebaixar o allisar la fusta.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Llista de noms comuns

paleta
pala
gaveta
paleta
nivell
ciment
guix
mecànic
torn
llima
alicates
lo fornal
amo
ajuntament, casa (de) la vila
peu de rei
broca
clau inglesa
serra
martell
filferro
rovellat
rovell
ferrer[547]
manxa
mall
esmolar
esmolet[548]
ferradura[545]
banc de fuster
barrina
martell
ribot
serradures[546]
nus de la fusta
baster
boter
carboner
carbonera
mestre, mestra
escriure

Mostra de solucions compartides amb variació fonètica

e[ɲ]a/e[jn]a[549]
manobra/manobre
tornavís/tornadís
enclusa/*encrusa*[552]
filaberquí/filabarquí/filiberquí/filibarquí
pobre/probe[550]
aguzil/aguazil/agozil[551]
alcalde/arcalde[553]

Anàlisi i comentari d'alguns mots

La forma *tornadís* (variant de *tornavís*), recollida a Be, Ca, Cp, Fa, Fi, Gu, Ll, Ms, Ml, Po, Si, Tf, no apareix documentada al DCVB. A la Ribera d'Ebre, Cubells (2009, I: 375) l'enregistra a Darmós, la Serra d'Almos i Tivissa.

Els mots *estenalles* i *mordasses* designen significats molt semblants.[554] És per aquest motiu que en molts pobles del Priorat el mot *estenalles* serveix per designar els

[545] Per a més informació sobre l'obertura de la vocal pretònica inicial (*f[e]rradura/f[a]rradura*) cf. l'apartat 1.2.2 del capítol de Fonètica.
[546] Per a més informació sobre l'obertura de la vocal pretònica inicial (*s[e]rradura/s[a]rradura*) cf. l'apartat 1.2.2 del capítol de Fonètica.
[547] Per a més informació sobre l'obertura de la vocal pretònica (*f[e]rrer/f[a]rrer*) cf. l'apartat 1.2.2 del capítol de Fonètica.
[548] L'esmolet és la persona que té per ofici esmolar ganivets, tisores, etc. A tots els pobles del Priorat expliquen que alguna vegada a l'any passava l'esmolet pel seu poble i que, per avisar la gent del poble que havia arribat, feia com una mena de xiulet molt característic amb la pedra d'esmolar. És ben curiós el fet que els informants de Bellmunt, Cornudella, la Figuera i la Morera expliquin que quan passava l'esmolet sempre feia vent o fred i, que, per tant, quan arribava l'esmolet al poble ja auguraven mal temps.
[549] Sobre la palatalització de l'alveolar nasal vegeu l'apartat 1.3.5.1 del capítol de Fonètica.
[550] Per a més informació sobre metàtesis cf. l'apartat 1.4.5 del capítol de Fonètica.
[551] L'entrada lèxica *pregoner* s'ha eliminat pel fet que a tots els pobles del Priorat el mateix *agutzil* feia de pregoner.
[552] Vegeu l'apartat 1.3.2.6 del capítol de Fonètica.
[553] Vegeu l'apartat 1.4.6.2 del capítol de Fonètica.
[554] Segons el DIEC2, una *tenalla* és "un instrument que serveix per a agafar fortament alguna cosa, arrencar-la, tallar-la, etc., que consisteix en dos alçaprems de metall encreuats que poden girar al voltant d'un eix comú situat en llur punt d'encreuament" i una *mordassa* és "un dispositiu o instrument format

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

dos estris (a Be, Co, Fa, Gr, Ll, Ml, Mo, Pb, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb). A Bi, Cp, Gu, Ms i Ma és el mot *mordasses* el que designa ambdós estris. A la resta de pobles, s'han recollit els dos mots (*estenalles* i *mordasses*). En el mot *estenalles*, a Marçà, s'ha produït una afèresi del segment inicial *es-*. A Margalef, s'ha recollit la variant fonètica *esmordasses*, on s'observa una protèsi sil·làbica.

Al Priorat, el mot que designa el forn que s'utilitza a les ferreries per a escalfar les peces de ferro que s'han de treballar és *fornal*, solució compartida amb el valencià, en gènere masculí. Segons Alcover (DCVB, VI: 7) és femení en català oriental, en gairebé tot el nord-occidental i en balear i és masculí a Tremp, a Calaceit i a tot el País Valencià en general. Cubells (2009, I: 375) recull la forma en gènere masculí a la majoria de pobles de la Ribera d'Ebre.

A la majoria de localitats del Priorat s'ha recollit la variant *tafatans* –encenalls de fusta–, que Alcover (DCVB, X: 101) enregistra al Pallars, Tremp, l'Urgell, Lleida i Tarragona.[555] Als Guiamets i a Margalef s'ha recollit la variant *safatans*,[556] i al Masroig, s'ha enregistrat una forma no documentada; *xafatans* (amb palatalització de l'alveolar fricativa sorda en posició inicial).

A la majoria de pobles del Priorat el mot que designa l'eina de fuster, d'ebenista i de torner, consistent en una làmina rectangular de ferro acerat tallant en un dels seus caps i unida per l'altre a un mànec de fusta és *enformador*. A Gratallops i a Poboleda s'ha recollit la variant *formador* (amb afèresi del segment inicial *en-*), i al Molar, Porrera i Pradell de la Teixeta, la variant *informador* (segurament per un creuament entre *enformador* i *informar*).

En alguns casos, la variació fonètica d'un mateix terme és considerable:

filaberquí	amb 5 variants (*fil[a]b[e]rquí*: Be, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Ml, Pb, Si, To, Ull, Va, Vb; *fil[a]b[a]rquí*: Mo, Po, Tf; *fil[i]b[e]rquí*: Gr, Ma, Ms; *fil[i]b[a]rquí*: Bi, Ca; *fil[ə]b[ə]rquí*: Pr)
manobre	amb 5 variants (*m[e]nobra*:[557] Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gu, Ll, Ms, Pb, To, Va; *m[a]nobre*: Co, Ml, Po, Si, Tf, Ull; *m[e]nobre*: Gr, Mr, Ma; *m[a]nobra*: Mo, Vb; *m[ə]nobra*: Pr) (mapa 4/351)
agutzil	amb 3 variants (*aguzil*: Bi, Fi, Gr, Ma, Ms, Mo, Po, Pb, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *aguazil*: Be, Co, Fa, Gu, Ll, Mr, Ml; *agozil*: Ca, Cp)
enclusa	amb 2 variants (*enclusa*: Ca, Co, Fi, Pb, Po, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *encrusa*: Be, Bi, Cp, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pr)
alcalde	amb 2 variants (*arcalde*: Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Ll, Ma, Ms, Ml, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *alcalde*: Bi, Gr, Gu, Mr, Mo, Pb, Po, Pr)

A tots els pobles de la comarca s'han recollit les variants *casa (de) la vila* i *ajuntament*. La primera és la forma antiga, desplaçada per la més moderna (*ajuntament*). A totes les localitats el sintagma *casa de la vila* s'ha recollit sense preposició (*casa la vila*). Plaza (1996: 161) considera aquesta estructura com a compost sinàptic i diu que "l'elisió de la preposició és un procediment normal en aquest tipus de

per dues peces que, actuant a manera de tenalles, serveixen per a subjectar un objecte i sostenir-lo entre elles".

[555] Plaza (1996: 314) també la recull a Barberà de la Conca i Pira (Conca de Barberà).

[556] La variant *safatans* és compartida amb els parlars del Camp de Tarragona (DCVB, IX: 662 i Recasens 1985: 218), de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 375) i la Conca de Barberà (Plaza 1996: 308).

[557] Tal com s'ha indicat en el capítol de Fonètica (apartat 1.2.3), la realització fonètica de la vocal morfemàtica /a/ és [ɒ] a Capçanes i el Masroig, [ɛ] a Falset i Porrera i [a] a la resta.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

compostos: *casa la vila*. De la mateixa manera es formen bona part de renoms i de topònims arreu del domini català." Al Molar i Ulldemolins també s'ha recollit *ca la vila*.

En aquest camp lèxic també s'han recollit alguns castellanismes: *hormigonera* (formigonera; a Be, Bi, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, Va, Vb); *taladro* (trepant; a Be, Bi, Ca, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, To, Ull, Va, Vb) *taladre* (amb un intent de catalanització del mot *taladro*; a Cp, Ma, Tf), *esquadra* (amb el significat d'instrument format per dos regles perpendiculars entre ells formant una L o una T, usat per traçar línies perpendiculars o paral·leles; a tot arreu excepte a Bi, Gu, Pb, Ull, Va, Vb, on és *escaire*) i *clau inglesa* (a tots els pobles).

4.1.10 El cos humà

esgarrapar-se:	*esgarrapâ's*: Be, Bi, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Po, Pr, Tf, Va, Vb; *rascâ's*: Ca, Ma, Pb, Si, To, Ull; *gratâ's*: Mr, To (mapa 4/352)
nineta (de l'ull):	*nineta*: Be, Bi, Ca, Cp, Fi, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To, Ull, Va, Vb; *nina*: Co, Fa, Gr, Si (mapa 4/353)
aclucar els ulls:	*aclucar*: Be, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *aplucar*: Bi, Ca, Ma (mapa 4/354)
fer l'ullet:	*fer una ullada*: Bi, Ca, Cp, Fa, Gr, Ll, Mr, Ms, Ml, Tf; *fer l'ullet*: Be, Fi, Gu, Ll, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Vb; *fer una guerxada*: Co, Ma, To, Ull, Va (mapa 4/355)
parpella:	*pàrpado*: Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, Va, Vb; *parpella*: Be, Bi, Fi, Gr, Ll, Mr, Ml, Mo, Pb, Po, Si, Tf, To, Ull, Vb (mapa 4/356)
xiulet (instrument):	*pito*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Pb, Po, Tf, To, Va; *xiulet*: Fa, Fi, Gr, Mr, Ml, Mo, Pr, Si, Ull, Vb (mapa 4/357)
fer ganyes:	*fer ganyotes*: Bi, Ca, Cp, Fi, Gu, Ll, Mr, Ma, Pb, Pr, To, Vb; *fer ganyes*: Co, Gr, Ms, Mo, Po, Si, Tf, Ull, Va; *fer carotes*: Be, Fa, Ml (mapa 4/358)
fer la pipa:	*fer la pipa*: Be, Ca, Co, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *xupâ's lo dit*: Bi, Cp, Ma, Mo, Tf, To, Va; *mamâ's lo dit*: Fi, Ms, Ml (mapa 4/359)
xuclar:	*xusclar*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Po, Pr, Tf, To, Va, Vb; *xuclar*: Co, Mo, Pb, Si, Ull, (mapa 4/360)
bigoti:	*bigoti*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *bigot*: Cp, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml (mapa 4/361)
campaneta (úvula):	*campaneta*: Be, Bi, Ca, Cp, Fi, Gu, Ll, Mr, Ma, Ml, Mo, Pb, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb; *gargamelló*: Ca, Co, Fa, Gr, Ms, Po, Tf; *garganxó*: Ma (mapa 4/362)

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

melic:[558]	*melic*: a tots els parlars; *llombrígol*: Bi, Ca, Ma (mapa 4/363)
fel sobreeixit:	*aliacrà*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Tf, Va, Vb; *aliaclà*: Pr, To; *fel sobreeixida*: Ull; *fel sobreeixit*: Co, Mo, Pb, Po, Si (mapa 4/364)
untar:	*untar*: Be, Fa, Fi, Gr, Gu, Ml, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Va; *muntar*: Bi, Ca, Cp, Co, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Ull, Vb (mapa 4/365)
tindre flato:	*tindre un flato*: Cp, Fa, Gr, Gu, Ms, Ml, Pr, Tf; *tindre flato*: Be, Ll, Mr, Pb, Po, To, Va; *tindre flatos*: Bi, Ca, Co, Fi, Ma, Mo, Si, Ull, Vb (mapa 4/366)
bufeta (de l'orina):	*bufeta*: a tots els pobles; *bosseta de l'orina*: Po, Pr, Si, Ull (mapa 4/367)
herniat:	*herniat*: Be, Ca, Fa, Fi, Ll, Mr, Ml, Mo, Pb, Po, Vb; *trencat*: a totes les localitats (mapa 4/368)
aixella:	*aixella*: Bi, Be, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Po, Pr, Si, Tf, To, Va, Vb; *davall del braç*: Ca, Fa, Ma, Ms, Mo, Pb, Pr, To, Ull, Va (mapa 4/369)
palmell (de la mà):	*palma*: Cp, Co, Fi, Gr, Ma, Mo, Pr, Si, Tf, Ull; *palmell*: Fa, Mr, To; *planell*: Bi, Gu, Po; *plomell*: Be, Ll, Ms, Ml – *plumell*: Pb, Va–; *pomell*: Ca, Vb (mapa 4/370)
almostra:	*mostra*: Be, Bi, Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To; *aumostra*: Ca, Fi, Ml, Si, Ull, Va, Vb (mapa 4/371)
nus (articulació):	*nus*: Be, Ca, Fa, Ms, Ml, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Vb; *junta*: Bi, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Mo, Pb, Va (mapa 4/372)
menjar-se les ungles:	*menjâ's les ungles*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Vb; *mossegâ's les ungles*: Fi, Ma, Ml, Va (mapa 4/373)
lluna de les ungles:	*lluna*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To; *mitja lluna*: Ll, Ma, Ull, Va, Vb (mapa 4/374)
clatellot:	*clatellada*: Be, Bi, Co, Fa, Gr, Ll, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, Ull; *clatellot*: Ca, Cp, Fi, Gu, Mr, Ms, Ml, To, Va, Vb (mapa 4/375)
glop:	*glop*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *glopada*: Co, Mr (mapa 4/376)
esternut:	*est[a]rnut*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Po, Si, Tf, To, Ull, Va; *est[o]rnut*: Mr, Pb; *est[e]rnut*: Gr, Vb; *est[ə]rnut*: Pr (mapa 4/377)
esternudar:	*est[a]rnudar*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Po, Si, Tf, To, Ull, Va; *est[o]rnudar*: Mr, Pb; *est[e]rnudar*: Gr, Vb; *est[ə]rnudar*: Pr (mapa 4/377)
escupinada:	*escupinada*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *escupinyada*: Gu, Ms (mapa 4/378)

[558] Altres maneres de designar el *melic*, sobretot utilitzades amb la canalla petita són; *lo botó de la panxa*: Bi, Ca, Ma, Si; *lo timbre*: Be, Bi, Ca; *lo ring-ring*: Pb.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

carcàs:	*carcàs*: a totes les localitats; *gargall*: Bi, Cp, Fa, Gr, Mo, Pb, To, Ull (mapa 4/379)
vomitar:[559]	*arro[χ]ar*: Be, Bi, Co, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *ro[χ]a*: Be, Ca, Fa, Gu, Ll, Mr, Ma, Mo; *ro[k]ar*: Cp (mapa 4/380)
tindre mal de cor:	*tindre mal de cor*: Be, Ca, Cp, Co, Fa, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To, Va, Vb; *tindre necessitat*: Be, Bi, Ca, Gr, Ull; *tindre ànsia*: Co, Si; *estar esvaït*: Fi, Va (mapa 4/381)
singlot:	*singlot*: Be, Ca, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ml, Mo, Pr, Si, Tf, Ull, Va, Vb; *ansinglot*: Ma; *sanglot*: Cp, Ms; *xinglot*: Pb, Po, To; *aixinglot*: Bi; *anxinglot*: Co (mapa 4/382)
muscle:	*muscle*: a tots els pobles; *ombro*: Be, Bi, Co, Fa, Gr, Gu, Mr, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull, Va (mapa 4/383)
arronsar (les espatlles):	*fer una musclada*: Bi, Ca, Ma, Mo, Po, To, Va, Vb; *arronsar*: Be, Bi, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, To, Ull, Va, Vb (mapa 4/384)
sofratge:	*sofratge*: Ca, Cp, Fi, Ll, Ms, Ml, Pr, Tf, Va, Vb; *sofratgi*: Co; *sofragi*: Be, Fa, Mo, Po, Ull; *davall del ginoll*: Bi, Gr, Gu, Mr, Ma, Pb, Si, To (mapa 4/385)
turmell:	*turmell*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ml, Pb, Pr, Si, Tf, To, Ull; *turnell*: Co, Gu, Ma, Ms, Mo, Po, Va, Vb (mapa 4/386)
puntada de peu:	*punta de peu*: Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *puntada de peu*: Be, Bi, Ca, Mr, Ma; *patada*: Gu, Ms, Ml (mapa 4/387)
lleig:	*lleig*: a totes les localitats; *feo*: Be, Ca, Cp, Fi, Ll, Mr, Ms, Ml (mapa 4/388)
guenyo:	*fer mala mirada*: Bi, Ca, Cp, Co, Gr, Gu, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Va; *guenyo*: Be, Cp, Fa, Fi, Gu, Mr, Ml, Pb, Ull, Va; *mirar contra el govern*: Be, Gu, Ll, Ma, Ml, Mo, Vb (mapa 4/389)
cec:	*cec*: Be, Co, Fa, Gr, Ll, Mr, Ml, Pb, Po, Si, To, Ull; *ciego*: Bi, Ca, Cp, Fi, Gu, Ma, Ms, Mo, Pb, Pr, Tf, Va, Vb; *cego*: Ll, Ml (mapa 4/390)
esquerrer:	*esquerrer*: Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Gr, Ll, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To, Ull, Va, Vb; *esquerrà*: Be, Ca, Fi, Gr, Gu, Mr, Ma, Ml, Pb, Si, To (mapa 4/391)
gep:	*(lo) gep*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Ll, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, Ull, Va, Vb; *(la) gepa*: Fi, Mr, Ma, Ml, Si, To (mapa 4/392)
muleta:	*muleta*: Be, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Ull, Va, Vb; *crossa*: Mr, Si, Tf, To; *clossa*: Bi, Co (mapa 4/393)

[559] A tots els pobles també es va recollir la forma catalana, d'introducció recent, *vomitar*. A Falset, una informant explica que la paraula *vomitar* "fa més bonic de dir" que *arrojar*. En la mateixa direcció es recullen les paraules d'una informant de la Torre de Fontaubella que aclareix que "*arrojar* és més bastard i *vomitar* fa més fi". Al Lloar també es va recollir la forma antiga *perbocar*, que segons Alcover (DCVB, VIII: 446) és una deformació vulgar de *provocar*, per influència de *boca*.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

enxarrancat:	*enxarrancat*: Be, Bi, Ca, Cp, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Ml, Tf, To, Va; *enxancarrat*: Co, Si, Po, Ull; *enxangarrat*: Pr; *escarranxat*: Mo; *xarrancó*: Fa; *ganxarró*: Pb; *garrut*: Vb; *garrell*: Mr, Ms (mapa 4/394)
bony (al cap):	*bony*: Be, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Vb; *trumfa*: Co, Ms, Mo, Pb; *trumfo*: Bi, Ca, Ma; *nyenyo*: Ml, Si; *nenyo*: To, Va; *túfera*: Cp, Gu, Mr (mapa 4/395)
sarrampió:	*lo sarrampió*: Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Si, Va, Vb; *la sarrampió*: Be, Ll, Ma, To, Ull; *lo salampió*: Cp, Pr, Tf (mapa 4/396)
bombolla:	*bombolla*: Co, Fa, Ll, Ma, Ms, Mo; *bambolla*: Fi, Vb; *butllofa*: Gr, Mr, Pb, Pr, Si, Va; *botllofa*: Be, Ca, Ml; *batllofa*: To; *bofolla*: Ull; *bòfia*: Bi, Cp, Gu, Po, Tf (mapa 4/397)
coroneta:	*coroneta*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Ma, Ml, Mo, Pb, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *coronilla*: Ll, Mr, Ms, Po (mapa 4/398)
(cabell) *moreno*:	*negre*: Be, Bi, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Va; *moreno*: Ca, Cp, Ml, Ull, Vb (mapa 4/399)
(cabell) *roig*:	*pèl-roig*: Be, Cp, Fa, Gr, Gu, Mr, Ms, Ml, Mo, Po, Pr, Si, Tf, Ull; *roig*: Bi, Ca, Co, Fi, Ll, Ma; *color de panotxa*: Pb, To, Va, Vb (mapa 4/400)[560]
cinta (del cabell):	*cinta*: Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Si, Tf, Ull, Va, Vb; *diadema*: Be, Mo, To; *frontal*: Bi, Ca (mapa 4/401)
plomero (pentinat):	*plomero*: Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Vb; *palmereta*: Mr, Ml, Va; *una cleo*: Gu, Ms, Ull; *totó*: Be (mapa 4/402)
quiquiriquic (pentinat):	*quiquiriquic*: Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *cresta*: Be, Cp, Gu, Ll, Mr, Ma, Pr, Vb; *gallet*: Mo (mapa 4/403)
cabell arrissat:	*arrissat*: Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *rissat*: Bi, Po; *anrissat*: Be (mapa 4/404)
enfonsar:	*afonar*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ml, Ms, Pr, Tf, To, Va, Vb; *enfonsar*: Co, Ll, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb; *esfonsar*: Bi, Fa, Gr, Gu, Mr, Ms, Vb (mapa 4/405)
acotxar-se:	*acotxâ's*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Mr, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb; *cotxâ's*: Cp, Gu, Ll, Ms, Ml, Pb, Tf*; ajupî's*: Be, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ma, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Va, Vb (mapa 4/406)
agitar-se:[561]	*a[dʒ]itâ's*: Ca, Cp, Fi, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Tf, Va, Vb; *a[ʒ]itâ's*: Be, Bi, Cp, Fa, Fi, Gu, Ms; *estirâ's, anar-*

[560] A Ca, Fa, Gr, Mr, Ma, Ms, Mo, Va, Vb, també s'ha recollit el castellanisme *peliro[χ]o.*

[561] Per a més informació sobre el tractament de la prepalatal en posició intervocàlica cf. apartat 1.3.3.2 del capítol de Fonètica. A tots els pobles on s'ha recollit la variant *agitar-se* també s'ha enregistrat la forma *gitar-se.*

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

	se'n a dormir: Be, Co, Fa, Gr, Mr, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull (mapa 4/407)
donar-se la mà:	*donâ's la mà*: Be, Bi, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *xocar la mà*: Ca, Cp, Co, Gr, Ll, Ma, Ml, Pb, Po, Ull; *carxâ's la mà*: Pr (mapa 4/408)
curumbela:	*curumbela*: Be, Cp, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Po, Tf, To, Va, Vb; *carambela*: Fa; *culimbera*: Pr; *xurumbella*: Bi; *figuereta*: Ca, Co, Mo, Si; *tombanella*: Ull; *tombalena*: Pb; *esturumbella*: Ma (mapa 4/409)
agenollar-se:	*aginollâ's*: Be, Bi, Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Po, Pr, Si, Ull, Va; *anginollâ's*: Ca, Fi, Ma, Mr, Ml, Mo, Pb, Tf, To, Vb (mapa 4/410)
plantat:	*plantat*: Ca, Co, Gr, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Si, To, Ull, Va, Vb; *dret*: Be, Bi, Cp, Fa, Fi, Gu, Mr, Ms, Ml, Pr, Si, Tf, To, Va, Vb (mapa 4/411)
ensopegar:	*ensopegar*: Be, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Pb, Po, Tf, To, Va, Vb; *ensapegar*: Pr; *entrepussar*: Bi, Co, Ma, Si, Ull; *entrapussar*: Mo (mapa 4/412)
relliscar:	*lliscar*: Bi, Ca, Cp, Fi, Gu, Mr, Ma, Ms, Mo, Po, Si, Tf, To, Ull; *relliscar*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Ml, Pb, Po, Pr, Va, Vb (mapa 4/413)
peresa:	*mandra*: Be, Bi, Ca, Co, Fi, Gu, Ma, Pb, Po, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *peresa*: Be, Ca, Cp, Fa, Gr, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pr, Tf (mapa 4/414)
avergonyit:	*avergonyit*: Be, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Mo, Po, Pr, Si, Tf, To, Va, Vb; *anvergonyit*: Bi, Ca, Cp, Gu, Ms, Ml, Pb, Ull (mapa 4/415)
aprendre:	*adeprendre*: Be, Bi, Fa, Ma, Ml, Pr, To; *aprendre* i *deprendre*: a tots els pobles (mapa 4/416)

Llista de noms comuns

cos	*piga*	*lleganya*
cap[562]	*ull*	*ulleres*
cara	*mussol* (de l'ull)[563]	*tindre una brossa a l'ull*
rodament de cap, rodar el cap[564]	*plorar*	*cella*
pell	*llàgrima*	*pestanya*
picor	*pupa*	*front*
orella[565]	*sonat*	*blau*
nas	*barres* (mandíbula)	*esgarrapada*
forat del nas	*clau* (ullal)	*tos*

[562] A Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gu, Ma, Pb, Pr, Si, Ull de la part ossosa superior del cap també se l'anomena *la closca.*

[563] Alguns informants expliquen que per curar els *mussols* els fregaven suaument amb una bocí de coto-fluix mullat amb vi. A d'altres pobles, quan a la canalla els sortia un *mussol* se'ls deia: "Vés a deixâ'l a la casa del veí!".

[564] A tots els pobles també s'ha recollit la variant més moderna *marejâ's.*

[565] Per a més informació sobre el tractament de la /o/ en posició incial cf. l'apartat 1.2.11 del capítol de Fonètica.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

m'ha sortit sang del nas	*mossegada*	*tos ferina*
sang	*rosegar*	*pigota*
vena	*llengua*	*perelló*
cervell[566]	*barba*	*tremolí*
galta	*coll*	*febra*[567]
galteres	*nou del coll*	*malalt*
boca	*ansa del coll*	*metge*
tindre mal de quixal[568]	*clatell*	*curandero*
alè	*gola*	*durícia*
li put l'alè	*mal de gola*	*llaga*
xiular	*pit*	*vergonya*
xiulet (so)	*pulmó*	*tartamut*
petó	*respirar*	*os*
fer un petó	*panxa*[569]	*moll de l'os*
paladar	*pala* (dents del davant)	*ungla*
fer morros	*estómec*	*repèl*
estar enfadat	*fetge*	*cop de puny*
enraonar	*la fel/lo fel*[570]	*badallar*
xarraire	*melsa*	*mocador*
dent	*budell*	*mocs*
mà dreta	*braç*	*avergonyî's*
mà esquerra	*colze*	*roncar*
manco	*bufetada*	*esquena*
puny	*munyeca*	*espatlla*[571]
pam	*mà*	*espinada*[572]
grapat	*mut*	*cul*
dit	*sord*	*anca*
regalo[573]	*geperut*	*cama*
guerxo	*coix*	*cuixa*
covard	*esguerrat*[574]	*ginoll*[575]
sec de la cama[576]	*voltadits*[577]	*monyo*
peu	*nerviós*	*serrell*[578]
planta del peu	*boig*	*clenxa*[579]

[566] Per a més informació sobre l'obertura de la vocal pretònica cf. l'apartat 1.2.2 del capítol de Fonètica.
[567] Per a més informació sobre la vocal /a/ del mot *febra* cf. l'apartat 1.2.3 del capítol de Fonètica.
[568] *Tindre mal de queixal* a Fa, Mr, Pr, Tf.
[569] A Bi, Co, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Ull, Vb també s'ha recollit el sinònim *ventre*.
[570] Per a més informació sobre el gènere d'aquest substantiu cf. l'apartat 2.1.1.1 del capítol de Morfologia.
[571] A Poboleda també es va recollir el mot *musclera*.
[572] Per designar l'*espinada* a Bellmunt també s'ha recollit el mot *rosari*, al Masroig; *corpó* (de la part baixa de l'*espinada*) i a Cornudella, *bigal*.
[573] A tots els pobles del Priorat el mot *regalo* (mentida de les ungles) s'usa per referir-se a unes taquetes blanques que podien sortir a les ungles i que, segons els informants, sovint apareixien per falta de calç.
[574] Per a més informació sobre l'obertura de la vocal pretònica (*esgu[e]rrat/esg[a]rrat*) cf. l'apartat 1.2.2 del capítol de Fonètica.
[575] A Fa, Fi, Mr, To també s'ha recollit la variant *genoll*, però en una elocució ràpida i espontània la forma més utilitzada és *ginoll*, amb assimilació amb la consonant palatal. A Bellmunt també es va recollir la variant *[dʒu]noll*, amb assimilació vocàlica i posterior tancament de la vocal àtona.
[576] *S[e]c* a Bi i Fa i *s[ɛ]c* a la resta de pobles.
[577] *V[ɔ]ltadits* a Be, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Ms, Mo, Pb, Pr, Si, Tf i *v[o]ltadits* a la resta de parlars.
[578] Per a més informació sobre l'obertura de la vocal pretònica (*s[e]rrell/s[a]rrell*) cf. l'apartat 1.2.2 del capítol de Fonètica.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

taló
ull de poll
xafar
pessigolles
coça
suar
ronya
cagarrines
orina, orins
(cabell) *embullat*
cabell
cabell curt
cabell llarg
calbo
grenya
ratlla (del cabell)
trena
ros
orinar
dropo[582]
(cabell) *llis*
caragol (cabell)[580]
passejar
caminar
espènyer/espenta
badar
tartamudejar
fer momos
mocâ's[581]

Mostra de solucions compartides amb variació fonètica

arruga/arrua[583]
pinces/pinzes[585]
galta inflada/unflada/anflada[587]
genyiva/ginyiva[589]
queixal/quixal[591]
ronyó/renyó[593]
ronyonada/renyonada[595]
pantorrilla/panturilla [597]
cua/coa[598]
aguaitar/guaitar[584]
diarrea/diarrera[586]
llavi/llàvit/llàvic[588]
crossa/clossa[590]
cor/cort[592]
dolent/dulent[594]
fer un ca[β]ussó/fer un ca[bb]usó[596]
llèpol/llépol

---

[579] A Cp, Gr, Ll, Mr, Pr, Vb de la *clenxa* també se'n pot dir *la mitja ceba.*
[580] Altres variants per a designar el floc de cabells o pèls caragolats són: *ris* a Fa, Fi, Mr, Ma, Mo, Pb, Si, To; *rínxol* a Be, Ll, Ml, Pb, Po, To, Ull; *arrís* a Fi, Ma; *tiramuixó* a Fa; *tirabuixó* a Ca, Ma, To.
[581] A Be, Co, Pb, To, també s'ha recollit el castellanisme *sonâ's.*
[582] A Be, Bi, Gu, Ll, Ma, Ml, Po, Va, també s'ha recollit el castellanisme *gandul*.
[583] Per a més informació sobre la pèrdua de la velar en posició intervocàlica cf. capítol 1.3.6.2 de la Fonètica.
[584] Per a més informació sobre la pròtesi vocàlica cf. l'apartat 1.4.1 del capítol de Fonètica.
[585] Per a més informació sobre la sonorització de l'alveolar fricativa sorda /s/ en posició postconsonàntica cf. l'apartat 1.3.4.2 del capítol de Fonètica.
[586] Per a més informació sobre el fenomen de l'epèntesi cf. l'apartat 1.4.2 del capítol de Fonètica.
[587] Per a més informació sobre *inflada/unflada/anflada* cf. l'apartat 1.4.7.1 del capítol de Fonètica.
[588] Per a més informació sobre epítesis i epèntesis consonàntiques cf. l'apartat 1.4.3 del capítol de Fonètica.
[589] Per a més informació sobre el tancament de /e/ en posició pretònica i la palatalització de /n/ cf. apartats 1.2.5 i 1.3.5.1 del capítol de Fonètica.
[590] Per a més informació sobre la confusió entre /ɾ/ i /l/ cf. l'apartat 1.3.2.6 del capítol de Fonètica.
[591] Vegeu apartat 1.2.5 del capítol de Fonètica.
[592] Per a més informació sobre epítesis i epèntesis consonàntiques cf. l'apartat 1.4.3 del capítol de Fonètica.
[593] Per a més informació sobre les variants fonètiques *ronyó/renyó* cf. l'apartat 1.4.7.1 del capítol de Fonètica.
[594] Per a més informació sobre el tancament de la /o/ en posició pretònica cf. l'apartat 1.2.9 del capítol de Fonètica.
[595] Per a més informació sobre les variants fonètiques *ronyonada/renyonada* cf. l'apartat 1.4.7.1 del capítol de Fonètica.
[596] *Ca[bb]usó* a Be, Fi, Co i *ca[β]ussó* a la resta de parlars de la comarca.
[597] *Pant[u]rrilla* a Cp, Mo, Pr, Si, Tf, Ull i *pant[o]rrilla* a la resta de localitats. A Gu, Ll, Pb, To, Vb es va recollir el sintagma *panxa de la cama*.
[598] Per a més informació sobre el tractament de ŏ i ŭ tòniques llatines cf. l'apartat 1.1.6 del capítol de Fonètica.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Anàlisi i comentari d'alguns mots

Les singularitats lèxiques del català occidental que apareixen al Priorat són *espenta*, *melic* (llombrígol; la forma oriental també s'ha recollit a Bi, Ca i Ma),[599] *afonar* (enfonsar; alternant amb *enfonsar* a Co, Ll, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb i amb *esfonsar* a Bi, Fa, Gr, Gu, Mr, Ms, Vb),[600] *agitâ's/gitâ's* (posar-se al llit; *estirâ's* a Be, Co, Fa, Gr, Mr, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull), *llèpol* (llaminer)[601] i *pigota* (verola). El nom de la malaltia *pigota* s'ha recollit a les 24 localitats, però en un nombre considerable s'especificava que aquest terme s'aplicava a la marca que havia deixat al braç la vacuna per combatre-la. A Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Ma, Mr, Ms, Ml, Pb, Tf, To, Vb també es va recollir el nom modern *verola*. D'altra banda es recull també el sintagma *pigota borda* per designar una varietat benigna de l'esmentada malaltia, en la qual les pústules són escasses i deixen pocs senyals (a Bi, Ca, Fa, Gr, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Si, Tf, Vb també es recull la variant moderna *varicel·la*).[602]

Aplucar (els ulls) també és una solució pròpia del català occidental, però només s'ha recollit a Bi, Ca i Ma (*aclucar* a la resta de parlars). A tots els pobles, però, també s'usa la forma *tancar (els ulls)*.[603]

Són variants compartides amb el nord-occidental, *sarrampió* (*salampió* a Pradell i la Torre; *xalampió* a Capçanes),[604] *perellons* (penellons), *entrepussar* (a Bi, Co, Ma, Si, Ull; *entrapussar* a la Morera; *ensopegar/ensapegar* a la resta de pobles), *(a)cotxâ's* (ajupir-se; *ajupî's* també a Be, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ma, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Va, Vb).

Algunes formes lèxiques compartides amb el valencià –sovint també amb el tortosí– són *aliacrà* (icterícia; a Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Tf, Va, Vb, i la variant *aliaclà* a Pr, To). Altres sinònims recollits són *tindre el fel sobreeixit* (Co, Mo, Pb, Po, Si) o *tindre la fel sobreixida* (Ulldemolins). A Be, Ma, Ms i To també es va recollir el nom culte *icterícia. Tremolí* (calfred; a Be, Ca, Ml, Mo, Pb,

---

[599] Segons Massip (1989: 45), que també recull *melic* en tortosí, en aquesta variant es produeix una afèresi o reducció de fonemes: "Hi ha exemples d'aquest fenomen que han passat a la llengua comuna (*omelic* < UMBILICU) que en el context *lo omelic* és interpretat com *melic* -el mot del cat. or. *llombrígol* és una cas invers: aglutinació de l'article)." El mot *melic* també es troba en els parlars de la Terra Alta (Navarro 1996, I: 242), de la Conca de Barberà (Plaza 1996: 282), del Camp de Tarragona (Recasens 1985: 207) i a la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 377). En aquesta última comarca, l'autora recull el mot *llombrigo* a la Palma d'Ebre, poble veí de la Bisbal de Falset. Pel que fa al mot *llombrígol/llombrigo*, trobaríem una petita illa lingüística formada per les localitats de Cabacés, la Bisbal de Falset, Margalef i la Palma d'Ebre, en les quals es recull aquesta variant oriental.

[600] L'etimologia del mot *afonar* s'ha de buscar en el terme llatí AFFŬNDĀRE. En canvi, la variant *enfonsar* es crea a partir de *fons* amb un sufix verbalitzador *en-*. A *esfonsar* s'observa un canvi de prefix *en-* per *es-* (de la mateixa manera que passa amb *empènyer* i *espènyer*).

[601] A Bi i Fa és *llépol*. Recasens (1985: 59) recull la forma *llèpol* a les localitats més occidentals de la comarca del Baix Camp, a la resta del Camp enregistra la variant *llépol*. Coromines (DECat, V: 161) indica que *llépol* és un adjectiu molt usat al Priorat: "És usadíssim en el Priorat, començant per la cobla tòpica: «A Vinebre piquen preve, / a la Torra, caragols; / a la Figuera són *llèpols*, / i a Cabassers, bocamolls», que anoto segons la pronúncia del Lloar."

[602] El mot *pigota* també és recollit per Plaza (1996: 294) a la Conca de Barberà, Recasens (1985: 212) al Camp de Tarragona, Cubells (2009, I: 380) a la Ribera d'Ebre i Navarro (1996, I: 243) a la Terra Alta.

[603] Navarro (1996, I: 237) també recull *aplucar* a la Fatarella, Nonasp, la Pobla de Massaluca i Vilalba (Terra Alta) i Cubells (2009, I: 376) recull la mateixa forma a Ascó, Faió, Flix, la Palma i Riba-roja (Ribera d'Ebre).

[604] A Be, Ll, Ma, To i Ull es va recollir la forma femenina *la sarrampió*, que no recull cap diccionari de referència. A la resta de pobles la variant recollida va ser la masculina –*lo sarrampió*.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Po, Si, To també es va recollir la variant *esgarrifança*).[605] La Figuera, Marçà, Margalef, el Molar, Siurana i Torroja també presenten el paral·lelisme amb el valencià *gepa* (gep; a la resta de pobles).

En el mot *estómec* (estómac), la vocal posttònica és una palatal semitancada a tots els parlars de la comarca.[606]

A tots els parlars de la comarca s'han recollit els mots *orina* i *orinar*, que corresponen a un registre formal, però també s'han recollit altres solucions que es considerarien pròpies de registres més informals com *pipí, pix, pixum, pixats* i *fer pipí, fer pix, pixar.*

Per designar la salivada espessa barrejada amb mucositats de la gola, al Priorat s'usa la variant *carcàs* (variant lèxica genuïna del tortosí) –a Bi, Cp, Fa, Gr, Mo, Pb, To, Ull, també s'ha recollit la forma *gargall*. Altres sinònims recollits són *carcall* a Capçanes; *cargall* a Pradell; *r[ɛ]uma* a Ca, Ull, Vb; *xapel* a Cornudella; *gargatxo* a la Morera. Cap d'aquestes 5 variants apareixen al DCVB, encara que l'ALDC (I, mapa 120) recull *reuma* en algunes localitats del Principat i *xapel* a Granyena de les Garrigues. *Carcall* és recollit per Navarro (1996, I: 237) a Maella (Terra Alta).

La forma *guerxo* és encara viva a tota la comarca del Priorat, com també ho és al Camp de Tarragona (Recasens 1985: 204), la Conca de Barberà (Plaza 1996: 171) i a la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 379). La distribució entre *guerxo* i *guenyo* és complementària; *guerxo* significa borni, que li falta un ull, i *guenyo* és la persona que té un ull que no pot seguir l'altre en els seus moviments.

El mot *aprendre* (forma estàndard) s 'ha recollit a tots els pobles del Priorat, però també s'ha recollit a tots els parlars la variant *deprendre* que Alcover (DCVB, IV: 143) recull a "la Vilella Alta, Gratallops, Torroja, Porrera, Riba-roja, Poboleda, Calasseit i tot el regne de València". Navarro (1996, I: 242) i Cubells (2009, I: 375) també recullen *deprendre* a la Terra Alta i la Ribera d'Ebre, respectivament, i Recasens (1985: 193), a Colldejou i l'Hospitalet (Baix Camp).[607] A Be, Bi, Fa, Ma, Ml, Pr, To, també es recull la variant *adeprendre* (amb pròtesi vocàlica).

Com ja s'ha vist en altres camps semàntics, sovint conviuen formes antigues amb modernes, com és el cas de *trencat* (variant antiga) i *herniat* (variant moderna). El mateix passa als pobles on s'han recollit les formes *esquerrer* i *esquerrà*; el primer mot és considerat més antic que el segon, que és el que més s'usa avui.[608] Només a la Torre de Fontaubella es van recollir les variants dialectals *embuter* i *fer embuts* que ja han estat totalment desplaçades per les formes *tartamut* i *tartamudejar* (recollides a tots els parlars).

En la llista de variants d'aquest apartat de lèxic s'ha fet la distinció entre *crossa* i *muleta* i per això s'han creat dues entrades diferents per a cada mot. El terme *crossa* designa el bastó de fusta o metall, amb un travesser en un dels extrems, que serveix per

[605] També recullen la forma *tremolí* Plaza (1996: 319) a tota la Conca, Recasens (1985: 223) en alguna localitat del Camp, Navarro (1996, I: 238) a la Terra Alta i Cubells (2009, I: 378) a la Ribera d'Ebre.

[606] Colomina (1995: 68) comenta que pel que fa a l'evolució d'aquesta vocal medial en posició posttònica, en fonètica històrica catalana hi ha una llei en virtut de la qual les vocals medials posttòniques internes esdevenen palatals. Coromines (DECat, III: 784) afirma que "la grafia *estómech* amb *e* és quasi general des dels orígens literaris, i hauria estat més just adoptar-la com a grafia normativa, d'acord amb la fonètica històrica de la llengua; i, com que segueix essent l'única pronúncia viva en els dos dominis dialectals que distingeixen *e* àtona de *a*, encara potser valdria la pena d'esmenar-ho".

[607] Segons Recasens (1991: 228) "els exemples d'afegiment d'oclusiva dental en posició inicial absoluta de mot són explicables per fonètica de mots en contacte i/o per assimilació a una oclusiva dental del mateix mot. És el cas de *donada* per *onada* (Pallars; Coromines, 1936), *dalt* per *alt* (ross.; Fouché, 1924), *dobrir* o *drobir* per *obrir* (ross.; mall.; DCVB), *dentrar* per *entrar* (català n.-occ.; DCVB)."

[608] També trobem el mot *esquerrer* al Baix Camp (Recasens 1985: 198), la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 379), la Terra Alta (Navarro 1996, I: 239) i la Conca de Barberà (Plaza 1996: 257).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

a afermar-se i recolzar-se el que té dificultat per caminar. La variant *clossa* (amb el pas de *cr-* a *cl-*), recollida a Bi, Co, Ma, Mo, Pb, Po, Ull, és la pròpia de gran part del valencià (mapa 4/417). L'entrada *muleta*, de procedència castellana, designa les crosses més modernes, de forma diferent i de plàstic. Només a Bi, Co, Mr, Si, Tf i To usen *crossa/clossa* per designar els dos objectes, l'antic i el més modern.

Per designar la part de dins de la mà, lleugerament còncava, compresa entre els dits i el puny, al Priorat s'han recollit fins a 6 variants. A Cp, Co, Fi, Gr, Ma, Mo, Pr, Si, Tf, Ull, s'ha recollit el castellanisme *palma*; a Fa, Mr To s'usa la forma genuïna *palmell*; *planell* –amb metàtesi regressiva i dissimilació de labials– a Bi, Gu, Po; *plomell* –amb metàtesi regressiva i assimilació de la vocal medial per la nasal bilabial que la segueix– a Be, Ll, Ms, Ml (*plumell* a Pb, Va); *pomell* (amb pèrdua de la líquida lateral alveolar) a Ca, Vb.

El mot *singlot* presenta 6 variants fonètiques a la comarca: *singlot* (Be, Ca, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ml, Mo, Pr, Si, Tf, Ull, Va, Vb); *sanglot* (Cp, Ms), que segons Navarro (1996, I: 52), el canvi de la vocal palatal a la medial es produeix influït per la contaminació amb *sang*; *ansinglot* (Ma) amb pròtesi sil·làbica; *xinglot* (Pb, Po, To) amb palatalització de l'alveolar fricativa sorda inicial; *anxinglot* (Co) i *aixinglot* (Bi) amb palatalització i pròtesi sil·làbica del prefix *an-* i *ai-*, respectivament.

A la majoria de pobles del Priorat s'ha recollit la forma *xusclar* (excepte a Co, Mo, Pb, Si, Ull, on només s'ha recollit *xuclar*). Alcover (DCVB, X: 976) només localitzava la forma *xusclar* a Falset i enlloc més del domini lingüístic. Cubells (2009, I: 354) també recull aquesta variant a Ascó, Faió, Flix, la Palma, Riba-roja, la Serra d'Almos, la Torre de l'Espanyol i Vinebre (Ribera d'Ebre).

La protuberància del peroné i de la tíbia en el lloc on la cama s'ajunta amb el peu té dues variants fonètiques al Priorat: *turmell* (Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ml, Pb, Pr, Si, Tf, To, Ull) i *turnell* (Co, Gu, Ma, Ms, Mo, Po, Va, Vb). Aquesta última forma, segons Alcover (DCVB, X: 582) és efecte d'una contaminació analògica de *tornar*, 'girar'.[609]

La profusió onomasiològica ofereix formes com ara les següents:

sonat	19 variants: *sonat*: a tots els parlars; *tarumba*: Si; *grillat*: Fa, Ll, Va; *no estar bé del terrat*: Tf; *estrambòtic*: Co; *justet*: Ull; *maniàtic*: Pb; *una mica faltat*: Mo; *ha perdut el cap*: Po; *no està prou fi*: To; *perturbat*: Gr; *beneit*: Vb; *trastocat*: Ca, Gu, Ms, Ml; *tarat*: Bi; *tocat de l'ala*: Ma, Pr; *mig tocat*: Fi; *no hi toca*: Be; *enmaniat*: Cp; *tocat*: Mr (mapa 4/418)
garrell	8 variants: *enxarrancat*: Be, Bi, Ca, Cp, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Ml, Tf, Va; *enxancarrat*: Co, Si, Po, Ull; *enxangarrat*: Pr; *escarranxat*: Mo; *xarrancó*: Fa; *ganxarró*: Pb; *garrut*: Vb; *garrell*: Mr, Ms
tombarella	8 variants: *curumbela*: Be, Cp, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Po, Tf, To, Va, Vb; *carambela*: Fa; *culimbera*: Pr; *xurumbella*: Bi; *figuereta*: Ca, Co, Mo, Si; *tombanella*: Ull; *tombalena*: Pb; *esturumbella*: Ma

[609] El DCVB (X: 582) recull la variant *turnell* a Borredà, Bagà, Pradell d'Urgell, l'Alcora, Maó i Tremp; Navarro (1996, I: 240, 2012: 359), a Batea, Bot, Caseres i Pinell de Brai (Terra Alta) i Cambrils (Baix Camp) i Cubells (2009, I: 379) *turnell* a Benissanet, Darmós, Faió, Garcia i la Serra d'Almos (Ribera d'Ebre).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

bombolla	7 variants: *bombolla*: Co, Fa, Ll, Ma, Ms, Mo; *bambolla*: Fi, Vb; *butllofa*: Gr, Mr, Pb, Pr, Si, Va; *botllofa*: Be, Ca, Ml; *batllofa*: To; *bofolla*: Ull; *bòfia*: Bi, Cp, Gu, Po, Tf
bony (al cap)	6 variants: *bony*: Be, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Vb; *trumfa*: Co, Ms, Mo, Pb; *trumfo*: Bi, Ca, Ma; *nyenyo*: Ml, Si; *nenyo*: To, Va; *túfera*: Cp, Gu, Mr[610]

Algunes de les interferències de l'espanyol recollides són *calbo* (calb), *assentâ's* o *sentâ's* (seure), *pantorrilla* (panxa de la cama), *arrojar* o *rojar* (vomitar, a la majoria de parlars convivint amb la forma catalana), *ciego* (cec, a Bi, Ca, Cp, Fi, Gu, Ma, Ms, Mo, Pb, Pr, Tf, Va, Vb; *cego* a Ll, Ml), *pàrpado* (parpelles, a Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, Va, Vb), *pito* (xiulet, a Be, Bi, Ca, Cp, Co, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Pb, Po, Tf, To, Va), *muleta* (crossa, a Be, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Ull, Va, Vb), *ombro* (espatlla, Be, Bi, Co, Fa, Gr, Gu, Mr, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull, Va –arreu compartit amb *muscle*), *feo* (lleig, a Be, Ca, Cp, Fi, Ll, Mr, Ms, Ml), *sobaco* (aixella, a Ms, Pb), *paperes* (galteres, a Be, Ll, Ms, Ml), *[χ]uanete* (ull de poll, a Mr, Si) i *ve[χ]iga* (bufeta, a Co; *ve[jʒ]iga* a Bi).

Altres mots que s'han recollit en només algunes localitats i que no consten en les llistes anteriors són els noms dels dits de la mà:

gros:	*gros*: a tots els pobles
índex:	*índex*: Co, Ll, Ml, Pb, Va
mig:	*del cor*: Cp, Fa, Ll, Ma, Pb, Si; *del mig*: a tots els pobles
anular:	*de l'anell*: Co, Fa, Ll, Ml, Mo, Va
petit:	*petit*: a tots els pobles

En canvi, el nom dels dits en castellà (*pulgar, índice, medio, anular, menyique*) són coneguts en tots els parlars, ja que els informants els van aprendre a l'escola de la postguerra en espanyol.

Algunes de les solucions recollides en aquesta tesi, no coincideixen amb la informació recollida per a la confecció de l'ALDC:

	ALDC	ALPri
fer un petó	*besar* (Mr, Tf; m. 3)	*fer un petó* (Mr, Tf)
l'úvula	*gargamelló* (Mr; m. 62)	*campaneta* (Mr; m. 4/362)
la palma de la mà	*pla de la mà* (Ma; m. 101)	*palma de la mà* (Ma; m. 4/370)
	pla de la mà (Mr; m. 101)	*palmell de la mà* (Mr; m. 4/370)
	pomell de la mà (Tf; m. 101)	*palmell de la mà* (Tf; m. 4/370)
singlot	*aixinglot* (Ma; m. 129)	*ansinglot* (Ma; m. 4/382)
	sanglot (Mr; m. 129)	*singlot* (Mr; m. 4/382)
garrell	*garrut* (Ma, Tf; m. 155)	*enxarrancat* (Ma, Tf; m. 4/394)
	garrut (Mr; m. 155)	*garrell* (Mr; m. 4/394)

[610] El mot *túfera* també és recollit per Cubells (2009, I: 380) a la Serra d'Almos i Darmós (Ribera d'Ebre).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

4.1.11 La casa

torreta:	*torreta*: a tots els parlars; *parra*: Ms, Ml (mapa 4/419)
canal:	*canal*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb; *canalera*: Fa, Mr, Ms, Tf (mapa 4/420)
canalera:	*canalera*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Gr, Gu, Mr, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *canalot*: Cp, Fi, Ll, Ma, Ms (mapa 4/421)
canalot:	*canalot*: Be, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ms, Mo, Po, Pr, Tf, To, Ull, Va, Vb; *canaló*: Pb; *canal*: Bi, Ca, Ma; *canalera*: Cp, Gu, Po; *gàrgola*: Ml (mapa 4/422)
façana:	*façana*: Be, Bi, Fa, Gr, Ll, Ma, Ml, Pr, Tf, To, Ull, Va; *fatxada*: Ca, Cp, Co, Fi, Gu, Mr, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Si, To, Vb (mapa 4/423)
mestressa:	*mestressa*: Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *ama*: Bi, Cp, Co, Fa, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Tf, Ull, Vb (mapa 4/424)
minyona:	*minyona*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gu, Mr, Ma, Mo, Pb, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb; *criada*: Bi, Co, Fa, Gr, Ll, Ms, Ml, Po, Pr, Si, Tf, Vb (mapa 4/425)
carener:	*carena*: Be, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Tf, To, Ull, Va, Vb; *carener*: Co, Po, Pr, Si; *cavallet*: Bi, Ma (mapa 4/426)
sutja:	*la sutja*: Be, Ca, Fa, Gr, Ll, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Va, Vb; *lo sutge*: Co, Ull; *estalzí*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gu, Mr, Ma, Ms, Ml, Tf (mapa 4/427)
netejar la fumera:[611]	*llimpiar la fumera*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Pr, Si, Tf, Ull, Vb, Va; *netejar la fumera*: Fa, Gr, Po, Pr, To; *escurar la fumera*: Si, Tf, Ull, Va (mapa 4/428)
esgolfa:	*esgorfa*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Tf, To, Va, Vb; *esgolfa*: Ms, Ml, Mo, Pr, Si, To; *engorfa*: Ma, Ull (mapa 1/118)
rafal:	*rafal*: Fa, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To *–r[e]fal* a Co, Tf; *rafalc*: Fi; *cobert*: Gu *–c[u]bert* a Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Si, Ull, Va, Vb (mapa 4/429)
clivell (a la paret):	*crivell*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Mo, Si, Ull, Va, Vb; *clivell*: Cp, Gu, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Tf, To; *badat*: Bi, Ca, Fi, Vb (mapa 4/430)
galleda:	*galleta*: a tots els pobles; *ferrada*: Co, Fa, Ms, Pb, Pr, Tf, Va, Vb (mapa 4/431)

[611] A la majoria de pobles del Priorat, antigament, aquesta operació es feia lligant a una corda una argilaga o un coscoll (arbustos molt punxeguts) que anava des de la sortida de la fumera fins a baix al foc a terra. Es necessitaven dues persones, una a dalt i una baix per anar estirant amunt i avall la corda perquè l'argilaga anés rascant la sutja enganxada a la fumera i la fes caure al foc a terra. Aquesta acció de netejar la fumera la feien els mateixos propietaris de la casa, a Ulldemolins, però, es va recollir el mot *escurador*, que designava la persona que es dedicava a fer aquesta feina.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

gatonera: *gatonera*: Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Mr, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *gatera*: Be, Ll, Ml; *botera*: Bi (mapa 4/432)

picaporta: *picador*: Co, Mo, Si, Ull, Va; *picaport*: Be, Gu, Ms, Ml; *picaporta*: Fa, Pr, Tf; *picaportes*: Cp, Mr, Pb, Po, To; *balda*: Bi, Ca, Fi, Gr, Ll, Ma, Va, Vb (mapa 4/433)

trucar (a la porta): *trucar*: Bi, Ca, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Ml, Mo, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *picar*: Be, Ca, Cp, Fa, Fi, Mr, Ma, Ms, Pb, Po (mapa 4/434)

biga mestra: *biga mestra*: Co, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb; *biga travessera*: Be, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Tf; *biga llomera*: Bi, Ma (mapa 4/435)

cairat: *cabiró*: Co, Si, Ull; *cairat*: a la resta de pobles (mapa 4/436)

gaiata: *gaiata*: Be, Bi, Cp, Co, Fa, Gr, Mr, Mo, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *guiata*: Fi, Gu, Ll, Ms, Ml; *gaiato*: Bi, Ma, Pb, Po; *guiato*: Ca (mapa 4/437)

escaló: *escaló*: Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Pb, Pr, Tf, Va, Vb; *esgraó*: Co, Fa, Gr, Ml, Po; *graó*: Si, Ull; *esglaó*: Be; *esglauó*: To (mapa 4/438)

perxe: *porxo*: Po, Pr, Tf; *perxe*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb (mapa 4/439)

finestró: *finestró*: Bi, Ca, Fa, Fi, Ll, Mr, Ms, Mo, Pb, Pr, Si, To, Va; *porticó*: Be, Cp, Co, Gr, Gu, Ma, Ml, Po, Tf, Ull, Vb (mapa 4/440)

foc a terra: *lo foc a terra*: Be, Co, Fa, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, Pr, Si, Ull, Va; *lo foc*: Bi, Ca, Cp, Fi, Gr, Gu, Mr, Ms, Po, Tf, To, Vb (mapa 4/441)

ventall: *ventall*: Ca, Gr, Gu, Ll, Ma, Ms, Pb, Po, Si, To, Va, Vb; *bufador*: Be, Bi, Cp, Co, Fa, Fi, Mr, Ml, Mo, Pr, Tf, Ull (mapa 4/442)

ventar el foc: *bufar*: Be, Bi, Cp, Co, Fa, Fi, Mr, Ml, Mo, Pr, Si, Tf, Ull; *ventar*: Ca, Gr, Gu, Ll, Ma, Ms, Pb, Po, Si, To, Va, Vb (mapa 4/443)

atiar el foc: *escalivar*: Ca, Ll, Ma, Pb, Si, Ull, Va; *atiar*: Bi, Fa, Fi, Gr, Mr, Ml, Pr; *escarbotar*: Mo, Po, To, Vb; *esparpillar*: Be, Cp; *avivar*: Co, Gu, Ms, Tf (mapa 4/444)

estella (de fusta): *estella*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *esdella*: Cp, Gu, Ms; *aresta*: Ca, Fa, Mr, To, Va (mapa 4/445)

piló (de tallar la carn): *soc*: Be, Bi, Ca, Cp, Fi, Gu, Ma, Ml, Mo, Pr, Tf, Va, Vb; *piló*: Co, Fa, Pb, Po, Si, To, Ull; *tallador*: Gr, Ll, Mr, Ms (mapa 4/446)

flama: *flama*: Be, Bi, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ml, Pb, Si, Tf, Vb; *flam*: Cp, Fa, Mo, Po, Pr, To, Ull, Va; *gala*: Ca, Ms (mapa 4/447)

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

trespeus:[612]	*trespeus*: Bi, Ca, Cp, Fa, Gr, Ll, Ms, Ml, Pb, Po, Si, To, Ull, Va; *mossa*: Be, Co, Fi, Gu, Mr, Ma, Mo, Pr, Tf, Vb (mapa 4/448)
molls:	*molls*: Be, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *ferros*: Bi, Ca, Ma (mapa 4/449)
safata:	*safata*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Va; *sofata*: Vb; *bande[χ]a*: Be, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Pr, Si, Tf, Ull, Va, Vb (mapa 4/450)
taulell de la cuina:	*taulell*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Pr, Si, Tf, To, Ull, Vb; *pedrís*: Po, Va (mapa 4/451)
vaixella:	*vaixella*: a tots els pobles; *va[χ]illa*: Ca, Cp, Fi, Mr, Ma, Ms, Mo, Po, Vb (mapa 4/452)
cullera grossa:	*cullerot*: Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Ull, Va, Vb; *cullera grossa*: Be, Fa, Ms, Pr, Tf, To, Va, Vb (mapa 4/453)
navalla:	*nava[χ]a*:[613] Ca, Co, Fi, Ll, Mr, Ms, Po, Si, Vb; *navalla*: Gu, Ma, Ml; *gavinet*: Be, Bi, Cp, Fa, Mo, Pr, Tf, Va; *gavinet de butxaca*: Gr, Pb, To, Ull (mapa 4/454)
ampolla:	*ampolla*: a tots els pobles; *botella*: Be, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Ms, Mo, Pb, Po, Tf, Ull, Vb (mapa 4/455)
cassó:	*cassó*: Cp, Co, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Po, Pr, Si, Tf, To, Vb; *casso*: Be, Bi, Ca, Fa, Gu, Ms, Ml, Mo, Pb, Ull, Va (mapa 4/456)
escorredora:	*escorredora*: Be, Bi, Ca, Fa, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Pb, Pr, Tf, Ull; *escorradora*: Fi, Gr, Mo, Po, Si, To, Vb; *escorridora*: Co; *escorredor*: Cp, Gu, Va (mapa 4/457)
càntera:	*càntir*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Tf, Va, Vb; *càntera*: Co, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull (mapa 4/458)
gargola:	*cantereta*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Gr, Ma, Pb, Po, Si, Ull; *cantireta*: Fi, Ll, Ml, Mo, Tf, Vb; *gargola*: Cp, Gu, Mr, Ms, Pr; *cantereta gargolera*: Va; *marraixa*: Co, To (mapa 4/459)
pitxell:	*càntir*: Co, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull; *pitxell*: Ca, Fi, Ma, Va, Vb; *pual*: Cp, Fa, Gr, Mr, Ms, Ml, Tf; *poal*: Be, Gu, Ll; *selló*: Bi (mapa 4/460)
parar la taula:	*parar la taula*: Bi, Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Ma, Ms, Ml, Pb, Pr, To, Ull, Va; *parar taula*: Be, Ca, Fi, Ll, Mr, Mo, Po, Si, Tf, Vb (mapa 4/461)

[612] El *trespeus* és un cèrcol de ferro sostingut per tres petges, sota el qual es fa foc i a damunt es col·loca l'olla o la paella on s'ha de coure el menjar. En alguns pobles del Priorat, la diferència entre el *trespeus* i la *mossa* és que la segona té mànec i el primer no. Els pobles que no coneixen el mot *trespeus* usen el substantiu *mossa* per a designar aquest estri, independentment de si té mànec o no.

[613] A Be, Gr i Pb també es va recollir la variant *navaja* però per a referir-se a la que s'utilitza per afeitar-se.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

eixugar-se:	*eixugâ's*: Be, Bi, Ca, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *torcâ's*: Cp, Co, Ma, Ms, Mo, Tf (mapa 4/462)
carn d'olla:	*carn d'olla*: Be, Cp, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Pr, Tf, Vb; *lo bullit*: Ca, Co, Fa, Gr, Pb, Po, To, Ull, Va; *carn del bullit*: Fi, Mo; *carn de bullir*: Bi, Ma, Si (mapa 4/463)
escudella:	*escudella*: Bi, Ca, Co, Fa, Gr, Gu, Mr, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Ull, Vb; *escudella barrejada*: Be, Cp, Fi, Tf, To, Va; *olla barrejada*: Ll, Ma, Ms, Ml (mapa 4/464)
escorregut:	*escorregut*: Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *olla escorreguda*: Bi, Gr, Ma, Ms, Ml (mapa 4/465)
amanida:	*amanida*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *amanit*: Be, Bi, Ca, Fa, Fi, Gr, Ll, Ma, Po, Tf, Ull, Va, Vb (mapa 4/466)
vinagreres:	*vinagreres*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gu, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pr, Tf, Ull, Va, Vb; *setrilleres*: Co, Gr, Ll, Pb, Po, Si, To (mapa 4/467)
mà de morter:	*mà de morter*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Si, To, Ull, Va, Vb; *maça de morter*:[614] Cp, Gu, Ms, Pr, Tf (mapa 4/468)
galeta:	*maria*: Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ml, Po, Pr, Tf, Va; *galeta*: a tots els pobles (mapa 4/469)
carquinyoli:	*carquinyoli*: Be, Co, Fa, Gu, Mo, Pb, Pr, Si, To, Ull, Va; *carquinyol*: Bi, Ca, Cp, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Po, Tf, Vb (mapa 4/470)
(ametlla) *garrapinyada*:	*garrapinyada*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ma, Mo, Pb, Po, To, Ull, Va, Vb; *garrampinyada*: Gu, Mr, Ms, Ml, Si, Tf *grapinyada*: Cp, Ll, Pr (mapa 4/471)
xocolata:	*lo xocolate*: a tots els pobles; *la xocolata*: Pr; *lo xecolate*; Gu; *lo xicolate*: Bi, Co (mapa 4/472)
orelleta:[615]	*orelletes*: Be, Bi, Ca, Co, Fi, Gr, Ll, Ma, Mo, Po, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb; *orellons*: Pb; *bunyols*: Cp, Fa, Gu, Mr, Ms, Ml, Tf (mapa 4/473)
golafre:	*golafre*: Ca, Mr, Mo, Pb, Po, To; *fart*: Be, Bi, Fi, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Pr, Ull, Va; *golós*: Cp, Co, Fa, Gr, Si, Tf, Vb (mapa 4/474)
gras:	*gros*: Be, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Ma, Ml, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *gras*: Be, Bi, Co, Fa, Ll, Mr, Ms, Mo, Pb, Po, Tf (mapa 4/475)
vàter:	*vàter*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, Ull, Va –*vàtert*: Cp, Gr, Gu, To, Vb; *lavabo*: Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Mr, Ma, Pb, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *quarto de bany*: Co, Mo, Pb, Si, Va; *l'excusat*: Mr, Ml, Pb (mapa 4/476)

[614] També trobem la variant *maça de morter* a Cambrils (Baix Camp) (Navarro 2012: 381), a les comarques valencianes de la Marina Alta i la Marina Baixa (Bertran i Herrero 2011a: 106) i a Miravet i la Serra d'Almos (Ribera d'Ebre) (Cubells 2009, I: 392).
[615] Coca dolça rodona molt prima i cruixent, fregida amb oli.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

rentamans:	*rentamans*: Bi, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mo, Po, Pr, Tf, To, Ull, Va; *palanganero*: Be, Ca, Cp, Ml, Pb; *palanganer*: Mr, Si, Vb; *palancaner*: Ma; *palancanero*: Ms; *grialer*: Ll, Ml (mapa 4/477)
palangana:	*palangana*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Mr, Ml, Mo, Pb, Po, Si, To, Ull, Va, Vb; *palancana*: Co, Ll, Ma, Ms, Tf; *ribella*: Co, Pr; *griala*: Ll, Ml (mapa 4/478)
dormitori:	*habitació*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Pr, Tf, Ull, Va, Vb; *dormitori*: Be, Co, Gr, Ll, Ma, Si; *quarto (de dormir)*: Ca, Fi, Ml, Mo, Po, Pr, Tf, Ull, Vb (mapa 4/479)
vànua:	*vànua*: a tots els pobles; *colxa*: Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Ml, Mo, Pb, Si; *conxa*: Cp, Mr, Ma, Ms, Tf, Ull, Vb (mapa 4/480)
somni:	*somni*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Gr, Ll, Mr, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Va, Vb; *sommi*: Fi, Gu, Pr, Tf, Ull, Va; *sòmmit*: Ms (mapa 4/481)
apaga el llum:	*apagar el llum*: Be, Bi, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Po, Pr, Tf, To, Ull; *apagar la llum*: Ca, Cp, Co, Fi, Ml, Mo, Pb, Si, Va, Vb (mapa 4/482)
desar (la roba a l'armari)	*desar*: a tots els pobles; *guardar*: Bi, Gr, To, Ull (mapa 4/483)
penja-robes:	*penja-robes*: Be, Ca, Co, Fi, Ll, Ms, Mo, Pb, Tf, Ull, Va, Vb; *penjador*: Bi, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Mr, Ma, Ml, Po, Pr, Si, To (mapa 4/484)
bres:	*bres*: a tots els pobles; *bressol*: Gu, Ml, Po, To, Va, Vb (mapa 4/485)
llitet:	*llitet*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *llit de baranes*: Fa, Po; *cuna*: Si, Ull, Vb (mapa 4/486)
bressar:	*bressar*: Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, Tf, To, Va; *abressar*: Be, Cp, Mr, Ms, Si; *anbressar*: Pr; *gronxar*: Bi, Ull, Vb; *arronsar*: Gu, Po, Pr (mapa 4/487)
canelobre:	*candelabro*: Be, Bi, Cp, Co, Fa, Gr, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Si, To, Ull, Va, Vb; *candelero*: Ca, Fi, Mr, Pr, Tf (mapa 4/488)
ble:	*ble*: Be, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *metxa*: Bi, Ca, Cp, Gu, Mr, Ma, Ms (mapa 4/489)
llum de ganxo:	*llum d'oli*: Be, Bi, Fa, Gr, Ll, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, Ull, Va; *llum de ganxo*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gu, Mr, Ma, Mo, To, Ull, Vb (mapa 4/490)
escombra:	*escombra*: a tots els parlars; *granera*: Bi, Ca, Fi, Gu, Ma, Ms, Ml (mapa 4/491)
escombrar:	*escombrar*: a tots els parlars; *(a)granar*: Bi, Ca, Fi, Gu, Ma, Ms, Ml (mapa 4/491)
regar el carrer:	*regar el carrer*: Be, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *arruixar el carrer*: Bi, Ca, Ma (mapa 4/492)

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

drap de cuina:	*drap de cunya*: a tots els pobles; *capçana*: Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *capçal*: Bi, Ma (mapa 4/493)
torcar la pols:	*treure la pols*: Be, Bi, Ca, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, Ull, Va, Vb; *torcar la pols*: Be, Bi, Cp, Co, Fa, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Si, Tf, To (mapa 4/494)
safareig:[616]	*safreig*: Be, Ca, Cp, Co, Fi, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *safareig*: Bi, Ma; *rentador*:[617] Be, Bi, Ca, Co, Fi, Gr, Ma, Ms, Pb, Si, To, Ull, Vb (mapa 4/495)
escórrer:	*escórrer*: Be, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull; *retòrcer*: Bi, Ll, Ma, Mo; *tòrcer*: Cp, Pr, Tf, Va, Vb (mapa 4/496)
fer bugada:	*fer bugada*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Va, Vb; *passar bugada*: Ma, Ms, Ull (mapa 4/497)
xotxo:	*llord*: Be, Bi, Ca, Fa, Fi, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Tf, Va, Vb; *dixat*: Be, Bi, Gr, Ms, Ml, Po; *xotxo*: Cp, Gr, Gu, Mr, Pr, Tf; *norris*: Co, Si, To, Ull, Vb (mapa 4/498)
cosidor:	*cosidor*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Si, Tf, To, Ull, Vb; *capsa de cosir*: Mr, Pb, Po, Pr, Va (mapa 4/499)
esguinzar:[618]	*estripar*: Be, Bi, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Va, Vb; *esguinzar*: Be, Co, Mr, Ms, Ml, Tf (mapa 4/500)
ou (de surgir):	*ou de fusta*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Po, To, Ull, Vb; *ou de cosir*: Ms, Pb, Pr, Si, Tf, Va (mapa 4/501)
estisores:	*estisores*: a tots els pobles; *tisores*: Ca, Cp, Co, Gr, Mr, Ml, Pb, Po, Ull (mapa 1/154)
post:	*post*: Be, Bi, Gr, Gu, Ll, Ms, Ml, Mo, Po, Pr, Si, To, Ull, Va; *post de planxar*: Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Ma, Mr, Pb, Tf, Vb (mapa 4/502)
guardiola:	*guardiola*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ml, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb; *vidriola*: Be, Fa, Ms, Mo, Tf (mapa 4/503)
estalviar:	*estuviar*: Be, Cp, Co, Gu, Mr, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To, Ull, Va, Vb; *estoviar*: Bi, Fi, Si; *estalviar*: Ca, Fa, Gr, Ll, Ms, Ml (mapa 1/100)
agarrat:	*agarrat*: Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Mr, Ma, Ms, Ml, Po, Pr, Si, Tf, To, Va, Vb; *guino*: Fa, Gu, Ll, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf; *ganso*: Bi, Ull (mapa 4/504)
renyar:	*barallar*: Be, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ml, Mo, Pb, Pr, Si, To, Va, Vb; *abarallar*: Bi, Ma; *reptar*: Cp, Fi, Mr, Ms, Ml, Po, Va; *dir coses*: Cp, Fa, Gu, Ms, Po, Pr, Tf, To, Ull; *runar*: Bi, Ma (mapa 4/505)

[616] També es rentava a les basses o al riu.
[617] Els pobles on s'ha recollit la variant *rentador* també coneixen la forma *safreig* però no la usen.
[618] A Bi, Gr, Mo, Pb, To, Va, Vb també es va recollir el mot *esqueixar*.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Llista de noms comuns

casa
balcó
barana
paret
paret mitjanera[620]
envà
amo
teulada[621]
teula
barbacana
fumera
brasa
braser
cendra
graella
carn a la brasa
balancí
mossa
pala (del foc)
agafar
caldera
paella
cuina[624]
tamboret
fregir
espàtua
forquilla
cullera
cutxeron
fulla (de la navalla)[626]
porró
trago[628]
embut
plat
plat fondo

fum
terrat[619]
biga
brancal
llindar
golfo
frontissa
pany
clau
garrafa
cistell
tupí
ribell
rajola
beure a galet
taula
cadira
respaldo
calaixera
bufet
cortina
estovalles
tovalló
esmorzar
dinar
sopar
ressopó
postres[625]
saler
mandonguilla
pilota[627]
sopa
caldo[629]
bullir
arròs a la cassola[630]

panera
escala
finestra
vidre
misto
espurna
apagar
llenya[622]
buscall
feix
tronc
taca
melindro
neula
confit
peladilla
torró
enseginada[623]
sucre (masc.)
llauna
pica (de rentar plats)
aixeta
aigua
fregall
esbandir
eixugar
rebost
celler
comuna
mirall
pinta
penjador
tovallola
banyera
gerro

[619] Per a més informació sobre l'obertura de la vocal pretònica (*t[a]rrat/t[e]rrat*) cf. l'apartat 1.2.2 del capítol de Fonètica.
[620] A Falset també s'ha recollit la variant *paret mitgera*.
[621] Per a més informació sobre l'obertura de la vocal pretònica (*t[a]ulada*) cf. l'apartat 1.2.2 del capítol de Fonètica.
[622] Conversant sobre quina és la millor llenya per a fer foc, recullo d'una informant de la Torre de Fontaubella la següent fórmula rimada: *Llenya d'ametller i d'auliver, llenya de cavaller.*
[623] Coca pastada amb sagí o mantega.
[624] Per a més informació sobre la palatalització de l'alveolar nasal (*cu[jn]a/cu[ɲ]a*) cf. l'apartat 1.3.5.1 del capítol de Fonètica.
[625] Per a més informació sobre el gènere d'aquest mot cf. l'apartat 2.1.1.1 del capítol de Morfologia.
[626] A Gr, Mr i Pr també es va recollir la forma *tall (lo tall de la navalla).*
[627] Massa de carn capolada de forma esfèrica o rodonenca que es posa al caldo.
[628] Tirada curta de vi, d'aigua o d'un altre líquid que es beu.
[629] A Mo, Ull i Vb del caldo resultant de bullir les butifarres se'n diu *brou*.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

gerro d'aigua	*arròs* (masc.)[631]	*llit*
plat pla	*canaló*	*coixí*
got	*ou ferrat*	*coixinera*
glop	*ou dur*[632]	*manta*
copa	*truita*	*cobrellit*
tassa	*croqueta*	*tindre son*
remenar (el cafè)	*fideus a la cassola*[633]	*somniar*
cassola	*setrill*	*armari*
olla	*vinagre*	*plegar* (la roba)
plàtera	*morter*	*tocador*
llençol[634]	*canut de posar les agulles*	*fil*
gira del llençol	*buixet*	*cosir*
matalàs[635]	*agulla* (de fer mitja)	*planxa*
tauleta de nit	*rentar*	*raspall*[636]
orinal[637]	*estendre* (la roba)	*cèntims*
espelma	*agulla* (d'estendre la roba)	*moneda*
espalmatòria	*sabó*	*deure*
llum de carburo	*pala* (de picar la roba)[638]	*emprar*
brossa, bassura	*esbandir*	*malgastador*
brossaire	*le[χ]ía, lleixiu*	*embafat*[639]
drapaire	*cossi*	*judici*
fer mitja	*brut*	*jutjat*
fer ganxet	*un pedaç*	*jutjar*
fer punta de coixí	*repassar la roba*	*jutge*
cabdell	*agulla* (de cosir)	*defensar, defendre*[640]

[630] A tots els pobles també s'ha recollit el mot *paella d'arròs,* aquest però, és un plat que no és propi del territori i s'ha introduït darrerament. És un arròs fet sovint amb peix i poc caldós. *L'arròs a la cassola*, en canvi, és un plat propi del Priorat que s'ha fet des d'antic. Es feia a la cassola, sovint amb conill o tocino, i quedava més caldós.

[631] Per a més informació sobre el gènere d'*arròs* cf. apartat 2.1.1.1 del capítol de Morfologia.

[632] Per a més informació sobre l'articulació de la bategant en posició final absoluta cf. l'apartat 1.3.2.4 del capítol de Fonètica.

[633] A tots els pobles també s'ha recollit el mot valencià *fideuà,* aquest però, és un plat que no és propi del territori i s'ha introduït darrerament. Els *fideus a la cassola*, en canvi, és un plat propi del Priorat que s'ha fet des d'antic. Es feien a la cassola, sovint amb costella de tocino, i quedaven més caldosos.

[634] Per a més informació sobre l'obertura de la vocal pretònica (*ll[a]nçol*) cf. l'apartat 1.2.2 del capítol de Fonètica.

[635] La localitat prioratina de Margalef, que majoritàriament s'articula *Margale[f]* a tots els pobles, puntualment a Bi, Ca, Mo, Ull i Vb la labiodental fricativa sorda [f] és articulada bilabial oclusiva sorda [p] –*Margale[p]*. La variació fonètica d'aquest arabisme es podria relacionar amb la de l'arabisme *matalap (matalàs)* que el DCVB (VII: 296) recull en tortosí i valencià. Cubells recull la forma *matalap* a Miravet i a Rasquera (2009, I: 399) i Navarro l'enregistra a la majoria de pobles de la Terra Alta (1996, I: 253). Beltran (1997: 61) i Beltran i Garcia (1994: 114) recullen la forma *matalaf* a Benissa i Pedreguer, respectivament, i afegeixen que "front a la forma *matalap*, que és la més general en valencià (a la nostra comarca únicament a la Vall de Gallinera), la zona compresa entre la Safor i la Marina Baixa mantenen la -f en posició final, com molt bé diu el Dcor.: «Segons J.G.M. es diu així ('matalap') a quasi tot el País, tret d'una zona que, des de la comarca de Gandia, s'estén a tota la vall de Pego i àdhuc cap a la Marina». Al Baix Vinalopó també es diu *matalaf* a Crevillent."

[636] Per a més informació sobre el tancament de la vocal pretònica (*r[e]spall*) cf. l'apartat 1.4.6.1 del capítol de Fonètica.

[637] Un informant de la Bisbal de Falset recorda que antigament també se'n deia *bací.*

[638] A Capçanes també s'ha recollit el mot *picador*.

[639] Plaza (1996: 248) i Recasens (1985: 232) també recullen *embafat* a la Conca de Barberà i al Camp de Tarragona, respectivament.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

madeixa[641]	*agulla de cap*	*capsa*
fê's una carrera	*coixinet de les agulles*	*caixa*
surgir	*didal*	*doble* (gruixut)
lleixa (de la fumera)	*lo banc del foc*[642]	*trencar-se* (un got)
les deu hores	*atipâ's, afartâ's*[643]	

Mostra de solucions compartides amb variació fonètica

estalvis/estauvis[644]
menjador/minjador[646]
ferroll/forroll[648]
ganivet/gavinet[650]
berenar/brenar[652]
panellet/panillet[645]
sonyer/sunyer[647]
màrfega/màrfiga/aumàrfiga[649]
allioli/alliuoli[651]

Anàlisi i comentari d'alguns mots

Bres i *bressar* (bressol, bressolar) són variants compartides amb el català occidental i també amb el balear i el tarragoní (Navarro 1996, I: 252). A Gu, Ml, Po, To, Va, Vb també es va recollir la forma oriental *bressol* i com a sinònims de *bressar*, en alguns parlars de la comarca també es va recollir *arronsar* a Gu, Po, Pr, *gronxar* a Bi, Ull, Vb, i algunes variants fonètiques de la forma *bressar*; *abressar* a Cp, Be, Mr, Ms, Si, i *ambressar* a Pr. Una altra forma occidental recollida al Priorat és *lo foc* (la llar; també en tarragoní. A Be, Co, Fa, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, Pr, Si, Ull, Va es va recollir *lo foc a terra*).

A la comarca, per designar la substància negra que prové de la combustió incompleta de les matèries orgàniques i que es diposita en les parets interiors de les fumeres, s'usen dues formes; la variant occidental *estalzí* a Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gu, Mr, Ma, Ms, Ml, Tf; i les variants més orientals *sutja/sutge* a la resta de parlars del

---

[640] Per a més informació sobre la distribució per localitats dels infinitius *defensar* i *defendre* cf. apartat 2.2.1 del capítol de Morfologia verbal.
[641] Per a més informació sobre l'articulació de la vocal tònica cf. l'apartat 1.1.1 del capítol de Fonètica. A Mo, Pb, Pr i Ull també es va recollir el mot *troca*.
[642] A Bi, Co, Fa, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Si, Tf, Ull, Va, s'ha recollit *lo banc*, sense el sintagma preposicional.
[643] A tots els parlars s'han recollit les formes *atipâ's* –que correspon a un registre formal– i *afartâ's* – usada en un registre informal.
[644] Per a més informació sobre la vocalització de /l/ en sílaba trabada (*estauvis*) cf. els apartats 1.3.2.2 del capítol de Fonètica.
[645] Per a més informació sobre el tancament de la vocal pretònica cf. l'apartat 1.2.5 del capítol de Fonètica.
[646] Per a més informació sobre el tancament de la vocal pretònica cf. l'apartat 1.2.5 del capítol de Fonètica.
[647] Per a més informació sobre el tancament de la vocal pretònica i la palatalització de /n/ cf. l'apartat 1.3.5.1 del capítol de Fonètica.
[648] Per a més informació sobre dissimilacions cf. l'apartat 1.4.6 del capítol de Fonètica.
[649] Tela farcida de palla (a la majoria de pobles palla de panolla) per a servir de matalàs. Per a més informació sobre les variants recollides cf. l'apartat 1.2.5 del capítol de Fonètica.
[650] Per a més informació sobre metàtesis cf. l'apartat 1.4.5 del capítol de Fonètica.
[651] Per a més informació sobre la semiconsonant antihiàtica del mot *alliuoli* cf. l'apartat 1.4.2.1 del capítol de Fonètica.
[652] Per a més informació sobre el tractament de la /a/ i la /e/ pretòniques en contacte amb una alveolar bategant /r/ cf. l'apartat 1.2.4 del capítol de Fonètica.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Priorat. A totes les localitats s'ha recollit la forma femenina *–la sutja–*, excepte a Cornudella i Ulldemolins on s'ha recollit la forma masculina *–lo sutge*.[653]

Amb l'aglutinació inicial i el canvi de la lateral alveolar en síl·laba travada, el mot *esgorfa* –i les seves variants *esgolfa* (Ms, Ml, Mo, Si, To) i *engorfa* (Ma, Ull)– es distancia formalment de la solució oriental *golfa*. Aquestes variants (*esgorfa, esgolfa, engorfa*) també apareixen al Baix Camp (Recasens 1985: 196), la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 388), la Terra Alta (Navarro 1996, I: 247) i la Conca de Barberà (Plaza 1996: 255).

Segurament, en èpoques no gaire reculades, el mot *espill* devia ocupar una extensió bastant més gran al Priorat. Actualment, la forma pròpia del català oriental *mirall* és la utilitzada arreu de la comarca. Tanmateix, es va recollir *espill*, també a Bi, Ca, Ll, Ma, Ml, on els informants expliquen que aquesta era una forma que utilitzava la gent abans. Malgrat que els informants de Gratallops asseguren que no recorden haver sentit mai la variant *espill*, coneixen el mot perquè una partida del terme s'anomena *Lo Camp dels Espills.* En el seu treball sobre els parlars del Priorat, Navarro (2000a: 41), a més a més dels pobles esmentats abans, també recull *espill* a Fi, Gr, Ll, Mr, Mo, Vb.[654]

Un cas semblant el tenim en els mots *granera* i *escombra*. A totes les localitats de la comarca s'ha recollit la forma oriental *escombra*. Només a Bi, Ca, Fi, Gu, Ma, Ms, Ml, *escombra* comparteix ús amb la variant occidental *granera*. A Be, Cp, Gr, Ll, Mr, Mo, To, Ull, Vb, el mot *granera* és recordat pels informants com una paraula que deia abans la gent gran. Els informants de Margalef expliquen que el mot *granera* té el seu origen en el fet que era l'estri que servia per treure el gra a les eres. Al Lloar relacionen el mot antic *granera* amb les escombres d'abans, fetes amb una canya (per mànec) i de palma. L'any 2000, Pere Navarro (2000a: 41) encara recollia exclusivament *granera* al Masroig, on avui el mot antic ja comparteix ús amb el modern *escombra*. També recull *granera* a Pb, Po i Va, on actualment ja només s'ha enregistrat la forma *escombra*.[655] El substantiu *granera*, doncs, ha estat desplaçat per *escombra*, però el verb *agranar* es resisteix a ser substituït i encara es recull a Bi, Ca, Fi, Gu, Ma, Ms, Ml (sempre compartint ús amb *escombrar*). Navarro (2000a: 41) va recollir, a Capçanes i els Guiamets, unes reflexions sobre aquests dos mots d'uns informants que asseveraven que als seus pobles "s'agrana amb l'escombra". A la comarca veïna de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 394) els mots *granera* i *agranar* gaudeixen de més vitalitat que al Priorat, malgrat que també es troben en un procés de substitució a favor de les variants orientals.[656]

---

[653] També trobem la forma *estalzí* a la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 397), la Terra Alta (Navarro 1996, I: 248) i a Vandellòs, Pratdip i l'Hospitalet (Baix Camp) (Recasens 1985: 198). A la resta del Camp de Tarragona i a la Conca de Barberà (1996: 313) es recull la forma *sutge*.

[654] L'ALDC (II, mapa 262), que enquesta Margalef, Marçà i la Torre de Fontaubella, també hi assenyala, només, la forma *mirall*. Recasens (1985: 197) recull *espill* a Pratdip i Vandellòs (Baix Camp) i *mirall* a la resta del Camp de Tarragona, mentre que Navarro (1996, I: 252) recull *espill* a tots els parlars de la Terra Alta. A la Ribera d'Ebre, Cubells (2009, I: 398) també recull la forma occidental *espill*, malgrat que, a la majoria de pobles, observa un procés de substitució a favor de la variant oriental *mirall.*

[655] A Margalef, Marçà i la Torre de Fontaubella, l'ALDC (II, mapa 432), també hi assenyala, només, la forma *escombra*. Recasens (1985: 207) recull *granera* a Pratdip i Colldejou (Baix Camp), mentre que a Alforja, Montbrió, Mont-roig, Prades i Vandellòs (Baix Camp) comenta que "ens han recordat que la forma *granera* era ben viva al temps del avis". Navarro (1996, I: 252) recull *granera* i *agranar* a tots els pobles de la Terra Alta.

[656] Olga Cubells (2009, I: 394 i 398) comenta que la variant tradicional en l'occidental *granera* està sent substituïda per la forma oriental *escombra* però el manteniment o el canvi no es troba en el mateix grau en tots els parlars. Alguns conserven encara les formes occidentals amb prou rendiment. A la Palma i la Torre de l'Espanyol ja han substituït totalment la forma *granera* per *escombra* i a Darmós i Garcia es troben en un procés avançat de canvi (les quatre són localitats limítrofes amb la comarca del Priorat). A la

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Algunes de les variants pròpies del nord-occidental recollides a la comarca són *balda* (Bi, Ca, Fi, Gr, Ll, Ma, Va, Vb per referir-se al picaport; a la resta de parlars s'usa *picaportes* –Cp, Mr, Pb, Po, To–, *picaporta* – Fa, Pr, Tf –, *picaport* –Be, Gu, Ms, Ml– i *picador* – Co, Mo, Si, Ull, Va –), *llomera* (biga mestra, només dit així a la Bisbal i Margalef; a la resta la forma més estesa és la tortosina *travessera* – Be, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Tf– i *biga mestra* a Co, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb),[657] *bufador* (a Be, Bi, Cp, Co, Fa, Fi, Mr, Ml, Mo, Pr, Tf, Ull; *ventall* a la resta de parlars), *botera* (a la Bisbal de Falset; a Be, Ll, Ml *gatera*, que seria la forma més pròpia del valencià; i a la resta de parlars *gatonera*).[658]

El mot *galleda* presenta la variant *galleta*[659] –amb dental sorda– a tot el Priorat, llevat de Co, Fa, Ms, Pb, Pr, Tf, Va, Vb on també es va recollir *ferrada*.[660] La variant *galleta* és la forma pròpia dels parlars nord-occidentals (DCVB, VI: 149). Si es comparen els resultats obtinguts per Navarro (2000a: 41), que només va recollir el mot *ferrada* a Cornudella, el Masroig i Poboleda, s'observa el fet que el mot tarragoní *ferrada* s'està introduint ens els parlars de la comarca.[661]

A totes les localitats del Priorat s'ha recollit el mot *perxe* (< PŎRTICU), excepte a Pradell de la Teixeta on s'ha recollit la variant *porxo*, que conserva la velar tònica –a Porrera i la Torre de Fontaubella comparteixen ús les dues solucions. Segons Alcover (DCVB, VIII: 507) la vocal tònica de la forma *porxo* "ha estat canviada en *e* per creuament amb PERTĬCA o amb PERGŬLA".

Són mots propis del tarragoní *surgir* (sargir; a tota la comarca),[662] *fumera* (conducte que dóna sortida al fum fora de la casa; a tot el Priorat)[663] i *guino*, recollit a Fa, Gu, Ll, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, i que també documenta Recasens (1985: 236) a tot el Camp de Tarragona.[664]

---

resta de parlars de la Ribera d'Ebre alternen les dues solucions i segons l'autora "les generacions més grans mantenen les formes autòctones i les més jóvens les han substituït per les orientals".

[657] Cubells (2009, I: 389) també recull *llomera* a Flix, la Palma i Rasquera (Ribera d'Ebre) i Navarro (1996, I: 246) recull el mateix mot a la Pobla de Massaluca, Favara i Maella (Terra Alta).

[658] El DCVB (VI: 231) situa aquesta variant al Pont de Suert, Senterada, l'Urgellet, Balaguer, Lleida, el Pla d'Urgell i Ribera de Sió.

[659] La variant *galleta* també la trobem a la Conca de Barberà (Plaza 1996: 267), a Prades (Baix Camp) (Recasens 1985: 121 i 234), a la majoria de pobles de la Terra Alta (Navarro 1996, I: 231) i a gairebé totes les localitat de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 389).

[660] Navarro (2000a: 41), en el seu estudi *Aproximació geolingüística als parlars del Priorat*, enregistra la forma *ferrala* a la Vilella Baixa. En la realització del treball de camp d'aquesta tesi aquesta variant ja no és va recollir. Recasens (1985: 121 i 234) també recull el mot *ferrala* a Vandellós i l'Hospitalet (Baix Camp).

[661] Recasens (1985: 121 i 234) recull la variant *ferrada* a la majoria de pobles del Baix Camp i Cubells (2009, I: 389) també la recull a Darmós i la Palma (Ribera d'Ebre).

[662] El mot tarragoní (Recasens 1985: 206) *surgir* prové del llatí SARCĪRE. Segons Coromines (DECat, VII: 684), "la *-g-*, com també la *u* de la forma moderna *surgir*, són degudes a l'encreuament amb el fr. i occ. *surjet* i el verb *surjeter, surjetà* 'posar un pedaç a una roba sargint-l'hi' (derivat de *jeter, jetà*, 'gitar'), ajuntant-s'hi la influència de les formes romàniques de SORGIRE, que si bé en llatí només significava 'aixecar-se, sorgir, produir-se', prengueren també el sentit d'indemnitzar, rescabalar, com consta en la llengua dels trobadors". En el DCVB (IX: 755) s'assenyala que *surgir* (que recull al Pallars, Igualada, el Vendrell i el Camp de Tarragona) és més dialectal que *sargir*. Navarro (1996, I: 251) i Cubells (2009, I: 395) també recullen la forma *surgir* a la Terra Alta i la Ribera d'Ebre, respectivament.

[663] Alcover (DCVB, X: 88) recull *fumera* a Montornès, al Camp de Tarragona (Recasens 1985: 200), a la Conca de Barberà (Plaza 1996: 265) i al Priorat. Cubells (2009, I: 388) recull la mateixa forma a Darmós, la Palma, la Serra d'Almos, Tivissa i la Torre de l'Espanyol (Ribera d'Ebre).

[664] El mot *guino* designa una persona poc fiable, esquerpa.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Un terme localitzat en lleidatà és *selló*, forma únicament recollida a la Bisbal de Falset per designar un càntir petit per beure.[665] A la resta de parlars del Priorat s'han recollit les formes *pitxell* (Ca, Fi, Ma, Va, Vb), *càntir* (Co, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull) i *poal* (Be, Gu, Ll; *pual* a Cp, Fa, Gr, Mr, Ms, Ml, Tf). Un informant de Margalef explica un acudit sobre la variant *selló* del poble veí de la Bisbal de Falset: *Aquí a Margalef diem* pitxell *però a la Bisbal diuen* silló. *Que allavons de la guerra sempre s'ha dit que hi va 'nar un soldat a vere si li volien donar aigua. I la sinyora aquella li diu: "Maria! Baixa el* silló*!". I el soldat diu: "No s'amoïni que ja beuré dret."*

Aquest és un dels camps semàntics que pot il·lustrar la diversitat onomasiològica d'alguns mots:

embafat[666]	amb 14 variants: *embafat*: a tots els parlars; *presumit*: Bi, Cp, Co, Fa, Fi, Ll, Mr, Ma, Ms, Pb, Pr, Si, Tf, Ull; *vanitós*: Ca, Cp, Ms, Si, Vb; *vanidós*: Va; *xulo*: Bi, Fi, Gr, Ll, Ma, Mo; *tibat*: Cp, Ml, To; *orgullós*: To, Va; *fanfarron*: Po, To; *tufat*: Fa, Ll; *bufat*: Bi, Ma; *estarrufat*: To; *cregut*: Be; *pretensiós*: Tf; *estirat*: Cp
atiar el foc	amb 5 variants: *escalivar*: Ca, Ll, Ma, Pb, Si, Ull, Va; *atiar*: Bi, Fa, Fi, Gr, Mr, Ml, Pr; *escarbotar*: Mo, Po, To, Vb; *esparpillar*: Be, Cp; *avivar*: Co, Gu, Ms, Tf
escaló	amb 5 variants: *escaló*: Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Pb, Pr, Tf, Va, Vb; *graó*: Si, Ull; *esgraó* (amb pròtesi sil·làbica): Co, Fa, Gr, Ml, Po; *esglaó* (segons Alcover (DCVB) "de *graó* prefixat amb *es-* per influència del sinònim *escaló*"): Be; *esglauó* (de *esglaó* amb una velar antihiàtica): To
gargola[667]	amb 5 variants: *cantereta*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Gr, Ma, Pb, Po, Si, Ull; *cantireta*: Fi, Ll, Ml, Mo, Tf, Vb; *gargola*: Cp, Gu, Mr, Ms, Pr; *cantereta gargolera*: Va; *marraixa*: Co, To (segons Alcover (DCVB) és un arabisme)
estalviar	amb 4 variants: *estuviar*:[668] Be, Cp, Co, Fa, Gu, Mr, Ma, Mo, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *estoviar*: Bi, Fi, Pb; *estalviar*: Ca, Fa, Gr, Ll, Ms, Ml; *ahorrar* (castellanisme): Be, Ca, Cp, Co, Fi, Ll, Ma, Ml, Po, Pr, Tf
escorredora	amb 4 variants: *escorredora*: Be, Bi, Ca, Fa, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Pb, Pr, Tf, Ull; *escorradora* (amb obertura de la vocal palatal pretònica): Fi, Gr, Mo, Po, Si, To, Vb;

[665] Alcover (DCVB, IX: 911) recull la variant *selló* a la Ribagorça, Pallars, Tremp, Balaguer, Urgell, Lleida, Segarra, Garrigues, Conca de Barberà i Camp de Tarrragona. El DECat (VII: 755) assenyala que "es tracta d'un mot peculiar del català occidental, desconegut, en canvi en els altres dominis de la llengua [...] variant *selló* des dels Pirineus al Montsec i Balaguer, *silló* d'allí en avall". La forma *selló* també es recull en algunes localitat de la Conca de Barberà (Plaza 1996: 296 i 311), a Pratdip (Baix Camp) (Recasens 1985: 220) i la Palma (Ribera d'Ebre) (Cubells 2009, I: 391).

[666] A tots els parlars del Priorat s'ha recollit la forma *embafat* per a designar una persona satisfeta de sí mateixa. Tot i així, segons si el registre utilitzat és més o menys formal s'han recollit altres variants per a referir-se al mateix.

[667] Cantereta amb dues anses, coll llarg i prim amb un broc gros al cim i un de petit a la panxa per beure. La variant *gargola* també la trobem a Vandellòs i Mont-roig (Baix Camp) (Recasens 1985: 147 i 201), al Pinell de Brai (Terra Alta) (Navarro 1996, I: 249) i a Benissanet, Darmós, Ginestar, Miravet, Rasquera, la Serra d'Almos i Tivissa (Ribera d'Ebre) (Cubells 2009, I: 391).

[668] Per a més informació sobre el tractament dels diftongs àtons cf. apartat 1.2.12 del capítol de Fonètica.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

escorridora (amb tancament de la vocal palatal pretònica): Co; *escorredor* (amb gènere masculí): Cp, Gu, Va

A tots els pobles s'ha recollit el verb *llimpiar*,[669] alternant amb *netejar* a Bi, Fa, Gr, Gu, Mr, Ma, Ml, Mo, Po, Pr, Si, To, Ull, Va. Del gran recipient de terrissa, de fusta o de metall, de forma troncocònica invertida i amb un forat a la part inferior, que serveix per a col·locar-hi la roba i fer la bugada, a la comarca se'n diu *cossi*. També s'han recollit, però, altres mots que serveixen per designar aquest objecte, encara que sovint es diferencien del cossi per la mida o el material del que estan fets: *panera* a Be, Ca, Cp, Co, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Tf, To, Ull, Va; *paner* a Vb; *cubell* a Bi, Fa, Ml; *covi* a Ull. Quan s'esquinça qualsevol peça de roba, a Be, Ca, Cp, Mr, Pb, Pr, Ull, Vb poden dir *fê's un set* i a Ca, Ull, Vb, *fê's un forat*. Les agulles de cosir es guardaven al *canó de les agulles*, però també es podien guardar a la *capsa de les agulles* (Be, Ca, Fi, Gu, Ll, Pr, Si, o *capseta de les agulles* a Cp, Co, Gr, Mr, Mo, Ull, Vb) o a la *bosseta de les agulles* (Bi, Ca, Cp, Ull). La post llarguera damunt la qual es planxa la roba s'anomena a tots els parlars *post* (o *post de planxar*), a Be, Ca, Cp, Gu, Ma, Ms, Ml, Po, Ull, també s'ha recollit el sintagma *la fusta de planxar*, que segons els informants era una peça de fusta sense potes que es col·locava damunt d'una taula per a poder planxar la roba i que s'utilitzava antigament, abans que aparagués la post de planxar més moderna. D'una persona que té *molts cèntims* també se'n pot dir que té *molts diners* (Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To, Ull, Vb), *molts quartos* (Ca, Co, Fi, Gu, Ma, Ms, Mo, Tf, Va, Vb) o *molts calers* (Bi, Ma, Mo, Pb, Si, Va). A Be, Co, Fa, Gr, Ll, Pb, To també s'ha recollit la forma *calderilla*.

Algunes variants fonètiques recollides han estat *gavinet*, que segons el DCVB (VI: 171), la variant amb metàtesi és general a tot el català occidental i l'Alguer. Per al DECat (IV: 338) "la variant alterada per metàtesi és també molt antiga". En el mot *vànua* (vànova), la bilabial aproximant sonora ha desaparegut, de manera general, perquè és absorbida per la vocal labial en contacte. A Fi, Mr, Ms, Mo, una *vànua* és una manta; a la resta de parlars, en canvi, és un cobrellit fi de ganxet, sovint de cotó i blanc.[670] Encara que a totes les localitats del Priorat s'ha recollit el mot *vànua*, a Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Ml, Mo, Pb, Si, també s'ha recollit el castellanisme *colxa* (*conxa*, amb intercanvi de nasal i líquida, a Cp, Mr, Ma, Ms, Tf, Ull, Vb).[671]

Els mots *canal, canalera* i *canalot* designen tres coses diferents al Priorat. La *canal* és el conducte situat vertical a la paret de la casa que serveix per canalitzar l'aigua de la *canalera* cap al carrer. La *canalera* és el conducte situat horitzontal a la teulada i sovint obert que serveix per canalitzar l'aigua de la teulada cap a la *canal*. El *canalot* és una sortida d'aigua situada a la teulada que serveix per escupir l'aigua de la teulada directament al carrer. Aquestes diferències semàntiques no estan recollides ni al DCVB ni al DIEC2. En alguns pobles de la comarca del Priorat, però, trobem polisèmia en aquests mots, és a dir, que un mateix mot pot tindre diferents significats. A Be, Ca, Fa,

[669] L'última síl·laba del verb *llimpiar*, en alguns pobles s'articula com un hiat [ʎimpiˈa] (pronunciació genuïna), mentre que a la resta ja s'articula com un diftong [ʎimˈpja]. Cubells (2009, I: 397) també recull el verb *llimpiar* a tots els parlars de la Ribera d'Ebre.

[670] Segons el DCVB (X: 665), *vànua* és una variant que es troba al Camp de Tarragona, Cardona, el Vallès, Barcelona, el Penedès, l'Urgell, Gandesa, Falset, Esterri, Pont de Suert, Bonansa i Tortosa. Segons el DECat (IX: 38) "hi ha una trentena d'exemples d'aquesta variant sense *-v-* en tot el segle XV. Força menys sovint, llavors, la forma moderna *vànova*, però ja n'hi ha dues cites".

[671] Aquests canvis consonàntics (*colxa* per *conxa*) també els assenyala Recasens (1991: 262, 312, 336) i especifica que tenen una motivació de tipus perceptual, d'acord amb el fet que aquestes consonants presenten característiques acústiques similars.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Fi, Gr, Ml, Mo, Pb, Pr, Tf, To, Vb, es va recollir el mot *tortuga* (*tortugada* a Porrera)[672] que designa una teula més curta però més corbada i fonda que l'ordinària, i que serveix per recollir l'aigua de la teulada i evitar que caigui al carrer.

Pel que fa al sintagma *la lleixa de la fumera* (recollit a Be, Fa, Gr, Ma, Pb, Ull) s'ha recollit sense preposició (*la lleixa la fumera*) a Fi, Ll, Pr, To, Va, Vb. A Cabacés i Poboleda s'ha recollit el mateix sintagma sense preposició i sense article (*la lleixa fumera*) –a la resta de localitats s'ha recollit *la lleixa*, sense el sintagma preposicional. Aquesta el·lisió de la preposició es pot relacionar amb el sintagma *casa la vila* (comentat en apartats anteriors) i amb els noms i renoms de casa, on també trobem aquest fenomen. En toponímia catalana, l'absència de la preposició *de* com a partícula d'enllaç és una solució habitual (Moreu-Rey 1999: 21).[673]

A Cp, Fa, Mo, Po, Pr, To, Ull, Va, s'ha recollit el mot *flam* amb gènere masculí (*flama* a la resta de pobles) i a Cabacés i el Masroig també s'ha recollit la variant *gala*, que Alcover (DCVB, VI: 24) recull amb el significat de flama a Balaguer, l'Urgell i Menorca. A Ll, Mr, Ms, Po, Tf, també s'ha recollit el mot *gala*, però amb el significat de *foguera de Sant Joan* –que Alcover (DCVB, VI: 24) enregistra a l'Urgell i a la Segarra.

A tots els parlars del Priorat, de la tija principal, gruixuda i lignificada, d'un arbre o d'un arbust se'n diu *tronc*. A Cabacés i a Cornudella també s'ha recollit la forma *tió* i a Ulldemolins, la variant *baga*.[674] Per designar el tronc que es fa cagar per Nadal, la distribució de variants i pobles és diferent: *lo tronc* a Be, Bi, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Tf; *lo tió* a Be, Bi, Ca, Cp, Fi, Ll, Ma, Mo, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *la baga* a Co, Pb, Po, Si.

Del recipient de metall o de terra, dins el qual posen brases per escalfar una habitació se'n diu *braser* a tots els parlars. Quan es va formular aquesta pregunta del qüestionari es van obtindre altres respostes com *escalfallits*[675] a Be, Ml, Tf (també el castellanisme *calentallits* a Capçanes); *ase* a Be, Pr;[676] *maridet* a Ca, Gu, Ll, Ms, Ml, Mo, To, Va;[677] *frare* a Gr, To. Un informant de Torroja explica una anècdota sobre aquesta mena d'escalfallits que anomenen *frare*:

> Fa molts anys a Torroja va vindre un frare i es va quedar a una casa d'uns senyors molt rics. I a la nit, la mestressa li va dir a la minyona: «Ves a passar el *frare* [estri per escalfar] per totes les habitacions». I la minyona tota estranyada va anar cap a l'habitació on dormia el frare [persona], el va fer aixecar i el va anar fent passar per totes les habitacions. La minyona no sabia que era un frare!

[672] A la resta de localitats aquesta entrada ha quedat en blanc, ja sigui perquè els informants no recordaven el nom que se'ls requeria o perquè desconeixien aquest tipus de teula. Navarro (2012: 380) també recull el mot *tortugada* a Cambrils (Baix Camp).

[673] En el material recollit sobre noms de cases de la Vilella Baixa (Llamas 2011) es poden trobar nombrosos exemples del fenomen de la pèrdua de preposició.

[674] Arbós (2000: 172) recull el mot *baga* a Fulleda (Les Garrigues), on designa les "rames baixes d'un arbre, sobretot dels olivers; normalment usat en plural [...] Potser relacionat, com ens apunta Albert Turull, amb obaga (com a conseqüència d'una afèresi), ja que designa la part més obagosa, que rep menys sol, de l'arbre."

[675] El *braser* i l'*escalfallits* són lleugerament diferents. El segon és rodó, petit, amb tapa foradada i mànec, mentre que el primer és més gran i sovint no tenia ni tapa ni mànec.

[676] Alcover (DCVB, II: 60) recull la forma *ase* amb el significat de "atuell compost d'una cassoleta de metall amb fustes aïlladores, que es posa dins el llit per escalfar-lo" a Artesa de Segre, el Penedès, Valls, Reus i Mallorca.

[677] Capseta petita i quadrada de ferro, i antigament de fusta, dins la qual es posaven brases i es col·locava sota els peus per a escalfar-los. Les informants dels pobles on s'ha recollit aquest mot expliquen que l'usaven sobretot quan anaven a costura perquè no se'ls hi refredessin els peus.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

A la comarca del Priorat, però, la manera més usual que tenien d'escalfar el llit era amb una rajola calenta, prèviament escalfada al foc a terra, embolicada amb paper de diari i un drap i posada a dins del llit per escalfar-lo.

De la paleta de metall, normalment foradada o més modernament amb ranures, que s'empra a la cuina per girar i treure de la paella les patates fregides o el peix fregit se'n diu *espàtua* a tot el Priorat, mot que no recull del DCVB, però que Navarro (2012: 373) recull a Cambrils (Baix Camp). A Marçà i la Torre de Fontaubella també es va recollir la variant *gira-peix*.

Al Priorat, el *cutxeron* és una cullera més gran i fonda que les ordinàries de menjar, de forma rodona i mànec vertical, destinada a treure l'aliment o altra substància líquida de l'olla o caldera i posar-lo als plats. El *cullerot* (Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Ull, Va, Vb; *cullera grossa* a Be, Fa, Ms, Pr, Tf, To, Va, Vb) és una cullera més gran que les ordinàries de menjar, de pala còncava i ordinàriament oval, destinada a treure l'aliment o altra substància sòlida de l'olla i posar-lo als plats. A Cambrils –Baix Camp– (Navarro 2012: 369) fan la mateixa distinció que al Priorat entre *cutxeron* i *cullerot.*

El mot *plàtera*, que es recull a tots els parlars de la comarca (per referir-se a un plat de forma ovalada, generalment més gran que un plat ordinari, per servir el menjar a taula) és una forma compartida amb el tortosí, que Alcover (DCVB, VIII: 654) recull a Tortosa, el Priorat, el Camp de Tarragona (Recasens 1985: 212) i el Vendrell. Aquesta variant també és recollida per Cubells (2009, I: 392) en algunes localitat de la Ribera d'Ebre i per Plaza (1996, I: 296) a tota la Conca de Barberà.

A Cp, Co, Ma, Ms, Mo, Tf, s'ha recollit el verb *torcâ's* (*eixugâ's* a la resta de parlars) amb el sentit de netejar-se els llavis i la boca quan els tens bruts després de menjar o beure.[678] Amb el sentit de netejar fregant amb un drap o un paper, sobretot per treure d'una superfície alguna matèria pastosa o enganxosa, també s'ha recollit el verb *torcar (la pols)* a Be, Bi, Cp, Co, Fa, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Si, Tf, To (*treure la pols* a la resta de localitats).[679]

Les deu hores era una menjada que es feia a mig matí, per allà a les 10, sobretot en època de segar blat perquè els pagesos i les pageses matinaven molt i el treball era molt feixuc. Al Priorat, però, s'han recollit altres formes per a designar la menjada o descans que feien les persones que treballaven al camp: *fer (la) beguda* a Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ml, Pb, Pr, To, Va, Vb; *anar a beure* a Cp, Co, Va, Vb; *fer el cigarro* a Gu, Pb; *lo pa i all* a la Vilella Baixa; *fer un mos* al Lloar.

El plat d'arròs, pasta o llegums, cuits en caldo o aigua amb algun condiment té tres noms al Priorat: *escudella* a Bi, Ca, Co, Fa, Gr, Gu, Mr, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Ull, Vb; *escudella barrejada* a Be, Cp, Fi, Tf, To, Va; *olla barrejada* a Ll, Ma, Ms, Ml. Quan d'aquesta mateixa olla barrejada, se'n separa el tall i la verdura i es menja separadament el caldo amb la pasta d'una banda i la verdura i el tall d'una altra, a la comarca s'anomena *escorregut* (a Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb) i *olla escorreguda* (a la resta de parlars).

[678] Amb aquest mateix sentit també es recull el verb *torcar* a Montblanc i Vilanova de Prades (Conca de Barberà) (Plaza 1996: 317), Prades, Alforja, Pratdip, Mont-roig, Vandellòs i l'Hospitalet (Baix Camp) (Recasens 1985: 223) i a la majoria de localitats de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 392).

[679] Navarro (1996, I: 251) i Cubells (2009, I: 394) també recullen el verb *torcar (la pols)* a la Terra Alta i algunes localitats de la Ribera d'Ebre, respectivament.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Del plat d'enciam, tomàquet, ceba i altres verdures crues amanides amb oli, sal, vinagre, etc., se'n diu *amanida.* A Be, Bi, Ca, Fa, Fi, Gr, Ll, Ma, Po, Tf, Ull, Va, Vb s'ha recollit la forma masculina *amanit*, que no apareix al DCVB.[680]

Altres plats típics del Priorat que només s'han recollit en alguns parlars determinats són: *truita amb suc* a Be, Co, Pb, To, Ull; *patates amb pell, patates a la cassola amb castanyes* (a l'hivern)*, patates amb ganyims, faves aufegades* a Poboleda; *patates a la cassola amb bacallà, costella o fesols* a la Morera; *trumfes de bacó (amb pell), sopes escaldades* a Torroja; *arròs amb conill, truita amb carabassó* a la Vilella Alta; *bacallà, cabrit rebossat, pollastre rostit* a Gratallops; *conill rostit, cigrons amb ou dur o badejo* a la Vilella Baixa; *sopes d'all* a Cabacés; *patates amb pell, arròs bullit* al Lloar; *sopa de farina, conill rostit, cassola de tros* al Molar; *arròs de poll (blanc)* al Masroig; *patates a la cassola* als Guiamets; *conill rostit, sopa bruta (caldo i tot lo tall tallat petit i amb pa)* a Capçanes; *cassola de tros (amb bacallà, arròs, bajoques...)* a la Torre de Fontaubella; i molt d'altres menjars que no s'han pogut recollir però que tots comparteixen una màxima; "aprofitar tot lo que es tenia".

L'americanisme *xocolate* presenta variació fonètica, pel que fa a l'articulació de la vocal pretònica inicial: la forma *xecolate,* localitzada als Guiamets (juntament amb *xocolate*), és conseqüència d'una dissimilació de la vocal pretònica inicial i en la forma *xicolate,* localitzada a la Bisbal i a Cornudella (juntament amb *xocolate*) es produeix el tancament de la /e/ en [i] provocat per la prepalatal inicial.[681]

Altres dolços típics del Priorat que només s'han recollit en algunes localitats concretes són: *barretet*[682] a Bi, Ca, Co, Ma, Mo, Si –*capseta* a Cp, Fi, Gu, Mr i *casqueta* a Va–, *cóc ràpid* a Be, Cp, Fa, Gr, Ll, Mr, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Tf, To, Va, Vb; *rosquilles* a Cp, Fa, Gr, Mr, Ma, Ml, To, Va, Vb; *coca* a Be, Ll, Ma, Po, Tf; *braç de gitano* a Cp, Ml, To; *crema catalana* (per Sant Josep) a Pb, Po, Pr; *rostes de Santa Teresa* a Co, Pr; *bunyols de vent* a Pr, Ull; *coraçons* a Fi, Ma; *menjarblanc* (per Setmana Santa) a Poboleda; *coca en farina i sucre* al Masroig; *codonyat* a Porrera; *madalenes, pa de pessic* a la Vilella Baixa; *pastissets* a Bellmunt; *flam, flors de carabassera rabossades* a Pradell; *qüentos* (orelletes planes), *orejones* (orelletes amb forma de flor) a la Figuera.

Les formes *brossa* i *brossaire* són generals a tot el Priorat, encara que el castellanismes *bassura* (a tota la comarca) i *bassurero* (a Be, Bi, Ca, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Ull, Va, Vb) comparteixen ús amb les variants pròpies –compartides amb el tarragoní. Tal com també observen Plaza (1996: 165) a la Conca i Recasens (1985: 262) al Camp:

> [...] el castellanisme *bassura* ha estat afavorit per la introducció d'un altre castellanisme amb el qual apareix en la majoria de contextos «*cubo de la bassura*». [...] La parella *cubo* i *galleta* també són el resultat d'una especialització de significats: el primer significa la «galleta de la brossa» i el segon té un sentit general.

[680] En el DECat (I: 256) s'indica que "avui s'ha estès un *amanit*, que ja em va cridar l'atenció des de la primera tornada a la pàtria 1952-3, amb extensió sobtadament general, tot i que abans només s'havia registrat a la Ribagorça, degués propagar-se des d'alguna comarca, segurament per l'afluència de refugiats occidentals a la fi de la guerra." Cubells (2009, I: 392) recull la variant *amanit* a la Palma (Ribera d'Ebre).

[681] Sobre el gènere d'aquest substantiu, cf. apartat 2.1.1.1.2 del capítol de Morfologia.

[682] Peça de confiteria que consisteix en certa quanitat de pasta de merenga amb bocins d'ametlles torrades posada dins una espècie de capsa de paper que té forma de barret.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

A tots els pobles del Priorat s'ha recollit el mot *drap de cunya*, però també s'ha recollit la variant *capçana* (*capçal* a la Bisbal i Margalef).[683] Quan es preguntava sobre el mot *capçana*, una informant de la Torre de Fontaubella va comentar que als habitants de la localitat veïna de Capçanes se'ls anomenava en to de burla: *A Capçanes, draps dolents.* També s'ha recollit a tota la comarca el mot *drapaire* (persona que comercia amb els draps vells, amb paperassa i amb altres objectes de rebuig) i a tots els pobles s'explica que el drapaire canviava draps vells i recalços (espardenyes velles) per taronges. A Capçanes recorden que per un quilo de draps vells et donaven un quilo de taronges i per un quilo de recalços, mig quilo de taronges.

Per designar una persona "bruta", "deixada", al Priorat s'usen 4 variants: *llord*[684] a Be, Bi, Ca, Fa, Fi, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Tf, Va, Vb; *dixat* a Be, Bi, Gr, Ms, Ml, Po; *xotxo*[685] a Cp, Gr, Gu, Mr, Pr, Tf; *norris*[686] a Co, Si, To, Ull, Vb. La distribució per pobles de totes aquestes variants coincideix majoritàriament amb la informació recollida per Navarro (2000a: 77) encara que difereixen algunes solucions:

	Navarro (2000a)	ALPri
brut	*llord* (Co, Si, To, Ull; m. 46)	*norris* (Co, Si, To, Ull; m. 4/498)
	llord (Gr, Pr; m. 46)	*xotxo* (Gr, Pr; m. 4/498)

Altres variants recollides són el castellanisme *guarro* a Be, Ll; l'expressió *semblar un gitano* a Siurana; *llordego* –[ɛ]– a Porrera i l'expressió *anar fet un pelinxo* (els *pelinxos* eren bocins de roba vella) al Masroig.

Un altre significat que presenta una important variació formal és *renyar*, amb 6 significants: *barallar* a Be, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ml, Mo, Pb, Pr, Si, To, Va, Vb; *abarallar* a Bi, Ma; *reptar* a Cp, Fi, Mr, Ms, Ml, Po, Va; *dir coses* a Cp, Fa, Gu, Ms, Po, Pr, Tf, To, Ull; *runar* a Bi, Ma; *renyar* a tots els parlars. S'ha optat per no cartografiar aquesta última variant, ja que només s'usa en un registre formal. La distribució per pobles de totes aquestes variants coincideix majoritàriament amb la informació recollida per Navarro (2000a: 81) encara que en dos casos difereixen les solucions.

	Navarro (2000a)	ALPri
renyar	*renyar* (Si; m. 53)	*barallar* (Si; m. 4/505)
	dir coses (Po; m. 53)	*reptar* (Po; m. 4/505)

En un del seus molts articles, Veny (2001: 20-21) afirma el següent:

> A voltes els elements de la naturalesa arriben manipulats o transformats per la mà de l'home de manera que es fa difícil –o no es veu– la relació amb la cosa, amb l'ésser originari. [...] Temps enrere, dels nostres pares, avis o besavis –depèn de l'edat del lector–, per a rentar la roba es *feia bugada*: la introduïen dins el cossi, on havien depositat els cendrers o saquets plens de cendra; amb un buidador anaven traient aigua calenta de la caldera i tirant-la dins el cossi, on,

[683] També s'han recollit les formes *eixugamans* a Ca, Mo, Pb, Tf, Va i *drap de clau* a Gr, Ml, Pb. Navarro (2012: 368) recull el mot *capçana* a Cambrils (Baix Camp).
[684] El mot *llord* també el trobem a la Conca de Barberà (Plaza 1996: 277), al Camp de Tarrragona (Recasens 1985: 206) i a la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 395).
[685] També trobem la variant *xotxo* al Camp de Tarragona (Recasens 1985: 243) i a la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 395).
[686] La forma *norris* també es troba a la Conca (Plaza 1996: 282), al Camp de Tarragona (Recasens 1985: 237) i a la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 395).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

> impregnant la cendra, esdevenia *lleixiu*, que netejava la roba; del cossi sortia a través d'un conducte cap a la caldera, i així es repetia l'operació de transvasament. Un bon dia, però, el progrés tecnològic va possibilitar la fabricació industrial del *lleixiu*, de manera que es podia anar a comprar a la botiga. I en un domini lingüístic com el català, sotmès a altres llengües hegemòniques, el producte preparat químicament va arribar amb la llengua oficial respectiva: *lejia* (pronunciat sovint *lequia*) a l'àrea políticament espanyola...

Tots els informants del Priorat recorden encara com es rentava la roba quan eren petits: posaven la roba que havien de rentar en un cossi gran amb aigua calenta i cendra de clafolls d'ametlla i la deixaven estovar per fer la roba blanca. Del líquid que s'aconseguia fent aquesta operació en deien *lleixiu* i de l'operació *fer bugada/passar bugada.* Un cop neta la roba, del líquid sobrant en feien sabó moll. A Capçanes i a la Vilella Alta, encara recorden que del bri de drap que posaven damunt de la roba amb la cendra en deien *lo cendrer.* En canvi, quan se'ls ha preguntat pel producte químic que compren envasat a la botiga el mot que utiltizen és el castellanisme *lejía,* pels motius que més amunt ha exposat Joan Veny. Navarro (1996, I: 252) recull aquesta mateixa distinció a la Terra Alta.

Algunes interferències lèxiques de l'espanyol que afecten de manera general a tota la comarca són *cutxeron* (cullerot), *bassura* (brossa), *bassurero* (escombriaire), *trago,*[687] *misto, caldo* (brou)[688] i *respaldo* (de la cadira). Malgrat que s'anomena *lleixiu* l'aigua que tenia en dissolució sals alcalines –que s'obtenia tractant amb aigua bullent la cendra del carbó vegetal o de clafolls d'ametlles–, el líquid alcalí oxidant emprat actualment per fer la bugada ja rep el nom foraster *lejía*.

Altres castellanismes només s'han recollit en alguns parlars determinats: *quarto* (habitació) a Ca, Co, Fi, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *fatxada* (façana)[689] a Ca, Cp, Co, Fi, Gu, Mr, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Si, To, Vb; *bande[χ]a* (plàtera) a Be, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Pr, Si, Tf, Ull, Va, Vb; *va[χ]illa* (vaixella) a Ca, Cp, Fi, Mr, Ma, Ms, Mo, Po, Vb; *casso* (cassó) a Be, Bi, Ca, Fa, Gu, Ms, Ml, Mo, Pb, Ull, Va; *xispa* (guspira) a Be, Co, Gu, Mr, Ma, Tf; *gordo* (gras) a Ca, Co, Fa, Gu, Ll, Po, To, Vb; *marrano* (xotxo) a Fa, Gu, Ll, Mr, To; *derrotxador* (malgastador) a Be, Ca, Fa, Ma, Ms, Ml, Po, To; *despilfarrador* (malgastador) a Bellmunt; *avaro* a Ca, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Pr, Si, Vb; *tacanyo* a Be, Bi, Co, Fa, Pb, Po; *ràcano* a Fa, Fi, Ma, Po; *cepillo* (raspall) a Be, Fi, Ll, Ma; *grifo* (aixeta) a Ms, Tf; *bolillo* (boixet) a Cp, Ma; *tabic* (envà) a Margalef; *taburet* (tamboret) a la Bisbal; *cacerola* (cassola) a Cabacés; *vela* (espelma) al Masroig; *ganxillo* (ganxet) a Poboleda.

Algunes de les solucions recollides en aquesta tesi, no coincideixen amb la informació recollida per a la confecció de l'ALDC:

	ALDC	ALPri
gatonera	*botera* (Ma; m. 235)	*gatonera* (Ma; m. 4/432)
les golfes	*esgorfa* (Ma; m. 253)	*engorfa* (Ma; m. 1/118)
	esgolfa (Mr; m. 253)	*esgorfa* (Mr; m. 1/118)
els graons	*esgraó* (Tf; m. 255)	*escaló* (Tf; m. 4/438)
bressolar	*abressar* (Tf; m. 266)	*bressar* (Tf; m. 4/487)

[687] Tot i que el DCVB (X: 423) considerava el mot *trago* com un "castellanisme inadmissible en bon català", l'IEC l'ha acabat incorporant en el seu diccionari normatiu.
[688] L'Institut d'Estudis Catalans ha incorporat en el seu diccionari normatiu els castellanismes *misto* i *caldo*.
[689] L'Institut d'Estudis Catalans ha incorporat en el seu diccionari normatiu el castellanisme *fatxada*.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

	arronsar (Mr; m. 266)	*abressar* (Mr; m. 4/487)
ventar el foc	*ventar* (Tf; m. 291)	*bufar* (Tf; m. 4/443)
el piló	*piló* (Mr; m. 309)	*tallador* (Mr; m. 4/446)
la flama	*flam* (Mr; m. 310)	*flama* (Mr; m. 4/447)
la galleda	*ferrada* (Mr. m. 349)	*galleta* (Mr; m. 4/431)
eixugar-se la boca	*torcâ's* (Mr. m. 376)	*eixugâ's* (Mr; m. 4/462)

4.1.12 El vestit

calçons:[690] *calçons*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Mr, Ms, Si, Tf, Ull, Va, Vb; *calces*: Cp, Co, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, To (mapa 4/506)

mantó: *manton*: Be, Ca, Co, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *mocador*: Bi, Cp, Fa, Fi (mapa 4/507)

cotilla: *cotilla*: Be, Bi, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *cosset*:[691] Ca, Co, Ml, Pr, Tf, Va (mapa 4/508)

armilla: *armilla*: a tots els pobles; *gipó*: Cp, Ms, Po (mapa 4/509)

espardenyes: *espardenyes*: Fa, Gu, Ll, Ma, Ml, Po, Si, To; *espardenyes de tombs*: Ca, Co, Fi, Mo, Pb, Pr, Va; *espardenyes de pagès*: Be, Gr, Mr, Ms, Tf; *espardenyes en tombs*: Bi, Vb; *espardenyes envetades*: Ull; *espardenyes passades*: Cp (mapa 4/510)

vestit-jaqueta: *vestit-jaqueta*: Be, Ca, Cp, Co, Gr, Gu, Ll, Mr, Mo, Pb, Pr, Si, To, Ull; *tra[χ]e-jaqueta*: Bi, Fa, Fi, Ma, Ms, Ml, Po, Tf, Va, Vb (mapa 4/511)

jersei: *jersei*: Ml, Pb, Tf, To; *jersè*: Co, Gu, Ma, Mo, Po, Pr, Si, Ull, Vb; *jersé*: Be, Bi, Cp, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ms, Va (mapa 4/512)

estrenyecaps: *estrenyecaps*: Fi, Gu, Mr, Ma, Ms, Mo, Tf, To, Va, Vb; *gorro de dormir*: Be, Bi, Gr, Ll, Pb, Pr; *gorra de dormir*: Ca, Ml, Ull; *còfia*: Fa, Si; *red*: Co, Po; *dormidor*: Cp (mapa 4/513)

braçalet: *polsera*: Be, Co, Fa, Gr, Gu, Ma, Ml, Mo, Si, Tf, To, Va; *braçalet*: Bi, Ca, Cp, Fi, Ll, Mr, Ms, Pb, Po, Pr, To,[692] Ull, Vb (mapa 4/514)

arracada: *arracada*: Co, Pb, Pr, Ull –*arr[e]cada*: Be, Bi, Ca, Cp, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ml, Mo, Po, To, Va, Vb; *racada*: Fa, Pr, Si, To –*r[e]cada*: Gu, Mr, Ma, Ms, Mo, Tf (mapa 4/515)

---

[690] Peça de vestit femenina que cobria separadament les cames, adaptant-se al seu contorn i en la part superior se subjectava a l'entorn de la cintura. Algunes informants expliquen que, sovint, en aquesta peça de roba s'hi feia un tall a l'alçada de l'entrecuix perquè les dones poguessin orinar sense necessitat d'haver-se de treure els *calçons.*

[691] Alcover (DCVB, III: 637) recull el terme *cosset* amb el significat de *cotilla* al Camp de Tarragona i al Maestrat.

[692] A Torroja, per a designar l'objecte d'ornament en forma d'anell que es porta a l'extrem inferior de l'avantbraç envoltant-lo, s'utilitzen dues variants; *braçalet* i *polsera*. L'informant, però, explica que la primera forma és la més antiga i que la segona, que és un castellanisme, és la forma més moderna i la que s'utilitza més actualment.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

estripat:	*estripat*: Cp, Co, Gu, Ma, Ms, Ml, Pb, Pr, Si, Tf, To, Ull; *esqueixat*: Bi, Gr, Ll, Mo, Po, Va; *esguinzat*: Be, Ca, Fa, Fi, Mr, Vb (mapa 4/516)
llacet:	*pa[χ]arita*: Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Po, Pr, Tf, To, Ull, Va, Vb; *llacet*: Be, Bi, Co, Ll, Mr, Pb, Si (mapa 4/517)
cinturó:	*cinturon*: Be, Bi, Co, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, To, Ull, Va, Vb; *centuron*: Ca, Cp, Fi, Ma, Po, Tf; *cintiron*: Si; *centiron*: Pr (mapa 4/518)
corretja:	*corretja*: Bi, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Po, Pr, Si, Tf; *correig*: Be, Ca, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, To, Ull, Va, Vb (mapa 4/519)
bolquers:	*panyals*: Be, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Ma, Ml, Pb, Pr, Si, Tf, To, Vb; *bolquers*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull, Va; *paquet*: Ca, Co, Gr, Ll, Ms, Ml, Ull; *llançolets*: Tf, Vb; *bolquims*: Bi, Cp (mapa 4/520)
nuet:	*nuet*: a tots els parlars; *nuset*: Cp, Co, Ms, Ml, Pb, Po, Si, Va, Vb; *nu*: Be, Bi, Fa, Fi, Gu, Ma, Ml, Mo, Pb, Si, To, Ull, Vb (mapa 4/521)
bonic:	*bonic*: Ca, Cp, Fi, Gr, Ll, Ma, Ms, Mo, Po, To, Va, Vb – *b[u]nic*: Bi, Ms, Ml, Pb, Pr, Ull; *maco*: Be, Co, Fa, Gu, Pb, Si, Tf, To (mapa 4/522)
bamba:	*bambes*: a tot arreu; *quets*: Pr, Ull (mapa 4/523)
alvarca:	*auvarca*: Be, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *alvarca*: Co, Mo, Si; *alavarca*: Bi, Ca, Ma, Ull (mapa 1/106)
mocador de cap:	*mocador*: Be, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Po, Ull, Vb; *mocador de cap*: Bi, Co, Mo, Pb, Pr, Si, Tf, To, Va (mapa 4/524)
barret:	*barret*: a tots els pobles; *sombrero*: Be, Bi, Cp, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Tf, Ull (mapa 4/525)
visera:	*visera*: Be, Fa, Gr, Mr, Po, Si, Tf, To, Ull; *pala*: Bi, Cp, Co, Fi, Gu, Ma, Ml; *paleta*: Ca, Ll, Ms, Mo, Pb, Pr, Va, Vb (mapa 4/526)
gorra de cop:	*gorra de cop*: Be, Fa, Gr, Gu, Ll, Ml, Mo, Pb, Po, Si, To, Va; *barret de cop*: Fi, Ms, Tf; *gorra de caure*: Co, Ull; *barret de caure*: Cp, Vb; *gorro de caure*: Ca; *xitxonera*: Bi, Ma, Pr; *gorro de cop*: Mr (mapa 4/527)
roig:	*vermell*: a tots els parlars; *roig*: Be, Bi, Ca, Cp, Fi, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Pb, Pr, Tf, To, Vb (mapa 4/528)

Llista de noms comuns

brusa	*guant*	*descalç*
faldetes[693]	*bavero, sopero, pitet*	*pantalons*

[693] El mot *faldetes* s'ha recollit a tots els pobles de la comarca per a designar les faldilles que portaven abans les dones. Aquesta forma, però, va ser considerada pels informats un mot d'*abans*, i avui ja només s'usa la variant moderna *faldilla/fandilla*. Com comenta Navarro (1996, I: 259) "la moda no només desplaça peces de vestir sinó també les paraules que les designaven". Recasens (1985: 263) també recull

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

manteleta
davantal
camisa
faixa
sostens
calces[695]
lligacama
jaqueta
mitges
biso
pijama[699]
camisa de dormir
bata
butxaca
calça curta
tirants[694]
collaret
presumida
samarreta
calçotets
gavardina
pantalons curts[696]
camisa
màniga
traje[700]
corbata
camal
catiusques[701]
mitjó
sabata
cordó
lligar (els cordons)
nus
bota
sandàlies
recalços
esclops[697]
boina/bonya[698]
gorra
botana
botâ's foc

Mostra de solucions compartides amb variació fonètica

enagües/enaues[702]
faldilla/fandilla[704]
americana/mericana[703]
suéter/suèter

Anàlisi i comentari d'alguns mots

Amb relació al camp semàntic del vestit, el terme *catiusques* –utilitzat en tots els parlars per denominar les botes d'aigua– Navarro (2012: 386) apunta que té el seu origen en l'antropònim rus Katiuska.[705]

Segons el DCVB (IX: 212), el substantiu plural *recalços,* usat per designar les espardenyes velles en tots els parlars, és compartit amb el tarragoní i el tortosí.

La paraula *qued* –recollida a Pr i Ull– procedeix, a partir d'una metonímia, de l'extensió semàntica de la marca d'unes sabates esportives, la qual ha acabat designant el terme general.

---

el terme *faldetes* a algunes localitats occidentals del Baix Camp que "recorden la variant *faldetes* com a antiga o molt antiga".

[694] A tots els pobles també es coneix i s'utilitza –amb algunes especificitats que comento a l'anàlisi d'aquest camp lèxic– el mot *elàstics.*

[695] Peça de roba interior femenina que es porta sota de l'altra roba.

[696] A Cornudella, el Lloar i Ulldemolins, dels *pantalons curts* moderns també en poden dir *calça curta*.

[697] A Ca, Fi, Ll, Ma, Si la variant *esclop* comparteix ús amb la forma *soc*.

[698] Vegeu l'apartat 1.3.5.1 de Fonètica.

[699] La prepalatal fricativa sonora [ʒ] de *pijama* s'articula a tots els pobles com a uvular fricativa sorda –*pi[χ]ama*– per interferència de l'espanyol, encara que en moltes localitats també s'ha recollit l'articulació pròpia del català –*pi[ʒ]ama*.

[700] La uvular fricativa sorda [χ] s'ha incorporat als hàbits articulatoris generals a través del lèxic provinent de l'espanyol, en el mot *traje*, a tots els pobles, s'articula la uvular fricativa sorda –*tra[χ]e.*

[701] A tots els pobles també es coneix i s'utilitza el mot *botes d'aigua*.

[702] Per a més informació sobre la pèrdua de la velar en posició intervocàlica cf. apartat 1.3.6.2 del capítol de Fonètica.

[703] Per a més informació sobre el fenomen de l'afèresi cf. apartat 1.4.4 del capítol de Fonètica.

[704] Per a més informació sobre la confusió entre líquides i nasals alveolars cf. apartat 1.4.6.1 del capítol de Fonètica.

[705] Aquest era, si atenem l'argument de Navarro, el nom de la protagonista d'una sarsuela del compositor basc Pablo Solozábal, estrenada als anys trenta del segle XX, titulada *Katiuska la mujer rusa.* El calçat de la protagonista devia recordar les botes d'aigua i d'aquí, a partir d'una sinècdoque, es va popularitzar aquest nou significat.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Segurament, en èpoques no gaire reculades, el mot *bolquims* devia ocupar una extensió bastant més gran al Priorat. Encara avui, tots els pobles coneixen aquest terme, malgrat que no l'utilitzin (excepte a la Bisbal i Capçanes, on el seu ús encara és vigent). Actualment, formes modernes com *bolquers* o el castellanisme *panyals* són les més utilitzades arreu de la comarca.[706]

Arreu de la comarca, el terme *nuet* designa algú que va despullat; també es va recollir *nuset* a Cp, Co, Ms, Ml, Pb, Po, Si, Va, Vb i *nu* a Be, Bi, Fa, Fi, Gu, Ma, Ml, Mo, Pb, Si, To, Ull, Vb. *Nuset* seria la forma primera, amb conservació de l'alveolar fricativa sonora intervocàlica. A *nuet*, en canvi, s'ha produït la pèrdua de l'alveolar com *enci(s)am* o *ve(s)í*. A tots els parlars també s'ha recollit la variant *despullat*, però s'ha optat per no cartografiar-la, ja que només s'usa en un registre formal.

Els mots *botana* (forat que es fa a la roba en caure-li una espurna de foc) i *botâ's foc* (calar foc a un objecte) són d'ús general a la comarca. Segons el DCVB (II: 616) són formes compartides amb el tortosí.[707]

La profusió onomasiològica ens ofereix formes del tipus:

gorra de cop[708]	amb 7 variants: *gorra de cop*, *barret de cop*, *gorra de caure*, *barret de caure*, *gorro de caure*, *xitxonera*, *gorro de cop*
espardenyes[709]	amb 6 variants: *espardenyes*, *espardenyes de tombs*, *espardenyes de pagès*, *espardenyes en tombs*, *espardenyes envetades*, *espardenyes passades*
estrenyecaps[710]	amb 5 variants: *estrenyecaps*, *gorro de dormir*, *gorra de dormir*, *còfia*, *dormidor*

D'altres termes presenten diferents variants fonètiques:

arracades	amb 4 variants: *arr[a]cades*, *arr[e]cades* –amb tancament de la vocal pretònica, *r[a]cades* –amb afèresi de la vocal inicial, *arr[ə]cades* –amb neutralització de la vocal pretònica a Pr
cinturó	amb 4 variants: *cinturon*, *centuron* –amb obertura de la vocal pretònica inicial, *cintiron* –amb assimilació de la vocal pretònica medial, *centiron* –amb assimilació de la vocal pretònica medial i posterior obertura de la vocal pretònica inical

El mot *jersei* –enregistrat a Ml, Pb, Tf, To–, pres de l'anglès *jersey* (DCVB, VI: 747), pot perdre la semivocal palatal tancada [j]. En els pobles on s'articula sense la

[706] Navarro (1996, I: 257) recull *bolquims* a la Terra Alta i Cubells (2009, I: 404) a Miravet, Móra la Nova, la Serra d'Almos i Tivissa (Ribera d'Ebre).
[707] També trobem el mot *botana* a la Terra Alta (Navarro 1996, I: 257), a la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 405), a Riudecols, Colldejou, Mont-roig, Pratdip i Vandellòs (Baix Camp) (Recasens 1985: 185). A la resta de pobles del Camp de Tarragona (Recasens 1985: 185) i a la Conca de Barberà (Plaza 1996: 265) es recull la variant *fuada*.
[708] Gorra que cobria tot el cap feta de palla o de vímets, amb un sortint de secció semicircular tot al voltant, que portaven les criatures petites per evitar de fer-se mal al cap si queien o topaven.
[709] Aquest mot designa una peça de calçat que té la sola de cànem o d'espart i que es subjecta al turmell amb vetes o cordons.
[710] Gorreta de roba blanca que es subjecta amb unes vetes del clatell al front, i que es portava per a dormir.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

semivocal palatal, la vocal tònica pot articular-se palatal semitancada –*jersé* a Be, Bi, Cp, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ms, Va– o palatal semioberta –*jersè* a Co, Gu, Ma, Mo, Po, Pr, Si, Ull, Vb.

Per a designar el jersei gruixut de llana, al Priorat s'usen tres variants: *suèter* (articulat amb una palatal semioberta) a Cornudella i Siurana; *suétert* (articulat amb una palatal semitancada i amb l'afegiment d'una dental oclusiva sorda [t] final) a Capçanes; *suéter* (articulat amb una palatal semitancada) a la resta de parlars de la comarca.

Com a especificitats lèxiques, no recollides pels grans treballs lexicogràfics catalans, destaquen la forma *còfia*, a Falset i a Siurana, per fer referència a l'*estrenyecaps* (no apareix aquesta accepció del terme)[711] i la variant *paquet* (bolquer; a Ca, Co, Gr, Ll, Ms, Ml, Ull).[712]

Pel que fa al mot *cinturó*, a tots els pobles del Priorat, comparteix ús amb el terme *corretja/correig*. Les dues paraules designen una banda de cuir, de roba o d'altra matèria flexible, destinada a estrènyer la cintura, per tant, són sinònims. Ara bé, els parlants tenen la percepció que *cinturó* és la forma més moderna i la que s'utilitza actualment, mentre que *corretja/correig* és una variant antiga que abans s'utilitzava molt més.

El calçat rústic de cuir que se subjecta al peu amb corretges té tres variants al Priorat; *alvarca* –a Co, Mo, Si– *auvarca*, amb vocalització de /l/ en síl·laba travada –a Be, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms[713], Ml, Pb, Po, Pr, Tf, To, Va, Vb– i *alavarca*, amb pròtesi sil·làbica –a Bi, Ca, Ma, Ull. Segons el DCVB (II: 166), l'origen del mot *avarca* és incert, "probablement d'una forma pre-romana **abarka*, que es troba representada en el basc, en les tres llengües hispàniques i en el sud de França. La relació d'*avarca* amb *barca*, nom d'embarcació, és improbable per raons fonètiques (la -v- d'*avarca*) i semàntiques (la forma d'aquest calçat)". Així doncs, per a poder justificar la síl·laba inicial /al/ (després /aw/ i /o/) s'ha de recórrer a un ètim hipotètic *AL BARKA, que semblaria presentar l'aglutinació de l'article àrab damunt el mot llatí, de la mateixa manera com passa amb el mot *aumetlla* < *AL MIDDULA (Navarro 2012: 51).

A tot el Priorat, el mot *tirants* –que designa una tira de teixit elàstic, parella d'una altra d'igual que, fixada als pantalons amb botons o pinces, es passa per damunt les espatlles i serveix per a sostenir-los– comparteix ús amb la forma *elàstics*. Aquesta variant és un adjectiu substantivat (*tirants elàstics* > *elàstics*) que fa referència a l'elasticitat d'aquesta peça de roba. En alguns pobles (Be, Bi, Ca, Fa, Ll, Ma, Pr, To, Ull) els *elàstics* es consideren una peça de roba exclusivament dels homes, mentre que la forma *tirants* l'utilitzen com a genèric.

Només a les localitats més occidentals de la comarca encara s'usa el mot *roig* (Bi, Ca, Fi, Ma, Ms, Ml) sempre compartint ús amb la forma *vermell* (recollida a tots els parlars). A Be, Cp, Gu, Ll, Mr, Pb, Pr, Tf, To, Vb, les generacions més grans recorden que abans s'usava el terme *roig*, però avui la variant oriental *vermell* ja l'ha desplaçat. Els informants de Co, Fa, Gr, Mo, Po, Si, Ull, Va, asseguren no haver usat mai el mot *roig*. L'extensió de *roig*, doncs, s'ha anat reduint com a conseqüència de la introducció de la variant oriental *vermell*. Una informant de la Figuera explica una anècdota de quan al poble encara es desconeixia la forma *vermell*:[714]

---

[711] Cubells (2009, I: 406) recull aquesta accepció del terme a Faió i Flix (Ribera d'Ebre).
[712] Cubells (2009, I: 404) recull el mot *paquet* en algunes localitats de la Ribera d'Ebre.
[713] Al Masroig de les *avarques* també se'n diuen *ensopegadors*, ja que era un calçat força incòmode amb el qual era fàcil d'ensopegar.
[714] Navarro (1996, I: 258) recull *roig* a tots els pobles de la Terra Alta. Plaza (1996: 307) també recull *roig* a tota la Conca de Barberà, encara que comenta que és un "mot en regressió que només apareix en uns determinats contextos". Recasens (1985: 218) recull *roig* a Vandellòs i Mont-roig (Baix Camp) i *vermell* a la resta del Camp de Tarragona.

> *Quant ere petita, un metge de Barcelona em va dir: "Vés dalt a buscar un llibre que té les tapes vermelles." I jo vaig dalt i busco però no trobo res. Baixo i li dic: "No ho hai trobat." I el metge em diu: "Com pot ser que no ho trobis?" I un del poble que estava allí em diu: "De tapes roges". "Ara l'entenc!" dic jo.*

Les interferències procedents de la llengua espanyola que afecten aquest camp semàntic són *manton –mocador* a Bi, Cp, Fa, Fi–, *sombrero* –localitzat a dotze localitats–, *pajarita –llacet* a Be, Bi, Co, Ll, Mr, Pb, Si–, *bragues –calces* a Ca, Co, Fa, Mr, Ms, Mo, Po– i *pijama, sostens, traje, viso, bavero* i *sopero* –a totes les localitats. En el cas de *pijama, traje* i *pajarita* l'articulació de la consonant uvular fricativa sorda, aliena al sistema fonètic català, delata la procedència forana d'aquests mots.

Algunes solucions recollides en aquesta investigació difereixen de les recollides per a la confecció de l'ALDC en el camp semàntic del vestit:

	ALDC	ALPri
cotilla	*cosset* (Mr; m. 185)	*cotilla* (Mr; m. 4/508)
gorra de cop	*barret de parar els cops* (Ma; m. 199) *barret de cop, gorra de cop* (Mr)	*xitxonera* (Ma; m. 4/527) *gorro de cop* (Mr; m. 4/527)
estrenyecaps	*dormidor* (Ma, Tf, Mr; m. 200)	*estrenyecaps* (Ma, Tf, Mr; m. 4/513)
bolquers	*bolquims* (Mr; m. 483)	*bolquers, panyal* (Mr; m. 4/520)

4.1.13 La família: cicle de la vida

nuvi:	*nóvio*: Be, Ll, Ma, Ms, Ml, Si, Vb; *novi*: Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Mr, Mo, Pr, Tf, Ull, Va; *nuvi*: Fa, Pb, Po, To (mapa 4/529)
núvia:	*nóvia*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pr, Si, Tf, Ull, Va, Vb; *núvia*: Fa, Pb, Po, To (mapa 4/530)
nuvis:	*nuvis*: Fa, Pb, Po, Si, To; *novis*: Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Mr, Ml, Mo, Pr, Tf, Ull, Va; *nóvios*: Be, Ll, Ma, Ms, Vb (mapa 4/531)
demanar la mà:	*demanar la mà*: Be, Fa, Fi, Ll, Mr, Ma, Ml, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull, Vb; *fê-la demanar*: Bi, Ca, Cp, Co, Gr, Gu, Ms, Mo, Pr, Tf, Ull, Va (mapa 4/532)
estimar-se:	*estimâ's*: a tots els parlars; *vulguê's*: Be, Bi, Fi (mapa 4/533)
fadrí vell:	*fadrí/solter*: Be, Ca, Cp, Fa, Mr, Ma, Ml, Mo, Pr, Si, Tf, To, Ull; *solteron*: Bi, Fi, Gr, Gu, Ll, Pb, Po, Va; *fadrí vell*: Co, Ms, Tf, Vb; *conco*: Cp, Pr, Si (mapa 4/534)
fadrina vella:[715]	*fadrina/soltera*: Be, Ca, Fa, Fi, Gu, Mr, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Ull; *solterona*: Bi, Co, Gr, Ll, Si, To, Va; *fadrina vella*: Cp, Ms, Tf, Vb (mapa 4/535)
trencar les relacions:	*renyir*: Ca, Fi, Gr, Ll, Ma, Mo, Pb, Pr, Tf, Va, Vb; *trencar*: Be, Bi, Cp, Co, Fa, Gu, Ms, Ml, Po, To, Ull; *dixar córrer*: Mr, Si (mapa 4/536)

[715] A Cp, Fi, Tf, per a designar una *fadrina vella* també utilitzen l'expressió *ha quedat per a vestir sants*.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

regal:	*regal*: Be, Bi, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Pb, Po, Si, Tf, To, Ull; *regalo*: a tots els pobles (mapa 4/537)
banyut:	*banyut*: Be, Cp, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Si, To, Va, Vb; *cornut*: Bi, Ca, Co, Fi, Mo, Tf, Ull (mapa 4/538)[716]
estar ajuntats:	*estar ajuntats*: Be, Bi, Ca, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Po, Pr, To, Ull, Va; *estar amistançats*: Cp, Fa, Ml, Pb, Si, Tf, To, Vb (mapa 4/539)
l'amistançada:	*la querida*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb; *l'amistançada*: Cp, Tf (mapa 4/540)
estar embarassada:	*embrassada*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Mo, Pb, Pr, Si, Tf, Ull, Va; *embarassada*: Ms, Ml, Po, To, Vb; *en estat*:[717] Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va; *prenyada*: Bi, Fa, Ll, Mr, Ms, Po, Pr, To, Vb; *en cinta*: Cp, Ll (mapa 4/541)
tindre un desig:	*tindre un desig*: Be, Bi, Fa, Gr, Gu, Mr, Ms, Ml, Mo, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *tindre desitjos*: Ca, Cp, Co, Fi, Ll, Ma, Pb (mapa 4/542)
parir:	*parir*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ml, Pb, Po, Pr, Tf, To, Ull, Va, Vb; *desocupar*: Cp, Fa, Ms, Si; *anar de part*: Pb, Ull, Va; *donar a llum*: Mo, Si (mapa 4/543)
llevadora:	*llevadora*: Be, Bi, Co, Gu, Ll, Mr, Mo, Pb, Si, Vb; *comadrona*: Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Ma, Ms, Ml, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va (mapa 4/544)
bord:	*bord*: a tots els parlars; *bastard*: Ca, Gr, Pb, Si, Tf, Ull, Vb (mapa 4/545)
biberó:	*biberon*: Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Tf, Va, Vb; *biberó*: Be, Co, Pr, Si, To, Ull (mapa 4/546)
xupete:	*xupete*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *xupon*: Co, Mo, Pr; *xupa*: Bi, Gu, Mr, Pb, Si (mapa 4/547)
xicot:	*xicot*: Cp, Gu, Ms, Pb, Vb; *jove*: a tots els pobles (mapa 4/548)
padrastre:	*padastre*: Be, Cp, Gu, Ll, Mr, Ms, Pb, Si, Ull; *padrastre*: Bi, Co, Fa, Gr, Ml, Po, Pr, Tf, To; *pairastre*: Ca, Fi, Ma, Mo, Va, Vb (mapa 4/549)
madrastra:	*madastra*: Be, Cp, Gu, Ll, Mr, Ms, Pb, Si, Ull; *madrastra*: Bi, Co, Fa, Gr, Ml, Po, Pr, Tf, To; *mairastra*: Ca, Fi, Ma, Mo, Va, Vb (mapa 4/549)
cosí prim:	*fill de cosí*: Bi, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ma, Ms, Pb, Po, Si, To, Ull, Va, Vb; *cosí prim*: Be, Ca, Cp, Ll, Mr, Ml, Mo, Pr, Tf (mapa 4/550)
nínxol:	*nínxol*: Cp, Co, Ll, Ml, Si, Tf, To, Ull; *línxol*: Ca, Fa, Fi, Va, Vb; *línjol*: Be, Bi, Ms; *arínxol*: Gu, Ma; *arínjol*: Mr, Pb; *ninxo*: Gr; *nínjol*: Mo, Pr; *ínjol*: Po (mapa 4/551)

[716] A Fa, Gu, Ll, Mr, Pr, To, també s'ha recollit el sintagma *portar banyes*.

[717] L'expressió *estar en estat* pot anar acompanyada del sintagma preposicional *de gràcia* (a Ms) o *de bona esperança* (a Pb, Si i Va).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

enterramorts: *sepulturer*: Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Mo, Pb, Si, Tf, Va, Vb;[718] *enterrador*: Bi, Cp, Fi, Gu, Ll, Ms, Ml, Si; *enterramorts*: Be, Ca, Po, Pr, To, Ull (mapa 4/552)

Llista de noms comuns

casament/boda[719]
convit
lo meu home[721]
la meva dona[722]
aliança[723]
declarâ's
desmamar
dida, dido
hereu[726]
bateig
batejar
com te dius?
padrí, padrina (de bateig)
bessó
xiquet, xiqueta[730]
xic, xica[732]
fillastre
amonestacions
promès, promesa
donar carabasses
fadrí, fadrina/solter, soltera
casamentera[724]
mare
fill
viudo, viuda
festejar
germanastre
sogre, sogra
consogre
gendre
la jove
nebot, neboda
dot (masc.)[720]
estar separats
fer esquellots
avort
setmesí
donar mamar[725]
nét, néta
padrí, padrina
vell, vella
vetllar un mort[727]
enterro[728]
difunt
cadàver
la caixa (de morts)[729]
mortalla[731]
extremunció[733]

[718] L'informant de la Vilella Baixa recorda que antigament, a la persona que donava sepultura als morts se l'anomenava *fosser*.
[719] Per designar l'acció de casar-se a tots els pobles del Priorat s'usa de forma indistinta les formes *casament* i *boda*.
[720] En els parlars del Camp de Tarragona i en els de la Ribera d'Ebre s'enregistra com a variant única la masculina, *lo dot* (Recasens 1985: 150; Cubells 2009, I: 107).
[721] En alguns pobles també s'ha enregistrat la forma *el meu marit*, però els informants, de manera col·loquial, utilitzen sempre *el meu home.*
[722] Per a més informació sobre els possessius *meva/meua* cf. capítol 2.1.5.1 de Morfologia.
[723] A Ll, Ms, Mo, Tf estableixen una diferència entre *l'anell de prometatge* (Ll, Mo, Tf) o *anell de compromís* (Ms), que és el que es regala quan la parella que s'ha de casar ja està promesa, i *l'aliança*, que són els anells que es posen els nuvis el dia del casament.
[724] A la Torre de Fontaubella, la informant ens explica que d'una *casamentera* també en podien dir una *mandanguera*. Ella mateixa, distingeix entre *mandonguera* (dona que fa el *mandongo*) i *mandanguera* (dona que arregla i prepara un casament).
[725] A Ca, Fa, Gr, Ll, Mr, Ma, Ml, Po, Pr, Si, Ull, també s'ha recollit *donar el pit* i a Marçà i la Torre de Fontaubella, *criar*.
[726] A Ca, Fa, Gr, Ma, Mo, Si, Ull els fills que no eren *hereus* se'ls anomenava *cabalers* i a Ll, Ml i Tf, *externs.* El fill més petit d'una família, a Siurana se'l podia anomenar *caganiu*; a Torroja, *cagarniu* i a Marçà *caganer*.
[727] Vegeu el capítol 1.3.2.3 de Fonètica.
[728] Per a més informació sobre el tancament de la vocal velar semitancada a Bi i Ma en el mot *enterr[u]* cf. capítol 1.2.10 de Fonètica.
[729] Al Priorat per a denominar el *taüt* –caixa ordinàriament de fusta on es diposita el cadàver per portar-lo a enterrar– s'usa el genèric *la caixa*. A Ma, Mo, Pb, Ull també s'ha recollit el mot *catafal*, que designa una mena d'estructura de fusta coberta de draps de dol, erigida per a la celebració de les exèquies d'un difunt (DCVB, II: 801).
[730] En tots els pobles, les formes *xiquet, xiqueta* comparteixen ús amb les variants més estàndard *nen, nena.*
[731] És d'ús general a tots els pobles el verb *amortallar* (embolcallar amb una mortalla), creat damunt del substantiu *mortalla*.
[732] En totes les localitats, les variants *xic, xica* comparteixen ús amb les formes més estàndard *noi, noia*.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

prostituta, puta	*cosí germà*	*viàtic*
pare	*oncle, tia*[734]	*aubat*[735]

Mostra de solucions compartides amb variació fonètica

convidar/acovidar[736]	*nèixer/néixer*[737]
pubilla/puvilla	*anell*/*nell*[738]
munyeca/munyica	*cementiri/cementeri*[739]

Anàlisi i comentari d'alguns mots

Algunes solucions recollides en aquest camp semàntic, com *xiquet*, *xiqueta*; *xic*, *xica* i *fadrí, fadrina* (solter, soltera), són formes que acosten els parlars del Priorat al català occidental. Aquestes variants, però, comparteixen ús amb les més esteses *nen, nena*; *noi, noia* i *solter, soltera,* i s'observa com aquestes últimes estan desplaçant les formes genuïnes –sobretot en el mot *fadrí, fadrina.*[740]

A la comarca del Priorat, els pares dels pares es poden anomenar de tres maneres diferents: *padrí, padrina* –que són les formes més arcaiques que també s'usaven per a referir-se a qualsevol persona gran–; *avi, àvia* i *iaio, iaia*. Aquestes dues últimes variants i, sobretot, les solucions *avi, àvia* han anat substituint les formes genuïnes *padrí, padrina.* És important destacar que l'ALDC (III, mapes 521 i 522) ja recull a Ma, Mr i Tf les variants *avi, àvia*.[741]

A tot el Priorat es conserva el genuí *oncle*, que conviu a Bi, Cp, Fa, Mr, Ml, Po, Pr, Tf, To, Va amb la forma diminutiva *tiet*. El correlat femení és *tia* en tots els parlars, encara que als pobles acabats d'esmentar s'usa també el diminutiu *tieta*. Per designar els *fills de cosins* s'ha recollit la forma *cosins prims* a Be, Ca, Cp, Ll, Mr, Ml, Mo, Pr, Tf.[742]

---

[733] A tots els pobles del Priorat, el mot *extremunció,* presenta la reducció de la velar oclusiva sorda del grup consonàntic [kstɾ] *–e[stɾ]tremunció.*

[734] A Bi, Cp, Fa, Mr, Ml, Po, Pr, Tf, To, Va també es coneixen les variants *tiet, tieta* i són percebudes com a variants modernes enfront de les més antigues *oncle, tia*. Aquestes últimes formes s'utilitzaven abans com a termes afectius i de respecte per a referir-se a una persona gran.

[735] Aquest mot, que designa una criatura morta abans de tenir ús de raó, només s'ha recollit a Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ml, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb. La resta de localitats desconeixen aquesta paraula.

[736] Per a més informació sobre aquest mot cf. apartat 1.4.1 del capítol de Fonètica.

[737] Per a més informació sobre l'articulació de la vocal tònica del mot *nèixer/néxier* cf. capítol 1.1.1 de Fonètica.

[738] Per a més informació sobre la distribució d'aquestes dues variants cf. apartat 1.4.4 del capítol de Fonètica. Sobre el gènere del mot *anell* cf. capítol 2.1.1.1 de Morfologia.

[739] Per a més informació sobre la distribució d'aquestes dues formes cf. apartat 1.1.3 del capítol de Fonètica.

[740] Recasens (1985: 226) recull *xiquet, xiqueta* i *xic, xica* per tot el Camp de Tarragona. Cubells (2009, I: 409) també enregistra amb vitalitat les variants *xiquet, xiqueta* i *xic, xica* a la Ribera d'Ebre, també recull *fadrí, fadrina* però observa que aquestes formes estan en procés de regressió.

[741] A la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 410) i al Camp de Tarragona (Recasens 1985: 265), l'estat de substitució d'aquestes variants és semblant al de la comarca del Priorat.

[742] El DCVB (III: 629) recull *cosins prims* a Andorra, Esterri, Tremp, Benavarri, Massalcoreig, Calaceit, Gandesa, Morella, Benidorm, Tortosa i Vinaròs.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

En tots els parlars *padrí* i *padrina* també són termes afectius i de respecte per referir-se a una persona gran, sigui o no familiar. També presenta aquesta accepció els mots *oncle* i *tia,* juntament amb la que es refereix a nom de parentiu.[743]

Per designar el solter gran o l'home de molta edat, a Cp, Pr i Si s'usava, antigament, la forma tortosina *conco,* recollida per Alcover (DCVB, III: 369). Avui, al Molar, els mots *conco* o *coco,* per a designar un fadrí de més de 40 anys, no es coneixen, però encara podem trobar al poble dos renoms de casa que fan referència a aquest mot: *Cal Coco* i *Cal Coco Vell.* Al Masroig es va recollir la forma *fadrí vell* però en la conversa semidirigida amb una de les informants, es va recollir la variant *coco* (*lo coco Joan*).[744]

Per designar la muller o el marit d'un home o un dona respecte dels fills que aquest/a té d'un matrimoni anterior, al Priorat trobem les variants *padrastre, madrastra*; *padastre, madastra* –per dissimilació, s'elimina la primera ròtica–, i *pairastre, mairastra*.[745] Aquestes dues últimes variants són formes pròpies de l'occità tal com observa Coromines (DECat, VI: 278): "el tractament *ir* del grup -TR- és essencialment occità" però més endavant afegeix que "cal advertir que en català occidental de muntanya es diu *pairastre*, tant a la Vall Ferrera com a la Vall d'Àger i a Siurana de Prades (1932, 1954, 1972), amb el tractament *-ir-* del grup -TR- que és autòcton en gran part del cat. occid. (DECat, VI: 279). Sobre el mot *mairastra,* Coromines (DECat, V: 480) observa que "és la forma més estesa "en cat. occid.: Priorat (JBru, en Arabía, *Misc. Folkl.*, 156), Siurana (JnSales, 1972)...".[746] Aquestes formes d'origen occità es troben a la zona nord-occidental del Priorat (Ca, Fi, Ma, Mo, Va, Vb)[747] però és ben probable que en el passat tinguessin una major extensió i, tal com recull Coromines, fossin formes habituals a tot el Priorat. Es fa difícil justificar unes formes atribuïbles a una possible influència de l'occità per la llunyania evident entre la comarca del Priorat i el territori de parla occitana; és per aquest motiu que, segurament, ens podríem remuntar a una possible influència del pas dels càtars per la comarca del Priorat, documentada per alguns historiadors.[748]

---

[743] Els mots *oncle* i *tia* amb el significat de tractament als vells dels pobles, també els recullen Recasens (1985: 209) a Colldejou (Baix Camp), Navarro (2012: 364) a Cambrils (Baix Camp) i Cubells (2009, I: 407) a la Ribera d'Ebre.

[744] Cubells (2009, I: 407) recull la forma *coco* a la Ribera d'Ebre.

[745] Alcover (DCVB, VIII: 103) recull el mot *pairastre* a Sort, Senterada, Tremp, Organyà, Ripoll, Pobla de L. i Montblanc, i el mot *mairastra* a Ripoll, Pobla de L., Organyà, Oliana, Ll., Montblanc, Pont de S., Senterada i Sort (DCVB, VII: 109). Sistac (1993: 111) també el recull en ribagorçà.

[746] Badia (1981b: 208) afirma que, a més dels resultats *dr* i *r*, hi ha un altre tractament del grup -TR- "amb el qual coincideixen català i provençal: TR > *dr* > ~~*d*~~*r* > *ir*". Badia no creu que aquests resultats siguin deguts a influència occitana ja que, segons ell, paraules com *pairal* –considerada occitanisme per Coromines– són formes patrimonials de la llengua. Per tant, no han de ser interpretades com a influència occitana sinó dins dels resultats del sistema del català com a mostres d'una solució arcaica *ir* compartida amb l'occità.

[747] Plaza (1996: 279 i 289) també recull les formes *pairastre* i *mairastra* a algunes localitats de la Conca de Barberà i fa una bona descripció del fenomen TR > *ir,* que aporta noves interpretacions. Segons Plaza (124-128), "tot i que les formes *mairastra* i *pairastre* s'han explicat com a occitanismes, el fet que apareguin a la Conca i altres llocs del domini català porta, com en altres casos, a replantejar-se la repetida influència occitana i a buscar una explicació dins del mateix sistema lingüístic".

[748] Dalmau (2005: 98) diu que "el darrer dels bons homes occitans coneguts és Guilhem Belibasta [...] va acabar refugiant-se a Catalunya: després d'haver viscut a Berga l'any 1310, va seguir per terres catalanes una ruta que va menar-lo successivament a Lleida, la Granadella, [localitat pròxima a la part nord-occidental del Priorat] Flix, Tortosa, Morella i Sant Mateu del Maestrat. Víctima d'un parany ordit per l'inquisidor Jacem Fornier, va ser detingut a Tírvia (Pallars Sobirà) i finalment cremat a Vilarroja Termenés, a les Corberes, el 1321".

La comunicació al Primer Congrés del Priorat presentada per Miquel S. Jassans (Adroer i Català 2001: 110) conclou el seu estudi amb les dades següents: "Un altre document estudiat per Ramon Amigó i

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

A Bi i Ca al *padrastre* i la *madrastra* se'ls pot anomenar de manera afectuosa *oncle* i *tia*. L'ALDC (Pons i Veny 2006: m. 505) recull aquesta accepció també a Marçà. El DCVB (VIII: 3) també recull aquesta accepció, exclusivament al Priorat. Recasens (1985: 209) recull *oncle* amb el significat de "padrastre" a Colldejou i, antigament, a Vandellòs i Montbrió, tot pobles occidentals de la comarca del Baix Camp.

A la majoria de localitats del Priorat s'han recollit les formes *mano/mana* i *t[ɛ]to/t[ɛ]ta*, que expressen afectivitat o confiança per part del parlant i que funcionen com a interjeccions. Tot i que aquests vocatius han sigut recollits a la majoria de parlars de la comarca (excepte a Be, Fa, Po, Pr, Si, Tf, on no els usen però reconeixen que són propis d'altres pobles del Priorat), no s'usen igual a totes les localitats: a Marçà i Poboleda s'usa *mano, mana* com a sinònim de "noi/noia" i s'adreça a qualsevol interlocutor. El mateix passa a Cabacés i Capçanes amb les variants *t[ɛ]to, t[ɛ]ta*. A la resta de parlars, per cridar a algú s'usa *noi, noia* (a Ml, Mo, Tf, To, Va també *xic/xica*) (mapa 4/553). Els vocatius per cridar el germà/germana o el cosí/cosina són: *t[ɛ]to, t[ɛ]ta* a Bi, Ca, Cp, Co, Gr, Ma, Ml, Mo, Pb, To, Ull, Vb; *mano, mana* a Mr, Ll, Gu; *mano, t[ɛ]ta* a la Figuera; *t[ɛ]to, ma* a la Vilella Alta; *t[ɛ]to, t[ɛ]ta* i *mano, mana* al Masroig (mapa 4/554).[749]

A Bellmunt, la Bisbal i la Figuera s'ha recollit el mot *voler* amb el sentit valencià d'estimar –compartint ús amb *estimar*. També és compartida amb el valencià la

---

publicat en la seva *Toponímia de Siurana de Prades*, és el manual notarial de 1229, el segon més antic de Catalunya, on apareixen un centenar de noms de persona entre els quals trobem un tal Maestre o Magister. En aquest llistat també apareix un Bernat i un Pere Narbonès junt amb altres noms com d'Agen (Aquitània), d'Alanyà (Rosselló), d'Aramont (Provença), de Coma (Conflent), o també cognoms als quals se'ls expropiaran les terres per heretgia, com Segarra, Català, Amorós, fa pensar que van venir de l'Occitània un grup considerable d'Homes Bons, alguns dels quals es convertiren, com els Mestre, i d'altres foren perseguits i expropiats per voler mantenir les seves creences."

Ezequiel Gort, en la seva *Història de la Cartoixa de Scala Dei*, aprecia que "la zona de Montsant i Prades sembla que fou una regió que va rebre molts immigrants" (1998: 13) i que "també es coneixen casos d'heretgia en altres zones properes, com és el cas de les Garrigues, mentre que al Camp de Tarragona no se'n coneix cap, tot i l'evident relació quotidiana amb la gent de les muntanyes i que l'emigració occitana també sembla que hi va ser important." (1998: 38). I destaca el fet que cap a l'any 1215 l'arquebisbe de Tarragona manés als monjos cartoixans d'Escaladei de sortir a predicar contra l'heretgia: "L'ordre és sorprenent en la mesura que el cartoixà és un orde dedicat exclusivament a la vida interior i sense contacte, ni menys predicació o ensenyament, externs" (1998: 46). El mateix autor explica en el seu estudi *Occitans i càtars a Montsant i Muntanyes de Prades (Segles XII-XIV)* que "el 1342, doncs, veiem el pas d'almenys quatre bons cristians per la vall de Porrera, on hi havia una comunitat de creients formada, com a mínim, per cinc famílies, mentre que a Gallicant n'hi havia, almenys, dues. S'observa aquí una vitalitat que permet suposar que a la resta de poblacions de la zona també hi havia d'haver creients, potser en un nombre similar, i el pas dels bons cristians també hi devia sovintejar. Ho ve a confirmar, malgrat que sigui més tardanament –cap a 1260–, l'alt nombre de Creients condemnats per la Inquisició entre les viles i llocs d'Arbolí, Cornudella, Gallicant, la Molina, Prades, Sant Marcell i Siurana" (1999: 25). L'any 1299 encara consta un sospitós d'heretgia a Ulldemolins, anomenat Ramon Domingo. Feia set anys que el concili provincial reunit a Tarragona havia establert un nou cànon contra l'heretgia (1999: 33).

Etzequiel Gort, en una comuniació privada el 3 de setembre de 2014, m'explica que està ben documentada l'abundant presència occitana al Priorat, territori aïllat i poc poblat, ideal per a refugi de la gent procedent d'Occitània, acusats de càtars i perseguida per la Inquisició. També observa que, a més a més de les onades migratòries que es van produir durant els segles XII, XIII i XIV, n'hi va haver una altra de molt important durant els segles XVI i XVII. Aquesta presència occitana al territori de l'actual comarca del Priorat podria explicar l'origen d'alguns mots occitans com és el cas de *pairastre* i *mairastra*. El meu sincer agraïment a l'historiador Etzequiel Gort, bon coneixedor de la història del Priorat, per compartir els seus coneixements.

[749] Recasens (1985: 206) recull *mano* a Pratdip i Vandellòs (Baix Camp), *teto* a Prades (Baix Camp) i *mà* a algunes localitat del Baix Camp.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

forma *cementeri,* que es localitza als Guiamets, el Masroig i el Molar (*cementiri* a la resta de parlars).

Les interferències lèxiques de l'espanyol també afecten aquest camp semàntic: *nóvio, nóvia,*[750] *comadrona, querida, ninyera, regalo, biberon, avort* i *xupete, xupet, xupon, xupa* –derivats postverbals del verb castellà "chupar"– per fer referència al *xumet* o la *pipa*. Els parlants del Priorat han pres consciència que la forma *regalo* (segurament la més usada fins fa uns anys) és un castellanisme. Això ha fet que a molts pobles s'autocorregeixin i utilitzen la forma *regal*.

A tots els pobles del Priorat, quan es batejava una criatura hi havia el costum de tirar, al sortir de l'església o des de la finestra o els balcons de casa dels pares de la criatura batejada, avellanes, ametlles i alguna moneda. Més endavant també es podien tirar confits, peladilles i caramels. Al Masroig matisen que els encarregats de tirar-ho eren els padrins de la criatura i a Cabacés afegeixen que, quan hi havia un bateig, ventaven les campanes. A Capçanes i a Falset d'aquest costum en deien *tirar plegalles*; a la Bisbal de Falset, *tirar ninoves* i a Ulldemolins, *l'enrotlle.* L'expressió *tirar plegalles* apareix documentada a Falset al DCVB (VIII: 663) i l'expressió *tirar ninoves* es podria relacionar amb el mot *ninou*, que recull el DCVB (VII: 759): "estrena en diners o en llepolies, que es dóna el dia de cap d'any a les criatures que feliciten per la diada" enregistrat a Bonansa, Sort, Pobla de S., Vall d'Àger. L'expressió *l'enrolla* no s'ha trobat documentada en cap obra de referència. A Siurana es va recollir la fórmula que cantava la canalla quan hi havia un bateig al poble: "Tireu-ne aquí, tireu-ne allà, si no en tireu se morirà.". Una versió semblant va ser recollida a Marçà: "Tireu confits, que són podrits. Tireu vellanes, que són fallades. Si no en tireu, se morirà."

El mot *pubilla* presenta tres variants fonètiques al Priorat: *p[uβ]illa* –variant etimològica– a Be, Bi, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Ml, Mo, Pb, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb, *p[oβ]illa* –que presenta una ultracorrecció de la vocal pretònica– a Margalef i Porrera, i *p[uv]illa* –amb l'articulació d'una labiodental fricativa sonora– a Ca, Cp, Co, Mr, Ms (mapa 4/555).[751]

Les *monyeques* eren un bolic petit de roba de fil que contenia una molleta de pa i uns granets de comí (o ametlla triturada amb una mica de sucre) i mullada amb una mica d'aigua (o de vi dolç) que es donava a xuclar als infants petits com a *xumet*, per aturar-los el plor. DCVB (VII: 561) també recull aquest mot amb aquesta excepció. Coromines (DECat, II: 487) considera que la variant *munyica* (recollida a Be, Cp, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Pr, Si; *munyeca* a la resta de parlars) és un mossarabisme.

[750] Coromines (DECat, V: 986) explica que "en els texts val. del S. XV és ben freqüent *nòvio* (f. *nòvia*), que han considerat castellanisme (per ex. *AlcM*), però donat el cas que apareix en general en el sentit de 'nuvi' i no pas en el de 'promesa', i que a més trobem un exemple de *núuio* en un doc. de 1343 de Tortosa (que ja difícilment pot ser degut a una influència castellana), és molt possible que hi tinguem una deixalla mossàrab. Avui a València *nóvio, -ia,* és normal amb les accepcions de 'nuvi' i 'promès', i aquest darrer sentit sí que pot ser un calc castellà encara que, com hem vist amunt, també es donava ocasionalment en català antic".

[751] Coromines (DECat, VI: 847) diu sobre el mot *puvill* que "moltes dades onomàstiques de vella tradició confirmen aquesta forma *Povill* amb *v* i amb *o.* La *o* no ens crida gaire l'atenció, quan hi ha hagut des d'antic tanta metafonia i tantes ultracorreccions d'aquesta mena (*molí/mulí, fugir/fogir*). Però no s'espera que una -P- pugi donar -*v*- labiodental en català, i de fet el mot no s'ha presentat mai així a les Illes, però la unanimitat de la *v* en totes les comarques del Continent que mantenen aquest fonema, prova que no és un fet esporàdic, sinó una dissimilació en a mena de labial (com en *pavil* < *pabil*). Recasens (1985: 126) enregistra l'articulació labiodental fricativa sonora –*puvill*– al Baix Camp: "Té plena vigència a la quasi totalitat de pobles del Baix Camp i a Ts.: Vs el fenomen de dissimilació de bilabials P-...-B- > [p]-...-[v]- Tal com apuntem al mapa 25, amb l'excepció de pu[v]ill (PUPILLU), variant ben estesa per tota la comarca, el fenomen registra una distribució geogràfica ben clara."

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

El mot *aubat* (recollit a Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ml, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb) designa una criatura morta abans de tenir ús de raó i presenta la vocalització de /l/ en síl·laba travada (*albat* > *aubat*). A Torroja el terme *aubat* també pot designar una persona encantada, que està sempre distreta, significat que també recull Alcover (DCVB, I: 424) a Olot i l'Empordà.

A tots el pobles del Priorat s'ha recollit el mot *convit*. A Co, Gr, Pb, Po, Va, Vb també s'usa el castellanisme *banquet* i a la Figuera i la Vilella Baixa s'ha recollit el mot *refresc* (*rofresc* a Cabacés), que segons els informants d'aquests pobles era el petit refrigeri que es feia antigament després del casament. El *rofresc* –amb una dissimilació de la vocal palatal semitancada (*r[e]fresc*) facilitada per una assimilació amb el punt d'articulació de la labiodental fricativa sorda [f]–, també era un petit refrigeri que es feia després del casament on es repartia coca i xocolata per tots els assistents. Aquesta forma és recollida per l'ALDC (III, mapa 469) a Margalef.

De la persona que es dedica a la prostitució se'n diu *prostituta* o més vulgarment *puta*. Aquesta entrada lèxica s'ha preguntat als informants hòmens perquè les dones tenen un cert pudor a l'hora de designar les treballadores del sexe, tot i així, s'han pogut recollir algunes variants més per designar aquest terme: *dona de món* a Ll, Mr, Po; *fulana* a Be, Po, Vb; *dona de la vida* a Gr, Vb; *muixarranca* a Gratallops; *dona de mala vida* a Ulldemolins; *farnaca* a Poboleda.

En aquest camp semàntic, algunes solucions recollides en la present investigació difereixen de les recollides per a la confecció de l'ALDC. Així, són divergències destacades:

	ALDC	ALPri
el conco	*fadrí vell* (Ma, Tf, Mr; m. 455)	*fadrí* (Ma, Tf, Mr; m. 4/534)
l'anell	*nell* (Mr; m. 463)	*anell* (Mr; m. 1/161)
la llevador	*llevadora* (Tf; m. 479)	*comadrona* (Tf; m. 4/544)
	comadrona, madrina (Mr)	*llevadora* (Mr; m. 4/544)
el padrastre	*padastre* (Ma; m. 505)	*pairastre* (Ma; m. 4/549)
	padrastre (Mr)	*padastre* (Mr; m. 4/549)
la madrastra	*madastra* (Ma; m. 506)	*mairastra* (Ma; m. 4/549)
	madrastra (Mr)	*madastra* (Mr; m. 4/549)
el cementiri	*cementeri* (Mr: m. 532)	*cementiri* (Mr; m. 1/18)

4.1.14 Les festes religioses

pica de l'aigua beneïda:	*pica de l'aigua beneïda*: Co, Fi, Gr, Mr, Mo, Pb, Pr, Si, Tf, Ull, Vb; *pica de l'aigua beneita*: Gu, Po, To, Va; *pila de l'aigua beneita*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Ll, Ma, Ms, Ml (mapa 4/556)
pica baptismal:	*pica de batejar*: Co, Fi, Gu, Mr, Mo, Pr, To, Ull, Vb; *pila de batejar*: Be, Bi, Ca, Ma, Ms, Ml; *pica bautismal*: Gr, Pb, Po, Si, Tf, Va; *pila bautismal*: Cp, Fa, Ll (mapa 4/557)
mentider:	*mentider*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Gr, Gu, Mr, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb; *embustero*: Cp, Fi, Ll, Ms, Tf (mapa 4/558)
toc de l'àngelus:	*l'oració*: Bi, Be, Ca, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *l'àngelus*: Cp, Co, Fa, Gu, Ml, Mo, Va (mapa 4/559)

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Sant Crist:	*Sant Crist*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *Sant Cristo*: Cp, Mr, Pr (mapa 4/560)
lo tió:	*lo tronc*: Be, Bi, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Tf; *lo tió*: Ca, Ma, Mo, Pr, To, Ull, Va, Vb; *la baga*: Co, Pb, Po, Si (mapa 4/561)
Carnestoltes:	*Carnaval*: Be, Bi, Cp, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Po, Pr, Si, Tf, Va, Vb; *Carnestoltes*: Be, Co, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Po, Si, Tf, To, Ull, Vb; *Carnistoltes*: Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Ma, Pb, Pr, Va (mapa 4/562)
disfressa:	*disfressa*: Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Ll, Mr, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, Ull; *disfrès*: Be, Fi, Gr, Gu, Ma, Ms, To, Va, Vb (mapa 4/563)
Pasqua:[752]	*Pasqua florida*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *Pasqua de resurrecció*: Fi, Gr, Mo, Pb (mapa 4/564)
Pasqua granada:[753]	*Pasqua granada*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *segona Pasqua*: Fi, Gr, Mo, Pb, Vb (mapa 4/565)
Dia dels Difunts:	*Dia dels Difunts*: Be, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *Dia de les Ànimes*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Ll, Mr, Ms, Ml, Po, Tf, Van (mapa 4/566)
l'Home del Sac:	*l'Home del Sac*: Ca, Co, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Si, To, Vb; *la Maria Ganxa*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Po, Pr, Tf, To, Va, Vb; *lo Pere Botero*: Fa, Fi, Mr, Ml, Si; *lo dimoni*: Gu, Ll, Po, Ull; *lo gitano*: Be, Bi, Pb, Va; *lo Marraco*: Ll, Pb, Ull; *la Rossega-cebes*: Si; *lo Papus*: Co; *l'Home de la Sang*: Co; *los Sagineros*: Ms; *lo Bubu*: Pr; *l'Home dels Set Nassos*: Pr; *lo Moro Mussa*: Fi; *la Maria Llonga*: Mo; *lo Panxa Conteta*: Po; *l'Home que arrossega les cadenes*: Ca (mapa 4/567)
poruc, poruga:	*poruc, poruca*: Be, Ca, Co, Fi, Ll, Ml, Po, Si, Tf, Va, Vb; *peruc, peruca*: Bi, Gr, Gu, Ma, Ms, Mo, Pb, Pr, To, Ull; *poric, porica*: Cp, Fa, Mr (mapa 4/568)
últim dia de la festa major:	*dia dels dropos*: Be, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Tf, To, Ull, Va, Vb; *dia del gos*: Bi, Co, Ma, Pb, Po, Pr, Si (mapa 4/569)
domàs:[754]	*cobrellit*: Be, Ca, Cp, Fi, Gr, Gu, Fa, Mr, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, Vb; *llençol*: Bi, Ll, Ma, Ull; *colgadura*: Ms, To, Va; *domàs*: Co, Si (mapa 4/570)

[752] A tot el Priorat s'ha recollit el mot *Pasqua* per designar la festa cristiana que se celebra en recordança de la resurrecció de Jesucrist, però en contraposició a la *Pasqua Granada* o *segona Pasqua* –festa cristiana en què se celebra, el cinquantè dia comptant des del Diumenge de Pasqua, la vinguda de l'Esperit Sant als apòstols– també s'han recollit els sintagmes *Pasqua florida* i *Pasqua de resurrecció*.

[753] A Fi, Gr, Mo, Pb, Vb també s'ha recollit la forma més culta *Pentecostés*.

[754] El costum de penjar als balcons alguna peça de tela bonica per ornamentar-los es feia, sobretot, per la festa de Corpus.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

nano:	*capgròs*: Bi, Ca, Cp, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Pb, Si, Tf, To, Va, Vb; *nano*: Be, Co, Fa, Gr, Ll, Mr, Ms, Mo, Po, Pr, Si, Ull (mapa 4/571)
foguera:	*foguera*: a tots els parlars; *gala*:[755] Ll, Mr, Ms, Po, Tf (mapa 4/572)

Llista de noms comuns

capellà
rector
abadia[758]
escolà
bisbe
monja
iglésia
ganzell[761]
campanar
campana
tocar les campanes
ventar les campanes
batall
repicar les campanes
campaner
beata[764]
mantellina
confessâ's
mentida
combregar
dijuni[766]
senyâ's[756]
creu
clavat
claus
corona
espines
la nit de Nadal[760]
Nadal
Sant Esteve[762]
pessebre
la Mare de Déu
Sant J[u]sep
Nen Jesús
la nit de Cap d'Any[763]
Cap d'Any
la Candelera
candela
Dijous Gras
careta
matraca[765]
carrau[767]
abstinència
palma[757]
palmó
Viacrucis[759]
vesta
ciri
atxa
pendó
mona
Tots Sants
Sant Antoni
un àngel
dimoni
infern
fantasma
bruixa
por
festa major
la nit de Sant J[u]an

[755] Alcover (DCVB, VI: 124) enregistra *gala* (foguera) a l'Urgell i a la Segarra.
[756] El mot *senyâ's* (senyar-se) s'articula amb una palatal tancada (*sinyâ's*) a Bi, Co, Mo, Pb, Po, Ull, Va.
[757] A tots els pobles, la palma (més treballada i guarnida) la porten les xiquetes i el palmó (fulla de palmera no treballada) els xiquets. A molts pobles de la comarca, el diumenge de Rams, els xiquets i xiquetes portaven branques de llorer o d'oliver que sovint eren guarnides amb galetes o caramels.
[758] Segons Alcover (DCVB, I: 7) el mot *abadia* com a sinònim de rectoria (casa que habita el rector d'una parròquia) és propi del bloc occidental i l'enregistra a la Ribagorça, el Pla d'Urgell, la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 413), el Maestrat, la Plana de Castelló, València, Alacant i hi podríem afegir la Terra Alta (Navarro 1996, I: 262), el Camp de Tarragona (Recasens 1985: 177; Navarro 2012: 386) i la Conca de Barberà (Plaza 1996: 215).
[759] També es van recollir altres variants que fan referència a l'espai on es realitza el *Viacrucis*: *lo Calvari* a Gu, Ma, Pb; *les Creus* a Porrera; *lo Via Creu* al Molar.
[760] Per a designar la nit de Nadal també s'han recollit les variants següents: *Notxe Buena* a Ca, Fi, Po; *dijuni de Nadal* a Mr, Mo; *la vetlla de Nadal* al Molar; *la vigília de Nadal* a Falset.
[761] Per a més informació sobre la sonorització de la velar cf. capítol 1.3.6.1 de Fonètica.
[762] A Gu, Mo i Pb també s'ha recollit el sintagma *segon dia de Nadal*.
[763] Per a designar la nit de Cap d'Any també s'han recollit les variants següents: *Notxe Vie[χ]a* a Co, Ms, Ma, Pb, Tf; *Nit Vella* a Ll, Mr, Ma, Va; *Fi d'Any* a Bi, Ml; *Final d'Any* a Siurana.
[764] A Pradell de la Teixeta s'ha recollit la variant fonètica *beiata* –amb una semiconsonant palatal antihiàtica.
[765] La *matraca* és l'instrument compost de dues o més fustes articulades que, posat en moviment, fa un soroll sec i repetit, emprat per Setmana Santa en substitució de les campanes. Alcover (DCVB, VII: 307) recull aquesta forma a a Balaguer, el Pallars, l'Urgell, la Llitera, el Penedès, el Camp de Tarragona, Tortosa i el País Valencià.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Mostra de solucions compartides amb variació fonètica

sacristà/sagristà[768]
frare/flare[769]
Quaresma/Coresma[771]
Diumenge/Dumenge de Rams[773]
professó/provessó
gojos/gotjos[770]
[χ]ota/[k]ota[772]
els Reis/els Reixos[774]

Anàlisi i comentari d'alguns mots

En alguns pobles de la part occidental de la comarca s'ha recollit el mot compartit amb el valencià *pila*, per fer referència al recipient que conté l'aigua beneïda. A la resta de localitats s'usa el mot *pica.* Totes les localitats on s'ha recollit la forma *pila* pertanyen a la diòcesi de Tortosa, malgrat que no s'ha recollit a la totalitat de pobles que hi pertanyen.

Per designar el toc de campanes que anuncia l'oració que resen els cristians catòlics al matí, al migdia i al vespre en recordança de la salutació angèlica a Maria, al Priorat trobem dues variants: *l'oració* i *l'àngelus* –variant formal, pres del llatí ANGĔLUS, perquè aquesta oració comença amb aquest mot: *Angelus Domini nuntiavit Mariae.* En relació amb l'esmentat toc de campanes, en algunes localitats (Co, Pb, Po, Tf, To) s'ha recollit la següent fórmula rimada:

L'oració tocada,
la mossa retirada.
La qui no retirarà,
lo llop se la minjarà.

Aquesta frase feta fa referència al toc de campanes del vespre. A tots els pobles del Priorat, les campanes tenen un llenguatge propi i s'han recollit diverses classes de tocs de campana com poden ser *tocar a foc* –quan hi ha algun incendi, ja sigui a alguna casa del poble o al terme–, *tocar a morts* –al final del toc si se senten dos tocs és senyal que s'ha mort una dona, si se'n senten tres assenyala que el difunt és un home[775]– o *tocar aubat* –quan es moria un infant que encara no tenia ús de raó.

---

[766] El mot *dijuni* pot fer referència al dia que en precedeix un altre, especialment la festa major. Alcover (DCVB, IV: 96) recull aquesta forma exclusivament al Priorat, encara que també la podem trobar al Camp (Recasens 1985: 193), a la Conca de Barberà (Plaza 1996: 246) i als pobles més orientals de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 413). *Dijuni* també es refereix a l'acte de dejunar, és a dir, fer abstinència de carn els dies prescrits per l'Església.

[767] Una de les informants del Molar explica que el Divendres Sant, després de la missa, *mataven dimonis*, acció que consistia que la canalla fes anar els carraus i la gent gran piqués amb les mans damunt dels bancs de l'església per fer molt de soroll i així "espantar els dimonis".

[768] Per a més informació sobre la sonorització de la velar cf. capítol 1.3.6.1 de Fonètica.

[769] Per a més informació sobre dissimilacions cf. capítol 1.4.6.2 de Fonètica.

[770] Per a més informació sobre el tractament de la prepalatal en posició intervocàlica i sobre els plurals en -os cf. apartat 1.3.3.2 del capítol de Fonètica i apartat 2.1.1.5.2 de la Morfologia, respectivament.

[771] Per a més informació sobre el tractament dels diftongs àtons cf. capítol 1.2.12 de Fonètica.

[772] Per a més informació sobre les interferències fòniques amb l'espanyol cf. capítol 1.4.8 de la Fonètica.

[773] Per a més informació sobre el tractament dels diftongs àtons cf. capítol 1.2.12 de Fonètica.

[774] Per a més informació sobre aquestes dues variants i la seva distribució cf. apartat 2.1.1.6 del capítol de Morfologia.

[775] Una informant de Siurana, fent referència als esmentats tocs, si qui mor és un home o un dona, comenta: "Hasta en los tocs de campanes les dones som menos!".

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

La visita que el mossèn feia a les cases de la parròquia, en el temps pasqual, per beneir-les esquitxant-les d'aigua beneïda i sal s'anomenava *saliou* a Bi, Gu, Ma, Ml, To, Ull; *salpàs* a Co, Tf, Va; *salipàs* a Pradell (que també recull Recasens (1985: 219) a la Febró (Baix Camp); *salispàs* a Porrera; *saliespàs* a Siurana. A Be, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ms, Mo, Pb, Vb no es va poder recollir aquest mot, ja sigui perquè no el recorden o desconeixen aquesta cerimònia. En relació amb el mot *salpàs*, a Cornudella es va recollir el mot *salpasser*, que designa el recipient on es posava l'aigua beneïda.[776]

En el mot *professó* s'ha conservat la labiodental fricativa sorda, possiblement per pressió culta, a Be, Bi, Co, Fa, Gr, Gu, Ma, Ms, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb, i ha sonoritzat a Ca, Cp, Fi, Ll, Mr, Mo, Pb –*pro[v]essó*–; al Molar s'han recollit les dues articulacions. En els parlars valencians la variant sonoritzada és la general, solució que es retroba en alguns parlars de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 85-86) i de la Terra Alta (Navarro 1996, I: 50) i en alguns pobles del Baix Camp (Recasens 1985: 119).

Per a referir-se a *la Candelera*, a Be, Gr, Mr, també s'ha recollit *la Candela* i a la Torre de Fontaubella, *Mare de Déu de Candeler*. A moltes localitats de la comarca es va recollir la següent endevinalla:

Mare de Déu del Candeler,
segon dia de febrer.
Sant Blai a tres,
endivina quin mes és.

En relació amb la festivitat de Tots Sants, es va recollir a Cornudella la següent fórmula de capta, que la canalla del poble deia a la gent gran perquè els donessin diners:

Tots sants,
tot cebes,
tot fulles de bledes,
tot espinacs.
Doneu-me cinc cèntims
que ja els tinc acabats.

Al Priorat, per designar el tió que per Nadal es fingeix que, a força de cops de bastó dels infants, arriba a cagar torrons i dolços, s'han localitzat tres variants: *tió, tronc* i *baga* (Co, Pb, Po, Si) –aquesta última no s'ha trobat en cap diccionari de referència. Malgrat que a Ca, Ma, Mo, Pr, To, Ull, Va, Vb, només s'ha recollit el mot *tió*, a totes aquestes localitats es coneix la variant *tronc*, fet que fa pensar que en un passat no gaire llunyà aquesta forma gaudia d'una extensió més àmplia a la comarca del Priorat. A tots els pobles s'han recollit les fórmules que es canten a l'hora de fer cagar el tió. Com que, per manca d'espai, no es poden reproduir totes, tot seguit en transcrivim dues:

Tronc de Nadal, caga torrons i pixa vim blanc,
no caguis aringades que són massa salades,
caga torrons i bons panellons.
La Marieta fa torrons, lo vicari els ha tastat,
diu que són un poc salats.
Torrons de quicona, torrons d'ametlló,
caga tió si no et foto un cop de bastó.
(El Masroig)

[776] El mot *salpàs*, només s'ha pogut recollir en onze localitats de la comarca, és per aquest motiu que no s'ha cartografiat.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Caga baga si no et dono un cop de barra.
Caga tió si no et dono un cop de bastó.
(Cornudella)

A la comarca del Priorat, s'han recollit fins a 16 noms de personatges, o éssers imaginaris amb què es feia por a les criatures:

la Maria Ganxa: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Po, Pr, Tf, To, Va, Vb
l'Home del Sac: Ca, Co, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Si, To, Vb
lo Pere Botero: Fa, Fi, Mr, Ml, Si
lo dimoni: Gu, Ll, Po, Ull
lo gitano: Be, Bi, Pb, Va
lo Marraco: Ll, Pb, Ull
la Rossega-cebes: Siurana
lo Papus: Cornudella
l'Home de la Sang: Cornudella
los Sagineros: el Masroig
lo Bubu: Pradell
l'Home dels Set Nassos: Pradell
lo Moro Mussa: la Figuera
la Maria Llonga: la Morera
lo Panxa conteta: Porrera
l'Home que arrossega les cadenes: Cabacés

S'observa que a la llista d'éssers fantàstics trobem personatges malvats àmpliament coneguts com *l'Home del Sac*; relacionats amb l'infern com *lo Pere Botero* o *lo dimoni*; éssers fantasmagòrics com *lo Papus, lo Bubu* o *l'Home que arrossega les cadenes*; o fins i tot persones d'altres races com *lo gitano* o *lo Moro Mussa.* Els informants de la Bisbal, Gratallops, Pradell, la Vilella Alta i la Vilella Baixa recorden que els explicaven que *la Maria Ganxa* baixava per la fumera de les cases per emportar-se els xiquets i les xiquetes. Navarro (1996, I: 264) també recull el personatge de *la Maria Ganxa* a Corbera (Terra Alta). Martí (1970: 90) recull *lo Marraco* a Lleida i Almenar. Un informant de la Morera explica que es deia que *la Maria Llonga* s'amagava a dins d'una bassa que hi havia a prop del poble, anant cap a Montsant. Una altre informant de Porrera explica que *el Panxa Contenta* baixava per les fumeres de les cases, igual com també ho feia *la Maria Ganxa.* Al Masroig els informants expliquen que *los Sagineros* raptaven les criatures per treure'ls el sagí, operació semblant a la que feia *l'Home de la Sang* (recollit a Cornudella) que extreia la sang de la canalla. El personatge del *Saginero* també el recull Navarro (2012: 394; 1996, I: 264) a Cambrils (Baix Camp) i a la majoria de localitats de la Terra Alta, i Cubells (2009, I: 412-413) a Móra d'Ebre (Ribera d'Ebre).

Alguns dels castellanismes recollits en aquest camp semàntic són *embustero* (Cp, Fi, Ll, Ms, Tf)*, santiguâ's* (Fi), *Sant Cristo* (Cp, Mr, Pr), *Notxe Buena* (Ca, Fi, Po), *Notxe Vie[χ]a* (Co, Ms, Ma, Pb, Tf) o *Fi d'Any* (Bi, Ml)*, Carnaval* (Be, Bi, Cp, Fa, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Mo, Po, Pr, Si, Tf, Va, Vb)*, colgadures* (Ms, To, Va)*, cabeçuts* (Bi, Mr) o *jota*, del qual s'han recollit fins a 4 variants fonètiques: *[ko]ta* a Pradell; *[χo]ta* a Be, Cp, Gu, Ms; *[dʒɔ]ta* a Fa, Fi, Gr, Va; *[χɔ]ta* a la resta de parlars.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

4.1.15 El mar

onada: *onada*: Bi, Ca, Cp, Co, Gr, Gu, Mr, Ma, Mo, Pb, Po, Pr, Tf, To, Va, Vb; *ona*: Be, Fa, Fi, Ll, Ms, Ml, Si, Ull (mapa 4/573)

gavina: *gaviota*: Be, Bi, Co, Fi, Gr, Ll, Ma, Ms, Mo, Po, Si, Tf, To, Vb; *gavina*: Ca, Cp, Fa, Gu, Mr, Ml, Pb, Pr, Ull, Va (mapa 4/574)

arengada: *arengada*: Fa, Gr, Pr, Si, Tf, Ull, Va; *aningada*: Be, Ca, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, Vb; *ningada*: Fi, Mr, Mo, Po, To; *aringada*: Cp, Co, Gu, Ll, Ms; *anengada*: Bi (mapa 4/575)

cinta: *cinta*: Be, Bi, Gr, Ll, Mr, Ms, Ml, Po, Tf, To, Va, Vb; *lligacama*: Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Mr, Pb, Pr, Si, To, Ull; *veta*: Cp, Gu, Ma (mapa 4/576)

cap-sec: *cap-sec*: Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb; *cap-roig*: Be, Fa, Mr, Ml, Tf (mapa 4/577)

eriçó (de mar):[777] *eriçó*: Bi, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To; *eriçó de mar*: Be, Ca, Cp, Gr, Ma, Ms, Ml, Ull, Va, Vb (mapa 4/578)

Llista de noms comuns

mar	*escata*	*anguila*
barca	*seitó*	*congre*
port	*sardina*	*lluç*
costa	*anxova*	*badejo, bacallà*
pescar	*llenguado*	*verat, peix blau*
pescador	*ruquet*	*rap*
peix	*moll*	*petxina*
tremall	*mòllera*	*galera*
canya	*boga*	*musclo*
fil	*palaia*	*cranc*
ham	*rajada*	*llangosta*
gamba	*sépia*	*pop*
estrella de mar	*calamar*[778]	*escamarlà*

Anàlisi i comentari d'alguns mots

La forma oriental *bacallà*, actualment estesa per gairebé tots els parlars del domini, presenta al Priorat el geosinònim més tradicional *badejo*, amb afèresi de la vocal inicial.[779] Tot i així, es constata un retrocés de la variant occidental *badejo* a favor de la forma oriental *bacallà*.[780]

[777] A Be, Ca, Cp, Gr, Ms, Ml, Ull, Va i Vb s'afegeix el sintagma preposicional *de mar* per diferenciar-lo de l'*eriçó de terra*, el mamífer insectívor de la família dels erinaceids, que té el pèl de la part superior del cos barrejat amb punxes i és capaç d'enrotllar-se formant una bola (*Erinaceus europaeus*).

[778] Per a més informació sobre l'articulació de la bategant en posició final absoluta cf. apartat 1.3.2.4 del capítol de Fonètica.

[779] Aquesta variant és localitzada per Alcover (DCVB, I: 6) a tot el català occidental i en tarragoní. Segons el mateix autor, és un vocable pres de l'espanyol *abadejo*, que prové del llatí ABBATĬCŬLU, diminutiu de ABBATE. Coromines (DECat, I: 8-9) també el considera una adaptació d'un préstec de l'espanyol, el qual va ser manllevat per aquesta llengua al gallegoportuguès i asturianolleonès.

[780] Aquest mateix procés de substitució es recull al Camp de Tarragona (Recasens 1985: 261; Montoya 1993: 96) i a la Conca de Barberà (Plaza 1996: 163).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

El mot *arengada* presenta quatre formes amb variació fonètica: *aringada* (amb tancament de la vocal pretònica), *aningada* (amb assimilació de la ròtica per la nasal i tancament de la vocal pretònica), *ningada* (amb assimilació de la ròtica, tancament de la vocal pretònica i afèresi de la vocal inicial) i *anengada* (amb assimilació de la ròtica).

A tots els pobles del Priorat per referir-se a l'*arengada* també es pot utilitzar la forma *guàrdia civil* que, segons un informant de Gratallops, tothom entenia en contextos com el següent: "Si dius: «Avui m'hai minjat un *guàrdia civil*» tothom entendrà que t'has minjat una *arengada*". Aquesta forma podria estar motivada pel fet que, com que *l'arengada* és un peix que se sala, queda com a "tibat", adjectiu que es pot aplicar al caràcter que acostumava a tindre la guàrdia civil com bé s'ha recollit de boca d'alguns informants: "Ja se sap, els guàrdies civils eren molt *tibats*". A Poboleda també expliquen que les *arengades* es posaven a mode de espantaocells entremig del planter perquè al tindre un color platejat i l'olor espantaven els moixons, un informant explica que "com que deien que vigilaven lo planter com los guàrdia civils que també vigilen". En d'altres pobles justifiquen aquesta forma –*guàrdia civil*– explicant que les arengades es menjaven de dues en dues, de la mateixa manera que els guàrdia civils sempre anaven de dos en dos, en parella.

La metonímia ha provocat que, a tots els pobles de la comarca, la denominació *peix blau* prengui el significat de *verat*. El mot *cinta*, que designa un peix de la espècie *Cepola rubescens*, presenta tres variants al Priorat: *cinta*, *lligues-cames* i *veta*. Totes tres són variants suggerides per la forma d'aquest peix, de cos molt llarg i comprimit que pot arribar als 50 centímetres de llargada.

Alguns castellanismes generals a tots els parlars de la comarca són *gaviota* (per *gavina*) i *red* (per *xarxa*) –a Margalef es va recollir la forma *arred* (amb una pròtesi vocàlica). Altres interferències lèxiques de l'espanyol presenten una extensió més restringida: *cigala* (per *escamarlà*, a Co, Si), *escama* (per *escata*, a Mr, Pr) i *eriç* (per *eriçó*, a Ma). A Cp, Ml, Pb, Po, Tf, Vb s'ha recollit el castellanisme *ola* (ona), articulat amb velar semitancada [o] –*[o]la*. A Be, Fa, Fi, Ll, Ms, Ml, Si, Ull, en canvi, articulen una velar semioberta [ɔ] –*[ɔ]la*– en un intent d'adaptació del castellanisme a la llengua catalana.

4.1.16 Els jocs

joguet:[781]	*joguina*: Ca, Cp, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Po, Pr, Si, Tf; *joguet*: tots els parlars (mapa 4/579)
gronxador:[782]	*arronsador*: Cp, Co, Fa, Gu, Mr, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf; *gronxador*: Ca, Fi, Ll, Ml, To, Va, Vb; *baldador*: Gr, Ma; *bildador*: Bi; *engronxador*: Ull; *agronxador*: Be; *engronsador*: Pr (mapa 4/580)
saltar a corda:	*saltar a corda*: Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *jugar a la corda*: Co, Mr, Ms, Ml, Mo, Va (mapa 4/581)
juli:	*juli*: Be, Ca, Cp, Fa, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Po, Vb; *júlit*: Fi, Pr, Tf; *bitxo*: Bi, Co, Gr, Ma, Mo, Pb, Si, To, Ull, Va (mapa 4/582)
menar la corda:	*menar la corda*: Be, Fi, Ll, Pb, Pr, To; *tirar la corda*: Fa, Mr, Ms, Ull; *donar la corda*: Tf, Va; *rodar la corda*: Ca, Mo, Vb; *fer anar*

[781] Per a més informació sobre el tractament de la /o/ en posició pretònica cf. capítol 1.2.8 de Fonètica.
[782] En tots els parlars de la comarca també s'ha recollit el castellanisme *colúmpio*.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

	la corda: Si; *parar la corda*: Cp, Co, Gu, Ml, Po; *manar la corda*: Bi, Gr, Ma (mapa 4/583)
marro:	*lo marro (marro-em pixo-em cago)*: Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Si, Tf, Ull, Va, Vb; *lo narro (narro-pixo-i-cago)*: Be, Fa, Gu, Ll, Mr, Pr, To (mapa 4/584)
baldufa:	*baldufa*: a tots els pobles; *baldarufa*: Pr, Tf; *baldrufa*: Po; *pitxo, pítxol*: Ll (mapa 4/585)[783]
toc i pam:	*toc i pam*: Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va; *pet i pam*: Cp, Ms; *a pam i toc*: Ml; *a pam i troc*: Vb; *xec i pam*: Mo (mapa 4/586)
xarranca:	*marro*: Co, Fa, Ms, Tf; *narro*: Be, Po, Pr, To; *pisso*: Cp, Gu, Mr; *palet*: Gr, Ma, Si; *creu*: Fi, Va, Vb; *xinc-xenc*: Ca; *xarranca*: Pb; *anxarranca*: Ml; *escarranxa*: Mo; *xincleta*: Ull; *cremo*: Bi; *nillo*: Ll (mapa 4/587)
palet:	*tello*: Be, Ca, Cp, Fa, Fi, Gu, Mr, Ms, Ml, Po, Pr, Va, Vb; *palet*: Bi, Co, Gr, Ma, Mo, Pb, Pr, Si, Tf, Ull; *c[ɔ]do*: To; *nillo*: Ll (mapa 4/588)
gallina cega:	*gallineta cega*: Bi,[784] Co, Fa, Fi, Gr, Mr, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *gallineta ciega*: Ca, Gu, Ma; *gallina cega*: Cp, Ms; *gallina ciega*: Be, Ll (mapa 4/589)
fona:	*fona*: Ca, Co, Gr, Ma, Ms, Ml, To, Ull; *onda*: Ll, Po, Va, Vb (mapa 4/590)
bassetja:	*bassetja*: Bi, Ca, Co, Fi, Ll, Ma, Mo, Pb, Si, To, Ull, Va, Vb; *passetja*: Be, Cp, Fa, Mr, Po, Tf; *batetja*: Gu, Ms, Ml; *tirador*: Gr, Pr (mapa 4/591)
jugar a conillets:	*jugar a conillets a amagar*: Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ma, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *jugar a conillets*: Ll, Mr, Ms; *jugar a conillets al cau*: Ms (mapa 4/592)
joc de l'anelleta:	*l'anelleta*: Be, Ca, Cp, Co, Fa, Gr, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *l'anell*: Bi, Cp, Fi, Gu, Ll, Ma, Ms (mapa 4/593)
lo pare carabasser:	*lo pare carabasser*: Bi, Ca, Cp, Co, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Pb, Si, To, Va, Vb; *lo pare carabassot*: Be, Fa, Gu, Ms, Ml, Mo, Po, Pr, Ull (mapa 4/594)
pessic-pessiganya:	*pessic-pessiganya*: Be, Bi, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb; *pis-pessiganya*: Ca, Cp, Mr (mapa 4/595)

Llista de noms comuns

jugar	*bitllot*	*jugar a boles*
nino/nina	*fer redona*	*bicicleta*
fireta	*perdre*[785]	*estel*[786]
pilota	*guanyar*	*la cluca d'amagar*

[783] Alcover (DCVB, VIII: 619) recull la forma *pítxol* a Gandesa i *pitxo* (segons Alcover de *trompitxo*) a Perpinyà i Rodonyà.
[784] A la Bisbal de Falset també es va recollir el sintagma *gallinita ciega*.
[785] També *guanyar la ceba* a Cp, Gr, Mr. A Marçà expliquen que es deia així perquè el que quedava primer en una carrera li donaven un pollastre i el que quedava últim li donaven una ceba.
[786] També s'ha recollit el castellanisme *una com[e]ta* a Bi, Fa, Fi, Ma (*una com[ɛ]ta* a Mr, Po).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

bitlla *xalar*[787]

Anàlisi i comentari d'alguns mots

Encara es manté a tots els parlars del Priorat la forma compartida amb el rossellonès i el valencià *joguet,* encara que en alguns parlars ja comparteix ús amb la variant oriental *joguina.*

En el verb *endevinar* es produeix una assimilació vocàlica de la palatal semitancada pretònica per part de la tònica –*endevino* > *endivino*– i després es produeix una extensió del fenomen a d'altres formes verbals, com ara l'infinitiu: *[a]nd[i]v[i]nar.*

El joc consistent a saltar una corda que volta té dos nom al Priorat: *saltar a corda* i *jugar a la corda*. Quan s'accelera el moviment de la corda es diu *juli* o *júlit* i *bitxo* –a la Bisbal i Ulldemolins també s'ha recollit el sintagma *bitxo coent*. Es pot saltar a corda de manera col·lectiva, amb una corda més llarga; dues persones agafen cadascuna una de les puntes i la fan girar. L'acció duta a terme per aquestes dues persones rep 7 noms a la comarca: *menar la corda, manar la corda, tirar la corda, donar la corda, rodar la corda, fer anar la corda* i *parar la corda*. A la majoria de pobles, es cantaven cançons mentre se saltava a la corda o bé es recitaven unes fórmules, com per exemple: *Si la barqueta es tomba, nena no tinguis por. Salta la cordeta i fes un saltiró.* (Cornudella); *La barqueta puja i baixa, sense res no hi pot anar. La Maria per bandera i el Lluís per capità.* (la Torre de Fontaubella)

Una de les variants del joc de boles consistia a fer una ratlla i llançar les boles per veure quina anava més prop del forat on s'havien de fer entrar i s'establia l'ordre a partir de les distàncies de la ratlla. Al Priorat, aquesta modalitat de joc s'anomena *a toc i pam* (amb les variants *pet i pam* i *xec i pam*) o *a pam i toc, a pam i troc* (amb l'ordre dels elements del sintagma invertits).

Lo marro (marro-em pixo-em cago) i *lo narro (narro-pixo-i-cago)* són les dues variants que presenta a la comarca el joc que consisteix a col·locar en línia recta tres pedretes o bastonets damunt d'una figura quadrada. La interferència de l'espanyol *lo tres-en-ratlla* apareix també a Co, Fa, Mo, Si, Pb, Pr, To, Ull.[788]

La *xarranca* és un joc que consisteix a saltar a peu coix damunt unes figures geomètriques dibuixades a terra, dividides en caselles o en compartiments numerats, fent córrer a cops de peu un palet que cal fer passar d'una casella a l'altra segons un ordre determinat. Al Priorat, aquest joc presenta fins a 12 variants: *xarranca* –i les variants fonètiques *anxarranca* i *escarranxa*– *marro, narro, palet, pisso, nillo, la creu, xinc-xenc, la xincleta, lo cremo*. A Pb, Po, To, Ull, Va, també es va recollir el castellanisme *l'avion*, que fa referència a la forma del dibuix que es feia a terra per jugar a aquest joc. A Co, Ms, Si, Tf, el nom *marro* designa alhora dos jocs diferents (el tres-en-ratlla i la xarranca). A la comarca, la peça que es tira o que es mou amb el peu en aquests jocs rep quatre noms: *tello, palet, nillo* i *codo*.

El joc que consisteix a llançar un objecte a un clot o dins d'un cercle senyalitzat, en el qual hi ha uns altres objectes més lleugers que els primers, i que per la força de l'impacte s'han de treure, rep onze noms diferent a la comarca: *a patacons* a tots els pobles;[789] *al tello* a Cp, Gu, Ll, Ms, Ml; *al flendi* a Bi, Mr, Tf; *al frendi* a Mo, Tf; *al*

[787] A tots els pobles també s'usa el castellanisme *disfrutar*.
[788] Cubells (2009, I: 418) també recull les variants *marro (marro-pixo-i-cago)* i *pisso (pisso-marro-i-cago)* a alguns pobles de la Ribera d'Ebre. Navarro (1996, I: 269) recull la forma *marro (marro-pixo-i-cago)* en algunes localitats de la Terra Alta.
[789] Els *patacons* estaven fets amb les capsetes de mistos o amb les cartes velles de jugar.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

flèndit a Pb, Va; *al fendi* a Gu, Ml; *a xapes* a Fi, Po; *a xapos* a Vb; *a la x[ɔ]rca* a Ll, Ml; *a la xorqueta* a Tf.

Només a Ca, Co, Gr, Ma, Ms, Ml, To, Ull s'ha recollit el mot *fona* (a Ll, Po, Va, Vb s'ha localitzat el castellanisme *onda*) per designar l'instrument format d'una bossa de tela o de pell amb un cordill a cada extrem, dins la qual es posa una pedra o altre projectil, i fent-la voltar ràpidament se li dóna impuls per llançar-la amb força. La *bassetja* és l'instrument que també serveix per tirar pedres però que es construeix amb una branca que tingui forma d'Y, a les dues puntes superiors de la qual es lligava una goma. Amb una mà es tensava la goma en la qual s'havia col·locat el projectil (generalment una pedra) i quan ja no donava més de si, es deixava anar el projectil dirigit a l'objectiu que es volia tocar. Al Priorat s'han recollit 4 formes per a designar aquest instrument: *bassetja, passetja, batetja* i *tirador*. A Fa, Fi, Gu, Ll, Mo, Po, també es va recollir el castellanisme *tira-xines*. En algunes localitats de la comarca no coneixen la *fona* o designen els dos instruments (*fona* i *bassetja*) amb el mateix mot. Un altre instrument, que construïa la mateixa canalla, era una canya foradada per dins que s'utilitzava, bufant-la, per llançar amb força els pinyols dels lledons i que a tots els pobles anomenaven *canya* o *canut* (a Ll, Tf, Vb, també *esclafidor* i a Gratallops i Poboleda, *tirallidons*).

El joc de *conillets a amagar* (*conillets* a Ll, Mr, Ms i *conillets al cau* també al Masroig) és un joc d'infants més menuts que consisteix essencialment a amagar-se uns jugadors, i que un altre procuri trobar-los i tocar-los. En la forma més completa d'aquest joc, conservada a bona part del nostre país, hi ha un dels jugadors que és *la mare*, un altre que para i els altres que s'amaguen. La mare està asseguda, i qui para ha de tindre el cap cabussat a la falda de la mare, agenollat davant ella tot el temps que els conillets busquen amagatall, durant el qual la mare recita una fórmula que comença amb la frase *Conillets amagueu-vos bé, que la llebreta ja ve, de nit i de dia, bota foc a l'abadia, bota foc al forn, quantes hores són?* acabada la fórmula, demana: *Conillets, esteu ben amagadets?* Els que esta amagats contesten: *Síií!* Aleshores la mare deixa anar el jugador que para i aquest se'n va a buscar els que s'han amagat; quan en troba un, l'ha de procurar tocar, si el conillet, fugint, arriba a la mare sense que qui para l'hagi tocat, aquest ja no el pot tocar, i continua parant fins que en toca algun.

El joc de *l'anell* o *l'anelleta* és també un joc d'infants estès per tot Catalunya. Per jugar-hi es posen les criatures en rodanxa, amb les mans plegades davant el pit, en actitud de pregària; una altra passa per davant elles amb les mans també plegades, i dins les mans duu un anell o cosa semblant –un cigró, una llentia, una moneda–; així com passa, posa les mans sense desplegar-les, dins les mans de cada jugador, i deixa caure l'anell dins les mans d'un dels jugadors sense fer-ho coneixedor als altres. Quan ja ha dipositat l'anell, aquest mateix jugador recita la cantarella següent, remarcant ben bé les síl·labes, mentre toca el cap de cadascun dels jugadors a cada síl·laba: *Qui té l'a-nell? Pi-ca-pe-drell.* El darrer jugador a qui se li ha tocat el cap ha d'endevinar qui té l'anell i si ho endevina, fan la mateixa pregunta a aquella que havia anomenat, i així van seguint fins que arriben a endevinar qui és qui té l'anell.

Al joc del *pare carabasser* o *carabassot*, els jugadors fan una rodanxa, asseguts a terra, i cadascun té un número determinat. Un altre jugador –que fa de Pare Carabassot– diu: *El Pare Carabassot, tenia, tenia cinc* (o un altre número) *carabasses.* El jugador que té aquell número respon: *Que no, que en tenia tres* –o el número que sigui. I així successivament fins que algú s'equivoca, dient un número que no existeix o dient el seu propi; en aquest cas ha de pagar penyora.

Un altre joc que s'ha recollit a totes les localitats de la comarca és el que consisteix a posar les mans damunt una taula, i un jugador va pessigant-les al temps que

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

recita unes fórmules, i en dir la darrera paraula d'aquestes, pica damunt la mà del jugador a qui toca, fins que aquest la retira de la taula. Al Priorat, la forma més utilitzada per a designar aquest joc infantil és *pessic-pessiganya*. A Cabacés, Capçanes i Marçà, però, s'ha recollit la variant *pis-pessiganya*. La fórmula que es recita mentre es juga presenta diverses versions:

Pessic-pessiganya,
oli de la ganya,
pessic-pessigó,
oli de ganyó.
(Falset)

Pessic-pessiganya, de l'oli de la ganya.
Pessic-pessigó, de l'oli d'Aragó.
Portal de França,
que n'hi ha una balança.
Portal de Reus
que n'hi ha cent mil creus.
Amaga els peus.
(la Vilella Alta)

Pessic-pessiganya, de l'oli de la ganya.
Pessic-pessigó, de l'oli d'alagó.
Marieta agrana a casa, que ta mare no ho pot fer,
que té la mà torta.
El gall escuat, que corre pel terrat.
La gallina negra tot h[u] arreplegue.
La gallina blanca tot h[u] escampe.
La gallina de la Seu diu que marxi aquet bon peu.
(Pradell de la Teixeta)

Pessic-pessiganya, oli oli de la ganya.
Pessic-pessigó, oli oli d'alagó.
Marieta agrana a casa, que el gatet està escoixat.
Per les vinyes tiren pinyes.
Pels carrers tiren diners.
A la vora de França n'hi ha una que en dansa.
Amaga aquet gran pinyó
que no és teu ni és meu
que és de la Mare de Déu.
(els Guiamets)

Malgrat que molts jocs no s'han pogut recollir en la totalitat de pobles de la comarca i, per tant, no s'han pogut mapificar, no s'ha volgut deixar passar per alt l'ocasió de fer-ne un llistat amb tots els que s'han pogut recollir als diferents pobles del Priorat i que donaran una idea de l'extens, ric i variat món lúdic infantil d'un temps que ja s'esvaeix.

El joc del *boli-beli* (Co, Mo), *boli* (Cp, Pr, Si, To, Ull) o *bòlit* (Be, Ml, Mo, Po) consisteix a agafar un tros de fusta cilíndric acabat en punta en els dos extrems i fer-lo saltar pegant-li, quan està ajagut, un cop de dalt a baix prop d'una de les puntes.

Del joc de rotllana on tothom està amb els ulls tapats i qui para dona voltes per darrere amb una espardenya a la mà se'n diu, al Priorat: *espardenyeta* a Cp, Co, Ll, Ml, Si, Ull; *espardenya* a Be, Mr, Ma, Mo, Po, Pr, Va; *l'espardenyot* a Capçanes, i *passa*

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

rata a Poboleda. La fórmula rimada que acompanya aquest joc pot variar depenent del poble:

> *L'espardenya, la cus cus, jo la cuso i se'm descús.* (la Vilella Alta)

> *L'espardanyeta, l'espardanyeta, la clara d'ou, fan vint-i-nou, mans al darrere, ulls aclucats.* [es deixa l'espardenya a darrere d'alguna criatura] *L'espardanyeta ja s'ha quedat.* [Llavors es pregunta] *Qui s'ha pixat al llit?* [obren tots els ulls i endevinen qui té l'espardenya] (el Molar)

A Cabacés es va recollir *jugar a callossos*, que a Margalef en diuen *jugar a todos*. A Cornudella, Pradell i la Vilella Alta també coneixen el joc però no en recorden el nom. Els *callosos* o *todos* són els ossets tendres de la pota del corder, concretament de la junta del garró. Un cop ben netejats i sovint pintats de colors, amb ells es feien molts jocs d'agilitat. Un dels jocs consistia a tirar els *callosos* enlaire i, segons en quina posició queien, el jugador podia repetir tirada o perdia el torn; generalment si el *callòs* quedava dret, el jugador guanyava i si quedava tombat, perdia. A Cabacés encara recorden que cada cara del *callòs* tenia un nom: *una, res, tot* i *marrinyes*. A Pradell, en canvi, els noms de les cares eren *rei, verdugo, la panxa* i *el forat de l'aigüera*. Un altre joc que també podien fer amb *callosos* consistia a agafar-ne cinc, un d'ells més gran, escampar-los a terra i mentre tiraven el gran a l'aire n'havien de recollir un dels altres quatre.

Tot i que no de forma exclusiva, les xiquetes de Margalef, el Masroig, Torroja i Ulldemolins jugaven *al muntet*, que a Marçà en deien *les agulletes* i a la Torre, *l'agulleta*. El joc, que Alcover (DCVB, I: 330) també recull a Falset, consisteix a amagar agulles sota terra, que les xiquetes han de picar amb una pedra i cadascuna pren les agulles que pot treure. Les xiquetes, generalment, també jugaven a fireta o cuinetes, a nines i a saltar a corda. També feien molts jocs simbòlics, teatralitzats i amb molt de diàleg i jocs cantats, de rotllana i de falda.

Voldria acabar aquest apartat lèxic sobre els jocs amb un fragment de Beltran i Garcia (1994: 145-146), on remarquen la importància del joc:

> Els orígens dels jocs són remots. L'home sempre ha tingut unes necessitats lúdiques. El relat oral, les tradicions, els proverbis i les lleis no escrites, passats de generació en generació són un reflex dels hàbits, costums i esperances de cada generació, una herència en moviment. La millor manera de conèixer els avantpassats i, al mateix temps, saber el que un és, és mitjançant l'acostament a la seua cultura, la revalorització del llegat cultural que al llarg dels anys ha passat de pares a fills gràcies a la memòria. Ara hi ha una cultura oral, universal, que intenta sobreposar-se a totes les altres: la de la televisió, ràdio i mitjans de comunicació. Oblidar la nostra cultura popular equival a una extinció com a poble; una pèrdua dels jocs, cançons, contes i dites significa desarrelar-nos de l'antiga saviesa que el poble ha conservat en forma de sentències, breus compendis de filosofia pràctica creats a partir de l'observació, experiència i raonament. Huizinga (1972) afirma que la cultura procedeix del joc, que el joc és llibertat i invenció, fantasia i disciplina al mateix temps.
>
> El temps fa que canvien els espais i els mecanismes dels jocs, no obstant, els nostres jocs són vius en cultures bastant allunyades de la nostra i els seus orígens es perden en el temps. Les tradicionals jugades al carrer s'han traslladat als parcs a causa del trànsit. [...] Han desaparegut també dels

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

carrers els «utensilis» dels quals se servien els xiquets temps arrere: bastons, pedres, fang... però això no ha de ser el motiu d'una desaparició del joc. Els mecanismes del joc han de canviar per les imposicions del temps, com ho han fet des de sempre, però no s'han de subordinar a la cultura audiovisual.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

4.2 LLISTA DE MOTS I UBICACIÓ

A

a: 2.1.9
a boca de fosc: 4.1.7
a coll-i-bè (portar algú): 2.1.11
a estall: 4.1.1
a gates (anar): 2.1.11
a la cama coixa (anar): 2.1.11
a la falda (tindre algú): 2.1.11
a la sarrona (portar algú): 2.1.11
a preu fet: 4.1.1
abadia: 4.1.14
abans: 2.1.11
abegot (i variants): 4.1.6
abella (i variants): 1.1.3, 1.4.4, 4.1.6
abellerol (i variants): 4.1.6
abeurador (i variants): 1.2.12, 4.1.8
abocar: 4.1.2
abocat: 4.1.2
abril: 4.1.7
abstinència: 4.1.14
acera (i variants): 4.1.8
aclarir-se (el temps): 4.1.7
aclucar (els ulls) (i variants): 4.1.10
acotxar-se (i variants): 4.1.10
adéu: 2.1.12
afarta-pobres (raïm): 4.1.2
afartar-se: 1.4.1, 4.1.11
aferam: 4.1.4
afonar: 4.1.10
agafadits (insecte): 4.1.6
agafar: 4.1.11
agarrat: 4.1.11
agenollar-se (i variants): 4.1.10
agitar-se (i variants): 1.3.3, 4.1.10
aglà (i variants): 1.4.1, 4.1.3
agost: 4.1.7
aguaitar: 1.4.1
àguila (i variants): 1.4.5, 4.1.6
agulla: 1.1.7
agulla (d'estendre la roba): 4.1.11
agulla (de cosir): 4.1.11
agulla (de fer mitja): 4.1.11
agulla de cap: 4.1.11
agulla de pi: 4.1.3
aguzil (i variants): 4.1.9
ahir: 2.1.11
aigua: 1.2.12, 4.1.11
aigua poll (l'ou): 4.1.4
aigualera: 4.1.7
aiguamoll: 4.1.8
aixada: 4.1.1
aixada ampla: 4.1.1
aixada brossera: 4.1.1
aixada de boca: 4.1.1
aixada de boca ampla: 4.1.1
aixada de cavar vinya: 4.1.1
aixada de dos puntes: 4.1.1
aixada de fer brossa: 4.1.1
aixada de punta: 4.1.1
aixada estreta: 4.1.1
aixada motxa: 4.1.1
aixadella: 4.1.1
aixadella amb escarpell: 4.1.1
aixadelló: 4.1.1
aixadelló amb escarpell: 4.1.1
aixadó: 4.1.1
aixadó amb escarpell: 4.1.1
aixartigar: 4.1.1
aixat: 4.1.1
aixella: 4.1.10
aixeta: 1.1.3, 4.1.11
aixeta (de la bóta): 4.1.2
així: 2.1.11
ajuntament (i variants): 1.3.3, 4.1.9
ajuntats (estar): 4.1.13
ajupir-se: 4.1.10
al braç (portar algú): 2.1.11
alada (formiga): 4.1.6
aladre: 4.1.1
alba: 4.1.7
albarda: 1.3.2, 4.1.1
albardó: 1.3.2, 1.4.6, 4.1.1
albat: 4.1.13
albelló: 1.3.2, 4.1.8
àlber (i variants): 1.2.5, 1.3.2, 4.1.3
albercoc: 1.3.2, 4.1.3
albercoquer: 4.1.3
albergener (i variants): 4.1.3
albergínia (i variants): 1.3.2, 1.3.5, 4.1.3
alberginiera (i variants): 4.1.3
alcalde (i variants): 1.4.6, 4.1.9
aldea: 4.1.8

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

alè: 4.1.10
alego: 2.1.11
alfàbrega: 1.2.5, 1.3.2, 4.1.3
alfals: 1.3.2, 4.1.1
aliacrà (i variants): 4.1.10
aliança: 4.1.13
alicantí (raïm): 4.1.2
alicates: 4.1.9
all: 1.3.2, 4.1.3
allà, allí: 2.1.11
(a)llavons: 2.1.11
allioli (i variants): 1.4.2, 4.1.11
almostra (i variants): 1.3.2, 4.1.10
alonso: 4.1.6
alonso (fer l'): 4.1.6
alonso (ser un): 4.1.6
altre, altra: 1.4.7, 2.1.8
alvarca (i variants): 1.3.2, 4.1.12
alzina: 4.1.3
ama: 4.1.11
amanit, amanida: 4.1.11
amansir: 4.1.4
amb: 2.1.9
americana (i variants): 1.4.4, 4.1.12
ametlla (i variants): 1.3.2, 1.4.4, 4.1.3
ametlla tendra (i variants): 4.1.3
ametller (i variants): 4.1.3
ametlló (i variants): 4.1.3
amistançada (l'): 4.1.13
amistançats (estar): 4.1.13
amo: 4.1.1, 4.1.9, 4.1.11
amonestacions: 4.1.13
ampolla: 4.1.11
anar: 1.4.4, 2.2.8, 2.2.12
anar moguda: 4.1.5
anar-se'n a dormir: 4.1.10
anca: 4.1.10
ànec (i variants): 1.2.5, 4.1.4
ànega (i variants): 4.1.4
aneguet (i variants): 4.1.4
anell (i variants): 1.4.4, 2.1.1, 4.1.13
anell (joc de l'): 4.1.16
anelleta (joc de l'): 4.1.16
àngel: 1.3.3, 4.1.14
àngelus (l'): 4.1.14
angelet (flor): 4.1.3
anguila: 4.1.15
anjub: 4.1.8
ansa: 4.1.11
ansa del coll: 4.1.10
ànsia (tindre): 4.1.10
antes: 2.1.11
any de traspàs: 4.1.7
anxova: 4.1.15
apagallums (flor): 4.1.3
apagar: 4.1.11
apagar el/la llum: 4.1.11
aparèixer: 2.2.3
àpit: 1.4.3, 4.1.3
aprendre (i variants): 4.1.10
apuntar (el dia): 4.1.7
aqueix, aqueixa, aqueixos, aqueixes: 2.1.4
aquell, aquella, aquells, aquelles: 2.1.4
aquet, aqueta, aquesta, aquets, aquetos, aquestos, aquetes, aquestes: 2.1.4
aquí: 2.1.11
ara: 2.1.11
arada: 4.1.1
aranya: 1.1.1, 4.1.6
arbequina (oliva): 4.1.2
arbocer (i variants): 4.1.3
arboç: 4.1.3
arbre: 1.3.2, 1.4.6, 4.1.2
arc de Sant Martí: 4.1.7
arcoiris: 4.1.7
arena: 4.1.8
arengada (i variants): 4.1.15
aresta: 4.1.1
aresta (estella): 4.1.11
argadells (i variants): 4.1.1
argelaga (i variants): 1.2.5, 4.1.3
argila (i variants): 4.1.7
armari: 4.1.11
armilla: 4.1.12
arna: 4.1.6
arpiots (i variants): 4.1.1
arqueta (de collir olives): 4.1.2
arrabassar: 4.1.1
arracada (i variants): 1.4.6, 4.1.12
arracada (de la cabra) (i variants): 4.1.4
arrasir-se (el temps): 4.1.7
arrel (i variants): 4.1.2
arrelat (i variants): 4.1.2
arrencar: 4.1.1
arriendes (i variants): 1.3.2, 4.1.1
arrissat (cabell) (i variants): 4.1.10
arrojar (i variants): 4.1.10
arromangar: 1.4.6

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

arronsar (les espatlles): 4.1.10
arronsar (bressar): 4.1.11
arronsador: 4.1.16
arropenjar: 1.4.6
arroplegar: 1.4.6
arròs: 2.1.1, 4.1.11
arròs a la cassola: 4.1.11
arrossegar: 4.1.1
arruga (i variants): 1.3.6, 4.1.10
arruixar el carrer: 4.1.11
asclar: 4.1.1
asserenar-se (el temps): 4.1.7
astrínjol: 4.1.4
atiar (el foc): 4.1.11
atipar-se: 4.1.11
atxa: 4.1.14
atzavara (i variants): 4.1.3
auberge (i variants): 4.1.3
avellana (i variants): 1.4.4, 4.1.3
avellana fallada: 4.1.3
avellana folla: 4.1.3
avellana follada: 4.1.3
avellaner (i variants): 4.1.3
avergonyir-se: 4.1.10
avergonyit (i variants): 4.1.10
avet: 4.1.3
avi, àvia: 2.1.5
aviat: 2.1.11
avion (libèl·lula): 4.1.6
aviram (i variants): 4.1.4
avivar (el foc): 4.1.11
avort: 4.1.13
avui: 2.1.11

B

bacallà: 4.1.15
badallar: 4.1.10
badar: 4.1.10
(a)badejo: 4.1.15
baga (la): 4.1.14
baiard (i variants): 4.1.1
baixos (del vi): 4.1.2
bajoca: 1.3.3, 4.1.1
bajoquera: 4.1.1
baladre: 4.1.3
balancí: 4.1.11
balb: 1.3.2, 4.1.7
balcó: 4.1.11
balda: 4.1.11
baldufa (i variants): 4.1.16
bamba: 4.1.12
banc: 1.3.7
banc (de collir olives): 4.1.2
banc de fuster: 4.1.9
banc del foc (lo): 4.1.11
bancal: 4.1.1
bandeja: 1.4.8, 4.1.11
banya: 4.1.5
banyera: 4.1.11
banyut: 4.1.13
bar: 1.4.3
barallar (renyar) (i variants): 4.1.11
barana: 4.1.11
barana (del carro): 4.1.1
barba: 4.1.10
barba (de la cabra): 4.1.4
barba-roig: 4.1.6
barbacana: 4.1.11
barballera (i variants): 4.1.4
barbeta (de la cabra): 4.1.4
barca: 4.1.15
barra (de pa): 4.1.2
barraca: 4.1.1
barral: 4.1.2
barranc: 1.3.7, 4.1.8
barres (mandíbula): 4.1.10
barret: 4.1.12
barret (de la gla): 4.1.3
barret de cop: 4.1.12
barret de caure: 4.1.12
barretet (dolç): 4.1.11
barri: 4.1.8
barriada: 4.1.8
barrina: 4.1.9
barrusca: 4.1.2
bassa: 4.1.8
basseta: 4.1.2
bassetja (i variants): 4.1.16
bassot: 4.1.8
bast: 4.1.1
bastant: 2.1.1
bastard (fill): 4.1.13
baster: 4.1.9
bastó: 4.1.5
basura: 4.1.11
bata: 4.1.12
batall: 4.1.14
bateig (i variants): 1.3.3, 2.1.1, 4.1.13
batejar: 4.1.13

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

batre: 2.2.4, 2.2.5, 4.1.1
batre ametlles: 4.1.3
bavero: 4.1.12
be: 4.1.5
beata: 4.1.14
bec: 4.1.4
bec de gall (raïm): 4.1.2
becada: 4.1.6
belar: 4.1.4
berenar (i variants): 1.2.4, 4.1.11
bernat: 4.1.6
bernat pudent: 4.1.6
bessó: 4.1.13
beure: 1.1.3, 2.2.5
beure a galet: 4.1.11
biberó, biberon: 4.1.13
bicicleta: 1.1.3, 4.1.16
biga: 4.1.11
biga llomera: 4.1.11
biga mestra: 4.1.11
biga travessera: 4.1.11
bigoti (i variants): 4.1.10
bildador (i variants): 4.1.16
birbar: 4.1.1
bisbe: 4.1.14
bisbe (botifarra): 4.1.4
bisbessa (botifarra): 4.1.4
biso: 4.1.12
bitlla: 4.1.16
bitllot: 4.1.16
bitxo: 4.1.3, 4.1.16
blanc: 1.3.7
blat: 4.1.1
blau (cop): 4.1.10
ble: 4.1.11
bleda: 1.1.3, 4.1.3
bóc: 4.1.5
boca: 4.1.10
boca (de l'aixada): 4.1.1
bocado (del cavall): 4.1.4
bocafosc: 4.1.7
bocal (del cavall): 4.1.4
bocoi: 1.3.4, 4.1.2
boda: 4.1.13
bòfia: 4.1.10
bofolla: 4.1.10
boga: 4.1.3, 4.1.15
boig: 2.1.1, 4.1.10
boina (i variants): 1.3.5, 4.1.12
boira (i variants): 1.4.5, 4.1.7
boixa (del carro): 4.1.1
boja: 1.3.3
bola de xiprer: 4.1.3
boles (jugar a): 4.1.16
bòlit (jugar al) (i variants): 4.1.16
bòlits (i variants): 4.1.1
bolitxa (de xiprer): 4.1.3
bolló: 4.1.1
bolquers: 4.1.12
bolquims: 4.1.12
bombolla (i variants): 1.4.6, 4.1.7, 4.1.10
bon dia: 2.1.12
bona tarda: 2.1.12
bonic (i variants): 1.2.7, 4.1.12
bony (al cap): 4.1.10
bora nit: 1.4.6, 2.1.12
bord (fill): 4.1.13
bord (oliver): 4.1.2
bordar (i variants): 4.1.4
bordís: 4.1.2
bordissot: 4.1.2
borinot: 4.1.6
borra: 4.1.3
borratxo (i variants): 4.1.2
borratxera (i variants): 1.4.2, 4.1.2
borró: 4.1.2
borronar: 4.1.2
bosc: 2.1.1, 4.1.1, 4.1.3
bosses (del carro): 4.1.1
bosseta de l'orina: 4.1.10
borrassa: 4.1.2
bót: 4.1.1, 4.1.2
bota: 4.1.12
bóta: 4.1.1, 4.1.2
botana: 4.1.12
botar-se foc: 4.1.12
botavant: 4.1.9
botella: 4.1.11
boter: 4.1.9
botera: 4.1.11
botifarra: 1.2.8, 4.1.4
botifarra blanca: 4.1.4
botifarra catalana: 4.1.4
botifarra del bisbe: 4.1.4
botifarra negra: 4.1.4
botó (de la roda): 4.1.1
bou: 4.1.5
bover (caragol): 4.1.6
braç: 4.1.10

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

braçalet: 4.1.12
braguer: 4.1.5
bramar: 4.1.4
brancal: 4.1.11
brasa: 4.1.11
braser: 1.3.2, 4.1.11
bres: 4.1.11
bresca: 4.1.6
bressar (i variants): 4.1.11
bressol: 4.1.11
bria (i variants): 1.3.4, 4.1.2
brida (del cavall): 4.1.4
broca: 4.1.9
brocada: 4.1.2
broma: 4.1.7
bròquil: 4.1.3
brossa: 4.1.11
brossaire: 4.1.11
brossat: 4.1.5
brot: 4.1.2
brotar: 4.1.2
brugir: 4.1.6
bruixa: 4.1.14
brumerot (i variants): 4.1.6
brumir: 4.1.6
brusa: 4.1.12
brut: 4.1.11
Bubu (lo): 4.1.14
budell: 4.1.4, 4.1.10
bufador: 4.1.11
bufallums (flor): 4.1.1
bufar (el foc): 4.1.11
bufat (cregut): 4.1.11
bufet: 4.1.11
bufeta: 4.1.4, 4.1.10
bufetada: 4.1.10
bugada (fer): 4.1.11
bugada (passar): 4.1.11
buitre: 4.1.6
buixet: 4.1.11
bujol (i variants): 4.1.1
bullir: 1.2.9, 2.2.4, 2.2.8, 4.1.2, 4.1.11
bullit (carn d'olla): 4.1.11
bunyols: 4.1.11
burca (del rellotge): 4.1.7
buscall: 4.1.2, 4.1.11
butllofa (i variants): 4.1.10
butxaca: 4.1.12

C

cabana: 4.1.1
cabàs: 4.1.2
cabdell: 4.1.11
cabeça (d'alls) (i variants): 4.1.3
cabeçó: 4.1.1
cabell: 4.1.10
cabell curt: 4.1.10
cabell llarg: 4.1.10
cabellera (de la panolla): 4.1.1
cabestre: 4.1.1
cabiró: 4.1.11
cabra: 4.1.5
cabre: 2.2.1, 2.2.5, 2.2.8
cabreta (caragol): 4.1.6
cabrit: 4.1.5
caçador: 4.1.4
caçar: 4.1.4
cadàver: 4.1.13
cadernera: 4.1.6
cadell: 4.1.4
cadell (insecte): 4.1.6
cadira: 4.1.11
cadolla (i variants): 4.1.8
cagarrines: 4.1.10
cairat: 4.1.11
caixa: 1.3.3, 4.1.11
caixa (de morts): 4.1.13
calaixera: 4.1.11
calamar (i variants): 1.3.2, 4.1.15
calavera (de xiprer): 4.1.3
calbo: 4.1.10
calça curta: 4.1.12
calces: 4.1.12
calçons: 4.1.12
calçotets: 4.1.12
caldera: 1.1.1, 4.1.11
caldo: 4.1.11
caldre: 2.2.1
calguer: 2.2.1
cama: 4.1.10
camal: 4.1.12
camallol: 4.1.2
camí de Sant Jaume: 4.1.7
camí de Santiago: 4.1.7
caminar: 4.1.10
camisa: 4.1.12
camisa de dormir: 4.1.12
campana: 4.1.14

campanar: 4.1.14
campaner: 4.1.14
campaneta (úvula): 4.1.10
canal: 4.1.11
canalera: 4.1.11
canaló: 4.1.11
canaló (canalot): 4.1.11
canalot: 4.1.11
canastró (i variants): 4.1.4
candela: 4.1.14
Candelera (la): 4.1.14
candelabro: 4.1.11
candelero: 4.1.11
cansalada: 4.1.4
cantar (el gall): 4.1.4
cantar (la perdiu): 4.1.6
càntera: 4.1.1, 4.1.11
cantereta (i variants): 4.1.11
cantereta gargolera: 4.1.11
càntir: 4.1.1, 4.1.11
cantó (del pa): 4.1.2
canut de posar les agulles: 4.1.11
canya: 4.1.3, 4.1.15
canyella: 4.1.3
canyís: 4.1.3
canyó (de la canya): 4.1.3
cap: 4.1.10
cap (prep.): 2.1.9
Cap d'Any: 4.1.14
capadre (i variants): 4.1.2
capar: 4.1.5
caparra: 4.1.6
capatàs: 4.1.9
capbussó (fer un) (i variants): 4.1.10
capçal (del carro) (i variants): 4.1.1
capçal (drap): 4.1.11
capçana: 4.1.11
capellà: 4.1.14
capgròs: 4.1.14
capiguer: 2.2.1
capital: 4.1.8
capó: 4.1.4
cap-roig: 4.1.15
capsa: 4.1.11
capsa de cosir: 4.1.11
cap-sec: 4.1.15
capseta (dolç): 4.1.11
caputxa (de la gla): 4.1.3
car: 1.3.2, 1.4.3
cara: 4.1.10
carabassa: 1.2.4, 4.1.1, 4.1.3
carabassera: 4.1.3
carabasses (donar): 4.1.13
carabassó: 1.2.4, 4.1.3
caragol: 1.2.4, 4.1.6
caragol (cabell): 4.1.10
caragol llimac (i variants): 4.1.6
caragola (i variants): 4.1.6
caragolí (i variants): 4.1.6
carboner: 4.1.9
carbonera: 4.1.9
carcàs: 4.1.10
card: 4.1.3
carderola: 4.1.6
carena: 4.1.11
carener: 4.1.11
careta: 4.1.6, 4.1.14
carinyena (i variants): 4.1.2
carn: 1.1.1
carn a la brasa: 4.1.11
carn d'olla: 4.1.11
carn de bullir: 4.1.11
carn del bullit: 4.1.11
Carnaval: 4.1.14
Carnestoltes (i variants): 4.1.14
carotes (fer): 4.1.10
carquinyoli (i variants): 4.1.11
carràs (d'alls): 4.1.3
carrasca (alzina): 4.1.3
carrau: 4.1.14
carrega-rucs (raïm): 4.1.2
carretó: 4.1.1
carrer: 1.3.2, 4.1.8
carrera (fer-se una): 4.1.11
carrerada: 4.1.8
carretell: 1.2.2, 4.1.1
carretera: 1.2.2
carretera de Santiago: 4.1.7
carretó: 1.2.2
càrriga: 4.1.2
carro: 1.2.6, 4.1.1
carro (constel·lació): 4.1.7
carroll: 4.1.2
carxar-se la mà: 4.1.10
carxofa: 1.3.3, 4.1.3
carxofera: 4.1.3
casa: 1.3.4, 4.1.11
casa (de) la vila: 4.1.9
casament: 4.1.13
casamentera: 4.1.13

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

casco (de l'animal): 4.1.4
casqueta (dolç): 4.1.11
cassa: 4.1.2
cassó (i variants): 4.1.2, 4.1.11
cassola: 4.1.11
castanya, castanyer: 4.1.3
castanyer bord: 4.1.3
català: 2.1.1
catiusques: 4.1.12
catxap: 4.1.4
cau: 4.1.4
cau (de formigues): 4.1.6
caure: 1.1.3, 2.2.2, 2.2.4
cavafems: 4.1.1
cavall: 4.1.4
cavallet (carena): 4.1.11
cavall (de collir olives): 4.1.2
cavall d'aigua (libèl·lula): 4.1.6
cavall de serp (libèl·lula): 4.1.6
cavallet (de collir olives): 4.1.2
cavallet (treure el): 4.1.2
càvec (i variants): 1.2.5, 4.1.1
càvic de dos puntes: 4.1.1
ceba: 1.1.3, 4.1.3
ceba tendra: 4.1.3
ceballot (i variants): 4.1.3
cec: 4.1.10
cego: 4.1.10
cella: 1.1.3, 1.3.2, 4.1.10
celler: 4.1.11
cementiri (i variants): 1.1.3, 4.1.13
cendra: 4.1.11
cèntims: 4.1.11
cep: 1.1.3, 4.1.2
cep emparrat: 4.1.2
ceparró: 4.1.2
cera: 4.1.6
cèrcol (de la bóta): 4.1.2
cerç: 4.1.7
cervell: 1.2.2, 4.1.10
ciego: 4.1.10
cigala: 4.1.6
cigonya: 4.1.6
cigró: 4.1.1
cigroner, cigronera: 2.1.1, 4.1.1
cigüenya: 4.1.6
cim: 4.1.8
cimaler: 4.1.2
ciment: 4.1.9
cingla (del bast): 4.1.1
cingle: 4.1.8
cinquanta: 1.1.8
cinquè: 2.1.6
cinta (del cabell): 4.1.10
cinta (peix): 4.1.15
cinturó (i variants): 4.1.12
cirer, cirerer: 4.1.3
cirera: 4.1.3
cirera brancal: 4.1.3
cirera d'arboç: 4.1.3
cirera d'arbocer: 4.1.3
cirera de cor de colom: 4.1.3
cirera de pastor: 4.1.3
cirera de pom: 4.1.3
cirera negreta: 4.1.3
ciri: 4.1.14
cistell: 4.1.2, 4.1.11
cistell de vermar: 4.1.2
cistell vermador: 4.1.2
cistella de vermar: 4.1.2
cisterna: 4.1.8
ciutat: 4.1.8
civada: 4.1.1
civader: 4.1.1
civera: 4.1.1
clafoll, clafolla (de l'ametlla): 4.1.3
clapir: 4.1.4
clara (de l'ou): 4.1.4
clarejar (el dia): 4.1.7
clatell: 4.1.10
clatellada: 4.1.10
clatellot: 4.1.10
clau: 4.1.11, 4.1.14
clau (de la roda): 4.1.1
clau (dent punxeguda): 4.1.10
clau inglesa: 4.1.9
clavar: 4.1.14
clavell, claveller: 4.1.3
clavellina, clavellinera: 4.1.3
clavinyol (de la roda): 4.1.1
clenxa: 4.1.10
cleo (cabell): 4.1.10
clivell (i variants): 1.3.2, 4.1.11
cloquejar: 4.1.4
closca: 4.1.4
closca (de l'ametlla): 4.1.3
clotxa (i variants): 4.1.2
clotxina (de la gla): 4.1.3
cluca d'amagar (jugar a la): 4.1.16
coa/cua: 1.1.6, 4.1.4, 4.1.10

cobert (i variants): 4.1.11
cobrellit: 4.1.11. 4.1.14
cobrir: 2.2.3
cobrir (la cabra) (i variants): 4.1.5
c[u]có: 4.1.8
coça: 4.1.10
codo (palet): 4.1.16
codony: 4.1.3
codonyer: 4.1.3
codonyat: 4.1.3
coet (de la boba): 4.1.3
cofí: 1.2.7, 4.1.2
còfia: 4.1.12
cogoma: 4.1.3
coix: 1.3.3, 4.1.10
coixí (i variants): 1.2.7, 1.3.3, 4.1.11
coixinera: 4.1.11
coixinet de les agulles: 4.1.11
col: 1.1.5, 4.1.3
colgadura: 4.1.14
colgat (i variants): 4.1.2
colitxo: 4.1.3
col·legi: 1.4.3
coll: 4.1.10
collar (de l'animal): 4.1.1, 4.1.5
collaret (i variants): 1.2.8, 4.1.12
collidor d'olives: 4.1.2
collir: 1.2.9, 2.2.4
collita: 4.1.2
colló de gat (raïm): 4.1.2
colom: 4.1.6
colomar (i variants): 4.1.6
colomet (flor): 4.1.3
colomí: 4.1.6
colxa (i variants): 4.1.11
colze: 4.1.10
com: 1.1.6, 2.1.11
comadrona: 4.1.13
combregar: 4.1.14
complir: 1.2.9, 2.2.3
comuna (i variants): 1.2.7, 4.1.11
conco: 4.1.13
conèixer: 2.2.3, 2.2.5
confessar-se: 4.1.14
confit: 4.1.11
congre: 4.1.15
conill: 1.2.7, 4.1.4
conilla: 4.1.4
conillets (jugar a) (i variants): 4.1.16
consogre: 4.1.13
convidar (i variants): 1.4.1, 4.1.13
convit: 4.1.13
cooperativa (i variants): 4.1.2
cop de puny: 4.1.10
copa: 4.1.11
cor (i variants): 1.3.2, 1.4.3, 4.1.10
cor[t](de la panolla): 4.1.1
coralet: 4.1.3
corb: 4.1.6
corbata: 4.1.12
corcada (fusta) (i variants): 1.2.8, 4.1.9
corcó (de la fusta): 1.2.8, 4.1.6
corda: 4.1.8
corda (jugar a la): 4.1.16
corder: 4.1.5
cordill (i variants): 4.1.1
cordell per a sinyalar: 4.1.9
cordó: 4.1.12
cordó (de l'avellaner): 4.1.3
cornalera: 4.1.2
cornut: 4.1.13
corona: 4.1.14
coroneta: 4.1.10
coronilla: 4.1.10
corral: 4.1.4
còrrec (i variants): 1.2.5, 4.1.7
correig (cinturó): 4.1.12
córrer: 1.2.9, 2.2.5, 2.2.8
corretja: 1.3.3
corretja (cinturó): 4.1.12
corriola (i variants): 1.2.9, 4.1.8
cortina (i variants): 1.2.7, 4.1.11
cos: 4.1.10
cosí, cosina: 1.2.7, 2.1.5
cosí germà: 4.1.13
cosí prim: 4.1.13
cosidor: 4.1.11
cosir: 1.2.7, 4.1.11
cosset (cotilla): 4.1.12
cossetxadora: 4.1.1
cossi: 4.1.11
cossiol: 4.1.2
costa: 4.1.15
coster: 4.1.1
cotilla: 4.1.12
cotó: 4.1.3
cotofluix: 4.1.3
cova: 4.1.8
covar: 4.1.4
covard: 4.1.10

cove (i variants): 1.2.5, 2.1.1, 4.1.1, 4.1.2
cove femater (i variants): 4.1.1
cove del fem (i variants): 4.1.1
covi de treure fem: 4.1.1
covi del femer: 4.1.1
cranc: 1.3.7, 4.1.15
cregut: 4.1.11
crèixer/*créixer*: 1.1.3, 2.2.3, 2.2.4, 2.2.5, 2.2.8
cremo (lo) (xarranca): 4.1.16
cresta: 1.1.3, 4.1.4
cresta (cabell): 4.1.10
crestall: 4.1.1
crestar: 4.1.6
creu: 4.1.14
creu (la) (xarranca): 4.1.16
creure: 1.1.3, 2.2.2, 2.2.4
criada: 4.1.11
criar: 4.1.5
crin (del cavall) (i variants): 4.1.4
cristià (caragol): 4.1.6
croqueta: 4.1.11
crossa (i variants): 1.3.2, 4.1.10
crosta: 1.1.6, 4.1.2
crostó: 4.1.2
cuc (de l'avellaner): 4.1.3
cuc de llum (i variants): 4.1.6
cuca de Nostre Sinyor: 4.1.6
cuca de Sant Joan: 4.1.6
cucut (i variants): 4.1.6
cuïc (i varinants): 4.1.6
cuina (i variants): 1.3.5, 4.1.11
cuixa: 4.1.10
cuixot: 4.1.4
cul: 4.1.10
culana (botifarra): 4.1.4
cullera: 4.1.11
cullera grossa: 4.1.11
cullereta (amfibi) (i variants): 4.1.6
cullerot: 4.1.11
cuna: 4.1.11
cunyat, cunyada: 2.1.5
cup: 4.1.2
curandero: 4.1.10
curumbela (i variants): 4.1.10
cutxeron: 4.1.11

D

dàlia: 4.1.3
dalla: 4.1.1
dalt: 1.3.7
damunt: 1.4.6, 2.1.11
davall: 1.4.6, 2.1.11
davall del braç: 4.1.10
davant: 1.4.6
davantal (i variants): 1.4.6, 4.1.12
davantal (del bóc): 4.1.5
d'esquena (caure): 2.1.11
de cara (caure): 2.1.11
de franc: 2.1.11
dèbil: 2.1.1
declarâ's: 4.1.13
defensar: 2.2.1, 4.1.11
deixar: 1.2.5
demà: 2.1.11
demà passat: 2.1.11
demanar la mà: 4.1.13
dent: 4.1.10
desar (la roba a l'armari): 4.1.11
descalç: 4.1.12
descans (del carro): 4.1.1
descarriat (raïm): 4.1.2
desembre: 4.1.7
desenganxar (i variants): 4.1.1
desgranar: 4.1.1
desig: 2.1.1
desig (tindre un) (i variants): 4.1.13
deslligar: 4.1.1
desmai (i variants): 4.1.3
desmamar: 4.1.13
desocupar (parir): 4.1.13
despampar: 4.1.2
després: 2.1.11
después: 2.1.11
despullar malament (el raïm): 4.1.2
despús-ahir: 2.1.11
destral: 4.1.1
detràs: 2.1.11
deu: 1.1.4
deu hores (les): 4.1.11
deure: 4.1.11
dia de les Ànimes: 4.1.14
dia dels Difunts: 4.1.14
dia dels dropos: 4.1.14
dia del gos: 4.1.14
diadema: 4.1.10

diarrea (i variants): 1.4.2, 4.1.10
didal: 4.1.11
didal (de la gla): 4.1.3
dido, dida: 4.1.13
diferent: 2.1.1
difícil: 2.1.1
difunt: 4.1.13
dijous (i variants): 1.3.3, 1.1.5, 4.1.7
Dijous Gras: 4.1.14
dijuni: 4.1.14
dijuni (vigília): 4.1.14
dillums: 4.1.7
dimats: 4.1.7
dimecres: 4.1.7
dimoni: 4.1.14
dinar: 4.1.11
dinou: 2.1.6
dins: 2.1.11
dintre: 2.1.11
dir: 1.1.3, 2.2.2, 2.2.4, 2.2.10
dir coses (renyar): 4.1.11
disfrès, disfressa: 4.1.14
dissabte: 4.1.7
disset: 2.1.6
dit: 4.1.10
diumenge (i variants): 1.2.12, 4.1.7
Diumenge de Rams: 4.1.14
divendres: 1.1.4, 4.1.7
divuit: 2.1.6
dixar córrer (trencar les relacions): 4.1.13
dixat (brut): 4.1.11
doble: 1.3.7, 4.1.11
doble (mesura): 4.1.1
doga (de la bóta): 4.1.2
doldre: 2.2.1
dolent (i variants): 1.2.9, 4.1.10
domar (i variants): 1.4.1, 4.1.4
domassos: 4.1.14
dona: 2.1.5
donar/*dar*: 1.3.2, 2.2.1, 2.2.4, 2.2.8, 2.2.9
donar la corda: 4.1.16
donar-se la mà: 4.1.10
doncs: 2.1.10
dormidor: 4.1.12
dormir: 1.2.9, 2.2.4
dormitori: 4.1.11
dos: 1.4.1, 2.1.6
dot (lo): 4.1.13
dragó (i variants): 1.4.1, 4.1.6
drap: 4.1.11
drap de cunya: 4.1.11
drapaire: 4.1.11
drecera (i variants): 1.2.2, 4.1.8
dret: 4.1.10
dropo: 4.1.10
dugo (moixó) (i variants): 4.1.6
dur: 1.3.2, 1.4.3, 2.1.1
dur (verb): 2.2.4
durícia: 4.1.10

E

eina (i variants): 1.3.5, 4.1.9
eixam: 1.2.2, 4.1.6
eixugar: 4.1.11
eixugar-se: 4.1.7, 4.1.11
empeltar: 4.1.2
ell, ella, ells, elles: 1.1.3, 2.1.3
embarassada (i variants): 4.1.13
embromallat (cel): 4.1.7
embullat (cabell): 4.1.10
embustero: 4.1.14
embut: 1.2.2, 4.1.11
embuts (fer) (tartamudejar): 4.1.10
embuter (tartamut): 4.1.10
empeltar: 4.1.3
emprar: 4.1.11
emprimar: 4.1.1
en: 2.1.9
en cinta (estar): 4.1.13
en estat (estar): 4.1.13
enagües (i variants): 1.3.6, 4.1.12
embafat: 4.1.11
encabat: 2.1.11
encarregat: 4.1.9
encendre: 1.1.4, 1.2.2
enciam: 1.3.4, 4.1.3
enclusa (i variants): 1.3.2, 4.1.9
enclusa (núvol): 4.1.7
endemà (l'): 2.1.11
enfadat (estar): 4.1.10
enfonsar (i variants): 4.1.10
enformador (i variants): 4.1.9
enganxar: 4.1.1
enguany: 1.2.2, 2.1.11
ennuvolat (i variants): 4.1.7
enraonar: 4.1.10
enrasir-se (el temps): 4.1.7

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

enseginada: 4.1.11
ensenyar: 1.2.2
ensolsida: 4.1.7
ensopegar (i variants): 4.1.10
ensumar: 4.1.4
entaranyinat (el cel): 4.1.7
enterrador: 4.1.13
enterramorts: 4.1.13
enterro (i variants): 1.2.10, 4.1.13
entre dos foscants: 4.1.7
entre foscants: 4.1.7
entrepussar (i variants): 4.1.10
envà: 1.2.2, 4.1.11
enxarrancat (i variants): 4.1.10
era: 4.1.1
erar: 4.1.1
erer, erera: 4.1.1
ererar: 4.1.1
eriçó: 1.2.2, 4.1.6, 4.1.15
eriçó de mar: 4.1.15
erm: 4.1.1
eruga: 1.2.2, 4.1.6
eruga (de l'avellaner): 4.1.3
eruga del pi: 4.1.6
esbaltrerador (i variants): 4.1.1
esbandir: 1.2.2, 4.1.11
esbarzer (i variants): 4.1.3
esbelat (raïm): 4.1.2
esbrotar (i variants): 4.1.2
escainar: 4.1.4
escaire: 4.1.9
escala: 1.2.2, 4.1.11
escala de tres peus: 4.1.2
escala (del carro) (i variants): 4.1.1
escaler: 4.1.2
escaleta: 4.1.2
escaletes: 4.1.1
escalfar: 1.2.12
escalivar (el foc): 4.1.11
escaló (i variants): 4.1.11
escalunya (i variants): 4.1.3
escamarlà: 4.1.15
escampar fems: 4.1.1
escapçar: 4.1.2
escarabat: 1.2.4, 4.1.6
escarabat del fem: 4.1.6
escarabat merdaguer: 4.1.6
escarabat merder: 4.1.6
escarabat piloter: 4.1.6
escarbar: 4.1.4
escarbotar (el foc): 4.1.11
escarola (i variants): 4.1.3
escarpell: 4.1.1
escarrar: 4.1.2
escarrat (raïm): 4.1.2
escarrador: 4.1.2
escarrollar: 4.1.2
escarrotxa (i variants): 4.1.2
escata: 4.1.15
escavallar: 4.1.2
esclopet: 4.1.1
esclops: 4.1.12
escoda: 4.1.1
escolà: 4.1.14
escombra: 4.1.11
escombrar: 1.2.2, 4.1.11
escopinada (i variants): 4.1.10
escorça (i variants): 4.1.2
escorpí (i variants): 1.2.7, 1.4.3, 4.1.6
escorredor (i variants): 2.1.1, 4.1.11
escorregut: 4.1.11
escorregut (raïm): 4.1.2
escórrer (la roba): 4.1.11
escriure: 4.1.9
escudella: 4.1.11
escudella (amfibi) (i variants): 4.1.6
escudella barrejada: 4.1.11
escurar la fumera: 4.1.11
escurçó: 4.1.6
esdellar: 4.1.2
esfalat (raïm): 4.1.2
esfarfalegat (raïm): 4.1.2
esgarrapada: 4.1.10
esgarrapar-se: 4.1.10
esgatollar: 4.1.2
esgolfa (i variants): 1.3.2, 1.4.1, 4.1.11
esgraó (i variants): 1.4.1, 4.1.11
esguerrat (i variants): 1.2.2, 4.1.10
esguinzar (i variants): 1.3.4, 1.3.6, 4.1.2, 4.1.11, 4.1.12
esmolar: 4.1.9
esmolet: 4.1.9
esmorzar: 1.2.2, 4.1.11
espalmatòria: 1.4.1, 4.1.11
espampar: 4.1.2
espampolar: 4.1.2
espantall: 4.1.1
espantapàjaros: 4.1.1
espardenyes: 4.1.12
espardenyes de pagès: 4.1.12

espardenyes de tombs (i variants): 4.1.12
espardenyes envetades: 4.1.12
espardenyes passades: 4.1.12
espardenyeta (l') (joc): 4.1.16
esparnellac (i variants): 4.1.3
esparpillar (el foc): 4.1.11
espàrrec (i variants): 1.2.5, 1.3.2, 4.1.3
esparreguera (i variants): 1.2.5, 1.3.2, 1.4.6, 4.1.3
esparver (i variants): 4.1.6
espatlla: 1.3.2, 4.1.10
espàtua: 4.1.2, 4.1.11
espelma: 4.1.11
espenta: 4.1.10
espènyer: 4.1.10
esperó (i variants): 4.1.4
esperonar: 4.1.2
espiga: 1.1.1, 4.1.1
espiga (de la canya): 4.1.3
espígol: 4.1.3
espimpollar: 4.1.2
espina: 4.1.14
espinac: 4.1.3
espinada: 4.1.10
esplanador: 4.1.1
espodassar: 4.1.2
espollar: 4.1.2
espona: 4.1.1
esporgar: 4.1.2
espuntar: 4.1.2
espurna: 1.4.1, 4.1.11
esquadra: 4.1.9
esqueixar (i variants): 4.1.2, 4.1.12
esquella: 4.1.5
esquellots (fer): 4.1.13
esquena: 4.1.10
esquerrà: 4.1.10
esquerrer: 4.1.10
esquilar: 4.1.5
esquirol: 4.1.6
esquixarobes: 4.1.6
estaca: 4.1.1
estable: 4.1.4
estació: 1.2.2
estalviar (i variants): 1.2.12, 4.1.11
estalvis (i variants): 1.3.2, 4.1.11
estalzí: 4.1.11
estar: 1.2.2, 2.2.10
estarrufat (cregut): 4.1.11
este, estos, estes: 2.1.4
estel: 4.1.7, 4.1.16
estel (flor): 4.1.3
estel del dia: 4.1.7
estel del matí: 4.1.7
estella (de fusta) (i variants): 4.1.11
estenalles (i variants): 1.4.1, 4.1.9
estendre: 1.1.4
estendre (la roba): 4.1.11
estepa: 4.1.3
estepera (i variants): 4.1.3
esternudar (i variants): 4.1.10
esternut (i variants): 4.1.10
estimar-se: 4.1.13
estirar-se: 4.1.10
estirat (cregut): 4.1.11
estisores (i variants): 1.4.1, 4.1.1, 4.1.11
estisores de podar: 4.1.1
estisores d'esporgar: 4.1.1
estisoreta: 4.1.6
estiu (i variants): 1.1.2, 1.2.5, 4.1.7
estornell: 1.2.9, 4.1.6
estovalles: 1.4.1, 4.1.11
estrella: 4.1.7
estrella de mar: 4.1.15
estrenyecaps: 4.1.12
estripar: 1.2.2, 4.1.11, 4.1.12
estuba: 4.1.7
estubor: 4.1.7
esturumbella: 4.1.10
esvaït (estar): 4.1.10
euga (i variants): 4.1.4
extremunció: 4.1.13
exusat (l'): 4.1.11

F

fàcil: 2.1.1
façana: 4.1.11
fadrí, fadrina: 4.1.13
fadrí vell, fadrina vella: 4.1.13
faisà (i variants): 4.1.6
faixa: 4.1.12
falcilla: 1.3.4
faldetes: 4.1.12
faldilla (i variants): 1.4.6, 4.1.12
falcó: 4.1.6
falç: 1.1.1, 4.1.1
falçó: 4.1.1
falçó de fer abartrers (i variants): 4.1.1

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

falguera (i variants): 4.1.3
falzilla (i variants): 4.1.6
fanal: 4.1.1, 4.1.8
fanfarron: 4.1.11
fang: 1.3.7, 4.1.7
fantasma: 4.1.14
fardatxo (i variants): 4.1.6
farga (oliva): 4.1.2
farigola: 4.1.3
farina: 4.1.2
farnaca: 4.1.4
farola: 4.1.8
fart: 4.1.11
fatxada: 4.1.11
fava: 4.1.1
favera: 4.1.1
febre: 1.2.3, 4.1.10
febrer: 4.1.7
feina: 1.1.3, 1.3.5
feix: 1.1.1, 2.1.1, 4.1.11
feixa (i variants): 4.1.1
fel (i variants): 1.1.4, 2.1.1, 4.1.10
fel sobreeixit (i variants): 4.1.10
fem: 4.1.1
femer: 4.1.4
feo: 4.1.10
fer: 1.1.3, 2.2.12
fer anar la corda: 4.1.16
fer un petó: 4.1.10
fer-la demanar (demanar la promesa): 4.1.13
fermentar: 4.1.2
ferrada: 4.1.11
ferradura (i variants): 1.2.2, 4.1.9
ferrer (i variants): 1.2.2, 4.1.9
ferro: 1.2.10
ferros (molls): 4.1.11
fesol: 4.1.1
fesoler: 4.1.1
festa major: 4.1.14
festejar: 4.1.13
fetge: 1.3.3, 4.1.10
fibló: 4.1.5
fideus a la cassola: 4.1.11
figa: 4.1.3
figa afartabalitre: 4.1.3
figa blanca: 4.1.3
figa cendrosa: 4.1.3
figa d'acre: 4.1.3
figa de carabasseta: 4.1.3
figa de coll de dama: 4.1.3
figa de Cornudella: 4.1.3
figa de flor: 4.1.3
figa de Fraga: 4.1.3
figa de genyiva de mort: 4.1.3
figa de moro: 4.1.3
figa de tres-fan-càrriga: 4.1.3
figa negra: 4.1.3
figa perdigona
figa sajola: 4.1.3
figa seca: 4.1.3
figa xumba: 4.1.3
figuera: 4.1.3
figuera de moro: 4.1.3
figuera xumba: 4.1.3
figuereta: 4.1.10
fil: 4.1.11, 4.1.15
filaberquí (i variants): 4.1.9
filferro (i variants): 1.2.10, 4.1.9
fill, filla: 1.1.2, 2.1.5, 4.1.13
fill de cosí: 4.1.13
fillastre: 4.1.13
fillol, fillola: 2.1.5
finestra: 4.1.11
finestró: 4.1.11
fins: 2.1.9
fireta: 4.1.16
fita: 4.1.1
flam, flama: 4.1.11
flat (plegar el): 4.1.4
flat (seguir el): 4.1.4
flato (tindre un) (i variants): 4.1.10
flendi (jugar al) (i variants): 4.1.16
florit: 1.2.7
foc (lo): 4.1.11
foc a terra (lo): 4.1.11
fogina (i variants): 4.1.6
foguera (i variants): 1.2.8, 4.1.14
fona: 4.1.16
fondre: 1.1.6, 2.2.3
fonoll (i variants): 1.4.7, 4.1.3
font: 1.3.7, 4.1.8
forat del nas: 4.1.10
forca: 4.1.1
formatge: 1.3.3, 4.1.5
formiga (i variants): 4.1.6
formiguer: 4.1.6
forn: 4.1.2
fornal (lo): 4.1.9
forner: 4.1.2

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

forquilla (i variants): 1.2.7, 4.1.11
forroll (i variants): 1.4.6, 4.1.11
foscant: 4.1.7
frare (i variants): 1.4.6, 4.1.14
fred: 4.1.7
fredolic, fredolica (i variants): 1.4.5, 4.1.7
fredolic (bolet) (i variants): 1.4.5, 4.1.3
fregall: 4.1.11
fregir: 4.1.11
freixe, freixa: 4.1.3
freixera: 4.1.3
freixures: 4.1.4
freno (del carro): 4.1.1
front: 4.1.10
frontal (cinta del cabell): 4.1.10
frontissa: 4.1.11
fruit: 1.1.7
fuell (del carro): 1.3.4, 4.1.1
fulla: 1.3.2, 4.1.2
fulla (de la navalla): 4.1.11
fulla de pi: 4.1.3
fullaraca (i variants): 4.1.3
fum: 4.1.11
fumera: 4.1.11
fura: 4.1.6
furgar: 4.1.4
fusta d'aplanar (i variants): 4.1.1
fuster: 1.3.2

G

gàbia: 1.3.7
gadúfol (i variants): 4.1.8
gafarró: 4.1.6
gaiato (i variants): 4.1.5, 4.1.11
gaig: 4.1.6
gaire: 1.4.5, 2.1.11
gala: 4.1.11, 4.1.14
galera: 4.1.15
galeta: 4.1.11
gall: 4.1.4
gall d'indi: 4.1.4
gallet (cabell): 4.1.10
galleta: 1.1.3, 4.1.11
gallina: 1.1.2, 4.1.4
gallina cega (i variants): 4.1.16
gallinassa: 4.1.4
galliner: 4.1.4
gallineta (marieta): 4.1.6
gallineta del cel: 4.1.6
gallineta de Nostre Sinyor: 4.1.6
galló (i variants): 4.1.3
galta: 4.1.10
galta inflada (i variants): 4.1.10
galteres: 4.1.10
gamba: 4.1.15
ganivet (i variants): 1.1.3, 1.4.5, 4.1.11
ganivet de butxaca: 4.1.11
ganxarró: 4.1.10
ganxet (fer): 4.1.11
ganxos: 4.1.1
ganyes (fer): 4.1.10
ganyolar (el gos): 4.1.4
ganyotes (fer): 4.1.10
ganzell: 1.3.4, 1.3.6, 4.1.14
garba: 4.1.1
garbera: 4.1.1
garbell: 4.1.1
garbellar: 4.1.1
garbinada: 4.1.7
garceta (del cavall): 4.1.4
garça: 4.1.6
gargall: 4.1.10
gargamelló: 4.1.10
garganxó: 4.1.10
gargola: 4.1.11
gàrgola: 4.1.11
garlopa: 4.1.9
garrafa: 4.1.11
garrapinyada (ametlla) (i variants): 4.1.11
garrell: 4.1.10
garrí (i variants): 4.1.4
garrofa, garrofer: 4.1.3
garrofí: 4.1.3
garrut: 4.1.10
gat: 4.1.4
gat cerval: 4.1.6
gat fagí: 4.1.6
gat fréstec (i variants): 4.1.6
gat mesquer: 4.1.6
gat negre (raïm): 4.1.2
gat salvatge: 4.1.6
gata: 4.1.4
gatera: 4.1.11
gatet: 4.1.4
gatolí: 4.1.4
gatoll: 4.1.2
gatonera: 4.1.11

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

gavardina: 4.1.12
gavarrera (i variants): 1.4.5, 4.1.3
gavella: 4.1.1
gaveta: 4.1.9
gavina: 4.1.15
gaviota: 4.1.15
gebre/*gebra*: 2.1.1, 4.1.7
gel: 4.1.7
gendre: 2.1.5, 4.1.13
gener (i variants): 1.2.5, 4.1.7
geneta (i variants): 4.1.6
genoll (i variants): 1.2.5, 4.1.10
gentilla (i variants): 4.1.1
genyiva (i variants): 1.2.5, 1.3.5, 4.1.10
gep, gepa: 4.1.10
geperut, geperuda: 4.1.10
germà, germana: 2.1.5
germanastre: 4.1.13
gerra: 4.1.2
gerro: 4.1.11
gerro d'aigua: 4.1.11
gesmí: 4.1.3
ginebre, ginebró: 4.1.3
ginesta (i variants): 4.1.3
gira del llençol: 4.1.11
girar (la terra): 4.1.1
gírgola: 4.1.3
gitano: 4.1.14
glaç: 4.1.7
gladiol (i variants): 4.1.3
glop, glopada: 4.1.10, 4.1.11
goig (i variants): 1.3.3, 4.1.14
gola: 1.1.6, 4.1.10
golafre: 4.1.11
golfo: 4.1.11
golós: 4.1.11
gordo: 4.1.11
gorra: 4.1.12
gorra/gorro de caure: 4.1.12
gorra/gorro de cop: 4.1.12
gorra/gorro de dormir: 4.1.12
gos: 4.1.4
gos rabiós: 4.1.4
gossa: 4.1.4
gossa moguda: 4.1.4
got: 4.1.11
gra: 4.1.2
gra (d'all): 4.1.3
gra (de l'ametlla): 4.1.3
graella: 4.1.11
gralla: 4.1.6
(a)granar: 4.1.11
granatxa: 1.4.5, 4.1.2
granatxa blanca: 4.1.2
granera: 4.1.11
granilló: 4.1.2
granja: 4.1.4
granota (i variants): 4.1.6
grapat: 4.1.10
gras: 4.1.11
gratar-se: 4.1.10
graupes: 4.1.1
grenya: 4.1.10
grèvol/*grévol*: 1.1.3, 4.1.3
grialer: 4.1.11
grill: 4.1.6
grill (de la taronja): 4.1.3
gronxar (i variants): 4.1.11
gronxador (i variants): 4.1.16
gros: 4.1.11
grossa, grossal (oliva): 4.1.2
grumet (raïm): 4.1.2
grunyir: 4.1.4
guaitar (i variants): 4.1.10
guant: 2.1.1, 4.1.12
guanyar: 4.1.16
guardar: 1.4.1
guardar (la roba a l'armari): 4.1.11
guardiola: 4.1.11
guatlla: 1.1.8, 1.3.2, 4.1.6
guenyo: 4.1.10
guerxada (fer una): 4.1.10
guerxo: 4.1.10
guier: 4.1.4
guineu: 4.1.6
guino: 4.1.11
guix: 4.1.9
guixa: 4.1.1
guixera: 4.1.1

H

habitació: 4.1.11
ham: 4.1.15
hasta: 2.1.9
haver: 1.4.4, 2.2.7, 2.2.12
haver-hi: 3.2
helicòptero (libèl·lula): 4.1.6
herba: 1.1.4
hereu (i variants): 1.1.3, 1.2.2, 4.1.13

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

herniat: 4.1.10
heura: 1.1.3, 4.1.3
hivern: 4.1.7
ho: 1.2.9
home: 2.1.1, 2.1.5
Home de la Sang (l'): 4.1.14
Home del Sac (l'): 4.1.14
Home dels Set Nassos (l'): 4.1.14
Home que arrossega les cadenes (l'): 4.1.14
hora: 4.1.7
hormigonera: 4.1.9
hort: 4.1.1

I

iaio, iaia: 2.1.5
icterícia: 4.1.10
idea: 1.4.2
iglésia: 1.3.7, 4.1.14
igual: 1.1.8, 2.1.1
infern: 4.1.14
inflar: 1.4.7

J

j*abalí* (i variants): 1.4.8, 4.1.6
jaç: 4.1.4
jaqueta: 4.1.12
jersei (i variants): 4.1.12
jeure/*jaure*: 1.1.1
jo: 2.1.3, 3.1
joguina: 4.1.16
joquer (i variants): 4.1.4
jornal (anar a): 4.1.1
j*ota* (i variants): 1.4.8, 4.1.14
jou: 1.1.6, 4.1.1
jove: 1.3.3, 2.1.1, 4.1.13
jove (parentiu): 2.1.5, 4.1.13
judici: 4.1.11
jugar: 4.1.16
juguet: 1.1.3, 1.2.8, 4.1.16
juli (i variants): 4.1.16
julivert: 4.1.3
junc: 1.1.6, 4.1.3
junta (articulació): 4.1.10
juny: 4.1.7
juriol: 1.4.6, 4.1.7
jutge: 4.1.11
jutjar: 4.1.11
jutjat: 4.1.11

L

la meva dona (muller): 4.1.13
lavabo: 4.1.11
lejia: 1.4.8, 4.1.11
lesna (i variants): 4.1.9
li put l'alè: 4.1.10
libèl·lula: 4.1.6
lilà, lilàs: 4.1.3
llac: 4.1.8
llacet: 4.1.12
llaga: 4.1.10
llàgrima: 4.1.10
llambroix: 4.1.9
llamp: 4.1.7
llampec: 4.1.7
llampegar: 4.1.7
llana: 4.1.5
llançar: 1.1.1
llanega: 4.1.3
llangardaix (i variants): 4.1.6
llangonissa: 1.4.5, 4.1.4
llangonissa seca: 4.1.4
llangost, llangosto: 1.3.5, 4.1.6
llangosta: 1.3.5, 4.1.15
llanta (de la roda): 4.1.1
llanterna: 4.1.1
llaona: 4.1.1
llardó: 4.1.4
llauna: 4.1.11
llaurar: 4.1.1
llauseta: 4.1.2
llavi (i variants): 1.4.3, 4.1.10
llavor (i variants): 4.1.1
llebre: 1.2.3, 4.1.4
lledó (i variants): 4.1.3
lledoner (i variants): 4.1.3
lleig: 2.1.1
lleixa de la fumera: 4.1.11
lleixiu: 4.1.11
lleganya (i variants): 1.2.2, 4.1.10
llegidora: 4.1.2
llegir: 1.2.5
llegum: 1.2.2, 2.1.1, 4.1.1
llei: 1.3.4
lleig: 4.1.10
llémenes (i variants): 4.1.6
llençol: 1.2.2, 4.1.11, 4.1.14

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

llençolets (bolquers): 4.1.12
llengua: 1.2.12, 4.1.10
llenguado: 4.1.15
llengüet: 4.1.2
llentia: 1.3.2
llenya: 1.1.3, 4.1.11
llepar: 4.1.5
llèpol/*llépol*: 4.1.10
llesca: 4.1.2
llesca (de síndria): 4.1.3
llescar: 4.1.2
llet: 1.1.1, 4.1.5
llet agra: 4.1.5
llet agramullada (i variants): 4.1.5
llet apresa: 4.1.5
llet metonada (i variants): 4.1.5
llet quallada: 4.1.5
llevadora: 4.1.13
llevat: 4.1.2
llicorella (i variants): 4.1.2
lligacama (i variants): 2.1.1, 4.1.12
lligacama (peix): 4.1.15
lligar: 4.1.1
llima: 4.1.9
llimac (i variants): 4.1.6
llimona, llimoner: 4.1.3
llimpiar la fumera: 4.1.11
llindar: 4.1.11
lliri: 4.1.3
llis (cabell): 4.1.10
llit: 4.1.11
llit de baranes: 4.1.11
llitet: 4.1.11
lliurador (i variants): 4.1.2
lloba (i variants): 4.1.6
lloca: 4.1.4
lloca (fer): 4.1.1
llombrígol: 4.1.10
llonga: 4.1.1
llop: 1.1.6, 4.1.6
llop: 4.1.1
llopada (i variants): 4.1.1
llord: 4.1.11
llorer: 4.1.3
lloriguera (i variants): 4.1.4
lluc: 4.1.3
lluç: 4.1.15
lluerna: 4.1.6
lluert: 4.1.6
llum: 1.1.7
llum (donar a): 4.1.13
llum d'oli: 4.1.11
llum de carburo: 4.1.11
llum de ganxo: 4.1.11
llumeneta (i variants): 4.1.6
lluna: 4.1.7
lluna (de les ungles): 4.1.10
lluna nova: 4.1.7
lluna plena: 4.1.7
lluna vella: 4.1.7
lo meu home (marit): 4.1.13

M

mà: 2.1.1, 4.1.10
mà de morter: 4.1.11
mà dreta: 4.1.10
mà esquerra: 4.1.10
macabeu (raïm): 4.1.2
maco: 4.1.12
maça (d'asclar): 4.1.1
maça de morter: 4.1.11
madeixa: 1.1.1, 4.1.11
madrastra (i variants): 1.3.2, 4.1.13
maduixa, maduixera: 4.1.3
madur: 1.3.2, 1.4.3, 4.1.3
magall (i variants): 4.1.1
maig: 4.1.7
mal de cort (tindre): 4.1.10
mal de gola: 4.1.10
mal de quixal (tindre): 4.1.10
mal oratge: 4.1.7
mal temps: 4.1.7
mala mirada (fer): 4.1.10
malalt: 1.3.7, 4.1.10
malapia: 4.1.6
malbé: 1.3.2
malgastador: 4.1.11
mall: 4.1.9
mallol (i variants): 1.3.2, 4.1.2
malva: 1.3.2
malvasia (raïm): 4.1.2
mama: 2.1.5
mamador: 4.1.3
mamar: 4.1.5
mamar (donar): 4.1.13
mamar-se el dit: 4.1.10
mamella: 4.1.5
mamelló: 4.1.4
manco: 4.1.10

mandarina (i variants): 1.4.7, 4.1.3
mandariner (i variants): 1.4.7, 4.1.3
mandó (raïm): 4.1.2
mandongo: 4.1.4
mandonguera: 4.1.4
mandonguilla: 4.1.11
mandra: 4.1.10
mànec: 1.2.5, 4.1.1
manera de cridar el gat: 2.1.12
manera de cridar les gallines: 2.1.12
manera de dir a l'animal que camini: 2.1.12
manera de dir a l'animal que s'aturi: 2.1.12
manera de dir a l'animal que reculi: 2.1.12
manera de dir a l'animal que giri a la dreta: 2.1.12
manera de dir a l'animal que giri a l'esquerra: 2.1.12
mangrana (i variants): 1.3.5, 4.1.3
mangraner (i variants): 1.3.5, 4.1.3
màniga: 4.1.12
manobre (i variants): 1.4.6, 4.1.9
manoll: 4.1.1
mansa (ovella): 4.1.5
manta: 4.1.11
manteleta (i variants): 1.2.2, 4.1.12
mantellina (i variants): 1.2.2, 4.1.14
manton: 4.1.12
mantornar: 4.1.1
manxa: 4.1.9
manxa (de fumar): 4.1.6
manxa (núvol): 4.1.7
màquina/maquineta de collir olives: 4.1.2
màquina de foradar: 4.1.9
màquina de pastar: 4.1.9
màquina de segar: 4.1.1
mar (i variants): 1.3.2, 1.4.3, 2.1.1, 4.1.8, 4.1.15
marcar (un animal): 4.1.5
març: 4.1.7
mardà: 4.1.5
mare: 1.1.1, 2.1.5, 4.1.13
Mare de Déu (la): 4.1.14
mares (de la bóta): 4.1.2
màrfega (i variants): 1.2.5, 4.1.11
margalló (i variants): 4.1.3
margarita: 4.1.3
marge: 2.1.1, 4.1.1
maria (galeta): 4.1.11
Maria Ganxa (la): 4.1.14
Maria Llonga (la): 4.1.14
mariaespia: 4.1.3, 4.1.6
marialluïsa: 4.1.3
marieta: 4.1.6
marrà: 4.1.5
Marraco (lo): 4.1.14
marraixa: 4.1.11
marrano: 4.1.11
marro (joc): 4.1.16
martell: 4.1.1, 4.1.9
mas: 4.1.1
masies: 4.1.8
masover: 1.2.8, 4.1.1
masseta: 4.1.9
matador: 4.1.4
matalàs: 4.1.11
matança: 4.1.4
mataparent: 4.1.3
matinada: 4.1.7
matraca: 4.1.14
matxo: 4.1.4
mecànic: 4.1.9
mel: 4.1.6
melic: 4.1.10
melindro: 4.1.11
melitxa: 4.1.6
meló (i variants): 1.4.7, 4.1.3
melonera (i variants): 2.1.1, 4.1.3
melsa: 4.1.10
menar la corda (i variants): 4.1.16
menat: 1.4.6, 4.1.1
menjador (i variants): 1.2.5, 4.1.11
menjadora (i variants): 1.2.5, 4.1.4
menjar: 1.2.5
menjar-se les ungles: 4.1.10
menos: 2.1.11
mentida: 4.1.14
mentider: 4.1.14
menuts: 4.1.4
menys: 2.1.11
merèixer: 2.2.3
merla: 1.1.4, 4.1.6
mes: 1.1.8
més: 1.1.8
mestre, mestra: 4.1.9
metge: 1.3.3, 4.1.10
metó: 1.4.6, 4.1.5

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

metxa: 4.1.11
meu, meva, meua, meus, meves, meues: 2.1.5
meular: 4.1.4
mifa: 4.1.6
migdia (i variants): 1.4.7, 4.1.7
migdiada (i variants): 4.1.7
minut: 4.1.7
minyona: 4.1.11
miolar: 4.1.4
miolí: 4.1.4
mirall: 4.1.11
mirar contra el govern: 4.1.10
mistela: 4.1.2
misto: 4.1.11
mitger: 4.1.1
mitges: 4.1.12
mitja: 1.3.3
mitja (fer): 4.1.11
mitja lluna (de les ungles): 4.1.10
mitjó: 4.1.12
moc (de l'avellaner): 4.1.3
mocador: 4.1.10, 4.1.12
mocador de cap: 4.1.12
mocar-se: 4.1.10
mocosa: 4.1.3
mocs: 4.1.10
(anar) moguda: 1.2.7
moixó/*mixó*: 1.2.8
moldre: 4.1.2
molí: 1.2.7, 4.1.2
moll (peix): 4.1.15
moll de l'os: 4.1.10
molla: 1.1.6, 4.1.2
mòllera: 4.1.15
molls: 4.1.11
molsa: 4.1.3
molt: 1.3.7
momos (fer): 4.1.10
mon, ma, mons: 2.1.5
mona: 4.1.14
moneda: 4.1.11
moniato: 4.1.3
moniater, moniatera: 2.1.1, 4.1.3
monja: 1.3.3, 4.1.14
monyo: 4.1.10
móra/*mora*: 1.1.6, 4.1.3
morat, morada: 4.1.3
morca: 4.1.2
mordasses (i variants): 4.1.9
moreno (cabell): 4.1.10
moresc: 4.1.1
morir: 1.2.9, 2.2.4, 2.2.8, 2.2.9
Moro Mussa (lo): 4.1.14
morro: 4.1.4
morros (fer): 4.1.10
morruda (oliva): 4.1.2
mortalla: 4.1.13
morter: 4.1.11
mosca: 1.1.6, 4.1.6
mosca cuquera: 4.1.6
mosca saballonera: 4.1.6
moscatell: 4.1.2
mosquit: 1.2.7
mossa: 4.1.11
mossegada: 4.1.10
mossegar-se les ungles: 4.1.10
mosso: 4.1.1
most: 4.1.2
mostra: 4.1.2
moure: 2.2.5
motlle (i variants): 1.3.2, 1.4.7, 4.1.5
mugró (del pa): 4.1.2
muixó (i variants): 4.1.6
mula: 4.1.4
muleta: 4.1.10
mullar-se: 4.1.7
mullena: 4.1.7
muntar (la cabra) (i variants): 4.1.5
muntanya (i variants): 1.2.9, 4.1.8
munyeca (i variants): 4.1.10, 4.1.13
munyir: 4.1.5
murugó: 4.1.2
musclada (fer una): 4.1.10
muscle: 4.1.10
musclo: 4.1.15
mussol: 4.1.6
mussol (de l'ull): 4.1.10
mustela: 4.1.6
mut: 4.1.10

N

Nadal: 4.1.14
nadar: 1.1.1
naltros, nantros: 2.1.3
nano: 4.1.14
nap: 4.1.3
narro (joc): 4.1.16
nas: 4.1.10

navaja: 4.1.11
navalla: 4.1.11
nebot, neboda: 1.1.6, 2.1.5, 4.1.13
necessitat (tindre): 4.1.10
negre (cabell): 4.1.10
nèixer (i variants): 1.1.1, 2.2.3, 2.2.4, 2.2.5, 2.2.9, 4.1.13
Nen Jesús: 4.1.14
nerviós: 4.1.10
nespra (i variants): 4.1.3
nesprer (i variants): 4.1.3
nesprera (i variants): 4.1.3
nespro (i variants): 4.1.3
nét, néta (i variants): 1.1.4, 2.1.5, 4.1.13
netejar la fumera: 4.1.11
neu: 4.1.7
neula: 4.1.11
nevada: 4.1.7
nevar: 4.1.7
nevatera (núvol): 4.1.7
nillo (jugar al) (xarranca): 4.1.16
nillo (palet): 4.1.16
nina (de l'ull): 4.1.10
nineta (de l'ull): 4.1.10
ningú: 1.4.6, 2.1.8
nino, nina: 4.1.16
ninot: 4.1.1
nínxol (i variants): 4.1.13
nit: 4.1.7
nit de Cap d'Any (la): 4.1.14
nit de Nadal (la): 4.1.14
nit de Sant Joan: 4.1.14
niu: 4.1.6
niu (de formigues): 4.1.6
nivell: 4.1.9
noguer (i variants): 4.1.3
noi: 1.3.4
només: 1.1.8, 1.4.6, 2.1.11
nòria: 4.1.8
norris: 4.1.11
nostre, nostra, nostres: 2.1.5
nou (i variants): 1.4.1, 4.1.3
nou del coll: 4.1.10
novembre: 4.1.7
novi/nóvio, nóvia: 2.1.5, 4.1.13
novis: 4.1.13
nu, nuet, nuset: 4.1.12
nus: 4.1.1, 4.1.12
nus (articulació): 4.1.10
nus de la fusta: 4.1.9
nuvi, núvia: 4.1.13
nuvis: 4.1.13
núvol (i variants): 4.1.7
núvol (estar) (i variants): 4.1.7
nyenyo (al cap) (i variants): 4.1.10

O

obac, obaga: 1.2.11, 4.1.8
obrera (abella): 4.1.6
obrir: 1.2.11, 2.2.3, 2.2.4
oca: 4.1.4
octubre: 4.1.7
ofegar: 1.2.11
oferir: 2.2.3
oli: 4.1.2
òliba (i variants): 1.4.5, 4.1.6
oliva: 1.2.11, 4.1.2
oliver: 4.1.2
olla: 4.1.11
olla barrejada: 4.1.11
olla escorreguda: 4.1.11
olor: 1.2.11
ombra: 4.1.7
ombro: 4.1.10
omplir: 1.2.11, 2.2.3, 2.2.4
on: 1.3.7, 2.1.7
ona: 4.1.15
onada: 4.1.15
oncle: 2.1.5, 4.1.13
onda: 4.1.16
oració (l'): 4.1.14
ordi: 4.1.1
orella: 1.1.3, 1.2.11, 4.1.10
orelletes (dolç): 4.1.11
orellons (dolç): 4.1.11
oreneta (i variants): 4.1.6
orgullós: 4.1.11
orina: 4.1.10
orinal: 1.2.11, 4.1.11
orinar: 1.2.11, 4.1.10
orins: 4.1.10
oriol: 4.1.6
ortiga (i variants): 4.1.3
os: 4.1.10
ós: 4.1.6
osso: 4.1.6
onso: 4.1.6
ou: 1.1.5, 4.1.4
ou clar: 4.1.4

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

ou d'aigua: 4.1.4
ou de cosir: 4.1.11
ou de fusta: 4.1.11
ou dur: 4.1.11
ou fallat (i variants): 4.1.4
ou ferrat: 4.1.11
ovella: 1.2.11, 4.1.5

P

pa: 1.1.1, 2.1.1, 4.1.2
pa besat (i variants): 4.1.2
pa de pagès: 4.1.2
pa dur: 4.1.2
pa eixut: 4.1.2
pa florit: 4.1.2
pa integral: 4.1.2
pa moreno: 4.1.2
pa redó: 4.1.2
pa sec: 4.1.2
pa tou: 4.1.2
padrastre (i variants): 1.3.2, 4.1.13
padrí, padrina: 2.1.5, 4.1.13
padrí, padrina (de bateig): 4.1.13
paella: 4.1.2, 4.1.11
pagès/pagés: 1.1.3, 1.3.3, 4.1.1
pajarita: 4.1.12
pala: 4.1.1, 4.1.2, 4.1.9
pala (de la gorra): 4.1.12
pala (de picar la roba): 4.1.11
pala (del foc): 4.1.11
pala (dents del davant): 4.1.10
(figuera de) pala: 4.1.3
paladar: 4.1.10
palaia (i variants): 1.4.6, 4.1.15
palanca: 4.1.8
palangana (i variants): 4.1.11
palanganer (i variants): 4.1.11
palet: 4.1.16
palet (jugar al) (xarranca): 4.1.16
paleta: 4.1.9
paleta (de la gorra): 4.1.12
palla: 1.3.2
paller: 4.1.1
pallissa: 4.1.1
pallús: 4.1.1
palma (i variants): 4.1.3, 4.1.14
palma (de la mà): 4.1.10
palmell (de la mà) (i variants): 4.1.10
palmera: 4.1.3
palmera (núvol): 4.1.7
palmereta (cabell): 4.1.10
palmó: 4.1.14
paloma: 4.1.6
palossanto, palossanter: 4.1.3
pam: 4.1.10
pampa: 4.1.2
pàmpol: 4.1.2
panellet (i variants): 1.2.2, 4.1.11
panera: 4.1.11
panerola (i variants): 4.1.6
panís: 4.1.1
panolla (de panís): 4.1.1
panollot: 4.1.1
panotxa (de panís): 4.1.1
pansal (raïm): 4.1.2
pantalons: 4.1.12
pantalons curts: 4.1.12
pantorrilla (i variants): 4.1.10
panxa: 1.3.3, 4.1.10
Panxa Contenta (lo): 4.1.14
pany: 4.1.11
panyals: 4.1.12
pap: 4.1.4
papa: 2.1.5
papallona (i variants): 4.1.6
Papus (lo): 4.1.14
paquet (bolquer): 4.1.12
parada: 4.1.1
para la corda: 4.1.16
parar (el sac): 4.1.2
parar (la) taula: 4.1.11
pardal (i variants): 1.4.6, 4.1.6
pare: 1.1.1, 2.1.5, 4.1.13
pare carabasser (lo): 4.1.16
pare carabassot (lo): 4.1.16
paret: 1.1.3, 4.1.11
paret mitjanera: 4.1.11
parir: 4.1.13
pàrpado: 4.1.10
parpella: 4.1.10
parra: 4.1.2
parra (torreta): 4.1.11
part (anar de): 4.1.13
Pasqua: 1.2.12
Pasqua de resurrecció: 4.1.14
Pasqua florida: 4.1.14
Pasqua granada: 4.1.14
passa rata (jugar al): 4.1.16
passabarrancs (libèl·lula): 4.1.6

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

passarell: 4.1.6
passeig: 2.1.1
passejar: 4.1.10
passera: 4.1.8
pastanaga: 4.1.3
pastar: 4.1.2
pastera: 4.1.2
pastisser: 4.1.2
pastor: 4.1.5
pastorella (i variants): 4.1.6
pastoreta (i variants): 4.1.6
pasturar: 4.1.5
patacons (jugar a): 4.1.16
patada: 4.1.10
patamoll: 4.1.8
patata: 4.1.3
patatera: 4.1.3
patir: 2.2.8
pato, pata, patet: 4.1.4
pavo: 4.1.4
pebràs: 1.4.5, 4.1.3
pebre (i variants): 1.1.3, 1.4.5, 4.1.3
pebrer (i variants): 4.1.3
pebrina (i variants): 4.1.3
pebrot (i variants): 4.1.3
pebroter (i variants): 4.1.3
pedaç: 4.1.11
pedania: 4.1.8
pedra: 4.1.5, 4.1.7
pedregada: 4.1.7
pedrer: 4.1.4
pedrera: 4.1.1
pedrís (de la cuina): 4.1.11
pega-dolça: 4.1.3
pegalosa: 4.1.3
peix: 1.3.3, 2.1.1, 4.1.15
peix blau: 4.1.15
pèl-roig: 4.1.10
peladilla: 4.1.11
pelar (ametlles): 4.1.3
pelat: 4.1.6
pelatxo: 4.1.6
pelitxa: 4.1.3
pell: 4.1.10
pell (de la patata): 4.1.3
pellerofa (de blat): 4.1.1
pellofa (de blat): 4.1.1
pendó: 4.1.14
penja-robes: 4.1.11
penjador: 4.1.11
pentinar: 4.1.2
penúltim: 2.1.6
pepino: 4.1.3
per: 2.1.9
pera: 1.1.3, 4.1.3
perdigana: 4.1.6
perdigot: 4.1.6
perdiu: 4.1.6
perdre: 4.1.16
Pere Botero (lo): 4.1.14
perelló: 4.1.10
perera: 4.1.3
peresa: 1.1.3, 1.3.4, 4.1.10
pernil: 4.1.4
pernil dolç: 4.1.4
però: 2.1.10
perquè: 2.1.10
perxe/*porxo*: 4.1.11
pescar: 4.1.15
pescador: 4.1.15
pèsol/*pésol*: 1.1.3, 1.2.6, 1.3.4, 4.1.1
pèsol de fer sopa: 4.1.1
pèsol tendral: 4.1.1
pesoler: 4.1.1
pessebre: 4.1.14
pessic-pessiganya (i variants): 4.1.16
pessigar (i variants): 1.4.1, 4.1.2
pessigolles: 4.1.10
pestanya (i variants): 1.2.2, 4.1.10
petar les barres: 4.1.7
petar les dents: 4.1.7
petit: 1.2.5
petó: 4.1.10
petxina: 4.1.15
peu: 1.1.4, 4.1.10
peu de rei: 4.1.9
pi: 4.1.3
pi blanc: 4.1.3
pi cerrut: 4.1.3
pi escarraçó (i variants): 4.1.3
pi negre: 4.1.3
pi pinyoner: 4.1.3
pi roig (i variants): 4.1.3
pi ver (i variants): 4.1.3
pia-pia (insecte): 4.1.6
piar (i variants): 1.3.4, 4.1.2
pic: 4.1.1
pic de dos puntes: 4.1.1
pica (de rentar els plats): 4.1.11
pica de batejar: 4.1.14

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

pica bautismal: 4.1.14
pica de l'aigua beneïda: 4.1.14
pica de l'aigua beneita: 4.1.14
picacames: 4.1.3
picador (de la porta): 4.1.11
picamoros: 4.1.3
picapinyes: 4.1.6
picapoll (raïm): 4.1.2
picaporta (i variants): 4.1.11
picar: 4.1.6
picar (a la porta): 4.1.11
picola: 4.1.1
picolet: 4.1.1
picor: 4.1.10
picot: 4.1.1
picota: 4.1.1
picotxa: 4.1.1
picant: 2.1.1
piga: 4.1.10
pigot: 4.1.6
pigota: 4.1.10
pijama: 1.4.8, 4.1.12
pila de batejar: 4.1.14
pila bautismal: 4.1.14
pila de l'aigua beneïda: 4.1.14
pila de l'aigua beneita: 4.1.14
pilar: 2.1.1
piló (de tallar la carn): 4.1.11
pilota: 4.1.11, 4.1.16
*pinar (*o *bosc de pins*): 4.1.3
pinassa: 4.1.3
pinces (i variants): 1.3.4, 4.1.10
pinsà: 4.1.6
pinta: 4.1.11
pinya: 4.1.3
pinya (de la col): 4.1.3
pinya (de xiprer): 4.1.3
pinyó: 4.1.3
pinyol: 4.1.2, 4.1.3
pinyola: 4.1.1
pinyolada: 4.1.2
pipa (fer la): 4.1.10
pipí: 4.1.10
pipí (fer): 4.1.10
pisso (lo): 4.1.16
pit: 4.1.10
pitall: 4.1.6
pitet: 4.1.12
pitjor: 1.3.3
pito (xiulet): 4.1.10
pitral (del bast): 4.1.1
pitxell: 4.1.11
pitxo (baldufa): 4.1.16
pitxó: 4.1.6
pítxol (baldufa): 4.1.16
pix: 4.1.10
pix (fer): 4.1.10
pixar: 4.1.10
pixar la broma: 4.1.7
pixats: 4.1.10
pixera: 1.4.2
pixum: 4.1.10
pla: 4.1.8
plaça: 4.1.8
plançó: 4.1.3
planta del peu: 4.1.10
plantar: 4.1.1
plantat (dret): 4.1.10
planxa: 4.1.11
plat: 4.1.2, 4.1.11
plat fondo: 4.1.11
plat pla: 4.1.11
plàtera: 4.1.11
platja: 4.1.8
ple: 1.1.3
plegador: 4.1.2
plegamans (i variants): 4.1.6
plegar (la roba): 4.1.11
pleta: 4.1.4
plom: 4.1.9
ploma (i variants): 4.1.4
plomada: 4.1.9
plomero (cabell): 4.1.10
plorar: 4.1.10
ploure: 2.2.5, 4.1.7
ploviscar: 4.1.7
ploviscó (fer un): 4.1.7
pluja: 1.3.3, 4.1.7
plugim (fer un): 4.1.7
plumall (de la canya) (i variants): 4.1.3
plumero (de la canya) (i variants): 4.1.3
poal (i variants): 4.1.11
poble: 1.3.7, 4.1.8
poblet: 4.1.8
Poboleda: 1.3.1
pobre (i variants): 1.4.5, 4.1.9
pobresa: 1.1.3
podadora: 4.1.1, 4.1.2
podall: 4.1.1, 4.1.2
podall curt: 4.1.1

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

podall de mà: 4.1.1
podall llarg: 4.1.1
podar: 4.1.2
poder: 1.2.9, 2.2.2
poguer: 2.2.1
poll: 4.1.3, 4.1.6
poll (treure el): 4.1.2
pollanc: 4.1.3
pollastre: 4.1.4
pollegana (i variants): 1.2.5, 4.1.1
pollet: 4.1.4
pollí: 1.2.7, 4.1.4
polsera: 4.1.12
poma: 1.1.6, 4.1.3
pomera: 4.1.3
pondre: 4.1.4
ponedor: 4.1.4
poniol (i variants): 1.4.6, 4.1.3
pont: 1.1.5, 1.3.7, 4.1.8
pop: 4.1.15
por: 1.1.6, 1.3.2, 1.4.3, 4.1.14
porc senglar: 4.1.6
pórca (i variants): 4.1.1
porgador, porgadora: 4.1.1, 4.1.2
porgar: 4.1.1
porra (fer): 4.1.4
porro: 4.1.3
porró: 4.1.11
port: 4.1.15
portadora: 4.1.2
porticó: 4.1.11
poruc: 1.4.6
post: 2.1.1, 4.1.1, 4.1.11
post de planxar: 4.1.11
post de replanar (i variants): 4.1.1
post plana: 4.1.1
posta de sol: 4.1.7
postres: 2.1.1, 4.1.11
pota (del cavall): 4.1.4
pota (del gall): 4.1.4
potro: 4.1.4
pou: 4.1.8
premi: 1.4.3
premsa: 4.1.2
premsar: 4.1.2
prendre: 1.3.2, 1.4.6, 2.2.5
prenyada: 4.1.13
present, lo: 4.1.4
préssec (i variants): 1.2.5, 4.1.3
presseguer (i variants): 4.1.3
presumit, presumida: 4.1.11, 4.1.12
pretensiós: 4.1.11
preu: 1.1.4
primavera: 4.1.7
primavera (moixó): 4.1.6
primer: 2.1.6
primerenca (fruita): 4.1.3
processionària (i variants): 4.1.6
promès, promesa: 4.1.13
propietari: 4.1.1
prostituta: 4.1.13
pruna, prunera: 4.1.3
pua (de la forca): 4.1.1
pubilla (i variants): 1.2.9, 4.1.13
puça: 4.1.6
pués: 2.1.10
pujador (del carro): 4.1.1
pulmó: 4.1.10
punta (del pa): 4.1.2
punta (d'una muntanya): 4.1.8
punta de coixí (fer): 4.1.11
punta de peu: 4.1.10
puntada de peu: 4.1.10
puntona: 4.1.1
punxa maleïda: 4.1.3
punxó: 4.1.9
puny: 4.1.10
pupa: 4.1.10
puput (i variants): 4.1.6
pur: 1.3.2
puro (de la boba): 4.1.3
puta: 4.1.13

Q

quadra: 4.1.4
qualsevol: 1.2.12, 1.4.6
quan: 1.1.8, 1.3.7
quandomenos: 2.1.11
quaranta: 1.2.12, 2.1.6
Quaresma (i variants): 1.2.12, 4.1.14
quart: 2.1.6
quart creixent: 4.1.7
quart minvant: 4.1.7
quartà (i variants): 1.2.12, 4.1.1
quartera (i variants): 1.2.12, 4.1.1
quarto de bany: 4.1.11
quarto de dormir: 4.1.11
quatre: 1.1.8
que, què: 2.1.7

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

queixal (i variants): 1.2.5, 4.1.10
querada (fusta): 4.1.9
quets: 4.1.12
qui: 2.1.7
quinze: 1.2.5
quiquiriquic (cabell): 4.1.10

R

rabadà: 4.1.5
rabassó: 4.1.2
rabosa: 4.1.6
radere: 1.4.5, 2.1.11
ràdios (de la roda): 4.1.1
rafal (i variants): 4.1.11
raïm: 1.4.7, 4.1.2
raïm blanc: 4.1.2
raïm negre: 4.1.2
rajada: 4.1.15
rajola: 4.1.11
ralls (de la roda): 4.1.1
ram (ruixat): 4.1.7
rama: 4.1.2
ramal: 4.1.1
ramàs (i variants): 4.1.1
ramassada (ruixat): 4.1.7
ramat: 4.1.5
ramat (de perdius): 4.1.6
rampí: 4.1.1
rampill: 4.1.1
rap: 4.1.15
rapa (i variants): 4.1.2
ras (estar): 4.1.7
rascar-se: 4.1.10
rasclar: 4.1.2
rascle (i variants): 4.1.1
rasclet (i variants): 4.1.1
rasclet (de collir olives) (i variants): 4.1.2
raspa (eina): 4.1.9
raspa (de collir olives) (i variants): 4.1.2
raspall: 4.1.4, 4.1.11
rasqueta (de collir olives): 4.1.2
rastoll (i variants): 4.1.1
rastre (buscar el): 4.1.4
rastre (plegar el): 4.1.4
rastre (seguir el): 4.1.4
rastre (trobar el): 4.1.4
rastrejar: 4.1.4
rata: 4.1.6
rata cellarda: 4.1.6
ratera: 4.1.4
ratlla (del cabell): 4.1.10
ratlla de Sant Martí: 4.1.7
ratolí (i variants): 1.2.7, 4.1.6
ratpenat (i variants): 4.1.6
rave (i variants): 1.2.5, 2.1.1, 4.1.3
rebastet (per llaurar): 4.1.1
rebolcar-se: 4.1.4
rebost: 4.1.11
rebrot (treure el): 4.1.2
rebrotim: 4.1.3
rec: 4.1.8
recalços: 4.1.12
reclam: 4.1.4
recordar: 3.7
rector: 4.1.14
red (de dormir): 4.1.12
redable (i variants): 4.1.1
redó/*rodó*: 1.4.6
redona (fer): 4.1.16
regadiu: 4.1.1
regal: 4.1.13
regalo: 4.1.13
regalèssia (i variants): 4.1.3
regalo (mentida de les ungles): 4.1.10
reganyar (el dia): 4.1.7
regar el carrer: 4.1.11
regina (caragol): 4.1.6
reguer (i variants): 4.1.8
rei: 1.3.4
Reis (els) (i variants): 2.1.1, 4.1.14
reina: 1.3.5
reina (abella) (i variants): 4.1.6
reïna (i variants): 1.3.4, 4.1.3
relliscar (i variants): 4.1.7, 4.1.10
relotge: 1.4.6, 4.1.7
remenar (el cafè): 4.1.11
remolatxa: 4.1.3
remolc: 4.1.2
remolí (i variants): 1.2.7, 4.1.7
rendilla (i variants): 4.1.6
renillar (i variants): 4.1.4
rentador: 4.1.11
rentamans: 4.1.11
rentar: 4.1.11
renyir: 4.1.13
repassar la roba: 4.1.11
repèl: 4.1.10

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

repicar les campanes: 4.1.14
reptar (renyar): 4.1.11
res: 1.1.3
respaldo: 4.1.11
respall: 1.4.6, 4.1.1
respirar: 4.1.10
ressopó (i variants): 1.2.8, 4.1.11
retòrcer (la roba) (i variants): 4.1.11
retxar: 4.1.6
ribell: 4.1.11
ribot: 4.1.9
ribot de dos fulles: 4.1.9
ribot doblat: 4.1.9
ricar (i variants): 4.1.5
riquesa: 1.1.3
riu: 4.1.8
riure: 1.1.3
roda: 1.1.5, 4.1.1
rodabasses (libèl·lula): 4.1.6
rodament de cap: 4.1.10
rodar el cap: 4.1.10
rodar la corda: 4.1.16
rodera: 4.1.1
rogle (fer la lluna): 4.1.7
roig: 4.1.12
roig (cabell): 4.1.10
rojal (oliva): 4.1.2
romer: 4.1.3
rompre: 4.1.1
roncar: 4.1.10
ronya: 4.1.10
ronyó (i variants): 1.4.7, 4.1.10
ronyonada (i variants): 4.1.10
ros (cabell): 4.1.10
rosa: 1.3.4, 4.1.3
rosada: 4.1.7
rosegar: 4.1.10
rosegó (de pa): 4.1.2
roser: 4.1.3
roser bord: 4.1.3
Rossega-cebes (la): 4.1.14
ròssic: 4.1.1
rossinyol (i variants): 1.2.9, 4.1.6
rosta: 4.1.2
rostoll: 1.4.7
rotlle (fer la lluna) (i variants): 4.1.7
roure: 1.1.6, 4.1.3
rovell: 1.1.3, 1.2.8, 4.1.4, 4.1.9
rovellat: 4.1.9
rovelló: 1.2.8, 4.1.3
ruc: 4.1.4
ruella: 1.3.4, 4.1.3
ruixat: 4.1.7
runar (renyar): 4.1.11
ruquet (peix): 4.1.15

S

sabata: 4.1.12
saber: 2.2.8
sabina (i variants): 1.4.7, 4.1.3
sabó: 4.1.11
sac: 4.1.2
saetes (del rellotge): 4.1.7
sagristà (i variants): 1.3.6, 4.1.14
sajolida (i variants): 4.1.3
safata (i variants): 4.1.11
safrà: 1.4.2, 4.1.3
safranòria: 1.4.2, 4.1.3
safreig (i variants): 1.2.4, 1.3.3, 4.1.11
Sagineros (los): 4.1.14
sal: 4.1.5
salador: 4.1.4
salamandra: 4.1.6
saler: 4.1.11
saliou (salpàs): 4.1.14
salmorra: 4.1.4
salpàs (i variants): 4.1.14
salt: 1.3.7
salt (d'aigua): 4.1.8
saltar (la cabra): 4.1.5
saltar la corda: 4.1.16
sàlvia (i variants): 1.3.2, 4.1.3
samarreta: 4.1.12
sandàlies: 4.1.12
sang: 1.3.7, 4.1.10
sangonera (i variants): 4.1.6
sansa: 4.1.2
sant: 1.3.7
Sant Antoni: 4.1.14
Sant Crist: 4.1.14
Sant Cristo: 4.1.14
Sant Esteve: 4.1.14
Sant Josep: 4.1.14
santapia (i variants): 4.1.6
sapiguer: 2.2.1, 2.2.2, 2.2.3
sapo, sàput: 1.4.3, 4.1.6
sardina: 4.1.15
sarga (i variants): 4.1.3
sargantana (i variants): 4.1.6

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

sarguera: 4.1.3
sarment: 4.1.2
sarpeta (de collir olives): 4.1.2
sarrampió (i variants): 1.3.2, 1.3.4, 2.1.1, 4.1.10
sarreta (del cavall): 4.1.4
sàrria (i variants): 1.3.2, 4.1.1
sarrió (i variants): 1.3.2, 4.1.1
sarró: 4.1.5
saüc, saüquer: 4.1.3
saurí: 4.1.8
sec de la cama: 4.1.10
secà: 4.1.1
secallona (llangonissa): 4.1.4
sedàs: 4.1.2
segar: 4.1.1
segí (i variants): 1.4.7, 4.1.4
segó (i variants): 4.1.2
sègol (i variants): 4.1.1
segon: 2.1.6
segona Pasqua: 4.1.14
seitó (i variants): 1.2.2, 4.1.15
seixanta: 1.2.5, 1.3.4, 2.1.6
selló: 4.1.11
sembrar: 4.1.1
sencer: 1.1.3
sénia (i variants): 4.1.8
senill: 4.1.8
senglar: 4.1.6
sense: 1.1.3
sentir: 2.2.4
senyal: 1.2.5, 2.1.1
senyar-se: 4.1.14
senyor: 1.2.5
separats (estar): 4.1.13
sépia: 4.1.15
sepluig (i variants): 1.4.6, 4.1.7
sepulturer: 4.1.13
séquia (i variants): 1.3.7, 4.1.8
ser: 1.2.5, 2.2.2, 2.2.3, 2.2.7, 2.2.12
serè (vent): 4.1.7
serp: 4.1.6
serra: 1.1.4, 4.1.9
serradura (i variants): 1.2.2, 4.1.9
serrell (i variants): 1.2.2, 4.1.10
serva, servera: 4.1.3
set: 1.1.4
setè: 2.1.6
setembre: 4.1.7
setmesí: 4.1.13
setrill: 4.1.11
setrilleres: 4.1.11
setze: 1.1.3
seu, seva, seua, seus, seves, seues: 2.1.5
sevilla: 1.4.5
sevillana (oliva): 4.1.2
sindicat (i variants): 1.4.6, 4.1.1
síndria (i variants): 4.1.3
sindriera (i variants): 4.1.3
singlot (i variants): 1.3.4, 4.1.10
sinyalar (un animal): 4.1.5
sisè: 2.1.6
soc (de tallar la carn): 4.1.11
soca: 4.1.2
sofratge (i variants): 1.3.3, 4.1.10
sogre, sogra: 4.1.13
sol: 4.1.7
sola (del pa): 4.1.2
solà, solana: 4.1.8
solada (del vi): 4.1.2
solatge (del vi): 4.1.2
solc: 4.1.1
solera (del pa): 4.1.2
soll (de porcs): 4.1.4
solter, soltera: 4.1.13
solteron, solterona: 4.1.13
sombra: 4.1.7
sombrero: 4.1.12
somera: 1.2.8, 4.1.4
somereta: 1.2.8, 4.1.6
somni (i variants): 4.1.11
son (tindre): 4.1.11
son, sa, sons: 2.1.5
sonar-se (mocar-se): 4.1.10
sonat: 4.1.10
sopa: 4.1.11
sopar: 4.1.11
sopero: 4.1.12
soquet: 4.1.1
sord: 4.1.10
soroll: 1.4.6
sortida del sol: 4.1.7
sortir: 1.2.9, 2.2.4
sortir sang del nas: 4.1.10
sostens (i variants): 1.2.9, 4.1.12
suar: 4.1.10
suéter (i variants): 4.1.12
suc: 4.1.3
sucre: 4.1.11
sunyer (i variants): 1.3.5, 4.1.11

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

surgir: 4.1.11
suro (de la panolla): 4.1.1
surriac (i variants): 4.1.1
surriacada (i variants): 4.1.1
sutja/*sutge*: 4.1.11

T

taca: 4.1.11
tafarra (del bast): 4.1.1
tafatà (i variants): 4.1.9
taladro (i variants): 4.1.9
tall (de l'aixada): 4.1.1
tall (de síndria): 4.1.3
tallada (de síndria): 4.1.3
tallador (de la carn): 4.1.11
tallador d'esbarzers: 4.1.1
tallamocs: 4.1.6
tallant: 4.1.1, 4.1.9
tallantó: 4.1.1, 4.1.9
tallar: 4.1.2
tallaroba: 4.1.6
taló: 4.1.10
talp: 1.3.2
tamboret (i variants): 1.2.8, 4.1.11
tapa (d'espart): 4.1.2
tapadora (d'espart): 4.1.2
tard, tardet: 4.1.7
tarda/*tarde*: 4.1.7
tardana (fruita): 4.1.3
tardor: 4.1.7
taranyí (núvol): 4.1.7
taronja/*toronja*: 1.2.4, 4.1.3
taronger/*toronger*: 4.1.3
tartamudejar: 4.1.10
tartamut: 4.1.10
tartana: 4.1.1
tartany (i variants): 2.1.1, 4.1.6
tascó: 4.1.1
tassa: 4.1.11
tau: 4.1.6
taula: 4.1.11
taulell (de la cuina): 4.1.11
tauleta de nit: 4.1.11
tavà (i variants): 4.1.6
tavella: 4.1.1
taverna: 4.1.2
teatre: 1.4.2
tebi, tèbia: 4.1.7
teixó (i variants): 1.4.7, 4.1.6
tel (de la llet): 4.1.5
tello: 4.1.16
tello (jugar al): 4.1.16
temps: 1.1.4
tercejar: 4.1.1
tercer: 2.1.6
teranyina (i variants): 4.1.6
terrat (i variants): 1.2.2, 4.1.11
teu, teva, teua, teus, teves, teues: 2.1.5
teula: 4.1.11
teulada: 1.2.2, 4.1.11
tia: 2.1.5, 4.1.13
tió (lo): 4.1.14
tibat: 4.1.11
timó: 4.1.3
tina: 4.1.2
tindre: 2.2.1, 2.2.2, 2.2.10
tindre una brossa a l'ull: 4.1.10
tinguer: 2.2.1
tirador (i variants): 4.1.2, 4.1.16
tirants: 4.1.12
tirar la corda: 4.1.16
tiràs (i variants): 4.1.1
tirassa: 4.1.1
titot: 4.1.4
toc i pam (jugar al) (i variants): 4.1.16
tocador: 4.1.11
tocar les campanes: 4.1.14
tocina (i variants): 4.1.4
tocinet (insecte): 4.1.6
tocino: 1.2.7, 4.1.4
todó (i variants): 1.2.9, 4.1.6
toldo (del carro): 4.1.1
toll: 4.1.7
tomaca (i variants): 4.1.3
tomaca de penjar (i variants): 4.1.3
tomacó: 4.1.3
tomaquera (i variants): 4.1.3
tombalena (i variants): 4.1.10
ton, ta, tons: 2.1.5
topo (del carro): 4.1.1
torcar la pols: 4.1.11
tord: 4.1.6
torn: 4.1.9
tornavís (i variants): 4.1.9
toro: 4.1.4
torre: 1.2.3
torreta: 1.1.3, 4.1.11
torroguer (núvol): 4.1.7
torró: 4.1.11

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

torròs (i variants): 1.4.7, 4.1.1
tórtora (i variants): 1.4.6, 4.1.6
tortuga (teula): 4.1.11
tortugada (teula): 4.1.11
tos: 4.1.10
tos ferina: 4.1.10
tossar: 4.1.5
totó (cabell): 4.1.10
Tots Sants: 4.1.14
tou: 1.1.6
tovalló: 4.1.11
tovallola: 4.1.11
tractor: 4.1.1
tragella: 4.1.1
trago (de vi): 4.1.11
traje: 1.4.8, 4.1.12
traje-jaqueta: 4.1.12
trasbalsar (el vi) (i variants): 4.1.2
trascolar (el vi) (i variants): 4.1.2
tremall: 4.1.15
tremolí: 4.1.10
tremuntana: 1.4.6, 4.1.7
trena: 4.1.10
trencapinyes: 4.1.6
trencar (la terra): 4.1.1
trencar (les relacions): 4.1.13
trencar-se (un got): 4.1.11
trencat (herniat): 4.1.10
trepat (raïm) (i variants): 4.1.2
trespeus: 4.1.11
treure/*traure*: 1.1.1, 1.1.3
treure la pols: 4.1.11
trèvol: 4.1.3
triança (i variants): 4.1.1
trill: 4.1.1
trilla: 4.1.1
trinxat: 4.1.4
trist: 2.1.1
tro: 4.1.7
tronar: 4.1.7
tronc: 4.1.2, 4.1.11
tronc (lo): 4.1.14
tronxo: 4.1.3
tros (anar al): 4.1.1
trucar (a la porta): 4.1.11
truita: 4.1.11
trull: 4.1.2
trumfa, trumfo: 4.1.3
trumfa/*trumfo (bony al cap)*: 4.1.10
trumfera: 4.1.3
tu: 2.1.3
tufat (cregut): 4.1.11
túfera (al cap): 4.1.10
tupí (i variants): 1.2.7, 4.1.11
turmell (i variants): 4.1.10
txinc-txenc (jugar al) (xarranca): 4.1.16

U

ull: 1.3.2, 4.1.10
ull (de l'aixada): 4.1.1
ull (del pa o *pa ullat*): 4.1.2
ull de llebre (raïm): 4.1.2
ull de poll: 4.1.10
ullada (fer una): 4.1.10
ullal (de l'aixada): 4.1.1
ulleres: 4.1.10
ulleres (de l'animal): 4.1.8
ullerol (raïm): 4.1.2
ullet (fer l'): 4.1.10
últim: 2.1.6
ungla: 4.1.10
untar (i variants): 4.1.10

V

vaca: 4.1.5
vaixella: 4.1.11
vajilla: 4.1.11
valdre: 2.2.1
valtros: 2.1.3
vanitós (i variants): 4.1.11
vànua: 4.1.11
vara (del carro) (i variants): 4.1.1
vàter (i variants): 4.1.11
veça: 4.1.1
vedell: 1.2.2, 4.1.5
vegada: 2.1.11
vegilar: 1.4.6
veí, veïna (i variants): 1.2.2, 4.1.8
vela (del carro): 4.1.1
veleta: 4.1.7
vell, vella: 4.1.13
vella: 1.1.4, 1.3.2
vellesa: 1.1.3
vena: 1.1.3, 4.1.10
vencill: 4.1.1
vent: 1.1.4, 4.1.7
ventall: 4.1.11
ventar: 4.1.1

ventar (el foc): 4.1.11
ventar (les campanes): 4.1.14
verat: 4.1.15
verderol: 4.1.6
verema: 4.1.2
verge: 2.1.1
vergonya: 1.2.2, 4.1.10
veritat: 1.2.4
vermador: 4.1.2
vermar: 1.2.4, 4.1.2
vermell: 4.1.12
verós: 4.1.3
verra: 4.1.4
verro: 4.1.4
vesc: 4.1.3
vespa (i variants): 1.4.1, 4.1.6
vesper (i variants): 1.4.1, 4.1.6
vespre, vesprada: 4.1.7
vesta: 4.1.14
vestit-jaqueta: 4.1.12
veta (peix): 4.1.15
vetlla: 1.3.2
vetllar un mort: 4.1.13
veure: 1.1.3, 1.1.8, 2.2.2, 2.2.4, 2.2.12
vi: 1.1.2, 4.1.2
vi blanc: 4.1.2
vi dolç: 4.1.2
vi negre: 4.1.2
vi picat: 4.1.2
vi ranci: 4.1.2
vi rosat: 4.1.2
vi tèrbol: 4.1.2
vi verge: 4.1.2
viacrucis: 4.1.14
viàtic: 4.1.13
vidre: 4.1.11
vidriola: 4.1.11
vímet (i variants): 4.1.3
vin blanc: 1.3.5, 4.1.2
vinagre: 4.1.11
vinagreres: 4.1.11
vindre: 2.2.1
vinya: 4.1.2
vinya vella: 4.1.2
vint: 1.3.7
viola, violeta: 4.1.3
visera: 4.1.12
viudo, viuda: 4.1.13
viure: 1.1.2, 2.2.4
vol (de perdius): 4.1.6
volant: 4.1.1
volant per a fer abartrers: 4.1.1
voler: 1.2.9, 1.3.2, 2.2.2, 2.2.8
volguer: 2.2.1
voltabasses (libèl·lula): 4.1.6
voltadits: 4.1.10
voltor: 4.1.6
volva: 4.1.7
vomitar: 4.1.10
vostre, vostra, vostres: 2.1.5
vuitè: 2.1.6
vulguer-se (estimar-se): 4.1.13

X

xafar: 4.1.10
xafar-se (un got): 4.1.11
xàfec: 4.1.7
xafogor (i variants): 1.4.6, 4.1.7
xalar: 1.3.3, 4.1.16
xalma (i variants): 4.1.1
xapes (jugar a): 4.1.16
xapet: 4.1.1
xapo: 4.1.1
xapolina: 4.1.1
xapos (jugar a): 4.1.16
xarraire: 4.1.10
xarranca (i variants): 4.1.16
xarrar: 1.1.1
xaveta (de la roda): 4.1.1
xèrrit (i variants): 4.1.5
xic, xica: 4.1.13
xicòria: 4.1.3
xicot: 4.1.13
xim-xim (fer un): 4.1.7
xincleta (xarranca): 4.1.16
xinxa: 4.1.6
xipra: 4.1.3
xiprer (i variants): 1.3.4, 4.1.3
xiquet, xiqueta: 1.3.3, 4.1.13
xiribec (i variants): 4.1.1
xirivia (i variants): 4.1.3
xitxapera (i variants): 4.1.6
xitxonera (gorra de cop): 4.1.12
xiular: 4.1.10
xiulet (instrument): 4.1.10
xiulet (so): 4.1.10
xocar la mà: 4.1.10
xocolata (i variants): 2.1.1, 4.1.11
xoll: 4.1.7

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

xollar: 4.1.5
xop: 4.1.3
xorca (jugar a la): 4.1.16
xorqueta (jugar a la): 4.1.16
xotxo: 4.1.11
xuclar (i variants): 4.1.10
xumbera: 4.1.3
xulo: 4.1.11
xupa: 4.1.13
xupete: 4.1.13
xupon: 4.1.13
xurrac: 1.2.9, 1.3.4, 4.1.1
xurrac de dos mans: 4.1.1
xupar-se el dit: 4.1.10
xut, xuta: 4.1.6

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

III. CONCLUSIONS

Segons es desprèn de les característiques lingüístiques observades en els parlars del Priorat, es poden assajar les següents conclusions:

1a. Que en els parlars del Priorat es troben solucions dels dos grans blocs de la llengua catalana. Si s'apliquen els paràmetres proposats per Veny (1998: 20), que contrasta una sèrie de divuit trets lingüístics entre el català occidental i l'oriental, el Priorat participa de trets d'ambdós blocs dialectals:

NIVELL FONÈTIC	CATALÀ OCCIDENTAL	CATALÀ ORIENTAL
1. /a/ - /e/ àtones	Pretòniques > *v[e]rgonya*: a tots els pobles de la comarca excepte a Pradell Posttòniques > *quinz[e]*: a tots els pobles del Priorat	Pretòniques > *v[ə]rgonya*: a Pradell
2. /o/ - /u/ àtones	*p[o]tet, carr[o]*: a totes les localitats de la comarca excepte a Pradell	*p[u]tet, carr[u]*: a Pradell
3. Ĭ, Ē tòniques llatines	*c[é]ba, pag[é]s*: a la Bisbal i a Falset	*c[ɛ́]ba, pag[ɛ́]s*: a tots els pobles del Priorat excepte la Bisbal i Falset
4. Ŭ tònica llatina, puntualment	*j[u]nc*: a tots els pobles de la comarca *f[u]s* (participi de *fondre*): a totes les localitats	*f[o]s* (participi de *fondre*): compartint ús amb *f[u]s* a Be, Bi, Gr, Gu, Mr, Ml, Pb, Po, Tf, To
5. QUÀ, GUÀ tònics	/kwà/, /gwà/ > *quatre, guatlla*: a tota la comarca	
6. QUA, GUA posttònics	/kwa/, /gwa/ > *aigua, llengua*: a tots els pobles de la comarca[790]	
7. Iod LJ, C'L, G'L	[ʎ] > *palla, ull*: a totes les localitats	
8. /ʃ/ inicial i postconsonàntica	[tʃ] > *xiquet, panxa*: a tots els parlars del Priorat	
9. /ʃ/ intervocàlica i final	[jʃ] > *caixa, coix*: arreu	
10. Reforçament dental de mots acabats en -/r/		[rt] > *cort* (cor), *cart* (car): a totes les localitats
11. Nasal adventícia	[n] > *llangost, llangosta*: a tots els parlars [n] > *mangrana*: a tots els pobles excepte Pradell	Ø > *magrana*: a Pradell

[790] En els parlars del Priorat, quan aquests diftongs es troben en posició pretònica, en algunes ocasions, es constata la monoftongació en [o], en mots com *coranta, cortà, cortera, consevol* o *Coresma.*

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

12. HEDERA > *hedra/heura*		*heura*: a totes les localitats de la comarca
NIVELL MORFOLÒGIC NOMINAL	CATALÀ OCCIDENTAL	CATALÀ ORIENTAL
13. Plurals antics proparoxítons llatins	[n] > *hòmens, jóvens, còvens, ràvens*: a la majoria de pobles	*Ø* > *marges, verges*: a la majoria de localitats del Priorat
15. Pronoms pers. febles	formes plenes > *me, mos, te, se, lo, los, ne*: a tots els parlars de la comarca	formes reforçades > *em, et, es, us*: a tots els pobles (encara que es constata una preferència per les formes plenes)
NIVELL MORFOLÒGIC VERBAL	CATALÀ OCCIDENTAL	CATALÀ ORIENTAL
14. Morfema -[u] 1a pers. present d'indicatiu	*cant[o]*: a totes les localitats excepte Pradell	*cant[u]*: a Pradell
16. Increment -ESC- dels verbs incoatius -ISC-	*patixo, patixes, patix, patixen*: a la Bisbal i Margalef	*pateixo, pateixes, pateix, pateixen*: a tots els parlars de la comarca
17. Morfemes en /i/ del present de subjutiu	1a persona del singular > *canta*: a Bi, Ca, Ma, Ull	*canti, cantis, canti, cantin*: a tots els pobles del Priorat
NIVELL LÈXIC	CATALÀ OCCIDENTAL	CATALÀ ORIENTAL
18. Lèxic específic	a) *espill*: Bi, Ca, Ll, Ma, Ml (forma arcaica) b) *xic*: a tot arreu c) *melic*: a tots els parlars d) *corder*: a tots els pobles	a) *mirall*: a tots els parlars[791] b) *noi*: a tot arreu c) *llombrígol*: a Bi, Ca, Ma d) *be*: a Be, Co, Ll, Mo, Pb, Ull, Vb

Si es consideren els tres criteris clàssics que es prenen com a base a l'hora de distribuir els parlars catalans en dos blocs dialectals –a) resultat de ĭ i ĕ tòniques, b) manteniment o neutralització de /a/ i /e/ àtones, c) manteniment o neutralització de /o/ àtona– el Priorat s'hauria d'incloure en una zona de transició entre els dos blocs, zona de transició que de nord a sud passaria per l'Alt Urgell, el Solsonès, la Segarra, la Conca de Barberà, el Priorat i unes poques localitats del Baix Camp –Masriudoms, Masdemboquera, Vandellòs, Pratdip, Colldejou i Prades– (Navarro 1999: 99). Només les poblacions de la Bisbal i Falset participen plenament dels trets vocàlics del català occidental. Quant a Pradell de la Teixeta, tot i quedar inclòs dins l'àrea de transició entre els dos blocs, el seu vocalisme participa dels trets orientals menys en el vessant palatal en posició àtona final, que comparteixen amb l'occidental (mapa 5/1).

[791] Un altre mot que comparteix el Priorat amb els parlars del bloc oriental de la llengua catalana és *vesc* (recollit a tots els pobles de la comarca). La forma *visc* es considera pròpia del bloc occidental mentre que la variant *visc-i-vesc*, que Recasens (1985: 242) recull en algunes localitats del Camp de Tarragona, segons Veny (1998: 36) és "l'exemple més eloqüent i original de fluctuació entre català occidental i oriental [...] que, en un sol mot, reuneix la variant occidental, *visc*, amb l'oriental, *vesc*, com cercant una fórmula de compromís".

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

Encara que a grans trets el resultat de ĭ i Ē tòniques és [e] a la Bisbal i Falset i [ɛ] a la resta de pobles, en alguns contextos concrets el resultat occidental [e] es troba en altres localitats de la comarca:

resultat de Ĭ i Ē tòniques		
- ĬTTU > -et, -ĬTTA > -eta	*petit[e]t, petit[e]ta*	a Margalef (tb. a Bi, Fa)
1a i 2a pl. futur verbs I i II grup	*donar[e]m, donar[e]u caur[e]m, caur[e]u*	a Margalef (tb. a Bi, Fa)
imperfet d'indicatiu verbs II grup	*qu[e]ia, cr[e]ia, d[e]ia, r[e]ia, tr[e]ia, v[e]ia*	a tots els pobles excepte Pradell de la Teixeta [ɛ]
altres mots	*s[e]nse, s[e]tze, c[e]lla, ll[e]nya, rov[e]ll*	a tot arreu
	cr[e]sta, senc[e]r, f[e]ina, h[e]ura, her[e]u...	resultat [e] o [ɛ] segons mot i població

Pel que fa al nivell lèxic, la llista de mots que situarien el Priorat dins del bloc occidental de la llengua catalana es pot ampliar amb més exemples, alguns d'ús general a la comarca i d'altres d'extensió més reduïda. La majoria d'aquests mots també són compartits amb el tarragoní –quan és així s'indica amb l'abreviatura (tar.)–, i més concretament, amb els parlars del Baix Camp, comarca que limita per l'oest amb el Priorat:[792]

lèxic propi del català occidental		
espenta: a tots els pobles (tar.)	*foc* (llar): a totes les localitats (tar.)	*perdigana* (perdiu jove): a tots els parlars (tar.)
romer: a tot arreu (tar.)	*redó* (tb. *rodó* a Cp, Gr, Mr, Pr, Tf, Vb): a tota la comarca (tar.)	*catxap* (conill jove): a tot el Priorat (tar.)
botar (fer encendre): a tot arreu (tar.)	*panís*: a tots els pobles excepte Co, Mo, Pb, Si, Ull	*estalzí*: a Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gu, Mr, Ma, Ms, Ml, Tf (tar.)
afonar (enfonsar): a totes les localitats excepte Co, Mo, Pb, Po, Si, Ull	*mantornar*: a Bi, Ca, Co, Fi, Ma, Mo, Pb, Si, To, Ull, Va, Vb	*cerç* (vent del NO): a Bi, Ml

2a. Que, com a conseqüència de la seva situació geogràfica, comparteix molts trets amb el català nord-occidental i alguns paral·lelismes amb el valencià (sobretot a nivell lèxic). Aquests són alguns dels fenòmens que afecten tota la comarca:

NIVELL FONÈTIC	NORD-OCCIDENTAL	VALENCIÀ
/o/- àtona inicial	*auliva*	
/r/ final	*dona(r)*	
/nt/, /lt/ finals	*pon(t), al(t)*	
/d/ intervocàlica < -ATA	*vegada*	
/al/ + consonant	*aubercoc, aufals*	
T'L, D'L, G'L	*ame[ʎʎ]a*	

[792] Per a una llista més detallada sobre el lèxic tarragoní vg. Recasens (1985).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

NIVELL MORFOLÒGIC NOMINAL	NORD-OCCIDENTAL	VALENCIÀ
article definit masculí	*lo, los*	
NIVELL MORFOLÒGIC VERBAL	NORD-OCCIDENTAL	VALENCIÀ
1a sg pres. ind.	*canto, bato, dormo*	
2a sg pres. ind *ser*	*ets*	
imperfet de subjuntiu	*donés/donessa*	
NIVELL LÈXIC	NORD-OCCIDENTAL	VALENCIÀ
paral·lelismes estesos per tota la comarca	*arna* *crestar* *farnaca* *moixó (mixó)* *sarrampió* (i variants) *verós* *xafar* (trepitjar) *galleta* *dillums* *esgolfa, esgorfa*	*bajoca* *fesol* *joguet* *rabosa* *camal* *nuet* *ruc* *tremolí*

Fenòmens de cadascun d'aquests dos dialectes que afecten la comarca parcialment (mapa 5/2 i 5/3):

NIVELL MORFOLÒGIC NOMINAL	NORD-OCCIDENTAL	VALENCIÀ
article personal: Joan, Andreu, Maria, Anna	*lo Joan, l'Andreu, la Maria, l'Anna*: a tots els parlars de la comarca	*Joan*: al Masroig i al Molar (de manera molt residual)
demostratiu de proximitat	*aquest, aquesta*: a totes les localitats del Priorat	*este, esta*: a Cp, Gu, Ms, Ml
partícules	*però*: a tots els pobles	*pero*: a Be, Bi, Co, Fi, Gr, Gu, Ll, Ml, Mo, Pb, Tf, Va
	amb: a tots els parlars del Priorat	*en* (amb): a Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Tf, Ull, Va
NIVELL MORFOLÒGIC VERBAL	NORD-OCCIDENTAL	VALENCIÀ
participi *complir, oferir, omplir*	*complert*: a Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Pb, Po, Pr, To, Ull, Va, Vb	*complit*: a Cp, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Po, Si, Tf
	ofert: a Be, Ca, Cp, Co, Fa, Gr, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Si, To, Ull, Va	*oferit*: a Bi, Ca, Fi, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Pr, Tf, To, Vb
	omplert: a Be, Bi, Ca, Co, Fa, Gr, Gu, Mr, Ma, Ml, Mo, Po, Pr, Si, To, Ull, Va	*omplit*: a Cp, Fi, Ll, Ms, Pb, Tf, Vb

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

3a sg pres. ind, imp. ind, condicional	*cante, cantave, cantarie*: a Bi, Ca, Co, Fi, Gr, Ll, Ma, Ml, Mo, Pb, Pr, Si, To, Ull, Va, Vb	*canta, cantava, cantaria*: a Be, Cp, Fa, Gu, Mr, Ms, Po, Tf
imp. ind. *caure, creure, dir*	*queia*: a tots els parlars	*caïa*: a la Torre
	creia: a tots els pobles	*creïa*: a la Figuera
	deia: a totes les localitats	*dia*: a Co, Fi, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Tf
2a, 3a sg i 3a pl pres. ind *obrir, omplir*	*obres*: a Be, Bi, Fa, Ma, Po, Pr, Ull	*obris*: a Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Mo, Pb, Si, Tf, To, Va, Vb
	omples: a Be, Bi, Fa, Ma, Ml, Mo, Po, Pr, Ull	*omplis*: a Be, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Pb, Si, Tf, To, Va, Vb
imperatiu *dir*	*digues*: a tots els parlars (excepte a la Bisbal)	*dis*: a Bi, Ca, Cp, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Ull, Va, Vb
NIVELL LÈXIC	NORD-OCCIDENTAL	VALENCIÀ
paral·lelismes força estesos	*frare*: a Bi, Ca, Fi, Gr, Mo, Tf, Va	*flare*: a la resta de pobles
	tomata: a Bi, Ca, Cp, Fa, Mr, Ma, Po, Tf	*tomaca*: a la resta de localitats
	barrusca: a Bi, Ca, Ma, Ull	*raspa/rapa*: a la resta de parlars
	sangonella: a Bi, Ca, Co, Fi, Ll, Ma, Mo, Pb, Po, Si, To, Ull, Va, Vb	*sangonera*: a la resta de pobles
	pampa: a Bi, Ca, Co, Fi, Gr, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Si, To, Ull, Va, Vb *sargantilla, sangartilla, sagartilla*: a Bi, Ca, Co, Fi, Gr, Ll, Ma, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Si, To, Ull, Va, Vb	*aliacrà, aliaclà*: a tots els pobles menys a Co, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Ull *cuixot* (pernil): a Bi, Ca, Co, Fi, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Po, Tf, To, Va
paral·lelismes menys estesos	*botera*: a Bi	*gatera*: a Be, Gu, Ll, Ml
	soquet: a Cp, Fi, Gu, Mr, Tf *llomera* (biga): a Bi, Ma *selló*: a Bi *espona*: a Bi, Ma *emprimar*: a Bi, Ma	*carrasca*: a Bi, Ca, Gu, Ma, Ms, Ml *estall*: a Be, Cp, Fi, Gu, Mr, Ms, Ml *cementeri*: a Gu, Ms, Ml *gepa*: a Fi, Mr, Ma, Ml, Si, To *mostra* (de l'oliver): a Be, Bi, Fa, Fi, Gr, Ma, Ms, Ml

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

3a. Que, per raons de substrat, es detecta un nombre considerable de mossarabismes. Els cristians que van viure sota dominació musulmana van desenvolupar a partir del llatí, una llengua romànica, el mossàrab, que al territori estudiat presentava uns trets prou diferenciats de la llengua catalana duta pels colonitzadors. La població mossàrab encara hi residia quan els cristians catalans prengueren possessió d'aquest territori. Alguns topònims de la zona, com ara *l'Aubereta* (la Vilella Baixa, "l'albereda") o *Pradell de la Teixeta* ("teixeda"), també evidencien l'empremta dels mossàrabs.
Identificar certs termes lèxics com a mossarabismes no és una tasca fàcil, ja que, tal com indica Navarro (1996, I: 329), "la informació sobre [...] el mossàrab apareix envoltada d'entrebancs difícils de superar" (mapa 5/4):

mossarabismes adduïts per Coromines, Sanchis Guarner, Veny			mossarabismes probables segons Navarro		
significant	significat	localitats	significant	significat	localitats
dugo	duc	Be, Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gr, Ll, Ma, Mo, Si, To, Ull, Va, Vb	*dúgol*	duc	Cp, Gu, Mr, Ms, Ml, Pb, Po, Pr, Tf
clotxa	menjar típic	a tot arreu	*clotxina*	clotxa	Bi, Ca, Ma
melitxa	formiga petita	a tots els parlars	*gaiata* (*guiata* a Fi, Gu, Ll, Ms, Ml)	bastó	a totes les localitats menys Bi, Ca, Ma, Pb
fardatxo (*esfardatxo* a Ml)	llangardaix	Be, Cp, Fa, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Tf	*auberge /aubergi*[793]	préssec	a Fa, Gu
munyica	xumet	Be, Cp, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Pr, Si	*panderola*	panerola	a Bi, Ca, Gr, Ll, Ma, To, Va
perxe	porxo	a tots els pobles excepte Po, Pr, Tf			
pelatxo	ocell que encara no té plomes	Ca, Co, Fi, Ll, Ull, Vb			

4a. Que es detecten alguns arabismes lèxics. Segons Navarro i Cubells (2010: 395), "la presència al llarg d'algunes centúries de població islàmica en aquesta zona no es va acabar amb la conquesta cristiana d'aquest territori, sinó que, malgrat l'expulsió oficial al 1610, molts musulmans no van partir, sinó que hi romangueren o bé practicant la religió musulmana o bé com a conversos. Això ha permès que s'hi hagin mantingut mots d'origen àrab." També en la toponímia

[793] Navarro i Cubells (2010: 395) comenten que "malgrat que no ha quedat prou aclarit el seu origen, sembla que les formes *auberge / aubergi* també es podrien considerar mossàrabs".

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

d'aquestes terres s'hi pot trobar la petjada de la llengua àrab. Sovint són apel·latius àrabs amb morfemes i derivats, que han donat lloc a topònims com ara Margalef ("prat de Halaf"). Seguint Colon (1999) i Navarro i Cubells (2010), es pot elaborar una llista breu d'arabismes dispersos per la comarca (mapa 5/5):

generals a la comarca	
rajola	*atzavara*
alfals (pron. *aufals*)	*cofí*
aufàbia, aufàbiga, aufàdiga, aufàdia	*tafarra*
safranòria	*albelló* (pron. *aubelló*)
farnaca[794]	*séquia*
anjub (a tot arreu excepte Cp, Gu, Mr, Ms, Ull)	*sénia*
rafal (a Co, Fa, Fi, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To)	*caduf* (i variants)

5a. Que s'hi localitzen un bon nombre d'interferències lèxiques de l'espanyol. Algunes apareixen arreu del domini lingüístic, d'altres s'estenen per una zona més reduïda (mapa 5/6):

a tota la comarca			
abadejo/badejo	*calbo*	*iglésia*	*querida*
acera/cera	*caldo*[795]	*[χ]abalí*	*red*
adiós	*casco*	*le[χ]ía*	*regalo*
alego	*clau inglesa*	*mantequilla*	*respaldo*
arcoiris	*colúmpio*	*menos*	*sombra*
arriendes/riendes	*comadrona*	*misto*	*sopero*
arro[χ]ar/ro[χ]ar	*cossetxadora*	*munyeca*	*sostens*
assentâ's/sentâ's	*curandero*	*ninyera*	*toldo*
avort	*cutxeron*	*nóvio, nóvia*	*tormenta*
bassura	*disfrutar*	*pantorrilla*	*trago*[796]
bassurero	*farola*	*pato*	*tra[χ]e*
bavero	*freno*	*pavo*	*veleta*
biberon	*gaviota*	*pepino*	*viso*
bones tardes	*golfos*	*pi[χ]ama*	*xupete* (i altres derivats de xupar)

[794] Alcover (DCVB, V: 749) diu que el mot *farnaca* (llebre jove) va entrar a través de l'àrab però és d'origen persa.
[795] L'Institut d'Estudis Catalans ha incorporat en el seu diccionari normatiu els castellanismes *caldo* i *misto.*
[796] Tot i que el DCVB (X: 423) considerava el mot *trago* com un "castellanisme inadmissible en bon català", l'IEC l'ha acabat incorporant en el seu diccionari normatiu.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

força estesos			
terme	localitats	terme	localitats
bande[χ]a	arreu, llevat de Bi, Cp, Gu, Po, To	*panal*	Be, Ca, Co, Fa, Gu, Ll, Mr, Pb, Pr, Si, Va
buitre	arreu, llevat de Bi, Cp, Fa, Gr, Gu, Mr, Pb, Pr, Ull	*pàrpado*	Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, Va, Vb
cacarejar	Be, Cp, Co, Fa, Gu, Mr, Ms, Ml, Po, Pr, Vb	*pito*	arreu, menys a Fa, Fi, Mo, Pr, Si, Ull, Vb
Carnaval	arreu, excepte a Ca, Co, Fi, Pb, To, Ull	*pluma*	Be, Cp, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Pb, Po, Pr, To, Va, Vb
ciego	Bi, Ca, Cp, Fi, Gu, Ma, Ms, Mo, Pb, Pr, Tf, Va, Vb	*potro*	arreu, menys a Bi, Mo, Po
espantapá[χ]aros	Be, Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Mr, Ms, Mo, Po, Pr	*quarto*	Ca, Co, Fi, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb
esquadra	arreu, menys a Bi, Gu, Pb, Ull, Va, Vb	*relinxar*	Ca, Gr, Gu, Ll, Ma, Pr, To, Ull, Va, Vb
fatxada[797]	Ca, Cp, Co, Fi, Gu, Mr, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Si, To, Vb	*sapo*	arreu, excepte a Bi, Ca, Co, Mo, Si, Ull
hormigonera	arreu, menys a Ca, Cp, Co, Mr, To, Ull	*sombrero*	Be, Bi, Cp, Fa, Fi, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Tf, Ull
iegua	Be, Ca, Fa, Gr, Gu, Ll, Ms, Ml, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Va, Vb	*taladro*	arreu, excepte a Cp, Fa, Ma, Pr, Tf, Si
muleta	arreu, excepte a Bi, Co, Mr, Si, Tf, To	*tórtola*	arreu, llevat de Ms, Ml, Tf

localitzats dispersament per la comarca			
termes	localitats	termes	localitats
avaro	Ca, Gr, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Pr, Si, Vb	*Notxe Buena*	Ca, Fi, Po
bocado	Be, Cp, Gu, Mr, Mo, Si	*Notxe Vie[χ]a*	Co, Ms, Ma, Pb, Tf
bolillo	Cp, Ma	*ola*	Be, Cp, Fa, Fi, Ll, Ms, Ml, Pb, Po, Si, Tf, Ull, Vb
bragues	Ca, Co, Fa, Mr, Ms, Mo, Po	*pa[χ]arita*	Be, Bi, Co, Ll, Mr, Pb, Si
cabeçuts	Bi, Mr	*paperes*	Be, Ll, Ms, Ml

[797] L'Institut d'Estudis Catalans ha incorporat en el seu diccionari normatiu el castellanisme *fatxada*.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

cacerola	Ca	*pic*	Bi, Fa, Ml, Pr
casso	Be, Bi, Ca, Fa, Gu, Ms, Ml, Mo, Pb, Ull, Va	*quart menguant*	Cp, Gu, Pb, Po, Si, To
cepillo	Be, Fi, Ll, Ma, Ml, Ull	*ràcano*	Fa, Fi, Ma, Po
cigarra	Cp, Fi, Ll, Mr, Mo, Tf, Ull	*ràdios* (de la roda)	Be, Cp, Fa, Gr, Gu, Ll, Pr
cigüenya	Mr, Mo, Pr, Ull	*rana*	Ca, Cp, Co, Fi, Mo, Si, Ull
colgadures	Ms, To, Va	*rastrillo*	Pr, Va
cometa	Bi, Fa, Fi, Mr, Ma, Po	*rastrilla*	Be, Gu
derrotxador	Be, Ca, Fa, Ma, Ms, Ml, Po, To	*rastillo*	Co
despilfarrador	Be	*saetes*	Bi, Ma
e[χ]e (de les rodes)	Be, Cp i Po	*(salze) lloron*	Cp, Gu, Pb
embustero	Cp, Fi, Ll, Ms, Tf	*Sant Cristo*	Cp, Mr, Pr
enxarcat	Gu, Ml	*santiguâ's*	Fi
escama	Mr, Pr	*sobaco*	Ms, Pb
espoló	Ca, Co, Fa, Gu, Mr, Pb, Vb	*solteron*	Bi, Fi, Gr, Gu, Ll, Pb, Po, Va
feo	Be, Ca, Cp, Fi, Ll, Mr, Ms, Ml	*solterona*	Bi, Co, Gr, Ll, Si, To, Va
Fi d'Any	Bi, Ml	*tabic*	Ma
ganxillo	Pb	*taburet*	Bi
grifo	Ms, Tf	*tacanyo*	Be, Bi, Co, Fa, Pb, Po
iema	Fa, Pr, Ull	*va[χ]illa*	Ca, Cp, Fi, Mr, Ma, Ms, Mo, Po, Vb
[χ]uanete	Mr, Si	*ve[χ]iga*	Co
manton	Bi, Cp, Fa, Fi	*vela*	Ms
mariquita	Co	*xarco*	Be, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Ml, Pr, Si, Va
matarife	Gr, Mr, Ma, Pb, Pr, Va	*xaveta*	Gu, Mr
nòria	Be, Bi, Ca, Co, Ma, Ml, Pr, Tf, Ull	*xispa*	Be, Co, Gu, Mr, Ma, Tf

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

6a. Que, com normalment acostuma a passar en les àrees laterals, aïllades i tardanes, els parlars del Priorat conserven, sobretot a nivell lèxic, tota una sèrie de solucions lingüístiques arcaïtzants que es remunten a la llengua antiga. Bona part d'aquests arcaismes són compartits amb els parlars valencians i balears:

nivell fonètic		
Manteniment de la /a/ etimològica en les formes rizotòniques dels verbs *llançar, nadar, xarrar, jaure, nàixer* i *traure*	*llançar, nadar, xarrar* *jaure* *nàixer* *traure*	a tots els pobles a totes les localitats (alternant amb *jeure* a Fa, Ms, Ml) a Ca, Fa, Gr a Be, Ca, Cp, Co, Fa, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Pb, Po, Tf
nivell morfològic		
formes antigues sense semiconsonant antihiàtica dels gerundis	*caent* *creent* *veent*	Bi, Cp, Fa, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml

nivell lèxic	
bres	tots els parlars
coa	Ca, Fi, Gu, Ms, Ml, To, Va, Vb i alternant amb *cua* a Be, Cp, Fa, Gr, Ll, Mr, Po, Pr, Tf
(a)granar	Bi, Ca, Fi, Gu, Ma, Ms, Ml
fenoll	Fi, Gu, Ll, Mr, Ms, Po, Tf, To, Vb
granera	Bi, Ca, Fi, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Pr, To, Vb
pigota	tots els parlars
torcar	Be, Bi, Cp, Co, Fa, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Si, Tf, To
voler (estimar)	Be, Bi, Fi

7a. Que a nivell lèxic també comparteix variants pròpies amb els subdialectes tortosí i tarragoní (mapa 5/7):

lèxic compartit amb el tortosí	lèxic compartit amb el tarragoní
acovidar: Gu, Ms, Ml	*clotxa*: a tots els parlars
bolquim: Bi, Cp	*colitxos*: a tots els pobles
bordís: Bi, Fa, Gr, Ll	*cosset* (cotilla): Ca, Co, Ml, Pr, Tf, Va
botana: a tot el Priorat	*dijuni* (vigília): a totes les localitats
carcàs: a tots els parlars	*embafat* (satisfet de si mateix): a tota la comarca
escarrador: Mr, Ms	*escòrrec/escòrric*: Be, Cp, Fa, Gu, Mr, Ms, Ml, Pb, Pr, Tf
mano, mana: a tota la comarca llevat de Be, Fa, Po, Pr, Si, Tf	*fumera* (fumeral): a tot el Priorat
carroll: Bi, Ca, Fi, Gr, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Va Vb	*gatoll*: Be, Cp, Co, Fa, Mr, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull
redable: Ca, Cp, Fi, Gr, Gu, Ms, Ml, Va, Vb	*guino*: Fa, Gu, Ll, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf
rendilla: Be, Bi, Ca, Fi, Gr, Gu, Ll, Ms, Ml, Po, To, Va, Vb	*moresc*: Co, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Ull

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

(biga) travessera: Be, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ms, Ml, Tf	*pelat* (ocell sense plomes): a tot arreu menys Ca, Co, Fi, Ll, Ull, Vb
pitxell (càntir): Ca, Fi, Ma, Va, Vb	*surgir*: a tots els parlars
	llongues: a tot arreu excepte Bi, Ca, Ma
lèxic compartit amb el tortosí i el tarragoní	
cofí: a tots els pobles	
còrrec/còrric: Bi, Ca, Co, Fi, Gr, Ll, Ma, Mo, Po, Si, To, Ull, Va, Vb	
mordasses (estenalles): Bi, Ca, Cp, Fi, Gu, Mr, Ma, Ms, Po, Pr	
pataca: Si	
quera: Ca, Mr, Ms, Ml, Po	
recalços: a totes les localitats	
ricar: a tot arreu (a Gu alternant amb *tossar*)	
sansa: a tot el Priorat menys Co, Si, Ull (a Mo, Pb alternant amb *pinyolada*)	
xoll: Fa, Ml, Va	

8a. Que es localitzen alguns trets lingüístics propis del pallarès (mapa 5/8):

nivell fonètic		
resultat etimològic del diftong AI del llatí vulgar > [ɛ]	*m[é]s* (< MAGIS) *m[é]s* (< MĒNSE)	a tots els pobles excepte a Bi, Fa (a Be, Ca, Cp, Gu, Ll, Ma, Ml, Pr, Tf, Va, Vb comparteix ús amb *m[é]s*)
nivell morfològic		
morfema vocàlic de 1a persona del singular del futur > [ɛ]	*donar[é]* *correr[é]* *dormir[é]*	Co, Mo, Pb, Si, Ull
morfema /o/ de la 1a i 2a persones del plural de l'imperfet d'indicatiu i de l'imperfet de subjuntiu	*donàvom, donàvou* *donéssom, donéssou*	Po, Ull (alternant amb *donàvem, donàveu* i *donéssim, donéssiu*)

El resultat [ɛ] provinent del diftong AI del llatí vulgar en l'adverbi *més* i la solució [ɛ] en el morfema de primera persona del futur són dos trets lingüístics propis del pallarès recollits també al Priorat i que tenen una continuïtat en les comarques veïnes de la Conca de Barberà (Plaza 1993: 319-327; 1996: 70-72 i 146) i les Garrigues (Satorra 2000: 205). Pel que fa a la vocal morfemàtica /o/ de la 1a i 2a persones del plural dels imperfets d'indicatiu i subjuntiu, és molt probable que en un passat no gaire llunyà gaudís d'una extensió més àmplia a la comarca del Priorat.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

9a. Que a nivell lèxic també s'observa una sèrie de solucions característiques de la comarca o d'alguna localitat en particular. Alguns termes lèxics no han estat enregistrats en cap recull lexicogràfic:[798]

lèxic propi de la comarca del Priorat	
baga (tió): Co, Pb, Po, Si, Ull[799]	*pleta* (femer, cagalló):[800] Be, Cp, Gu, Mr, Ms, Tf
(a)bornar (bordar): a tots els parlars	*(centpeus) *santapica*: Ca, Fi, Ma, Mo; *santaspiga*: Pb; *santaspina*: Bi; *santaspia*: Tf; *malapia*: Ll, To, Va; *pia-pia*: Ml *mariaespia*: Ull
arricar (banyegar): Bi, Ca, Ma	
borra (molsa):[801] Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ml, Po, Pr, Si, Tf	(rascle de collir olives)[802] *sarpeta*: Be, Bi, Fi, Gr; *rasclet*: Co, Si; *rascleta*: Fa; *risclet*: Cp, Gu; *rasqueta*: Pr; *arqueta:* Po, Tf, To
carràs (forc):[803] Ca, Ml	**tocinet* (pastereta): Co, Mr, Ms, To
**catarana, catrana* (carratell): To, Va (respectivament)	**tornadís* (tornavís): Be, Ca, Cp, Fa, Fi, Gu, Ll, Ms, Ml, Po, Si, Tf
**espàtua* (girapeix): a tota la comarca	**xipra* (bola de xiprer): Bi, Ca, Ma, Ml
**pitall* (pit-roig): a tots els parlars excepte Cp, Gu, Mr, Ms, Tf	*xusclar* (xuclar): a tot arreu menys Co, Mo, Pb, Si, Ull

10a. Que hi ha un bon nombre de solucions pròpies del subdialecte lleidatà proposades per Turull (1990: 201-206) i Casanovas i Creus (1999: 83-108) que es retroben en la majoria de parlars del Priorat.[804] Alguns d'aquests trets són compartits amb els subdialectes tortosí i tarragoní. La ubicació geogràfica del Priorat li dóna una interessant fesomia lingüística. Aquesta comarca, a més de ser terra fronterera entre els dos grans blocs dialectals –occidental i oriental–, ho és també entre el nord-occidental i el valencià –el qual lèxicament es perllonga cap al nord a través del tortosí. Això possibilita que el Priorat sigui una vertadera cruïlla de trets dialectals entre l'orient i l'occident, i entre el nord i el sud del domini lingüístic català (mapa 5/9):[805]

[798] S'assenyalen els mots que no han estat recollits per Alcover al DCVB amb un asterisc (*).

[799] A Ulldemolins s'ha recollit el mot *baga* per a referir-se al tronc d'un arbre. Del tronc que es fa cagar per Nadal, en canvi, en diuen *tió*. El DCVB recull aquest terme però no en recull aquests significats.

[800] Alcover (DCVB, VIII: 666) recull el mot *pleta* amb el significat de lloc tancat, generalment amb andans, on es recull el bestiar que pastura al camp o a la muntanya a Cerdanya, Ripollès, Girona, Guilleries, Bagà, Pobla de Lillet, Plana de Vic, Vall d'Àneu, Pont de Suert, Senterada, Pobla de Segur, Tremp i Urgell.

[801] El DCVB no recull el mot *borra* amb el significat de molsa.

[802] Tots aquests mots són variants no recollides per Alcover (DCVB) amb aquest sentit.

[803] Alcover (DCVB, II: 1051) enregistra el mot *carràs* amb el significat de "brot que conté alguns fruits reunits" al Camp de Tarragona, el Priorat i la Ribera d'Ebre.

[804] Casanovas i Creus (1999: 83) afirmen que "quan ens referim al lleidatà cal entendre el terme com la manera de parlar d'una zona concreta del domini dialectal nord-occidental català, que aplegaria la ciutat de Lleida i les anomenades terres de Ponent, és a dir, Lleida i les seves àrees d'influència. Els pobles que formen part d'aquesta àrea d'influència es distribueixen principalment, i segons la darrera ordenació territorial, de l'any 1988, en les comarques del Segrià, el Pla d'Urgell, la Noguera i les Garrigues."

[805] El símbol (+) significa presència del tret, mentre que (–) denota absència. Els dos símbols junts (+ –) assenyalen que el tret en qüestió pot ser present o absent depenent de les localitats del subdialecte. Per últim, el símbol (?) indica que el tret descrit no ha estat enregistrat en el subdialecte.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

trets propis del lleidatà proposats per Casanovas i Creus i/o Turull		presència o absència dels trets al Priorat	coincidència amb el tortosí[806]	coincidència amb el tarragoní[807]
nivell fonètic				
manteniment general dels trets vocàlics occidentals (manca de neutralitzacions)		+ (llevat de Pr)	+	–
pronúncia [ɛ] de la medial en posició final absoluta i en oposició fonològica a /e/	*cas[ɛ]*	+ (Bi, Co, Fa, Gr, Po, Pr, Si, To, Ull, Vb)	+ –	+ –
	mestre-mestra	+	+	–
realització [a] de tota /e/ pretònica en síl·laba travada i en contextos sil·làbics interiors	*[a]ncendre ll[a]nçol*	+	+	–
vocalització en [u] de /l/ en síl·laba inicial travada	*[aw]bergínia*	+	+	+
/o/ inicial > [aw]	*auliva, aulor*	+	+	+
pronúncia africada [tʃ] en context inicial absolut o interior de mot precedit de consonant	*[tʃ]ocolata xar[tʃ]a*	+	+	+
pronúncia de la iod a [jʃ] i [jʒ]	*caixa roja*	+	+	+
pronúncia [bl] o [b:l] del grup /bl/	*poble*	+ (amb vacil·lacions segons el mot)	–	+
pronúncia allargada de /b/ en posició intervocàlica	*rà[bb]ia*	+ (Bi, Ca, Cp, Fi, Gr, Mr, Ma, Mo, Pr, Si, Tf, Vb)	–	?
palatalització del grup -/in/-	*fe[ɲ]a*	+	–	+
nasal adventícia a *mangrana, llangost*		+ (llevat de Pr)	+	+ –
conservació vocal pretònica a *caragol*		+	+	+

[806] Per saber si el tortosí comparteix tota aquesta llista de trets amb el lleidatà s'han consultat les obres següents: Gimeno (1991: 171-191; 1994: 237-243) i Navarro i Cubells (2010: 383-400).
[807] Els trets propis del tarragoní compartits amb el lleidatà han estat extrets de la informació de Recasens (1985).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

trets propis del lleidatà proposats per Casanovas i Creus i/o Turull		presència o absència dels trets al Priorat	coincidència amb el tortosí	coincidència amb el tarragoní
nivell morfosintàctic				
plural amb *-ns* d'origen etimològic	*hòmens*	+	+	+
article *lo, los*		+	+	+
possessius *meua, teua, seua*		+ (menys a Co, Pb, Po, Pr, Si. A la resta convivint amb *meva, teva, seva*)	+	+ –
ús dels possessius àtons *mon, ton, son, ma, ta, sa*		+	+	+
ma, ta, sa per a masc. pl.	*ma germà*	+	+	+
doble plural amb palatalització "els Reixos"		+ (Bi, Ca, Co, Fa, Fi, Gu, Ll, Ma, Ml, Si, Pb, Po, Pr, Tf, To, Ull, Vb)	+	+
metàtesi en *-àrie* de la terminació *-aire* i similars		+ (només a Bi, Ma; no sistemàtic)	–	–
formes pronominals plenes dels pronoms no apostrofats	*me, te, se me va dir*	+	+	+
caràcter invariable del numeral *dos*		+ (alternant amb *dugues* a Co, Po, Si)	+	+ –
desinència /o/ 1a p. sg. pres. ind.: *canto*		+	+	+
morfema *-e* 3a p. sg pres. ind., imp. ind., cond.	*cante cantave cantarie*	+ (llevat de Be, Cp, Fa, Gu, Mr, Ms, Po, Tf	+ –	–
caiguda de [β] en imp. ind., amb possible introducció d'una antihiàtica	*cantae cantaie*	+ (excepte la introducció de l'antihiàtica; als pobles més occidentals)	+	–
increment incoatiu -ISC-	*patixo*	+ (a Bi, Ma; alternant amb increment -ESC-	+	–

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

acabament paroxíton en la 1a p. sg. imp. subj.	*cantessa*	+ (Bi, Ca, Co, Fi, Ma, Mo, Ull, Vb; alternant amb *cantés*)	+ –	–
morfema -éss[ɛ]m, -éss[ɛ]u d'imp. subj.	*cantéss[ɛ]m* *cantéss[ɛ]u*	+ (Bi)	–	–
formes de 1a p. pres. ind. *vai, hai, ham, hau*		+	+ –	+
participi del verb *ser*	*sét*	+ (Bi, Ca, Co, Fi, Ma, Mo, Pb, Si, Tf, Ull; alternant amb *sigut*)	–	–
Morfemes de verbs del II grup amb conservació de la vocal temàtica llatina (i desenvolupament possible de vocal antihiàtica)	*bateia* *cabeia* *coneixeia* *creixeia* *preneia*	+ (Bi, Ca, Cp, Co, Fa, Ma, Ms, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Tf, To, Ull, Va, Vb)	–	+ –

trets propis del lleidatà proposats per Casanovas i Creus i/o Turull		presència o absència dels trets al Priorat	coincidència amb el tortosí	coincidència amb el tarragoní
sintaxi				
futur amb valor d'imperatiu[808]	*pensaràs-hi, eh?*	+	+ –	–

lèxic			
lèxic de gran vitalitat			
mots propis del lleidatà proposats per Turull[809]	presència o absència dels mots al Priorat	coincidència amb el tortosí[810]	coincidència amb el tarragoní
timó	+	+	+
panís	+ (a tot arreu meny Co, Mo, Pb, Si, Ull)	+	–
safranòria	+	+	+
xop	+	+	+
carderola	+ (Bi, Ma)	+	–

[808] Casanovas i Creus inclouen aquest tret a morfologia.
[809] Casanovas i Creus no fan referència a aquest nivell lingüístic; per tant, la informació que s'inclou està extreta exclusivament del treball de Turull. S'han eliminat aquells termes lèxics considerats per l'autor que no s'han enquestat en aquesta investigació.
[810] Per completar el llistat de mots del tortosí i saber quins són coincidents amb el lleidatà també s'ha consultat l'obra de Masip (1989: 69-76).

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

somera	+	+	+
corder	+	+	+
tocino	+	+	+
silló	+ (Bi, però *selló*)	–	–
arena	+	+	+
pastisser	+ (menys Fa, Fi, Mr, Si, Va)	–	+
enguany	+	+	+
acotxar-se[811]	+	+	+
entrepussar	+ (Bi, Co, Ma, Mo, Si, Ull)	–	+
arna	+	+	+
sobreixir	+	+	+
melic	+	+	+
ganyolar	+	+	+ –
redó	+ (alternant amb *rodó* a Cp, Gr, Mr, Pr, Tf, Vb)	+	+ –
vànua	+	+	+

mots encara vius però en competència amb les variants orientals			
mots propis del lleidatà	presència o absència dels mots al Priorat	coincidència amb el tortosí	coincidència amb el tarragoní
guerxo	+	+	+
pigota	+	+	+
davall	+	+	+
torcar-se	+ (Be, Bi, Cp, Co, Fa, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Mo, Si, Tf, To)	+	+
padrí	+	+	+
sàput	+ (Bi, Ca, Co, Ma, Mo, Si, Ull)	–	+ –
aumetlla	+ (Co, Pb, Pr, Si)	–	+
seroll	+ (Bi, Cp, Ll, Mr, Ms, Ml, Tf, Va, Vb)	+ –	–
llord	+ (llevat de Cp, Co, Gr, Gu, Mr, Pr, Si, To, Ull)	–	+
xiquet	+	+	+

[811] La variant que es troba al Priorat, i segurament també en lleidatà, és *acotxâ's.*

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

lèxic que ha empès el camí del desús segons Turull			
mots propis del lleidatà	presència o absència dels mots al Priorat	coincidència amb el tortosí	coincidència amb el tarragoní
estalzí	+ (Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gu, Mr, Ma, Ms, Ml, Tf)	+	+ –
vidriola	+ (Be, Fa, Ms, Mo, Tf)	+	+
pigota borda	+	+	+
(a)badejo	+	+	+
camí (vegada)	+	+	+
aurir	+ (Bi, Ma)	?	–
ventall	+ (Ca, Gr, Gu, Ll, Ma, Ms, Pb, Po, Si, To, Va, Vb)	–	+
trull	+ (Be, Bi, Ca, Cp, Fa, Fi, Gr, Gu, Ll, Mr, Ma, Ms, Ml, Vb)	+	+
romer	+	+	+ –

mots gairebé desapareguts segons Turull			
mots propis del lleidatà	presència o absència dels mots al Priorat	coincidència amb el tortosí	coincidència amb el tarragoní
paloma	+ (en desús)	+	–
escaló	+ (menys Be, Co, Ml, Po, To, Ull)	+	+ –
granera	+ (Bi, Ca, Fi, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Pr, To, Vb)	+	+ –
agranar	+ (Bi, Ca, Fi, Gu, Ll, Ma, Ms, Ml, Pr, To, Vb)	+	+ –
espill	+ (en desús a Bi, Ca, Ll, Ma, Ml)	+	+ –
cordell	+ (arreu, llevat de Bi, Fa, Fi, Gr, Pb, Vb)	+	+
faldetes	+ (en desús)	+	+ –
fadrí	+ (en desús)	+	+
bres	+	+	+
padraste	+ (Be, Cp, Gu, Ll, Mr, Ms, Pb, Si, Ull)	+	+
perxe	+ (a tots els pobles excepte Po, Pr, Tf)	+	–
onso	+ (Cp, Co, Fa, Fi, Ma, Ms, Po, Va)	+	–
després-ahir	+ (Be, Bi, Cp, Fi, Gu, Ma, Ms, Ml, Mo, Po, Tf, Ull, Vb)	+	+

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

11a. Que en els parlars del Priorat, segons quines isoglosses siguin considerades, es poden agrupar en quatre parts (mapa 5/10):

- Zona nord-oest: la Bisbal i Margalef (i, segons la isoglossa, Cabacés i, en algunes poques ocasions, Ulldemolins).
- Zona nord-est: Cornudella, la Morera, Poboleda, Siurana i Ulldemolins (i segons la isoglossa Porrera).
- Zona centre i sud: Bellmunt, Cabacés, Capçanes, Falset, la Figuera, Gratallops, els Guiamets, el Lloar, Marçà, el Masroig, el Molar, Porrera, la Torre de Fontaubella, Torroja, la Vilella Alta i la Vilella Baixa.
- Zona sud-est: Pradell de la Teixeta.

Els parlars de la zona nord-oest es poden relacionar directament amb la localitat veïna de la Palma d'Ebre, que Cubells (2001b: 160) inclou dins del subdialecte lleidatà. Aquesta zona presenta molts trets compartits amb aquest subdialecte. La zona nord-est, en canvi, presenta més paral·lelismes amb el tarragoní, sobretot en el nivell lèxic. A la zona centre i sud, que engloba la major part de localitats de la comarca, no s'ha observat cap feix important d'isoglosses que pugui determinar paral·lelismes amb algun dialecte o subdialecte concrets com els descrits més amunt. La localitat de Pradell de la Teixeta ha estat considerada com a una quarta zona, independent de les altres –zona sud-est–, ja que hi ha un bon nombre de trets lingüístics –alguns qualitativament importants– que l'acosten al bloc oriental de la llengua catalana. Alguns d'aquests trets són compartits amb la zona nord-est i ambdues presenten paral·lelismes amb el subdialecte tarragoní. Malgrat que no s'ha considerat com a zona diferenciada de la resta, cal fer esment a la localitat de Falset. Aquest poble no presenta, quantitativament, trets diferenciats amb la resta de parlars però sí que trobem un tret qualitativament important; el resultat [e] procedent de ĭ i Ē tòniques llatines. A diferència de la Bisbal, que ja limita amb la Ribera d'Ebre i amb la qual té una continuïtat geogràfica, no deixa de ser peculiar el fet que la solució [e], a Falset, constitueixi una illa totalment envoltada per la solució [ɛ].

Algunes solucions lingüístiques que il·lustren aquesta subdivisió són (mapes 5/11 a 5/13):

nivell fonètic	zona nord-oest
tancament de /o/ final en [u] en els mots *ferro –ferr[u]–* i en el castellanisme *enterro –enterr[u]*	Bi, Ma
canvi de l'alveolar vibrant a la bategant en els mots *sària/sarió* i *ariendes*	Bi, Ma
sonorització i allargament de l'oclusiva en el mot *séquia –sé[gg]ia*	Bi, Ma
metàtesi progressiva del segment */ir/* en */ri/* en mots com *boira* i *gaire –bòria, gàrie*	Bi, Ma
nivell morfològic	**zona nord-oest**
morfema *-a* 1a p. pres. subj. (alternant amb morfema *-i*) *que jo dona*	Bi, Ca, Ma, Ull
increment incoatiu -ISC- (alternant amb -ESC-) *patixo*	Bi, Ma

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

nivell lèxic	zona nord-oest
espona (marge)	Bi, Ma
emprimar (rompre)	Bi, Ma, Ull
séguel (sègol)	Bi, Ma
barrusca (rapa)	Bi, Ca, Ma, Ull
solada (baixos del vi)	Bi, Ca, Ma
trumfo (patata)	Bi, Ca, Ma
mosca cuquera (mosca saballonera)	Bi, Ma
carderola (cadernera)	Bi, Ma
patamoll (aiguamoll)	Bi, Ca, Ma
aplucar (aclucar els ulls)	Bi, Ca, Ma
biga llomera (biga mestra)	Bi, Ma
ferros (molls)	Bi, Ca, Ma
arruixar (regar el carrer)	Bi, Ca, Ma
runar (renyar)	Bi, Ma
aufàdiga (alfàbrega)	Bi, Ca, Ma

nivell morfològic	zona nord-est
formes modernes *meva, teva, seva* (exclusivament)	Co, Pb, Po, Pr, Si
morfema [ɛ] (< *HAIO) 1a p. futur *donar[é], correr[é], dormir[é]*	Co, Mo, Pb, Si, Ull
infinitiu del verb *defensar*: *defendre*	Co, Mo, Pb, Si, Ull
nivell lèxic	zona nord-est
moresc (panís)	Co, Mo, Pb, Po, Pr, Si, Ull
pinyolada (sansa)	Co, Mo, Pb, Si, Ull
segon (segó)	Co, Mo, Pb, Si, Ull
aumetlla (ametlla)	Co, Pb, Pr, Si
mixó (moixó)	Co, Si, Ull
cabiró (cairat)	Co, Si, Ull

nivell fonètic	zona sud-est
tractament de la /a/ i /e/ en posició pretònica > [ə]	Pr
tractament de la /o/ en posició pretònica i posttònica > [u]	Pr
resultat de ĭ i ē tòniques llatines en els mots *cresta* i *sencer* > [ɛ]	Pr
absència de nasal adventícia en els mots *mangrana, mangraner* > *magrana, magraner*	Pr
nivell morfològic	zona sud-est
gènere femení del mot *xocolate* > *xocolata*	Pr
vocal tònica de l'imperfet d'indicatiu d'alguns verbs del II grup > [ɛ] *cr[ɛ]ia, d[ɛ]ia, qu[ɛ]ia, r[ɛ]ia, tr[ɛ]ia, v[ɛ]ia*	Pr
nivell lèxic	zona sud-est
porxo (perxe)	Pr
grill (galló)	Pr

12a. El Priorat, com ja s'ha dit, és una cruïlla de trets dialectals entre el bloc oriental i l'occidental, i entre el nord i el sud del domini lingüístic català, és a dir, una zona de transició, i les isoglosses segueixen traçats equidistants les unes de les

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

altres, a vegades transcorren horitzontalment i a vegades verticalment. Així com a la veïna comarca de la Ribera d'Ebre (Cubells 2009, I: 471) la frontera natural del Pas de l'Ase permet agrupar en dues parts els parlars de la comarca, això no passa al Priorat. Tampoc les dues diòcesis presents al territori marquen una diferència notable en cap dels trets lingüístics i mots estudiats, com s'observa a la comarca veïna de les Garrigues, on, segons Satorra (2000: 204), sembla que hi ha dos parlars diferenciats que corresponen a la divisió eclesiàstica (mapa 5/14 i 5/15).

13a. Que hi ha un bon nombre de formes autòctones –la majoria coincidents amb el bloc occidental– que són desplaçades per variants considerades més prestigioses –vingudes del bloc oriental. Dels quatre nivells estudiats –fonètic, morfològic, sintàctic i lèxic–, aquest darrer apareix com el més propens al canvi. Les comparacions, en alguns apartats del nivell lèxic, entre els resultats obtinguts en les entrevistes realitzades fa més de quaranta anys per elaborar l'*Atles lingüístic del domini català* i els d'aquesta investigació permeten observar aquest procés de substitució. Malgrat tot, encara es conserven amb vitalitat mots autòctons com *bajoca, fesol, romer, moixó* o *mixó, fumera, botana, doble.* Segurament, però, aquestes variants encara són vives al Priorat perquè són formes compartides amb el tarragoní (mapa 5/16):[812]

mots en procés de substitució	
variant regressiva	variant progressiva
afonar	*enfonsar*
arena	*sorra*
badejo	*bacallà*
brossat	*metó*
bres	*bressol*
capçana	*drap de cuina*
coralet	*bitxo*
cuixot	*pernil*
escarrotxa	*escorça*
espill	*mirall*
estalzí	*sutja*
fadrí	*solter*
faldetes	*faldilles*
(a)gitâ's	*estirâ's*
granera, (a)granar	*escombra, escombrar*
(mal) oratge	*(mal) temps*
padrí, padrina	*avi, àvia*
paloma	*papallona*
pebrina	*pebrot*
rabosa	*guineu*

[812] S'utilitza en el següent quadre la nomenclatura que utilitza Recasens (1985: 258) en el seu treball sobre els parlars del Camp de Tarragona: "Hem constatat que el Camp de Tarragona és una àrea de lluita entre variants lingüístiques innovadores pertanyents a la modalitat dialectal A –modalitat progressiva– i variants regressives pertanyents a la modalitat dialectal B –modalitat regressiva– [...] Es tracta, en definitiva, d'un procés global de substitució de formes autòctones per formes més prestigioses."

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

ratlla de Sant Martí	*arc de Sant Martí*
redó	*rodó*
rent	*llevat*
roig	*vermell*
timó	*farigola*
torcâ's	*eixugâ's*
trumfa/o	*patata*
xiquet, xic	*nen, noi*
xoll	*toll*

També en el nivell morfològic s'observa un procés de substitució d'alguns trets lingüístics propis del Priorat per formes innovadores, procedents del bloc oriental, considerades més prestigioses. Alguns d'aquests trets en regressió són:

nivell morfològic	
tret en regressió	tret en progressió
possessius tònics femenins: *meua, teua, seua*	possessius tònics femenins: *meva, teva, seva*
morfema *-o* 1a p. imperfet ind. i condicional: *donavo, donario* (Cp, Gu, Ms, Tf)	morfema *-a* 1a p. imperfet ind. i condicional: *donava, donaria* (Cp, Gu, Ms, Tf)
morfema *-o* 1a i 2a p. pl. imp. ind. i cond.: *donàvom, donàvou* / *donaríom, donaríou* (Po, Ull)	morfema *-e* 1a i 2a p. pl. imp. ind. i cond.: *donàvem, donàveu* / *donaríem, donaríeu* (Po, Ull)
morfema *-a* 1a p. pres. subj.: *que jo dona* (Bi, Ca, Ma, Ull)	morfema *-i* 1a p. pres. subj.: *que jo doni* (Bi, Ca, Ma, Ull)
increment incoatiu -ISC-: *patixo* (Bi, Ma)	increment incoatiu -ESC-: *pateixo* (Bi, Ma)

Potser és el nivell fonètic el que presenta més resistència a les innovacions. Tanmateix, també trobem algun tret fonètic en procés de regressió com és el cas de l'articulació de la labiodental fricativa sonora [v].

A partir de la descripció lingüística realitzada en aquesta investigació, es pot concloure que els parlars del Priorat participen de característiques tant del bloc occidental com del bloc oriental; comparteixen també trets lingüístics amb els subdialectes tarragoní, lleidatà i tortosí, i en menor mesura, a nivell lèxic, amb el dialecte valencià. Com ja apuntava Navarro (2000: 44), "aquesta participació de trets lingüístics que conflueixen en el Priorat, ja siguin orientals o occidentals, ja siguin lleidatans o tortosins, configuren un conjunt de parlars heterogenis i amb personalitat pròpia i diferenciada tant dels parlars veïns de la Ribera d'Ebre com dels del Camp de Tarragona."

La majoria d'autors que han ofert propostes de divisió dialectal inclouen el Priorat en el bloc occidental de la llengua catalana, i molts d'ells l'integren dins del dialecte nord-occidental. En canvi, la divisió que dóna la *Gran Enciclopèdia Catalana* (IV: 636) inclou els parlars del Priorat en una zona de transició entre el "català central i el català nord-occidental". Navarro (2000a: 44) també ofereix una proposta de divisió geolectal del Priorat i observa que "el Priorat s'hauria d'incloure en una zona de

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

transició [...] Només les poblacions de la Bisbal i Falset participen plenament dels trets vocàlics del català occidental. Quant a Pradell de la Teixeta, tot i quedar inclòs dins l'àrea de transició entre el dos blocs, el seu vocalisme participa dels trets orientals menys en el vessant palatal en posició àtona final que l'acosta a l'occidental."

Després d'ordenar i estudiar el material lingüístic recollit per aquesta investigació, tot indica que cal incloure els parlars del Priorat en una zona de transició entre el bloc occidental i el bloc oriental de la llengua. Una autèntica cruïlla lingüística on s'hi troben trets dels tres subdialectes que envolten la comarca: lleidatà, tortosí i tarragoní. Però per poder ubicar aquesta comarca en el mapa dialectal català és necessari disposar de treballs monogràfics sobre cadascun d'aquests tres subdialectes. Pel que fa al tarragoní, Daniel Recasens es va ocupar en el seu *Estudi lingüístic sobre la parla del Camp de Tarragona* (1985) de descriure els parlars de les comarques del Camp (històric), això és el Baix Camp, l'Alt Camp i el Tarragonès. Malgrat que l'estudi no dóna informació de la totalitat de pobles d'aquestes tres comarques és, en aquest moment, l'obra de referència pel que fa a la descripció del tarragoní. Cal recordar, també, la valuosa informació que aporta Navarro (2012) en el seu estudi sobre el parlar de Cambrils (Baix Camp). Pel que fa al tortosí, els diversos treballs de Lluís Gimeno (1982, 1986, 1989, 1991, 1992, 1994) i Massip (1989) s'han ocupat de descriure les solucions lingüístiques que poden definir el subdialecte tortosí. També cal tindre en compte el capítol que Navarro i Cubells (2010) dediquen a la descripció lingüística del català de la diòcesi de Tortosa (inclòs en la *Història de les Terres de l'Ebre*), que aporta nova informació per a l'estudi del tortosí i les seves respectives tesis doctorals sobre les comarques de la Terra Alta (Navarro 1996) i la Ribera d'Ebre (Cubells 2009). Pel que fa al lleidatà, encara no hi ha cap treball que s'hagi ocupat de descriure d'una manera global els parlars lleidatans. Per a la descripció d'alguns dels trets característics d'aquests parlars s'han consultat els articles de Turull (1990) i Casanovas i Creus (1999) i per comparar alguns resultats d'aquesta tesi amb els de la comarca veïna de les Garrigues, han estat de gran ajuda els articles de Cubells (2001a, 2002), Cubells i Cubells (2003), Cubells i Gibert (2004) i Satorra (2000, 2003a, 2003b, 2003c, 2009). També ha estat bibliografia indispensable l'estudi sobre la comarca de la Conca de Barberà, que limita amb el Priorat pel nord-est: *La parla de la Conca de Barberà* (Plaza 1996).

Els parlars de la comarca del Priorat, ubicada des del punt de vista geolingüístic en el punt d'intersecció entre els dos grans blocs dialectals del català, han de ser considerats, doncs, parlars de transició entre l'occidental i l'oriental, amb l'excepció de tres localitats (si tenim en compte els tres criteris clàssics que es prenen com a base a l'hora de distribuir els parlars catalans en dos blocs dialectals).[813] D'una banda, la Bisbal i Falset, que participen plenament dels trets vocàlics del català occidental i, per tant, els podríem incloure en aquest bloc. D'altra banda, Pradell de la Teixeta, que pel que fa al seu vocalisme participa dels trets orientals excepte en el vessant palatal en posició àtona final i, per tant, el podríem incloure en el bloc oriental, amb reserves.

Pel que fa a la ubicació subdialectal dels parlars del Priorat, ja s'ha observat que la comarca comparteix trets lingüístics amb els tres subdialectes que l'envolten, això és amb el lleidatà, el tortosí i el tarragoní; algunes localitats del nord-oest de la comarca, sobretot la Bisbal i Margalef (però també Cabacés i Ulldemolins), presenten moltes més

[813] Els tres criteris clàssics que es prenen com a base a l'hora de distribuir els parlars catalans en dos blocs dialectals són els següents:
- resultat de Ĭ i Ē tòniques
- manteniment o neutralització de /a/, /e/ àtones
- manteniment o neutralització de /o/ àtona

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

solucions pròpies del lleidatà; mentre que els pobles de la part oriental de la comarca comparteixen més trets amb el tarragoní i amb el bloc oriental. Aquest estudi mostra que no es pot delimitar la "frontera" nítida pròpiament dita entre l'un i l'altre blocs dialectals. I com diu Joan Veny (1988: 33):

> No cal insistir en la inexistència d'una frontera lineal entre occidental i oriental, sinó en l'existència d'una franja de transició dels fets representada per un gruix d'isoglosses que suara cavalquen gairebé sobre la frontera "teòrica", suara va més cap a l'oest, suara més cap a l'est; la llengua és un producte històric, de factors complexos, i aquests desajustaments en les clivelles isoglòssiques formes part del "continuum" lingüístic.

En la mateixa direcció però referint-se als límits lingüístics entre el nord-occidental i el valencià, Sistac (1990: 193) escrivia aquestes paraules clares i directes:

> I el límit entre nord-occidental i sud-occidental o valencià? Molt senzill: des del punt de vista de la dialectologia, no existeix. [...] Hi ha límits precisos de fets lingüístics molt concrets, allò que coneixem amb el nom d'*isoglosses*, però no hi podem constatar una frontera dialectal clara i neta. És per això que és poc convincent la divisió tradicional entre els dos subdialectes.

Com ja s'ha dit en la introducció, l'objectiu principal d'aquest estudi ha estat recollir el material lingüístic referit a les parles històriques dels pobles del Priorat de boca de les generacions més grans, per donar testimoni d'un tall cronològic que els parlars d'aquesta comarca presenten a principis del segle XXI. També s'ha vist com aquest patrimoni lingüístic es veu modificat pel model de llengua estàndard. Els mitjans de comunicació i l'ensenyament són els dos àmbits de penetració de les innovacions lingüístiques que estan modificant, de vegades de forma irreversible, el patrimoni lingüístic prioratí. Cubells (2009, I: 473) ens fa la reflexió següent:

> Els investigadors són testimonis d'aquesta inevitable pèrdua de patrimoni lingüístic, igual com ho són de la pèrdua de patrimoni etnològic, arquitectònic o cultural, però no se n'han de plànyer amb resignació, atès que la llengua és viva, com els parlants, i això fa que estigui en contínua evolució. Aquest fet no pot ser jutjat ni negativament ni positivament (en tot cas, positivament), però ha se ser constatat. Aquesta permanent evolució de qualsevol llengua és el que provoca que unes formes lingüístiques molt vives en un temps determinat ara ja estiguin pràcticament desaparegudes, però és també el que provoca que, al seu torn, n'apareguin unes altres, inexistents en períodes anteriors. La regeneració és llei de vida; ara, moltes vegades l'abandó d'un mot no és pas provocat per la desaparició del seu referent, sinó l'aniquilament conscient de la llengua habitual d'un determinat segment d'edat, a causa de la influència dels mitjans de comunicació i de l'ensenyament, bàsicament. No és ben bé el mateix mort natural que genocidi.

En un dels seus estudis sobre qüestions dialectològiques, Veny (1991: 48) descrivia el següent paral·lelisme entre llengua i vi, entre lingüística i vitivinicultura, i deia això:

> És un fet que el temps dóna qualitat als vins. Després de la fermentació del most segueix el procés d'envelliment durant el qual, en vaixells i bótes, en el penombrós silenci dels cellers, el vi s'enriqueix, esdevé millor. Igualment passa amb les llengües romàniques. Factors exògens i interns les han configurat. De la

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

> soca llatina ha eixit la brocada romànica. Del most de llatí parlat ha sortit el vi de la llengua catalana.

La història de la comarca del Priorat i de la seva gent no ha estat fàcil. A finals del segle XIX, la fil·loxera va suposar un daltabaix per a tots els prioratins, però la voluntat per recuperar el prestigi del seu vi ha tornat a situar la comarca en el mapa de la vinicultura amb dues denominacions d'origen (DOQ Priorat i DO Montsant). Actualment el valor del vi que s'elabora al Priorat és reconegut a nivell mundial i els prioratins se senten orgullosos d'aquest seu tresor que els singularitza. Pel que fa a la llengua, els resultats d'aquesta tesi demostren que a la comarca es constata un procés lent però constant d'orientalització, que comporta la substitució de solucions autòctones i genuïnes –la majoria compartides amb el bloc occidental– per formes considerades més prestigioses i modernes –vingudes del bloc oriental. Comparteixo amb el Dr. Pere Navarro (2012: 470) que la parla local és la primera denominació d'origen –DO– que singularitza la manera de ser i d'entendre el món de la gent que la utilitza. Tornant a fer referència al paral·lelisme del Dr. Joan Veny, dependrà, doncs, dels prioratins, que, de la mateixa manera que han aconseguit retornar el prestigi al seu vi, facin el mateix amb el seu parlar.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

IV. ANTOLOGIA DE TEXTOS

Per tal de poder il·lustrar millor els parlars del Priorat, s'han inclòs una petita mostra de textos relatats pels mateixos informants. Els textos són transcrits primer ortogràficament i després fonèticament. La transcripció fonètica –basada en l'Alfabet Fonètic Internacional– va destinada, sobretot, a uns receptors més especialitzats en lingüística, l'ortogràfica a totes aquelles persones que no estiguin familiaritzades amb l'anterior.

Hi ha una sèrie de convencionalismes i llicències que modifiquen la transcripció ortogràfica:

- La /e/ àtona en posició inicial absoluta, acostuma a pronunciar-se com a [a], sobretot en els segments *es-* i *en-*. Aquesta obertura vocàlica no ve marcada ortogràficament. En la transcripció fonètica sí que apareix reflectida. Com ja s'ha vist en el capítol de fonètica, l'obertura de la pretònica també és possible en contextos diferents de l'anterior, però sovint conviu amb la forma articulada palatal. En aquests casos s'ha optat per marcar aquesta obertura ortogràficament Ex.: *llançol, carrater, batadora...*
- En alguns casos, l'accentuació de les /e/ i les /o/ tòniques no es correspon amb la normativa. Ex.: més → *mès*; fèiem → *féiem.*
- Les /e/ àtones que es tanquin en [i], apareixen amb la grafia *i*. Ex.: menjar → *minjar.*
- Les /o/ àtones que es tanquin en [u], apareixen amb la grafia *u*. Ex.: conill → *cunill.*
- Les hipercorreccions *u* > *o* apareixen grafiades. Ex.: bullir → *bollir.*
- Apareixen grafiades les antihiàtiques del tipus *alliuoli* ← allioli.
- Malgrat que no tots els parlars del Priorat distingeixen entre /b/ i /v/ es mantenen les grafies respectives. A l'apartat 1.3.1.1 de capítol de fonètica s'indica quins són els pobles que distingeixen els dos sons i quins no. Tot i que si, en les localitats on el so labiodental encara és general, l'informant en qüestió no l'articulava, no s'ha transcrit.
- La /t/ darrere de consonant i la /r/ en posició final absoluta no s'articulen, encara que apareguin grafiades. Ex.: *gent, minjar.*
- En alguns mots es pot produir el reforçament de la vibrant final amb una dental oclusiva sorda, especialment en monosíl·labs. Aquest so apareix grafiat en la transcripció ortogràfica. Ex.: bar → *bart.*
- Quan els infinitius van seguits d'un pronom enclític, la /r/ final no se sensibilitza. L'elisió ve marcada amb un accent circumflex damunt la vocal temàtica. Ex.: fer-los → *fê'ls*; anar-hi → *anâ-hi.*
- La prepalatal fricativa sorda /ʃ/ –representada per la grafia *x*– a començament de mot o darrere consonant s'articula africada [tʃ].
- La prepalatal fricativa sonora /ʒ/ –representada per les grafies *ge, gi, ja, jo, ju–*, a principi de mot o darrere consonant, és articulada com a africada [dʒ].
- La prepalatal fricativa sorda /ʃ/, en posició intervocàlica i final –ortografiada *ix*– segrega al seu davant una semi-vocal palatal [jʃ].
- La prepalatal fricativa sonora /ʒ/, en posició intervocàlica, segrega al seu davant una semi-vocal palatal [jʒ], en aquest cas apareix grafiada la *i*. Ex.: pagès → *paigès.*

- La consonant alveolar nasal /n/, quan va precedida d'una semivocal palatal, palatalitza i s'articula [ɲ]. Aquest so apareix grafiat en la transcripció ortogràfica. Ex.: cuina → *cunya.*
- Els grups consonàntics *bl* i *gl* són articulats amb allargament de la consonant oclusiva, però –tot i això– l'allargament no ve marcat ortogràficament. En la transcripció fonètica sí que apareix reflectit.
- Les afèresis vénen marcades amb un apòstrof. Ex.: anar → *'nar*.
- Per indicar l'omissió de part del text s'usen claudàtors: [...]
- La grafia *j* de les partícules *jo* i *ja* representa el so d'una semiconsonant palatal tancada: [ˈjɔ], [ˈja].
- Pel que fa a la transcripció fonètica de cada text, cal tindre present els criteris indicats a l'apartat 5 de la introducció.

Tots els àudios corresponents als textos d'aquesta antologia estan inclosos en la carpeta 6 del CD. En el títol de cada arxiu de so consta el número de pista, l'abreviatura de la localitat i el títol del text. L'ordre dels àudios és el següent:

01 Be Treballar a la mina de Bellmunt
02 Be Enseginades
03 Bi Lo pa
04 Bi Fer pega amb lo vesc
05 Ca Lo rent
06 Ca Lo mandongo
07 Ca Lo pare nostre del tió
08 Ca Jugar a sembrar faves i cigrons
09 Cp La bugada
10 Cp Tronc de Nadal
11 Cp Conillets a amagar
12 Cp Joc de l'espardenyeta
13 Cp Lo barrejat
14 Co La vinya
15 Co La vinya (2)
16 Fa La bugada i el fred
17 Fa La bugada i el fred (2)
18 Fa Los gatolls
19 Fi Lo minjar
20 Fi Les orelletes
21 Gr Lo vi
22 Gr La vinya
23 Gr La vinya (2)
24 Gr La vinya (3)
25 Gr La vinya (4)
26 Gu Perdut
27 Gu Perdut (2)
28 Ll Lo mandongo
29 Ll La festa major
30 Mr Plats de festa major
31 Mr Tronc de Nadal
32 Mr Esquellots
33 Mr Jocs. Lo julivert i les agulletes
34 Ma Premsa de lliura
35 Ma Barretets i ensenginades
36 Ms Lo vi i l'oli
37 Ms L'escudella i l'olla barrejada
38 Ms La jota
39 Ml Lo mandongo
40 Ml Pessic-pessiganya
41 Mo Lo vin blanc
42 Mo Les deu hores
43 Pb La vinya
44 Pb Falçons i podadores
45 Pb Cistelles i piadors
46 Po Lo tresor dels flares d'Escaladei
47 Pr Fer-se gran
48 Si Anècdota de l'Àfrica
49 Tf Lo pa
50 Tf Cassola de tros
51 Tf La bugada
52 To La Guerra Civil
53 To Cal Sabaté
54 Ull La truita amb suc
55 Ull Lo vin blanc
56 Va Les pelitxes
57 Va Les faldetes
58 Vb La vinya
58 Vb La vinya (2)
58 Vb La vinya (3)
58 Vb La vinya (4)
58 Vb La vinya (5)

Podeu trobar més informació sobre les instruccions per al maneig del CD en l'Annex 3 d'aquest tesi.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

La serra de Montsant en blanc i negre
(fotografia de l'autor d'aquesta tesi)

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

BELLMUNT

Treballar a la mina de Bellmunt[814]

Entrava a les sis del dematí. L'horari era de les sis del dematí hasta la una, però com que féiem de vagoner 'nàvem a estall. Entràem a les sis del dematí moltes vegades entràem i a les nou havíem acabat la fenya parquè 'nàem a estall, sats? Tants vagons d'un puesto, tants vagons d'un antre. Però no mos dixaen surtir hasta que no eren les onze. Nantros allà baix [...] com que hi havia molts... érem jóvens tots los que 'nàvem amb vagons, tots teníem vint-i-dos anys, vint-i-quatre. Pués mira, allí féiem la nostra jornada [...] hasta que surtíem a les onze del dematí. Llavons surtíem a les onze del dematí. Una vida normal. Jo també hai treballat a baix a tres-cents noranta metros, aquí. Aquí la mina aqueta d'aquí té casi quatre-cents metros, vertical, encat hi ha un antre pou que té tres u quatre-cents metros mès, que és on treballava jo. Encat me vai ficar de maquiniste amb aquet contrapou i baixava la gent baix i puijava vagons i d'allí, de l'última planta del pou, la portàem cap allà baix a l'apiadero que es diu i els embarcàem cap al carrer.

Portava un ascensor. Igual que un ascensor [...] Hi cabien sis persones i un metro cúbic de terra. Jo el baixava baix al tretze, que era on s'acabava la mina, diguéssim, doncs puijàvem amb una galeria amunt, com si fos d'aquí a allà a la piscina, caminant, i llavons, allí hi havia un antre pou amb una maquineta, no tan grossa com aqueta, però feia el mateix servei, parquè de baix, que ni deien lo catorze i quinze, puijava un vagó de càrrega de metro cúbic de terra i d'allí el portàem al de la general, m'entens? O sigui que feia el mateix casi que feia l'ascensor del carrer i treia trenta o coranta vagons cada dia, cinquanta, tirava d'allí. Allí feia de sis a una. Quan acabaen los martillers, que barrenaven, los martillers, hasta que no surtien ells, a la una, a vegades surties a les tres. Segons com perforaven i els-i anava bé la pega o no els-i anava bé el martell i així molts. Hasta la una.

Enseginades[815]

Enseiginades. Encara en faig jo per Nadal.

Doncs mira, de fet, ho tinc apuntat. Hi ha seigí, hi ha farina, hi ha ous... i potser no hi ha res mès. Algo de sucre... Sats qué passa? Que en faig una vegada a l'any, i allavons... [...]

Enseiginades. Hi ha mantega, hi ha sis-cents de mantega, quatre-cents de sucre, tres ous, un quilo i mig de farina. I dels ous posar tres rovells i dos clares només. Allavons s'amassa tot, és bastant pesat, lo seigí és bastant pesat de treballar. S'amassa tot, eh! i quan està tot ben amassat, allavons, doncs bueno, l'aplanes i ja tens uns motlles per posâ-ho. I allavons al forn. I quan-t ho treus del forn allavons ho passes per sucre glaç.

[814] Joan Bartolomé, 23/10/2014
[815] Teresa Alentorn, 11/11/2014

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

[beʎ'mun]

[an'ɾaβa a le'siz ðel dema'ti | lo'ɾaɾi 'eɾa ðe le'siz ðel dema'ti 'asta la 'una | po'ɾɔ 'kɔm ke 'fejem de βaɣo'ne 'naβem as'taʎ | an'ɾaem a le'siz ðel dema'ti 'moltez βe'ɣaðez an'ɾaem 'ja lez 'nɔw a'βiem aka'βal la 'feɲa paɾ'kɛ 'naem as'taʎ 'sats | 'tanz βa'ɣonz 'ðam 'pwesto 'tanz βa'ɣonz 'ðen 'antɾe | 'pɾɔ 'no moz ði'ʃaβen suɾ'ti 'asta ke 'no 'eɾen lez 'onze | 'nantɾoz a'ʎa 'βajʃ | 'kɔm ke ja'βia 'mols | 'eɾem 'dʒoβens 'tol los ke 'naβem am ba'ɣons | 'tots te'niem 'binti'ðoz 'aɲtʃ | 'binti'kwatɾe | 'pwez 'miɾa 'ʎi 'fejem la 'nɔstɾa dʒoɾ'naða | 'asta ke suɾ'tiem a lez 'onze ðel dema'ti | ʎa'βɔnsuɾ'tiem a lez 'onze ðel dema'ti | 'una 'βiða noɾ'mal | 'jɔ tam'be j tɾeβa'ʎat a 'βajʒ a 'tɾɛ'senz no'ɾanta 'mɛtroz a'ki | a'ki la 'mina 'keta ðe'ki 'te 'kazi 'kwatɾe'senz 'mɛtɾos | beɾti'kal aŋ'kad 'ja 'nantɾe 'pow ke 'te 'tɾɛz u 'kwatɾe'senz 'mɛtɾoz 'mɛs | 'kez 'on tɾaβa'ʎaβa 'jɔ | aŋ'kad me 'βaj fi'ka ðe maki'niste amb a'ket 'kontɾa 'pow i βaj'ʃaβa la 'dʒem 'bajʃ i puj'ʒaβa βa'ɣonz i ðe'ʎi ðe 'lultima 'planta ðel 'pow la poɾ'taem 'kap a'ʎa 'βajʒ a lapia'ðeɾo kez 'ðiw ilz ambaɾ'kaem 'kap al ka're ‖
poɾ'taβa wn asen'sor | i'ɣwal ke wn asen'sor | i ka'βien 'sis peɾ'sonez j 'um 'mɛtɾo 'kuβig de 'tɛɾa | 'jɔl βaj'ʃaβa 'βajʃ | al 'tɾedze 'keɾa 'on saka'βaβa la 'mina ði'ɣesim | 'dɔns puj'ʒaβem amb 'una ɣale'ɾia 'muŋ 'kɔm si 'foz ðe'ki'ʎa la pi'sina kami'nan i ʎa'βɔnz a'ʎi ja'βia wn 'antre 'pow | amb 'una maki'nɛta 'no 'taŋ 'gɾɔsa 'kɔm a'keta | 'pɾɔ 'fejal ma'tejʃ seɾ'βej | paɾ'kɛ ðe 'βajʃ | ke ni 'ðejen lo ka'toɾze j 'kinze | puj'ʒaβa wm ba'ɣo ðe 'kareɣa ðe 'mɛtɾo 'kuβig de 'tɛɾa | i ðe'ʎil poɾ'taem al de la dʒene'ɾal | man'tɛns | o 'siɣi ke 'fejal ma'tejʃ 'kazi ke 'feja lasen'soɾ ðel ka're | i 'tɾeja 'tɾɛnta o ko'ɾanta βa'ɣons 'kaða 'ðia | siŋ'kwanta ti'ɾaβa ðe'ʎi | a'ʎi 'feje ðe 'siz a 'una | 'kwan aka'βaen loz maɾti'ʎes | ke βare'naβen loz maɾti'ʎes | 'asta ke 'no suɾ'tien 'eʎtʃ | a la 'una | a βe'ɣaðesuɾ'tiez a les 'tɾɛs | se'ɣons 'kɔm peɾfo'ɾaβen i lzj a'naβa 'βe la 'pɛɣa o 'no lzj a'naβa 'βel maɾ'teʎ | j aj'ʃi 'mols | 'asta la 'una]

[ansejʒi'naðes | aŋ'kaɾaŋ 'fadʒ 'jɔ peɾ na'ðal ‖
'dɔnz 'miɾa | de 'fet u 'tiŋg apun'tat | 'ja sej'ʒi 'ja fa'ɾina 'ja 'ɔwz i pot'se 'no 'ja 'ɾɛz 'mɛs | 'alɣo ðe 'sukɾe | 'sats 'ke 'pasa keŋ 'fadʒ 'una βe'ɣaða 'laɲ | j aʎa'βɔns ‖
ansejʒi'naðes | 'ja man'tɛɣa | 'ja si'senz ðe man'tɛɣa | 'kwatɾe'senz ðe 'sukɾe | 'tɾɛz 'ɔws | 'uŋ 'kilo j 'midʒ ðe fa'ɾina | i ðelz 'ɔws po'za 'tɾɛ ro'βeʎdʒ i 'ðos 'klaɾez no'mɛs | aʎa'βɔnsa'masa 'tot | 'ɛ | 'ez βas'tam pe'zat | lo sej'ʒiz βas'tam pe'sad de tɾeβa'ʎa | sa'masa 'tot | i 'kwan as'ta 'tod 'ben ama'sat | aʎa'βɔnz 'ðɔnz 'βweno la'planez i 'ja 'tenz 'unz 'mɔʎʎes | peɾ po'zaw | j aʎa'βɔnz al 'foɾn | i 'kwan tu 'tɾɛwz ðel 'foɾn aʎa'βɔnz u 'pases peɾ 'sukɾe 'ɣlas]

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

LA BISBAL DE FALSET[816]

Lo pa

Parqué lo pa, represente que [...] i això és una tradició... ara, jo ho vec amb los nostres, los-i és igual dixar la banda dixada així, m'entens, com així, vui dir és igual. Abans, un crio, 'vessis dixat lo pa damunt davall, m'entens, lo cul dalt i la d'allò a baix, te deien: eh! lo pa així no s'hi deixe. Llavons l'havies de girar i el cul baix i la cara dalt. Sí, sí, sí, i encara, o*j*o el pa! quan érem naltros petits, o*j*o el pa! Si queie a terra l'havies de plegar, no se'n feie malbé ni un bucí. I quan érem pitits hasta féiem un petó i tot. És que o*j*o eh! O*j*o! Lo pa el tenien los vells d'abans parqué, clar, un rosegó de pa ere el millor que te pudie donar el padrí, que se'l guardave a la butxaca. Oh, oh! T'estic parlant de, aquestos hòmens tindrien cent-trenta, cent-coranta anys, o la padrina, ja fa anys d'això. Lo pa ere sagrat.

Fer pega amb lo vesc

Mira, això és la flor del vesc. Veus? Això pegue molt, però la gent se pense que és això i no ho és això. Lo que fa el vesc, eh. Això és la flor. Parqué par donar sort han d'estar flurits, no cada any flurixen, eh [...] Bueno, això ho cague... és una caguerada de griva, que es menge això i ho cague tal qual i quede damunt d'un pi. D'un pi d'aquí. I llavons surt un brot com aqueix. I es va fent gros a base d'anys i és com un... això és un paràsit del pi represente, eh. Hi ha pins que és allí on tenen les grives més tirada amb parâ-s'hi, que, doncs, hasta que els fan assecar. Ara, com que no en fem... però abans... aquestos pins los teníem a ratlla naltros, parqué féiem allò que t'hai dit. Féiem naturalesa sense sapiguê-ho. I ara n'hi ha que ho saben però no saben res. Bueno, a lo que 'nem.

Pués fa aquesta mola. Aquet és prim de tronxo però, bueno, això és un tronxo, no? Aquesta mola tot això és dulent, això fora, a llançar. Llavons quedave això, més gros eh. N'hi ha de grossos així. Com més gros, més vesc. Lo vesc és això, veus aquesta pell? Veus? A dins hi ha l'os. Veus? Això és lo vesc, això.

Bueno, doncs, ara això, me'n vai al riu. Teníem uns clots, unes cadolles, allí al riu, i en tirava per a dir algo, cinc, quatre, tres, sis quilos d'això, trinxat així, eh, dins al clot. Llavons agafava una maça, que encara les tinc baix, una maça de fusta, i començava a picar. I això, rebote i rebote i rebote. En una escombreta, granera, dis-li com vulguis, ho tornaa a posar dins i això es fa una massa. I semble estrany... Ha de fer bo, ha de fer seré, cerç, fred i una bona lluna par anar bé. I allavons, quan tu a cops de maça, has fet surtir tota aquesta pell d'aquet os, aquet os, a bucins, surt sol picant cada cop. Això quan va bé. Pam! Borrom! Te'n pique a les cames i a tot arreu. I quede tot trinxat i fa una massa, un cabdell gros, eh. Si poses uns cinc quilos d'això, te surt una bola així.

[816] Joan Amorós, 4/12/2014

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

[la βis'bal de fal'set]

[paɾ'ke lo 'pa repɾe'zente ke | j aj'ʃɔz 'una tɾaði'sjo | 'aɾɛ 'jɔw 'βɛk am loz 'nɔstɾes | lozi 'ez i'ɣwal di'ʃa la 'βanda ði'ʃaða j'ʃi man'tens 'kom aj'ʃi | 'buj 'ði 'ez i'ɣwal | a'βans | 'uŋ 'kɾio | 'βesiz ði'ʃal lo 'pa ða'mun da'βaʎ | man'tens | lo 'kul 'dal i la ða'ʎɔ a 'βajʃ | te 'ðejen 'e lo 'pa j'ʃi 'no si 'ðejʃe | ʎa'βɔnz la'βiez ðe dʒi'ɾa | il 'kul 'βajʒ i la 'kaɾɛ 'ðal | 'si 'si 'si j aŋ'kaɾɛ | 'ɔχol 'pa | 'kwan 'eɾɛm 'naltros pe'tits | 'ɔχol 'pa | 'si 'keje a 'tɛɾɛ la'βiez ðe ple'ɣa | 'no seŋ 'feje mal'βe ni'um bu'si | i 'kwan 'eɾɛm pi'tidz 'astɛ 'fejɛm 'um pe'to j 'tot | 'es ke 'ɔχo 'e 'ɔχo | lo 'pal te'nien loz 'βeʎdʒ ða'βans paɾ'ke | 'kla | 'un roze'ɣo ðe 'pa 'eɾel mi'ʎo ket pu'ðie ðo'nal pa'ðɾi | ke sel ɣwaɾ'ðaβe a la βu'tʃakɛ | 'ɔ 'ɔ | tas'tik paɾ'lan de a'kestoz 'ɔmens tin'dɾien 'sen'tɾentɛ 'seŋko'ɾant'aŋtʃ | 'ɔ la pa'ðɾinɛ | 'ja 'fa 'aŋdʒ ðaj'ʃɔ | lo 'pa 'eɾe sa'ɣɾat]

['miɾɛ | aj'ʃɔ 'ez la 'flɔ ðel 'βesk | 'bɛws | aj'ʃɔ 'peɣe 'mol | po'ɾɔ la 'ʒen se 'pense 'kez aj'ʃɔ i 'no 'wez aj'ʃɔ | lo ke 'fal 'βesk 'ɛ | aj'ʃɔ 'es la 'flɔ | paɾ'ke paɾ ðo'na 'sɔr an das'ta flu'ɾits | 'no 'kað'aɲ flu'ɾiʃen 'ɛ | 'bwɛno aj'ʃɔ w 'kaɣe 'ez 'una kaɣe'ɾaðɛ ðe 'ɣɾiβɛ 'kez 'meŋdʒe j'ʃɔ ju 'kaɣe 'tal 'kwal | i 'keðe ða'mun 'dum 'pi | 'dum 'pi ða'ki | i ʎa'βɔn'surt 'um 'bɾot 'kom a'kejʃ | iz 'βa 'feŋ 'gɾɔz a 'βaze 'ðaɲtʃ | 'jes 'kom 'un | aj'ʃɔz 'um paɾ'ɾasid del 'pi repɾe'zente 'ɛ | 'ja 'pins 'kez a'ʎin 'tenen lez 'ɣɾiβez 'mes ti'ɾaðam paɾ'ɾasi | ke 'ðɔnz 'astɛ 'kels 'fan ase'ka | 'aɾa 'kom ke 'noŋ 'fem | 'pɾɔ 'βanz a'kestos 'pinz los te'niɛm a 'ɾaʎɛ 'naltɾos | paɾ'ke 'fejɛm a'ʎɔ ke 'taj 'ðit | 'fejɛm natuɾa'lezɛ 'sense sapi'ɣew | 'jaɾɛ 'nja kew 'saβen 'pɾɔ 'no 'saβen 're | 'bweno | a lo ke 'nem ‖
'pwes 'fa 'kestɛ 'molɛ | a'ket 'es 'pɾim de 'tɾoɲtʃo 'pɾɔ 'βweno aj'ʃɔ 'ez 'un 'tɾoɲtʃo 'no | a'kestɛ 'molɛ 'tot aj'ʃɔz ðu'len | aj'ʃɔ 'fɔɾɛ | a ʎan'sa | ʎa'βɔns ke'ðaβe j'ʃɔ | 'mez 'ɣɾɔz 'ɛ | ni'a ðe 'ɣɾɔsoz aj'ʃi | 'kom 'mez 'ɣɾɔz 'mez 'βesk | lo 'βesk 'ez aj'ʃɔ | 'bɛwz a'kestɛ 'peʎ | 'bɛwz a 'ðinz 'ja 'lɔs | 'bɛwz aj'ʃɔ 'ez lo 'βesk | aj'ʃɔ ‖
'bweno 'ðɔnz 'aɾɛ j'ʃɔ | mem 'baj al 'riw | te'niɛm 'uns 'klɔts | 'unes ka'ðoʎes | a'ʎil 'riw | in ti'ɾaβɛ peɾ a 'ði 'alɣo | 'siŋ 'kwatɾe 'tɾes | 'sis 'kiloz ðej'ʃɔ | tɾiɲ'tʃat aj'ʃi | 'ɛ | 'dinz al 'klɔt | ʎa'βɔnz aɣa'faβɛ wnɛ 'masɛ | ke ŋ'kaɾɛ les 'tiŋ 'bajʃ | 'unɛ 'masɛ ðe 'fustɛ | i komen'saβɛ pi'ka | j aj'ʃɔ re'βote j re'βote j re'βote | an 'un askom'βɾetɛ | gɾa'neɾɛ 'ðiz li 'kom 'βulɣis | u toɾ'naɛ po'za 'ðins | j aj'ʃɔz 'fa wnɛ 'masɛ | i 'semβles'tɾaŋ | a ðe 'fe 'βɔ | a ðe 'fe se'ɾe | 'seɾs | 'fɾet | junɛ 'βɔnɛ 'ʎunɛ paɾ a'na 'βe | j aʎa'βɔns 'kwan 'tu a 'kɔpz ðe 'masɛ | 'as 'fet suɾ'ti | 'tot a'kestɛ 'peʎ | da'ket 'ɔs | a'ket 'ɔs | a βu'sin'suɾ 'sɔl pi'kaŋ 'kaðɛ 'kɔp | aj'ʃɔ 'kwam 'ba 'βe | 'pam bo'rom | tem 'pike a les 'kamez ja 'tot a'ɾɛw | i 'keðe 'tot tɾiɲ'tʃat i 'fa wnɛ 'masɛ | 'uŋ kab'deʎ 'ɣɾɔs | 'ɛ | si 'pɔzez 'uns 'siŋ 'kiloz ðaj'ʃɔ | te 'surt 'unɛ 'βɔlɛ j'ʃi]

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

CABACÉS[817]

Lo rent

Ara farem rent, del llevat feies lo rent. Això, doncs, feies a la pastera lo que tinguesses, feies tot com si fos una basseta, la farina així, parquè no pugués marxar. Posaves l'aigua. Encabat hi posaves lo rent, ho desfeies ben desfet, ben desfet i anant-ho pastant, 'nant-ho pastant i quan ja ere pasta, doncs allevons, guardaves lo rent que havies de tornar i l'altre ja et servie per l'endemà, tu. Per a pastar.

Lo mandongo

Sí, es feia una festa, sí. Ja venia el matador. I aquell dia, doncs, feies ja l'esmorzar [...] Segons l'hora que venie, per ell i tot. I n'hi havie que per esmorzar els feien sopes amb anous. I encabat, les xulles del tocino, que és lo magre, magret [...] ne freigies i que mingessen lo que vulguessen, amb pa torrat.

Allavons, la màquina de trinxar, un ribell, i allí 'naves posant lo... doncs això, lo magre, una miqueta de gras i tot això. Encabat, allí s'hi posava els amaniments. Hi ha la sal, pebre i tot això. Ja tornaves a posar uns embuts que hi havie que eren per a fer les llangonisses i posaves lo budell i anar amplint i au!, anar fent.

Lo pare nostre del tió

Pare nostre del tió,
bon Nadal que Déu mos do,
ara venen festes,
festes precioses,
dones corioses,
renteu los plats,
renteu-los bé,
que Nadal ja ve,
ara passen bous i vaques,
gallines en sabates,
gallinons en sabatons,
lo vicari fa torrons,
la guineu los ha tastat,
diu que són un poc salats,
Marieta posa-hi sucre,
que siran un poc millors,
torrons d'avellana
torrons de pinyó,
caga tió,
si no et donaré un cop de bastó.
Caga torrons i pixa vin blanc.

Jugar a sembrar faves i cigrons

I sembra faves i cigrons també. Això també és bunic. Mira, s'assentaven a terra i es 'naven posant un a la falda de l'altre, com una renglera. I llavons començaven: "sembra faves i cigrons", però girats així, tots, tots, i cantaven això.

[817] Victòria Masip, 17/12/2014

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

[kaβa'ses]

['ara fa'ɾem 'ren | deʎ ʎe'βat 'fejez lo 'ren ‖
aj'ʃɔ 'ðɔns 'fejez a la pas'teɾɒ lo ke tiŋ'geses | 'fejes 'tot 'kɔm si 'foz 'una βa'sɛtɒ | la fa'ɾinɒ j'ʃi paɾ'kɛ 'no pu'ɣez maɾ'tʃa | po'zaβez 'lajɣwɒ | aŋka'βat i po'zaβez lo 'ren u ðes'fejez 'βen des'fed 'ben des'fet j a'nantu pas'tan 'nantu pas'tan | i 'kwan 'ja 'eɾe 'pastɒ | 'dɔnz aʎe'vɔnz ɣwaɾ'ðaβez lo 'reŋ ka'βiez ðe toɾ'na | i 'laltre 'jat seɾ'βie pe lande'ma 'tu | peɾ a pas'ta]

['sis 'feje wna 'festɒ | 'si | 'ja βe'niel mata'ðo | j a'keʎ 'diɒ 'ðɔns 'fejez 'ja lazmoɾ'za | se'ɣonz 'lɔɾɒ ke βe'nie peɾ 'eʎ i 'tot | i nja'βie ke peɾ azmoɾ'zals fe'jen 'sopez amb a'nɔws | j aŋka'βal les 'tʃuʎez ðel to'sino | 'kez lo 'maɣɾe | ma'ɣɾɛt | ne fɾej'ʒiez i ke miɲ'dʒesen lo ke βul'ɣesen | am 'pa to'rat ‖
aʎa'βɔnz la 'makinɒ ðe tɾiɲ'tʃa | 'un ri'βeʎ | i a'ʎi 'naβes po'zan lo | 'dɔnz aj'ʃɔ | lo 'maɣɾe | 'unɒ mi'kɛtɒ ðe 'ɣɾaz i 'tot aj'ʃɔ | aŋka'βat a'ʎi si po'zaβalz amani'mens | 'ja la 'sal 'pɛβɾe j 'tot aj'ʃɔ | 'ja toɾ'naβez a po'za 'unz am'buts ke ja'βie 'keɾem peɾ a 'fe lez ʎaŋgo'nises | i po'zaβez lo βu'ðeʎ j a'na am'plin i 'aw | a'na 'fen]

['paɾe 'nɔstɾe ðel ti'o ‖
'bɔn na'ðal ke 'ðew moz 'ðo ‖
'aɾɒ 'veneɱ 'festes ‖
'festes pɾesi'ozes ‖
'dɔnes koɾi'ozes ‖
ren'tɛw los 'plats ‖
ren'tɛwloz 'βe ‖
ke na'ðal 'ja 'βe ‖
'aɾɒ 'pasem 'bɔwz i 'vakes ‖
ga'ʎinez an sa'βates ‖
gaʎi'nonz an saβa'tons ‖
lo βi'kaɾi 'fa to'rons ‖
la ɣi'nɛw loz a tas'tat ‖
'diw ke 'son 'um 'pɔk sa'lats ‖
maɾi'ɛtɒ 'pozaj 'sukɾe ‖
ke si'ɾan 'um 'pɔk mi'ʎos ‖
to'ronz ðave'ʎanɒ ‖
to'ronz ðe pi'ɲo ‖
'kaɣɒ ti'o ‖
si 'nod dona'ɾe wŋ 'kɔb de βas'to ‖
'kaɣɒ to'ronz i 'piʃɒ 'βim'blaŋ]

[i 'sɛmbɾɒ 'faβez i si'ɣɾons tam'be ‖
aj'ʃɔ tam'bez βu'nik | 'miɾɒ | sasen'taβen a 'tɛɾɒ | iz 'naβem po'zan 'un a la 'faldɒ ðe 'laltɾe | 'kɔm 'una reŋ'gleɾɒ | i ʎa'βɔns komen'saβen | 'sɛmbɾɒ 'faβez i si'ɣɾons | 'pɾɔ dʒi'ɾadz aj'ʃi | 'tots 'tots | i kan'taβen aj'ʃɔ]

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

CAPÇANES[818]

La bugada

'Gafaven un cossi gran. Jo encara ho hai vist a la cunya de casa nostra. Un cossi, però que era mès aviat de test. I baix hi havia un forat i li posaven una carta com ara de jugar cartes, doncs, el doblegaven aixins i llavons dins hi posaven cendra i aigua, hi posaven la roba, no sé quantes hores. Llavons, doncs, aviaven i allò surtia. Llavons havien d'esbandir, i surtia blanca.

Jo, a casa encara... la bugada encara l'hai vist fer. Parquè jo a casa sempre havia vist... set, vuit de colla, sempre érem... 'víem sigut colla i, doncs, i es feia la bugada. I quan se feia, és clar, el dia que canviàvem los llançols, pos ne canviàvem molts. I posaven la bugada, doncs sí.

Tronc de Nadal

Tronc de Nadal,
caga torrons
i pixa vin blanc.

Gallineta a l'olla,
carn de moltó,
si no cagues tu
cagaré jo.

Conillets a amagar

S'amagaven detràs d'una cadira u d'un llit i deien: "on són?"

"Conillets a amagar, que la llebra alego ve, de nit i de dia, bota foc a l'abadia. Conillet, estàs ben amagadet?"

I al millor, el conillet deia: "Síií!", i llavons l'altre buscava.

Joc de l'espardenyeta

"L'espardenyeta, clara d'ou, lo vint-i-nou, mans enradere, ulls aclucats, dormiu, dormiu, al vostre niu, qui s'ha pixat al llit?" Llavons feia aixins i el que tenia l'espardenya tenia d'aixecar a picar l'altre, hasta quan s'assentés amb un antre puesto.

Lo barrejat

Nantros li diem lo barreijat, que em penso que és l'escudella que diuen. Porò no, bueno sí, llavons hi ha l'olla escorreguda.

L'olla escorreguda és posar verdura i tall, i llavons, quan ja... bueno, verdura i patata i cigrons. I quan allò ha bullit prou, s'escorre, i llavons allí s'hi tira la sopa. I es menja primer la sopa i llavons se menja l'escorregut, la verdura amb lo tall. Jo fa temps que no n'hai fet i mos agradava... A la Reme li encanta.

Sí, un tros de pota, un tros d'aurella, un tros de cua, un os de l'espinada, un tall de carn, tot barreijat. Llavons ho parteixes, diguéssim... i butifarra negra, butifarra blanca. I llavons lo barreijat també és per un estil. Lo barreijat és tot, tot això, diguéssim, sí, tot això, lo tall tot dins, i la verdura, doncs petiteta, aixins com lo demès és gros. La trumfa i tot tallat petitet. També un grapat de cigrons i llavons hi tires l'arròs o sopa i això és lo barreijat.

[818] Maria Pilar Nolla i Jaume Barceló, 21/11/2014

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

[kap'sanes]

[ga'faβen 'uŋ 'kɔsi 'ɣɾan | 'jɔ ŋ'kaɾɒ 'waj 'βist a la 'kuɲɒ ðe 'kazɒ 'nɔstɾɒ | 'un 'kɔsi 'pɾɔ 'keɾɒ 'mɛz aβi'ad de 'tes | i 'βajʒ ja'βiɒ wŋ fo'ɾat i li po'zaβen 'unɒ 'kaɾtɒ 'kɔm 'aɾɒ ðe dʒu'ɣa 'kaɾtes | 'dɔnz el doble'ɣaβen aj'ʃins i ʎa'βɔnz 'ðinz i po'zaβen 'sɛndɾɒ j 'ajɣwɒ | i po'zaβen la 'rɔβɒ | 'no 'se 'kwantez 'ɔɾes | ʎa'βɔnz 'ðɔnz aβi'aβen j a'ʎɔ suɾ'tiɒ | ʎa'βɔnz a'βien dazβan'di | i suɾ'tiɒ 'βlaŋkɒ ‖
'jɔ | a 'kazɒ ŋ'kaɾɒ | la βu'ɣaðɒ ŋ'kaɾa 'laj 'βis 'fe | paɾ'kɛ 'jɔ a 'kazɒ 'sempɾe a'βiɒ 'βis | 'sɛd 'bujd de 'kɔʎɒ | 'sempɾe 'eɾem | 'biem si'ɣut 'kɔʎɒ | i 'dɔnz is 'feja la βu'ɣaðɒ | j 'kɔn se 'fejas 'klal 'dia ke kambi'aβem loz ʎan'sɔls 'pos ne kambi'aβem 'mols | i po'zaβen la βu'ɣaðɒ | 'dɔn'si]

['tɾoŋ de na'ðal ‖
'kaɣɒ to'rons ‖
i 'piʃɒ 'βim 'blaŋ]

[gaʎi'nɛtɒ 'lɔʎɒ ‖
'kaɾn de mol'to ‖
si 'no 'kaɣes 'tu ‖
kaɣa'ɾe 'jɔ]

[sama'ɣaβen de'traz 'ðunɒ ka'ðiɾa w 'ðuɲ 'ʎit i 'ðejen 'on 'son ‖
koni'ʎɛtz ama'ɣa | ke la 'ʎeβɾa'leɣo 'βe | de 'nit i ðe 'ðiɒ | 'βotɒ 'fɔk a laβa'ðiɒ | koni'ʎɛt as'taz 'βen amaɣa'ðɛt ‖
j al mi'ʎol koni'ʎɛd 'dejɒ 'sii | i ʎa'βɔnz 'laltre βus'kaβɒ]

[laspaɾðe'ɲɛtɒ | 'klaɾɒ 'ðɔw | lo 'βinti'nɔw | 'manz anɾa'ðeɾe | 'uʎdʒ aklu'kats | doɾ'miw ðoɾ'miw | al 'βɔstɾe 'niw | ki 'sa pi'ʃat al 'ʎit | ʎa'βɔns 'fejaj'ʃins il ke te'niɒ laspaɾ'ðeɲɒ te'niɒ ðajʃe'ka | a pi'ka 'laltre | 'astɒ 'kwan sasen'tez amb 'un 'antɾe 'pwesto]

['nantɾoz li ði'ɛm lo βarej'ʒat | kem 'penso 'kes lasku'ðeʎɒ ke 'ðiwen | po'ɾɔ 'no | 'bwɛno 'si | ʎa'βonz 'ja 'lɔʎaskore'ɣuðɒ ‖
'lɔʎaskore'ɣuðas po'za βeɾ'ðuɾɒ j 'taʎ | i ʎa'βɔns | 'kwan 'ja | 'bwɛno βeɾ'ðuɾɒ j pa'tatɒ j si'ɣrons | i 'kwan a'ʎɔ βu'ʎit 'pɾɔw | sas'kore | i ʎa'βonz a'ʎi si 'tiɾɒ la 'sopɒ | is 'meɲdʒɒ pɾi'me la 'sopɒ | i ʎa'βonse 'meɲdʒɒ laskore'ɣut | la βeɾ'ðuɾam lo 'taʎ | 'jɔ 'fa 'tems ke 'no naj 'fet | i moz aɣɾa'ðaβɒ | a la 'reme ljaŋ'kantɒ ‖
'si | 'un 'tɾɔz ðe 'pɔtɒ wn 'tɾɔz ðaw'ɾɛʎɒ wn 'tɾɔz ðe 'kuɒ | 'un 'ɔz ðe laspi'naðɒ wn 'taʎ de 'kaɾn | 'tod barej'ʒat | ʎa'βɔnz u paɾ'tɛjʃez ði'ɣesim | i βuti'faɾɒ 'nɛɣɾɒ βuti'faɾɒ 'βlaŋkɒ | i ʎa'βɔnz lo βarej'ʒat 'pos tam'bes peɾ 'un es'til | lo βarej'ʒat 'es 'tot | 'tot aj'ʃɔ ði'ɣesim | 'si | 'tot aj'ʃɔ | lo 'taʎ 'tod 'dins | i la βeɾ'ðuɾɒ | 'dɔns peti'tɛtɒ | aj'ʃins 'kɔm lo ðe'mɛz 'ez 'ɣɾɔs | la 'truŋfɒ j 'tot ta'ʎat peti'tɛt | tam'be 'uŋ gɾa'pad de si'ɣrons | i ʎa'βɔnz i 'tiɾez la'rɔz o 'sopɒ | j aj'ʃɔz lo βarej'ʒat]

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

CORNUDELLA[819]

La vinya

Posaven un sarment del cep, ho colgaves baix, ja brotave, ja no et calie fer res mès. I ara s'ha de posar un cep americà, parquè va vindre la fil·loxera... La fil·loxera, a principis del segle passat, va vindre la fil·loxera i aquí en dos anys van morir totes les vinyes. I allavons se va haver de plantar ceps americans, bords, que deien. I aquet cep americà, la fil·loxera no hi té la vida. I llavons se fa l'empelt al cep, arran de terra, i com que l'empelt és de terra en amunt, doncs la fil·loxera no hi té la vida ja.

Hi ha classes d'empelt, hi ha empelt d'agulla, empelt de porró, empelt de l'inglesa i d'escudet. Són les quatre classes d'empelt que hi ha.

Jo d'això de l'empelt te'n puc dir molt parquè aquí al poble, de quatre parts, tres del poble estan empeltats meus. Empeltador. I allò que déiem del preu fet, lo que vam fer naltros no ho va fer mai dingú en el món; empeltar vinyes a cobrar per Sant Jaume. Empeltàvem al febrer i a cobrar per Sant Jaume los que brotaven, los que no brotaven no els cobràvem. Això féiem. Que això, la gent me van dir que no podie, no ho ha fet mai dingú això. Parquè molta gent tenien por, a l'empeltar hi havia que tenien un trenta, un coranta per cent de baixes. Com que no en sabien. Parquè l'agulla s'ha de fer... l'empelt ha de ser perfecte.

Espampar. I ancabat hi ha els cavallets. Entre fulla i tronc surt un brot i a allò li diuen lo cavallet, treure el cavallet. Allò s'ha d'esporgar tot i allò se fa parquè lo raïm, doncs al fer la floració quede més grans u menos. Si no s'esporguen, moltes vegades lo raïm ho llance tot, no fa cap raïm. I al treure-li això, doncs, és quan... i encara, a mès a mès, quant arribes al capdemunt, que has tret los cavallets, espuntat una mica, que no respiri re. I llavons se fot un raïm apinyat. Però ara, saps a què passe? En l'època moderna, al mes d'agost, passen... per aquí baix al Priorat també ho fan això, cada quatre raïms ne treuen dos, los tallen, los foten a terra que ja estan tintats ja. Par fer calitat diu. Cony! Parquè al treure dos raïms, los que queden agafen mès calitat. I molts d'aquí baix al Priorat van al detràs dels que esporguen i arropleguen aquets raïms que fan nou o deu graus ja, allà baix, i es fan vi pal gasto.

Només de pensar que abans, quan vinien les dones a esporgar, si al treure el rebrot, si feien caure un raïm, collons xiquet! es miraven i se l'amagaven parquè no ho veigés l'amo.

[819] Ildefons Gomis Elies, 19/7/2011

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

[koɾnu'ðeʎɛ]

[po'zaβen 'un saɾ'men del 'sɛp | u kol'ɣaβez 'βajʃ | 'ja βɾo'taβe | 'ja 'not ka'lie 'fe 'rɛz 'mɛs | 'jaɾɛ 'sa ðe po'za wn 'sɛp ameɾi'ka | paɾ'kɛ 'βa 'βindɾe la filok'seɾɛ | la filok'seɾa pɾin'sipiz ðel 'seɣle pa'sat | 'ba 'βindɾe la filok'seɾɛ j a'kin 'doz 'aŋdʒ 'βam mo'ɾi 'totelez 'βiɲes | j aʎa'βɔnse 'βa 'βɛ ðe plan'ta 'sɛβz ameɾi'kans | 'boɾs ke 'ðejen | j a'ket 'sɛp ameɾi'ka la filok'seɾɛ 'noj 'te la 'βiðɛ | i ʎa'βɔnse 'fa lam'pɛl al 'sɛp | a'ran de 'tɛɾɛ | i 'kɔm ke lam'pɛl 'ez ðe 'tɛran a'mun | 'dɔnz la filok'seɾɛ 'noj 'te la 'βiðɛ 'ja ‖
'ja 'klasez ðem'pɛl | j am'pɛl ða'ɣuʎɛ | am'pɛl de po'ro | am'pɛl de liŋ'glɛzɛ | i ðasku'ðɛt | 'son les 'kwatɾe 'klasez ðam'pɛl ke 'ja ‖
'jɔ ðaj'ʃɔ ðe lam'pɛl tem 'puɡ 'di 'mol paɾ'kɛ | a'kil 'pɔbble | de 'kwatɾe 'paɾs | 'tɾɛz ðel 'pɔbles'tan ampel'tadz 'mews | ampelta'ðo | j a'ʎɔ ke 'ðejem del 'pɾɛw 'fet | lo ke 'βaŋ 'fe 'naltɾoz 'now 'βa 'fe 'maj ðiŋ'gun el 'mon | ampel'ta 'βiɲez a ko'βɾa peɾ 'saɲ 'dʒawme | ampel'taβem al fe'βɾe | ja ko'βɾa peɾ 'saɲ 'dʒawme los ke βɾo'taβen | los ke 'no βɾo'taβen 'nols ko'βɾaβem | aj'ʃɔ 'fejem | kej'ʃɔ la 'dʒem me 'βan 'di ke 'no po'ðiɛ | 'no wa 'fed 'mai ðiŋ'ɣu j'ʃɔ | paɾ'kɛ 'moltɛ 'dʒen te'nien 'po | a lampel'ta ja'βie ke te'nien 'un 'tɾɛntɛ 'un ko'ɾantɛ peɾ 'sen de 'βajʃes | 'kɔm ke 'non sa'βien | paɾ'kɛ la'ɣuʎɛ sa ðe 'fe | lam'pɛl 'a ðe 'se peɾ'fɛkte]

[aspam'pa ‖ j aŋka'βad 'jals kaβa'ʎɛts | 'entɾe 'fuʎɛ j 'tɾoŋ | 'suɾt 'um 'bɾot | j a'ʎɔ li 'ðiwen lo kaβa'ʎɛt | 'tɾɛwɾel kaβa'ʎɛt | a'ʎɔ 'sa ðespoɾ'ɣa 'tot | j a'ʎɔ se 'fa paɾ'kɛ lo ɾa'im | 'dɔnz al 'fe la floɾa'sjo | 'keðe 'mɛz 'ɣɾanz u 'mɛnos | si 'no sas'poɾɣem 'moltez βe'ɣaðes lo ɾa'im u 'ʎanse 'tot | 'no 'fa 'kab ɾa'im | j al 'tɾɛwɾeli 'ʃɔ 'ðɔnz 'es 'kwan | j aŋ'kaɾɛ 'mɛz a 'mɛz | 'kwant a'riβez al 'kabde'mun | 'kas 'tɾel los kaβa'ʎɛts | aspun'tat 'una 'mikɛ | ke 'no res'piɾi 'rɛ | i ʎa'βɔns se 'fot 'un ɾa'im api'ɲat | 'pɾɔ 'aɾɛ 'sabz a 'ke 'pase | an la 'ɛpokɛ moðɛɾnɛ | al 'mɛz ða'ɣos | 'pasen | peɾ a'ki 'βajʒ al pɾio'ɾat tam'be w 'fan aj'ʃɔ | 'kaðɛ 'kwatɾe ɾa'imz ne 'tɾɛwen 'dos | los 'taʎen los 'foten a 'tɛɾɛ ke 'jas'tan tin'tatz 'ja | paɾ 'fe kali'tad 'diw | 'koɲ paɾ'kɛ al 'tɾɛwɾe 'ðoz ɾa'ims | los ke 'keðen a'ɣafem 'mɛs kali'tat | i 'molz ða'ki 'βajʒ al pɾio'ɾat | 'ban al de'tɾaz ðels kes'poɾɣen | j aɾo'plɛɣen a'ked ɾa'ims ke 'fan 'nɔw o 'ðɛw 'ɣɾawz 'ja 'ʎa 'βajʃ | is 'fam 'bi pal 'ɣasto ‖
no'mɛz ðe pen'sa ke'βans | 'kwam bi'nien lez 'ðɔnez aspoɾ'ɣa | si | al 'tɾɛwɾel ɾe'βɾot | si 'fejeŋ 'kawɾe wn ɾa'im | ko'ʎons tʃi'kɛt ez miɾaβen i se lama'ɣaβem paɾ'kɛ 'no w βej'ʒez 'lamo]

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

FALSET

La bugada i el fred[820]

Aquí hi havia dos safretjos, un allà dalt i un aquí baix a la Font Vella. La gent agafaven la panera de la roba, tant si era l'hivern com si era l'istiu, una batadora, sas? una cosa... Veus? una batadora així, que feia com unes ratlles i l'enganxaven així i després baixava, que era de fusta. I una pastilla de sabó que devíem fer a casa, i au! *Dale que te doy!* Al dematí rentava tota aqueta roba i encat la posaven an le*jí*a i a la tarde 'naven a esbandir. I tant a l'hivern com a l'istiu. I naltros, que estàvem al mas, al dia que tocava rentar, doncs, en la pala havies de trencar el gel de la bassa. A vegades hi penso i això, i dic oh! A l'hivern aquells calçotets, que has dit tu, llargs, que portava el pare, tot això, i samarretes dobles... Allí cops de pala i *dale que te doy!*

Ficàvem la roba a estovar allí amb la cendra [...] ai, no!, ficaves... anaves dalt a la bassa, ho mullaves, encabat agafaves la cendra, ho fregaves allí, ho dixaves un ratet, si feia sol millor, i encabat 'naves, fregaves i ja havia marxat. Sí, això jo també me'n recordo d'això.

Parqué teníem allí el foc a terra. Al davant estaves calent però quan 'naves cap baix, cap dintre als habitacions, un fred que pelava. Ara la gent me fan gràcia a mi, es queixen d'això, que no tenen calentor, i nantros doncs? Jo, plena de perellons, parqué els garrons i això d'aquí, les mans, llagades eh! I deies de qué és? És de la sang. Sí, la sang... La sang del fred! Un fred que pelava! I clar, portaves un jarseret, unes espardenyes, no portaves sabates com ara. I puijàvem d'allà baix amb uns glacerols que no n'hai vist mai més ja. Amb un fred que pelava i cap aquí dalt al col·leigi. Doncs, 'nàvem farcits de perellons. Arribàvem allà baix, clar, aquell foc a terra... poc escaufava. Doncs, allavons féiem los deures amb un llum de ganxo. Encabat havies d'anar a durmir cap dins i agafàvem raijoles, allò primetes, les acalentàvem i embolicades amb un drap pals peus. I au!

Los gatolls[821]

Lo gatoll, se n'hi diu... Quan el sarment, tot i espuntant-lo, tallant-li lo procés que continuï amunt. Sempre, sempre, parqué s'havia d'insistir molt, parqué tu treus aqueixos esperons que dic, però ells tornen, principalment la punta de dalt, los de baix ja no tenen temps, eh? Tornen a rebrotar, rebrotar, rebrotar, i quan rebroten, les puntes, allí treuen uns raïms però que són molt tardans, que quan se verma, encara són verds. I amb allò n'hi diuen gatolls.

Bueno, també l'aprofitaven parqué, era un vi, entén-me, sense graduació, però bastant madur.

[820] Dolors Pi, 19/11/2014
[821] Jaume Sabaté, 30/12/2012

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

[fal'set]

[a'ki ja'βiɛ 'ðossa'fredʒoz 'un a'ʎa 'ðal j 'un a'ki 'βajʒ a la 'fɔm 'beʎɛ | la 'dʒen aɣa'faβen la pa'nerɛ ðe la 'rɔβɛ 'tan si 'era li'βɛrŋ 'kɔm si 'erɛ lis'tiw | 'unɛ βata'ðorɛ | 'saz 'unɛ 'kɔzɛ | 'bɛwz 'unɛ βata'ðorɛ j'ʃi ke 'feje 'kɔm 'unez 'raʎes | i laŋgaɲ'tʃaβen aj'ʃi ðes'prez βaj'ʃaβɛ | 'kerɛ ðe 'fustɛ | 'junɛ pas'tiʎɛ ðe sa'βo kew ðe'βieŋ 'fe 'kazɛ | i 'aw 'ðale ke te 'ðoj | al dema'ti ren'taβɛ 'tot a'ketɛ 'rɔβɛ j aŋ'kad la po'zaβen an le'χiɛ | j a la 'tarðe 'naβen azβan'di | i 'tan a li'βɛrŋ 'kɔm a lis'tiw | i 'naltros kes'taβem al 'mas | al 'diɛ ke to'kaβɛ ren'ta | 'dɔnz an la 'palɛ 'βiez ðe trɛŋ'kaʎ 'dʒɛl de la 'βasɛ | a βe'ɣaðez i 'penso j aj'ʃɔ | i 'ðik 'ɔɔ | a li'βɛrn a'keʎʃ kalso'tets 'kez 'ðit 'tu 'ʎarks | ke por'taβal 'pare | 'tot aj'ʃɔ | i sama'retez 'ðobles | a'ʎi 'kɔbz ðe 'palɛ i 'ðale ke te 'ðoj]

[fi'kaβem la 'rɔβasto'βa 'ʎi am la 'sɛndrɛ | 'aj 'no | fi'kaβes | a'naβez 'ðal a la 'βasɛ w muʎaβes | aŋka'βat aɣa'faβez la 'sɛndrɛ w fre'ɣaβez a'ʎi | u ði'ʃaβez 'un ra'tet | si 'fejɛ 'sɔl mi'ʎo | j aŋka'βad 'naβes | fre'ɣaβez ja'βiɛ mar'tʃat | 'si | aj'ʃɔ 'jɔ tam'be men re'kɔrðo ðaj'ʃɔ ‖
par'ke te'niem a'ʎil 'fɔk a 'tɛrɛ | al da'βan as'taβes ka'len 'prɔ 'kwan 'naβes 'kab 'bajʃ | 'kab 'dintrelz aβita'sjonz 'uŋ 'fret ke pe'laβɛ | 'arɛ la 'dʒem me 'faŋ 'grasjɛ 'mi | as 'kejʃen dej'ʃɔ | ke 'no 'teneŋ kalen'to | i 'nantroz 'ðɔns | 'jɔ 'plenɛ ðe perɛ'ʎons | par'kelz ɣa'ronz j aj'ʃɔ ðe'ki | lez 'mans | ʎa'ɣaðez 'ɛ | i 'ðejez ðe 'kes | 'ez ðe la 'saŋ | 'si la 'saŋ | la 'saŋ del 'fret | 'uŋ 'fret ke pe'laβɛ | i 'kla | por'taβez 'uɲ dʒarse'ret | 'unez aspar'deɲes | 'no por'taβesa'βates 'kɔm 'arɛ | i puj'ʒaβem ða'ʎa 'βajʒ amb 'unz ɣlase'rɔls ke 'no 'naj 'βiz 'maj 'mez 'ja | am 'uŋ 'fret ke pe'laβɛ | i 'kap a'ki 'ðal al ko'lɛjʒi | 'dɔnz 'naβeŋ far'sidz ðe perɛ'ʎons | ari'βaβem a'ʎa 'βajʃ 'kla 'keʎ 'fɔk a 'tɛrɛ | 'pɔk askaw'faβɛ | 'dɔnz aʎa'βɔns 'fejem loz 'ðewrez am 'uɲ 'ʎum de 'ɣaɲtʃo | aŋka'βat a'βiez ða'na ður'mi 'kab 'dinz j aɣa'faβem raj'ʒɔles | a'ʎɔ pri'metes | lez akalen'taβem j amboli'kaðez am 'un 'drap pals 'pɛws | i 'aw]

[lo ɣa'toʎ se ni 'ðiw | 'kwan el sar'men | 'tot j aspun'tanlo | ta'ʎanli lo pro'ses ke konti'nui a'mun | 'sempre 'sempre | par'ke sa'βia ðinsis'ti 'mol | par'ke 'tu 'trɛwz a'kejʃoz espe'rons ke 'ðik | 'prɔ 'eʎtʃ 'tornen | prinsipal'men la 'puntɛ ðe 'ðal | loz ðe 'βajʒ 'ja 'no 'tenen 'tems | 'ɛ | 'tornen a reβro'ta reβro'ta reβro'ta | i 'kwan re'βroten | les 'puntes | a'ʎi 'trɛwen 'unz ra'ims pe'rɔ ke 'som 'mol tar'ðans | ke 'kwan se 'βermɛ ŋ'karɛ 'som 'bɛrs | j amb a'ʎɔ ni 'ðiweŋ ɣa'toʎtʃ ‖
'bwɛno tam'be laprofi'taβem par'ke | 'erɛ 'um 'bi an'temme 'sense ɣraðua'sjo | po'rɔ βas'tam ma'ðu]

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

LA FIGUERA[822]

Lo minjar

I1: I allavons es feie molt coses a la cassola. Rustits a la cassola.

I2: Trumfa a la cassola...

I1: Amb carn, amb tucino, amb costella...

I2: Truites en suc...

I1: Ara a l'hivern es feie molt los moixons que caçaves en trampes, los tords en cebes i aulives, bueno, en fin. Mès això, molt coses de casa parquè llavons [...] Bueno quan naltros ja eram petits ja hi havie les granges i cunills i tucinos i cabrits, sí home, i tant!

I2: Oh! També, escolta! Cunills als corrals i tot, i la cabra i mataves lo cabrit també. Lo que clar, no ere sempre de tot. Cada época lo que hi havie, però tenies els cunills de casa, tenies els pollastres, el tocino. Variat de tot.

I1: El tucino, hasta que jo vai tindre vuit u deu anys, cada any, doncs, es va matar, i en fin.

Les orelletes

I2: Les orelletes. Una pasta molt fina. Tan les orelletes com les ore*j*ones és freigit, no? Però l'aure*j*ona, doncs, la talles a, doncs, trossets, no? No en tinc cap, ni vai fer però no'ms-en quede cap. Però les aurelletes se feie mès pa les festes, ere una pasta de fer mès cumplicada. Per casaments, batetjos i festes majors.

I1: Ere una cosa plana que llavons...

I2: Que la fan a tota la comarca, però aquí sempre, se feien amb dos canyes, no? I una sense foradar la pasta, li feies al mument de tirâ-la, punxaves, no? I "zzzt" i es donave, però no s'arribave a foradar, eh? I quedave com una, com una flor. Que això ho hai vist, que això ho tindríem de [...] a la televisió ho hai sentit que parlen de les orelletes i diuen: "les orelletes es feien, antigament, amb dos canyes". Parquè com es feie al foc, per no cremâ's. Aquí es feie amb dos canyes. Jo quan les fai, les fai al butano però amb dos canyes, però una de les canyes és per a donâ-hi la forma, per a fê-hi com la...

I1: La flor. Als batetjos i a les bodes com que fa, diguéssam, aixins [...] dins hi posaven les ametlles torrades i els anissos.

I2: Però, als últims d'això... potser cap a la part de Lleida, amb algun puesto encara en canya, però aquí al Priorat i a Tarragona, ja no es fa la forma, se fan planes. A tot arreu planes.

I1: Però no, això són... les planes són...

I2: Oh! no, no... Orelletes, però aquí a la Figuera li déiam qüentos.

I1: Qüentos. No té res que veure amb les orelletes.

[822] Albert Llorens i Maria Bartolomé, 17/11/2014

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

[la fi'ɣerɒ]

I1: [j aʎa'βɔnz as 'feje 'mol 'kɔzez a la ka'sɔlɒ | rus'tidz a la ka'sɔlɒ]
I2: ['trumɲfɒ la ka'sɔlɒ]
I1: [am 'karn am tu'sino am kos'teʎɒ]
I2: ['trujtez an 'suk]
I1: ['arɒ li'βɛrn as 'feje 'mol loz muj'ʃons ke ka'saβes an 'trampes | los 'torz an 'sɛβez j aw'liβes | 'bwɛnoɱ 'fin | 'mɛz aj'ʃɔ | 'mol 'kɔzez ðe 'kazɒ par'kɛ ʎa'βɔns | 'bwɛno 'kwan 'naltroz 'ja 'eram pe'tidz 'ja ja'βie lez 'ɣraɲdʒez i ku'niʎdʒ i tu'sinoz i ka'βrits | 'si 'ɔme j 'tan]
I2: 'ɔ tam'be | as'koltɒ | ku'niʎdʒ als ko'ralz i 'tot | i la 'kaβrɒ j ma'taβes lo ka'βrit tam'be | lo ke 'kla | 'no 'ere 'sempre ðe 'tot | 'kaðɒ 'epokɒ lo ke ja'βie 'prɔ te'niez elz ku'niʎdʒ de 'kazɒ te'niez elz po'ʎastres | el to'sino | ba'riad de 'tot]
I1: [el tu'sino | 'asta ke 'jɔ 'βaj 'tindre 'βujt u 'ðɛw 'aɲtʃ | 'kað'aɲ 'dɔnz ez 'βa ma'ta | iɱ 'fin]

I2: [lez ore'ʎɛtes | 'una 'pastɒ 'mol 'finɒ | 'tan lez ore'ʎɛtes 'kom lez ore'χonez 'es frej'ʒit 'no | 'prɔ lawre'χonɒ 'ðɔnz la 'taʎez a | 'ðɔns | tro'sɛdz 'no | 'non 'tiɲ 'kap ni 'βaj 'fe 'prɔ 'nom'zaɲ 'keðe 'kap | pe'rɔ lez awre'ʎɛtese 'feje 'mɛs pa les 'festez 'ere'na 'pastɒ ðe 'fe 'mɛs kumpli'kaðɒ | per kaza'menz βa'tɛdʒos | i 'festez maj'ʒos]
I1: ['ere wnɒ 'kɔza 'planɒ ke ʎa'βɔns]
I2: [ke la 'fan a 'totɒ la ko'markɒ 'prɔ a'ki 'sempre | se 'fejen am 'dos 'kaɲez 'no | i 'unɒ 'sense fora'ða la 'pastɒ | li 'fejez al mu'men de ti'ralɒ | puɲ'tʃaβez 'no | i zzt iz ðo'naβe | 'prɔ 'no sari'βaβe fora'ða 'ɛ | i ke'ðaβe 'kɔm 'unɒ 'kɔm 'unɒ 'flɔ | kaj'ʃɔ 'waj 'βis | kaj'ʃɔ w tin'driam de | a la teleβi'zjo 'waj sen'tit ke 'parlen de lez ore'ʎɛtez i 'ðiwen lez ore'ʎɛtez as 'fejen antiɣa'men am 'dos 'kaɲes | par'ke 'kɔm as 'feje al 'fɔk | per 'no kre'mas | a'kis 'feje am 'dos 'kaɲes | 'jɔ 'kwan les 'faj les 'faj al βu'tano 'prɔ am 'dos 'kaɲes 'prɔ 'unɒ ðe les 'kaɲez 'es per a ðo'naj la 'formɒ | per a 'fej 'kɔm la]
I1: [la 'flɔ | alz βa'tɛdʒoz 'ja lez 'βoðes 'kɔm ke 'fa | ði'ɣesam | aj'ʃins | 'dinz i po'zaβen lez a'mɛʎʎes to'raðez ilz a'nisos]
I2: [pe'rɔ | alz 'ultimz ð aj'ʃɔ pot'se 'kap a la 'par ðe 'ʎejðamb al'ɣum 'pwesto ŋ'karaŋ 'kaɲɒ 'prɔ a'kil prio'rat 'ja tara'ɣonɒ 'ja 'nos 'fa la 'formɒ | se 'fan 'planes | a 'tot a'rɛw 'planes]
I1: ['prɔ 'no | aj'ʃɔ 'son | les 'planes 'son]
I2: ['ɔ 'no 'no | ore'ʎɛtes 'prɔ 'ki la fi'ɣerɒ li 'ðejam 'kwentos]
I1: ['kwentos | 'no 'te 'rɛs ke 'βɛwrem lez ore'ʎɛtes]

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

GRATALLOPS

Lo vi[823]

Doncs, mira, cullî'l, la primera part. Xafâ'l, es xafave amb los peus.

Piar. Això, cullî'l, portâ'l cap a casa amb les portadores. Amb un piot se feie, s'atapie dins a les portadores parquè n'hi capigués mès, parquè si no quede molt esponjat. Ere el piot. Portâ'l cap a casa i se piave. Se tirave baix al trull i es dixave fermentar. Dixar fermentar. Allavons se premsave, se treie, parquè s'hi tirave tot. Llavons se treie, posaven la premsa, s'apretave, es treie el suc i ja estave lo vi. I llavons, bueno, allavons havie de fer la primera fermentació i una segona.

La vinya[824]

Ah, bueno, aquí no s'estile gaire. No s'estile gaire parquè el cep, qué passe, el colgues a terra parquè tregui arrel. Prò passe una cosa. Ara n'hi ha que en planten. Encara a còpia de temps agafen la fil·loxera. Encara agafen la fil·loxera. Lo millor és plantar un peu bord, americà o com sigui, i empeltâ'l [...] hi ha el capadre i la brocada. La diferència és que, quan el cep a l'hivern, que el vas a podar, un sarment, el talles a baix i a l'altre deixes un bucí així, que són els nusos a on brote el nou. Tot això és el capadre, el que surt al capadre.

Això és una podadora. És amb lo que podaven la vinya antiguament. Això ere per tallar el sarment. I això, ere lo que diem polls, a la soca. Sarmentets que surten, amb l'escarpell, parquè si el talles torna a rebrotar. Si ho fas en l'escarpell, que l'esqueixes, no torna a rebrotar.

Polls o sarment. Bueno, sí. Al poll li diem quan és tendre u nou, quan és vell és un sarment, sarment de la soca, ves.

Rosat. Que aquí rosat, fins últimament no se n'ha fet gaire, parquè n'hi ha que tenen una idea que el rosat és negre barreijat amb blanc. Això no és veritat. No, és el negre, abans de que es premsi, el tanino de la pell, el treuen. Clar, no ha agafat el color del tanino que hi ha a la pell.

Sí, lo que porte la pell. Que és lo que li don lo color. I això és el tema, que normalment tarden a premsar el raïm, parquè agafi tot el, es maceri bé, agafi tot el tanino de la pell.

I a vegades amplien vi, parquè, par exemple, no sé si hi havie un suro que... i amb un punxó, punxaven. I bevien vi, amb un embut. Agafaven l'embut, posaven el dit a baix. Omplien l'embut, i encat, aubrien lo dit i se'l bevien.

Jo encara tinc botes i el trec en goma, eh. Xusclant, eh. Xuscles i abans de que raigi...

---

[823] Oscar Ripoll, 30/10/2014

[824] Jaume Ferré, 19/6/2012. En aquest fragment de text s'observa com un mateix informant pot alternar les formes plenes de l'article definit masculí amb les formes reforçades. Per a més informació sobre cf. apartat 2.1.2 del capítol de Morfologia.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

[gɾata'ʎops]

['dɔnz 'miɾɛ ku'ʎil | la pɾi'meɾɛ 'par | tʃa'fal | es tʃa'faβem los 'pɛws ‖
pi'a | aj'ʃɔ | ku'ʎil | poɾ'tal 'kap a 'kazam les poɾta'ðoɾes | amb 'um pi'ɔt se 'feje | sata'pie 'ðinz a les poɾta'ðoɾes paɾ'kɛ ni kapi'ɣez 'mɛs paɾ'kɛ si 'no 'keðe 'mol aspoɲ'dʒat | 'eɾel pi'ɔt | poɾ'tal 'kap a 'kazɛ | i se pi'aβe | se ti'ɾaβe 'βajʒ al 'tɾuʎ iz ði'ʃaβe fɛɾmen'ta | di'ʃa fɛɾmen'ta | aʎa'βɔnse pɾem'saβe | se 'tɾeje | paɾ'kɛ si ti'ɾaβe 'tot | ʎa'βɔnse 'tɾeje | po'zaβen la 'pɾɛmsɛ sapɾe'taβes 'tɾejel 'suk i 'jas'taβe lo 'βi | i ʎa'βɔnz 'βwɛno aʎa'βɔnz a'βie ðe 'fe la pɾi'meɾɛ fɛɾmenta'sjo 'junɛ se'ɣonɛ]

['a 'βwɛno | a'ki 'no sas'tile 'ɣajɾe | 'no sas'tile 'ɣajɾe paɾ'kɛl 'sɛp ke 'pasel 'kolɣez a 'tɛɾɛ paɾ'kɛ 'tɾɛɣi a'ɾɛl | 'pɾɔ 'pase wnɛ 'kɔzɛ | 'aɾɛ 'nja ken 'planten | aŋ'kaɾɛ 'kɔpjɛ ðe 'temz a'ɣafen la filok'seɾɛ | aŋ'kaɾɛ 'ɣafen la filok'seɾɛ | lo mi'ʎos plan'ta wm 'pɛw 'βor | ameɾi'ka o 'kɔm 'siɣi j ampel'tal | 'jal ka'paðɾe i la βɾo'kaðɛ ‖
la ðife'ɾɛnsjɛ 'es ke 'kwan el 'sɛp a li'βɛɾn | kel 'βaz a po'ða | 'un saɾ'men | al 'taʎez a 'βajʒ j a 'laltɾe 'ðejʃez 'um βu'si 'ʃi | ke 'son elz 'nuzoz a 'om 'bɾotel 'nɔw | 'tot aj'ʃɔz el ka'padɾe | al ke 'surt al ka'paðɾe]

[aj'ʃɔz 'una poða'ðoɾɛ | 'ez am lo ke po'ðaβen la 'βiɲantiɣwa'men | aj'ʃɔ 'eɾe peɾ ta'ʎal saɾ'men | j aj'ʃɔ 'eɾe lo ke ði'ɛm 'poʎdʒ a la 'sɔkɛ | saɾmen'tets ke 'suɾten am laskaɾ'peʎ | paɾ'kɛ sjel 'taʎes 'toɾnɛ reβɾo'ta | siw 'faz an laskaɾ'peʎ ke las'kejʃes | 'no 'toɾnɛ reβɾo'ta ‖
'poʎdʒ o saɾ'men | 'βwɛno 'si | al 'poʎ li ði'ɛm 'kwan 'es 'tɛndɾe w 'nɔw | 'kwan 'ez 'βeʎ | 'ez 'un saɾ'men | saɾ'men de la 'sɔkɛ | 'βɛs]

[ro'zat | ke 'ki ro'zat | 'finz ultima'men 'no se na 'fed 'gajɾe | paɾ'kɛ 'nja ke 'tenen 'unɛ j'ðeɛ ke l ro'zat | 'ez 'nɛɣɾe βarej'ʒat am 'blaŋ | aj'ʃɔ 'no z βeɾi'tat | 'no | 'ez al 'nɛɣɾe | a'βanz ðe kes 'pɾemsi | al ta'nino ðe la 'peʎ al 'tɾɛwen | 'kla 'no ɣa'fat al ko'lo ðel ta'nino ke 'ja la 'peʎ ‖
'si lo ke 'pɔɾte la 'peʎ | kez lo ke li 'ðon lo ko'lo | j aj'ʃɔ 'ez el 'temɛ ke | noɾmal'men 'taɾðen | a pɾem'sal ra'im | paɾ'kɛ 'ɣafi 'tot el | ez ma'seɾi 'βe 'ɣafi 'tot el ta'nino ðe la 'peʎ]

[j a βe'ɣaðez am'pliem 'bi | paɾ'kɛ paɾ ag'zemple | 'no 'se si ja'βie wn 'suɾo 'ke | j am 'um puɲ'tʃo puɲ'tʃaβen | i βe'βiem 'bi | am 'un am'but | aɣa'faβen lam'but po'zaβen al 'dit a 'βajʃ | om'plien lam'but | j aŋ'kat | aw'βɾien lo 'ðit i sel βe'βien ‖
'jɔ ŋ'kaɾa 'tiŋ 'botes | il 'tɾɛk aŋ 'goma 'ɛ | tʃus'klan 'ɛ | 'tʃusklez j a'βanz ðe ke 'rajʒi]

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

ELS GUIAMETS[825]

Perdut

Jo que ho hai viscut, mare meva mare meva. Quan deien les Aubagues. Era, lo camí que anava cap a la carretera de Móra, però a l'arribant, no sé si hi has passat tu, d'aquí cap a Móra per aquí baix. No hi has passat mai, bueno. Doncs quan, potser hi ha uns tres-cents metros, que allavons hi ha un camí, se deixa la carretera, que abans era aquet camí, i es tira cap baix, que li deien les Aubagues. Lo qui tenia un bucinet de terra a les Aubagues, i era de molt mal treballar, parquè a casa meva n'hi tenien un, hi havia una tira de ceps i un marge així, i allí no hi podia entrar cap animal ni llaurant, de tractors no n'hi havia, ni pensâ-ho, però ni un animal. Tot s'havia de fer, a cavant a l'arrel, eh. Porò lo qui tenia un bucinet d'Aubaga, parquè eren molt frescals, ja semblava... Oh, és que aquet té un tros d'Aubaga! Doncs mira, ara, tot allò, pensa que és tot un pinar. Tot! Dalt, baix, mig i vores. I jo un dia li vaig dir al meu home, dic: "me fan molt mal los peus", porò dic: "me'n vull anar a despedir de les Aubagues", dic. Parquè el pare, probe, teníem, encara tenen mun germà, bueno, los fills de mun germà, un tros tocant de la carretera de Capçanes, a l'entrar a l'empalme, lo segon tros és d'ells. Dic i el pare, probe, tenia el parkinson, i ja quan ja es va veure perdut, que ja no... no podia casi caminar ni parlar i tot això, a la mare li va dir: "porte'm a despedî'm de la Coma en Tarrés", que aquell tros se deia la Coma en Tarrés. I jo això a mi em va fer tan... Tan, tan, tan... Que un dia li vaig dir jo al meu home, dic: "me vaig a despedir de les Aubagues". Parquè hi havíem anat tantes vegades la mare i jo, parquè a casa només hi havia un ruc. Vam començar amb un ruc, eh! I quan anàvem a ensofrar i tot això, si que posàvem als cornalons, però si no... Jo me sap tant greu parquè hi vam passar tantes vegades i tan cansats. I quan acabàvem de vermar, d'un tros a l'altre, los cistells al ruc, i no... havíem de passar tantes tragèdies. I ara, fill meu, puigen al cotxe, puigen lo tractor, i tot, no hi ha cap noi, cap fill que es quedi aquí. Quan marxen de Falset, tots se'n van a la capital, a estudiar, a estudi. Si troben bé, i si no troben també, però aquí no hi tornen. No volen fer de paigès, no n'hi ha cap, cap, cap! I per això les terres se perden, parquè ja només quedem gent gran. Ja només quedem gent gran. Ja està.

Enguany mateix, tu sats los quilos de verema que s'han perdut? Pel podrit. Tu ho saps? Porò esgarrife't eh! Esgarrife't! Mun nebot, lo fill de mun germà, pensa que li ha quedat un rogle que potser feia cent-cinquanta càrrigues de verema. I ahir em deia, que li sóc padrina: "Padrina, ni un cep no podem fer. Ni un cep!" Sigui parquè ho han vermat massa tard. Sigui parquè han vingut les pluges al moment inoportú. Parquè tot l'istiu s'ha passat seca, i ara que estava madura... Ara... I és clar, això és un desangany.

[825] Joana Giné, 02/10/2014

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

[loz ɣia'mɛts]

['jɔ ke 'waj βis'kut | 'maɾe 'meβa | 'maɾe 'meβa | 'kwan 'dejen lez aw'βaɣes | 'eɾa | lo ka'mi ka'naβa | 'kap a la kare'teɾa ðe 'moɾa | 'pɾɔ a lari'βan | 'no 'se si 'jas pa'sat 'tu | de'ki 'kap a 'moɾa peɾ a'ki 'βajʃ | 'no 'jas pa'sad 'maj | 'bwɛno | 'dɔns 'kwan | pot'se 'ja wns 'tɾɛ'senz 'mɛtɾos | kaʎa'βɔnz 'ja | 'uŋ ka'mi | se 'ðejʃa la kare'teɾa ka'βanz 'eɾa 'ket ka'mi | is 'tiɾa 'kab 'bajʃ | ke li 'ðejen lez aw'βaɣes | lo 'ki te'nia wm busi'nɛt | de 'tɛɾa lez aw'βaɣes | 'jeɾa ðe 'mol 'mal tɾeβa'ʎa paɾ'kɛ a 'kaza 'meβa ni te'nien 'un | ja'βia wna 'tiɾa ðe 'sɛbz j 'um 'maɾdʒe 'al aj'ʃi | j a'ʎi 'noj po'ðian'tɾa 'kap ani'mal ni ʎaw'ɾan | de tɾak'toz 'no nja'βia ni pen'saw | 'pɾɔ ni 'un ani'mal 'tot sa'βia ðe 'fe | aka'βan a la'rɛl | 'ɛ | po'ɾɔ lo 'ki te'nia wm busi'nɛd daw'βaɣa | paɾk'eɾem 'mol fɾes'kals | 'ja sem'blaβa | 'ɔ 'es ke'ket 'te wn 'tɾɔz ð aw'βaɣa | 'dɔnz 'miɾa 'aɾa 'tot a'ʎɔ | 'tot a'ʎɔ | 'pɛnsa 'kes 'tot 'um pi'na | 'tot | 'dal 'βajʒ 'midʒ i 'βɔɾes | i 'jɔ wn 'dia | li 'βadʒ 'ði al 'mew 'ɔme | 'dig me 'fam 'mol 'mal los 'pɛws | po'ɾɔ 'ðig mem 'buʎ a'na ðespe'ði ðe lez aw'βaɣes | 'dik paɾ'kel 'paɾe | 'pɾɔβe | te'niem | aŋ'kaɾa 'tenem muɲ dʒeɾ'ma | 'bwɛno los 'fiʎdʒ ðe muɲ dʒeɾ'ma | 'un 'tɾɔs to'kan de la kare'teɾa ðe kap'sanes | a len'tɾa a lam'palme | lo se'ɣon 'tɾɔz 'ez 'ðeʎtʃ | 'dik il 'paɾe 'pɾɔβe te'nial 'paɾkinson | i 'ja 'kwan 'jaz 'βa 'βɛwɾe peɾ'ðut ke 'ja 'no | 'no po'ðia 'kazi kami'na ni paɾ'la j 'tot aj'ʃɔ | a la 'maɾe li 'βa 'ði | 'pɔɾtem a ðespe'ðim ðe la 'koman ta'res | ka'keʎ 'tɾɔse 'ðeja la 'koman ta'res | i 'jɔ j'ʃɔ mim 'ba 'fe 'tan | 'tan 'tan 'tan | ke 'un 'dia li 'βadʒ 'ði 'jɔl 'mew 'ɔme | 'dig me 'βadʒ a ðespe'ði ðe lez aw'βaɣes | paɾ'kɛ ja'βiem a'nat 'tantez βe'ɣaðez la 'maɾe j 'jɔ paɾ'kɛ 'kaza no'mɛz ja'βia wn 'ruk | 'bam komen'sam 'un 'ruk | 'ɛ | i 'kwan a'naβem anso'fɾa j 'tot aj'ʃɔ | 'si 'ke po'zaβem als koɾna'lons | pe'ɾɔ si 'no | 'jɔ me 'sap 'taŋ 'gɾew paɾ'ke | i 'βam pa'sa 'tantez βe'ɣaðez i 'taŋ kan'sats | i 'kwan aka'βaβem de βeɾ'ma | 'dun 'tɾɔz a 'laltɾe | losis'teʎdʒ al 'ruk | i 'no | a'βiem de pa'sa 'tantes tɾej'ʒɛðies | i 'aɾa 'fiʎ 'mew | 'pujʒen al 'kotʃe 'pujʒen lo tɾak'to | i 'tot | 'no 'ja 'kab 'nɔj | 'kap 'fiʎ kes 'keði 'ki | 'kwam 'maɾtʃen de fal'sɛt | 'totsem 'ban a la kapi'tal | astu'ðja | as'tu'ði | si 'tɾɔβem 'be i si 'no 'tɾɔβen tam'be 'pɾɔ 'ki 'noj 'toɾnen | 'no 'βɔleŋ 'fe ðe paj'ʒɛs | 'no ni'a 'kap | 'kap 'kap | i peɾ aj'ʃɔ les 'tɛɾese 'pɛɾðen | paɾ'kɛ 'ja no'mɛs ke'ðɛm 'dʒeŋ 'gɾan | 'ja no'mɛs ke'ðɛm 'dʒeŋ 'gɾan | 'jas'ta]

[aŋ'gwaɲ ma'tejʃ | 'tu 'sadz los 'kiloz ðe βe'ɾɛma ke sam peɾ'ðut | pel po'ðɾit | 'tu w 'saps | po'ɾɔzɣa'rifet 'ɛ | azɣa'rifet | mun ne'βot | lo 'fiʎ de muɲ dʒeɾ'ma | 'pensa ke li'a ke'ðat 'un 'rɔggle ke pot'se 'feja 'sensiŋ'kwanta 'kariɣez ðe βe'ɾɛma | ja'im 'deja | ke li 'sok pa'ðɾina | pa'ðɾina | ni 'un 'sɛb 'no po'ðɛŋ 'fe | ni 'un 'sɛp | 'siɣi paɾ'kɛ wam beɾ'mad 'masa 'taɾt | 'siɣi paɾ'kɛ m biŋ'gul les 'plujʒes | al mo'men inopoɾ'tu | paɾ'kɛ 'tol lis'tiw sa pa'sat 'sɛka | 'jaɾa kes'taβa ma'ðuɾa | 'aɾa | j 'es 'kla j'ʃɔz 'un dezaŋ'gaɲ]

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

EL LLOAR

Lo mandongo[826]

I1: I al salador, que allí hi havie los pernils. Los posaven tots plens de sal parquè s'aguantessin. Tots tapadets de sal. I allavons feiam lo mandongo i això, penjàvam la butifarra...

Al dematí ja mataven lo tocino. Encat ell o sun germà 'naven a portâ'l al veterinari, a Falset. Oi, Àngel? En la moto 'naves a portâ-ho. I ja teníam una sinyora aquí, u dos, que ja les... anaven ja per les cases, se llogaven, rentaven tota la tripa, la sang al ribell. I després ja teníam fesols freigits, i per esmorzar, com que això es feie molt aviat al dematí, de matâ'l, a l'hora d'esmorzar ja es freigien la cansalada, bueno, moltes coses amb fesols. I allevons ja mos posàvam, bueno, que lo que costave mès ere rentar tota la tripa. Eh! Que costave molt! Jo me'n recordo de la tieta... I tenim la màquina de fer butifarres, lo menos n'hi han dos. Una de grossa i una de mès petita.
I bueno, passàvam un dia molt maco parquè, bueno, hi ha l'hora de dinar... potser no eram tants a dinar, a esmorzar sí.

Lo mandongo ere fer tot això. Anant repelant, la carn per la butifarra blanca, que aquella no hi hagués gens de sang. La negra, que s'hi posave només rebuig, amb la sang. Que jo me n'enrecordo, que era petiteta, i hi havie un ribell de sang i vaig posar lo peuet a dintre. Mira si ere tremenda, eh! Però, bueno, uns crits me van fer. Això sí que me n'enrecordo. Doncs bueno hi passàvam tot lo dia. Allavons dinava... Per esmorzar ere quan hi anave mès gent, ere allò... el vaí o l'altre que... i a dinar tornàvam a fer això. I allavons, tot, lo llom, tot, llavons se posave en gerretes amb oli, freigidet. I allí amb oli tot se conservave aixins. I els parnils tots tapats, i féiam butifarres. S'assecaven a dalt al salador. Me deie: "Tanca la porta tot seguida que no entri cap mosca!", això la padrina.

I2: Hi havie el matador i venga. Quan li fotie el ganxo, tres u quatre hòmens amb lo tocino, venga, dalt a la banqueta. I llavons ja quan li treie el ganxo, ja el tenien controlat. I allí hi havie la mandonguera amb lo ribell, i la sang dins.

I1: Mira, i això... Les butifarres hi posàvam la llengua del tocino. Sí, sí, sí. Butifarra blanca i la llengua, bullida i arreglada i allavons allò ere, clar, molt bo.

La festa major[827]

I2: Durave, igual que ara. L'únic que, lo dia abans no es feie res. Ara ja, per exemple, el dijuni, ja es fa, bueno, discoteca, tal i qual. Allavons, bueno, llavons hi havie l'orquesta, que féiam ball de vermut. Quan s'acabave lo ball, la gent 'nave a fer el vermut. Allavons a la tarde feies lo partit de fútbol, al primer dia. Fútbol amb un poble del costat. Eh. Allavons del partit, bueno, ja normalment, la gent 'nave a sopar i llavons...

I1: No! I ball de tarde!

I2: Allavons de fútbol, lo ball de tarde, s'anave a sopar i llavons lo ball de nit.

[826] Primitiva Llorens i Àngel Sentís, 14/10/2014
[827] Primitiva Llorens i Àngel Sentís, 20/10/2014

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

[lo ʎo'a]

I1: [i al sala'ðo | ke'ʎi ja'βie los peɾ'nils | los po'zaβen 'tots 'plɛnz ðe 'sal paɾ'kɛ saɣwan'tesin | 'tots tapa'ðɛdz ðe 'sal | j aʎa'βɔnz 'fejam lo man'doŋgo j aj'ʃɔ | peɲ'dʒaβam la βuti'faɾɒ ‖
al dema'ti 'ja ma'taβen lo to'sino | aŋ'kat 'ɛʎ o suɲ dʒeɾ'ma 'naβen a poɾ'tal al βeteɾi'naɾi | a fal'sɛt | 'ɔj 'aɲdʒel | an la 'moto 'naβez a poɾ'taw | i 'ja te'niam 'una si'ɲoɾa 'ki | u 'ðos ke 'ja les | a'naβen 'ja peɾ les 'kazes | se ʎo'ɣaβen | ren'taβen 'totɒ la 'tɾipɒ | la 'saŋ al ri'βeʎ | i ðes'pɾez 'ja te'niaɱ fe'zɔls fɾej'ʒits | i peɾ azmoɾ'za | 'kɔm kaj'ʃɔz 'feje 'mol aβi'at al dema'ti ðe ma'tal | a 'lɔɾa ðazmoɾ'za 'jas fɾej'ʒien la kansa'laðɒ | 'bwɛno 'moltes 'kɔzez am fe'zɔls | j aʎe'βɔnz 'ja mos po'zaβam 'bwɛno | ke lo ke kos'taβe 'mɛz 'eɾe ren'ta 'totɒ la 'tɾipɒ | 'ɛ ke kos'taβe 'mol | 'jɔ men ɾe'kɔɾðo ðe la ti'ɛtɒ | i te'nim la 'makinɒ ðe 'fe βuti'farez lo 'mɛnoz ni'an 'dos | 'unɒ ðe 'ɣɾɔsɒ j 'unɒ ðe 'mɛs pe'titɒ ‖
i 'βwɛno pa'saβam 'un 'dia 'mol 'mako | paɾ'kɛ 'βweno ja 'lɔɾa ðe ði'na | poɫ'se 'no 'eɾam 'tanz a ði'na | azmoɾ'za 'si ‖
lo man'doŋgo 'eɾe 'fe 'tot aj'ʃɔ | a'nan repe'lan | la 'kaɾm pe la βuti'faɾɒ 'βlaŋkɒ | ka'keʎɒ 'no ja'ɣez 'dʒenz ðe 'saŋ | la 'nɛɣɾɒ ke si po'zaβe no'mɛ ɾe'βutʃ | am la 'saŋ | ke 'jɔ me nenɾe'kɔɾðo 'keɾɒ peti'tɛtɒ | ja'βie wn ɾi'βeʎ ðe 'saŋ i 'βatʃ po'za lo pe'wɛd 'dintɾe | 'miɾɒ 'sjeɾɒ tɾe'mendɒ | 'ɛ | 'pɾɔ 'βwɛno 'uns 'kɾidz me 'βaɱ 'fe | aj'ʃɔ 'si ke me nenɾe'kɔɾðo | 'dɔnz 'βwɛno j pa'saβam 'tollo 'ðiɒ | aʎa'βɔnz ði'naβɒ | peɾ azmoɾ'za 'eɾe 'kwan ja'naβe 'mɛz 'dʒen | 'eɾe 'ʎɔl βa'i o 'laltɾe ke | j a ði'na toɾ'naβam a 'fe j'ʃɔ | j aʎa'βɔns | 'tot | lo 'ʎom | 'tot | ʎa'βɔnse po'zaβeɲ dʒa'ɾetez amb 'ɔli | fɾejʒi'ðɛt | j a'ʎimb 'ɔli 'tot se konseɾ'βaβe j'ʃins | ils paɾ'nils 'tots ta'padz i 'fejam buti'fares | sase'kaβen a 'ðal al sala'ðo | me 'ðeje 'taŋka la 'pɔɾtɒ 'tot se'ɣiðɒ ke 'no 'entɾi 'kab 'moskɒ | aj'ʃɔ la pa'ðɾinɒ]
I2: [ja'βiel mata'ðo j 'βeŋgɒ | 'kwan li fo'tiel 'ɣaɲtʃo | 'tɾɛz u 'kwatɾ'ɔmenz am lo to'sino 'βeŋgɒ 'ðal a la βaŋ'kɛtɒ | i ʎa'βɔnz 'ja 'kwan li 'tɾejel 'ɣaɲtʃo | 'jal te'nieŋ kontɾo'lat | j a'ʎi ja'βie la mandoŋ'geɾɒ | am lo ri'βeʎ i la 'saŋ 'dins]
I1: ['miɾɒ j aj'ʃɔ lez βuti'farez i po'zaβam la 'ʎeŋgwɒ ðel to'sino | 'si 'si 'si | βuti'faɾɒ 'βlaŋkɒ j la 'ʎeŋgwɒ | βu'ʎiðɒ j are'glaðɒ j aʎa'βɔnz a'ʎɔ 'eɾe 'kla 'mol 'βɔ]

I2: [du'ɾaβe | i'ɣwal 'kaɾɒ | 'lunik ke | lo 'ðia'βanz 'nos 'feje 'ɾes | 'aɾɒ 'ja peɾ 'dʒemplel ði'ʒuni | 'jas 'fa 'βwɛno ðisko'tɛkɒ 'tal i 'kwal | aʎa'βɔnz 'βwɛno ʎa'βɔnz ja'βie loɾ'kestɒ | ke 'fejem 'baʎ de βeɾ'mut | 'kwan saka'βaβe lo 'βaʎ | la 'dʒen 'naβe 'fel βeɾ'mut | aʎa'βɔnz a la 'taɾðe 'fejez lo paɾ'tid de 'fudbol | al pɾi'me 'ðiɒ | 'fudbol amb 'um 'pɔbble ðel kos'tat | 'ɛ | aʎa'βɔnz ðel paɾ'tid 'bwɛno 'ja noɾmal'men la 'dʒen 'naβe so'pa | i ʎa'βɔns]
I1: ['no | i 'βaʎ de 'taɾde]
I2: [aʎa'βɔnz ðe 'fudbol lo 'βaʎ de 'taɾde | sa'naβe so'pa j ʎa'βɔnz lo 'βaʎ de 'nit]

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

MARÇÀ

Plats de festa major[828]

I1: Als corrals, teníem conills i gallines i galls... i patos. Doncs, per festes maijors, mataven les peces grosses.

Doncs, rustits amb all, ceba i un licoret. O sopa amb brossa.

Sopa amb brossa és, doncs com ara... Ara a mi em donaran una gallina, doncs aqueta gallina la llimpíes bé, la poses dins l'olla i llavons hi poses un tros de carn, hi poses una butifarra blanca, hi poses... Quan està tot cuit, allò, ho treus, ho desfàs tot ben petit, ben petit, ben petit, i allavons també fas unes mandunguilletes com l'ungla, eh. I tot això ho barreiges i poses un gra... o sopa, això grossa, que a mi no m'agrada, o pa. Lo verdaderment és amb pa. I quan està l'olla ja que està feta, la mare ho feia, jo no ho faig, batia bé un ou, un ou ben batut i a dins. I a mi em deia: "remena que no es prengui". I així, i era buníssima. Això era lo... lo normal era això. Que allavons lo rustit, lo pollastre rustit i això, era el dinar de Nadal i de l'agost.

I2: Primer la sopa amb brossa i allavons los macarrons.

I1: Claro. Aquí se sol fer, al dia de Nadal, sopa, amb al demès al detràs. Al segon dia que és... Sant Esteve, canelons. I per la Mare de Déu, doncs, les sobres, o macarrons, o patates fredes, fetes en lo que vulies.

Tronc de Nadal[829]

Tronc de Nadal,
caga torrons,
i pixa vin blanc.

No cagues arengades,
que són massa salades.
Caga torrons,
que són mès bons.

Esquellots[830]

I1: Sí. Se feien esquellots.

I2: A qué eren los esquellots?

I1: Doncs mira, un agafava dos tapadores, l'altre... un agafava un pito...

I2: Se fotia soroll, a la porta, hasta que aubrien i te cunvidaven. Oh collons! Per acabar el soroll, era convidâ't.

I1: Allavons ells tenien, u pastes o alguna cosa per beure i ja estava.

Jocs: lo julivert i les agulletes[831]

Julivert, verd, verd.
Sigui verd u madur.
La sinyora Rosa,
que es giri del cul brut, brut.

I mos giràvem al ravés, hasta que estàvem totes. I així, mira.

I als agulletes. Les agulletes agafaves un munt de terra així, hi ficaves agulles de cap i ho barreijaves i llavons bom! Tiraves una pedra. L'agulla que surtia era teva.

---

[828] Roser Domènech i Josep Maria Salsench, 22/10/2014
[829] Roser Domènech, 22/10/2014
[830] Rosa Pellicer i Anton Pallejà, 24/9/2012
[831] Rosa Pellicer, 24/9/2012

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

[maɾˈsa]

I1: [als koˈrals | teˈniem koˈniʎdʒ i ɣaˈʎinez i ˈɣaʎtʃ | i ˈpatos | ˈdɔns peɾ ˈfestez maʝˈʒoz maˈtaβen les ˈpesez ˈɣɾɔses ‖
ˈdɔnz rusˈtidz amb ˈaʎ ˈsɛβa | i ˈun likoˈɾɛt | o ˈsopam ˈbɾɔsa ‖
ˈsopam ˈbɾɔsa ˈes | ˈdɔns ˈkom ˈaɾa | ˈaɾa ˈmim donaˈɾan ˈuna ɣaˈʎina | ˈdɔnz aˈketa ɣaˈʎina la ʎimˈpiez ˈβe | la ˈpɔzez ˈðinz ˈlɔʎa | i ʎaˈβɔnz i ˈpɔzez ˈun ˈtɾɔz ðe ˈkaɾn | i ˈpɔzez ˈuna βutiˈfara ˈβlaŋka | i ˈpɔzez | ˈkwan asˈta ˈtot ˈkujt | aˈʎɔ | u ˈtɾɛws | u ðesˈfas ˈtob ˈbem peˈtib ˈbem peˈtib ˈbem peˈtit | j aʎaˈβɔns tamˈbe ˈfaz ˈunez manduŋgiˈʎɛtes ˈkom ˈluŋgla | ˈɛ | i ˈtot ajˈʃɔ w βaˈɾɛjʒez i ˈpɔzez ˈuŋ gɾa | o ˈsopa jˈʃɔ ˈɣɾɔsa kami ˈno maˈɣɾaða | o ˈpa | lo βeɾðaðeɾˈmen ˈez am ˈpa | i ˈkwan asˈta ˈlɔʎa ˈja kasˈta ˈfeta | la ˈmaɾe w ˈfeja ˈjɔ ˈno w ˈfatʃ | baˈtia ˈβe wn ˈɔw | ˈun ˈɔw ˈβem baˈtut j a ˈðinz j a mim ˈdeja ˈβa reˈmena ke ˈnos ˈpɾɛŋgi | j ajˈʃi ˈjeɾa βuˈnisima | ajˈʃɔ ˈeɾa lo | lo noɾˈmal ˈeɾa jˈʃɔ | kaʎaˈβɔnz lo rusˈtil lo poˈʎastɾe rusˈtit j ajˈʃɔ | ˈeɾal diˈna ðe naˈðal | i ðe laˈɣos]
I2: [pɾiˈme la ˈsopam ˈbɾɔsa j ʎaˈβɔnz loz makaˈrons]
I1: [ˈklaɾo | aˈki se ˈsɔl ˈfe | al ˈdia ðe naˈðal ˈsopa | amb al deˈmɛz al deˈtɾas | al seˈɣon ˈdia kes | ˈsan asˈteβe kaneˈlons | i peɾ la ˈmaɾe ðe ˈðew | ˈdɔns | leˈsoβɾes | o makaˈrons | o paˈtates ˈfɾɛðes | ˈfetez an lo ke βuˈlies]

[ˈtɾoŋ de naˈðal ‖
ˈkaɣa toˈrons ‖
i ˈpiʃa ˈβim ˈblaŋ]

[ˈno ˈkaɣez aɾeŋˈgaðes ‖
ke ˈsom ˈmasa saˈlaðes ‖
ˈkaɣa toˈrons
ke ˈsom ˈmɛz ˈβɔns]

I1: [ˈsi | se ˈfejen askeˈʎɔts]
I2: [a ˈkeɾen loz askeˈʎɔts]
I1: [ˈdɔnz ˈmiɾa wn aɣaˈfaβa ˈðos tapaˈðoɾes | ˈlaltɾe | ˈun aɣaˈfaβa ˈum ˈpito]
I2: [se foˈtia soˈɾoʎ | a la ˈpɔɾta | ˈasta kawˈβɾien i te kumbiˈðaβen ‖ ˈɔ koˈʎons | peɾ akaˈβal soˈɾoʎ ˈeɾa kombiˈðat]
I1: [aʎaˈβɔnz ˈeʎtʃ teˈnien | u ˈpastez olˈɣuna ˈkɔza peɾ ˈβɛwɾe | i ˈja sˈtaβa]

[dʒuliˈβɛɾ ˈβɛɾ ˈβɛɾ ‖
ˈsiɣi ˈβɛɾt u maˈðu ‖
la siˈɲoɾa ˈrɔza ‖
ˈkez ˈdʒiɾi ðel ˈkul ˈβɾud ˈbɾut ‖
i moz dʒiˈɾaβem al raˈβes | ˈasta kesˈtaβem ˈtotes | j ajˈʃi ˈmiɾa ‖
j alz aɣuˈʎɛtes | lez aɣuˈʎɛtez aɣaˈfaβez ˈum ˈmun ˈde ˈtɛɾa jˈʃi | i fiˈkaβez aˈɣuʎez ðe ˈkap | j u βarejˈʒaβes | i ʎaˈβɔnz ˈβom | tiˈɾaβez ˈuna ˈpeðɾa | laˈɣuʎa ke suɾˈtia | ˈeɾa ˈteβa]

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

MARGALEF

Premsa de lliura[832]

Amb premses de lliura. Premses de lliura. Que jo encara n'hai vist moltes, en temps de la guerra hi vam moldre, com que no hi 'vie llum... Ere una sotamola, que és allí on feien la pasta. Hi havie un rodet i amb un animal anae tombant i es tiraen, cada tomb, una palada d'aulives dins al mig. I allò 'nae escopint. I llavons, d'allí de la vora, ho plegaven i ho posaven als cofins. Però la premsa de lliura ere sis pins, sis pins, que tenien sixanta pams. Com d'aquí allà al carrer. Sis. Mira, tres i tres així.

Però... Allà enquell local nou n'hi ha una de... de retratada en 'quell local que hi ha. I li deien la premsa de lliura. Hi havie sis pins. I al cap d'allà on feien lo peu, hi havie dos fustes però clavades, clavades a terra. I allò amb una espedella que deien... L'espedella ere un ferru que hi posaven trevesser. I quan passaven aquell ferru, això, la lliura feie així, ho feie així. I encabat, allà paraen lo peu. I llavons, en la lliura, que la lliura ere una pedra, que baix al pont hi són. Entre un pont i l'altre, aquelles pedres que hi ha allí, li dien la lliura. I aquella pedra 'nae enganxada amb un caragol, u de fusta u de ferru, normalment ara ja ere de ferru. I el pes d'aquella pedra, al cap d'aquelles bigues que feien sixanta pams, tu diràs! Allò ere com una romana. I el pes d'aquella pedra, diguéssam la lliura, allò feie tonelades. I quan... mira, quan havien de parar el peu aquí, posaven lo freno aquet aquí i la mateixa lliura l'atxecave, no ho entèns? I quan tenien lo peu parat, la mateixa lliura, lo tornave a atxecar lo sixanta, que ni deien sixanta, sixanta pams. Doncs, en ves de posâ-la aquí, allavons, quan s'arropenjave damunt dels cofins, la posaven al cap d'allà. I al fer així, com que el cap d'allà, llavons, no podie atxecâ's, allavons ere quan apretave el peu. I quan la volien traure ho feien al revés, l'atxecaven del cap d'allà, posaven lo ferru aquí. I encabat [...] i ho treien. I quan vulien parar, lo ferru aquí, però quan estae parat, atxecaven tot lo pes d'aquelles bigues i quedae repenjat damunt del peu. Allavons en ves de posâ-la aquí, el posaen damunt, allà al cap, i clar, allavons apretave.

Barretets i enseginades[833]

Barretets. Barretets. Ai! N'hai fet però ara ja no me'n recordo. Se bat. Se puija la clara d'ou, allò punt de neu que deien. En lo sucre! Que és molt pesat! Quan ho doblaves així que no et saltave, llavons hi barreijaves l'ametlla. Posaves en lo motlle i al forn. I veies que es puijave i se coie. Barretets.

Ah sí! Les enseginades. Posaen lo seigí, lo sucre que et deia i la farina [...] I allavons, quan ja ho tenies pastat ho aplanaves ben aplanat i amb un motlle, 'naves fent, u coraçons u el que sigui.

[832] Júlio Vilà, 11/12/2014
[833] Àngela Bausà, 11/12/2014

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

[marɣa'lɛf]

[am 'prɛmsez ðe 'ʎiwra | 'prɛmsez ðe 'ʎiwra | ke 'jɔ ŋ'kara 'naj 'βiz 'moltez an 'temz ðe la 'ɣɛra j 'βam 'mɔldre | 'kɔm ke 'noj 'βie 'ʎum | 'ere 'una sota'mɔla | 'kez a'ʎiŋ 'fejen la 'pasta | ja'βie wn ro'ðet | j am 'un ani'mal a'nae tom'ban | is ti'raen | 'kaða 'tom 'una pa'laða ðaw'liβez 'ðinz al 'mitʃ | j a'ʎɔ 'naesko'pin | i ʎa'βɔnz ða'ʎi ðe la 'βɔra w ple'ɣaβen iw po'zaβen als ko'fins | 'prɔ la 'prɛmza ðe 'ʎiwra | 'ere 'sis 'pins | 'sis 'pins ke te'nien si'ʃanta 'pams | 'kɔm da'ki'ʎal ka're | 'sis | 'mira 'trɛz i 'trɛz aj'ʃi ‖
po'rɔ | a'ʎa ŋ'keʎ lo'kal 'nɔw ni'a 'una ðe | de retra'taða ŋ'keʎ lo'kal ke 'ja | i li 'ðejen la 'prɛmza ðe 'ʎiwra | ja'βie 'sis 'pins | j al 'kab de'ʎaŋ 'fejen lo 'pɛw | ja'βie | 'dos 'fustes 'prɔ kla'βaðes kla'βaðez a 'tera | j a'ʎɔ am 'un aspe'ðeʎa ke 'ðejen | laspe'ðeʎ'ere wŋ 'fɛru kej po'zaβen treβe'se | i 'kwan pa'saβen a'keʎ 'fɛru | aj'ʃɔ | la 'ʎiwra 'feje j'ʃi w 'feje j'ʃi | j aŋka'βat | a'ʎa pa'raen lo 'pɛw | i ʎa'βɔnz an la 'ʎiwra | ke la 'ʎiwra 'ere 'una 'peðra | ke 'βajʒ al 'pɔn i 'son | 'entre 'um 'pɔn i 'laltre 'keʎes 'peðres ke 'ja 'ʎi | li 'ðien la 'ʎiwra | j a'keʎa 'peðra 'naeŋgaɲ'tʃaðamb 'uŋ kara'ɣɔl | u ðe 'fusta | u ðe 'fɛru | normal'men 'ara 'ja 'ere ðe 'fɛru | il 'pɛz ða'keʎa 'peðra | al 'kab da'keʎez 'βiɣes ke 'fejen si'ʃanta 'pams | 'tu ði'ras | a'ʎɔ 'ere 'kɔm 'una ro'mana | il 'pɛz ða'keʎa 'peðra ði'ɣesam la 'ʎiwra | a'ʎɔ 'feje tone'laðes | i | i 'kwan | 'mira | 'kwan a'βien de pa'ral 'pɛw a'ki | po'zaβen lo 'frɛno 'ket a'ki | i la ma'tejʃa 'ʎiwra | latʃe'kaβe | 'no wan'tens | i 'kwan te'nien lo 'pɛw pa'rat | la ma'tejʃa 'ʎiwra lo tor'naβe atʃe'ka lo si'ʃanta | ke ni 'ðejen si'ʃanta | si'ʃanta 'pams | 'dɔnz am'bez ðe po'zala'ki | aʎa'βɔns | 'kwan saropeɲ'dʒaβe ða'mun dels ko'fins | la po'zaen al 'kab de'ʎa | jal 'fe j'ʃi 'kɔm kel 'kab de'ʎa ʎa'βɔnz 'no po'ðie tʃe'kas | aʎa'βɔnz 'ere 'kwan apre'taβal 'pɛw | i 'kwan la 'βolien 'trawrew 'fejen al re'βes | latʃe'kaβen del 'kab de'ʎa | po'zaβen lo 'fɛru 'ki | j aŋka'βat | ju 'trejen | i 'kwam bu'lien pa'ra | lo 'fɛru 'ki | 'prɔ 'kwan as'tae pa'rat | atʃe'kaβen 'tot | lo 'pez ða'keʎez 'βiɣes | i ke'ðae repeɲ'dʒad da'mun del 'pɛw | aʎa'βɔnz am'bɛz ðe po'zal a'kil po'zaen da'mun | a'ʎal 'kap | i 'kla | aʎa'βɔns | apre'taβe]

[bare'tets | bare'tets | 'aj | 'naj 'fed 'prɔ 'ara 'ja 'no men re'kɔrðo | se 'βat | se 'pujʒa la 'klara 'ðɔw a'ʎɔ 'pun de 'new ke 'ðejen | an lo 'sukre | 'kez 'mol pe'zat | 'kwan u ðo'blaβez aj'ʃi ke 'not sal'taβe | ʎa'βɔnz i βarej'ʒaβez la'mɛʎʎa | po'zaβez an lo 'mɔʎʎe | j al 'forn | i 'ja 'βejes kez puj'ʒaβe j se 'koje | bare'tets ‖
'a 'si lez ansejʒi'naðes | po'zaen lo sej'ʒi | lo 'sukre ked 'deja | i la fa'rina | j aʎa'βɔns 'kwan 'ja w te'nies pas'tat w apla'naβez 'βen apla'nat j amb 'un 'mɔʎʎe | 'naβes 'fen | u kora'sonz ul ke 'siɣi]

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

EL MASROIG

Lo vi i l'oli[834]

Vinya. Encabat l'auliver i ametller. Encabat de fruiters i tot això se'n tenia tres u quatre a l'hort, pel gasto de casa.

Oi! Era una festa maijor. Mos alçàvem a les quatre i mitja. Marxàvem. Féiem foc parquè arribàvem de nit, a peu. Igual podia haver tres quarts u així. Però se vermava u a bast, en l'animal, u en carro. I sempre 'nàvem mès gent del tracte, quan te'n donaves compte, umplies, i mentres feien lo viatge, doncs mira, festa.

I es plegava molt aviat. A la tarde plegàvem... a les... n'hi han a les tres però, en general, a les quatre i mitja u així tothom cap a casa. Parquè això ho feien per la bodega que... ho entens? Com que encabat venien los carros, doncs és clar, a la bodega se li feia molt llarg i procuraven acabar mès aviat.

Mira, ha canviat, sí. Una que hi han químics. I l'altra que hi ha l'acer inoxidable. Abans se feia en trulls i ara es fa en tines. I això és la llimpiesa total. Quan la màquina jo, de piar ja no hai piat, maquinetes, d'allòs, però de piar, algú, però... parquè feia poca cosa, però ja hi havia màquina.

Sí, ha canviat parquè abans se feia amb cofins, diguéssem amb premsa, i ara no, ara ja va tot... sol. No es veu re, sas ho xafen. Encabat hi havia lo... les pedres, los rodets que li diem nantros, que era per a xafar l'auliva. I encabat anava també a les d'allòs com ara. Ara també hi ha un molí i encabat hi han... un... ara no me'n recordo com li diuen... les batidores. Una batidora que allò calentava i 'nava fent la pasta, sats? I encabat s'hi tirava a una basseta i a cop de ferrada umplien lo cufí i es posava a la premsa. Encat, se tenia de plegar l'oli parquè encabat allí sortia en aigua i l'oli. L'oli sempre 'nava pel demunt, és clar. Dixaven reposar una mica, encat se plegava. Amb un cassó [...] i encabat amb una paella. Una paella era com un plat, com aquets xinos, feia una miqueta de cul però molt primets, sats? Per a plegar l'últim. L'últim diguéssem, però això es feia ja l'últim.

L'escudella i l'olla barrejada[835]

Allavons escudella, olla barreijada, fideus a la cassola...

Sí, mira, l'escudella és, tu fiques tot lo tall, tot dins, no? I allavons l'escorres. Fas pilota i tot això. Això ho escorres i fiques la sopa i el demès amb verdura, en col, cigrons i la pilota i butifarra... Són dos plats. I la barreijada és tot, però dins amb una olla barreijada. I amb un plat sol.

La jota[836]

La meva padrina, la mare de la meva mare, i un sinyor que també ja és mort, que li deien lo Ricardo de cal *J*ulian, quan ballaven los dos... Era la balladora mès bona del Masroig, la meva padrina. Doncs miri, li guardo lo mocador que es posava per a ballar, negre, que és de seda. I em va dir: "Tu fill meu lo guardaràs, parquè tu ets balladora igual que jo". Jo també m'agrada la *j*ota.

---

[834] Josep Munté, 12/12/2014
[835] Isabel Crusat, 10/12/2014
[836] Pilar Aragonès, 5/9/2012

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

[lo ma'rɔtʃ]

['biɲɒ | aŋka'βal lawli'βe | j ameʎ'ʎe | aŋka'βad de fɾuj'tez i 'tot aj'ʃɔ sen te'niɒ 'tɾɛz u 'kwatɾe a 'lɔɾt | pel 'ɣasto ðe 'kazɒ ‖
'ɔj 'eɾɒ wnɒ 'festɒ maj'ʒo | moz al'saβem | a les 'kwatɾe j 'midʒɒ | maɾ'tʃaβem | 'fejeɱ 'fɔk paɾ'kɛ ri'βaβem de 'nit a 'pɛw | i'ɣwal po'ðia 'βɛ 'tɾɛs 'kwaɾz w aj'ʃi | po'ɾɔ se βeɾ'maβɒ w a 'βast an lani'mal w aŋ 'karo | i 'sempɾe 'naβem 'mɛz 'dʒen del 'tɾakte | 'kwan ten do'naβes 'konte | um'plies | i 'mentɾes 'fejen lo βi'adʒe 'ðɔnz 'miɾɒ | 'festɒ ‖
is ple'ɣaβɒ 'mol aβi'at | a la 'taɾðe ple'ɣaβem | a les | ni'an a les 'tɾɛs po'ɾɔɲ dʒene'ɾal a les 'kwatɾe j 'midʒɒ w aj'ʃi to'tɔm 'kap a 'kazɒ | paɾ'kɛ j'ʃɔ w 'fejem pe la βo'ðɛɣɒ ke | w an'tɛns 'kɔm ke ŋka'βab be'nien los 'karoz 'ðɔnz 'es 'kla | a la βo'ðɛɣɒ se li 'fejɒ 'moʎ 'ʎaɾk i pɾoku'ɾaβen | aka'βa 'mɛz aβi'at ‖
'miɾɒ | 'a kambi'at | 'si | 'unɒ ke 'jaŋ 'kimiks | i 'laltɾɒ ke 'ja la'seɾ inoksi'ðabble | a'βanse 'fejan 'tɾuʎtʃ | 'jaɾas 'fan 'tines | j aj'ʃɔ 'es | la ʎim'pjeza to'tal | 'kwan la 'makinɒ 'jɔ | de pi'a 'ja 'no 'aj pi'at | maki'nɛtez ða'ʎɔs po'ɾɔ ðe pi'a | al'ɣu po'ɾɔ | paɾ'kɛ 'feja 'pɔka 'kɔzɒ | 'pɾɔ 'ja ja'βia 'makinɒ ‖
'si | 'a kambi'at paɾ'kɛ 'βanse 'fejam ko'fins | di'ɣesem am 'pɾemsɒ | 'jaɾɒ 'no | 'aɾɒ 'ja 'βa 'tot a | 'sɔl | 'noz 'βɛw 'rɛ | 'saz u 'tʃafen | aŋka'βat ja'βiɒ lo | les 'peðɾes | loz ro'ðɛts ke li ði'ɛm 'nantɾos | 'kerɒ peɾ a tʃa'fa law'liβɒ | i ŋka'βat a'naβɒ tam'be a lez ðe'ʎɔz 'kɔm 'aɾɒ | 'aɾɒ tam'be 'ja wm mo'li | i ŋka'βat 'jan | 'un | 'aɾɒ 'no men re'kɔɾðo 'kɔm li 'ðiwen | lez βati'ðoɾes | 'una βati'ðoɾɒ ka'ʎɔ w kalen'taβɒ j 'naβɒ 'fen la 'pastɒ | 'sats | i ŋka'βat si ti'ɾaβɒ | a 'unɒ βa'sɛtɒ | ja 'kɔb de fe'raðɒ wm'plien lo ku'fi | is po'zaβɒ la 'pɾemsɒ | aŋ'kat se te'niɒ ðe ple'ɣa 'lɔli | paɾ'kɛ ŋka'βat a'ʎi soɾ'tiɒ an 'ajɣwɒ i 'lɔli | 'lɔli 'sempɾe 'naβɒ pel de'mun | es 'kla | di'ʃaβen repo'za wnɒ 'mikɒ | aŋ'kat se ple'ɣaβɒ | am 'uŋ ka'so | i ŋka'βat am 'unɒ pa'eʎɒ | 'unɒ pa'eʎɒ 'eɾɒ 'kɔm 'un 'plat | 'kɔm a'ket 'tʃinos | 'fejɒ wnɒ mi'kɛtɒ ðe 'kul po'ɾɔ 'eɾem 'mol pɾi'mɛt'sats peɾ a ple'ɣa 'lultim | 'lultim di'ɣesem 'pɾɔ j'ʃɔs 'fejɒ 'ja 'lultim]

[aʎa'βɔnz asku'ðeʎɒ | 'ɔʎɒ βarej'ʒaðɒ | fi'ðɛwz a la ka'sɔlɒ ‖
'si | 'miɾɒ | lasku'ðeʎɒ 'es | 'tu 'fikes 'tol lo 'taʎ 'tod 'dins | 'no | j aʎa'βɔns | las'kores | 'fas pi'lɔtɒ | i 'tot aj'ʃɔ | aj'ʃɔ w as'kores | i 'fikez la 'sopɒ | il de'mɛz am beɾ'ðuɾaŋ 'kɔl si'ɣɾonz i la pi'lɔtɒ j βuti'faɾɒ | 'son 'dos 'plats | i la βarej'ʒaðɒ 'es 'tot | 'pɾɔ 'ðinz amb 'un 'ɔʎɒ βarej'ʒaðɒ | j am 'um 'plat 'sɔl]

[la 'mevɒ pa'ðɾinɒ | la 'maɾe ðe la 'mevɒ 'maɾe | 'jun si'ɲo ke tam'be 'jaz 'mɔɾ ke li 'ðejen lo ri'kaɾðo ðe 'kal χu'ljan | 'kwam ba'ʎaβen loz 'ðos | 'eɾa la βaʎa'ðoɾɒ 'mɛz 'βɔnɒ ðel ma'ɾɔtʃ | la 'meβɒ pa'ðɾinɒ | 'dɔnz 'miɾi li 'ɣwaɾðo | lo moka'ðo kes po'zaβɒ peɾ a βa'ʎa 'nɛɣɾe 'kez ðe 'sɛðɒ | im 'ba 'ði 'tu 'fiʎ 'mew lo ɣwaɾða'ɾas | paɾ'kɛ 'tudz βaʎa'ðoɾɒ j'ɣwal ke 'jɔ | 'jɔ tam'be ma'ɣɾaðɒ la 'χotɒ]

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

EL MOLAR[837]

Lo mandongo

Lo mandongo. Bueno, començàvem ja de bon dematí posant... preparant la caldera al foc, amb aigua ja, parquè se necessitave molta aigua calenta. I després aqueta caldera, com que sempre hi 'naves afeigint l'aigua, te servie al final per coure les butifarres. Allavons la butifarra blanca i la negra la cóiem. Llavons mos aixecàvem... primer que tot, parquè llavons se feie un esmorzar, normalment potser mos preníem un got de llet... Després de matâ'l. Parquè ja menjàvem tocino fresc a esmorzar, normalment cansalada. Agafàvem i tréiem la... portàvem... naltros que sempre mos el matava... naltros ne mataem dos cada any, a casa meva. Clavant un gavinet aquí, eh. Jo n'hai arribat a clavar un... és que a mi m'encantave. Oi! Lo tocino, jo... Si tingués un bitllet de cinquanta per cada mandongo que hai fet... donaria la volta al món, donaria la volta al món. Allavons agafàvem i posàvem, hi havie com una espècie de banqueta, que feie una miqueta així, no massa, una mica així. S'agafave, es lligaven les potes del tocino, es tirave al damunt i allavons, normalment enquells moments hi tenie d'haver dos u tres hòmens que aguantessin, parquè clar, quan li clavaven lo gavinet, pobra béstia... I allavons teníem uns ribells, a casa encara hi són, allà a dalt a casa. Punxaven i feien sortir, i tenies de remenar la sang, mentre sortie, de hasta que no es fes freda, parquè si no se't... cogulave. Doncs, tu tenies de d'allò hasta que es fes freda. I allavons ja no, en pic ere freda ja, ui!, treies lo cubell d'allí, *da-le que te pego*. Després agafàvem i lo sucarrimàvem, amb argelagues. Amb argelagues lo cremaven tot. Li cremaven lo pèl i després amb uns gavinets expressos l'afaitaven. Quan ja estave afaitat, aqueta mateixa cosa, que estave el tocino, se posave pla i allavons l'obrien, en canal, de dalt baix. Llavons, bueno, se treie un cuixot, treies les potes, treies un cuixot, treies les espatlles, pués treies los llomillos, treies la carn suelta, treies la papada, treies tot i, dins, ja teníem unes taules grans amb un llençol, posàvem la carn tota allí damunt. I llavons, bueno, ere qüestió de triâ-la, aqueta va a la llangonissa, aqueta és per la butifarra blanca, això es té de bullir per la butifarra negra, això... Parquè, per exemple, doncs les galteres i tot això, naltros ho bollíem i després ho posàvem a la butifarra blanca. I allavons part d'aquetes galteres i això ho posàvem a la butifarra negra. I a la butifarra negra la féiem amb sang i, com si diguéssim, no els desperdicis però totes les coses que no es podien... com si diguéssim la cansalada que ere mès lletja [...] molts trossos de la panxa que, per exemple los d'aquí mateix eren molt lletjos... Doncs tot això, tot ere per la butifarra negra.

Pessic-pessiganya

Pessic-pessiganya,
oli de la ganya.
Pessic-pessigó,
oli del ganyó.
Marieta grana casa.
No puc agranar
que tinc la mà torta,
i el gall escoat
que em corre pel terrat.

La gallina blanca
tot ho escampa.
La gallina negra
tot ho arroplega.
La-ga-lli-na-de-la-seu,
a-co-txa el-cap-i-a-ma-ga el-peu.

[837] Dolors Anguera, 2/12/2014

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

[lo mo'la]

[lo man'doŋgo ‖
'bwɛno komen'saβem 'ja ðe 'βɔn dema'ti po'zan | pɾepa'ɾan la kal'deɾal 'fɔk | amb 'ajɣwɒ 'ja | paɾ'kɛ se nesesi'taβe 'molt 'ajɣwɒ ka'lentɒ | i ðes'pɾez a'ketɒ kal'deɾɒ 'kɔm ke 'sempɾe j 'naβez afej'ʒin 'lajɣwɒ | te seɾ'βiel fi'nal peɾ 'kɔwɾe lez βuti'fares | aʎa'βɔnz la βuti'faɾɒ 'βlaŋkɒ j la 'nɛɣɾɒ la 'kojem | ʎa'βɔnz moz ajʃe'kaβem | pɾi'me ke 'tot | paɾ'kɛ ʎa'βɔnse 'feje wn azmoɾ'za | noɾmal'mem poť'se mos pɾe'niem 'uŋ 'gɔd de 'ʎet | des'pɾez ðe ma'tal | paɾ'kɛ 'ja meɲ'dʒaβem to'sino 'fɾɛsk | azmoɾ'za | noɾmal'meŋ kansa'laðɒ | aɣa'faβem i 'tɾejem la | poɾ'taβem | 'naltɾos ke 'sempɾe moz al 'βa ma'ta lo | 'naltɾoz ne ma'taem 'dos 'ka'ðaɲ | a 'kazɒ 'meβɒ | kla'βan 'uŋ gaβi'nɛt a'ki | 'ɛ | 'jɔ naj ari'βat a kla'βa 'un | 'es ke mi meŋkan'taβe | 'ɔj lo to'sino 'jɔ | si tiŋ'gez 'um bi'ʎɛd de siŋ'kwantɒ peɾ 'kaðɒ man'doŋgo kaj 'fet | dona'ɾiɒ la 'βɔltal 'mon | dona'ɾiɒ la 'βɔltal 'mon | aʎa'βɔnz aɣa'faβem i po'zaβem | ja'βie 'kom 'un as'pɛsje ðe βaŋ'kɛtɒ | ke 'feje wnɒ mi'kɛtɒ j'ʃi | 'no 'masɒ wnɒ 'mikɒ j'ʃi | saɣa'faβez ʎi'ɣaβen les 'pɔtez ðel to'sinos ti'ɾaβel da'mun | j aʎa'βɔnz noɾmal'men aŋ'keʎdʒ mo'menz i te'nie ða'βɛ 'ðoz u 'tɾɛz 'ɔmens kaɣwan'tesin | paɾ'kɛ 'kla 'kwan li kla'βaβen lo ɣaβi'nɛt 'pɔβɾɒ 'βestiɒ | j aʎa'βɔns te'niem 'unz ri'βeʎtʃ | a 'kazɒ ŋ'kaɾaj 'son | a'ʎa 'ðal a 'kazɒ | puɲ'tʃaβen i 'fejen soɾ'ti | i te'niez ðe reme'na la 'saŋ | 'mentɾe soɾ'tie ðe 'astɒ ke 'nos 'fes 'fɾeðɒ | paɾ'kɛ si 'no set | koɣu'laβe | 'dɔns 'tu te'niez ðe ðe'ʎɔ 'astɒ kes 'fes 'fɾeðɒ | j aʎa'βɔnz 'ja 'no | am 'pik 'eɾe 'fɾeðɒ 'ja | 'uj | 'tɾejez lo ku'βeʎ ðe'ʎi 'ðale ke te 'peɣo | des'pɾes | aɣa'faβem i lo sukari'maβem | amb aɾdʒe'laɣes | amb aɾdʒe'laɣez lo kɾe'maβen 'tot | li kɾe'maβen lo 'pɛl | i ðes'pɾez am 'unz ɣaβi'nɛdz as'pɾesos | lafaj'taβen | 'kwan 'ja s'taβe faj'tat | a'ketɒ ma'tejʃɒ 'kɔzɒ | kas'taβel to'sino | se po'zaβe 'pla | j aʎa'βɔnz a'ʎi lo'βɾien | aŋ ka'nal | de 'ðal 'βajʃ | ʎa'βɔnz 'βwɛno se 'tɾeje 'uŋ kuj'ʃɔt | 'tɾejez les 'pɔtes | 'tɾejez 'uŋ kuj'ʃɔt | 'tɾejez lez as'paʎʎes | 'pwes 'tɾejez loz ʎo'miʎos | 'tɾejez la 'kaɾn 'swelta | 'tɾejez la pa'paðɒ | 'tɾejes 'tot | i 'ðinz 'ja te'niem 'unes 'tawlez 'gɾanz amb 'uɲ ʎan'sɔl | po'zaβem la 'kaɾn 'totɒ 'ʎi ða'mun | i ʎa'βɔnz 'βwɛno 'eɾe kwes'tjo ðe tɾi'alɒ | a'ketɒ 'βa la ʎaŋgo'nisɒ 'ketɒ 'es peɾ la βuti'faɾɒ 'βlaŋkɒ | aj'ʃɔs 'te ðe βu'ʎi peɾ la βuti'faɾɒ 'nɛɣɾɒ | aj'ʃɔ | paɾ'kɛ | peɾ 'ʒemple 'ðɔnz lez ɣal'teɾez i 'tot aj'ʃɔ 'naltɾoz u βo'ʎiem i ðes'pɾez u po'zaβem a la βuti'faɾɒ 'βlaŋkɒ | j aʎa'βɔnz | 'paɾ ða'ketez ɣal'teɾez j aj'ʃɔ w po'zaβem a la βuti'faɾɒ 'nɛɣɾɒ | j a la βuti'faɾɒ 'nɛɣɾɒ la 'fejem am 'saŋ | i 'kɔm si ði'ɣesim | 'nolz ðespeɾ'ðisis po'ɾɔ 'tote les 'kɔzes ke 'nos po'ðien | 'kɔm si ði'ɣesim la kansa'laðɒ ke 'eɾe 'mɛz 'ʎedʒɒ | 'mols 'tɾɔsoz ðe la 'paɲtʃa ke peɾ 'ʒemple loz ðe'ki ma'tejʒ 'eɾem 'moʎ 'ʎedʒos | 'dɔns 'tot aj'ʃɔ | 'tot 'eɾe pe la βuti'faɾɒ 'nɛɣɾɒ]

[pe'sik pesi'ɣaɲɒ ‖
'ɔli ðe la 'ɣaɲɒ ‖
pe'sik pesi'ɣo ‖
'ɔli ðel 'ɣaɲo ‖
maɾi'ɛtɒ 'ɣɾanɒ 'kazɒ‖
'no 'puk a'ɣɾanɒ ‖
ke 'tiŋ la 'ma 'tɔɾtɒ ‖
il 'ɣaʎ esko'at ‖
kem 'kore pel ta'rat]

[la ɣa'ʎinɒ 'βlaŋkɒ ‖
'tot u as'kampɒ ‖
la ɣa'ʎinɒ 'nɛɣɾɒ ‖
'tot u aro'plɛɣɒ ‖
la ɣa'ʎinɒ ðe la 'sɛw ‖
a'kotʃal 'kap j a'maɣal 'pew]

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

LA MORERA[838]

Lo vin blanc

Això del vin blanc... Tu vermes. Quan vermàvam s'ho pusàvam a casa. Eh? Al cup. Casi tothom s'ho posave al seu cup. Si no, entre dos u tres, suposem, com a màxim. Eh? Doncs, començaves a vermar avui. Avui, xafaves los raïms al vespre u el que fos, bom! L'endemà i màxim l'endemà [...] de dos dies mès no, ja, parquè llavons ja 'gafave massa color. Llavons tu vulies fer... doncs, això es feie, doncs un barril, un carratell de quaranta u cinquanta litros, u mitja càrriga, com aquell qui diu, són sixanta litros. Feies un carratell de vin blanc. Doncs, treies lo suc i aumplies aquet carratell. Clar, lo suc, parquè fos una mica clar, parquè si ja tinie tres u quatre dies ja plegaves el color de la pell... la pasta de la pell, i allavons ja ere massa... massa colorat. Posaves en 'quell carratell i allí bullie. Bullie, però al cap de vuit dies com a màxim, u menos, lo feies parar de bullir. Parquè si bull massa marxe tot l'alcohol i marxe tot lo sucre i no quedave dolç. Ho deixaves bullir quan... quatre u cinc dies u sis, que bullís. I allavons lo treies i posaves amb una portadora. Llimpiaves una mica lo carratell, que no estave gaire brut parquè lo vi encara ere tèrbol, que no havie fet pòsit. I llavons tornave, el posaves una ensofrada dins al carratell i tornaves a posar el vi. I aquell vi, llavons ja no bullie. I allò ere el vin blanc, que quedave dolç. I allò al cap de vuit dies, al cap de vuit dies si en treies par dalt ja començave, doncs, a ser clar. Parave la bullida i s'aclarie. I això és lo vin blanc. Que ara fan la festa del vin blanc baix.

I aquet vi el féiem, doncs... Mira, doncs com que abans, doncs se berenave i arribaves del tros i feie molta vetlla encara, feies una torrada, amb pa torrat, allò, doncs, un gotet de vin blanc i es feie, doncs, així. Encabat, doncs, alguna vegada, doncs, ja es treie par postres també, segons lo que hi havie, doncs, una mica de vin blanc.

Les deu hores

Al tros s'hi estave moltes hores i es treballave d'una altra manera. Se marxave a punta de dia. Jo a les cinc del dematí ja [...] posava a llaurar, eh! I hasta les dotze no arribaves a dinar, és clar. Te posaves a les cinc del dematí a llaurar, però no pudies llaurar tot lo dia, sigui parquè l'animal, doncs, se canse, havie de reposar, i tu també. Doncs, bueno, a les set anàvam a esmorzar. Esmorzaves, estaves mitja hora, tres quarts allí, l'animal allí minjant, tu també esmorzaves, descansaves. I llavons tornaves a treballar. I allà a les deu, doncs feies una parada. Paraves. Estaves un quart u vint minuts u així. I allavons allí, segons com, parquè és clar el minjar... no es minjave com ara. No vull dir que no mingessis prou lo suficient, però jo, normalment, quan era jove, la mare em posave un ou pa les deu hores. Jo llavons feia clac clac, un foradet. I segons com, me'l feia una mica mès grosset. Beia una mica de clara i llavons hi posaves una mica de sal i amb un bastonet net i això el remenaves, al mateix ou. I allí sucaves dos u tres bucinets de pa [...] i feies un trago de vi. Feies les deu hores.

[838] Ramon Sabaté, 27/11/2014

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

[la moˈɾerɒ]

[ajˈʃɔ ðel ˈβim ˈblaŋ | ˈtu ˈβɛrmes | ˈkwam beɾˈmaβam | su puˈzaβam a ˈkazɒ | ˈɛ al ˈkup | ˈkazi toˈtɔm su poˈzaβel ˈsew ˈkup ˈsi ˈno ˈentɾe ˈðoz u ˈtɾɛzupoˈzɛm ˈkɔm a ˈmaksim | ˈɛ ˈðɔns | komenˈsaβez a βeɾˈmaˈβwi | aˈβuj | tʃaˈfaβez lo raˈimz al ˈvespɾe wl ke ˈfos | ˈβom | landeˈma | i ˈmaksim landeˈma | kaˈðug de ˈðoz ˈðiez ˈmɛz ˈno ˈja paɾˈkɛ ʎaˈβɔnz ˈja ɣaˈfaβe ˈmasa koˈlo | ʎaˈβɔns ˈtu βuˈlies ˈfe | ˈdɔnz ajˈʃɔs ˈfeje ˈðɔnz ˈum baˈril | ˈuŋ karaˈteʎ ðe | kwaˈɾantɒ w siŋˈkwantɒ ˈlitɾos | u ˈmidʒɒ ˈkariɣɒ ˈkɔm aˈkeʎ ˈki ˈðiw ˈson siˈʃantɒ ˈlitɾos | ˈfejez uŋ karaˈteʎ de ˈβim ˈblaŋ | ˈdɔns ˈtɾejez lo ˈsuk | j awmˈpliez aˈket karaˈteʎ | ˈkla lo ˈsuk | paɾˈkɛ ˈfoz ˈunɒ ˈmikɒ ˈkla paɾˈkɛ si ˈja tiˈnie ˈtɾɛz u ˈkwatɾe ˈðiez ˈja pleˈɣaβez el koˈlo ðe la ˈpeʎ | la ˈpastɒ ðe la ˈpeʎ | j aʎaˈβɔnz ˈja ˈeɾe ˈmasɒ | ˈmasɒ koloˈɾat | poˈzaβez aŋˈkeʎ karaˈteʎ | j aˈʎi βuˈʎie | βuˈʎie | ˈpɾɔ | al ˈkab de | de ˈβujd ˈdies ˈkɔm a ˈmaksim u ˈmɛnos | lo ˈfejes paˈɾa ðe βuˈʎi | paɾˈkɛ si ˈβuʎ ˈmasɒ | ˈmaɾtʃe ˈtol lalkoˈɔl i ˈmaɾtʃe ˈtol lo ˈsukɾe | i ˈno keˈðaβe ˈðols | u ði ˈʃaβez βuˈʎi ˈkwan | ˈkwatɾe w ˈsiŋ ˈdiez u ˈsis | ke βuˈʎis | j aʎaˈβɔns | lo ˈtɾejes | i poˈzaβez am ˈunɒ poɾtaˈðoɾɒ | ʎimˈpjaβez ˈunɒ ˈmikal | lo karaˈteʎ ke ˈno sˈtaβe ˈɣajɾe ˈβɾut paɾˈkɛ lo ˈβi ŋˈkaɾɒ ˈeɾe ˈtɛɾβol ke ˈno ˈβie ˈfet ˈpɔzit | i ʎaˈβɔns | toɾˈnaβel poˈzaβez ˈunansoˈfɾaðɒ ˈðinz al karaˈteʎ | i toɾˈnaβez a poˈzal ˈβi | j aˈkeʎ ˈβi ˈʎaβɔnz ˈja ˈno βuˈʎie | j aˈʎɔ ˈeɾel ˈβim ˈblaŋ ke keˈðaβe ˈðols | j aˈʎɔl ˈkab de ˈβuid ˈdies | al ˈkab de ˈβuid ˈdiesin ˈtɾejes paɾ ˈðal ˈja komenˈsaβe ˈðɔnz a ˈse ˈkla | paˈɾaβe la βuˈʎiðɒ j saklaˈɾie | j ajˈʃɔz lo ˈβim ˈblaŋ | ˈkaɾɒ ˈfan la ˈfestɒ ðel ˈβim ˈblaŋ ˈbajʃ ‖
j aˈked ˈbil ˈfejem ˈdɔns | ˈmiɾɒ ˈðɔns ˈkɔm keˈβanz ˈðɔnse βeɾeˈnaβe j ariˈβaβez ðel ˈtɾɔz i ˈfeje ˈmoltɒ ˈβɛʎʎɒ ŋˈkaɾɒ ˈfejez ˈuna toˈɾaðɒ | am ˈpa toˈɾat aˈʎɔ ˈðɔnz ˈuŋ goˈted de ˈβim ˈblaŋ is ˈfeje ˈðɔnz ajˈʃi | aŋkaˈβad ˈdɔnz alˈɣunɒ βeˈɣaðɒ ˈðɔnz ˈjas ˈtɾeje paɾ ˈpɔstɾes tamˈbe seˈɣonz lo ke jaˈβie | ˈðɔnz ˈuna ˈmikɒ ðe ˈβim ˈblaŋ]

[al ˈtɾɔssi esˈtaβe ˈmoltez ˈɔɾes | is tɾaβaˈʎaβe ˈðun ˈaltɾɒ maˈneɾɒ | se maɾˈtʃaβe a ˈpuntɒ ðe ˈðiɒ | ˈjɔ leˈsiŋ del demaˈti | ˈja | poˈzaβɒ ʎawˈɾa | ˈɛ | i ˈasta lez ˈðodze | ˈnoriˈβaβez a ði ˈnas ˈkla | te poˈzaβez a leˈsiŋ del demaˈti a ʎawˈɾa ˈpɾɔ ˈno puˈðiez ʎawˈɾa ˈtol lo ˈðia ˈsiɣi paɾˈkɛ laniˈmal ˈdɔnse ˈkanse | aˈβie ðe repoˈza j ˈtu tamˈbe | ˈdɔnz ˈβwɛno a leˈsɛt aˈnaβam azmoɾˈza | azmoɾˈzaβesˈtaβez miˈtʃɔɾɒ ˈtɾɛs ˈkwaɾz aˈʎi | laniˈmal aˈʎi miɲˈdʒan ˈtu tamˈbe zmoɾˈzaβez ðeskanˈsaβes | i ʎaˈβɔns toɾˈnaβez a tɾeβaˈʎa | j aˈʎa lez ˈðew | ˈdɔns ˈfejez ˈuna paˈɾaðɒ | paˈɾaβes | asˈtaβez ˈuŋ ˈkwaɾ u ˈvim miˈnudz u jˈʃi | j aʎaˈβɔnz aˈʎi seˈɣons ˈkɔm paɾˈkɛs ˈklal miɲˈdʒa | ˈnoz miɲˈdʒaβe ˈkɔm ˈaɾɒ | ˈno ˈβuʎ ˈdi ke ˈno miɲˈdʒesis ˈpɾɔw lo sufiˈsjen poˈɾɔ ˈjɔ noɾmalˈmeŋ ˈkwan ˈeɾɒ ˈdʒoβe | la ˈmaɾem poˈzaβe wn ˈɔw | pa lez ˈðew ˈɔɾes | ˈjɔ ʎaˈβɔns ˈfeja ˈklaˈklak | ˈuŋ foɾaˈðɛt | i seˈɣons ˈkɔm | mel ˈfeje wnɒ ˈmikɒ ˈmɛz ɣɾoˈsɛt | ˈbejɒ wnɒ ˈmikɒ ðe ˈklaɾɒ | i ʎaˈβɔnzi poˈzaβez ˈunɒ ˈmikɒ ðe ˈsal | j am ˈum βastoˈnɛd ˈnɛt j ajˈʃɔl remeˈnaβes | al maˈtejʒ ˈɔw | j aˈʎi suˈkaβez ˈðoz u ˈtɾɛz βusiˈnɛdz ðe ˈpa | i ˈfejez ˈun ˈtɾaɣo ðe ˈβi | ˈfejez lez ˈðɛw ˈɔɾes]

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

POBOLEDA[839]

La vinya

Abans, antiguament, això et parlo d'antiguament... Parquè el cep no s'empeltaven, abans de la fil·loxera no s'empeltaven. Se plantave... i d'allò en deien camallols. Sí, parquè es plantave, el sarment... Ara aquí no t'ho podrè fer veure, veus? Això ere els sarments i hi ha brocada i camallol. Brocada és el que dixem parquè l'altre any treballi i el camallol només se deixe com a càstig als vins de molta força. I allavons s'agafave, parquè és un tros així de vinya velles, bueno, jo ho hai fet, sí, però per capritxo. I s'agafave allò, parquè no fos lo sarment sol, i hi havie un tros de sarment i es plantave a la terra. I allò raelave i feie els raïms. Va vindre la fil·loxera i va matar tot això. I llavons, de llavons van haver de plantar ceps americans i empeltâ'ls. I allavons, jo de sentî-ho explicar als meus pares això, que no calie empeltâ'ls, però és més ràpid empeltant-los que sense empeltâ'ls, parquè llavons ja hai dit: "Ai camallol!, quan siràs vinya". Vulguent dir, abans no siràs gran... En canvi plantant cep americà, als dos anys tens vinya, tens vinya si ho cuides bé, si no ho cuides bé, no.

Falçons i podadores

Això, això és per a... antiguament se vermave amb això. Un falçó, falçó. Això per a tallar el punxó del raïm. Parquè, això dels estisores... fa molts anys, parquè jo encara havia de nèixer, però antiguament no existie. Això, això ere per a... un falçó. Jo n'hai vist i el meu avi encara hi vermave. Un falçó. Si sabies fer 'nar, s'anave molt ràpid també. Però en pic van surtir els estisores és més pràctic. I això costave més, s'agafave el raïm i zag-zag. Com un podall que deien, però petit. I això, també n'hai tingut i això però... això també abans d'haver estisores per podar, això eren pudadores. Això ere el tall i aixòs l'escarpell, que també has vist que hi ha estisores que també ho tenen això. Això és per treure, quan amb un cep, los rebrots que surten a la soca, allò amb unes estisores coste i amb això, clac, amb un cop d'això es treie. Que els estisores... ara les modernes ja no, parquè ara ho traiem amb verd i ja està, però els estisores de podar, del meu record, també portaven això. Que això ere l'escarpell. Això ere per treure els rebrots que hi havie a la soca. Això és una podadora.

Cistelles i piadors

Abans, ja se feie amb cistelles. Uns cistells que eren rodons. I més u menos, més u menos a cada cistella d'aquelles hi cabien deu quilos de raïms. I per això ja deien dotze cistelles, una càrriga. Parquè una càrriga d'animal ere, aproximadament, cent-vint, cent-trenta quilos net. Aquí hi havie el pes de les portadores i el restaves, però al pesâ'l ja hi havie... havie de ser de cent-vint a cent-trenta. I deu cistells d'aquells, doncs, te feien això. I llavons amb una portadora, si només haguessis abocat los raïms aquí, no hi cabien tants raïms, eh! Però llavons hi havie un bastó, jo encara el tinc per baix, un bastó així, amb una caboça baix, i allò en diem piador. Amb allò ho piaves, parquè sense piâ-ho, no hi cabien dotze cistells, només n'hi cabien quatre u així... Però piant-ho llavons quedave... quedave atapit.

[839] Joan Doix, 23/8/2011

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

[poβo'leðɒ]

[a'βanz antiɣwa'men | aj'ʃɔt 'parlo ðantiɣwa'men | par'kɛl 'sɛb 'no sampel'taven a'βanz ðe la filok'serɒ 'no sampel'taven | se plan'tave | i ða'ʎɔn 'dejen | kama'ʎɔls | 'si par'kɛs plan'taβe | el sar'men | 'ara 'ki 'no tu po'ðre 'fe 'vɛwre 'vɛws | aj'ʃɔ 'erel sar'mens | i 'ja βro'kaðɒ j kama'ʎɔl | bro'kaðɒ 'ez el ke ði'ʃɛm par'kɛ 'l'al'traɲ tre'βaʎi | il kama'ʎɔl no'mɛse 'ðejʃe 'kɔm a 'kastik alz 'vinz ðe 'molta 'fɔrsɒ | i ʎa'vɔnsaɣa'faβe par'kɛz 'un 'trɔz aj'ʃi | de 'viɲɒ 'veʎes | 'bwɛno 'jɔ 'waj 'fet 'si 'prɔ per ka'pritʃo | i saɣa'fave 'ʎɔ | par'kɛ 'no 'foz lo sar'men 'sɔl | i ja'vie wn 'trɔz ðe sar'men is plan'taβe a la 'terɒ | i 'ʎɔ ree'laβe i 'fejels ra'ims | 'va 'vindre la filok'serɒ | i 'va ma'ta 'tot aj'ʃɔ | i ʎa'vɔnz ðe ʎa'vɔnz 'van a'vɛ ðe plan'ta 'sɛbz amer'i'kanz j ampel'tals | j aʎa'vɔns | 'jɔ ðe sen'tiw aspli'kalz 'mews 'parez aj'ʃɔ | ke 'no ka'liempel'tals | po'rɔ 'ez 'mɛz 'rapit ampel'tanlos ke 'sensempel'tals | par'kɛ ʎa'vɔnz 'jaj 'ðit 'aj kama'ʎɔl 'kwan si'raz 'viɲa | vul'ɣen 'di | a'βanz 'no si'raz 'ɣran | aŋ 'kambi plan'tan 'sep amer'i'ka | alz 'ðoz 'aɲdʒja 'tenz 'viɲɒ | 'tenz 'viɲɒ | siw 'kujðez 'βe | si 'now 'kujðez 'βe 'no]

[aj'ʃɔ aj'ʃɔs per a | antiɣwa'men se ver'mavemb aj'ʃɔ | 'uŋ fal'so | fal'so | aj'ʃɔ per a ta'ʎal puɲ'tʃo ðel ra'im | par'kɛ | aj'ʃɔ ðelz asti'zores | 'fa 'molz 'aɲtʃ par'kɛ 'jɔ ŋ'karɒ 'vie ðe 'nɛjʃe 'prɔ ntiɣwa'men 'nogzis'tie | aj'ʃɔ aj'ʃɔ 'ere per a | 'uŋ fal'so | 'jɔ 'naj 'vist il 'mew 'avi ŋ'karɒ j ver'mave | 'uŋ fal'so | si sa'βies 'fe 'naz a'naβe 'mol 'rapit tam'be | po'rɔm 'pig 'van sur'tilz asti'zores | 'ez 'mɛs 'praktik | j aj'ʃɔ kos'tave 'mɛs | saɣa'faβel ra'im i 'zag 'zak | 'kɔm 'um po'ðaʎ ke 'ðejem 'prɔ pe'tit | j aj'ʃɔ | tam'be 'naj tiŋ'gut j aj'ʃɔ 'prɔ | aj'ʃɔ tam'be a'βanz ða'vɛ asti'zores per po'ða | aj'ʃɔ 'erem puða'ðores | aj'ʃɔ 'erel 'taʎ | j aj'ʃɔz laskar'peʎ ke tam'bez 'vis ke 'jasti'zores ke tam'bew 'tenen aj'ʃɔ | aj'ʃɔs per 'trɛwre | 'kwan am 'un 'sɛb loz re'βrots ke 'surten a la 'sɔkɒ | a'ʎɔmb 'unez asti'zores 'kɔste j amb aj'ʃɔ 'klak am 'uŋ 'kɔb ðaj'ʃɔz 'treje | ke alz asti'zorez 'ara lez mo'ðernez 'ja 'no | par'kɛ 'araw tra'jɛm aŋ 'vert 'jas'ta | po'rɔlz asti'zorez ðe po'ða | del 'mew re'kɔr | tam'be por'taβen aj'ʃɔ | kej'ʃɔ 'ere laskar'peʎ | aj'ʃɔ 'ere per a 'trɛwrels re'βrots ke ja'βie la 'sɔkɒ | aj'ʃɔz 'una poða'ðorɒ]

[a'βans | 'ja se 'feje am sis'teʎes | 'unsis'teʎtʃ 'keren ro'ðons | i 'mɛz u 'mɛnos | 'mɛz u 'mɛnoz a 'kaða sis'teʎa ða'keʎes | i ka'βien 'dɛw 'kiloz ðe ra'ims | i per aj'ʃɔ 'ja 'ðejen 'dodze sis'teʎez 'unɒ 'kariɣɒ | par'kɛ 'unɒ 'kariɣɒ ðani'mal | 'ere aprɔksimaða'men 'seŋ'vin 'sen'trɛntɒ 'kiloz 'nɛt | a'ki 'βiel 'pɛz ðe les porta'ðorez il res'taβes | 'prɔl pe'zal ja'βie | a'βie ðe 'se ðe 'seŋ'vin a 'sen'trɛntɒ | i 'ðɛw sis'teʎdʒ ða'keʎtʃ | 'dɔns te 'fejen aj'ʃɔ | i ʎa'βɔnz am 'unɒ porta'ðorɒ | si no'mɛz a'ɣesiz aβo'kal loz ra'imz a'ki | 'noj ka'βien 'tan ra'imz 'ɛ | po'rɔ ʎa'βɔnz ja'βie 'um bas'to 'jɔ ŋ'karal 'tiŋ per 'βajʃ | 'um bas'to j'ʃi | am 'unɒ ka'βɔsɒ 'βajʃ | j a'ʎɔn di'ɛm pia'ðo | amb a'ʎɔ u pi'aβes | par'kɛ 'sense pi'aw 'noj ka'βien 'dodze sis'teʎdʒ no'mɛz ni ka'βieŋ 'kwatre waj'ʃi | 'prɔ pi'antu ʎa'βɔns ke'ðaβe | ke'ðaβe ata'pit]

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

PORRERA[840]

Lo tresor dels flares d'Escaladei

I allavons representava... que tot a base mules i matxos, doncs, lo transport. Lo vi, hi havia la cartoixa que era lo e*j*e dels set pobles del Priorat, i lo vi lo transportaven, havien de passar lo Lloar, Gratallops i Torroja, havien de passar tots par Porrera. Par Porrera. Aquí, doncs, representava que era com si fos lo mercat de Reus. Hi havia la casa aqueta, que té el celler el Llach, allò hi va haver dos socis. Un encara era descendent d'aquí el poble i l'altre vai tindre... quan vai presidir l'ajuntament de conèixer... un... un descendent de l'altre. Un era el Santet i l'altre era el Roquet. I aquestos socis, representava que baix tenien lo magatzem, tenien dos... que fa... dues auficines i dalt los pisos d'amb ells. Que és la casa mès moderna que hi deu haver dins a la plaça, 'nem a dir de totes les que hi ha. Eh? Doncs hi portàvem el vi allí i allí puijaven agències de transport de Reus, devien tractar amb els dos empresaris aquets que es dedicaven al negoci del vi, i preneien les bótes amb els seus cavalls i amb mules i matxos i a la nit. I transportaven...

Hi havia una venta, dalt al coll, que era el mas del Bitxo, al coll de la Taixeta que [...] al fer la reforma, se va destruir tot allò, eh? I allí havia un canvi, doncs, parquè havien d'anar a buscar... par a puijar fins dalt havien de posar... si 'naven dugues mules n'hi havien de posar tres par a puijar, fins dalt. I l'altre, que era a baix, que també està desviat, quan-t ets a l'illet de les Irles, que tomba cap dins que era ca la Coixa. Que no sé si hi has passat mai par la carretera que ha quedat vella ara. Hi havia l'altre que també era un hostal, que llavons, doncs, demane't plats de fesols i... i aiguardent i dos carreters eh? I era l'altre de canvi, doncs, quan uns puijaven i els altres baixaven...

I allevons, se veu que los flares, pagaves igual que ara naltros ham de pagar al Priorat, que hi ha la DO aqueta que diuen, a l'associació. Los flares manipulaven aquets pobles del Priorat i havies de pagar un impost. I aquí hi ha una partida, a mà esquerra baixant del poble, un mas avall... i par comptes de pagar lo deu lis-hi feien pagar redeume. Era mès [...] si pagaves deu cèntims, aquells ne pagaven vint. Que m'entèns? I diuen... diuen los antepassats que van fotre foc a Escaladei, però no... això no s'ha sapigut ni si van ser els de Porrera [...] però van dir que els de Porrera havien dit: "Marxeu que es cremarà el convent." La gent se devia aixecar contra els flares. I els flares diu que van marxar i hi havia les draceres, unes que venien de Cornudella, par aquí dalt al mas del Licor, i ells diu que quan van ser aquí dalt al mas que ara és del Llach, però li diuen el mas del Figuerola, hi ha uns pedregars al davant, i diu que van llençar el tresor. I l'anècdota era, que això no deu ser vritat, que et plantes al davant de la porta del mas i mires cap allà, que ara tot és bosc que s'ha destruït tot lo Priorat... i allí, s'havia de trobar el tresor que no van puguer... parquè los apretaven, i part del tresor està amagat però no s'ha trobat mai.

[840] Joan Ventura, 20/6/2012

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

[po'reɾɛ]

[j aʎa'βɔnz repɾezen'taβɛ | ke 'tot a 'βaze ðe 'mulez i 'matʃoz 'ðɔns | lo tɾans'pɔr | lo 'βi | 'jaβia la kaɾ'tojʃɛ 'keɾɛ lo 'ɛχe ðel'sɛt 'pɔblez ðel pɾio'ɾat | i lo 'βi lo tɾanspoɾ'taβen | a'βien de pa'sa | lo ʎo'a | gɾata'ʎobz i to'ɾɔjʒɛ | a'βien de pa'sa 'tots paɾ po'reɾɛ | paɾ po'reɾɛ | a'ki 'ðɔnz repɾezen'taβɛ | 'keɾɛ | 'kom si 'fos | lo meɾ'kad de 'ɾɛws | 'jaβiɛ la 'kazɛ 'ketɛ | ke 'tel se'ʎeʎ 'ʎak | a'ʎɔ i 'βa 'βɛ 'ðo'sɔsis | 'un aŋ'ka'ɾeɾɛ ðesen'den da'kil 'pɔble | i 'laltɾe 'βaj 'tindɾe 'kwam 'βaj pɾeziˈði laʒunta'men de ko'nɛjʃe | 'un | 'un desen'den de 'laltɾe | 'un 'eɾal san'tɛt | i 'laltɾ'eɾal ro'kɛt | j a'kesto'sɔsis | repɾezen'taβɛ | ke 'βajʃ te'nien lo maɣad'zɛm | te'nien 'dos | ke 'fa | 'duez awfi'sinez i 'ðal los 'pizoz ðem'beʎtʃ | 'kez la 'kazɛ 'mɛz mo'ðɛɾnɛ ki 'ðɛw a'βɛ 'ðinz a la 'plasɛ 'nem a 'ði ðe 'totez les ke 'ja | 'ɛ | 'dɔnz i poɾ'taβem el 'βi 'ʎi j a'ʎi puj'ʒaβen a'ʒɛnsiez ðe tɾans'pɔr | de 'ɾɛws | de'βien tɾak'ta amb alz 'ðoz ampɾe'zaɾiz a'kets kez ðeði'kaβen al ne'ɣɔsi ðel 'βi | i pɾe'nejen lez 'βotez amb al'sews ka'βaʎdʒ i 'mulez i 'matʃoz j a la 'nit | i tɾanspoɾ'taβen ‖
ja'βianɛ 'βentɛ | 'dal al 'kɔʎ | 'keɾal 'maz ðel 'βitʃo | al 'kɔʎ de la taj'ʃɛtɛ ke | al 'fe la reˈfoɾmɛ | se 'βa ðestɾu'i 'tot a'ʎɔ | 'ɛ | j a'ʎi a'βiaŋ 'kambi 'ðɔns paɾ'kɛ | a'βien da'na βus'ka paɾ a puj'ʒa 'finz 'ðal a'βien de po'za si 'naβen 'duɣez 'mulez nja'βien de po'za 'tɾɛs | paɾ a puj'ʒa | 'finz 'ðal | i 'laltɾe | 'keɾɛ 'βajʃ ke tam'bes'ta ðezβi'at | 'kwan 'tedz a li'ʎɛd de lez 'iɾles ke 'tombɛ 'kab 'dins 'keɾɛ a 'kalɛ 'kojʃɛ | ke 'no se sjas pa'sad 'maj par la kareˈteɾɛ ka ke'ðad 'beʎɛ 'aɾɛ | ja'βiɛ 'laltɾe ke tam'beɾɛ wn os'tal | ke ʎa'βɔnz 'ðɔnz ðe'manet 'pladz ðe feˈzɔlz i | j ajɣwaɾ'ðen i 'ðos kareˈtez 'ɛ | 'jeɾɛ 'laltɾe ðe 'kambi 'ðɔns 'kwan 'uns puj'ʒaβen ilz 'altɾez βaj'ʃaβen ‖
j aʎe'βɔns | se 'βɛw ke loz 'flaɾes | pa'ɣaβez i'ɣwal 'kaɾɛ 'naltɾoz 'am de pa'ɣa | al pɾio'ɾat ke 'ja la ðe'ɔ a'ketɛ ke 'ðiwen | a lasosja'sjo | loz 'flaɾes | manipu'laβen a'kets 'pɔbblez ðel pɾio'ɾat i 'βiez ðe pa'ɣa | 'un im'pɔs | j a'ki 'anɛ paɾ'tiðɛ | a 'mas'kɛɾɛ βaj'ʃan del 'pɔblem 'um 'maz a'βaʎ | i paɾ 'komtez ðe pa'ɣa lo 'ðɛw | lizi 'fejem pa'ɣa reˈðɛwme | 'eɾɛ 'mɛs | si pa'ɣaβez 'ðɛw 'sɛntimz a'keʎdʒ ne pa'ɣaβem 'bin | ke man'tɛns | i 'ðiwen | 'ðiwen | loz antepa'sats | ke | 'baŋ 'fotɾe 'fɔk askala'ðɛj 'pɾɔ 'no | aj'ʃɔ 'no sa sapi'ɣut ni si 'βan 'selz ðɛ po'reɾɛ | 'pɾɔ 'βan 'di kelz ðɛ po'reɾalzi 'βien 'did maɾ'tʃɛw | kes kɾema'ɾal kom'ben | la 'dʒen se ðe'βiajʃe'ka | 'kontɾalz 'flaɾes | ilz 'flaɾes | 'diw ke 'βam maɾ'tʃa | i | ja'βia lez ðɾa'seɾez 'unes ke βe'nien de koɾnu'ðeʎɛ | paɾ a'ki 'ðal al 'maz ðel li'kor | i 'eʎdʒ 'ðiw ke 'kwam 'ban 'se | a'ki 'ðal al 'mas 'kaɾaz ðeʎ 'ʎak 'pɾɔ li 'ðiwen el 'maz ðel fiɣe'ɾɔlɛ | 'jans peðɾe'ɣaz al da'βan | i 'ðiw ke 'βaŋ ʎen'sal tɾe'zɔr | i la'nɛgdotɛ 'eɾɛ | kej'ʃɔ 'no 'ðɛw 'se 'βɾitat | ket 'plantez al da'βan de la 'pɔɾta ðal 'maz i 'miɾez 'kap a'ʎa 'kaɾɛ 'tot 'ez 'βɔske sa ðestɾu'it 'tol lo pɾio'ɾat | j a'ʎi | sa'βiɛ ðe tɾo'βal tɾe'zɔr ke 'no 'βam pu'ɣɛ | paɾ'kɛlz loz apɾe'taβen | i 'paɾ ðel tɾe'zɔr as'taβama'ɣat 'pɾɔ 'no sa tɾo'βad 'maj]

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

PRADELL DE LA TEIXETA[841]

Fer-se gran

Ara encara, tens l'edat que tinc i mira... jo aquets dits no hi tinc tacto. No hi tinc tacto. Però així i tot, oh! tinc una voluntat que fa por. Avui m'he pelat la trumfa. La fenya ha estat meva. M'hai estat un quart pelant la trumfa. Ara amb el pelador, ara amb el gavinet. Ara... l'hai pelat ben pelada però el que jo pateixo no ho sap ningú del món. M'ho fai tot, però creu-me que pateixo eh! Però tinc aqueta gran voluntat de fê-m'ho tot.

Doncs estic bé, sí que estic bé perquè mira, la salut sí, tinc una salut perfecta. Tot me va bé, puc menjar de tot i pràcticament no em medico per re... prenc dues pastilletes, una per la circulació i una per la pressió que sempre estic amunt amunt. Sí. I tinc una salut perfecta. Però això que no puc caminar i ara això, que a les mans no tinc tacto. Que para compte, encara no m'ha caigut re dels dits. Però hai de parar compte quan agafo una cosa. I per pelar aqueta trumfa avui... no sabia si riure u plorar, tu. Perquè hai patit eh! per a pelar una trumfa. Tinc peladors, però amb pelador no puc fer força tampoc i el gavinet tampoc el puc agafar bé i bueno... pateixo molt. Ho fai, ho fai. Poc a poc i patint, i patint, patint. Perquè si no patís dius mira, a poc a poc no em ve d'aquí, no tinc altra fenya. Tinc una dona cada setmana que ve, dos dies, i me treu la pols, passa baietes, fa tot això. Però jo enca(ra) em rento la roba i tot, no amb rentadora, així fregant, com antes. Continuo, ho fai tot. La meva filla només ve al dematí, obre la porta i fa el llit. L'únic que em fa és lo llit i los llençols i això m'ho rente ella. Però tot lo petit, tot m'ho rento jo. Ara ho déiem que jo ho poso a la rentadora i de seguida està. No, que ho vui fer jo. A lo millor tinc roba per estendre: "De'm que ja ho estendré jo". No, que ho vull fer jo. No vull que ho faci, o sigui que ho fai tot. No saps tu lo que jo arribo a patir per a fer això. Horrorós. Horrorós. Però mira, quan arribo a la nit dic: Déu meu! Ja em torno a posar al llit. No m'ha passat re. Ho hai fet tot, però Déu meu senyor! Ja estic contenta però estic cansada. Estic cansada ja. Ja estic cansada vaija, cansada. I sempre dic ara que estic bé, ara m'hauria de morir jo. Quan s'està bé però ja tinc prou anys fill meu, d'anys. Què hai de desitjar jo? Més anys i més coses? Ja tinc prou anys. Doncs ara que estic bé, ara m'hauria de morir així en sec, és lo que voldria. Perquè ara que encara em quedés mig així i donar fenya i tot... No. I quan me poso al llit, jo sóc molt catòlica, molt creienta, molt, molt. Això també em done, me done com a aliento. Arribo a la nit i parlo amb Déu i, no sé si m'escolte u no però jo, jo ho fai. I creu-me que quan arribo al llit... Déu meu senyor! un antre dia que camino i camino i encara no arribo. I quin camí tan llarg, Senyor! I mira, jo aquí, tota soleta. Però com que en tinc tanta fe dic bueno, mira, no hi estic sola. No hi estic mai sola.

[841] Marta Cabré, 29/8/2012

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

[prə'ðeʎ də la təj'ʃetɛ]

['arəŋ'karɛ | 'tenz lə'ðat kə 'tiŋ i 'mirɛ | 'jɔ 'kedz 'ðits | 'noj 'tiŋ 'taktu | 'no 'tiŋ 'taktu | 'prɔ j'ʃi i 'tot | 'ɔ | 'tiŋ 'unɛ βulun'tat kə 'fa 'po | ə'βuj 'me pə'lal lə 'truɱfɛ | lə 'feɲəs'tad 'meβɛ | məj əs'tat 'uŋ 'kwar | pə'lan lə 'truɱfɛ | 'arəmb əl pələ'ðo 'arəmb əl ɣəβi'nɛt | 'arɛ | ləj pə'lat | 'bem pələ'ðɛ | pə'rəl kə 'jɔ pə'tɛjʃu 'now 'sab niŋ'gu ðəl 'mon | mu 'faj 'tot | pə'rɔ 'krɛwmə kə pə'tɛjʃu 'ɛ | pə'rɔ 'tiŋ ə'ketɛ 'ɣramŋ vulun'tad də 'femu 'tot ‖
'dɔnz əs'tig 'be | 'si kəs'tig 'be pər'kɛ 'mirɛ | lə sə'lut 'si | 'tiŋ 'una sə'lut pər'fɛktɛ | 'tod mə 'βa 'βe 'pug məɲ'dʒa ðə 'tot i 'prəktikə'men | 'nom mə'ðiku pə'rɛ | 'prɛŋ 'duez pəsti'ʎɛtez 'unɛ pə lə sirkulə'sjo | 'junɛ pə lə prə'sjo kə 'semprəs'tik ə'mun ə'mun | 'si | i 'tiŋ 'una sə'lut pər'fɛktɛ | 'prɔ j'ʃɔ kə 'no 'puk kəmi'na 'jarəj'ʃɔ | kə ləz 'manz 'no 'tiŋ 'taktu | kə 'parɛ 'komteŋ'karɛ 'no mə kəj'ɣud 'rɛ ðəlz 'ðits | 'prɔj ðə pə'ra 'komte 'kwan ə'ɣafunɛ 'kɔzɛ | i pər ə pə'la'ketɛ 'truɱfə'βuj | 'no sə'βiɛ si 'riwrɛ w plu'ra 'tu | pər'kɛj pə'tit | 'ɛ pər ə pə'la wnɛ 'truɱfɛ | 'tiŋ pələ'ðos | pə'rɔm pələ'ðo 'no | 'no 'puk 'fe 'fɔrsa təm'pɔk | il ɣə'βinɛt təm'pɔkəl 'puk əɣə'fa 'βe | i 'βwɛnu | pə'tɛjʃu 'mol | u 'faj | u 'faj ‖
'pɔk ə 'pɔk i pə'tin | i pə'tin | pə'tin | pər'kɛ si 'no pə'tiz 'ðiwz 'mirɛ | ə 'pɔk ə 'pɔk 'nom 'be ðə'ki | 'no 'tiŋ 'altrə 'feɲɛ | 'tiŋ 'unɛ 'ðɔnɛ 'kaðɛ səm'manɛ kə 'βe | 'doz 'ðies | i mə 'trɛw lə 'pols | 'pasɛ βə'jɛtes | 'fa 'tot əj'ʃɔ | pə'rɔ 'jɔŋ'kam 'rentu lə 'rɔβaj 'tod 'nom rəntə'ðorɛ | əj'ʃi frə'ɣan | 'kɔm 'antes | kunti'nuu | u 'faj 'tot | lə 'meβɛ 'fiʎɛ | nu'mez 'βel dəmə'ti 'ɔβre lə 'pɔrtɛ | i 'faʎ 'ʎit | 'lunik 'kəmŋ 'fa 'ez lu 'ʎit | i luz ʎən'sɔlz j əj'ʃɔ mu 'rente 'eʎɛ | 'prɔ 'tol lu pə'tit | 'tod mu 'rentu 'jɔ | 'aru 'ðejem kə 'jɔw 'pɔzwə lə rəntə'ðorɛ j ðəsə'ɣiðəs'ta | 'no kəw 'βuj 'fe 'jɔ | ə lu mi'ʎo 'tiŋ 'rɔβɛ 'pər əs'tɛndre 'ðem kə twəstən'dre 'no kəw 'βuʎ 'fe 'jɔ | 'no 'βuʎ ku 'fasi | u 'siɣi ku 'faj 'tot | 'no 'saps 'tu lu kə 'jɔ 'riβu pə'ti pər ə 'fej'ʃɔ | uru'ros | uru'ros | pə'rɔ 'mirɛ 'kwan ə'riβu lə 'nid 'dig 'dew 'mew | 'jam 'tornwa pu'zaʎ 'ʎit | 'no mə pə'sad 'rɛ | wəj 'fet 'tot pə'rɔ | 'dew 'mew sə'ɲo | 'jas'tik kun'tentɛ 'prɔs'tik kən'saðɛ | əs'tik kən'saðɛ 'ja | 'jas'tik kən'saðɛ 'βajʒɛ | kən'saðɛ | i 'sempre 'ðik 'arɛ kəs'tig 'be | 'arɛ məw'rie ðə mu'ri 'jɔ | 'kwan səs'ta 'βe 'prɔ 'jan 'tiŋ 'prɔw 'aɲtʃ 'fiʎ 'mew | 'daɲtʃ | kəj ðə ðəzid'ʒa 'jɔ 'mez 'aɲdʒ i 'mes 'kɔzes | 'ja 'tiŋ 'prɔw 'aɲtʃ | 'dɔnz 'arɛ kəs'tig 'be | 'arə məw'rie ðə mu'ri'ʃin 'sɛk 'ez lu kə βul'drie | pər'kɛ 'arɛ kəŋ'karəm kə'ðez 'midʒ əj'ʃi i ðu'na 'feɲɛ j 'tot | 'no | i 'kwam mə 'pɔzuʎ 'ʎit 'jɔ 'sog 'mol kə'tɔlikɛ | 'mol krə'jentɛ | 'mol 'mol | əj'ʃɔ təm'bem 'done | mə 'ðone 'kɔm a'ljentu | ə'riβu lə 'nit i 'parlum 'dew i | 'no 'se si məs'koltəw 'no pə'rɔ 'jɔ 'jɔw 'faj | i 'krɛwmɛ kə 'kwan ə'riβuʎ 'ʎid 'dew 'mew sə'ɲo wn 'antre 'ðiə kə kə'minu j kə'minu j əŋ'karə 'no 'riβu | i 'kiŋ kə'mi 'taɲ 'ʎark sə'ɲo | i 'mirɛ | 'jɔ 'ki | 'totə su'lɛtɛ | 'prɔ 'kɔm kən 'tiŋ 'tantə 'fɛ 'ðig 'bwɛnu 'mirɛ 'no jəs'tik 'sɔlɛ | 'no jəs'tig 'maj 'sɔlɛ]

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

SIURANA[842]

Anècdota de l'Àfrica

Un amic d'enquest capellà, ere escritor, no ho sé... m'explicave, cap allà, cap allà, cap al moro a l'Àfrica ha estat, com a missioners. M'explicave que estava amb un poblado, que quan van arribar allà, la gent, diu que aquella gent, l'aigua diu que la plegaven bruta [...] i que no saben... els-i han de donar lliçons, que no ho saben. I el terreno es veu que si se'ls hi ensinyave, doncs, beurien, parquè el terreno és molt bo. Però es veu que aquella gent no, no, no... Els-i van fer puijar l'aigua, que anaven a quatre quilòmetros lluny, a buscâ-la. Ells els-i van puijar l'aigua així un saltant, que es veu que d'aigua la tenen però la plegaven bruta amb terra i tot. I la déiem fer com una font. I diu que estaven [...] contents. Diu que són bona gent però els falte, que els-i deu faltar molta cultura, es veu que els ensenyen.

I aquí, l'ham tingut també tres dies. Que li feie el sopar. Són com a missioners. Com si 'nessin a civilisar. Molt bona persona, vull dir, el vam tindre aquí... Pensa que a mi no em di... hasta escombrar em feie si d'això. Ho volie fer tot. Ja m'ho va dir el mussèn, diu, deixe'l que estan acostumats diu, hasta a la palla s'ha quedat, diu, par allà amb els negres. Són gent, doncs, llesta, deuen ser com a missioners que se'n van a civilisar aqueta gent que no d'això. Parquè allà, es veu que les famílies són molt [...] i als que neixen, si són dos bessons no passe re. Si són dues nenes bessones, tampoc. Però si és una nena i un nen, aixíns un de cada manera, diu que els-i tallen lo cap! Parquè diu que porte els mals esperits! Ho hai sentit jo, sí que ho hai sentit dir això del mal d'esperit. Això de mal espirit, ja ho sentia dir als pares de petitet. Ai, lo mal esperit! Deu ser una d'això de... mal esperit. I sí que els pares, ai mal esperit! sentia que deien. Lo mal esperit.

I ara... parquè aquet capellà, doncs a mi, li deie, encabat li va dir, diu l'Ivo vol que li expliquis, coses de l'Àfrica. És clar, és un altre món allò.

I això, es veu que els-i tallen... això ja m'ho va explicar l'Andreu. L'Andreu també se'n va anar cap allà. Ell se'm va anar, sats aqueixos que demanen voluntaris, se'm van... no sé cap on van, se'm van... com si 'nessin a civilisâ-ho, doncs, amb puestos aixíns deuen 'nar atrassats [...] I l'Andreu hi va anar. L'Andreu no n'ha parlat mès, no devie tindre ganes de tornâ-hi. Que a la nit 'vie de sortir al lavabo. I diu que allà no els deixen sortir sense un guia d'allí, no els deixen sortir. Parquè ves, aquest capellà també ho va dir que si surts sol al millor et maten i et pelen. Sí. I l'Andreu 'vien d'anar al lavabo, diu que va sentir uns giscles [...] i va anar cap dins de seguida. Cap dins a la xabola. I diu que li va dir que no tingués por que eren los gol·lipes![843] Això... això que són... ximpanzés. Es veu que anaven de parranda i feien aquells giscles. L'Andreu quan va sentir allò va dir ui... I encabat 'nava amb un, que diu que anaven amb un cavall, a córrer. I diu, quan veigis un vol de musquits, acotxe't! Tire't a terra! I diu que un vol de musquits però enorme eh? Parquè diu que si no t'ajaus a terra, diu que se't posarien al damunt i et matarien. Sí.

[842] Ivo Roig, 10/6/2011
[843] Segurament l'informant es refereix als *goril·les*.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

[siw'ɾanɛ]

['un a'mig daŋ'kes kape'ʎa | 'eɾe askɾi'to 'now 'se | maspli'kaβe 'kap a'ʎa | 'kap a'ʎa | 'kap al 'mɔɾo 'lafɾikas'tat | 'kɔm a misjo'nes | maspli'kaβe | kes'taβem 'um pob'laðo | ke 'kwam 'ban ari'βa'ʎa la 'dʒen 'diw ke'keʎɛ 'dʒen | 'lajɣwɛ 'ðiw ke la ple'ɣaβem 'bɾutɛ | i ke 'no 'saβen | alzi 'an de ðo'na ʎi'sons ke 'now 'saβen | il te'ɾɛnoz 'βɛw ke si selzjansi'ɲaβe 'ðɔns | bew'ɾiem paɾ'kɛl te'ɾɛnoz 'mol 'βɔ 'pɾɔz 'βɛw ka'keʎɛ 'dʒen 'no 'no 'no | alzi 'βaŋ 'fe puj'ʒa 'lajɣwɛ ka'naβen a 'kwatɾe ki'lɔmetɾos | 'ʎuɲ a βus'kalɛ | 'eʎdʒ alzi 'βan | puj'ʒa 'lajɣwaj'ʃin sal'taŋ kez 'βɛw ke 'ðajɣwɛ la 'tenem po'ɾɔ | la ple'ɣaβem 'bɾutɛm 'tɛraj 'tot | i la 'ðejeŋ 'fe 'kɔm 'una 'fɔn | i 'ðiw kes'taβeŋ kon'tens | 'diw ke 'som 'bɔnɛ 'dʒen | po'ɾɔls 'falte kelzi 'ðɛw fal'ta 'moltɛ kul'tuɾaz 'βɛw kelz an'seɲen ‖
ja'ki | lam tiŋ'gut tam'be 'tɾɛz 'ðies | ke li 'fejel so'pa | 'soŋ 'kɔm a misjo'nes | 'kɔm si 'nesin a siβili'za | 'mol 'βɔnɛ peɾ'sonɛ 'βuʎ 'dil 'βam 'tindɾe'ki | 'pɛnsɛ ke mi 'nom di | 'asteskom'bɾaŋ 'feje si ði'ʃɔ | u βo'lie 'fe 'tot | 'ja mu 'βa 'ðil mu'sen | 'diw | dej'ʃel kes'tan akostu'madz 'ðiw 'astɛ | a la 'paʎɛ sa ke'ðad 'diw | paɾ a'ʎamb alz 'nɛɣɾes | 'soɲ 'dʒen 'dɔns | 'ʎestɛ | 'ðɛwen 'se | 'kɔm a misjo'nes ke sem 'ban a siβili'za'ketɛ 'dʒeŋ ke 'no ðej'ʃɔ | paɾ'kɛ'ʎa | az 'βɛw ke les fa'milje'som 'mol | jals ke 'nɛjʃen | si 'son 'doz βe'sons | 'no 'pase 'rɛ | si 'son 'duez 'nɛnez βe'sones | tam'pɔk | 'pɾɔ si'ez 'una 'nɛnɛ | 'jun 'nɛn | aj'ʃinz 'un de | 'kaðɛ ma'neɾɛ | 'diw kelzi 'taʎen lo 'kap | paɾ'kɛ 'ðiw ke | 'pɔɾtelz 'malz aspe'ɾits | wasen'tit 'jɔ 'si ke waj sen'tid 'di aj'ʃɔ ðel 'mal despe'ɾit | aj'ʃɔ ðe 'mal aspi'ɾit | 'jaw sen'tiɛ 'ðilz 'paɾez ðe peti'tɛt | 'aj lo 'mal aspe'ɾit | 'dɛw 'se wnɛ ðej'ʃɔ ðe | 'mal aspe'ɾit i 'si kelz 'paɾez 'aj 'mal aspe'ɾit sen'tiɛ ke 'ðejen | lo 'mal aspe'ɾit ‖
'jaɾɛ | paɾ'kɛ'ket kape'ʎa 'ðɔnz a mi | li 'ðeje | aŋ'kaβal li 'βa 'ði 'ðiw 'liβu 'βɔl ka li as'plikis | 'kɔzez ðe 'lafɾikɛ | 'as'klaz 'un 'altɾe 'mon a'ʎɔ ‖
i'ʃɔ | az 'βɛw kelzi 'taʎen | aj'ʃɔ 'ja mu 'βaspli'ka lan'dɾew | lan'dɾew tam'be sem 'ba 'na 'kap a'ʎa | 'eʎ sam 'ba 'na 'sadz a'kejʃos | ke ða'manem bolun'taɾis | sam 'ban | 'no 'se 'kap 'am 'ban | sam 'ban | 'kɔm si 'nesin a siβili'zaw | 'donz am 'pwestoz aj'ʃinz 'ðɛwen 'na atɾa'sats | i lan'dɾew i 'βa 'na | lan'dɾew 'no 'na paɾ'lad 'mɛs 'no ðe'βie 'tindɾe 'ɣanez ðe toɾ'naj | ka la 'nid 'bie ðe soɾ'ti al la'βaβo | i 'ðiw ke'ʎa 'nolz 'ðejʃen soɾti | 'sense 'uŋ 'gia ðe'ʎi | 'nolz 'ðejʃen soɾti | paɾ'kɛ 'βɛz a'kes kape'ʎa tam'bew 'βa 'ði ke si 'suɾ'sɔl al mi'ʎot 'maten it 'pɛlen | 'si | i lan'dɾew 'βien da'nal la'βaβo | 'diw ke 'βa sen'ti | 'unz 'dʒiskles | i 'βa 'na 'kab 'dinz ðe se'ɣiðɛ | 'kab 'dinz a la tʃa'βɔlɛ | i 'ðiw ke li 'βa 'ði ke 'no tiŋ'ges 'po 'keɾen | loz ɣo'lipes | aj'ʃɔ | aj'ʃɔ ke 'son | tʃimpan'ses | az 'βɛw ka'naβen de pa'randɛ | i 'fejen a'kedz 'dʒiskles | lan'dɾew 'kwam 'ba sen'ti 'ʎɔ 'βa 'ði 'uj | iŋka'βad 'naβem 'un | ke 'ðiw ke 'naβen amb 'uŋ ka'βaʎ | a 'kore | i 'ðiw 'kwam 'beʝʒis | 'um 'bɔl de mus'kits | a'kotʃet | 'tiɾet a 'tɛɾɛ | i 'ðiw 'kum 'bɔl de mus'kits 'pɾɔ a'noɾme 'ɛ | paɾ'kɛ 'ðiw ke si 'no ta'ʒawz a 'tɛɾɛ | 'diw ke sat poza'ɾien al da'mun id mata'ɾien | 'si]

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

LA TORRE DE FONTAUBELLA[844]

Lo pa

Doncs això de pastar, pués jo ho veia i ella m'ho ensenyava, mira, veus? Posava, par exemple aixòs a la pastera, no? I aquí hi posava el munt de farina. I aquí tenia lo d'allò del llevat. Hi posava l'aigua calentona, 'nava desfent lo llevat i 'nava agafant una mica de farina d'aquí, 'nava desfent la pasta, que es diu *amassar*. Después la posàvem amb una panera, que també hi havia paneres de rentar i paneres d'anar al forn. I an llançols vells, blancs, molt net [...] ben tapat i después la portàvem al forn. I al forn ens avisaven, tal hora vindreu a apanar. I tallaven de la grossa de la... de la pasta, bucins, així més d'allò, a apanar. 'Gafaven los trossos, bueno ara ja ho feien... feien així, veu? i així, posaven lo d'allò aquí i així. Cada d'allò tenia el seu puesto. Llavons ho tapaven i et deien, doncs, quan veia lo forner que la calentor estava bé, vindreu a posar. Agafàvem los pans, los posaves a la... a la posteta, que era, bueno, per a d'allò, i aquell home, lo forner, pués, o tu mateixa els tallaves. I cada casa també es feia un senyal al pa, que això és lo senyal... un deia, jo faré dos pessics. Par conèixer... Jo em faré un, jo faré... par conèixer el que era el seu. I después aquell senyor agafava de la posteta, veu lo que li estava dient dels d'allò aquets, los posava de la posteta que tenies tu, de fusta així, i si n'hi posaves quatre, ell los agafava de la taula i els posava al forn.

Cassola de tros

Ai! Pués és molt bona la cassola de tros.

Ai! Pués mira, la féiem molt amb bacallà. Pués una mica de sufrigit, de ceba, all, pevrot i de tot lo que hi havia al tros, patata, una carxofa o quatre baijoques i arròs. I està fet lo dinar. Cassola de tros.

La bugada

Oooi! Sant Antoni! Pués mira la roba bruta la posaven a la panera, la gent. Después prenien la roba bruta, no? Amb la galleta... una ferrada, no li déiem galleta, però ferrada. Allí portaven lo sabó, la le*j*ia i la pala. La le*j*ia era comprada, sí. Lo sabó el féiem... la gent ho feia molt a casa, sí. I después al tros mira, ai! a... rentar, primer la roba blanca al cap d'un rato de tindre-la en sabó la posaven en la le*j*ia. I quan ja tenien la roba blanca a la le*j*ia, rentaven... ho hai dit al revés! Rentaven la de color. Primer preparaven la blanca, encabat de tindre-la en sabó començaven a rentâ-la i la posaven en la le*j*ia. I mentres allò estava a la le*j*ia, rentaven la de color. I después mira, tota ben espremuda, a la panera i cap a casa.

[844] Maria Rofes, 12/11/2014

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

[la 'tora ðe fɔntaw'βeʎa]

['dɔnz aj'ʃɔ ðe pas'ta | 'pwez 'jɔw 'veja 'jeʎa mwanse'ɲaβa 'miɾa 'βɛws | po'zaβa paɾ'semplaj'ʃɔz la pas'teɾa 'no | j a'ki po'zaβal 'mun de la fa'ɾina | j a'ki te'nia lo ðe'ʎɔ ðeʎ ʎe'vat | i po'zaβa 'lajɣwa kalen'tona | 'naβa ðes'fen lo ʎe'vat | i 'naβa ɣa'fam 'una 'mika ðe fa'ɾina ðe'ki 'na ðes'fen la pas'ta | kez 'ðiw ama'sa | des'pwez la po'zaβem amb 'una pa'neɾa | ke tam'be ja'βia pa'neɾez ða ran'ta j pa'neɾez ðe'nal 'foɾn | i an ʎan'sɔlz 'βeʎdʒ 'βlaɲs | 'mol 'nɛt i | amb 'una 'βen ta'pat | i ðes'pwez la poɾ'taβem al 'foɾn | j al 'foɾn anz aβi'zaβen | 'tal 'ɔɾa βin'dɾɛw apa'na | i ta'ʎaβen de la 'ɣɾɔsa ðe la | ðe la 'pasta | βu'sins | aj'ʃi 'mez ða'ʎɔ | apa'na | ga'faβen loz 'tɾɔsoz 'βweno 'aɾa 'jaw 'fejen | 'fejen aj'ʃi | 'bɛw | j aj'ʃi | po'zaβen lo ðe'ʎɔ'ki j aj'ʃi | 'kaða ða'ʎɔ te'nial 'sew 'pwesto | ʎa'βɔnz u ta'paβen | id 'dejen | 'dɔns 'kwam 'beja lo foɾ'ne ka la kalen'tos'tava 'βe | bin'dɾɛw a po'za | aɣa'faβem loz 'pans | los po'zaβez a la | a la pos'tɛta 'keɾa 'βweno peɾ a ðe'ʎɔ | j a'keʎ 'ɔme lo foɾ'ne | 'pwes | o 'tu ma'tejʃals ta'ʎaβez i 'kaða 'kaza tam'bes 'feja wn se'ɲal | al 'pa kaj'ʃɔz lo se'ɲal 'un 'deja | 'jɔ fa'ɾe 'ðos pe'siks | paɾ ko'nɛjʃe | 'jɔɱ fa'ɾe 'un | 'jɔ fa'ɾe | paɾ ko'nɛjʃel 'keɾal 'sew | i ðes'pwez a'keʎ se'ɲo | aɣa'faβa ðe la pos'tɛta | 'βɛw lo ke ljes'taβa di'en | dalz ðe'ʎɔ'kets | loz po'zaβa ðe la pos'tɛta ke te'nies 'tu | de 'fusta aj'ʃi | i si ni po'zaβes 'kwatɾe | 'eʎ loz aɣa'faβa ðe la 'tawla ilz po'zaβal 'foɾn]

['aj 'pwez 'ez 'mol 'βɔna la ka'sɔla ðe 'tɾɔs ‖
'aj 'pwez 'miɾa la 'fejem 'mol am baka'ʎa | 'pwez 'una 'mika ðe sufɾej'ʒit | de 'sɛβa | 'aʎ | pe'vɾɔt | i ðe 'tol lo ke ja'βial 'tɾɔs | pa'tata | 'una kaɾ'tʃɔfa o 'kwatɾe βaj'ʒɔkez j a'ɾɔs | is'ta 'fel lo ði'na | ka'sɔla ðe 'tɾɔs]

['ɔɔj | 'santan'tɔni | 'pwez 'miɾa la 'ɾɔβa 'βɾuta la po'zaβen a la pa'neɾa | la 'dʒen | des'pwes pɾe'nien la 'ɾɔβa | 'βɾuta 'no | am la ɣa'ʎɛta | 'una fe'raða | 'no li 'ðejem ga'ʎɛta 'pɾɔ fe'raða | a'ʎi poɾ'taβen lo sa'βo | la le'χia j la 'pala | la le'χia 'eɾa kom'pɾaða | 'si | lo sa'βol 'fejem la 'dʒen u 'feja 'mol a 'kaza | 'si | i ðes'pwez al 'tɾɔz 'miɾa 'aj a ran'ta pɾi'me | la 'ɾɔβa 'βlaŋkal 'kab 'dun 'rato ðe 'tindɾelan sa'βo la po'zaβen an la le'χia | i 'kwan 'ja te'nien la 'ɾɔβa 'βlaŋka a la le'χia | ren'taβen | waj 'ðit al re'βes | ren'taβen la ðe ko'lo | pɾi'me pɾepa'ɾaβen la 'βlaŋka | aŋka'βad de 'tindɾelan sa'βo komen'saβen a ren'talaj la po'zaβen an la le'χia | i 'mentɾez a'ʎɔs'taβa la le'χia ren'taβen la ðe ko'lo | i ðes'pwez 'miɾa 'tota 'βen aspɾe'muða la pa'neɾaj 'kap a 'kaza]

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

TORROJA

La Guerra Civil[845]

Ara t'explicaré una anècdota de Poboleda que és molt... és molt digne de poguê-la explicar. Par això te l'explico. Quan van agafar, a l'entrar els nacionals, d'aquí a Torroja van prendre vint-i-set persones d'aquí Torroja emmanillades, bueno... emmanillades, sí, sí, emmanillades, entre hòmens i dones. Els van anar a buscar als trossos i a les cinc de la tarda u les sis los van prendre cap a Poboleda. Això ere al... últims de maig, primers d'abril.[846] Em semble que érem últims de maig, que el dia ja s'allargue i tot això. Van fer un simulacre d'afusellament aquí a la plaça l'iglésia, que els van fotre tots de cara a la paret. Fixa't tu, trenta i pico de persones d'aquí Torroja, hòmens i dones, i quatre caciques d'aquí el poble que eren uns morts de gana. Però només ho van fer veure, no els van afusellar. Bueno, els van prendre tots emmanillats. Pal dret! I a Poboleda has de passar par tota l'horta, quan arribes baix al riu, has de passar tota l'horta. Doncs, quan la gent de Poboleda van vere... que això ho pots fer mirar d'entrar, par això t'ho hai d'explicar i de que la gent se n'enterin. Quan la gent de Poboleda, quatre u cinc gent u deu van vere que hi 'naven tanta gent de Torroja, que la majoria els coneixeien, si 'naven vint, trenta, no sé quants, van... que els van fer quedar a la Guàrdia Civil allí aquell carrer [...] Los van fotre baix a l'entrada a durmir, baix amb uns quartos de durmi a terra dura i s'hi 'naven trenta-dos u trenta-tres, van portar coranta matalassos, gent de Poboleda. U sigui que van sobrar matalassos parquè els de Torroja puguessin dormir amb matalàs. Això és una cosa digne de puguer explicar.

Cal Sabaté[847]

Aquí a casa li diuen Cal Sabaté. Parquè el meu avi ere sabater. En 'quella època feie sabates. Les venien pal poble. Oh, miri! I l'altre ere carrater. La de ca l'Aubarca, doncs que, una tatarabuela que va baixar d'Aubarca. Doncs aquell ere... ere d'aixòs... ere carrater. Que tenie els carros i pal riu anaven que patien molt a l'hivern, amb aigua i tot això i d'aixòs, i portava el... lo transport del poble. Coses pa les tendes, pués, caixes, sarrions [...] de Reus. Bueno, jo encara, alguna vegada havie anat a Reus i encara havie trobat gent que coneixeien al Josapet de ca l'Aubarca, li deien. Un camí, vai anar a buscar unes morralles par una sumereta que tenien amb una casa d'uns... uns sinyors que ja estaven vells, que eren molt amics, molt... família, vaige, i dic, vull unes morrales, dic embolica-me-les bé que hai d'anar a Torroja. Diu, a Torroja! Diu, la meva mare, diu, sempre coneixeia al Josapet de ca l'Aubarca. Dic, ai! el meu avi. Diu, puigi! I em va fer puijar dalt i aquella sinyora estava allí al llit, tota molt ben posada. Diu, li porta una néta del Josapet de ca l'Aubarca. Oh! Aquella sinyora va tindre una alegria gran.

[845] Joan Pàmies, 10/5/2012
[846] Segurament, l'informant volia dir: "últims de març, primers d'abril".
[847] Maria Pallejà, 30/5/2012

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

[to'rɔjʒɛ]

['arɛ tasplika'ɾe wna'nɛgdotɛ ðe poβo'lɛðɛ 'kez 'mol | 'ez 'mol 'digne ðe po'ɣɛlaspli'ka par'ʃɔ te las'pliko | 'kwam 'ban aɣa'fa | a lan'tralz nasjo'nals | da'ki to'rɔjʒɛ 'βam 'pendɾe 'βinti'sɛt per'sonez ða'ki to'rɔjʒammani'ʎaðes | 'bweno ammani'ʎaðes | 'si 'si ammani'ʎaðes | 'entɾe 'ɔmenz i 'ðɔnes | elz 'βan a'na βus'kals 'trɔsos | j a le'siŋ de la 'tarðɛ w le'sis | loz 'βam 'pendɾe 'kap a poβo'lɛðɛ | aj'ʃɔɾeal | 'ultimz ðe 'matʃ pri'mez ða'βɾil | em 'sɛmble 'kɛɾen 'ultimz ðe 'matʃ | kel 'dia 'ja sa'ʎarɣaj 'tot aj'ʃɔ | 'baŋ 'fe wn simu'lakɾe ðefuzeʎa'men a'ki la 'plasɛ lig'lezjɛ | kelz 'βa 'fotɾe 'todz ðe 'karɛ a la pa'ɾɛt 'fiksat 'tu | 'trɛntaj'piko ðe per'sonez ðe'ki to'rɔjʒɛ 'ɔmenz i 'ðɔnes | i 'kwatɾe ka'sikez ðe'kil 'pɔble 'kerem 'unz 'mɔrz ðe 'ɣanɛ | po'ɾɔ no'mɛz u 'βaŋ 'fe 'βɛwɾe 'nolz 'βan afuze'ʎa | 'bwenolz 'βam 'pendɾe 'todz ammani'ʎats | pal 'drɛt | ja poβo'lɛðaz ðe pa'sa par 'totɛ 'lɔrtɛ 'kwan a'riβez 'βajʒ al 'riw az ðe pa'sa 'tota 'lɔrtɛ | 'dɔnz 'kwan la 'dʒen de poβo'lɛðɛ 'βam 'bɛɾe | kaj'ʃɔ w 'pɔts 'fe | mi'ɾa ðen'tra | par aj'ʃɔ twaj ðaspli'ka | i ðe | de ke la 'ʒen senan'terin | 'kwan la 'dʒen de poβo'lɛðɛ | 'kwatɾe w 'siŋ 'dʒen u 'ðɛw 'bam 'bɛɾe kej 'naβen 'tanta 'dʒen de to'rɔjʒa ke la majʒo'ɾialz konej'ʃejen | si 'naβen 'βin 'trɛntɛ 'no se 'kwans | 'βan | kelz 'βaŋ 'fe ke'ða la 'ɣwarðiɛ si'βil a'ʎi 'keʎ ka're | loz 'βaŋ 'fotɾe 'βajʒ a lan'traðɛ ður'mi 'βajʒ am 'uns 'kwartoz ðe ður'mi a 'tɛra 'ðurɛ | i si 'naβen 'trɛnta'ðoz u 'trɛnta'trɛs | 'bam por'ta ko'ɾantɛ mata'lasoz 'dʒen de poβo'lɛðɛ | u 'siɣi ke 'βan so'βɾa mata'lasos par'kɛlz ðe to'rɔjʒa pu'ɣesin dor'mim mata'las | ajʃɔz 'una 'kɔza 'ðignɛ ðe pu'ɣɛspli'ka]

[a'ki 'kazɛ li 'ðiwen a 'kal saβa'te | par'kɛl 'mew 'aβi 'erɛ saβa'te | aŋ'ke'ʎɛpokɛ 'feje sa'βates | lez βe'niem pal 'pɔbble | 'ɔ 'miɾi | i 'lal'trɛrɛ kara'te | la ðe 'kal aw'βarkɛ | 'dɔnz ke | 'una tataɾa'βwɛlɛ ke 'βa βaj'ʃa ðaw'βarkɛ | 'dɔnz a'keʎ 'ɛrɛ | 'ɛrɛ ðej'ʃɔs | 'ɛrɛ kara'te ke te'niels 'karos | i pal 'riw a'naβeŋ ke pa'tiem 'mol a li'βɛrn | amb 'ajɣwɛ j 'tot aj'ʃɔ | i ðej'ʃɔs | i por'taβel | lo trans'pɔr ðal 'pɔbble | 'kɔzes pa les 'tɛndes | 'pwes | 'kajʃesari'onz 'ðɔβrɛ ða 'rɛws | 'bweno | 'jɔŋ'karɛ | al'ɣuna βe'ɣaðɛ 'βie 'nat a 'rɛwz iŋ'karɛ 'βie tro'βad 'dʒeŋ ke konej'ʃejen al dʒuza'pɛd de 'kal aw'βarkɛ li 'ðejen | 'uŋ ka'mi 'βaj a'na βus'ka | 'unez mo'raʎes par 'una sume'ɾetɛ ke te'nien am 'unɛ 'kazɛ 'ðuns | 'unsi'ɲos ke 'jas'taβem 'βeʎtʃ 'kɛram 'mol a'miks | 'mol | fa'miliɛ | 'bajʒɛ | i 'ðig 'buʎ 'unez mo'raʎez 'ðik ambo'likamelez 'βe kaj ða'na to'rɔjʒɛ | 'diw a to'rɔjʒɛ | 'diw la 'meβɛ 'marɛ | 'diw 'sempɾe konej'ʃejeʎ dʒuza'pɛd de 'kal aw'βarkɛ 'ðik 'aj al 'mew 'aβi | 'diw 'pujʒi | im 'ba 'fe puj'ʒa 'ðal | j a'keʎɛ si'ɲoras'taβe 'ʎiʎ 'ʎit | 'totɛ |'mol 'βem po'zaðɛ | 'diw li 'pɔrto | 'unɛ 'netɛ ðeʎ dʒuza'pɛd de 'kal aw'βarkɛ | 'ɔ 'keʎɛ si'ɲorɛ 'βa 'tindɾe wnale'ɣrie 'ɣran]

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

ULLDEMOLINS

La truita amb suc i les cassoletes[848]

Oli a la cassola i encabat hi poso una bona picadeta d'all i julivert. I quan allò es comence a rossejar, allavons hi tiro la farina. I allavons, 'nant remenant, que es cogui la farina. I allavons hi tiro una miqueta de pebre... i bueno hi tiro pebre vermell, porò que no es... no massa remenat, que si no encabat quede cuent. Quede amarguent la d'això. I allavons lo suc, d'aigua. D'aigua, sí. D'aigua. A vegades hi poso amb alguna pastilleta d'això de... d'Avecrem o de Starlux u aixís, parquè tingui una mica mès de consistència. I encabat hi poso la costella, la cansalada, l'ou dur i tot això, i que vaigi fent lo xup, xup, xup, xup, xup. I ja està.

I la truita la fai abans. Amb uns quants allets també. Llavons hi... quan estan sufreigits, debato quatre o cinc ous amb un bol de d'això. I llavons hi tiro els espinacs a dins, los torno a remenar i els torno a posar dins a fer la truita parquè lliguin mès.

Los fesols encara els hi hai de posar. Lo fesol és molt... aviat tufeige. Lo fesol aviat tufeige. Abans se feie això, com que hi havie mès misèria o fote-li com vulguis, allavons se feie això amb cansalada, badeijo. Ara no, que ara el badeijo és mès car, però allavons amb badeijo i si no truita sola, eh? Truita sola com allavons també féiom molt trumfa a la cassola [...] Una miqueta de farina, patata... trumfa a la cassola. I a vegades que compràvom les cassoletes, que no deus sapiguer el que és. La sang del be. La sang del be la posaven amb unes... com unes tasses, com uns bols i allavons les passaven per les cases a varem que d'allò. Doncs bueno, llavons, allavons féiom los talls, allí que quedave presa la sang i posàvom una mica de sal, la freigíom. Bullie aquella sang que tot allò, ben rosseta i la posàvom dins a la cassola de la patata. I mira, un antre gust. Oh! Ja està. I si no un antre dia, mira, sufreigideta i un ou remenat per dins, ja està. Oh! Ja no ho preguntàvom lo que hi havie per... per menjar. Un dia patata així i l'altre patata això. La quastió, de(v)ien tindre prou fenya a aumplî'ms la panxa.

Lo vin blanc[849]

És vi normal. Mira, s'agafe... s'agafe i fas most. Vam agafar un tros que hi havie parrisses. Parrisses parquè el cep, quan no es pode es perd, parrisses. Doncs mira, com que vam agafar aquet tros aquí al davall de la carretera, llavons dic, mira, vermarem i farem vin blanc. I el Pau Casals. El Pau Casals mos ho va dir. Diu, pose, me semble que em va dir pose cinc litros potser de... de la cantitat... Ha de puijar mès lo... lo vi que el most. Porò no gaire mès. Ha de puijar una mica mès parquè no bulli i quedi dolç. I creume... lo primer any va surtir un vi... un vin blanc, parquè la padrina no en feie de vi blanc, feie vin blanc. I allò ere... però tenie un fil me recorde, allò ere... aroma! Però el padrí també deie vin blanc, no vi blanc, vin blanc.

[848] Loreto Espasa, 14/11/2014
[849] Ramon Dalmau, 14/11/2014

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

[uʎdemo'lins]

['ɔli a la ka'sɔlɛ | j aŋ'kaβat i 'pɔzo | 'unɛ 'βɔnɛ pika'ðɛtɛ 'ðaʎ | i dʒuli'βɛr | i 'kwan a'ʎɔs ko'menserosej'ʒa | aʎa'βɔnz i 'tiɾo la fa'ɾinɛ | j aʎa'βɔns | 'nan reme'naŋ kes 'kɔɣi la fa'ɾinɛ | j aʎe'βɔnz i 'tiɾo 'unɛ mi'kɛtɛ ðe 'pɛβɾe | i 'βwenoj 'tiɾo 'pɛβɾe βɛr'mɛʎ | po'ɾɔ | ke 'nos | 'no 'masɛ reme'nat ke si 'noŋka'βat 'keðe ku'en | 'keðemaɾ'ɣen | la ðej'ʃɔ | j aʎa'βɔnz lo 'suk | 'dajɣwɛ | 'dajɣwɛ | 'si | 'dajɣwɛ | a βe'ɣaðez i 'pɔzomb al'ɣunɛ pasti'ʎɛtɛ ðaj'ɔ ðe | deβe'kɾem o ðe ðestaɾ'lugz waj'ʃis | paɾ'kɛ 'tiŋgi wnɛ 'mikɛ 'mɛz ðe konsis'tɛnsiɛ | j aŋka'βat i 'pɔzo la kos'teʎɛ la kansa'laðɛ 'lɔw 'ðuj 'tot aj'ʃɔj ke 'βajʒi 'fen lo 'tʃup 'tʃup 'tʃup 'tʃup 'tʃup | jas'ta ‖
i la 'tɾwitɛ la 'faj a'βans | am 'uns 'kwanz a'ʎɛts tam'be ʎa'βɔnz i 'kwan as'tan sufɾej'ʒits | de'βato 'kwatɾe o 'siŋ 'ɔws | am 'um 'bɔl ðe ðej'ʃɔj ʎa'βɔnz i 'tiɾolz aspi'nagz a 'ðinz los 'toɾno reme'na | ils 'toɾno po'za 'ðins | a 'fe la 'tɾwitɛ paɾ'kɛ 'ʎiɣi 'mɛs ‖
los fe'zɔlz aŋ'kaɾalzj aj ðe po'za | lo fe'zɔl 'ez 'mol | aβi'at tu'fɛjʒe | lo fe'zɔl aβi'at tu'fɛjʒe | a'βanse 'fejej'ʃɔ 'kɔm ke ja'βie 'mɛz mi'zɛɾiɛ o 'fotali 'kɔm 'bulɣis | aʎa'βɔnse 'fejej'ʃɔm kansa'laðɛ | ba'ðɛjʒo | 'aɾɛ 'no | ke 'aɾɛ lo βa'ðɛjʒoz 'mɛs 'kar | 'pɾɔ ʎa'βɔnz am ba'ðejʒoj si 'no 'tɾwitɛ 'sɔlɛ 'ɛ | 'tɾwitɛ 'sɔlɛ 'kɔm | aʎe'βɔns tam'be 'fejom 'mol 'tɾuɱfɛ la ka'sɔlɛ | 'unɛ mi'kɛtɛ ðe fa'ɾinɛj | pa'tatɛ | 'tɾuɱfɛ la ka'sɔlɛ | ja βe'ɣaðes ke kom'pɾaβom les kaso'lɛtes ke 'no 'ðɛwsapi'ɣɛl 'kes | la 'saŋ dal 'βɛ | la 'saŋ dal 'βɛ la po'zaβen am 'unes | 'kɔm 'unes 'tases | 'kɔm 'unz 'βɔlz jaʎe'βɔns | les pa'saβen | pe les 'kazez aβa'ɾɛm ke ðe'ʎɔ 'ðɔnz 'βweno aʎe'βɔns 'fejom los 'taʎtʃ | a'ʎi ke ke'ðaβe 'pɾɛzɛ la 'saŋ i po'zaβom 'unɛ 'mikɛ ðe 'sal | la frej'ʒiom | bu'ʎie 'keʎɛ 'saŋ ke 'tot a'ʎɔ 'βen ro'sɛtaj la po'zaβom 'dinz a la ka'sɔlɛ ðe la pa'tatɛ | i 'miɾaw'nantɾe 'ɣus | 'ɔ jas'ta | i si 'now'nantɾe 'ðia 'miɾɛ | sufɾejʒi'ðɛtɛ 'jun 'ɔw reme'nat peɾ 'ðins | jas'ta | 'ɔ | 'ja 'now pɾeɣun'taβom lo ke ja'βie peɾ | peɾ meɲ'dʒa | 'un 'diɛ pa'tataj'ʃi 'laltɾe 'ðia pa'tataj'ʃa la kwas'tjo | 'dejen 'tindɾe 'pɾɔw 'fɛɲawm'plimz la 'paɲtʃɛ]

['ez 'βi noɾ'mal | 'miɾɛ | sa'ɣafe | sa'ɣafej 'faz 'most | 'bam aɣa'fawn 'tɾɔs ke ja'βie pa'rises | pa'rises paɾ'kɛl 'sɛp 'kwan 'nos 'poðes 'pɛr | pa'rises | 'dɔnz 'miɾɛ | 'kɔm ke 'βam aɣa'fa'ket 'tɾɔz a'kil da'βaʎ de la kare'teɾɛ ʎa'βɔnz 'ðig 'miɾɛ | beɾma'ɾɛm i fa'ɾɛm 'bim 'blaŋ | il 'paw ka'zals | al 'paw ka'zals | moz u 'βa 'ði | 'diw 'pozɛ | me 'semble kem 'ba 'ði | 'poze 'siŋ 'litɾoz pot'se 'ðe | de la kanti'tat | 'a ðe puj'ʒa 'mɛs | lo | lo 'βi kel 'mos | po'ɾɔ 'no 'ɣajɾe 'mɛs | 'a ðe puj'ʒawnɛ 'mikɛ 'mɛs paɾ'kɛ 'no 'βuʎi | i 'keði 'ðols | i 'kɾɛwme | lo pɾi'me 'aɲ 'ba suɾ'tiwm 'bi | 'um 'bim 'blaŋ | paɾ'kɛ la pa'ðɾinɛ 'noɲ 'feje ðe 'βi 'βlaŋ | 'feje 'βim 'blaŋ | ja'ʎɔ 'eɾe | 'pɾɔ te'niewɱ 'fil me ɾe'kɔɾðe | a'ʎɔ 'eɾe | a'ɾomɛ | 'pɾɔl pa'ðɾi tam'be 'ðeje 'βim 'blaŋ | 'no 'βi 'βlaŋ | 'bim 'blaŋ]

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

LA VILELLA ALTA[850]

Les pelitxes

Ah sí! Això són pelitxes. La gent no ho sap. Lo meu pare, amb pau descansi, només li vai veure patir dolor i mal de quixal. I pal mal de quixal, no sé qui li va dir i ho feie, ruda, pelitxes i caps d'abaltrer. Bullit. I allò glopejat. Tot això deu desinflar. Sí. Li baixave el mal. Allavons això de les pelitxes, eh, ja que m'ho pregunte així, sap parquè va molt bé? Par desinflamar les morenes. Jo, gràcies a Déu, no n'hai tingut mai de morenes. Però tenia una cosina, que pobreta fa vuit u deu dies que la vam enterrar, de vuitanta-un any. I jo d'ençà que em falte l'home, quan pudia caminar, i 'nava vàrios dies al cementiri, no de dir només par Tots Sants. I un dia ve ella, sense dî-m'ho, dic, oh! me trobes de casualitat parquè [...] 'nem-hi les dos. Sí, bueno, va vindre ella amb mi i quan-t anem al cementiri i veu los xiprers aquells que tenie pelitxes que [...] li diuen les boletes de xiprer. Diu, ai! ai! portes cap bossa? Dic, sí. Ne va prendre. Diu, la meva filla, eh, estave desesperada de morenes. I quan li van dir això, una dotzena de palitxes, bullides amb un litro d'aigua, eh, i allò ben fred, un bany, eh. Diu, no se n'ha sentit mès. Amb això la meva filla, ha traballat amb aquestos de la budega. I l'any passat, u ara dos anys, potser fa dos anys ja, va 'nar per avall que trien lo raïm parquè en llancen mès que no se n'aprofite, i veu un que diu, oi! quina cara fas avui! [...] Ai! diu, no hai pogut dormir de morenes. Diu, a l'hora d'esmorzar anirem a casa i la mama t'ho dirà. Van puijar els dos, van cullir boletes. S'ho va fer i ara aquest any hi ha anat una sinyora a ajudâ'ls, i el seu nen, tot i tenint tres anys, té morenes. I ell va dir, la mare de l'Àngels te dirà lo que...

Picades. Partides, no sanceretes. Picades i bullides, a dins de l'aigua. Allò dixâ-ho arrefredar bé. I a la nevera si pot ser. I allò ben fred, un bany, diu. Jo tal com m'ho va explicar ma cosina. Però aquet xicot, ja et dic, parquè mal de morenes és mal de totes menes. Fan molt mal les morenes. Fan molt mal. No seus bé, donen molt mal estar.

Les faldetes

Pués ere una faldilla. Parquè abans les dones, les faldilles tocaven baix als espardenyes, no els ensinyaven la cama. I quan jo baixava aquí a dormir, parquè la meva àvia hi passave el dia, però vivie allà dalt a cal Salat i baixave aquí a dormir. Me trobava amb dos u tres velles, que venien a fê-li companyia i al mateix temps s'escofaven. I quan me veien amb mitges de seda, eh, la padrina, l'àvia els-i deie, sí, sí, mitges de seda que ensenyen la cama però puijant allà se li veuen los sufratges. A què és los sufratges? Davall del genoll.

[850] Pepita Salat, 20/11/2014

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

[la βi'leʎa 'alta]

['a 'si | aj'ʃɔ 'som pe'litʃes | la 'dʒen 'now 'sap | lo 'mew 'paɾe | am 'paw ðes'kansi | no'mɛz li 'βaj 'βɛwɾe pa'ti ðo'loj 'mal de ki'ʃal | i pal 'mal de ki'ʃal | 'no 'se 'ki li 'βa 'ði ju 'feje | 'ruða | pe'litʃez i 'kabz ðaβal'tɾe | bu'ʎit | ja'ʎɔ ɣlopej'ʒat | 'tot aj'ʃɔ 'ðɛw ðeziŋ'fla | 'si | li βaj'ʃaβel 'mal | aʎa'βɔnz aj'ʃɔ ðe les pe'litʃes | 'ɛ | 'ja ke mu pɾe'ɣuntej'ʃi | 'sap paɾ'kɛ 'βa 'mol 'βe | paɾ ðeziŋfla'ma lez mo'ɾɛnes | 'jɔ 'ɣɾasjez a 'ðew 'no naj tiŋ'gud 'maj ðe mo'ɾɛnes | 'pɾɔ te'nia wna ko'zina | ke po'βɾɛta 'fa 'βujt u 'ðɛw 'ðies ke la 'βam anta'ra | de βuj'tanta 'un 'aɲ | i 'jɔ ðan'sa keŋ 'falte 'lɔme | 'kwam pu'ðia kami'na | i 'naβa 'βaɾioz 'ðiez al semen'tiɾi | 'no ðe 'ði no'mɛs paɾ 'tot'sans | 'jun 'dia 'βe 'ɛʎa | 'sense 'ðimu | 'dik 'ɔ me 'tɾɔβez ðe kazuli'tat paɾ'kɛ | 'nemi lez 'ðos | 'si 'βwɛno | 'ba 'βindɾe 'ɛʎam mi | i 'kwant a'nem al semen'tiɾi 'βɛw los tʃi'pɾez a'keʎtʃ | ke te'nie pe'litʃes ke | li 'ðiwen lez βo'lɛtez ðe tʃi'pɾe | 'diw 'aj 'aj | 'pɔɾtes 'kab 'bosa 'ðik 'si | ne 'βa 'pɛndɾe | 'diw la 'meβa 'fiʎa 'ɛ | as'taβe ðesespe'ɾaða ðe mo'ɾɛnes | i 'kwan li 'βan 'di'ʃɔ | 'una dod'zɛna ðe pa'litʃes | bu'ʎiðez am 'un 'litɾo 'ðajɣwa | 'ɛ | ja'ʎɔ 'βeŋ 'fɾɛt | 'um 'baɲ | 'ɛ | 'diw 'no se na sen'tid 'mɛs | amb aj'ʃɔ la 'meβa 'fiʎa | 'a tɾaβa'ʎat am a'kestoz ðe la βu'ðɛɣa | i 'laɲ pa'sat 'waɾa 'ðoz 'aɲtʃ poť'se 'fa 'ðoz 'aɲdʒ 'ja | 'ba 'na peɾ a'βaʎ ke 'tɾien lo ra'im paɾ'kɛɲ 'ʎansem 'mɛs ke 'no se napɾo'fite | i 'βɛw 'uɲ ke 'diw 'oj 'kina 'kaɾa 'faz a'βuj | 'aj 'ðiw 'noj po'ɣud doɾ'mi ðe mo'ɾɛnes | 'diw a 'lɔɾa ðezmoɾ'za ni'ɾɛm a 'kazaj la 'mama | tu ði'ɾa | 'bam puj'ʒalz 'ðos | 'baŋ ku'ʎi βo'lɛtes | su 'βa 'fe | i 'aɾa 'kesť'aɲ | 'ja 'nat 'una si'ɲoɾaʒu'ðals | il 'sew 'nɛn | 'tot i te'nin tɾɛz 'aɲtʃ | 'te mo'ɾɛnes | 'jɛʎ 'βa 'ði la 'maɾe ðe 'laɲdʒels te ði'ɾa lo ke ‖
pi'kaðes | paɾ'tiðes | 'no sanse'ɾɛtes | pi'kaðes | i βu'ʎiðes | a 'ðinz ðe 'lajɣwa | a'ʎɔ ði'ʃaw arefɾe'ða 'βe | ja la ne'βeɾa si 'pɔt 'se | ja'ʎɔ 'βeŋ 'fɾɛt 'um 'baɲ 'diw | 'jɔ 'tal 'kɔm mu'aspli'kad ma ku'zina | 'pɾɔ 'ketʃi'kɔt | 'jad 'dik | paɾ'kɛ 'mal de mo'ɾɛnez 'ez 'mal de 'totez 'mɛnes | 'fam 'mol 'mal lez mo'ɾɛnes | 'fam 'mol 'mal | 'no 'sɛwz 'βe 'ðonem 'mol 'mal as'ta]

['pwez 'eɾe wna fal'diʎa | paɾ'kɛ'βanz lez 'ðɔnes | les fal'diʎes to'kaβem 'bajʒ alz espaɾ'ðɛɲes | 'nolz ansi'ɲaβen la 'kama | i 'kwan 'jɔ βaj'ʃaβa'ki a ðoɾ'mi | paɾ'kɛ la 'me'βaβjaj pa'saβel 'dia po'ɾɔ | bi'βie 'ʎa 'ðal a 'kal sa'lat | baj'ʃaβe 'ki ðoɾ'mi | me tɾo'βaβam 'doz u 'tɾɛz 'veʎes | ke βe'nien a 'feli kompa'ɲial ma'tejʃ 'temsasko'faβen | i 'kwam me 'βejen am 'midʒez ðe 'sɛða | 'ɛ | i la pa'ðɾina | 'laβjalzi 'ðeje 'si 'si | 'midʒez ðe 'sɛða kan'sɛɲen la 'kama | pe'ɾɔ puj'ʒan a'ʎa se li 'βɛwen losu'fɾadʒes | a 'kez losu'fɾadʒes | da'βaʎ 'del 'dʒenoʎ]

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

LA VILELLA BAIXA[851]

La vinya

Però aquí teníam sis u set hòmens nantros. I ara només ne tenim dos. Lo noi també, tres i... Però allevons com ara al vermar i a l'espollar sí tinc mès dones i mès gent.

Espollar. Espollar és... lo cep, lo sarment, diguéssam, i allò que fa, aquells brotets que estan entremig del sarment, allò s'ha de treure tot. Només dixàvam lo cap. I a vegades que si el cep ere molt... molt potent i això, encara escapçàvam una miqueta.

Tenim aquet tros que té... un munt d'hectàrees té. I el vam fer tot... l'ham aplanat tot. És aquí a deu minuts. Un camí hi 'nirem. I és de baix al riu fins dalt a la Figuera. Nostre. I bueno hi ha... hi cullim moltes aulives i moltes ametlles i molt vi. Però ara el que cullim mès és a... vi. I oli parquè les ametlles van cares i, però no n'ham arrencat cap d'ametller nantros.

Oh! Les cullim totes però, aixins com no, jo no en deixava mai ni una a terra. Tot net. Doncs ara no d'això parquè no les paguen gens.

Un rabassó és... lo cep que, quan lo plantes, doncs aixís com el vas podant i es va d'això, sempre va creixent, va creixent. I encabat, n'hi havie molts que els podàvam, com ara, li sortie algun brot per aquí, baix, i el tallàvam i es tornave a fer jove.

Sí, l'espollar ere. Que quan los... vulies que quedés bé el raïm, l'espollaves bé parquè si no tot marxave cap al brot. I llavons si escapçaves això així... nantros ho espollàvam tot. Hi ha vegades que teníam nou u deu dones. Ja últimament, parquè això va a pobles, a Cabacés n'hi havie molta de gent i aquí no n'hi havie tantes. En tiníam una u dos d'aquí només. Jo també hi 'nava per això i oi!... L'altre dia encara em van vindre una u dos de Cabacés que eren velles. Tant que vam disfrutar parquè allò cantaven i... parquè 'nàvam nou u deu u onze. I me'n recordo que, m'ho van dir aquestes dones, diu, tan que... que bé que estàvam parquè 'nàvam, féiam esmorzar, encabat féiam una beguda també i encabat anaven a arreglar el topí. I quan havien arreglat el topí, doncs, cap allà a les dotze 'naven a arreglar el topí i la un es quedave allí a cuidar el d'això i els altres, doncs, 'nant treballant. I quan tocaven les dotze, llavons eren les dotze sí, llavons ja 'nàvam cap a dinar i oi!...

Un vuitanta per cent de granatxa i féiam un vi... Que mos el prenien de tot arreu. Molt bo, molt! I no li fem tant ara parquè és que ara vénen los d'això i mos diuen, és que no en volem tant de grau. No volen tant grau. [...]

La pampa. Sí. I el sarment també. Ho coneixíam amb lo sarment i amb la pampa però amb la pampa molt se coneix. La pampa de la caranyena ere mès pelurosa. Al davall de la pampa, no?, com un pelet fa. I la granatxa ere mès llampanta.

[851] Jaume Sabaté, 15/2/2012

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

[la βi'leʎɛ 'βajʃɛ]

['prɔ'ki te'niam 'siz u 'sɛt 'ɔmenz 'nantɾos | 'jaɾa no'mɛz ne te'nim 'dos | lo 'nɔj tam'be 'tɾɛz i | 'prɔ aʎe'βɔns 'kɔm 'aɾal βeɾ'ma ja laspo'ʎa 'si 'tiŋ 'mɛz 'ðɔnez i 'mɛz 'dʒen ‖
aspo'ʎa | aspo'ʎa 'es | lo 'sɛb lo saɾ'men | di'ɣesam | ja'ʎɔ ke 'fa | a'keʎdʒ βɾo'tɛts kes'tan entɾe'midʒ ðel saɾ'men | a'ʎɔ 'sa ðe 'tɾɛwɾe 'tot | no'mɛz ði'ʃaβam lo 'kap | ja βe'ɣaðes ke sil 'sɛp 'eɾe 'mol | 'mol po'ten jaj'ʃɔ | aŋ'kaɾaskap'saβam 'unɛ mi'kɛtɛ]

[te'nim a'ket 'tɾɔs ke 'te | 'um 'mun dak'taɾees 'te | il 'βaŋ 'fe 'tot | lam apla'nat 'tot | 'ez a'ki a 'ðɛw mi'nuts | 'kuŋ ka'mi ni'ɾɛm | 'jez ðe 'βajʒ al 'riw 'finz 'ðal a la fi'ɣeɾɛ | 'nɔstɾe | i 'βweno 'ja | i ku'ʎim 'moltez aw'liβez i 'moltez a'mɛʎʎez i 'mol 'βi | 'prɔ 'aɾal ke ku'ʎim 'mɛz 'ez a | 'bi | i 'ɔli paɾ'kɛ lez a'mɛʎʎez 'βaŋ 'kaɾez i | 'prɔ 'no 'nam areŋ'kat 'kab dameʎ'ʎe 'nantɾos ‖
'ɔ | les ku'ʎim 'totes 'prɔ | aj'ʃins 'kɔm 'no | 'jɔ 'non dej'ʃaβɛ 'maj ni 'unɛ 'tɛrɛ | 'tod 'nɛt | 'dɔnz 'aɾɛ 'no ðaj'ʃɔ paɾ'kɛ 'no les 'paɣeŋ 'dʒens]

['un raβa'so 'es | lo 'sɛp ke 'kwan lo 'plantes | 'dɔnz aj'ʃis 'kɔm el 'βas po'ðan iz 'βa ðaj'ʃɔ | 'sempɾe 'βa kɾaj'ʃem 'ba kɾaj'ʃen | jaŋka'βat | nia'βie 'mols kels po'ðaβam | 'kɔm 'aɾɛ | li soɾ'tiel'ɣum 'bɾot peɾ a'ki | 'bajʒ il ta'ʎaβam is toɾ'naβe 'fe 'dʒoβe]

['si laspo'ʎa 'eɾe | ke 'kwan los | bu'lies ke ke'ðez 'βel ra'im | laspo'ʎaβez 'βe paɾ'kɛ si 'no 'tot | maɾ'tʃaβe 'kap al 'βɾot | i ʎa'βɔnsiskap'saβez aj'ʃɔj'ʃi | 'nantɾoz waspo'ʎaβam 'tot | 'ja βe'ɣaðes ke te'niam 'nɔw u 'ðɛw 'ðɔnes | 'ja 'ultima'men | paɾ'kɛj'ʃɔ 'βa 'pɔblez a kaβa'sez nia'βie 'moltɛ ðe 'dʒen | ja'ki 'no nia'βie 'tantes | en ti'niam 'una w 'ðoz ða'ki no'mɛs | 'jɔ tam'bej 'naβɛ peɾ aj'ʃɔ | i 'oj | 'laltɾe 'ðiaŋ'kaɾam 'bam 'bindɾe 'unɛ w 'ðoz ðe kaβa'ses 'keɾem 'beʎes | 'taŋ ke 'βam disfɾu'ta paɾ'kɛ | a'ʎɔ kan'taβen i | paɾ'kɛ 'naβam 'nɔw u 'ðɛw u 'onze | i men re'kɔɾðo ke | mu 'βan 'di 'kestez 'ðɔnez 'ðiw 'taŋ ke | ke 'βe kas'taβam paɾ'kɛ 'naβam | 'fejam azmoɾ'za | aŋka'βat 'fejam 'unɛ βe'ɣuðɛ tam'be | jaŋka'βat a'naβen are'glal to'pi | i 'kwan a'βien are'glal to'pi 'ðɔns | 'kap a'ʎa | a lez 'ðodze 'naβen are'glal to'pi | i la 'un as ke'ðaβe 'ʎi a kuj'ðal ðej'ʃɔ jelz 'altɾes | 'dɔnz 'nan tɾaβa'ʎan | i 'kwan to'kaβen lez 'ðodze | ʎa'βɔnz 'eɾen lez 'ðodze 'si | ʎa'βɔnz 'ja 'naβam 'kap a ði'naj 'ɔj]

['um buj'tantɛ peɾ 'sen de ɣɾa'natʃaj 'fejam 'um 'bi | ke moz al pɾe'nejen de 'tot a'ɾɛw | 'mol 'βɔ 'mol | i 'no li 'fem 'tan 'aɾɛ paɾ'kɛ 'es ke 'aɾɛ | 'benen loz ðej'ʃɔj moz 'ðiwen 'es ke 'nom bo'lɛm 'tan de 'ɣɾaw | 'no 'βɔlen 'taŋ 'ɣɾaw ‖
la 'pampɛ | 'si | il saɾ'men tam'be | u konej'ʃiam am lo saɾ'men jam la 'pampɛ po'ɾɔm la 'pampɛ 'mol se ko'nɛjʃ | la 'pampɛ ðe la kaɾa'ɲɛnɛ 'eɾe 'mɛs pelu'ɾozɛ | al da'βaʎ de la 'pampɛ | 'no | 'kɔm 'um pe'lɛt 'fa | i la ɣɾa'natʃɛ 'eɾe 'mɛz ʎam'pantɛ]

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

V. BIBLIOGRAFIA

1. SIGLES DE PUBLICACIONS

ALC	*Atlas Lingüístic de Catalunya* (Barcelona)
ALDC	*Atles Lingüístic del Domini Català* (Barcelona)
ALMAR	*Atles lingüístic de la Marina* (Alacant)
ALRE	*Atles Lingüístic de la Ribera d'Ebre* (Tarragona)
ALTA	*Atles Lingüístic de la Terra Alta* (Tarragona)
AORLL	*Anuari de l'Oficina Romànica de Lingüística i Literatura* (Barcelona)
BDC	*Butlletí de Dialectologia Catalana* (Barcelona)
BDLC	*Bolletí de Dialectologia de la Llengua Catalana* (Barcelona)
DCVB	*Diccionari Català-Valencià-Balear* (Palma de Mallorca)
DECat	*Diccionari Etimològic i Complementari de la Llengua Catalana* (Barcelona)
DECast	*Diccionario crítico etimológico castellano e hispánico* (Madrid)
DIEC	*Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans* (Barcelona)
ER	*Estudis Romànics*
GCC	*Gramàtica del català contemporani* (Barcelona)
GDLC	*Gran diccionari de la llengua catalana* (Barcelona)
TSC	*Treballs de Sociolingüística Catalana* (València)

2. AUTORS I OBRES

ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA (2006). *Gramàtica normativa valenciana.* València: Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua.

ADROER, Anna M. i CATALÀ, Pere (2001). *Càtars i catarisme a Catalunya*. Barcelona: Col·lecció Nissaga, 12.

AGUILÓ, Marià (1914-1934). *Diccionari Aguiló. Materials lexicogràfics aplegats per M. Aguiló i Fuster, revisats i publicats sota la cura de P. Fabra i M. de Montoliu*, 8 vol. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

AGUSTÍ, Alfred (ed.) (1996). *"El nord-occidental entre dues llengües?" Actes de les Jornades d'estudi del català nord-occidental. Lleida, 15, 16, 17 i 18 de novembre de 1995*. Lleida: Institut d'Estudis Ilerdencs.

ALCOVER, Antoni M. (1902). "Varietats dialectals que presenta el català". *BDC*, I, 149-158.

— (1908a). "El català devant els filòlecs estrangers. Una mica de dialectologia catalana". *BDLC*, IV, 194-303.

— (1908b). "La gramàtica valenciana és la mateixa gramàtica catalana". *BDLC*, IV, 164.

— (1908c). "La llengua catalana té sintacsis pròpia". *Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana*, 350-399.

— (1916). "Estudis de sintaxis dialectal catalana". *BDLC*, IX, 11-37; 49-63.

— (2001). *Dietaris de les eixides (1900-1902)*, vol. I. Edició a cura de Pilar Perea. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

— (2001). *Dietaris de les eixides (1900-1902)*, vol. II. Edició a cura de Pilar Perea. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

ALCOVER, Antoni M.; MOLL, Francesc de Borja (1926-1969). *Diccionari Català-Valencià-Balear (DCVB)*, 10 vol. Palma de Mallorca: Editorial Moll. Versió informatitzada: http://dcvb.iecat.net

— (1929-1932). "Flexió verbal en els dialectes catalans". *AORLL*, II (1929), 73-184; III (1930), 13-168; IV (1931), 9-104; V (1932), 9-72.

ALEGRE, Montserrat (1991). *Dialectologia catalana*. Barcelona: Ed. Teide.

ALEGRE, Montserrat; GÜELL, Joaquim; ROFES, Joan (1980). "Delimitació de frontera dialectal en una zona del Baix Camp-Priorat". *Anuario de Filología*, VI, 327-336.

ALONSO, Helena; SUÏLS, Jordi (1993). "La morfologia verbal del subjuntiu al Segrià: estudi prospectiu". *Sintagma. Revista de Lingüística*, 5, 5-17. Lleida: Universitat de Lleida.

— (1998). "La no concordança dels verbs intransitius en català nord-occidental", *Cahiers d'Etudes Romanes*, 10. Toulouse: Université de Toulouse-Le Mirail, Centre de Linguistique et de Dialectologie, 5-24.

ALTURO, Núria et alii. (ed.) (1998). *El contacte i la variació lingüístics: descripció i metodologia*. Barcelona: PPU.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

ALTURO, Núria; VILA, F. Xavier (ed.) (2002). *Variació dialectal i estandardització.* Barcelona: PPU.

ALVAR, Manuel (1962). *Atlas lingüístico de la Península Ibérica (ALPI).* Madrid: CSIC.

— (1973). *Estructuralismo, geografía lingüística y dialectología actual*. Madrid: Gredos.

— (coord.) (1979). *Atlas lingüístico y etnográfico de Aragón, Navarra y Rioja (ALEANR).* Saragossa: CSIC, Institució Fernando el Católico de la Diputació Provincial de Saragossa, Departament de Geografia Lingüística.

— (1991). *Estudios de geografía lingüística.* Madrid: Paraninfo.

AMIGÓ, Ramon (1995). *Siurana de Prades.* Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

— (2005). *Espigoladures onomàstiques.* Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

— (2009). "La «Venta» del Pubill", *Lo Violí*, 7. Centre d'Estudis del Priorat, Arxiu Comarcal del Priorat, 4-6.

— (2011a). *Onomàstica i llenguatge. De cap a cap del país*. Barcelona: Camí Ral, 32.

— (2011b). *Onomàstica del terme municipal de Porrera.* Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

AMIGÓ, Ramon; ESPASA, Joan Baptista (1990). *Noms actuals i pretèrits del terme antic de Cornudella de Montsant.* Reus: Associació d'Estudis Reusencs.

AMIGÓ, Ramon; PERE, Ramon (1997). *Onomàstica del terme municipal d'Ulldemolins.* Barcelona: Institut Cartogràfic de Catalunya.

ANGUERA, Pere; et alii. (1992). *Gran geografia comarcal de Catalunya,* 5. *Tarragonès, Baix Camp, Alt Camp, Conca de Barberà, Priorat.* Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

ARAGONÉS, Albert (1995). *La llengua del Baix Ebre i del Montsià. Un model de llengua estàndard oral.* Tortosa: Consorci per a la Normalització Lingüística.

— (1997). "Llengües i dialectes del Bisbat de Tortosa. Una visió de principis de segle", *Nous Col·loquis.* Tortosa: Centre d'Estudis Francesc Martorell.

— (2003). "La llengua catalana dels escriptors tortosins de principis del segle XX". Dins PRADILLA, Miquel Àngel (ed.) (2003b), 11-28.

ARBÓS, Santi (2000). "Vocabulari fulledenc". *Actes de la segona trobada d'Estudiosos de les Garrigues.* Tarrés: Ajuntament de Tarrés, 171-179.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

ARNAU, Montserrat (1970). "Sobre el canvi *co* en *qua* en el català pre-literari". *ER*, XII, 213-219.

ARQUÉS I ARRUFAT, Ramon (1910). "Variants de la llengua catalana parlada a les Borges d'Urgell i pobles veïns de la Plana". *BDLC*, VI, 33-40, 49-56, 69-75, 85-94. Reproduït a *BDNO*, I, 39-72 (1982). Fondarella: Edicions del Butlletí. [Cito des d'aquí].

AUGER, Pierre; ROSSEAU, Louis (1984). *Metodologia de la recerca terminològica*. Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

BADIA I MARGARIT, Antoni M. (1951). *Gramática Histórica Catalana*. Barcelona: Ed. Noguer. [Cito per la segona edició traduïda (1984). *Gramàtica històrica catalana*. València: Ed. Tres i Quatre 1984 (1a ed. 1981)].

— (1971). "Justificació històrico-lingüística del català occidental". *Les terres de Lleida en la geografia, en l'economia i en la cultura catalanes (cicle de conferències, desembre de 1966-maig de 1967)*. Barcelona: Pòrtic / Centre Comarcal de Lleiatà de Barcelona.

— (1976a). *Cap a una sociolingüística catalana*. Lleida: Ed. IET de la Diputació de Lleida.

— (1976b). "Nivelación geolingüística y lenguas en contacto". *REL*, 6, 269-300.

— (1979). "Petita disquisició sobre el lleidatà *prou / prouta*. Estructura i analogia". *Homenaje a Samuel Gili Gaya (in memoriam)*, a cura de G. Suárez. Barcelona: Biblograf, 59-63.

— (1981a). "Fronteres dialectals i fronteres comarcals", *Ilerda*, XLII, 281-296. Lleida: Institut d'Estudis Ilerdencs.

— (1981b). *Gramàtica històrica catalana*. València: Ed. Tres i Quatre.

— (1981c). *La formació de la llengua catalana. Assaig d'interpretació històrica*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

— (1994). *Gramàtica de la llengua catalana. Descriptiva, normativa, diatòpica, diastràtica*. Barcelona: Edicions Proa.

BADIA, Antoni M.; PONS, Lídia; VENY, Joan (1993). *Atles Lingüístic del Domini Català. Qüestionari*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

BALAÑÀ I ABADIA, Pere (1991). *Els noms de lloc de Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.

BARNILS, Pere (1908-1909). "Sobre fonètica catalana. Vocals". *BDLC*, IV, 261-269. 277-282 i 293-298. Reeditat a *AORLL*, VI (1933), 3-20.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

— (1913). "El dialecte lleidetà". *BDLC,* VII. Palma de Mallorca. Reproduït a "Tres articles de Pere Barnils", a cura de Jaume Simó, dins *BDNO,* II, 62-64.

— (1919). "Els dialectes catalans". *BDC,* VII, 1-10.

BELTRAN, Vicent (1994). *El parlar de Callosa d'en Sarrià i de les valls de Tàrbena i de Guadalest.* València / Callosa d'en Sarrià: Generalitat Valenciana / Ajuntament de Callosa / Comercial Denes.

— (1996). "Els noms populars dels invertebrats, amfibis i rèptils a Callosa d'en Sarrià". *Revista de festes de Moros i Cristians,* Callosa d'en Sarrià, 132-134.

— (1997). *El parlar de Benissa.* Alacant / Benissa: Institut de Cultura "Juan Gil Albert" / Ajuntament de Benissa.

— (1998). "Aproximació al lèxic de les valls centrals de la Marina". *Sarrià, 1.* Callosa d'en Sarrià: OAALC-Salvà Pérez Miralles, 40-56.

— (2005). *El parlar de la Marina Alta. El contacte interdialectal valencianobalear.* Alacant: Departament de Filologia Catalana de la Universitat d'Alacant.

— (2005). *El parlar de la Marina Alta. Microatles lingüístic de la Marina Alta.* Alacant: Departament de Filologia Catalana de la Universitat d'Alacant.

— (2008). *El parlar de les Valls del Vinalopó i del Carxe.* Centre d'Estudis Locals del Vinalopó.

BELTRAN, Vicent; GARCIA, Josepa (1994). *El parlar de Pedreguer.* Pedreguer: Institut d'Estudis Comarcals de la Marina Alta.

BELTRAN, Vicent; MONJO, Joan Lluís; PÉREZ, Vicent Josep (2004). *El parlar de Guardamar. (Un estudi del valencià meridional fronterer).* Barcelona: Curial / Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

BELTRAN, Vicent; SEGURA, Carles (2007). *El valencià de Torís.* Torís: Ajuntament de Torís.

— (2017). *Els parlars valencians.* València: Publicacions Universitat de València.

BELTRAN, Vicent; HERRERO, Teresa (2011a). *Estudi geolingüístic dels parlars de la Marina Baixa. L'empremta mallorquina.* Ondara / Pedreguer: Mancomunitat Cultural de la Marina Alta / Institut d'Estudis Comarcals de la Marina Alta.

— (2011b). *Atles lingüístic de la Marina (ALMAR).* Ondara / Pedreguer: Mancomunitat Cultural de la Marina Alta / Institut d'Estudis Comarcals de la Marina Alta.

BIETE I FARRÉ, Vicenç (1979). "Toponímia de Cabacers i el seu terme". *Revista Catalana de Geografia,* any II, vol. II, núm.: 5, 6, 7, 8: gener-desembre; 19-90.

— (1985). *Cabacés: documents i escrits.* Cabacés: Ajuntament de Cabacés.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

— (1991). *Cabacés: un poble al peu de Montsant.* Cabacés: Ajuntament de Cabacés.

BLASCO, Eduardo (1985). "La desinència de 1a persona del present d'indicatiu en català i en occità. Estudi diacrònic de morfosintaxi gal·lo-romànica". *Miscel·lània Antoni M. Badia i Margarit,* 2, 37-87.

BOLADERAS, Josep M. (1999). "Transició entre el català nord-occidental i el català central a la Segarra. Estudi del xipella". *Miscel·lània Cerverina, 13*. Cervera, Centre Comarcal de Cultura, 139-179.

BONET, Sebastià; SOLÀ, Joan (1986). *Sintaxi generativa catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

BOSCH, Andreu (2002). *El català de l'Alguer*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

BRU SANTCLEMENT, Joan (1887). "Variants de paraules catalanas recullidas en una excursió al Priorat de Scala Dei". *Folk-lore català.* Barcelona: José J. de Olañeta Editor, (edició facsímil 1981), 152-160.

BRUCART, Josep M.; RIGAU, Gemma (2002). "La quantificació". Dins Joan Solà (dir.) (2002). *Gramàtica del català contemporani.* Barcelona: Empúries, 1517-1589.

BRUGUERA, Jordi (1985). *Història del lèxic català.* Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

— (1996). *Diccionari etimològic.* Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

BUJ, Àngela (2001). *Lèxic del Montsià. Estudi geolingüístic I.* Amposta: Consell Comarcal del Montsià.

— (2002). "Extensió, límits i terminologia del tortosí segons diverses font bibliogràfiques". Dins CASANOVA, Emili; MARTÍ, Joaquim; SARAGOSSÀ, Abelard (ed.) (2002), 19-32.

— (2003). "Lèxic del català occidental en diccionaris generals i diccionaris escolars: entre la normalitat i el prejudici". Dins PRADILLA, Miquel Àngel (ed.) (2003b), 29-62.

BURGUEÑO, Jesús (2003). *Història de la Divisió Comarcal.* Barcelona: Rafael Dalmau Editor.

CABRÉ, Teresa (1977). "Delimitació de la frontera català oriental/català occidental en la zona de l'Argentera-Torre de Fontaubella-Capçanes". *Anuario de Filología,* III, 445-456. Barcelona: Universitat de Barcelona.

CARRERA, Josefina (1994). "Uses and Variations of Word-initial Pretonic e- in Alguaire". *Catalan Working Papers in Linguistics* (Universitat Autònoma de Barcelona), 3.2, 1-15.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

— (2002). "Estàndard i variació dialectal en la població nord-occidental". Dins ALTURO, Núria; VILA, F. Xavier (ed.) (2002), 109-123.

CASALÉ, Ramon (2009). *100 bolets del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre.* Valls: Cossetània Edicions.

CASANOVA, Emili (1981). "Noves aportacions valencianes i aclariments al lèxic català". *BSCC,* LVII, 211-238.

CASANOVA, Emili; MARTÍ, Joaquim; SARAGOSSÀ, Abelard (ed.) (2002). *Estudis del valencià d'ara. Actes del IV Congrés de Filologia Valenciana del 20 al 22 de maig de 2000 en homenatge al Doctor Joan Veny.* València: Denes.

CASANOVAS, Montserrat; CREUS, Imma (1999). "Apunts sobre el lleidatà: fonètica i morfosintaxi". *Zeitschrift für Katalanistik. Revista d'Estudis Catalans,* 12. Tübingen, 83-108.

CASTELLÀ, Carles (2001). "La transició entre el català occidental i el català oriental a la comarca del Solsonès". Treball del programa de doctorat interuniversitari. Universitat Rovira i Virgili - Universitat de Lleida. Inèdit.

— (2003a). "Encara queden hòmens jóvens? (Sobre el manteniment de la nasal alveolar en els plurals dels antics proparoxítons llatins)". Dins *Actes del II Congrés d'Història d'Alcanar (1, 2 i 3 de desembre de 2000).* Alcanar: Ajuntament d'Alcanar, 169-183.

— (2003b). "«Parleu com vúlguieu!»: aproximació a la variació morfològica verbal del Perelló". Dins PRADILLA, Miquel Àngel (ed.) (2003b), 79-96.

CASTELLÀ, Carles; COT, Maite; CUBELLS, Olga; IZQUIERDO, Tere (2000). "Un tall vertical en el parlar de Móra d'Ebre". Dins *Miscel·lània del Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre,* núm. 14, 213-234. Flix: Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre.

CASTELLÀ, Carles; COT, Maite; FATSINI, Rosanna; VALLS, M. Josepa (2000). "La transició entre el català occidental i el català oriental a les comarques de les Garrigues, l'Urgell i la Segarra". Treball del programa de doctorat interuniversitari. Universitat Rovira i Virgili - Universitat de Lleida. Inèdit.

CERDÀ, Ramon (1970). "L'estructura vocàlica del català comú modern". *ER,* XII, 65-117.

— (1972). *El timbre vocálico en catalán.* Madrid: Consejo Superior de Investigaciones Científicas.

COLL, Pep (1991). *El parlar del Pallars.* Barcelona: Empúries.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

COLOMINA, Jordi (1985). *L'alacantí. Un estudi sobre la variació lingüística.* Alacant: Institut de Cultura "Juan Gil Albert".

— (1991). *El valencià de la Marina Baixa.* València: Conselleria de Cultura, Educació i Ciència.

— (1995). *Els valencians i la llengua normativa.* Alacant: Generalitat Valenciana, Conselleria d'Educació i Ciència, Institut de Cultura "Joan Gil Albert", Diputació d'Alacant.

— (1999). *Dialectologia catalana. Introducció i guia bibliogràfica.* Alacant: Universitat d'Alacant, Secretariat de Publicacions i Departament de Filologia Catalana.

COLON, Germà (1976). *El léxico catalán en la Romania.* Madrid: Gredos. Traducció corregida i augmentada: *El lèxic català dins la Romània*. València: Universitat de València, 1993.

— (1989). *El español y el catalán, juntos y en contraste.* Barcelona: Ariel.

— (1993). "Visió romàntica sobre alguns 'mossarabismes' del català". Dins ALEMANY, Rafael et alii. (ed). *Actes del Novè Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes, Alacant-Elx, 9-14 de setembre de 1991*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 253-299.

— (1999). "De arabismos interhispanos". Dins KLEIBER, Georges; ROQUES, Gilles (ed). *Travaux de linguistique et de philologie*, núm. XXXVII. Strasburg/Nancy, 131-139.

COROMINES, Joan (1932). "Notes etimològiques". *BDC,* XIX, 19-42.

— (1936). "El parlar de Cardós i Vall Ferrera". *BDC,* XXIII, 241-331.

— (1937). "Mots catalans d'origen aràbic". *BDC,* XXIV, 1-81.

— (1937). "Addicions a l'article «Mots catalans d'origen aràbic»". *BDC,* XXIV, 286-288.

— (1954). *El que s'ha de saber de la llengua catalana*. Palma de Mallorca: Editorial Moll.

— (1954-1957). *Diccionario crítico etimológico de la lengua castellana.* Madrid: Gredos.

— (1971). *Lleures i converses d'un filòleg.* Barcelona: Club Editor.

— (1976). "El parlar de Cardós i la Vall Farrera", *Entre dos llenguatges,* II. Barcelona: Curial, 29-67.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

— (1977). "Mots catalans d'origen aràbic", *Entre dos llenguatges,* III. Barcelona: Curial, 68-177.

— (1976-1977). *Entre dos llenguatges*. Barcelona: Curial. 3 volums.

— (1980-1991). *Diccionari Etimològic i Complementari de la Llengua Catalana*. Barcelona: Curial Edicions Catalanes.

— (1990-1996). *Onomasticon Catalaniae*. Barcelona: Curial.

COROMINES, Joan; PASCUAL, José Antonio (1980-1983). *Diccionario crítico etimológico castellano e hispánico*, 6 volums. Madrid: Gredos.

COT, Maite (2001). "Els noms de les varietats tradicional dels fruits a Darmós i la Serra d'Almos". *Miscel·lània del Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre,* 15, 89-104. Flix: Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre.

CREUS, Imma (1997). "Aspectes metodològics del treball empíric en morfologia verbal". *Sintagma,* 9, 75-89. Lleida: Universitat de Lleida.

CREUS, Imma; JULIÀ, Joan; ROMERO, Sílvia (2004). *El català nord-occidental. Descripció i orientacions ortoèpiques*. Lleida: Pagès editors.

CUBELLS, Imma; CUBELLS, Olga (2003). "El parlar de Bovera: descripció lingüística". Dins *Actes de la III Trobada d'Estudiosos de la comarca de les Garrigues.* Cervià de les Garrigues: Ajuntament de Cervià, 113-138.

CUBELLS, Olga (2000). "El parlar de Garcia". *Miscel·lània del Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre,* 14, 187-210. Flix: Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre.

— (2001a). "Unes fronteres que no són lingüístiques: la cruïlla la Bisbal, la Palma, Bovera". Dins PUSCH, C. (ed.). *Katalanisch in Geschichte und Gegenwart. Sprachwissensschaftliche Beiträge des 15. Deutschen Katalanistetags / Estudis de lingüística del 15è Col·loqui Germano-Català.* Tübingen: Stauffenburg (European Studies on Lesser Used Languages, vol. 2), 111-126.

— (2001b). *El parlar de la Palma d'Ebre (Ribera d'Ebre).* La Palma d'Ebre: Associació Cultural l'Espona.

— (2001c). "ECODIALECTOLOGIA. El camp semàntic dels animals invertebrats i vertebrats a les localitats de Darmós, la Serra d'Almos i Tivissa (Ribera d'Ebre)". Dins *Miscel·lània del Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre,* 15, 109-134. Flix: Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre.

— (2002). "La variable morfosintàctica del subjuntiu a Bovera (les Garrigues)". *Zeitschrift für Katalanistik. Revista d'Estudis Catalans,* 15, 117-148. Freiburg.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

— (2003a). "Aproximación a la sintaxis dialectal catalana; a propósito del habla de la Palma d'Ebre (Ribera d'Ebre)". Dins MUÑOZ, M. Dolores; RODRÍGUEZ-PIÑERO, Ana Isabel; FERNÁNDEZ, Gérard; BENÍTEZ Victoria (ed.). *IV Congreso de Lingüística General: celebrado en la Universidad de Cádiz del 3 al 6 de abril de 2000,* vol. II. Cádiz: Universidad de Cádiz, 709-723.

— (2003b). "El tortosí a la Ribera d'Ebre. Aproximació geolingüística als parlars de la comarca. Nivells morfològic i sintàctic". Dins PRADILLA, Miquel Àngel (ed.) (2003b), 97-124.

— (2004). "Notes sobre l'adscripció dialectal de la Ribera d'Ebre". *BeCEroLes,* 1, 57-62. Alcanar: Centre d'Estudis Lingüístics i Literaris de les comarques centrals dels Països Catalans.

— (2009). *Els parlars de la Ribera d'Ebre. 1. Estudi geolingüístic.* Tarragona: Diputació de Tarragona, volum I.

— (2009). *Els parlars de la Ribera d'Ebre. 2. Atles lingüístic de la Ribera d'Ebre (ALRE).* Tarragona: Diputació de Tarragona, volum II.

CUBELLS, Olga; GIBERT, Jaume (2004). "El parlar de la Granadella a estudi". Dins *IV Trobada d'estudiosos de la comarca de les Garrigues. El Violosell, 20 de setembre de 2003.* Les Borges Blanques: Consell Comarcal de les Garrigues, 263-278.

CUBELLS, Olga; NAVARRO, Pere (2003). "Estàndard i variació diatòpica: el model estàndard en els mitjans de comunicació locals de la Ribera d'Ebre". Dins DOMINGO, Anna (ed.). *Una radiografia social de la llengua catalana. Actes de les Jornades sobre la Llengua a les Comarques de Tarrago na 2002.* Tarragona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura / Cossetània edicions.

— (2010). "El tortosí i les altres varietats del català a la diòcesi de Tortosa". *Miscel·lània en el 850è aniversari de la parròquia de l'Aldea (1160-2010).* L'Aldea: Parròquies de l'Aldea, 2010, 267-288.

— (2010). "Paral·lelismes i interferències amb l'aragonès i l'espanyol en el català de la Terra Alta, la Ribera d'Ebre i el Matarranya". *Actes del Quinzè Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes. Lleida, 2009*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

CUBELLS, Olga; SATORRA, Jordi (2003). "Entre el tortosí i el lleidatà". Dins *Actes del II Congrés d'Història d'Alcanar (1, 2 i 3 de desembre de 2000).* Alcanar: Ajuntament d'Alcanar, 205-227.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

DALMAU, Antoni (2005). *Els càtars.* Barcelona: Editorial UOC, Generalitat de Catalunya.

DECESARIS, Janet (1986). "Les divisions dialectals del català". *Actes del Setè Col·loqui Internacional de la Llengua Catalana,* edició a cura de Joan Veny i Joan M. Pujals. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 679-701.

DEL RIO, Jesús (1984). *El Masroig.* Barcelona: El Llamp.

DOLCET, Josep; PONS, Ignasi (2010). *Els embotits de Catalunya.* Barcelona: Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural de la Generalitat de Catalunya.

DOMINGO, Anna (ed.) (2003). *Una radiografia social de la llengua catalana. Actes de les Jornades sobre la Llengua a les comarques de Tarragona 2002.* Catalunya: Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya.

DUARTE, Carles (1987). "Notes sobre els trets dialectals en el Llibre de les Costums de Tortosa (ms. de 1272)". *Caplletra,* 2, 19-26.

DUARTE, Carles; ALSINA, Àlex (1984): *Gramàtica històrica catalana I. Origen i formació. Fonologia,* Barcelona, Curial.

DURAN, M. Rosa (1985). "Vimbodí: descripció d'un parlar". *Aplec de treballs núm. 7 del Centre d'Estudis de la Conca de Barberà.* Montblanc: Centre d'Estudis de la Conca de Barberà, 115-142.

FABRA, Pompeu (1906). "Les ee toniques du catalan". *Revue Hispanique,* XV, 5-19.

— (1990). *Diccionari General de la Llengua Catalana.* Barcelona: Ed. Edhasa.

FARRENY, Dolors (1986). *Processis de crims del segle XV a Lleida: Transcripció i estudi lingüístic.* Lleida: Institut d'Estudis Ilerdencs.

FERRANDO, Antoni (1992). "Entrevista a Joan Veny". *Escola Catalana,* 293, 27-31.

— (2000). "La presència dels dialectes territorials en l'obra de Pompeu Fabra". Dins GINEBRA, Jordi; MARTÍNEZ, Raül-David; PRADILLA, Miquel Àngel (ed.) (2000), 297-340.

— (2002) (coord.). *Guia d'usos lingüístics. I. Aspectes gramaticals.* València: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana.

FULLANA, Lluís (1908). "Ullada general sobre la Morfologia Catalana". *Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana.* Barcelona, 249-282.

GARCÍA MEDALL, Joaquim; QUILES, Josep E. (1989). "Els noms d'un joc a la Comunitat Valenciana: el sambori". *Miscel·lània 89.* València: Generalitat Valenciana, 47-83.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

GENERALITAT DE CATALUNYA (1937). *La divisió territorial de Catalunya.* Barcelona: Generalitat de Catalunya.

GILI GAYA, Samuel (1932). "Estudi fonètic del parlar de Lleida". *Miscelánea filológica dedicada a don Antoni M. Alcover.* Palma de Mallorca, 241-255.

GIMENO, Francisco (1990). *Dialectología y sociolingüística españolas.* Alacant: Universitat d'Alacant.

GIMENO, Lluís (1984). "Les àrees lèxiques en els parlars de transició". *Miscel·lània de textos en homenatge a les Normes de Castelló,* 15-22.

— (1986). "El tortosí septentrional". Dins *Actes del Setè Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes.* Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 619-632.

— (1991). "El tortosí. Extensió i característiques dialectals". *A sol post.* Alcoi: Ed. Marfil, 171-192.

— (1992) "Les àrees morfològiques en un parlar de transició: el present de subjuntiu en tortosí meridional". *Estudi lingüístic dels parlars de les comarques del nord de Castelló.* Castelló de la Plana: Universitat Jaume I.

— (1994). *Estudi lingüístic dels parlars de les comarques del nord de Castelló.* Castelló de la Plana: Societat Castellonenca de Cultura, Universitat Jaume I.

GINEBRA, Jordi (2003). "Fraseologia, concurrències lèxiques i llengua estàndard". Dins Pradilla, Miquel Àngel (ed.) (2003d), 7-56.

GINEBRA, Jordi; MARTÍNEZ, Raül-David; PRADILLA, Miquel Àngel (ed.) (2000). *La lingüística de Pompeu Fabra,* vol I. Alacant: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana / Universitat Rovira i Virgili.

GINEBRA, Jordi; MONTSERRAT, Anna (1999). *Diccionari d'ús dels verbs catalans.* Barcelona: Edicions 62.

GINEBRA, Jordi; NAVARRO, Pere; PRADILLA, Miquel Àngel (1995). "En el límit. El Pont de Suert (l'Alta Ribagorça)". *Trobada amb la ciència al Pallars i l'Alta Ribagorça.* Barcelona: CIRIT.

GORT, Ezequiel (1991). *Història de la Cartoixa de Scala Dei.* Reus: Fundació d'història i art Roger de Belfort.

— (1999). *Occitans i càtars a Montsant i Muntanyes de Prades (Segles XII-XIV).* Albarca: Migdia Serveis Culturals.

GRAN ENCICLOPÈDIA CATALANA (1969-1989). *Gran Enciclopèdia Catalana* (24 vols.). Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

— (1984). *Gran geografia comarcal de Catalunya.* (vol. 5: *El Priorat, la Ribera d'Ebre, Terra Alta i el Matarranya*). Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

— (1990). *Diccionari de la llengua catalana.* Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

— (1998). *Gran diccionari de la llengua catalana.* Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

GRIERA, Antoni (1918-1919). "La frontera del català occidental". *BDC,* VI, 17-37; VII, 69-79.

— (1920). "El català occidental". *BDC,* VIII, 35-39 i IX, 1-3.

— (1921a). *Contribució a una dialectologia catalana*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

— (1921b). "El valencià". *BDC,* XI, 4-32.

— (1923-1964). *Atlas lingüístic de Catalunya.* Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

— (1929). "Algunes característiques lingüístiques del Maestrat". *BSCC,* X, 270-280.

— (1930). "Litúrgia popular". *BDC,* XVIII, 84.

— (1931). *Gramàtica històrica del català antic.* Barcelona. Trad. cast. *Gramàtica histórica catalana.* Sant Cugat del Vallès, 1965.

— (1935-1947). *Tresor de la Llengua, de les Tradicions i de la Cultura Popular de Catalunya.* 14 vol. Barcelona.

— (1960). *Atlas lingüístic d'Andorra.* Andorra.

GUIRAU, Alfons (1979). "El fonema palatal africat sonor /z/ en el valencià: camp de dispersió i al·lòfons". *Cuadernos de Filología,* II, 107-131.

GULSOY, Joseph (1967). "Nuevos datos sobre el imperativo de segunda persona plural en catalán". *BSCC,* XLIII, 153-177.

— (1976). "El desenvolupament de les formes del subjuntiu present en català". Dins *Actes del Tercer Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes.* Oxford, 27-59. Reproduït a GULSOY, J. (1993). *Estudis de gramàtica històrica.* València/Barcelona: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

— (1986). "La fragmentació dialectal del català". *Vuitè Congrés Internacional de la Llengua Catalana,* 425-440.

— (1989). "La –o de la 1a persona de l'indicatiu present en català". *Actes del Cinquè Col·loqui d'Estudis Catalans a Nord-Amèrica,* 43-68.

— (1993). *Estudis de gramàtica històrica.* València/Barcelona: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana / Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (1999). *Aplicació al català dels principis de transcripció de l'Associació Fonètica Internacional.* Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

— (2007). *Diccionari de la llengua catalana* (2a edició). Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

— (2016). *Gramàtica de la llengua catalana.* Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

— (2017). *Ortografia catalana.* Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

JASSANS, Miquel S. (1998): *Onomàstica de Poboleda.* Barcelona, Institut d'Estudis Catalans.

JULIÀ, Joan (2002). "Els sons del català". Dins SOLÀ, Joan (dir.). *Gramàtica del català contemporani,* vol. I. Barcelona: Empúries, 37-87.

— (2003). *Diccionari de fonètica. Terminologia de les ciències fonètiques.* Barcelona: Edicions 62.

LABOV, William (1966). *The social stratification of English in New York City*, Washington D.C., Center for Applied Linguistics. Reelaboració parcial d'alguns capítols dins *Sociolinguistic Patterns,* capítols 2, 3, 4 i 5, pàgs. 43-122 i 143-159.

— (1984). "Field methods used by the project on linguistic change and variation". Dins BAUGH, John; SHERZER, Joel (ed.). *Language in use: Readings in sociolinguistics.* Englewood Cliffs, NJ Prentice-Halle, 28-53.

LAMUELA, Xavier (1984). "L'evolució dels sons representats per *g, j, tg, tj* en català". *Miscel·lània Sanchis Guarner,* I, 175-178. València: Universitat de València.

LLAMAS, Emili (2011). "El parlar de Siurana. (Priorat)." Treball de fi de màster. Inèdit. Universitat Rovira i Virgili.

— (2011). "Els noms de casa de la localitat de la Vilella Baixa". Comunicació pronunciada el 8 de setembre de 2011 a la Universitat de Barcelona dins del marc del *XXIV Congrés Internacional de l'ICOS sobre Ciències Onomàstiques*. Inèdit.

— (2012). "Més val dir 'Txooo!' que 'Arri!'". *Caramella,* núm. 27. Edita: Carrutxa, Solc i Tramús, 30-32.

— (2018). "Paral·lelismes lèxics entre els parlars del Priorat i el subdialecte tortosí'". *Beceroles. Lletres de llengua i literatura,* núm. 7. Alcanar: CEL i Institut Ramon Muntaner, 83-108.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

LLEÓ, Concepció (1986). "Algunes solucions dialectals de l'anivellament morfològic verbal". *Setè Congrés Internacional de la Llengua Catalana,* 495-509.

LLOPIS, Isabel (1994). *Inventari i estudi dels noms de lloc i de persona de l'antic terme d'Albarca (el Priorat).* Barcelona: Generalitat de Catalunya.

LLORET, M. Rosa et alii. (1997). *Anàlisi de la variació lingüística*. Barcelona: P.P.U.

LLORET, M. Rosa i VIAPLANA, Joaquim (1999). "Variació morfofonològica. Variants morfològiques". *Caplletra 25,* 43-61.

LÓPEZ MORALES, Humberto (1979). *Dialectología y sociolingüística.* Madrid: Playor.

MALLAFRÈ, Joaquim (2003). "Estandardització i traducció". Dins PRADILLA, Miquel Àngel (2003d) (ed.), 57-88.

MANENT, Albert (1994). *Els noms populars dels núvols i boires: Camp de Tarragona, el Priorat.* Riudoms: Centre d'Estudis Riudomencs "Arnau de Palomar".

— (2003). *Llunari de noms i mots, qüestions d'onomàstica, dialectologia i despoblament del Camp de Tarragona.* Reus: Centre de Lectura.

MARGALEF, Joaquim; TASSIAS, Joan (1985). *El Priorat. Anàlisi d'una crisi productiva.* Barcelona: Caixa d'Estalvis de Catalunya.

MARTÍ, Joan (1970). *Contribució a l'estudi del dialecte occidental.* Tarragona: Diputació Provincial de Tarragona.

— (1986): "Dialectologia social. Estudi de les localitats de Marçà, la Torre de Fontaubella, Margalef de Montsant i Alió". Dins *Actes del Setè Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes.* Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 545-583.

— (1990). *Gramàtica històrica. Problemes i mètodes.* València: Universitat de València.

MARTÍ , Joan (coord.) et alii. (1985). *Coneguem els nostres parlars.* Barcelona: CIRIT.

MASCARÓ, Joan (1993). *Morfologia.* Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

MASCLANS, Francesc (1954). *Els noms vulgars de les plantes a les terres catalanes.* Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

MASSANEL, Mar (2002). "El mot valencià i nord-occidental *picaport*: aportació a la divisió català oriental / català occidental". Dins CASANOVA, Emili; MARTÍ, Joaquim; SARAGOSSÀ, Abelard (ed.) (2002), 375-402.

— (2003). "Manteniment i transformació de la flexió verbal regular en la varietat tortosina septentrional". Dins PRADILLA, Miquel Àngel (ed.) (2003b), 219-238.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

— (2012). *"Feve temps que no diva tants verbs!" Manteniment i transformació de paradigmes verbals en català nord-occidental del tombant de segle.* Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

MASSIP, M. Àngels (1989). "Consideracions sobre el lèxic tortosí". *Actes del Setè Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes.* Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 633-645.

— (1989). *Aproximació descriptiva al parlar tortosí.* Tarragona: Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV.

MENÉNDEZ PIDAL, Ramon (1944). *Manual de Gramàtica Histórica Española.* Madrid: Espasa-Calpe (7a edició).

MESTRE, Francesc (1915). "Vocabulari català de Tortosa". *BDC,* III, 80-114.

MEYER-LÜBKE, Peter (1972). *Romanisches etymologisches Wörterbuch.* (REW). Heidelberg: Carl Winter-Universitätsverlag.

MOLL, Francesc de Borja (1952). *Gramàtica Histórica Catalana*. Madrid: Ed. Gredos. Edició traduïda (1991) *Gramàtica Històrica Catalana.* València: Universitat de València. [Cito des d'aquí]

MONTOYA, Brauli (1985): «Entorn del lèxic regional tarragoní», *Universitas Tarraconensis,* IX, Tarragona, Facultat de Filosofia i Lletres, Divisió Filologia, 51-62.

— (1993). *Variabilitat i prestigi en el català de Valls i l'Alt Camp.* Valls: Institut d'Estudis Vallencs.

— (1995). "L'observació del canvi fonològic en el català balear". Dins Turell, M. Teresa (ed.). *La sociolingüística de la variació.* Barcelona: PPU, 165-220.

MORAN, Josep (1998). "Variació històrica. El temps en la variació lingüística". *Caplletra,* 25, 101-108.

MOREU-REY, Enric (1981). *Renoms, motius, malnoms i noms de casa.* Barcelona: Ed. Millà.

— (1991). *Antroponímia. Història dels nostres prenoms, cognoms i renoms.* Barcelona: Universitat de Barcelona.

MUNTANER, M. Dolors (1992): *El Priorat.* Barcelona, Dissenys Culturals.

NADAL, Josep M.; PRATS, Modest (1982): *Història de la llengua catalana,* I. Barcelona, Edicions 62.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

NAGORE, Francho (1989): *Gramàtica de la Lengua Aragonesa*. Zaragoza, Mira Editores.

NAVARRO, Pere (1986). "De gramàtica històrica catalana: estudi morfo-fonològic de l'article definit en el *Tirant lo Blanc*", *Universitas Tarraconensis,* X. Tarragona: Facultat de Filosofia i Lletres, Departament de Filologia, 149-161.

— (1992). *El parlar de la Fatarella.* Calaceit: Centre d'Estudis de la Terra Alta.

— (1996). *Els parlars de la Terra Alta. 1. Estudi geolingüístic.* Tarragona: Diputació de Tarragona, volum I.

— (1996). *Els parlars de la Terra Alta. 2. Atles Lingüístic de la Terra Alta. (ALTA).* Tarragona: Diputació de Tarragona, volum II.

— (1999). "Els parlars de transició entre el català occidental i l'oriental". *Caplletra,* 26, 91-106.

— (2000a). *Aproximació geolingüística als parlars del Priorat.* Albarca: Migdia Serveis Culturals.

— (2000b). *Aproximació geolingüística als parlars de la Ribera d'Ebre.* Flix: Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre.

— (2005). *Aproximació geolingüística als parlars del Matarranya.* Calaceit: Associació Cultural del Matarranya, Col·lecció "Lo Trill".

— (2007). "Aportació a *El vocabulari dels pescadors de Cambrils* de Josep Lluís Savall Rom", *Aquell regust d'ampla llibertat. Memòria de Josep Lluís Savall.* Valls: Cossetània Edicions, 33-50.

— (2012). *El parlar de Cambrils.* Cambrils: Ajuntament de Cambrils, 7a Beca de Recerca Vila de Cambrils.

NAVARRO, Pere; CUBELLS, Olga (2010). "La llengua. Descripció lingüística del català de la diòcesi de Tortosa". *Història de les Terres de l'Ebre.* Vol. V: *Art i Cultura.* Tortosa/Tarragona: Fundació Ilercavònia Futur i Universitat Rovira i Virgili, 383-400.

NAVARRO, Pere; PRADILLA, Miquel Àngel (1999). "Qüestions geolingüístiques i sociolingüístiques a l'entorn del tortosí". *Societat d'Onomàstica. Butlletí interior. XXIII Col·loqui general de la Societat d'Onomàstica. Ulldecona, 25 i 26-X-1997*, 61-67.

ORIOL, Carme (2002). *Introducció a l'etnopoètica. Teoria i formes en el folklore en la cultura catalana.* Valls: Cossetània Edicions.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

PAGÈS, Lluís (ed.) (2003). *Història de Lleida. Alta edat mitjana, vol. 2.* Lleida: Pagès Editors.

PALMADA, Blanca (1991). "La reducció de *e-* en occidental: les raons del sistema i la interferència". Dins Alemany, Rafael et alii. (ed.). *Actes del Novè Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes, Alacant-Elx, 9-14 de setembre de 1991*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 111-120.

PAR, Anfós (1930). "La desinència -o de l'indicatiu present". *AORLL,* III, 169-176.

PASQUAL, Ramon (1998). *Guia dels arbustos dels Països Catalans.* Barcelona: Pòrtic, 2a ed.

— (1999). *Guia dels arbres dels Països Catalans.* Barcelona: Pòrtic, 4a ed.

PEREA, Eugeni (1984). *La Morera de Montsant i el seu terme municipal. Toponímia.* Santes Creus: Fundació Roger de Belfort.

PEREA, M. Pilar (2001). *Compleció i ordenació de* «La flexió verbal en els dialectes catalans» *d'A.M. Alcover i F. de B. Moll.* Palma: Govern de les Illes Balears, Departament d'Educació. Versió en CD-ROM.

— (2001). *Els dietaris de les eixides filològiques de Mossèn Alcover.* Manacor: Patronat de l'Escola Municipal de Mallorquí.

PEREA, M. Pilar; VIAPLANA, Joaquim (ed.) (2003). *Textos orals dialectals del català sincronitzats: una selecció*. Barcelona: PPU.

PÉREZ SALDANYA, Manuel (1988). *Els sistemes modals d'indicatiu i de subjuntiu.* Barcelona: Institut de Filologia Valenciana i Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

— (1996). "Analogia i canvi morfològic: a propòsit de les formes verbals velaritzades". *Caplletra 19,* 279-305.

— (1997). "El canvi lingüístic i els conflictes de naturalitat: les desinències del present de subjuntiu". *Caplletra 20,* 83-110.

— (1998). *Del llatí al català. Morfosintaxi verbal històrica*. València: Universitat de València.

PIJUAN, Dolors (1982). "Un nou qüestionari". *Butlletí de Dialectologia Nord-occidental.* Fondarella: Edicions del Butlletí, I, 73-76.

PLAZA, Carme (1993). «Mossàrab i català a la Conca de Barberà. Els resultats d'AI», dins *Actes del IX Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes,* Alacant-Elx, 1991, 319-327.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

— (1996). *La parla de la Conca de Barberà.* Tarragona: Institut d'Estudis Tarraconenses «Ramon Berenguer IV».

PONS, Lídia (1991). "Algunes relacions entre els canvis fonètics i els fenòmens psíquics". *Estudis de llengua i literatura catalanes. XXII. Miscel·lània Jordi Carbonell. 1*. PAM: Barcelona, 343-357.

— (1992). "La dialectologia, els dialectes i els parlants". *Escola Catalana,* 293, 6-7.

PONS, Lídia; VENY, Joan (1998). *Atles lingüístic del domini català. Etnotextos del català oriental*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

— (2001). *Atles lingüístic del domini català. Introducció; 1. El cos humà. Malalties,* vol. I. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

— (2003). *Atles lingüístic del domini català. 2. El vestit; 3. La casa. Ocupacions domèstiques,* vol. II. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

— (2006). *Atles lingüístic del domini català. 4. La família: cicle de la vida; 5. Món espiritual: l'Església. Festes religioses. Creences; 6. Jocs; 7. Temps cronològic. Meteorologia; 8. Topografia,* vol. III. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

— (2008). *Atles lingüístic del domini català. 9. El camp i els cultius,* vol IV. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

— (2010). *Atles lingüístic del domini català. 10. Indústries relacionades amb l'agricultura; 11. Els vegetals,* vol. V. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

— (2012). *Atles lingüístic del domini català. 12. Vida pastoral; 13. Els animals domèstics,* vol. VI. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

— (2014). *Atles lingüístic del domini català. 14. Insectes i altres invertebrats. Ocells. Animals salvatges; 15. Oficis,* vol. VII. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

— (2016). *Atles lingüístic del domini català. 16. El mar. Els vaixells. La pesca; 17. Vària; 18. Morfologia no verbal,* vol. VIII. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

PORREDON, Romi (1992). *De llevant fins a ponent. Els parlars catalans.* Barcelona: La Magrana.

PRATS, Enric (2006). *Noms de lloc, llinatges i renoms de la Torre de Fontaubella.* Barcelona: Institut Cartogràfic de Catalunya.

PRATS, Enric; DURAN, J. Maria (2009). *Noms de lloc, llinatges i renoms de Pradell de la Teixeta*. Editat pels autors.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

PRADILLA, Miquel Àngel (1993). "Variació i canvi lingüístic en curs al català de transició nord-occidental/valencià". Tesi de Doctorat. Universitat Rovira i Virgili. Inèdita.

— (1995). "El desafricament prepalatal intervocàlic al català de transició nord-occidental/valencià". Dins TURELL, M. Teresa (ed.). *La sociolingüística de la variació.* Barcelona: PPU, 53-116.

— (1998). "L'entrevista en la sociolingüística de la variació". Dins ALTURO, Núria et alii. (1998), 207-238.

— (1999) (ed.). *La llengua catalana al tombant del mil·leni.* Barcelona: Empúries.

— (2002). "La planificació del corpus i l'establiment de límits dialectals: el contínuum tortosí-valencià". Dins CASANOVA, Emili; MARTÍ, Joaquim; SARAGOSSÀ, Abelard (ed.) (2002), 497-507.

— (2004a) (ed.). *Història i territori a les comarques de la diòcesi de Tortosa.* Benicarló: Onada edicions.

— (2008a) (ed.). *Art i lletres a les comarques de la diòcesi de Tortosa.* Benicarló: Onada edicions.

— (2008b). *Sociolingüística de la variació i llengua catalana.* Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

PUBILL, Biel (2009). *Els jocs tradicionals de festa major als pobles del nord de la Ribera d'Ebra.* La Palma d'Ebre: Associació Cultural l'Espona.

PUJADÉ, Juli; SARTO, Víctor (1986). *Guia dels insectes dels Països Catalans / 1*. Barcelona: Kapel SA.

QUINTANA, Artur (1976). "El lèxic de la Codonyera". *Quart Congrés Internacional de la Llengua Catalana*, 223-233.

— (1987a). "Els parlars del Baix Matarranya". *Estudis de llengua i literatura catalanes, XIV. Miscel·lània Antoni M. Badia i Margarit 6.* Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 155-187.

— (1987b). "El parlar de la Codonyera. Resultats d'unes enquestes". *ER*, XVII, 1-253.

— (1989). *El català a l'Aragó.* Barcelona: Curial edicions.

— (2012). *El català de la Codonyera.* Zaragoza: Institución Fernando el Católico, Prensas Universitarias de Zaragoza, Gara d'Edizions.

RABASSA, Lídia (2006). "Estudi morfològic i variacional del verb «batre» en català andorrà". *La situació sociolingüística a Andorra. Treballs de Sociolingüística Catalana, 19.* Benicarló: Onada Edicions, 309-329.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

RAMOS, Joan Ramon (1992). *Introducció a la sintaxi. Anàlisi categorial i funcional de l'oració simple.* València: Tàndem.

RASICO, Philip Daniel (1982). *Estudis sobre la fonologia del català preliterari.* Barcelona: Curial Ed./Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

— (1986). "Consideracions fonològiques sobre el parlar de l'Alt Urgell a l'Edat Mitjana". *Setè Congrés Internacional de la Llengua Catalana,* 441-465.

— (1987). "Dues qüestions de fonètica diacrònica catalana". *Llengua & Literatura,* 2, 7-17.

— (1993). *Estudis i documentació de lingüística històrica catalana.* Barcelona: Curial edicions.

RECASENS I VIVES, Daniel (1985). *Estudi lingüístic sobre la parla del Camp de Tarragona.* Barcelona: Curial Ed./Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

— (1986). "Temes de variació dialectal del català". Dins *Actes del Setè Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes.* Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 523-544.

— (1990-1991). "Tendències fonètiques i classificació dialectal al domini lingüístic català". *Llengua & Literatura,* 4. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 277-310.

— (1990). *Temes de fonètica i lingüística del català*. Tarragona: Diputació de Tarragona.

— (1991). *Fonètica descriptiva del català*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

— (1992). "Trets dialectals imperceptibles". *Escola Catalana,* 293, 14-18.

REÑÉ, Josep (1983). "Cinc estudis sobre lèxic nord-occidental". *Butlletí de Dialectologia Nord-occidental*. Fondarella: Edicions del Butlletí, II: 67-69.

— (1982). "Nou qüestionari". *Butlletí de Dialectologia Nord-occidental*. Fondarella: Edicions del Butlletí, II: 93-97.

— (1995). *Els noms del murices, la libèl·lula, el tall-robes a la comarca de les Garrigues.* Fondarella: Edicions Palestra.

— (1996a). *Els noms de la libèl·lula i altres mots propis de la comarca del Segrià.* Fondarella: Edicions Palestra.

— (1996b). *Els noms del muricec i altres paraules pròpies de la comarca del Pla d'Urgell.* Fondarella: Edicions Palestra.

— (1997a). *Els noms del caragol i altres paraules pròpies de la comarca de la Ribera d'Ebre.* Fondarella: Edicions Palestra.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

— (1997b). *Els noms del muricec o rat-penat i altres paraules pròpies de la comarca de l'Urgell.* Fondarella: Edicions Palestra. ([2000] 2a ed. corregida i augmentada).

— (1997c). *Els noms de les aus nocturnes i altres paraules pròpies de la comarca de la Terra Alta.* Fondarella: Edicions Palestra.

— (1998a). *Els noms de la mifa i altres paraules pròpies de la comarca del Baix Ebre.* Fondarella: Edicions Palestra.

— (1998b). *Els noms de l'ortiga i altres paraules pròpies de la comarca del Priorat.* Fondarella: Edicions Palestra.

— (1998c). *Els noms del tronc de Nadal i altres paraules pròpies de la comarca de la Noguera.* Fondarella: Edicions Palestra.

— (1999a). *Els noms de la paloma i altres paraules pròpies de la comarca de l'Alta Ribagorça.* Fondarella: Edicions Palestra.

— (1999b). *Els noms del dragó i altres paraules pròpies de la comarca de la Conca de Barberà.* Fondarella: Edicions Palestra.

— (1999c). *Els noms del lluert i altres paraules pròpies de la comarca del Baix Camp.* Fondarella: Edicions Palestra.

— (1999d). *Els noms del muricec i altres paraules pròpies de la comarca de la Segarra.* Fondarella: Edicions Palestra.

— (1999e). *Els noms del collader i altres paraules pròpies de la comarca de l'Alt Urgell.* Fondarella: Edicions Palestra.

— (2000a). *Els noms dels ocells nocturns i altres paraules pròpies de la comarca del Ripollès* . Fondarella: Edicions Palestra.

— (2000b). *Els noms de la libèl·lula i altres paraules pròpies de la comarca de l'Alt Camp.* Fondarella: Edicions Palestra.

— (2000c). *Els noms del llargandaix i altres paraules pròpies de la comarca del Tarragonès.* Fondarella: Edicions Palestra.

— (2000d). *La influència de la lluna en l'agricultura i altres característiques de la cultura del Matarranya i del Mesquí.* Fondarella: Edicions Palestra.

— (2000e). *Els noms de les eines agrícoles i altres paraules pròpies de la comarca de la Baixa Cerdanya.* Fondarella: Edicions Palestra.

— (2000f). *Els noms del muricec i altres paraules pròpies de les comarques del Pallar Jussà i del Pallars Sobirà.* Fondarella: Edicions Palestra.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

— (2000g). *Els noms de la libèl·lula i altres paraules pròpies de la comarca de la Llitera.* Fondarella: Edicions Palestra.

RIERA, Manel (1992). *La llengua catalana a Andorra*. Barcelona: Institut d'Estudis Andorrans.

RIGAU, Gemma (1997). "Sintaxi i variació dialectal: les construccions locatives". Dins Lloret, M.R. et alii. *Anàlisi de la variació lingüística.* Barcelona: PPU, 179-201.

— (1998). "La variació sintàctica: uniformitat en la diversitat", *Caplletra,* 25, 63-82.

— (1999). "Del lèxic a la sintaxi: estructura i funcionament del verb *caldre*". Dins CABRÉ, T. (ed.) *Lèxic, corpus i diccionaris.* Barcelona: IULA.

ROMERO, Sílvia (1996). "L'article etimològic en àmbits d'ús oral informal". Dins AGUSTÍ, Alfred (ed.) (1996), 165-173.

ROMO, Àngel M. (2004). *Les plantes medicinals dels Països Catalans.* Barcelona: Pòrtic, 4a ed.

RULL, Xavier (1999). *Diccionari del vi. Amb licors i altres begudes.* Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

— (2006). "Què podem salvar dels dialectes? Sis vies d'actuació respectadores, autorespectadores, autoestimadores, aportadores i integradores". *Llengua Nacional,* 57. Barcelona.

— (2011). "*Poder ara neva tornar*. Els infinitius-adverbis, un tipus de coverbs en català", *Estudis Romànics,* 33. Barcelona.

— (2012). "La difusió del fabrisme al Priorat, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta", dins PRADILLA, Miquel Àngel (ed.). *Fabra, encara. Actes del III Col·loqui internacional "La lingüística de Pompeu Fabra" (Tarragona, 17, 18 i 19 de desembre de 2008).* Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 153-160.

SABATÉ I ALENTORN, Jaume (1988). *Antroponímia i toponímia del poble i terme municipal del Lloar.* Tarragona: Diputació de Tarragona.

— (1994). *Noms de lloc i de persona actuals i pretèrits del poble i terme municipal de Gratallops (Priorat).* Tarragona: Diputació de Tarragona.

— (1995). *Noms actuals i pretèrits del poble i terme de Torroja del Priorat.* Barcelona: Societat d'Onomàstica/Institut Cartogràfic de Catalunya.

— (2000). *Onomàstica del poble i terme de la Vilella Alta*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

SABATÉ I ALENTORN, Jaume; ANGUERA I JUNCOSA, Josep (2012). *Onomàstica del poble i terme de la Figuera.* Societat d'Onomàstica/Institut Cartogràfic de Catalunya.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

SAMSÓ SALVAT, Núria (2016). *El parlar de Maspujols.* Ajuntament de Maspujols.

SANCHIS GUARNER, Manuel (1950). *Gramàtica valenciana.* València: Ed. Torre. Reeditada el 1993 per Alta Fulla.

— (1956a). "Factores históricos de los dialectos catalanes", dins *Estudios dedicados a Menéndez Pidal,* VI. Madrid, 151-186.

— (1956b). "Los nombres del murciélago en el dominio catalán". *RFE,* XL, 91-125.

— (1961). "El tortosí com a enllaç dels parlars valencians i els del Principat". *La Zuda,* 2a època, 850-852.

— (1967). *La llengua del valencians.* València: Garbí.

— (1980). *Aproximació a la història de la llengua catalana.* Barcelona: Ed. Salvat.

SANS I ARDÈVOL, Josep M. (1999). "Resum sobre unes reflexions vers el catarisme a la Vilella Baixa". *La Vilella Baixa. Revista Cultural i informativa del poble.* La Vilella Baixa: Grup Cultural Llicorella, 2n. semestre 1999.

SAÑÉ, Jaume (2009). *Conèixer els ocells.* Valls: Cossetània Edicions.

SATORRA, Jordi (2000). "Notes de dialectologia garriguenca". *Actes de la segona trobada d'Estudiosos de les Garrigues.* Tarrés: Ajuntament de Tarrés, 201-208.

— (2003a). "Trets morfològics tortosins a la zona sud-oriental de les Garrigues històriques". Dins PRADILLA, Miquel Àngel (ed.) (2003b), 315-328.

— (2003b). "División eclesiàstica y división dialectal. El caso de la comarca de las Garrigues i l'Urgell". Dins Dins MUÑOZ, M. Dolores; RODRÍGUEZ-PIÑERO, Ana Isabel; FERNÁNDEZ, Gérard; BENÍTEZ Victoria (ed.). *IV Congreso de Lingüística General: celebrado en la Universidad de Cádiz del 3 al 6 de abril de 2000,* vol. IV. Cádiz: Universidad de Cádiz, 2353-2360.

— (2003c). "Aproximació al parlar de Vilosell". Dins *Actes de la III Trobada d'Estudiosos de la comarca de les Garrigues.* Cervià de les Garrigues: Ajuntament de Cervià, 437-454.

— (2009). *El parlar del Vilosell (les Garrigues).* El Vilosell: Centre d'Estudis Locals.

SCALA, Luca (2003). *Català de l'Alguer: criteris de llengua escrita.* Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

SEGURA, Joan Carles (1996). *Estudi lingüístic del parlar d'Alacant.* Alacant: Institut de Cultura "Juan Gil Albert".

— (1998). *El parlar d'Elx a estudi: aproximació a una descripció.* Elx: Ajuntament d'Elx.

— (2000). "Els verbs del tipus *naixtre* al Baix Vinalopó". *Caplletra,* 26, 196-218.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

— (2002). "Diversitat dialectal i estandardització en el valencià meridional: èxit o fracàs dels models lingüístics a l'escola". Dins CASANOVA, Emili; MARTÍ, Joaquim; SARAGOSSÀ, Abelard (ed.) (2002), 581-594.

— (2003). "Els intercanvis de *a* i *e* pretòniques en català occidental. Una proposta de l'estàndard oral occidental". Dins PRADILLA, Miquel Àngel (ed.) (2003), 329-350.

SIFRÉ, Manuel (2005). *Llengua i dialecte.* Alzira: Bromera.

SISTAC, Ramon (1984a). "La llengua catalana i el dialecte pallarès". *Lo Raier,* 20. Tremp.

— (1984b). "Orígens del català occidental". *Lo Raier,* 22. Tremp.

— (1985). "Prospeccions dialectals en una frontera lingüística: el ribagorçà a la línia Fonts-Peralta de la Sal". *BDNO,* 4, 5-17.

— (1990). "Els parlars de Ponent", *Ilerda. Humanitats,* XLVIII, 191-195. Lleida: Institut d'Estudis Ilerdencs.

— (1992). "El factor d'intensitat en català nord-occidental", *Escola catalana,* 293, 8-9.

— (1993). *El ribagorçà a l'Alta Llitera. Els parlars de la vall de la Sosa de Peralta.* Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Tesi doctoral.

— (1998). *El català d'Àneu. Reflexions a l'entorn dels dialectes contemporanis.* Esterri d'Àneu: Consell Cultural de les Valls d'Àneu. Petits Quaderns del Consell I.

SOLÀ, Joan (1973). *Estudis de sintaxi catalana*. Barcelona: Edicions 62.

— (1990). *Lingüística i normativa.* Barcelona: Empúries.

— (1994). *Sintaxi normativa: estat de la qüestió.* Barcelona: Empúries.

— (2002) (dir.). *Gramàtica del català contemporani,* 3 vol. Barcelona: Empúries.

SOLANS, Esperança (1990). "Introducció a la morfosintaxi de la parla nord-occidental (Lleida)", *Ilerda. Humanitats,* XLVIII, 209-215. Lleida: Institut d'Estudis Ilerdencs.

— (1996). *Estudi fonètic sobre la parla de Lleida.* Lleida: Institut d'Estudis Ilerdencs.

TERMCAT (1992). *Diccionari de lingüística.* Barcelona: Termcat.

TURELL, M. Teresa (ed.) (1995). *La sociolingüística de la variació.* Barcelona: PPU.

TURULL, Albert (1990). "Notes sobre el lleidatà", *Ilerda. Humanitats.* Lleida: Institut d'Estudis Ilerdencs, XLVIII, 201-206.

VALL I MASIP, Joan (2004). *Lingüística de Cabacés.* Editat per l'autor.

VALLVERDÚ, Josep (1976). "Un ús d'imperatiu futur en terres de Lleida". *Butlletí Interior dels Seminaris de la DEC,* 133-134.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

VENY, Joan (1959-1960). "Paralelismos léxicos en los dialectos catalanes", *RFE*, XLII, 91-149; XLIII, 117-202.

— (1971). *Regiment de preservació de pestilència de Jacme d'Agramont (s. XIV).* Tarragona: Diputació de Tarragona.

— (1978a). *Estudis de geolingüística catalana.* Barcelona: Edicions 62.

— (1978b). *Els parlars.* Barcelona: Dopesa.

— (1979). "Dialectalismes en els poetes lleidatans". *Homenatge a Samuel Gili Gaya (in memoriam).* Barcelona: Biblograf, 193-200. Reproduït a VENY, Joan (1993). *Dialectologia filològica.* Barcelona: Curial Edicions Catalanes i Publicacions de l'Abadia de Motserrat, 251-259.

— (1982). *Els parlars catalans*. Palma de Mallorca: Editorial Moll. [Cito per les edicions de 1991 i 1998].

— (1984). "Dialecte i llengua". *Els Marges, 30.* Barcelona

— (1986a). *Introducció a la dialectologia catalana.* Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

— (1986b). "La dialectologia catalana: realitats i perspectives". *Setè Congrés Internacional de la Llengua Catalana,* 383-423.

— (1988). "Noves dades sobre la partió català occidental - català oriental", *Actes del Cinquè Col·loqui d'Estudis Catalans a Nord-Amèrica (Tampa - St. Auhustine, 1987).* Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 11-40.

— (1991). *Mots d'ahir i mots d'avui.* Barcelona: Empúries.

— (1992). Entrevista a "Escola Catalana", 293 (octubre 1992), 27-29.

— (1993). "Fortuna del fonema /χ/ en català: visió històrica de la «queada», *Actes del Novè Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes, II.* Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 405-436.

— (1996). *Onomàstica i dialectologia.* Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

— (1998). "La geolingüística catalana ahir i avui". *Caplletra,* 25, 109-134.

— (1999a). *Aproximació al dialecte eivissenc.* Palma: Editorial Moll.

— (1999b). "Leuconímia i cultura popular". *Caplletra,* 26, 27-38.

— (2001). *Llengua i entorn natural.* Barcelona: Edicions 62.

— (2002). "El valencià en l'*Atles lingüístic del domini català*". Dins CASANOVA, Emili; MARTÍ, Joaquim; SARAGOSSÀ, Abelard (ed.) (2002), 641-657.

— (2003). "Qüestions geolingüístiques a l'entorn de la varietat tortosina". Dins PRADILLA, Miquel Àngel (ed.) (2003b). 351-380.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

— (2006). *Contacte i contrast de llengües i dialectes.* València: Universitat de València.

— (2007). "Ictionímia balear", *Escrits lingüístics mallorquins.* Palma de Mallorca: Ed. Moll, 111-130.

VIAPLANA, Joaquim (1985). "En relació a la distinció oriental-occidental. Notes crítiques sobre el mapa dialectal català". *Miscel·lània Antoni M. Badia i Margarit,* 2, 27-36. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

— (1986). "Morfologia flexiva i flexió verbal catalana". *Llengua & Literatura,* 1, 385-403.

— (1996). *Dialectologia.* València: Universitat de València.

— (1999). *Entre la dialectologia i la lingüística.* Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

VILÀ, Núria (1991). *Estudi del vocabulari de les eines agrícoles a la comarca del Baix Camp.* Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

VIOLANT I SIMORRA, Ramon (1990). *Etnografia de Reus i la seva comarca.* Barcelona: Alta Fulla.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

ANNEX 1

MAPES DE CONCLUSIONS

MAPA 5/1

Conclusió 1a:
Els tres criteris clàssics que divideixen la llengua catalana en dos blocs; occidental i oriental

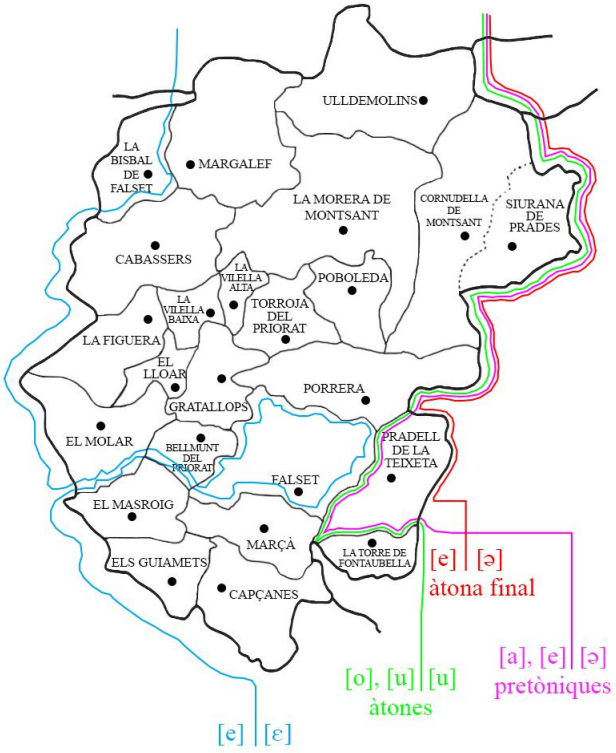

MAPA 5/2

Conclusió 2a:
Paral·lelismes de morfologia nominal i verbal amb el nord-occidental i el valencià

este / aquet, esta / aque(s)ta
dis / digues

MAPA 5/3

Conclusió 2a:
Paral·lelismes lèxics amb el nord-occidental i el valencià

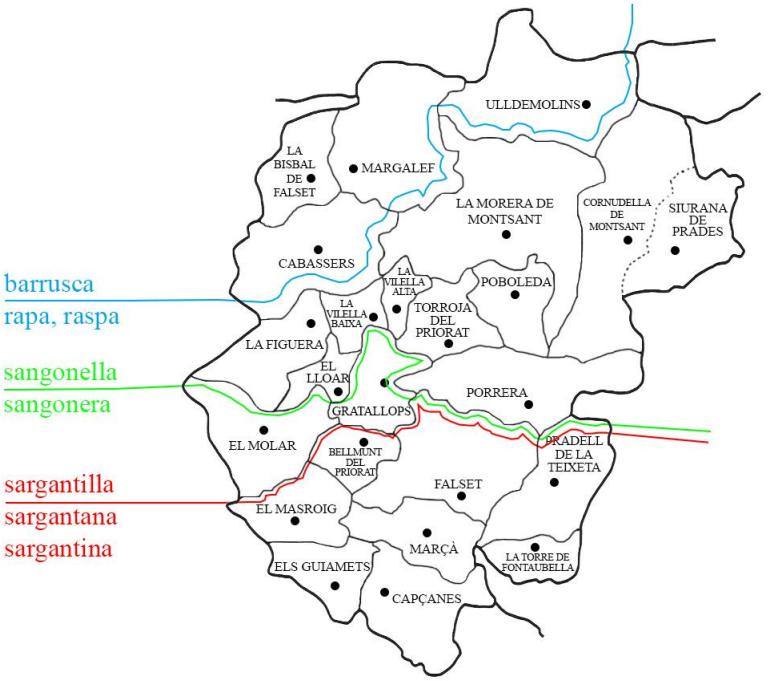

MAPA 5/4

Conclusió 3a:
Presència de mossarabismes

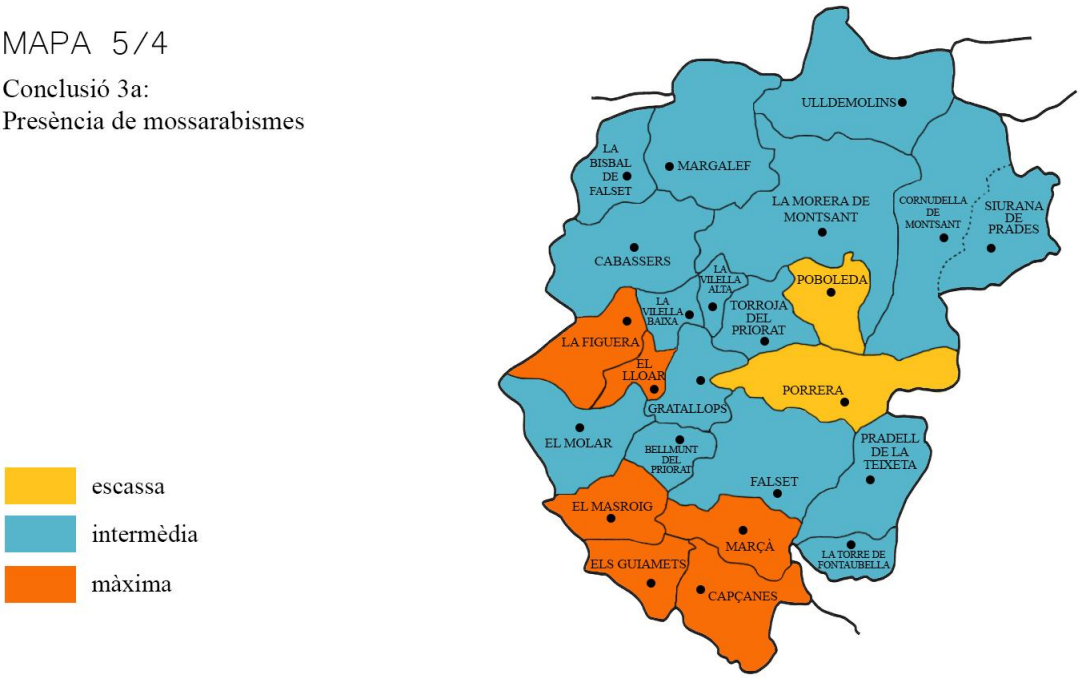

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

MAPA 5/5

Conclusió 4a:
Presència d'arabismes

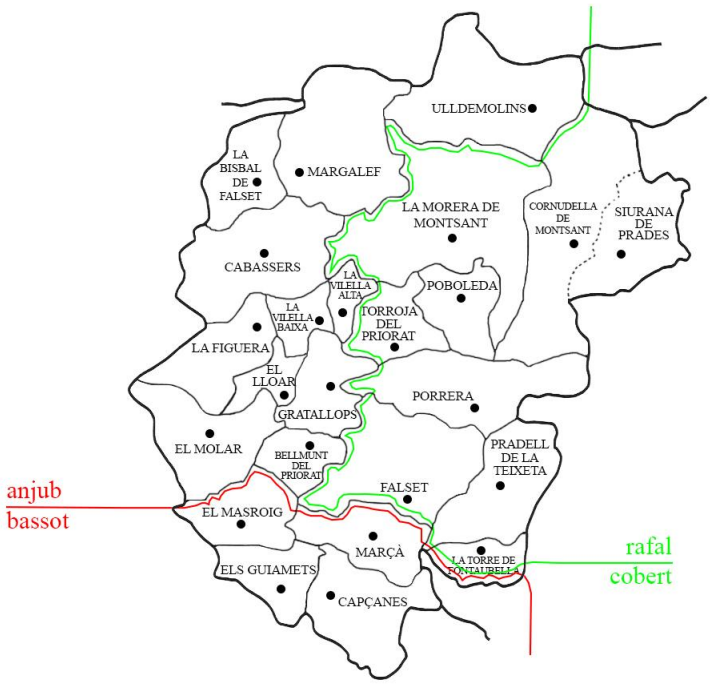

MAPA 5/6

Conclusió 5a:
Presència de castellanismes

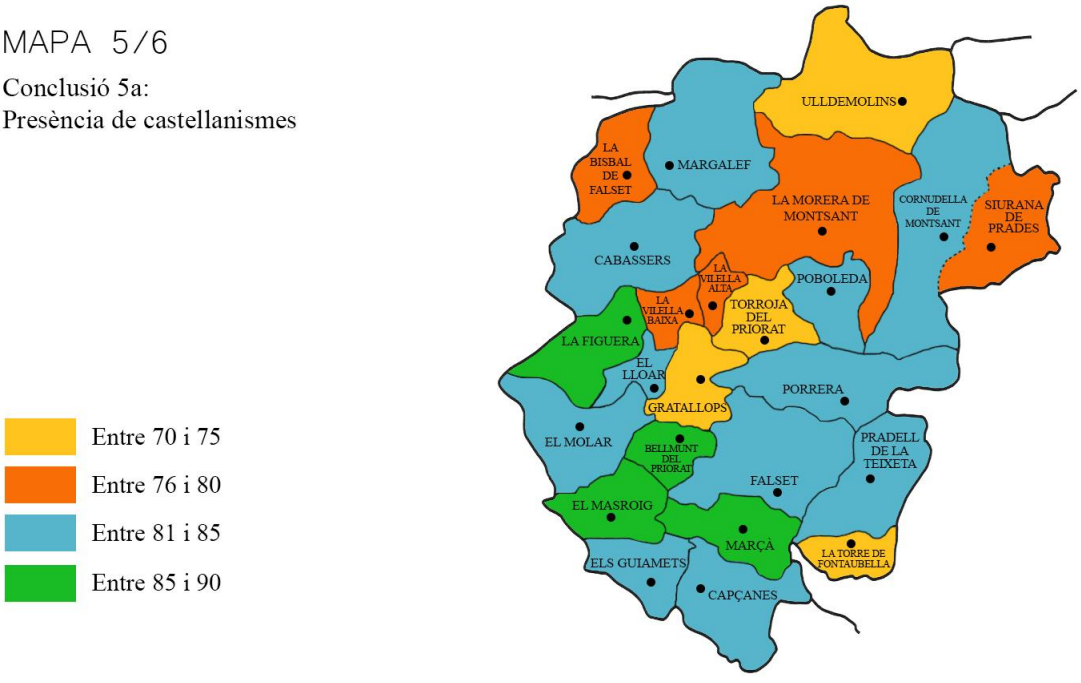

MAPA 5/7

Conclusió 7a:
Paral·lelismes lèxics
amb el tortosí

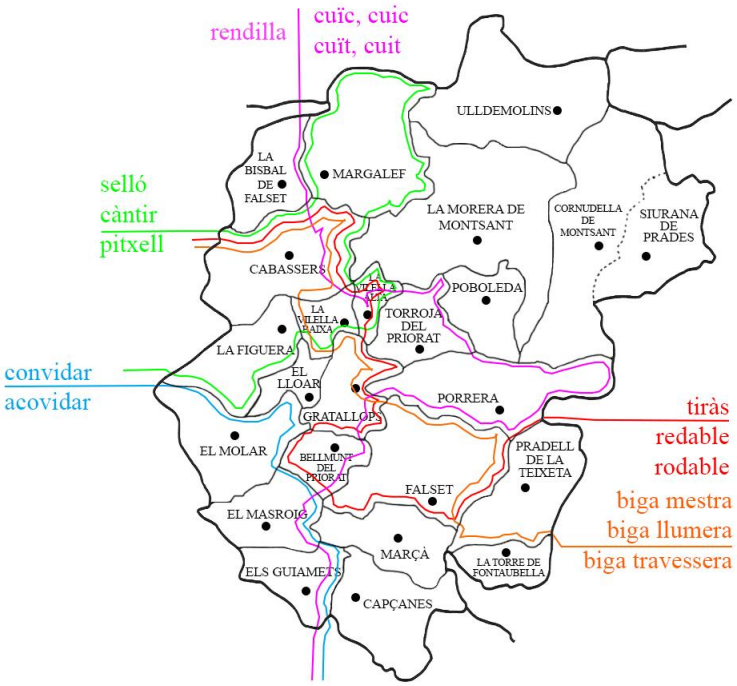

MAPA 5/8

Conclusió 8a:
Paral·lelismes amb el pallarès

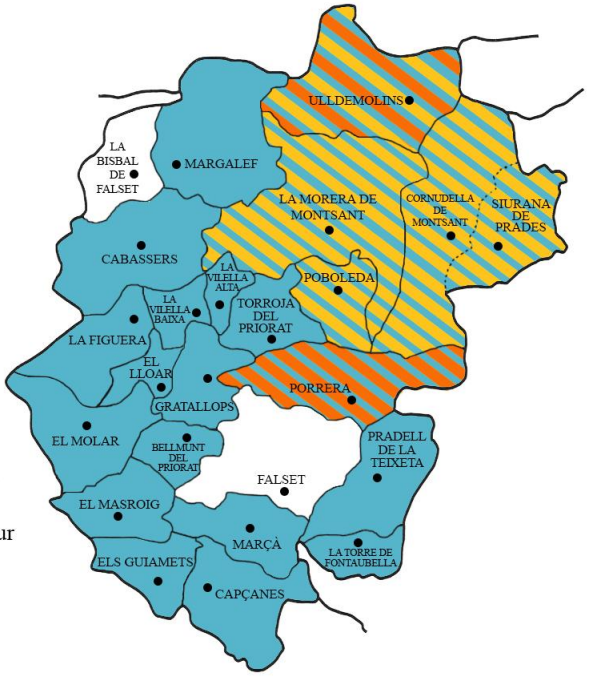

resultat [ɛ] del diftong AI en el mot *més*

morfema vocalica [ɛ] de 1a p. sing. del futur

morfema /o/ de la 1a i 2a persones
dels imperfets d'indicatiu i de subjuntiu

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

MAPA 5/9

Conclusió 10a:
Criteris del lleidatà proposats per Casanovas i Creus i Turull

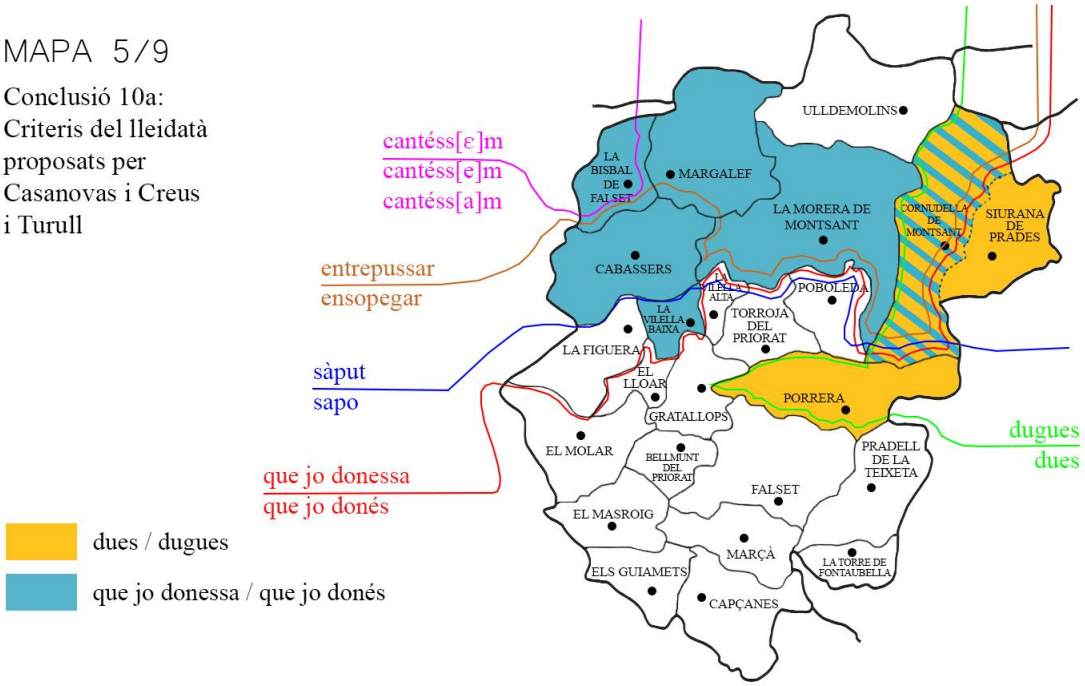

MAPA 5/10

Conclusió 11a:
Divisió de la comarca en zones diferenciades segons algunes isoglosses concretes

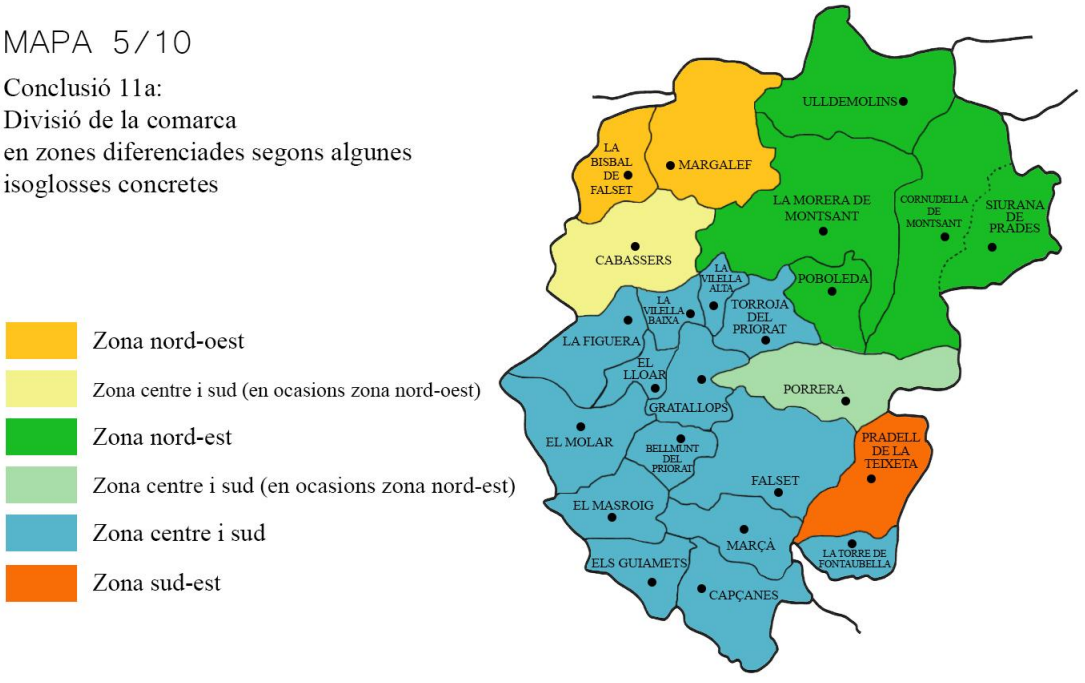

MAPA 5/11

Conclusió 11a:
Zona nord-oest com a frontera lingüística.
Nivell fonètic i morfològic

morfema -a 1a p. pres. subj.
morfema -i 1a p. pres. subj.

ferr[u], enterr[u]
sària / sarió, ariendes
sé[gg]ia
bòria, gàrie
increment incoatiu -ESC-
(pateixo)
ferr[o], enterr[o] (excepte Pr.)
sàrria / sarrió, arriendes
sé[k]ia
boira, gaire
increment incoatiu -ISC-
(patixo)

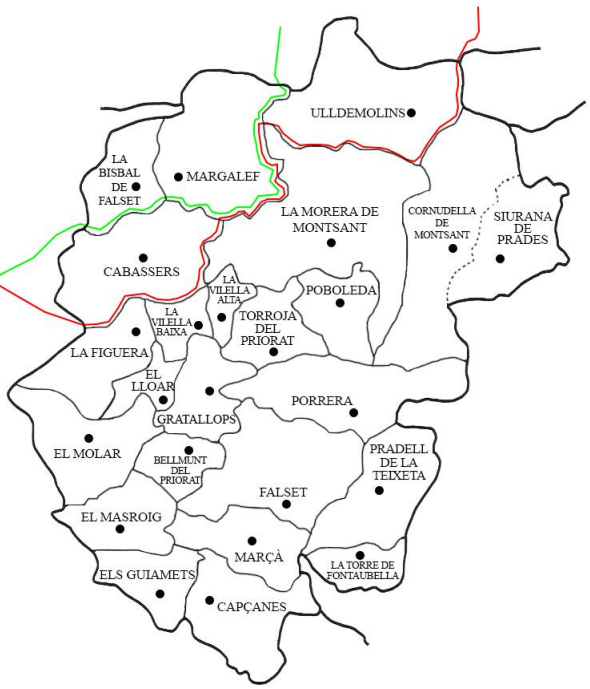

MAPA 5/12

Conclusió 11a:
Zona nord-oest
com a frontera lingüística.
Nivell lèxic

barrusca
rapa, raspa
emprimar
rompre
trencar

solada
trumfo
patamoll
aplucar els ulls
ferros
arruixar el carrer
baixos, solatge
trumfa
aiguamoll
acluclar els ulls
molls
regar el carrer

espona
séguel
mosca cuquera
carderola
biga llomera
runar
marge
sègol, sèguil
mosca saballonera
cadernera
biga mestra, travessera
barallar, reptar, dir coses

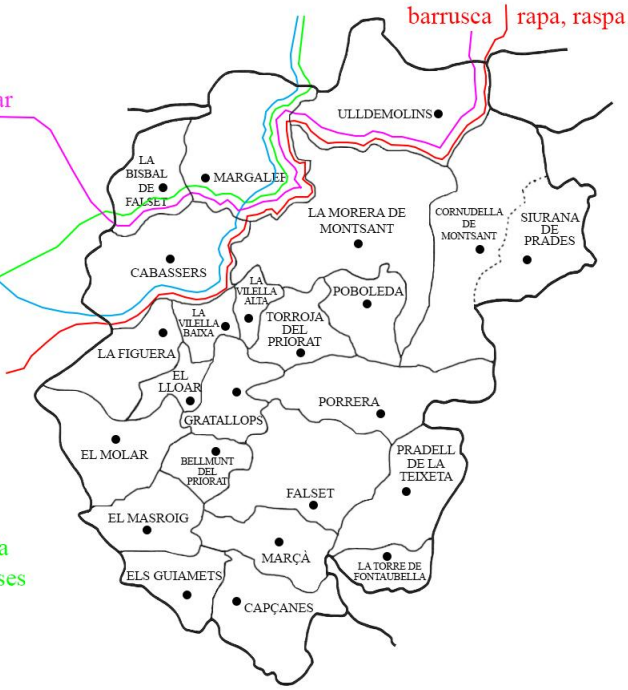

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

MAPA 5/13

Conclusió 11a:
Zona nord-est
com a frontera lingüística

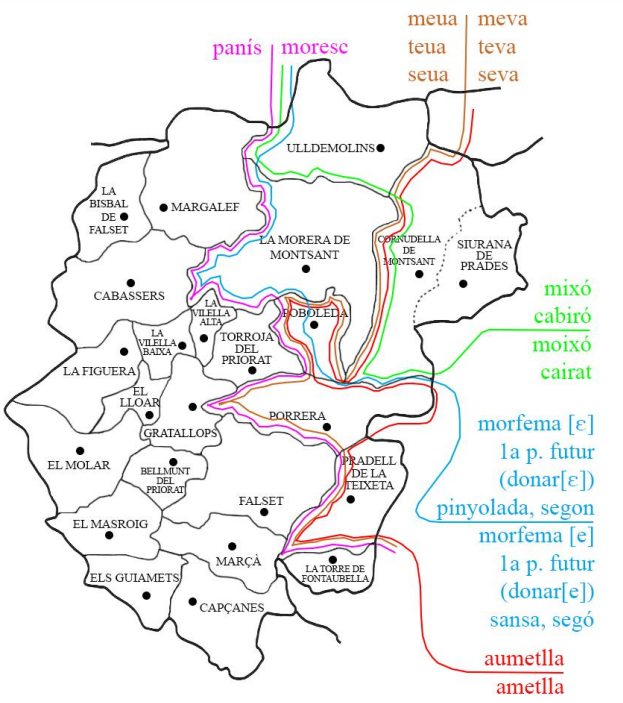

MAPA 5/14

Conclusió 12a:
Isoglosses horitzontals i verticals
que divideixen el Priorat en dues parts
i no coincideixen amb les diòcesis (1)

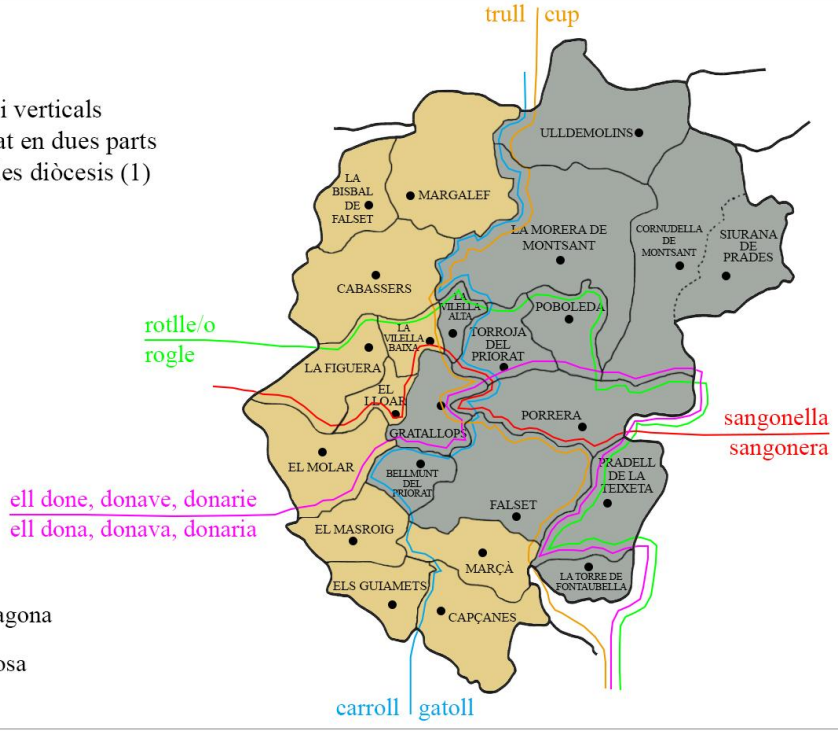

MAPA 5/15

Conclusió 12a:
Isoglosses horitzontals i verticals
que divideixen el Priorat en dues parts
i no coincideixen amb les diòcesis (2)

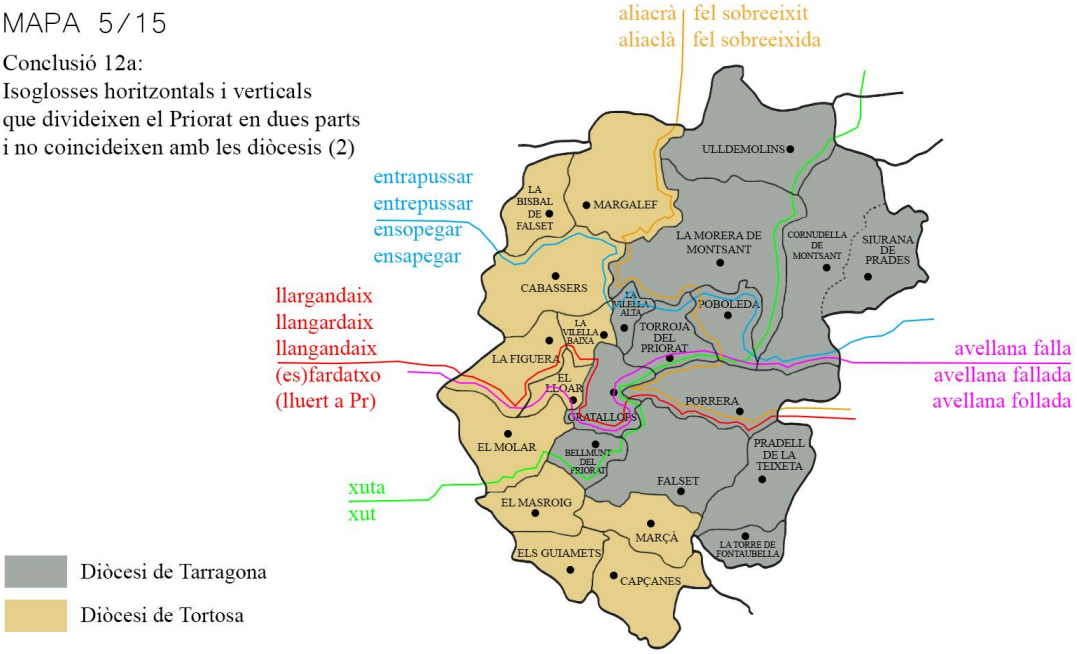

MAPA 5/16

Conclusió 13a:
Formes autòctones
desplaçades per
variants més prestigioses

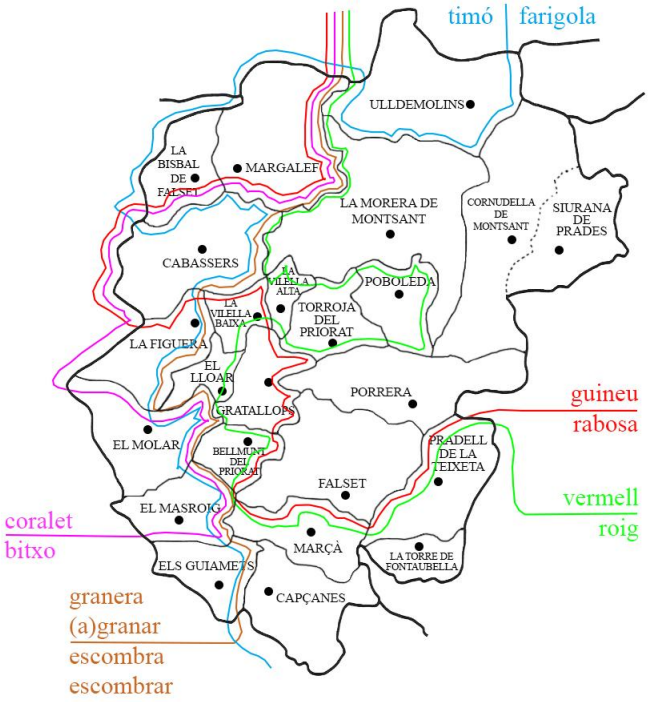

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

ANNEX 2

ÍNDEX DE MAPES NUMERATS INCLOSOS AL CD

Atles Lingüístic del Priorat (ALPri)

1. FONÈTICA

1.1 Vocalisme tònic

1/1 Jaure
1/2 Néixer
1/3 Treure
1/4 Feix
1/5 Madeixa
1/6 Tractament de ĭ i ē tòniques llatines
1/7 Tractament de ĭ i ē tòniques llatines en els sufixos -ĬTTU, -ĬTTA
1/8 Tractament de ĭ i ē tòniques llatines en la desinència de 1a i 2a persones del plural del present d'indicatiu dels verbs del I i II grup
1/9 Tractament de ĭ i ē tòniques llatines en la desinència de 1a i 2a persones del plural del futur
1/10 Cresta
1/11 Sencer
1/12 Créixer
1/13 Feina
1/14 Heura
1/15 Hereu
1/16 Ell, ella, ells, elles
1/17 Vocal tònica de l'imperfet d'indicatiu d'alguns verbs del II grup
1/18 Cementiri
1/19 Encendre, estendre
1/20 Nét
1/21 Tractament del diftong AI del llatí vulgar en els mots *més*, *només* i *mes*
1/22 Tractament del diftong AI del llatí vulgar en la 1a persona del singular del futur
1/23 Crosta
1/24 Molla
1/25 Móra
1/26 Tou
1/27 Jou
1/28 Roure
1/29 Participi del verb *fondre*
1/30 Coa
1/31 Quan

1.2 Vocalisme àton

1/32 Tractament de la /a/ i la /e/ en posició pretònica
1/33 Obertura de /e/ en els segments inicials *es-*, *en-*
1/34 Obertura de /e/ en contextos diferents a l'anterior (mapa 1/33)
1/35 Veí, veïna
1/36 Hereu
1/37 Drecera
1/38 Ferrer
1/39 Ferradura
1/40 Llegum
1/41 Serradura
1/42 Manteleta
1/43 Mantellina
1/44 Carretera
1/45 Lleganya
1/46 Pestanya
1/47 Esguerrat
1/48 Serrell
1/49 Terrat
1/50 Pollegana
1/51 Seitó
1/52 /a/ àtona final en síl·laba lliure
1/53 Articulació de la vocal final del topònim *la Torre*
1/54 Berenar
1/55 Veritat
1/56 Genyiva
1/57 Argilaga
1/58 Àlber
1/59 Cove
1/60 Mànec
1/61 Rave

1/62 Màrfega
1/63 Tractament de la /o/ en posició àtona
1/64 Cofí
1/65 Coixí, coixinera
1/66 Cortina
1/67 Cosí
1/68 Florit
1/69 Forquilla
1/70 Molí
1/71 Mosquit
1/72 Pollí
1/73 Ratolí
1/74 Remolí
1/75 Tocino
1/76 Comuna
1/77 Moguda
1/78 Botifarra
1/79 Collaret
1/80 Masover
1/81 Moixó
1/82 Ressopó
1/83 Rovell
1/84 Rovelló
1/85 Tamboret
1/86 Corriola
1/87 Dolent
1/88 Estornell
1/89 Rossinyol
1/90 Sostens
1/91 Todó
1/92 Xorrac
1/93 Muntanya
1/94 Tupí
1/95 Ferro, filferro, enterro
1/96 Omplir
1/97 Quartà, quartera
1/98 Quaresma
1/99 Tractament del diftong /ew/ en la 2a persona del singular del futur del verb *veure*
1/100 Estalviar
1/101 Escalfar
1/102 Diumenge

1.3 Consonantisme

1/103 Tractament de la labiodental fricativa sonora [v]
1/104 Mallol
1/105 1a persona del present d'indicatiu del verb *voler*
1/106 Alvarca
1/107 Almostra
1/108 Estalvis
1/109 Malva
1/110 Malbé
1/111 Sàlvia
1/112 Dur
1/113 Madur
1/114 Por
1/115 Mar
1/116 Calamar
1/117 Enclusa
1/118 Esgolfa
1/119 Sarrampió
1/120 Sàrria, sarrió
1/121 Mitja
1/122 Ajuntament
1/123 Batejos
1/124 Dijous
1/125 Gojos
1/126 Brisa
1/127 Piar
1/128 Resina
1/129 Pinces
1/130 Falcilla
1/131 Seixanta
1/132 Boina
1/133 Cuina
1/134 Eina
1/135 Feina
1/136 Reina
1/137 Somier
1/138 Mangrana, mangraner
1/139 Sagristà
1/140 Enagües
1/141 Arruga
1/142 Gàbia
1/143 Séquia
1/144 Cinc hores
1/145 Quant és
1/146 Sant Antoni
1/147 Sant Esteve

1.4 Altres fenòmens fonètics

1/148 Convidar
1/149 Aglà
1/150 Aguaitar

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

1/151 Guardar
1/152 Nou
1/153 Vespa, vesper
1/154 Estisores
1/155 Diarrea
1/156 Idea
1/157 Teatre
1/158 Allioli
1/159 Tens raó
1/160 Llavi
1/161 Anell
1/162 Avellana, avellaner
1/163 Abella
1/164 Americana
1/165 Àguila
1/166 Ganivet
1/167 Pebràs
1/168 Pebre
1/169 Pobre
1/170 Fredolic
1/171 Boira, gaire
1/172 Forroll
1/173 Sindicat
1/174 Sopluig
1/175 Soroll
1/176 Davall
1/177 Davant
1/178 Davantal
1/179 Palaia
1/180 Pardal
1/181 Damunt
1/182 Rodó
1/183 Alcalde
1/184 Faldilla
1/185 Frare
1/186 Motlle
1/187 Fonoll
1/188 Torròs
1/189 Restoll
1/190 Teixó
1/191 Ronyó, ronyonada
1/192 Mandarina, mandariner
1/193 Raïm
1/194 Sabina
1/195 Sagí
1/196 Inflar
1/197 Migdia
1/198 Jota

2. MORFOLOGIA

2.1 Morfologia nominal

2/1 Les anells
2/2 L'arròs
2/3 La fel
2/4 Els llegums
2/5 El mar
2/6 Les postres
2/7 El sarrampió
2/8 El senyal
2/9 Cigronera
2/10 El gebre
2/11 Moniatera
2/12 Dèbila
2/13 Difícila
2/14 Fàcila
2/15 Iguala
2/16 Picanta
2/17 Coves
2/18 Marges
2/19 Raves
2/20 Verges
2/21 Pilars
2/22 Els Reis
2/23 Durs
2/24 Lligacames
2/25 Les posts
2/26 L'article masculí seguit de l'indefinit *un*
2/27 Article personal
2/28 Combinació de pronoms febles-I
2/29 Combinació de pronoms febles-II
2/30 Ús del pronom *se* com a forma de 1a i 2a persones del plural
2/31 Pronom *en* en posició proclítica
2/32 Combinació pronominal *me, te, se + hi, ho*
2/33 Combinació pronominal *me, te, mos, us + se*
2/34 Demostratiu de proximitat singular
2/35 Demostratiu de proximitat masculí plural
2/36 Demostratiu de proximitat femení plural
2/37 Possessius tònics
2/38 Dues
2/39 Sisè
2/40 Setè

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2/41 Vuitè
2/42 Preposició *en*
2/43 Confusió entre les preposicions *amb* i *en*
2/44 Articulació de la preposició *per*
2/45 Articulació de la preposició *per a* + infinitiu
2/46 Conjunció causal o final *perquè*
2/47 Conjunció adversativa *però*
2/48 Així
2/49 A la cama coixa (anar)
2/50 Al braç (portar algú)
2/51 A la sarrona (portar algú)
2/52 A coll-i-bè (portar algú)
2/53 A gates (anar)
2/54 De franc
2/55 Llavors
2/56 Abans
2/57 Abans d'ahir
2/58 Vegada
2/59 Demà passat
2/60 L'endemà
2/61 Manera de crida el gat
2/62 Manera de dir a l'animal que s'aturi
2/63 Manera de dir a l'animal que reculi
2/64 Manera de dir a l'animal que giri a la dreta
2/65 Manera de dir a l'animal que giri a l'esquerra

2.2 Morfologia verbal

2/66 Infinitiu verb *caldre*
2/67 Infinitiu verb *cabre*
2/68 Infinitiu verb *saber*
2/69 Infinitiu verb *defensar*
2/70 Infinitiu verb *donar*
2/71 Gerundi verb *caure*
2/72 Gerundi verb *creure*
2/73 Gerundi verb *dir*
2/74 Gerundi verb *saber*
2/75 Gerundi verb *ser*
2/76 Gerundi verb *tenir*
2/77 Gerundi verb *caure*
2/78 Gerundi verb *creure*
2/79 Gerundi verb *veure*
2/80 Participi verb *ser*
2/81 Participi verb *aparèixer*
2/82 Participi verb *conèixer*
2/83 Participi verb *créixer*
2/84 Participi verb *merèixer*
2/85 Participi verb *néixer*
2/86 Participi verb *complir*
2/87 Participi verb *omplir*
2/88 Participi verb *obrir*
2/89 Participi verb *cobrir*
2/90 Participi verb *oferir*
2/91 1a persona singular present d'indicatiu de verbs del I grup
2/92 Desinència de 1a persona singular present d'indicatiu de *morir*
2/93 Desinència de 1a persona singular present d'indicatiu d'*obrir*
2/94 Desinència de 1a persona singular present d'indicatiu d'*omplir*
2/95 1a persona singular present d'indicatiu de *donar*
2/96 1a persona singular present d'indicatiu de *viure*
2/97 Desinència de 2a persona singular present d'indicatiu de *batre*
2/98 Desinència de 2a persona singular present d'indicatiu de *bullir*
2/99 Desinència de 2a persona singular present d'indicatiu de *collir*
2/100 Desinència de 2a persona singular present d'indicatiu de *dormir*
2/101 Desinència de 2a persona singular present d'indicatiu de *sentir*
2/102 Desinència de 2a persona singular present d'indicatiu de *sortir*
2/103 Desinència de 2a persona singular present d'indicatiu de *obrir*
2/104 Desinència de 2a persona singular present d'indicatiu de *omplir*
2/105 Desinència de 2a i 3a persones del singular present d'indicatiu de *morir*
2/106 Desinència de 3a persona singular present d'indicatiu, imperfet indicatiu i condicional
2/107 Desinència de 1a i 2a persones del plural present d'indicatiu de verbs del tipus *caure, creure, veure*
2/108 Desinència de 1a persona singular imperfet d'indicatiu i condicional

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

2/109 Desinència de 1a i 2a persones del plural imperfet d'indicatiu i condicional
2/110 Imperfet d'indicatiu verb *caure*
2/111 Imperfet d'indicatiu verb *coure*
2/112 Imperfet d'indicatiu verb *creure*
2/113 Imperfet d'indicatiu verb *dir*
2/114 Imperfet d'indicatiu verb *riure*
2/115 3a persona singular imperfet d'indicatiu verb *beure*
2/116 3a persona singular imperfet d'indicatiu verb *moure*
2/117 3a persona singular imperfet d'indicatiu verb *ploure*
2/118 Imperfet d'indicatiu verbs II grup de tipus feble: *batre*
2/119 Imperfet d'indicatiu verbs II grup de tipus feble: *cabre*
2/120 Imperfet d'indicatiu verbs II grup de tipus feble: *conèixer*
2/121 Imperfet d'indicatiu verbs II grup de tipus feble: *córrer*
2/122 Imperfet d'indicatiu verbs II grup de tipus feble: *créixer*
2/123 Imperfet d'indicatiu verbs II grup de tipus feble: *néixer*
2/124 Imperfet d'indicatiu verbs II grup de tipus feble: *prendre*
2/125 Condicional verb *haver*
2/126 Condicional verb *ser*
2/127 1a persona singular present de subjuntiu
2/128 Desinència de 1a persona singular present de subjuntiu dels verbs *cabre* i *saber*
2/129 Present de subjuntiu del verb *donar*
2/130 Present de subjuntiu del verb *bullir*
2/131 1a persona singular imperfet de subjuntiu
2/132 Desinència de 1a persona singular imperfet de subjuntiu dels verbs *donar* i *morir*
2/133 2a persona singular i 3a plural de l'imperfet de subjuntiu
2/134 1a i 2a persones del plural de l'imperfet de subjuntiu
2/135 Imperfet de subjuntiu del verb *donar*
2/136 Imperfet de subjuntiu del verb *néixer*
2/137 Imperatiu verb *dir* 2a persona
2/138 Imperatiu verb *estar* 2a persona
2/139 Imperatiu verb *tenir* 2a persona
2/140 Imperatiu + pronom feble
2/141 Increment incoatiu
2/142 Desinència de 1a persona singular present d'indicatiu del verb *anar*
2/143 Present de subjuntiu verb *anar*
2/144 Desinència de 1a persona singular present d'indicatiu del verb *fer*
2/145 Present de subjuntiu del verb *fer*
2/146 Present de subjuntiu del verb *haver*
2/147 Imperfet de subjuntiu del verb *haver*
2/148 Condicional verb *haver*
2/149 3a persona singular present d'indicatiu del verb *ser*
2/150 2a persona singular imperfet d'indicatiu del verb *ser*
2/151 Condicional del verb *ser*
2/152 Imperfet de subjuntiu del verb *ser*
2/153 2a persona singular imperfet de subjuntiu del verb *ser*
2/154 1a persona singular present d'indicatiu verb *veure*
2/155 Present i imperfet de subjuntiu del verb *veure*

3. SINTAXI

3/1 *Jo* com a complement oblicu
3/2 Concordança participi

4. LÈXIC

4.1 El camp i els cultius

4/1 A preu fet
4/2 Barraca
4/3 Marge (de pedra)
4/4 Feixa
4/5 Aixada ampla
4/6 Arrabassar
4/7 Càvic
4/8 Magall
4/9 Xapolina
4/10 Càntir (per traginar fems líquids)

4/11 Covi femater
4/12 Aixada estreta
4/13 Pic
4/14 Pic de dos puntes
4/15 Aixadó
4/16 Aixada de fer brossa
4/17 Càvic de dos puntes
4/18 Aspiocs
4/19 Ullal (de l'aixada)
4/20 Tascó
4/21 Tall (de l'aixada)
4/22 Bót
4/23 Bujol
4/24 Post d'aplanar
4/25 Podall llarg
4/26 Rascle
4/27 Tiràs
4/28 Martell (de fer marge)
4/29 Beard
4/30 Estisores de podar
4/31 Podall
4/32 Aladre
4/33 Surriac, surriacada
4/34 Llop
4/35 Rompre
4/36 Mantornar
4/37 Espantall
4/38 Esclopet
4/39 Panís
4/40 Panolla (de panís)
4/41 Cort (de la panolla)
4/42 Pellofa (del blat)
4/43 Sègol
4/44 Manat
4/45 Rampill
4/46 Ramàs
4/47 Redable
4/48 Triança
4/49 Porgador
4/50 Porgar
4/51 Pallús
4/52 Gentilla
4/53 Tiribec
4/54 Albardó
4/55 Argadells
4/56 Bòlits
4/57 Capçalet (del carro)
4/58 Vara (del carro)
4/59 Escala (del carro)
4/60 Ralls (de la roda)
4/61 Fre (del carro)
4/62 Fanal (del carro)
4/63 Vela (del carro)
4/64 Rodera
4/65 Llonga
4/66 Enganxar
4/67 Desenganxar

4.2 Indústries relacionades amb l'agricultura

4/68 Llicorella
4/69 Rabassó
4/70 Capadre
4/71 Colgat
4/72 Pampa
4/73 Espollar
4/74 Esperonar
4/75 Espampar
4/76 Caranyena (classe de raïm)
4/77 Gatoll, esgatollar
4/78 Rapa
4/79 Esfarfalat
4/80 Pinyol
4/81 Espessigar
4/82 Podall
4/83 Tapa (d'espart)
4/84 Cistella de vermar
4/85 Sindicat
4/86 Trull
4/87 Trascolar (el vi)
4/88 Baixos (del vi)
4/89 Vin blanc
4/90 Oliver bord
4/91 Arrel
4/92 Escorça
4/93 Esqueixar
4/94 Mostra
4/95 Anar a collir olives
4/96 Cavall (de collir olives)
4/97 Sarpeta (de collir olives)
4/98 Escarrar
4/99 Porgador
4/100 Sansa
4/101 Paella
4/102 Cassa
4/103 Clotxa
4/104 Segó
4/105 Lliurador
4/106 Llevat
4/107 Pastisser
4/108 Crostó

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

4/109 Sola (del pa)
4/110 Pa besat
4/111 Pa sec
4/112 Pa redó
4/113 Pa moreno

4.3 Els vegetals

4/114 Escarola
4/115 Bitxo
4/116 Pebrot
4/117 Pebroter
4/118 Tomaca, tomaquera
4/119 Tomacó
4/120 Espàrrec
4/121 Esparreguera
4/122 Cabeça (d'alls)
4/123 Forc
4/124 Escalunya
4/125 Ceballot
4/126 Xirivia
4/127 Patata
4/128 Albergínia
4/129 Agzavara
4/130 Esbarzer
4/131 Gavarrera
4/132 Ginesta
4/133 Ortiga
4/134 Angelet (flor del llicsó)
4/135 Regalíssia
4/136 Alfàbiga
4/137 Timó
4/138 Sajolida
4/139 Poniol
4/140 Esparnellat
4/141 Molsa
4/142 Xicòria
4/143 Vímet
4/144 Sarga
4/145 Puro (de la boba)
4/146 Plumero (de la canya)
4/147 Estepa
4/148 Viola
4/149 Lilà
4/150 Gladiol
4/151 Mocosa
4/152 Cirera de pastor
4/153 Cirerer de pastor
4/154 Nespro
4/155 Nesprer
4/156 Nesprera
4/157 Meló
4/158 Melonera
4/159 Séndria, sendriera
4/160 Tall (de síndria)
4/161 Figa de moro
4/162 Xumbera
4/163 Préssec
4/164 Presseguer
4/165 Taronja, taronger
4/166 Galló
4/167 Caqui (arbre)
4/168 Palma
4/169 Avellana folla
4/170 Cuc (de l'avellaner)
4/171 Lluc
4/172 Ametlla, ametller
4/173 Ametlló
4/174 Clafolla (de l'ametlla)
4/175 Xiprer
4/176 Bola de xiprer
4/177 Pi roig
4/178 Pi negre
4/179 Pi pinyoner
4/180 Fulla de pi
4/181 Pinassa
4/182 Lledó, lledoner
4/183 Desmai
4/184 Freixera
4/185 Alzina
4/186 Didal (de la gla)
4/187 Xop

4.4 Els animals domèstics

4/188 Gatet
4/189 Ànec
4/190 Ànega, aneguet
4/191 Pedrer
4/192 Esperó
4/193 Barballera (del gall)
4/194 Ploma
4/195 Joquer
4/196 Ou fallat
4/197 Aviram
4/198 Cau
4/199 Femer
4/200 Canastró
4/201 Ensumar
4/202 Crin

4/203 Quadra
4/204 Brida (del cavall)
4/205 Domar
4/206 Euga
4/207 Soll
4/208 Mamelló
4/209 Furgar
4/210 Freixures
4/211 Cuixot
4/212 Botifarra culana
4/213 Llangonissa seca
4/214 Renillar
4/215 Miolar
4/216 Bordar
4/217 Escainar

4.5 La vida pastoral

4/218 Mardà
4/219 Ricar
4/220 Corder
4/221 Esquilar
4/222 Marcar (un animal)
4/223 Arracada (de la cabra)
4/224 Cobrir la cabra
4/225 Excrement de cabra
4/226 Toro
4/227 Llet quallada

4.6 Els animals vertebrats i invertebrats

4/228 Brugir
4/229 Abegot
4/230 Mosca saballonera
4/231 Cuïc
4/232 Tavà
4/233 Brumerot
4/234 Formiga
4/235 Cau (de formigues)
4/236 Processionària
4/237 Papallona
4/238 Escorpí
4/239 Teranyina
4/240 Libèl·lula
4/241 Llangost
4/242 Marieta
4/243 Bernat pudent
4/244 Escarabat piloter
4/245 Panerola
4/246 Estisoreta
4/247 Llémenes
4/248 Centpeus
4/249 Tartanya
4/250 Sangonera
4/251 Corcó (de la fusta)
4/252 Llumeneta
4/253 Plegamans
4/254 Pastoreta
4/255 Llimac
4/256 Caragola
4/257 Caragolí
4/258 Dragó
4/259 Sargantilla
4/260 Llangardaix
4/261 Gripau
4/262 Granota
4/263 Cullereta
4/264 Voltor
4/265 Òliba
4/266 Xot
4/267 Duc
4/268 Oreneta
4/269 Pitall
4/270 Ramat (de perdius)
4/271 Retxar
4/272 Faisà
4/273 Puput
4/274 Abellerol
4/275 Tórtora
4/276 Colomí
4/277 Colomar
4/278 Cucut
4/279 Pastorella
4/280 Cigonya
4/281 Cadernera
4/282 Primavera
4/283 Trencapinyes
4/284 Moixó
4/285 Pelatxo
4/286 Faigina
4/287 Ratapanat
4/288 Gat cerval
4/289 Geneta
4/290 Senglar
4/291 Rabosa
4/292 Lloba
4/293 Ós

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

4.7 El temps. Les estacions de l'any

4/294 L'halo de la lluna
4/295 Lluna vella
4/296 Estel
4/297 L'estel del dia
4/298 La Via Làctea
4/299 L'alba
4/300 La posta de sol
4/301 Vespre
4/302 Ombra
4/303 Núvol
4/304 Ennuvolat
4/305 Enteranyinat
4/306 Escòrrec
4/307 Toll
4/308 Argila
4/309 Xàfec
4/310 Plovisquejar
4/311 Tempesta
4/312 L'arc de Sant Martí
4/313 Aclarir-se (el temps)
4/314 Boira
4/315 Gel
4/316 Aigualera
4/317 Fredolic, fredolica
4/318 Petar les dents
4/319 Mà balba
4/320 Xafogor
4/321 Serè (vent)
4/322 Burca (del rellotge)

4.8 Noms topogràfics

4/323 Ciutat
4/324 Barri
4/325 Aldea
4/326 Fanal
4/327 Abeurador
4/328 Cim
4/329 Sénia
4/330 Catúfol, catúfols
4/331 Aiguamoll
4/332 Rec
4/333 Llac
4/334 Anjub
4/335 Codolla

4.9 Els oficis

4/336 Masseta
4/337 Plom
4/338 Hormigonera
4/339 Taladro
4/340 Estenalles
4/341 Mordasses
4/342 Botavant
4/343 Raspa
4/344 Escaire
4/345 Enformador
4/346 Garlopa
4/347 Tafatans
4/348 Fusta corcada
4/349 Punxó
4/350 Encarregat
4/351 Manobre

4.10 El cos humà

4/352 Esgarrapar-se
4/353 Nineta (de l'ull)
4/354 Aclucar els ulls
4/355 Fer l'ullet
4/356 Parpella
4/357 Xiulet (instrument)
4/358 Fer ganyes
4/359 Fer la pipa
4/360 Xuclar
4/361 Bigoti
4/362 Campaneta (úvula)
4/363 Melic
4/364 Fel sobreeixit
4/365 Untar
4/366 Tindre flato
4/367 Bufeta (de l'orina)
4/368 Herniat
4/369 Aixella
4/370 Palmell (de la mà)
4/371 Almostra
4/372 Nus (articulació)
4/373 Menjar-se les ungles
4/374 Lluna de les ungles
4/375 Clatellot
4/376 Glop
4/377 Esternut, esternudar
4/378 Escupinada
4/379 Carcàs
4/380 Vomitar

4/381 Tindre mal de cor
4/382 Singlot
4/383 Muscle
4/384 Arronsar (les espatlles)
4/385 Sofratge
4/386 Turmell
4/387 Puntada de peu
4/388 Lleig
4/389 Guenyo
4/390 Cec
4/391 Esquerrer
4/392 Gep
4/393 Muleta
4/394 Enxarrancat
4/395 Bony (al cap)
4/396 Sarrampió
4/397 Bombolla
4/398 Coroneta
4/399 (cabell) Moreno
4/400 (cabell) Roig
4/401 Cinta (del cabell)
4/402 Plomero (pentinat)
4/403 Quiquiriquic (pentinat)
4/404 Cabell arrissat
4/405 Enfonsar
4/406 Acotxar-se
4/407 Agitar-se
4/408 Donar-se la mà
4/409 Tombarella
4/410 Agenollar-se
4/411 Plantat
4/412 Ensopegar
4/413 Relliscar
4/414 Peresa
4/415 Avergonyit
4/416 Aprendre
4/417 Crossa
4/418 Sonat

4.11 La casa

4/419 Torreta
4/420 Canal
4/421 Canalera
4/422 Canalot
4/423 Façana
4/424 Mestressa
4/425 Minyona
4/426 Carener
4/427 Sutja
4/428 Netejar la fumera
4/429 Rafal
4/430 Clivell (a la paret)
4/431 Galleda
4/432 Gatonera
4/433 Picaporta
4/434 Trucar (a la porta)
4/435 Biga mestra
4/436 Cairat
4/437 Gaiata
4/438 Escaló
4/439 Perxe
4/440 Finestró
4/441 Foc a terra
4/442 Ventall
4/443 Ventar el foc
4/444 Atiar el foc
4/445 Estella (de fusta)
4/446 Piló (de tallar la carn)
4/447 Flama
4/448 Trespeus
4/449 Molls
4/450 Safata
4/451 Taulell de la cuina
4/452 Vaixella
4/453 Cullera grossa
4/454 Navalla
4/455 Ampolla
4/456 Cassó
4/457 Escorredora
4/458 Càntera
4/459 Gargola
4/460 Pitxell
4/461 Parar la taula
4/462 Eixugar-se
4/463 Carn d'olla
4/464 Escudella
4/465 Escorregut
4/466 Amanida
4/467 Vinagreres
4/468 Mà de morter
4/469 Galeta
4/470 Carquinyoli
4/471 (ametlla) Garrapinyada
4/472 Xocolata
4/473 Orelleta (dolç)
4/474 Golafre
4/475 Gras
4/476 Vàter
4/477 Rentamans

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

4/478 Palangana
4/479 Dormitori
4/480 Vànua
4/481 Somni
4/482 Apagar el llum
4/483 Desar (la roba a l'armari)
4/484 Penja-robes
4/485 Bres
4/486 Llitet
4/487 Bressar
4/488 Canelobre
4/489 Ble
4/490 Llum de ganxo
4/491 Escombra, escombrar
4/492 Regar el carrer
4/493 Drap de cuina
4/494 Torcar la pols
4/495 Safareig
4/496 Escórrer
4/497 Fer bugada
4/498 Xotxo
4/499 Cosidor
4/500 Esguinzar
4/501 Ou (de surgir)
4/502 Post
4/503 Guardiola
4/504 Agarrat
4/505 Renyar

4.12 El vestit

4/506 Calçons
4/507 Mantó
4/508 Cotilla
4/509 Armilla
4/510 Espardenyes
4/511 Vestit-jaqueta
4/512 Jersei
4/513 Estrenyecaps
4/514 Braçalet
4/515 Arracada
4/516 Estripat
4/517 Llacet
4/518 Cinturó
4/519 Corretja
4/520 Bolquers
4/521 Nuet
4/522 Bonic
4/523 Bamba
4/524 Mocador de cap
4/525 Barret
4/526 Visera
4/527 Gorra de cop
4/528 Roig

4.13 La família: cicle de la vida

4/529 Nuvi
4/530 Núvia
4/531 Nuvis
4/532 Demanar la promesa
4/533 Estimar-se
4/534 Fadrí vell
4/535 Fadrina vella
4/536 Trencar les relacions
4/537 Regal
4/538 Banyut
4/539 Estar ajuntats
4/540 L'amistançada
4/541 Estar embarassada
4/542 Tindre un desig
4/543 Parir
4/544 Llevadora
4/545 Bord
4/546 Biberó
4/547 Xupete
4/548 Xicot
4/549 Padrastre, madrastra
4/550 Cosí prim
4/551 Nínxol
4/552 Enterramorts
4/553 Expressió afectiva
4/554 Vocatiu per cridar el germà, germana o el cosí, cosina
4/555 Pubilla

4.14 Les festes religioses

4/556 Pica de l'aigua beneïda
4/557 Pica baptismal
4/558 Mentider
4/559 Toc de l'àngelus
4/560 Sant Crist
4/561 Lo tió
4/562 Carnestoltes
4/563 Disfressa
4/564 Pasqua
4/565 Pasqua Granada
4/566 Dia dels Difunts
4/567 Personatges per fer por a la canalla

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

4/568 Poruc, poruga
4/569 Últim dia de la festa major
4/570 Domàs
4/571 Nano
4/572 Foguera

4.15 El mar

4/573 Onada
4/574 Gavina
4/575 Arengada
4/576 Cinta
4/577 Cap-sec
4/578 Eriçó (de mar)

4.16 Els jocs

4/579 Joguet
4/580 Gronxador
4/581 Saltar a corda
4/582 Juli
4/583 Menar la corda
4/584 Marro
4/585 Baldufa
4/586 Toc i pam
4/587 Xarranca
4/588 Palet
4/589 Gallina cega
4/590 Fona
4/591 Bassetja
4/592 Jugar a conillets
4/593 Joc de l'anell
4/594 Lo pare carabasser
4/595 Pessic-pessiganya

5. CONCLUSIONS

5/1 Conclusió 1a: Els tres criteris clàssics que divideixen la llengua catalana en dos blocs; occidental i oriental
5/2 Conclusió 2a: Paral·lelismes de morfologia nominal i verbal amb el nord-occidental i el valencià
5/3 Conclusió 2a: Paral·lelismes lèxics amb el nord-occidental i el valencià
5/4 Conclusió 3a: Presència de mossarabismes
5/5 Conclusió 4a: Presència d'arabismes
5/6 Conclusió 5a: Presència de castellanismes
5/7 Conclusió 7a: Paral·lelismes lèxics amb el tortosí
5/8 Conclusió 8a: Paral·lelismes lèxics amb el pallarès
5/9 Conclusió 10a: Criteris del lleidatà proposats per Casanovas i Creus i Turull
5/10 Conclusió 11a: Divisió de la comarca en zones diferenciades segons algunes isoglosses concretes
5/11 Conclusió 11a: Zona nord-oest com a frontera lingüística. Nivell fonètic i morfològic
5/12 Conclusió 11a: Zona nord-oest com a frontera lingüística. Nivell lèxic
5/13 Conclusió 11a: Zona nord-est com a frontera lingüística
5/14 Conclusió 12a: Isoglosses horitzontals i vericals que divideixen el Priorat en dues parts i no coincideixen amb les diòcesis (1)
5/15 Conclusió 12a: Isoglosses horitzontals i vericals que divideixen el Priorat en dues parts i no coincideixen amb les diòcesis (2)
5/16 Conclusió 13a: Formes autòctones desplaçades per variants més prestigioses

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

ANNEX 3

INSTRUCCIONS PER AL MANEIG DEL CD

El CD que acompanya aquesta tesi conté dues carpetes. La primera, amb el nom "ALPri", conté l'*Atles lingüístic del Priorat*; la segona, que duu el nom "6. Antologia de textos", inclou els àudios dels textos, transcrits ortogràficament i fonèticament, del capítol 6 d'aquest estudi. Aquests arxius sonors duen l'extensió ".wav" i es poden obrir des de diferents programes de reproducció.

Per poder visualitzar els mapes de l'atles, cal obrir la carpeta "ALPri" i buscar l'arxiu "Navegador_Atles". Aquest arxiu ".htm", que pot obrir-se amb qualsevol navegador, conté un índex de les entrades cartografiades, ordenades igual que els diferents capítols d'aquesta tesi (aquest mateix índex es pot consultar en l'Annex 2). Un cop s'ha obert l'arxiu "Navegador_Atles", clicant sobre de qualsevol dels noms que apareixen subratllats i de color blau (p.ex. 1. Fonètica) podrem navegar per els diferents apartats de l'índex. Quan ens apareix a la pantalla la llista de mapes (p.ex. de l'apartat 1.1 Vocalisme tònic) només cal clicar damunt del mapa corresponent per visualitzar-lo. Una vegada obert, per tornar enrere, només cal clicar la pestanya del navegador que permet anar a la pàgina anterior. Així, si es va clicant aquesta pestanya, es tornarà a la pàgina principal de l'índex de l'atles. Una vegada el mapa s'ha obert, el seu nom queda a la llista de color morat, d'aquesta manera es poden distingir aquells mapes que ja s'ha consultat dels que encara queda per mirar.

En el cas que hi hagués algun problema a l'hora d'obrir l'arxiu "Navegador_Atles", també es poden visualitzar els mapes des dels arxius corresponents, que duen l'extensió ".jpg" i que es poden obrir amb la majoria de programes de visualització d'imatges. Tots els mapes es troben dins de la carpeta "ALPri", ordenats en diferents subcarpetes que corresponen als diferents apartats de l'índex de l'Annex 2.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
ELS PARLARS DEL PRIORAT. ESTUDI GEOLINGÜÍSTIC
Emili Llamas Puig

UNIVERSITAT ROVIRA i VIRGILI